Gemeenteraad Amsterdam stemt in met zoekgebieden voor windenergie

De gemeenteraad van Amsterdam heeft de zoekgebieden voor windenergie vastgesteld. Een meerderheid van de raad stemde voor de plannen om binnen de gemeentegrenzen ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen. De plannen maken, samen met de ambitie om voor 400 MW aan zonnepanelen op grote daken te plaatsen, deel uit van de Regionale Energie Strategie (RES). Hiermee geeft Amsterdam invulling aan de afspraken die zijn gemaakt in het landelijk Klimaatakkoord. Wethouder Marieke van Doorninck: "De uitspraak in de rechtszaak tegen Shell van gister laat zien dat het klimaatverdrag van Parijs niet vrijblijvend is. Bedrijven, maar ook overheden moeten een eerlijke bijdrage aan de strijd tegen klimaatverandering leveren. Minder gas en olie betekent meer zon- en windenergie. Het is onvermijdelijk dat we daar iets van gaan merken. Ik wil daar niet voor duiken, maar mijn verantwoordelijkheid nemen."

De afgelopen maanden is er veel discussie geweest over de mogelijke komst van windturbines in Amsterdam. Dat is begrijpelijk, want de omslag naar schone energie is weliswaar noodzakelijk, maar ook ingrijpend. Van Doorninck: "Nu de zoekgebieden zijn vastgesteld hoop ik dat we de discussie met elkaar blijven voeren, maar het vervolgproces kunnen starten. Een vervolgproces waarbij alle Amsterdammers hun stem kunnen laten horen en waarbij we nader onderzoek gaan doen naar de mogelijke effecten van windturbines, bijvoorbeeld op de gezondheid. Ik beloof dat als uit het vervolgonderzoek blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's of een onaanvaardbare aantasting van de natuur zijn, er op die locaties geen windturbines komen."

Reflectiefase
Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom voor de nieuwe zoekgebieden een 'reflectiefase' plaats. De gemeente wijkt hiermee af van het RES-proces om meer tijd te nemen om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren. Onderdeel van het afwegingskader is een "Health Impact Assessment", waarmee mogelijke gezondheidseffecten door windturbines zo goed mogelijk in beeld worden gebracht. De gemeenteraad moet het afwegingskader vaststellen. Pas na deze fase wordt binnen de verschillende zoekgebieden nader onderzoek gedaan naar specifieke locaties voor windturbines.

Afspraken met initiatiefnemers
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt vervolgens met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. In het participatieplan moeten initiatiefnemers ook opnemen op welke manier zij sessies met bewoners gaan organiseren en hoe de informatie zo laagdrempelig mogelijk wordt aangeboden. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van B en W worden goedgekeurd.

Nader onderzoek
Vervolgens gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen naar onder meer gezondheid en geluid, de uitwerking van het lokale eigendom en de effecten op de natuur en het landschap. Ook een Milieueffectrapportage (MER) wordt opgesteld, die wordt opgenomen in de besluitvorming. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windturbine neergezet.

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Thu, 27 May 2021 16:49:52 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>[redacted], [redacted]n@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]s@ggd.amsterdam.nl>; [redacted]@groenlicht.nl" <[redacted]@groenlicht.nl>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" <[redacted]@ggd.amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Persbericht vaststelling zoekgebieden
Attachments: Concept persbericht - gemeenteraad Amsterdam stemt in met zoekgebieden voor windenergie_DEF.docx

Beste allen,
Bij deze het persbericht over vaststelling van de zoekgebieden en aanvang reflectiefase. Het bericht gaat -afhankelijk van het tijdstip van de uitslag- vanavond of morgenochtend uit.
Groet,

[redacted]
Communicatieadviseur
Ruimte en Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 6 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Thu, 27 May 2021 22:58:18 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Nieuwe basistekst voor antwoordmails
Attachments: 210527 Basisantwoordmail romptekst v2.docx

Goedemorgen [redacted]

Mooi dat deze fase van het proces is afgerond met het positieve besluit waar iedereen naar toe heeft gewerkt. Bedankt en gefeliciteerd.

Nu de situatie is veranderd moet ook de basistekst van de antwoorden die we op ingestuurde mails terugsturen wijzigen. Ik stuur je bijgaand de basistekst 2.0. Hij bevat elementen uit het persbericht, met aanpassingen aan het taalgebruik van de gemiddelde ontvanger.

Kun jij svp je rectie geven op deze basistekst. Dan gaan we die vanaf maandag gebruiken in de basisbeantwoording.

Met vriendelijke groet,
[redacted]
M 06[redacted]

Geachte ,

Hartelijk dank voor uw e-mail over windenergie in Amsterdam. Namens wethouder Marieke van Doorninck reageer ik op uw bericht.

Het aanwijzen van zoekgebieden voor windmolens heeft de afgelopen maanden voor veel discussie gezorgd in de stad. Dat is logisch. De overgang van olie en gas naar schone energiebronnen als wind en zon is noodzakelijk om klimaatverandering aan te pakken, maar ook ingrijpend. De maatregelen die nodig zijn hebben gevolgen voor de leefomgeving van ons allemaal.
We begrijpen uw zorgen over de mogelijke komst van windmolens en over de mogelijke hinder die u zult ervaren. Zorgen over geluid, zicht, gezondheid en de effecten op de natuur nemen we zeer serieus en we doen ons uiterste best om hinder zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken.

Hier specifieke reactie op de vraag die is gesteld over zoekgebied of anders.
Input op basis van FAQ. Blokteksten volgen.

Hoe gaat het verder?
Op 27 mei 2021 heeft de gemeenteraad een positief besluit genomen over de windzoekgebieden. Dit is onderdeel van de vaststelling van de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0. Hiermee geeft Amsterdam invulling aan de afspraken die zijn gemaakt in het landelijk Klimaatakkoord. Dat betekent niet dat de exacte locaties al zijn besloten. Nu de zoekgebieden zijn vastgesteld kunnen we het vervolgproces starten.

Bijeenkomsten
Vanaf nu gaan we bijeenkomsten organiseren met bewoners, bedrijven, organisaties, deskundigen, buurgemeenten en stadsdelen. Samen bespreken we onder meer de richtlijnen die we per zoekgebied willen gaan toepassen op de onderdelen gezondheid, natuur en inpassen in de ruimte. Deze richtlijnen geven een kader voor hoe straks de beslissing over de locatie van een windmolen kan worden genomen, een zogenaamd "afwegingskader".
Deze vervolgfase van gesprek en uitwerken van de richtlijnen noemen we de reflectiefase. In deze fase nemen we extra tijd om iedereen zo goed mogelijk te informeren en betrekken bij de besluitvorming, zodat we met elkaar de beste keuzes maken. Indien de Corona maatregelen het toelaten organiseren we deze bijeenkomsten in ruimtes in plaats van digitaal.
Op www.amsterdam.nl/windenergie staat meer informatie over deze bijeenkomsten.

Afspraken met initiatiefnemers
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt dan met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van B en W worden goedgekeurd.

Nader onderzoek
Vervolgens gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen rond de voorgenomen concrete locaties naar onder meer gezondheid en geluid, de uitwerking van het lokale eigendom en de effecten op de natuur en het landschap. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windmolen neergezet.

Als u meer vragen heeft over windmolens in Amsterdam dan kunt u op onze website meer informatie vinden. Zie windmolens in Amsterdam.

Op de website van Energieregio Noord-Holland Zuid kunt u meer lezen over de Regionale Energiestrategie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programma Amsterdam Klimaatneutraal
Team Regionale Energiestrategie Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, R&D

Gemeente Amsterdam

Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020

From: "[redacted]a@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 28 May 2021 08:58:03 +0100
To: "[redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@ggd.amsterdam.nl>; [redacted]"
[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Re: Info over RIVM op website gemeente

[redacted]

Akkoord met tekst van [redacted] plus dan verwijzingen naar de betreffende webpagina's van reps RIVM en GGD?

Groet, [redacted]

Op 26 mei 2021, om 14:21 heeft [redacted]@ggd.amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Hallo [redacted] en [redacted]

Ik ben nog een beetje in dubio over de manier waarop we hierover moeten communiceren. Ook naar aanleiding van de inspraakavond waarin gezegd werd dat de manier waarop de GGD communiceert niet overkomt.
De tekst van de provincie en ook van het RIVM hieronder heeft een heel rationele insteek, waarbij alle feitelijke kennis in enkele zinnen wordt opgelepeld. Dat werkt mijns inziens niet goed en wakkert angst en bezorgdheid juist aan. Daarom het volgende voorstel:

Enige vorm van hinder door de plaatsing van windturbines is helaas niet uit te sluiten. Daarom doet de gemeente uitgebreid onderzoek voordat een windturbine op een bepaalde locatie geplaatst mag worden. Als uit dat onderzoek onaanvaardbare risico's op gebied van
gezondheid of aantasting van de natuur naar voren komen, dan valt deze locatie af. Uiteraard houdt Amsterdam zich aan de landelijke geluidnormen. Maar de gemeente laat zich ook regelmatig adviseren door het RIVM en de GGD om negatieve gevolgen voor de gezondheid van omwonenden te voorkomen. Meer informatie over windturbines en gezondheid is beschikbaar via de website van het RIVM en de GGD.

Groet,

[redacted]
Senior adviseur Leefomgeving
GGD Amsterdam

T 020 [redacted]
M 06 [redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

ma-di-do-vr

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 26 mei 2021 10:38
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Info over RIVM op website gemeente

Beste collega's,

Voordat ik inga op de vraag van [redacted] eerst een update over het onderwerp communicatie van de GGD kant.

De GGD Amsterdam website had nog geen tekst over energietransitie of windturbines en gezondheid. In plaats van deze tekst ontwikkelen is er voor gekozen af te wachten voor de geplande koppeling van onze lokale website aan de landelijke website https://ggdleefomgeving.nl/
Voor die website wordt nu landelijk en in overleg met mij een tekst ontwikkeld.
Ik heb zojuist de 1e concept tekst ontvangen om tegen te lezen en deze is al behoorlijk uitgebreid/in een vergevorderd stadium.

Daarnaast is een groep van GGDers uit alle 5 bovenregio's aan het werk om een handreiking windturbines en gezondheid te schrijven om de communicatie en advisering door de GGDen te stroomlijnen. Dit vereist meer afstemming en voltooiing van de handreiking zal daardoor nog wel even duren.

Doordat informatie nu op steeds meer verschillende plekken te vinden is, wordt het steeds lastiger om daar precies dezelfde lijn in aan te houden. Ik denk daarom, [redacted] dat jouw voorstel om niet te veel zelf te schrijven en snel naar de bron verwijzen verstandig is. Wat ik wel elegant vind van de aanpak van de provincie is dat ze een korte samenvatting geven. De teksten van het RIVM zijn uitgebreid en voor de lezer is het wel fijn alvast de hoofdconclusie weer tegeven. Voor zulke samenvattingen kunnen we weer de QenA gebruiken omdat dit bondiger is opgesteld (https://www.rivm.nl/windenergie/windturbines-gezondheid/vragen-en-antwoorden-gezondheidseffecten-windturbines) .

Vriendelijke groeten,

[redacted]
Arts M+G, profiel MMK - senior adviseur Leefomgeving
BIG registratienummer[redacted]
Team Leefomgeving

Werkdagen: di-vr (wo oneven weken)

GGD Amsterdam

T 02[redacted]
M 06[redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

Nieuwe Achtergracht 100, 1018 WT Amsterdam
ggd.amsterdam.nl

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 26 mei 2021 09:27
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ggd.amsterdam.nl>; [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: Info over RIVM op website gemeente

[redacted]

Onder een kopje 'Windmolens en gezondheid' willen we op de eigen website amsterdam.nl/windenergie iets zeggen over RIVM-onderzoek. Tegen de achtergrond van het raadsadres van de artsen, zogezegd, lijkt het me goed om zorgvuldig met de tekst om te gaan. Mijn voorkeur zou hebben om eerder te verwijzen naar RIVM dan alles over te nemen van hun website (zie https://www.rivm.nl/windenergie/windmolens-gezondheid).

RES NZH doet het op onderstaande manier....

Wat is jullie idee?

Groet, [redacted]

Bij het maken van plannen voor het plaatsen van windturbines in Nederland spelen geluidhinder en andere vormen van hinder voor omwonenden een belangrijke rol. RIVM doet onderzoek naar de effecten van windturbines op de gezondheid van omwonenden. Uit studie blijkt dat er hinder optreedt voor omwonenden als gevolg van het geluid van de windturbines: hoe sterker het geluid (in dB), hoe groter de hinder ervan. Het RIVM heeft geen aanwijzingen gevonden dat het laagfrequente deel van het geluid van windturbines voor extra hinder zorgt. Voor andere gezondheidseffecten zijn de resultaten niet eenduidig: deze effecten hangen niet duidelijk samen met het geluidniveau, maar soms wel met de persoonlijke beleving. Meer informatie: website RIVM.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 28 May 2021 11:33:25 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: mail voor stakeholders

Hai [redacted] Dit is de mail voor de stakeholders naast communicatie. Wel even nog langs [redacted] lijkt me, omdat haar naam er onder staat.
Beste relatie,

Gisteravond heeft de gemeenteraad van Amsterdam de zoekgebieden voor windenergie vastgesteld. Een meerderheid van de raad stemde voor de plannen om binnen de gemeentegrenzen ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen. De plannen maken, samen met de ambitie om voor 400 MW aan zonnepanelen op grote daken te plaatsen, deel uit van de Regionale Energie Strategie (RES).

Als relatie en/of betrokkene bij de ontwikkeling van opwek van duurzame energie in Amsterdam informeren we u hierbij over deze belangrijke stap.

Vervolg
Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom voor de nieuwe zoekgebieden een 'reflectiefase' plaats. De gemeente wijkt hiermee af van het RES-proces om meer tijd te nemen om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren. Onderdeel van het afwegingskader is een 'Health Impact Assessment', waarmee mogelijke gezondheidseffecten door windturbines zo goed mogelijk in beeld worden gebracht. De gemeenteraad moet het afwegingskader vaststellen. Pas na deze fase wordt binnen de verschillende zoekgebieden nader onderzoek gedaan naar specifieke locaties voor windturbines.

Afspraken met initiatiefnemers
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt vervolgens met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. In het participatieplan moeten initiatiefnemers ook opnemen op welke manier zij sessies met bewoners gaan organiseren en hoe de informatie zo laagdrempelig mogelijk wordt aangeboden. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van B en W worden goedgekeurd.

Nader onderzoek
Vervolgens gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen naar onder meer gezondheid en geluid, de uitwerking van het lokale eigendom en de effecten op de natuur en het landschap. Ook een Milieueffectrapportage (MER) wordt opgesteld, die wordt opgenomen in de besluitvorming. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windturbine neergezet.

Persbericht
U kunt hier het volledige persbericht van de gemeente Amsterdam lezen.

We hopen u hiermee van dienst te zijn. Voor vragen en opmerkingen kunt u ons bereiken via resamsterdam@amsterdam.nl

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam/ EU en int. contacten
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal
Gemeente Amsterdam
[redacted]r@amsterdam.nl

From: "Groenewoud, Saskia" [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 28 May 2021 13:01:15 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@public-mediation.nl" <[redacted]@public-mediation.nl>
Subject: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,
Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.
Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.
Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.
1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond NoorderIjplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.
2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.
3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind, [redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.
4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.
Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.
Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.
Graag heb ik even contact met je Marieke.
Alvast dank,
Saskia
Outlook voor iOS downloaden

aan-afmeldingen training reflexiviteit 1 juni 2021

Naam	aanwezig		opmerkingen
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	ja	1	
[redacted]	nee	0	
[redacted]	Nee	0	
[redacted]	Nee	0	
[redacted]	ja	1	
[redacted]	?	1	
[redacted]	ja	1	
[redacted]	ja	1	
[redacted]	nee	0	
[redacted]	?	1	
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	ja	1	
[redacted]	nee	0	wel digitaal
[redacted]	nee	0	wel digitaal
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	Nee	0	
[redacted]	Ja	1	(i.p.v. [redacted])
collega R&D	?	1	[redacted] vragen
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	ja	1	[redacted] of iemand andes digitaal?
[redacted]	nee	1	[redacted] heeft ook geen vervanger uit Noord kunnen regelen
[redacted]	nee	0	
[redacted] sd Oost	?	1	nog niet bereikt
[redacted]	nee	0	
[redacted]	nee	0	
[redacted] Diemen	ja	1	
totaal		20	

Als iedereen die voorlopig of niet heeft gereageerd, wel komt, hebben we nu maxmaal 20 deelnemers (incl trainers).
NB: [redacted] en [redacted] willen digitaal aansluiten.
[redacted] moet er tussen 14 en 15 even tussenuit.

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 28 May 2021 13:08:25 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]"
[redacted]@ponderaconsult.com>
Subject: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi,
Is het stadsdeel niet aangehaakt geweest? Zie onder.
[redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "Groenewoud, Saskia" [redacted]@amsterdam.nl>
Datum: 28 mei 2021 om 14:01:15 CEST
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]"
[redacted]@amsterdam.nl>, "Berends, Erna" <[redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]"
[redacted]@amsterdam.nl>
Kopie: [redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]"
[redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,
Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.
Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.
Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.
1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond NoorderIjplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.
2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.
3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind, [redacted] Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.
4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.
Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.
Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.
Graag heb ik even contact met je Marieke.
Alvast dank,
Saskia
Outlook voor iOS downloaden

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: *Fri, 28 May 2021 13:28:34 +0100*
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: *RE: Nieuwe basistekst voor antwoordmails*
Attachments: *210527 Basisantwoordmail romptekst v2.docx*

Hi [redacted]

Veel dank voor de tekst. Bijgaand met twee kleine opmerkingen!
Kunnen jullie trouwens (bij benadering) aangeven hoeveel mails er nu nog binnen komen en nog open staan?

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 27 mei 2021 23:58
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Nieuwe basistekst voor antwoordmails

Goedemorgen [redacted]

Mooi dat deze fase van het proces is afgerond met het positieve besluit waar iedereen naar toe heeft gewerkt. Bedankt en gefeliciteerd.

Nu de situatie is veranderd moet ook de basistekst van de antwoorden die we op ingestuurde mails terugsturen wijzigen.
Ik stuur je bijgaand de basistekst 2.0. Hij bevat elementen uit het persbericht, met aanpassingen aan het taalgebruik van de gemiddelde ontvanger.

Kun jij svp je rectie geven op deze basistekst. Dan gaan we die vanaf maandag gebruiken in de basisbeantwoording.

Met vriendelijke groet,
[redacted]
M 06[redacted]

Geachte ,

Hartelijk dank voor uw e-mail over windenergie in Amsterdam. Namens wethouder Marieke van Doorninck reageer ik op uw bericht.

Het aanwijzen van zoekgebieden voor windmolens heeft de afgelopen maanden voor veel discussie gezorgd in de stad. Dat is logisch. De overgang van olie en gas naar schone energiebronnen als wind en zon is noodzakelijk om klimaatverandering aan te pakken, maar ook ingrijpend. De maatregelen die nodig zijn hebben gevolgen voor de leefomgeving van ons allemaal.
We begrijpen uw zorgen over de mogelijke komst van windmolens en over de mogelijke hinder die u zult ervaren. Zorgen over geluid, zicht, gezondheid en de effecten op de natuur nemen we zeer serieus en we doen ons uiterste best om hinder zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken.

Hier specifieke reactie op de vraag die is gesteld over zoekgebied of anders.
Input op basis van FAQ. Blokteksten volgen.

Hoe gaat het verder?
Op 27 mei 2021 heeft de gemeenteraad een positief besluit genomen over de windzoekgebieden. Dit is onderdeel van de vaststelling van de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0. Hiermee geeft Amsterdam invulling aan de afspraken die zijn gemaakt in het landelijk Klimaatakkoord. Dat betekent niet dat de exacte locaties al zijn besloten. Nu de zoekgebieden zijn vastgesteld kunnen we het vervolgproces starten.

Bijeenkomsten
Vanaf nu gaan we bijeenkomsten organiseren met bewoners, bedrijven, organisaties, deskundigen, buurgemeenten en stadsdelen. Samen bespreken we onder meer de richtlijnen die we per zoekgebied willen gaan toepassen op de onderdelen gezondheid, natuur en inpassen in de ruimte. Deze richtlijnen geven een kader voor hoe straks de beslissing over de locatie van een windmolen kan worden genomen, een zogenaamd "afwegingskader".
Deze vervolgfase van gesprek en uitwerken van de richtlijnen noemen we de reflectiefase. In deze fase nemen we extra tijd om iedereen zo goed mogelijk te informeren en betrekken bij de besluitvorming, zodat we met elkaar de beste keuzes maken. Indien de cCorona-maatregelen het toelaten organiseren we deze bijeenkomsten fysiek in ~~in ruimtes in~~ plaats van digitaal.
Op www.amsterdam.nl/windenergie staat meer informatie over deze bijeenkomsten.

Afspraken met initiatiefnemers
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt dan met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van B en W worden goedgekeurd.

Nader onderzoek
Vervolgens gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen rond de voorgenomen concrete locaties naar onder meer gezondheid en geluid, de uitwerking van het lokale eigendom en de effecten op de natuur en het landschap. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windmolen neergezet.

Als u meer vragen heeft over windmolens in Amsterdam dan kunt u op onze website meer informatie vinden. Zie windmolens in Amsterdam.

Op de website van Energieregio Noord-Holland Zuid kunt u meer lezen over de Regionale Energiestrategie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programma Amsterdam Klimaatneutraal
Team Regionale Energiestrategie Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, R&D

Gemeente Amsterdam

Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020

From: "[redacted]t@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 28 May 2021 13:37:39 +0100
To: "[redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]"
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]
Ik kan het onderstaande niet helemaal plaatsen. Kunnen jij hierbij helpen?
Zie onderstaand.
Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06-[redacted]
Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:01 PM
Aan: Doorninck, Marieke van; [redacted]; Berends, Erna; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,
Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.
Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.
Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.
1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond NoorderIjplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.
2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.
3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind[redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.
4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.
Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.
Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.
Graag heb ik even contact met je Marieke.
Alvast dank,
Saskia
Outlook voor iOS downloaden

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 28 May 2021 13:55:58 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]"
[redacted]r@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]"
[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]
Ik spreek Saskia zo. Je hoort van mij.
[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06[redacted]
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Friday, May 28, 2021 2:37:39 PM
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]
Ik kan het onderstaande niet helemaal plaatsen. Kunnen jij hierbij helpen?
Zie onderstaand.
Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06-[redacted]
Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:01 PM
Aan: Doorninck, Marieke van; [redacted]; Berends, Erna; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,
Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.
Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.
Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.
1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond NoorderIjplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.
2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.
3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind, [redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.
4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.
Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.
Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:

Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.
Graag heb ik even contact met je Marieke.
Alvast dank,
Saskia
Outlook voor iOS downloaden

From: "[redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Fri, 28 May 2021 14:01:58 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

FYI
Outlook voor iOS downloaden
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:08 PM
Aan: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi,
Is het stadsdeel niet aangehaakt geweest? Zie onder.
[redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "Groenewoud, Saskia"[redacted]@amsterdam.nl>
Datum: 28 mei 2021 om 14:01:15 CEST
Aan: "Doorninck, Marieke van"[redacted]@amsterdam.nl>, "[redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>, "Berends, Erna" [redacted]@amsterdam.nl>, "[redacted]@amsterdam.nl>
Kopie: [redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]@amsterdam.nl>, "[redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,
Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.
Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.
Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.
1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond NoorderIjplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.
2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.
3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind, [redacted] Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.
4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.
Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.

Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.
Graag heb ik even contact met je Marieke.
Alvast dank,
Saskia
Outlook voor iOS downloaden

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 28 May 2021 14:17:48 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted], [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Nieuwe basistekst antwoordmail
Attachments: 210527 Basisantwoordmail romptekst v2.docx

Hallo
Na checks door [redacted] en [redacted] hierbij de nieuwe basistekst.
Het verzoek van [redacted] isovereogen maar niet uitgewerkt. Dan moetcer namelijk ook veel uitgelegd worden over het proces van de zoekgebieden. Voor de basistekst is dat teveel.
Kunnen jullie svp deze gaan gebruiken?

[redacted]
M 06[redacted]

Geachte ,

Hartelijk dank voor uw e-mail over windenergie in Amsterdam. Namens wethouder Marieke van Doorninck reageer ik op uw bericht.

Het aanwijzen van zoekgebieden voor windmolens heeft de afgelopen maanden voor veel discussie gezorgd in de stad. Dat is logisch. De overgang van olie en gas naar schone energiebronnen als wind en zon is noodzakelijk om klimaatverandering aan te pakken, maar ook ingrijpend. De maatregelen die nodig zijn hebben gevolgen voor de leefomgeving van ons allemaal.
We begrijpen uw zorgen over de mogelijke komst van windmolens en over de mogelijke hinder die u zult ervaren. Zorgen over geluid, zicht, gezondheid en de effecten op de natuur nemen we zeer serieus en we doen ons uiterste best om hinder zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken.

Hier specifieke reactie op de vraag die is gesteld over zoekgebied of anders.
Input op basis van FAQ. Blokteksten volgen.

Hoe gaat het verder?
Op 27 mei 2021 heeft de gemeenteraad een positief besluit genomen over de windzoekgebieden. Dit is onderdeel van de vaststelling van de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0. Hiermee geeft Amsterdam invulling aan de afspraken die zijn gemaakt in het landelijk Klimaatakkoord. Dat betekent niet dat de exacte locaties al zijn besloten. Nu de zoekgebieden zijn vastgesteld kunnen we het vervolgproces starten.

Bijeenkomsten
Vanaf nu gaan we bijeenkomsten organiseren met bewoners, bedrijven, organisaties, deskundigen, buurgemeenten en stadsdelen. Samen bespreken we onder meer de richtlijnen die we per zoekgebied willen gaan toepassen op de onderdelen gezondheid, natuur en inpassen in de ruimte. Deze richtlijnen geven een kader voor hoe straks de beslissing over de locatie van een windmolen kan worden genomen, een zogenaamd "afwegingskader".
Deze vervolgfase van gesprek en uitwerken van de richtlijnen noemen we de reflectiefase. In deze fase nemen we extra tijd om iedereen zo goed mogelijk te informeren en betrekken bij de besluitvorming, zodat we met elkaar de beste keuzes maken. Indien de coronamaatregelen het toelaten organiseren we deze bijeenkomsten fysiek in plaats van digitaal.
Op www.amsterdam.nl/windenergie staat meer informatie over deze bijeenkomsten.

Afspraken met initiatiefnemers
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt dan met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van B en W worden goedgekeurd.

Nader onderzoek
Vervolgens gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen rond de voorgenomen concrete locaties naar onder meer gezondheid en geluid, de uitwerking van het lokale eigendom en de effecten op de natuur en het landschap. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windmolen neergezet.

Als u meer vragen heeft over windmolens in Amsterdam dan kunt u op onze website meer informatie vinden. Zie windmolens in Amsterdam.

Op de website van Energieregio Noord-Holland Zuid kunt u meer lezen over de Regionale Energiestrategie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programma Amsterdam Klimaatneutraal
Team Regionale Energiestrategie Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid, R&D

Gemeente Amsterdam

Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020

From: "[redacted]amsterdam.nl>
Sent: Fri, 28 May 2021 14:27:11 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Goedemiddag collega's,
Ik constateer dat de voordracht voor het college ingehaald is door de tijd (besluitvorming in de raad en daarbij gemaakte afspraken) en stel voor deze in te trekken en aan te passen. Ik loop even een aantal punten nav de mail van Saskia om dit toe te lichten.

1. Ik heb inderdaad met Saskia afgesproken conform mijn standpunt in ons overleg dat het participatieplan niet via noord hoefde.
2. Wij zijn er altijd vanuit gegaan dat het participatieplan gezien de start van het traject en de betrokken stakeholders bij het maken ervan, bedoeld is voor de NIJplas en niet voor het CD-terrein. Dit terrein is pas later toegevoegd en gemeld in een telefoontje van Marieke aan Saskia. Ik ben daar bij het lezen van deze voordracht niet scherp genoeg in geweest.
3. Tav de reflectiefase is afgesproken dat die ook voor de NIJplas geldt en dat heeft consequenties voor het huidige proces waardoor het participatieplan nu nog niet vastgesteld kan worden. Er zal namelijk tijd gemaakt moeten worden voor de reflectie.
4. Voor het CD-terrein geldt de reflectiefase sowieso, omdat we daar nog met het hele proces moeten starten, zoals bij de rest van de zoekgebieden.

[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06-[redacted]
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 14:37
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]
Ik kan het onderstaande niet helemaal plaatsen. Kunnen jij hierbij helpen?
Zie onderstaand.
Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06[redacted]
Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:01 PM
Aan: Doorninck, Marieke van; [redacted]; Berends, Erna; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted] [redacted]; [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,
Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.
Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.
Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.
1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere

participatie, die wel rond NoorderIjplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.
2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.
3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind, [redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.
4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.
Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.
Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.
Graag heb ik even contact met je Marieke.
Alvast dank,
Saskia
Outlook voor iOS downloaden

CONCEPT tekst voor uitnodiging aan betrokkenen (niet de overheden) om te praten over plan van aanpak reflectiefase

Beste geadresseerde,

Graag nodig ik u uit om **woensdag 9 juni 2021 van 17.00 tot 19.00 uur** met ons opnieuw van gedachte te wisselen over de aanpak van de reflectiefase die volgt op de vaststelling van de RES 1.0.

Op 27 mei heeft de gemeenteraad van Amsterdam de Regionale Energie Strategie 1.0 vastgesteld. Wethouder Van Doornink heeft toen aangekondigd dat hierna een reflectiefase van start gaat.
Op 6 mei heeft een gesprek plaatsgevonden waarin we wensen en ideeën van u en vele anderen voor deze fase hebben opgehaald. U heeft de opbrengst van die bijeenkomst eerder ontvangen, in de vorm van de mural die de deelnemers maakten en enkele mails die wij later nog als input kregen. Op die mural zijn ook de sheets opgenomen die toen werden gedeeld en is de chat van die bijeenkomst toegevoegd. Deze informatie (en de informatie de we uit een gelijksoortig gesprek met andere betrokkenen hebben gehad) is de basis voor een plan van aanpak voor de reflectiefase. Graag bespreken we onze ideeën voor dit plan van aanpak op 9 juni met u.

Reflectiefase
Samen bespreken we onder meer de richtlijnen die we per zoekgebied willen gaan toepassen op de onderdelen gezondheid, natuur en inpassen in de ruimte. Deze richtlijnen geven een kader voor hoe straks de beslissing over de locatie van een windmolen kan worden genomen, een zogenaamd "afwegingskader".

Klankbordgroep
Tijdens de bespreking op 6 mei is het verzoek gedaan om de stad goed te betrekken bij de reflectiefase. We willen dat op verschillende manieren doen en nodigen u graag weer uit om mee te denken over het plan van aanpak, zoals op 6 mei besproken.

Tijdens de bijeenkomst zullen we u nader informeren over de (toekomstige) rol van de klankbordgroep en de mogelijke samenstelling.

De bijeenkomst vindt online plaats in MS Teams. U ontvangt t.z.t. de MS Teams link.
Graag tot ziens!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: *Fri, 28 May 2021 14:37:00 +0100*
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: *Re: vraag vogels NRC*

Ik verwacht dat er nog wel een vraag komt over hoe deze partijen in de reflectiefase en uitvoeringsfase betrokken worden, maar dat kunnen we ook maandag aanleveren. Deadline is dinsdag.
Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:22:53
Aan: [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: vraag vogels NRC

Hi [redacted]
Ik begrijp dat er vragen van NRC waren over betrokkenheid van de stadsecoloog in het verleden (en in de toekomst).

"De stadsecoloog heeft als co-auteur de Quickscan Natuur en Landschap meegeschreven, we hebben op de concept RES een reactie ontvangen van Vogelbescherming Nederland en van de Vogelwerkgroep Amsterdam, zowel als onderdeel van het participatietraject als ook in een aparte reactie.
De natuurbelangen en daarmee ook de belangen van vogels, waren onderdeel van de afweging volgens het landelijk afwegingskader RES."

Kan je dit doorsturen aan [redacted] ajb, ? dank!
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

Ruimte & Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. J.Kurschner@amsterdam.nl
T. +31 6[redacted]

afspraken via [redacted]@amsterdam.nl

From: "[redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Fri, 28 May 2021 14:42:46 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>;
"[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]

Hmm dat gaat niet helemaal goed dan. Voordat we dit zo inzetten is het denk ik goed het volgende mee te nemen:

- in de brief aan de gemeenteraad is aangegeven dat de reflectiefase niet voor het zoekgebied Noorderijplas geldt: [1] De reflectiefase geldt voor de nieuw toegevoegde zoekgebieden. De zoekgebieden Haven en Noorder IJplas zijn al in 2012 vastgesteld en kennen hun eigen traject. Voor ieder windturbine/-park wordt een Health Impact Assessment opgesteld. (voetnoot in de raadsinformatiebrief van afgelopen 27 mei
- het zoekgebied voor de Noorderijplas betreft ook het Cornelis Douwesterrein: bij de intentieovereenkomst uit juli 2020 is ook een kaart gevoegd waarin college dit gebied heeft aangewezen (Noorderijplas en Cornelis douwesterrein). Er wordt voor samengevat op gewezen als 'Noorderijplas' maar in de presentaties en communicatie is dit duidelijk ook het Cornelis Douwesterrein: het terrein is niet op een later moment toegevoegd
- In de uitnodigingen en bijeenkomsten is dit ook duidelijk gecommuniceerd, bijvoorbeeld op de informatieavond in juni 2020 van de gemeente: één van de initiatiefnemers is natuurlijk ook NDSM Energie. Ook dit gebied is dus altijd onderdeel geweest van de voorbereidingen van het participatieplan.

Ik bel je nog wel even

Groetjes
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:27
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>;
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Goedemiddag collega's,

Ik constateer dat de voordracht voor het college ingehaald is door de tijd (besluitvorming in de raad en daarbij gemaakte afspraken) en stel voor deze in te trekken en aan te passen. Ik loop even een aantal punten nav de mail van Saskia om dit toe te lichten.

1. Ik heb inderdaad met Saskia afgesproken conform mijn standpunt in ons overleg dat het participatieplan niet via noord hoefde.
2. Wij zijn er altijd vanuit gegaan dat het participatieplan gezien de start van het traject en de betrokken stakeholders bij het maken ervan, bedoeld is voor de NIJplas en niet voor het CD-terrein. Dit terrein is pas later toegevoegd en gemeld in een telefoontje van Marieke aan Saskia. Ik ben daar bij het lezen van deze voordracht niet scherp genoeg in geweest.
3. Tav de reflectiefase is afgesproken dat die ook voor de NIJplas geldt en dat heeft consequenties voor het huidige proces waardoor het participatieplan nu nog niet vastgesteld kan worden. Er zal namelijk tijd gemaakt moeten worden voor de reflectie.
4. Voor het CD-terrein geldt de reflectiefase sowieso, omdat we daar nog met het hele proces moeten starten, zoals bij de rest van de zoekgebieden.

[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 14:37
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]

Ik kan het onderstaande niet helemaal plaatsen. Kunnen jij hierbij helpen?

Zie onderstaand.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06[redacted]

Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:01 PM
Aan: Doorninck, Marieke van; [redacted]; Berends, Erna; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted] [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,

Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.

Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.

Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.

1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond Noorderljplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.

2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.

3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind, [redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.

4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.

Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.

Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:

Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.

Graag heb ik even contact met je Marieke.

Alvast dank,

Saskia

Outlook voor iOS downloaden

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: '[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 28 May 2021 15:13:34 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: mail voor stakeholders
Importance: High

Dan wordt het zo!
[redacted] akkoord:? Zie geel

Beste relatie,

Gisteravond heeft de gemeenteraad van Amsterdam de zoekgebieden voor windenergie vastgesteld. Een meerderheid van de raad stemde voor de plannen om binnen de gemeentegrenzen ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen. De plannen maken, samen met de ambitie om voor 400 MW aan zonnepanelen op grote daken te plaatsen, deel uit van de Regionale Energie Strategie (RES).

Als relatie en/of betrokkene bij de ontwikkeling van opwek van duurzame energie in Amsterdam informeren we u hierbij over deze belangrijke stap.

Vervolg
Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom voor de nieuwe zoekgebieden een 'reflectiefase' plaats.
De gemeente neemt meer tijd om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren. Onderdeel van het afwegingskader is een 'Health Impact Assessment', waarmee mogelijke gezondheidseffecten door windturbines zo goed mogelijk in beeld worden gebracht. De gemeenteraad moet het afwegingskader vaststellen. Pas na deze fase wordt binnen de verschillende zoekgebieden nader onderzoek gedaan naar specifieke locaties voor windturbines.
Afspraken met initiatiefnemers
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt vervolgens met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. In het participatieplan moeten initiatiefnemers ook opnemen op welke manier zij sessies met bewoners gaan organiseren en hoe de informatie zo laagdrempelig mogelijk wordt aangeboden. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van B en W worden goedgekeurd.

Nader onderzoek
Vervolgens gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen naar onder meer gezondheid en geluid, de uitwerking van het lokale eigendom en de effecten op de natuur en het landschap. Initiatiefnemers kunnen zich pas na de reflectiefase melden. Ook een Milieueffectrapportage (MER) wordt opgesteld, die wordt opgenomen in de besluitvorming. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windturbine neergezet.

Persbericht
U kunt hier het volledige persbericht van de gemeente Amsterdam lezen.

We hopen u hiermee van dienst te zijn. Voor vragen en opmerkingen kunt u ons bereiken via resamsterdam@amsterdam.nl

Met vriendelijke groet,

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:13
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: mail voor stakeholders

Hi [redacted] en [redacted]
Graag

- een stuk uit een zin verwijderen, namelijk "wijkt af van het RES proces' – dat is niet helemaal waar, want er is voor het vervolg geen echte standaard of verplichting. Dus graag zo als onderstaand formuleren. "De gemeente neemt meer tijd om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan."
- Nog toevoegen dat initiatiefnemers zich pas na de reflectiefase kunnen melden. Dan is expliciet dat we meer tijd uit trekken dan standaard.

Dank ! Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 12:33
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: mail voor stakeholders

Hai [redacted] Dit is de mail voor de stakeholders naast communicatie. Wel even nog langs [redacted] lijkt me, omdat haar naam er onder staat.

Beste relatie,

Gisteravond heeft de gemeenteraad van Amsterdam de zoekgebieden voor windenergie vastgesteld. Een meerderheid van de raad stemde voor de plannen om binnen de gemeentegrenzen ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen. De plannen maken, samen met de ambitie om voor 400 MW aan zonnepanelen op grote daken te plaatsen, deel uit van de Regionale Energie Strategie (RES).

Als relatie en/of betrokkene bij de ontwikkeling van opwek van duurzame energie in Amsterdam informeren we u hierbij over deze belangrijke stap.

Vervolg
Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom voor de nieuwe zoekgebieden een 'reflectiefase' plaats. De gemeente ~~wijkt hiermee af van het RES-proces om~~ neemt ~~meer~~ tijd ~~te nemen~~

om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren. Onderdeel van het afwegingskader is een 'Health Impact Assessment', waarmee mogelijke gezondheidseffecten door windturbines zo goed mogelijk in beeld worden gebracht. De gemeenteraad moet het afwegingskader vaststellen. Pas na deze fase kunnen initiatiefnemers zich melden en wordt binnen de verschillende zoekgebieden nader onderzoek gedaan naar specifieke locaties voor windturbines.

Afspraken met initiatiefnemers
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt vervolgens met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. In het participatieplan moeten initiatiefnemers ook opnemen op welke manier zij sessies met bewoners gaan organiseren en hoe de informatie zo laagdrempelig mogelijk wordt aangeboden. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van B en W worden goedgekeurd.

Nader onderzoek
Vervolgens gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen naar onder meer gezondheid en geluid, de uitwerking van het lokale eigendom en de effecten op de natuur en het landschap. Ook een Milieueffectrapportage (MER) wordt opgesteld, die wordt opgenomen in de besluitvorming. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windturbine neergezet.

Persbericht
U kunt hier het volledige persbericht van de gemeente Amsterdam lezen.

We hopen u hiermee van dienst te zijn. Voor vragen en opmerkingen kunt u ons bereiken via resamsterdam@amsterdam.nl

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam/ EU en int. contacten
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal
Gemeente Amsterdam
[redacted]r@amsterdam.nl

From: "Groenewoud, Saskia" [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 28 May 2021 15:17:47 +0100
To: "Doorninck, Marieke van" [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; "Berends, Erna" [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@public-mediation.nl" <[redacted]@public-mediation.nl>
Subject: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,
Ik begrijp net dat voordracht wordt teruggetrokken en eerst nog met DB noord wordt afgestemd.
Fijn!
Dank en goed weekend,
Saskia
Outlook voor iOS downloaden
Van: Groenewoud, Saskia [redacted]d@amsterdam.nl>
Verzonden: Friday, May 28, 2021 2:01:14 PM
Aan: Doorninck, Marieke van [redacted]k@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Berends, Erna [redacted]s@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@public-mediation.nl [redacted]@public-mediation.nl>
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,
Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.
Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.
Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.
1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond NoorderIjplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.
2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.
3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind, [redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.
4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.
Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.
Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.
Graag heb ik even contact met je Marieke.
Alvast dank,
Saskia
Outlook voor iOS downloaden

Beste geadresseerde,

Graag nodig ik je uit om **donderdag 10 juni van 15.30 tot 17.30 uur** met ons van gedachte te wisselen over de aanpak van de reflectiefase die volgt op de vaststelling van de RES 1.0.

Op 27 mei heeft de gemeenteraad van Amsterdam de Regionale Energie Strategie 1.0 vastgesteld. Wethouder Van Doornink heeft toen aangekondigd dat hierna een reflectiefase van start gaat. Op 28 april heeft een gesprek plaatsgevonden waarin we wensen en ideeën van jou en vele anderen voor deze fase hebben opgehaald. Je hebt de opbrengst van die bijeenkomst eerder ontvangen, in de vorm van de mural die we toen samen maakten. De sheets van die bijeenkomst staan ook op die mural. Deze informatie (en de informatie de we uit een gelijksoortig gesprek met andere betrokkenen hebben gehad) is de basis voor een plan van aanpak voor de reflectiefase. Graag bespreken we ons voorstel voor de hoofdlijnen van dit plan van aanpak op 10 juni met jou.

Reflectiefase
Samen bespreken we onder meer de richtlijnen die we per zoekgebied willen gaan toepassen op de onderdelen gezondheid, natuur en inpassen in de ruimte. Deze richtlijnen geven een kader voor hoe straks de beslissing over de locatie van een windmolen kan worden genomen, een zogenaamd "afwegingskader".

De bijeenkomst vindt online plaats in MS Teams. Je ontvangt t.z.t. de MS Teams link.
Graag tot ziens!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid

From: "[redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Fri, 28 May 2021 15:56:09 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi allen,

Zojuist [redacted] en [redacted] gesproken. Willen jullie kijken naar de acties die hieruit volgen?

Inmiddels lijkt duidelijk dat oorspronkelijk in Noord was besproken en besloten dat separaat advies van het DB niet nodig was om de rollen goed gescheiden te houden. Er is echter nu toch behoefte om wel het DB om advies te vragen.

Om die reden moet de procedure voor de behandeling van het participatieplan nu iets worden gewijzigd:

- [redacted] Het advies voor het participatieplan dat er ligt moet uit het college worden teruggetrokken om het DB van noord eerst de gelegenheid te geven advies te geven
- [redacted] Het DB van Noord moet om advies worden gevraagd
- [redacted] Daarna kan het advies in het college

Ik zou graag de tijdlijn aan jullie vragen. De initiatiefnemers willen namelijk graag een eerste omgevingsberaad organiseren op 5 juli. Daarvoor willen zij graag 22 juni een uitnodiging uit doen. Halen zij dit niet, heeft dit wel gevolgen voor de voortgang omdat zij dan pas na de zomer kunnen starten. Het zou denk ik wel de inzet moeten zijn om voor 22 juni het plan in het college te brengen.

Ten aanzien van de inhoudelijke punten:

- Cornelis Douwesterrein:
    - NDSM Energie is één van de initiatiefnemers. Ook op het Cornelis Douwesterrein zijn hun leden (10-15). Cornelis Douwesterrein is in de Windvisie in 2012 al benoemd als ruimtelijk kansrijk. In concept RES en de presentaties op bijeenkomsten daarnaartoe zijn de verschillende zoekgebieden aangegeven. Zoekgebied 2 betreft het Cornelis Douwesterrein en de Noorderijplas.
    - In de Intentieovereenkomst van juli 2020 is een bijlage toegevoegd met dit zoekgebied (2) waarop beide zijn opgenomen (in bijv de besluitvorming over de wijziging van zoekgebieden is dit recent nog expliciet genoemd in maart 2020 *"In de zomer van 2020 is een intentieovereenkomst getekend met de vier Amsterdamse burgercoöperaties verenigd in "Amsterdam-Wind" en bedrijvencoöperatie NDSM-energie voor medewerking om windturbines te realiseren in het gebied Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwes terrein")*
    - In de informatiebijeenkomsten van de gemeente op 25 en 30 juni 2020 zijn zowel Noorderijplas als CD-terrein en de omgeving daaromheen uitgenodigd. Zoekgebied 2 is daar als zodanig ook gepresenteerd. Ook de bedrijven van het terrein, met vermelding van het Cornelis Douwesterrein, zijn hiervoor uitgenodigd (zie bv: https://agenda-zaanstreek.nl/events/online-meepraten-over-windmolens-omgeving-noorder-ij-plas/).
    - De cooperatie met leden op het terrein (NDSM Energie) heb ik nog even gevraagd en zij gaven aan ook periodiek bedrijven te informeren. Ook voor de eigen bijeenkomst in november 2020 over het concept participatieplan Dat wil niet zeggen dat alle bedrijven er achter staan en daarnaast komen er natuurlijk regelmatig nieuwe bedrijven. Wel is het belangrijk als aandachtspunt dat het zoekgebied soms wordt aangeduid als 'noorderijplas' terwijl het breder is (overigens gaf NDSM Energie aan dat zij al vanaf 2013 bezig zijn op het terrein, ondermeer met een vergunningsaanvraag voor een turbine op het keerkringpark op het CD-terrein: het is dan ook goed bekend op het terrein dat CD terrein onderdeel is van de ontwikkeling)
- Reflectiefase: in de Raadsinformatiebrief van 27 mei 2021 is expliciet aangegeven dat deze fase niet van toepassing is op het zoekgebied van de Noorderijplas, dit is het zoekgebied 2 met beide terreinen. Voetnoot 1 zegt: *"1 De reflectiefase geldt voor de nieuw toegevoegde zoekgebieden. De zoekgebieden Haven en Noorder IJplas zijn al in 2012 vastgesteld en kennen hun eigen traject. Voor ieder windturbine/-park wordt een Health Impact Assessment opgesteld."* (https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10181660/1/A%20-%2004%20Duurzaamheid%20en%20Circulaire%20Economie%20(29)%202_%20Raadsinformatiebrief%20afha)

- De beoordeling van het participatieplan is gedaan door het team van Haven Stad en Stadsdeel Noord (communicatie, juridisch) en het Wind team.
- Ten aanzien van het punt waar participanten over gaan is het goed bewust te zijn van de wijziging in het participatieplan naar aanleiding van intensef overleg met de bewonersvereniging om specifiek de tekst over de rol van participanten aan te scherpen. Waar oorspronkelijk aangegeven werd dat participanten een adviserende rol hebben is dit gewijzigd naar 'gezamenlijk' (tabel pagina 16 participatieplan). Dit is ook benoemd in het advies

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email: [redacted]r@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

Van: [redacted]s@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:27
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Goedemiddag collega's,

Ik constateer dat de voordracht voor het college ingehaald is door de tijd (besluitvorming in de raad en daarbij gemaakte afspraken) en stel voor deze in te trekken en aan te passen. Ik loop even een aantal punten nav de mail van Saskia om dit toe te lichten.

1. Ik heb inderdaad met Saskia afgesproken conform mijn standpunt in ons overleg dat het participatieplan niet via noord hoefde.
2. Wij zijn er altijd vanuit gegaan dat het participatieplan gezien de start van het traject en de betrokken stakeholders bij het maken ervan, bedoeld is voor de NIJplas en niet voor het CD-terrein. Dit terrein is pas later toegevoegd en gemeld in een telefoontje van Marieke aan Saskia. Ik ben daar bij het lezen van deze voordracht niet scherp genoeg in geweest.
3. Tav de reflectiefase is afgesproken dat die ook voor de NIJplas geldt en dat heeft consequenties voor het huidige proces waardoor het participatieplan nu nog niet vastgesteld kan worden. Er zal namelijk tijd gemaakt moeten worden voor de reflectie.
4. Voor het CD-terrein geldt de reflectiefase sowieso, omdat we daar nog met het hele proces moeten starten, zoals bij de rest van de zoekgebieden.

[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06-[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 14:37
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]

Ik kan het onderstaande niet helemaal plaatsen. Kunnen jij hierbij helpen?

Zie onderstaand.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06[redacted]

Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:01 PM
Aan: Doorninck, Marieke van; [redacted]; Berends, Erna; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,

Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.

Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.

Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.

1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond Noorderljplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.

2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.

3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind, [redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.

4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.

Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.

Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:

Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.

Graag heb ik even contact met je Marieke.

Alvast dank,

Saskia

Outlook voor iOS downloaden

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 28 May 2021 16:15:19 +0100
To: "[redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]"
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste mensen,
We kunnen ambtelijk niet zomaar een collegevoordracht terugtrekken zonder afstemming met bestuursadviseur/wethouder. Daarnaast is de kans klein dat we het participatieplan nog in het college krijgen voor het zomerreces – na het advies van het db zullen we een nieuwe voordracht via screening, map wethouder etc moeten aanleveren. Daar staat normaal gesproken minimaal vier weken voor. Ook afhankelijk natuurlijk hoe snel het db met een advies kan komen.
Alternatief is dat we maandag een annotatie aanleveren voor de wethouder waarin we aangeven wat de situatie is en dat we aan haar de afweging laten om ter vergadering van het college het stuk terug te trekken. Wellicht dat maandag dan ook al een eerste bestuurlijke reactie van het stadsdeel op het participatieplan beschikbaar is – dan kan dat meegenomen worden in de afweging.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 16:56
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi allen,

Zojuist [redacted] en [redacted] gesproken. Willen jullie kijken naar de acties die hieruit volgen?

Inmiddels lijkt duidelijk dat oorspronkelijk in Noord was besproken en besloten dat separaat advies van het DB niet nodig was om de rollen goed gescheiden te houden. Er is echter nu toch behoefte om wel het DB om advies te vragen.

Om die reden moet de procedure voor de behandeling van het participatieplan nu iets worden gewijzigd:

- [redacted] Het advies voor het participatieplan dat er ligt moet uit het college worden teruggetrokken om het DB van noord eerst de gelegenheid te geven advies te geven
- [redacted] Het DB van Noord moet om advies worden gevraagd
- [redacted] Daarna kan het advies in het college

Ik zou graag de tijdlijn aan jullie vragen. De initiatiefnemers willen namelijk graag een eerste omgevingsberaad organiseren op 5 juli. Daarvoor willen zij graag 22 juni een uitnodiging uit doen. Halen zij dit niet, heeft dit wel gevolgen voor de voortgang omdat zij dan pas na de zomer kunnen starten. Het zou denk ik wel de inzet moeten zijn om voor 22 juni het plan in het college te brengen.

Ten aanzien van de inhoudelijke punten:

- Cornelis Douwesterrein:
    - NDSM Energie is één van de initiatiefnemers. Ook op het Cornelis Douwesterrein zijn hun leden (10-15). Cornelis Douwesterrein is in de Windvisie in 2012 al benoemd als ruimtelijk kansrijk. In concept RES en de presentaties op bijeenkomsten daarnaartoe zijn de verschillende zoekgebieden aangegeven. Zoekgebied 2 betreft het Cornelis Douwesterrein en de Noorderijplas.
    - In de Intentieovereenkomst van juli 2020 is een bijlage toegevoegd met dit zoekgebied (2) waarop beide zijn opgenomen (in bijv de besluitvorming over de wijziging van zoekgebieden is dit recent nog expliciet genoemd in maart 2020 *"In de zomer van 2020 is een intentieovereenkomst getekend met de vier Amsterdamse burgercoöperaties*

verenigd in "Amsterdam-Wind" en bedrijvencoöperatie NDSM-energie voor medewerking om windturbines te realiseren in het gebied Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwes terrein")

- In de informatiebijeenkomsten van de gemeente op 25 en 30 juni 2020 zijn zowel Noorderijplas als CD-terrein en de omgeving daaromheen uitgenodigd. Zoekgebied 2 is daar als zodanig ook gepresenteerd. Ook de bedrijven van het terrein, met vermelding van het Cornelis Douwesterrein, zijn hiervoor uitgenodigd (zie bv: https://agenda-zaanstreek.nl/events/online-meepraten-over-windmolens-omgeving-noorder-ij-plas/).
- De cooperatie met leden op het terrein (NDSM Energie) heb ik nog even gevraagd en zij gaven aan ook periodiek bedrijven te informeren. Ook voor de eigen bijeenkomst in november 2020 over het concept participatieplan Dat wil niet zeggen dat alle bedrijven er achter staan en daarnaast komen er natuurlijk regelmatig nieuwe bedrijven. Wel is het belangrijk als aandachtspunt dat het zoekgebied soms wordt aangeduid als 'noorderijplas' terwijl het breder is (overigens gaf NDSM Energie aan dat zij al vanaf 2013 bezig zijn op het terrein, ondermeer met een vergunningsaanvraag voor een turbine op het keerkringpark op het CD-terrein: het is dan ook goed bekend op het terrein dat CD terrein onderdeel is van de ontwikkeling)

- Reflectiefase: in de Raadsinformatiebrief van 27 mei 2021 is expliciet aangegeven dat deze fase niet van toepassing is op het zoekgebied van de Noorderijplas, dit is het zoekgebied 2 met beide terreinen. Voetnoot 1 zegt: *"1 De reflectiefase geldt voor de nieuw toegevoegde zoekgebieden. De zoekgebieden Haven en Noorder IJplas zijn al in 2012 vastgesteld en kennen hun eigen traject. Voor ieder windturbine/-park wordt een Health Impact Assessment opgesteld."* (https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10181660/1/A%20-%2004%20Duurzaamheid%20en%20Circulaire%20Economie%20(29)%202_%20Raadsinformatiebrief%20afha)
- De beoordeling van het participatieplan is gedaan door het team van Haven Stad en Stadsdeel Noord (communicatie, juridisch) en het Wind team.
- Ten aanzien van het punt waar participanten over gaan is het goed bewust te zijn van de wijziging in het participatieplan naar aanleiding van intensef overleg met de bewonersvereniging om specifiek de tekst over de rol van participanten aan te scherpen. Waar oorspronkelijk aangegeven werd dat participanten een adviserende rol hebben is dit gewijzigd naar 'gezamenlijk' (tabel pagina 16 participatieplan). Dit is ook benoemd in het advies

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email: [redacted]@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:27
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Goedemiddag collega's,

Ik constateer dat de voordracht voor het college ingehaald is door de tijd (besluitvorming in de raad en daarbij gemaakte afspraken) en stel voor deze in te trekken en aan te passen. Ik loop even een aantal punten nav de mail van Saskia om dit toe te lichten.

1. Ik heb inderdaad met Saskia afgesproken conform mijn standpunt in ons overleg dat het participatieplan niet via noord hoefde.
2. Wij zijn er altijd vanuit gegaan dat het participatieplan gezien de start van het traject en de betrokken stakeholders bij het maken ervan, bedoeld is voor de NIJplas en niet voor het CD-terrein. Dit terrein is pas later toegevoegd en gemeld in een telefoontje van Marieke aan Saskia. Ik ben daar bij het lezen van deze voordracht niet scherp genoeg in geweest.
3. Tav de reflectiefase is afgesproken dat die ook voor de NIJplas geldt en dat heeft consequenties voor het huidige proces waardoor het participatieplan nu nog niet vastgesteld kan worden. Er zal namelijk tijd gemaakt moeten worden voor de reflectie.
4. Voor het CD-terrein geldt de reflectiefase sowieso, omdat we daar nog met het hele proces moeten starten, zoals bij de rest van de zoekgebieden.

[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 14:37
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]

Ik kan het onderstaande niet helemaal plaatsen. Kunnen jij hierbij helpen?

Zie onderstaand.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06-[redacted]

Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:01 PM
Aan: Doorninck, Marieke van; [redacted]; Berends, Erna; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,

Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.

Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.

Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.

1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond Noorderljplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.

2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.

3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind[redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.

4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.

Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.

Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.

Graag heb ik even contact met je Marieke.

Alvast dank,

Saskia

Outlook voor iOS downloaden

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 28 May 2021 16:28:27 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]"
[redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: FW: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes
Importance: High

Beste [redacted] en [redacted]

Zie hieronder mailwisseling over de ontstane situatie dat het db van noord alsnog een advies wil uitbrengen op het participatieplan windturbines Noorder IJplas. Eerder is hierover afgesproken dat dit niet nodig zou zijn.
Ambtelijk is nu het voorstel het agendapunt terug te trekken van de agenda van het college van dinsdag en het plan alsnog voor advies voor te leggen aan het db . Met de kanttekening dat vaststellen van het participatieplan voor het reces dan lastig wordt.
Hoor graag welke lijn we hierin het beste kunnen volgen.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 17:15
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste mensen,
We kunnen ambtelijk niet zomaar een collegevoordracht terugtrekken zonder afstemming met bestuursadviseur/wethouder. Daarnaast is de kans klein dat we het participatieplan nog in het college krijgen voor het zomerreces – na het advies van het db zullen we een nieuwe voordracht via screening, map wethouder etc moeten aanleveren. Daar staat normaal gesproken minimaal vier weken voor. Ook afhankelijk natuurlijk hoe snel het db met een advies kan komen.
Alternatief is dat we maandag een annotatie aanleveren voor de wethouder waarin we aangeven wat de situatie is en dat we aan haar de afweging laten om ter vergadering van het college het stuk terug te trekken. Wellicht dat maandag dan ook al een eerste bestuurlijke reactie van het stadsdeel op het participatieplan beschikbaar is – dan kan dat meegenomen worden in de afweging.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 16:56
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi allen,

Zojuist [redacted] en [redacted] gesproken. Willen jullie kijken naar de acties die hieruit volgen?

Inmiddels lijkt duidelijk dat oorspronkelijk in Noord was besproken en besloten dat separaat advies van het DB niet nodig was om de rollen goed gescheiden te houden. Er is echter nu toch behoefte om wel het DB om advies te vragen.

Om die reden moet de procedure voor de behandeling van het participatieplan nu iets worden gewijzigd:

- [redacted] Het advies voor het participatieplan dat er ligt moet uit het college worden teruggetrokken om het DB van noord eerst de gelegenheid te geven advies te geven
- [redacted] Het DB van Noord moet om advies worden gevraagd
- [redacted] Daarna kan het advies in het college

Ik zou graag de tijdlijn aan jullie vragen. De initiatiefnemers willen namelijk graag een eerste omgevingsberaad organiseren op 5 juli. Daarvoor willen zij graag 22 juni een uitnodiging uit doen. Halen zij dit niet, heeft dit wel gevolgen voor de voortgang omdat zij dan pas na de zomer kunnen starten. Het zou denk ik wel de inzet moeten zijn om voor 22 juni het plan in het college te brengen.

Ten aanzien van de inhoudelijke punten:

- Cornelis Douwesterrein:
  - NDSM Energie is één van de initiatiefnemers. Ook op het Cornelis Douwesterrein zijn hun leden (10-15). Cornelis Douwesterrein is in de Windvisie in 2012 al benoemd als ruimtelijk kansrijk. In concept RES en de presentaties op bijeenkomsten daarnaartoe zijn de verschillende zoekgebieden aangegeven. Zoekgebied 2 betreft het Cornelis Douwesterrein en de Noorderijplas.
  - In de Intentieovereenkomst van juli 2020 is een bijlage toegevoegd met dit zoekgebied (2) waarop beide zijn opgenomen (in bijv de besluitvorming over de wijziging van zoekgebieden is dit recent nog expliciet genoemd in maart 2020 *"In de zomer van 2020 is een intentieovereenkomst getekend met de vier Amsterdamse burgercoöperaties verenigd in "Amsterdam-Wind" en bedrijvencoöperatie NDSM-energie voor medewerking om windturbines te realiseren in het gebied Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwes terrein")*
  - In de informatiebijeenkomsten van de gemeente op 25 en 30 juni 2020 zijn zowel Noorderijplas als CD-terrein en de omgeving daaromheen uitgenodigd. Zoekgebied 2 is daar als zodanig ook gepresenteerd. Ook de bedrijven van het terrein, met vermelding van het Cornelis Douwesterrein, zijn hiervoor uitgenodigd (zie bv: https://agenda-zaanstreek.nl/events/online-meepraten-over-windmolens-omgeving-noorder-ij-plas/).
  - De cooperatie met leden op het terrein (NDSM Energie) heb ik nog even gevraagd en zij gaven aan ook periodiek bedrijven te informeren. Ook voor de eigen bijeenkomst in november 2020 over het concept participatieplan Dat wil niet zeggen dat alle bedrijven er achter staan en daarnaast komen er natuurlijk regelmatig nieuwe bedrijven. Wel is het belangrijk als aandachtspunt dat het zoekgebied soms wordt aangeduid als 'noorderijplas' terwijl het breder is (overigens gaf NDSM Energie aan dat zij al vanaf 2013 bezig zijn op het terrein, ondermeer met een vergunningsaanvraag voor een turbine op het keerkringpark op het CD-terrein: het is dan ook goed bekend op het terrein dat CD terrein onderdeel is van de ontwikkeling)
- Reflectiefase: in de Raadsinformatiebrief van 27 mei 2021 is expliciet aangegeven dat deze fase niet van toepassing is op het zoekgebied van de Noorderijplas, dit is het zoekgebied 2 met beide terreinen. Voetnoot 1 zegt: *"1 De reflectiefase geldt voor de nieuw toegevoegde zoekgebieden. De zoekgebieden Haven en Noorder IJplas zijn al in 2012 vastgesteld en kennen hun eigen traject. Voor ieder windturbine/-park wordt een Health Impact Assessment opgesteld."* (https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10181660/1/A%20-%2004%20Duurzaamheid%20en%20Circulaire%20Economie%20(29)%202_%20Raadsinformatiebrief%20afha)
- De beoordeling van het participatieplan is gedaan door het team van Haven Stad en Stadsdeel Noord (communicatie, juridisch) en het Wind team.
- Ten aanzien van het punt waar participanten over gaan is het goed bewust te zijn van de wijziging in het participatieplan naar aanleiding van intensef overleg met de bewonersvereniging om specifiek de tekst over de rol van participanten aan te scherpen. Waar oorspronkelijk aangegeven werd dat participanten een adviserende rol hebben is dit gewijzigd naar 'gezamenlijk' (tabel pagina 16 participatieplan). Dit is ook benoemd in het advies

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email: [redacted]r@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6[redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:27
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Goedemiddag collega's,

Ik constateer dat de voordracht voor het college ingehaald is door de tijd (besluitvorming in de raad en daarbij gemaakte afspraken) en stel voor deze in te trekken en aan te passen. Ik loop even een aantal punten nav de mail van Saskia om dit toe te lichten.

1. Ik heb inderdaad met Saskia afgesproken conform mijn standpunt in ons overleg dat het participatieplan niet via noord hoefde.
2. Wij zijn er altijd vanuit gegaan dat het participatieplan gezien de start van het traject en de betrokken stakeholders bij het maken ervan, bedoeld is voor de NIJplas en niet voor het CD-terrein. Dit terrein is pas later toegevoegd en gemeld in een telefoontje van Marieke aan Saskia. Ik ben daar bij het lezen van deze voordracht niet scherp genoeg in geweest.
3. Tav de reflectiefase is afgesproken dat die ook voor de NIJplas geldt en dat heeft consequenties voor het huidige proces waardoor het participatieplan nu nog niet vastgesteld kan worden. Er zal namelijk tijd gemaakt moeten worden voor de reflectie.
4. Voor het CD-terrein geldt de reflectiefase sowieso, omdat we daar nog met het hele proces moeten starten, zoals bij de rest van de zoekgebieden.

[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06-[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 14:37
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]

Ik kan het onderstaande niet helemaal plaatsen. Kunnen jij hierbij helpen?

Zie onderstaand.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06[redacted]

Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:01 PM
Aan: Doorninck, Marieke van; [redacted]; Berends, Erna; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,

Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.

Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.

Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.

1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond Noorderljplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.

2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.

3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind[redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.

4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.

Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.

Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.

Graag heb ik even contact met je Marieke.

Alvast dank,

Saskia

Outlook voor iOS downloaden

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Fri, 28 May 2021 16:50:45 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]
FYI zodat je op de hoogte bent (ik zag je in de cc in de mail van saskia staan)
Groetjes
[redacted]
Outlook voor iOS downloaden
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 5:29 PM
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste [redacted] en [redacted]

Zie hieronder mailwisseling over de ontstane situatie dat het db van noord alsnog een advies wil uitbrengen op het participatieplan windturbines Noorder IJplas. Eerder is hierover afgesproken dat dit niet nodig zou zijn.
Ambtelijk is nu het voorstel het agendapunt terug te trekken van de agenda van het college van dinsdag en het plan alsnog voor advies voor te leggen aan het db . Met de kanttekening dat vaststellen van het participatieplan voor het reces dan lastig wordt.
Hoor graag welke lijn we hierin het beste kunnen volgen.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 17:15
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste mensen,
We kunnen ambtelijk niet zomaar een collegevoordracht terugtrekken zonder afstemming met bestuursadviseur/wethouder. Daarnaast is de kans klein dat we het participatieplan nog in het college krijgen voor het zomerreces – na het advies van het db zullen we een nieuwe voordracht via screening, map wethouder etc moeten aanleveren. Daar staat normaal gesproken minimaal vier weken voor. Ook afhankelijk natuurlijk hoe snel het db met een advies kan komen.
Alternatief is dat we maandag een annotatie aanleveren voor de wethouder waarin we aangeven wat de situatie is en dat we aan haar de afweging laten om ter vergadering van het college het stuk terug te trekken. Wellicht dat maandag dan ook al een eerste bestuurlijke reactie van het stadsdeel op het participatieplan beschikbaar is – dan kan dat meegenomen worden in de afweging.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 16:56
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi allen,

Zojuist [redacted] en [redacted] gesproken. Willen jullie kijken naar de acties die hieruit volgen?

Inmiddels lijkt duidelijk dat oorspronkelijk in Noord was besproken en besloten dat separaat advies van het DB niet nodig was om de rollen goed gescheiden te houden. Er is echter nu toch behoefte om wel het DB om advies te vragen.

Om die reden moet de procedure voor de behandeling van het participatieplan nu iets worden gewijzigd:

- [redacted] Het advies voor het participatieplan dat er ligt moet uit het college worden teruggetrokken om het DB van noord eerst de gelegenheid te geven advies te geven
- [redacted] Het DB van Noord moet om advies worden gevraagd
- [redacted] Daarna kan het advies in het college

Ik zou graag de tijdlijn aan jullie vragen. De initiatiefnemers willen namelijk graag een eerste omgevingsberaad organiseren op 5 juli. Daarvoor willen zij graag 22 juni een uitnodiging uit doen. Halen zij dit niet, heeft dit wel gevolgen voor de voortgang omdat zij dan pas na de zomer kunnen starten. Het zou denk ik wel de inzet moeten zijn om voor 22 juni het plan in het college te brengen.

Ten aanzien van de inhoudelijke punten:

- Cornelis Douwesterrein:
    - NDSM Energie is één van de initiatiefnemers. Ook op het Cornelis Douwesterrein zijn hun leden (10-15). Cornelis Douwesterrein is in de Windvisie in 2012 al benoemd als ruimtelijk kansrijk. In concept RES en de presentaties op bijeenkomsten daarnaartoe zijn de verschillende zoekgebieden aangegeven. Zoekgebied 2 betreft het Cornelis Douwesterrein en de Noorderijplas.
    - In de Intentieovereenkomst van juli 2020 is een bijlage toegevoegd met dit zoekgebied (2) waarop beide zijn opgenomen (in bijv de besluitvorming over de wijziging van zoekgebieden is dit recent nog expliciet genoemd in maart 2020 *"In de zomer van 2020 is een intentieovereenkomst getekend met de vier Amsterdamse burgercoöperaties verenigd in "Amsterdam-Wind" en bedrijvencoöperatie NDSM-energie voor medewerking om windturbines te realiseren in het gebied Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwes terrein")*
    - In de informatiebijeenkomsten van de gemeente op 25 en 30 juni 2020 zijn zowel Noorderijplas als CD-terrein en de omgeving daaromheen uitgenodigd. Zoekgebied 2 is daar als zodanig ook gepresenteerd. Ook de bedrijven van het terrein, met vermelding van het Cornelis Douwesterrein, zijn hiervoor uitgenodigd (zie bv: https://agenda-zaanstreek.nl/events/online-meepraten-over-windmolens-omgeving-noorder-ij-plas/).
    - De cooperatie met leden op het terrein (NDSM Energie) heb ik nog even gevraagd en zij gaven aan ook periodiek bedrijven te informeren. Ook voor de eigen bijeenkomst in november 2020 over het concept participatieplan Dat wil niet zeggen dat alle bedrijven er achter staan en daarnaast komen er natuurlijk regelmatig nieuwe bedrijven. Wel is het belangrijk als aandachtspunt dat het zoekgebied soms wordt aangeduid als 'noorderijplas' terwijl het breder is (overigens gaf NDSM Energie aan dat zij al vanaf 2013 bezig zijn op het terrein, ondermeer met een vergunningsaanvraag voor een turbine op het keerkringpark op het CD-terrein: het is dan ook goed bekend op het terrein dat CD terrein onderdeel is van de ontwikkeling)
- Reflectiefase: in de Raadsinformatiebrief van 27 mei 2021 is expliciet aangegeven dat deze fase niet van toepassing is op het zoekgebied van de Noorderijplas, dit is het zoekgebied 2 met beide terreinen. Voetnoot 1 zegt: *"1 De reflectiefase geldt voor de nieuw toegevoegde zoekgebieden. De zoekgebieden Haven en Noorder IJplas zijn al in 2012 vastgesteld en kennen hun eigen traject. Voor ieder windturbine/-park wordt een Health Impact Assessment opgesteld."* (https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10181660/1/A%20-%2004%20Duurzaamheid%20en%20Circulaire%20Economie%20(29)%202_%20Raadsinformatiebrief%20afha)
- De beoordeling van het participatieplan is gedaan door het team van Haven Stad en Stadsdeel Noord (communicatie, juridisch) en het Wind team.
- Ten aanzien van het punt waar participanten over gaan is het goed bewust te zijn van de wijziging in het participatieplan naar aanleiding van intensef overleg met de bewonersvereniging om specifiek de tekst over de rol van participanten aan te scherpen. Waar oorspronkelijk aangegeven werd dat participanten een adviserende rol hebben is dit gewijzigd naar 'gezamenlijk' (tabel pagina 16 participatieplan). Dit is ook benoemd in het advies

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

Email: [redacted]r@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6[redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:27
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Goedemiddag collega's,

Ik constateer dat de voordracht voor het college ingehaald is door de tijd (besluitvorming in de raad en daarbij gemaakte afspraken) en stel voor deze in te trekken en aan te passen. Ik loop even een aantal punten nav de mail van Saskia om dit toe te lichten.

1. Ik heb inderdaad met Saskia afgesproken conform mijn standpunt in ons overleg dat het participatieplan niet via noord hoefde.
2. Wij zijn er altijd vanuit gegaan dat het participatieplan gezien de start van het traject en de betrokken stakeholders bij het maken ervan, bedoeld is voor de NIJplas en niet voor het CD-terrein. Dit terrein is pas later toegevoegd en gemeld in een telefoontje van Marieke aan Saskia. Ik ben daar bij het lezen van deze voordracht niet scherp genoeg in geweest.
3. Tav de reflectiefase is afgesproken dat die ook voor de NIJplas geldt en dat heeft consequenties voor het huidige proces waardoor het participatieplan nu nog niet vastgesteld kan worden. Er zal namelijk tijd gemaakt moeten worden voor de reflectie.
4. Voor het CD-terrein geldt de reflectiefase sowieso, omdat we daar nog met het hele proces moeten starten, zoals bij de rest van de zoekgebieden.

[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 14:37
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]

Ik kan het onderstaande niet helemaal plaatsen. Kunnen jij hierbij helpen?

Zie onderstaand.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06-[redacted]

Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:01 PM
Aan: Doorninck, Marieke van; [redacted]; Berends, Erna; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,

Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.

Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.

Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.

1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond Noorderljplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.

2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.

3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind, [redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.

4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.

Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.

Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.

Graag heb ik even contact met je Marieke.

Alvast dank,

Saskia

Outlook voor iOS downloaden

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Sun, 30 May 2021 21:27:53 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Dag [redacted] ea.,

We gaan het maandagochtend bespreken met de wethouder. Is één van jullie in de gelegenheid om hier rond 9.00u met mij over te bellen? Ik hoor graag een toelichting hoe deze situatie is ontstaan, hoe het kan dat het DB zich gepasseerd voelt, en dat we nu opeens neigen naar een aangepast voorstel.

Voor zover de wethouder begrepen heeft, geldt voor NoorderIJplas en CD-terrein een apart traject, om dat dat al begonnen is in 2012. Dat is ook nog in het raadsdebat van afgelopen week door de wethouder zo bevestigd richting de raad. De wethouder is hierbij afgegaan op het ambtelijke advies. Is dat advies nu anders?

Het is natuurlijk niet de bedoeling dat het bestuur van Noord zich gepasseerd voelt. Maar ik lees uit de mail van [redacted] dat er afspraken waren gemaakt met Noord dat dit niet zou plaatsvinden. Hebben jullie een idee hoe het kan dat het DB zich alsnog niet goed betrokken voelt?

Los van het waarom, het is goed om te luisteren naar de DB-leden, dus ik zal maandag ook bespreken met de wethouder of zij nog contact heeft gehad met Saskia Groenewoud.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: www.amsterdam.nl

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 17:28
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes
Urgentie: Hoog

Beste [redacted] en [redacted]

Zie hieronder mailwisseling over de ontstane situatie dat het db van noord alsnog een advies wil uitbrengen op het participatieplan windturbines Noorder IJplas. Eerder is hierover afgesproken dat dit niet nodig zou zijn.
Ambtelijk is nu het voorstel het agendapunt terug te trekken van de agenda van het college van dinsdag en het plan alsnog voor advies voor te leggen aan het db . Met de kanttekening dat vaststellen van het participatieplan voor het reces dan lastig wordt.
Hoor graag welke lijn we hierin het beste kunnen volgen.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 17:15

Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste mensen,
We kunnen ambtelijk niet zomaar een collegevoordracht terugtrekken zonder afstemming met bestuursadviseur/wethouder. Daarnaast is de kans klein dat we het participatieplan nog in het college krijgen voor het zomerreces – na het advies van het db zullen we een nieuwe voordracht via screening, map wethouder etc moeten aanleveren. Daar staat normaal gesproken minimaal vier weken voor. Ook afhankelijk natuurlijk hoe snel het db met een advies kan komen.
Alternatief is dat we maandag een annotatie aanleveren voor de wethouder waarin we aangeven wat de situatie is en dat we aan haar de afweging laten om ter vergadering van het college het stuk terug te trekken. Wellicht dat maandag dan ook al een eerste bestuurlijke reactie van het stadsdeel op het participatieplan beschikbaar is – dan kan dat meegenomen worden in de afweging.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 16:56
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi allen,

Zojuist [redacted] en [redacted] gesproken. Willen jullie kijken naar de acties die hieruit volgen?

Inmiddels lijkt duidelijk dat oorspronkelijk in Noord was besproken en besloten dat separaat advies van het DB niet nodig was om de rollen goed gescheiden te houden. Er is echter nu toch behoefte om wel het DB om advies te vragen.

Om die reden moet de procedure voor de behandeling van het participatieplan nu iets worden gewijzigd:

- [redacted] Het advies voor het participatieplan dat er ligt moet uit het college worden teruggetrokken om het DB van noord eerst de gelegenheid te geven advies te geven
- [redacted] Het DB van Noord moet om advies worden gevraagd
- [redacted] Daarna kan het advies in het college

Ik zou graag de tijdlijn aan jullie vragen. De initiatiefnemers willen namelijk graag een eerste omgevingsberaad organiseren op 5 juli. Daarvoor willen zij graag 22 juni een uitnodiging uit doen. Halen zij dit niet, heeft dit wel gevolgen voor de voortgang omdat zij dan pas na de zomer kunnen starten. Het zou denk ik wel de inzet moeten zijn om voor 22 juni het plan in het college te brengen.

Ten aanzien van de inhoudelijke punten:

- Cornelis Douwesterrein:
    - NDSM Energie is één van de initiatiefnemers. Ook op het Cornelis Douwesterrein zijn hun leden (10-15). Cornelis Douwesterrein is in de Windvisie in 2012 al benoemd als ruimtelijk kansrijk. In concept RES en de presentaties op bijeenkomsten daarnaartoe zijn de verschillende zoekgebieden aangegeven. Zoekgebied 2 betreft het Cornelis Douwesterrein en de Noorderijplas.
    - In de Intentieovereenkomst van juli 2020 is een bijlage toegevoegd met dit zoekgebied (2) waarop beide zijn opgenomen (in bijv de besluitvorming over de wijziging van zoekgebieden is dit recent nog expliciet genoemd in maart 2020 *"In de zomer van 2020 is een intentieovereenkomst getekend met de vier Amsterdamse burgercoöperaties verenigd in "Amsterdam-Wind" en bedrijvencoöperatie NDSM-energie voor medewerking om windturbines te realiseren in het gebied Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwes terrein")*
    - In de informatiebijeenkomsten van de gemeente op 25 en 30 juni 2020 zijn zowel Noorderijplas als CD-terrein en de omgeving daaromheen uitgenodigd. Zoekgebied 2 is daar als zodanig ook gepresenteerd. Ook de bedrijven

van het terrein, met vermelding van het Cornelis Douwesterrein, zijn hiervoor uitgenodigd (zie bv: https://agenda-zaanstreek.nl/events/online-meepraten-over-windmolens-omgeving-noorder-ij-plas/).
    - De cooperatie met leden op het terrein (NDSM Energie) heb ik nog even gevraagd en zij gaven aan ook periodiek bedrijven te informeren. Ook voor de eigen bijeenkomst in november 2020 over het concept participatieplan Dat wil niet zeggen dat alle bedrijven er achter staan en daarnaast komen er natuurlijk regelmatig nieuwe bedrijven. Wel is het belangrijk als aandachtspunt dat het zoekgebied soms wordt aangeduid als 'noorderijplas' terwijl het breder is (overigens gaf NDSM Energie aan dat zij al vanaf 2013 bezig zijn op het terrein, ondermeer met een vergunningsaanvraag voor een turbine op het keerkringpark op het CD-terrein: het is dan ook goed bekend op het terrein dat CD terrein onderdeel is van de ontwikkeling)
- Reflectiefase: in de Raadsinformatiebrief van 27 mei 2021 is expliciet aangegeven dat deze fase niet van toepassing is op het zoekgebied van de Noorderijplas, dit is het zoekgebied 2 met beide terreinen. Voetnoot 1 zegt: *"1 De reflectiefase geldt voor de nieuw toegevoegde zoekgebieden. De zoekgebieden Haven en Noorder IJplas zijn al in 2012 vastgesteld en kennen hun eigen traject. Voor ieder windturbine/-park wordt een Health Impact Assessment opgesteld."* (https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10181660/1/A%20-%2004%20Duurzaamheid%20en%20Circulaire%20Economie%20(29)%202_%20Raadsinformatiebrief%20afha)
- De beoordeling van het participatieplan is gedaan door het team van Haven Stad en Stadsdeel Noord (communicatie, juridisch) en het Wind team.
- Ten aanzien van het punt waar participanten over gaan is het goed bewust te zijn van de wijziging in het participatieplan naar aanleiding van intensef overleg met de bewonersvereniging om specifiek de tekst over de rol van participanten aan te scherpen. Waar oorspronkelijk aangegeven werd dat participanten een adviserende rol hebben is dit gewijzigd naar 'gezamenlijk' (tabel pagina 16 participatieplan). Dit is ook benoemd in het advies

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email [redacted]@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:27
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Goedemiddag collega's,

Ik constateer dat de voordracht voor het college ingehaald is door de tijd (besluitvorming in de raad en daarbij gemaakte afspraken) en stel voor deze in te trekken en aan te passen. Ik loop even een aantal punten nav de mail van Saskia om dit toe te lichten.

1. Ik heb inderdaad met Saskia afgesproken conform mijn standpunt in ons overleg dat het participatieplan niet via noord hoefde.
2. Wij zijn er altijd vanuit gegaan dat het participatieplan gezien de start van het traject en de betrokken stakeholders bij het maken ervan, bedoeld is voor de NIJplas en niet voor het CD-terrein. Dit terrein is pas later toegevoegd en gemeld in een telefoontje van Marieke aan Saskia. Ik ben daar bij het lezen van deze voordracht niet scherp genoeg in geweest.
3. Tav de reflectiefase is afgesproken dat die ook voor de NIJplas geldt en dat heeft consequenties voor het huidige proces waardoor het participatieplan nu nog niet vastgesteld kan worden. Er zal namelijk tijd gemaakt moeten worden voor de reflectie.
4. Voor het CD-terrein geldt de reflectiefase sowieso, omdat we daar nog met het hele proces moeten starten, zoals bij de rest van de zoekgebieden.

[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06-[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 14:37
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted] [redacted]
Onderwerp: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]

Ik kan het onderstaande niet helemaal plaatsen. Kunnen jij hierbij helpen?

Zie onderstaand.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06-[redacted]

Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:01 PM
Aan: Doorninck, Marieke van; [redacted] Berends, Erna; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,

Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.

Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.

Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.

1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond Noorderljplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.

2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.

3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind, [redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.

4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.

Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.

Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.

Graag heb ik even contact met je Marieke.

Alvast dank,

Saskia

Outlook voor iOS downloaden

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Sun, 30 May 2021 21:47:03 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]"
[redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]"
[redacted]s@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Bedankt [redacted]
@[redacted] gezien ons gesprek van vrijdag past ik onderstaand scenario they beste:
Alternatief is dat we maandag een annotatie aanleveren voor de wethouder waarin we aangeven wat de situatie is en dat we aan haar de afweging laten om ter vergadering van het college het stuk terug te trekken.
Ben je dat met mij eens?
[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06-[redacted]
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Friday, May 28, 2021 5:15:19 PM
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste mensen,
We kunnen ambtelijk niet zomaar een collegevoordracht terugtrekken zonder afstemming met bestuursadviseur/wethouder. Daarnaast is de kans klein dat we het participatieplan nog in het college krijgen voor het zomerreces – na het advies van het db zullen we een nieuwe voordracht via screening, map wethouder etc moeten aanleveren. Daar staat normaal gesproken minimaal vier weken voor. Ook afhankelijk natuurlijk hoe snel het db met een advies kan komen.
Alternatief is dat we maandag een annotatie aanleveren voor de wethouder waarin we aangeven wat de situatie is en dat we aan haar de afweging laten om ter vergadering van het college het stuk terug te trekken. Wellicht dat maandag dan ook al een eerste bestuurlijke reactie van het stadsdeel op het participatieplan beschikbaar is – dan kan dat meegenomen worden in de afweging.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 16:56
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
<J[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]s@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi allen,

Zojuist [redacted] en [redacted] gesproken. Willen jullie kijken naar de acties die hieruit volgen?

Inmiddels lijkt duidelijk dat oorspronkelijk in Noord was besproken en besloten dat separaat advies van het DB niet nodig was om de rollen goed gescheiden te houden. Er is echter nu toch behoefte om wel het DB om advies te vragen.

Om die reden moet de procedure voor de behandeling van het participatieplan nu iets worden gewijzigd:

- [redacted] Het advies voor het participatieplan dat er ligt moet uit het college worden teruggetrokken om het DB van noord eerst de gelegenheid te geven advies te geven
- [redacted] Het DB van Noord moet om advies worden gevraagd
- [redacted] Daarna kan het advies in het college

Ik zou graag de tijdlijn aan jullie vragen. De initiatiefnemers willen namelijk graag een eerste omgevingsberaad organiseren op 5 juli. Daarvoor willen zij graag 22 juni een uitnodiging uit doen. Halen zij dit niet, heeft dit wel gevolgen voor de voortgang omdat zij dan pas na de zomer kunnen starten. Het zou denk ik wel de inzet moeten zijn om voor 22 juni het plan in het college te brengen.

Ten aanzien van de inhoudelijke punten:

- Cornelis Douwesterrein:
  - NDSM Energie is één van de initiatiefnemers. Ook op het Cornelis Douwesterrein zijn hun leden (10-15). Cornelis Douwesterrein is in de Windvisie in 2012 al benoemd als ruimtelijk kansrijk. In concept RES en de presentaties op bijeenkomsten daarnaartoe zijn de verschillende zoekgebieden aangegeven. Zoekgebied 2 betreft het Cornelis Douwesterrein en de Noorderijplas.
  - In de Intentieovereenkomst van juli 2020 is een bijlage toegevoegd met dit zoekgebied (2) waarop beide zijn opgenomen (in bijv de besluitvorming over de wijziging van zoekgebieden is dit recent nog expliciet genoemd in maart 2020 *"In de zomer van 2020 is een intentieovereenkomst getekend met de vier Amsterdamse burgercoöperaties verenigd in "Amsterdam-Wind" en bedrijvencoöperatie NDSM-energie voor medewerking om windturbines te realiseren in het gebied Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwes terrein")*
  - In de informatiebijeenkomsten van de gemeente op 25 en 30 juni 2020 zijn zowel Noorderijplas als CD-terrein en de omgeving daaromheen uitgenodigd. Zoekgebied 2 is daar als zodanig ook gepresenteerd. Ook de bedrijven van het terrein, met vermelding van het Cornelis Douwesterrein, zijn hiervoor uitgenodigd (zie bv: https://agenda-zaanstreek.nl/events/online-meepraten-over-windmolens-omgeving-noorder-ij-plas/).
  - De cooperatie met leden op het terrein (NDSM Energie) heb ik nog even gevraagd en zij gaven aan ook periodiek bedrijven te informeren. Ook voor de eigen bijeenkomst in november 2020 over het concept participatieplan Dat wil niet zeggen dat alle bedrijven er achter staan en daarnaast komen er natuurlijk regelmatig nieuwe bedrijven. Wel is het belangrijk als aandachtspunt dat het zoekgebied soms wordt aangeduid als 'noorderijplas' terwijl het breder is (overigens gaf NDSM Energie aan dat zij al vanaf 2013 bezig zijn op het terrein, ondermeer met een vergunningsaanvraag voor een turbine op het keerkringpark op het CD-terrein: het is dan ook goed bekend op het terrein dat CD terrein onderdeel is van de ontwikkeling)
- Reflectiefase: in de Raadsinformatiebrief van 27 mei 2021 is expliciet aangegeven dat deze fase niet van toepassing is op het zoekgebied van de Noorderijplas, dit is het zoekgebied 2 met beide terreinen. Voetnoot 1 zegt: *"1 De reflectiefase geldt voor de nieuw toegevoegde zoekgebieden. De zoekgebieden Haven en Noorder IJplas zijn al in 2012 vastgesteld en kennen hun eigen traject. Voor ieder windturbine/-park wordt een Health Impact Assessment opgesteld."* (https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10181660/1/A%20-%2004%20Duurzaamheid%20en%20Circulaire%20Economie%20(29)%202_%20Raadsinformatiebrief%20afha)
- De beoordeling van het participatieplan is gedaan door het team van Haven Stad en Stadsdeel Noord (communicatie, juridisch) en het Wind team.
- Ten aanzien van het punt waar participanten over gaan is het goed bewust te zijn van de wijziging in het participatieplan naar aanleiding van intensef overleg met de bewonersvereniging om specifiek de tekst over de rol van participanten aan te scherpen. Waar oorspronkelijk aangegeven werd dat participanten een adviserende rol hebben is dit gewijzigd naar 'gezamenlijk' (tabel pagina 16 participatieplan). Dit is ook benoemd in het advies

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email: [redacted]@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:27
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Goedemiddag collega's,

Ik constateer dat de voordracht voor het college ingehaald is door de tijd (besluitvorming in de raad en daarbij gemaakte afspraken) en stel voor deze in te trekken en aan te passen. Ik loop even een aantal punten nav de mail van [redacted] om dit toe te lichten.

1. Ik heb inderdaad met [redacted] afgesproken conform mijn standpunt in ons overleg dat het participatieplan niet via noord hoefde.
2. Wij zijn er altijd vanuit gegaan dat het participatieplan gezien de start van het traject en de betrokken stakeholders bij het maken ervan, bedoeld is voor de NIJplas en niet voor het CD-terrein. Dit terrein is pas later toegevoegd en gemeld in een telefoontje van Marieke aan [redacted] Ik ben daar bij het lezen van deze voordracht niet scherp genoeg in geweest.
3. Tav de reflectiefase is afgesproken dat die ook voor de NIJplas geldt en dat heeft consequenties voor het huidige proces waardoor het participatieplan nu nog niet vastgesteld kan worden. Er zal namelijk tijd gemaakt moeten worden voor de reflectie.
4. Voor het CD-terrein geldt de reflectiefase sowieso, omdat we daar nog met het hele proces moeten starten, zoals bij de rest van de zoekgebieden.

[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06-[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 14:37
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]

Ik kan het onderstaande niet helemaal plaatsen. Kunnen jij hierbij helpen?

Zie onderstaand.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06-[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:01 PM
Aan: Doorninck, Marieke van; [redacted]; Berends, Erna; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,

Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.

Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.

Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.

1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond Noorderljplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.

2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.

3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind, [redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.

4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.

Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted]) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.

Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.

Graag heb ik even contact met je Marieke.

Alvast dank,

[redacted]

Outlook voor iOS downloaden

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]t@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 31 May 2021 06:17:18 +0100
To: "[redacted]s@amsterdam.nl>; [redacted]n@amsterdam.nl>; "[redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Ha [redacted]
Dat lijkt mij een goede lijn.
@[redacted] kan jij [redacted] om 9 uur bijpraten?
Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06-[redacted]
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Sunday, May 30, 2021 10:47:03 PM
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Bedankt [redacted]
@[redacted] gezien ons gesprek van vrijdag past ik onderstaand scenario they beste:
Alternatief is dat we maandag een annotatie aanleveren voor de wethouder waarin we aangeven wat de situatie is en dat we aan haar de afweging laten om ter vergadering van het college het stuk terug te trekken.
Ben je dat met mij eens?
[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06-[redacted]
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Friday, May 28, 2021 5:15:19 PM
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted], [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste mensen,
We kunnen ambtelijk niet zomaar een collegevoordracht terugtrekken zonder afstemming met bestuursadviseur/wethouder. Daarnaast is de kans klein dat we het participatieplan nog in het college krijgen voor het zomerreces – na het advies van het db zullen we een nieuwe voordracht via screening, map wethouder etc moeten aanleveren. Daar staat normaal gesproken minimaal vier weken voor. Ook afhankelijk natuurlijk hoe snel het db met een advies kan komen.
Alternatief is dat we maandag een annotatie aanleveren voor de wethouder waarin we aangeven wat de situatie is en dat we aan haar de afweging laten om ter vergadering van het college het stuk terug te trekken. Wellicht dat maandag dan ook al een eerste bestuurlijke reactie van het stadsdeel op het participatieplan beschikbaar is – dan kan dat meegenomen worden in de afweging.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 16:56
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi allen,

Zojuist [redacted] en [redacted] gesproken. Willen jullie kijken naar de acties die hieruit volgen?

Inmiddels lijkt duidelijk dat oorspronkelijk in Noord was besproken en besloten dat separaat advies van het DB niet nodig was om de rollen goed gescheiden te houden. Er is echter nu toch behoefte om wel het DB om advies te vragen.

Om die reden moet de procedure voor de behandeling van het participatieplan nu iets worden gewijzigd:

- [redacted] Het advies voor het participatieplan dat er ligt moet uit het college worden teruggetrokken om het DB van noord eerst de gelegenheid te geven advies te geven
- [redacted] Het DB van Noord moet om advies worden gevraagd
- [redacted] Daarna kan het advies in het college

Ik zou graag de tijdlijn aan jullie vragen. De initiatiefnemers willen namelijk graag een eerste omgevingsberaad organiseren op 5 juli. Daarvoor willen zij graag 22 juni een uitnodiging uit doen. Halen zij dit niet, heeft dit wel gevolgen voor de voortgang omdat zij dan pas na de zomer kunnen starten. Het zou denk ik wel de inzet moeten zijn om voor 22 juni het plan in het college te brengen.

Ten aanzien van de inhoudelijke punten:

- Cornelis Douwesterrein:
    - NDSM Energie is één van de initiatiefnemers. Ook op het Cornelis Douwesterrein zijn hun leden (10-15). Cornelis Douwesterrein is in de Windvisie in 2012 al benoemd als ruimtelijk kansrijk. In concept RES en de presentaties op bijeenkomsten daarnaartoe zijn de verschillende zoekgebieden aangegeven. Zoekgebied 2 betreft het Cornelis Douwesterrein en de Noorderijplas.
    - In de Intentieovereenkomst van juli 2020 is een bijlage toegevoegd met dit zoekgebied (2) waarop beide zijn opgenomen (in bijv de besluitvorming over de wijziging van zoekgebieden is dit recent nog expliciet genoemd in maart 2020 *"In de zomer van 2020 is een intentieovereenkomst getekend met de vier Amsterdamse burgercoöperaties verenigd in "Amsterdam-Wind" en bedrijvencoöperatie NDSM-energie voor medewerking om windturbines te realiseren in het gebied Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwes terrein")*
    - In de informatiebijeenkomsten van de gemeente op 25 en 30 juni 2020 zijn zowel Noorderijplas als CD-terrein en de omgeving daaromheen uitgenodigd. Zoekgebied 2 is daar als zodanig ook gepresenteerd. Ook de bedrijven van het terrein, met vermelding van het Cornelis Douwesterrein, zijn hiervoor uitgenodigd (zie bv: https://agenda-zaanstreek.nl/events/online-meepraten-over-windmolens-omgeving-noorder-ij-plas/).
    - De cooperatie met leden op het terrein (NDSM Energie) heb ik nog even gevraagd en zij gaven aan ook periodiek bedrijven te informeren. Ook voor de eigen bijeenkomst in november 2020 over het concept participatieplan Dat wil niet zeggen dat alle bedrijven er achter staan en daarnaast komen er natuurlijk regelmatig nieuwe bedrijven. Wel is het belangrijk als aandachtspunt dat het zoekgebied soms wordt aangeduid als 'noorderijplas' terwijl het breder is (overigens gaf NDSM Energie aan dat zij al vanaf 2013 bezig zijn op het terrein, ondermeer met een vergunningsaanvraag voor een turbine op het keerkringpark op het CD-terrein: het is dan ook goed bekend op het terrein dat CD terrein onderdeel is van de ontwikkeling)
- Reflectiefase: in de Raadsinformatiebrief van 27 mei 2021 is expliciet aangegeven dat deze fase niet van toepassing is op het zoekgebied van de Noorderijplas, dit is het zoekgebied 2 met beide terreinen. Voetnoot 1 zegt: *"1 De reflectiefase geldt voor de nieuw toegevoegde zoekgebieden. De zoekgebieden Haven en Noorder IJplas zijn al in 2012 vastgesteld en kennen hun eigen traject. Voor ieder windturbine/-park wordt een Health Impact Assessment opgesteld."* (https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10181660/1/A%20-%2004%20Duurzaamheid%20en%20Circulaire%20Economie%20(29)%202_%20Raadsinformatiebrief%20afha)
- De beoordeling van het participatieplan is gedaan door het team van Haven Stad en Stadsdeel Noord (communicatie, juridisch) en het Wind team.
- Ten aanzien van het punt waar participanten over gaan is het goed bewust te zijn van de wijziging in het participatieplan naar aanleiding van intensef overleg met de bewonersvereniging om specifiek de tekst over de rol van participanten aan te scherpen. Waar oorspronkelijk aangegeven werd dat participanten een adviserende rol hebben is dit gewijzigd naar 'gezamenlijk' (tabel pagina 16 participatieplan). Dit is ook benoemd in het advies

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

Email: [redacted]@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:27
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Goedemiddag collega's,

Ik constateer dat de voordracht voor het college ingehaald is door de tijd (besluitvorming in de raad en daarbij gemaakte afspraken) en stel voor deze in te trekken en aan te passen. Ik loop even een aantal punten nav de mail van Saskia om dit toe te lichten.

1. Ik heb inderdaad met Saskia afgesproken conform mijn standpunt in ons overleg dat het participatieplan niet via noord hoefde.
2. Wij zijn er altijd vanuit gegaan dat het participatieplan gezien de start van het traject en de betrokken stakeholders bij het maken ervan, bedoeld is voor de NIJplas en niet voor het CD-terrein. Dit terrein is pas later toegevoegd en gemeld in een telefoontje van Marieke aan Saskia. Ik ben daar bij het lezen van deze voordracht niet scherp genoeg in geweest.
3. Tav de reflectiefase is afgesproken dat die ook voor de NIJplas geldt en dat heeft consequenties voor het huidige proces waardoor het participatieplan nu nog niet vastgesteld kan worden. Er zal namelijk tijd gemaakt moeten worden voor de reflectie.
4. Voor het CD-terrein geldt de reflectiefase sowieso, omdat we daar nog met het hele proces moeten starten, zoals bij de rest van de zoekgebieden.

[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06-[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 14:37
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]

Ik kan het onderstaande niet helemaal plaatsen. Kunnen jij hierbij helpen?

Zie onderstaand.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06[redacted]

Van: Groenewoud, Saskia [redacted]d@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:01 PM
Aan: Doorninck, Marieke van; [redacted]; Berends, Erna; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,

Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.

Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.

Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.

1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond Noorderljplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.

2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.

3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind[redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.

4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.

Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug
b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van [redacted] is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.

Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.

Graag heb ik even contact met je Marieke.

Alvast dank,

Saskia

Outlook voor iOS downloaden

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 31 May 2021 06:57:35 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Nog even wachten met stukken opstellen. Eerst volgt er om 9 uur overleg tussen [redacted] en de bestuursadviseur.
Stafbespreking is kort daarna.
@[redacted] laat vooral weten wat er uit de besprekingen komt.
Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06[redacted]
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Monday, May 31, 2021 7:17:17 AM
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Ha [redacted]
Dat lijkt mij een goede lijn.
@[redacted] kan jij [redacted] om 9 uur bijpraten?
Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06[redacted]
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Sunday, May 30, 2021 10:47:03 PM
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Bedankt [redacted]
@[redacted] gezien ons gesprek van vrijdag past ik onderstaand scenario they beste:
Alternatief is dat we maandag een annotatie aanleveren voor de wethouder waarin we aangeven wat de situatie is en dat we aan haar de afweging laten om ter vergadering van het college het stuk terug te trekken.
Ben je dat met mij eens?
[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06-[redacted]
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Friday, May 28, 2021 5:15:19 PM
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste mensen,
We kunnen ambtelijk niet zomaar een collegevoordracht terugtrekken zonder afstemming met bestuursadviseur/wethouder.

Daarnaast is de kans klein dat we het participatieplan nog in het college krijgen voor het zomerreces – na het advies van het db zullen we een nieuwe voordracht via screening, map wethouder etc moeten aanleveren. Daar staat normaal gesproken minimaal vier weken voor. Ook afhankelijk natuurlijk hoe snel het db met een advies kan komen.
Alternatief is dat we maandag een annotatie aanleveren voor de wethouder waarin we aangeven wat de situatie is en dat we aan haar de afweging laten om ter vergadering van het college het stuk terug te trekken. Wellicht dat maandag dan ook al een eerste bestuurlijke reactie van het stadsdeel op het participatieplan beschikbaar is – dan kan dat meegenomen worden in de afweging.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 16:56
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi allen,

Zojuist [redacted] en [redacted] gesproken. Willen jullie kijken naar de acties die hieruit volgen?

Inmiddels lijkt duidelijk dat oorspronkelijk in Noord was besproken en besloten dat separaat advies van het DB niet nodig was om de rollen goed gescheiden te houden. Er is echter nu toch behoefte om wel het DB om advies te vragen.

Om die reden moet de procedure voor de behandeling van het participatieplan nu iets worden gewijzigd:

- [redacted] Het advies voor het participatieplan dat er ligt moet uit het college worden teruggetrokken om het DB van noord eerst de gelegenheid te geven advies te geven
- [redacted] Het DB van Noord moet om advies worden gevraagd
- [redacted] Daarna kan het advies in het college

Ik zou graag de tijdlijn aan jullie vragen. De initiatiefnemers willen namelijk graag een eerste omgevingsberaad organiseren op 5 juli. Daarvoor willen zij graag 22 juni een uitnodiging uit doen. Halen zij dit niet, heeft dit wel gevolgen voor de voortgang omdat zij dan pas na de zomer kunnen starten. Het zou denk ik wel de inzet moeten zijn om voor 22 juni het plan in het college te brengen.

Ten aanzien van de inhoudelijke punten:

- Cornelis Douwesterrein:
    - NDSM Energie is één van de initiatiefnemers. Ook op het Cornelis Douwesterrein zijn hun leden (10-15). Cornelis Douwesterrein is in de Windvisie in 2012 al benoemd als ruimtelijk kansrijk. In concept RES en de presentaties op bijeenkomsten daarnaartoe zijn de verschillende zoekgebieden aangegeven. Zoekgebied 2 betreft het Cornelis Douwesterrein en de Noorderijplas.
    - In de Intentieovereenkomst van juli 2020 is een bijlage toegevoegd met dit zoekgebied (2) waarop beide zijn opgenomen (in bijv de besluitvorming over de wijziging van zoekgebieden is dit recent nog expliciet genoemd in maart 2020 *"In de zomer van 2020 is een intentieovereenkomst getekend met de vier Amsterdamse burgercoöperaties verenigd in "Amsterdam-Wind" en bedrijvencoöperatie NDSM-energie voor medewerking om windturbines te realiseren in het gebied Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwes terrein")*
    - In de informatiebijeenkomsten van de gemeente op 25 en 30 juni 2020 zijn zowel Noorderijplas als CD-terrein en de omgeving daaromheen uitgenodigd. Zoekgebied 2 is daar als zodanig ook gepresenteerd. Ook de bedrijven van het terrein, met vermelding van het Cornelis Douwesterrein, zijn hiervoor uitgenodigd (zie bv: https://agenda-zaanstreek.nl/events/online-meepraten-over-windmolens-omgeving-noorder-ij-plas/).
    - De cooperatie met leden op het terrein (NDSM Energie) heb ik nog even gevraagd en zij gaven aan ook periodiek bedrijven te informeren. Ook voor de eigen bijeenkomst in november 2020 over het concept participatieplan Dat wil niet zeggen dat alle bedrijven er achter staan en daarnaast komen er natuurlijk regelmatig nieuwe bedrijven. Wel is het belangrijk als aandachtspunt dat het zoekgebied soms wordt aangeduid als 'noorderijplas' terwijl het breder is (overigens gaf NDSM Energie aan dat zij al vanaf 2013 bezig

zijn op het terrein, ondermeer met een vergunningsaanvraag voor een turbine op het keerkringpark op het CD-terrein: het is dan ook goed bekend op het terrein dat CD terrein onderdeel is van de ontwikkeling)

- Reflectiefase: in de Raadsinformatiebrief van 27 mei 2021 is expliciet aangegeven dat deze fase niet van toepassing is op het zoekgebied van de Noorderijplas, dit is het zoekgebied 2 met beide terreinen. Voetnoot 1 zegt: *"1 De reflectiefase geldt voor de nieuw toegevoegde zoekgebieden. De zoekgebieden Haven en Noorder IJplas zijn al in 2012 vastgesteld en kennen hun eigen traject. Voor ieder windturbine/-park wordt een Health Impact Assessment opgesteld."* (https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10181660/1/A%20-%2004%20Duurzaamheid%20en%20Circulaire%20Economie%20(29)%202_%20Raadsinformatiebrief%20afha)
- De beoordeling van het participatieplan is gedaan door het team van Haven Stad en Stadsdeel Noord (communicatie, juridisch) en het Wind team.
- Ten aanzien van het punt waar participanten over gaan is het goed bewust te zijn van de wijziging in het participatieplan naar aanleiding van intensef overleg met de bewonersvereniging om specifiek de tekst over de rol van participanten aan te scherpen. Waar oorspronkelijk aangegeven werd dat participanten een adviserende rol hebben is dit gewijzigd naar 'gezamenlijk' (tabel pagina 16 participatieplan). Dit is ook benoemd in het advies

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email [redacted]@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:27
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Goedemiddag collega's,

Ik constateer dat de voordracht voor het college ingehaald is door de tijd (besluitvorming in de raad en daarbij gemaakte afspraken) en stel voor deze in te trekken en aan te passen. Ik loop even een aantal punten nav de mail van Saskia om dit toe te lichten.

1. Ik heb inderdaad met Saskia afgesproken conform mijn standpunt in ons overleg dat het participatieplan niet via noord hoefde.
2. Wij zijn er altijd vanuit gegaan dat het participatieplan gezien de start van het traject en de betrokken stakeholders bij het maken ervan, bedoeld is voor de NIJplas en niet voor het CD-terrein. Dit terrein is pas later toegevoegd en gemeld in een telefoontje van Marieke aan Saskia. Ik ben daar bij het lezen van deze voordracht niet scherp genoeg in geweest.
3. Tav de reflectiefase is afgesproken dat die ook voor de NIJplas geldt en dat heeft consequenties voor het huidige proces waardoor het participatieplan nu nog niet vastgesteld kan worden. Er zal namelijk tijd gemaakt moeten worden voor de reflectie.

4. Voor het CD-terrein geldt de reflectiefase sowieso, omdat we daar nog met het hele proces moeten starten, zoals bij de rest van de zoekgebieden.

[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06-[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 14:37
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]

Ik kan het onderstaande niet helemaal plaatsen. Kunnen jij hierbij helpen?

Zie onderstaand.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06[redacted]

Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag, mei 28, 2021 2:01 PM
Aan: Doorninck, Marieke van; [redacted]; Berends, Erna; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@public-mediation.nl
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Beste Marieke,

Ik mail je, maar ik hoop je ook nog even te spreken.

Tot onze verbazing staat participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes op agenda B&W as dinsdag (B-13). We, DB Noord, hebben de stukken niet voorgelegd gekregen (ik heb ze uit de agenda B&W geplukt) en hebben iig nog de nodige vragen voordat dit door B&W wordt behandeld.

Ik doe hierbij een korte opsomming obv de screening die we snel hebben kunnen doen.

1- waarom gaat Cornelis Douwes nu mee in participatieplan NoorderIJplas? De participatie heeft tot heden plaatsgevonden rond de NoorderIjPlas en niet op Cornelis Douwes. Kortom, voor Cornelis Douwes is de eerdere participatie, die wel rond Noorderijplas heeft plaatsgevonden, overgeslagen en gaan we direct door naar dit participatieplan. Dit klopt niet.

2- waar is de reflectiefase (incl de gezondheidstoets (HIA)), in de B&W voordracht staat deze iig niet dat deze ook hier moet gelden.

3- waarom komt deze voordracht vanuit project Haven Stad en niet vanuit projectteam wind[redacted]? Wij kunnen niet zien of hier af- en instemming met project team wind heeft plaatsgevonden.

4- Er ligt een uitvoerig participatieplan.

Wij kunnen niet nu zien:
a- hoe de gemeente een rol blijft houden in de participatie, wij lezen die niet terug

b- hoe vanuit team wind de participatie (incl visie van Martien Kuitenbrouwer) is beoordeeld. Ook zou het logisch zijn als team democratisering hier een advies op geeft.

Wat we wel lezen in het participatieplan, en geen verdere duiding over terug vinden in de B& W voordracht, is:
Dat in het participatieplan staat dat participanten niet gaan over of er windmolens komen (ze komen er), ook niet over de hoogte van de windmolens gaan en dat de wettelijke kaders van kracht zijn (uitkomsten van bijv een HIA zullen hier dus niet meewegen).

- Dat er vooraf kaders moeten worden gesteld, betwist ik niet. Wel dat de kaders duidelijk en volledig moeten zijn (incl reflectiefase en dus ook oa HIA).
- De toon in het participatieplan (waar participanten bijv niet over gaan) is nou niet de toon waarmee je vertrouwen bouwt.

Dit is een eerste reactie met onze zorgen.

Graag heb ik even contact met je Marieke.

Alvast dank,

Saskia

Outlook voor iOS downloaden

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: [redacted]@amstelveen.nl>
Sent: Mon, 31 May 2021 08:01:46 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: FW: Zoekgebieden Amsterdam vastgesteld
Categories: plannen en administratie

Hoi [redacted]

Gefeliciteerd met jullie succes!!! Op naar de uitvoering. Amstelveen behandeld de RES a.s. woensdag in de raad.

Met vriendelijke groet,
[redacted]
procesmanager energietransitie

Gemeente Amstelveen
T (020) 540 4220
M 06[redacted]
[redacted]@amstelveen.nl
Aanwezig: maandag t/m donderdag

Van: [redacted]@amsterdam.nl> **Namens** [redacted]
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 16:52
Aan: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl [redacted]@haarlemmermeer.nl>; [redacted]@alliander.com' [redacted]@alliander.com>; [redacted]@amstelveen.nl>; [redacted]@groenlicht.nl' <[redacted]@groenlicht.nl>; [redacted]@appm.nl' <[redacted]@appm.nl>; [redacted]@haarlem.nl' <[redacted]@haarlem.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@regiogv.nl' [redacted]@regiogv.nl>; [redacted]@rijnland.net [redacted]@rijnland.net>; [redacted]@hhnk.nl' [redacted]@hhnk.nl>; [redacted]@Zaanstad.nl' [redacted]@Zaanstad.nl>; [redacted]@overmorgen.nl' [redacted]@overmorgen.nl>; [redacted]@npres.nl [redacted]@npres.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@hilversum.nl' [redacted]@hilversum.nl>; [redacted]@rijnland.net' [redacted]@rijnland.net>; [redacted]@waternet.nl' [redacted]@waternet.nl>; [redacted]@waternet.nl' [redacted]@waternet.nl>; [redacted]@hhnk.nl' [redacted]@hhnk.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@bloemendaal.nl' [redacted]@bloemendaal.nl>; [redacted]@heemstede.nl' [redacted]@heemstede.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@generation.energy' <[redacted]@generation.energy>; [redacted]@haarlemmermeer.nl' [redacted]@haarlemmermeer.nl>; [redacted]@velsen.nl' <[redacted]@velsen.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@heemskerk.nl [redacted]@heemskerk.nl>; [redacted]@diemen.nl' [redacted]@diemen.nl>; [redacted]@minezk.nl' [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl [redacted]@haarlemmermeer.nl>; [redacted]@beverwijk.nl [redacted]@beverwijk.nl>; [redacted]@haarlem.nl' [redacted]@haarlem.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl' [redacted]@haarlemmermeer.nl>; [redacted]@stedin.net' [redacted]@stedin.net>; [redacted]@stedin.net' [redacted]@stedin.net>; [redacted]@Noord-Holland.nl>; [redacted]@appm.nl' <[redacted]@appm.nl>; [redacted]@haarlem.nl' <[redacted]@haarlem.nl>; RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Onderwerp: Zoekgebieden Amsterdam vastgesteld

Beste relatie,

Gisteravond heeft de gemeenteraad van Amsterdam de zoekgebieden voor windenergie vastgesteld. Een meerderheid van de raad stemde voor de plannen om binnen de gemeentegrenzen ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen. De plannen maken, samen met de ambitie om voor 400 MW aan zonnepanelen op grote daken te plaatsen, deel uit van de Regionale Energie Strategie (RES).

Als relatie en/of betrokkene bij de ontwikkeling van opwek van duurzame energie in Amsterdam informeren we u hierbij over deze belangrijke stap.

Vervolg
Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom voor de nieuwe zoekgebieden een 'reflectiefase' plaats. De gemeente neemt meer tijd om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren. Onderdeel van het afwegingskader is een 'Health Impact Assessment', waarmee mogelijke gezondheidseffecten door windturbines zo goed mogelijk in beeld worden gebracht. De gemeenteraad moet het afwegingskader vaststellen. Pas na deze fase wordt binnen de verschillende zoekgebieden nader onderzoek gedaan naar specifieke locaties voor windturbines.

Afspraken met initiatiefnemers
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt vervolgens met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. In het participatieplan moeten initiatiefnemers ook opnemen op welke manier zij sessies met bewoners gaan organiseren en hoe de informatie zo laagdrempelig mogelijk wordt aangeboden. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van B en W worden goedgekeurd.

Nader onderzoek
Vervolgens gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen naar onder meer gezondheid en geluid, de uitwerking van het lokale eigendom en de effecten op de natuur en het landschap. Initiatiefnemers kunnen zich pas na de reflectiefase melden. Ook een Milieueffectrapportage (MER) wordt opgesteld, die wordt opgenomen in de besluitvorming. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windturbine neergezet.

Persbericht
U kunt hier het volledige persbericht van de gemeente Amsterdam lezen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. [redacted]@amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: [redacted]amsterdam.nl>
Sent: *Mon, 31 May 2021 09:58:42 +0100*
To: '[redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: *RE: cpt nota van beantwoording buiteneiland: deadline 4 juni*
Attachments: *21 05 27 NvB Buiteneiland - laatste opmerkingen en vragen_CvdK.docx*

Dag [redacted],

Ik heb in het bijgevoegd document een aantal tekstvoorstellen gedaan om de informatie te actualiseren en zonodig aan te scherpen.

Als je vragen hebt, dan hoor ik het graag!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam

M: 06[redacted]
E: [redacted]@amsterdam.nl

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 27 mei 2021 9:42
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: cpt nota van beantwoording buiteneiland: deadline 4 juni

Hi [redacted],

Allereerst gefeliciteerd met jullie raadsbesluit! Heeft veel werk in gezeten natuurlijk, dus fijn dat er is ingestemd ☺

Ik mail je over het volgende: met o.a. jullie hulp hebben we de nota van beantwoording bij de projectnota buiteneiland kunnen opstellen. Inmiddels is het stuk bijna af, en sturen we het een laatste keer rond voor input.
Aan jullie de vraag om te checken of de info mbt jullie onderdeel er nu goed instaat.

Deadline is vrijdag 4 juni.
Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Assistent projectmanager Buiteneiland
Projectmanagementbureau

Gemeente Amsterdam
e6[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Werkdagen: ma, di, wo en do

Gemeente Amsterdam

Nota van beantwoording

1e concept .. mei 2021

concept-Projectnota

Buiteneiland

Inhoudsopgave

DEEL 1A PARTICULIERE INSPRAAKREACTIES

Inhoudsopgave **2**

Inleiding en leeswijzer **4**

Overzicht van de beantwoording (index) **6**

Algemeen: samenvatting reacties **10**
1. Samenvatting 11
2. Inleiding 12
3. Strandeiland en Buiteneiland 13
   3.1 Inspraak op planvorming gebied 13
4. Het DNA van Buiteneiland 14
   4.1 Noodzaak Buiteneiland 14
   4.2 Afronden IJburg 2 14
   4.3 Juridisch bestemmen als natuurgebied om woningbouw uit te sluiten 15
   4.4 Groen in de buurt 15
   4.5 Soort eiland en beheer 15
   4.6 Ontwikkelperiode verkorten 16
   4.7 Impact tijdens de aanleg 16
5. Ruimtelijk frame 18
   5.1 Effectanalyse omgeving, contouren en zichtlijnen Buiteneiland 18
   5.2 Natuur aan de westkant 18
6. Ambities 20
   6.1 Zonnepanelen 20
   6.2 Regionale Energiestrategie (RES): windturbines 20
   6.3 Schiereiland voor watersport 22
7. Programma 24
   7.1 Kitesurfspot op Buiteneiland of elders op IJburg 24
   7.2 Aanlegplekken boten 25
   7.3 Plek voor waterskiën en wakeboarden 26
   7.4 Plantaardige voeding door horeca 26
   7.5 Hondenuitlaatplekken 26
   7.6 Woningbouwprogramma 26
   7.7 Volkstuinen 27
   7.8 Geluids- en lichtoverlast door sport en evenementen 28
   7.9 Natuurbegraafplaats 28
   7.10 Programma gericht op natuur 29

7.11 Tekort aan sportvelden 29
7.12 Skatepool 29
8. Bereikbaarheid en ontsluiting 31
8.1 Bereikbaarheid niet passend bij plek 31
8.2 Toegankelijkheid op het eiland 31
8.3 Nood- en hulpdiensten bij extra toestroom door (sport)evenementen 31
8.4 Buiteneiland autoluw 32
8.5 Kabelbaan 32
8.6 Pontveren 33
8.7 Laadpunt busstation 33
8.8 Faciliteren voer- en vaartuigen fossiele brandstof 33
9. Ontwikkeling en fasering 34
9.1 Bereikbaarheid IJburgbaai tijdens aanleg 34
10. Circulair land maken 35
10.1 Circulair 35
11. Juridisch-planologische strategie 36
12. Participatie 37
13. Planning 38
14. Financiën 39

Inleiding en leeswijzer

Voor u ligt de Nota van beantwoording op de ingediende inspraakreacties over de concept-Projectnota Buiteneiland. Op 10 november 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders de concept-Projectnota Buiteneiland vrijgegeven voor inspraak. Dit product heeft 6 weken ter inzage gelegen; van 10 november tot 21 december 2020.

De concept-Projectnota Buiteneiland kon digitaal worden ingezien. Normaal gesproken kan de nota ook ingezien worden in print op Stadsloket Oost en in het stadhuis, maar vanwege de coronabeperkingen was nu alleen een digitale inzage mogelijk. Er zijn op 24 november twee openbare bijeenkomsten geweest op verschillende tijdstippen, beide ook digitaal vanwege de coronamaatregelen. Geïnteresseerden konden zich hier vooraf voor aanmelden. Op deze bijeenkomsten is de concept-projectnota gepresenteerd, konden mensen vragen stellen aan de ambtenaren die werken aan het gebied en is het proces toegelicht over de indiening van de inspraakreacties en de behandeling hiervan door de gemeente.

In totaal zijn er 393 inspraakreacties binnengekomen. De inspraakreacties zijn voorzien van codes, samengevat en beantwoord in deze Nota van beantwoording. De insprekers hebben een ontvangstbericht ontvangen met de code behorende bij hun inspraakreactie. Op blz. 8 tot en met 11 is een index opgenomen met codes en paginanummers. Hier kunnen insprekers terugvinden waar reacties op hun vragen en opmerkingen zijn terug te vinden. Op grond van artikel 1 van de Wet Bescherming Persoonsgegevens zijn de inspraakreacties van de particuliere insprekers geanonimiseerd. Voor inspraakreacties van organisaties – ofwel niet-particulieren – is anonimisering niet nodig.

In Deel 1 staan samenvattingen van de inspraakreacties, de antwoorden en of dit geleid heeft tot wijzigingen in het stedenbouwkundig plan: Deel 1a bevat de particuliere reacties (anoniem) en Deel 1b die van niet-particulieren. Deel 2 bevat een overzicht van de overige wijzigingen die zijn doorgevoerd in de projectnota vanwege voortschrijdend inzicht.

In deze Nota van beantwoording zijn de vragen beantwoord op volgorde van de hoofdstukindeling van de Projectnota Buiteneiland. De volgorde van de nummering van de codes is bepaald door het moment van ontvangst.

Gemeente Amsterdam

DEEL 1 A

Nota van beantwoording

concept-Projectnota Buiteneiland

Particuliere inspraakreacties

Overzicht van de beantwoording (index)

Deze index is automatisch gegenereerd. Het indexnummer van de indiener van de inspraakreactie wordt gevolgd door het paginanummer waarop de opmerking wordt beantwoord. Mocht deze verwijzing onverhoopt niet juist zijn, dan kunt u mailen naar:buiteneiland@amsterdam.nl.

BE 001.....25
BE 002.....25
BE 003.....25
BE 004.....25
BE 005.....25
BE 006.....25
BE 007.....25
BE 008.....25
BE 009.....25
BE 010.....25
BE 011.....25
BE 012.....25
BE 013.....25
BE 014.....25
BE 015.....25
BE 016.....25
BE 017.....25
BE 018.....27
BE 019.....25
BE 020.....25
BE 021.....25
BE 022.....25
BE 023.....25
BE 024.....25
BE 025.....25
BE 026.....25
BE 027.....25
BE 028.....25
BE 029.....25
BE 030.....25
BE 031.....25
BE 032.....25
BE 033.....25
BE 034.....25
BE 035.....25
BE 036.....25
BE 037.....25
BE 038.....25
BE 039.....25
BE 040.....25
BE 041.....25
BE 042.....25
BE 043.....25
BE 044.....25
BE 045.....25
BE 046.....25
BE 047.....25
BE 048.....25
BE 049.....25
BE 050.....25
BE 051.....25
BE 052.....25
BE 053.....25
BE 054.....25
BE 055.....25
BE 056.....24, 25
BE 057.....25
BE 058.....25
BE 059.....25
BE 060.....25
BE 061.....25
BE 062.....25
BE 063.....25
BE 064.....25
BE 065.....25
BE 066.....25
BE 067.....25
BE 068.....25
BE 069.....25
BE 070.....25, 27
BE 071.....25
BE 072.....25
BE 073.....25
BE 074.....27
BE 075.....25
BE 076.....25
BE 077.....25
BE 078.....25
BE 079.....25
BE 080.....25
BE 081.....25
BE 082.....25
BE 083.....25
BE 084.....25
BE 085.....25
BE 086.....25
BE 087.....25
BE 088.....25
BE 089.....25
BE 090.....25
BE 091.....25
BE 092.....25

BE 093.....25
BE 094.....25
BE 095.....25
BE 096.....25
BE 097.....25
BE 098.....25
BE 099.....25
BE 100.....25
BE 101.....25
BE 102.....25
BE 103.....25
BE 104.....25
BE 105.....25
BE 106.....27
BE 107.....25
BE 108.....25
BE 109.....25
BE 110.....25
BE 111.....25
BE 112.....25
BE 113.....25
BE 114.....25
BE 115.....25
BE 116.....25
BE 117.....25
BE 118.....25
BE 119.....25
BE 120.....25
BE 121.....25
BE 122.....25
BE 123.....25
BE 124.....25
BE 125.....25
BE 126.....25
BE 127.....25
BE 128.....25
BE 129.....25
BE 130.....25
BE 131.....25
BE 132.....25
BE 133.....25
BE 134.....25
BE 135.....25
BE 136.....25
BE 137.....25
BE 138.....25
BE 139.....25
BE 140.....25
BE 141.....25
BE 142.....25
BE 143.....25
BE 144.....25
BE 145.....25
BE 146.....25
BE 147.....25
BE 148.....25
BE 149.....25
BE 150.....25
BE 151.....25
BE 152.....25
BE 153.....25
BE 154.....25
BE 155.....25
BE 156.....25
BE 157.....25
BE 158.....25
BE 159.....25
BE 161.....25
BE 162.....25
BE 163.....25
BE 164.....25
BE 165.....25
BE 166.....25
BE 167.....25
BE 168.....25
BE 169.....25
BE 170.....25
BE 171.....25
BE 172.....27
BE 173.....28
BE 174.....26, 27, 32
BE 175.....25
BE 176.....25, 27
BE 177.....18
BE 178.....16
BE 179.....25
BE 180.....21
BE 182.....25
BE 183.....25
BE 184.....25
BE 185.....25
BE 187.....25
BE 188.....15
BE 189.....25
BE 190.....19
BE 191.....25
BE 192.....25
BE 193.....25
BE 194.....25
BE 195.....25
BE 196.....25
BE 197.....25
BE 198.....25
BE 199.....25
BE 200.....25
BE 201.....25
BE 202.....21, 29, 32
BE 203.....19, 21, 29, 32
BE 204.....25
BE 205.....25
BE 207.....25
BE 208.....16
BE 209.....25
BE 210.....25

BE 211.....25
BE 212.....25
BE 213.....25
BE 214.....25
BE 215.....25
BE 216.....25
BE 217.....25
BE 218.....25
BE 219.....25
BE 220.....25
BE 221.....25
BE 222.....21
BE 223.....19
BE 224.....21
BE 226.....21
BE 227.....16, 27
BE 228.....21
BE 229.....21
BE 230.....21
BE 231.....25
BE 232.....21
BE 233.....21
BE 234.....21
BE 235.....21
BE 236.....21
BE 237.....21
BE 238.....21
BE 239.....21
BE 240.....21
BE 242.....16, 17, 18, 20, 29, 36, 38
BE 243.....16, 17, 18, 20, 29, 36, 38
BE 244.....16, 17, 18, 20, 29, 36, 38
BE 245.....19, 21, 27, 28, 29, 33, 34
BE 248.....25
BE 250.....18, 20, 29, 36, 38
BE 251.....21
BE 252.....21
BE 253.....21
BE 254.....21
BE 255.....21
BE 256.....21
BE 257.....21
BE 258.....21
BE 259.....21
BE 260.....21
BE 261.....21
BE 262.....21
BE 263.....21
BE 264.....21
BE 265.....21
BE 266.....21
BE 267.....21
BE 268.....21
BE 269.....21
BE 270.....21
BE 271.....21
BE 272.....29
BE 273.....21
BE 274.....21
BE 275.....21
BE 276.....16
BE 277.....21
BE 278.....21
BE 279.....21
BE 280.....21
BE 281.....21
BE 282.....21
BE 283.....21
BE 284.....21
BE 285.....21
BE 286.....21
BE 287.....21
BE 288.....21
BE 289.....21
BE 290.....21
BE 291.....21
BE 292.....21
BE 293.....21
BE 294.....21
BE 295.....21
BE 296.....21
BE 297.....21
BE 298.....18, 21
BE 299.....21
BE 300.....21
BE 301.....16, 17, 18, 20, 29, 36, 38
BE 302.....16, 17, 18, 20, 27, 29, 36, 38
BE 303.....21
BE 304.....27, 29
BE 305.....21
BE 306.....21
BE 307.....21
BE 308.....21
BE 309.....21
BE 310.....21
BE 311.....21
BE 312.....21
BE 313.....21
BE 314.....21
BE 315.....21
BE 316.....21
BE 317.....21
BE 318.....21
BE 319.....21
BE 320.....21
BE 321.....21
BE 322.....21
BE 324.....21
BE 325.....21
BE 326.....21
BE 327.....21
BE 328.....21
BE 329.....21
BE 330.....21

BE 331.....21
BE 332.....21
BE 333.....21
BE 334.....21
BE 335.....21
BE 336.....21
BE 337.....21
BE 338.....21
BE 339.....21
BE 340.....21
BE 341.....21
BE 342.....21
BE 343.....21
BE 344.....30
BE 345.....21
BE 346.....21
BE 347.....21
BE 348.....21
BE 349.....21
BE 350.....21
BE 351.....21
BE 352.....21
BE 353.....21
BE 354.....21
BE 355.....21
BE 356.....27, 33, 34
BE 357.....21
BE 358.....21
BE 359.....21
BE 360.....21
BE 361.....21
BE 362.....21
BE 363.....21
BE 364.....21
BE 365.....21
BE 366.....21
BE 367.....21
BE 368.....21
BE 369.....21
BE 370.....21
BE 371.....21
BE 372.....25
BE 373.....21
BE 374.....21
BE 375.....21, 35
BE 376.....21
BE 377.....21
BE 378.....21
BE 379.....21
BE 380.....21, 27, 29, 30
BE 381.....21
BE 382.....21
BE 383.....21
BE 384.....21
BE 385.....21
BE 386.....21
BE 387.....25
BE 388.....21
BE 389.....21
BE 390.....25, 30
BE 391.....25
BE 392.....21
BE 393.....21

Algemeen: samenvatting reacties

Veel insprekers betuigen hun instemming met de concept-Projectnota Buiteneiland in zijn algemeenheid. Enkele voorbeelden: “Heel mooi idee, het Buiteneiland!” “Met genoegen kennisgenomen van de concept-projectnota Buiteneiland, met name van de ambitie om vol in te zetten op natuurontwikkeling en woningbouw een ondergeschikte rol te geven.” “Het plan voor het Buiteneiland is interessant en innovatief.” “De circulaire gefaseerde aanleg met hergebruikte grond is interessant, vernieuwend en passend.” “Het ontwerp komt doordacht en ‘slim’ over.” “Positief dat deze ontwikkeling gepaard gaat met een hoge duurzaamheidsambitie.” Uiteraard is de gemeente ook gevraagd een aantal keuzes nader toe te lichten, zijn er zorgen geuit en aandachtspunten benoemd.

Met name over twee thema’s zijn veel reacties en vragen binnengekomen: ruimte voor een kitesurfplek en de zoeklocaties voor windmolens bij IJburg vanuit de Regionale Energiestrategie (RES). Het leeuwendeel van de reacties waren over deze twee onderwerpen en gingen met name over de vragen: Kan hier een kitesurfplek komen? En, is het wel handig en veilig voor mens en dier om nabij IJburg hoge windturbines te plaatsen en botst dit niet met de natuur- en waterrecreatieambities, als ook de cultuurhistorie van dit gebied?

Ook zijn er vragen gesteld over waarom Amsterdam Buiteneiland eigenlijk aanlegt. Heeft de stad andere investeringen niet meer nodig? En waarom natuur maken in een natuurgebied? Zorgen zijn geuit over de zichtlijnen vanuit bestaande gebieden, zoals de kust van Waterlanden Polder IJdoorn, maar ook de gebieden behorende bij de Stelling van Amsterdam: Pampus en Vuurtoreneiland.

Verder zijn er diverse reacties binnengekomen over het sportprogramma en mogelijke overlast door sport- of culturele evenementen, waterrecreatie, sociale veiligheid en het woonprogramma. Komen er wel voldoende sportvelden voor IJburg, Zeeburgereiland en Amsterdam-Noord? Leiden de plannen voor evenementen niet tot te veel verkeer-, geluids- en lichtoverlast voor mens en dier? De wens om waterrecreatie in en om Buiteneiland zo optimaal mogelijk houden – ook tijdens de lange aanlegperiode – leeft sterk; een aantal vragen en opmerkingen vragen gingen hier over.

Daarnaast heeft het ontsluiten van Buiteneiland en de bereikbaarheid naast een aantal vragen ook leuke tips opgeleverd. Net als de invulling van het culturele programma. Tot slot, wordt in diverse reacties aandacht gevraagd voor de emissie tijdens de aanleg, het hydrologisch systeem op het eiland en behoud van de waterkwaliteit van het IJmeer.

1. Samenvatting

Reacties:
Geen

Wijzigingsvoorstellen:
Geen

2. Inleiding

Reacties:
Geen

Wijzigingsvoorstellen:
Geen

3. Strandeiland en Buiteneiland

3.1 Inspraak op planvorming gebied

Reactie:
BE 188

Samenvatting reactie(s):
Kan ik inspraak hebben op de bestemmingsplannen en ontwikkelingen in het gebied?

Antwoord:
Voor gemeentelijke plannen kan dit altijd en voor elk plan: een inspraakperiode en beantwoording van vragen is een vast onderdeel van de besluitvorming.
Wat betreft het bestemmingsplan: het vigerende bestemmingplan voor dit gebied is in 2009 vastgesteld. Inmiddels zijn de plannen dermate veel veranderd dat voor Buiteneiland een nieuwe bestemmingplan of omgevingsplan nodig is. De NRD (Notitie Reikwijdte en Detailniveau) is onlangs vrijgegeven voor inspraak, waarvoor de inspraakperiode eind januari 2021 is afgerond. De volgende stap is een nieuwe MER (Milieu Effect Rapportage) op basis waarvan vervolgens een nieuw bestemmingsplan voor Buiteneiland zal worden opgesteld. Bekendmakingen voor nieuwe en herziene notities zijn te vinden op de gemeentelijke website (www.amsterdam.nl) en via de Staatscourant.
Het proces voor de planvorming is dat na vaststelling van Projectnota Buiteneiland er een landschapsplan zal worden gemaakt voor Buiteneiland. Naar verwachting zal deze in 2027 ter besluitvorming worden aangeboden aan het stadsbestuur. Tijdens het maken van dit landschapsplan zal participatie plaatsvinden waarvan de oogst als input zal zijn voor het plan.

Commented [REDACTED] Afstemmen met [REDACTED] De kans is groot dat we ipv MER en Bestemmingsplan er een andere route via de Omgevingswet en het Omgevingsplan doorlopen zal gaan worden.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

4. Het DNA van Buiteneiland

4.1 Noodzaak Buiteneiland

Reacties:
BE 178, BE 208, BE 227, BE 276

Samenvatting reactie(s):
De insprekers vragen zich af waarom Amsterdam ervoor kiest om zoveel kosten te maken en moeite te doen voor de aanleg van een eiland op een plek waar natuur is en stilte en deze te vervangen voor minder stille natuur. "Waarom is dit eiland nodig? Ongeremd bouwen en recreatie verstoort de leefbaarheid. In dit qua natuur schaarse gebied moet zoveel mogelijk natuur behouden blijven.
Daarbij, is het budget voor het maken van dit eiland niet elders in de stad veel harder nodig, zoals voor het herstel van de bruggen en kades, het zorgen voor de zwakkeren in de maatschappij (jeugdzorg, noodopvang dakloze gezinnen) en stabiliteit creëren?" Dit is volgens de insprekers niet de tijd om 'ambitieuze bonusprojecten' op te starten.

Antwoord:
Naast het noodzakelijke herstel- en sociale beleid waar de insprekers naar verwijzen heeft de stad ook te kampen met een tekort aan woningen. Woningbouw is nodig om mensen die in de stad wonen en werken een passende en betaalbare woning te kunnen bieden. Woningen bouwen gaat altijd hand in hand met de bijbehorende voorzieningen, zoals voldoende groen, speelplekken, scholen, zorgcentra, winkels, et cetera. Om te bepalen hoeveel vierkante meters van elke voorziening nodig is per nieuwe woning, zijn op stedelijk niveau referentienormen afgesproken. Voor IJburg 2 (Centrumeiland, Strandeiland en, Buiteneiland) zijn deze referentienormen voor enkele voorzieningen samengenomen, zoals sport. Buiteneiland is nodig als recreatief, cultureel en natuurgebied in een verdichtende stad en voor het sportprogramma van IJburg 2. Op Strandeiland komen voor georganiseerde buitensport in de definitieve situatie twee sportvelden en een tennispark. Door op Strandeiland een groot deel van de op Buiteneiland geplande woningen te realiseren, ontstaat er op Buiteneiland naast ruimte voor groen, recreatie en cultuur ook ruimte om de overige sportvelden voor IJburg 2 te realiseren. Het is niet mogelijk om het geplande aantal woningen van IJburg 2 te bouwen (totaal 10.000 woningen) – inclusief de bijbehorende (sport)voorzieningen – zonder Buiteneiland aan te leggen.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

4.2 Afronden IJburg 2

Reactie:
BE 242, BE 243, BE 244, BE 301, BE 302

De insprekers constateren 'een duidelijk waarneembare drang en tunnelvisie om IJburg 2 te realiseren'. "De vergaande verstedelijking van dit gebied door IJburg 2 afbreuk doet aan de cultuur-historische en ecologische waarde van het gebied." Hierbij wordt onvoldoende rekening gehouden met de andere belanghebbende partijen en de omgeving. Andere belangen zoals die van Durgerdam, de ruimtelijke kwaliteit en ecologie worden onvoldoende belicht. Eén van de oorzaken hiervan is volgens de insprekers omdat 'er regelmatig slechts deelfacetten gepresenteerd'.
Wat volgens de insprekers zou helpen is een onafhankelijke integrale visie op het gebied als geheel waarin de ligging van het eiland, de ruimtelijke kwaliteit, zichtlijnen, belangen van Durgerdam, Vuurtoreneiland en natuur benoemd en belangrijk gemaakt worden, ook al zijn die deels tegenstrijdig met de realisatie van IJburg 2.
Ook zou in een dergelijke visie 'alle geplande ingrepen in het gebied zichtbaar gemaakt moeten worden, inclusief in ontwikkeling zijnde windmolens, pontverbindingen tussen IJburg en Durgerdam en eventuele (metro-) brugverbindingen naar Almere'. De insprekers stellen dat hiervoor bij voorkeur een onafhankelijke derde partij wordt aangesteld, 'zoals dat in het participatieproces voor de dijkversterking is gebeurd'.

Antwoord:
Met de Nota van Uitgangspunten uit 1996 is door het stadsbestuur de hoofdopzet van IJburg vastgesteld, evenals de ligging van alle eilanden en dus ook Buiteneiland. Buiteneiland is het laatste eiland van IJburg. Met de Nota van Uitgangspunten is ook de basis gelegd voor een integrale benadering, wat inderdaad belangrijk is voor het kwalitatief goed en toekomstbestendig ontwikkelen van het gebied. Om deze integrale

visie te bewaken – en tegelijkertijd steeds opnieuw te wegen vanwege actuele ontwikkelingen in het gebied – heeft het college van BenW een onafhankelijke partij ingesteld: Kwaliteitsteam IJburg, onder voorzitterschap van [redacted]. De onafhankelijke derde partij waar de insprekers om verzoeken is er dus al. De gemeentelijke ontwerp- en projectteams voor IJburg worden rechtstreeks geadviseerd door Kwaliteitsteam IJburg: er zijn regelmatig overleggen. Bovendien worden alle kaderstukken aan het Kwaliteitsteam voorgelegd voor onafhankelijk advies, dat vervolgens wordt meegestuurd met de stukken die voor besluitvorming worden voorgelegd aan het stadsbestuur. De integrale en onafhankelijke visie is hiermee geborgd.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

4.3 Juridisch bestemmen als natuurgebied om woningbouw uit te sluiten

Reacties:
BE 242, BE 243, BE 244, BE 250, BE 301, BE 302

Samenvatting reactie(s):
De huidige plannen voor Buiteneiland omvatten een beperkt aantal woningen: de projectnota gaat uit van 0 tot maximaal 500 woningen. "Hoe wordt voorkomen dat er in de toekomst niet alsnog veel meer gebouwd gaat worden? Kan het gebied nu tot natuurgebied worden bestemd, zodat hier in de toekomst niet toch gebouwd gaat worden?"

Antwoord:
Het maximaal aantal woningen wordt vastgelegd in het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is toetsingskader voor vergunningverlening. Daarmee is gegarandeerd dat er op Buiteneiland niet meer woningen komen. Uiteraard is het mogelijk dat op enig moment de ideeën over de invulling van Buiteneiland wijzigen. Mocht dit het geval zijn, dan zal de besluitvorming onderwerp zijn van participatie en inspraak. Het volledig bestemmen van Buiteneiland ten behoeve van natuurontwikkeling is nu niet aan de orde.

Commented [redacted] @[redacted] Aanvullen dat volgend op de besluitvorming van de projectnota het huidige juridisch kader (bestemmingsplan 2009) wordt aangepast, waarbij de projectnota als uitgangspunt wordt genomen. Het aantal woningen in huidig bestemmingsplan is 1.500. Na aanpassing zal dit bijv maximaal 500 worden.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

4.4 Groen in de buurt

Reactie:
BE 177

Samenvatting reactie(s):
Volgens de inspreker verdwijnt in Amsterdam met name het groen in de buurt 'in rap tempo'. "Waarom is gekozen voor een groen eiland ver weg waar niemand iets aan heeft en dat niet of nauwelijks bijdraagt aan de gezondheid van Amsterdammers? Amsterdammers hebben een goed onderhouden boom of grasperkje in de straat veel harder nodig."

Antwoord:
Amsterdam wil een groene stad zijn, zowel op de schaal van de straat en de buurt, als op de schaal van de stad. Met Buiteneiland maakt de stad groen op de schaal van de stad, net zoals in het verleden het Amsterdamse Bos, het Flevopark en het Diemerpark zijn gemaakt. Deze stadsparken dragen óók bij aan de gezondheid van de Amsterdammer, als groene longen en als ruimte om te sporten en te spelen. Daarnaast wil Amsterdam met de aanleg van Buiteneiland zoveel mogelijk bijdragen aan de verbetering van de natuurwaarden van het IJmeer-Markermeer. Dit wordt gedaan door aan de oostkant een nat rietlandschap en in het zuidoosten een moerasbos te maken, mogelijk aangevuld met een zoeklocatie voor buitendijkse onderwaternatuur. Hier vinden vissen schuilgelegenheid en plekken om te paaien. Daarnaast zijn het rijke plekken voor insecten, kreeften, geleedpotigen, wieren en andere kleine dieren. Op die manier wordt de biodiversiteit aan planten en dieren verbeterd.
De aanleg van Buiteneiland gaat niet ten koste van groen op de schaal van de straat en de buurt.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

4.5 Soort eiland en beheer

Reactie:
BE 190, BE 223, BE 245

Samenvatting reactie(s):
De insprekers zien nog onvoldoende beschreven in de projectnota wat de keuzes zijn voor het soort eiland dat Buiteneiland gaat worden en welk beheerplan hier bij hoort. "Welke keuzes maakt de gemeente: wordt het een partypark of stadsoase, ligt de nadruk op natuur of de mens en het programma? Hoe wordt de beoogde kwaliteit bereikt? Wat mag er wel en wat niet als het gaat om festivals, feesten, barbecues, honden, et cetera? Geldt er een maximum aan het aantal bezoekers? Hoe willen de gemeente het beheersbaar, veilig en leuk houden op het eiland (drukte, afval, criminaliteit)? Zou in de projectnota duidelijker kunnen worden opgenomen dat vanwege het belang van de natuur niet alles op het eiland mogelijk is?"

Antwoord:
Deze projectnota biedt een ruimtelijk en programmatisch raamwerk dat in volgende planproducten verder uitgewerkt wordt. De nota biedt nog geen keuze voor de (programmatische) invulling. Wel zijn er kenmerken voor de richting benoemd: groen rustpunt voor stadsbewoners; groene ontmoetings- en inspiratieplek voor sporten, spelen, ontspannen en cultuur; culturele en sportevenementen op de schaal van de stad en voor (natuur)educatie. Uitgangspunt is dat het eiland in elke fase van de ontwikkeling aantrekkelijk is om te bezoeken.

De programmering van het eiland is onderdeel van de volgende planfase. In 2025/26 wordt een integraal landschapsplan opgesteld (verwachte vaststelling 2027), waarin het voorzieningenprogramma, ontwerp en beheer verder uitgewerkt worden. De Amsterdammers en het stadsbestuur zijn dan aan zet om te bepalen wat voor soort eiland Buiteneiland gaat worden. Een goed beheer is essentieel voor de leefbaarheid en het succes dus is hier onlosmakelijk mee verbonden en daarmee medebepalend voor wat er mogelijk qua programma.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

4.6 Ontwikkelperiode verkorten

Reactie:
BE 203

Samenvatting reactie(s):
Kan de ontwikkelperiode ingekort kunnen worden van 20 jaar naar 5 jaar zodat de overlast voor de IJburgers beperkter blijft?

Antwoord:
De gemeente kiest ervoor om Buiteneiland aan te leggen met hergebruik grond. Deze keuze leidt tot een langere ontwikkelperiode, omdat de aanlegsnelheid afhankelijk is van de beschikbaarheid van herbruikbare grond uit de stad. De ontwikkelperiode kan daarom niet ingekort worden naar 5 jaar. De gemeente gaat uit van 15-20 jaar voor het maken van het land. De ontwikkelperiode van het gehele eiland duurt daarmee ruim 25 jaar.

Ter vergelijking: ook de realisatie van Strandeiland zal rond 2040 de laatste fase ingaan. Buiteneiland loopt daarmee voor een groot gedeelte gelijktijdig met Strandeiland op.
Om overlast voor de IJburgers te beperken kiest de gemeente ervoor om 70% van de benodigde herbruikbare grond per schip te laten aanvoeren, in plaats van per vrachtwagen. Dit betekent dat er gemiddeld @@@ vrachtwagens per dag richting Buiteneiland rijden.

Commented [redacted] @[redacted] weet jij hoeveel vrachtwagens het gemiddeld zijn? Graag even met elkaar afstemmen hierover

Wijzigingsvoorstel:
Geen

4.7 Impact tijdens de aanleg

Reactie:
BE 242, BE 243, BE 244, BE 250, BE 301, BE 302

Samenvatting reactie(s):
Door hergebruikte grond toe te passen zal de gebiedsontwikkeling zo'n 20, 25 jaar duren. Is er nagedacht over de impact hiervan op Vuurtoreneiland en de naastgelegen vogelgebieden? Is er nagedacht over de wijze van transport om de impact te minimaliseren? Is het mogelijk om de loswal binnendijks te realiseren vanwege overlast?

Antwoord:
De loswal binnendijks realiseren is niet mogelijk gezien het grondwerk dat binnendijks plaats vindt en het feit dat is afgesproken met Rijkswaterstaat dat het binnen- en buitenwater van elkaar gescheiden moet zijn door middel van een dijk. Als de loswal binnendijks zou liggen, dan moet er ook een doorgang zijn voor de schepen en dat is niet mogelijk.

Bij de planontwikkeling is en wordt rekening gehouden met de impact op de omgeving, ook voor wat betreft de wijze van transport. Het beperken van de inbreuk op de cultuurhistorische context van het IJmeer (Stelling van Amsterdam) en de ecologie staan daarbij centraal. De impact op de omgeving wordt verder bestudeerd en onderzocht in het kader van het opstellen van de MER. Uitgangspunt is daarbij dat de potentiele impact op de omgeving leidend is voor de functionele invulling van Buiteneiland.
De ambitie van Amsterdam is om Buiteneiland op een zo'n duurzaam mogelijke manier aan te leggen. Daarom is ervoor gekozen om 70 procent van de benodigde hoeveelheid hergebruikte grond per schip te laten aanvoeren. Op die manier wordt luchtverontreiniging van wegvervoer verminderd. Het materieel wordt zoveel mogelijk voorzien van Adblue: een middel dat de uitstoot van stikstofoxiden sterk terugbrengt. De overige 30 procent van de hergebruikte grond wordt per vrachtwagen aangeleverd. Hierbij is het zoeken naar een delicate balans tussen overlast beperken voor omwonenden en het beperken van de CO_2-uitstoot. Om de overlast van het vrachtverkeer voor omwonenden zo beperkt mogelijk te houden, komt er een BLVC-plan met een aparte aanrijroute voor de vrachtwagens.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Commented [redacted] Antwoord actualiseren door [redacted] (geldt voor alle antwoorden waar wordt gesproken over juridisch planologische strategie)

Commented [redacted] @[redacted] kan jij kwantificeren hoeveel bewegingen voor vrachtverkeer en voor boten dit zouden zijn per week?

5. Ruimtelijk frame

5.1 Effectanalyse omgeving, contouren en zichtlijnen Buiteneiland

Reactie:
BE 242, BE 243, BE 244, BE 301, BE 302

Samenvatting reactie(s):
De insprekers menen dat in de concept-projectnota onvoldoende gemotiveerd is waarom Buiteneiland met 'deze contouren en ligging gepresenteerd wordt en waarom hier kan worden gesproken van een goede ruimtelijke ordening'. De insprekers benadrukken dat 'Buiteneiland wordt ontwikkeld in een zeer bijzonder en kwetsbaar gebied, een gebied dat van grote ecologische en culturele historische waarde is voor de stad'. "Durgerdam is een beschermd dorpsgezicht, Vuurtoreneiland, Pampus en Fort Diemerdam zijn deel van de Stelling van Amsterdam en UNESCO-werelderfgoed. Nationaal landschap 'Laag Holland', de naam zegt het al, grenst aan het plangebied. Polder IJdoorn, de Hoeckelingsdam, Vuurtoreneiland zijn deel van de hoofdgroenstructuur en het omliggende water is Natura 2000-gebied." "De bijzondere ruimtelijke kwaliteit van het huidige gebied als geheel is niet meegenomen. De intrinsieke waardes zouden behouden moeten blijven zodat de ontwikkeling als geheel op allerlei niveaus een meerwaarde kan zijn voor de stad." De insprekers stellen voor om de contouren van Buiteneiland zodanig te verleggen en te verkleinen dat waardevolle zichtlijnen met de ruimtelijke kwaliteit van het IJmeer behouden blijven vanuit het dorp Durgerdam. Daarop aansluitend stellen de insprekers voor om ditzelfde te doen voor het effect van Buiteneiland op de onderdelen van de Stelling van Amsterdam in het IJmeer door 'een deugdelijke analyse te maken en de ontwikkeling zo vorm te geven dat de zichtlijnen tussen de onderdelen van de Stelling van Amsterdam vrij blijven, deze te respecteren en alle bouwontwikkelingen buiten het schootsveld (in een straal van 1000 meter) van de onderdelen van de Stelling van Amsterdam te laten plaatsvinden'.

De insprekers stellen dat het laag houden van de randen van Buiteneiland (+2.80m NAP) niet tot gevolg zal hebben dat er vanuit Durgerdam een vergezicht en coulissenwerking naar het Markermeer, Pampus en Flevoland blijft bestaan; hetgeen [redacted] heeft bestempeld als 'essentieel voor de ruimtelijke kwaliteit van het gebied' in het onderzoek dat hij deed voor de Van Eesteren Leerstoel en leidde tot *10 Gouden regels voor het IJsselmeergebied*. Dezelfde zichtlijnen en vergezichten zijn volgens de insprekers bovendien uitvoerig beschreven in de diverse documenten van het participatieproces dijkversterking zoals *Kijk op de dijk* en *IRP Durgerdam*. "De gemeente Amsterdam heeft intensief meegewerkt aan die stukken en visies, onduidelijk blijft nu waarom de recent beschreven ruimtelijke kwaliteit nu (in het kader van IJburg 2) niet meer zou gelden." De insprekers zijn dan ook van mening dat als het Buiteneiland er gaat komen het een absolute noodzaak is, ook bezien vanuit de eerder door de gemeente omschreven visies, het eiland en het rietland zo te situeren dat de zichtlijnen vanuit Durgerdam behouden blijven. Kan de gemeente ervoor zorgen dat dit gebeurt?

Antwoord:
De bijzondere ruimtelijke kwaliteit van het IJmeer en het aangrenzende landschap zijn wel degelijk meegenomen bij het inpassen en vormgeven van Buiteneiland. De begrenzing van de Stelling van Amsterdam en het Vuurtoreneiland als onderdeel van het UNESCO-erfgoed zijn gehonoreerd. IJburg verandert inderdaad de ervaring van het open waterlandschap. Door Buiteneiland als groene buffer tussen landschap en verstedelijking te plaatsen, wordt de balans tussen stad en landschap verbeterd.
De contouren van Strandeiland en Buiteneiland zijn in principe een gegeven, omdat ze al zijn vastgelegd in het bestaande bestemmingsplan. Naar aanleiding van deze en andere reacties is de contour van Buiteneiland aan de oostkant opnieuw bekeken en is gezocht naar een kustlijn die minder ver het IJmeer in steekt en nadrukkelijk laag blijft. Het ontwerpteam is hierover geadviseerd door het onafhankelijke Kwaliteitsteam IJburg met voorzitter [redacted].
Dit heeft geleid tot voortschrijdend inzicht met als gevolg een aanpassing van de oostelijke contour en het volume van het eiland aan die zijde. Door de oostelijke begrenzing verder terug te leggen en in te richten als rietland ontstaat een landschappelijk aantrekkelijke overgang van eiland naar IJmeer en blijft een groter deel van het zicht over open water vanaf Durgerdam en het Vuurtoreneiland gewaarborgd. Daarnaast wordt de ringdijk bij de oostpunt verlaagd aangebracht: deze zal nu slechts 1,20 meter hoog worden. Buiteneiland krijgt nadrukkelijker vormgegeven hogere volumes, die buiten de zichtlijnen vanuit Durgerdam en Vuurtoreneiland liggen.

Wijzigingsvoorstel:
De contouren en het volume zijn gewijzigd. De zichtlijnen vanaf Durgerdam en vanaf het Vuurtoreneiland bepalen nu de begrenzing en de hoogte aan de oostzijde van Buiteneiland, de oostkant is korter en lager gemaakt. Zie voor deze aanpassingen paragraaf 5.1 van de projectnota.

Commented [redacted] @[redacted] en [redacted] omdat dit een nieuw hoofdstuk is, stonden hier nog geen vragen onder. Ik heb er twee toegevoegd (kwamen uit hoofdstuk 4). Ik wil jullie vragen om te checken of jullie het eens zijn met de verdeling van vragen tussen hoofdstuk 4 en 5

Commented [redacted] klopt dit?

5.2 Natuur aan de westkant

Reactie:
BE 298

Samenvatting reactie(s):
De inspreker stelt voor dat als Buiteneiland 'er echt moet komen', dan alle natuur bij voorkeur aan de westzijde te positioneren. "Dan is het aan een open water met ruimte voor alle vogels en vissen en alles wat in het water leeft. Bovendien ligt het dan aan een mooi groots watersportrecreatiegebied en niet in de vaarroute van het vrachtverkeer."

Antwoord:
Buiteneiland ligt aan vier zijden in het water en wordt aan vier zijden op een andere manier begrensd. De westpunt en de zuidwestoever liggen aan de IJburgbaai, die aantrekkelijk is voor waterrecreatie en watersport. Deze oevers van Buiteneiland lenen zich voor kleinschalige watersport in brede rietoevers. De noordzijde is een oever die recht op de wind en de golven ligt. Deze oever wordt hoger en steviger; hier is alleen ruimte voor smalle rietkragen. De hele oostkant van het eiland ligt in en aan het grote IJmeer. Naar ons oordeel liggen hier de beste kansen voor natuur, plas/dras-landschap en verbetering van de onderwateroever voor vissen. Buiteneiland biedt dus veel ruimte voor de natuur, maar de focus voor natuurontwikkeling ligt aan de oostkant.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

6. Ambities

6.1 Zonnepanelen

Reactie:
BE 298, BE 245

Samenvatting reactie(s):
Eén van de insprekers vraagt of de kans bestaat dat gezien de lange aanlegtijd van Buiteneiland braakliggende grond gebruikt gaat worden voor zonnepanelen. Dit zou de voorkeur hebben omdat inspreker het 'zonde vindt om daar de huidige natuur voor op te geven'. De andere inspreker vraagt de aanleg van zonneweides te heroverwegen, vanwege bedreiging voor de vogelnatuur.

Antwoord:
Eén van de ambities voor Buiteneiland is om met duurzame energiebronnen de energie op te wekken die nodig is voor de aanleg van het eiland. Een tijdelijke zonnepanelenveld (ongeveer 10 jaar) lijkt nu de meest logische energiebron. Nader onderzoek is nog nodig naar de financiële haalbaarheid, ruimtelijke inpasbaarheid en de flexibiliteit. Hierin worden ook de effecten meegenomen van een zonneweide op flora en fauna. Gekeken wordt of er naast nadelige effecten ook positieve maatregelen kunnen zijn zoals hoe een zonneweide de biodiversiteit zou kunnen versterken.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

6.2 Regionale Energiestrategie (RES): windturbines

Reacties:
BE 180, BE 202, BE 203, BE 222, BE 224, BE 226, BE 228, BE 229, BE 230, BE 232, BE 233, BE 234, BE 235, BE 236, BE 237, BE 238, BE 239, BE 240, BE 251, BE 252, BE 253, BE 254, BE 255, BE 256, BE 257, BE 258, BE 259, BE 260, BE 261, BE 262, BE 263, BE 264, BE 265, BE 266, BE 267, BE 268, BE 269, BE 270, BE 271, BE 273, BE 274, BE 275, BE 277, BE 278, BE 279, BE 280, BE 281, BE 282, BE 283, BE 284, BE 285, BE 286, BE 287, BE 288, BE 289, BE 290, BE 291, BE 292, BE 293, BE 294, BE 295, BE 296, BE 297, BE 299, BE 300, BE 303, BE 305, BE 306, BE 307, BE 308, BE 309, BE 310, BE 311, BE 312, BE 313, BE 314, BE 315, BE 316, BE 317, BE 318, BE 319, BE 320, BE 321, BE 322, BE 324, BE 325, BE 326, BE 327, BE 328, BE 329, BE 330, BE 331, BE 332, BE 333, BE 334, BE 335, BE 336, BE 337, BE 338, BE 339, BE 340, BE 341, BE 342, BE 343, BE 345, BE 346, BE 347, BE 348, BE 349, BE 350, BE 351, BE 352, BE 353, BE 354, BE 355, BE 357, BE 358, BE 359, BE 360, BE 361, BE 362, BE 363, BE 364, BE 365, BE 366, BE 367, BE 368, BE 369, BE 370, BE 371, BE 373, BE 374, BE 375, BE 376, BE 377, BE 378, BE 379, BE 380, BE 381, BE 382, BE 383, BE 384, BE 385, BE 386, BE 388, BE 389, BE 392, BE 393

Samenvatting reactie(s):
De insprekers hebben diverse vragen rond de mogelijke plaatsing van windturbines in het IJmeer binnen de gemeentegrenzen nabij IJburg. Niet alleen tegenstanders van windenergie hebben een inspraakreactie ingediend, ook velen hebben aangeven voorstander te zijn. Gemeenschappelijk in de reacties is de weerstand tegen het zoekgebied voor windturbines nabij Buiteneiland, dan wel IJburg. Op deze plekken (IJmeer en Diemer Vijfhoek) zouden windturbines te veel schade berokkenen voor mens en dier. Zeker omdat het ook een gemeentelijk doel is om de natuur hier juist te versterken.

In de reacties worden de volgende argumenten genoemd:
- Waarom ontbreekt het voornemen om enorme windturbines te plaatsen bij Buiteneiland in de concept-projectnota?
- Waarom wil de gemeente windturbines plaatsen in een gebied terwijl dit niet te rijmen is met de natuurplannen voor ditzelfde gebied? Het zoekgebied is een natuurgebied (Natura 2000, PHS, Boog om de Oost) en daarom ongeschikt als plek voor hoge windturbine(s). Amsterdam zou deze bijzondere natuur moeten beschermen.
- Windturbines nabij een woonwijk en in een natuurgebied zijn schadelijk en geven gezondheidsklachten voor mens en dier vanwege geluid, trillingen, slagschaduw, de wieken waar vogels invliegen.
- Buiteneiland gaat over rust. Dit wordt teniet gedaan door de windturbines. Het IJmeer is een veel

bezocht recreatiegebied en zal nog drukker worden door het toenemende aantal bewoners in het gebied en in de stad. Hoge windturbines verstoren dit, zeker als hier in een bepaalde straal omheen gevaren moet worden om veiligheidsredenen. Waarom worden er windmolens geplaatst in een gebied dat zo hard nodig is voor waterrecreatie?

- Het IJmeer is cultuurhistorisch erfgoed, met Pampus als onderdeel van de Stelling van Amsterdam. Het is ongepast dit oudhollandse uitzicht te verstoren met hoge windturbines.
- Windmolens in een natuurlijk en cultuurhistorisch geladen buitengebied zijn niet goed met elkaar te combineren. Dit zal voor veel mensen voelbaar zijn. Hierdoor verdwijnt het hart uit het gebied en gaan mensen eerder een hekel krijgen aan het een gebied dan dat ze ervan gaan houden. Dat is zonde van de investering en voor Amsterdam.
- Wind op zee levert meer op. Door de schaalgrootte en de voordelen van grote turbines zijn parken op zee rendabeler dan kleine projecten op land. Wat is de logica om belastinggeld (subsidie) te besteden aan de exploitatie van achterhaalde bedrijfsmodellen? Turbines nabij woningen zijn veelal niet goed te exploiteren omdat ze vaak stil worden gelegd.
- Ten aanzien van milieu en gezondheid geldt in Nederland het voorzorgsbeginsel: beschermende maatregelen nemen tegen mogelijk schadelijke milieueffecten, ook als die effecten nog niet onomstotelijk zijn bewezen. Dat is hier van toepassing.
- Waarom niet focussen op zonne-energie? Of andere vormen van energieopwekking die veel beter passen?
- Het overgrote deel van de IJburgers is tegen windturbines. Waarom dan toch doorzetten?
- Plaatsing van windturbine(s) heeft zeer nadelige gevolgen voor de waarde van de woningen in heel IJburg: dit betekent kapitaalvernietiging voor woningbezitters.
- Waarom energie opwekken voor nieuwe datacenters of andere grote bedrijven in een woonwijk waar zoveel bewoners de lasten ervaren?
- Er is geen participatie geweest over de plannen voor de windturbines en de RES, alleen informatieverstrekking.
- Realiseert de gemeente zich dat de optelsom van windmolens binnen een wettelijke grens, de slechte luchtkwaliteit op Zeeburgereiland en rondom de IJburglaan en mogelijk een biomassacentrale op loopafstand de jonge wijk IJburg kwetsbaar maakt? Er is een dunne lijn tussen een mislukking zijn of een gidswijk voor heel Nederland.

Antwoord:

Projectnota Buiteneiland
Het gebiedsontwikkelingsproject Buiteneiland wordt op haar eigen merites onderzocht en beoordeeld. De windturbines maken geen deel uit van de planvorming van Buiteneiland. Dit loopt haar eigen spoor. De mogelijke komst van windturbines en de invloed daarvan op Buiteneiland wordt in het kader van de MER verder in beeld gebracht. De integrale afweging over de gebiedseffecten van de komst van windturbines wordt gemaakt in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) en de integrale afweging van alle ambities rondom duurzaamheid op het niveau van Amsterdam wordt gedaan in Omgevingsvisie Amsterdam 2050.

Achtergrond over de RES
Het zoekgebied bij Strand- en Buiteneiland is inderdaad aangewezen als voorkeursgebied. Het college van BenW heeft op 9 maart 2021 ingestemd met aangepaste windzoekgebieden (zie aangepaste kaart),in het kader van de RES 1.0. De gemeenteraad wil voor 2030 tenminste 127 megawatt (MW) opgesteld vermogen windenergie binnen de gemeentegrens van Amsterdam hebben gerealiseerd. In de strijd tegen klimaatverandering moet er veel meer hernieuwbare elektriciteit worden opgewekt (zie Klimaatakkoord). Windturbines op zee zijn nodig, maar ook zonnepanelen op daken en windturbines op/nabij land. Gemeente Amsterdam neemt hiervoor zijn verantwoordelijkheid en heeft daarom onder andere windzoekgebieden aangewezen.
In algemene zin heeft bij de belangenafweging met betrekking tot de gekozen gebieden de ambitie van de gemeenteraad om minstens 50 MW extra windenergie te realiseren in 2030 een belangrijke rol gespeeld. Per zoekgebied is - in relatie tot alle zoekgebieden - steeds een afweging gemaakt tussen de natuur en milieubelangen, de mogelijkheden voor een ruimtelijke inpassing, de belangen van degenen met zorgen of die zich hebben uitgesproken tegen windturbines, de adviezen van de stadsdelen, en de belangen van de netbeheerder – steeds in relatie tot elkaar en de gestelde ambitie.
De windzoekgebieden binnen de gemeentegrenzen zijn verkleind ten opzichte van een eerder voorstel. Ook zijn er voorkeursgebieden voorgesteld. Voor de groen gekleurde voorkeursgebieden op de kaart geldt dat medewerking wordt verleend aan initiatiefnemers van windturbines. De geel en rood gekleurde gebieden kunnen worden ingezet als de ambitie onvoldoende kan worden gerealiseerd in de groene gebieden. De hypothese is dat de windambitie in de groen gekleurde gebieden te realiseren is, wetende dat na verder onderzoek en in het lokale participatieproces, windzoekgebieden om allerlei redenen nog kunnen

Commented [redacted] Check [redacted] dit zal mogelijk anders lopen omdat het waarschijnlijk geen MER en BP meer gaat worden.

Commented [redacted] @[redacted] Is het een idee om te vermelden dat de OER (omgevings effecten rapportage) hiervoor al is opgestart?

Commented [redacted] Kan worden aangepast naar:

Op 27 mei 2021 heeft de gemeenteraad de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 met daar de aangepaste windzoekgebieden vastgesteld. Hiermee zijn zoekgebieden vastgesteld, maar nog geen specifieke locaties. Die worden in het vervolgproces samen met bewoners, organisaties en belanghebbenden verder onderzocht.

Link naar RES 1.0: https://energieregionhz.nl/res-downloaden

afvallen. Bijvoorbeeld omdat uit onderzoek blijkt dat de geluidshinder op een specifieke locatie te groot is, of er te grote schade voor de natuur ontstaat.
De selectie van de zoekgebieden door de RES is tot stand in dialoog met bewoners en andere belanghebbenden via lokale ateliers, informatieavonden, participatieavonden, enquêtes en reacties op de concept-RES. In beeld is gebracht welke belangen er spelen. Alle verslagen van de sessies zijn gepubliceerd op de website van de Energieregio NZH. Per zoekgebied is – in relatie tot alle zoekgebieden – steeds een afweging gemaakt tussen de natuur en milieubelangen, de mogelijkheden voor een ruimtelijke inpassing, de belangen van degenen met zorgen of die zich hebben uitgesproken tegen windturbines, de adviezen van de stadsdelen, en de belangen van de netbeheerder; steeds in relatie tot elkaar en de gestelde ambitie.
De gemeente is zich ervan bewust dat in specifiek dit gebied in het vervolgproces nog belangrijke aandachtspunten zijn, zoals de ruimtelijke inpassing van windmolens in Natuur Netwerk Nederland (NNN)-gebied en nabij Natura 2000-gebied en er ook ruimte moet zijn voor scheepvaart, visserij, recreatie, cultuurhistorie en watersport. Bovendien geldt hier ook het voorzorgsbeginsel: bij de besluitvorming worden niet alleen berekende en bekende risico's betrokken maar ook vermoedelijke potentiële risico's. Dit betekent dat het college ook de mogelijke risico's voor toekomstige gezondheidseffecten betrekt bij de besluitvorming.

In de voorkeursgebieden wil de gemeente onder voorwaarden meewerken aan initiatieven om windmolens te realiseren. Maar pas ná de vaststelling van de RES 1.0 over de aangepaste zoekgebieden voor windenergie in de gemeenteraad in mei 2021. Ook hier is er tijdens de besluitvorming de mogelijkheid om in te spreken. Na de vaststelling van de RES 1.0 in de gemeenteraad volgt eerst nog een tussenfase waarin de gemeente in de voorkeursgebieden met bewoners, belanghebbenden en eventueel initiatiefnemers in gesprek gaat over voorkeurslocaties en eventueel aanvullende ruimtelijke wensen. Pas na de tussenfase zal de gemeente onder voorwaarden meewerken aan initiatieven.

Commented [redacted] Deze zin kan er uit

Commented [redacted] Heet nu: reflectiefase

Commented [redacted] reflectiefase

Voorwaarden windinitiatieven en besluitvorming
Een belangrijke voorwaarde voor medewerking is dat windmolens coöperatief worden ontwikkeld, door Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten: er wordt gestreefd naar tenminste voor 50 procent lokaal eigendom. Een andere belangrijke voorwaarde is dat de initiatiefnemer een participatieplan uitwerkt met bewoners én belanghebbenden onder regie van de gemeente. Dat participatieplan is erop gericht de concrete kenmerken van een initiatief, zoals het aantal en de plek van te plaatsen windmolens, in overleg met de omgeving en belanghebbenden te bepalen. Een milieueffectrapportage (met nader onderzoek naar onder meer geluid, slagschaduw, veiligheid en ecologie) en een Health Impact Assessment (HIA) (met nader onderzoek naar de effecten op gezondheid) maakt hier onderdeel van uit. Ook komt in het participatieplan te staan hoe bewoners kunnen meeprofiteren van de opgewekte elektriciteit. Het participatieplan wordt voorgelegd aan BenW. Op basis van de uitkomst van het lokale participatieproces maakt de gemeente een afweging over de vergunningverlening voor de bouw van windmolens. Daarbij worden de gevolgen voor onder meer de leefomgeving meegewogen, net als de verantwoording door de initiatiefnemers over het gevoerde proces en de omgang met de inbreng van de omgeving en belanghebbenden.

Commented [redacted] Dit moet er bij. Anders klopt het juridisch niet.

Geluidshinder
Op de aangepaste kaart windzoekgebieden staan nu alleen nog de zoekgebieden voor windenergie die op minstens 350 meter afstand liggen vanaf geluidsgevoelige bestemmingen zoals woningen. Het is onmogelijk om in z'n algemeenheid een afstand aan te geven waarmee wordt voldaan aan de geluidsnorm in Nederland omdat dit afhankelijk is van vele factoren. Zo is het type molen bepalend voor de geluidscontouren, maar ook de windrichting en windsnelheid. Voor iedere windturbine of windpark moet een geluidsberekening worden gemaakt. Daarnaast is de afstand ook bepalend voor de business case van initiatiefnemers: hoe verder de afstand tot een geluidsgevoelige bestemming, hoe kansrijker het wordt om de business case rond te krijgen. Op verdere afstand hoeft de turbine immers minder vaak te worden stilgezet om aan de geluidsnorm te voldoen. Het aantal toegestane decibel voor windturbines in de wet- en regelgeving is erop gericht om eventuele overlast binnen aanvaardbare grenzen te houden (een jaargemiddelde 47 decibel, voor de nacht is de norm lager. Ter vergelijking: voor wegverkeerslawaai is de norm 50 decibel).

Commented [redacted] Eventueel nog link toevoegen: https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/kaart-windzoekgebieden/

Woningwaardedaling
Bij de keuze voor de locaties voor windmolens hoort een beoordeling met de effecten voor alle relevante gevolgen; wettelijke geldt hier het vereiste van een 'goede ruimtelijke ordening'. In de eventuele effecten op de woningprijzen wordt voorzien middels de wettelijke planschaderegeling (zoals opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening). Voor de mate van woningprijsdaling hanteert het college de wettelijke norm.

Groei datacenters

Vanwege het groeiend gebruik van data zijn er ook extra datacenters nodig. In Amsterdam zijn nieuwe datacenters welkom, maar wel op beperkte schaal en onder strenge voorwaarden op het gebied van energie, ruimtelijke inpassing en het leveren van restwarmte voor de verwarming van woningen. Zo dragen de datacenters bij aan de duurzame opgaven van de stad. De gemeente Amsterdam staat groei van het aantal datacenters beperkt toe in bestaande clusters. Het is alleen mogelijk om datacenters te vestigen in de gebieden Amstel III, Science Park, Schinkelkwartier, Haven/Haven-Stad. Tot 2030 mag de gemiddelde groei van datacenters per jaar maximaal 67 megavolt ampère (MVA) zijn. De gemeente monitort samen met Liander, Waternet en de datacenterbranche tussentijds de groei van datacenters, zodat er bij ongewenste ontwikkelingen tijdig kan worden bijgestuurd. In het beleid zijn voorwaarden opgenomen op het gebied van energieverbruik, waterverbruik voor koeling, restwarmte, ruimtelijke inpassing en circulair bouwen.

Commented [redacted] Ik denk dat het belangrijk is dat er een zin wordt toegevoegd waarin we duidelijk maken dat de energie die opgewekt wordt door windmolens niet voor datacenters is. Omdat deze alinea hier nu staat, lijkt dat dit wel te suggereren.

Voorstel zin
Het datacenterbeleid staat echter los van de Regionale Energiestrategie en de mogelijke komst van windmolens. De energie opgewekt door windmolens is nodig om te voorzien in de algehele energievraag van Amsterdam.

Wijzigingsvoorstel:
Naar aanleiding van de besluitvorming van het college van B en W over de aangepast windzoekgebieden, is de aangepaste kaart toegevoegd aan de projectnota. Zie paragraaf 6.2 van de projectnota.

6.3 Schiereiland voor watersport

Reactie:
BE 056

Samenvatting reactie(s):
Is het mogelijk om een speciale ruimte toe te voegen aan of in de buurt van Buiteneiland uitsluitend voor watersport? Bijvoorbeeld in de vorm van een schiereiland waardoor met alle windrichtingen gezeild en gesurft kan worden.

Antwoord:
De behoefte vanuit watersportverenigingen, watersporters en de ruimtelijke mogelijkheden zijn onderdeel van een watersportanalyse door een extern watersportadviesbureau, welke naar verwachting medio 2021 is afgerond. De watersporten surfen en zeilen zijn onderdeel van deze analyse. Een extra schiereiland aanleggen zit niet in de plannen. De nadere invulling van het programma inclusief watersport vindt plaats in de volgende fase van de ontwikkeling van Buiteneiland.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

7. Programma

7.1 Kitesurfspot op Buiteneiland of elders op IJburg

Reactie:

BE 001, BE 002, BE 003, BE 004, BE 005, BE 006, BE 007, BE 008, BE 009, BE 010, BE 011, BE 012, BE 013, BE 014, BE 015, BE 016, BE 017, BE 019, BE 020, BE 021, BE 022, BE 023, BE 024, BE 025, BE 026, BE 027, BE 028, BE 029, BE 030, BE 031, BE 032, BE 033, BE 034, BE 035, BE 036, BE 037, BE 038, BE 039, BE 040, BE 041, BE 042, BE 043, BE 044, BE 045, BE 046, BE 047, BE 048, BE 049, BE 050, BE 051, BE 052, BE 053, BE 054, BE 055, BE 056, BE 057, BE 058, BE 059, BE 060, BE 061, BE 062, BE 063, BE 064, BE 065, BE 066, BE 067, BE 068, BE 069, BE 070, BE 071, BE 072, BE 073, BE 075, BE 076, BE 077, BE 078, BE 079, BE 080, BE 081, BE 082, BE 083, BE 084, BE 085, BE 086, BE 087, BE 088, BE 089, BE 090, BE 091, BE 092, BE 093, BE 094, BE 095, BE 096, BE 097, BE 098, BE 099, BE 100, BE 101, BE 102, BE 103, BE 104, BE 105, BE 107, BE 108, BE 109, BE 110, BE 111, BE 112, BE 113, BE 114, BE 115, BE 116, BE 117, BE 118, BE 119, BE 120, BE 121, BE 122, BE 123, BE 124, BE 125, BE 126, BE 127, BE 128, BE 129, BE 130, BE 131, BE 132, BE 133, BE 134, BE 135, BE 136, BE 137, BE 138, BE 139, BE 140, BE 141, BE 142, BE 143, BE 144, BE 145, BE 146, BE 147, BE 148, BE 149, BE 150, BE 151, BE 152, BE 153, BE 154, BE 155, BE 156, BE 157, BE 158, BE 159, BE 161, BE 162, BE 163, BE 164, BE 165, BE 166, BE 167, BE 168, BE 169, BE 170, BE 171, BE 175, BE 176, BE 179, BE 182, BE 183, BE 184, BE 185, BE 187, BE 189, BE 191, BE 192, BE 193, BE 194, BE 195, BE 196, BE 197, BE 198, BE 199, BE 200, BE 201,BE 204, BE 205, BE 207, BE 209, BE 210, BE 211, BE 212, BE 213, BE 214, BE 215, BE 216, BE 217, BE 218, BE 219, BE 220, BE 221, BE 231, BE 248, BE 372, BE 387, BE 390, BE 391

Samenvatting reactie(s):

De insprekers verzoeken om een kitesurfspot op te nemen in de projectnota voor Buiteneiland of in de overige plannen voor IJburg, zoals op Centrumeiland of het IJburgstrand van Strandeiland. Volgens de insprekers zijn er nu niet genoeg plekken in de regio voor het groeiende aantal mensen dat deze sport wil beoefenen. Hierdoor is het soms te druk op bepaalde plekken wat tot onveilige situaties leidt. Een spot aan het IJmeer is een goede aanvulling voor de regio omdat er met oostenwind niet op zee gekite kan worden. Een kitesurfspot hoort bij een waterrijke stad als Amsterdam. Amsterdam heeft veel meer kitesurfers dan windsurfers en zeilers dus deze groep verdient een plek. Het creëren van een nieuwe plek waar een creatieve, sportieve buitensportcultuur en -community kan groeien (zoals de skaters op Zeeburgereiland) past bij Amsterdam en voegt iets toe aan de stad. De kitewereldtop komt uit Nederland dus is het passend om hier een podium voor te creëren in Amsterdam. Amsterdamse kitesurfers moeten nu vele kilometers rijden wat slecht is voor de CO2-uitstoot. IJburg had een populaire kitesurfspot. Het is belangrijk voor Amsterdamse kiters dat deze terugkomt. Het is een spectaculair schouwspel voor badgasten en omwonenden. Kiters maken op andere momenten gebruik van het water dan andere badgasten dus is goed te combineren met andere vormen van watersport en -recreatie en leidt tot optimaal gebruik van het recreatiegebied. Het heeft een positief effect op de omzetten van de lokale horeca. Het is een geluidloze, duurzame en emissievrije sport waarbij beoefenaars in nauw contact staan bent met de natuur wat goed aansluit bij de uitgangspunten voor Buiteneiland.

Gevraagde aanvullende voorzieningen genoemd door insprekers met de vraag aan de gemeente om deze te realiseren zijn: - Een 'leuke, low-key, strandtent die het echte surfgevoel brengt'. - Een plek om te douchen en materiaal uit te spoelen. - Parkeerplekken, en 'plekken met een afdakje'.

Ook is door enkele insprekers gevraagd of het mogelijk is om betrokken te zijn bij de ontwikkeling en het ontwerp van een kitesurfspot.

Antwoord:

Er is een duidelijke wens vanuit de kitesurfvereniging om een plek aan te wijzen binnen de ontwikkeling van IJburg waar kitesurfen is toegestaan. Vooralsnog is er geen kitesurflocatie voorzien. De gemeente heeft, in het kader van het Programma Waterrecreatie en Ecologie (IJburg en Zeeburgereiland), een extern watersportadviesbureau (Waterrecreatie Advies BV) gevraagd om een analyse uit te voeren naar de watersportbehoefte voor de gebieden IJburg en Zeeburgereiland. De analyse richt zich op de behoefte ten aanzien van diverse watersporten en het benodigde ruimtegebruik. Naast de watersportanalyse heeft het watersportadviesbureau ook een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor de mogelijkheid van kitesurfen bij IJburg. Diverse stakeholders zijn betrokken bij het onderzoek, onder wie de Nederlandse Kitesurf Vereniging (NKV).

In het lopende onderzoek is één potentiële kitesurflocatie op IJburg naar voren gekomen, het betreft het gebied ten noordoosten van Buiteneiland. Deze locatie is tot stand gekomen op basis van uitgangspunten en wensen vanuit de gebruiker. Realisatie van de beoogde locatie is echter complex, onder andere vanwege de nautische veiligheid en natuur & ecologie. Of de locatie daadwerkelijk ontwikkelt kan worden als surflocatie zal nader onderzocht moeten worden. Allereerst zullen er verschillende onderzoeken moeten worden gedaan waaruit moet blijken of de locatie in het water gebruikt kan worden voor kitesurfen. Denk hierbij aan aanvullend ecologisch onderzoek (vanwege de mosselbanken die in het water liggen en vanwege het naastgelegen Natura-2000 gebied) en nautisch onderzoek (vanwege de naastgelegen en druk bevaren hoofdvaartroute voor de binnenvaart.
Als uit deze onderzoeken blijkt dat het inderdaad mogelijk is om op de voorgestelde locatie te kitesurfen, dan kan vervolgens onderzocht worden of en zo ja welke fysieke ingrepen er nodig zijn in het water. En zal daaropvolgend de landschappelijke inpassing op Buiteneiland onderzocht moeten worden.

Tegelijkertijd ligt er op dezelfde locatie een andere ruimtelijke reservering, namelijk een zoeklocatie voor windturbines (zoals vastgesteld door het college van B&W op 9 maart 2021). Kitesurfen en windturbines kunnen op dezelfde locatie niet gecombineerd worden. Daarom zal eerst het traject met betrekking tot de zoeklocaties van de windturbines moeten worden afgerond, voordat onderzoek naar de haalbaarheid van de potentiële kitesurflocatie zal worden opgestart. Omdat de potentiele kitesurflocatie pas rond 2045 beschikbaar zal komen, is er voldoende tijd om te zijner tijd indien gewenst de benodigde onderzoeken op te starten.

Op dit moment is dus nog niet bekend of kitesurfen bij Buiteneiland kan plaatsvinden. In voorliggende projectnota wordt om deze reden nog geen concrete rekening gehouden met het programmaonderdeel kitesurfen. Alle programmaonderdelen (waaronder alle vormen van waterrecreatie en –sport) van Buiteneiland worden in een latere fase verder uitgewerkt.

Met betrekking tot de vraag of inspreker kan worden betrokken bij de ontwikkeling en het ontwerp: pas indien blijkt dat kitesurfen in het gebied (onderzoekslocatie) mogelijk is, zal vervolgonderzoek gedaan worden of en op welke wijze een kitesurfspot op Buiteneiland kan worden ingepast. Tegen die tijd (dit zal i.v.m. de planning van Buiteneiland dus nog jaren duren) wordt de Nederlandse Kitesurfvereniging wederom om advies gevraagd.

Het IJburgstrand op Strandeiland is vanwege de windrichting, omliggende bebouwing en de vele andere vormen van watergebruik en -recreatie niet geschikt als kitesurfsport. Ook op Centrumeiland is hiervoor geen geschikte plek vanwege de vereisten om te kunnen kitesurfen en de beschikbare openbare ruimte.

Vervolgstappen samengevat:
1. Duidelijkheid over de ruimtelijke reservering voor windturbines nabij Buiteneiland en Strandeiland.
2. Onderzoek naar de haalbaarheid van de mogelijkheid om te kitesurfen op het water in het aangegeven zoekgebied (gebied ten noordoosten van Buiteiland).
3. Onderzoek naar haalbaarheid en mogelijkheid voor ruimtelijke inpassing (in het ruimtelijke frame) op Buiteneiland.
4. Na gebleken haalbaarheid (stap 2 en 3) wordt het ontwerp voor een kitesurfspot uitgewerkt, in afstemming met de Nederlandse Kitesurfvereniging.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

7.2 Aanlegplekken boten
Reacties:
BE 174

Samenvatting reactie(s):
Kunnen er twee aanlegplekken voor boten komen op Buiteneiland?

Antwoord:
Zoals ook in de projectnota opgenomen is het plan om aan de zuidoever van Buiteneiland enkele steigers te realiseren. Nadere detaillering hiervan en het onderzoeken van de verdere mogelijkheden voor

watersport zullen in de volgende fase nader worden verkend met het integrale landschapsplan. Dan worden de programmatische keuzes gemaakt in overeenstemming met het Programma Waterrecreatie en ecologie IJburg en Zeeburgereiland. De watersportanalyse die nu wordt uitgevoerd in opdracht van het Programma Waterrecreatie en ecologie IJburg en Zeeburgereiland dient als input voor het Programma Waterrecreatie en ecologie IJburg en Zeeburgereiland (voor meer achtergrond over deze analyse, zie 7.1).

Wijzigingsvoorstel:
Geen

7.3 Plek voor waterskiën en wakeboarden
Reacties:
BE 176

Samenvatting reactie(s):
Kan er rond Buiteneiland een plek komen voor wakeboarders en waterskiërs? De aangewezen plek in de kom bij Zeeburgereiland is ongeschikt (te klein, te ondiep en gevaarlijk).

Antwoord:
Op dit moment kunnen wij nog geen concrete plek aanwijzen voor wakeboarders en waterskiers. Beide sporten worden wel meegenomen in de watersportanalyse die momenteel uitgevoerd wordt, (zie paragraaf 7.1). Verdere mogelijkheden voor watersport zullen in de volgende fase nader worden verkend met het integrale landschapsplan. Dan worden de programmatische keuzes gemaakt in overeenstemming met het Programma Waterrecreatie en ecologie IJburg en Zeeburgereiland (voor meer achtergrond over watersportanalyse, zie 7.1).

7.4 Plantaardige voeding door horeca
Reacties:
BE 174

Samenvatting reactie(s):
Kunt u van de horeca eisen dat deze voor minstens 50 procent plantaardige voeding aanbieden, gezien de mondiale klimaatproblematiek?

Antwoord:
Nee, een dergelijke ingreep door de gemeente in de bedrijfsvoering is juridisch niet mogelijk.

Commented [redacted] Kan [redacted] dit bevestigen? Als we het echt zouden willen zou het namelijk volgens mij wel kunnen. Bijv gemeente schrijft een tender voor met als selectiecriterium 'inzetten op plantaardig' dan zou het mogelijk zijn. Volgens mij moeten we hier omschrijven dat dit niet wenselijk is en dat we op andere wijze duurzaamheidsdoelen willen realiseren en dat wij gebruikers en aanbieders nu en in de toekomst willen inspireren om dit duurzaam te gaan doen.

Eisen kunnen en willen we dit niet maar duurzaamheidsambities willen we wel meegeven.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

7.5 Hondenuitlaatplekken
Reactie:
BE 018, BE 070, BE 074

Samenvatting reactie(s):
Kan er een hondenstrandje komen op Buiteneiland waar honden los kunnen lopen en spelen met andere honden. En waar baasjes en honden samen kunnen zwemmen?

Antwoord:
Op Buiteneiland zullen honden welkom zijn. Een nadere uitwerking van het ontwerp voor de openbare ruimte volgt in de inrichtingsplannen in volgende fasen van de gebiedsontwikkeling. Omdat Buiteneiland ook grote natuurwaarde gaat krijgen, ligt het voor de hand om in de nadere uitwerking een zonering aan te brengen waar honden welkom zijn aan de lijn, waar ze los mogen lopen en waar honden (een deel van het jaar) niet mogen komen om kwetsbare natuur te beschermen. Echter, de ambitie is om Buiteneiland in zijn geheel publiek toegankelijk te maken waardoor het op dit moment niet logisch lijkt om een apart

hondenstrand op Buiteneiland te reserveren voor honden en hun baasjes.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

7.6 Woningbouwprogramma

Reacties:
BE 106, BE 172, BE 227, BE 304, BE 245, BE 302, BE 356, BE 380

Samenvatting reactie(s):
Eén van de insprekers vraagt zich af of er ook wordt gedacht aan tiny housing op Buiteneiland. Dit zou volgens de inspreker hier passen omdat deze woonvorm nog niet voorkomt in Amsterdam en geschikt is voor elk inkomen. Een andere inspreker vraagt of het mogelijk is om mee te denken over wonen op zo'n afgelegen plek als Buiteneiland? Welke vorm van wonen dient de uitgangspunten van het eiland het best? Voorop zou moeten staan: wonen ten behoeve van sociale veiligheid. Aanvullend een vraag van een derde inspreker op dit onderwerp: "Wilt u overwegen om in het belang van sociale veiligheid een kleine ecologische wijk op Buiteneiland te programmeren, aangelegd en onderhouden in een lokaal en nationaal samenwerkingsverband? Verder vragen enkele van de insprekers of het woonprogramma ook gekoppeld kan worden aan een sociaal-maatschappelijke invulling, zoals begeleid wonen of ouderenhuisvesting. En, is het mogelijk vrije sector-woningen te verbieden en alle grond in erfpacht uit te geven zodat de grond van Amsterdam blijft?
Andere insprekers vinden een woonprogramma onwenselijk: "Waarom wordt gesteld dat het woonprogramma nodig is voor het realiseren van sociale veiligheid, terwijl natuur geen mensen nodig heeft om veilig te zijn? Hoe wordt gegarandeerd dat het eiland niet op termijn wordt volgebouwd (met woningen)?" Tot slot vraagt een inspreker of de gemeente in de projectnota duidelijker kan onderbouwen hoe sociale veiligheid zonder woningbouw te realiseren is. Tot slot vraagt een inspreker of de gemeente in de projectnota duidelijker kan onderbouwen hoe sociale veiligheid zonder woningbouw te realiseren is.

Antwoord:
Wonen op Buiteneiland is in principe mogelijk – de projectnota gaat uit van 0 tot maximaal 500 woningen. Een eventueel woonprogramma zal in een volgende fase, als onderdeel van het op te stellen integrale landschapsplan verder worden uitgewerkt. Uit een voorlopige studie blijkt dat een woonprogramma niet per se noodzakelijk is om sociale veiligheid te garanderen. Er zijn ook andere manieren om hieraan te voldoen zoals met een uitgekiend verlichtingsplan of het eiland 's nachts (verminderd) toegankelijk maken. Hoe deze of andere middelen ingezet kunnen worden om het juiste effect te bereiken moet uit nader onderzoek blijken.
Tijdelijke bewoning door wisselende doelgroepen is ook een optie die in het vervolgonderzoek zal worden meegenomen, net als diverse soorten woningen waaronder ook kleinere huizen voor tijdelijke bewoning. Het stedelijke uitgangspunt van inclusiviteit en 40-40-20 (de formule voor het Amsterdamse woningbeleid: 40% sociale huur, 40% middensegment en 20% vrije sector) geldt ook hier dus mogelijke woningen zullen toegankelijk zijn voor iedereen. Als er een woonprogramma zal worden uitgewerkt voor Buiteneiland, dan zal dit hoe dan ook moeten passen bij de landschappelijke beleving en de ontwerpuitgangspunten van Buiteneiland. Een woonprogramma met enkel vrije sector-woningen sluit niet aan op het uitgangspunt van inclusiviteit en de 40-40-20-regel en is daarmee dus onwaarschijnlijk. Een definitief besluit over woningbouw op Buiteneiland zal binnen tien jaar aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Participatie of consultering van Amsterdammers over de invulling van een mogelijke woonprogramma zou onderdeel kunnen zijn van dit besluit.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

7.7 Volkstuinen

Reacties:
BE 173, BE 245

Samenvatting reactie(s):

De insprekers zouden graag ruimte zien op Buiteneiland voor Amsterdammers zonder tuin, tenminste, als daar behoefte aan is. "Zou u willen onderzoeken hoeveel behoefte er is aan volkstuinen voor Amsterdammers die geen tuin hebben? Is hiervoor eventueel plek op Buiteneiland?" Ook voor de bewoners van het al bestaande IJburg wordt om ruimte gevraagd voor extra tuinen: "Wilt u een areaal van 2 hectare reserveren voor nutstuinen ten behoeve van IJburgbewoners?"

Antwoord:
Invulling van het voorzieningenprogramma vindt plaatst in een volgende fase van de gebiedsontwikkeling. Wat betreft publieke tuinen ligt de oriëntatie nu op het realiseren van schooltuinen, omdat uit gegevens van Stadsdeel Oost blijkt dat daar concreet behoefte aan is. Voor volkstuinen zal op Buiteneiland het stedelijk beleid worden gevolgd. Dit laatste wordt nu nader onderzocht in het kader van de aanpassing Uitvoeringsstrategie Volkstuinenbeleid. Het uitgangspunt vanuit de Groenvisie is in principe 'geen nieuwe tuinparken'. Maar vanwege de unieke kwaliteit van Buiteneiland zouden hier wellicht mogelijkheden kunnen zijn om een voorbeeldpark van de 21e eeuw te maken, waarin gemeentelijke ambities zoals rondom openstelling, veelzijdig gebruik, duurzaamheid, voedselketen aan bod kunnen komen; een soort proeftuin voor alle andere volkstuinparken. Mocht hier behoefte aan zijn, dan zou hier nader onderzoek naar kunnen plaatsvinden in een volgende fase. Deze wens moet dan komen uit het gebied zelf; het is geen stedelijk beleid.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

7.8 Geluids- en lichtoverlast door sport en evenementen

Reactie:
BE 202, BE 203, BE 242, BE 243, BE 244, BE 250, BE 272, BE 301, BE 302, BE 304, BE 380

Samenvatting reactie(s):
De insprekers verwachten overlast door licht en geluid voor omwonenden en dieren. "Wat komt er straks aan evenementen en andere herriemakende activiteiten? Ziet de gemeente Buiteneiland als een locatie waar grootschalige evenementen, festivals en manifestaties kunnen worden gehouden?" Eén van de insprekers stelt dat Buiteneiland is totaal ongeschikt is als evenemententerrein vanwege de nabijheid van woningen en het feit dat geluid over water heel ver draagt. Ook wordt verwacht dat sport overlast gaat geven. "Zou u de sportvelden willen heroverwegen vanwege het daarbij horende geluid- en lichtoverlast? De geplande sportvelden zullen namelijk overlast geven voor mensen (IJburgers). Bovendien zal het de habitat van dieren en de broedvogels op het vogeleiland ernstig verstoren." Een andere inspreker vraagt of Amsterdam alvast kan vastleggen "dat er vanaf Buiteneiland geen licht of geluidsoverlast mag ontstaan (ook niet door sportvelden) en dat culturele activiteiten alleen mogen indien ze passen bij het rustige en natuurrijke karakter van het gebied, dus geen festivals en versterkte muziek of lichtshows?"

Antwoord:
Bij de planontwikkeling voor Buiteneiland is en wordt rekening gehouden met de impact op de omgeving. De impact op de omgeving wordt verder bestudeerd en onderzocht in het kader van het opstellen van de MER. Uitgangspunt is daarbij dat de potentiele impact op de omgeving leidend is voor de functionele invulling van Buiteneiland.
Voor evenementen in de openbare ruimte is het evenementenbeleid van de gemeente Amsterdam van toepassing. Deze kunnen alleen plaatsvinden met een geldig vergunning verstrekt door de gemeente. Evenementen die passen bij het landschappelijke, ecologische karakter van dit deel van Amsterdam kunnen mogelijk worden toegestaan. Via vergunningverlening zal dit steeds worden beoordeeld. Het voorkomen van overlast voor bewoners in de nabije omgeving is onderdeel van de toetsing.

Geluids- en lichtoverlast voor dieren wordt getoetst aan de richtlijnen in de Wet Natuurbescherming.

Voor geluids- en lichthinder bij buitensport zijn de wettelijke eisen beperkt (geluid) of goed haalbaar (licht). Sportwedstrijden vinden niet 's nachts plaats dus licht en geluid zal geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat opleveren, zoals geformuleerd volgens het bestemmingsplan en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Taak van de gemeente is om ervoor te zorgen sport zo goed mogelijk in te bedden in de omgeving en om de overlast van licht en geluid zoveel als mogelijk te beperken. Hier hoort een doordacht ontwerp bij van de velden, het lichtplan, afspraken die aansluiten bij het functioneren en de wensen van de buurt.
Voor Buiteneiland geldt dat de sportvelden worden ingebed in een bosrand, die op een verhoging komt te staan. Met deze inbedding wordt de uitstraling van geluid en licht naar buiten beperkt en geeft tegelijk luwte

Commented [redacted]: Zie voorgaande opmerkingen tav MER en BP. [redacted] moet hier naar kijken. Hoe gaan we hiermee om?

op het veld. Lichtmasten voor veldverlichting zijn vaak hoog (zo'n 12 meter). Samen met lichtarchitecten zal onderzoek worden gedaan naar de modernste lichttoepassingen om het effect op de omgeving minimaal te maken. Het zoeken naar de juiste vormen van inpassing in de openbare ruimte vindt plaats in de nadere uitwerking.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

7.9 Natuurbegraafplaats

Reactie:
BE 245

Samenvatting reactie(s):
Wilt u de gemaakte intentie bevestigen om een technisch verantwoorde natuurbegraafplaats aan te leggen?

Antwoord:
In het vigerende bestemmingplan voor IJburg 2 uit 2009 is inderdaad voorzien in mogelijke ruimte voor een natuurbegraafplaats op Buiteneiland. Natuurbegraafplaatsen zijn openbaar toegankelijke groengebieden, vaak bossen, waar het begraven en gedenken ruimtelijk niet overheerst. Gezien de lange aanlegtijd van Buiteneiland neemt de gemeente nu geen beslissing over het faciliteren van een natuurbegraafplaats. In een latere fase van de planontwikkeling volgt de uitwerking van het programma. Dan zal samen met de Amsterdammers worden bepaald of hier inderdaad behoefte aan is op Buiteneiland, meer dan andere voorzieningen. De beschikbare ruimte op het eiland is hierin medebepalend. Niet alle programmatische wensen zijn realiseerbaar; keuzes zullen moeten worden gemaakt.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

7.10 Programma gericht op natuur

Reactie:
BE 344

Samenvatting reactie(s):
Kan Buiteneiland een gebied worden waar bewoners, passanten of recreanten rustig kunnen genieten van de natuur en de omgeving? Daar hoort volgens de inspreker een mix van functies bij die ook in de toekomst met respect voor de natuur flexibel ingezet kunnen worden.

Antwoord:
De uitgangspunten en het ontwerp voor Buiteneiland streven dit na. De inzet zal zijn om dit te bewerkstelligen en deze ambitie te realiseren. De vraag van de inspreker valt dus samen met de insteek van de projectnota.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

7.11 Tekort aan sportvelden

Reactie:
BE 380

Samenvatting reactie(s):
Er is een tekort aan sportvelden op IJburg. Kunnen er meer sportvelden komen?

Antwoord:
De projectgebieden Buiteneiland, Centrumeiland en Strandeiland (IJburg 2) zijn complementair als het gaat

om de aanleg van de benodigde vierkante meters sport volgens de sportnorm en conform aan de Amsterdamse referentienorm voor maatschappelijke voorzieningen, groen en spelen. Op Strandeiland en Buiteneiland komen dus de benodigde sportvelden voor Centrumeiland, Strandeiland en Buiteneiland. In het vaststellen van de sportnorm voor IJburg 2 is de ruimste sportnorm gehanteerd.

Om de beschikbare ruimte zo goed mogelijk te benutten is er gekozen voor een sportprogramma dat past bij de karakteristieken van beide eilanden: - Intensieve sportterreinen om de hoek, in de vorm van 3 centraal gelegen compacte stedelijke sportparken op Strandeiland (3 ha). - Een meer extensief ingericht sportterrein op Buiteneiland (5,5 ha). Het accent ligt voor Buiteneiland op een landschappelijke, groene inpassing en een openbaar toegankelijk sportpark.
Bij de ontwikkeling van Strandeiland zal ervoor worden gezorgd dat er altijd voldoende (tijdelijke) sportvelden aanwezig zijn. Mocht de ontwikkeling van Buiteneiland vertragen, dan blijven de tijdelijke sportvelden langer op Strandeiland. Zo zal in elke fase van de gebiedsontwikkeling steeds worden voldaan aan de gestelde sportnorm voor IJburg 2.

Uitgangspunt in de gebiedsontwikkeling van Amsterdam is dat elk project binnen de projectgrenzen de voorzieningen inpast die horen bij het aantal woningen dat gebouwd wordt. Voor bestaande tekorten in sportvoorzieningen in de omgeving biedt Buiteneiland geen oplossing. De oplossing voor dergelijke tekorten wordt gezocht bij intensiverings- en uitbreidingsmogelijkheden in de directe omgeving. De reden hiervoor is enerzijds dat de gemeente Amsterdam sport om de hoek wil aanbieden; mensen moeten in hun eigen woonomgeving kunnen sporten. Anderzijds is het ruimtelijk noch financieel haalbaar voor projecten om méér voorzieningen te realiseren dan horen bij de woningopgave in het projectgebied. De resterende sportbehoefte van de bewoners van IJburg 1 wordt opgelost op het bestaande sportpark in het Diemerpark.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

7.12 Skatepool
Reactie:
BE 390

Samenvatting reactie(s):
Kan er een skatepool komen op het stadstrand?

Antwoord:
Het stadsstrand bevindt zich op Strandeiland (en niet op Buiteneiland). In de ontwerpplannen voor het tijdelijke strand op Strandeiland is ruimte gereserveerd voor een skateplek. Nader onderzoek in een volgende ontwikkelingsfase en in de participatie zal uitwijzen of het wenselijk dat deze skateplek een definitieve plek kan krijgen op het strand.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

8. Bereikbaarheid en ontsluiting

8.1 Bereikbaarheid niet passend bij plek
Reactie:
BE 202

Samenvatting reactie(s):
Waarom heeft de gemeente gekozen om op deze plek een eiland te maken voor alle Amsterdammers? Dit is qua bereikbaarheid niet mogelijk en huidige IJburgers worden opgezadeld met alle lasten (drukte, afval, verkeer, volle trams, maar vooral geluidsoverlast) terwijl anderen lusten krijgen.

Antwoord:
Amsterdam is voor alle Amsterdammers; daarin is Buiteneiland geen uitzondering. Het recreatieve karakter van Buiteneiland zal, vooral op mooie zonnige dagen, zorgen voor extra verplaatsingen naar en van Buiteneiland. Over het algemeen vinden die verplaatsingen plaats buiten de spitsperiodes. Op die momenten hebben het verkeersysteem en het openbaar vervoer op IJburg voldoende restcapaciteit voor bezoekers van Buiteneiland.

Commented [redacted] @[redacted] zullen we hier ook opnemen dat wordt onderzocht recreatieve pontverbinding interessant is? Als mogelijke toekomstige aanvulling op het mobiliteitsnetwerk?

Wijzigingsvoorstel:
Geen

8.2 Toegankelijkheid op het eiland
Reacties:
BE 174

Samenvatting reactie(s):
Wordt op Buiteneiland rekening gehouden met de toegankelijkheid voor bijvoorbeeld rolstoel-, rollator-, kinderwagengebruikers? Denk hierbij aan gladde ondergronden, lage hellingen, een inclusieve speeltuin.

Antwoord:
Ja, Buiteneiland wordt een eiland voor alle Amsterdammers. Het streven is om het eiland op alle momenten in haar ontwikkeling toegankelijk te maken voor alle bezoekers, zo ook voor rolstoel-, rollator-, kinderwagengebruikers.

In de vervolgfase wordt het ontwerp opgesteld. Daar hoort dan ook een ontwerp bij voor de ontsluiting en de programmering. Het ligt voor de hand om een plan te maken dat voorziet in hoofdroutes die voor iedereen bruikbaar zijn, maar hier en daar ook routes en voorzieningen die meer voor specifieke doelgroepen zijn ingericht. Mogelijke voorbeelden hiervan zijn inderdaad een inclusieve speeltuin, een natuurpad voor vogelaars, parkeerplaatsen voor mindervaliden. Bij de nadere uitwerking van het ontwerp van de openbare ruimte op het eiland wordt hieraan concreet invulling gegeven.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

8.3 Nood- en hulpdiensten bij extra toestroom door (sport)evenementen
Reactie:
BE 203

Samenvatting reactie(s):
De inspreker wil graag weten hoe de gemeente ervoor zorgt dat de bereikbaarheid aansluit op de toestroom van mensen bij festivals en evenementen. De inspreker verwacht problemen: "De huidige bereikbaarheid is dermate fragiel dat grote aantallen bezoekers de verkeersroutes zullen overbelasten en

nood- en hulpdiensten niet ter plekke kunnen komen."

Antwoord:
Sport- en culturele evenementen zullen zorgen voor verplaatsingen naar en van Buiteneiland. Over het algemeen vinden die verplaatsingen plaats buiten de spitsperiode. Op deze momenten van de dag is er in het verkeersysteem en het openbaar vervoer op IJburg voldoende restcapaciteit voor bezoekers van de sportfaciliteiten en van evenementen.
Het autoparkeren voor de bezoekers van de sportvelden op Buiteneiland evenals de bereikbaarheid voor nood- en hulpdiensten op drukke dagen verdient aparte aandacht en moet in de volgende fase, zijnde het integraal landschapsplan, nader worden uitgewerkt. In ieder geval geldt dat ook op Buiteneiland het stedelijk parkeerbeleid wordt gevolgd voor sportvelden. Dit betekent dat het aantal parkeerplaatsen op Buiteneiland voor bezoekers zal voldoen aan de stedelijke norm. Lokale sporters worden gestimuleerd om met de fiets en het openbaar vervoer naar sportwedstrijden te komen. Bijzondere aandacht wordt besteed aan toegankelijkheid voor mindervaliden.
In iedere fase van de aanleg en ontwikkeling vindt afstemming plaats met nood- en hulpdiensten. Dit geldt ook voor het tijdelijke en definitieve programma.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

8.4 Buiteneiland autoluw
Reactie:
BE 245, BE 356

Samenvatting reactie(s):

Kan Buiteneiland autovrij worden gemaakt, afgezien van halen en brengen, laden en lossen met emissievrije voertuigen? Wilt u de aanleg van parkeerplaatsen heroverwegen?

Antwoord:
De ambitie voor Buiteneiland is een autoluw eiland. Dit betekent…. Alleen bij de entree komt ruimte voor parkeren. Helemaal auto- en parkeerplek vrij maken is onwenselijk voor de bereikbaarheid van de faciliteiten en eventuele woningen (bestemmingsverkeer en bevoorrading). Ook zullen er plekken worden gereserveerd voor mindervaliden en anderen die moeilijker met de fiets, te voet of met het ov op Buiteneiland kunnen komen. Het autoparkeren voor de bezoekers van de sportvelden wordt gerealiseerd bij de entree van het eiland. De inpassing hiervan verdient aparte aandacht en moet in de volgende fase, zijnde het integraal landschapsplan, nader worden uitgewerkt, waarbij het uitgangspunt is dat voor het aantal benodigde parkeerplekken de stedelijke norm wordt gevolgd en dat deze op Buiteneiland zelf worden gerealiseerd.

Commented [redacted] @[redacted] Zou jij de definitie van autoluw hier kunnen toevoegen?

Wijzigingsvoorstel:
Geen

8.5 Kabelbaan
Reactie:
BE 245

Samenvatting reactie(s):
De bereikbaarheid van Buiteneiland en IJburg is matig, stelt de inspreker. "Zou u Buiteneiland willen ontsluiten met een kabelbaan tussen Almere en Amsterdam binnen de Ring A10?" Voorstel van de inspreker: 'Buiteneiland wordt door de lucht ook ontsloten met de aanleg van een IJbaan tussen Almere en Amsterdam binnen de Ring A10, met een lengte tussen 15 en 19 kilometer en met negen tot veertien baanstations. De aanleg daarvan, geschat op maximaal 2,5 miljard euro, kan worden gedekt door het binnen de stad schrappen van bestaande metroplannen'.

Antwoord:
Hoewel dit een creatieve oplossing is voor bereikbaarheid en bovendien van grote recreatieve waarde,

heeft dit plan vergaande consequenties welke de scope van Buiteneiland te boven gaan. Voor een serieuze beoordeling zal dit verder moeten worden uitgewerkt en ook op een andere tafels worden geadresseerd. Het raakt bijvoorbeeld aan het advies van de commissie D'Hooghe en de verbindingen over het IJ waarover de gemeente en het rijk al lang in gesprek zijn. Met name de vermoedelijk langere reistijden dan alternatieve ov-verbindingen via tram of metro zullen waarschijnlijk zorgen voor een veel lagere vervoerswaarde bij vergelijkbare investeringen.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

8.6 Pontveren

Reactie:
BE 245

Samenvatting reactie(s):
Zou de gemeente de aanleg van pontveren vanuit het oogpunt van waterrust, maar ook vanwege inefficiëntie, willen voorkomen?

Antwoord:
Vanuit de mobiteitsopgave van de gemeente Amsterdam proberen we op alle locaties een goede bereikbaarheid te garanderen. Hierbij kan aan verschillende mobiliteiten worden gedacht; denk aan auto, openbaar vervoer en fiets. Het onderzoeken van de mogelijkheden van de pontveren in het IJburggebied maakt onderdeel uit van de verkenning van de mobiliteitsopgave: wat is er mogelijk, wat is er nodig en wat is passend in het gebied? Pontveren worden als een goede aanvulling gezien op alle overige vormen van mobiliteit.
Rondom de gebiedsontwikkeling van IJburg 2 is daarom voorgesteld om de haalbaarheid van recreatief pontgebruik te onderzoeken. Er is echter onderzoek nodig waaruit de haalbaarheid en inpasbaarheid zal moeten blijken. Dit onderzoek zal in een volgende fase worden uitgevoerd. De belangenafweging zoals waterrust, ecologie en de recreatieve waarde maken onderdeel uit van dit onderzoek.

Commented [redacted] @[redacted] klopt dit antwoord zo?

Wijzigingsvoorstel:
Geen

8.7 Laadpunt busstation

Reactie:
BE 356

Samenvatting reactie(s):
Zou u het laadpunt van een busstation willen heroverwegen?

Antwoord:
Om Buiteneiland zo goed mogelijk bereikbaar te maken voor alle Amsterdammers is een ov-busverbinding nodig. Elektrische bussen en de daarbij behorende oplaadpunten zullen daarom een onderdeel van de ontwikkeling van Buiteneiland.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

8.8 Faciliteren voer- en vaartuigen fossiele brandstof

Reactie:
BE 356

Samenvatting reactie(s):

Is het mogelijk elke vorm van fossiele brandstof (inclusief biomassa) te verbieden; ook zonder havens voor dieselmotorschepen?

Antwoord:
Er zijn (nog) geen wettelijke kaders om het gebruik van fossiele brandstof voor werk- en voertuigen te verbieden. Wel wordt er vanaf de start ingezet op een emissievrij eiland, waarbij het uitgangspunt is dat tijdens het maken van het land (waar het kan) gewerkt wordt met schone en geluidsarme werktuigen. Om de paar jaar wordt het werk opnieuw aanbesteed om partijen uit te dagen om de meest schone werktuigen in te zetten bij de werkzaamheden.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

9. Ontwikkeling en fasering

9.1 Bereikbaarheid IJburgbaai tijdens aanleg

Reactie:
BE 375

Samenvatting reactie(s):
De inspreker maakt zich zorgen over de bereikbaarheid van de IJburgbaai voor watersporters tijdens de lange aanlegperiode van Buiteneiland. De inspreker verzoekt de gemeente om:
- Ten tijde van de aanlegwerkzaamheden een voor recreatievaart en watersporters een veilige en acceptabele mogelijkheid te creëren om het in aanleg zijnde eiland tussen de noordoever van het eiland en de strekdam te kunnen passeren;
- Ten tijde van de aanlegwerkzaamheden zorg te dragen voor goede doorvaartmogelijkheden die een snelle toegang tot de IJburgbaai mogelijk maken voor de hulpdiensten. Namelijk, vaartuigen van de reddingsmaatschappij van de KNRM-stations Huizen en Marken naderen IJburg uit noordoostelijke richting;
- Ervoor zorgen dat er betonning wordt aangebracht die voldoet aan het Binnenvaartpolitiereglement (BPR);
- De veilige doorvaart van recreatievaart en watersporters tussen Buiteneiland en de strekdam in de BLVC-plannen (protocol voor veiligheid tijdens de bouw) wordt opgenomen;
- Ervoor zorgen dat een veilige en acceptabele doorvaart van recreatievaart en watersporters tussen Buiteneiland en de strekdam tijdens de aanlegwerkzaamheden wordt gehandhaafd;
- Op een zo kort mogelijke termijn de voorgestelde dam tussen Strandeiland en Buiteneiland te vervangen door een voor recreatievaart en watersporters passeerbare brug;
- Het creëren op een zo kort mogelijke termijn van een veilige vaarroute tussen Strandeiland en Buiteneiland.

Antwoord:
Buiteneiland wordt voor een groot deel aangelegd met grond die vrijkomt bij de ontwikkeling van bouwprojecten elders in Amsterdam. Deze grond wordt deels over water en deels over land aangevoerd. Voor het transport over land wordt een toegangsdam aangelegd tussen Strandeiland en Buiteneiland. Vanwege het continue gebruik van deze dam door zwaar vrachtverkeer is het niet wenselijk om in de dam een ophaalbrug of iets dergelijks te maken voor (recreatief) vaarverkeer. Wel wordt het belang van een toekomstige bevaarbare verbinding voor kleinere recreatieve vaartuigen tussen Strand- en Buiteneiland onderkend. In dit kader wordt onderzocht of de definitieve brug op korte termijn kan worden gerealiseerd. Er zal ook nog worden onderzocht of het mogelijk is om tijdens de aanlegfase een veilige en acceptabele doorvaart voor recreatievaart en watersporters tussen Buiteneiland en de strekdam te creëren. Aan die zijde van het eiland komt namelijk een loswal waar beunschepen hun ladingen grond zullen overslaan. In hoeverre die activiteiten samen kunnen gaan, is dus nog in onderzoek vanuit het uitgangspunt om het mogelijk te maken. Als de doorvaart voor recreatievaart en watersporters er komt, dan zal deze ook in de BLVC-plannen worden opgenomen.
Met de toegankelijkheid van de IJburgbaai voor nood- en hulpdiensten zal zeker rekening worden gehouden. De IJburgbaai wordt in ieder geval zoveel mogelijk ontzien, ook gezien de relatief kwetsbare groep watergebruikers in de zomermaanden in dit gebied.
De betonning zal worden aangebracht door de aannemer. De door de inspreker gemaakte opmerkingen worden meegenomen in de aanbesteding.

Wijzigingsvoorstel:
In paragraaf 7.5 is toegevoegd dat wordt onderzocht of het mogelijk is om ook tijdens de aanlegfase een doorvaart tussen Buiteneiland en de strekdam te creëren.

Commented [ ]: Maandag 31e even bespreken met Sa [redacted]

10. Circulair land maken

10.1 Circulair

Reactie:
BE 301

Samenvatting reactie(s):
De inspreker vraagt of de gemeente het project niet langer 'circulair' wil noemen. "De gebruikte machinerie wordt fossiel aangedreven en het hergebruiken van deze grote hoeveelheid grond gaat gepaard met een aanzienlijke uitstoot van onder andere CO2 en stikstof. Daarnaast wordt het bestaande waterleven opgeofferd voor nieuw land."

Antwoord:
Circulair betekent dat Amsterdam Buiteneiland aanlegt met zoveel mogelijk herbruikbare grond uit de gemeente Amsterdam. Deze grond komt vrij bij de vele projecten in de gemeente, met name bij de woningbouwprojecten. Vanwege de enorme woningbouwopgave van 7.500 woningen per jaar zal de komende jaren veel grond vrijkomen; grond die normaal gesproken naar elders zal moeten worden afgevoerd omdat er lokaal geen plek voor is. Deze overtollige grond wil de gemeente juist een lokale en nuttige toepassing geven met de aanleg van Buiteneiland omdat de grond anders naar locaties buiten de gemeente wordt getransporteerd. Zo hoeft de gemeente zo min mogelijk primair zand vanuit zandwinlocaties aan te voeren en worden de transportafstanden van de vrijkomende grond bij de projecten verkort.
Bij de aanleg van het eiland wordt ingezet op een emissievrij eiland, waarbij het uitgangspunt is dat bij de aanlegfase (waar het kan) gewerkt wordt met schone en geluidsarme werktuigen. Voor de verwerking en transport van deze grond zal in het beginstadium inderdaad gebruik worden gemaakt van fossiel aangedreven voertuigen. Dit zal echter ook het geval zijn als de grond naar andere locaties moet worden getransporteerd en verwerkt. Doordat Amsterdam de verwerking als gemeente nu zelf gaat uitvoeren, kan er ook sturing blijven op het proces. Om de paar jaar wordt het werk opnieuw aanbesteed om partijen uit te dagen om de meest schone werktuigen in te zetten.
Uit onderzoek door TNO is gebleken dat het aanleggen van Buiteneiland met hergebruik grond drie keer zo duurzaam is als aanleggen op de traditionele manier, met primair zand.

Commented [redacted] @[redacted] klopt dit zo?

Wijzigingsvoorstel:
Geen

10.2 Bufferfunctie vanwege waterveiligheid

Reacties:
BE 242, BE 243, BE 244, BE 250, BE 301, BE 302

Samenvatting reactie(s):
Waarom wordt ervoor gekozen om de 'plas water' nog verder op te vullen door land te maken, terwijl Durgerdam zich op een waterkering bevindt en het water een belangrijke bufferfunctie heeft om water op te vangen als er teveel ons land in stroomt of te behouden in tijden van droogte? Door dit nieuwe eiland aan te leggen ontstaat er weer meer land. Hierdoor wordt dus circa 70 hectare (45 land, 25 rietvelden) opgeofferd, naast wat Almere op dit vlak nog van plan is. Is er voldoende waterbuffering mogelijk met alle geplande gebiedsontwikkelingen in het Markermeer?

Antwoord:
Het plan is op basis van de inspraakreacties aangepast. Het oppervlakte van het eiland is kleiner geworden, namelijk 42 hectare. De ambitie voor de rietvelden valt nu binnen die 42 hectare. De zoeklocatie voor onderwaternatuur blijft bestaan, maar heeft nu betrekking op maatregelen die biodiversiteit versterken, en zullen niet boven de waterspiegel uitkomen. In een volgende fase wordt onderzocht welke maatregelen dat zijn.
Het oppervlakte van het Markermeer is circa 70 vierkante kilometer, oftewel 70.000 hectare. De aanleg van Buiteneiland kost 42 hectare. Dit betekent een verlies aan wateroppervlakte in het Markermeer van minder dan 0,1 procent. Dit heeft een verwaarloosbaar effect op zowel de bufferfunctie alsook op de waterveiligheid.

Wijzigingsvoorstel:
In paragraaf 6.1 is verwerkt dat de onderwaternatuur niet meer zal bestaan uit rietvelden, maar uit een onderwaternatuurlandschap onder de waterspiegel.

11. Juridisch-planologische strategie

Reacties:
Geen

Wijzigingsvoorstellen:
Geen

12. Participatie

11.1 Ideeën onvoldoende verwerkt

Reacties:
BE 242, BE 243, BE 244, BE 250, BE 301, BE 302

Samenvatting reactie(s):
De inspreker stelt dat de participatie met de beheerder van Vuurtoreneiland en bewoners van Durgerdam met 'de beste intenties' is gestart en er geen twijfel is over de intenties van de daarbij betrokken medewerkers van de gemeente. Toch is het resultaat van deze participatie 'vooralsnog onvoldoende en betekenisloos'. "Waarom zijn de door ons tijdens het afgelopen participatietraject met Durgerdam en Vuurtoreneiland aangegeven ideeën nog niet verwerkt in de concept-projectnota?

Antwoord:
Alle aangedragen ideeën zijn waar mogelijk zoveel mogelijk verwerkt en meegenomen. Voortschrijdend inzicht, mede gebaseerd op het participatietraject en de inspraakreacties, heeft geleid tot een aanpassing van de oostelijke contour en het volume van het eiland aan die zijde. Door de oostelijke begrenzing verder terug te leggen en in te richten als rietland landschap ontstaat een landschappelijke en aantrekkelijke overgang van het eiland naar het IJmeer en blijft een groter deel van het zicht over open water vanaf Durgerdam en het Vuurtoreneiland gewaarborgd. Buiteneiland krijgt nadrukkelijker vormgegeven hogere volumes, die buiten de zichtcontouren vanuit Durgerdam en het Vuurtoreneiland liggen.

Wijzigingsvoorstellen:
Naar aanleiding van onder andere het participatietraject en de inspraakreacties, is het ruimtelijk frame aangepast. Zie paragraaf 5.1 van de projectnota.

13. Planning

Reacties:
Geen

Wijzigingsvoorstellen:
Geen

14. Financiën

Reacties:
Geen

Wijzigingsvoorstellen:
Geen

Gemeente Amsterdam

DEEL 1 B

Nota van beantwoording

concept-Projectnota Buiteneiland

Inspraakreacties niet-particulieren

Inspraakreacties en codes niet-particulieren

Inleiding

De Nederlandse Kitesurf Vereniging, Waternet, Rijkswaterstaat Midden-Nederland, Natuurmonumenten, Veerdienst Amsterdam, Vrienden van het Diemerpark, Platform Waterrecreatie IJburg en de Stadsdelen Oost en hebben adviezen ingediend op de concept-Projectnota Buiteneiland (10 november 2020). Deze adviezen zijn per thema samengevat, beantwoord en al dan niet voorzien van een wijzigingsvoorstel voor de Projectnota Buiteneiland.

Overzicht

Hieronder een overzicht van de ingediende inspraakreacties van niet-particulieren op de concept-Projectnota Buiteneiland en de toegekende codes. De volgorde van de nummering is bepaald door het moment van ontvangst.

Naam indiener inspraakreactie	Code
Nederlandse Kitesurf Vereniging	BE 207
Waternet	BE 225
Rijkswaterstaat Midden-Nederland	BE 241
Natuurmonumenten	BE 246
Veerdienst Amsterdam	BE 247
Vrienden van het Diemerpark	BE 249
Platform Waterrecreatie IJburg	BE 323
Stadsdeel Oost	SDO
Stadsdeel Noord	SDN

Beantwoording adviezen niet-particulieren

Nederlandse Kitesurf Vereniging

Kitesurfspot
Reactie:
BE 207

Samenvatting reactie(s):
De Nederlandse Kitesurf Vereniging verzoekt om op Buiteneiland een kitesurfspot te realiseren. De vereniging geeft aan dat IJburg tot voor kort een bijzondere kitesurfspot had. Deze was erg geliefd. Het aantal kitende Amsterdammers is groot en zij willen ook hun kinderen dicht bij huis laten kitesurfen. De vereniging geeft aan dat een kiter niet veel nodig heeft om zijn sport te kunnen beoefenen: een goede start- en landingsplek is een vereiste, het is belangrijk dat de wind aanlandig is, dat er niet teveel obstakels zijn en dat er ruimte is om de lijnen van circa 20 meter uit te lopen. Ondanks de groeiende populariteit en het feit dat Nederland tot de wereldtop behoort, staan de plekken waar gekite mag worden meer en meer onder druk, merkt de vereniging op. Ze vindt het van groot belang dat er gekeken wordt naar nieuwe geschikte locaties om deze prachtige sport te kunnen beoefenen.

Antwoord:
Er is een duidelijke wens vanuit de kitesurfvereniging om een plek aan te wijzen binnen de ontwikkeling van IJburg waar kitesurfen is toegestaan. Vooralsnog is er geen kitesurflocatie voorzien. De gemeente heeft, in het kader van het Programma Waterrecreatie en Ecologie (IJburg en Zeeburgereiland), een extern watersportadviesbureau (Waterrecreatie Advies BV) gevraagd om een analyse uit te voeren naar de watersportbehoefte voor de gebieden IJburg en Zeeburgereiland. De analyse richt zich op de behoefte ten aanzien van diverse watersporten en het benodigde ruimtegebruik. Naast de watersportanalyse heeft het watersportadviesbureau ook een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor de mogelijkheid van kitesurfen bij IJburg. Diverse stakeholders zijn betrokken bij het onderzoek, onder wie de Nederlandse Kitesurf Vereniging (NKV).

In het lopende onderzoek is één potentiële kitesurflocatie op IJburg naar voren gekomen, het betreft het gebied ten noordoosten van Buiteneiland. Deze locatie is tot stand gekomen op basis van uitgangspunten en wensen vanuit de gebruiker. Realisatie van de beoogde locatie is echter complex, onder andere vanwege de nautische veiligheid en natuur & ecologie. Of de locatie daadwerkelijk ontwikkelt kan worden als surflocatie zal nader onderzocht moeten worden. Allereerst zullen er verschillende onderzoeken moeten worden gedaan waaruit moet blijken of de locatie in het water gebruikt kan worden voor kitesurfen. Denk hierbij aan aanvullend ecologisch onderzoek (vanwege de mosselbanken die in het water liggen en vanwege het naastgelegen Natura-2000 gebied) en nautisch onderzoek (vanwege de naastgelegen en druk bevaren hoofdvaartroute voor de binnenvaart.
Als uit deze onderzoeken blijkt dat het inderdaad mogelijk is om op de voorgestelde locatie te kitesurfen, dan kan vervolgens onderzocht worden of en zo ja welke fysieke ingrepen er nodig zijn in het water. En zal daaropvolgend de landschappelijke inpassing op Buiteneiland onderzocht moeten worden.

Tegelijkertijd ligt er op dezelfde locatie een andere ruimtelijke reservering, namelijk een zoeklocatie voor windturbines (zoals vastgesteld door het college van B&W op 9 maart 2021). Kitesurfen en windturbines kunnen op dezelfde locatie niet gecombineerd worden. Daarom zal eerst het traject met betrekking tot de zoeklocaties van de windturbines moeten worden afgerond, voordat onderzoek naar de haalbaarheid van de potentiële kitesurflocatie zal worden opgestart. Omdat de potentiele kitesurflocatie pas rond 2045 beschikbaar zal komen, is er voldoende tijd om te zijner tijd indien gewenst de benodigde onderzoeken op te starten.

Op dit moment is dus nog niet bekend of kitesurfen bij Buiteneiland kan plaatsvinden. In voorliggende projectnota wordt om deze reden nog geen concrete rekening gehouden met het

programmaonderdeel kitesurfen. Alle programmaonderdelen (waaronder alle vormen van waterrecreatie en –sport) van Buiteneiland worden in een latere fase verder uitgewerkt.

Met betrekking tot de vraag of inspreker kan worden betrokken bij de ontwikkeling en het ontwerp: pas indien blijkt dat kitesurfen in het gebied (onderzoekslocatie) mogelijk is, zal vervolgonderzoek gedaan worden of en op welke wijze een kitesurfspot op Buiteneiland kan worden ingepast. Tegen die tijd (dit zal i.v.m. de planning van Buiteneiland dus nog jaren duren) wordt de Nederlandse Kitesurfvereniging wederom om advies gevraagd.

Het IJburgstrand op Strandeiland is vanwege de windrichting, omliggende bebouwing en de vele andere vormen van watergebruik en -recreatie niet geschikt als kitesurfsport. Ook op Centrumeiland is hiervoor geen geschikte plek vanwege de vereisten om te kunnen kitesurfen en de beschikbare openbare ruimte.

Vervolgstappen samengevat:
1. Duidelijkheid over de ruimtelijke reservering voor windturbines nabij Buiteneiland en Strandeiland.
2. Onderzoek naar de haalbaarheid van de mogelijkheid om te kitesurfen op het water in het aangegeven zoekgebied (gebied ten noordoosten van Buiteiland).
3. Onderzoek naar haalbaarheid en mogelijkheid voor ruimtelijke inpassing (in het ruimtelijke frame) op Buiteneiland.
4. Na gebleken haalbaarheid (stap 2 en 3) wordt het ontwerp voor een kitesurfspot uitgewerkt, in afstemming met de Nederlandse Kitesurfvereniging.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Waternet

Aanpassing contour eiland, gevolgen waterkeringen van IJburg
Reactie:
BE 225

Samenvatting reactie(s):
Waternet geeft aan dat omdat de contouren van Buiteneiland anders zijn dan tijdens het ontwerp van de waterkeringen van IJburg het geval was, het nodig is de gevolgen hiervan in beeld te brengen. Dit betekent dat de hydraulische belasting en daarmee de hoogte van de waterkeringen van IJburg mogelijk afwijken. Dit kan gevolgen hebben voor de onderhoudscyclus van Waternet en het eerder bereiken van de afkeurhoogte van de waterkeringen. Waternet verzoekt daarom om bij de nieuwe vorm van het eiland te rekenen met de hydraulische randvoorwaarden waarmee de keringen van IJburg destijds zijn ontworpen. Dan ontstaat er een correcte vergelijking.

Antwoord:
Op dit moment wordt onderzocht wat het effect is van de nieuwe contour op de waterkerende hoogtes van IJburg. Mochten de consequenties zodanig zijn dat hiervoor aanpassingen aan de huidige waterkeringen op IJburg noodzakelijk zijn, dan zal de contour weer op de oude plaats worden gelegd.

Commented [redacted] @[redacted] wil jij dit antwoord herformuleren nav onderzoek dat is gedaan en afstemming met Waternet?

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Grondsoorten en infiltratie regenwater
Reactie:
BE 225

Samenvatting reactie(s):
In de concept-projectnota staat over regenbestendigheid (p18): "Om de periode van overvloed naar schaarste te overbruggen op het Buiteneiland wordt het opgevangen water opgeslagen." Waternet verzoekt om, indien opgevangen water wordt opgeslagen in de bodem, rekening te houden met de eigenschappen van de nog aan te brengen grond en de Amsterdamse grondwaternorm.

Antwoord:
De Amsterdamse normen voor grondwater en regenbestendigheid zijn ook op Buiteneiland van toepassing. Omdat Buiteneiland met hergebruikte grond wordt aangelegd, heeft deze inderdaad een lagere doorlatendheid dan bijvoorbeeld het zand dat bij de andere eilanden van IJburg is toegepast. Hiermee wordt in de berekeningen rekening gehouden. Op een beperkt aantal plekken, zoals bij de sportvelden, is de doorlatendheid van extra belang. Hier zal dan ook hergebruik grond worden toegepast die hier past, dus met een grotere doorlatendheid zodat de sportvelden na een fikse bui maar kort blank staan. In een volgende fase, bij het maken van en ontwerp als onderdeel van het integrale landschapsplan, zal hydrologie voor het gehele eiland meer in detail worden uitgewerkt, in afstemming met Waternet.

Commented [redacted] @[redacted] klopt dit?

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Binnenwater
Reactie:
BE 225

Samenvatting reactie(s):
Waternet vraagt wie het binnenwater onder het tijdelijke zonneveld gaat beheren. Waternet verzoekt daarnaast om duidelijk aan te geven of er wel of niet definitief binnenwater komt, omdat de afbeeldingen (p14 en p38) enigszins verwarrend zijn.
Waternet geeft aan dat, in het geval van een definitief binnenwatersysteem, voor het beheer van een watersysteem zo weinig mogelijk peilvlakken en kunstwerken gewenst zijn. Waternet vraagt om hier aandacht voor te hebben.

Antwoord:
In de eindsituatie is geen binnenwater op het eiland voorzien. Over het tijdelijk beheer van het binnenwater gedurende de aanlegfase en over het beheer van het rietland en het moerasbos in de definitieve situatie worden nog afspraken gemaakt.

Wijzigingsvoorstel:
De afbeeldingen zijn aangepast, zodat er geen onduidelijkheid ontstaat.

Gesloten watersysteem

Reactie:
BE 225

Samenvatting reactie(s):
Waternet geeft aan dat in het geval van een gesloten watersysteem (zoals op p. 33 staat geschreven) er een (hydrologische) afscheiding moet komen. Waternet vraagt aandacht voor de eventuele gevolgen hiervan voor de waterkering.

Antwoord:
Het gesloten watersysteem zal in werkelijkheid deels gesloten zijn. De ringdijk wordt gemaakt met voornamelijk zand wat directe uitwisseling tussen binnen- en buitenwater niet mogelijk maakt. Uitwisseling is wel mogelijk door kwelwater dat horizontaal door het zandlichaam stroomt als gevolg van een verschil in waterstand tussen binnen- en buitenwater. Het systeem hydrologisch volledig scheiden is onrealistisch. De tekst in de projectnota zal worden aangepast.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Standstill-principe, uitspoeling naar buitenwater

Reactie:
BE 225

Samenvatting reactie(s):
Waternet is blij dat ook op Buiteneiland het standstill-principe wordt gehandhaafd, net als op Strandeiland. Dit moet niet alleen in relatie met het interne oppervlaktewater worden gezien, maar ook in relatie met het afvoeren van de neerslag via het grondwater richting het buitenwater. Daarnaast is het goed om in de tijdelijke situatie (ringdijk met binnenwater) na te gaan wat dit voor gevolgen heeft voor de uitspoeling richting het IJmeer, merkt Waternet op.

Antwoord:
Gemeente Amsterdam deelt het standstill-principe en streeft dit na als uitgangspunt voor de gebiedsontwikkeling. Op dit moment onderzoekt het externe bureau Deltares de belasting van het oppervlaktewater door uitspoeling van uittredend water (regen- en binnenwater). De gemeente blijft hierover in gesprek met de relevante partijen, zoals Waternet en Rijkswaterstaat.

Commented [redacted] Check [redacted] en [redacted] of het verstandig is dit hier te laten staan. Is niet beter de laatste twee zinnen te verwijderen?

Wijzigingsvoorstel:
Geen.

Rijkswaterstaat

Gebiedsspecifiek beleid bodemkwaliteit

Reactie:
BE 241

Samenvatting reactie(s):
Rijkswaterstaat geeft aan dat er momenteel een verkenning loopt naar de ruimte voor het opstellen van gebiedsspecifiek beleid in het kader van het Besluit bodemkwaliteit. Deze verkenning, die momenteel door de gemeente Amsterdam samen met Rijkswaterstaat wordt uitgevoerd, moet duidelijkheid geven over of het opstellen van gebiedsspecifiek beleid in dit geval mogelijk en wenselijk is. Als gebiedsspecifiek beleid op basis van de verkenning als optie gezien wordt, dan zijn de hierin vast te leggen randvoorwaarden bepalend voor welke grond in het eiland toegepast kan worden. Dit kan grote consequenties hebben voor de snelheid van realisatie van het eiland.
Hoewel de verkenning naar gebiedsspecifiek beleid in de voorliggende concept-projectnota wel benoemd wordt (p.79), wordt de randvoorwaardelijkheid van een positief resultaat van deze verkenning voor de beoogde aanlegwijze van Buiteneiland in de concept-projectnota niet nadrukkelijk benoemd, merkt Rijkswaterstaat op. Rijkswaterstaat verzoekt om deze voorwaardelijkheid expliciet in de nota te adresseren.

Rijkswaterstaat merkt op dat op een aantal punten in de tekst wordt vooruitgelopen op de resultaten van de lopende verkenning naar gebiedsspecifiek beleid. Het betreft de volgende punten:
- De benoemde planning en de wijze van besluitvorming over het gebiedsspecifiek beleid worden in het kader van de lopende verkenning hiernaar uitgewerkt. De huidige planning, zoals weergegeven op pagina 73, klopt niet, merkt Rijkswaterstaat op. De verkenning kan als eerste stap in de planning opgenomen worden, waarbij de verwachting is dat deze in het eerste kwartaal van 2021 zal leiden tot meer duidelijkheid over de haalbaarheid en het vervolgtraject.
- Op pagina 69 staat: "Per functie kunnen aanvullende eisen worden gesteld aan het grondpakket. Deze eisen betreffen de bovenste 2 meter van de grond. De eisen aan de lagen daaronder kunnen worden beperkt, om zo maximaal hergebruik mogelijk te maken." Rijkswaterstaat geeft aan dat of deze gelaagde werkwijze mogelijk is nader bekeken dient te worden binnen de verkenning naar gebiedsspecifiek beleid. Daarom verzoekt Rijkswaterstaat deze zin te nuanceren, en aan te geven dat in het kader van de verkenning naar gebiedsspecifiek beleid gekeken wordt of de eisen aan de lagen onder de bovenste 2 meter kunnen worden beperkt.

Antwoord:
Gemeente Amsterdam begrijpt de opmerkingen van Rijkswaterstaat en zal in de projectnota specifiek benoemen dat een positief resultaat van de verkenning naar gebiedsspecifiek beleid randvoorwaardelijk is voor de toepassing van hergebruik grond. De genoemde punten zullen worden gewijzigd in de projectnota.
De planning zal worden aangepast naar huidige inzichten.
Voor wat betreft de laatst opmerking (p.69): in de concept-projectnota wordt met deze zin (over de gelaagde werkwijze) gedoeld op de fysieke samenstelling van de grond in relatie tot de bovenliggende functies. Hierbij worden slechts aan de bovenste 2 meter specifieke fysieke eisen gesteld. Het gaat hierbij dus niet om de milieu-hygiënische samenstelling en is in die zin niet onderdeel van de verkenning naar gebiedsspecifiek beleid.

Wijzigingsvoorstel:
Op (p.63) is de volgende zin toegevoegd: "Onderzocht wordt of het mogelijk is om via een maatwerkvoorschrift gebiedsgericht bodembeleid voor Buiteneiland vorm te geven. Dit beleid is een randvoorwaarde om herbruikbare grond toe te kunnen passen."
De planning is aangepast.

Toepassing grond- en baggerspecie

Reactie:
BE 241

Samenvatting reactie(s):
In relatie tot de toepassing van grond- en baggerspecie wil Rijkswaterstaat verder het volgende opmerken:

- Op pagina 63 staat dat al begonnen kan worden met het opbouwen van de zuidoever, omdat hier gebiedseigen materiaal wordt toegepast. Rijkswaterstaat geeft aan dat hierbij van belang is dat deze toepassing wel dient te voldoen aan het generieke beleid uit het Besluit bodemkwaliteit, ook indien er sprake is van toepassing van gebiedseigen materiaal.
- Op pagina 64 staat dat de beheerder van het gronddepot in fase 1 en 2 van de realisatie de beheerder van het gehele Buiteneiland is. Rijkswaterstaat verzoekt Amsterdam nader te duiden wat onder dit beheer wordt verstaan. Gedurende de aanleg van Buiteneiland blijft dit gebied binnen het waterbeheergebied van Rijkswaterstaat vallen en blijft Rijkswaterstaat bevoegd gezag in het kader van het Besluit bodemkwaliteit.

Antwoord:

- Voor wat betreft het gebruik van gebiedseigen materiaal aan de zuidoever geldt inderdaad dat het dient te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving, in dit geval het generieke beleid uit het Besluit Bodemkwaliteit.
- Waar op pagina 64 wordt gesproken over beheer door de beheerder van het gronddepot, wordt niet gedoeld op het waterkwaliteitbeheer maar betreft het toezicht op het gebruik van het depot en toezicht op het gebruik van het reeds gemaakte land waar tijdelijke functies zijn gerealiseerd. Voor zowel het beheer van het gronddepot als het beheer van het reeds gemaakte land geldt dat het beheer onder de verantwoordelijkheid valt van de gemeente Amsterdam. Tenzij daar in een latere fase andere afspraken over worden gemaakt. De gemeente is het eens met Rijkswaterstaat dat het gebied gedurende de aanleg binnen het waterbeheergebied van Rijkswaterstaat blijft vallen en dat Rijkswaterstaat bevoegd gezag blijft in het kader van het Besluit bodemkwaliteit

Wijzigingsvoorstel:
In paragraaf 9.1. is toegevoegd dat gemeente Amsterdam beheerder is van het gronddepot en van het reeds gemaakte land.

Positie primaire waterkering

Reactie:
BE 241

Samenvatting reactie(s):
Rijkswaterstaat geeft aan te snappen dat de gemeente de contouren van het eiland zo wil bepalen dat hiermee een aantrekkelijk eiland ontwikkeld wordt en rekening gehouden wordt met zichtlijnen. Rijkswaterstaat begrijpt ook dat er, vanwege de lange doorlooptijd van de aanleg, nu nog geen keuzes gemaakt worden over de definitieve inrichting van het eiland. Voor de beoogde aanlegwijze is het echter wel van belang om, voorafgaand aan de eventuele vaststelling van gebiedsspecifiek beleid vanuit het Besluit bodemkwaliteit, de positie van de uiteindelijke primaire kering vast te leggen. Het buitendijkse gedeelte van het eiland blijft in de eindsituatie binnen het beheergebied van Rijkswaterstaat vallen en Rijkswaterstaat ziet voor dit gedeelte van het eiland in ieder geval geen ruimte om af te wijken van het generieke beleid uit het Besluit bodemkwaliteit. Gezien voorgaande ondersteunt Rijkswaterstaat de opmerking op pagina 29 dat het van belang is dat de ringdijk, indien deze uiteindelijk omgebouwd wordt tot definitieve primaire kering, meteen op de juiste plek aangelegd wordt. Verzoek om ook het waterschap reeds in dit stadium te betrekken bij het bepalen van de uiteindelijke vorm en positie van de primaire waterkering.

Antwoord:
Amsterdam begrijpt en onderschrijft de opmerkingen van Rijkswaterstaat. In de projectnota is daarom nu een afbeelding opgenomen waaruit duidelijk wordt waar de primaire waterkering komt te liggen.
Het waterschap is reeds betrokken bij gesprekken over de waterkering en zullen gedurende het gehele proces betrokken blijven.

Wijzigingsvoorstel:
Nieuwe afbeelding primaire waterkering (p29?)

Commented [redacted] @[redacted] en [redacted] is er een afbeelding toegevoegd met daarin duidelijk de locatie van de waterkering?

Windturbines
Reactie:
BE 241

Samenvatting reactie(s):
Op pagina 9 wordt aangegeven dat op grootstedelijk niveau gekeken wordt naar mogelijke plaatsing van windmolens in het IJmeer. Rijkswaterstaat verzoekt de gemeente hierover op korte termijn met Rijkswaterstaat in contact te treden, zodat Rijkswaterstaat actief bij de afweging hierover betrokken wordt. Aandachtspunt in relatie hiertoe is onder meer de nabijheid tot de hoofdvaarweg (vaarweg Amsterdam-Lemmer). Voor het plaatsen van windturbines langs vaarwegen zijn richtlijnen opgesteld waar rekening mee gehouden moet worden.

Antwoord:
Amsterdam is hierover inmiddels in contact getreden met Rijkswaterstaat. In het verdere proces omtrent de zoekgebieden voor windturbines zal dit contact worden uitgebreid.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Buitendijkse natuur
Reactie:
BE 241

Samenvatting reactie(s):
Tussen Rijkswaterstaat en de gemeente lopen reeds gesprekken over de invulling van de buitendijkse (onderwater)natuur. Rijkswaterstaat blijft op dit vlak graag betrokken om mee te denken over een optimale uitwerking hiervan. Hierbij is zeker ook aandacht nodig voor de wijze waarop invulling gegeven wordt aan de combinatie tussen natuurontwikkeling en recreatie, waarbij zo min mogelijke verstoring van de ecologie plaatsvindt. Aandachtspunt is verder het creëren van de juiste condities en bijbehorend beheer voor een succesvolle realisatie van buitendijkse rietvelden. Voor de in de concept-prrojectnota benoemde bescherming tegen wegspoelen zijn nog andere mogelijkheden te bedenken dan het creëren van een dijklichaam onder het wateroppervlak, bijvoorbeeld het plaatsen van wilgentenen tussen palen, merkt Rijkswaterstaat op.

Antwoord:
Het wordt zeer gewaardeerd dat Rijkswaterstaat wil meedenken. Amsterdam zal Rijkswaterstaat uiteraard blijven betrekken bij de uitwerking. Op dit moment worden de principes en ideeën hiervoor verder aan uitgewerkt. De gemeente zal de samenwerking (blijven) zoeken.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Hydrologie van het eiland

Reactie:
BE 241

Samenvatting reactie(s):
Op verschillende plekken in de concept-projectnota wordt gesproken over de interne waterhuishouding van het eiland. Rijkswaterstaat vindt het goed te zien dat Amsterdam hierbij refereert aan het standstill-principe, dat bepaalt dat de waterkwaliteit van het IJmeer niet slechter mag worden als gevolg van de aanleg van IJburg. Zoals in de concept-projectnota ook staat kan het vanuit dit standstill-principe nodig zijn om de interne waterhuishouding los te koppelen van het buitenwater. In dat geval mag er dus geen vrije uitstroming van water vanaf het eiland richting het IJmeer plaatsvinden. Rijkswaterstaat merkt op dat de afbeelding op pagina 32 de indruk geeft dat er wel sprake zal zijn van afstroming van water van het eiland richting het oppervlaktewater. Graag gaat Rijkswaterstaat in het kader van de nadere uitwerking van het hydrologisch systeem met Amsterdam in gesprek over de wijze waarop binnen het eiland invulling gegeven wordt aan het Rainproof-principe, de eventuele verbinding tussen de interne waterhuishouding van het eiland en het buitenwater, en de mogelijkheden om zuiveringsmaatregelen te treffen voorafgaan aan lozing op het buitenwater.

Antwoord:
Gemeente Amsterdam deelt het standstill-principe en streeft dit na als uitgangspunt voor de gebiedsontwikkeling.
De afbeelding op p.32 is een voorbeelduitwerking van hoe het hydrologisch systeem er eventueel uit zou kunnen zien, maar het projectteam begrijpt dat het wellicht de indruk wekt dat er sowieso sprake gaat zijn van afstroming van water van het eiland richting het oppervlaktewater en daarmee een onjuist beeld geeft. De afbeelding wordt uit de Projectnota gehaald.

Wijzigingsvoorstel:
De afbeelding op pagina 32 van de concept Projectnota is uit het document gehaald.

Gronddepot

Reactie:
BE 241

Samenvatting reactie(s):
Rijkswaterstaat merkt op dat in de concept-projectnota staat dat de verdere uitwerking van het ontwerp van het gronddepot en het gebruik ervan zal gebeuren in afstemming met de bewoners in de directe omgeving (p.69). Rijkswaterstaat verzoekt Amsterdam, vooruitlopend op de benodigde watervergunningaanvraag, ook Rijkswaterstaat te betrekken. Bespreekpunten hierbij zijn onder meer meer voorzorgsmaatregelen om afstroming van water vanaf het gronddepot richting het oppervlaktewater te voorkomen, eventueel benodigde onttrekking van water uit het IJmeer voor de bedrijfsvoering (denk aan de sproei-installatie) en de beoogde infiltratie van gezuiverd rioolwater in de bodem van het gronddepot.

Antwoord:
Amsterdam zal met Rijkswaterstaat hierover in gesprek blijven.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Scheepvaart

Reactie:
BE 241

Samenvatting reactie(s):

In de concept-projectnota is nog weinig aandacht voor de scheepvaart, meent Rijkswaterstaat. Verzoek om in het stuk te benoemen dat het projectgebied dicht bij de hoofdvaarweg (Amsterdam-Lemmer) gepositioneerd is. Dit is onder andere relevant vanwege de beoogde aanlegwijze, waarbij vlak onder deze vaarweg een loswal gepositioneerd is. Tevens is dit van belang door de actuele planvorming voor windmolens (zie ook eerdere opmerking hierover). Met het oog op beoogde veerverbindingen valt RWS op dat er zoeklocaties ingetekend zijn (pg. 60) voor veerverbindingen direct gelegen aan de hoofdvaarweg en de Oranjesluizen. RWS verzoekt om bij de verdere verkenning naar veerverbindingen afstemming te zoeken met Rijkswaterstaat.

Antwoord:
De gemeente neemt het voorstel over om in de projectnota te benoemen dat dat het projectgebied dichtbij de hoofdvaarweg van Rijkswaterstaat tussen Amsterdam-Lemmer ligt. Bij het nader uitwerken van mogelijke veerverbindingen in de volgende fase van de planvorming zal Rijkswaterstaat uiteraard worden betrokken.

Wijzigingsvoorstel:
In de projectnota is in hoofstuk @@@ benoemd dat het projectgebied dicht bij de hoofdvaarweg ligt.

Commented [redacted] @[redacted] Even checken wat een goede plek is om het te benoemen. Bij de context van het eiland?

Proces en planning
Reactie:
BE 241

Samenvatting reactie(s):
In hoofdstuk 12 mist Rijkswaterstaat nog een referentie naar de benodigde watervergunning. Verder verzoek Rijkswaterstaat om op pagina 79 aan te geven dat de afspraken over de aankoop van de waterbodem met Rijkswaterstaat en het Rijksvastgoedbedrijf gemaakt worden.

Commented [redacted] Vraag aan [redacted]
Klopt het wel wat RWS hier zegt?

Het klopt toch dat de effectueren van de aankoop van de waterbodem doen met Rijksvastgoedbedrijf. Dit is een aankoop (privaat juridische afspraak tussen gemeente een rijksvastgoedbedrijf). Rijkswaterstaat heeft hierbij inhoudelijk toch geen rol.
De rol van Rijkswaterstaat is lijkt mij in deze enkel informeren/afstemmen.

Antwoord:
De gemeente neemt in de projectnota op dat de afspraken over de aankoop van waterbodem moeten met zowel Rijkswaterstaat als het Rijksvastgoedbedrijf worden gedaan.
De gemeente is zich ervan bewust dat de watervergunning benodigd is, en blijft daarover in overleg met Rijkswaterstaat. Er is voor gekozen om in de projectnota niet expliciet iedere benodigde vergunning apart te benoemen. Per uitvoeringsfase wordt geïnventariseerd welke vergunningen nodig zijn. Afstemming hierover vindt plaats met het bevoegde gezag.

Wijzigingsvoorstel:

In 12.2 moet worden toegevoegd dat afspraken aankoop met Rijksvastgoedbedrijf worden gemaakt, en in afstemming met RWS.

Commented [redacted] Vraag aan [redacted] of deze wijziging akkoord is.

Natuurmonumenten

Landschap en zichtlijnen
Reactie:
BE 246

Samenvatting reactie(s):
Natuurmonumenten vraagt of Amsterdam het eiland wilt inrichten met veel struweel en rietvelden. "Wilt u de komst van hoge bomen aan de noordkant voorkomen (ivm predatie)?" Inspreker stelt voor om het om Vuurtoreneiland het hoogste punt van de omgeving te laten blijven dus niet hoger te bouwen. Verder stelt Natuurmonumenten voor om de zichtlijn vanaf polder IJdoorn over de vuurtoren richting Buiteneiland ook als 'markante zichtlijn' te erkennen, en hier bij 'de verdere uitwerking rekening mee te houden'.

Antwoord:
Omdat Buiteneiland niet alleen voor de natuur, maar ook voor de sport en cultuur ruimte wil bieden, kiest Amsterdam voor een divers ruimtelijk ontwerp. Inmiddels is het ruimtelijk beeld verder ontwikkeld en daarmee ook de ideeën over de natuurlijke milieus op het eiland. De oostkant van het eiland wordt ingericht met rietvelden.
Aan de zuidkant komt een moerasbos met struwelen en riet. De noordoostkant zal gevormd worden door een fort-achtig volume, met gras bedekking en de westelijke helft willen we invullen met een droog bos: hier komen bosranden met een breedte van circa 25 meter die kunnen ontwikkelen tot bossen met een bomen, struiken en kruidenlaag. De zichtlijn over polder IJdoorn richting Buiteneiland zal worden toegevoegd.

Commented [redacted] Vraag aan [redacted] en [redacted] is deze 25 meter al 'hard'?

Wijzigingsvoorstel:
De markante zichtlijnen over de polder IJdoorn langs de vuurtoren zijn opgenomen in de Projectnota.

Bijzonder programma oostpunt
Reactie:
BE

Samenvatting reactie(s):
Uit de plannen blijkt de wens om op de oostelijke hoekpunt een 'bijzonder programma' aan te leggen, zoals een museum of uitkijkpunt. Natuurmonumenten pleit ervoor om hier een bescheiden toevoeging in het landschap te plaatsen. De oostpunt dient 'weg te zakken' richting het IJmeer. Een kleine en bescheiden arcering van de openheid door bijvoorbeeld een tweede vuurtoren is wenselijk. Plaatsing van een groot kunstwerk, zoals *Exposure* van Antony Gormley op de dijk in Lelystad of een gebouw, vindt Natuurmonumenten op deze locatie niet gepast.

Antwoord:
Natuurmonumenten wijst terecht op een zorgvuldige afweging van maat en schaal, bij de keuze voor een object of programma op het Buiteneiland. In de nadere uitwerking van het programma in de volgende fase van de gebiedsontwikkeling en het ontwerp nemen worden genoemde punten door Natuurmonumenten meegenomen.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Grondtoepassing, invasieve exoten
Reactie:

BE 246

Samenvatting reactie(s):
In de grond die zal worden toegepast kunnen zaden of wortelsokken van invasieve exoten (zoals de Japanse duizendknoop en de reuzenberenklauw) zitten. Natuurmonumenten verzoekt om hier rekening mee te houden bij de aanleg.

Antwoord:
De grond die zal worden toegepast in Buiteneiland is voor het overgrote deel afkomstig vanuit werken met als opdrachtgever de gemeente Amsterdam. Voor Amsterdam geldt de Amsterdamse Richtlijn Verkennend Onderzoek (ARVO; in feite een verbijzondering van NEN 5740 (de Nederlandse richtlijn voor bodemonderzoek), maar dan toegesneden op de Amsterdamse situatie. In deze richtlijn is opgenomen dat tijdens de terreininspectie de locatie moet worden gecontroleerd op het voorkomen van ongewenste exoten van de duizendknoopfamilie (Japanse duizendknoop, Sachalinse duizendknoop en de Boheemse Duizendknoop). Dit omdat, zoals de Natuurmonumenten terecht opmerkt, deze plant veel schade en overlast veroorzaakt. De gemeente Amsterdam wil het verspreiden van de duizendknoopfamilie tegengaan en brengt daarom alle bekende groeiplaatsen op een kaart in beeld (www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/japanse-duizendknoop). Voor de sanering van de duizendknoop is door de gemeente een apart protocol opgezet.
Voor het voorkomen van bijvoorbeeld de reuzenberenklauw zullen in het vervolgproces afspraken worden gemaakt met de toekomstige beheerder.

Wijzigingsvoorstel:

Windturbines

Reactie:
BE 246

Samenvatting reactie(s):
Op diverse pagina's wordt verwezen naar de mogelijkheid om windturbines te plaatsen in of rond Buiteneiland, merkt Natuurmonumenten op. Natuurmonumenten verwijst naar p.18 van de concept-projectnota: "Windmolens en zonneweides staan vaak op gespannen voet met de beleving van natuur en landschap." Natuurmonumenten is negatief over de zoekgebieden rond IJburg en Zeeburgereiland, zoals voorgesteld in de Regionale Energie Strategie (RES). "Naar onze opvatting zijn er voldoende alternatieve locaties zoals het Westelijk havengebied, of eventueel langs de A10-Noord. Op Buiteneiland (en Polder IJdoorn) eindigt de stad en begint de open ruimte, en dit willen we graag zo houden."

Antwoord:
Het gebiedsontwikkelingsproject Buiteneiland wordt op haar eigen merites onderzocht en beoordeeld. Een tijdelijke zonneweide maakt deel uit van de planvorming van Buiteneiland. Voor dit moment is het een ambitie en zijn er zoeklocatiesopgenomen voor zonneweides. In een volgende fase wordt de haalbaarheid nader onderzocht.
De mogelijke komst van windturbines en de invloed daarvan op Buiteneiland wordt in het kader van de MER verder in beeld gebracht. De integrale afweging over de gebiedseffecten van de komst van windturbines wordt gemaakt in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) en de integrale afweging van alle ambities rondom duurzaamheid op het niveau van Amsterdam wordt gedaan in Omgevingsvisie Amsterdam 2050.
Vanuit de particuliere inspraakreacties zijn er ook vragen gesteld over windturbines. Zie paragraaf 6.2 van deze nota van beantwoording.

Commented [redacted] Check [redacted]

Commented [redacted] Ligt aan welke MER nu wordt verwezen. Als het om de MER gaat van de projectnota, dan zal daar enkel een haakje in komen met dat er een specifieke MER wordt uitgevoerd wanneer er mogelijke locaties voor windturbines in het gebied bekend zijn. Er zal dus 2 MERs worden gedaan: 1 voor project Buiteneiland, en 1 voor specifieke locaties van windturbines.

Wijzigingsvoorstel:
De tekst in de projectnota is aangepast op de actuele ontwikkelingen rondom windturbines en politieke besluitvormingen hierover.

Veerdienst Amsterdam en Platform waterrecreatie IJburg

Natuurontwikkeling
Reactie:
BE 247, BE 323

Samenvatting reactie(s):
In de concept-projectnota wordt de ambitie geschetst om een parkachtige omgeving te realiseren waarin slechts een minimale rol is weggelegd voor woningbouw. Op zich juichen de insprekers de verschuiving in ambitie van woningbouw naar natuurontwikkeling op Buiteneiland toe. IJburg is dicht bebouwd en de IJburgers en andere Amsterdammers zijn gebaat bij natuur in de directe omgeving om te kunnen recreëren en ontspannen. De insprekers menen echter dat er in de huidige situatie op het water al natuur is met open ruimte waar gerecreëerd en ontspannen kan worden. "Dat maakt Buiteneiland een kostbare exercitie om de ene natuur voor de ander in te ruilen. Waarom vervangt u de reeds bestaande waternatuur voor een natuurontwikkeling op het land? Wij hebben het liefst zoveel mogelijk water in de IJburgbaai."

Antwoord:
Inderdaad vervangt de natuurontwikkeling van Buiteneiland de natuur die het IJmeer al biedt. De noodzaak om het eiland aan te leggen ligt in het feit dat door de groei van de stad niet alleen behoefte is aan de rust en de ruimte van het water, maar naast woningen en voorzieningen is er ook behoefte is aan land-gebonden recreatie, zoals sportvelden, struinnatuur, vissen, vogelen, wandelen, natuureducatie. Dat biedt Buiteneiland.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Windturbines
Reactie:
BE 247, BE 323

Samenvatting reactie(s):
Veerdienst Amsterdam en Platform waterrecreatie Amsterdam geven aan de ambities uit de Regionale Energie Strategie (RES) ten volle te ondersteunen, maar zijn van mening dat het zoekgebied dat nu in de plannen staat niet geschikt is voor de grootschalige opwekking van energie met windturbines. De schaal van de huidige windturbines met hoogtes tot 200 meter passen niet in een omgeving waar natuur en waterrecreatie 'volgens de geschetste ambitie de boventoon voeren'. "De beoogde locatie van de windturbines is nabij een drukke vaarroute waar het in de huidige setting al lastig is om beroepsvaart en recreanten veilig naast elkaar te kunnen laten co-existeren. De beperkte manoeuvreerruimte maakt het met name voor zeilboten lastig om het gebied te doorkruisen zonder daarbij de beroepsvaart in de vaargeul te hinderen. Plaatsing van winturbines in dit gebied vergroot dit probleem en zal leiden tot onveilige situaties. Ons advies is om in dit gebied geen windturbines toe te staan."

Antwoord:
Het gebiedsontwikkelingsproject Buiteneiland wordt op haar eigen merites onderzocht en beoordeeld. De plaatsing van windturbines maakt geen deel uit van de planvorming van Buiteneiland. Dit loopt haar eigen spoor. De mogelijke komst van windturbines en de invloed daarvan op Buiteneiland wordt in het kader van de MER verder in beeld gebracht. De integrale afweging over de gebiedseffecten van de komst van windturbines wordt gemaakt in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) en de integrale afweging van alle ambities rondom duurzaamheid op het niveau van Amsterdam wordt gedaan in Omgevingsvisie Amsterdam 2050. De gemeente is zich ervan bewust dat in specifiek dit gebied in het vervolgproces nog belangrijke aandachtspunten zijn, zoals de ruimtelijke inpassing van windmolens in Natuur Netwerk Nederland (NNN)-gebied en nabij Natura 2000-gebied en er de nodige ruimte moet zijn voor scheepvaart, visserij, recreatie, cultuurhistorie en watersport.
De tekst in de projectnota is aangepast op de actuele ontwikkelingen rondom windturbines en politieke besluitvormingen hierover.

Commented [redacted] Check [redacted]

Vanuit de particuliere inspraakreacties zijn er ook vragen gesteld over windturbines. Zie paragraaf 6.2 van deze nota van beantwoording.

Wijzigingsvoorstel:
De tekst in de projectnota is aangepast op de actuele ontwikkelingen rondom windturbines en politieke besluitvormingen hierover. Zie paragraaf 6.2 van de projectnota.

Bevaarbare routes en toegankelijkheid IJburgbaai

Reactie:
BE 247

Samenvatting reactie(s):
Veerdienst Amsterdam en Platform waterrecreatie IJburg willen graag dat de IJburgbaai en de doorvaart langs de strekdam open blijven tijdens de aanleg van Buiteneiland. De insprekers verzoeken het volgende:
- Ten tijde van de aanlegwerkzaamheden een voor recreatievaart en watersporters een veilige en acceptabele mogelijkheid te creëren om het in aanleg zijnde eiland tussen de noordoever van het eiland en de strekdam te kunnen passeren;
- Ten tijde van de aanlegwerkzaamheden zorg te dragen voor goed doorvaartmogelijkheden die een snelle toegang tot de IJburgbaai mogelijk maken voor de hulpdiensten. Namelijk, vaartuigen van de reddingsmaatschappij van de KNRM-stations Huizen en Marken naderen IJburg uit noordoostelijke richting;
- Ervoor zorgen dat er betonning wordt aangebracht die voldoet aan het Binnenvaartpolitiereglement (BPR);
- De veilige doorvaart van recreatievaart en watersporters tussen Buiteneiland en de strekdam in de BLVC-plannen (protocol voor veiligheid tijdens de bouw) wordt opgenomen;
- Ervoor zorgen dat een veilige en acceptabele doorvaart van recreatievaart en watersporters tussen Buiteneiland en de strekdam tijdens de aanlegwerkzaamheden wordt gehandhaafd;
- Op een zo kort mogelijke termijn de voorgestelde dam tussen Strandeiland en Buiteneiland te vervangen door een voor recreatievaart en watersporters passeerbare brug;
- Het creëren op een zo kort mogelijke termijn van een veilige vaarroute tussen Strandeiland en Buiteneiland.

Antwoord:
Buiteneiland wordt voor een groot deel aangelegd met grond die vrijkomt bij de ontwikkeling van bouwprojecten elders in Amsterdam. Deze grond wordt deels over water en deels over land aangevoerd. Voor het transport over land wordt een toegangsdam aangelegd tussen Strandeiland en Buiteneiland. Vanwege het continue gebruik van deze dam door zwaar vrachtverkeer is het niet wenselijk om in de dam een ophaalbrug of iets dergelijks aan te brengen voor (recreatief) vaarverkeer. Wel wordt het belang van een toekomstige bevaarbare verbinding voor kleinere recreatieve vaartuigen tussen Strand- en Buiteneiland onderkend. In dit kader wordt onderzocht of de definitieve brug op korte termijn kan worden gerealiseerd.
Er zal ook nog worden onderzocht of het mogelijk is om tijdens de aanlegfase een veilige en acceptabele doorvaart voor recreatievaart en watersporters tussen Buiteneiland en de strekdam te creëren. Aan die zijde van het eiland komt namelijk een loswal waar beunschepen hun ladingen grond zullen overslaan. In hoeverre die activiteiten samen kunnen gaan, is dus nog in onderzoek vanuit het uitgangspunt om het mogelijk te maken. Als de doorvaart voor recreatievaart en watersporters er komt, dan zal deze ook in de BLVC-plannen worden opgenomen.
Met de toegankelijkheid van de IJburgbaai voor nood- en hulpdiensten zal zeker rekening worden gehouden. De IJburgbaai wordt in ieder geval zoveel mogelijk ontzien, ook gezien de relatief kwetsbare groep watergebruikers in de zomermaanden in dit gebied.
De betonning zal worden aangebracht door de aannemer. De door de inspreker gemaakte opmerkingen worden meegenomen in de aanbesteding.

Wijzigingsvoorstel:
In paragraaf 7.5 is toegevoegd dat wordt onderzocht of het mogelijk is om ook tijdens de aanlegfase een doorvaart tussen Buiteneiland en de strekdam te creëren.

Vrienden van het Diemerpark

Woningbouw
Reactie:
BE 249

Samenvatting reactie(s):
De inspreker vindt het plan voor Buiteneiland 'interessant en innovatief', de circulaire gefaseerde aanleg met hergebruikte grond 'is interessant, vernieuwend en passend'. Het ontwerp voor het eiland komt 'doordacht en slim' over. De inspreker heeft ook een aantal vragen en opmerkingen over de volgende onderwerpen:

Voor wat betreft woningbouw: in de Principenota staan 200-500 woningen gepland op Buiteneiland. Dit zou nodig zijn voor de sociale veiligheid. De inspreker acht dit niet bewezen. Bovendien vraagt de inspreker zich af of woningen uberhaupt wel nodig zijn, gezien de afspraken die eerder zijn gemaakt over het aantal woningen op IJburg in totaal.

Antwoord:
De cijfers waar de inspreker zich op baseert zijn die uit de Principenota Buiteneiland uit 2019. Inmiddels is de gemeente een stap verder. Zoals beschreven in de concept-projectnota blijkt uit een voorlopige studie dat een woonprogramma niet per se noodzakelijk is om sociale veiligheid te garanderen, wat ook de inspreker betoogt. Wonen op Buiteneiland is in principe mogelijk – de projectnota gaat uit van 0 tot maximaal 500 woningen. Een eventueel woonprogramma zal in een volgende fase, als onderdeel van het op te stellen integraal landschapsplan, verder worden uitgewerkt. Woningbouw kan een bijdrage leveren aan de beleving van het eiland, maar kan ook averechts werken doordat bewoners het eiland gaan claimen. Een definitief besluit of er op Buiteneiland wel of geen woningbouw komt zal binnen tien jaar aan de raad worden voorgelegd. Woningen op Buiteneiland zijn vanuit de vastgestelde plannen geen vereiste. Met de uitgangspuntennotitie voor Strandeiland is bestuurlijk de keuze gemaakt Strandeiland een hogere dichtheid te geven waardoor op Buiteneiland woningbouw niet noodzakelijk is en hier meer ruimte is voor sport, groen en recreatie. Deze uitwisseling betekent wel dat een deel van het benodigde sportprogramma voor IJburg 2 op Buiteneiland gemaakt wordt (5,5 hectare voor georganiseerde sport). Bij de ontwikkeling van Buiteneiland is het streven dus dat Buiteneiland een plek wordt die Amsterdam nog niet heeft, een toevoeging voor alle Amsterdammers. Qua sportprogramma Buiteneiland ook een rol voor IJburg 2.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Sportvelden
Reactie:
BE 249

Samenvatting reactie(s):
De inspreker geeft aan niet te begrijpen waarom de voorzieningen voor de veldsporten (5,5 ha) plotseling alleen voor IJburg 2e fase bedoeld zijn. "Om aan de sportnormen voor IJburg 2 (Centrumeiland, Strandeiland en Buiteneiland) te voldoen komt er op Buiteneiland 5,5 hectare aan sportvelden voor onder andere voetbal en hockey. Hier hebben wij ernstige bedenkingen tegen. Door de manier waarop de planontwikkeling voor IJburg plaatsvindt, eiland voor eiland, is het lastig om vast te stellen of dit voldoende is: wellicht is 5,5 ha onvoldoende. Dat hangt af van de ontwikkelingen op Strandeiland en nadere besluitvorming over het aantal op IJburg te realiseren woningen." De inspreker zegt de indruk te hebben dat de gemeente Amsterdam bewust een recreatie- en sportvisie voor IJburg en Zeeburgereiland weigert op te stellen. Bovendien meent de inspreker dat de sportvelden op Buiteneiland beter bereikbaar zijn (openbaar vervoer en ov) dan die in het Diemerpark.
De inspreker geeft verder aan dat in het vigerende bestemmingsplan IJburg 2e fase staat dat voorzieningen voor veldsport voor IJburg is verdeeld over drie locaties: het Zeeburgereiland, het Diemerpark en het Middeneiland (thans Strandeiland genoemd). Nu stellen dat IJburg 2e fase

alleen zou moeten voldoen aan de 'eigen' behoefte aan sportvelden betekent dat deze stelling wordt losgelaten. Dit is volgens de inspreker dus strijdig met het vigerende bestemmingsplan voor IJburg 2e fase.

Antwoord:
Uitgangspunt in de gebiedsontwikkeling van Amsterdam is dat elk project binnen de projectgrenzen de voorzieningen inpast die horen bij het aantal woningen dat gebouwd wordt. Voor bestaande tekorten in sportvoorzieningen in de omgeving biedt Buiteneiland geen oplossing. De oplossing voor dergelijke tekorten wordt gezocht bij intensiverings- en uitbreidingsmogelijkheden in de omgeving. De reden hiervoor is enerzijds dat de gemeente Amsterdam sport om de hoek wil aanbieden; mensen moeten in hun eigen woonomgeving (dus goed bereikbaar) kunnen sporten. Anderzijds is het ruimtelijk noch financieel haalbaar voor projecten om méér voorzieningen te realiseren dan horen bij de woningopgave in het projectgebied.
In het vaststellen van de sportnorm voor IJburg 2 is de ruimste sportnorm gehanteerd. Daarmee wordt geborgd dat er voldoende ruimte is voor de nieuwe bewoners van Strandeiland en Centrumeiland om te kunnen sporten. Mocht de aanleg en ontwikkeling van Buiteneiland vertragen, dan wordt tijdelijke ruimte op Strandeiland gereserveerd of – mocht dit niet mogelijk zijn – de woningbouw op Strandeiland vertraagd. Zo zal in elke fase van de gebiedsontwikkeling steeds worden voldaan aan de gestelde sportnorm voor IJburg 2.
De sportbehoefte van bewoners van Amsterdam Noord wordt volgens beleid ook in Noord opgepakt; met de intensivering en waar mogelijk uitbreiding van bestaande sportparken, het opnieuw in gebruik nemen van een oud sportpark én de aanleg van nieuwe sportparken in en voor nieuwe buurten. Zeeburgereiland voorziet net als Centrumeiland en Strandeiland in zijn eigen sportbehoefte. Naast het sportpark in de Sportheldenbuurt komt er nog tweede voorziening voor de georganiseerde sport op Zeeburgereiland. De oplossing voor de resterende sportbehoefte van bewoners van IJburg 1 wordt gezocht bij het bestaande sportpark in het Diemerpark.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Commented [redacted] @[redacted] en [redacted] hebben jullie hierover afgestemd?

Commented [redacted] De inspreker geeft verder aan dat in het vigerende bestemmingsplan IJburg 2e fase staat dat voorzieningen voor veldsport voor IJburg is verdeeld over drie locaties: het Zeeburgereiland, het Diemerpark en het Middeneiland (thans Strandeiland genoemd). Nu stellen dat IJburg 2e fase alleen zou moeten voldoen aan de 'eigen' behoefte aan sportvelden betekent dat deze stelling wordt losgelaten. Dit is volgens de inspreker dus strijdig met het vigerende bestemmingsplan voor IJburg 2e fase.
-Aanvullen met Jerry's antwoord
-

Commented [redacted] @[redacted] [redacted] is hierover afgestemd? En is de Projectnota aangepast nav de tekst? Zo ja, dan moeten we een wijzigingsvoorstel opnemen

Energieleverend
Reactie:
BE 249

Samenvatting reactie(s):
Het streven om het eiland energieleverend te laten zijn is volgens de inspreker wellicht wat al te ambitieus. Beter zou volgens de inspreker zijn om Buiteneiland op z'n minst energieneutraal te laten zijn en bij voorkeur energieleverend en zelfvoorzienend.

Antwoord:
De gemeente onderschrijft de notie van de inspreker om in ieder geval een energieneutraal eiland te maken en te streven naar energieleverend. Zo staat dit ook omschreven in de projectnota.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Park voor Amsterdam
Reactie:
BE 249

Samenvatting reactie(s):
Het benadrukken van de betekenis van Buiteneiland als park voor heel Amsterdam is krampachtig en niet overtuigend. Het is tevens een ontkenning van de noodzaak voor 'groen' voor IJburg en Zeeburgereiland.

Antwoord:

Buiteneiland is onderdeel van IJburg en Amsterdam. In tegenstelling tot wat de inspreker stelt is Buiteneiland als groengebied niet noodzakelijk voor IJburg en Zeeburgereiland omdat juist in deze gebieden de groennorm (vierkante meters groen per woning) vrijwel overal riant wordt gehaald. Dit geldt niet voor alle wijken in Amsterdam. Buiteneiland is daarom niet exclusief bestemd voor de bewoners van IJ- en Zeeburg, maar voor alle Amsterdammers. Het streven is om met Buiteneiland een nieuw stuk aan Amsterdam toe te voegen dat er nog niet is, maar waar de stad wel behoefte aan heeft. Hoe dit precies vorm gaat krijgen en welk voorzieningenprogramma hier bij hoort zal in latere fases nader worden uitgewerkt, samen met de Amsterdammers.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Overallvisie

Reactie:
BE 249

Samenvatting reactie(s):
De inspreker mist een overallvisie ten aanzien van het groen, de recreatie, de sport, de natuur en de cultuur voor heel IJburg-Zeeburgereiland. "Dat lijkt op een bewuste strategie van het gemeentebestuur, die inmiddels tot nodige frustraties en oneigenlijke keuzes geleid heeft."

Antwoord:
Voorliggend is de Nota van Beantwoording voor de concept-projectnota van Buiteneiland. Diverse andere nota's en visies behandelen ofwel een grotere scope ofwel een bepaald thema of een aantal thema's binnen gebieden samen. De diverse projectteams doen al het mogelijke hierin zoveel mogelijk samen te werken en kennis te delen. Dat een overallvisie ontbreekt is dus een misverstand. Een greep uit het aantal regionale, stedelijke, gebiedsgerichte en thematische visies waarin IJburg en Zeeburgereiland ook voor komen: Provinciale Omgevingsvisie Noord-Holland 2050, MRA Agenda (Metropoolregio Amsterdam), Omgevingsvisie Amsterdam 2050, Welstandskader De schoonheid van Amsterdam, Watervisie 2040, Programma waterrecreatie en ecologie IJburg Zeeburgereiland, Mobiliteitsplan Zeeburgereiland en IJburg, Hoofdnet Fiets, Ruimte voor Sport en Bewegen, Sportvisie 2025, Ruimte voor zorg, Ruimte voor Cultuur, Referentienorm maatschappelijke voorzieningen groen en spelen, Groenvisie 2050, Hoofdgroenstructuur, et cetera.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Regionale ecologie

Reactie:
BE 249

Samenvatting reactie(s):
De betekenis van Buiteneiland in de regionale zin qua natuur met oever- en waterbiotopen mist nu. De kaart 'Buiteneiland en de ontwikkelingen in de regio' (pag. 10) is een goede aanzet, maar vraagt om meer. De insprekers zouden graag een echte visie op het niveau van IJburg-Zeeburgereiland zien.

Antwoord:
De oostkant van Buiteneiland is net als Centrum- en Strandeiland onderdeel van de Boog om de Oost en wordt als zodanig ontwikkeld met als doel het versterken van de biodiversiteit en ecologische verbindingen als stepping stones tussen de Diemervijfhoek en Amsterdam- Noord. De nadere uitwerking van de natuurfunctie volgt met het integrale landschapsplan dat wordt gemaakt in een volgende fase van de gebiedsontwikkeling.

Wijzigingsvoorstel:
De kaart op voormalig p. 10, nu p. 16 is verduidelijkt.

Commented [redacted] Voorgelegd aan [redacted] (mail 8/4):
Over de kaart 'Buiteneiland en de ontwikkelingen in de regio' (pag. 10) hebben we de volgende opmerkingen.
- De ecologische verbindingszone op het Zeeburgereiland is niet helemaal juist aangegeven: de verbinding loopt niet meer via de westkant, maar via de zuidzijde langs de vernieuwde Zuider-IJdijk en de Oostpunt.
- De plekken die in de legenda genoemd worden als "potentiële groencompensatie" zien we niet.
- Er staat zowel een mogelijke metroverbinding (door het IJmeer) als een mogelijke lightrailverbinding (globaal parallel aan de rijkswegen A1 en A6) aangegeven. Waarom wordt er onderscheid gemaakt tussen 'metro' en 'lightrail'?
- In de legenda staat "Ontwikkeling *duurzame* energieopwekking Nuon electriciteitscentrale". Het is bekend dat Nuon Vatterfall daar biomassa wil gaan verstoken. Dat is allesbehalve 'duurzaam'.
- De specificatie van het aantal woningen dat op de verschillende ontwikkellocaties is gepland betreft soms het aantal woningen tot 2024, tot 2029 en tot 2040. Bij het Centrumeiland gaat de opgave niet verder dan 2029. Hier missen we het uiteindelijk te realiseren aantal woningen. Stopt de ontwikkeling van De Krijgsman in 2024 bij 1.000 woningen?

Commented [redacted] @[redacted] en [redacted] is dit opgepakt?

Commented [redacted] @[redacted] Is het een idee om toe te lichten wat we nu al hebben opgenomen in het ruimtelijke frame dat invulling geeft aan 'boog om de oost'
-Fort met lage, natte voet
-Rietveld
-Moerasbos
-Oevers met rietkragen
-Onderwaternatuur rondom eiland

Windturbines
Reactie:
BE 249

Samenvatting reactie(s):
De concept-projectnota vermeldt dat de aanleg van Buiteneiland de locaties voor windmolens niet onmogelijk maakt. Maar volgens de inspreker zijn afstanden van 350 en 500 meter (veel) klein voor hinderlijke geluiddragende effecten via wateroppervlakken. Daar komen bezwaren bij ten aanzien van de natuur (het IJmeer is een belangrijke plek in de vogeltrekroute), de cultuurhistorie (Stelling van Amsterdam) en de omgeving van dit unieke IJsselmeerlandschap.

Antwoord:
De windturbines maken geen deel uit van de planvorming van Buiteneiland. Dit loopt haar eigen spoor. De mogelijke komst van windturbines en de invloed daarvan op Buiteneiland wordt in het kader van de MER verder in beeld gebracht. De integrale afweging over de gebiedseffecten van de komst van windturbines wordt gemaakt in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) en de integrale afweging van alle ambities rondom duurzaamheid op het niveau van Amsterdam wordt gedaan in Omgevingsvisie Amsterdam 2050.

Commented [redacted] Idem voorgaande – [redacted] check

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Programma
Reactie:
BE 249

Samenvatting reactie(s):
Het programma voor het Buiteneiland is volgens de inspreker 'uitgebreid en ambitieus: natuur, cultuur/kunst, recreatie/horeca, sport/parkeren, energiewinning, wonen en een laadstation voor HOV-bussen'. "Op zich zijn al die programmatische onderdelen niet gek. De vraag is wel hoe men een zekere balans tussen die verschillende onderdelen kan waarborgen. Als van al deze onderdelen iets te veel wordt gerealiseerd, wordt het Buiteneiland al gauw een soort 'pret'-eiland, dan is het idee van een natuurlijke eiland-omgeving grotendeels teniet gedaan."

Antwoord:
De projectnota biedt een ruimtelijk en programmatisch raamwerk dat in volgende planproducten verder uitgewerkt wordt. De nota biedt nog geen keuze voor de invulling. Wel zijn er kenmerken voor de richting benoemd: groen rustpunt voor stadsbewoners; groene ontmoetingsplek voor sporten, spelen, ontspannen en cultuur; culturele en sportevenementen op de schaal van de stad. Uitgangspunt is dat het eiland in elke fase van de ontwikkeling aantrekkelijk is voor bezoekers. De programmering van het eiland is onderdeel van de volgende planfase. In 2025/26 wordt een integraal landschapsplan opgesteld, waarin het voorzieningenprogramma, ontwerp en beheer verder worden uitgewerkt. De Amsterdammers en het stadsbestuur zijn dan aan zet om te bepalen wat voor soort eiland Buiteneiland gaat worden. Een goed beheer is essentieel voor de leefbaarheid en het succes dus is hier onlosmakelijk mee verbonden en daarmee medebepalend voor wat er mogelijk qua programma.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Dubbelgebruik-principe
Reactie:
BE 249

Samenvatting reactie(s):

Onderzocht zou kunnen worden in hoeverre het Buiteneiland een rol kan spelen bij het parkeren voor de sportvelden en in de zomer voor het naastgelegen recreatiestrand (dubbelgebruik-principe). De eventuele tweede brug zou daarbij betrokken kunnen worden.

Antwoord:
De inspreker stelt voor de parkeergelegenheid voor de sportvoorzieningen te combineren met die voor het strand. De gemeente onderschrijft het nut van dubbelgebruik van voorzieningen; uitgangspunt is om dit zoveel mogelijke te stimuleren en faciliteren. Onduidelijk is naar welk strand de inspreker verwijst. Het strand op Strandeiland aan de IJburgbaai krijgt eigen parkeervoorzieningen en ov nabij het strand.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Participatie
Reactie:
BE 249

Samenvatting reactie(s):
De inspreker vindt het voorgestelde participatieproces veelbelovend maar 'overdadig'. "Dat roept hoge verwachtingen op en vraagt veel energie en tijd van de participerende burgers en ambtenaren. Het kost ook geld." Insprekers vragen om een 'wat terughoudender en realistischer participatievoorstel'.

Antwoord:
Participatie draagt bij aan een betere kwaliteit in zowel de planvorming als de uitvoering gedurende de gehele ontwikkeling van Buiteneiland. Het organiseren van passende participatieprocessen vraagt inderdaad om aandacht en inzet van onder meer bewoners, organisaties en overheden. Dat maakt participeren wellicht kostbaar. Het gaat erom dat de voordelen en toegevoegde waarde deze kosten verantwoorden. De strategie is daarom om doorlopend een oordeel te vormen over vraagstukken die tijdens de ontwikkeling ontstaan en besluiten te nemen over welke vraagstukken middels participatieprocessen moeten worden beantwoord. Er worden dus duidelijke keuzes gemaakt die ook kunnen worden onderbouwd. Amsterdam legt de lat hoog juist omdat de Gemeente Amsterdam hoge verwachtingen heeft van de inzichten, ervaringen, netwerken en initiatieven van bewoners.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Stadsdeel Oost

Energie
Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
Passend in deze tijd zal het nieuwe Buiteneiland zelfvoorzienend en energieleverend worden. Vanwege de lange doorlooptijd en beperkt programma is het nog niet noodzakelijk om te kiezen voor één energiesysteem voor de eindsituatie. Het stadsdeel adviseert hierin oog te blijven houden voor de laatste technieken en te blijven experimenteren.

Antwoord:
Het projectteam is het eens met het stadsdeel. Daarom laat de projectnota ruimte open voor pilots op het gebied van onder meer energiewinning.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Zonnepanelen
Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
Stadsdeel Oost ondersteunt een onderzoek naar de toepassing van drijvende zonnepanelen gedurende de aanlegfase. Drijvende zonnepanelen buiten de ringdijk in het IJmeer worden echter sterk afgeraden in verband met het negatieve effect op de ecologie van het water en op de ruimte voor watersport en overige nautisch gebruik. Het stadsdeel heeft een actieve rol in het faciliteren van dit soort functies (zonnepanelen) door het afgeven van een tijdelijke vergunning en geeft aan actief bij het proces omtrent te zonnepanelen betrokken te willen blijven.

Antwoord:
Buiten de ringdijk zullen er geen drijvende zonnepanelen worden toegepast, enkel binnen de ringdijk. Het projectteam zal het stadsdeel betrekken bij het proces omtrent de zonnepanelen.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Sport
Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
In totaal zal er op Buiteneiland een formeel sportprogramma komen van 5,5 hectare. Hiertoe heeft de gemeenteraad besloten bij vaststelling van het Stedenbouwkundig plan Strandeiland (vastgesteld op 7 november 2019). Deze 5,5 hectare is bestemd voor traditionele veldsporten zoals hockey, voetbal en tennis. Daarnaast kan het eiland zelf ruimte bieden aan wandelen, fietsen en hardlopen, maar ook aan nieuwe vormen van beweging en informeel sporten die een plek zoeken in de stad. Het stadsdeel verzoekt om met de ontwikkeling van het Buiteneiland rekening te houden met mogelijk nog een grotere sportvraag. Het sportaanbod op IJburg, samen met het sportaanbod in het Diemerpark, dient voldoende te zijn voor de totale sportbehoefte op IJburg, waarbij ook nog ruimte is voor kinderen uit andere delen van de stad. Het stadsdeel vraagt om flexibiliteit om eventueel het sportareaal aan te passen bij een toekomstige afwegingsmoment, bijvoorbeeld bij het vaststellen van het stedenbouwkundig plan.

Antwoord:
Uitgangspunt in de gebiedsontwikkeling van Amsterdam is dat elk project binnen de projectgrenzen de voorzieningen inpast die horen bij het aantal woningen dat gebouwd wordt. Op Buiteneiland en Strandeiland komen het benodigde aantal vierkante meters sport voor IJburg

2 (Centrumeiland, Strandeiland en Buiteneiland), zoals inderdaad bestuurlijk is vastgesteld. Voor bestaande tekorten in sportvoorzieningen in de omgeving biedt Buiteneiland geen oplossing. De oplossing voor dergelijke tekorten wordt gezocht bij intensiverings- en uitbreidingsmogelijkheden in de omgeving. De reden hiervoor is enerzijds dat de gemeente Amsterdam sport om de hoek wil aanbieden; mensen en met name kinderen moeten in hun eigen woonomgeving kunnen sporten. Anderzijds is het ruimtelijk noch financieel haalbaar voor projecten om méér voorzieningen te realiseren dan horen bij de woningopgave in het projectgebied.
In het vaststellen van de sportnorm voor IJburg 2 is de ruimste sportnorm gehanteerd. Daarmee wordt geborgd dat er voldoende ruimte is voor de nieuwe bewoners van Strandeiland en Centrumeiland om te kunnen sporten. De sportbehoefte van bewoners van bijvoorbeeld Amsterdam Noord wordt volgens beleid ook in Noord opgepakt; met de intensivering en waar mogelijk uitbreiding van bestaande sportparken, het opnieuw in gebruik nemen van een oud sportpark én de aanleg van nieuwe sportparken in en voor nieuwe buurten. Zeeburgereiland voorziet net als Centrumeiland en Strandeiland in zijn eigen sportbehoefte. Naast het sportpark in de Sportheldenbuurt komt er nog tweede voorziening voor de georganiseerde sport op Zeeburgereiland. De resterende sportbehoefte van bewoners van IJburg 1 wordt opgelost bij het bestaande sportpark in het Diemerpark.

Wijzigingsvoorstel:
De tekst in paragraaf 7.3 (sport en bewegen) van de projectnota is aangevuld met onder andere bovenstaand antwoord.

Groen en natuur

Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
Stadsdeel Oost merkt op dat groen van grote waarde is voor een stad. In een stad met veel groen voelen mensen zich prettiger. Groen biedt mogelijkheden om te bewegen, te ontmoeten en tot rust te komen. Groen levert ook een bijdrage aan de biodiversiteit, het afvangen van fijnstof, waterbestendigheid en het tegengaan van hitte-eilanden. Windmolens en zonneweides staan vaak op gespannen voet met de beleving van natuur en landschap. Op Buiteneiland is er ruimte om te experimenteren om natuur, natuurbeleving en (kleinschalige) energieopwekking met elkaar te combineren. Hiermee kan de stad expertise opbouwen die boven Buiteneiland uitstijgt. Het stadsdeel adviseert om bij de uitwerking van Buiteneiland een zonering toe te passen met beleving, recreatie en rustgebieden die niet toegankelijk zijn (maar wel te bewonderen), zodat de natuurwaarden niet worden verdrukt. De ecologische verbinding (de schakel van oost naar noord) moet functioneel blijven. Het stadsdeel adviseert hier middels de inrichting en het verlichtingsplan rekening mee te houden.
Verder adviseert het stadsdeel om de stadsecologen te vragen een notitie te schrijven over welke natuurlijke ontwikkelingen zij verwachten bij de aanleg en totstandkoming van Buiteneiland en of zij op het punt van de flora en fauna willen aangeven welke soorten zij als indicatiesoorten verwachten tijdens de fases.

Antwoord:
Voor Buiteneiland is zorgvuldig een balans gezocht tussen natuur, cultuur en menselijk gebruik. De nadruk ligt minder op pure natuurontwikkeling en meer op natuur beleven: sporten en cultuur in een natuurlijke setting. Aan de oostkant van het eiland is veel ruimte voor natuur en door zorgvuldige zonering zal deze natuur een royale maat en schaal krijgen. Er is aan de oostkant van het eiland een zoeklocatie voor onderwaternatuur opgenomen en er wordt circa 10 hectare nat rietlandschap gerealiseerd. De onderwaternatuur draagt bij aan de biodiversiteit van het IJmeer en het nat rietlandschap biedt ruimte om te struinen, te vissen, vogels te kijken en hutten te bouwen. Buiteneiland wil bij uitstek de koppeling maken tussen natuur en mens. Gemeenschappelijkheid en openbaarheid zijn uitgangspunten.
De stadsecologen zijn en worden betrokken bij de verdere uitwerking.

Wijzigingsvoorstel:
Het ruimtelijk frame is gewijzigd naar aanleiding van de inspraakreacties en voortschrijdend inzicht. De 25 hectare aan onderwaternatuur zal niet boven de waterspiegel komen. Het rietland zal binnendijks worden gerealiseerd. Zie paragrafen 5.1 en 6.1 van de projectnota.

Woonprogramma en sociale veiligheid

Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
Eén van de uitgangspunten in de Principenota Buiteneiland (2019) betrof de bouw van 200-500 woningen. De belangrijkste reden voor dit woningbouwprogramma was volgens deze nota het bieden van sociale veiligheid. Het stadsdeel is kritisch op deze redenering: dit eigenaarschap kan al snel een exclusief 'recht' opleveren voor de bewoners, waar de bedoeling juist is dat het een eiland is voor alle Amsterdammers. In veel andere grote groengebieden wonen ook niet of nauwelijks mensen (bijvoorbeeld Amsterdamse Bos) en kunnen ook voldoende ogen en oren gerealiseerd worden, merkt het stadsdeel op. Het bedoelde karakter van het eiland is duidelijker als er geen woningen worden gerealiseerd en het eiland uitsluitend openbare ruimte en natuur is.

Antwoord:
We zijn het eens met het stadsdeel dat woningen niet voorwaardelijk zijn voor sociale veiligheid: uit voorlopig onderzoek blijkt dat een woonprogramma niet noodzakelijk is om de sociale veiligheid te garanderen, zoals staat omschreven in deze concept-projectnota. Woningen zijn niet noodzakelijk voor het bewerkstelligen van sociale veiligheid; dat kan ook op andere manieren. Woningbouw kan een bijdrage leveren aan de beleving van het eiland, maar kan ook averechts werken doordat bewoners het eiland gaan claimen. Een definitief besluit of er op Buiteneiland wel of geen woningbouw komst zal binnen tien jaar aan de raad worden voorgelegd.
Of en op welke manier het woningprogramma vorm zal krijgen zal nog nader uitgezocht en uitgewerkt worden. Mocht uiteindelijk blijken dat een kleinschalig woonprogramma toch gewenst is, dan zal worden onderzocht hoe het genoemde gevoel van eigenaarschap kan worden voorkomen.
Vanuit de particuliere inspraakreacties zijn ook vragen gesteld over het woningbouwprogramma. Zie paragraaf 7.6 van deze nota van beantwoording.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Bevaarbare verbinding tussen Buiteneiland en Strandeiland

Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
Het voorstel om tussen Buiteneiland en Strandeiland geen vaarverkeer toe te staan is volgens het stadsdeel ongewenst. Recreatieve vaarverbindingen rond de eilanden van IJburg vormen juist een bijzondere kwaliteit die we willen behouden en uitbreiden. Het stadsdeel adviseert dat grotere vaartuigen, zoals toeristische veerverbindingen (bijvoorbeeld Pampusveer), chartervaart (bijvoorbeeld Muidercompagnie) en zeiljachten met een staande mast uitsluitend gebruik maken van de bestaande vaargeul in de IJburgbaai die aansluit op de vaargeul in het Buiten-IJ. Voor sloepen, kano's, supplanken, roeiboten, en dergelijke is het echter essentieel dat er wel een vaarroute beschikbaar blijft tussen Buiteneiland en Strandeiland, vindt het stadsdeel. Op deze wijze blijft de beroepsvaart gescheiden van de recreatievaart en blijven veilige vaarroutes rond de eilanden en dicht bij de oever mogelijk. Daarbij is het van belang dat in de definitieve fase, maar juist ook in de jaren dat het Buiteneiland wordt aangelegd, de verbinding tussen Buiteneiland en Strandeiland altijd wordt voorzien van een vaste brug met voldoende doorvaart voor kleine recreatievaartuigen.

Antwoord:
Buiteneiland wordt voor een groot deel aangelegd met grond die vrijkomt bij de ontwikkeling van bouwprojecten elders in Amsterdam. Deze grond wordt deels over water en deels over land aangevoerd. Voor het transport over land wordt een verbindingsdam aangelegd tussen Strandeiland en Buiteneiland. Vanwege het continue gebruik van deze dam door zwaar

vrachtverkeer is het niet wenselijk om in de dam een ophaalbrug of iets dergelijks te maken voor (recreatief) vaarverkeer. Wel wordt het belang van een toekomstige bevaarbare verbinding voor kleinere recreatieve vaartuigen tussen Strand- en Buiteneiland onderkend. In dit kader wordt onderzocht of de definitieve brug op korte termijn kan worden gerealiseerd.

Wijzigingsvoorstel:
In paragraaf 7.5 is toegevoegd dat wordt onderzocht of het mogelijk is om ook tijdens de aanlegfase een doorvaart tussen Buiteneiland en de strekdam te creëren.

Stortsteen

Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
Dat de noordzijde van het Buiteneiland wordt ingericht met een stevige golf kerende dijk wordt ondersteund door het stadsdeel. De grootschalige toepassing van stortsteen is echter ongewenst geeft het stadsdeel aan. De ervaring van IJburg 1ste fase leert dat de toepassing van stortsteen (zoals bijvoorbeeld langs de Bert Haanstrakade), voor bewoners een enorme barrière vormt om contact te kunnen maken met het water. Zo zijn er op het Haveneiland diverse praktijkvoorbeelden waarbij bewoners zelfs het initiatief hebben genomen om het stortsteen te verwijderen om veilig bij het water te kunnen komen. Ook uit beheeroogpunt is de toepassing van stortsteen ongewenst zo blijft veel drijf- en zwerfvuil achter tussen de stenen en is er opschot van planten (wilgen, bramen en dergelijke). Het afval en de ongewenste planten zijn echter bijna niet te verwijderen omdat een stortstenen oevers niet veilig zijn te betreden door de beheerders. Het stadsdeel vraagt om de noordoever zodanig in te richten dat deze voldoende bescherming biedt tegen storm en golfslag, maar ook goed is te beheren en dat de oever voldoende ruimte biedt om contact te kunnen maken met het water, door bijvoorbeeld zachte natuuroevers.

Antwoord:
Deze vraag geeft een duidelijk signaal af. Hoewel er wél gewerkt wordt met stortsteen om de noordzijde te beschermen, zal worden onderzocht hoe we het gebruik hiervan kunnen beperken. Een onbeschermde of zachte oever is helaas uitgesloten zoals het stadsdeel zelf ook onderschrijft. Het projectteam zal voor het ontwerp van de definitieve bescherming de toekomstig beheerder(s) betrekken bij het ontwerp.
Aan de oostzijde, zuidzijde en westzijde wordt het contact met het water waar mogelijk gefaciliteerd. De uitwerking hiervan vindt plaats in het integrale landschapsplan.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Bereikbaarheid

Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
De bereikbaarheid van IJburg is een voortdurend punt van zorg en ook Buiteneiland dreigt zeer matig bereikbaar te worden 'ondanks de investeringen in openbaar vervoer', merkt het stadsdeel op. Tegelijk biedt Buiteneiland een kans doordat het eiland hemelsbreed dichter bij de stad ligt. Daarom bepleit het stadsdeel een onderzoek naar een nieuwe fietsverbinding tussen Buiteneiland en Zeeburgereiland of Steigereiland. Dit zou een pontverbinding kunnen zijn of een vaste verbinding. Daarmee zou tegelijk de fietsbereikbaarheid van heel IJburg 2 (inclusief Strandeiland en strand) enorm toe kunnen nemen. Bij een vaste verbinding dient rekening te worden gehouden met de natuurwaarden in het gebied. De pontverbinding zou in gebruik genomen moeten worden bij oplevering van eerste woningen van Strandeiland, dus niet pas na oplevering van heel Buiteneiland.
Het stadsdeel merkt op dat Stadsdeel Noord een pontverbinding tussen Noord en Oost een waardevolle aanvulling vindt en onderschrijft.

Verder adviseert het stadsdeel om in beginsel een autoluw Buiteneiland na te streven.

Antwoord:
De wenst vanuit het stadsdeel om het eiland in beginsel autoluw te houden wordt gedeeld. Voor Buiteneiland geldt de ambitie autoluw; alleen bij de entree komt parkeerruimte. Alleen bij de entree komt ruimte voor parkeren. Helemaal auto- en parkeerplek vrij maken is onwenselijk voor de bereikbaarheid van de faciliteiten en eventuele woningen (bestemmingsverkeer en bevoorrading).. Ook zullen er plekken worden gereserveerd voor mindervaliden en anderen die moeilijker met de fiets, te voet of met het ov op Buiteneiland kunnen komen.
Het toevoegen van eventuele vaste verbindingen en/of veerverbindingen is een goede suggestie. Hoe en op welke manier hier nader vorm aan kan worden gegeven zal in een later stadium volgen. Stadsdeel Noord en Oost zullen hierbij worden betrokken.

Commented [redacted] Antwoord moet nog worden aangepast naar hoe het nu in Projectnota staat. Evt wijzigingsvoorstel als het veel veranderd is.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Toepassing grond en bagger

Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
Op IJburg en Zeeburgereiland zijn veel locaties waar regelmatig gebaggerd moet worden. Concreet speelt dit in de kom van het Zeeburgereiland. Het stadsdeel vraagt het college te kijken naar mogelijkheden om het baggeren circulair te benaderen, waarbij wellicht de bagger gebruikt kan worden voor aanleg van Buiteneiland. Hierdoor ontstaat een win/win-situatie en kan de ecologie en waterrecreatie elders op IJburg worden bevorderd.
Verder vraagt het stadsdeel om een goede controle op de kwaliteit van de grond en het slib tijdens de aanlegfase van Buiteneiland.

Antwoord:
Buiteneiland wordt circulair aangelegd wat betekent dat Amsterdam dit eiland aanlegt met zoveel mogelijk herbruikbare grond uit de gemeente Amsterdam. Deze grond komt vrij bij de vele projecten in de gemeente, met name bij de woningbouwprojecten. Binnen de mogelijkheden die er milieu-hygiënisch en civieltechnisch zijn, wordt ook gekeken naar de mogelijkheid van het toepassen van slib.
Alle grond die wordt toegevoegd aan Buiteneiland moet zijn voorzien van een erkende kwaliteitsverklaring. Grond zonder kwaliteitsverklaring zal eerst worden onderzocht volgens de vigerende protocollen door een onafhankelijk adviesbureau. Zo borgt de gemeente dat de kwaliteit van de grond altijd bekend is voordat de grond wordt gebruikt. Daar komt bij dat alle toepassingen van partijen grond door een adviseur Bodem van de gemeente Amsterdam moet worden aangemeld bij het bevoegde gezag via het Meldpunt Bodemkwaliteit. Het bevoegde gezag zal de kwaliteitsgegevens controleren en kan bij niet naleven van de regels handhavend optreden. Zo houdt ook een onafhankelijke instantie toezicht op de toegepaste grond. Op de website van de afdeling Bodem is ook een info-filmpje beschikbaar over het toepassen van herbruikbare grond in Buiteneiland.

Commented [redacted] Link in de tekst opnemen naar het informatie filmpje waar je hiernaar verwijst

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Aanvoer grond

Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
Het stadsdeel heeft zorgen over de aanvoer van grond voor de aanleg van Buiteneiland. Het is zaak dit zoveel mogelijk via het water te doen, merkt het stadsdeel op. De genoemde percentages van 70 procent over water en 30 procent over land zijn volgende het stadsdeel onvoldoende: dit leidt nog steeds tot zeer grote aantallen zwaar vrachtverkeer door bestaande

woonwijken. Het stadsdeel bepleit het streven om 90 procent van de benodigde grond via het water aan te voeren.

Antwoord:
Dit is inderdaad een punt van zorg. Een doelstelling van de gemeente Amsterdam is om vervoer over de weg, en daarmee de luchtverontreiniging, te verminderen. Er moet dan ook gezocht worden naar vervanging van wegvervoer. Voor Buiteneiland is de doelstelling om 70 procent van de benodigde hoeveelheid grond per schip aan te laten voeren; 90 procent is nu nog niet realistisch, maar wellicht in de toekomst wel. Het proces van landmaken duurt naar schatting 15 tot 20 jaar. Binnen deze periode zal constant gezocht worden naar optimalisering.

Commented [redacted] In dit antwoord evt ook noemen hoeveel vrachtwagens dit per dag betekent. Afwachten antwoord [redacted]

Door logistieke bouwprocessen te optimaliseren en door goede op- en overslaglocaties (onder meer via loswal Zeeburgereiland en loswal Toetsenbordweg) te faciliteren voor de diverse projecten in de stad, helpt de gemeente Amsterdam op dit moment de transportbewegingen van grond over de weg zoveel mogelijk terug te brengen. Wanneer Buiteneiland gerealiseerd wordt, kan de grond per schip vanuit deze op- en overslag locaties, of direct vanuit de verschillende werken, getransporteerd worden naar de overslaglocatie/loswal op Buiteneiland. Daar kan het tijdelijk, voorafgaand aan de verwerking, worden opgeslagen bij de Grondbank of direct in het werk worden toegepast.

De ambitie van Amsterdam is om Buiteneiland op een zo'n duurzaam mogelijke manier aan te leggen. Hierbij is het zoeken naar een delicate balans tussen overlast beperken voor omwonenden en het beperken van de CO2-uitstoot. Om de overlast van het vrachtverkeer voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken, wordt als aanrijroute zoveel mogelijk de snelweg gebruikt. Ook zal op Strandeiland een aparte route worden ingericht via de 2e fase om de omwonenden waar mogelijk te kunnen ontlasten.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Afstemming met alle betrokkenen

Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
Afstemming met alle betrokkenen is een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van het project circulair landmaken Buiteneiland. Betrokkenen hebben diverse belangen. Enerzijds is dat het watergebruik, de leefomgeving (bewoners, bedrijven en overheden) en de natuur zijn belangrijke invalshoeken. Het stadsdeel blijft graag op de hoogte van de afstemming met alle betrokkenen en heeft hierin een adviserende rol. De ontwikkeling van Buiteneiland is een uniek project: land maken met een lange doorlooptijd én een cadeau voor alle Amsterdammers. Het stadsdeel wil samen met het college onderzoeken of er nieuwe vormen van participatie zijn die een langdurige betrokkenheid van Amsterdammers bij de ontwikkeling van Buiteneiland mogelijk maken. Bijvoorbeeld het opzetten van een commons, een coöperatie of vereniging die zorgt voor eigenaarschap en zeggenschap.

Antwoord:
Het stadsdeel zal betrokken worden bij het afstemmen met de betrokkenen. De ontwikkeling van Buiteneiland biedt inderdaad goede mogelijkheden om met nieuwe vormen van participatie te experimenteren.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Kunst en cultuur

Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
Het Dagelijks Bestuur Stadsdeel Oost wil kunst en cultuur op Buiteneiland een prominente rol geven. Kunstenaars kunnen bijvoorbeeld worden betrokken bij de inpassing van uiteenlopende functies, zoals op het gebied van duurzaamheid, sport en (eventuele) bebouwing. Het eiland is erg geschikt als openlucht museum, voor buitenkunst en tijdelijke kunstmanifestaties (zoals het Long Island zomerfestival in de staat New York, USA) en het langdurig huisvesten van *Artists in Residence*. Het Dagelijks Bestuur onderschrijft de ambitie om door de combinatie van kunst, natuur en experimenten van Buiteneiland een unieke plek te maken in de stad, zonder dat dit leidt tot een al te grote bezoekersstroom.

Antwoord:
Goed om te weten dat het Dagelijks Bestuur Stadsdeel Oost instemt met de culturele ambities die in de concept-projectota zijn beschreven.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Passende beoordeling

Reactie:
SDO

Samenvatting reactie(s):
Bij het opstellen van de MER-passende beoordeling in het kader van het bestemmingsplan IJburg 2e fase (2009) is nooit rekening gehouden met een alternatieve wijze van land maken, de onderwaternatuur en een andere programmatische invulling. Omdat Buiteneiland naast het Natura 2000-gebied IJmeer/Markermeer ligt, dienen de effecten op dit Natura 200- gebied in beeld te worden gebracht via een zogenaamde 'passende beoordeling'. Het Dagelijks Bestuur Stadsdeel Oost ondersteunt de inzet van dié regelingen die op een nuttige wijze kunnen bijdragen aan de planontwikkeling van Buiteneiland.

Antwoord:
Deze opmerking is juist. Daarom is ervoor gekozen om in het kader van de planontwikkeling van Buiteneiland een MER op te stellen. Of het noodzakelijk is om ook te voorzien in een passende beoordeling is nog onderwerp van onderzoek. Indien dit noodzakelijk blijkt, zal hierin worden voorzien.

Commented [redacted] Actualiseren door [redacted]

Wijzigingsvoorstel:
De juridisch planologische strategie is vanwege voortschrijdend inzicht veranderd. Daarom is hoofdstuk 11 geactualiseerd.

Stadsdeel Noord

Sport
Reactie:
SDN

Samenvatting reactie(s):
Stadsdeel Noord merkt op dat als de vraag naar sport(velden) in Noord groter wordt omdat elders in de stad het aanbod te beperkt is. Dit heeft consequenties voor de druk op de (toekomstige) sportparken in Noord en op Buiteneiland. Buiteneiland voorziet in principe in de sportbehoefte van IJburg 2 (Centrumeiland, Strandeiland en Buiteneiland). De 5,5 hectare sport zoals nu opgenomen in de projectnota zijn gebaseerd op de vastgestelde sportnorm. Stadsdeel Noord pleit ervoor om meer integraal te kijken naar de sportopgave in samenhang met andere recreatieve opgaven in zowel Oost als Noord. Het is van belang dat er wordt gekeken naar hoe de verschillende functies die er worden ontwikkeld op Buiteneiland zich verhouden tot Noord, en niet alleen tot IJburg en Oost.

Antwoord:
Uitgangspunt in de gebiedsontwikkeling van Amsterdam is dat elk project binnen de projectgrenzen de voorzieningen inpast die horen bij het aantal woningen dat gebouwd wordt. Op Buiteneiland en Strandeiland komen inderdaad het benodigde aantal vierkante meters sport voor IJburg 2 (Centrumeiland, Strandeiland en Buiteneiland). Tekorten worden opgelost met intensiverings- en uitbreidingsmogelijkheden in de omgeving. De reden hiervoor is enerzijds dat de gemeente Amsterdam sport om de hoek wil aanbieden; mensen en met name kinderen moeten in hun eigen woonomgeving kunnen sporten. Anderzijds is het ruimtelijk noch financieel haalbaar voor projecten om méér voorzieningen te realiseren dan horen bij de woningopgave in het projectgebied. De sportbehoefte van bewoners van Amsterdam Noord wordt dus volgens beleid ook in Noord opgepakt; met de intensivering en waar mogelijk uitbreiding van bestaande sportparken, het opnieuw in gebruik nemen van een oud sportpark én de aanleg van nieuwe sportparken in en voor nieuwe buurten. Een ruime integrale blik is inderdaad verstandig, maar juist voor sport niet zo van toepassing vanwege het uitgangspunt van 'sport om de hoek'. Voor waterrecreatie en andere recreatieve en culturele functies is dit een goed advies. Dit zal worden meegenomen in de nadere uitwerking van het programma in de volgende fase.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Mobiliteit tussen stadsdelen: veerpont
Reactie:
SDN

Samenvatting reactie(s):
Stadsdeel Noord stelt voor om de mobiliteit tussen de stadsdelen te verbeteren, bijvoorbeeld via een veerpont.

Antwoord:
Het toevoegen van eventuele vaste verbindingen en/of veerverbindingen is een goede suggestie. Hoe en op welke manier hier nader vorm aan kan worden gegeven zal in een later stadium volgen. Stadsdeel Noord en Oost zullen hierbij worden betrokken.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Ontwerp
Reactie:
SDN

Samenvatting reactie(s):
Amsterdam Noord heeft de Integrale Landschapskaart als uitwerking van de Groenvisie opgesteld. Kernopgave daarin is de groenstructuur in Noord te baseren op de waardevolle cultuurhistorische en landschappelijke dragers. Voor Buiteneiland adviseert Stadsdeel Noord tevens met gebiedseigen landschappelijke elementen te werken. De hogere heuvels ogen namelijk als *fremdkörpers* in het open Waterlandse, Buiten IJ-se, Diemense landschap. De dijken daarentegen zijn wel gebiedseigen. De vraag daarbij is wat de technisch noodzakelijke hoogte daarvan moet zijn. Openheid is een intrinsieke waarde in het IJmeer en de zichtlijnen vanuit Durgerdam zijn bij het bepalen van de hoogte van belang. De natte randzone is ecologisch zeer interessant. In de ontwerpfase kan dit qua verschijningsvorm meer samenhang krijgen met de ecologisch waardevolle vooroevers van dijkdelen langs het IJmeer.

Antwoord:
Het plan voor Buiteneiland lijkt zich te kunnen voegen in de integrale landschapskaart van Noord.
Sinds de inzageperiode van de concept-projectnota en de verwerking van de reacties is voortgang geboekt met het onderzoek naar de vormen de hoogte van de volumes. Door de oostpunt minder ver het IJmeer in te laten steken en door de oostpunt zeer laag te maken, voegt het eiland zich beter in het zicht vanuit Durgerdam en Vuurtoreneiland op het IJmeer. Gelijktijdig is ook vorm en volume van het middendeel van het eiland bestudeerd. Daar komen twee nadrukkelijk vormgegeven hoogteaccenten uit voort, die als vormtypologie forten en dijken krijgen.
Buiteneiland wordt een heldere compositie van landschappelijke fragmenten: aan de oostzijde een natuurlijk fort met een nat rietveld, een bos met een beschutte binnenruimte en een kop aan de westzijde gevormd door grondvolume en bekroond met een gebouwvolume. Het natte rietland biedt kansen om uit te groeien tot een landschap dat met de geplande rietkraag aan de zuidzijde langs het eiland bijdraagt aan de biodiversiteit van het IJmeer.
Het advies van Stadsdeel Noord is dus grotendeels verwerkt.

Wijzigingsvoorstel:
Het ruimtelijk frame is aangepast zoals hierboven omschreven. Zie paragraaf 5.1 van de projectnota.

Ontwerp
Reactie:
SDN

Samenvatting reactie(s):
Stadsdeel Noord vindt het belangrijk dat de bewoners van Noord bij de verdere uitwerking van de plannen in verschillende deelproducten ook actief worden betrokken via tijdige en heldere communicatie en worden aangehaakt bij het verdere participatietraject.

Antwoord:
Projectteam Buiteneiland deelt deze mening. De bewoners van Noord zullen bij de verder uitwerking van de plannen goed betrokken worden.

Wijzigingsvoorstel:
Geen

Gemeente Amsterdam

DEEL 2

Nota van beantwoording

concept-projectnota Buiteneiland

Overige aanpassingen

Overige aanpassingen

Vanwege voortschrijdend inzicht zijn in de Projectnota tekstuele aanpassingen doorgevoerd en kaarten aangepast

Commented [redacted] Tekst volgt nog

From: "[redacted]@rijnland.net>
Sent: Mon, 31 May 2021 10:06:50 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: Zoekgebieden Amsterdam vastgesteld
Categories: plannen en administratie

Toch een heel mooi resultaat van een jaar keihard werken! Complimenten! Gefeliciteerd.
Groet

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid
Energietransitie Rijnland

071-[redacted]
06-[redacted]
[redacted]@rijnland.net
Hoogheemraadschap van Rijnland
Archimedesweg 1, 2333 CM Leiden
Postbus 156, 2300 AD Leiden
www.rijnland.net

Van: [redacted]@amsterdam.nl> **Namens** [redacted]
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 16:52
Aan: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl [redacted]@haarlemmermeer.nl>; [redacted]@alliander.com' [redacted]@alliander.com>; [redacted]@amstelveen.nl [redacted]@amstelveen.nl>; '[redacted]@groenlicht.nl' <[redacted]@groenlicht.nl>; [redacted]@appm.nl' <[redacted]@appm.nl>; '[redacted]@haarlem.nl' <[redacted]@haarlem.nl>; '[redacted] [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@regiogv.nl' [redacted]@regiogv.nl>; [redacted]@rijnland.net>; '[redacted]@hhnk.nl [redacted]@hhnk.nl>; '[redacted]@Zaanstad.nl' [redacted]@Zaanstad.nl>; [redacted]@overmorgen.nl' [redacted]@overmorgen.nl>; [redacted]@npres.nl' [redacted]@npres.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; '[redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: '[redacted]@hilversum.nl' [redacted]@hilversum.nl>; [redacted]@rijnland.net>; [redacted]@waternet.nl' [redacted]@waternet.nl>; [redacted]@waternet.nl [redacted]@waternet.nl>; [redacted]@hhnk.nl' [redacted]@hhnk.nl>; [redacted]@amsterdam.nl> [redacted]@bloemendaal.nl' [redacted]@bloemendaal.nl>; [redacted]@heemstede.nl' [redacted]@heemstede.nl>; [redacted]' [redacted]@noord-holland.nl>; '[redacted]@generation.energy' <[redacted]@generation.energy>; '[redacted]@haarlemmermeer.nl' [redacted]@haarlemmermeer.nl>; '[redacted]@velsen.nl' <[redacted]@velsen.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@heemskerk.nl' [redacted]@heemskerk.nl>; [redacted]@diemen.nl' [redacted]@diemen.nl>; [redacted]@minezk.nl [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl' [redacted]@haarlemmermeer.nl>; [redacted]@beverwijk.nl' [redacted]@beverwijk.nl>; [redacted]@haarlem.nl' [redacted]@haarlem.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl' [redacted]@haarlemmermeer.nl>; [redacted]@stedin.net' [redacted]@stedin.net>; [redacted]@stedin.net' [redacted]@stedin.net>; [redacted]@Noord-Holland.nl>; '[redacted]@appm.nl' [redacted]@appm.nl>; '[redacted]@haarlem.nl' <[redacted]@haarlem.nl>; RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Onderwerp: Zoekgebieden Amsterdam vastgesteld

Beste relatie,

Gisteravond heeft de gemeenteraad van Amsterdam de zoekgebieden voor windenergie vastgesteld. Een meerderheid van de raad stemde voor de plannen om binnen de gemeentegrenzen ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen. De plannen maken, samen met de ambitie om voor 400 MW aan zonnepanelen op grote daken te plaatsen, deel uit van de Regionale Energie Strategie (RES).

Als relatie en/of betrokkene bij de ontwikkeling van opwek van duurzame energie in Amsterdam informeren we u hierbij over deze belangrijke stap.

Vervolg
Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom voor de nieuwe zoekgebieden een 'reflectiefase' plaats. De gemeente neemt meer tijd om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren. Onderdeel van het afwegingskader is een 'Health Impact Assessment', waarmee mogelijke gezondheidseffecten door windturbines zo goed mogelijk in beeld worden gebracht. De gemeenteraad moet het afwegingskader vaststellen. Pas na deze fase wordt binnen de verschillende zoekgebieden nader onderzoek gedaan naar specifieke locaties voor windturbines.

Afspraken met initiatiefnemers
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt vervolgens met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. In het participatieplan moeten initiatiefnemers ook opnemen op welke manier zij sessies met bewoners gaan organiseren en hoe de informatie zo laagdrempelig mogelijk wordt aangeboden. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van B en W worden goedgekeurd.

Nader onderzoek
Vervolgens gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen naar onder meer gezondheid en geluid, de uitwerking van het lokale eigendom en de effecten op de natuur en het landschap. Initiatiefnemers kunnen zich pas na de reflectiefase melden. Ook een Milieueffectrapportage (MER) wordt opgesteld, die wordt opgenomen in de besluitvorming. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windturbine neergezet.

Persbericht
U kunt hier het volledige persbericht van de gemeente Amsterdam lezen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. [redacted]@amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Mon, 31 May 2021 10:48:21 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: FW: collegevoordracht instemmen met participatieplan NIJP/CD
Attachments: 2. Participatieplan windmolens Noorder IJplas en CDterrein_NDSM.pdf, 3 raadsinformatiebrief participatieplan cooperatieve windmolens NIJP_CD terrein.docx

Hoi [redacted]

Bijgaand het definitieve participatieplan zoals verzocht. Ter informatie: dit is van de initiatiefnemers en daarin staan niet met naam en toenaam de moties benoemd.

Bv het afwegingskader is iets van de gemeente en HIA is onderdeel van het proces maar niet apart benoemd door de initiatiefnemer. In het raadsadvies is dit aangegeven.

groetjes

[redacted]

AMSTERDAM WIND | NDSM ENERGIE

Coöperatieve windmolens

Noorder IJ-Plas en Cornelis Douwesterrein

Hoe maken we er *onze windmolens* van?

Participatieplan

Versie 21 maart 2021

1.Hoe maken we er onze windmolens van? 3
2. De initiatiefnemers 8
3. Voorstel voor zoekgebied Noorder IJ-plas 9
3.1 Relevant windenergie-beleid 9
3.2 Aantal windmolens en locatie 10
3.3 Coöperatief ontwikkelen 11
4. Planparticipatie 12
4.1 Uitgangspunten planparticipatie 12
4.2 Communicatie 16
5. Financiële Participatie 19
5.1 Uitgangspunten financiële participatie 19
5.1.1 Financieel participatiemodel 19
5.1.2 Omgevingsfonds 20
5.1.3 Omwonendenregeling 21
5.1.4 Meedoen met een kleinere beurs 21
6 Uitvoering van het participatieplan 22
6.1 Zeggenschap en invloed 22
6.2 Participatieproces vervolgstappen 24
6.3 Keuzes en voorbehoud 25
Handige links 26
Contactgegevens 26
Bijlagen 27

Beste lezer, voor je ligt het participatieplan over coöperatieve windmolens rond de Noorder IJ-plas. De coöperaties Amsterdam Wind en NDSM Energie willen graag meer Amsterdamse duurzame energie en daarvoor windmolens bouwen die ook draaien voor aangrenzende buurten. In hoofdstuk 2 stellen zij zich voor.

Dit participatieplan beschrijft de manier waarop, op welke momenten en waarover bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden kunnen meedenken, meepraten en meebeslissen over de plannen voor het opwekken van windenergie in het Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein.

Aan de hand van een aantal vragen en een schema vatten wij de hoofdpunten van het participatieplan samen:

1. Hoe maken we er *onze windmolens* van?

Leuk, die ambities van de gemeente om met windmolens voor een deel te gaan voorzien in onze eigen energievraag. En leuk, die mooie woorden van energiecoöperaties, om er windmolens voor en door lokale burgers en bedrijven van te maken. Maar hoezo, zul je misschien denken, is ons wat gevraagd?

De gemeente en de coöperaties nodigden een aantal keren bewoners uit Amsterdam, maar ook uit omliggende gemeenten als Landsmeer, Oostzaan en Zaanstad uit, om hen te delen in de plannen voor windmolens aan de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein. Nu de plannen voor windenergie steeds concreter worden, begint ook een intensiever proces waarin we bewoners, bedrijven en organisaties in de omgeving van de windmolens vragen actief mee te doen en mee te denken. Een eerste opzet van dit participatieplan ‘Hoe maken we er onze windmolens van’ is gemaakt met inbreng van iedereen die tijdens bijeenkomsten aanwezig is geweest. Op deze manier wordt het een plan van iedereen.

Waar gaat de participatie over?

De participatie gaat over het maken van een plan voor de plaatsing van windmolens in het Noorder IJ-plas gebied en het Cornelis Douwesterrein en de mogelijkheden voor financiële participatie. Het gebied waar de windmolens kunnen komen is aangemerkt als windzoekgebied 2, zie daarvoor figuur 2.

Waarom windmolens?

Amsterdam heeft een rijke geschiedenis als het om windmolens gaat. Aan het einde van de 17de eeuw stonden er circa 150 molens in de stad. In het verlengde van Amsterdam, in

de Zaanstreek, stonden er nog eens een paar honderd. Ze stonken, ze maakten herrie, maar ze brachten de stad welvaart. En dan waren er ook nog de windmolens die de polder drooghielden. Het was pompen of verzuipen.

In zekere zin is dat nu ook weer zo, windenergie is een van de technieken voor duurzame energie die helpt voorkomen dat de temperaturen te hoog oplopen en de zeespiegel te ver stijgt.

De windmolens van de 21ste eeuw zijn inmiddels een stuk groter dan die uit de 17de eeuw, maar ook efficiënter geworden. Windenergie is de meest efficiënte vorm van duurzame energieproductie. Een windmolen van 3MW levert net zoveel duurzame energie op als 12 voetbalvelden aan zonnepanelen. Uiteindelijk zorgen deze moderne windmolens net als hun illustere voorgangers dus ook voor droge voeten. Én lokale bloei en welvaart. Hoe? Daar gaan we samen vorm aangeven.

Waarom in het gebied rondom de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein?

De gemeente Amsterdam heeft als doel gesteld om 50 MW aan windenergie extra op te wekken. Dat zijn ongeveer 17 windmolens, waarmee duurzame stroom wordt opgewekt voor circa 65.000 huishoudens. Het kan in Amsterdam goed waaien, maar omdat Amsterdam een volgebouwde stad is, die ook rekening moet houden met een luchthaven, zijn de mogelijkheden voor windenergie beperkt. Er zijn maar een paar plekken waar dat kan. Het gebied rond de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein is een van die gebieden die door de gemeente is aangewezen.

Daar heb ik dus niets over te zeggen?

Eerlijk is eerlijk, de keuze voor het gebied ligt vast. Maar hoeveel molens het worden, en waar ze komen te staan, dat is precies wat we samen willen uitwerken.

Heb ik dan echt invloed?

Ja. Veel Nederlanders denken bij het woord windmolen aan duurzame energie maar ook aan overlast. Ze maken geluid en kunnen slagschaduw veroorzaken. En wij begrijpen dat die zorgen voor overlast er zijn. Maar windmolens leveren ook geld op, en dus mogelijkheden, voor de buurt en voor de stad: om de natuur te versterken, of recreatiemogelijkheden, of een sociaal project. Of wat dan ook. Vaststaat dat een deel van de opbrengsten ten goede moet komen aan het gebied. Waar dat aan wordt besteed en op welke wijze dat wordt bepaald willen we in samenwerking uitwerken. Dat beslissen we dus samen. Tijdens een reeks bijeenkomsten, zogenaamde “omgevingsberaden”

gaan we in gesprek over het aantal windmolens, waar ze kunnen komen, maatregelen om eventuele overlast te beperken en financiële participatie.

Hoe heb ik invloed?

Je hebt invloed door mee te doen. We organiseren ongeveer één keer per 2 maanden een omgevingsberaad waar alle thema's worden besproken. Denk bijvoorbeeld aan het voorkomen van overlast van geluid of slagschaduw. Maar ook hoe bewoners of bedrijven mee kunnen profiteren of de manier waarop een deel van de opbrengsten beschikbaar kan komen voor de omgeving. De inschatting is dat er vier omgevingsberaden zullen zijn in 2021. In hoofdstuk 4 lees je meer over welke thema's en wie waarover besluit.

Wat gebeurt er met mijn inbreng?

Tijdens de omgevingsberaden stellen we met deelnemers aan de omgevingsberaden verschillende varianten vast variërend van nul tot meerdere windmolens en locaties. Om de gevolgen per variant inzichtelijk te maken doen we per thema onderzoek en bespreken we gezamenlijk de uitkomsten. Het doel is om tot een gezamenlijke voorkeur voor een variant te komen. De kans bestaat dat dit vanwege verschillende belangen niet lukt. In dat geval nemen we de verschillende voorkeuren en standpunten op in het plan dat Amsterdam Wind en NDSM Energie, na afloop van de omgevingsberaden, ter goedkeuring aan de gemeente aanbieden. Voor meer informatie zie hoofdstuk 4.

Hoe blijf ik op de hoogte?

Van elk omgevingsberaad maken we een verslag. Via nieuwsbrieven houden we iedereen die dat wil op de hoogte van de ontwikkelingen en de voortgang. Meld je via de website van Amsterdam Wind aan voor de nieuwsbrief en/of kom naar de informatieavonden die we in aanvulling op de omgevingsberaden organiseren. Wie de nieuwsbrief niet digitaal wil ontvangen houden we op de hoogte met een papieren versie.

Hoe doe ik mee?

Er zijn vele manieren om mee te doen. Naast het meedenken en meebeslissen, kun je ook, als we ze echt gaan bouwen, mede-eigenaar worden. Daarvoor kun je je aanmelden als lid bij een van de coöperaties, zie ook hoofdstuk 5.

Ook als ik niet in Amsterdam woon?

Ja. Ook bewoners of bedrijven in omliggende gemeenten, zoals Landsmeer, Oostzaan en Zaanstad, nodigen we uit om mee te doen aan het participatieproces en natuurlijk lid te

worden van een van de coöperaties. Zeker als je in de directe omgeving van de Noorder IJ-plas woont.

Hoe doen jullie dat met COVID-19?

Het eerste omgevingsberaad is waarschijnlijk nog digitaal. Dat is jammer, want we zien en spreken jullie bij voorkeur in levende lijve. Gelukkig lijkt het erop dat het organiseren van fysieke bijeenkomsten in de tweede helft van dit jaar weer tot de mogelijkheden behoord. Zo snel als het kan en het verstandig is, maken we van de overige beraden échte ontmoetingen.

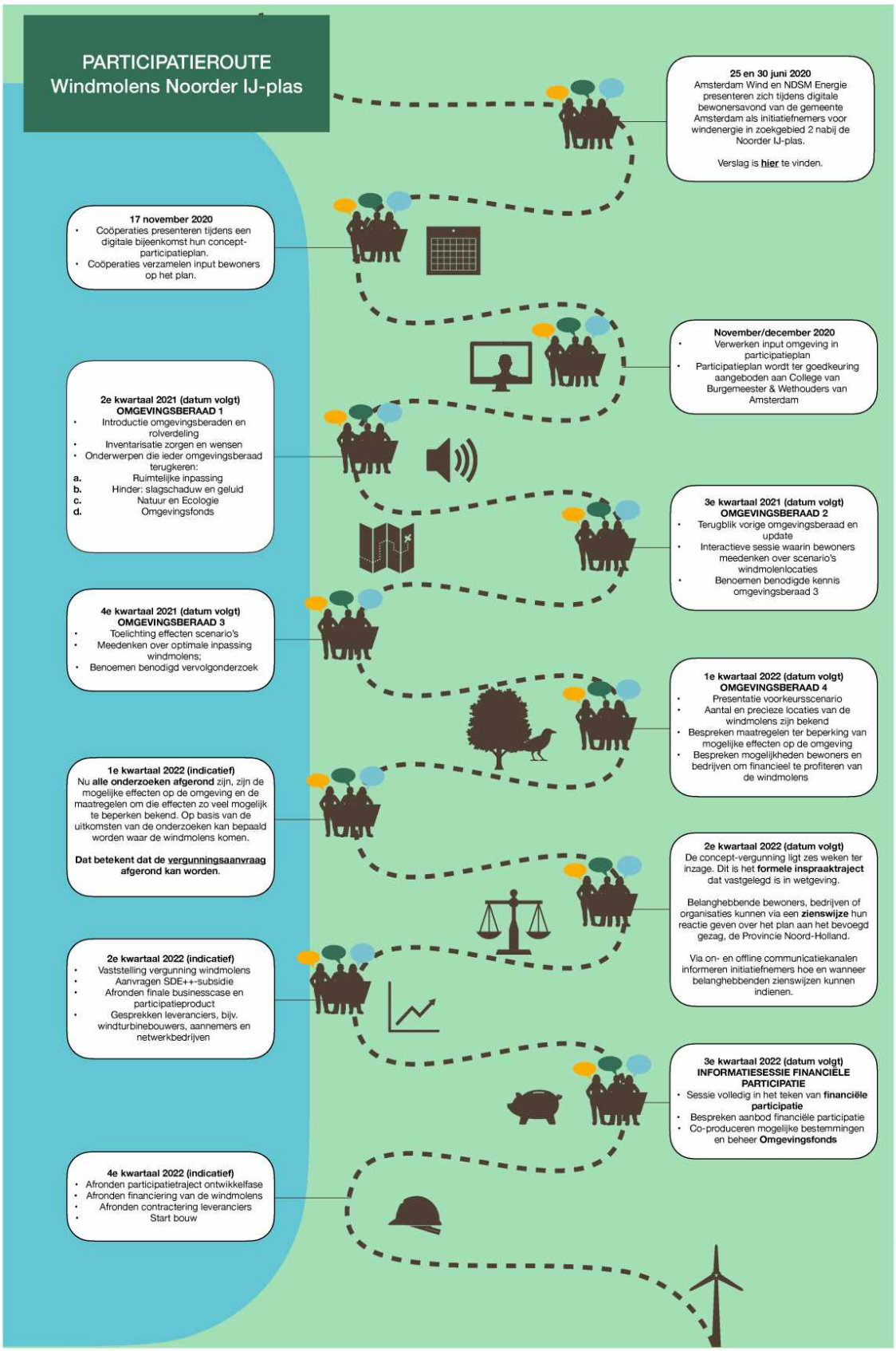
PARTICIPATIEROUTE
Windmolens Noorder IJ-plas
25 en 30 juni 2020
Amsterdam Wind en NDSM Energie presenteren zich tijdens digitale bewonersavond van de gemeente Amsterdam als initiatiefnemers voor windenergie in zoekgebied 2 nabij de Noorder IJ-plas.
Verslag is hier te vinden.
17 november 2020
• Coöperaties presenteren tijdens een digitale bijeenkomst hun concept-participatieplan.
• Coöperaties verzamelen input bewoners op het plan.
November/december 2020
• Verwerken input omgeving in participatieplan
• Participatieplan wordt ter goedkeuring aangeboden aan College van Burgemeester & Wethouders van Amsterdam
2e kwartaal 2021 (datum volgt)
OMGEVINGSBERAAD 1
• Introductie omgevingsberaden en rolverdeling
• Inventarisatie zorgen en wensen
• Onderwerpen die ieder omgevingsberaad terugkeren:
a. Ruimtelijke inpassing
b. Hinder: slagschaduw en geluid
c. Natuur en Ecologie
d. Omgevingsfonds
3e kwartaal 2021 (datum volgt)
OMGEVINGSBERAAD 2
• Terugblik vorige omgevingsberaad en update
• Interactieve sessie waarin bewoners meedenken over scenario's windmolenlocaties
• Benoemen benodigde kennis omgevingsberaad 3
4e kwartaal 2021 (datum volgt)
OMGEVINGSBERAAD 3
• Toelichting effecten scenario's
• Meedenken over optimale inpassing windmolens;
• Benoemen benodigd vervolgonderzoek
1e kwartaal 2022 (datum volgt)
OMGEVINGSBERAAD 4
• Presentatie voorkeursscenario
• Aantal en precieze locaties van de windmolens zijn bekend
• Bespreken maatregelen ter beperking van mogelijke effecten op de omgeving
• Bespreken mogelijkheden bewoners en bedrijven om financieel te profiteren van de windmolens
1e kwartaal 2022 (indicatief)
Nu alle onderzoeken afgerond zijn, zijn de mogelijke effecten op de omgeving en de maatregelen om die effecten zo veel mogelijk te beperken bekend. Op basis van de uitkomsten van de onderzoeken kan bepaald worden waar de windmolens komen.
Dat betekent dat de vergunningsaanvraag afgerond kan worden.
2e kwartaal 2022 (datum volgt)
De concept-vergunning ligt zes weken ter inzage. Dit is het formele inspraaktraject dat vastgelegd is in wetgeving.
Belanghebbende bewoners, bedrijven of organisaties kunnen via een zienswijze hun reactie geven over het plan aan het bevoegd gezag, de Provincie Noord-Holland.
Via on- en offline communicatiekanalen informeren initiatiefnemers hoe en wanneer belanghebbenden zienswijzen kunnen indienen.
2e kwartaal 2022 (indicatief)
• Vaststelling vergunning windmolens
• Aanvragen SDE++-subsidie
• Afronden finale businesscase en participatieproduct
• Gesprekken leveranciers, bijv. windturbinebouwers, aannemers en netwerkbedrijven
3e kwartaal 2022 (datum volgt)
INFORMATIESESSIE FINANCIËLE PARTICIPATIE
• Sessie volledig in het teken van financiële participatie
• Bespreken aanbod financiële participatie
• Co-produceren mogelijke bestemmingen en beheer Omgevingsfonds
4e kwartaal 2022 (indicatief)
• Afronden participatietraject ontwikkelfase
• Afronden financiering van de windmolens
• Afronden contractering leveranciers
• Start bouw
2020
2021
2022

2. De initiatiefnemers

Amsterdam Wind en NDSM Energie zijn de initiatiefnemers voor het bouwen van windmolens rond de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein. NDSM Energie is een coöperatie van meer dan vijftig Amsterdamse bedrijven. Amsterdam Wind is een samenwerkingsverband van vier Amsterdamse burgercoöperaties, die samen enkele duizenden Amsterdamse leden vertegenwoordigen. Coöperatief ontwikkelen betekent dat het eigenaarschap van de windmolens ligt bij de leden van de coöperaties. Coöperaties zijn geen gesloten bolwerken. Iedereen kan lid worden van een van de coöperaties - binnen of buiten Amsterdam - en via de algemene ledenvergadering meebeslissen over projecten en besteding van middelen.

'Meld je aan als lid bij een van de coöperaties en wordt mede-eigenaar van de windmolens rond de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein

3. Voorstel voor zoekgebied Noorder IJ-plas

3.1 Relevant windenergie-beleid

Een plan voor het bouwen van windmolens is alleen haalbaar als dit past binnen het beleid van de overheid. Op het gebied van windenergie vormen meerdere beleidsdocumenten de kaders voor de ontwikkeling van windenergie in Amsterdam.

Amsterdam - Windvisie: In 2012 heeft de gemeente Amsterdam de windvisie vastgesteld. De windvisie geeft aan welke gebieden in en rond Amsterdam geschikt, minder geschikt of ongeschikt zijn voor windmolens. Het gebied rond de Noorder IJ-plas is in de windvisie aangemerkt als ruimtelijk gewenst en kansrijk.

Amsterdam - Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 (routekaart AKN): is het resultaat van de gesprekken die de gemeente in 2019 heeft gevoerd met bewoners en organisaties in de stad. De routekaart AKN beschrijft de langetermijnvisie en -strategie op de energietransitie.

Op het gebied van windenergie staat in de routekaart AKN de doelstelling van 50 MW extra aan windenergie in 2030. Dat komt voor heel Amsterdam overeen met ongeveer 17 windmolens. Hierbij streeft de gemeente naar minimaal 50% eigendom van lokale bewoners en bedrijven. De routekaart AKN is in maart 2020 vastgesteld.

Amsterdam - Ruimtelijk Toetsingskader Noorder IJ-plas (ontwerp): beschrijft welke ontwikkelingen de komende 10 jaar in het gebied mogelijk zijn. Op het gebied van windenergie wordt verwezen naar de Windvisie. Het opwekken van windenergie is een van de ontwikkelingen die past binnen het toetsingskader. Het Ruimtelijk Toetsingskader Noorder IJ-plas is in maart 2021 door het college vastgesteld.

Nationaal - Klimaatakkoord: In het Klimaatakkoord is afgesproken om naar 50% CO2 besparing in 2030 (en 90% in 2050) toe te werken. Om dit te bereiken moet er in 2030 onder andere jaarlijks 35 TWh (35 miljard kWh) elektriciteit met zonnepanelen en windmolens op land opgewekt worden. Om te bepalen waar de extra zonnepanelen en windmolens gaan komen is Nederland opgedeeld in 30 energieregio's. In iedere regio wordt een Regionale energiestrategie ("RES") opgesteld.

Regionaal - RES Noord-Holland Zuid (NHZ): De Regionale Energie Strategie (RES) geeft op regionaal niveau invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord. Het is een regionaal samenwerkingsverband om de komende jaren (tot 2030) de ruimtelijke inpassing van de energietransitie met maatschappelijke betrokkenheid te organiseren.

Amsterdam is onderdeel van de regio Noord-Holland Zuid. Op het gebied van windenergie is voor Amsterdam in de RES NHZ hetzelfde doel opgenomen als in de routekaart AKN, namelijk 50 MW extra aan windenergie in 2030. Er zijn zeven windzoekgebieden in Amsterdam aangewezen waar deze extra windmolens kunnen komen. Een van deze windzoekgebieden is het gebied bij de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein. Ook het streven van minimaal 50% lokaal eigendom van bewoners en bedrijven is opgenomen in de RES NHZ. De concept RES NHZ is in april 2020 vastgesteld.

Provincie - Omgevingsverordening: In de Omgevingsverordening NH2020 staan alle provinciale regels voor de fysieke leefomgeving, oftewel alles wat mensen zien, voelen en ruiken zoals gebouwen, wegen, parken, bossen, rivieren en een schone lucht, maar ook windmolens. Zo stelt de Provincie Noord-Holland voorwaarden aan het bouwen van windmolens. De Provinciale regels bieden de mogelijkheid voor extra windmolens in en rond Amsterdam. In oktober 2020 is de omgevingsverordening door de Provincie vastgesteld.

3.2 Aantal windmolens en locatie

Als initiatiefnemers streven we naar het beste plan voor dit gebied. Het beste plan is wat ons betreft een plan met zoveel mogelijk duurzame energieproductie, maar dat ook zoveel mogelijk rekening houdt met bestaande functies en belangen in het Noorder IJ-plas gebied en het Cornelis Douwesterrein.

Onderzoeksbureau Pondera Consult heeft in opdracht van de gemeente Amsterdam in een verkenning in kaart gebracht hoeveel ruimte er voor windmolens is in de zoekgebieden in Amsterdam Noord. Het onderstaand figuur uit het onderzoek van Pondera Consult geeft aan dat er voor het gebied rond de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein binnen de hoogtebeperking van Schiphol, mogelijkheden zijn voor maximaal zeven windmolens van 3 MW. De verkenning geeft aan waar in het zoekgebied windmolens technisch passen. Hoeveel windmolens er uiteindelijk komen en op welke plek, werken we gedurende het participatieproces uit.

Dat betekent dat we samen gaan uitzoeken wat concrete belemmeringen en aandachtspunten zijn in het gebied. Op basis daarvan bepalen we, binnen de technische- en juridische kaders het aantal en de exacte posities van de windmolens. Hoe je kunt meedenken beschrijven we in hoofdstuk 4.

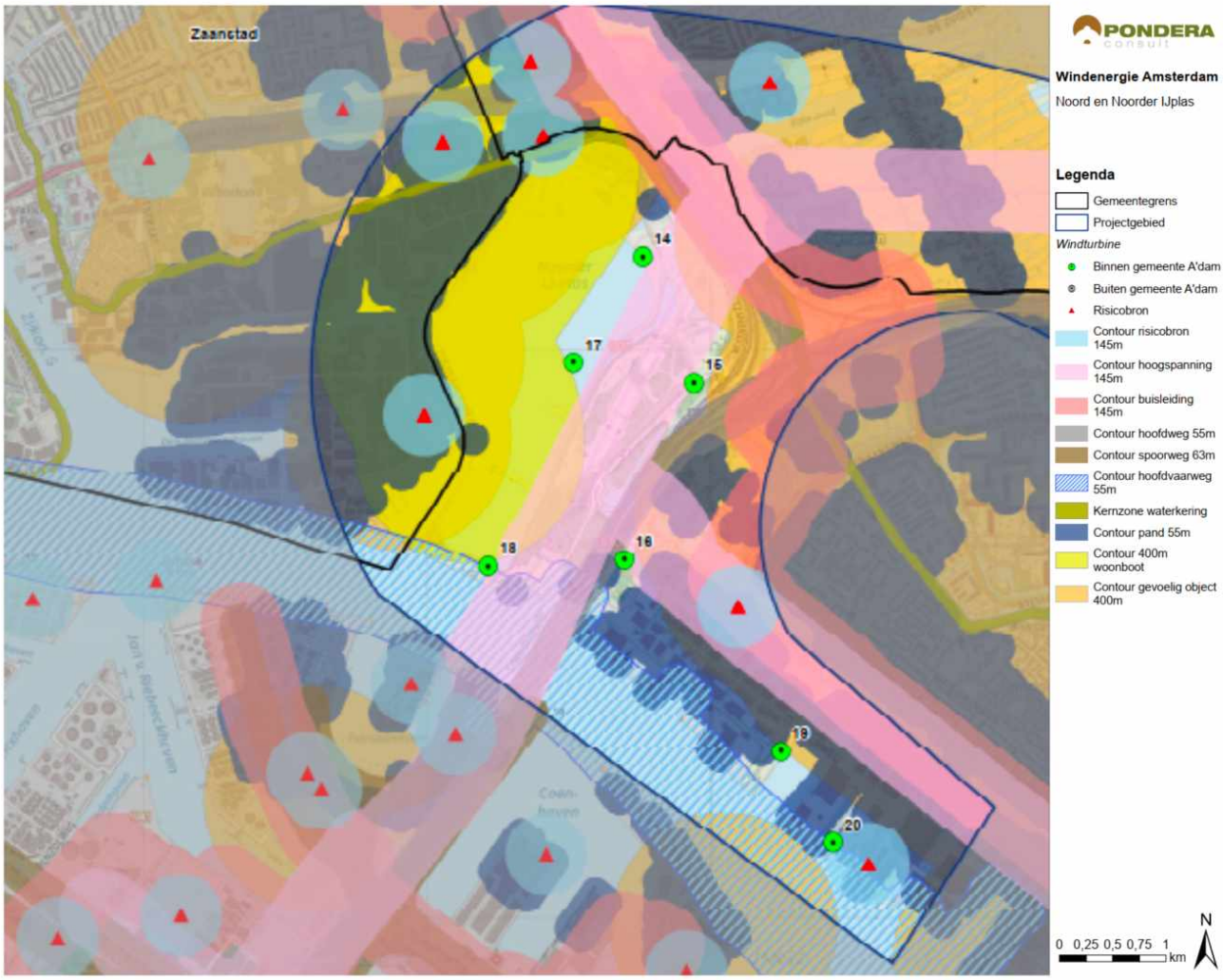

Figuur 2: Mogelijk aantal en locaties windmolens uit de verkenning van Pondera

3.3 Coöperatief ontwikkelen

Als coöperaties vinden we het belangrijk dat de windmolens ons eigendom zijn. De windmolens zijn niet van de buurman, niet van een buitenlands energiebedrijf, maar van ons: bewoners en bedrijven. Samen leggen we een deel van de investering neer, waarmee we het alleenrecht krijgen op de besteding van de inkomsten.

De verschillende coöperaties zorgen ervoor dat iedereen kan meedoen. Ook wie niet de middelen heeft om mee te investeren, kan voor bedragen vanaf eenmalig €1 lid worden en meedoen. Hoe dat werkt staat in hoofdstuk 5.

4. Planparticipatie

4.1 Uitgangspunten planparticipatie

Amsterdam Wind en NDSM Energie betrekken bewoners en bedrijven in de omgeving bij de ontwikkeling van de windmolens.

We beseffen dat er veel vragen zijn over ons initiatief voor windenergie. Graag gaan we met íedereen in gesprek over de vragen en zorgen die er leven. Om samen te zoeken naar mogelijke oplossingen. Daarnaast zijn we open en transparant richting alle belanghebbenden: maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheden. We informeren en betrekken hen bij het proces.

Bij de ontwikkeling van de windmolens kiezen we voor een *optimale* energieproductie in het zoekgebied 'Noorder IJ-plas en Cornelis Douwesterrein' zoals gedefinieerd in de Routekaart AKN en de RES NHZ. Waarbij 'optimaal' staat voor de balans tussen maximale productie van duurzame energie in combinatie met zoveel mogelijk draagvlak in de directe omgeving. Het één kan niet zonder het ander. Die balans zoeken we binnen de contouren van een positieve business case.

Dat doen we samen met de direct betrokkenen: in de eerste plaats omwonenden, maar ook met iedereen die zich om welke reden dan ook betrokken voelt. Dat kunnen ondernemers zijn met een lokaal bedrijf, maar ook organisaties actief in omringende natuur- en recreatiegebieden. De wijze en mate van betrokkenheid en meedoen bepaal je zelf. Ook in welke fase je betrokken wilt zijn: van planvorming tot mede-eigenaarschap. Zie daarvoor ook hoofdstuk 5.

Tijdens de planvorming willen we werken met denktanks rond specifieke thema's. Zeg maar lokale burger- of omgevingsberaden, waar iedereen die dat wil aan kan deelnemen. De enige restrictie is het geldende wettelijke kader. Net als bij de burgerraden willen we gebruik maken van drie stappen:

1. Informatie en onderzoek, in samenwerking met externe experts. Onderdeel van de informatie is beleving, zoals geluid en ruimtelijke beperking, met als doel grip te krijgen op de gevolgen van iets wat nog niet is gerealiseerd.
2. Dialoog: samen het gesprek aangaan, waarbij professionele gespreksleiders ervoor zorgen dat ieders stem wordt gehoord
3. Besluitvorming.

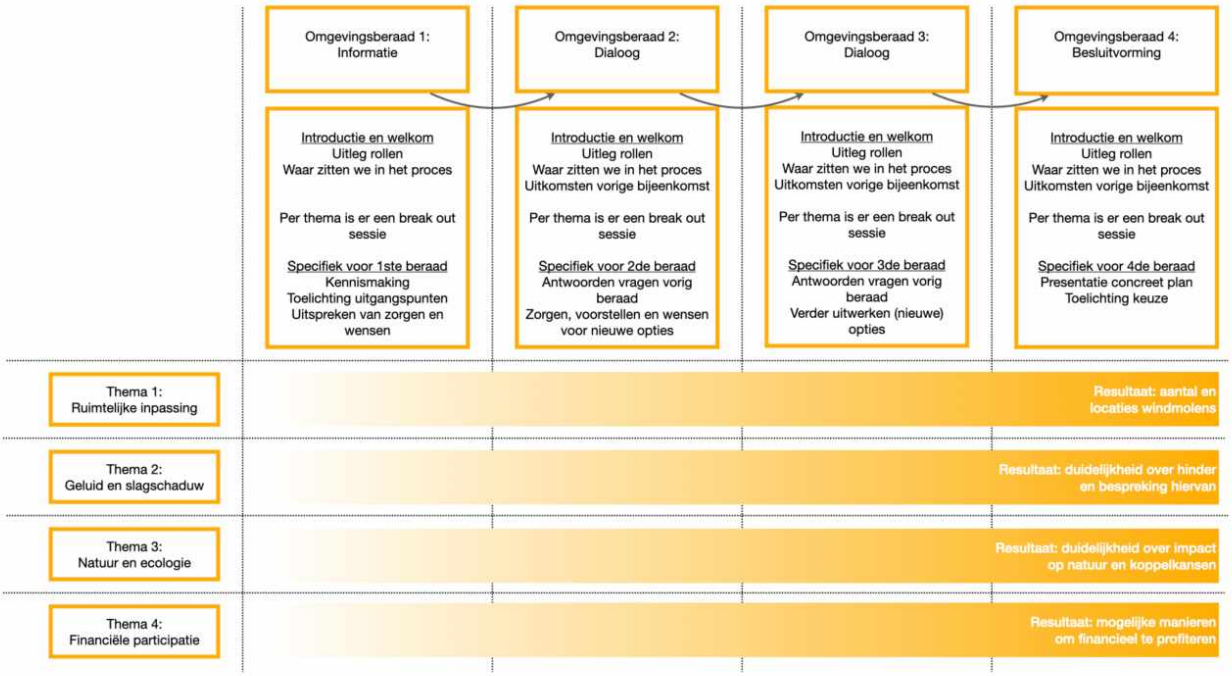

Figuur 3: Schematische weergave van verloop omgevingsberaden

We onderscheiden vier onderwerpen.

- ***Ruimtelijke inpassing***: met behulp van een 3D model bespreken we een aantal scenario's die variëren in aantal windmolens en de positie van de molens. Oftewel, hoeveel windmolens willen we? En waar? Rekening houdend met wet- en regelgeving, de bestaande en toekomstige ruimtelijke plannen, de bestaande kwaliteiten (recreatie en natuur) van het gebied, de wensen en zorgen van omwonenden, én een gezonde businesscase.

- ***Geluid en Slagschaduw:*** we inventariseren de vragen en zorgen over hinder. Slagschaduw veroorzaakt door de draaiende wieken van windmolens kan als hinderlijk worden ervaren. De mate waarin slagschaduw kan optreden is afhankelijk van meerdere factoren, zoals de omvang van de windmolens, de afstand en positie ten opzichte van woningen, periode in het jaar en weersomstandigheden. Op dit moment is nog niet bekend waar, hoeveel en wat voor type windmolens er komen. De wettelijke norm voor slagschaduw komt er samengevat op neer dat windmolens jaarlijks maximaal 5 uur en 40 minuten slagschaduw 'mogen' veroorzaken op woningen. Initiatiefnemers zetten in op het minimaliseren van de slagschaduwduur. Voor een indicatieve windmolenopstelling laten initiatiefnemers onderzoeken wat de effecten van

slagschaduw zijn en welke stilstandvoorziening getroffen moet worden. Een stilstandvoorziening zorgt ervoor dat de windmolen wordt stilgezet op het moment dat de norm voor slagschaduw wordt overtreden.

- ***Natuur en ecologie:*** het gebied bij de Noorder IJ-plas is een unieke plek aan de rand van Amsterdam. Er is veel groen en water en een rijke verscheidenheid aan flora en fauna. Het gebied krijgt bovendien in toenemende mate de functie van recreatiegebied. We brengen de effecten van de windmolens op natuur en ecologie op basis van onderzoek in kaart. Met de deelnemers bespreken we de uitkomsten van deze onderzoeken en wat we kunnen doen om de effecten van windmolens te beperken, en bestaande kwaliteiten van het gebied te versterken.

- ***Financiële participatie en lokaal profijt:*** als coöperaties willen we bewoners en bedrijven in de omgeving van de windmolens de mogelijkheid geven om mee te investeren, en zo mede-eigenaar te worden van onze coöperatieve Amsterdamse windmolens. Wie mede-eigenaar is profiteert mee van de winst. Samen met omwonenden willen we bovendien onderzoeken hoe we een deel van de winst, middels een omgevingsfonds, ten goede kunnen laten komen aan de directe omgeving: we gaan zoeken naar koppelkansen in de buurt. We willen verkennen waar de buurt behoefte aan heeft en waar wij als coöperaties aan kunnen bijdragen. Bijvoorbeeld: natuurontwikkeling, geluidsisolatie, een zonnepanelen actie. Centrale vraag hier is: Wat wil de buurt, hoe kunnen we daar aan bijdragen?

We organiseren vier omgevingsberaden. Ieder omgevingsberaad bestaat uit een algemeen deel en 4 thema-onderdelen die naast elkaar worden uitgevoerd. Voor elk van de thema's doorlopen we de drie genoemde stadia: informatie, dialoog en besluitvorming.

1. *Informatie*: op het eerste omgevingsberaad schetsen we de kaders over elk van de thema's. We bespreken hoe daar in het plan uitvoering aan kan worden gegeven en welke keuzes voorliggen.

2. *Dialoog*: op het tweede omgevingsberaad worden vragen uit de eerste avond beantwoord, zorgen en wensen en voorstellen voor nieuwe opties geïnventariseerd.

3. *Dialoog*: op het derde omgevingsberaad zullen we uitgewerkte (nieuwe) opties verder uitwerken.

4. *Besluitvorming:* op het vierde omgevingsberaad zal het concrete plan gepresenteerd worden en zullen de initiatiefnemers dit toelichten

Figuur 4: Tijdlijn met indicatie start en afronding per fase

Wat betekent meepraten, meedenken en beslissen nu echt? Wettelijke kaders en de fysieke omgeving zijn op sommige onderwerpen bepalend, daar valt weinig aan te veranderen. Daarnaast zijn de er ook financiële kaders om rekening mee te houden. Aan de andere kant zijn er ook onderwerpen waar volop ruimte is om over mee te beslissen.

Amsterdam Wind en NDSM Energie hebben tot doel om via de omgevingsberaden tot een gedragen plan voor windmolens te komen. Dat bereiken we door in de omgevingsberaden gezamenlijk een aantal varianten te definiëren bestaande uit verschillende aantallen en posities van windmolens.

Bij ‘’hoogte windmolens” is aangegeven dat er geen zeggenschap is (informerend) omdat de minimale hoogte een vast uitgangspunt is. Vanwege de aanvliegroutes van Schiphol zijn er op grond van de huidige inzichten beperkingen aan de hoogte, vanwege de financiële haalbaarheid zullen de windmolens niet lager worden dan ca. 146 meter.

Waar zeggenschap is gedefinieerd als ‘gezamenlijk’ werken we in de omgevingsberaden gezamenlijk een aantal varianten uit met aantallen en posities van windmolens. We onderzoeken vervolgens de effecten van deze varianten aan de hand van de 4 thema’s: ruimtelijke inpassing, geluid en slagschaduw, natuur en ecologie, financiële participatie. We stemmen tijdens de omgevingsberaden de vraagstelling voor de onderzoeken af. Als initiatiefnemers geven Amsterdam Wind en NDSM Energie opdracht tot het uitvoeren van de onderzoeken. De uitkomsten van de onderzoeken bespreken we gezamenlijk tijdens de omgevingsberaden. Op basis daarvan werken we toe naar overeenstemming over een voorkeursvariant. Tot slot laten we de uitgevoerde onderzoeken inhoudelijk toetsen door de Commissie MER.

Het is onze ambitie om te komen tot een gezamenlijke gekozen voorkeursvariant. We onderkennen dat belangen verschillend liggen of kunnen liggen en dat iedere deelnemer aan de omgevingsberaden een andere afweging kan maken op basis van de inhoud die tijdens de omgevingsberaden wordt gedeeld. Daarom leggen we de standpunten en voorkeur van deelnemers voor een afwijkende variant met aantal en posities van windmolens vast en voegen dit bij de motivering van de voorkeursvariant van ons als initiatiefnemers. De gemeente weegt de standpunten van deelnemers aan de omgevingsberaden en initiatiefnemers en neemt uiteindelijk een besluit aan welke variant zij medewerking aan verleent in de vorm van een vergunning.

Omgevingsberaad-thema's	Onderwerpen	Mate van zeggenschap
Ruimtelijke inpassing	- Aantal windmolens - Positie windmolens - Hoogte windmolens - Kwaliteit van het gebied	Gezamenlijk Gezamenlijk Informeren Gezamenlijk
Geluid en Slagschaduw	- Geluid hinder beperken - Slagschaduw - Stilstandvoorzieing	Gezamenlijk Gezamenlijk Gezamenlijk
Natuur en ecologie	- Bestaande kwaliteit - Versterken kwaliteit - Groen en recreatie	Gezamenlijk Gezamenlijk Gezamenlijk
Financiële participatie en lokaal profijt	- Oprichting omgevingsfonds - Lokale bestedingsdoelen omgevingsfonds - Omwonenden regeling - Mede-eigenaarschap (Exploitatiefase)	Meebeslissen Meebeslissen Meebeslissen Meebeslissen

4.2 Communicatie

Het ontwikkelen van onze windmolens zal nog wel wat tijd in beslag gaan nemen. In het begin (Planfase) is er nog veel onbekend en is er nog veel uit te werken. De planfase sluiten we af met het definitief maken van het participatieplan. In de fase hierna (Ontwikkelfase) staan de omgevingsberaden centraal. In deze fase doen we onderzoek naar verschillende varianten met aantallen en locaties van windmolens en bespreken we de uitkomsten. Het doel is om tot een gedeelde voorkeursvariant te komen die wordt vertaald in een vergunning- en later SDE-aanvraag. In de Realisatiefase worden de windmolens gebouwd en daarna in gebruik genomen (Exploitatie). In iedere fase willen we iedereen

graag zo goed mogelijk informeren en in de gelegenheid stellen om mee te denken en mee te beslissen.

Het participatieplan is afgerond en aangeboden aangeboden aan de gemeente, daarmee is de Planfase afgerond en richten we ons de volgende fase de Ontwikkelfase. De communicatie momenten vullen we per fase in. De Ontwikkelfase loopt tot het moment waarop we starten met de vergunningaanvraag en zal naar verwachting ongeveer een jaar in beslag nemen. Het communicatie-overzicht zal voor iedere fase opnieuw geactualiseerd worden, mede aan hand van behoeften die naar voren komen uit de gesprekken met bewoners.

Planfase	Aantal	Doelgroep	Middel
Informatie bijeenkomst	3	Iedereen	Fysiek (digitaal Covid)
Nieuwsbrief en uitnodigingen voor informatiebijeenkomsten	4	Omwonenden, leden van de coöperaties en aanmelders nieuwsbrief	Digitaal en per post

Ontwikkelfase	Aantal	Doelgroep	Middel
Informatie bijeenkomst	2	Iedereen	Fysiek
Omgevingsberaden	4	Omwonenden en leden van de coöperaties	Fysiek (digitaal Covid)
Nieuwsbrieven		Omwonenden, leden van de coöperaties en aanmelders nieuwsbrief	Digitaal of per post
Digitale communicatie		Iedereen	Q&A website, social media, visueel; Youtube.
Campagne ledenwerving		Iedereen	Digitaal/fysiek
Contact meer weten?		Iedereen	info@amsterdam-wind.nl

Realisatiefase			
Informatie bijeenkomst Bouw		Omwonenden en leden van de cooperaties	Fysiek
Digitale communicatie		Iedereen	Website, social media

Exploitatiefase			
Informatie bijeenkomst Exploitatie		Participanten/leden van de co-öperaties	Fysiek
Digitale communicatie		Iedereen	Website, social media

5. Financiële Participatie

5.1 Uitgangspunten financiële participatie

De windmolens ontwikkelen we 100% coöperatief met de bedoeling zoveel mogelijk bewoners en bedrijven uit de omgeving mee te laten doen. En zo mee te laten profiteren van de inkomsten van de exploitatie van de windmolens. Dat kunnen bewoners en bedrijven uit Amsterdam zijn, maar ook uit buurgemeenten als Zaanstad, Landsmeer en Oostzaan. Voor financiële participatie zijn er verschillende vormen denkbaar die we met de coöperaties verder uitwerken.

Als coöperaties vinden we het belangrijk dat *iedereen* mee kan doen en dat iedereen direct of indirect mee kan profiteren van de opbrengsten van de windmolens. Dat kan op verschillende manieren;

- Mede-eigenaarschap: via de coöperaties kunnen bewoners mee investeren in de Amsterdamse windmolens. Zie het financiële participatiemodel paragraaf 5.1.1.
- Omgevingsfonds (zie paragraaf 5.1.2)
- Omwonendenregeling (zie paragraaf 5.1.3)
- Meedoen met een kleinere beurs (zie paragraaf 5.1.4)
- Anders? Ook dit is onderdeel van onze gezamenlijke ontdekkingstocht. Nieuwe ideeën zijn welkom.

5.1.1 Financieel participatiemodel

Wie dat wil, en wie om en rond de windmolens woont of werkt kan zich aanmelden als lid van een van de coöperaties. Welke coöperatie? Dat is aan de toekomstige leden zelf. Elke coöperatie heeft een net iets andere bestaansreden of is van oorsprong in een bepaald deel van Amsterdam begonnen. Leden *mogen* (niets hoeft) financieel participeren. Dat noemen we het *'coöperatieve participatiemodel'.* In de bijlage is een schematische weergave opgenomen van het participatiemodel.

Het benodigde eigen vermogen om de bankfinanciering voor het windproject rond te krijgen, wordt per coöperatie opgehaald onder de leden. Het rendement van de financiële participatie schommelt tussen de 0 en 5%, de focus van het financieel participatiemodel ligt niet op het financieel rendement maar op het maatschappelijk rendement.

Het financiële participatiemodel

Leden van de coöperaties kunnen participeren door leningen te verstrekken aan een van de vier verschillende coöperaties samenwerkend in Amsterdam Wind. Bedrijven kunnen meedoen door een (achtergestelde) lening aan NDSM Energie te verstrekken. De coöperaties investeren dit vervolgens in de windmolens. Bewoners en bedrijven kunnen via een van de coöperaties zo 'mede-eigenaar' worden van de windmolens en via de algemene ledenvergadering (ALV) van zijn of haar coöperatie meebeslissen over de hoogte van de uitkering van het rendement op de leningen.

De coöperaties samenwerkend in Amsterdam Wind starten in 2021 een campagne om (potentiële) leden te interesseren om mee te doen. NDSM Energie werkt aan een aanbod aan bedrijven en zullen middels workshops met de bedrijven een financieel product verder uitwerken.

Voorbeeld van Participatiemodel: Zuiderlicht;

- *Het lidmaatschap kost éénmalig €1,-.*
- *Als lid mag je met één of meerdere leningen a €250,- mee investeren.*
- *Max 20 x €250 = €5.000*
- *Lening heeft een looptijd van minimaal 10 jaar, daarna jaarlijks opvraagbaar.*

5.1.2 Omgevingsfonds

Het project draagt in de exploitatiefase een vast bedrag per geproduceerde MWh stroom af aan een omgevingsfonds. 1 MWh is hetzelfde als 1.000 kWh. De hoogte van het bedrag per MWh staat nog niet vast maar we houden de norm van de Nederlandse Windenergie Associatie (NWEA) als ondergrens aan. Het beheer en zeggenschap over de besteding van het fonds richten we zodanig in dat het geld ten goede komt aan de directe omgeving van het project, in welke - door hen zelf uitgekozen - vorm dan ook.

Een comité van bewoners uit de directe omgeving krijgt samen met de coöperaties zeggenschap over de besteding van het fonds. Dat kunnen bewoners uit Amsterdam zijn, maar ook uit aangrenzende gemeenten als Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad. Op die manier gaan zij over de besteding van de gelden die jaarlijks uit de windmolens komen.

Afspraken over beheer en afbakening van bestemmingen van het fonds gaan we verder uitwerken tijdens een van de omgevingsberaden.

5.1.3 Omwonendenregeling

Voor bewoners in de directe omgeving werken we een omwonendenregeling uit. Dat kunnen bewoners uit Amsterdam zijn, maar ook uit aangrenzende gemeenten als Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad. Voorbeelden van een omwonendenregeling zijn goedkopere stroom of een eenmalige vergoeding afhankelijk van de afstand tot de windmolens. Dat werken we in overleg met de belanghebbenden verder uit tijdens een van de omgevingsberaden.

5.1.4 Meedoen met een kleinere beurs

Wie niet de middelen of de wens heeft om mee te investeren, heeft nog steeds wél wat te zeggen. Iedereen kan deelnemen aan de omgevingsberaden. Iedereen kan mee beslissen over de besteding van het omgevingsfonds, of de omwonendenregeling. Dankzij het omgevingsfonds kunnen bewoners die niet mee-investeren toch meeprofiteren, bijvoorbeeld door met het fonds bij te dragen aan de isolatie van woningen of zonnepanelen of door een financiële bijdrage aan de maandelijkse energienota.

Lid worden van een van de coöperaties is laagdrempelig. Het is ook mogelijk om met een relatief klein bedrag (bijvoorbeeld €50) mee te investeren. In het coöperatief financieel participatiemodel geldt het ‘one man, one vote’ principe. De stem van iemand met een lagere participatie telt even zwaar als de stem van iemand met een hogere participatie.

6 Uitvoering van het participatieplan

6.1 Zeggenschap en invloed

Kortom, bewoners en bedrijven kunnen op verschillende momenten en verschillende manieren invloed en zeggenschap hebben op de ontwikkeling van de windmolens. De mate van invloed hangt af van de wijze waarop je participeert (financieel of niet financieel, actief of passief) en van de fase van het project: de fase van ontwikkeling en de exploitatiefase.

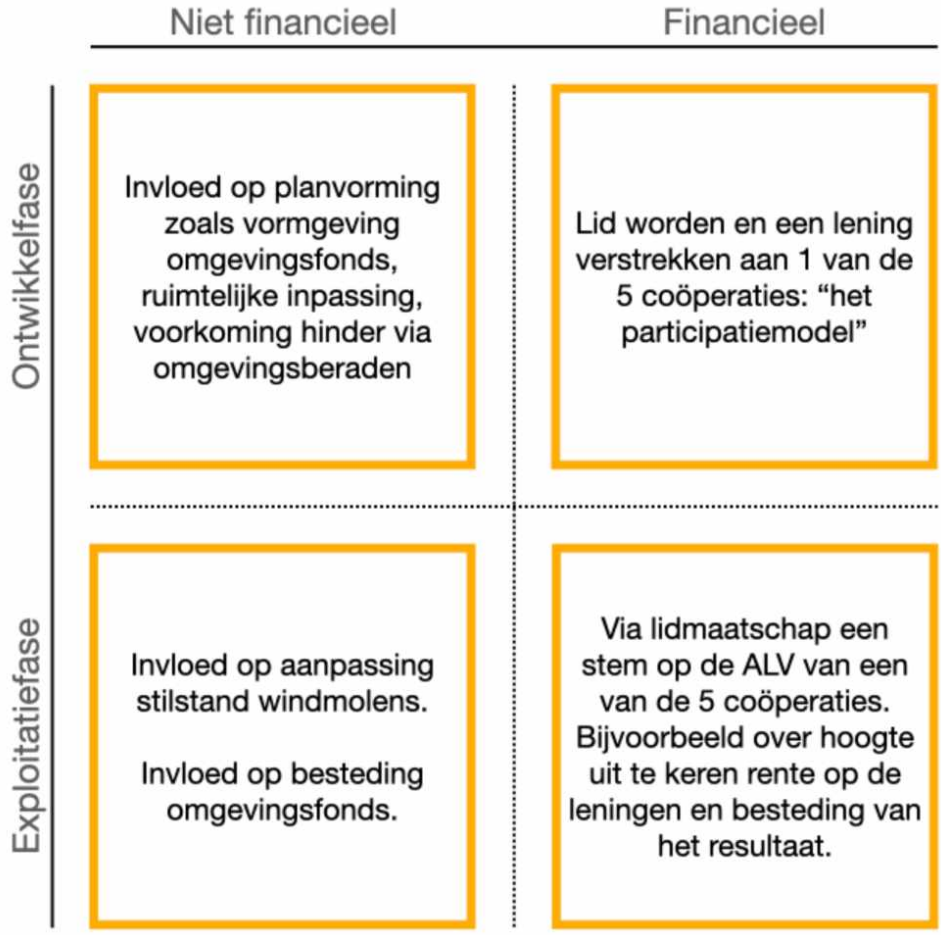

Figuur 5: Overzicht van zeggenschap per fase

Zeggenschap in de ontwikkelfase

In de ontwikkelfase kunnen mensen zowel op financiële als op niet-financiële wijze participeren in de uitwerking van het plan voor windmolens. Deelname zonder te investeren kan via planparticipatie. Meedoen aan en invloed uitoefenen op de vormgeving van het plan is open voor alle belanghebbenden in de directe omgeving en/of gebruikers van het gebied. Zie ook hoofdstuk 4.

In de omgevingsberaden werken we gezamenlijk een aantal varianten uit met verschillende aantallen en posities van windmolens. We onderzoeken de effecten van deze verschillende varianten op basis van de 4 beschreven thema's (ruimtelijke inpassing, geluid & slagschaduw, natuur en financiële participatie) en beoordelen deze gevolgen ten opzichte van de huidige situatie zonder windmolens. De uitkomsten van die onderzoeken bespreken we gezamenlijk. Op basis daarvan werken we toe naar overeenstemming over een voorkeursvariant.

We onderkennen dat belangen verschillend liggen of kunnen liggen en dat de resultaten verschillend kunnen worden gewogen en dat de gewenste voorkeursvariant dan ook kan verschillen waardoor het wellicht niet haalbaar is om tot een gezamenlijke keuze te komen. Daarom leggen we de standpunten en voorkeur van deelnemers voor een afwijkende variant met aantal en posities van windmolens vast en voegen dit bij de motivering van de initiatiefnemers van de voorkeursvariant. De gemeente weegt de standpunten van deelnemers aan de omgevingsberaden en initiatiefnemers neemt uiteindelijk een besluit welke variant zij medewerking aan verleent in de vorm van een vergunning.

Zeggenschap in de exploitatiefase

Na realisatie zijn de energiecoöperaties eigenaar van de windmolens. En daarmee ook hun leden: de bewoners en bedrijven. Ook dan zijn dan nog steeds mogelijkheden waarop bewoners in de directe omgeving van de windmolens op zowel financiële als niet-financiële wijze invloed en zeggenschap hebben, bijvoorbeeld op de besteding van het geld in het omgevingsfonds. Dit is nader omschreven in paragraaf 5.1.2.

Wanneer de windmolens een positief resultaat boeken kunnen de aandeelhouders (de 5 coöperaties) besluiten om het resultaat, of een gedeelte ervan, uit te keren en dus terug te laten vloeien naar de coöperaties. De leden van iedere coöperatie besluiten op hun beurt

hoe ze de winst willen besteden. Dat doen ze tijdens de ALV van de betreffende coöperatie. Leden beslissen dan hoeveel rente ze aan zichzelf uitkeren.

6.2 Participatieproces vervolgstappen

Amsterdam Wind, NDSM Energie en de gemeente organiseerden op 25 en 30 juni 2020 digitale bewonersbijeenkomsten om omwonenden en geïnteresseerden te informeren over het coöperatieve plan voor windmolens en de invulling van participatie. Die avonden waren vanwege COVID-19 digitaal. In totaal deden ongeveer 60 mensen aan de avonden mee. Aandachtspunt in deze tijd is om ook mensen die niet aan een digitale sessie kunnen of willen deelnemen te bereiken.

Tijdens de avond is ook een *Mentimeter*-peiling onder aanwezigen gehouden. Uit de peiling blijkt dat een meerderheid van de deelnemers in het vervolg betrokken wil blijven bij de planvorming door deel te nemen aan de burgerraad.

Na de zomer hebben Amsterdam Wind en NDSM Energie een eerste concept participatieplan geschreven en dat tijdens een digitale bijeenkomst op 17 november 2020 gepresenteerd aan de omgeving en andere belangstellenden. Tijdens die bijeenkomst is getoetst of de aanpak voor participatie en communicatie volledig is, en zo niet welke suggesties er waren voor wijziging of aanvulling. Ook bij deze bijeenkomst is gebruik gemaakt een Mentimeter-peiling.

Het participatieplan is daarna verder uitgewerkt op basis van aanvullingen en suggesties. Inmiddels is de ontvangen feedback verwerkt en ligt het participatieplan ter goedkeuring voor aan de gemeente.

Na goedkeuring van het participatieplan organiseren Amsterdam Wind en NDSM Energie vier omgevingsberaden, rond de verschillende onderwerpen, zoals onder 4.1 beschreven. Naar verwachting vindt het eerste omgevingsberaad in het tweede kwartaal van 2021 plaats.

Het resultaat van de omgevingsberaden is een concreet plan waarmee een vergunningaanvraag kan worden opgestart. Voor dat plan zullen de coöperaties de gemeente vragen goedkeuring te verlenen. Dat gaat via een formele procedure. De gemeente levert voor het traject een concreet overzicht van de formele stappen. Voor dit formele traject van de vergunningsaanvraag zijn in de wet officiële inspraakmogelijkheden vastgelegd. Belanghebbenden hebben dan zes weken lang de mogelijkheid om hun mening over besluiten te geven. Uiteindelijk kan het zo zijn dat een rechter moet oordelen

over het besluit om de vergunning toe te kennen. Gedurende die fase is er geen ‘werk’ voor de omgevingsberaden maar loopt de communicatie vanzelfsprekend door.

6.3 Keuzes en voorbehoud

Amsterdam Wind en NDSM Energie streven naar een optimaal plan voor windmolens in het gebied, De inkomsten, in termen van geld en stroom, verdelen ze tussen belanghebbenden in de directe omgeving, de coöperaties en hun leden. De hoogte van de te verdelen inkomsten is afhankelijk van keuzes die we samen gaan maken. Die keuzes hebben immers direct of indirect, via de stroomopbrengst, invloed op de inkomsten.

De uitkomsten van de omgevingsberaden nemen we op in het uiteindelijke plan voor windmolens in dit gebied. Een voorwaarde is uiteraard wel dat er een werkbare businesscase overblijft.

Handige links

- www.ndsmenergie.nl
- www.amsterdam-wind.nl
- https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/duurzaamheid/duurzame-energie/
- https://energieregionhz.nl/
- https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Duurzaamheid_Milieu
- https://www.windenergie.nl/inspraak-en-participatie/participatie
- https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-energie/windenergie-op-land
- https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/acceptatie-en-participatie/gedragscodes

Contactgegevens

Amsterdam Wind

Tineke de Vries - tineke@amsterdam-wind.nl

Frank Boon - frank@amsterdam-wind.nl

NDSM Energie

Keijen van Eijk - keijen@ndsmenergie.nl

Bijlagen

Bijlage 1: Lijst van stakeholders

Lijst met Stakeholder groepen
Bewoners en bedrijven
Bewoners Noorder IJ-plas gebied, Tuindorp Oostzaan, Molenwijk, Oostzanewerf
Bewonersvereniging Zijkanaal H, Wijkopbouworgaan Tuindorp Oostzaan
Bedrijven Cornelis Douwes Terrein en NDSM-werf
Bewoners buurgemeenten (binnen straal van 2 à 3 km) Zaanstad, Landsmeer en Oostzaan
Bedrijven nabije bedrijventerreinen Oostzaan, Zaanstad (Achtersluispolder)
Gebruikers van het Noorder IJ-plas gebied zoals de mountainbike vereniging, wandelaars en andere re-creanten
Leden van Amsterdam Energie, Zuiderlicht, Onze Amsterdamse Energie Noord, de Windvogel en NDSM Energie
Overheden
Gemeente Amsterdam, Stadsdeel Noord
Gemeente Zaanstad, Gemeente Oostzaan, Gemeente Landsmeer
Provincie Noord-Holland
Waternet, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG)
Rijkswaterstaat, Defensie, Luchtverkeersleiding Nederland (LvNL), Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)
Havenbedrijf Amsterdam
NGO's
Milieufederatie Noord-Holland, Instituut voor Natuureducatie en duurzaamheid (IVN Amsterdam), Stichting Natuur en Milieu, Greenpeace, Vereniging Vogelbescherming Nederland, Vogelwerkgroep Amsterdam, Urgenda, Werkgroep Oostzanerveld, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek
Overig

Lijst met Stakeholder groepen
Heliport Amsterdam
Financieel toezicht (relevant in kader participatie): Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederland-sche Bank (DNB)
Angsaw - Amsterdam Noord Groene Stad aan het Water
TenneT, Gasunie
Schiphol

Bijlage 2: Schematische weergave participatiemodel

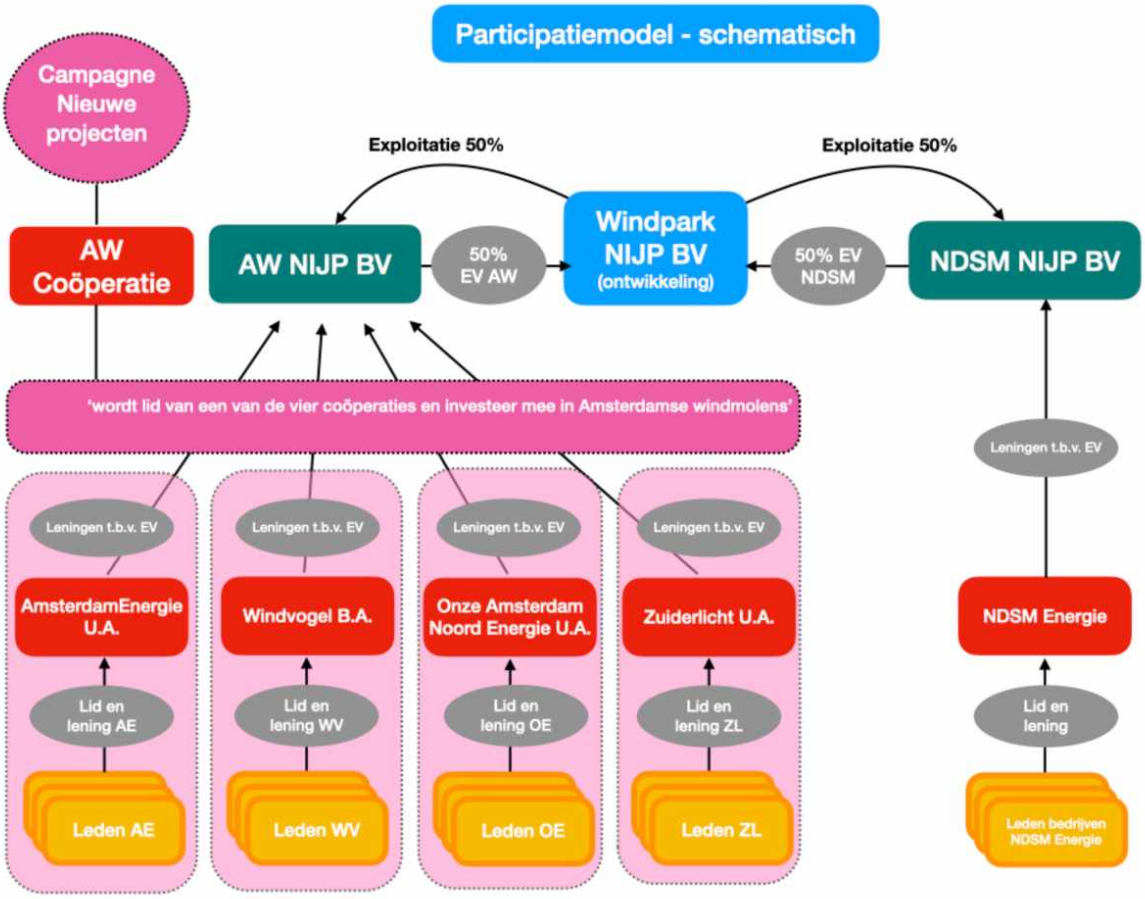

Figuur 6: Organogram coöperatief financieel participatiemodel windmolens Noorder IJ-plas

Bijlage 3: Stappenplan

✓	Initiatief voor coöperatieve ontwikkeling van windenergie bij Noorder IJ-plas (zoekgebied 2) is gepresenteerd aan omgeving tijdens twee online bewonersavonden op 25 en 30 juni 2020 • de initiatiefnemers zijn bekend: Amsterdam Wind (coöperaties Amsterdam Energie, Onze Amsterdam Noord Energie, de Windvogel en Zuiderlicht) en coöperatie NDSM Energie • Pondera Consult heeft een quikscan uitgevoerd om de technische haalbaarheid voor windenergie in kaart te brengen • gemeente en initiatiefnemers hebben een intentieovereenkomst gesloten waarin de gemeente de intentie uitspreekt om planologische medewerking te verlenen aan het initiatief
✓	Het concept-participatieplan is met omgeving en belangstellenden besproken tijdens een digitale bijeenkomst op 17 november 2020. De uitgangspunten van het participatieplan zijn toegelicht en aanwezigen hebben input kunnen geven op het het concept.
✓	De input uit de omgeving is verwerkt in het concept-participatieplan
✓	Het concept-participatieplan wordt ter goedkeuring aangeboden aan College van B&W van Amsterdam - maart 2021
	Omgevingsberaad 1 heeft plaatsgevonden*: • de rolverdeling en uitgangspunten van de omgevingsberaden zijn bij alle aanwezige omwonenden en belangstellenden bekend; • zorgen en wensen van omwonenden zijn geïnventariseerd door initiatiefnemers; en • benodigde kennis voor omgevingsberaad 2 is benoemd en de wijze en (indicatieve) termijn van opvolging van de zorgen en wensen is bekend
	Omgevingsberaad 2 heeft plaatsgevonden*: • terugblik conclusies van vorig omgevingsberaad en update stand van zaken; • de mogelijke scenario's voor ruimtelijke inpassing zijn besproken; en • ontbrekende kennis om de scenario's te verfijnen is benoemd.
	Omgevingsberaad 3 heeft plaatsgevonden*: • terugblik conclusies van vorig omgevingsberaad en update stand van zaken; • de uitkomsten van de onderzoeken zijn gedeeld; • de scenario's voor ruimtelijke inpassing zijn gepresenteerd en bewoners kunnen hierover in een interactieve sessie meedenken; en • eventueel benodigd vervolgonderzoek is benoemd.

	Omgevingsberaad 4 heeft plaatsgevonden*:
	• terugblik conclusies van vorig omgevingsberaad en update stand van zaken; de uitkomsten van eventueel vervolgonderzoek zijn besproken; en
	• Voorkeursscenario is bekend de keuze voor het voorkeursscenario is toegelicht, waaronder:
	  • het aantal en de locaties van de windmolens;
	  • de afwegingen en conclusies ten aanzien van mogelijke hinder, impact op natuur en mitigatie en koppelkansen; en
	  • mogelijkheden voor bewoners en bedrijven om financieel te profiteren van de windmolens.

	Alle benodigde ruimtelijke onderzoeken zijn afgerond en de vergunningsaanvraag is gereed voor indienen. Initiatiefnemers informeren via hun website en nieuwsbrief over de mogelijkheid en de wijze waarop belanghebbenden een zienswijze kunnen indienen.
	De vergunning ligt zes weken lang ter inzage: Iedereen die dat wil kan gedurende deze periode een zienswijze indienen

	Informatie-sessie financiële participatie heeft plaatsgevonden*:
	• het is duidelijk onder welke voorwaarden bewoners en bedrijven financieel kunnen participeren in het windpark;
	• de Omwonendenregeling voor omwonenden die niet financieel willen of kunnen participeren in het windpark is bekend;
	• De mogelijke bestemmingen en wijze van beheer en zeggenschap over het Omgevingsfonds komen in co-productie tot stand;
	  • er is een lijst van mogelijke bestemmingen voor het Omgevingsfonds samengesteld op basis van een inventarisatie onder omwonenden;
	  • er is een comité van bewoners aangewezen om het Omgevingsfonds samen met de coöperaties te beheren

	Start bouw: Wanneer alle bovenstaande punten zijn afgevinkt, de vergunning is verleend, de financiering van het windpark rond is en de contracten met leveranciers gesloten zijn kunnen de bouwwerkzaamheden beginnen.
	** van ieder omgevingsberaad zal een verslag opgemaakt worden. Het verslag is na het omgevingsberaad op de website te vinden en zal via onze nieuwsbrief verspreid worden. Aan het begin van het daaropvolgend omgevingsberaad geven initiatiefnemers een terugblik en een update van de voortgang van het project.*

From: "[redacted]@haarlemmermeer.nl>
Sent: Mon, 31 May 2021 11:09:42 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: Zoekgebieden Amsterdam vastgesteld

Nogmaals gefeliciteerd [redacted]

En: intelligente benadering (incl. die uitsmijter met 2 maal 'onaanvaardbaar' – slim 😊!)

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Coördinator RES Haarlemmermeer

Van: [redacted]@amsterdam.nl> **Namens** [redacted]
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 16:54
Aan: [redacted]@diemen.[redacted]@diemen.nl>; [redacted]@ouder-amstel.nl' [redacted]@ouder-amstel.nl>; [redacted]@weesp.nl>; [redacted]@derondevenen.nl' [redacted]@derondevenen.nl>; [redacted]@waterland.nl' [redacted]g@waterland.nl>; [redacted]@landsmeer.nl' [redacted]@landsmeer.nl>; '[redacted]@oostzaan.nl' [redacted]@oostzaan.nl>; [redacted]@zaanstad.nl [redacted]@zaanstad.nl>; [redacted]@gooisemeren.nl' [redacted]@gooisemeren.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl>; [redacted]@amstelveen.nl' [redacted]@amstelveen.nl>; 'bestuurssecretariaat@diemen.nl' <bestuurssecretariaat@diemen.nl>; 'bestuurssecretariaat@ouder-amstel.nl' <bestuurssecretariaat@ouder-amstel.nl>; 'bestuurssecretariaat@weesp.nl' <bestuurssecretariaat@weesp.nl>; 'secretariaatwethouders@derondevenen.nl' <secretariaatwethouders@derondevenen.nl>; 'bestuurssecretariaat@waterland.nl' <bestuurssecretariaat@waterland.nl>; 'wethouders@oostzaan.nl' <wethouders@oostzaan.nl>; 'SecretariaatWethoude[redacted]t@zaanstad.nl' <SecretariaatWethouder[redacted]t@zaanstad.nl>; 'bestuurssecretariaat@gooisemeren.nl' <bestuurssecretariaat@gooisemeren.nl>; Secretariaat[redacted] <Secretariaat[redacted]@haarlemmermeer.nl>; Secretariaat Wethouder Doorninck <secretariaatwethoudervandoorninck@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@diemen.nl' [redacted]@diemen.nl>; [redacted]@ouder-amstel.nl' [redacted]@ouder-amstel.nl>; [redacted]@weesp.nl>; [redacted]@derondevenen.nl' [redacted]@derondevenen.nl>; '[redacted]@waterland.nl[redacted]@waterland.nl>; [redacted]@landsmeer.nl' [redacted]@landsmeer.nl>; '[redacted]@odijmond.nl' <[redacted]@odijmond.nl>; [redacted]@Zaanstad.nl' [redacted]@Zaanstad.nl>; [redacted]' [redacted]@gooisemeren.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl>; '[redacted]@amstelveen.nl' [redacted]@amstelveen.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Zoekgebieden Amsterdam vastgesteld

Beste relatie,

Gisteravond heeft de gemeenteraad van Amsterdam de zoekgebieden voor windenergie vastgesteld. Een meerderheid van de raad stemde voor de plannen om binnen de gemeentegrenzen ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen. De plannen maken, samen met de ambitie om voor 400 MW aan zonnepanelen op grote daken te plaatsen, deel uit van de Regionale Energie Strategie (RES).

Als relatie en/of betrokkene bij de ontwikkeling van opwek van duurzame energie in Amsterdam informeren we u hierbij over deze belangrijke stap.

Vervolg

Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom voor de nieuwe zoekgebieden een 'reflectiefase' plaats. De gemeente neemt meer tijd om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren. Onderdeel van het afwegingskader is een 'Health Impact Assessment', waarmee mogelijke gezondheidseffecten door windturbines zo goed mogelijk in beeld worden gebracht. De gemeenteraad moet het afwegingskader vaststellen. Pas na deze fase wordt binnen de verschillende zoekgebieden nader onderzoek gedaan naar specifieke locaties voor windturbines.

Afspraken met initiatiefnemers
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt vervolgens met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. In het participatieplan moeten initiatiefnemers ook opnemen op welke manier zij sessies met bewoners gaan organiseren en hoe de informatie zo laagdrempelig mogelijk wordt aangeboden. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van B en W worden goedgekeurd.

Nader onderzoek
Vervolgens gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen naar onder meer gezondheid en geluid, de uitwerking van het lokale eigendom en de effecten op de natuur en het landschap. Initiatiefnemers kunnen zich pas na de reflectiefase melden. Ook een Milieueffectrapportage (MER) wordt opgesteld, die wordt opgenomen in de besluitvorming. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windturbine neergezet.
Persbericht
U kunt hier het volledige persbericht van de gemeente Amsterdam lezen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. [redacted]@amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

****
****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

****
****

From: [redacted]E@Noord-Holland.nl>
Sent: *Mon, 31 May 2021 12:00:38 +0100*
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: *RE: toepassen HIA bij windturbineprojecten*

Dank je wel [redacted]
Sounds good

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 31 mei 2021 12:40
Aan: [redacted]E@Noord-Holland.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: toepassen HIA bij windturbineprojecten

Dag [redacted]
We zijn nu bezig om een plan van aanpak voor de reflectiefase dusdanig uit te werken dat hij hopelijk , zoals door de wethouder aangegeven tijdens het raadsdebat, nog voor de zomer ter informatie naar de raad gestuurd kan worden.

Bij het uitwerken van het plan van aanpak betrekken we ook de RES partners (buurgemeentes, stadsdelen, jullie als PNH en de energieregio) plus een specifieke belanghebbenden, bestaande uit o.a. windalarm, Amsterdam Wind, bezorgde artsen, volkstuinders, JongRES, NMF en andere.
We denken nu eraan om ook een klankbordgroep/ begeleidingsgroep in te zetten, samenstelling nog niet nader bekend. Met hiervoor genoemde partijen zullen we uiteraard het gesprek verder blijven voeren.

We gaan ervan uit dat in het plan van aanpak ook uitspraken staan (op hoofdlijnen) over wat een afwegingskader (tenminste) inhoudt, met o.a. de onderwerpen natuur, gezondheid, ruimte.

We zullen voor het nader invullen van het afwegingskader veel verschillende activiteiten organiseren. Denk aan dialoogtafels, ethnografisch onderzoek met lokale excursies, mogelijk ook online waardebepaling, inloopbijeenkomsten, joint fact finding en meer. We zullen zorgen dat een zo divers mogelijk perspectief mee genomen wordt.

De buurgemeentes zijn onderdeel van het proces in de reflectiefase. Met hen vindt zowel bestuurlijk als ambtelijk regelmatig overleg plaats.

Over de duur van de reflectiefase hebben we nog geen afspraken gemaakt, dit is afhankelijk van het proces dat we met de belanghebbenden en belangenbehartigers doorlopen. Kwaliteit staat daarbij voorop. We houden nu rekening met een doorlooptijd van de reflectiefase van ca een half jaar, maar dat kan evengoed langer worden.

Hoop dat je daarmee wat meer informatie hebt!
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]s@ggd.amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 27 mei 2021 12:10
Aan: [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]s@amsterdam.nl>; [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: toepassen HIA bij windturbineprojecten

Hallo Monique,

De HIA is in het Amsterdamse proces gekomen omdat het RIVM in haar reactie op het raadsadres van de bezorgde (para)medici aangaf dat de gezondheidseffecten het beste in kaart gebracht kunnen worden met een HIA. De term HIA is vervolgens overgenomen in het antwoord van de wethouders. De naam HIA roept helaas nogal wat verwarring op. In de Amsterdamse gemeenteraad gaat het over HIA, gezondheidseffectscreening tot Amsterdamse gezondheidstoets. Wat de benaming ook is, de bedoeling van het inbrengen van een HIA/GES in het proces is om de gezondheidszorgen van de omwonenden serieus te betrekken.

Het klopt dat gezondheid ook in een MER opgenomen kan/moet worden, zie: https://api.commissiemer.nl/docs/mer/diversen/factsheet_13.pdf. Probleem daarbij is dat de MER vooral aangeeft dat het meegenomen moet worden, maar minder duidelijk is hoe dat moet gebeuren. Als een MER wordt opgesteld zonder dat van tevoren duidelijk vaststaat hoe de effecten van gezondheid door windturbines vastgesteld en gewogen moeten worden ontstaan verschillen tussen MERs en ligt de kritiek op de loer dat gezondheid niet voldoende is meegenomen bij de afweging. Daarom is het idee ontstaan om een onafhankelijke commissie vooraf te laten vaststellen hoe gezondheid meegenomen moet worden, welke indicatoren daarbij horen, en hoe die gewogen moeten worden, en wanneer sprake is van te grote gezondheidsrisico's.

Heel goed mogelijk dat zo'n commissie op hetzelfde uitkomt als nu door een MER commissie gevraagd zou worden, zoals het gebruik van de GES scoringsmethodiek. Maar het is juist niet de bedoeling om dat van tevoren vast te leggen, maar te zoeken naar een methode die door zoveel mogelijk stakeholders gedragen wordt. De WHO heeft een website over HIA gemaakt. Die is heel uitgebreid en geeft een mooi overzicht van het proces en de mogelijkheden. In de reactie van de (para)medici/Windalarm op de brief van de wethouders wordt hier ook naar verwezen: 'Ten tweede, gaan we er van uit dat u een HIA bedoelt zoals gedefinieerd door de WHO https://www.who.int/health-topics/health-impact-assessment#tab=tab_1.'

Dat is precies waar wij als GGD naar toe willen. Als de WHO en de door hen beschreven aanpak als autoriteit geaccepteerd wordt door de verschillende stakeholders, dan kan de discussie verder vanuit dezelfde basis.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior adviseur Leefomgeving
GGD Amsterdam

T 020 [redacted]
M 06 [redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

ma-di-do-vr

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 25 mei 2021 07:03
Aan: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: toepassen HIA bij windturbineprojecten

Beste [redacted]

De gemeente Amsterdam is voornemens om een Health Impact Assessment te gaan uitvoeren. N.a.v. een vraag van Yolande ben ik wat op zoek gegaan naar wat meer achtergrondinformatie over het toepassen van een HIA. Is een HIA nu gelijk aan het toepassen van de GES? Of is een HIA uitgebreider? En wat is het verschil dan met een normale MER?

Alvast dank voor je reactie.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Beleidsmedewerker geluid en leefbaarheid

Werkdagen ma t/m vrij (roostervrij: woensdag- en vrijdagmiddag)

T (023) [redacted]
M (06) [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
[redacted]@noord-holland.nl

Provincie
Noord-Holland

Van: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 18 mei 2021 12:21
Aan: [redacted]@Noord-Holland.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: bijdrage reflectiebijeenkomst 19-5

Hallo [redacted],

Meteen pittige vragen voorafgaand aan de bijeenkomst.

De GGD Amsterdam is niet van mening dat windturbineprojecten moeten worden stopgezet totdat nader onderzoek alle gezondheidseffecten in beeld heeft gebracht. Er wordt al enkele decennia onderzoek gedaan naar omgevingsgeluid waardoor de effecten op het welzijn en de gezondheid al goeddeels bekend zijn. Er is minder onderzoek gedaan naar de effecten van windturbines omdat dat een relatief nieuwe geluidbron is, maar de uitkomsten van onderzoek tonen wel een consistent beeld. Dat bevestigt het RIVM ook in haar laatste literatuurreview uit 2020. Tegenstanders vergroten momenteel de gezondheidseffecten die windturbines veroorzaken. Dat is logisch, net als voorstanders aangeven dat het geluidsniveau van windturbines veel lager is dan van ander omgevingsgeluid, zoals wegverkeer.

Dat neemt niet weg dat de introductie van een nieuwe geluidbron bij een (klein) deel van de omwonenden tot geluidhinder en mogelijk slaapverstoring zal leiden, ook als aan de geluidsnormen wordt voldaan. De mate van hinder en het aantal gehinderden hangt af van het geluidsniveau waar omwonenden mee te maken krijgen, maar ook van andere factoren zoals het gevolgde participatieproces. De GGD'en komen hierbij op voor het gezondheidsbelang en pleiten ervoor om de advieswaarden van de WHO te gebruiken (net als we dat doen voor wegverkeer, railverkeer, vliegverkeer).

De rol van de gemeenten is om een afweging te maken tussen de voor- en nadelen van verschillende opties om de energietransitie mogelijk te maken. Het welzijn en de gezondheid en de zorgen die bewoners zich daarover maken is daarbij natuurlijk belangrijk. Effecten op de gezondheid kunnen samen met andere milieueffecten in beeld worden gebracht met bv. een MER onderzoek. Maar ook – zoals nu in Amsterdam gebeurt – extra nadruk gegeven worden door een aparte health impact assessment. Ik verwacht niet dat een HIA meer info gaat opleveren dan de 'standaard' MER, maar begrijp waarom bestuurders dit instrument kiezen om tegemoet te komen aan de zorgen van omwonenden. De GGD'en kunnen gemeenten ondersteunen bij het opstellen en/of uitvoeren van een HIA, maar het heeft mijn voorkeur dat toegewerkt wordt naar een landelijk format voor een HIA zodat er duidelijkheid gecreëerd wordt. Daar zou ook uit de inventarisatie kunnen komen waar [redacted] om vraagt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior adviseur Leefomgeving
GGD Amsterdam

T 020 [redacted]
M 06 [redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

ma-di-do-vr

Van: [redacted]@Noord-Holland.nl>
Verzonden: maandag 17 mei 2021 15:22
Aan: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
CC: [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: bijdrage reflectiebijeenkomst 19-5

Dag [redacted]
Woensdag a.s. lever jij bijdrage aan reflectiebijeenkomst RES.
In de voorbereiding vanochtend met gedeputeerde Edward Stigter gaf ik aan dat jij/GGD Amsterdam achter de strengere WHO normen staat.
Dat zal de vraag oproepen bij aanwezige volksvertegenwoordigers wat dat betekent.
We krijgen al moties met de oproep om windparken stop te zetten tot alle gezondheidsrisico's in beeld zijn. De roep om nader/meer onderzoek zwelt aan.
Edward Stigter zal aangeven dat we in IPO verband inventariseren waar provincies behoefte aan hebben qua nader onderzoek.
En dat we waar nodig daarvoor gaan lobbyen bij Rijk; RIVM moet ons inziens de centrale, toonaangevende bron van actuele inzichten blijven.

Mijn vraag aan jou is wat wat jou betreft de rol van de gemeenten is waar het gaat om in beeld brengen hinder/risico's op lokaal niveau.
Is dat in de lijn van wat Amsterdam nu voor wil gaan schrijven aan initiatiefnemers – de health impact assesment. En/of geluidssimulatie en/of..
En wat rol GGD daarbij is.
En of jij vindt dat er eerst nader onderzoek nodig en we tot dan toe zoekgebieden /locaties wind stop moeten zetten
Dat helpt m.n. de aanwezige lokale volksvertegenwoordigers om te zien wat hun rol is . Maar ook of windlocaties stopzetten nu echt nodig is

Ik hoor graag van je
Grtz [redacted]

mw. [redacted]
procesmanager Transitie energie en grondstoffen
organisator Energielabs

Volg nu ook Duurzaam Noord-Holland op: *LinkedIn*

T (023) [redacted]
Houtplein 33 2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl
[redacted]@noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

CIRCULAIR EN ENERGIENEUTRAAL
SAMEN MAKEN WE HET WAAR

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

GGD Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als een e-mail niet voor u is bestemd, verzoekt de gemeente u vriendelijk ons van de juiste adressering op de hoogte te stellen en de e-mail te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie www.ggd.amsterdam.nl/proclaimer

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

aan-afmeldingen training reflexiviteit 1 juni 2021

Naam	aanwezig		opmerkingen
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	ja	1	
[redacted]	nee	0	
[redacted]	Nee	0	
[redacted]	Nee	0	
[redacted]	ja	1	
[redacted]	nee	0	
[redacted]	ja	1	
[redacted]	ja	1	
[redacted]	nee	0	
[redacted]	ja	1	
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	ja	1	
[redacted]	nee	0	wel digitaal
[redacted]	nee	0	wel digitaal
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	nee	0	wel digitaal
[redacted]	Nee	0	
[redacted]	Ja	1	(i.p.v. [redacted])
collega R&D	?	1	[redacted] vragen
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	Ja	1	
[redacted]	ja	1	Ineke zou digitaal aansluiten, maar heeft toch afgezegd en er is geen vervanger gevonden
[redacted]	nee	0	[redacted] heeft ook geen vervanger uit Noord kunnen regelen
[redacted]	nee	0	uitgebreid naar vervanging gezocht en (nog) niet gevonden
[redacted]	ja	1	Zuidoost
[redacted]	nee	0	
[redacted]	nee	0	
[redacted] Diemen	ja	1	
totaal		18	

Als iedereen die voorlopig of niet heeft gereageerd, wel komt, hebben we nu maxmaal 18 deelnemers (incl trainers).
NB: [redacted] en [redacted] willen digitaal aansluiten.
[redacted] moet er tussen 14 en 15 even tussenuit.

From: [redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Mon, 31 May 2021 14:46:40 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Fwd: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted] en [redacted]
Fyi
Groetjes
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag, mei 31, 2021 3:43 PM
Aan: [redacted]; Secretariaat Wethouder Doorninck
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Dag [redacted] en [redacted]

Ik heb zojuist terugkoppeling van de wethouder gekregen. Ze heeft Saskia Groenewoud gesproken. Daarbij hebben ze de volgende afspraken gemaakt:

- De voordracht gaat over 2 weken naar B&W
- Eind deze week komt er een afspraak met Saskia Groenewoud, wethouder Van Doorninck en ambtelijke ondersteuning om de punten van Noord te bespreken
- Een toelichting op de punten van Noord:
  - Participatie in CD is onduidelijk in het plan
  - HIA staat nog niet benoemd
  - soms is de toon heel stellig, kan onhandig uitpakken
  - wat is de rol van de gemeente in het verdere proces

De indruk van wethouder van Doorninck is dat we met een aantal aanpassingen in het collegebesluit aan deze zorgen tegemoet moeten kunnen komen. Als we bij afspraak eind van de week hier al tekstvoorstellen voor hebben, kunnen we wellicht zelfs B&W volgende week halen (middels spoedvoordracht).

@[redacted] zou jij in overleg met [redacted] een afspraak willen plannen voor eind deze week? Gaat om afspraak van 30 minuten. Met in ieder geval Saskia Groenewoud, wethouder Van Doorninck, [redacted]. Maar waarschijnlijk ook nog paar anderen, kan in overleg met [redacted] Graag [redacted] en ik in de cc.

@[redacted] kun jij hiermee uit de voeten? Zo nee, ik ben altijd bereikbaar voor vragen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: www.amsterdam.nl

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: maandag 31 mei 2021 12:48
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]

Uit noord begreep ik zijn er 2 belangrijke bezwaren/vragen zijn:

- Waarom is de reflectiefase niet van toepassing op het gebied van de Noorderijplas/CD terrein:
    - In de raad van 27 mei is dit besproken en vastgesteld. Dit zat in de raadsinformatiebrief. Daarnaast is er 27 mei een motie ingediend om de reflectiefase wel op dit gebied van toepassing te verklaren maar die motie is verworpen. De raad heeft hier dus inmiddels toe besloten
- Wanneer is het Cornelis Douwesterrein toegevoegd aan het gebied voor de Noorderijplas:
    - Het Cornelis Douwesterrein is altijd al onderdeel van het zoekgebied voor wind en onderdeel van het initiatief
    - In de intentieovereenkomst is dit duidelijk aangegeven
    - De communicatie en participatie in het kader van de RES en in het kader van dit initiatief heeft dit zich dan ook gericht op zowel de Noorderijplas en omgeving als het Cornelis Douwesterrein en omgeving

Groetjes
[redacted]

Van:

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]i@noord-holland.nl>
Sent: Mon, 31 May 2021 16:07:29 +0100
To: '[redacted]@haarlemmermeer.nl" [redacted]@haarlemmermeer.nl>; "[redacted]@alliander.com' [redacted]@alliander.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amstelveen.nl" [redacted]@amstelveen.nl>; "[redacted]@groenlicht.nl" <[redacted]@groenlicht.nl>; "[redacted]@appm.nl" <[redacted]@appm.nl>; "[redacted]@haarlem.nl" <[redacted]@haarlem.nl>; [redacted]" [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@regiogv.nl" <[redacted]@regiogv.nl>; [redacted]@rijnland.net" [redacted]@rijnland.net>; [redacted]@hhnk.nl" <[redacted]@hhnk.nl>; [redacted]@Zaanstad.nl" [redacted]@Zaanstad.nl>; [redacted]@overmorgen.nl" [redacted]@overmorgen.nl>; [redacted]@npres.nl" [redacted]@npres.nl>; "[redacted]" [redacted]@noord-holland.nl>; '[redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; "[redacted]@noord-holland.nl>
Cc: "[redacted]@hilversum.nl" [redacted]@hilversum.nl>; [redacted]@rijnland.net" [redacted]@rijnland.net>; [redacted]@waternet.nl" [redacted]@waternet.nl>; [redacted]@waternet.nl" [redacted]@waternet.nl>; [redacted]@hhnk.nl" [redacted]@hhnk.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@bloemendaal.nl" [redacted]@bloemendaal.nl>; [redacted]@heemstede.nl" [redacted]@heemstede.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl" [redacted]@haarlemmermeer.nl>; [redacted]@velsen.nl" [redacted]@velsen.nl>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@heemskerk.nl" [redacted]@heemskerk.nl>; [redacted]@diemen.nl" [redacted]@diemen.nl>; [redacted]@minezk.nl" [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl" [redacted]@haarlemmermeer.nl>; [redacted]@beverwijk.nl" [redacted]@beverwijk.nl>; [redacted]@haarlem.nl" [redacted]@haarlem.nl>; '[redacted]@stedin.net" [redacted]@stedin.net>; '[redacted]@stedin.net" [redacted]s@stedin.net>; [redacted]@Noord-Holland.nl>; [redacted]@appm.nl" [redacted]@appm.nl>; "[redacted]@haarlem.nl" <[redacted]@haarlem.nl>
Subject: RES NHZ: documenten ter informatie
Attachments: Beantwoording vragen Spiekkaarten - DEF NHZ.docx, 20210527 RES 1.0 online en in de media.pdf, 20210518 Slides bijeenkomst burgerfora in de RES.pdf

Allen,

Hierbij informatie wat wij graag met jullie delen:

- Ter informatie de 'Spiekkaarten' zoals opgemaakt door de participatiecoalitie (voor Volksvertegenwoordigers) en verspreid in oa hun nieuwsbrief: "De komende weken buigen raden, staten en waterschapsbesturen zich over de regionale energieplannen waaraan de afgelopen tweeënhalf jaar in dertig regio's is gewerkt. Geen eenvoudige opgave voor de volksvertegenwoordigers om deze plannen te beoordelen. Om ze hierbij te helpen heeft de Participatiecoalitie speciale Spiekkaarten gemaakt."

- Op 18 mei heeft NPRES een 'Leer-werkbijeenkomst burgerfora in de RES' gehouden. In de bijlagen de gedeelde informatie hierover. Nog meer info : Home G1000 Burgerberaad Burgerforum en dialoog participatie

- Nathalie en haar communicatie-collega's hebben weer een 'mediaoverzichtje' gemaakt: "RES 1.0 Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid online en in de media".

Enjoy!

Hartelijke groet,

[redacted]

T (023) [redacted]

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Beantwoording vragen Spiekkaarten

Bewoners en maatschappelijke organisaties doen mee! Meedenken, meedoen, meebeslissen.

Hebben bewoners en maatschappelijke organisaties input kunnen geven voor de RES?

Aan de RES 1.0 is ruim twee jaar gewerkt met als belangrijkste mijlpalen: de startnotitie, de concept-RES en de reactienota met als eindresultaat de RES 1.0. Het proces is bottom-up uitgevoerd met veel ruimte voor participatie en reflectie. In Noord-Holland Zuid zijn meer dan honderdveertig bijeenkomsten georganiseerd, waaraan in wisselende samenstelling volksvertegenwoordigers, belanghebbenden, deskundigen, bedrijven, energiecoöperaties, maatschappelijke organisaties en bewoners hebben meegedaan. Ook de ParticipatieCoalitie in Noord-Holland is hierbij betrokken geweest. Aan richting Concept RES hebben gemeenten eigen 'lokale ateliers' georganiseerd, waarin een selecte groep al dan niet specifiek uitgenodigde bewoners zich mocht uitspreken over bepaalde opwekmethoden in bepaalde gebieden.

Hoe heeft deze input een rol gespeeld bij de gemaakte keuzes in de RES?

Het RES-proces kende verschillende momenten voor input door (belangen)organisaties en voor individuele bewoners, die op verschillende wijzen is meegenomen. Deze input is leidend geweest voor de inhoud van de RES en heeft grote invloed gehad op keuzes van volksvertegenwoordigers en colleges in de RES 1.0. De volksvertegenwoordigers hebben door middel van wensen en bedenkingen op de concept-RES input gegeven voor de RES 1.0. De inbreng van natuurorganisaties heeft ertoe geleid dat er een aantal zoekgebieden voor zon en/of wind in natuurgebieden is geschrapt. Ook is bijvoorbeeld naar aanleiding van bezwaren uit de samenleving het aantal zoekgebieden voor windenergie teruggebracht.

Is er een kader opgenomen over proces- en omgevingsparticipatie?

Ja. In de startnotitie van de RES zijn kaders vastgelegd voor de procesparticipatie in het RES-proces. In de RES zelf zijn acht uitgangspunten opgenomen voor de realisatie van de RES. Eén daarvan is 'Zorgvuldige participatie: bij planvorming kunnen inwoners/ belanghebbenden meedenken en faciliteert de gemeente inwonersinitiatieven'

Hoe zorgen gemeente en lokale initiatiefnemers ervoor dat iedereen wordt gehoord, dus ook bijvoorbeeld jongeren en de zwijgende meerderheid?

Commented [redacted] Beantwoording gemeente

Welke communicatiestrategie hanteert het college om de ambities voor duurzame energie positief te positioneren, zodat iedereen wordt uitgedaagd om mee te doen?

Commented [redacted] Beantwoording gemeente

Is de expertise van onafhankelijke experts, zoals het RIVM en de GGD, benut en ingezet?

Ja, onder andere bij de thematafels zijn experts vanuit verschillende instanties aanwezig geweest. Bijvoorbeeld bij de thematafel 'ruimtelijke ontwikkelprincipes voor zon en windenergie'. Zie voor meer toelichting over de thematafels het 'katern Thematafels'. Ook via het Nationaal Programma RES wordt aandacht besteed aan het onderwerp 'gezondheid'.

Daarnaast is één van de uitgangspunten voor de uitwerking van de RES: 'De wettelijke afstandscriteria en normen voor (geluids)overlast dienen als het uitgangspunt. Lokale overheden kunnen besluiten tot strengere normen.'

Lusten en lasten in balans

Is er invulling gegeven aan 50% lokaal eigendom? En hoe is lokaal eigendom geregeld in de beleidskaders voor wind- en zonne-energie?
In de RES is als één van de uitgangspunten (p.9) aangegeven dat er wordt gestreefd naar minimaal 50% lokaal eigendom per energieproject. Beleidskaders voor wind- en zonne-energie ontbreekt meestal nog bij gemeenten. De bedoeling is dat gemeenten hiermee richting RES 2.0 actief aan de slag gaan. Nu al kan de minimaal 50% lokaal eigendom bij projecten ingevuld worden samen met (lokale) energiecoöperaties. Inwoners kunnen dan via een energiecoöperatie deelnemen aan een energieproject. Om invulling te geven aan het streven van 50% lokaal eigendom, heeft de ParticipatieCoalitie in opdracht van de RES organisatie een handreiking opgesteld hoe lokaal eigendom opgenomen kan worden in beleid. Hiervoor is een speciale menukaart ontwikkeld.
Zie deze link: Leidraad-lokaal-eigendom-—-Participatiecoalitie-NH-februari-2021.pdf (mnh.nl)

Zijn de voorwaarden voor financiële participatie en procesparticipatie opgenomen in de RES 1.0 en het gemeentelijk beleid? Is het bijvoorbeeld duidelijk wie profiteren van de energieopbrengsten?
Het uitgangspunt over lokaal eigendom in de RES is het kader. De voorwaarden moet elke gemeenten zelf gaan vastleggen. Vaak vraagt dit ook om maatwerk per project. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de handreiking zoals hierboven benoemd.

Commented [redacted] Beantwoording gemeente

Hoe ondersteunt het college lokale initiatiefnemers, zoals energiecoöperaties en grondeigenaren, financieel tijdens de eerste risicovolle fase van een ontwikkeling?
De provincie Noord-Holland verstrekt subsidie aan burgercollectieven om burgers te stimuleren te investeren in duurzaamheidsmaatregelen: Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven N-H 2018 - Provincie Noord-Holland

Commented [redacted] Beantwoording gemeente

Is er gedacht aan de wijze waarop minder vermogende inwoners kunnen meeprofiteren van de opbrengsten van duurzame-energieprojecten?
In de leidraad Lokaal Eigendom, zoals hierboven genoemd, staan oa mogelijkheden om minder vermogende bewoners te laten meeprofiteren, bijvoorbeeld via een omgevingsfonds.

Commented [redacted] Beantwoording aanvullen door gemeente

Transparante borging van landschap en natuur

Zijn de natuur- en landschappelijke waarden in de regio inzichtelijk gemaakt? En welke (eventuele) voorwaarden stelt de gemeente om deze te versterken?
Bij aanvang van het RES proces is van iedere deelregio een 'foto' gemaakt; een inventarisatie van de ruimtelijk-energetische situatie van de regio. De foto geeft inzicht in de energetische mogelijkheden, landschappelijke karakteristieken en ruimtelijke beperkingen van de (deel)regio. Deze inventarisatie per deelregio vormt een belangrijke onderlegger voor de te

vormen Regionale Energiestrategie (RES) van Noord-Holland Zuid. Deze foto's zijn terug te vinden op de website: Documenten – Noord-Hollandse Energieregio Zuid (energieregionhz.nl)
De ParticipatieCoalitie heeft in samenwerking met de TBO's in Noord-Holland een visie kaart opgesteld voor zon en wind. Deze visiekaart is opgenomen in de handreiking 'Onderzoek zoekgebieden en initiatieven, vanuit het perspectief Landschap, Natuur en Leefomgeving'. Deze handreiking is een product van de thematafel 'ruimtelijke ontwikkelprincipes zonne- en windenergie. De handreiking vindt u hier.

Zijn de keuzes voor het ruimtegebruik helder afgewogen?
Een aantal zoekgebieden is tijdens het proces aangepast of afgevallen, onder andere door afwegingen over ruimtegebruik. Bij het concretiseren van de zoekgebieden zullen verdere afwegingen en keuzes gemaakt worden. Een totaal beeld van het proces om te komen tot de RES 1.0 is terug te vinden op de website: The Making Of – Noord-Hollandse Energieregio Zuid (energieregionhz.nl).

Stelt de gemeente voorwaarden aan de landschappelijke inpassing en het versterken van de natuurwaarden bij gebiedstoewijzing van duurzame energieprojecten?

Commented [redacted] Beantwoording gemeente

Is er een monitoringsysteem dat de samenhang en opeenstapeling van de effecten op natuur en landschap inzichtelijk maakt?
Ja. Er is een RES-viewer ontwikkeld waar de zoekgebieden (en de informatie van de gebiedspaspoorten) in te zien zijn. Ook zijn andere kaartlagen toegevoegd, onder andere kaarten m.b.t. natuurwaarden. De RES-viewer helpt bij het inzichtelijk maken van de benodigde informatie bij de verdere uitwerking van de zoekgebieden.

Zijn bij de landschappelijke inpassing de mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik bekeken?

Bij het concretiseren van de zoekgebieden is dit een aandachtspunt. Als kader gelden hiervoor de volgende drie uitgangspunten van de RES:

- Op projectniveau wordt gestreefd naar het creëren van toegevoegde waarde voor landschap en natuur en het mitigeren van negatieve effecten op de natuur en omgeving;
- Ruimtelijke samenhang is belangrijk. De provincie neemt het voortouw om deze te bewaken;
- Koppelkansen worden per project verkend en waar mogelijk benut.

NOORD-HOLLANDSE ENERGIE REGIO

RES 1.0 Noord-Holland Noord en
Noord-Holland Zuid online en in de media

Pittige gesprekken over energie, landschap, kansen, draagvlak en ambities

27 mei 2021

NOORD-HOLLANDSE ENERGIE REGIO

Aanpak

De RES'en 1.0 van Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid zijn op 11 april gepubliceerd en aangekondigd via:

- een persbericht
- nieuwsbrieven van de energieregio's
- sociale mediakanalen (LinkedIn/Twitter)
- websites
- communicatiekanalen van provincie en gemeenten

- Toegelicht met een online informatiebijeenkomst per energieregio (21 en 28 april)

- Ondersteund met video's:
  - RES 1.0 de trailer
  - Instructie: hoe lees ik de kaarten in de RES
  - Jongeren over de RES

Video’s

RES 1.0 de trailer

Informatieavond en 21 en 28 april

Hoe lees ik de RES

Jongeren over de RES

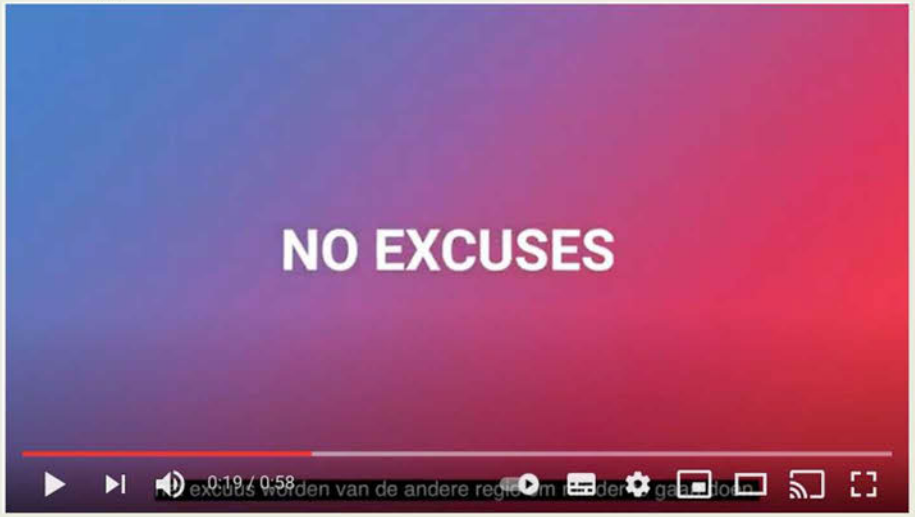

Bezoekcijfers websites energieregio's april 2021

www.energieregionhn.nl

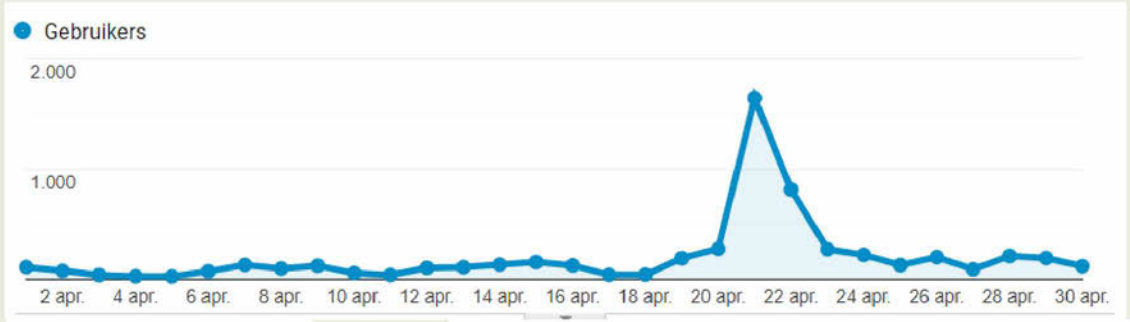

Gebruikers
4.826

Paginaweergaven
16.039

Bestbezochte pagina's

Paginatitel	Paginaweergaven
Informatieavond RES – Noord-Hollandse Energie Noord	3.648
Home – Noord-Hollandse Energie Noord	2.981
RES – Noord-Hollandse Energie Noord	1.889
RES Downloaden – Noord-Hollandse Energie Noord	1.306
Concept-RES – Noord-Hollandse Energie Noord	715
Eerlijke verdeling van lusten en lasten bij opwek van hernieuwbare energie – Noord-Hollandse Energie Noord	687
Documenten – Noord-Hollandse Energie Noord	339
RES-viewer – Noord-Hollandse Energie Noord	319
Nieuwsoverzicht – Noord-Hollandse Energie Noord	306
Contactgegevens gemeenten – Noord-Hollandse Energie Noord	245

- Bijna 5000 bezoekers
- Informatieavond en home best bezochte pagina's

www.energieregionhz.nl

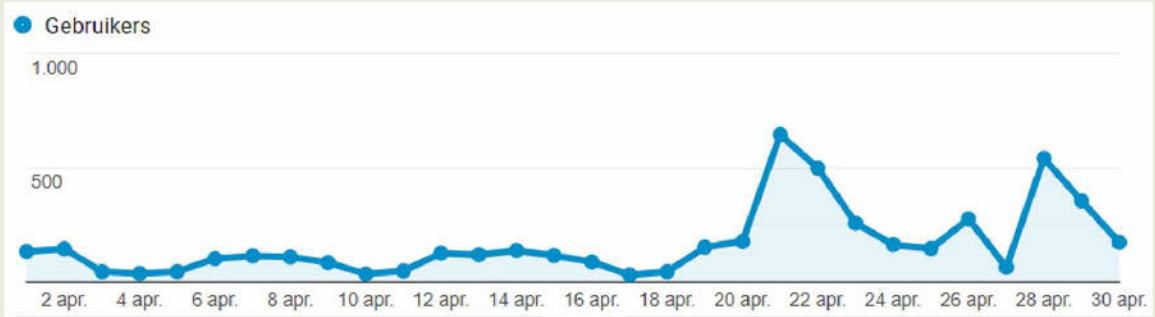

Gebruikers
4.128

Paginaweergaven
12.970

Bestbezochte pagina's

Paginatitel	Paginaweergaven
Home – Noord-Hollandse Energie Zuid	2.694
Informatieavond RES – Noord-Hollandse Energie Zuid	2.026
RES 1.0 – Noord-Hollandse Energie Zuid	1.099
RES Downloaden – Noord-Hollandse Energie Zuid	1.073
Ambitie van 2,7 TWh haalbaar met ruimte voor zorgvuldige afweging – Noord-Hollandse Energie Zuid	606
Documenten – Noord-Hollandse Energie Zuid	591
Concept-RES – Noord-Hollandse Energie Zuid	533
RES – Noord-Hollandse Energie Zuid	310
"Onze open houding is wennen voor de tegenstanders van windturbines" – Noord-Hollandse Energie Zuid	297

- Ruim 4000 bezoekers
- Homepage en informatieavond best bezochte pagina's

Bereik social op 21 april

LinkedIn NHN

Energieregio Noord-Holland Noord
788 volgers
1 w • Bewerkt •

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 Noord-Holland Noord staat op onze website! De ambitie is om in 2030 3,6 TWh aan duurzame energie op te wekken. 1,5 TWh extra boven op de 2,1 TWh die nu al wordt opgewekt ... meer weergeven

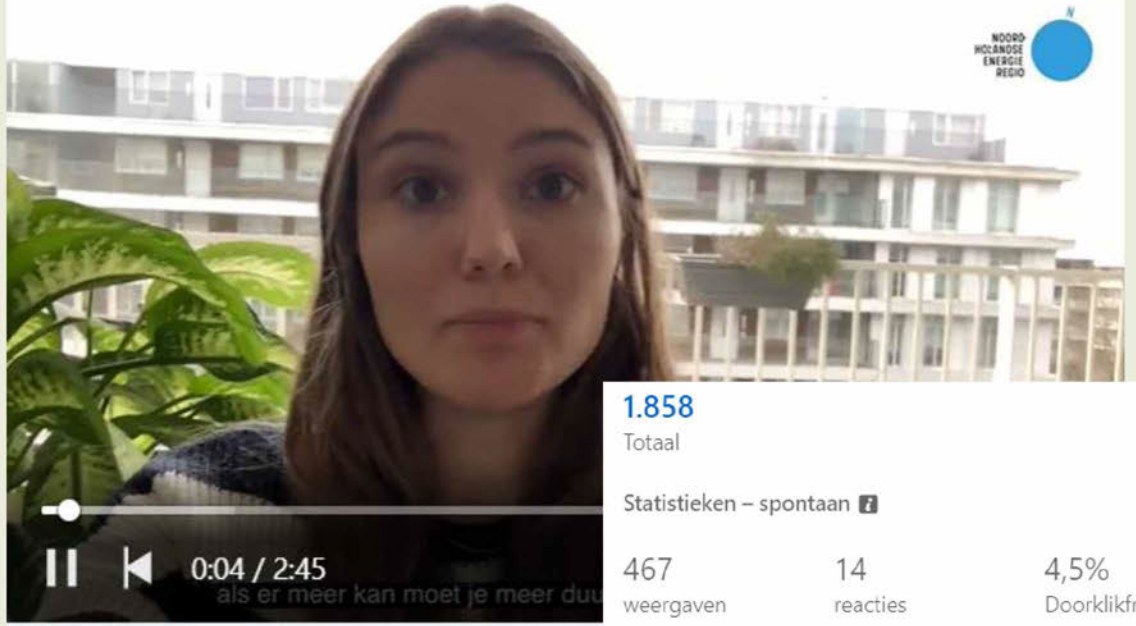

Trailer RES 1.0 Noord-Holland Noord

14 · 2 commentaren

1.858
Totaal

Statistieken – spontaan

467 weergaven	14 reacties	4,5% Doorklikfrequentie
2 commentaren	11 keer gedeeld	21 klikken
10,28% Interactiefrequentie		

LinkedIn NHZ

Energieregio Noord-Holland Zuid
967 volgers
1 w •

De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 Noord-Holland Zuid staat op onze website! Het resultaat van vele onderzoeken, gesprekken en bijeenkomsten. In de RES staat hoe de regio de ambitie van 2,7 TWh aan wind- en z ... meer weergeven

Trailer RES 1.0 Noord-Holland Zuid

33 · 1 commentaar

1.746
Totaal

Statistieken – spontaan

696 weergaven	33 reacties	4,45% Doorklikfrequentie
1 commentaar	13 keer gedeeld	31 klikken
11,21% Interactiefrequentie		

Bereik social op 21 april

Twitter NHN

Energieregio Noord-Holland Noord @energieregioNHN
De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 Noord-Holland Noord staat online! Het resultaat van vele onderzoeken, gesprekken en bijeenkomsten. De ambitie van de energieregio is om in 2030 3,6 TWh aan duurzame energie op te wekken. Lees meer: https://energieregionhn.nl/eerlijke-verdeling-van-lusten-en-lasten-bij-opwek-van-hernieuwbare-energie …
@ProvincieNH

Weergaven	1.241
Totaal aantal interacties	57

Twitter NHZ

Energieregio Noord-Holland Zuid @energieregioNHZ
De RES 1.0 van Noord-Holland Zuid staat online! Tijdens de online informatieavond op 28/4 (20-21u) krijgt u een rondleiding door de **#RES**. Waar en hoe kunnen we zonne- en windenergie opwekken? Wat is de status van de zoekgebieden? Meer info: http://energieregionhz.nl/informatieavond-res …
pic.twitter.com/sc3UwKaJe6

Weergaven	616
Mediaweergaven	156
Totaal aantal interacties	23

Nieuwsbrief

NHN: 610 abonnees

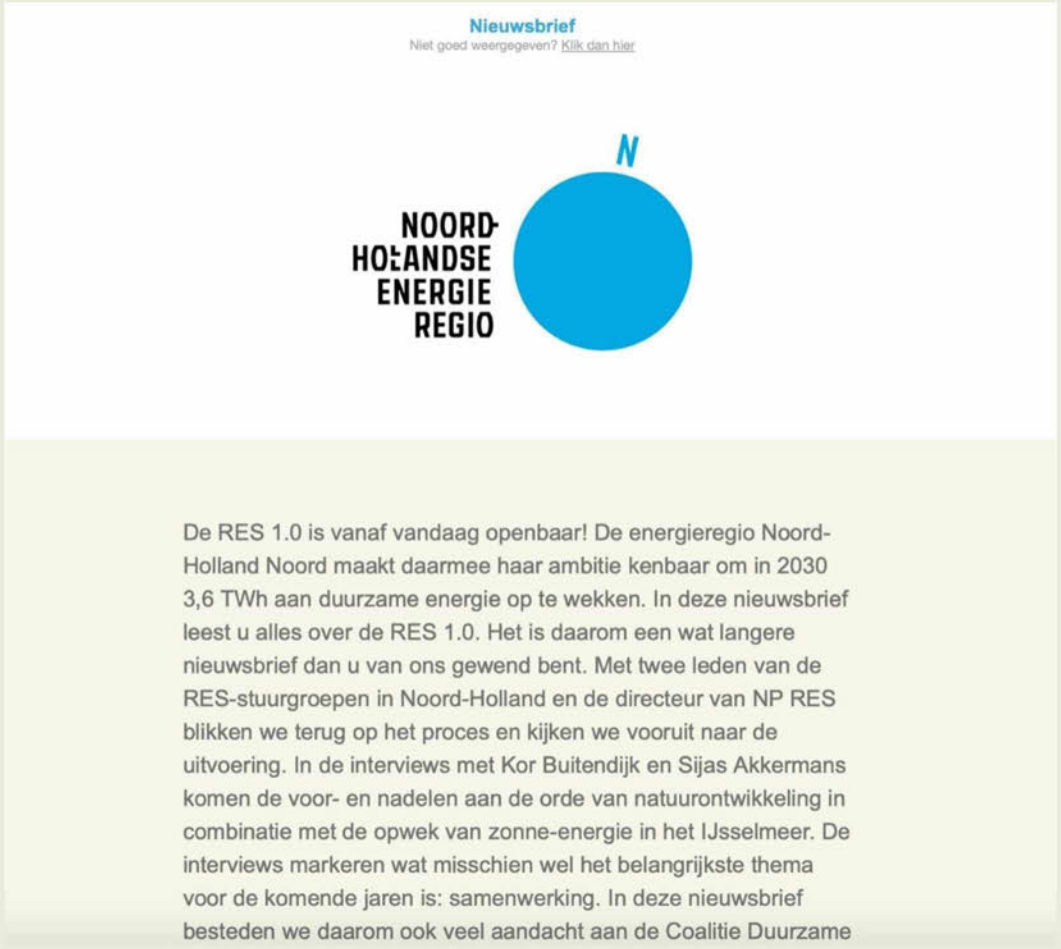
Nieuwsbrief

Niet goed weergegeven? Klik dan hier

De RES 1.0 is vanaf vandaag openbaar! De energieregio Noord-Holland Noord maakt daarmee haar ambitie kenbaar om in 2030 3,6 TWh aan duurzame energie op te wekken. In deze nieuwsbrief leest u alles over de RES 1.0. Het is daarom een wat langere nieuwsbrief dan u van ons gewend bent. Met twee leden van de RES-stuurgroepen in Noord-Holland en de directeur van NP RES blikken we terug op het proces en kijken we vooruit naar de uitvoering. In de interviews met Kor Buitendijk en Sijas Akkermans komen de voor- en nadelen aan de orde van natuurontwikkeling in combinatie met de opwek van zonne-energie in het IJsselmeer. De interviews markeren wat misschien wel het belangrijkste thema voor de komende jaren is: samenwerking. In deze nieuwsbrief besteden we daarom ook veel aandacht aan de Coalitie Duurzame

NHZ: 570 abonnees

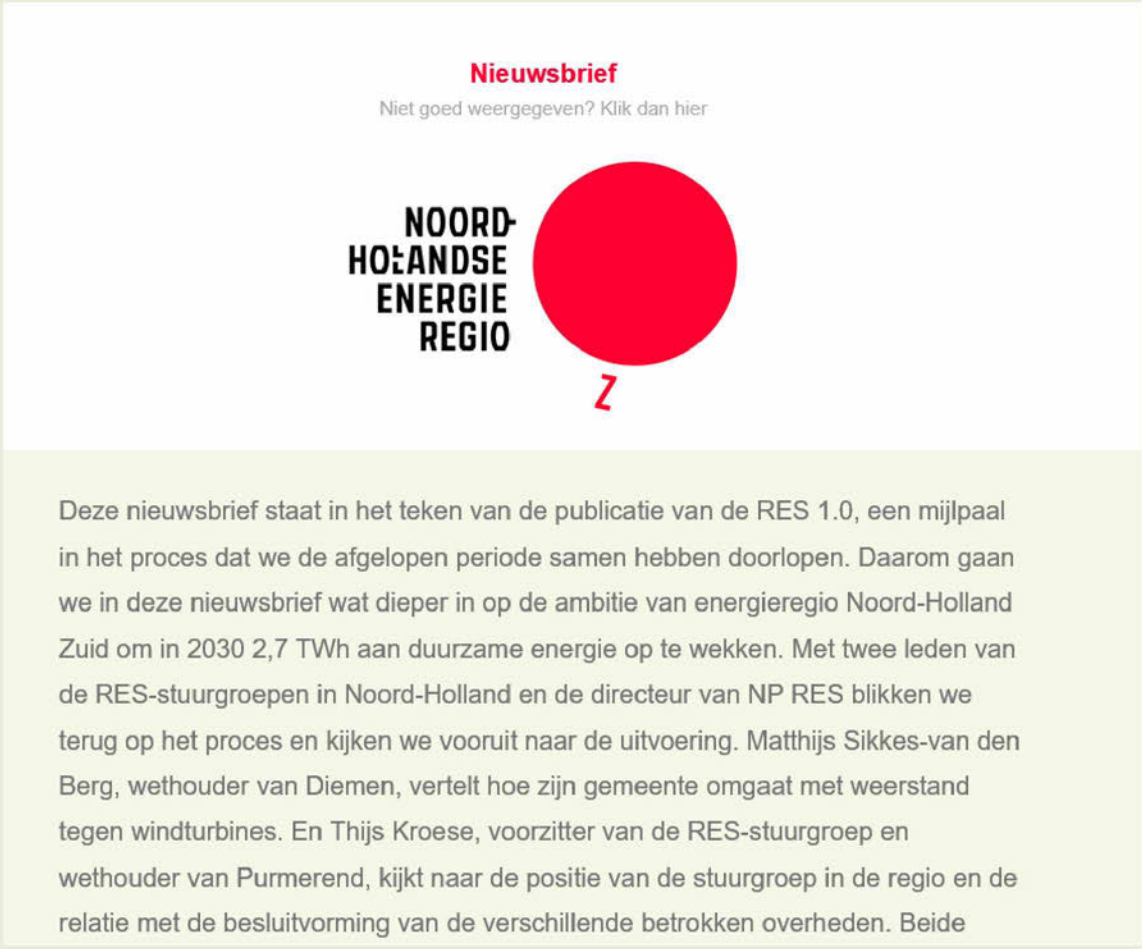
Nieuwsbrief

Niet goed weergegeven? Klik dan hier

Deze nieuwsbrief staat in het teken van de publicatie van de RES 1.0, een mijlpaal in het proces dat we de afgelopen periode samen hebben doorlopen. Daarom gaan we in deze nieuwsbrief wat dieper in op de ambitie van energieregio Noord-Holland Zuid om in 2030 2,7 TWh aan duurzame energie op te wekken. Met twee leden van de RES-stuurgroepen in Noord-Holland en de directeur van NP RES blikken we terug op het proces en kijken we vooruit naar de uitvoering. Matthijs Sikkes-van den Berg, wethouder van Diemen, vertelt hoe zijn gemeente omgaat met weerstand tegen windturbines. En Thijs Kroese, voorzitter van de RES-stuurgroep en wethouder van Purmerend, kijkt naar de positie van de stuurgroep in de regio en de relatie met de besluitvorming van de verschillende betrokken overheden. Beide

Trending topics

NOORD-HOLLAND

NL V

Zonneparken en windmolens: in 2030 staan ze op deze plekken

22 april 2021, 09.00 uur · Aangepast 23 april 2021, 15.28 uur · Door Josta Bosma & Daphne Keislair

Waar worden de komende jaren zonneparken en windmolens gebouwd? Die vraag is een stuk concreter geworden. De 'Regionale Energiestrategieën', ofwel de RES, zijn gisteren gepresenteerd. Hierin staan de gebieden waar mogelijk de zonne- en windparken komen. Odile Rasch, programmamanager bij de RES vertelt dat het een kwestie van jaren is voordat ze er dan ook echt zijn, maar ze ziet het zonnig in. "In 2030 hebben we alles staan."

INTERVIEW 'Overal waar plannen concreet worden, ontstaat discussie'

Pittige gesprekken over energie en landschap

Om in het midden van deze eeuw de klimaatverandering beheersbaar te houden, zoeken dertig energieregio's in ons land naar plekken voor zonneparken en windturbines. Noord-Holland heeft zijn Regionale Energiestrategieën klaar. Een voor het noordelijke en een voor het zuidelijke deel van de provincie.

In het noordelijk deel van de provincie 'staat' zo'n 2,7 terawattuur die in 2050 opgewekt moet worden.

Informatieavonden

Zonne-atollen 'stap voor stap' dichterbij

Bereik pers

Persbericht 21 april Energieregio NHN: Eerlijke verdeling van lusten en lasten bij opwek van hernieuwbare energie

Persbericht 21 april Energieregio NHZ: Ambitie van 2,7 TWh haalbaar met ruimte voor zorgvuldige afweging

- 1:1 pagina in Noord-Hollands Dagblad: Interview met Edward Stigter, Odile Rasch en Marco Berkhout
- Artikel NH Nieuws

Sentiment

De RES'en 1.0 van Noord-Holland Noord en Zuid zijn in de pers en in de sociale media neutraal tot positief ontvangen. Dit ondanks de groeiende weerstand tegen windturbines in heel Nederland en in Noord-Holland vooral in de regio Amsterdam. Windalarm heeft veel media-aandacht gekregen voor haar standpunten. Opmerkelijk genoeg treft hun kritiek niet de RES 1.0 van Noord-Holland Zuid.

In Noord-Holland Noord was er vooral in de periode voorafgaande aan de concept-RES negatieve publiciteit over het RES-proces en een aantal zoekgebieden. Bij de presentatie van de RES 1.0 is de kritiek in de media zo goed als verstomd.
Online en in de mainstream media is niet veel aandacht aan de RES besteed. Een indicatie dat de RES 1.0 niet als conflictueus wordt gezien.

De anti-windmolen demonstratie vanaf het Museumplein. BEELD JEAN-PIERRE JANS

INSPRAAK Noord-Holland laat restricties varen, zodat nu landelijke norm van 350 meter geldt

Geen 600-metergrens meer voor windturbines

Issues

<u>Specifiek voor onze regio's</u>

- Een aantal zoekgebieden in en rondom Amsterdam (Windalarm).
- Loslaten van de 600 meter afstandseis.

<u>Landelijk</u>

- Geen opwek op land. Er is voldoende ruimte op zee.
- Doelstellingen op land zijn al behaald.
- Gezondheidsschade door laagfrequent geluid.
- Participatie (niet voldoende).

Landelijke thema's

Veel verzet tegen windmolens en zonneparken, maar er is ook een oplossing: het burgerberaad

24-04-2021 16:54 | Binnenland | Auteur: Henriette van Rijsingen

Windalarm heeft geretweet

Joost de Groot @joost_groot · 29 apr.

Als antwoord op @energieregioNHZ en @ProvincieNH

Met de reeds vergunde projecten en aanvragen is deze doelstelling al gehaald. Zie voor berekeningen: windalarm.org/wind-op-land-m...
De gegevens die aantonen dat deze doelstelling nu al is gehaald zijn al bekend bij de overheid. Wees transparant!

Wind op land moratorium
De regeringsdoelstelling inzake wind op land is al gehaald, de nieuwe EU ambitie kan op zee
windalarm.org

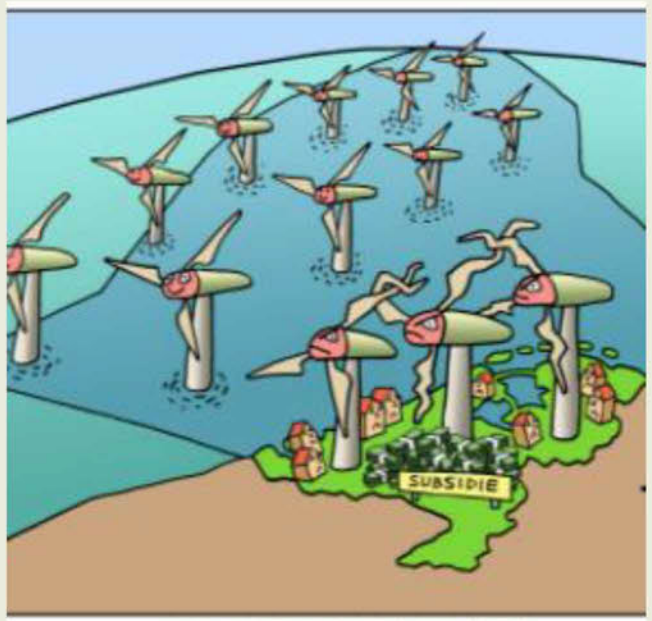

op zee meer ruimte dan op land

OP VLUCHT VOOR KLIMAATHERRIE

Opinie: 'Pleeg overleg, geen verzet tegen windmolens'

Amsterdammers organiseren verzet als ze mee mogen praten over de energietransitie. Evert Kuiken roept betrokkenen op tot overleg met elkaar, zoals hij ziet gebeuren in zijn gemeente Diemen.

Het Parool 20 februari 2021, 19:00

Regionale thema's

Natuur- en milieuorganisaties positief over Regionale Energiestrategie, maar wijzen zon en wind in natuurgebieden af

© Natuur-

Energiecorporaties vinden aantal zoekgebieden in RES te gering: 'Klimaatverandering wacht niet op ons getreuzel'

NOORD-HOLLAND

NL V

NH Nieuws-panel fel tegenstander van verkleinen afstandsregel voor windmolens

26 april 2021, 12.00 uur · Aangepast 12.12 uur · Door Maarten Edelenbosch

Het NH Nieuws-panel is fel tegenstander van het plan om windmolens toe te staan op 350 meter van woningen. Dat blijkt uit onderzoek waaraan 1.535 leden meededen. 82 procent is het er absoluut niet mee eens.

e Stock

ENERGIE Boeren in de Egmonder polder halen opgelucht adem, plannen langs N9 blijven staan

Zonnepanelenzee geschrapt

De Egmondse boeren kunnen opgelucht ademhalen: de door hen gevreesde zonnepanelen komen niet in de Sammerpolder te staan. De gemeente Bergen schrapt het stuk grond tussen Egmond-Binnen en Heiloo als potentiële locatie omdat er veel weerstand tegen is. De polder langs de N9 blijft daarentegen wel een zowekoptie, ondanks de kritiek.

Suzanne Rijnja

Vooral zorgen over gezondheid bij plaatsing windmolens in Amsterdam-Noord: 'Randgemeenten komen op voor hun burgers, Amsterdam niet'

Premium

Windmolens mogen woningbouw Oostzaan niet blokkeren. Oproep aan Amsterdam en provincie

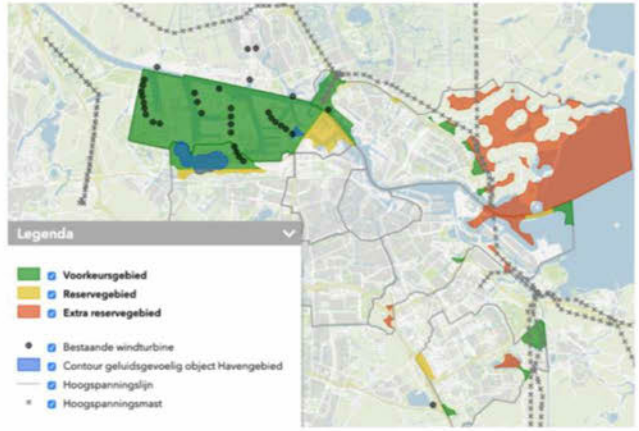

De Noorder IJplas is een voorkeursgebied, net als het havengebied.

Frans van den Berg

Vandaag om 11:46

Bereik online informatiebijeenkomsten

Bij elkaar keken ruim 1.000 mensen naar deze één uur durende rondleidingen door de RES 1.0.

Ook na afloop worden de video's nog goed bekeken via youtube, ruim 500 keer.

De bijeenkomsten zijn aangekondigd via o.a. advertenties in het Noord-Hollands Dagblad, h-a-h bladen, nieuwsbrieven, websites van NHN en NHZ en gedeeld via gemeenten en provincie.

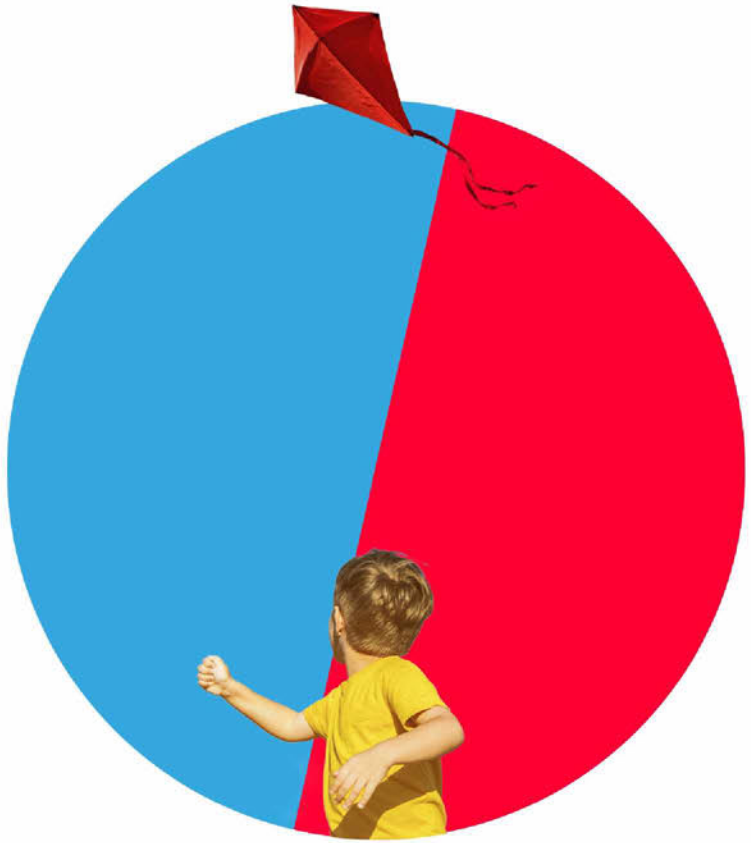

RES en de media

- Relatie programmaorganisaties en media is goed te noemen. Journalisten weten ons te vinden en hechten waarde aan ons verhaal.
- RES 1.0 is neutraal tot positief ontvangen.
- Nieuwswaarde van de RES 1.0 is gering
- De RES 1.0 heeft geen issues/ commotie opgeleverd.

Nationaal Programma RES Regionale Energie Strategie

Leer-werkbijeenkomst burgerfora in de RES

18 mei
2021

Wat is een Burgerberaad

- Een Burgerberaad is een dialoogproces waarbij burgers, al of niet in coproductie met overheid en andere belanghebbenden, werken aan een actueel onderwerp en samen concrete, breed gedragen voorstellen formuleren.
- Doel: zeggenschap delen met burgers en de gemeenschap
- Resultaat: draagvlak in de gemeenschap
- Doorlooptijd: 2 - 12 maanden, afhankelijk van omvang van het Burgerberaad en de complexiteit van het onderwerp.
- Kosten: € 25.000,- tot € 200.000,- (lokale varianten)

1 Ster:

- Een heldere vraag.
- Transparant proces, vooraf vastgelegd
- Resultaat door dialoog

2 Sterren:

- Relevante informatie beschikbaar
- Voldoende tijd
- Privacy van de deelnemers

3 Sterren:

- Spelregels en een gespreksleider/facilitator
- Invloed politieke besluitvorming vooraf bekend
- Diversiteit in de zaal
- Ondervertegenwoordigde groepen in de zaal
- Loting uit de BRP
- Stratificatie
- Onafhankelijke organisator
- Evaluatie van proces en van de impact

4 Sterren:

- ‘Iedereen in de zaal’
- Deelnemers zijn gelijkwaardig
- Deelnemers leiden zichzelf

BeterBurgerberaad

Wat is een Burgerforum

- Een Burgerforum is een deliberatief proces waarbij 20 - 50 burgers, werken aan een actueel onderwerp en samen concrete standpunten (advies), vanuit de belanghebbende burger, te formuleren ten aanzien van een voorliggend beleidsvraagstuk

- Binnen de besluitvorming in Nederland zijn de meeste stakeholders georganiseerd en hebben via een vertegenwoordiging (kan ook zijn lobby) invloed op de besluitvorming. De burger is niet georganiseerd maar kan via een burgerforum op een gelijkwaardige manier als de andere stakeholders zijn belangen en bijbehorende argumenten inbrengen in de besluitvorming.

- Doel: inbreng van burger perspectief en belang in de besluitvorming, leren over de perspectieven van anderen

- Resultaat: inbreng belangen en afwegingen (waarden) van de “gewone” “belanghebbende” burger in de besluitvorming

- Doorlooptijd: 3 - 6 maanden, afhankelijk van omvang van het Burgerforum en de complexiteit van het onderwerp.

- Kosten: € 25.000,- tot € 150.000,-

Burgerforum kenmerken

- Er is een heldere vraag met een direct belang voor de burger
- De organisatie wordt door een onafhankelijke partij gedaan. De onafhankelijkheid wordt geborgd
- Het proces is transparant en is vooraf vastgelegd in een programma
- De genodigden worden via loting uit de BRP geselecteerd; onder de aanmelders vindt een selectie om diversiteit en een demografisch ideaal profiel te verkrijgen
- De diversiteit van de gemeenschap is maximaal vertegenwoordigd in het forum; diversiteit en representativiteit wordt afgestemd op het voorliggend vraagstuk
- De deelnemers worden op vlieghoogte gebracht om een onderbouwd advies te kunnen uitbrengen. Dit op vlieghoogte brengen gebeurt o.a. door inbreng van kennis door externe deskundigen
- Er wordt een advies uitgebracht namens de burgers, niet namens de deelnemers zelf. Om daar inzicht in te krijgen maakt een brede peiling (uitvraag) onder de betrokken bevolking deel uit van het proces
- Deelnemers worden begeleid maar voeren hun eigen discussie en maken hun eigen advies
- Vooraf is bekend hoe de uitkomst politiek wordt meegenomen in de besluitvorming

Casus

Verplaats je in een gemeente. De gemeente staat voor haar deel van de opgave die in RES 1.0 is geformuleerd. De gemeente moet dus zoekgebieden nader invullen. Of misschien al projecten starten binnen zoekgebieden. Aan welke voorwaarden moeten die zoekgebieden voldoen, hoe bepaal je dat? Zou je een burgerberaad of een burgerforum organiseren, of beide? En zo ja, hoe? Welke rol zou de regio daarbij kunnen spelen?

Ga met elkaar in gesprek over de gewenste aanpak. Daarbij praat je uiteraard vanuit het perspectief van je eigen regio. Er zullen overeenkomsten maar ook verschillen zijn, waardoor je wellicht tot verschillende keuzes komt.

Probeer antwoord te geven op de volgende vragen:

1) Wat zou je vraag zijn aan het forum of het beraad?

2) Welke informatie hebben ze nodig om de vraag te kunnen beantwoorden? Wat zijn je overwegingen om te kiezen voor een forum, een beraad of beide, en wat is hun functie in het proces?

3) Wat wordt er met de output gedaan?

4) Wat voor commitment is vooraf voor nodig en bij wie?

Er komen tijdens de discussie ongetwijfeld vragen op. Schrijf ze op. In de plenaire afsluiting zullen de gasten zoveel mogelijk vragen beantwoorden.

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Tue, 1 Jun 2021 08:10:04 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: Zoekgebieden Amsterdam vastgesteld

Hoi [redacted] en het hele team,

Van harte gefeliciteerd met dit mooie resultaat na keihard werken!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager realisatie Ruimte, Economie, Wonen en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Oost

Tel: 06-[redacted]
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl

Postbus 94801
1090 GV Amsterdam
Oranje-Vrijstraatplein 2

Op dit bericht is een proclaimer van toepassing:
amsterdam.nl/proclaimer

Van: [redacted]@amsterdam.nl> **Namens** [redacted]
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 16:50
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>; Vermin, Rick [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Horst, Melanie van der [redacted]t@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]k@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]

[redacted]@amsterdam.nl>; RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@weesp.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Secretariaat Wethouder Doorninck <secretariaatwethoudervandoorninck@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Zoekgebieden Amsterdam vastgesteld

Beste relatie,

Gisteravond heeft de gemeenteraad van Amsterdam de zoekgebieden voor windenergie vastgesteld. Een meerderheid van de raad stemde voor de plannen om binnen de gemeentegrenzen ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen. De plannen maken, samen met de ambitie om voor 400 MW aan zonnepanelen op grote daken te plaatsen, deel uit van de Regionale Energie Strategie (RES).

Als relatie en/of betrokkene bij de ontwikkeling van opwek van duurzame energie in Amsterdam informeren we u hierbij over deze belangrijke stap.

Vervolg
Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom voor de nieuwe zoekgebieden een 'reflectiefase' plaats. De gemeente neemt meer tijd om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren. Onderdeel van het afwegingskader is een 'Health Impact Assessment', waarmee mogelijke gezondheidseffecten door windturbines zo goed mogelijk in beeld worden gebracht. De gemeenteraad moet het afwegingskader vaststellen. Pas na deze fase wordt binnen de verschillende zoekgebieden nader onderzoek gedaan naar specifieke locaties voor windturbines.

Afspraken met initiatiefnemers
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt vervolgens met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. In het participatieplan moeten initiatiefnemers ook opnemen op welke manier zij sessies met bewoners gaan organiseren en hoe de informatie zo laagdrempelig mogelijk wordt aangeboden. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van B en W worden goedgekeurd.

Nader onderzoek
Vervolgens gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen naar onder meer gezondheid en geluid, de uitwerking van het lokale eigendom en de effecten op de natuur en het landschap. Initiatiefnemers kunnen zich pas na de reflectiefase melden. Ook een Milieueffectrapportage (MER) wordt opgesteld, die wordt opgenomen in de besluitvorming. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windturbine neergezet.
Persbericht
U kunt hier het volledige persbericht van de gemeente Amsterdam lezen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E. [redacted]@amsterdam.nl

From: "[redacted]@platform31.nl>
Sent: Tue, 1 Jun 2021 15:22:55 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Nieuwsflits Stad en Regio (01-06-21)

Nieuwsflits Stad en Regio 1 juni 2021

U kunt de Nieuwsflits ook raadplegen via de website
http://www.ikcro.nl/mailinglist/archief/nser010621.html

Nieuwsflits Stad en Regio is een uitgave van Platform31.

UITGELICHT

Planbureaus pleiten voor samenhangend herstelbeleid gericht op herstel én transitie
Verbind het herstelbeleid voor de korte termijn aan langetermijndoelen op het gebied van brede welvaart en andere maatschappelijke opgaven: van steun naar herstel én transitie. Dat hebben de drie directeuren van de planbureaus CPB, PBL en SCP vandaag geadviseerd aan informateur [redacted]. Het gesprek met de informateur stond in het teken van de gevolgen van de coronacrisis en de weg naar transitie van crisis naar herstel. De planbureaus achten het van belang nu al de eerste lijnen uit te zetten voor een duurzaam herstelbeleid, nu de samenleving steeds meer open gaat. (Planbureau voor de Leefomgeving, 25 mei 2021)
https://www.pbl.nl/nieuws/2021/planbureaus-pleiten-voor-samenhangend-herstelbeleid-gericht-op-herstel-en-transitie

WETTEN EN REGELS

Wekelijks de rubriek Wetten en regels in de Nieuwsflits Stad en Regio. In deze rubriek kunt u een selectie van de gewijzigde of nieuwe wet- en regelgeving en relevante kamerstukken vinden. De ministeries geven een compleet overzicht van documenten (o.a. kamervragen en -brieven) die naar de Tweede Kamer zijn verstuurd.
https://www.rijksoverheid.nl/documenten

Staatsbladen 2021
-

Staatscourant (24-05-2021 t/m 31-05-2021)
-

Tweede Kamerstukken
- Aanbieding onderzoeken programma leefbaarheid en veiligheid
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/05/28/aanbiedingsbrief-bij-onderzoeken-programma-leefbaarheid-en-veiligheid
- Kamerbrief uitkomsten bestuurlijk overleg Omgevingswet 26 mei 2021
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/kamerstukken/2021/05/27/kamerbrief-uitkomsten-bestuurlijk-overleg-omgevingswet-26-mei-2021
- Kamerbrief tussentijdse evaluatie Woningbouwimpuls
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/kamerstukken/2021/05/25/kamerbrief-tussentijdse-evaluatie-woningbouwimpuls

- Kamerbrief over rapporten over de Staat van Ons Water over 2020 en de Staat van de Drinkwaterbronnen
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-infrastructuur-en-waterstaat/documenten/kamerstukken/2021/05/26/de-staat-van-ons-water-over-2020-en-staat-van-de-drinkwaterbronnen
- Kamerbrief over resultaten Bestuursakkoord Water
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-infrastructuur-en-waterstaat/documenten/kamerstukken/2021/05/26/resultaten-bestuursakkoord-water
- Kamerbrief over resultaten nadere verkenning intercityverbinding Aken
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-infrastructuur-en-waterstaat/documenten/kamerstukken/2021/05/26/resultaten-nadere-verkenning-intercityverbinding-aken

- Kamerbrief met reactie kabinet op rapporten actieplan 'Nieuwe kansen voor Topsector Life Sciences & Health'
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/documenten/kamerstukken/2021/05/28/kamerbrief-over-kabinetsreactie-rapporten-fast-en-actieprogramma-nieuwe-kansen-topsector-lsh
- Kamerbrief steun- en herstelpakket 3e kwartaal 2021
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/documenten/kamerstukken/2021/05/27/kamerbrief-over-steun--en-herstelpakket-in-het-derde-kwartaal-van-2021
- Kamerbrief met beleidsreactie op advies 'Beter van start - De sleutel tot doorgroei van kennisintensieve startups'
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/documenten/kamerstukken/2021/05/26/kamerbrief-met-beleidsreactie-op-advies-beter-van-start---de-sleutel-tot-doorgroei-van-kennisintensieve-startups

- Kamerbrief met reactie op initiatiefnota 'Groen in de stad'
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-landbouw-natuur-en-voedselkwaliteit/documenten/kamerstukken/2021/05/28/kamerbrief-met-reactie-op-initiatiefnota-groen-in-de-stad
- Kamerbrief met reactie op advies RLI bodemdaling en Friese Veenweideprogramma 2021-2030
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-landbouw-natuur-en-voedselkwaliteit/documenten/kamerstukken/2021/05/28/kamerbrief-met-reactie-op-advies-rli-bodemdaling-en-friese-veenweideprogramma-2021-2030

- Kamerbrief toestemming technische briefing verkenningen stikstofproblematiek
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-landbouw-natuur-en-voedselkwaliteit/documenten/kamerstukken/2021/05/27/kamerbrief-toestemming-technische-briefing-verkenningen-stikstofproblematiek

- Kabinetsreactie op het rapport van het Rathenau Instituut: Samen verder met open science. Op weg naar betekenisvolle publieke betrokkenheid bij onderzoek
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap/documenten/kamerstukken/2021/05/26/antwoord-commissiebrief-inzake-kabinetsreactie-rapport-rathenau-instituut-samen-verder-met-open-science
- Kamerbrief met beleidsreactie op Rathenau Rapport over onderzoek
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap/documenten/kamerstukken/2021/05/26/brief-aan-de-tk-inzake-beleidsreactie-rathenau-rapport-eieren-voor-het-onderzoek

- Kamerbrief 7e brief monitoring arbeidsmarkt en beroep steun- en herstelpakket
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/kamerstukken/2021/05/31/7e-brief-monitoring-arbeidsmarkt-en-beroep-steun-en-herstelpakket
- Overzicht gemeentebeleid TONK 21-05
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/kamerstukken/2021/05/31/bijlage-overzicht-gemeentebeleid-tonk-21-05
- Kamerbrief reactie op moties ondersteuning grensondernemers
https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/kamerstukken/2021/05/27/kamerbrief-motie-van-dijk-en-palland-en-motie-van-het-lid-palland-cs-grensondernemers

MAATSCHAPPIJ

Burgemeesters: investeer in kwetsbare wijken, anders wordt kloof te groot
Er moet snel een structurele aanpak komen om mensen in kwetsbare stadswijken gelijke kansen te bieden. Daarvoor pleiten vijftien burgemeesters en een aantal organisaties op het gebied van wonen, werken en onderwijs vandaag in een oproep aan de onderhandelaars voor een nieuw kabinet. (NOS Nieuws, 26 mei 2021)
https://nos.nl/artikel/2382332-burgemeesters-investeer-in-kwetsbare-wijken-anders-wordt-kloof-te-groot
Zie ook:
- Aanpak kwetsbare wijken werkte onder Roger van Boxtel, 'maar toen werd het 2001' (AD, 27 mei 2021)
https://www.ad.nl/politiek/aanpak-kwetsbare-wijken-werkte-onder-roger-van-boxtel-maar-toen-werd-het-2001~a3e527dc/
- Aedes steunt de oproep 'Dicht de kloof' (Aedes, 26 mei 2021)
https://www.aedes.nl/artikelen/klant-en-wonen/wijkaanpak-en-leefbaarheid/leefbaarheid/aedes-steunt-de-oproep-dicht-de-kloof.html

Aanhoudende aandacht van overheid voor kwetsbare wijken biedt kansen voor opgroeiende jeugd
Naast capaciteiten van jongeren en de invloed van gezin en school, speelt ook de buurt een belangrijke rol bij de ontwikkelkansen van jongeren die opgroeien in een kwetsbare wijk. Het SCP ziet dat jongens die opgroeien in wijken waar sprake is van veel bewoners met lage inkomens, meer risico lopen op een lager schoolniveau, ongediplomeerd schoolverlaten en crimineel gedrag. Deze risico's komen tot stand door stigmatisering, socialisatie en ontoereikende sociale controle. De effecten van de coronacrisis raken deze opgroeiende jongeren bovendien hard. Dit laat het onderzoek 'Opgroeien in een kwetsbare wijk. Over buurteffecten en persoonlijke ervaringen van jongens en jonge mannen' van het SCP zien. (Persbericht SCP, 27 mei 2021)
https://www.scp.nl/actueel/nieuws/2021/05/27/aanhoudende-aandacht-van-overheid-voor-kwetsbare-wijken-biedt-kansen-voor-opgroeiende-jeugd

Integraal werken in wijken: besteed aandacht aan de verticale relaties
Bestuurders maken zich zorgen over wijken waar de problemen zich op stapelen. Hoe krijgen we richting in de aanpak van deze wijken? Het Verwey-Jonker Instituut doet in een nieuw essay voorstellen voor de organisatie van samenwerking in het wijkenbeleid. (Verwey-Jonker Instituut, 26 mei 2021)
https://www.verwey-jonker.nl/artikel/integraal-werken-in-wijken-besteed-aandacht-aan-de-verticale-relaties/
Zie ook: Aanbieding onderzoeken programma leefbaarheid en veiligheid (ministerie van BZK)
https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/05/28/aanbiedingsbrief-bij-onderzoeken-programma-leefbaarheid-en-veiligheid

RUIMTE

Nieuwe datum voor zorgvuldige start Omgevingswet: 1 juli 2022
De beoogde inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet wordt met een half jaar verplaatst naar 1 juli 2022. Dit geeft het Rijk, gemeenten, provincies, waterschappen en uitvoeringsorganisaties meer ruimte om de implementatie van de wet op een zorgvuldige en verantwoorde wijze af te ronden. Dat meldt minister Ollongren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in een brief aan beide Kamers. (Persbericht ministerie van BZK, 27 mei 2021)
https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/05/27/nieuwe-datum-voor-zorgvuldige-start-omgevingswet-1-juli-2022

Impact van plannen op natuur en milieu is hot item ziet de Commissie voor de milieueffectrapportage
Energietransitie, grote datacenters, Lelystad Airport, de uitbreiding van de A27 bij Amelisweerd. Stuk voor stuk plannen en projecten met veel impact op milieu en natuur die de gemoederen bezig hielden. Voor deze en veel andere plannen zijn milieueffectrapporten gemaakt, zodat overheid, omwonenden en belanghebbenden een totaal beeld krijgen van de effecten op de leefomgeving. De Commissie voor de milieueffectrapportage toetste als onafhankelijke partij of alle relevante milieu-informatie in de rapporten aanwezig was en bracht 133 adviezen uit in 2020. (Commissie voor de Milieueffectrapportage Nieuws, 28 mei 2021)
https://www.commissiemer.nl/actueel/nieuws/impact-van-plannen-op-natuur-en-milieu-is-hot-item

Locaties voor wonen en werken in provincie Utrecht bekend
De provincie Utrecht heeft in overleg met de gemeenten en regio's afspraken gemaakt over woningbouw en bedrijventerreinen. De

samenwerking zorgt ervoor dat bouwplannen sneller kunnen worden uitgevoerd. De plannen staan beschreven in het Ontwerp provinciaal programma wonen en werken dat met de bijbehorende plan-Milieu Effect Rapportage vanaf 1 juni zes weken lang ter inzage komt te liggen. (Persbericht provincie Utrecht, 28 mei 2021)
https://www.provincie-utrecht.nl/actueel/nieuws/locaties-voor-wonen-en-werken-provincie-utrecht-bekend

WERKEN

OESO verwacht dat Nederlandse werkloosheid piekt in tweede helft van 2021
Het aantal werklozen en faillissementen in Nederland zal pieken in de tweede helft van 2021, schrijft de internationale economische organisatie OESO maandag in een rapport. Niet toevallig valt dat moment samen met de verwachte afbouw van de steunmaatregelen. (Nu.nl, 31 mei 2021)
https://www.nu.nl/economie/6136578/oeso-verwacht-dat-nederlandse-werkloosheid-piekt-in-tweede-helft-van-2021.html
Zie ook: Global prospects are improving but performance diverges strongly across countries (OESO)
https://www.oecd.org/economic-outlook/may-2021/

Vooruitzichten gunstig, maar kwetsbaarheden nemen toe
(...)De vooruitzichten voor de Nederlandse economie zijn gunstig. Tegelijkertijd komen onderliggende kwetsbaarheden voor het financiële stelsel prominenter naar voren en daarmee ook de risico's voor de financiële stabiliteit. Dat stelt De Nederlandsche Bank in het vandaag verschenen Overzicht Financiële Stabiliteit (OFS). Een belangrijke factor in het risicobeeld is de onevenwichtigheid op de huizenmarkt. De fors stijgende huizenprijzen en risicovol leengedrag vormen een systeemrisico, dat ook tijdens de coronapandemie verder is toegenomen. (De Nederlandse Bank, 26 mei 2021)
https://www.dnb.nl/actueel/algemeen-nieuws/persberichten-2021/vooruitzichten-gunstig-maar-kwetsbaarheden-nemen-toe/

Rijk en regio moeten beter samenwerken voor de toekomst van Nederland
Het Rijk en de regio's moeten samen de innovatie- en concurrentiekracht van alle regio's en Nederland versterken. Dat is nodig om Nederland echt voortgang te laten boeken in de transitieopgaven en om de brede welvaart van alle inwoners te verbeteren. Dit zegt de Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie (AWTI) in het advies Samen de lat hoog leggen. Regio en rijk bundelen krachten voor innovatie. (Persbericht AWTI, 25 mei 2021)
https://www.awti.nl/documenten/adviezen/2021/05/26/persbericht-rijk-en-regio-moeten-beter-samenwerken-voor-de-toekomst-van-nederland

Pilot helpt startups essentieel personeel uit het buitenland aan te trekken
Het kabinet start een pilot in de vorm van een verblijfsregeling die het voor innovatieve startups makkelijker maakt om personeel met gewilde expertise vanuit het buitenland aan te trekken. Voor startups is het als groeiend bedrijf van groot belang om personeel met de juiste vaak technische kennis aan zich te binden. De vraag naar dergelijk personeel is wereldwijd groot, maar het aanbod is schaars. Deze nieuwe pilot, start op 1 juni. (Persbericht ministerie van SZW, 31 mei 2021)
https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/05/31/pilot-helpt-startups-essentieel-personeel-uit-het-buitenland-aan-te-trekken

De legitimiteit van bedrijven in een liberale democratie
In het nieuwe Working Paper De legitimiteit van bedrijven in een liberale democratie bespreekt professor Rutger Claassen de aard en rol van ondernemingen vanuit verschillende politiek-theoretische perspectieven. Deze perspectieven bevatten elk een eigen blik op de maatschappelijke functie van bedrijven en bieden daarmee verschillende aanknopingspunten voor beleidshervormingen. (Persbericht WRR, 31 mei 2021)
https://www.wrr.nl/actueel/nieuws/2021/05/31/de-legitimiteit-van-bedrijven-in-een-liberale-democratie

Brave new data – Databeleid in een imperfecte wereld
Data vormen een steeds belangrijker onderdeel van de economie en bieden kansen om maatschappelijke uitdagingen op te lossen. De markt voor data werkt echter niet goed doordat keuzes van individuele consumenten en organisaties impact hebben op anderen (externe effecten) en door ongelijke machtsverhoudingen. Als gevolg wordt soms te veel data verzameld en gedeeld – bijvoorbeeld privacygevoelige data – en soms juist te weinig, zoals data voor wetenschappelijk onderzoek. In de publicatie 'Brave new data' verkennen CPB-onderzoekers bouwstenen voor nieuw databeleid, waaronder het verschuiven van keuzebevoegdheid naar collectieven, bijvoorbeeld een groep consumenten, en direct overheidsingrijpen. (Persbericht CPB, 27 mei 2021)
https://www.cpb.nl/brave-new-data-databeleid-in-een-imperfecte-wereld
Zie ook: Data voor onderzoek beter opslaan en delen (KNAW, 27 mei 2021)
https://www.knaw.nl/nl/actueel/nieuws/data-voor-onderzoek-beter-opslaan-en-delen

Groene, gezonde bedrijventerreinen
Stichting Steenbreek heeft in samenwerking met provincie Zuid-Holland het boekje Groene Gezonde Bedrijventerreinen uitgebracht. Hierin staan inspirerende ideeën en praktische informatie en is bedoeld voor gemeenten, beheerders van bedrijventerreinen en ondernemers. (Stichting Steenbreek, 31 mei 2021)
https://steenbreek.nl/in-beeld-groene-gezonde-bedrijventerreinen/

Onbenut arbeidspotentieel meest toegenomen in Noord-Holland en Drenthe
Het werkloosheidspercentage is in 2020 voor het eerst na vijf jaar daling weer toegenomen. Ook het overig onbenut arbeidspotentieel (semiwerklozen en onderbenutte deeltijdwerkers) is gestegen. Zowel de werkloosheid als het totale onbenut arbeidspotentieel nam het meest toe in Noord-Holland en Drenthe. Beide waren het hoogst in Groningen. (CBS, 26 mei 2021)
https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/21/onbenut-arbeidspotentieel-meest-toegenomen-in-noord-holland-en-drenthe

Ver-ge-meen-schap-pe-lijk-en, of hoe maatschappelijk vastgoed de plek krijgt die het verdient
Maatschappelijk vastgoed speelt een belangrijke rol in het functioneren van de stad, maar onder financiële en politieke druk gaat het vaak ten onder binnen gebiedsontwikkeling. Ervaringsdeskundigen Arie Lengkeek en Maurice Specht vertellen in dit essay wat ervoor nodig is om dat probleem op te lossen, van het Community Land Trust-model tot de herwaardering van het begrip 'waarde'. (Gebiedsontwikkeling.nu, 31 mei 2021)
https://www.gebiedsontwikkeling.nu/artikelen/ver-ge-meen-schap-pe-lijk-en-of-hoe-maatschappelijk-vastgoed-de-plek-krijgt-die-het-verdient/

Zuid-Holland zorgt voor kick-start Nederlandse economie
80 partijen in Zuid-Holland roepen informateur Mariëtte Hamer op om de Nederlandse economie een kick-start te geven. Daarmee groeit de werkgelegenheid, kunnen bedrijven en universiteiten innoveren en komen inclusiviteit en duurzaamheid voorop te staan. (Persbericht provincie Zuid-Holland, 25 mei 2021)
https://www.zuid-holland.nl/actueel/nieuws/mei-2021/zuid-holland-zorgt-kick-start-nederlandse-economie/

WONEN

'Steden willen al snel beleggers verbieden huizen op te kopen'
De eerste grote steden willen beleggers al op korte termijn verbieden huizen op te kopen voor de verhuur. Rotterdam, Eindhoven, Den Haag en Haarlem verwachten uiterlijk begin volgend jaar een beleggersverbod te kunnen instellen in bepaalde wijken. Dat schrijft het FD. (NOS Nieuws, 31 mei 2021)
https://nos.nl/artikel/2382985-steden-willen-al-snel-beleggers-verbieden-huizen-op-te-kopen

De jonge koper is in een diepe woonkloof gestort
Een koophuis is de laatste tien jaar een luxeproduct geworden voor 40-plussers. Jongeren maken vaak geen enkele kans meer, toont nieuw onderzoek aan. (NRC, 27 mei 2021)
https://www.nrc.nl/nieuws/2021/05/27/de-jonge-koper-is-in-een-diepe-woonkloof-gestort-a4045164
Zie ook: artikel van Cody Hochstenbach en Rowan Arundel (UvA), The unequal geography of declining young adult homeownership: divides across age, class and space (Transactions)
https://rgs-ibg.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/tran.12466

Oproep gemeenten en corporaties: 'Laat woningcorporaties hun werk doen'
'Schaf de verhuurderheffing af. Dat geld is hard nodig voor meer betaalbare en duurzame huurwoningen en voor veiligere en prettigere wijken.' Die oproep deden meer dan honderd wethouders en woningcorporaties vorige week aan politiek Den Haag. Ze stuurden brieven aan de informateur en ondersteunden die met video's en op social media. (Aedes Nieuws, 31 mei 2021)
https://www.aedes.nl/artikelen/financi-n/verhuurdersheffing/oproep-gemeenten-en-corporaties-laat-woningcorporaties-hun-werk-doen.html

Vergroening Nederlandse woningmarkt heeft nog lange weg te gaan
De Nederlandse overheid heeft de ambitie om de woningvoorraad sterk te verduurzamen. Calcasa onderzoekt periodiek hoe het ervoor staat met de energielabels voor woningen. De meest recente status: de vergroening is ingezet, maar er moet nog veel werk worden verzet voordat het gemiddelde energielabel op de woningmarkt een A-label is. Het huidige verduurzamingstempo ligt te laag en een groot gedeelte van de woningen heeft nog geen definitief energielabel. Als we het tempo van de afgelopen 5 jaar aanhouden, heeft de gemiddelde koopwoning pas in 2055 energielabel A. (Calcasa, 25 mei 2021)
https://www.calcasa.nl/nieuws/2021-q1-wox-kwartaalbericht-vergroening-nederlandse-woningmarkt-heeft-nog-lange-weg-te-gaan

Noord-Brabant: Provincie zet in op versnelling woningbouw en kwaliteit leefomgeving
In de jaarlijkse voortgangsrapportage van de Brabantse Agenda Wonen van de provincie wordt ingegaan op de ontwikkelingen op de regionale woningmarkt in Brabant. Het schetst de actuele stand van 'bevolking, woningbouw en planaanbod anno 2020/2021'. De provincie zet hierbij vooral in op het versnellen van het bouwtempo, met oog voor zorgvuldig ruimtegebruik én vanuit een vraaggericht, flexibel planaanbod, met aandacht voor de betaalbaarheid en volop ruimte voor nieuwe woonvormen. (Persbericht provincie Noord-Brabant, 28 mei 2021)
https://www.brabant.nl/actueel/nieuws/ruimtelijke-ontwikkeling/2021/brabant-zet-in-op-versnelling-woningbouw-en-kwaliteit-leefomgeving

Noord-Holland: Provincie en gemeenten maken samen ombouw vakantieparken tot woongebieden mogelijk
De provincie Noord-Holland maakt het onder voorwaarden mogelijk dat gemeenten vakantieparken zonder perspectief kunnen omzetten naar tijdelijke of permanente woongebieden. Hierdoor ontstaan tijdelijke of nieuwe permanente woningen. Het gaat om vakantieparken in de Kop van Noord-Holland, Westfriesland en de regio Alkmaar. (Persbericht provincie Noord-Holland, 27 mei 2021)
https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2021/Mei_2021/Provincie_en_gemeenten_maken_samen_ombouw_vakantieparken_tot_woongebieden_mogelijk

Altena wil extra gas geven met bouw huizen: komende tien jaar 3000 woningen erbij
Altena zet hoog in als het gaat om het aantal woningen dat het in de toekomst wil bouwen. Meer dan eerst de bedoeling was en meer ook dan wat de provincie als opgave voor de gemeente ziet. Voor de komende tien jaren wil Altena drieduizend woningen realiseren en vervolgens tot 2040 nog eens tweeduizend huizen. (Algemeen Dagblad, 27 mei 2021)
https://www.ad.nl/waalwijk/altena-wil-extra-gas-geven-met-bouw-huizen-komende-tien-jaar-3000-woningen-erbij~a781c9be/

Gemeente Katwijk en BPD sluiten akkoord over zevenhonderd woningen in Valkenhorst
Gemeente Katwijk en BPD | Bouwfonds Gebiedsontwikkeling tekenden deze week een samenwerkingsovereenkomst voor de bouw van zevenhonderd woningen op grondgebied van BPD. De overeenkomst betreft een van de eerste buurten die gebouwd zal worden in de toekomstige wijk Valkenhorst: de Limesbuurt. (Persbericht gemeente Katwijk, 28 mei 2021)
https://www.katwijk.nl/nieuws/gemeente-katwijk-en-bpd-sluiten-akkoord-over-zevenhonderd-woningen-in-valkenhorst

Groningen: Handtekeningen gezet voor nieuwbouwproject 'Holt'
Wethouder Roeland van der Schaaf en directeur Kristiaan Capelle van ontwikkelaar MWPO hebben vrijdag 28 mei hun handtekening gezet onder de koop- en realisatie-overeenkomst voor het nieuwbouwproject 'Holt' op de voormalige Alo-locatie. De gemeente Groningen heeft het plan van ontwikkelaar MWPO in samenwerking met woningcorporatie Nijestee, als beste beoordeeld in het aanbestedingstraject voor de ontwikkeling van de voormalige Alo-locatie. Het plan omvat de bouw van 320 woningen in vele soorten en maten. (Persbericht gemeente Groningen, 31 mei 2021)
https://gemeente.groningen.nl/actueel/nieuws/handtekeningen-gezet-voor-nieuwbouwproject-holt

Groningen: Nijestee bouwt woontoren voor studenten bij Stadsstrand
Aan de Vrydemalaan in Groningen verrijst een nieuwe woontoren met plek voor 270 studentenwoningen. De woningen worden verhuurd aan studenten van de Rijksuniversiteit Groningen. (RTV Noord, 31 mei 2021)
https://www.rtvnoord.nl/nieuws/822537/Nijestee-bouwt-woontoren-voor-studenten-bij-Stadsstrand

Focus grootschalige huisvesting arbeidsmigranten verschuift in Zaltbommel van dorpen naar de stad
Grote woonoorden voor arbeidsmigranten wil de gemeente Zaltbommel straks alleen nog maar toestaan op plekken waar dat voor lokale arbeidskrachten nodig is. En omdat steeds meer tuinders hun personeel op eigen erf huisvesten en er nog geen voorzieningen zijn bij de distributiecentra in Zaltbommel, verschuift de focus van het platteland naar de stad. (Algemeen Dagblad, 27 mei 2021)
https://www.ad.nl/zaltbommel/focus-grootschalige-huisvesting-arbeidsmigranten-verschuift-in-zaltbommel-van-dorpen-naar-de-stad~af3e79f6/

Voorschoten krijgt er honderden woningen bij
Het college wil voor het einde van deze raadsperiode de plannen afronden voor 500 à 600 nieuwe woningen in Voorschoten. De focus komt te liggen op betaalbare woningen voor jongeren, starters en ouderen. Dat blijkt uit het voorstel dat het college voorlegt aan de raad om een aantal projecten voorrang te geven. Het gaat niet alleen om grote projecten zoals Intratuin (129), Segaar-Arsenaal (95) en Starrenburg III (325), maar ook om kleinere, zoals aan de Jan Wagtendonkstraat. Daar wil corporatie de Sleutels ongeveer veertig sociale woningen bouwen. (Persbericht gemeente Voorschoten, 25 mei 2021)
https://www.voorschoten.nl/voorschoten-krijgt-er-honderden-woningen-bij

Weststellingwerf: 200 nieuwe woningen in Lindewijk
Het college van burgemeester en wethouders van Weststellingwerf heeft ingestemd met het ontwerpbestemmingsplan van Lindewijk deelgebied 2. Dit ontwerpbestemmingsplan biedt tot 2030 ruimte voor de bouw van 200 nieuwe woningen in de Lindewijk. Het college wil hiermee tegemoet komen aan de landelijke groeiende vraag naar extra woningen. (Persbericht gemeente Weststellingwerf, 31 mei 2021)
https://www.weststellingwerf.nl/home/actueel-in-weststellingwerf_3719/item/200-nieuwe-woningen-in-lindewijk_50607.html

Capelle aan den IJssel: De Hoven II maakt plaats voor nieuwe woonbuurt Harmonie
De komende jaren verrijst in Capelle aan den IJssel de nieuwe woonbuurt Harmonie. Om dit mogelijk te maken hebben woningbouwcorporatie Havensteder en de gemeente Capelle aan den IJssel recent de grond van de Hoven II overgedragen aan projectontwikkelaar Blauwhoed. Waar nu de Hovenflats staan komen 144 duurzame nieuwbouwwoningen. Van de twaalf portiekblokken blijven er twee staan, die hoogwaardig worden gerenoveerd. Daarin komen 56 duurzame sociale huurwoningen van Havensteder. (Persbericht Blauwhoed, 28 mei 2021)
https://www.blauwhoed.nl/nieuws/data-onmisbaar-voor-projectontwikkeling1

ARCHITECTUUR EN STEDEBOUW

Architectuur uit Nederland
Recensie (JaapJan Berg). Het verschijnen van het Jaarboek Architectuur in Nederland is elk jaar weer een moment om naar uit te zien. Naast overzichten in de vorm van prijzen en awards waaruit de architectonische jaarproductie kan worden opgemaakt, biedt het Jaarboek een wat meer directieve en onderbouwde selectie van projecten, dit mede door een contextuele inbedding met verschillende essays. Die verwachting heeft de Jaarboekredactie, bestaande uit Arna Mackic, Kirsten Hannema en Teun van den Ende wederom ingelost in een jaar waarin veel, maar niet alles anders was. (ArchiNed Nieuws, 28 mei 2021)
https://www.archined.nl/2021/05/architectuur-uit-nederland/
Zie ook: Teun van den Ende, Kirsten Hannema, Arna Mackic, Architectuur in Nederland 2020 / 2021 Jaarboek , Nai010, 2021.
https://www.naibooksellers.nl/architecture-in-the-netherlands-yearbook-2020-2021-architectuur-in-nederland-jaarboek-2020-2021.html?acc=c81e728d9d4c2f636f067f89cc14862c

Manifest voor stedenbouwkundig model dat natuur standaard integreert
De natuur kan veel problemen op het vlak van klimaat, milieu en sociaal welzijn in de stedelijke omgeving helpen oplossen. Daarom zou natuur standaard deel moeten uitmaken van de gebouwde omgeving, hetgeen vraagt om een nieuw stedenbouwkundig model. In het kader van symposium EURO2021 in Delft over de ecologische en klimaatbestendige stad is een manifest gepubliceerd. (Architectenweb Nieuws, 25 mei 2021)
https://architectenweb.nl/nieuws/artikel.aspx?ID=49329

De Stadsgenese als gids voor klimaatadaptatie en stedelijke ontwikkeling
Vandaag heeft Deltacommissaris Peter Glas in Amersfoort het eerste exemplaar van het boek 'De stadsgenese' in ontvangst genomen van de directeuren van Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Daarna zijn zij in gesprek gegaan met wethouders van de in het boek beschreven voorbeeldgemeenten Culemborg, Dordrecht, Middelburg, Nijmegen en Oegstgeest, en met de dijkgraaf van Waterschap Rivierenland. (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 25 mei 2021)
https://www.cultureelerfgoed.nl/actueel/nieuws/2021/05/25/de-stadsgenese-als-gids-voor-klimaatadaptatie-en-stedelijke-ontwikkeling

Winnaar Gouden AAP 2021
Vanuit KNAW's Trippenhuiscomplex reikte Arcam op vrijdag 28 mei 2021 de Gouden AAP 2021 uit aan architectenbureau Studioninedots en opdrachtgever Lingotto Ontwikkeling BV & Achmea Dutch Residential Fund voor het beste gebouw van Amsterdam van het afgelopen jaar: het mixed-use Westbeat in Nieuw-West. (ARCAM, 28 mei 2021)
https://arcam.nl/algemeen/winnaar-gouden-aap-2021/

'Spectrum, Circulair City House' winnaar Ontwikkelcompetitie Omval-Weespertrekvaart Amsterdam
De Ontwikkelcompetitie Omval-Weespertrekvaart Amsterdam is gewonnen door het plan 'Spectrum, Circulair City House'. Dit is vandaag bekend gemaakt door wethouder Marieke van Doorninck (Ruimtelijke Ontwikkeling). De vakjury wees dit plan unaniem aan als winnaar van de competitie. Ook de omwonenden, die een advies konden geven aan de jury over de plannen voor de vernieuwing van het gebied, hadden een sterke voorkeur voor plan Spectrum. (Architectuur Lokaal, 26 mei 2021)
https://arch-lokaal.nl/spectrum-circulair-city-house-winnaar-ontwikkelcompetitie-omval-weespertrekvaart-amsterdam/

Job Dura Prijs 2020 toegekend aan Little C
Little C in Rotterdam is uitgeroepen tot de winnaar van de Job Dura Prijs 2020. Dinsdag kregen de ontwikkelaar en het ontwerpteam van dit woningbouwproject aan de Coolhaven de prijs uit handen van wethouder Bas Kurvers (Bouwen en Wonen). Het project Dakdorpen werd onderscheiden met de Daan Dura Aanmoedigingsprijs. (Architectenweb Nieuws, 25 mei 2021)
https://architectenweb.nl/nieuws/artikel.aspx?ID=49328

EUROPA

Creative Europe: Over 2 billion euro to support the recovery, resilience and diversity of cultural and creative sectors
The Commission has today launched new actions to support the cultural and creative sectors in Europe and beyond, following the adoption of the work programme for the first year of the Creative Europe 2021-2027 programme. In 2021, Creative Europe will allocate an unprecedented budget of around 300 million euro to help professionals and artists from all cultural sectors to collaborate across disciplines and borders, in order to find more opportunities and to reach new audiences. Today's adoption lays the foundations for the first calls for proposals under the new programme. These calls will be open to all organisations active in the relevant cultural and creative sectors. (Persbericht EU, 26 mei 2021)
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_2587

Toerisme in Europa voor het volgende decennium: Raad neemt conclusies aan
De Raad heeft conclusies aangenomen met daarin zijn visie op een economisch, ecologisch en sociaal duurzame en veerkrachtige toeristische sector in Europa. Nu de voorbereidingen voor het toeristische zomerseizoen in volle gang zijn, dringt de Raad er bij de EU en de lidstaten op aan werk te maken van een collectieve en goed gecoördineerde respons op de coronacrisis, onder meer door de ontwikkeling van vrijwillige normen voor gezondheids- en veiligheidsprotocollen door toeristische diensten en instellingen te steunen.(...) De lidstaten en de Commissie wordt ook verzocht om uiterlijk eind 2021 met een gezamenlijk opgestelde Europese agenda voor toerisme 2030/2050 te komen om de groene en de digitale transitie van het Europese toeristisch ecosysteem te ondersteunen en het concurrerender te maken. (Persbericht EU, 27 mei 2021)
https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2021/05/27/tourism-in-europe-for-the-next-decade-council-adopts-conclusions/

GROENE RUIMTE

Provincies, boeren en natuurorganisaties starten met uitwerking innovatieve stikstofpilot rondom Nieuwkoop
Nieuwkoopse boeren starten samen met de provincies Utrecht en Zuid-Holland een pilot die moet leiden tot minder stikstofuitstoot. Het eerste idee kwam van Nieuwkoopse boeren en in overleg met de provincies en Natuurmonumenten zijn de plannen uitgewerkt. Agrariërs die deelnemen aan de pilot zullen hun bedrijf innoveren en daardoor minder stikstof uitstoten. (Persbericht provincie Zuid-Holland, 27 mei 2021)
https://www.provincie-utrecht.nl/actueel/nieuws/provincies-boeren-en-natuurorganisaties-starten-met-uitwerking-innovatieve

MILIEU

Gezamenlijk overzicht op de effecten van Klimaatbeleid
Klimaatbeleid is niet alleen gunstig voor het klimaat, maar heeft ook een positief effect op onze gezondheid en veiligheid. Dat is de belangrijkste uitkomst van drie rapporten die het RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu heeft opgesteld in opdracht van ministerie van Economische Zaken en Klimaat. (Persbericht RIVM, 28 mei 2021)
https://www.rivm.nl/nieuws/gezamenlijk-overzicht-op-effecten-van-klimaatbeleid

In Nederland hogere sterfte door klimaatverandering, stelt nieuw onderzoek
Van alle sterftegevallen door hitte in Nederland, kan nu al bijna eenderde worden toegeschreven aan klimaatverandering. Jaarlijks gaat het om bijna 250 doden. Dat blijkt uit een nieuw internationaal onderzoek, waaraan het RIVM heeft meegewerkt. Het onderzoek is vandaag gepubliceerd in het tijdschrift Nature Climate Change. (NOS Nieuws, 31 mei 2021)
https://nos.nl/artikel/2383052-in-nederland-hogere-sterfte-door-klimaatverandering-stelt-nieuw-onderzoek

Reflectie op het Versnellingsakkoord stikstofemissiereductie 2021 – 2030
Op verzoek van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft het PBL een reflectie op hoofdlijnen opgesteld op het voorstel 'Een duurzaam evenwicht. Versnellingsakkoord stikstofemissiereductie 2021 – 2030'. Dit voorstel is opgesteld door Natuurmonumenten, Natuur & Milieu, LTO Nederland, VNO-NCW, MKB Nederland en Koninklijke Bouwend Nederland. (Planbureau voor de Leefomgeving, 28 mei 2021)
https://www.pbl.nl/publicaties/reflectie-op-het-versnellingsakkoord-stikstofemissiereductie-2021-2030

Wat betekent de 'baanbrekende' uitspraak in de klimaatzaak voor Shell?
Voor het eerst wordt een bedrijf door een rechter gedwongen CO2-uitstoot te verlagen. Het is een volgens juristen "baanbrekende" uitspraak die gevolgen heeft voor Shell en mogelijk ook soortgelijke bedrijven. De verstrekkende gevolgen die de uitspraak kan hebben, namelijk nieuwe investeringen nalaten of minder verkopen, wegen volgens de rechtbank op tegen de gevaren van klimaatverandering. (NOS Nieuws, 26 mei 2021)
https://nos.nl/artikel/2382457-wat-betekent-de-baanbrekende-uitspraak-in-de-klimaatzaak-voor-shell

Opnieuw schonere lucht in Zuid-Holland
De lucht in Zuid-Holland is voor het tiende jaar op rij schoner geworden. Dat blijkt uit de Voortgangsrapportage luchtkwaliteit 2019. Overal in Zuid-Holland voldoet de luchtkwaliteit aan de wettelijke normen. Toch wil de provincie meer, en zet de komende jaren in op verdere verbetering. (Persbericht provincie Zuid-Holland, 31 mei 2021)
https://www.zuid-holland.nl/actueel/nieuws/mei-2021/opnieuw-schonere-lucht-zuid-holland/

MOBILITEIT

De mobiliteitshub: een kansrijk maar complex beleidsinstrument
Mobiliteitshubs zijn fysieke schakels tussen vervoersmodaliteiten, die naast hun mobiliteitsfunctie ook als concentratiepunt voor ruimtelijke ontwikkeling kunnen dienen. Ze kunnen bijdragen aan verschillende beleidsdoelen. Bijvoorbeeld aan het autoluw maken van steden of aan het behoud en verbeteren van de bereikbaarheid in krimpgebieden. Het concept staat sinds enkele jaren sterk in de belangstelling bij beleidsmakers, vervoerbedrijven en andere stakeholders, maar is nog in ontwikkeling en wordt op verschillende manieren geïnterpreteerd. Bovendien vergt de ontwikkeling van hubs afstemming met een groot aantal andere beleidsinstrumenten, zo concluderen onderzoekers van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) in het rapport 'Verkenning van het concept mobiliteitshub'. (Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid, 31 mei 2021)
https://www.kimnet.nl/actueel/nieuws/2021/05/31/de-mobiliteitshub-een-kansrijk-maar-complex-beleidsinstrument

Promotie: Platform innovation in urban mobility transitions. The case of platform enabled bike sharing
Platforminnovatie is potentieel een drijvende kracht in transities naar duurzame mobiliteit. Tegelijkertijd botst platforminnovatie met publieke belangen en brengt het bestuurlijke dilemma's met zich mee. Om de opkomst van platforminnovatie te beteugelen zijn daarom nieuwe

samenwerkingen tussen overheden en platformen noodzakelijk. In zijn proefschrift behandelt dr. ir. Arnoud van Waes (Copernicus Institute of Sustainable Development) de kansen en uitdagingen van platforminnovatie door de opkomst en ondergang van een nieuwe generatie deelfietssystemen te onderzoeken. (Persbericht Universiteit van Utrecht, 27 mei 2021)
https://www.uu.nl/agenda/promotie-platform-innovation-in-urban-mobility-transitions-the-case-of-platform-enabled-bike-sharing

STEDELIJKE GEBIEDEN

Terwijl Nederland krimpt door corona, groeit de economie in Zuidoost-Brabant doodleuk door
Terwijl corona ons land de eerste maanden van dit jaar nog volop in zijn greep hield, groeide de regionale economie doodleuk met 2 procent. Een voorbode van de steeds belangrijkere rol die de Brainport-economie vervult voor Nederland, vindt de Eindhovense economiewethouder Stijn Steenbakkers. (bron Eindhovens Dagblad, 28 mei 2021)
https://www.ed.nl/eindhoven/terwijl-nederland-krimpt-door-corona-groeit-de-economie-in-zuidoost-brabant-doodleuk-door~a4d8d2ac/

Purmerend: College kiest voor masterplan en nieuwe naam Stationsgebied
Het college heeft op 25 mei het stedenbouwkundig masterplan voor het stationsgebied vastgesteld. Dit plan biedt de kaders voor de transformatie die de komende 10 tot 20 jaar in dit gebied gaat plaatsvinden. Deze transformatie is nodig om te komen tot een gemengd stedelijk gebied waar wonen (1.800 woningen) en werken wordt gecombineerd met aantrekkelijke recreatiemogelijkheden. (Persbericht gemeente Purmerend, 27 mei 2021)
https://www.purmerend.nl/college-kiest-voor-masterplan-en-nieuwe-naam-stationsgebied

Ontwikkeling van 110 miljoen euro in gebied naast stadhuis Hengelo
De gemeente Hengelo gaat in nauwe samenwerking met gebiedsontwikkelaar VanWonen en Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO) het gebied naast het nieuwe stadhuis ontwikkelen tot een nieuw stuk binnenstad. (...) Gedeputeerde Monique van Haaf: 'Het verminderen van de oppervlakte detailhandel ten gunste van het versterken van de woningbouwopgave, klimaatadaptatie en ruimtelijke kwaliteit past helemaal in de doelstellingen die de provincie met het programma Ruimte Wonen Retail beoogt.' (Persbericht gemeente Hengelo, 27 mei 2021)
https://www.hengelo.nl/Welkom-in-Hengelo/Beheer/Nieuwsoverzicht/Ontwikkeling-van-110-miljoen-in-gebied-naast-stadhuis-Hengelo.html

VRIJE TIJD EN CULTUUR

Economisch belang van recreatie in de natuur neemt toe
Recreatieve activiteiten in de natuur, zoals wandelen, zijn toegenomen tussen 2013 en 2018. De economische bijdrage van natuurgerichte recreatie en toerisme bedroeg bijna 13 miljard euro in 2018, ruim 40 procent meer dan in 2013. Vooral bosrijke gebieden en de kuststreek zijn erg in trek onder recreanten en vakantiegangers. Dit blijkt uit de nieuwe publicatie van de Natuurlijk Kapitaalrekeningen, die het CBS en Wageningen University and Research (WUR) hebben samengesteld in opdracht van het ministerie van LNV. (CBS, 31 mei 2021)
https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/22/economisch-belang-van-recreatie-in-de-natuur-neemt-toe

ADVERTENTIES

ESAA Erasmus Executive Programs
U wilt zich verder ontwikkelen op financieel gebied en theoretische vraagstukken in de praktijk toepassen? De Erasmus Universiteit Rotterdam heeft voor dat doel, gericht op woningcorporaties, het volgende programma ontwikkeld:
• Masterclass Data Analytics, Process Mining en Databeveiliging.
De masterclass vindt plaats op 17 juni 2021. Meer informatie over de Masterclass.
https://www.eur.nl/esaa/executive-programs/finance-risk-management-voor-woningcorporaties/masterclass-data-analytics-process-mining-en-databeveiliging-voor-woningcorporaties

6 september - Woningcorporatie Dag 2021
Meer bereiken met samenwerking. Vóór en dóór woningcorporaties. Sprekers uit de corporatiewereld en daarbuiten – organisatie IVVD
www.woningcorporatiedag.nl
https://www.ivvd.nl/agenda/woningcorporatiedag/

13 september- Zorgvastgoed Dag 2021
Vernieuwing in de zorg en van het zorgvastgoed. Vóór en dóór zorginstellingen. Sprekers uit de zorgvastgoedwereld en daarbuiten – organisatie IVVD
www.zorgvastgoeddag.nl
https://www.ivvd.nl/agenda/zorgvastgoeddag/

Recente ontwikkelingen in het wonen
Hoe krijgen we de woningmarkt weer stabiel? Deze cursus van PAOTM o.l.v. prof.dr. Peter Boelhouwer (TU Delft/MBE) geeft je inzicht in de rol van diverse belanghebbende partijen, in beleidsinterventies en instrumenten om de problemen het hoofd te bieden en je doet kennis op over de effecten van nieuw beleid. 26 PE-punten Aedes/VTW. Data: 9 en 10 september en 7 en 8 oktober 2021.
https://paotm.nl/nl/cursus/recente-ontwikkelingen-in-het-wonen/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B410

Opdrachtgeverschap woningcorporaties en verduurzaming
Voor woningcorporaties is verduurzaming van de woningportefeuille een speerpunt in beleid. Om dit te realiseren gaan ze nieuwe samenwerkingsvormen aan met andere woningcorporaties en met marktpartijen: vernieuwend opdrachtgeverschap. Wil je hier meer over leren? Volg dan de cursus deze cursus van PAOTM op 29 en 30 september o.l.v. Ad Straub (TU Delft).
https://paotm.nl/nl/cursus/opdrachtgeverschap-woningcorporaties-en-verduurzaming/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B460

Technisch beheer van woningen
Deze cursus van PAOTM zoomt in op de diverse afwegingen om technische maatregelen te kiezen op zowel portefeuille- als complexniveau. Op 28 en 29 september neemt o.a. dr.ir. Henk Heeger je mee in onderwerpen als sturing, budgetten en prioriteiten van technische

beheermaatregelen, risicomanagement en data-analyses, samenwerken, digitalisering, organiseren en klantsturing.
https://paotm.nl/nl/cursus/technisch-beheer-woningen/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B440

Portefeuille- en assetmanagement
Portefeuillebeleid is een belangrijk beleidsthema bij corporaties. In deze cursus van PAOTM i.s.m. de TU Delft leer je meer over het proces, de organisatie en de opzet van portefeuille- en assetmanagement. Je krijgt inzicht in hoe verschillende soorten corporaties (wat betreft grootte, woningmarktgebied of financiële positie) hun portefeuillebeleid en assetmanagement ontwikkelen. Data: 12 en 13 oktober, 9 en 10 november 2021
https://paotm.nl/nl/cursus/portefeuille-en-assetmanagement/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B430

Trends in de woonruimteverdeling
In deze cursus van PAOTM kijken we kritisch naar het functioneren van bestaande systemen en werkwijzen binnen de woonruimteverdeling. Neem kennis van de laatste ontwikkelingen en ga met de geboden tools actief aan de slag met uitdagingen uit je eigen praktijk o.l.v. dr.ir. André Ouwehand (TU Delft/MBE) en Thiery Wever MSc (RIGO). Data: 11 en 12 oktober 2021.
https://paotm.nl/nl/cursus/woonruimteverdeling/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B450

De hypotheek- en koopmarkt in het vizier
We hebben een koopwoningmarkt die voor meerdere doelgroepen onbereikbaar geworden is. Benieuwd naar de nieuwe initiatieven op het hypothekenfront om hier verandering in te brengen? Volg dan op 1 en 2 november de cursus van PAOTM o.l.v. prof.dr. Peter Boelhouwer (TU Delft/MBE) en ing. Tom van der Geest (Hypsotech Management Consultancy).
https://paotm.nl/nl/cursus/de-hypotheek-en-koopmarkt-in-het-vizier/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B420

Informatie over adverteren
Wim Vierling (Platform31), wim.vierling@platform31.nl, tel. 06 5794 3631.

AGENDA Platform31

Experiment Stimuleren doorstroming van senioren op de woningmarkt
Tijdens de oriëntatiebijeenkomst van het experiment Stimuleren doorstroming van senioren op de woningmarkt, donderdag 17 juni, deelt Platform31 de uitkomsten van de quickscan en krijgt u een korte toelichting over deelname aan het experiment. Ook is er ruimte voor het stellen van vragen.
https://www.platform31.nl/bijeenkomsten/orientatiebijeenkomst-experiment-doorstroming-van-senioren-op-de-woningmarkt

Impact van corona op het openbaar bestuur
De impact van de coronapandemie op het binnenlands bestuur is enorm. Onderzoekers achter Coronapapers.nl beschreven, analyseerden en duidden de vraagstukken het afgelopen jaar met de focus op decentrale overheden. Tijdens het online congres van Platform31 op vrijdag 25 juni gaan zij met bestuurders beleidsmakers en praktijkprofessionals in gesprek, op zoek naar lessen en handelingsperspectieven voor de wereld tijdens en na corona.
https://www.platform31.nl/bijeenkomsten/eindcongres-impact-van-corona-op-het-openbaar-bestuur

Zie: complete agenda Platform31:
https://www.platform31.nl/bijeenkomsten

AGENDA

Opdrachtgeverschap woningcorporaties en verduurzaming
Voor woningcorporaties is verduurzaming van de woningportefeuille een speerpunt in beleid. Om dit te realiseren gaan ze nieuwe samenwerkingsvormen aan met andere woningcorporaties en met marktpartijen: vernieuwend opdrachtgeverschap. Wil je hier meer over leren? Volg dan de cursus deze cursus van PAOTM op 29 en 30 september o.l.v. Ad Straub (TU Delft).
https://paotm.nl/nl/cursus/opdrachtgeverschap-woningcorporaties-en-verduurzaming/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B460

Open oproep Duurzame economie en ruimte
Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie doet een oproep aan vernieuwers die op onderzoekende wijze samen met lokale en regionale partners willen werken aan kansen en oplossingen voor transitieopgaven om het veerkrachtige vestigingsklimaat van Nederland op de diverse schaalniveaus richting de toekomst te versterken. Voorstel indienen kan t/m 31 juli 2021.
https://stimuleringsfonds.nl/nl/actueel/nieuws/open_oproep_duurzame_economie_en_ruimte_1/
Door corona de stad uit?

Online seminar Nederlandse Vereniging voor Demografie, donderdag 3 juni, 15 uur. Drie sprekers gaan in op verhuistrends, ontwikkelingen op de woningmarkt en de toekomst van de stad.
https://nvd.banster.nl/evenementen_events

Klimaat, droogte en stad
Masterclass van het ministerie van IenW/KIS en TU Delft, donderdag 10 juni,15-16.30 uur. Wat is er precies aan de hand, hoe raakt het onze bebouwde omgeving en wat doet IenW – en kan IenW nog meer doen – om de droogteproblematiek te lijf te gaan?
https://www.tudelft.nl/infrastructures/onderwijs/samenwerking-ministerie-ienw/masterclasses/masterclass-10-juni

Hoe ziet een gezonde stad er eigenlijk uit?
Wat is een gezonde leefomgeving? Hoe ziet een gezonde stad eruit? En hoe bouw je een gezonde stad? Serie bijeenkomsten van Pakhuis de

Zwijger i.s.m. gemeente Utrecht en AM, maandag 31 mei, 7 juni, 20.30 uur.
https://dezwijger.nl/programma/gezonde-leefomgeving-1

Experiment Stimuleren doorstroming van senioren op de woningmarkt
Tijdens de oriëntatiebijeenkomst van het experiment Stimuleren doorstroming van senioren op de woningmarkt, donderdag 17 juni, deelt Platform31 de uitkomsten van de quickscan en krijgt u een korte toelichting over deelname aan het experiment. Ook is er ruimte voor het stellen van vragen.
https://www.platform31.nl/bijeenkomsten/orientatiebijeenkomst-experiment-doorstroming-van-senioren-op-de-woningmarkt

Landscape, heritage and national identities
Afscheidsrede (online) van prof. dr. Hans Renes, donderdag 17 juni, 15.45 uur. Voorafgaand (12.15 - 15 uur) het online symposium The Study of European Landscapes.
https://vu-live.zoom.us/webinar/register/WN_QIlLcv05S0u1Ci70Si8AWw
https://www.youtube.com/VUBeadlesOffice

ESAA Erasmus Executive Programs
U wilt zich verder ontwikkelen op financieel gebied en theoretische vraagstukken in de praktijk toepassen? De Erasmus Universiteit Rotterdam heeft voor dat doel, gericht op woningcorporaties, twee programma's ontwikkeld:
• Masterclass Data Analytics, Process Mining en Databeveiliging.
De masterclass vindt plaats op 17 juni 2021. Meer informatie over de Masterclass.
https://www.eur.nl/esaa/executive-programs/finance-risk-management-voor-woningcorporaties/masterclass-data-analytics-process-mining-en-databeveiliging-voor-woningcorporaties

Impact van corona op het openbaar bestuur
De impact van de coronapandemie op het binnenlands bestuur is enorm. Onderzoekers achter Coronapapers.nl beschreven, analyseerden en duidden de vraagstukken het afgelopen jaar met de focus op decentrale overheden. Tijdens het online congres van Platform31 op vrijdag 25 juni gaan zij met bestuurders beleidsmakers en praktijkprofessionals in gesprek, op zoek naar lessen en handelingsperspectieven voor de wereld tijdens en na corona.
https://www.platform31.nl/bijeenkomsten/eindcongres-impact-van-corona-op-het-openbaar-bestuur

Open Oproep Vitale steden en dorpen
Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie is gestart met de Voucherregeling Ruimtelijk Ontwerp. Met deze regeling kunnen overheden en (semi)publieke organisaties een opdracht verlenen aan ontwerpende onderzoekers voor het verkennen van de ruimtelijke opgaven van de NOVI. Het fonds verstrekt innovatievouchers tussen de 10.000 en 30.000 euro. Er zijn in 2021 twee reeksen van vier open oproepen die aansluiten bij de themalijnen van de NOVI. De eerste oproep, 'Vitale steden en dorpen', loopt van april t/m juni 2021.
https://stimuleringsfonds.nl/nl/subsidies/open_oproepen/

Open Oproep Ruimte voor klimaat en energie
Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie doet een oproep aan vernieuwers die op onderzoekende wijze samen met lokale en regionale partners willen werken aan kansen en oplossingen voor energietransitie en klimaatadaptatie, en de kansen voor ruimtelijke kwaliteit die hiermee gepaard gaan. Voorstel indienen kan t/m 31 augustus 2021.
https://stimuleringsfonds.nl/nl/actueel/nieuws/open_oproep_ruimte_voor_klimaat_en_energie_1/

6 september - Woningcorporatie Dag 2021
Meer bereiken met samenwerking. Vóór en dóór woningcorporaties. Sprekers uit de corporatiewereld en daarbuiten – organisatie IVVD
www.woningcorporatiedag.nl
https://www.ivvd.nl/agenda/woningcorporatiedag/

Samenwerken in de lokale energietransitie
Hoe pak je de wijkgerichte warmtetransitie succesvol aan? Leergang van TwynstraGudde en TNO, donderdag 9 en 23 september en 7 oktober, 13-17 uur.
https://www.twynstragudde.nl/opleidingen/leergang-samenwerken-in-de-lokale-energietransitie-0

Recente ontwikkelingen in het wonen
Hoe krijgen we de woningmarkt weer stabiel? Deze cursus van PAOTM o.l.v. prof.dr. Peter Boelhouwer (TU Delft/MBE) geeft je inzicht in de rol van diverse belanghebbende partijen, in beleidsinterventies en instrumenten om de problemen het hoofd te bieden en je doet kennis op over de effecten van nieuw beleid. 26 PE-punten Aedes/VTW. Data: 9 en 10 september en 7 en 8 oktober 2021.
https://paotm.nl/nl/cursus/recente-ontwikkelingen-in-het-wonen/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B410

13 september- Zorgvastgoed Dag 2021
Vernieuwing in de zorg en van het zorgvastgoed. Vóór en dóór zorginstellingen. Sprekers uit de zorgvastgoedwereld en daarbuiten – organisatie IVVD
www.zorgvastgoeddag.nl
https://www.ivvd.nl/agenda/zorgvastgoeddag/

Open Oproep Prachtige productielandschappen
Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie nodigt coalities van provincies, gemeenten, gebiedsontwikkelaars, grondeigenaren, energiebedrijven, netwerkbeheerders, voedselproducenten, natuurorganisaties, erfgoedspecialisten en (collectieven van) bewoners uit om samen met ontwerpers te werken aan nieuwe strategische visies of ontwerpvoorstellen voor de transitie van ons productielandschap. Indienen kan vanaf 1 mei t/m 20 september 2021.
https://stimuleringsfonds.nl/nl/actueel/nieuws/open_oproep_prachtige_productielandschappen/

Technisch beheer van woningen
Deze cursus van PAOTM zoomt in op de diverse afwegingen om technische maatregelen te kiezen op zowel portefeuille- als complexniveau.

Op 28 en 29 september neemt o.a. dr.ir. Henk Heeger je mee in onderwerpen als sturing, budgetten en prioriteiten van technische beheermaatregelen, risicomanagement en data-analyses, samenwerken, digitalisering, organiseren en klantsturing.
https://paotm.nl/nl/cursus/technisch-beheer-woningen/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B440

Opdrachtgeverschap woningcorporaties en verduurzaming
Voor woningcorporaties is verduurzaming van de woningportefeuille een speerpunt in beleid. Om dit te realiseren gaan ze nieuwe samenwerkingsvormen aan met andere woningcorporaties en met marktpartijen: vernieuwend opdrachtgeverschap. Wil je hier meer over leren? Volg dan de cursus deze cursus van PAOTM op 29 en 30 september o.l.v. Ad Straub (TU Delft).
https://paotm.nl/nl/cursus/opdrachtgeverschap-woningcorporaties-en-verduurzaming/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B460

Portefeuille- en assetmanagement
Portefeuillebeleid is een belangrijk beleidsthema bij corporaties. In deze cursus van PAOTM i.s.m. de TU Delft leer je meer over het proces, de organisatie en de opzet van portefeuille- en assetmanagement. Je krijgt inzicht in hoe verschillende soorten corporaties (wat betreft grootte, woningmarktgebied of financiële positie) hun portefeuillebeleid en assetmanagement ontwikkelen. Data: 5 en 6 oktober, 9 en 10 november 2021
https://paotm.nl/nl/cursus/portefeuille-en-assetmanagement/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B430

Trends in de woonruimteverdeling
In deze cursus van PAOTM kijken we kritisch naar het functioneren van bestaande systemen en werkwijzen binnen de woonruimteverdeling. Neem kennis van de laatste ontwikkelingen en ga met de geboden tools actief aan de slag met uitdagingen uit je eigen praktijk o.l.v. dr.ir. André Ouwehand (TU Delft/MBE) en Thiery Wever MSc (RIGO). Data: 11 en 12 oktober 2021.
https://paotm.nl/nl/cursus/woonruimteverdeling/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B450

De hypotheek- en koopmarkt in het vizier
We hebben een koopwoningmarkt die voor meerdere doelgroepen onbereikbaar geworden is. Benieuwd naar de nieuwe initiatieven op het hypothekenfront om hier verandering in te brengen? Volg dan op 1 en 2 november de cursus van PAOTM o.l.v. prof.dr. Peter Boelhouwer (TU Delft/MBE) en ing. Tom van der Geest (Hypsotech Management Consultancy).
https://paotm.nl/nl/cursus/de-hypotheek-en-koopmarkt-in-het-vizier/?utm_medium=agenda&utm_source=Platform31&utm_campaign=B420

Platform31, Koningin Julianaplein 10, Den Haag, Postbus 30833 2500 GV Den Haag Tel. 070-302 84 84
E-mail: wim.vierling@platform31.nl

U kunt zich aan- of afmelden via www.ikcro.nl.
Vragen hierover? Stuur een mail naar wim.vierling@platform31.nl

2021, nr 21
(c) 2021 Platform31

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Wed, 2 Jun 2021 11:00:41 +0100
To: "[redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@gmail.com)" [redacted]@gmail.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Gesprek tussen bestuurder Groenewoud en wethouder van Doorninck

Goedemorgen collega's,
De 2 bestuurders hebben elkaar gisteren gesproken over het participatieplan NIJplas. Ik probeer hier kort samen te vatten tot welke inzichten zij zijn gekomen. Aankomende vrijdag spreken zij elkaar weer.
Cornelis Douweterrein
Zit in RES 1.0 en dus conform andere zoekgebieden moet er gestart worden met de reflektiefase.
Er heeft hier nog geen passende participatie plaatsgevonden, meeprofiteren is bv nooit gevraagd aan bewoners van TuindorpOostzaan. Dus ook een participatieplan is hier nog aan de orde.
NIJplas
We kunnen beginnen met het afwegingskader (zie brief raad), waarbij zsm gestart moet worden met de gezondheidsonderzoeken en inzichten van andere experts. Dit traject en eventuele consequenties is niet terug te zien in de voordracht aan het college en ook niet in participatieplan.
Voor de NIJplas zal er geen reflektiefase zijn.
Participatieplan
Opdracht raad: het college heeft de regierol (qua inhoud en toon) op het participatieplan.
In het huidige participatieplan NIJPlas wordt in de volgende termen gesproken: U gaat niet over, u word betrokken bij
Hoe heeft college hier zijn rol gepakt?
Het voorstel is om het 'tegenlezen' goed te organiseren door het team democratisering hier een rol in te geven. De inzet van dit team is dan de vorm waarin het college haar regierol vorm geeft.

Ik ben natuurlijk bereikbaar voor vragen, maar kunnen jullie dit als RES-team oppakken?

[redacted]
Gebiedsmanager Noord-West
06-[redacted]

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Wed, 2 Jun 2021 11:42:14 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes
Attachments: Gesprek tussen bestuurder Groenewoud en wethouder van Doorninck

Hoi [redacted]

Ter info; inhoudelijk klopt het niet allemaal maar wel goed om even kennis van te nemen. Dit match niet helemaal mij jou terugkoppeling.

Het moet ook afgestemd met team RES. We willen ruis me thoge en lage RES ambtenaren voorkomen; de tekstaanpassingen moeten ook daar helder zijn. Van [redacted] begreep ik dat we daarom koersen op de voordracht over 2 weken zoals jij voorstelde (dus geen spoed). Het zou dan via een ambtelijke voordracht zijn. Ik neem [redacted] en [redacted] dan ook mee zodat zij met name even kritisch op de tekst die raakt aan de reflectiefase kunnen meekijken.

De consequentie van een later moment is dat het proces bij de noorderijplas/cd terrein sterk vertraagt; dat is denk ik belangrijk voor de wethouder om voor ogen te houden.

Groetjes
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 31 mei 2021 15:43
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; Secretariaat Wethouder Doorninck <secretariaatwethoudervandoorninck@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Dag [redacted] en [redacted]

Ik heb zojuist terugkoppeling van de wethouder gekregen. Ze heeft Saskia Groenewoud gesproken. Daarbij hebben ze de volgende afspraken gemaakt:

- De voordracht gaat over 2 weken naar B&W
- Eind deze week komt er een afspraak met Saskia Groenewoud, wethouder Van Doorninck en ambtelijke ondersteuning om de punten van Noord te bespreken
- Een toelichting op de punten van Noord:
    - Participatie in CD is onduidelijk in het plan
    - HIA staat nog niet benoemd
    - soms is de toon heel stellig, kan onhandig uitpakken
    - wat is de rol van de gemeente in het verdere proces

De indruk van wethouder van Doorninck is dat we met een aantal aanpassingen in het collegebesluit aan deze zorgen tegemoet moeten kunnen komen. Als we bij afspraak eind van de week hier al tekstvoorstellen voor hebben, kunnen we wellicht zelfs B&W volgende week halen (middels spoedvoordracht).

@[redacted] zou jij in overleg met [redacted] een afspraak willen plannen voor eind deze week? Gaat om afspraak van 30 minuten. Met in ieder geval Saskia Groenewoud, wethouder Van Doorninck[redacted]. Maar waarschijnlijk ook nog paar anderen, kan in overleg met [redacted] Graag Joris en ik in de cc.

@[redacted] kun jij hiermee uit de voeten? Zo nee, ik ben altijd bereikbaar voor vragen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: www.amsterdam.nl

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: maandag 31 mei 2021 12:48
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Participatieplan windmolens NoorderIJplas en Cornelis Douwes

Hoi [redacted]

Uit noord begreep ik zijn er 2 belangrijke bezwaren/vragen zijn:

- Waarom is de reflectiefase niet van toepassing op het gebied van de Noorderijplas/CD terrein:
  - In de raad van 27 mei is dit besproken en vastgesteld. Dit zat in de raadsinformatiebrief. Daarnaast is er 27 mei een motie ingediend om de reflectiefase wel op dit gebied van toepassing te verklaren maar die motie is verworpen. De raad heeft hier dus inmiddels toe besloten
- Wanneer is het Cornelis Douwesterrein toegevoegd aan het gebied voor de Noorderijplas:
  - Het Cornelis Douwesterrein is altijd al onderdeel van het zoekgebied voor wind en onderdeel van het initiatief
  - In de intentieovereenkomst is dit duidelijk aangegeven
  - De communicatie en participatie in het kader van de RES en in het kader van dit initiatief heeft dit zich dan ook gericht op zowel de Noorderijplas en omgeving als het Cornelis Douwesterrein en omgeving

Groetjes
[redacted]

Van:

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]s@ggd.amsterdam.nl>
Sent: Thu, 3 Jun 2021 08:01:24 +0100
To: "'[redacted]@public-mediation.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: plaatje
Attachments: HIAintegraalVoorbeeld.png

Hallo [redacted]

Dat mag zeker, plaatje is bijgevoegd. Ik heb dit plaatje uit een presentatie die ik van mijn ex-collega's van het RIVM heb gekregen over HIA. RIVM heeft een site met meer info: https://www.rivm.nl/health-impact-assessment-hia. Ik heb de bron van het plaatje niet direct kunnen vinden helaas.

Als je wat meer achtergrond zoekt over omgaan met complexe milieugezondheidsrisico's kan ik je de artikelen dit proefschrift aanraden: https://www.rivm.nl/nieuws/omgaan-met-complexe-milieugezondheidsrisicos. Er is meer beschikbaar op dit terrein, maar dat heb ik niet direct paraat. In ieder geval een onderwerp dat het RIVM al jaren bezighoudt en ook actief naar methoden zoekt om hier mee om te gaan.

Nog een kleine kanttekening. Ben zelf bezig met een presentatie over HIA en daar heb ik bewust dit plaatje uitgelaten. Als je direct 'het eindresultaat' presenteert kun je daarmee de uitkomst van het proces vastleggen en een open discussie verlammen. Daarnaast laat dit plaatje een integrale afweging van vele factoren zien. Het doorlichten van een volledige woonomgeving gaat wel wat verder dan de effecten van 1 windmolen in kaart brengen, maar het proces kan die kant opgaan als dit als voorbeeld wordt gebruikt.

Groet,

[redacted]
Senior adviseur Leefomgeving
GGD Amsterdam

T 020[redacted]
M 06[redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

ma-di-do-vr

Van: [redacted]@public-mediation.nl>
Verzonden: woensdag 2 juni 2021 15:24
Aan: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: plaatje

Dag [redacted]

Zou ik jouw infografic van de HIA kunnen gebruiken als voorbeeld voor waar we naartoe kunnen gaan met het afwegingskader?

Groeten, [redacted]

Met een + en - laat de infographic zien welke indicator gunstig of ongunstig scoort. Binnen de stippellijn (-) scoort de indicator ongunstiger in de wijk ten opzichte van het gemiddelde van de gemeente.

Voorbeeld Wijk

Feiten & Cijfers

Leeftijds-opbouw	Gezondheid & Leefstijl	Actief & Sociaal	Veiligheid & Schoon	Voorzieningen & Inrichting	Groen	Lucht & Geluid
	70.7 / 67.3* levensverwachting in goed ervaren gezondheid in jaren	**36%** / 35%* actieve bewoners (in de wijk)	**2%** / 3%* bewoners dat zich vaak onveilig voelt	**25%** / 34%* tevreden met jongeren-voorzieningen	**1658m²** / 2035m²* gebruiksgroen (per 1000 inwoners)	**23%** / 38%* last van stank
28.9% / 20%* jongeren	**48%** / 37%* bewoners met overgewicht	**6.2** / 5.8* rapportcijfer sociale cohesie	**37%** / 41%* tevreden met verkeers-veiligheid	**8.1** / 7.6* rapportcijfer woonomgeving	**93%** / 85%* tevreden met gebruiksgroen	**20.5** / 25.5* lucht-kwaliteit stikstofdioxide
59.3% / 69.8%* volwassenen	**16%** / 14%* ervaren matig tot slechte gezondheid	**34%** / 34%* eenzame bewoners	**17%** / 32%* vaak last van rommel en afval	**35%** / 35%* tevreden met beschikbaarheid ruimte voor bewoners-activiteiten	**89%** / 86%* tevreden met groen op loopafstand	**0.92 EC** / 1.07 EC* lucht-kwaliteit roet
11.7% / 10%* ouderen						

*Gemiddelde Gemeente

Maatregelen

From: "[redacted]@noord-holland.nl>
Sent: Thu, 3 Jun 2021 08:49:45 +0100
To: "[redacted]@regiogv.nl" [redacted]@regiogv.nl>; [redacted]@regiogv.nl" <[redacted]@regiogv.nl>; [redacted]@hilversum.nl" [redacted]@hilversum.nl>; [redacted]@duoplus.nl" [redacted]@duoplus.nl>; [redacted]@amstelveen.nl" [redacted]@amstelveen.nl>; [redacted]@amstelveen.nl" [redacted]@amstelveen.nl>; "[redacted]@duoplus.nl" [redacted]@duoplus.nl>; [redacted]@duoplus.nl" [redacted]@duoplus.nl>; [redacted]@haarlem.nl" [redacted]@haarlem.nl>; "[redacted]@beverwijk.nl" [redacted]@beverwijk.nl>; [redacted]@heemskerk.nl" <[redacted]@heemskerk.nl>; "communicatie@heemskerk.nl" <communicatie@heemskerk.nl>; "[redacted]@heemstede.nl" [redacted]@heemstede.nl>; "[redacted]@odijmond.nl" <[redacted]@odijmond.nl>; [redacted]@velsen.nl" [redacted]@velsen.nl>; [redacted]@bloemendaal.nl" [redacted]@bloemendaal.nl>; [redacted]@wxs.nl" [redacted]@wxs.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]" [redacted]@metropoolregioamsterdam.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl" [redacted]@haarlemmermeer.nl>; "[redacted]@haarlemmermeer.nl" [redacted]@haarlemmermeer.nl>; "[redacted]@zaanstad.nl" [redacted]@zaanstad.nl>; [redacted]@odijmond.nl" [redacted]@odijmond.nl>; [redacted]@alliander.com" [redacted]@alliander.com>; [redacted]@alliander.com" [redacted]@alliander.com>; "[redacted]@stedin.net" [redacted]@stedin.net>; [redacted]@hhnk.nl" [redacted]@hhnk.nl>; "[redacted]@rijnland.net" [redacted]@rijnland.net>; [redacted]@noord-holland.nl>; "[redacted]" [redacted]@noord-holland.nl>
Cc: "[redacted]" [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@haarlemmermeer.nl" [redacted]@haarlemmermeer.nl>; [redacted]@alliander.com" [redacted]@alliander.com>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amstelveen.nl" [redacted]@amstelveen.nl>; "[redacted]@groenlicht.nl" <[redacted]@groenlicht.nl>; "[redacted]@appm.nl" <[redacted]@appm.nl>; "[redacted]@haarlem.nl" <[redacted]@haarlem.nl>; "[redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@noord-holland.nl>; "[redacted]@regiogv.nl" [redacted]@regiogv.nl>; [redacted]@rijnland.net" [redacted]@rijnland.net>; [redacted]@hhnk.nl" [redacted]@hhnk.nl>; [redacted]@Zaanstad.nl" [redacted]@Zaanstad.nl>; "[redacted]@overmorgen.nl" [redacted]@overmorgen.nl>; [redacted]@npres.nl" [redacted]@npres.nl>; "[redacted]@noord-holland.nl>; "[redacted]@noord-holland.nl>; "[redacted]" <[redacted]@noord-holland.nl>
Subject: Communicatienetwerk NHZ: actualiteiten, leesmateriaal en volgend overleg
Attachments: 20210527 RES 1.0 online en in de media.pdf, 20210518 Slides bijeenkomst burgerfora in de RES.pdf, De_Klimaatspagaat_ReintJan Renes.pdf

Beste communicatiecollega's,

Druppelsgewijs worden in de gemeenteraden de RES'en vastgesteld. Goed voor jullie om te weten is dat de aangenomen moties en amendementen worden verzameld en als bijlage wordt toegevoegd aan de RES 1.0. Op onze site worden ze toegevoegd bij de documenten: www.www.energieregionhz.nl/documenten#res.

In de media/actualiteiten:

- Er komt vandaag wellicht iets in de pers over de rapporten van RIVM, over effecten van Klimaatbeleid (gezondheid en veiligheid) zie https://www.rivm.nl/nieuws/gezamenlijk-overzicht-op-effecten-van-klimaatbeleid.
- Op vrijdag 4 juni om 00:00 uur publiceert CBS een nieuwsbericht over klimaatverandering & energietransitie. "Het betreft de resultaten van het 'Belevingenonderzoek' van het CBS met algemene opvattingen en gedrag van Nederlanders ten aanzien van de klimaatverandering: Hoeveel Nederlanders maken zich zorgen over klimaatverandering? Zijn ze positief over de door de overheid voorgenomen energietransitie? En zien Nederlanders windmolens wel zitten?" Inhoud nog niet bekend.

Verder deel ik de meeste nieuwsartikelen in de communicatieappgroep. Sta je daar nog niet in en wil je toegevoegd worden, stuur me dan je 06-nummer!

In de bijlagen vind je:

- Een analyse van de publicatie RES 1.0 Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid online en in de media (zie bijlage)
- De slides van de bijeenkomst van NP RES over burgerfora (zie bijlage)

- De lectorale rede van Rein Jan Renes (Lector Psychologie voor een duurzame stad): De klimaatspagaat: over de psychologische uitdagingen van duurzaam gedrag (zie bijlage)
- Verder wijs ik jullie op onderstaande uitnodiging van RVO: een webinar op 22 juni met thema gezondheid en windturbines. Ik heb de uitnodiging niet online kunnen terugvinden, alleen in mailvorm.

Volgend communicatieoverleg:
Als het goed is hebben jullie van mij een uitnodiging gekregen voor een volgend communicatieoverleg op **donderdag 24 juni van 15.00-16.30 uur**. Mocht je die niet hebben ontvangen, laat het me weten.
Op de (concept)agenda staat:
- proces na de zomer
- nieuw narratief
- ondersteuningsbehoefte communicatie & participatie (bijv. aanbieden 'dwarskijk-sessies')

Hopelijk tot dan!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Communicatieadviseur Regionale Energiestrategie NHN & NHZ

M: 06[redacted]
E: [redacted]@noord-holland.nl
www.energieregionhn.nl en www.energieregionhz.nl

Van: Rijksdienst voor Ondernemend Nederland <info@sola-bs.nl>
Onderwerp: Uitnodiging 22/6 | RVO | Gezondheid en windturbines

Uitnodiging RVO

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

RVO Webinar
Thema: Gezondheid en windturbines

Een digitale bijeenkomst voor lokale overheden op dinsdag 22 juni

Met de RES 1.0 in aantocht en de steeds concreter wordende zoekgebieden nemen de vragen en zorgen toe bij gemeentes over de relatie tussen gezondheid en windturbines. De afgelopen jaren is er veel onderzoek gedaan naar windturbines en het effect op de gezondheid. In deze webinar wordt stilgestaan bij de feiten en cijfers, recente onderzoeken en waar gemeentes rekening mee moeten houden bij de keuze en selectie van een gebied voor windenergie.

Informatieve sessie

Datum en tijd
Dinsdagmiddag 22 juni van 13.30 uur tot 14.45 uur

Initiatiefnemers
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), samen met het RIVM en de GGD

Doelgroep
Lokale overheden en GGD'en.

Programma
Onder begeleiding van de dagvoorzitter Annemiek van Bentem informeert een specialist van RIVM u over de relatie tussen windturbines en gezondheidsaspecten. Ook gaan gemeenten en GGD, aan de hand van een praktijkvoorbeeld in op hun rol bij de informatievoorziening over dit onderwerp.

Netwerksessie

Tijdens deze netwerksessie inventariseren we samen welke stappen noodzakelijk zijn om kennisuitwisseling tussen de RES, GGD en lokale overheid hierover te verbeteren. Met de RES 1.0 in aantocht is er een publiek debat gaande over de relatie tussen gezondheid en windturbines.

Datum en tijd
Op dinsdagmiddag 22 juni van 15.15 tot 16.15 uur, na de informatieve sessie.

Doelgroep
Speciaal en alleen voor professionals werkzaam bij de RES, GGD, RIVM, provincie of gemeente. Per sessie is er een beperkt aantal plaatsen beschikbaar. Wij verzoeken u maximaal 1 deelnemer per organisatie in de specifieke regio in te schrijven.

Werkvorm
Per regio gaan afgevaardigden van de RES, de GGD, gemeenten en provincie met elkaar in gesprek over het proces van kennisuitwisseling en de samenwerking. Voorafgaand zal er gelegenheid zijn om kennis te maken met de partners uit uw eigen regio. Er is voldoende ruimte om met elkaar te bepalen welke acties nodig zijn om de samenwerking en kennisuitwisseling te

versterken. Na afloop zal er een terugkoppeling worden gegeven doormiddel van een verslag en actiepunten.

Kunt u zelf niet aanwezig zijn bij deze sessie?

Dan verzoeken wij u om deze uitnodiging te delen met een collega binnen uw organisatie. Voor de netwerksessie is het belangrijk dat alle organisaties met zijn vertegenwoordigd.

Met vriendelijke groet,

namens het Team Windenergie op land

[redacted], [redacted] en [redacted]

Link voor aanmelden

U ontvangt deze mail uit naam van RVO.
Heeft u vragen over dit webinar? Mail dan info@sola-bs.nl

persoonlijk IDnummer 320

Click here to unsubscribe

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Hogeschool van Amsterdam

LECTORALE REDE

De klimaatspagaat: over de psychologische uitdagingen van duurzaam gedrag

Reint Jan Renes
Lector Psychologie voor een Duurzame Stad

Creating Tomorrow

De klimaatspagaat:
over de psychologische uitdagingen van duurzaam gedrag

De klimaatspagaat: over de psychologische uitdagingen van duurzaam gedrag

Lectorale rede

In verkorte vorm uitgesproken

op dinsdag 25 mei 2021 door

Dr. Reint Jan Renes

Lector Psychologie voor een Duurzame Stad

Hogeschool van Amsterdam

ISBN 978-94-6301-349-9

Academische Uitgeverij Eburon, Utrecht
www.eburon.nl

Omslagontwerp: DsignKamer
Grafisch ontwerp: Studio Iris

© 2021 Reint Jan Renes / Hogeschool van Amsterdam. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

Inhoud

1.	De ontwrichting van het klimaat	6
2.	Waarom is gedrag belangrijk?	10
3.	Weten is nog niet willen	14
4.	Het creëren van een eigen prettige werkelijkheid	18
5.	Willen is nog niet doen	22
6.	Waarom moeilijk doen, als het makkelijk kan?	26
7.	Soms hebben mensen een duwtje nodig	30
8.	Het mag ook een beetje schuren	34
9.	Wat te doen bij weerstand?	38
10.	Geef mensen een 'skin in the game'	42
11.	Willen is nog niet weten	46
12.	Welke veranderstrategieën zet je in?	50
13.	De klimaatspagaat: een berenjacht	54
Literatuur		58

1. De ontwrichting van het klimaat

Het klimaat verandert. De verandering gaat zo snel en is zo ontwrichtend dat als er nu geen drastische maatregelen genomen worden de aarde begin volgende eeuw vrijwel onleefbaar zal zijn. De wetenschap laat onweerlegbaar zien dat er inmiddels een door mensen gecreëerde klimaatnoodtoestand is ontstaan (o.a. Cook et al., 2016; Xu & Ramanathan, 2017). Volgens een recent rapport van de World Meteorological Organization kwam er op 31 december 2020 een einde aan het warmste decennium ooit (United Nations, 2021). De jaren 2015 tot en met 2019 zijn zelfs de vijf warmste jaren ooit geregistreerd (World Meteorological Organization, 2020). Sinds de jaren tachtig is elk opeenvolgend decennium warmer dan elk ander decennium sinds 1850. Het jaar 2019 eindigde met een wereldwijde gemiddelde temperatuur van 1,1 °C boven het geschatte pre-industriële niveau.

De erkenning dat de opwarming van de aarde nijpend is groeit. Scientific American maakte onlangs bekend dat ze – samen met andere grote nieuwsplatforms – vanaf nu in hun verslaglegging van de klimaatverandering de term klimaatnoodtoestand hanteren (Fischetti, 2021). De opwarming wordt veroorzaakt door een versterkt broeikaseffect. Bij het verbranden van fossiele brandstoffen zoals aardolie, aardgas en steenkool komt er steeds meer koolstofdioxide in onze atmosfeer. Doordat dit gas de straling van de zon absorbeert en de aarde steeds meer energie vasthoudt, wordt het steeds warmer. In zijn boek 'Wat iedereen zou moeten weten over klimaatverandering' beschrijft Bart Verheggen hoe als gevolg van de opwarming gletsjers krimpen, de hoeveelheid zee-ijs in het noordpoolgebied afneemt, er steeds meer ijs smelt van de grote ijskappen, de zeespiegel stijgt en er allerlei (onomkeerbare) veranderingen optreden in ecosystemen (Verheggen, 2020).

Ook secretaris-generaal Petteri Taalas van de WMO maakt zich grote zorgen over de snelheid waarmee de aarde opwarmt: "Aangezien de broeikasgasniveaus blijven stijgen, zal de opwarming doorgaan. Een recente voorspelling

geeft aan dat er in de komende vijf jaar waarschijnlijk een nieuw wereldwijd temperatuurrecord zal komen." (United Nations, 2020). Als de uitstoot van CO_2 via een zeer ambitieus klimaatbeleid radicaal wordt teruggeschroefd kan de opwarming beperkt blijven tot minder dan 2 graden ten opzichte van het pre-industriële niveau (CP2.6 scenario in IPCC, 2013; Matamoros, 2019). Zonder enige vorm van klimaatbeleid zal de aarde als gevolg van zeer hoge CO_2 uitstoot aan het eind van deze eeuw zo'n drieënhalf tot zes graden zijn opgewarmd (CP8.5 scenario in IPCC, 2013) en de zeespiegel 17 centimeter gestegen (Lammerse, 2020).

Een opwarming van vier à vijf graden lijkt misschien niet zo veel, maar zo'n variatie in de gemiddelde wereldtemperatuur kan gigantische gevolgen hebben. In zijn boek 'Hoe gaan we dit uitleggen' maakt Jelmer Mommers de vergelijking met onze lichaamstemperatuur: "constant 37 graden, met maximaal een halve graad variatie. Binnen die supersmalle marge werken onze lijven. Daarbuiten liggen onderkoeling, koorts, permanente breinschade en dood op de loer" (Mommers, 2019, p.39). Een keertje koorts is nog niet zo erg, maar wat als de aarde onomkeerbaar opwarmt naar een permanente staat van extreem hoge koorts?

Wat precies de gevolgen gaan zijn van een wereldwijde opwarming van de aarde is lastig te voorspellen. Toch zijn er consequenties waarvan het vrij zeker is dat die gaan komen als we niet nu massaal, wereldwijd andere keuzes maken. Hieronder volgt een korte opsomming:

1. Wat we in ieder geval weten is dat wanneer we niets doen er steeds meer hittegolven komen en dat deze langer duren en heter zijn (Center for Climate and Energy Solutions, 2021). Extreme hitte zorgt voor lagere productie op het werk (Mora, et al., 2018), meer ziektes (Dunne, 2019) en meer doden (Mora, 2017).

2. Door de warmte komt als gevolg van waterdamp meer water in de lucht, waardoor er meer neerslag valt als het regent. Wolkbreuken en noodweer komen vaker voor, en de kans op overstromingen neemt toe (Environmental Protection Agency, 2021).

3. De opwarming zorgt voor een toename van het aantal droogtes wat onder andere zal leiden tot zoetwatertekorten voor miljoenen mensen en grotere risico's op natuurbranden (Center for Climate and Energy Solutions, 2021).

4. Het zeewater wordt warmer en als gevolg van 'oceaanverzuring' (NOAA, 2021) sterven tropische koraalriffen af die "de kraamkamer en voedingsbron" (Mommers, 2019 p.51) vormen van een kwart van alle zeedieren.

5. Als gevolg van smeltend landijs stijgt de zeespiegel en miljoenen mensen zullen zich als gevolg van het oprukkende zoute water moeten verplaatsen naar andere gebieden (o.a. Hauer et al., 2020).

6. De eerdergenoemde consequenties – hitte, extreme regenval, droogte en zeespiegelstijging – hebben grote gevolgen voor de landbouw. Ze zorgen wereldwijd voor een toename in het aantal mislukte oogsten en wat we oogsten bevat vanwege hogere CO_2 concentraties in de lucht minder voedingsstoffen (o.a. UCS, 2019).

Onderzoek laat dus zien dat de veranderingen in het klimaat als gevolg van broeikasgassen grote gevolgen kunnen hebben. Wat het geheel nog wat zorgelijker maakt, is dat de cumulatieve impact van deze veranderingen er toe kan leiden dat fundamentele delen van het aardsysteem dramatisch en onomkeerbaar veranderen (Mommers, 2020). Deze "omslagpunten" zijn drempels waar kleine plaatselijke veranderingen in temperatuur – waardoor iets warme-

re hittegolven of meer smeltende gletsjers ontstaan – drastische veranderingen voor het hele systeem teweeg kunnen brengen.

In zijn artikel over de 'nine tipping points that could be triggered by climate change' maakt Robert McSweeney de vergelijking met een Jenga toren, waar een bepaald onderdeel binnen het aardsysteem, zoals een ijskap, circulatiepatroon of ecosysteem, wordt vertegenwoordigd door een toren van houten blokjes (McSweeney, 2020). Door de geleidelijke stijging van de mondiale temperatuur worden keer op keer blokjes uit de toren verwijderd en bovenop geplaatst. Naarmate de tijd verstrijkt, wordt de toren steeds krakkemikkiger en onstabieler. Op een gegeven moment kan de toren zichzelf niet meer dragen en in een fractie van een seconde stort hij in. Voor een onderdeel van het aardsysteem kan de verschuiving van de ene fysieke toestand naar de andere tientallen jaren of eeuwen duren. Maar de functie die ze gemeen hebben, is dat als de instorting eenmaal is begonnen, het vrijwel onmogelijk is deze nog te stoppen.

2. Waarom is gedrag belangrijk?

De huidige opwarming wordt grotendeels door menselijk handelen veroorzaakt (o.a. IPCC 2013; IPCC 2014). Natuurlijke factoren, zoals veranderingen in zonnesterkte zijn te gering of te langzaam – denk aan veranderingen in de aardbaan – om de snelle opwarming van de afgelopen anderhalve eeuw te kunnen verklaren (Verheggen, 2020). Veranderingen in het handelen en gedrag van burgers kunnen daarentegen aanzienlijk bijdragen aan het reduceren van broeikasgassen. De vijfde editie van de Kennis- en innovatieagenda (KIA) voor de Nederlandse Topsector Creatieve Industrie stelt dat maatschappelijke uitdagingen, zoals reduceren van broeikasgassen, niet zozeer om technologische innovatie vragen, maar in de eerste plaats om sociale innovatie; om een aanpassing van onze leefstijl en ons gedrag (KIA, 2019). Iets wat volgens de auteurs van dit rapport niet alleen met technologie, beleid en bestuur tot stand komt. Het gedrag van de burger en de keuzes van de consument bepalen de behoefte aan producten en diensten die de industrie maakt en levert. Onze leefstijl is van invloed op de energie die we gebruiken en op onze voedingspatronen, en het bepaalt de inrichting van de openbare ruimte waarin we wonen en ons verplaatsen. Een aanpassing in leefstijl werkt dus rechtstreeks door in de keten die daarin voorziet (Stern, 2000).

De overheid heeft al veel beleidsmaatregelen genomen gericht op CO_2-reductie, zoals het Klimaatakkoord, de Klimaatwet en de CO_2-heffing voor de industrie. Daarnaast zijn er al veel technologische en economische oplossingen beschikbaar of in ontwikkeling, zoals warmtepompen, elektrische auto's, waterstof en vleesvervangers. Maar met alleen beleid en innovatieve oplossingen is er nog geen reductie van CO_2 uitstoot. Mensen moeten beleid en oplossingen accepteren, adopteren en toepassen, en op basis daarvan hun gedrag aanpassen. Er is nu nog relatief weinig aandacht voor deze sociale transitie. Nederland stoot jaarlijks 189 megaton CO_2 uit; mensen zijn via hun persoonlijke keuzes uiteindelijk verantwoordelijk voor 84% daarvan (Natuur & Milieu, 2021). Als bij beleidsbepaling (meer) bewust en systematisch gebruik

wordt gemaakt van de kennis die bestaat over hoe en waarom mensen zich in specifieke omstandigheden op een bepaalde manier gedragen, kan de effectiviteit van het klimaatbeleid worden vergroot. (o.a. Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, 2014; 2019).

In zijn boek 'Een beter milieu begint niet met jezelf' maakt Tielbeke het punt dat mensen de opwarming van de aarde niet kunnen stoppen met een individuele aanpassing van hun leefstijl of een persoonlijke gedragsverandering (Tielbeke, 2020). Een beetje minder vliegen, korter douchen of iets meer vegetarisch eten gaat het verschil niet maken. Toch stelt een recent IPCC rapport (2018) dat maatregelen op het gebied van gedrag en leefstijl al hebben geleid tot significante emissie reducties over de hele wereld en dat ze aanzienlijke reducties in de toekomst mogelijk kunnen maken. Een beter milieu begint óók bij jezelf, echter de vraag is hoe de verandering collectief te maken, op te schalen en radicaal te versnellen.

Om de in 2015 in Parijs afgesproken klimaatakkoorden na te komen moet het klimaatbeleid vijf keer zo ambitieus worden (World Meteorological Organization, 2019). Hoewel inmiddels 92% van de Europeanen het erover eens is dat broeikasgasemissies moeten worden beperkt (Europese Commissie, 2019), blijft de grootschalige gedragsverandering uit die nodig is om de gemiddelde temperatuur op aarde niet gevaarlijk te laten oplopen. Echter, sociale verandering is vaak niet-lineair (Roberts, 2020) wat impliceert dat gedragsveranderingsprocessen ineens in een stroomversnelling kunnen raken.

Net zoals klimaatwetenschappers waarschuwen voor omslagpunten in biofysische systemen, beschrijven sociale wetenschappers omslagpunten in sociale systemen. De druk kan zich in de loop van de tijd onder het oppervlak opbouwen en haarlijnbreuken veroorzaken, totdat een plotseling incident trapsgewijze veranderingen teweegbrengt die, vaak onomkeerbaar, naar een

nieuwe stabiele toestand leiden (Roberts, 2020). Door als samenleving massaal andere keuzes te maken en collectief radicaal ander gedrag te vertonen kan een sociaal kantelpunt gerealiseerd worden met voldoende kracht om de ogenschijnlijke onomkeerbare opwarming van de aarde toch te keren.

Daar waar bij het aardsysteem het spel Jenga beeldend de dreiging van een onomkeerbaar kantelpunt illustreert, is een sociaal kantelpunt te vergelijken met Domino Day. De wereld als een gigantisch grote hal waar mensen en systemen als kleine dominosteentjes in stelling worden gebracht, wachtend op het kleine duwtje dat alles in beweging zet. Het groeiende besef dat verandering nodig is om dat wat we van waarde vinden te behouden (het leven op deze aarde), bevat de potentie om een sociaal fundament te creëren van waaruit een krachtige beweging kan ontstaan. Zolang de steentjes nog te ver van elkaar afstaan en in aparte hallen of eigen losse stellages alleen met elkaar verbonden zijn, zal de verandering weinig impact hebben. Echter, zodra de actie van het ene individu die van een ander raakt en van hal naar hal en stellage naar stellage stroomt, kan een collectieve kettingreactie op gang komen met voldoende daadkracht om grote veranderingen te realiseren.

Als er een radicale, collectieve verandering nodig is, is het volgens veel mensen onmogelijk dat die door individuele acties in gang wordt gezet en is het dus ook zinloos als iemand dat probeert. Echter de verandering moet érgens beginnen en waar kan dat anders dan bij het individu? Iemand moet het eerste dominosteentje zijn. In zijn boek "Het klimaat zijn wij: de wereld redden begint bij het ontbijt" beschrijft Safran Foer een wave in een honkbalstadion en hoe hij zich nog nooit tegen een wave heeft verzet. Voor een wave "hoef je niet meer initiatief te tonen dan louter mee te doen" (Safran Foer, 2019, p.48). Als de omstandigheden er naar zijn komen we 'als vanzelf' collectief in actie – als dominosteentjes – getriggerd door iemand naast ons die juichend opspringt om mee te doen aan een collectieve beweging.

Sociale veranderingen worden in grote mate – net als klimaatverandering – veroorzaakt door meerdere kettingreacties die tegelijkertijd plaatsvinden. Of zoals Rutger Bregman het recent verwoordde in een artikel voor De Correspondent: "Verandering kan immers overal beginnen. Op je bord én in de fabriek, thuis én op het werk, in Delfzijl én in Den Haag, in de boardroom én op het verjaardagsfeestje van ome Sjon. De eenvoudige waarheid is dat je individu en systeem met geen mogelijkheid van elkaar kunt scheiden. Ze zijn totaal met elkaar verknoopt." (Bregman, 2020). Een systeemverandering gaat niet zonder het individu.

Wat in ieder geval zeker is, als we niets doen gaat de opwarming van de aarde gewoon door. Aangezien de collectieve verandering toch ergens moet beginnen, is er geen enkele reden te bedenken waarom het niet alvast begint bij het individu (Giessman, 2012).

3. Weten is nog niet willen

De opwarming van de aarde wordt steeds tastbaarder. Ieder jaar worden er hitterecords gebroken en dagelijks verschijnen er nieuwe artikelen over de klimaatcrisis en de dreiging die op ons afkomt. Bij het huidige beleid koersen we af op een stijging van de zeespiegel met drie tot acht meter (Schuttenhelm, 2019). In 2018 was er meer kennis dan ooit over door mensen veroorzaakte klimaatverandering, toch werden er in dat jaar meer broeikasgassen geproduceerd dan ooit tevoren, in een tempo dat drie keer zo hoog was als de bevolkingsgroei (Safran Foer, 2019).

De overgrote meerderheid van de Nederlanders maakt zich zorgen over klimaatverandering en de steeds hetere zomers, de stijging van de zeespiegel en een afnemende biodiversiteit (Kaal en Damhuis, 2020). Als zoveel mensen zich zorgen maken, waarom doen dan niet veel meer mensen wat nodig is om de klimaatproblemen te verhelpen? Natuurlijk hebben veel individuen en organisaties al stappen gezet, en sommigen zelfs al veel stappen, maar er is nog geen radicale collectieve verandering gaande. Grote groepen mensen blijven enorme hoeveelheden broeikasgassen produceren die de klimaatverandering verder aandrijven. Hoe komt het dat veel mensen inmiddels weten wat er aan de hand is en zich er zorgen over maken (hoewel dat ook weer niet bij iedereen het geval is), maar er amper naar handelen?

Een veel voorkomende verklaring voor 'niets doen ondanks wel weten' komt voort uit het gegeven dat mensen veel dingen op de automatische piloot doen; handelen vanuit vertrouwde gewoontes en routines (Renes, 2012; Renes, et al., 2011). Dat mensen ook nog eens in een keuze-context leven waarin het meestal niet eenvoudig is ander gedrag te vertonen dan wat ze gewoon zijn, helpt vervolgens ook niet. Bijvoorbeeld, de meeste mensen weten dat door dagelijks vlees te eten ze de vee-industrie in stand houden en dat ze daarmee niet alleen medeverantwoordelijk zijn voor de beroerde omstandigheden waarin de dieren leven en geslacht worden, maar ook voor de uitstoot van gro-

te hoeveelheden broeikasgassen. Vlees is verantwoordelijk voor 40 procent van broeikasgassen die vrijkomen bij productie van het voedsel van de gemiddelde Nederlander (Milieucentraal, 2021). Minder vlees eten is goed voor het klimaat én voor dierenwelzijn. Ondanks dat veel mensen dit weten wordt er niet naar gehandeld. Vlees eten is een gewoonte; iets wat mensen al sinds hun jeugd dagelijks doen. Het alternatief is niet vertrouwd en niet vanzelfsprekend. Het vraagt wilskracht dit te veranderen en vaak helpt de omgeving niet mee. Vrienden en familie snappen vaak niet goed waarom jij ineens geen vlees meer eet en het plantaardige alternatief is nog niet zo eenvoudig te krijgen.

Daar waar bij roken de negatieve consequenties algemeen erkend zijn, het gewenste gedrag vrij eenduidig is ('stoppen') en de omgeving er inmiddels ook alles aan doet om ons te laten stoppen, is bij preventief handelen om klimaatopwarming af te remmen nog veel onduidelijk. Hoe groot is het probleem? Wat is nu echt nodig? Wat heeft nu echt zin? Die onduidelijkheid geeft mensen veel ruimte om weg te kijken en af te wachten. Mensen gaan vaak pas iets zien als ze het willen zien, of wanneer ze er niet meer omheen kunnen kijken.

Waarneming bevat veel momenten van selectie en interpretatie. Mensen geven continu betekenis aan wat ze zien vanuit wie ze zijn en vanuit hun overtuigingen. Bij grote zorgen over het klimaat zien mensen iedere hittegolf als een bewijs van opwarming en is er stress, terwijl als mensen denken dat het wel meevalt met de opwarming ze het zien als een heerlijk moment om lekker naar het strand te gaan en te genieten van de zon.

Al in de jaren 40 van de vorige eeuw benadrukte Kurt Lewin, een van de grondleggers van de sociale psychologie, in zijn werk het belang van de subjectieve situatie (Lewin, 1943; 1948). Door selectief te kijken negeren mensen dingen die er wel degelijk zijn, of voegen ze zaken toe die er helemaal niet zijn. Het proces van half kijken en onbewust betekenis geven kan met betrekking tot de

klimaatcrisis twee uiterste consequenties hebben: iemand loopt onverschillig slaapwandelend 'niks aan de hand' door de wereld ('ik zie het niet, dus het is er niet') of iemand is overgevoelig totaal gefocust op ieder signaal dat een vermoeden van klimaatverandering bevestigt ('zie je wel, ik wist het!').

Dat mensen geneigd zijn tot slaapwandelen heeft te maken met cognitieve capaciteit; de hoeveelheid aandacht en 'denkwerk'. Wat mensen doen bij waarnemen is deze cognitieve capaciteit zo efficiënt mogelijk gebruiken. Het is ondoenlijk voor mensen om alles wat ze op een dag tegenkomen tot in de finesses te bekijken en er een gedetailleerd en genuanceerd beeld van te vormen. Mensen vormen veel hapsnap oordelen: snel, zonder heel goed te kijken en zonder er lang over na te denken. Dit wordt versterkt wanneer mensen mentale schaarste ervaren: afgeleid zijn, het druk hebben, of veel aan hun hoofd hebben (Mullainathan & Shafir, 2013; Kreemers, et al., 2021). 'Onwetendheid' geeft mensen de ruimte om te blijven doen wat ze fijn en vertrouwd vinden, zoals bijvoorbeeld vlees eten en met het vliegtuig op vakantie gaan. Wanneer mensen iets echt van belang vinden en ze voldoende capaciteit hebben, staan ze er wel langer bij stil (Petty & Cacioppo, 1986).

'Betrokkenheid bij een onderwerp' kan er toe leiden dat mensen open staan voor veel informatie, maar kan er ook voor zorgen dat ze vertekenend omgaan met de informatie. Eerder werd al aangegeven dat mensen vaak vooral zien wat ze verwachten te zien ('opwarming!!'), maar mensen zien ook eerder wat ze graag willen zien. Deze vorm van motivationele vertekening wordt vaak samengevat onder 'selectieve aandacht': mensen denken dat iets zo is, omdat ze het hopen (Vonk, 2007). Als mensen het bijvoorbeeld lastig vinden om minder vlees te eten, willen ze liever niet weten dat de veehouderij broeikassengassen uitstoot en veel water verbruikt. Mensen zijn in dit soort situaties geneigd het belang van deze zaken in relatie tot de klimaatcrisis te onderschatten. Daarmee kunnen ze hun eigen rol in de opwarming van de aarde afzwakken. Ze

hoeven dan niet hun gedrag aan te passen en kunnen toch een positief beeld van zichzelf handhaven.

Vaak hebben mensen een beetje afstand nodig om de werkelijkheid te kunnen zien. Het 'overview effect' is hier een mooi voorbeeld van. Het gaat hierbij om de bewustwording bij astronauten over de kwetsbaarheid van de aarde zodra ze haar vanuit de ruimte hebben gezien (Starckx, 2019). Na zijn vlucht in de ruimte stelde bijvoorbeeld de Nederlandse astronaut André Kuipers dat de gevolgen van menselijke activiteit op aarde op zijn netvlies gebrand stonden. "Ik was vroeger altijd optimistisch. Ach, dacht ik, het komt allemaal wel goed. Tot ik daar vloog in de ruimte en ik me dus bedacht: shit, we maken de bol kapot, en we kunnen er niet weg. De aarde is als een ruimteschip met beperkte voorraden. We moeten er zuinig op zijn." (Tongerloo, 2018). Afstand kan helpen om beter te kijken.

4. Het creëren van een eigen prettige werkelijkheid

Voor bijna iedereen die niet ernstig wordt beperkt door structurele barrières, zoals bijvoorbeeld gebrek aan geld en beperkte cognitieve capaciteit, is het mogelijk klimaatvriendelijkere keuzes te maken. Echter, deze keuzes vinden niet plaats in de mate waarin klimaatschade stopt. Veel mensen zijn – net als André Kuipers vóór zijn ruimtereis – geneigd optimistisch naar klimaatverandering te kijken. Voor hun gemoedsrust negeren mensen liever de dreigingen die voortkomen uit klimaatcrisis en onderschatten ze de persoonlijke risico's. Ook schatten ze technische oplossingen voor het klimaatprobleem veel positiever in dan realistisch is. Om te kunnen dealen met de klimaatdreiging en om te voorkomen dat ze gedrag moeten vertonen waar ze eigenlijk weinig zin in hebben, is het voor mensen soms fijner zichzelf een beetje voor de gek te houden (o.a. Gifford, 2011).

We zijn opmerkelijk goed in het onderwaarderen van risico's, waarbij we ook nog eens de neiging hebben de risico's die we persoonlijk lopen schromelijk te onderschatten. Het overkomt de ander eerder dan jezelf. Het fenomeen waarin alles wordt terug-geredeneerd naar dat wat mensen prettig vinden is samengevat in de term 'optimism bias' (Beattie, 2018). De neiging om de wereld om ons heen iets te rooskleurig te zien is over het algemeen best wenselijk. Het kan bijvoorbeeld tot innovaties leiden die nooit waren ontwikkeld als er vooraf alleen met een realistische bril naar gekeken was (Simon, 1981). Echter, in het geval van de opwarming van de aarde kan het er ook toe leiden dat mensen niet in actie komen, omdat ze denken dat hen niets kan gebeuren, of omdat ze denken dat het wel opgelost wordt (Kreemers et al., 2020; Spence et al., 2012).

Studies laten bijvoorbeeld zien dat ondanks dat veel mensen denken dat klimaatverandering gaande is en dat het nodig is om CO_2 uitstoot te reduceren, ze vaak van mening zijn dat klimaatverandering meer gevolgen heeft voor andere mensen dan voor henzelf. Zo blijkt 58% van de volwassenen in de

Verenigde Staten te denken dat de opwarming van de aarde vooral anderen zal schaden. Slechts 42% denkt dat het hen zelf zal schaden (Popovich et al., 2017). Een recente studie naar klimaatadaptatie laat zien dat veel mensen zich persoonlijk weinig zorgen maken over klimaatverandering en de schade die daar mee gepaard gaat (Kreemers, et al., 2020). Dit is ook het geval wanneer ze weten dat het weer steeds extremer wordt en ondanks de wetenschap dat er veel schade gepaard gaat met extremere weersomstandigheden. Veel mensen gaan er wel van uit dat schade door extreem weer te voorkomen is, waarbij ze echter opvallend genoeg over het algemeen geen duidelijke rol voor zichzelf zien in het klimaatbestendig maken van de omgeving.

De consequenties gekoppeld aan de klimaatcrisis bevatten een zekere mate van (wetenschappelijke) onzekerheid. Het staat niet voor honderd procent vast dát iets gaat gebeuren ('er is een grote kans') en ook is niet precies duidelijk wát er gaat gebeuren. Deze onzekerheid gebruiken mensen soms als excuus om nu nog even niets te doen. Er zijn talloze strategieën die mensen gebruiken om hun eigen geweten te sussen. Dit worden neutralisatie technieken genoemd. Een voorbeeld daarvan is 'moral licensing', waarbij mensen verwijzen naar iets wat ze wél hebben gedaan ('vanmorgen heel kort gedoucht') om goed te praten dat ze nu iets doen wat voor het klimaat niet goed is (Geng et al, 2016).

Diverse studies laten zien dat moral licensing een hardnekkig fenomeen is. Veel mensen doneerden bijvoorbeeld minder voor het milieu wanneer ze daarvoor al klimaatvriendelijk gedrag hadden vertoond (Clot et al., 2014). Ook bleken mensen die hun waterverbruik verminderden, vaak hun elektriciteitsverbruik later juist te verhogen (Tiefenbeck et al., 2013). Daarnaast verhoogden veel consumenten hun consumptieniveau als ze van tevoren hadden gehoord dat de producten die ze gebruikten recyclebaar waren (Bolton et al., 2006). Mensen zijn daarnaast ook selectief in hun pro-klimaat gedrag. Zo ma-

ken ze bijvoorbeeld thuis wel klimaatvriendelijke keuzes, maar minder tijdens het reizen (Barr et al., 2010). Veel mensen willen dus best wel wat doen, maar met de vrijheid zelf te kiezen wat en wanneer.

Een ander motief dat de waarnemingen en interpretaties van mensen kan beinvloeden, is de behoefte aan controle en voorspelbaarheid. Mensen kunnen niet goed omgaan met informatie die ogenschijnlijke zekerheden betwist, of informatie waardoor ze van gedachten moeten veranderen en waardoor ze mogelijk zelfs hun gedrag moeten aanpassen. Accepteren dat opwarming van de aarde een lastig op te lossen vraagstuk is, houdt in dat mensen moeten accepteren dat de toekomst onzeker is. Dat wat zeker leek mogelijk niet meer zeker is. Mensen moeten dus accepteren dat er veel gaat veranderen. Om niet mee te hoeven gaan in een onzekere, onwenselijke werkelijkheid zijn mensen vaak geneigd informatie in lijn met hun eigen mening te omarmen en alles wat ertegenin gaat af te wijzen. Dit fenomeen waar mensen vooral feiten accepteren die hun vooroordelen bevestigen, wordt 'confirmation bias' (of ook wel 'myside bias') genoemd (Gifford, 2011).

Met betrekking tot klimaatverandering zijn mensen vatbaar voor bevestigingsvooroordelen die ertoe leiden dat ze wetenschappelijke gegevens verkeerd interpreteren. Zo zijn ze geneigd feiten te negeren die in tegenspraak zijn met hun mentale model van klimaatverandering, ofwel ze interpreteren het als uitzonderingen op de regel. Mensen die geloven dat klimaatverandering gelijk staat aan warmere temperaturen besteden meer aandacht aan ondersteunende gegevens – zoals bijvoorbeeld het feit dat afgelopen decennium het warmste ooit was – dan mensen die dit niet geloven. Daarentegen besteden klimaatsceptici juist meer aandacht aan concurrerende informatie, zoals bijvoorbeeld cijfers die suggereren dat polair zee-ijs weer op normaal niveau is – een tijdelijke bevinding die past bij het mentale model van sceptici en hen

in staat stelt de meer wetenschappelijk relevante trend van dramatisch verlies van zee-ijs in de wereld te negeren (Revkin, 2008).

Niet alleen hebben mensen de neiging de wereld naar hun eigen ideeën te vormen, ze vinden het ook moeilijk de onzichtbare werkelijkheid te zien en ernaar te handelen. Wanneer ze continu negatieve horrorverhalen horen over het klimaat zonder dat ze er in het heden concrete negatieve ervaringen mee hebben, groeit de ongevoeligheid voor de signalen. Ze 'voelen' het niet, dus het is er niet. Mensen zijn blind voor de complexe connecties in hun dagelijkse eco-systeem. Om mensen het werkelijke gewicht van het klimaatprobleem te laten inzien, is het belangrijk ze heel zorgvuldig mee te nemen in het gegeven dat klimaatverandering in de nabije toekomst in verschillende mate gevolgen zal hebben voor iedereen – ook voor hen. Daarbij is het zaak rekening te houden met de menselijke neiging weg te kijken wanneer dreigingen en onzekerheden te groot zijn.

5. Willen is nog niet doen

Zelfs wanneer mensen de feiten met betrekking tot de klimaatcrisis kennen, deze accepteren en ook vinden dat ze er iets aan moeten doen, komt het nog vaak voor dat ze niet in actie komen. Voor veel mensen is het lastig de leuke, vertrouwde dingen op te geven voor lastige, onzekere zaken waarvan het nog maar de vraag is wat het ze oplevert. Ook al laten studies zien dat mensen zich vaak beter voelen wanneer ze zich inzetten voor iets goeds of wanneer ze een beetje moeite doen voor de dingen (Giebelhausen et al., 2016), het zet ze niet altijd aan tot handelen. Veel mensen willen het in hun dagelijks leven gewoon leuk hebben en willen liever niet te veel energie verspillen aan zaken die moeite kosten (Lindenberg & Steg, 2007). Iets doen voor het klimaat is niet per se leuk en gaat helaas meestal niet vanzelf.

Als mensen dan toch tijd besteden aan iets dat ze niet per se leuk vinden, willen ze wel graag tastbare opbrengsten. Door gezond te eten vallen ze af en door op te ruimen hebben ze een schoon huis. De klimaatcrisis kenmerkt zich echter door een abstract, onzeker tijdsverloop en talloze onzekere oorzaak-gevolg relaties ('heeft wat ik nu doe ook echt effect?'). Om de CO_2 uitstoot terug te dringen en 49% emissie reductie in 2030 te realiseren, zullen mensen nu lastige keuzes moeten maken waarvan het onzeker is of het ook echt gaat bijdragen aan het tegengaan van de opwarming van de aarde. Zijn ze daartoe bereid?

Talloze studies laten zien dat veranderen van gedrag nog niet zo eenvoudig is; iets willen is niet hetzelfde als iets doen. In geval van pro-klimaat gedrag lijkt die uitdaging nog net iets groter te zijn; een vijftal psychologische uitdagingen – hieronder toegelicht – spelen daarbij een belangrijke rol (zie voor een uitgebreide review White, et al., 2019).

Het zelf-ander compromis: om de opwarming van de aarde tegen te gaan moeten mensen bepaalde dingen doen of laten, dit kan worden ervaren als een

'kost' voor zichzelf. Dat is niet altijd eenvoudig, zeker wanneer de opbrengsten bij iemand anders komen te liggen. Klimaatvriendelijk gedrag vraagt van individuen de consequenties voor anderen, vooral toekomstige generaties en kwetsbaren in de samenleving, mee te nemen in hun afwegingen. Mensen willen dat wel – en vinden het vaak ook waardevol – maar het is niet iets dat ze per se heel eenvoudig en vanzelfsprekend doen. Het is moeilijk om bestaand gedrag dat direct persoonlijk resultaat oplevert en belonend is (bijvoorbeeld lekker warm douchen of een smakelijk broodje hamburger eten), in te ruilen voor minder aantrekkelijk en minder vertrouwd gedrag dat mogelijk vooral voordelen heeft voor iemand anders.

Lange tijdshorizon: mensen zijn grotendeels voorgeprogrammeerd om keuzes te maken met een focus op het heden. Ze willen het nu prettig hebben met de mensen om hen heen en zo min mogelijk bezig zijn met nare dingen (in een onzekere toekomst). Om met klimaatvriendelijke gedragingen enig effect te hebben, moeten mensen geduld hebben. Het kost tijd voordat pro-klimaat gedrag ook echt tot resultaat leidt. Pas na vele jaren wordt duidelijk of het is gelukt de uitstoot van broeikasgassen omlaag te brengen, de aarde niet te overbelasten en de opwarming af te remmen. Mensen zijn echter geneigd opbrengsten die ver weg liggen in tijd minder aantrekkelijk te vinden. En in het geval van klimaatvriendelijk handelen is de kans zelfs groot dat ze de resultaten van hun inspanningen niet eens gaan ervaren. Daarentegen zijn de opbrengsten van niet duurzaam gedrag – bijvoorbeeld even snel de auto pakken of lekker op vakantie met het vliegtuig – meteen voelbaar.

De uitdaging van collectieve actie: om resultaat te boeken (minder CO_2 uitstoot en behoud van biodiversiteit) is het van belang dat veel mensen meedoen. Net als bij vaccinaties; alleen wanneer iedereen in actie komt is er een kans op succes. Het heeft weinig zin wanneer maar een paar mensen besluiten zich in te zetten voor het klimaat. In je eentje stoppen met vliegen of vlees eten is een

zinloze druppel op een gloeiende plaat. Vanwege het collectieve en grootschalige karakter van het klimaatvraagstuk is het belangrijk dat mensen zien dat anderen ook hun verantwoordelijkheid pakken, anders kan bij mensen het ongemakkelijke gevoel ontstaan dat ze onzinnig bezig zijn. Wanneer anderen niet hun verantwoordelijkheid nemen groeit het gevoel van fatalisme of frustratie, wat, zo laten diverse studies zien (o.a. Cochran & Tesser, 1996; Schnake, 1991), kan leiden tot een 'what the hell' effect ('laat ook maar zitten dan') of 'sucker effect' ('zit ik me hier als enige voor niets in te zetten'). Ook zijn mensen vaak extra kwetsbaar wanneer anderen niet hun verantwoordelijkheid pakken. Zij vertonen afwijkend gedrag, tegen de norm in, en dat gaat niet zelden gepaard met kosten.

De noodzaak automatische processen te vervangen door gereguleerde processen: veel klimaatonvriendelijke gedragingen zijn ingesleten in de dagelijkse realiteit van mensen. Om klimaatvriendelijk gedrag te vertonen, is het nodig (zeker in het begin) automatismen te vervangen door bewuste, vaak niet vanzelfsprekende acties; acties die een beetje – of soms veel – moeite kosten, denk bijvoorbeeld aan water opvangen in de douche of veganistisch koken. Het is voor de meeste mensen moeilijk om automatisch gedrag te veranderen, ook wanneer zij deze verandering graag willen. Conflicterende doelen, een gebrekkig inzicht in het eigen gedrag, beperkte mogelijkheden om het eigen gedrag met de gewenste norm te vergelijken en een tekort aan handelingsmogelijkheden spelen mensen hierbij parten (Hermsen & Renes, 2016). Zonder externe steun of druk is verandering lastig te realiseren.

Het probleem van abstractheid: de opwarming van de aarde en de klimaatvriendelijke gedragingen waartoe mensen aangezet worden roepen veel vragen op. De opwarming voelt als iets vrij abstracts en staat ver af van hun dagelijkse realiteit ('ik zie de consequenties niet') en de voorgestelde oplossingen bevatten een hoge onzekerheidsfactor ('gaat windenergie echt het verschil maken?').

Ook het nut van gedragsverandering roept vaak veel vragen op ('als ik minder vlees eet, dan is de positieve impact op de totale uitstoot toch nog steeds nihil?'). De positieve uitkomsten voor het klimaat zijn vaak lastig vast te stellen omdat veranderingen traag gaan en omdat er veel onzekerheden zijn aangaande het probleem en de oplossingen. Fenomenen als 'green washing' en 'alternative facts' dragen bij aan de vervaging van wat werkt en zijn daardoor belangrijke factoren die mensen demotiveren om in actie te komen (o.a. Hartmann, 2018).

Kortom, om voor het klimaat in actie te komen wordt van mensen gevraagd bijna doorlopend hun verlangens, routines, behoeften en instincten te beteugelen. Ook moeten ze directe opbrengsten voor zichzelf inruilen voor onduidelijke opbrengsten in de toekomst (waarschijnlijk voor anderen) en handelen zonder zekerheid van een (snel) positief resultaat. Best begrijpelijk dat de samenleving nog niet massaal in actie komt.

6. Waarom moeilijk doen, als het makkelijk kan?

In hun streven duurzaam te leven worden mensen geconfronteerd met dilemma's waar ze op wilskracht doorheen moeten. Of het nu gaat om mobiliteit ('ga ik met de trein of pak ik de auto?'), voeding ('kies ik voor veganistisch?'), of energie- en waterverbruik ('misschien korter douchen'?), mensen moeten vaak zichzelf motiveren en hun vermogens aanspreken om het goede te doen. Voor iemand die graag vlees eet en daar erg van geniet is het bijvoorbeeld nog niet zo eenvoudig om veganistisch te worden. Iets wat vertrouwd en eigen is, moet losgelaten worden. De fysieke en sociale omgeving maakt het daarbij vaak ook niet gemakkelijk. Het is bijvoorbeeld op Utrecht CS eenvoudiger en goedkoper om een maaltijdsalade met kip of kaas te halen dan een duurzame veganistische salade, en op een barbecue met vrienden kan het best sociaal ongemakkelijk zijn om als enige een vegaburger te willen. Ook wat betreft andere dagelijkse keuzes is duurzaam vaak niet de meest gemakkelijke en vanzelfsprekende route; reizen met het openbaar vervoer vraagt bijvoorbeeld vaak meer van de planningsvaardigheden, incasseringsvermogen en creativiteit van mensen dan wanneer ze met de eigen auto naar hun werk reizen, en korter douchen klinkt simpel, maar valt – eenmaal onder een warme, behaaglijke waterstraal – nog helemaal niet mee.

Klimaatvriendelijk gedrag is dus vaak niet eenvoudig en heeft daarnaast voor veel mensen ook nog eens ambivalente associaties, zoals 'er mag veel minder' en 'dingen worden van ons afgenomen', waardoor al snel het gevoel ontstaat dat duurzaam naast lastig ook niet echt leuk is. Een gevoel dat regelmatig wordt bevestigd door uitspraken van politici in de landelijke media. Zie bijvoorbeeld minister president Mark Rutte die in 2019 nog stelde dat we niet moeten doorslaan met klimaat 'we moeten wel lekker kunnen blijven barbecueën' en 'een leuk leven blijven leiden' (Algemeen Dagblad, 2019). Wanneer studies dan ook nog eens bevestigen dat mensen een sterke drijfveer hebben plezier op te zoeken (Arnold & Reynolds, 2012), aversie hebben tegen het moeten afstaan van iets (Tversky & Kahneman, 1991) en intrinsiek de neiging

hebben steeds iets toe te voegen om problemen op te lossen – zelfs wanneer weghalen een beter resultaat oplevert (Adams, et al., 2021), wordt duidelijk dat het nog helemaal niet zo eenvoudig is de schadelijke klimaateffecten van menselijk handelen te reduceren. Niet alleen zijn er tegenkrachten vanuit de fysieke en sociale omgeving, ook onze intrinsieke, individuele neigingen staan vaak haaks op wat nodig is om de wereldwijde klimaatdoelen te halen.

Het zijn echter niet alleen intrinsieke barrières en tegenkrachten uit de fysieke en sociale omgeving die het voor veel mensen een uitdaging maken om positieve intenties om te zetten in concrete acties, ook valt het voor mensen niet mee om te achterhalen wat nu precies het probleem is en welke acties nu daadwerkelijk nut hebben. Het vraagt veel tijd, kennis en capaciteit om de feiten en fictie met betrekking tot de klimaatcrisis van elkaar te kunnen scheiden. Om de ernst van de klimaatcrisis goed in te kunnen schatten en te weten wat nodig is om het op te lossen moeten mensen – wederom met veel wilskracht – bereid zijn zich te verdiepen in vrij taaie, complexe klimaatmaterie. Vanwege andere prioriteiten, onvoldoende zorgen en gebrek aan interesse zijn maar weinig mensen daadwerkelijk bereid dat ook te doen. Dat dit onwenselijk consequenties kan hebben laten twee fenomenen zien: *illusion of explanatory depth* en *perceptual fluency*.

Als honderd mensen op straat gevraagd zou worden of ze begrijpen hoe een koelkast werkt, zullen de meesten bevestigend knikken. Maar wanneer hun vervolgens verzocht zou worden een gedetailleerde, stapsgewijze uitleg te geven over hoe een koelkast precies werkt, zullen veel mensen toegeven dat ze dat niet kunnen. Dit krachtige maar onnauwkeurige gevoel van weten wordt de 'illusion of explanatory depth' genoemd; het gevoel de wereld met veel meer detail, samenhang en diepgang te begrijpen dan in werkelijkheid het geval is (Rozenblit and Keil, 2002; Sloman en Fernbach, 2017). De overschatting van 'weten hoe het zit', maakt dat veel mensen de klimaatcrisis – en hoe die op

te lossen is – zonder feitenkennis gaan verklaren en stellig foutieve conclusies trekken.

Mensen leggen liever uit aan anderen hoe het allemaal precies zit dan dat ze verdiepende vragen stellen. Echter, verklaringen hebben verschillende dieptelagen. Mensen weten misschien wel dat een koelkast via een koelmiddel de temperatuur regelt (een vrij oppervlakkige verklaring voor hoe een koelkast werkt), maar de kans is groot dat ze bijvoorbeeld niet weten dat een koelkast eigenlijk niet koelt, maar warmte afvoert (een diepere verklaring). Iets herkennen of beschrijven is fundamenteel anders dan het daadwerkelijk begrijpen en kunnen verklaren. Vanwege een overaanbod van informatie over de klimaatcrisis en de neiging deze informatie oppervlakkig te verwerken denken veel mensen onterecht te weten hoe het zit en staan ze steeds minder open voor nieuwe feiten.

De vertekening van het weten, en hoe dat de mening van mensen beïnvloedt, gaat vanwege het fenomeen 'perceptual fluency' mogelijk nog een stap verder. Wanneer informatie moeilijk te verwerken is, beïnvloedt dat het oordeel over de inhoud (Schwarz, Song & Xu, 2009). Proefpersonen die een recept lazen van een Japans lunchgerecht in een lastig leesbaar lettertype beoordeelden dat gerecht als moeilijker te bereiden dan proefpersonen die hetzelfde recept kregen in een eenvoudig leesbaar lettertype. Ook achtte de 'lastig leesbaar' groep de kans klein dat ze het recept thuis gingen bereiden. Een andere studie liet zien dat handelaren in aandelen bij nieuwe aanbiedingen eerder in bedrijven investeerden waarvan de naam gemakkelijk uit te spreken was dan in die van vergelijkbare bedrijven met een ingewikkelde naam (Mlodinow, 2013). Kortom, lastig maakt onbemind.

Wetenschappelijke informatie over het klimaat is vaak technisch en taai. Om goed te kunnen begrijpen hoe het werkelijk zit met de opwarming van de

aarde, moeten mensen bereid zijn moeilijk te verwerken informatie tot zich te nemen en op basis daarvan een genuanceerde mening te vormen. Vanuit feitenkennis kunnen mensen vervolgens goed geïnformeerd besluiten om in actie te komen. Studies laten echter zien dat mensen steeds vaker veel informatie oppervlakkig tot zich nemen en ontvankelijk zijn voor halve waarheden of intuïtief prettig klinkende meningen (Mlodinow, 2013).

Om mensen mee te nemen in de transitie naar een klimaatneutrale samenleving is het raadzaam zich ervan bewust te zijn dat er hindernissen in het verschiet liggen. Duurzaam gedrag gaat niet vanzelf en klimaatinformatie is vaak taaie kost. Bij het stimuleren van klimaatvriendelijk gedrag is het nodig om na te denken over de manieren waarop klimaatinformatie toegankelijker en aantrekkelijker gemaakt kan worden en hoe de dagelijkse realiteit waarin mensen leven vloeiender gemaakt kan worden richting groene keuzes en klimaatvriendelijke acties.

7. Soms hebben mensen een duwtje nodig

Gegeven de – soms ontmoedigende – psychologische uitdagingen van klimaatvriendelijk gedrag lijkt het evident dat veranderingen gerealiseerd kunnen worden wanneer de context waarin mensen keuzes maken en handelen default op 'groen' staat. Net zoals je een bal zonder moeite van een berg kunt laten rollen, maar alleen met grote inspanning de berg weer op kunt krijgen, is het veel gemakkelijker om gedragsverandering te bewerkstelligen wanneer de hele omgeving mensen op een natuurlijke manier leidt naar de gewenste optie. Dit neerzetten van voordelige omstandigheden voor beïnvloeding via impliciete informatieverwerkingsprocessen wordt 'landscaping' genoemd (Hermsen & Renes, 2016).

Nudging is een van de meest besproken landscapingstechnieken van de afgelopen 10 jaar en enorm populair bij overheden en bedrijven als strategie om gedrag van burgers, werknemers en consumenten te sturen. Nudges zijn prikkels uit de omgeving en aanpassingen in de keuzearchitectuur die het gedrag van mensen sturen - vaak zonder dat ze zich hiervan bewust zijn (Thaler & Sunstein, 2008). Nudging is een populaire techniek omdat deze de belofte in zich heeft dat gedrag zonder veel gedoe te sturen is door slim in te spelen op automatische, intuïtieve systemen van mensen, denk aan: voetjes op de vloer die de juiste looproute aangeven of een vlieg in de WC-pot die mannen onbewust netter laat plassen. Dit zijn voorbeelden van *signaal* nudges die mensen zonder dat ze zich ervan bewust zijn verleiden zich anders te gedragen dan ze normaal zouden doen. Ook voor het stimuleren van duurzaam gedrag worden signaal nudges steeds vaker ingezet: denk aan afvalbakken omzoomd met een aantrekkelijk groen perkje zodat mensen hun troep niet naast de bak plaatsen, of slimme meters in huis die informatie geven over het eigen verbruik en – ter vergelijking – dat van de buren.

Ook gebruikmaking van standaardinstellingen van keuzes die mensen geboden worden is een zeer krachtige strategie om gewenst gedrag mee te stimuleren.

Bijvoorbeeld het percentage donoren ligt in opt-out-landen waar bewoners standaard als donor ingeschreven worden vrijwel overal ruim boven de 90 procent. Daarentegen is er geen enkel land met een opt-in-systeem waar het aantal donoren boven de 30 procent uitkomt (Johnson & Goldstein, 2003). Dit is een voorbeeld van een *default* nudge waarbij de keuze-architectuur wordt aangepast; het gewenste gedrag wordt standaard gemaakt en mensen moeten bewust in actie komen wanneer ze het anders willen. Ook default nudges worden steeds meer ingezet om klimaatvriendelijk gedrag vanzelfsprekend te maken. Zo werd in Amsterdam in 2018 een verandering doorgevoerd met betrekking tot reclamefolders. Waar voorheen iedereen deze standaard in de brievenbus kreeg, krijgen bewoners nu alleen nog folders in de brievenbus wanneer ze een JA sticker op hun deur hebben geplakt (Gemeente Amsterdam, 2018). Ander voorbeeld; om CO_2 uitstoot te reduceren introduceerde Google Maps recent een aanpassing in hun app; standaard wordt nu de route met de laagste CO_2 getoond wanneer deze ongeveer dezelfde verwachte aankomsttijd heeft als de snelste route (Huawei, 2021).

Nudging is een veelbelovende en populaire strategie in het automatiseren van keuzes en gedrag. Echter, er kleven ook een paar fikse nadelen aan nudging. De belangrijkste nadelen van nudging op een rijtje (voor meer zie: Van Lieren, 2018; Renes, 2018; Renes, 2019):

Nudges werken alleen daar waar ze aanwezig zijn. Het effect van een nudge in de ene situatie wordt niet overgedragen naar een andere 'nudge-loze' situatie. Dankzij strookjes groen naast de afvalbak gooien mensen netjes hun afvalzakken in de bak. Echter, daar waar het strookje groen ontbreekt, stort men het vuil er weer net zo gemakkelijk naast. Om effectief te kunnen zijn, in meerdere situaties en voor langere tijd, moeten nudges overal aangebracht worden waar ze relevant kunnen zijn. De vraag is of een dergelijke kermis aan nudges wenselijk is.

Nudges maken mensen lui en inactief. Nudges zetten mensen aan tot actie zonder dat ze er zelf bewust voor kiezen of er iets voor hebben hoeven doen, waardoor de betrokkenheid bij het gedrag en de waarde ervan relatief laag is. Als de nudge verdwijnt, haken mensen bij gebrek aan intrinsieke drijfveer vaak weer af. Voor duurzame effectiviteit van veel pro-klimaatgedragingen zijn betrokkenheid en 'eigenaarschap' belangrijke factoren. Dus om mensen ook ver in de toekomst, wanneer de kracht van de nudges is uitgedoofd, klimaatvriendelijk gedrag te laten vertonen is meer nodig dan een slimme nudge.

Nudges zijn zendergericht. Een nudge is een 'one-size-fits-all' aanpak. Er vindt geen afstemming met de ontvanger plaats en de te verwachten actie is voor ieder individu gelijk. In het geval van een groene strook naast de afvalbak wordt ervan uitgegaan dat iedereen het lastig vindt troep op een mooi stukje natuur te dumpen. Echter, niet iedereen zal hier gevoelig voor zijn en bij sommige mensen roept het misschien zelfs weerstand op ('wat een kinderachtig gedoe') waardoor ze mogelijk moedwillig het verkeerde doen. Naast kleine universele duwtjes is voor een breed gedragen impact ook een aanpak op maat nodig.

Nudges kunnen tot een 'crowding-out' effect leiden. Overheidsmaatregelen zoals een CO_2-tax zijn de meest effectieve maatregelen om opwarming tegen te gaan. Draagvlak voor deze maatregelen vanuit de samenleving is belangrijk. Draagvlak voor een ingrijpende overheidsmaatregel neemt af, zodra mensen het gevoel hebben dat ze al preventief genudged zijn: 'hoezo mag ik niet meer met mijn dieselauto de stad in, ik heb toch al geen reclamefolders meer?'. Dit fenomeen waarbij de eigen investering het draagvlak voor overheidsingrijpen verlaagt ('zo'n maatregel hoeft dan toch niet meer?'), wordt het 'crowding-out effect' genoemd (Hagmann, et al., 2019). Een kleine, niet dwingende maatregel (default geen reclamefolders meer) kan de steun voor een ingrijpender overheidsmaatregel (geen auto's meer in de binnenstad) ondermijnen.

Voor een robuuste verandering is het nodig dat mensen in verschillende contexten en door de tijd heen standvastig zijn. Bij tegenwind kan een duwtje in de rug helpen, maar voor een krachtige – voor klimaat broodnodige – wereldwijde impact moet beïnvloeding zich niet alleen richten op het faciliteren van automatische keuzes, maar ook op het proces waarbij mensen vol overtuiging en met veel kennis gezamenlijk tot een geïnternaliseerde, beredeneerde keuze komen. Nudging is niet de 'golden bullet' waardoor mensen massaal voor het klimaat het goede gaan doen, maar voor beleid is het wel een interessante, aanvullende techniek om het gewenste gedrag vanzelfsprekender en gemakkelijker te maken. Door uitstootvrij default te maken en klimaatvriendelijke gedragskeuzes zoveel mogelijk voor te sorteren worden mensen geholpen hun gedrag te veranderen.

8. Het mag ook een beetje schuren

De huidige samenleving is nog niet default ingericht op klimaatvriendelijke keuzes. Tegen beter weten in en ondanks een groeiend ongemak is het nog steeds spotgoedkoop om het vliegtuig te pakken, stijgt in Nederland de vleesconsumptie (Dagevos et al., 2020) en kopen mensen wereldwijd zoveel kleding dat de kledingindustrie meer CO_2 uitstoot dan de internationale luchtvaart én zeetransport samen (McFall-Johnsen, 2019). Ondanks harde klimaatdoelen is de klimaat-onvriendelijke keuze vaak nog steeds de meest gemakkelijke en de meest vanzelfsprekende. Kiezen voor het klimaat betekent in veel gevallen de bal tegen de berg oprollen. En opvallend vaak in je eentje en soms zelfs met tegendruk van anderen. Duurzame keuzes gaan dus nog niet vanzelf; er zijn bewuste intenties nodig en er moet voldoende wilskracht zijn. Beïnvloeding moet zich daarom niet alleen richten op het faciliteren van automatische keuzes, maar ook op het proces waarbij mensen via zorgvuldig nadenken en vanuit een diep doorvoeld besef van de ernst van de situatie tot een eigen, doordachte, bewuste keuze komen.

Volgens een recente studie speelt het hebben van serieuze zorgen een belangrijke rol bij de motivatie van mensen om in actie te komen voor het klimaat (Bouman, et al, 2020). Zorgen zijn persoonlijk van aard en worden gekarakteriseerd door een continu gevoel van onrust over iets wat gaat komen. Anders dan bij de emotie angst zijn mensen wanneer ze zich zorgen maken niet alleen gericht op het oplossen van de negatieve emotie ('ik wil dit eigenlijk niet weten'), maar willen mensen die zorgen ervaren iets doen aan het probleem zelf. Het probleem vormt namelijk een bedreiging voor zaken waar ze persoonlijk veel waarde aan hechten. Als gevolg van ervaren zorgen en gevoel van onmacht groeit bij mensen het idee dat er iets moet gebeuren, wat onder meer draagvlak voor klimaatbeleid versterkt. Daarnaast voelen mensen zich persoonlijk meer verantwoordelijk iets te moeten doen, wat de kans vergroot dat mensen in de privésfeer klimaatvriendelijkere keuzes maken. Niets doen voelt voor mensen met zorgen ongemakkelijk (zie ook Renes, 2021).

De zorgen die mensen hebben over belangrijke persoonlijke waarden die bedreigd worden, motiveert ze dus iets te doen voor het klimaat. Andere studies laten zien dat mensen ook zorgen hebben over hun persoonlijke nalatenschap ('hoe zullen mensen zich mij herinneren?'). Deze individuele behoefte om iets positiefs na te laten wordt 'legacy' motivatie genoemd. Legacy motivatie kan een sterke prikkel zijn om nu iets te ondernemen wat mogelijk in de toekomst en voor anderen iets positiefs oplevert. Legacy motivatie is te beïnvloeden door anderen expliciet te laten nadenken over hoe straks over hun bijdrage aan de wereld gedacht wordt; mensen te laten stilstaan bij hun eigen nalatenschap ('hoe zal ik herinnerd worden?'). Wanneer mensen geconfronteerd worden met het gegeven dat de keuzes die zij in het heden maken zullen bepalen wat voor beeld anderen in de toekomst van hen zullen hebben (slecht en goed) is dat een sterke drijfveer om nu pro-sociale keuzes te maken. (Zaval et al, 2015; Renes, 2019).

Om mensen te laten nadenken over hun nalatenschap en de ernst van het klimaatvraagstuk, is het goed in de dagelijkse realiteit kleine momenten van frictie en reflectie te introduceren die mensen actief aanzetten tot een bewuste, geïnternaliseerde keuze. Door mensen actief stil te laten staan bij de consequenties van hun dagelijkse keuzes voor het klimaat kunnen zorgen worden getriggerd; zorgen over de negatieve consequenties van hun handelen en zorgen over hoe hun gedrag op henzelf terugslaat.

Kleine ('micro') momenten van frictie kunnen mensen stimuleren alternatieve keuzes te overwegen. Deze micro momenten van frictie worden 'rational override' interventies genoemd (van Lieren, 2018). Ze verstoren gedachteloze, automatische handelingen, zetten aan tot reflectie, en stimuleren bewuste besluitvorming. Het piepje van de autogordel dat iemand hoort bij het wegrijden zonder de gordel ingeklikt te hebben, is een mooi voorbeeld van een micro-frictie moment. Zo'n piepje maakt iemand bewust van ongewenst gedrag.

In het geval dat iemand een douche-klokje gebruikt om energie te besparen zou het bijvoorbeeld goed zijn dat er ook een 'piepje' te horen is wanneer iemand toch te lang onder de douche staat. In beide gevallen – klokje en piepje – neemt de kans toe dat de kraan eerder dicht gedaan wordt. Echter, het rational override element (piepje) voegt nog wat toe; het maakt dat iemand even wakker schrikt en zichzelf toespreekt ('oh ja, ik douche alweer te lang'). Het ongewenste gedrag is ineens expliciet geworden. Dit kan ertoe leiden dat ook in andere situaties, zonder piepje, iemand korter doucht. Mensen worden door kleine fricties niet alleen geconditioneerd, maar zich ook meer bewust van hun eigen gedrag. Er is een reflectiemoment. De kans op doorwerking is daarom bij een rational override interventie groter dan bij een gedachteloze nudge. Het kan zelfs zo zijn dat iemand door een groeiend bewustzijn – en mogelijk zelfs ongemak – met anderen over het bestaande gedrag en de verandering die nodig is, in gesprek gaat. Diverse studies laten zien dat dit soort 'achteraf' gesprekken de kracht van de interventie kunnen versterken (Hendriks et al., 2020).

Zonder frictie over wat vanzelfsprekend lijkt, is de kans op collectieve duurzame verandering klein. Naast het default maken van duurzaam gedrag, moet ook de niet-duurzame keuze gaan schuren. Voor een fundamentele gedragsverandering is het onder andere nodig dat mensen het ook echt zelf willen; vanuit zorgen over wat niet goed gaat en hoe ze daar zelf aan bijdragen. Een rational override creëert eigenaarschap over de gemaakte keuze en vergroot de kans dat men ook in een andere context en later in de tijd het gewenste gedrag vertoont. Zoals al eerder beschreven zijn mensen niet zo goed in staat de wereld realistisch waar te nemen. Dit geldt ook voor hun eigen gedrag. Mensen doen zich graag beter voor dan ze zijn. Een gebrekkige, iets te rooskleurige zelfwaarneming helpt niet bij gedragsverandering. Het creëren van kleine frictiemomentjes is hiervoor een adequate remedie. Het drukt mensen

op de harde feiten en laat ze de iets minder rooskleurige consequenties van hun gedrag zien.

Bij fricties loert echter het gevaar dat mensen het uiteindelijk toch niet willen weten en alsnog in verzet komen. Het is dus zaak oog te hebben voor weerstand die mogelijk getriggerd wordt. Als de frictie – hoe klein ook – te ongemakkelijk wordt, of wanneer het gewenste gedrag te moeilijk is, kan dit ervoor zorgen dat mensen zich bewust afwenden van dat wat ze moeten doen (Bastian, 2019). In plaats van dat het mensen dan motiveert, kan het ze juist extra energie geven om in verzet te komen. Fricties kunnen heel effectief zijn, de praktijk is echter helaas ook weerbarstig; confronterende interventies – als ze niet goed zijn afgestemd – hebben een grote kans te mislukken of te smoren in weerstand.

9. Wat te doen bij weerstand?

Ook al zijn de feiten over het klimaat klip en klaar en is het vrij helder dat er iets moet gebeuren, dan nog roept iedere overtuigingspoging een zekere mate van weerstand op. Hoe goed bedoeld ook, mensen vinden het nooit fijn wanneer ze door anderen – of iets – aangespoord worden in actie te komen (Proudfoot & Kay, 2014). Was dit niet het geval dan zou er geen noodzaak zijn voor de ontwikkeling van slimme gedragsinterventies. Nieuwe, opgeschroefde eisen aan het reduceren van CO_2 uitstoot roept zelfs bij de meest verstokte klimaatliefhebbers soms weerstand op, al is het maar omdat het geen fijne ervaring is te merken dat wat iemand nu al – met veel moeite – doet niet voldoende is.

Weerstand komt in drie smaken (Hermsen & Renes, 2016). *Reactance* is weerstand tegen de beïnvloedingspoging an sich, een negatieve reactie op het gevoel beïnvloed te worden. Pogingen om gedrag te veranderen roepen bijna altijd een vorm van reactance op ("Hoezo mag ik ineens geen vlees meer eten?"). Mensen verzetten zich niet zozeer tegen de inhoud als wel tegen het idee dat ze iets moeten. Naast reactance is er ook het fenomeen *scepsis*: wantrouwen ten opzichte van de zender of de boodschap. In de discussie over klimaatverandering is vaak veel scepsis over de juistheid van de informatie: wie zegt ons dat deze kennis juist is? En is deze kennis lang houdbaar of komen er binnenkort wéér nieuwe inzichten ('je hoort ook nu niemand meer over zure regen')? Ook is er soms scepsis over de neutraliteit van de afzender ('wie verdient er aan al die zonnepanelen?'). Een derde vaak onderschatte vorm van weerstand is *inertia*. Veel mensen weten maar al te goed dat hun niet duurzame gedrag problematisch is en vinden ook dat het anders moet, maar de praktijk is weerbarstig. 'Ik wil eigenlijk wel van het gas af, maar het is best lastig... al die regeltjes... ik weet ook niet zo goed wat het beste alternatief is... het is ook best duur...'

De kans op weerstand is bij het klimaatvraagstuk groter dan bij veel andere vraagstukken omdat er (soms impliciet) de neiging is mensen moreel te veroordelen wanneer ze zich niet duurzaam gedragen (Bastian, 2019). Als het om het klimaat gaat hebben mensen vaak het gevoel dat ze met afkeuring worden aangesproken op hun gedrag ('hoezo ga jij nog steeds met het vliegtuig op vakantie?'). Mensen zijn sterk gemotiveerd om een positief zelfbeeld in stand te houden (o.a., Aquino & Reed, 2002). Te moeten accepteren dat ze iets doen wat ethisch niet door de beugel kan, is iets wat mensen niet eenvoudig vinden. Sterker nog, ze zullen eerder geneigd zijn zich actief te verzetten tegen die suggestie. Als het om gedrag gaat waar mensen aan gehecht zijn of waar ze vertrouwd mee zijn, blijken ze er veel voor over te hebben om de negatieve consequenties te trivialiseren en verbinden ze zich – soms nog meer dan voorheen – aan het bestaande gedrag (Bastian, 2019).

In het geval dat morele veroordeling op de loer ligt, is het raadzaam de beïnvloeding te richten op gedrag en niet op mensen. Soms kan het zichtbaar maken van onethische gevolgen van *andermans* acties een manier zijn om mensen niet-defensief na te laten denken over de gevolgen van hun eigen acties. Ook kunnen nudges en verleidingen in plaats van directe, confronterende uitdagingen effectief zijn. Dit helpt mensen te veranderen zonder dat ze geconfronteerd worden met normatieve, veroordelende boodschappen.

Een klassieke truc in het ontwijken van gemotiveerde weerstand is het benadrukken van de keuzevrijheid. 'Dit is wat ik voorstel, maar natuurlijk staat het je volledig vrij om iets anders te doen.' Een soortgelijke uitspraak neemt met name de scherpe kantjes van reactance weg. Deze 'suggestie van keuzevrijheid' strategie is eenvoudig en zonder kosten toepasbaar, maar niet geschikt voor elk scenario. In het geval van een duurzaam voedingsadvies kan het toevoegen van zo'n zinnetje helpen (Zeinstra et al., 2010), bij het plaatsen van een

windturbine in de wijk waarschijnlijk niet, al was het maar omdat er in werkelijkheid weinig keuzevrijheid is. De windturbine komt er, of men nu wil of niet.

Een andere veelgebruikte strategie is het preventief aanwakkeren van spijt over het afwijzen van een keuzemogelijkheid (Wong & Wong, 2007). Om mensen bijvoorbeeld hun omgeving klimaatadaptief in te laten richten (denk aan tegels verwijderen) kan er verwezen worden naar wat er allemaal voor naars kan gebeuren als ze dat niet doen ('dan stroomt uw kelder straks vol met water'). Het benadrukken van de schaarste van de gewenste keuze is een andere toepassing van dit spijtmechanisme. Zo kunnen mensen overgehaald worden hun huis te isoleren door te benadrukken dat de subsidieregeling alleen nog dit jaar geldig is. Ook de spijtstrategie is alleen te gebruiken wanneer er echt een keuze is. Daarnaast moet goed in de gaten gehouden worden of het ethisch verantwoord is om mensen via het aanwakkeren van mogelijke spijt, angst in te boezemen over de gevolgen van hun keuzes.

Wat ook kan helpen om weerstand te voorkomen, is het inzetten van sociale beïnvloeding (Cialdini, 2007): mensen staan over het algemeen meer open voor groepsgenoten, zoals mensen van dezelfde leeftijd of directe collega's, of voor mensen die ze kennen. Het kan dus effectief zijn gebruik te maken van mensen die gezien worden als "aan onze kant" en als een onderdeel van de eigen groep. Mensen neigen minder defensief te zijn wanneer ze aangesproken worden door mensen die ze als onderdeel van hun eigen groep zien. Zo blijkt uit een recente studie dat als het om het klimaat gaat we onze buren meer geloven dan een voor ons onbekende wetenschapper op TV (Sparkman & Attari, 2020; Renes, 2020a).

Een andere tactiek is mensen te verleiden zich een situatie ver in de toekomst levendig voor te stellen en na te denken over hoe het dan is en wat dat betekent voor hun gedrag nu (Hershfield et al., 2011). Alleen al het doen van die

moeite kan helpen om weerstand te verminderen. Daarbij kan het ook helpen berichten over gedragsverandering te koppelen aan positieve emoties die daaruit voort kunnen komen – zoals trots zijn op toekomstig positief gedrag –, in plaats van schuldgevoelens over negatief gedrag uit het verleden (o.a. Hertwig & Grüne-Yanoff, 2017; White, et al., 2019).

Ten slotte is het mogelijk mensen te verleiden duurzaam gedrag te vertonen door hen erop te wijzen dat het logisch aansluit bij hun identiteit of sociale rol. Dat kan bijvoorbeeld door het bevestigen van het zelfbeeld van de doelgroep. Wanneer mensen eerst geprezen worden voor hun inventiviteit, flexibiliteit en het vermogen om creatief in te spelen op nieuwe situaties staan ze vaak positiever tegenover het veranderen van hun gedrag, mits men er natuurlijk in slaagt de complimenten geloofwaardig en integer over te brengen. Het kan daarbij ook helpen wanneer de focus ligt op incrementele – stap voor stap – verandering in plaats van een radicale verandering. Dit geeft mensen de kans zich minder zwart-wit met het probleem bezig te houden (Bastian, 2019; Hermsen & Renes, 2016).

10. Geef mensen een 'skin in the game'

Dat gedrag nog niet zo eenvoudig te sturen is, zelfs als mensen gemotiveerd zijn, is inmiddels wel duidelijk. De recente coronacrisis heeft echter laten zien dat mensen bij een tastbare dreiging, een duidelijke oproep van de overheid en een concreet, haalbaar handelingsperspectief wel degelijk hun gedrag radicaal kunnen aanpassen. Onder de noemer 'alleen samen krijgen we Corona onder controle' bleven mensen in de eerste weken van de pandemie massaal thuis, hielden ze afstand van elkaar en wasten ze hun handen stuk. Het draagvlak voor het coronabeleid van de Nederlandse overheid was hoog en bijna iedereen deed wat nodig was. Echter, naarmate de crisis langer duurde, groeiden de twijfels over de aanpak van de overheid en over het nut van de coronamaatregelen. Voor veel mensen werd het steeds zwaarder zich aan de maatregelen te houden (RIVM, 2021).

Talloze studies laten zien dat veel mensen bij voldoende urgentie best gemotiveerd zijn hun gedrag tijdelijk aan te passen (o.a. Baumeister & Tierney, 2011). Echter – zoals al eerder is geconstateerd – mensen haken vaak af wanneer de verandering niet intrinsiek gemotiveerd is en het een lange periode bestrijkt. Vooral wanneer het nieuwe gedrag niet vanzelfsprekend is, er weinig concrete positieve consequenties aan verbonden zijn en het gedrag onvoldoende gefaciliteerd wordt door de omgeving, is voor veel mensen de opgave te groot om het vanuit wilskracht of externe druk vol te houden. Wanneer dan ook nog de noodzaak onvoldoende gevoeld wordt en de impact van wat ze doen onduidelijk is, vallen mensen – ondanks goede bedoelingen – bijna als vanzelf terug in gedrag dat ze kennen.

Om vooruitgang te boeken bij het oplossen van allerlei complexe en urgente maatschappelijke uitdagingen waarvoor we ons als samenleving gesteld zien, zoals het klimaat, is het nodig dat overheden en burgers op een constructieve manier met elkaar in contact zijn (Adviescommissie Burgerbetrokkenheid bij klimaatbeleid, 2021; Bleijenberg, 2021). Veranderingen gaan bijna altijd

gepaard met de angst van mensen om hun bestaande identiteit te verliezen en ontmoeten om die reden doorgaans weerstand (Aarts, 2009). Het denken in termen van individuele zenders en ontvangers, voorlichtingscampagnes en marketingtechnieken schiet tekort wanneer de ambitie is iedereen te betrekken bij het vraagstuk en zoveel mogelijk mensen mede-eigenaar te maken voor de oplossing ervan. Eigenaarschap voor de oplossing kan alleen ontstaan wanneer er sprake is van een open dialoog (Bleijenberg et al., 2019) en een rechtvaardig participatieproces (Bleijenberg et al., 2020) en waarin bij de ontwikkeling van beleid en het vaststellen van maatregelen (zeer) kritische burgers een vol- en gelijkwaardige 'skin in the game' krijgen (o.a. Bleijenberg et al., 2018). Dat wil zeggen dat burgers intensief – niet vrijblijvend – betrokken worden bij het proces, alle ruimte krijgen om hun perspectief op het probleem in te brengen en de kans krijgen eigen tijd en moeite te investeren om in interactie met anderen goed geïnformeerd tot gedragen, haalbare oplossingen te komen.

In een toegankelijk artikel in Harvard Business Review leggen sociaal wetenschappers Blount & Carrol (2017) helder uit wat nodig is om mensen mee te krijgen in een veranderproces. Zo stellen ze dat er altijd mensen zijn die weerstand bieden op (voor hen) wezenlijke gronden. Ze zijn het bijvoorbeeld niet eens met de bestaande analyse van het probleem ('opwarming is van alle tijden') of zijn van mening dat ze unieke informatie, expertise of ervaringen hebben die het rechtvaardigen dat ze niet doen wat van hen gevraagd wordt ('een beter milieu begint bij de industrie'). Om mensen mee te krijgen is het de taak van de overheid goed te luisteren en open te staan voor het perspectief en de aanpak van anderen.

Iedereen wil gezien worden en heeft behoefte aan erkenning en respect, zo stellen Blount en Carroll (2017). Deze behoeften worden groter wanneer mensen vertrouwde, dagelijkse routines moeten aanpassen en wanneer zekerhe-

den wegvallen. Indien mensen niet serieus meegenomen worden in een veranderproces en niets te zeggen hebben over de gehanteerde aanpak, groeit de weerstand. Wanneer het een collectieve opgave betreft, is het zaak goed te luisteren en ervoor te zorgen dat – daar waar nodig – mensen zich daadwerkelijk gehoord voelen (o.a. Blount & Carroll, 2017; Renes & Busato, 2020).

Mensen hebben vaak tijd nodig om fundamentele veranderingen te verwerken, zowel rationeel ('wat is er aan de hand?') alsook emotioneel ('ik vind dit best spannend'). Iedereen denkt, voelt en handelt in verschillende snelheden. Sommige mensen hebben meer tijd nodig dan anderen. Het is dus belangrijk na te gaan of het veranderproces in een ander tempo of in kleinere stapjes kan; beter afgestemd op behoeften en capaciteiten van mensen. Een aanpak op maat is cruciaal om mensen mee te krijgen (Duwtje, 2020).

Aandacht is wederkerig. Wanneer mensen ervaren dat er naar ze wordt geluisterd, zijn ze meer geneigd te luisteren. De sociaal psycholoog Cialdini zegt hierover 'people don't care how much you know until they know how much you care' (Cialdini, 2016, p.67). Zonder zichtbare empathie en zorg voor de lastige situatie waar mensen zich in bevinden en zonder oog te hebben voor de uitdagingen waar ze voor staan, is de kans klein dat mensen massaal bereid zijn zich te committeren aan wat van hen gevraagd wordt. Het is dus nodig met mensen open in gesprek te gaan, ze intensief bij het vraagstuk te betrekken, en te laten zien dat er oog is voor hun zorgen en dat deze zorgen serieus genomen worden.

Om mensen mee te nemen in een veranderproces stellen Blount en Carroll (2017) dat vier concrete vuistregels in acht genomen moeten worden.

1. *Vergeet efficiency*. Gebruik geen eenzijdige communicatievormen waarbij zenden centraal staat. Neem ruim de tijd om face to face in gesprek te gaan.

2. *Focus op luisteren*. Wees niet meer dan 20% zelf in gesprek en als je spreekt, herhaal wat je hebt gehoord.

3. *Wees bereid zelf ook te veranderen*. Sta open voor nieuwe inzichten en waar mogelijk pas plannen aan.

4. *Ga meerdere keren in gesprek*. Minimaal twee keer: de eerste keer voornamelijk om te luisteren, de tweede keer om te laten zien dat je hebt geluisterd.

Een collectieve verandering vereist het vermogen van overheid én burgers om naar elkaar te luisteren en de bereidheid om veel tijd in elkaar te willen investeren. Daarbij is het belangrijk open te staan voor elkaars perspectief, om antipathie en weerstand bij de ander te diagnosticeren, de gedachten en gevoelens van anderen te overwegen, en de tijd te nemen de ander terug te geven hoe het jouw denken heeft veranderd en waar nodig jouw aanpak. Verandering is een interactief, wederkerig proces.

11. Willen is nog niet weten

Wanneer mensen in actie willen komen, vinden ze het vaak lastig te bepalen wat ze kunnen of moeten doen voor het klimaat. Zelfs mensen die heel erg betrokken zijn bij het klimaat worstelen met de vraag welk gedrag het meeste nut heeft. In algemene zin kan het nut van klimaatvriendelijk gedrag gedefinieerd worden vanuit impact: de mate waarin het de beschikbaarheid van milieu gerelateerde materialen of energie verandert of de mate waarin het de structuur en dynamiek van ecosystemen of de biosfeer aanpast (Stern, 1997).

Er zijn veel verschillende vormen van betrokkenheid en actie die relevant zijn voor het klimaat. Er zijn acties die direct invloed hebben op hoeveel broeikasgassen worden uitgestoten, zoals wanneer mensen hun vervuilende gedrag stoppen en zich duurzamer gedragen. Het heeft bijvoorbeeld direct invloed wanneer mensen hun thermostaat lager zetten, zonne-energie opwekken en met het openbaar vervoer reizen in plaats van met de auto. Er zijn ook acties die indirect invloed hebben op het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen. Zo kunnen mensen door te demonstreren of te stemmen invloed uitoefenen op klimaatbeleid en via het tekenen van een petitie kunnen ze hun steun betuigen voor concrete klimaatmaatregelen zoals het plaatsen van windturbines. Klimaatvriendelijk gedrag bestaat dus uit een veelkleurige confetti van gedragingen.

Grof gezegd is er onderscheid te maken tussen vijf type klimaatrelevante acties die allemaal van belang zijn voor de transitie naar een duurzame samenleving (Stern, 2000, Kreemers, et al., in press).

1. *Klimaatactivisme*: denk aan deelnemen aan klimaatdemonstraties en publieke protestacties, of actief zijn binnen de organisatie van een milieubeweging.

2. *Non-activistisch gedrag in de publieke sfeer*: staat voor actief klimaatburgerschap, dat zich onder andere kan uiten in het tekenen van pro-klimaatpetities en het steunen van pro-klimaatorganisaties. Ook het ondersteunen of accepteren van klimaatbeleid valt hieronder, daarbij kan concreet gedacht worden aan stemmen op een groene partij, goedkeuren van striktere klimaatregulaties en bereid zijn meer te betalen voor klimaatbescherming.

3. *Klimaatgedrag in de privésfeer*: betreft consumentengedrag; het kopen, onderhouden en gebruiken van spullen en diensten. Hier vallen ook grote beslissingen onder zoals een vakantie, aanschaf van een auto en andere dure apparaten. Daarnaast betreft het duurzame, kleine handelingen als onderdeel van de dagelijkse routine, daarbij kan gedacht worden aan gebruik van privé-vervoer en water- en energieverbruik in huis.

4. *Klimaatgedrag in de werkomgeving*: richt zich op de duurzame keuzes die ondernemers, leidinggevenden en besturen maken in de bedrijfsvoering (gebruik van energie en materialen), alsook het aanwenden van invloed op leveranciers en klanten om te verduurzamen.

5. *Collectieve klimaatactie*: als gemeenschap iets betekenen voor het klimaat. Dat kunnen bijvoorbeeld acties zijn waarbij hele dorpen, wijken of straten zich inzetten voor het vergroenen van de leefomgeving. Ook acties vanuit een beroepsgroep of vereniging vallen hieronder; bijvoorbeeld een voetbalclub die met spelers zwerfafval gaat ruimen, of vrachtwagenchauffeurs die een duurzame rijstijl promoten.

Om interventies te kunnen ontwikkelen die mensen effectief aanzetten tot duurzaam gedrag is het noodzakelijk te erkennen dat er veel verschillende typen pro-klimaat acties zijn en dat voor verandering ieder type gedrag eigen uitdagingen kent. Draagvlak creëren voor een windturbine of voor de acceptatie

van een CO_2 belasting vraagt om een andere strategie dan mensen stimuleren meer gebruik te maken van het openbaar vervoer of korter te douchen. Er is geen 'golden bullet' voor het veranderen van gedrag. De coronacisis heeft ons geleerd dat voor het realiseren van collectieve gedragsverandering beleidsmakers rekening moeten houden met drie C's (Renes, 2020b): Communicatie om te agenderen en activeren ('er is een noodtoestand'), Context om de juiste omstandigheden te creëren ('dit is wat we moeten doen en dat gaan we mogelijk maken') en Controle om in te grijpen waar nodig ('het gaat helaas niet goed dus we komen met extra maatregelen').

In de kern gaat het vooral om inzicht in de drijfveren en mogelijkheden van mensen om tot maatregelen te komen die een verandering in denken en doen realiseren. Om tot een dergelijk inzicht te kunnen komen, moet het klimaat-gerelateerde gedrag en de situationele context adequaat en heel precies gedefinieerd worden. Het ene gedrag vraagt om veel investering in tijd, moeite en geld (denk aan isoleren van de woning of plaatsen van zonnepanelen), terwijl het andere gedrag zonder veel moeite uitgevoerd kan worden (denk aan het tekenen van een petitie of op spanning brengen van autobanden). Daarnaast kan het gaan om sociaal gedrag zoals deelnemen aan klimaatdemonstraties waarbij het samen doen centraal staat, of individueel gedrag zoals bijvoorbeeld korter douchen, waarbij zelfregulering een cruciale factor is. Soms betreft het een eenmalige, weloverwogen actie, bijvoorbeeld de aanschaf van een warmtepomp, en soms gaat het om een complete verandering in iemands leefstijl en identiteit, zoals bijvoorbeeld veganistisch gaan eten.

Er is dus een – bijna ontmoedigend – breed spectrum aan verschillende typen klimaatrelevante gedragingen met een eigen psychologische constitutie; de persoonlijke, situationele en sociale factoren – motieven, mogelijkheden en voorkeuren – die acties sturen. Om mensen aan de hand van de drie C's (Communicatie, Context en Controle) tot ander gedrag te bewegen is het dan ook

noodzakelijk vanuit beleid heel systematisch scherp vast te stellen om welk klimaatvriendelijk gedrag het gaat, helder te definiëren wat de psychologische constitutie van dat gedrag is en hoe vanuit wetenschappelijke kennis over die constitutie gedrag te sturen is (Steg et al, 2015; Topal et al., 2021).

De relatie tussen algemene beleidsmaatregelen en hoe dit het gedrag van mensen gaat veranderen is in veel gevallen niet duidelijk. Beleidsmakers sturen nog te vaak en ten onrechte vanuit de naïeve veronderstelling dat mensen de gevolgen van hun gedrag zorgvuldig afwegen en daarin rationele keuzes maken. Veel geld en tijd wordt besteed aan maatregelen en innovaties waarvan achteraf wordt geconstateerd dat ze niet of onvoldoende werken. Vanuit een heldere definiëring van gedragsdoelen en een betere inzet van kennis uit gedragswetenschappen kan vooraf de juiste aanpak – op maat – ontworpen worden om een succesvolle verandering in gang te zetten.

12. Welke veranderstrategieën zet je in?

Bij overheden en bedrijven groeit het besef dat ook zonder weerstand – en zelfs met goede intenties – mensen niet massaal hun gedrag voor het klimaat veranderen. Weten is niet willen en willen is niet (weten wat te) doen. De roep om effectieve veranderstrategieën wordt dan ook steeds luider. Ook al is het onwenselijk te suggereren te weten welke strategie altijd werkt – veranderen van gedrag is geen trucje – toch geeft de literatuur wel degelijk een doorkijkje naar diverse kansrijke veranderroutes. Ter inspiratie zijn hieronder een paar aansprekende veranderroutes kort samengevat (zie voor meer informatie White et al., 2019; Hermsen & Renes, 2016). De gepresenteerde routes zijn vooral geschikt om de kloof tussen een positieve houding (ik wil wel) en gedrag (ik ga het doen) te dichten.

De eerste veranderroute concentreert zich op de kracht van *sociale invloed* ('bij wie hoor ik?'): mensen zijn heel gevoelig voor de aanwezigheid van anderen; wat zij doen en verwachten. Door te laten zien wat anderen doen (descriptieve norm) of door aan te geven wat (moreel) gewenst is (injunctieve norm) kunnen mensen druk ervaren om zich aan te passen. Ook is het mogelijk duurzaam gedrag te verbinden aan een groep waar mensen bij (willen) horen, of door klimaat-onvriendelijk gedrag te koppelen aan een groep waar ze niet bij willen horen. De kracht van sociale invloed kan ook ingezet worden door in te spelen op sociale wenselijkheid waarbij duurzaam gedrag wordt verbonden aan iets wat de status van mensen verhoogt of door niet-duurzaam gedrag statusverlagend te maken.

Het vormen van nieuwe *gewoontes* is een belangrijke tweede veranderroute ('wat doe ik automatisch?'). Een transitie in iemands situatie (kinderen krijgen, uit huis gaan) creëert een 'window of opportunity' waar mensen losgeweekt kunnen worden van bestaande routines. Verschillende strategieën kunnen ingezet worden om slechte gewoontes te doorbreken en goede gewoontes te versterken: nudging kan onbewust nieuw gedrag inslijten, feedback op kritieke

momenten kan mensen bewust maken van klimaatonvriendelijk gedrag, en kleine incentives en prikkelende triggers kunnen mensen aansporen het gewenste te doen. 'Implementation intentions' – die mensen aansporen proactief te bedenken wanneer ze iets precies gaan doen – kunnen helpen om toekomstig gedrag mentaal in te passen in de dagelijkse realiteit en vergroten de kans dat het gedrag ook echt uitgevoerd wordt.

Inspelen op de *identiteit* van mensen is een derde veranderroute ('wie ben ik?'). Het is voor mensen belangrijk te weten wie ze zijn en daar een goed gevoel bij te hebben. Hun identiteit is sterk gerelateerd aan wat ze doen. Positieve waarden waar mensen gevoelig voor zijn kunnen gekoppeld worden aan klimaatvriendelijk gedrag. Mensen willen zich graag goed over zichzelf voelen en zullen sneller geneigd zijn gedrag te vertonen dat suggereert dat ze goed bezig zijn. Naast inspelen op de wens van mensen om in een positief daglicht te staan kan het ook slim zijn in te zetten op de neiging van mensen om consistent te zijn in wat ze doen. Wanneer een bepaalde (zelf)waarde wordt benadrukt ('u houdt van uw kleinkinderen?') kan dit gerelateerd gedrag uitlokken ('neem dan zonnepanelen').

Inspelen op *emoties* van mensen is een vierde veel gehanteerde route om mensen in beweging te krijgen ('wat voel ik?'). Bij het inzetten van negatieve emoties, zoals angst, spijt en schuld is het belangrijk deze niet te heftig te maken omdat mensen hiervan kunnen terugdeinzen. Ook moeten er voldoende handvatten zijn om te kunnen handelen. Aangezien veel huidige gedragingen slecht zijn voor het klimaat wordt gretig gebruik gemaakt van negatieve emoties, echter mensen vinden positieve emoties fijn en zijn eerder geneigd iets te doen wanneer ze verwachten er plezier van te hebben. Het lastige is dat veel positieve gevoelens gekoppeld zijn aan niet-duurzame gedragingen, zoals vliegvakanties en barbecues. Toch kan klimaatvriendelijk handelen ook hoop of trots opwekken. Wanneer mensen het gevoel hebben dat ze 'goed' hande-

len kan dat een prettig 'warm glow' effect oproepen. Optimisme is daarnaast gekoppeld aan het kunnen volhouden van gedrag.

Een van de meest basale manieren om mensen te motiveren is door ze goed te informeren. De vijfde veranderroute is dan ook: inspelen op *gezond verstand* ('Wat weet ik?'). Een gebrek aan goed inzicht in de consequenties van klimaatonvriendelijk handelen of in het positieve effect van duurzaam gedrag is een belangrijke factor voor lage bereidheid om iets te doen. Kennis is over alle veranderroutes heen relevant. Echter kennis alleen is bijna nooit genoeg. Het is vooral effectief in combinatie met andere strategieën. Het is daarbij belangrijk goed na te denken over de wijze van informatie presenteren. Mensen zijn bijvoorbeeld vaak gevoeliger voor verlies dan voor winst en het kan dus effectiever zijn de kosten van niet-duurzaam gedrag te benadrukken (dijken die doorbreken en kelders die volstromen met water) in plaats van de opbrengsten. Hoe informatie precies gepresenteerd moet worden is afhankelijk van het gedrag en de doelgroep; de informatie moet passen in de mentale mindset van de ontvanger.

Het *tastbaar* maken van het klimaatprobleem is de zesde veranderroute. Het klimaat is voor veel mensen een vrij abstract en vaag fenomeen. Ook is de relatie met het zelf en de dagelijkse realiteit niet altijd helder. Mensen vinden dingen die ze niet goed kunnen duiden of vastpakken of waarvan consequenties onduidelijk of onzeker zijn lastig. Door het klimaatprobleem te concretiseren naar het zelf en het heden wordt het tastbaar. Zo kan het helpen wanneer heel specifiek wordt benoemd wat iemand kan doen in de eigen situatie. Daarnaast kan het zinvol zijn lokale en nabije consequenties te benoemen. Door te laten zien hoe nu al in de eigen straat gevolgen van opwarming zichtbaar zijn (verlies aan biodiversiteit) kan bij bewoners de behoefte ontstaan in actie te komen. Het kan daarbij ook helpen mensen via beelden of een sterk narratief

mee te nemen naar de toekomst. Wanneer mensen meer toekomstgericht zijn, zijn ze sneller geneigd nu iets te doen wat pas in de toekomst effect heeft.

Onderzoek en een *helder afwegingskader* is nodig om te bepalen welke veranderroute onder welke voorwaarden kansrijk is. Het is cruciaal voor iedere doelgroep zorgvuldig in kaart te brengen wat het precies is wat hen motiveert, wat een belangrijke 'call to action' kan zijn en dit per klimaatvriendelijke actie te bekijken. Vervolgens is het essentieel om op zoveel mogelijk factoren in te spelen en er niet vanuit te gaan dat mensen vanzelf wel in actie komen, en dat ze weten wat ze moeten doen. Maak dat mensen graag in actie willen komen en geef ze voldoende handvatten om iets te doen.

13. De klimaatspagaat: een berenjacht

In 1989 verscheen het kinderboek 'We gaan op berenjacht' van Rosen en Oxenbury. In tekst en prent vertelt het boek hoe vier kinderen met hun vader op berenjacht gaan. "Wij gaan op berenjacht. We gaan een hele grote vangen. Wat een prachtige dag! Wij zijn niet bang." Onderweg naar het hol van de beer overwinnen ze verscheidene hindernissen. Zo krijgen ze onder meer te maken met lang wuivend gras, snelstromend water en een vieze vuile modderpoel. Bij iedere barrière stellen ze vast "we kunnen er niet onderdoor, we kunnen er niet bovenover, we moeten er dwars doorheen" (Rosen & Oxenbury, 1989).

We kunnen er inmiddels niet meer omheen. De wereldwijde klimaatverandering vormt een grote bedreiging voor miljarden mensen (IPCC, 2014) en brengt onomkeerbare schade toe aan de biodiversiteit en kwaliteit van leven op onze aarde. Veel van deze bedreigingen en beschadigingen, zo niet alle, zijn het resultaat van niet-duurzame verstedelijking en bijbehorende stedelijke leefomgevingen (Topal, 2021). Om deze bedreigingen, die nauw verbonden zijn met stedelijke gebieden, te bestrijden en beschadigingen te herstellen, moeten zowel op individueel-, collectief- als systeemniveau inspanningen worden geleverd. De impact van de stedelijke omgeving, de belangrijkste woon- en ontmoetingsplaats van mensen, op het klimaat is in hoge mate afhankelijk van individueel en sociaal gedrag. Radicale veranderingen in menselijk gedrag zijn cruciaal om de opwarming te keren, aangezien de efficiëntie die door technische innovaties – en economische maatregelen – wordt verkregen massaal door individuen moet worden geaccepteerd en geïmplementeerd.

Menselijk begrip van het klimaatvraagstuk en een radicale verandering in gedrag spelen een cruciale rol bij een duurzame transitie binnen een stedelijke context. Een beter begrip van gedrag en verandering hiervan worden beïnvloed door beleidsontwikkeling, duurzaamheidsstrategieën en milieu-ingrepen. Op basis van talloze onderzoeken kan worden vastgesteld dat veranderingen in het dagelijks leven van individuen het grootste potentieel hebben bij

het aanpakken van zowel lokale als mondiale klimaatuitdagingen (Topal, et al., 2021; Steg et al., 2015). Echter, het omzetten van al dit potentieel in concrete actie met impact blijkt – zo is inmiddels wel duidelijk – een grote uitdaging. Overheden, bedrijven en burgers zitten gevangen in een *klimaatspagaat*; ze willen wel, maar doen nog te weinig. Het voelt paradoxaal, maar om te behouden wat dierbaar, vertrouwd en vanzelfsprekend is, moet iedereen en alles radicaal veranderen. Men moet er dwars doorheen.

Ondanks de intuïtieve neiging de dreiging liever niet te zien, is het nodig dat mensen eerlijk – zonder motivationele vertekening – durven kijken naar wat op hen afkomt. Zonder de absolute zekerheid dat wat ze doen zin heeft, moeten mensen massaal in actie komen. In weerwil van de menselijke neiging eigen verantwoordelijkheden voor collectieve opgaves weg te wuiven moet bij iedereen het besef ontstaan dat ze een 'skin in the game' hebben. De verandering moet collectief plaatsvinden, maar ontkiemt bij het individu. Het zijn de kleine keuzes die mensen iedere dag maken die de staat van de wereld in een verre toekomst bepalen.

Omdat individuele gedragskeuzes cruciaal zijn, is het voor succesvol klimaatbeleid en effectieve klimaatmaatregelen belangrijk keer op keer expliciet te maken wat de belangrijkste psychologische en contextuele uitdagingen zijn voor het gewenste gedrag en deze uitdagingen te structureren aan de hand van een gedragsveranderingsmodel. Het COM-B model (Michie, et al., 2018) is een *evidence-based* model dat voor een dergelijke structurering zeer bruikbaar is gebleken (o.a. Faddegon, et al., 2020; Kreemers et al., 2020; Kreemers et al., 2021). Het model stelt dat gedrag tot stand komt wanneer aan drie randvoorwaarden is voldaan:

1. *Capaciteit* – Mentale en fysieke persoonsgebonden factoren: beschikt men over de benodigde kennis, vaardigheden en het denkvermogen om het gedrag uit te voeren?

2. *Motivatie* – Bewuste en onbewuste drijfveren: in hoeverre is men gemotiveerd en zijn er voldoende intrinsieke triggers om het gedrag uit te voeren?

3. *Gelegenheid* – Sociale en fysieke omgevingsfactoren: in hoeverre stimuleert of belemmert de sociale en fysieke omgeving het uitvoeren van het gedrag?

De COM-B randvoorwaarden zijn volgens Kreemers (2021) te vergelijken met de drie elementen van een branddriehoek. Om te kunnen ontvlammen heeft vuur zuurstof, warmte en brandstof nodig. Wanneer een vuur-component ontbreekt gebeurt er niets. Capaciteit, motivatie en gelegenheid zijn elementaire gedragscomponenten die alledrie nodig zijn om mensen in beweging te krijgen. Als een component onvoldoende krachtig is, is de kans op verandering minimaal. Bijvoorbeeld, iemand met een eigen huis en veel tijd heeft de gelegenheid die te verduurzamen, maar – zelfs als de persoon daar ook gemotiveerd voor is – zonder financiële middelen en kennis (component capaciteit) is de kans klein dat er iets gebeurt. Of iemand kan gemotiveerd zijn een plantaardig dieet te volgen en weet ook wat daarvoor nodig is, maar zonder winkels met een gevarieerd plantaardig assortiment of restaurants die het aanbieden (gelegenheid) dooft het enthousiasme al snel. En zelfs wanneer mensen precies weten wat ze moeten doen en ze er ook alle kansen voor krijgen, als ze het belang of nut er niet van inzien (motivatie) is de kans klein dat ze iets doen.

Daar waar de vader uit het prentenboek van Oxenbury en Rosen met zijn vier kinderen uiteindelijk dwars door alle barrières heen gaat en het hol van de beer op wilskracht weet te bereiken, is de kans groot dat veel mensen afha-

ken als het om duurzaam gedrag gaat. Niet per se omdat ze niet willen, maar omdat de tegenkrachten, hindernissen en verleidelijke alternatieven te groot en te talrijk zijn. Om iedereen met succes massaal in beweging te krijgen is het nodig de psychologie van duurzaam gedrag serieus te nemen. Het klimaat verdient gestructureerd, haalbaar beleid gefundeerd op kennis uit de gedragswetenschappen. Wat er in de praktijk terechtkomt van alle klimaatplannen hangt immers grotendeels af van gedragskeuzes die burgers en bedrijven iedere dag maken.

Kortom, een goed inzicht in de capaciteiten, mogelijkheden en drijfveren van mensen is nodig om met beleid daadwerkelijk verandering in duurzaam gedrag te realiseren. Zonder de bereidheid echt te willen snappen wat mensen drijft, is de kans klein dat er ook maar iets verandert. Sterker nog, een te grote nadruk op het eigen klimaatbeleid en wat anderen zouden moeten doen zonder oog voor de zorgen en dilemma's van anderen, versterkt waarschijnlijk vooral de weerstand. Om mensen aan te zetten tot klimaatvriendelijk gedrag en hen mee te nemen in de wereldwijde klimaatopgave is een oprechte interesse in hun wereld, en begrip en erkenning voor wat ze doen en wat hen drijft, cruciaal.

Literatuur

Aarts, N. (2009). Een gesprek zonder einde. Over strategische communicatie in een voortdurende veranderende omgeving. Inaugurele rede, Universiteit van Amsterdam. Vossiuspers UvA.

Adams, G.S., Converse, B.A., Hales, A.H., & Klotz, L.E. (2021). People systematically overlook subtractive changes. *Nature*, 592, 258-261.

Adviescommissie Burgerbetrokkenheid bij klimaatbeleid (2021). Betrokken bij klimaat: Burgerfora aanbevolen. Eindrapportage, 61p.

Bastian, B. (2019). Changing ethically troublesome behavior: The causes, consequences, and solutions to motivated resistance. *Social Issues and Policy Review*, Vol. 13, No. 1, 2019, pp. 63—92 DOI: 10.1111/sipr.12048

Baumeister, R.F. & Tierney, J. (2011). Willpower: Rediscovering the greatest human strength. The Penguin Press, New York.

Beattie, G. (2018). Optimism bias and climate change. The British Academy: viewpoints. https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/384/BAR33-05-Beattie.pdf

Bleijenberg, C. (2021). In gesprek of uitgepraat? Over de rol van verwachtingen en ervaringen voor het verloop van gesprekken in lokale participatieprocessen. Proefschrift. Radboud Universiteit, Nijmegen.

Bleijenberg, C., Renes, R.J., Aarts, N., Moons, J. (2020). Het spel en de knikkers: ervaren rechtvaardigheid in vier lokale participatieprocessen. Bestuurswetenschappen 74 (2), 51-67.

Bleijenberg, C., Aarts, N., & Renes, R. J. (2019). Hoe gesprekken een participatieproces maken of breken. Tijdschrift Voor Communicatiewetenschap, 47(1), 27-44.

Bleijenberg, C., Aarts, N., Renes, R.J. (2018). Waarderen of veroordelen? De betekenis van kritische burgers die niet meepraten voor lokale participatieprocessen. Bestuurswetenschappen 72 (2), 5-24.

Blount S. & Carroll, S. (2017). Overcome Resistance to Change with Two Conversations. Harvard Business Review. https://hbr.org/2017/05/overcome-resistance-to-change-with-two-conversations

Bouman, T., Verschoor, M., Albers, C. J., Böhm, G., Fisherd, S. D., Poortinga, P., Whitmarsh, L., Steg, L. (2020) When worry about climate change leads to climate action: How values, worry and personal responsibility relate to various climate actions. *Global Environmental Change, 62,* 102061

Bregman, R. (2020). Ja, het is allemaal de schuld van Shell, KLM en 'het systeem'. Maar zullen we het nu eens over jou hebben? De Correspondent. https://decorrespondent.nl/11718/ja-het-is-allemaal-de-schuld-van-

shell-klm-en-het-systeem-maar-zullen-we-het-nu-eens-over-jou-hebben/450498510-0abb8d69
Center for Climate and Energy Solutions (2021). Drought and Climate Change. Geraadpleegd op 26 april, 2021. https://www.c2es.org/content/drought-and-climate-change/
Center for Climate and Energy Solutions (2021). Heat Waves and Climate Change. Geraadpleegd op 30 maart, 2021. https://www.c2es.org/content/heat-waves-and-climate-change/
Cialdini, R.B. (2007). Descriptive social norms as underappreciated sources of social control. *Psychometrika, 72(2),* 263.
Cialdini, R.B. (2016). Pre-suasion: A revolutionary way to influence and persuade. Simon & Schuster, p.433.
Cochran, W., & Tesser, A. (1996). The "what the hell" effect: Some effects of goal proximity and goal framing on performance. In L. L. Martin & A. Tesser (Eds.), Striving and feeling: Interactions among goals, affect, and self-regulation (p. 99–120). Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
Cook, J., Oreskes, N., Doran, P. T., Anderegg, W. R. L., Verheggen, B. Maibach, E. W., Carlton, J. S., Lewandowsky, S., Skuce A. G., Green, S. A., Nuccitelli, D., Jacobs, P., Richardson, M., Winkler, B., Painting, R., & Rice, K. (2016). Consensus on consensus: a synthesis of census estimates on human-caused global warming. *Environmental Research Letters, 11*, 1-7.
Dagevos, H., Verhoog, D., Horne, P. van, & Hoste, R. (2020). Vleesconsumptie per hoofd van de bevolking in Nederland, 2005-2019. Wageningen Economic Research, Wageningen.
Dunne, D. (2019). Mosquito-borne diseases could reach extra 'one billion people' as climate warms. Carbon Brief. https://www.carbonbrief.org/mosquito-borne-diseases-could-reach-extra-one-billion-people-as-climate-warms#:~:text=Both%20mosquitoes%20carry%20viral%20diseases,when%20feeding%20on%20their%20blood.
Duwtje (2020). Tussenrapportage gedragsonderzoek 'opschaling persoonlijke aanpak aardgasvrij wijken'. In opdracht van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
Environmental Protection Agency (2021). Climate Change Indicators: Weather and Climate. Geraadpleegd op 26 april 2021 https://www.epa.gov/climate-indicators/weather-climate#:~:text=Scientific%20studies%20indicate%20that%20extreme,storms%2C%20floods%2C%20and%20droughts.
Europese Commissie. (2019). Special Eurobarometer 490: Climate Change. Brussel: Kantar. Geraadpleegd op 19 feb 2021, van https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/support/docs/report_2019_en.pdf

Faddegon, K., Daalmans, S., Renes, R. J., Mulder, M. & Kappers, C., (2020). Fast Fashion in Almere: Gedragsfactoren die het koopgedrag van jongeren beïnvloeden. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam, Lectoraat Psychologie voor een Duurzame Stad. 21 p

Fischetti, M. (2021). We are living in a climate emergency, and we're going to say so. Scientific American. https://www.scientificamerican.com/article/we-are-living-in-a-climate-emergency-and-were-going-to-say-so/

Gemeente Amsterdam (2018). Ik wil wel of geen reclamefolders in de brievenbus. Hoe kom ik aan de juiste sticker? Geraadpleegd op 28 april, 2021. https://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?caseid=%7B811E5F0F-84E1-4022-BFAF-F673DD0A8B11%7D

Geng, L., Cheng, X., Tang, Z., Zhou, K., & Ye, L. (2016). Can Previous Pro-Environmental Behaviours Influence Subsequent Environmental Behaviours? The Licensing Effect of Pro-Environmental Behaviours. Journal of Pacific Rim Psychology, 10, E9. doi:10.1017/prp.2016.6

Giebelhausen, Michael, HaeEun Helen Chun, J. Joseph Cronin Jr., & G. Tomas M. Hult (2016), "Adjusting the Warm-Glow Thermostat: How Incentivizing Participation in Voluntary Green Programs Moderates Their Impact on Service Satisfaction," *Journal of Marketing*, 80 (4), 56–71.

Giessman, J. (2012). When it comes to climate change, better a sucker than a free-rider. New Dream. https://newdream.org/blog/better-a-sucker-than-a-free-rider

Gifford, R. (2011). The dragons of inaction. Psychological barriers that limit climate change mitigation and adaptation. *American Psychologist*, Vol. 66 (4), 290-302.

Hagmann, D., Ho, E.H. & Loewenstein, G. Nudging out support for a carbon tax. Nat. Clim. Chang. 9, 484–489 (2019). https://doi.org/10.1038/s41558-019-0474-0

Hartman, K. (2018). Groene leugens: Duurzaamheid als verkooptruc. Atlas Contact: Amsterdam.

Hauer, M.E., Fussel, E., Mueller, V., Burkett, M., Call, M., Abel, K., McLeman, R. & Wrathall, D. (2020). Sea-level rise and human migration. *Nature Reviews Earth & Environment*, 1, 28-39.

Hendriks, H., Scholz, C., Larsen, H., De Bruijn, G.-J., & Van den Putte, B. (2020). Intervening through conversations: How instructions influence conversational valence and binge drinking determinants. Health Communication. Advance online publication. https://doi.org/10.1080/10410236.2020.1712524

Hermsen, S. en Renes R.J. (2016). Draaiboek Gedragsverandering: De psychologie van beïnvloeding begrijpen en gebruiken. Business Contact. Amsterdam.
Hershfield, H.E., Goldstein, D.G., Sharpe, W.F., Fox, J., Yeykelis, L., Carstensen, L.L., & Bailenson, J.N. (2011). Increasing saving behavior through age-progressed renderings of the future self. Journal of Marketing Research, 48(suppl.), S23–S37. doi:10.1509/jmkr.48.SPL.S23
Hertwig, R. & Grüne-Yanoff, T. (2017). Nudging and boosting: Steering or empowering good decisions. *Perspectives on Psychological Science*, Vol. 12(6) 973–986. DOI: 10.1177/1745691617702496
Huawei (2021). Google Maps zet AI in om groenere routes aan te raden. https://digitalisering.huawei.nl/artikel/google-maps-zet-ai-in-om-groenere-routes-aan-te-raden
IPCC (2013). Climate Change 2013: The physical science basis. Contribution of working group I to the fifth assessment report of the intergovernmental panel on climate change. Thomas Stocker et al. (eds.). Cambridge University Press.
IPCC (2014). Climate Change 2014: Synthesis Report. Contribution of working groups I, II and III to the fifth assessment report of the intergovernmental panel on climate change. R.K. Pachauri & L.A. Meyer (eds.).
IPCC (2018). Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty. V. Masson-Delmotte et al. (eds.). In press.
Johnson, E.J. & Goldstein, D.G. (2003) Do defaults save lives? *Science* 302, 1338–1339. doi: 10.1126/science.1091721.
Kaal, M. & Damhuis, E. (2020). Hoe kijkt Nederland aan tegen het klimaat en klimaatverandering? Een flitspeiling. Rapportage in opdracht van het Ministerie Economische Zaken en Klimaat. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2020/06/09/rapportage-flitspeiling-klimaat
KIA (2019). Veerkracht - Kennis- en Innovatieagenda voor de Creatieve Industrie 2020-2023. https://kia.clicknl.nl/
Lewin, K. (1943). Defining the ' field at a given time'. *Psychological Review*, 50, 292-310.
Lewin, K. (1948). Resolving social conflicts; selected papers on group dynamics. New York: Harper & Row.
Kreemers, L. (2021). Presentatie Lunch met de Lector. De Balie, Amsterdam. https://www.newscientist.nl/agenda-evenementen/lunch-met-de-lector/

Kreemers, L., van Brecht, J., Bakker, T. & Renes, R. J. (2020). Samen naar een klimaatbestendige omgeving: burgerparticipatie bij klimaatadaptatie in Hollands Noorderkwartier. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam, Amsterdams Kenniscentrum voor Maatschappelijke Innovatie. 65 p.
Kreemers, L., Kappers, C., Bakker, T. & Renes, R. J. (2021). Een realistisch perspectief op energiezuinig gedrag bij inwoners van de Indische Buurt met een laag inkomen: een inventarisatie van factoren die een rol spelen bij huishoudelijk energiegedrag van mensen met een laag inkomen. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam, Lectoraat Psychologie voor een Duurzame Stad. 68 p.
Kreemers, L., Kappers, C., & Renes, R.J. (in press). Wat is nodig zodat mensen daadwerkelijk in beweging komen om de klimaatcrisis tegen te gaan? Klimaathelpdesk, Universiteit Utrecht.
Lammerse, V. (2020). Het voorspelde 'worst case klimaatscenario' lijkt daadwerkelijk waarheid te worden. *Scientias.* https://www.scientias.nl/het-voorspelde-worst-case-klimaatscenario-lijkt-daadwerkelijk-waarheid-te-worden/
Lindenberg, S. & Steg, L. (2007). Normative, gain and hedonic goal frames guiding environmental behavior. *Journal of Social Issues*, 63 (1), 117-137. Doi: 10.1111/j.1540-4560.2007.00499.x
Matamoros C. A. (2019). Climate change targets need to be 'five times more ambitious', say scientists. Euronews. Geraadpleegd op 19 feb 2021 https://www.euronews.com/2019/09/22/watch-live-scientists-present-new-report-on-climate-change-effects-ahead-of-un-summit
McFall-Johnsen, M. (2019). De kledingindustrie stoot meer CO2 uit dan de internationale luchtvaart én zeetransport samen – dit is de impact van mode op het milieu. Business Insider. https://www.businessinsider.nl/kleding-industrie-milieu-impact-c02/
McSweeney, R. (2020). Explainer: Nine 'tipping points' that could be triggered by climate change. Carbon Brief. https://www.carbonbrief.org/explainer-nine-tipping-points-that-could-be-triggered-by-climate-change
Michie, S., Atkins, L., West. R., Goosen. H., van't Hof, K., & Mehra. S. (2018). *Het gedragsveranderingswiel: 8 stappen naar succesvolle interventies.*
Milieucentraal (2021). Vlees en de impact op het klimaat. Geraadpleegd op 27 april, 2021. https://www.milieucentraal.nl/eten-en-drinken/milieubewust-eten/vlees/
Mlodinow, L. (2013). Subliminal: How Your Unconscious Mind Rules Your Behavior. Vintage Books.

Mommers, J. (2019). Hoe gaan we dit uitleggen: onze toekomst op een steeds warmere aarde. De Correspondent.
Mora, C. et al. (2017) Global risk of deadly heat. Nature Climate Change 7, 501–506.
Mora, C., Spirandelli, D., Franklin, E.C. et al. (2018) Broad threat to humanity from cumulative climate hazards intensified by greenhouse gas emissions. Nature Clim Change 8, 1062–1071. https://doi.org/10.1038/s41558-018-0315-6
Mullainathan, S. & Shafir, E. (2013). Scarcity: Why having too little means so much. Henry Holt and Company.
Natuur & Milieu (2021). Gedragsmonitor Klimaat. Vooraanvraag Postcode Loterij.
NOAA (2021). What is Ocean Acidification? Geraadpleegd op 26 april, 2021 https://oceanservice.noaa.gov/facts/acidification.html
Petty, R.E. & Cacioppo, J.T. (1986). The Elaboration Likelihood Model of Persuasion. *Advances in Experimental Psychology*, 19:123-205. DOI:10.1016/S0065-2601(08)60214-2
Popovich, N., Schwartz, J. & Schlossberg, T. (2017). How Americans Think About Climate Change, in Six Maps. *The New York Times*. https://www.nytimes.com/interactive/2017/03/21/climate/how-americans-think-about-climate-change-in-six-maps.html
Proudfoot, D. & Kay, A.C. (2014). Reactance or rationalization? Predicting public responses to government policy. *Policy Insights from the Behavioral and Brain Sciences*, Vol. 1(1) 256–262. DOI: 10.1177/2372732214550489
Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (2014). Doen en laten: Effectiever milieubeleid door mensenkennis. OBT-Opmeer, Den Haag.
Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (2019). Naar een duurzame economie: Overheidssturing op transities. Den Haag. Digitale uitgave.
Renes, R.J. (2012). Effectieve communicatie in het publieke domein. Over onbedwingbare impulsen en collectieve doelen. Openbare les, Hogeschool Utrecht.
Renes, R. J. (2018). Gedrag sturen? Waarom frictie soms beter werkt dan een nudge. Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Commerciële Communicatie (SWOCC). https://www.swocc.nl/kennisbank-item/gedrag-sturen-waarom-frictie-soms-beter-werkt-dan-een-nudge/
Renes, R. J. (2019). "Ik doe al wat." Hoe voorkomen we dat een klimaatcampagne averechts werkt? Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Commerciële Communicatie (SWOCC). https://www.swocc.nl/kennisbank-

item/ik-doe-al-wat-hoe-voorkomen-we-dat-een-klimaatcampagne-averechts-werkt/
Renes, R. J. (2019). Vinden we klimaat eigenlijk wel echt belangrijk? Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Commerciële Communicatie (SWOCC). https://www.swocc.nl/kennisbank-item/vinden-we-klimaat-eigenlijk-wel-echt-belangrijk/
Renes, R. J. (2020a). 'Walk the talk': over de persuasieve invloed van de daad bij het woord voegen. Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Commerciële Communicatie (SWOCC). https://www.swocc.nl/kennisbank-item/walk-the-talk-over-de-persuasieve-invloed-van-de-daad-bij-het-woord-voegen/
Renes, R.J. (2020b). Dit leert de coronacrisis ons over gedragsbeïnvloeding. Adformatie. https://www.adformatie.nl/gedragsverandering/dit-leert-de-coronacrisis-ons-over-gedragsbeinvloeding
Renes, R.J. (2021). 'Niet doorslaan met klimaat'? Hoe zorgen over klimaatverandering ons aanzetten tot actie. Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Commerciële Communicatie (SWOCC). https://www.swocc.nl/kennisbank-item/niet-doorslaan-met-klimaat-hoe-zorgen-over-klimaatverandering-ons-aanzetten-tot-actie/
Renes, R.J. & Busato, V. (2020).Waarom het voeren van een goed gesprek in tijden van corona nog niet zo eenvoudig is. *EOS Wetenschap, Psyche & Brein*.
Renes, R. J., Putte, B. van den, Van Breukelen, R., Loef, J., Otte, M., Wennekers, C. (2011). Gedragsverandering via campagnes. Literatuuronderzoek in opdracht van Dienst Publiek en Communicatie, Ministerie van Algemene Zaken. Den Haag.
Revkin, A. (2008). Skeptics on human climate impact seize on cold spell. The New York Times. Geraadpleegd op 27 april, 2021 http://www.nytimes.com/2008/03/02/science/02cold.html?emc=eta1#
RIVM (2021). Resultaten onderzoek gedragsregels en welbevinden: 11e ronde. Geraadpleegd op 29 april, 2021. https://www.rivm.nl/gedragsonderzoek/maatregelen-welbevinden
Roberts, David (2020). Social tipping points are the only hope for the climate: A new paper explores how to trigger them. *Vox*. https://www.vox.com/energy-and-environment/2020/1/29/21083250/climate-change-social-tipping-points
Rosen, M. & Oxenbury, H. (1989). Wij gaan op berenjacht. Gottmer, 40p.
Rozenblit, L. & Keil, F. (2002). The misunderstood limits of folk science: an illusion of explanatory depth. Cognitive Science, 26(5): 521–562. 10.1207/s15516709cog2605_1

Safran Foer, J. (2019). Het klimaat zijn wij: De wereld redden begint bij het ontbijt. Ambo Anthos, Amsterdam.
Schnake, M.E. (1991). Equity in effort: The "Sucker Effect" in co-acting groups. *Journal of Management*, 17 (1), 41-55.
Schuttenhelm, R. (2019). De zeespiegelstijging is een groter probleem dan we denken. En Nederland heeft geen plan B. Vrij Nederland. https://www.vn.nl/zeespiegelstijging-plan-b/
Schwarz, N., Song, H., & Xu, J. (2009). When thinking is difficult: Metacognitive experiences as information. In M. Wänke (Ed.), Frontiers of social psychology. Social psychology of consumer behavior (p. 201–223). Psychology Press.
Simon, J.L. (1981). The ultimate resource. Princeton University Press.
Sloman, S. & Fernbach, P. (2017). The knowledge illusion: Why we never think alone. Riverhead Books, New York.
Sparkman & Attari (2020). Credibility, communication, and climate change: How lifestyle inconsistency and do-gooder derogation impact decarbonization advocacy. Energy Research & Social Science, Vol. 59, 1-7. https://doi.org/10.1016/j.erss.2019.101290
Spence, A., Poortinga, W., & Pidgeon, N. (2012). The psychological distance of climate change. *Risk Analysis: An International Journal, 32(6),* 957-972.
Starckx, S (2019). Kan de astronautenblik onze planeet redden? De Standaard. https://www.standaard.be/cnt/dmf20191017_04669162
Steg, L., Perlaviciute, G., & van der Werff, E. (2015). Understanding the human dimensions of a sustainable energy transition. *Frontiers in psychology, 6,* 805.
Stern, P. C. (1997). Toward a working definition of consumption for environmental research and policy. In P. C. Stern, T. Dietz, V. R. Ruttan, R. H. Socolow, & J. L. Sweeney (Eds.), Environmentally significant consumption: Research directions (pp. 12–35). Washington, DC: National Academy Press.
Stern, P. C. (2000). Toward a Coherent Theory of Environmentally Significant Behavior. *Journal of Social Issues, 56(3),* 407-424.
Thaler, R. H., & Sunstein, C. R. (2008). *Nudge: Improving Decisions About Health, Wealth and Happiness.* New Haven & London: Yale University Press.
Tielbeke, J. (2020). Een beter milieu begint niet bij jezelf. Das Mag Uitgevers.
Tongerloo, R. van (2018). Waarom astronauten vaak klimaatactivisten worden. Brandpunt plus https://www.npo3.nl/brandpuntplus/klimaat-kuipers/
Topal, H.F., Hunt, D.V.L., & Rogers, C.D.F. Exploring urban sustainability understanding and behaviour: A systematic review towards a conceptual framework. *Sustainability* 2021, 13, 1139. https://doi.org/10.3390/su13031139

Tversky, A., & Kahneman, D. (1991). Loss aversion in riskless choice: A reference-dependent model. *The quarterly journal of economics, 106(4),* 1039-1061.
UCS (2019). Climate Change and Agriculture: A Perfect Storm in Farm Country. https://www.ucsusa.org/resources/climate-change-and-agriculture
United Nations (2021). 2010-2019 confirmed as warmest decade in history https://unric.org/en/2010-2019-confirmed-as-warmest-decade-in-history/#:~:text=2010%2D2019%20confirmed%20as%20warmest%20decade%20in%20history&text=The%20last%20ten%20years%20have,higher%20than%20pre%2Dindustrial%20levels.
Van Lieren, A.C. (2018). Rational overrides: Influence behaviour beyond nudging. Design Research Society (pp. 2163-2176). Limerick (Ireland): University of Limerick.
Verheggen, B. (2020). Wat iedereen zou moeten weten over klimaatverandering. Prometheus: Amsterdam.
Vonk, R. (2007). Sociale psychologie. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.
White, K., Habib, R., & Hardisty, D. J. (2019). How to SHIFT consumer behaviors to be more sustainable: A literature review and guiding framework. *Journal of Marketing, 83(3),* 22-49.
Wong, K.F.A. & Wong, J.Y.Y. (2007). The role of anticipated regret in escalation of commitment. *Journal of Applied Psychology*, 92(2), 545-554. DOI:10.1037/0021-9010.92.2.545
World Meteorological Organization (2020). 2020 closes a decade of exceptional heat. https://public.wmo.int/en/media/news/2020-closes-decade-of-exceptional-heat
World Meteorological Organization (2019) United in science: high-level synthesis report of latest climate science information convened by the Science Advisory Group of the UN Climate Action Summit 2019. https://public.wmo.int/en/resources/united_in_science
Xu, Y., & Ramanathan, V. (2017). Well below 2 ° C : Mitigation strategies for avoiding dangerous to catastrophic climate changes. *PNAS, 114,*10315–10323.
Zaval, L., Markowitz, E. M., & Weber, E. U. (2015). How will I be remembered? Conserving the environment for the sake of one's legacy. *Psychological science, 26(2),* 231-236.
Zeinstra, G. G., Renes, R. J., Koelen, M. A., Kok, F. J., & de Graaf, C. (2010). Offering choice and its effect on Dutch children's liking and consumption of vegetables: a randomized controlled trial. *American Journal of Clinical Nutrition*, 91(2), 349-356. https://doi.org/10.3945/ajcn.2009.28529

Hoe het kan dat steeds meer mensen zich zorgen maken over het klimaat, maar nog niet iedereen massaal klimaat-vriendelijke keuzes maakt? Zo vinden mensen schone lucht heel belangrijk, maar laten ze niet graag hun vervuilende auto staan. Ook hechten ze veel waarde aan de Nederlandse natuur, maar tegelijkertijd willen ze niet dat boeren en bouwers door stikstoflimieten gehinderd worden. Weinig mensen willen een windturbine in de achtertuin, maar accepteren zonder moeite een straat vol geparkeerd blik. Ook maken veel Nederlanders zich zorgen over de stijging van de zeespiegel, maar de gemiddelde vleesconsumptie in Nederland neemt nog steeds toe. Hoe komt het dat de meeste mensen wel weten dat de aarde door menselijk handelen veel te snel opwarmt, maar leidt dit besef amper tot een verandering in gedrag?

Met zijn lectoraat Psychologie voor een Duurzame Stad richt Reint Jan Renes zich op de gedrags-verandering die nodig is voor een transitie naar een leefbare, klimaatneutrale samenleving. Het lectoraat zet psychologisch onderzoek in om gericht gedragsinterventies te ontwikkelen. Hierbij staat de praktische toepassing voorop waardoor er in de stad daadwerkelijk duurzame verandering plaats kan vinden.

ISBN 9789463013499

Image: DsignKamer

Tips goede interactieve online sessie:

- De link naar de virtuele ruimte werkt niet als u werkt binnen een afgeschermde omgeving (Citrix / ADW). Open de link daarom in een browser buiten de afgeschermde werkomgeving .
- Tijdens de bespreking maken we ook gebruik van de programma Mural (*interactief online whiteboard*). MS Teams en Mural worden dus naast elkaar gebruikt.
- U kunt het beste deelnemen via een desktop computer of laptop.
- Het is handig, maar niet noodzakelijk, om met twee toestellen (2 schermen) te werken. Op het ene schermt neemt u deel aan het overleg via MS teams en op het andere (*grootste*) scherm neemt u interactief deel via het programma Mural.

Van: [redacted] **Namens** [redacted]
Verzonden: woensdag 7 april 2021 14:09
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted], [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] [redacted]r@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@groenlicht.nl' <[redacted]@groenlicht.nl>; [redacted]@groenlicht.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: uitvoering windenergie/ RES - onderzoek vervolgfase

Beste collega,

Het is jullie vast niet ontgaan, we naderen de afsluiting van een fase met de beoogde vaststelling van de **RES 1.0 NHZ**. De raad zal het – naar verwachting - mogelijk maken om te starten met de voorbereidingen voor de volgende fase. In Amsterdam hebben we twee stappen hiervoor op het oog:

1. een *tussenfase*, als pas op de plaats, een moment voor inventariseren van behoeftes, bepalen van spelers en speelveld en een dialoog met bewoners en andere belanghebbenden. Deze fase geven we vorm samen met het bureau Public Mediation en zullen we omstreeks begin/medio mei 2021 afsluiten en over communiceren.
2. Een *projectvoorbereidingsfase* waarin gemeente en initiatiefnemers samen met bewoners de verschillende thema's nader uitwerken om te komen tot een zo goed mogelijk voorstel. Dit houdt ook in dat we nader kijken naar onze rollen binnen de gemeente. Voor de organisatie van deze fase hebben we **bureau Groen Licht** gevraagd om met een advies te komen. Zij hebben mede het traject van de RES van Noord-Holland Zuid vorm gegeven.

Overzicht interviews/personen.

- [redacted] (hoofd afdeling Gebieden van R&D (7 stadsdeelteams))
- *vrijdag 21 mei 2021 14:00-14:45,*
- [redacted] (Afdelingshoofd Strategie);
  maandag 19 april 2021 – 12:00-12:30 uur (slechts een half uur! Langer is niet mogelijk binnen nu en half mei bij deze afdelingshoofden; jullie moeten maar gezamenlijk bepalen of jullie een aanvullende afspraak willen inplannen na half mei 2021)
- [redacted] (projectmanager, strategisch adviseur duurzaamheid & [redacted] (communicatie/participatie);
  dinsdag 20 april 11:30-12:30 uur
- [redacted] (kwartiermaker duurzaamheid in de Omgevingswet) & [redacted] (projectleider omgevingsvisie);
  Woe 21 april 15:00-16:00 uur
- [redacted] (Havenstad als voorbeeld Grootstedelijk project en Noorder-IJplas) & ([redacted] Programmasecretaris Openbare Ruimte & Duurzaamheid Amsterdam Nieuw-West.);
  Donderdag 22 april– 13:00-14:00 uur

— [redacted] (teamleider BEI) & [redacted] (programmacoördinator RES);
woensdag 28 april - 11:30-12:15 uur (let op 45 min.)
— [redacted] (Gebiedsontwikkeling & opdrachtgever masterclass Energielandschappen Academie van Bouwkunst)
do 29-april-2021 – 10:00-11:00 uur
— Gesprek met: [redacted] (programmamanager Duurzaamheid/ Grond en Ontwikkeling
— [redacted] (Senior projectmanager Grond en Ontwikkeling

[redacted] secr. [redacted]. Telefoonnummer 06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl
Vervanger [redacted] = [redacted]
[redacted] (Secretaresse [redacted] (Afdelingshoofd Expertise en Kennisontwikkeling))
Cluster Ruimte en EconomieRuimte en DuurzaamheidSecretariële ondersteuning
Telefoonnummer
06 [redacted]

From: "[redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Thu, 3 Jun 2021 20:37:32 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: geannoteerde gesprekspunten overleg wethouder V. Doornick en stadsdeelbestuurder Groenewoud
Attachments: 2021 06 03 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (MTK).docx

Beste [redacted] en [redacted]

Naar aanleiding van ons overleg bijgaand een voor het overleg morgen met wethouder en stadsdeelbestuurder. In de bijlage een aanpassing op het collegeadvies.

Excuus als het wat lang is: ik ga echter liever schrappen na jullie reactie.

1. Op welke wijze kan de omgeving haar zorgen en vragen inbrengen in het proces binnen het participatieplan en welke regie heeft de gemeente

Het participatieplan beschrijft een proces waarbij initiatiefnemer in omgevingsberaden met bewoners en bedrijven:

- gezamenlijk zorgen en vragen worden geinventariseerd om te onderzoeken, in lijn met de reflectiefase die voor windzoekgebieden zonder dezelfde historie en initiatiefnemer gaat plaatsvinden.
- Vervolgens worden onderzoeken uitgevoerd om via 'joint fact finding' informatie en antwoorden te verzamelen.
- Deze worden gezamenlijk besproken met het doel om gezamenlijk een voorkeur voor plaatsing van turbines te komen; en als dat niet lukt alle voorkeuren te rapporteren bij een vergunningaanvraag door initiatiefnemers

Na instemming met het participatieplan worden bewoners en bedrijven in en om het gebied nogmaals uitgenodigd deel te nemen aan bewonersberaden. Dit proces is dan ook nog niet gestart maar staat aan het begin.

De regie van de gemeente zit op:

1. De voorbereiding: De invulling van het participatieplan: in de voorbereiding op het plan is input geleverd in de vorm van voorwaarden in de intentieovereenkomst, de beoordeling van concepten van het plan vanuit zowel programma Haven Stad, Stadsdeel Noord als programma RES (R&D)
2. De uitvoering: de gemeente heeft een MER verlangt waarin de gevolgen voor de omgeving worden onderzocht en uiteindelijk getoetst door de onafhankelijke commissie voor de MER en de gemeente.
3. De m.e.r. is een proces dat verweven is met het participatieproces. De gemeente geeft een kader voor de uit te voeren onderzoeken. Dat betekent dat:
    a. De vragen en zorgen die intiatiefnemers ophalen uit hun omgevingsberaad hierin terug komen
    b. De gemeente aanvullende eisen stelt op basis van de informatie die zij nodig acht, waaronder de Health Impact Assessment
    c. De gemeente iedereen, ongeacht deelname aan omgevingsberaden, via een formele zienswijzeprocedure de gelegenheid geeft reactie/advies te geven op de inhoud van dit kader
    d. Het college stelt dit kader vast. Dit wordt voorbereidt binnen het gezamenlijk opdrachtgeverschap van Havenstad en Stadsdeel Noord
4. De gemeente volgt het proces en informeert parallel de omgeving over de voortgang

2. Vanaf wanneer maakt het Cornelis Douwesterrein onderdeel uit van het proces en is dit goed gecommuniceerd met de omgeving, ook buiten het CD-terrein?

De eerste initiatiefnemer is in de periode rond 2012 op het Cornelis Douwesterrein gestart met de ontwikkeling van wind (NDSM Energie). Dit is uitgebreidt naar de NoorderIJplas. Dit gehele gebied en omgeving is vanaf dat moment geinformeerd en betrokken geweest bij verschillende stappen ten aanzien van windenergie. De windvisie heeft beide opgenomen in de Windvisie in 2012 waarvoor reeds een PlanMER en formele procedure heeft plaatsgevonden.

Met de hernieuwde ontwikkelmogelijkheid door verandering van provinciaal beleid is het initiatief weer actief/actiever geworden. Door de gemeente is bij de aanvang van de RES gecommuniceerd over de zoekgebieden voor windenergie.

Zoekgebied 2 betrof de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein. Dit is breed gecommuniceerd via de gebruikelijke kanalen. In presentaties van de gemeente is dit zoekgebied zo gepresenteerd.

In juni 2020 is een informatieavond door de gemeente georganiseerd. De gebieden en omgeving waaronder Tuindorp Oostzaan zijn door de gemeente per brief en via de overige gebruikelijke kanalen hiervoor uitgenodigd. Deze avond is voorbereid onder het gezamenlijk opdrachtgeverschap van Havenstad en Stadsdeel Noord. In de uitnodiging en presentaties zijn expliciet de gebieden benoemd en getoond (kaarten). De intentieovereenkomst uit 2020 ziet op zoekgebied 2 (NIJP/CD)

Door de initiatiefnemers is in november 2020 een avond georganiseerd inzake hun concept participatieplan. De gebieden en omgeving waaronder Tuindorp Oostzaan zijn door de gemeente per brief en via de overige gebruikelijke kanalen hiervoor uitgenodigd. De gemeente heeft op deze avond eveneens een korte toelichting op gemeentelijk beleid gegeven.

Voor de gebieden zelf en de omgeving is dan ook algemeen bekend dat de ontwikkeling van windenergie NIJP en CD terrein betreft. Gezien punt 1. Is ook zekergesteld dat in en om deze gebieden nog steeds bij aanvang van de uitwerking van wind kan worden deelgenomen en zorgen en vragen kunnen worden ingebracht.

Het opsplitsen zou overigens potentieel een negatief effect kunnen hebben op het participatieproces omdat dit onverwacht is en het zoekgebied voor wind bij de NIJP sterk inperkt waardoor de mogelijke opties (meer /minder turbines, locaties, etc) sterk worden gereduceerd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van 1 juni 2021

Portefeuille

Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid

Agendapunt

<*automatisch*>

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het participatieplan Coöperatieve windmolens Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein.
2. Kennis te nemen van het vervolgproces aangaande de ontwikkeling van windenergie in het gebied en de rol van de gemeente hierin.
3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het participatieplan en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van windenergie in het gebied.
4. In te stemmen met de brief waarin de gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad geïnformeerd worden over het participatieplan

Reden spoed

n.v.t.

Kernboodschap

Het college van B&W stemt in met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein (CD). Het participatie plan is opgesteld in het kader van de intentieovereenkomst die het college heeft afgesloten met beide coöperaties. In de intentieovereenkomst is afgesproken dat een participatieplan wordt opgesteld waarin beschreven is op welke wijze bewoners en bedrijven in en om het gebied betrokken worden bij de ontwikkeling van windmolens en hoe zij de kans krijgen actief mee te doen aan de energietransitie. Daarin is volop ruimte om vragen en zorgen in te brengen en vervolgens te onderzoeken. De gemeente is betrokken bij dit proces en geeft op basis van de ingebrachte zorgen en vragen een kader voor het op te stellen milieueffectrapport.

Bestuurlijke achtergrond

Ontwikkelstrategie Haven-Stad

De gemeenteraad heeft op 21 december 2017 de Ontwikkelstrategie Haven-Stad vastgesteld (bd 2017 – 013059). In de Ontwikkelstrategie zijn als uitwerking van de Transformatiestrategie Haven-Stad de voorwaarden en mogelijkheden voor ontwikkeling van Haven-Stad uitgewerkt. Hierbij zijn de ambities verhoogd, ingezet wordt op:

- verdere verdichting met 40.000 tot 70.000 woningen,

- een mengstrategie die extra banen creëert,
- een mobiliteitsshift van auto naar OV en fiets,
- het hanteren van de duurzaamheidsdoelstellingen voor 2040.

Windvisie en de Routekaart Amsterdam Klimaat Neutraal (als basis voor Ruimtelijke Energiestrategie Amsterdam)
Amsterdam wil een wezenlijke bijdrage leveren aan het halen van de klimaatdoelstellingen van Parijs, en heeft daarom de ambitie de CO_2 uitstoot in Amsterdam terug te dringen met 55% in 2030 en 95% in 2050. In de Routekaart Amsterdam Klimaat Neutraal 2050, vastgesteld door de Gemeenteraad in 2020, heeft Amsterdam zichzelf opgelegd om 50MW extra op te wekken door windturbines op het land (boven op de 100 MW die reeds vergund is in Westpoort) en 250 MW door zon (1 miljoen zonnepanelen). Dat betekent dat binnen de stadsgrenzen ruimte gevonden moet worden voor 17 extra windmolens van 2 tot 3 MW. In Amsterdam is slechts beperkt ruimte om 50 MW aan windenergie op te wekken. In de Windvisie (vastgesteld door de Gemeenteraad in 2012) is de Noorder IJplas/CD samen met het havengebied als meest kansrijk zoekgebied voor windmolens bestemd. Ze vormen voor het college belangrijke plaatsen om de winddoelstelling te halen en komen zodoende terug in de Concept RES.

Toetsingskader Noorder IJplas 31 maart 2021
De gemeenteraad heeft op 31 maart 2021 ingestemd met het Toetsingskader Noorder IJplas. Doel van het toetsingskader is om de ontwikkeling van de Noorder IJplas als toekomstig stadspark van Haven-Stad in goede banen te leiden. Het bevestigt ~~en verruimt~~ het zoekgebied voor de plaatsing van windturbines ~~en zonnepanelen~~ conform het beleid en de doelstellingen die in de Windvisie 2012 en de Routekaart Amsterdam Klimaat Neutraal zijn vastgelegd. Daarbinnen kan nader onderzoek naar een ~~veilige en landschappelijk~~zorgvuldig ingepaste plaatsing van windturbines plaatsvinden.

Intentieovereenkomst 5 coöperaties en gemeente Amsterdam 8 juli 2020
Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van windturbines in Amsterdam Noord. De intentieovereenkomst is getekend op 8 juli 2020 door 4 burgerenergiecoöperaties, verenigd in Amsterdam Wind en bedrijvencoöperatie NDSM Energie. Deze initiatiefnemers hebben de gemeente Amsterdam benaderd met een 100% coöperatief initiatief om windenergie te ontwikkelen in het gebied van de Noorder IJPlas/CD. Dit gebied is in de gemeentelijke structuurvisie Windvisie 2012 aangewezen als 'ruimtelijk gewenst/ kansrijk' voor windenergie. In de periode voor 2020 waren er reeds afspraken voor de ontwikkeling van windenergie met een deel van deze partijen, dit kon echter niet gerealiseerd worden als gevolg van het toenmalige provinciale beleid. Inmiddels is de mogelijkheid er wel. In de overeenkomst spreekt de gemeente de intentie uit planologische medewerking te verlenen aan het initiatief onder een aantal voorbehouden. Op basis van de afspraken in de intentieovereenkomst wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin de medewerking, afhankelijk van de uitvoering van de intentieovereenkomst wordt vastgelegd. In de intentieovereenkomst is afgesproken dat de initiatiefnemers het initiatief uitwerken middels een participatieproces waarbij belanghebbenden zoals omwonenden betrokken worden. Daartoe wordt op grond van artikel 4 van de intentieovereenkomst een participatieplan door de initiatiefnemers opgesteld en aan de gemeente voorgelegd ter goedkeuring.

Portefeuille Gemeente Amsterdam

Agendapunt College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van <datum>

Bestuurlijke prioriteit
Het participatieplan sluit aan bij de afspraken die in het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' zijn gemaakt over de energietransitie.

Wettelijke grondslag
Artikel 160, eerste lid onder a Gemeentewet
Het college is bevoegd het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren.

Artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet
Het college is bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten.

Art 169 Gemeentewet
Het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de Gemeenteraad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur (lid 1). Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft (lid 2).

Onderbouwing besluit

Ad 1. In te stemmen met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein.
Amsterdamse coöperaties hebben het initiatief genomen zelf windenergie te ontwikkeling bij de Noorder IJplas/ CD terrein. In de Windvisie van 2012 (juridisch, planologisch kader) is het gebied al aangemerkt als kansrijk en wenselijk gebied voor windturbines. Tussen 2013 en 2017 is al een soortgelijk initiatief geweest om windturbines te realiseren. De vergunningen waren door Amsterdam verleend, maar de ontwikkeling kon niet doorgaan vanwege provinciaal beleid. In de voorbereiden voor de RES is het gebied Noorder IJplas/CD terrein conform de Windvisie opgenomen, aangeduid als zoekgebied 2. De gemeente heeft hierover informatieavonden georganiseerd. In juni 2020 heeft de gemeente een bijeenkomst specifiek voor het zoekgebied 2 georganiseerd. Daarvoor zijn bewoners en bedrijven bij en rondom de Noorder IJplas /Cornelis Douwes geïnformeerd en uitgenodigd, zowel schriftelijk als via digitale mediakanalen.

Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst met de coöperaties Amsterdam Wind en NDSM Energie voor het realiseren van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwes terrein. In deze overeenkomst is opgenomen dat de coöperaties in samenspraak met bewoners en belanghebbenden een participatieplan opstellen en dat dit plan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het college. In het participatieplan moet worden aangegeven op welke wijze bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de planvorming voor de windturbines en op welke wijze zijn (financieel) hierin kunnen participeren. Volgend op het afsluiten van de intentieovereenkomst hebben de initiatiefnemers in de afgelopen periode het participatieplan opgesteld. Daartoe hebben zij overleg gevoerd met de omgeving. Zij hebben bewoners en bedrijven bij en rondom de Noorder IJplas /Cornelis Douwes hierover geïnformeerd en uitgenodigd, zowel schriftelijk als via digitale mediakanalen. Vanwege de corona pandemie heeft dit voornamelijk digitaal plaatsgevonden. De

initiatiefnemers hebben de ruime omgeving zowel binnen als buiten Amsterdam schriftelijk en digitaal uitgenodigd, om kennis te nemen van het concept van het plan. Het concept is toegelicht en besproken op een (vanwege de coronapandemie online) bijeenkomst. De reacties die de initiatiefnemers hebben ontvangen en/of gekregen zijn in de concept versie verwerkt die eind 2020 aan de gemeente is toegezonden. Naar aanleiding van de aanvullende besprekingen met de initiatiefnemers, een aantal verduidelijkende vragen van de gemeente en de door de raad aangenomen moties over de ontwikkeling van windenergie bij de behandeling van de concept RES in de raad van 10 februari 2021, is eind maart 2021 een aangepaste participatieplan ter goedkeuring ingediend bij de gemeente. Belangrijke aanscherpingen in deze laatste versie is dat het doorlopen van een m.e.r. onderdeel van het vervolgproces is en dat er rekening wordt gehouden met mensen die digitaal minder bedreven zijn onder meer door het organiseren van fysieke bijeenkomsten als onderdeel van de participatie.

Inhoud van het participatieplan:
Zoals in de intentieovereenkomst afgesproken bevat het participatieplan:
- de wijze waarop belanghebbenden geïnformeerd worden over ontwikkeling, voortgang en keuzes van het initiatief
- de wijze waarop belanghebbenden betrokken kunnen zijn bij de ontwikkeling en inbreng kunnen leveren op te maken keuzes of te zetten stappen
- de wijze waarop burgers en bedrijven in de omgeving financieel kunnen mee-investeren en/of —profiteren;
- de omgang met revenuen die jaarlijks voor investering in of voor de omgeving beschikbaar zijn en de wijze waarop in overleg met belanghebbenden de besteding wordt bepaald.

De laatste 2 onderdelen zijn beperkt tot de wijze waarop deze worden uitgewerkt aangezien de inhoudelijke uitwerking pas zinvol is als het project is uitgewerkt. Dit is lijn met de afspraken in de intentieovereenkomst.

Uitwerking informeren van belanghebbenden: de vormen waarin belanghebbende worden geïnformeerd, specifiek voor de komende fase waarin het project concreet wordt gemaakt tot aan het indienen van een vergunningsaanvraag:
- Omgevingsberaden (in feite een soort werk-/klankbordgroep)
- Periodieke informatiebijeenkomsten
- Periodieke nieuwsbrief en algemene informatie digitaal via onder meer de website van de coöperaties en socials (zoals Facebook)
- Op aanvraag (via een aangemaakt emailadres)
- Mensen die liever schriftelijk worden geïnformeerd krijgen de gelegenheid dit aan te geven

Betrokkenheid belanghebbenden bij de uitwerking van het windinitiatief: de wijze waarop belanghebbenden betrokken (kunnen) zijn is uitgewerkt in het plan en vindt plaats via genoemde bewonersberaden. Hierin worden keuzes voor de concretisering van het plan voorgelegd en besproken. In opeenvolgende bijeenkomsten wordt het plan concreter gemaakt op basis van scenario's en onderzoeksresultaten. Dit gebeurt aan de hand van 4 thema's (1. ruimtelijke inpassing, 2. geluid en schaduw, 3. natuur en ecologie en 4. financiële participatie en lokaal profijt) In het plan is aangegeven welke mate van zeggenschap van toepassing is bij de genoemde thema's.

Financiele participatie: uit het plan wordt duidelijk dat iedereen die dat wenst lid kan worden van de coöperaties en mee kan investeren en daarmee -profiteren, ook inwoners en bedrijven uit de buurgemeenten. Specifiek is er aandacht voor mee-investeren voor

mensen met een kleine beurs.
Er komt een omwonendenregeling gericht op financieel voordeel specifiek voor bewoners uit de directe omgeving die wordt uitgewerkt in omgevingsberaad. Daarnaast wordt aangegeven dat er een omgevingsfonds wordt ingericht, de wijze van invulling en besteding is onderwerp van één van de omgevingsberaden. In het omgevingsberaad worden afspraken gemaakt over beheer en afbaken van de bestemming van de gelden in het fonds.

Het plan bevat hiermee alle elementen die zijn afgesproken in de intentieovereenkomst.

Reacties belanghebbenden (bewoners en buurgemeenten) op het (concept) participatieplan
Eén van de centrale belanghebbenden zijn de bewoners van het Zijkanaal H. In diverse gesprekken tussen de initiatiefnemers en de bewonersvereniging volgend op de afronding van het participatieplan is de samenwerkingsvorm in de participatie besproken. Het resultaat is door de initiatiefnemers toegevoegd aan het voorliggende participatieplan. De bewonersvereniging benadrukt dat zij geen voorstander is van windturbines nabij het Zijkanaal H. Deelname aan het participatieproces gestart door de initiatiefnemers kan niet worden opgevat als draagvlak of steun voor het initiatief. Daarnaast geeft de bewonersvereniging aan dat zij van de gemeente verwachten dat zij geen zoekgebieden voor windenergie laat vallen vanwege weerstand of omdat participatie niet tot stand komt en impliciet of expliciet het participatietraject bij de Noorder IJplas/ CD terrein als reden of aanleiding zien dit zoekgebied te handhaven.

Ambtelijk is het concept participatieplan besproken met de buurgemeenten (Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer). Door deze gemeenten is met name aandacht gevraagd voor het beoordeling van de gevolgen op plannen en projecten van de buurgemeenten, het betrekken en informeren van bewoners in de buurgemeenten en het zoveel mogelijk beperken van gevolgen in de buurgemeenten. Deze reacties zijn doorgegeven aan de initiatiefnemers en verwerkt in het voorliggende plan. Kern hiervan is dat het participatieplan belanghebbenden uit de buurgemeenten op dezelfde wijze betrekt als belanghebbenden uit Amsterdam.

Ad 2 . te nemen van het vervolgproces aangaande de ontwikkeling van windenergie in het gebied en de rol van de gemeente hierin
De ontwikkeling van windenergie in een zoekgebied vindt plaats conform de uitwerking in de bijlage 3 van het participatieplan. Kern hiervan is dat nadat de gemeente het zoekgebied voor windenergie heeft aangewezen en dat vervolgens de ontwikkeling van het project een particulier initiatief betreft. Voor het initiatief van de NIJP/CD terrein geldt daarbij als voorwaarde dat de uitwerking van het initiatief pas plaats na de instemming van het college met het participatieplan. In het participatieplan is benoemd welke stakeholders betrokken worden bij de verdere uitwerking van de plannen. Deze uitwerking vindt plaats door het onderzoeken van verschillende scenario's die besproken worden met deelnemers aan omgevingsberaden. Onderdeel van de scenario's is het krijgen van inzicht, mede door inzet van externe experts, in de gevolgen voor de leefomgeving (3d, visualisaties,, geluid, slagschaduw), natuur en de koppelkansen voor natuur. Ook is een m.e.r. onderdeel van de projectuitwerking. Tijdens de uitvoering wordt de voortgang door de gemeente gemonitord en wordt ~~zodat~~ (achteraf) verantwoording gevraagd aan de initiatiefnemers kan worden afgelegd over de uitvoering van het planproces. Deze opzet leidt ertoe dat:

- Iedereen die dat wenst geïnformeerd wordt over de achtergrond, voortgang en keuzes ten aanzien van het initiatief
- Iedereen die dat wenst actief betrokken wordt bij het uitwerken van te

onderzoeken scenario's van windturbineopstellingen, inzicht krijgt in de gevolgen van de verschillende scenario's in de vorm van bijvoorbeeld geluid en landschap en vervolgens betrokken wordt bij de keuze voor de concrete uitwerking van het initiatief

De betrokkenheid van de gemeente bij de verdere uitvoering betreft:
- inbreng van informatie en kennis vanuit de gemeente op verzoek van de participanten;
- zorgdragen van afstemming met andere plannen en projecten in en om het gebied;
- vanuit de rol als bevoegd gezag een belangenafweging maken op basis van de nog in te dienen vergunningaanvraag voor een uitgewerkte plan;
- indien gewenst aanvullende expertise of informatie beschikbaar stellen voor het participatieproces met belanghebbenden.

Uit het participatieplan volgt dat bij aanvang van het proces vragen en zorgen worden geïnventariseerd die vervolgens door middel van onderzoeken worden geadresseerd. De resultaten worden gezamenlijk besproken. Deze bespreking worden benut om te komen tot een gemotiveerde keuze. Deze vorm van joint fact finding is belangrijk. De gemeente verlangd daarbij dat een milieueffectrapport (MER) wordt opgesteld. Hierop is een formele procedure van toepassing. De eerste stap in dit proces is het stellen van een kader waarin wordt beschreven wat de reikwijdte en het detailniveau is van de uit te voeren onderzoeken. Wij publiceren daarvoor een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) op voorstel van de initiatiefnemers waarin de vragen en zorgen van de deelnemers van de omgevingsberaden zijn verwerkt. Dit vullen wij aan waar nodig met onderwerpen die wij nodig achten voor besluitvorming, waaronder een Health Impact Assessment (HIA). Door middel van een zienswijze fase geven wij eenieder die niet deelneemt aan een beraad de gelegenheid aan te geven of zij hier aanvullingen op hebben waarna wij de vaststellen als kader voor de uit te voeren onderzoeken.

Naast de~~ze~~ betrokkenheid in het proces is het gewenst vanuit de gemeente te communiceren over het initiatief en de voortgang. De uitvoering vindt plaats binnen het kader van gemeentelijk beleid ten aanzien van klimaat energie~~.~~ en de procedure voor het milieueffectrapport. ~~-~~Daarbij is het wenselijk te communiceren over de achtergrond van de ontwikkeling, het proces dat de gemeente daarbij hanteert en de voortgang ervan. Informatie over de mogelijkheden om betrokken te zijn is hier onderdeel van. De betrokkenheid van en communicatie door de gemeente ziet er als volgt uit:
- De gemeente communiceert via de gemeentelijke website over de instemming met het participatieplan
- De gemeente voert overleg met de initiatiefnemers over de uitvoering en voortgang van de activiteiten in het participatieplan
- De gemeente neemt in principe deel aan bijeenkomsten in het kader van het participatieplan als toehoorder, eventueel wordt op verzoek inbreng geleverd bijvoorbeeld in de vorm van het beschikbaar stellen van kennis binnen de gemeente of in de vorm van een toelichting op een relevant onderwerp
- De gemeente voert overleg met de buurgemeenten over de voortgang en betrekt de initiatiefnemers bij overleg om de buurgemeenten inzake potentiële gevolgen voor plannen en projecten in de buurgemeenten
- De gemeente communiceert via in ieder geval de gemeentelijke website over het project en het proces (conform het proces beschreven in de bijlage).

Als de initiatiefnemers het plan hebben uitgewerkt wordt dit middels een vergunningaanvraag aan de gemeente voorgelegd. De gemeente zal hier eveneens over

communiceren en aanvullend een publieksbijeenkomst organiseren waarin op uitnodiging van de gemeente de initiatiefnemers en eventuele participanten het proces en de resultaten ervan toelichten. De gemeente geeft hier een toelichting op de procedure die van toepassing is op de behandeling van de aanvraag.

Ad 3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het participatieplan en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van windenergie in het gebied.
In bijgaande raadsinformatiebrief wordt een korte samenvatting van de inhoud van het participatieplan gegeven en wordt geschetst hoe het vervolgproces met betrekking tot de planvorming er uit ziet voor de realisatie van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesgebied. In de raadsinformatiebrief wordt ook aangegeven dat de inhoud van drie moties die zijn aangenomen door de gemeenteraad bij het bespreken van de Reactienota RES Noord-Holland Zuid en die betrekking hebben op het participatieproces zijn meegenomen in het participatieplan.

Ad 4. In te stemmen met de brief waarin de gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad geïnformeerd worden over het participatieplan
In de bijgaande brieven worden de drie omliggende gemeenten geïnformeerd over het besluit van het college om het participatieplan vast te stellen. En wordt aangegeven dat in het planproces er geen onderscheid wordt gemaakt tussen belanghebbenden en bewoners binnen en buiten de gemeentegrens van Amsterdam.

Participatie
Bewoners en belanghebbenden zijn betrokken bij het opstellen van het participatieplan. Het participatieplan beschrijft hoe in de vervolgfase bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de realisatie van de windturbines.

Financiële onderbouwing
De bijdrage van de gemeente aan het participatie- en communicatieproces vindt plaats vanuit het beschikbare programmabudget Haven-Stad 2021 en 2022.

Communicatie

Binnen de gemeente

opnemen in besluitenlijst

Buiten de gemeente

Documenten

Registratienr.	**Naam**
<automatisch>	Bijlage 1 Participatieplan coöperatieve windmolens NIJP_CD terrein Bijlage 2 Raadsinformatiebrief participatieplan coöperatieve windmolens NIJP_CD terrein Bijlage 3 Informatiebrief participatieplan gemeente Landsmeer Bijlage 4 Informatiebrief participatieplan gemeente Zaanstad

Portefeuille Gemeente Amsterdam

Agendapunt College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van <datum>

	Bijlage 5 Informatiebrief participatieplan gemeente Oostzaan Bijlage 6 Commissieflap RO TKN 30 juni 2021

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Ruimte en Duurzaamheid, [redacted], [redacted]@amsterdam.nl , 06[redacted]

Besluit college van burgemeester en wethouders

<automatisch, na afloop vergadering>

From: "[redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Thu, 3 Jun 2021 21:12:38 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: FW: geannoteerde gesprekspunten overleg wethouder V. Doornick en stadsdeelbestuurder Groenewoud
Attachments: 2021 06 03 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (MTK).docx

fyi

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 3 juni 2021 21:38
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: geannoteerde gesprekspunten overleg wethouder V. Doornick en stadsdeelbestuurder Groenewoud

Beste [redacted] en [redacted]

Naar aanleiding van ons overleg bijgaand een voor het overleg morgen met wethouder en stadsdeelbestuurder. In de bijlage een aanpassing op het collegeadvies.

Excuus als het wat lang is: ik ga echter liever schrappen na jullie reactie.

1. Op welke wijze kan de omgeving haar zorgen en vragen inbrengen in het proces binnen het participatieplan en welke regie heeft de gemeente

Het participatieplan beschrijft een proces waarbij initiatiefnemer in omgevingsberaden met bewoners en bedrijven:

- gezamenlijk zorgen en vragen worden geinventariseerd om te onderzoeken, in lijn met de reflectiefase die voor windzoekgebieden zonder dezelfde historie en initiatiefnemer gaat plaatsvinden.
- Vervolgens worden onderzoeken uitgevoerd om via 'joint fact finding' informatie en antwoorden te verzamelen.
- Deze worden gezamenlijk besproken met het doel om gezamenlijk een voorkeur voor plaatsing van turbines te komen; en als dat niet lukt alle voorkeuren te rapporteren bij een vergunningaanvraag door initiatiefnemers

Na instemming met het participatieplan worden bewoners en bedrijven in en om het gebied nogmaals uitgenodigd deel te nemen aan bewonersberaden. Dit proces is dan ook nog niet gestart maar staat aan het begin.

De regie van de gemeente zit op:

1. De voorbereiding: De invulling van het participatieplan: in de voorbereiding op het plan is input geleverd in de vorm van voorwaarden in de intentieovereenkomst, de beoordeling van concepten van het plan vanuit zowel programma Haven Stad, Stadsdeel Noord als programma RES (R&D)
2. De uitvoering: de gemeente heeft een MER verlangt waarin de gevolgen voor de omgeving worden onderzocht en uiteindelijk getoetst door de onafhankelijke commissie voor de MER en de gemeente.
3. De m.e.r. is een proces dat verweven is met het participatieproces. De gemeente geeft een kader voor de uit te voeren onderzoeken. Dat betekent dat:
    a. De vragen en zorgen die intiatiefnemers ophalen uit hun omgevingsberaad hierin terug komen
    b. De gemeente aanvullende eisen stelt op basis van de informatie die zij nodig acht, waaronder de Health Impact Assessment
    c. De gemeente iedereen, ongeacht deelname aan omgevingsberaden, via een formele zienswijzeprocedure de gelegenheid geeft reactie/advies te geven op de inhoud van dit kader
    d. Het college stelt dit kader vast. Dit wordt voorbereidt binnen het gezamenlijk opdrachtgeverschap van Havenstad en Stadsdeel Noord
4. De gemeente volgt het proces en informeert parallel de omgeving over de voortgang

2. Vanaf wanneer maakt het Cornelis Douwesterrein onderdeel uit van het proces en is dit goed gecommuniceerd met de omgeving, ook buiten het CD-terrein?

De eerste initiatiefnemer is in de periode rond 2012 op het Cornelis Douwesterrein gestart met de ontwikkeling van wind (NDSM Energie). Dit is uitgebreidt naar de NoorderIJplas. Dit gehele gebied en omgeving is vanaf dat moment geinformeerd en betrokken geweest bij verschillende stappen ten aanzien van windenergie. De windvisie heeft beide opgenomen in de Windvisie in 2012 waarvoor reeds een PlanMER en formele procedure heeft plaatsgevonden.

Met de hernieuwde ontwikkelmogelijkheid door verandering van provinciaal beleid is het initiatief weer actief/actiever geworden. Door de gemeente is bij de aanvang van de RES gecommuniceerd over de zoekgebieden voor windenergie. Zoekgebied 2 betrof de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein. Dit is breed gecommuniceerd via de gebruikelijke kanalen. In presentaties van de gemeente is dit zoekgebied zo gepresenteerd.

In juni 2020 is een informatieavond door de gemeente georganiseerd. De gebieden en omgeving waaronder Tuindorp Oostzaan zijn door de gemeente per brief en via de overige gebruikelijke kanalen hiervoor uitgenodigd. Deze avond is voorbereid onder het gezamenlijk opdrachtgeverschap van Havenstad en Stadsdeel Noord. In de uitnodiging en presentaties zijn expliciet de gebieden benoemd en getoond (kaarten). De intentieovereenkomst uit 2020 ziet op zoekgebied 2 (NIJP/CD)

Door de initiatiefnemers is in november 2020 een avond georganiseerd inzake hun concept participatieplan. De gebieden en omgeving waaronder Tuindorp Oostzaan zijn door de gemeente per brief en via de overige gebruikelijke kanalen hiervoor uitgenodigd. De gemeente heeft op deze avond eveneens een korte toelichting op gemeentelijk beleid gegeven.

Voor de gebieden zelf en de omgeving is dan ook algemeen bekend dat de ontwikkeling van windenergie NIJP en CD terrein betreft. Gezien punt 1. Is ook zekergesteld dat in en om deze gebieden nog steeds bij aanvang van de uitwerking van wind kan worden deelgenomen en zorgen en vragen kunnen worden ingebracht.

Het opsplitsen zou overigens potentieel een negatief effect kunnen hebben op het participatieproces omdat dit onverwacht is en het zoekgebied voor wind bij de NIJP sterk inperkt waardoor de mogelijke opties (meer /minder turbines, locaties, etc) sterk worden gereduceerd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 4 Jun 2021 10:38:54 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: impact windmolens

Hallo [redacted]

De keuzegebieden hebben een impact op Gebiedsontwikkeling vraagstukken. Met name in de sluisbuurt/ oost.
Weet jij of er een woordvoeringslijn is om een verhaal/ uitleg te hebben naar ontwikkelaars en (toekomstige) bewoners?
Nu wordt er gevraagd of er een tool is om te informeren/participeren. Is er een kernverhaal over zoekgebieden en impact op de overige opgaves?

Groet[redacted]

[redacted]
Teamleider Advies
Communicatiebureau

Gemeente Amsterdam

M 06[redacted]
[redacted]*@amsterdam.nl*

Gemeente
Amsterdam

Programma Reflectiefase RES / wind

Invulling periode tussen vaststelling RES 1.0 en fase dat medewerking aan initiatiefnemers start.

Concept dd 04/06/2021

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Het vertrekpunt is de wind-ambitie van de stad (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Zoeken naar dialoog (niet discussie of debat)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Eindproducten reflectiefase

- 1. Afwegingskader voor besluitvorming over de *geschiktheid* van concrete locaties in de zoekgebieden, met o.a.
  - Technische, maatschappelijke, juridische en ruimtelijke criteria voor besluitvorming en participatie;
  - ➢ Beschrijving per zoekgebied*

- 2. Richtlijnen/Toetsingskader voor realisatie van windenergie, over o.a.
  - Lokaal eigenaarschap, besluitvormingsprocedures, uitgangspunten voor participatie, governance van de uitvoering;
  - ➢ Evaluatie participatie, opstellen "spelregels" voor ontwikkelaars en RES partners

*) Groen gemarkeerd = extra aandacht/vraag

1. Afwegingskader besluitvorming geschiktheid en kenmerken locaties

- Een afwegings- of beoordelingskader informeert besluitvormers over de informatie die relevant is om te betrekken bij het beoordelen van de geschiktheid van een zoeklocatie voor wind. Zij wegen de aangereikte voor- en nadelen tegen elkaar af en nemen een beslissing over de geschiktheid.

Wat beschrijven
- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke studie / landschap
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief

In de vorm van
- Algemeen afwegingskader
- Terugkoppeling per zoekgebied

In te zetten methoden o.a.
- Joint fact finding
- Participatieve Waardenevaluatie
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies
- Plan m.e.r.?

Met wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- Bewoners en bedrijven
- Stadsdelen/wijkteams
- RES partners
- Kennisinstellingen/RIVM
- GGD

Voor wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- Stadsdelen en collega's
- Bestuur

Afwegingskader op 2 niveaus

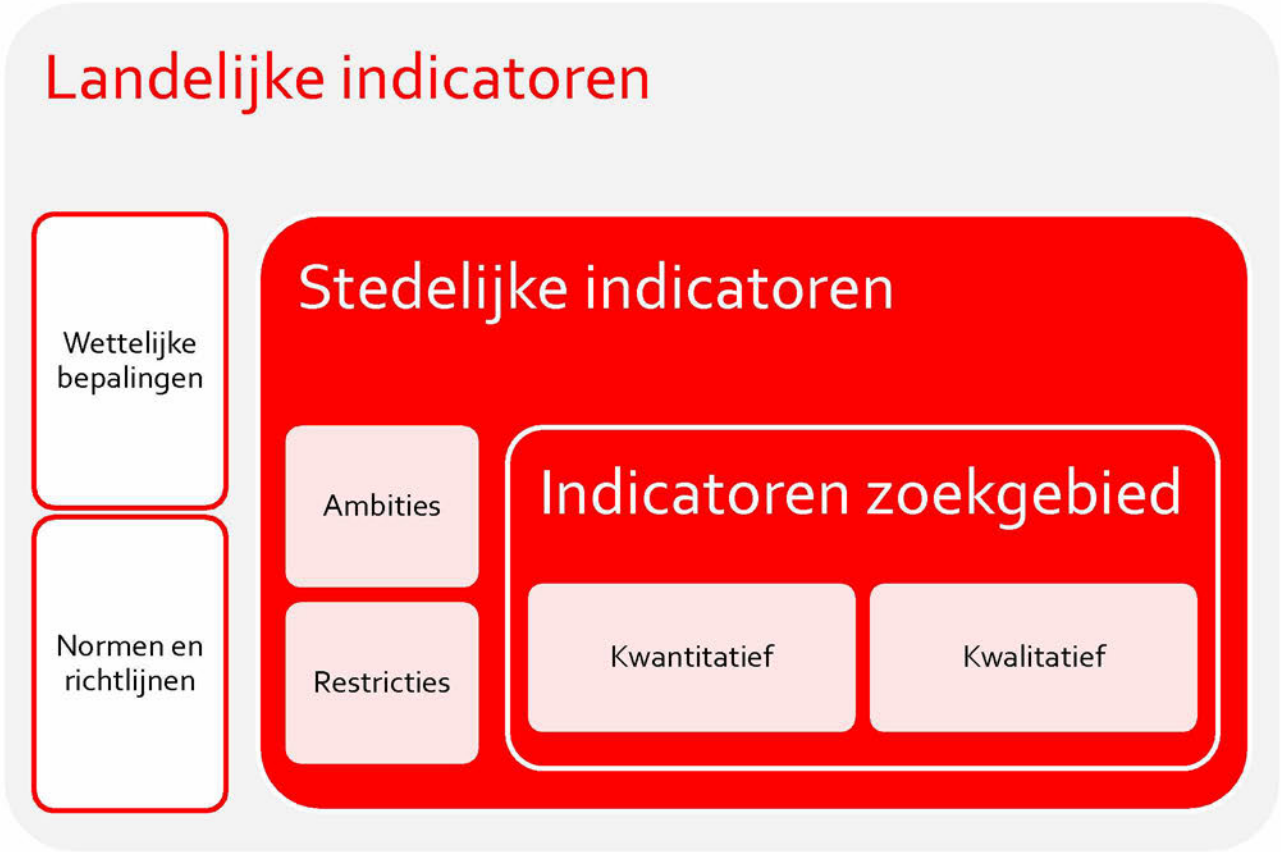

*Een indicator is een meting, waarneming of statistiek die iets aangeeft

Afwegingskader: informatie over de stad

- Het inpassen van wind op land vraagt om een afweging tussen XX onderdelen:
  - Duurzame-energieambities/RES
  - Ruimtegebruik
  - Gezondheid
  - Ecologie
  - Woningbouwambitie
  - Landschaps-/omgevingsvisie
  - Energiesysteemefficiëntie
  - Issues in de grensgebieden
  - Bestuurlijk-maatschappelijke acceptatie

https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/handreiking/afwegingskaders/toelichting+ruimtegebruik/default.aspx

Afwegingskader: informatie over de stad

Bouwsteen (als voorbeeld)	Indicatoren	Instrumenten (Ideeën)
Wettelijke normen en richtlijnen	Geluid Slagschaduw Hoogte	Beleidsanalyse (luchtvaart) Simulaties
Stedelijke visie woningbouw		Ruimtelijke studie Simulaties
Visie natuur/ecologie ontwikkeling		Beleidsanalyse Natuurwaarde onderzoek PlanMER
Gezondheidseffecten	Aantallen ernstig gehinderden	HIA JFF, rekenmodellen Simulaties
Duurzame energie ambities	CO_2 reductie	Onderzoek
Maatschappelijke acceptatie		PWE Dialoogsessies

Bouwsteen: Gezondheid

Doel: Impact van geluidseffecten op gezondheid onderzoeken

Met stedelijke klankbordgroep

1. Aansluiten bij landelijk onderzoek / NP RES / RIVM Expertisepunt
2. Uitvoeren van een HIA (vraag: is dit een methode die je kunt toepassen op zoekgebieden?)
3. Joint fact finding gezondheidseffecten

- Klein bereik maar zeer kwalitatief en de uitkomsten zijn herkenbaar voor medebewoners

Andere bouwstenen nog uitwerken

- Doel:

Afwegingskader: informatie over zoekgebieden

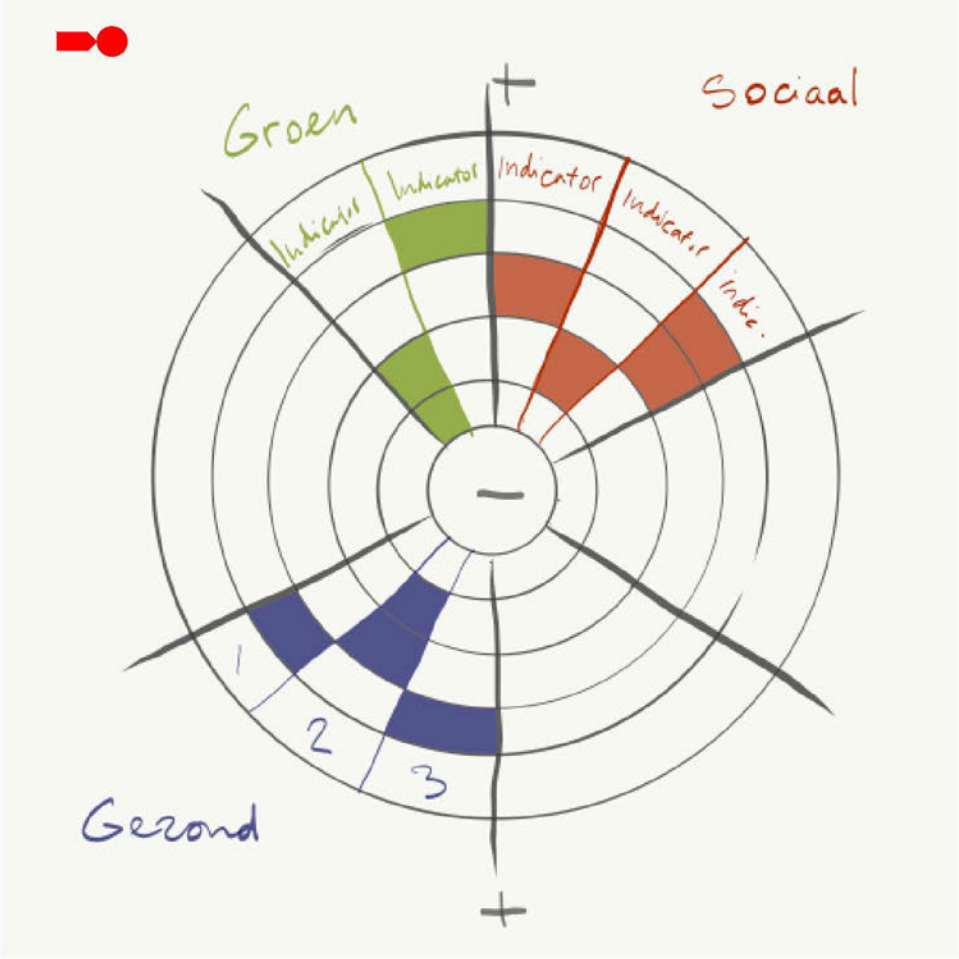

Ontwikkeld met en door bewoners

- Participerend onderzoek in de zoekgebieden (excursies, verhalen, beelden, kaarten)
- Ma.ak?
- Raadpleging PWE (wat zijn belangrijke waarden - *waarom*)
- Kenmerken van het zoekgebied (demografisch, infrastructuur, trends)

Organiseren met

- Stadsdelen
- Buurgemeenten (+bewoners)
- Lokale klankbordgroep

Idee: PWE light in 2 delen

Doel:

- Inventariseren welke indicatoren volgens stakeholders belangrijk zijn bij het beschrijven en beoordelen van de zoeklocaties
- Geeft indicatie van lokale acceptatie voor zoeklocaties

1. 'Infographic' zoeklocaties (doel: *inventarisatie* van indicatoren): "Wat vindt u belangrijk om bij de afweging te betrekken?"
2. 'Infographic' indicatoren (doel; *voorkeursvolgorde* van bij 1) opgehaalde indicatoren ophalen): "Welke indicatoren vindt u m.b.t. locatie X het meest belangrijk?"

- **Een groot bereik en relatief laagdrempelig**
- **Haalt breedte/variatie aan perspectieven op**
- **Vergroot kennis over opgave en effecten**
- **Vergroot begrip voor afweging tussen indicatoren**

Participatief onderzoek met de wijk

- Doel: Inventariseren welke kenmerken van de wijk voor bewoners belangrijk zijn en het creëren van een bredere set aan informatie om gezichtspunten, zorgen en waarden te begrijpen

  (en mate van lokale acceptatie)

  Met lokale klankbordgroepen/wijkberaden (zoekgebiedberaad)
  1. Kaarten maken van de wijk
  2. Foto's, objecten en plekken verzamelen

  - Klein bereik maar zeer kwalitatief en de uitkomsten zijn herkenbaar voor medebewoners
  - Geen gebruik van taal maar van beeld

2. Richtlijnen voor realisatie

(ook wel toetsingskader genoemd)

Informeert stakeholders en besluitvormers over hoe wind-op-land kan worden gerealiseerd en welke randvoorwaarden daarbij gelden.

Wat beschrijven
- Kaders voor participatie
- Invulling lokaal eigenaarschap
- Procesafspraken met RES partners
- Stedelijke beleidskaders
- Lokale eisen aan participatie
- Governance gezamenlijke zoekgebieden

In de vorm van
- Spelregels RES partners
- Regels ten aanzien van participatie

In te zetten methoden o.a.
- **Evaluatie participatie RES**
- Interafhankelijkheidsanalyse
- Leren van ervaringen elders
- Bronnonderzoek (gedragscodes)
- Raadpleging (combi met PWE)
- Dialoogsessies

Met wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- Bewoners en bedrijven
- Stadsdelen / collega's
- RES partners / provincie
- Coöperaties / ontwikkelaars

Voor wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- RES partners
- Initiatiefnemers / ontwikkelaars
- Bestuur

Evaluatie participatie

Doel: Terugblikken op de participatie in de RES en leren voor de toekomst

Evaluatie participatie

- Kader bepalen: waar moet evaluatie aan voldoen?
- Afstemmen met provincie
- Input ophalen van klankbordgroep: welke vragen moeten worden gesteld?
- Uitvoerder bepalen: aanbeveling externe kennisinstelling (RUL/ TU Delft/UvA)

Activiteiten

1. Sessie met klankbordgroep
2. Overleg binnen RES NHZ
3. Opdracht uitschrijven
   - Evt. combineren met online raadpleging /waardenevaluatie

- Gezaghebbend en onafhankelijk
- Lessen voor uitvoeringsfase

Richtlijnen voor governance

Doel: samenwerking met buurgemeenten vormgeven

- Bepalen gemeenschappelijk doel: wat hebben we samen te doen?
- Afspreken spelregels voor samenspel
  - Afstemmen besluitvorming: volgordelijkheid van besluiten en andere interafhankelijkheden in kaart brengen
  - Beleidcoördinatie: mogelijke beleidstegenstellingen in kaart brengen en synchroniseren
- Delen ervaringen
  - Participatie
- Gezamenlijke kennisopbouw
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Activiteiten

1. Reeks van sessies met buurgemeenten om doel spelregels te bepalen
2. In kaart brengen ervaringen participatie
3. In kaart brengen bestaande en benodigde kennisbasis

Richtlijnen voor participatie uitvoeringsfase

Doel: ontwikkelaars meegeven welke eisen aan participatie worden gesteld (participatieplan)

- Wettelijke kaders en normen cf. Ow
- Kaders klimaatakkoord (o.a. 50% lokaal eigendom)
- Stedelijke beleidskaders
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk voor participatie?

➢ De raad kan participatieplannen beoordelen aan de hand van deze richtlijnen.

Activiteiten

1. In kaart brengen verschillende kaders
2. Dialoogsessies stedelijk en lokaal: wat is belangrijk bij participatie?
3. Werksessies met initiatiefnemers: wat hebben zij nodig?
4. N.a.v 2/3: Interne sessie afstemming: wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente?

Doorlopende activiteiten

Communicatie en informatie verstrekking

- Ontwikkelen narratief over Amsterdamse ambitie
- Ontwikkelen toegankelijke infographics over ambitie en proces (ook t.b.v. online raadpleging)
- Up-to-date communiceren van participatie activiteiten en opbrengsten daarvan

Doorlopende activiteiten

Interne reflectiesessies gemeente

- Waar staan we?
- Wat leren we?
- Wat kunnen we anders/beter doen (1e orde leren)
- Wat moeten we bijstellen/aannames checken (2e orde leren)
- Wat gebeurt er in de brede context/moeten we elders beleggen (3e orde leren)

Planning

NOG AANPASSEN

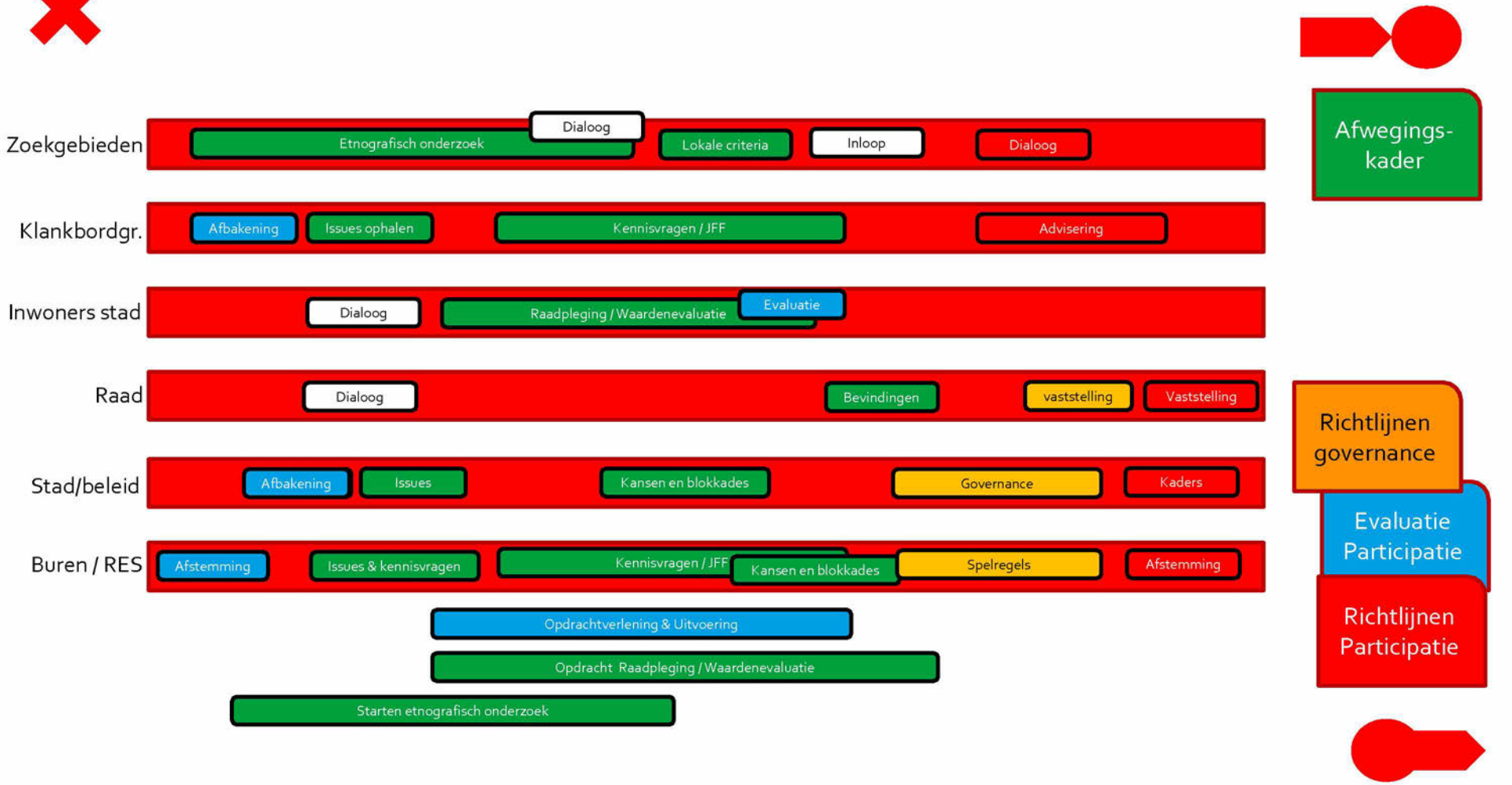

Inzet

Begroting / capaciteit

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 4 Jun 2021 13:05:04 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Re: Kernteam RES/Wind en agendapunten
Attachments: 210528 Overwegingen bewonersbrief reflectiefase.docx, impact windmolens, 210604 RES in RenDonline.docx

Hallo [redacted]

Ik heb de volgende bespreekpunten. Bepaal svp of dit onderwerpen zijn voor dit overleg of meer vanuit bila's kan worden besproken.

- Wel of niet bewonersbrieven. Zie notitie.
- RES/ windmolens/reflectiefase breed presenteren als onderwerp binnen R&D online. Zie notitie.
- Informatielijnen naar GO / Stadsdelen. Ik krijg bijgaande mail vanuit mijn collega teamleider communicatie GO. Ik heb Esther daarna gesproken om te vragen waar dit vandaan komt. De informatieopname bij GO is niet zodanig dat we ervan uit kunnen gaan dat zij vanuit onze algemene info weten wat er nu gaat gebeuren en hoe zij daar een rol in spelen. Er ontstonden bijvoorbeeld nu gedachten om als GO Oost zelf een participatieproces op te zetten rondom de impact van de windmolens voor de Sluisbuurt. Ik heb aangegeven dat die regie bij RES ligt. Ook is er de vraag wat de woordvoeringslijn is als projectontwikkelaars de media gaan opzoeken dat zij niet meer kunnen bouwen wat ze willen. We moeten scherp hebben hoe de informatieverstrekking loopt vanuit RES naar GO en wie de regie voert over dat informatiespoor.

Met vriendelijke groet,
[redacted]
M 06[redacted]

Van: "[redacted]@amsterdam.nl>
Datum: donderdag 3 juni 2021 om 16:52
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]@amsterdam.nl>, "[redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]@amsterdam.nl>, "[redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Kernteam RES/Wind en agendapunten

Dag Allemaal,
We willen dit kernteam wat gestructureerder laten verlopen om het overleg zo goed mogelijk te benutten.
Betekent dat we iedereen vragen om vooraf na te denken wat je wilt bespreken, doel van de bespreking (informeren, besluiten,...) en hoe lang ongeveer.
Agendapunten kan je aanleveren bij [redacted]
We kijken dan samen of het past, zodat er voldoende tijd is voor de onderwerpen.
Dit klinkt misschien wat formeel, maar natuurlijk blijft er tijd voor een praatje en actualiteiten!
Groet,
[redacted]

Overwegingen bewonersbrief reflectiefase

Versie 28 mei 2021
Opgesteld door: [redacted]

Vanuit stadsdeel Noord is specifiek een verzoek gekomen om een bewonersbrief te sturen om bewoners in en rond de zoekgebieden te informeren over de vaststelling van de zoekgebieden en de hierop volgende reflectiefase. Communicatieadviseurs van Oost sloten zich hierbij aan. Zuidoost stemde in mits meer toegankelijk dan vorige bewonersbrief.
Gezien de kosten en tijdsinspanning willen we goed kijken naar de voors en tegens. Dit zijn de overwegingen:

+	-
We bereiken een grote groep bewoners met de boodschap over de zoekgebieden en de reflectiefase. Komt ten goede aan doel in plan reflectiefase om mensen voor te bereiden op uitvoeringsfase.	De kosten zijn hoog en niet gebudgetteerd. € 200 per 1000 adressen voor printen en bezorgen. Het gaat al snel om ca. 150k adressen en daarmee een budget van ca. € 30.000.
We kunnen de brief ook gebruiken om een oproep te plaatsen voor het meedoen met een klankbordgroep, die we in deze fase gaan oprichten. Werving daarvoor is dan minder werk.	We veronderstellen een groot bereik, maar weten niet of mensen ook werkelijk de brieven openen en lezen
Gezien het belang van dit onderwerp willen we mensen goed informeren en daarom alle mogelijke middelen (zij het weloverwogen) in te zetten. Een bewonersbrief is een bewezen middel.	Naast geld kost het ook veel tijd: met name afstemmen met stadsdelen heeft vorige keer erg veel tijd in beslag genomen. Hoe specifieker en gevarieerder de brieven, hoe meer tijd het kost.
Er zijn verschillende geluiden vanuit stadsdelen gekomen dat mensen/bewoners niet goed geïnformeerd zijn over de fase van de zoekgebieden. Met een bewonersbrief voorafgaand aan de reflectiefase kunnen we hier een inhaalslag maken.	Budget dat we inzetten voor bewonersbrieven inzetten noodzaakt tot keuze voor andere middelen. Tenzij er budget is voor en-en.
We bereiken een grote en belangrijke doelgroep rechtstreeks en direct. Alternatieven halen niet hetzelfde bereik.	Regie en uitvoering komt bij communicatie RES te liggen. De tijd voor de brieven kan niet aan andere onderwerpen worden besteed.
Door raad en stadsdelen wordt permanent gevraagd om een intensieve communicatie met bewoners en alle belangstellenden.	
In de reflectiefase zetten we in op vertrouwen, betrokkenheid en mede-eigenaarschap van proces; daar hoort uitgebreide informatie vanuit de gemeente bij. Een bewonersbrief is hiervoor een bewezen middel	
Een bewonersbrief kan inclusief een vertaling worden verstuurd. Dit komt tegemoet aan de vraag om ook niet Nederlandstalige doelgroepen te bereiken.	

Advies
Gelet op het sentiment rond dit onderwerp, de historie van de vorige fases en het bewezen nut van bewonersbrieven bij buurtgerichte activiteiten, adviseren wij om per stadsdeel / buurt één ronde bewonersbrieven in te zetten.
Het moment waarop en de boodschap waarmee is per buurt af te stemmen.

Budget
Het budget dat hiermee gemoeid is bedraagt ca. € 30.000. Daarmee kunnen 150.000 brieven worden verzonden. Dit gaat ten koste van het budget van RES/Wind.
Ook voor diverse andere middelen zal budget nodig zijn.

RES 1.0 presenteren als onderwerp binnen R&D Online

Dor: [redacted]
Versie: 4 juni 2021

R&D online is het geheel van informatiesessies die gegeven worden om kennis te delen met en vanuit R&D. De producten waaronder dat kan zijn

- R&D Verdiept: een relevant, vakinhoudelijk onderwerp wordt vanuit verschillende perspectieven benaderd. Dialoog en discussie is een vast onderdeel.
- R&D Atelier: laagdrempelige, open bijeenkomst met een hoog niveau van participatie waarbij kennisdeling en –uitwisseling over projecten centraal staat.
- R&D Lunchlezing: een relevant thema wordt behandeld in de vorm van een lezing, bij voorkeur door een spreker van buiten de organisatie.
- R&D Specials: de vorm en de inhoud van de bijeenkomst varieert, afhankelijk van het onderwerp van de Special

Ik stel voor dit als special te profileren. Dat geeft meer ruimte qua timing, inhoud en technische inrichting.

Vorm
Een MS-teams sessie, net als de maandelijkse afdelingsbijeenkomst.
Mensen van binnen de organisatie kunnen worden uitgenodigd om deel te nemen via de link. Mensen van buiten de gemeente kunnen meedoen via de link, maar moeten dan via de lobby.
De sessie kan worden opgenomen om later terug te laten bekijken.
NB het maximum aantal deelnemers is 250.

Inhoud en sprekers
Uitleg over waar we nu staan met de RES en de windmolens en hoe we de reflectiefase gaan inrichten.
[redacted], Public Mediation ([redacted] of [redacted]

Doelgroep
Directies: R&D, G&O, Stadsdelen, V&OR, PMB, IB, Haven, GGD Weesp

Duur
Een sessie van 45 minuten: 20 minuten presentatie, 25 minuten vragen / gesprek.
Mogelijkheid tot uitloop tot 60 minuten.

Datum
In overleg met de redactieraad R&D online te bepalen om af te stemmen tov andere events.
Bij voorkeur een woensdag voor het reces.
Voorstel: woensdag 23 juni 11.00- 12.00

Uitnodiging en bekendmaking
Interne nieuwsbrieven R&D en directies via interne communicatieadviseurs daarvan.
MT mail R&D
Persoonlijke uitnodiging naar stakeholders

From: "[redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Fri, 4 Jun 2021 20:11:38 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted] <[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD
Attachments: Concept 3 raadsinformatiebrief participatieplan cooperatieve windmolens NIJP_CD terrein (MTK).docx, concept 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (MTK).docx

Beste [redacted] en [redacted]

Vanmiddag is er een nuttig overleg geweest tussen weth. Van Doornick en stadsdeelbestuurder Groenewoud.

In het overleg zijn een aantal aandachtspunten besproken en is afgesproken de collegevoordracht aan te vullen naar aanleiding van de bespreking. Ik heb een voorstel voor aanpassing gedaan in de collegevoordracht. Het lijkt mij goed om de raadsinformatiebrief daarin mee te nemen; vandaar dat die eveneens is bijgevoegd.

Inhoud
De kern van de aanpassingen zijn dat:

- De gemeente moet waarborgen dat het proces open staat voor vragen en zorgen, dit heeft een relatie met de toon op sommige plekken in het plan en met toegezegde health impact assessment (HIA). Om die reden is expliciet gemaakt in het voorstel dat deze inventarisatie plaatsvindt en dat de gemeente dit als kader gaat vastleggen in de NRD (onderdeel van de m.e.r.-procedure)
- De begrenzing van het gebied is voor het stadsdeelbestuur niet altijd duidelijk omdat hierover niet altijd duidelijk wordt gecommuniceerd. Heel specifiek wordt soms naar het gebied gerefereerd als 'Noorder IJplas' terwijl het Cornelis Douwesterrein hier ook onderdeel van is. Daarnaast wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor blijvende brede communicatie in en om het zoekgebied. De stukken is daarom een kaart opgenomen om hierin ondubbelzinnig te zijn en is de tekst kritisch doorgelopen op de benaming van het gebied. Tenslotte is toegevoegd dat de gemeente in het proces nadrukkelijk toeziet op de communicatie

Met track changes zijn de voorgestelde aanpassingen opgenomen. Ik heb ze geel gemarkeerd. Er zijn op details kleine aanpassingen doorgevoerd die niet geel zijn: die zijn voor de kwaliteit van het stuk wenselijk volgens mij maar staan veelal los of een detail in het licht van de genoemde kern.

Proces
Afgesproken is dat het participatieplan niet in komend college wordt behandeld maar het college daarop. Daarvoor zou ik jullie graag vragen een reactie op de tekstvoorstellen te geven uiterlijk komende maandag 7 juni tegen de middag.

[redacted] gaf aan het stuk te kunnen begeleiden; ik heb [redacted] voor de volledigheid hier toegevoegd omdat hij het proces van het totaal van de stukken beheert.

Afsluitend denk ik dat de toevoegingen waardevol zijn. Het voegt een aantal expliciete elementen en verduidelijking toe die in lijn is met de gemeentelijke aanpak op basis van zowel de intentieovereenkomst als de recente besluitvorming in de raad.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email: [redacted]@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	1 juni 2021
Portefeuille(s)	Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s):	Marieke van Doorninck
Behandeld door	Ruimte en Duurzaamheid, havenstad@amsterdam.nl
Onderwerp	Participatieplan gericht op de ontwikkeling van windenergie rondom de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over het volgende. Op 1 juni 2021 heeft het college ingestemd met het participatieplan van de 5 samenwerkende energiecoöperaties gericht op de ontwikkeling van windenergie in het gebied van de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein (CD) in Amsterdam Noord. Het participatieplan beschrijft de wijze waarop bewoners en belanghebbenden worden geïnformeerd en betrokken bij de uitwerking van het voornemen van de initiatiefnemers om windturbines in het gebied te realiseren. In de Windvisie (vastgesteld door de Gemeenteraad in 2012) is de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein samen met het havengebied als meest kansrijk en wenselijk zoekgebied voor windturbines bestemd. Ze vormen voor het college belangrijke plaatsen om de winddoelstelling te halen en komen zodoende terug in de Regionale Energiestrategie (RES). Het gebied Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein is hierin bevestigd als voorkeursgebied voor windenergie.

Figuur zoekgebied windenergie Noorder IJplas/CD terrein

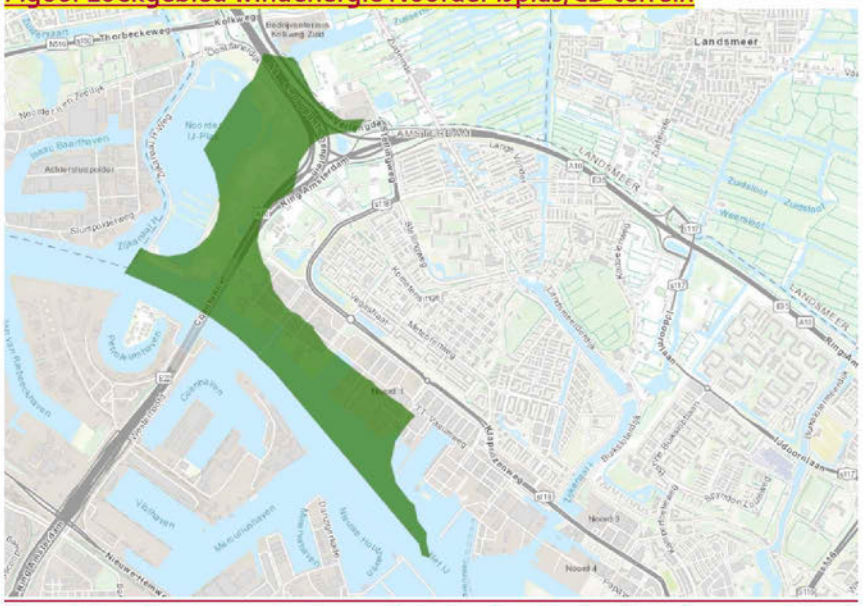

Bron: https://maps.amsterdam.nl/windzoekgebieden/ (conform raadsbesluit 27 mei 2021)

Uitgangspunten van het participatieplan

Nu het college heeft ingestemd met het participatieplan kunnen de initiatiefnemers het windproject gaan uitwerken. De belangrijkste uitgangspunten zijn dat:

- iedereen die dat wenst geïnformeerd wordt over de achtergrond, voortgang en keuzes ten aanzien van het initiatief;
- iedereen die dat wenst actief betrokken wordt bij het uitwerken van te onderzoeken scenario's van windturbineopstellingen, inzicht krijgt in de gevolgen van de verschillende scenario's in de vorm van bijvoorbeeld geluid, slagschaduw, gezondheid, landschap en ecologie en vervolgens betrokken wordt bij de keuze voor de concrete uitwerking van het initiatief;
- iedereen in de omgeving van de windturbines de mogelijkheid krijgt financieel te participeren door mede-eigenaarschap.

Besluitvorming over concrete aantallen en locaties van windturbines vindt plaats op basis van de uitwerking van de plannen volgens het proces beschreven in het participatieplan en aan hand van een vergunningaanvraag voor de plaatsing van windturbines door de initiatiefnemers.

Intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van windturbines ~~in Amsterdam Noord~~
Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst met de coöperaties Amsterdam Wind, waarin een aantal bewonerscoöperaties samenwerken, en bedrijvencoöperatie NDSM Energie voor het realiseren van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwes terrein. In deze overeenkomst is opgenomen dat de coöperaties in samenspraak met bewoners en belanghebbenden een participatieplan opstellen en dat dit plan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het college. In het participatieplan moet worden aangegeven op welke wijze bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de planvorming voor de windturbines en op welke wijze zij (financieel) hierin kunnen participeren. Volgend op het afsluiten van de intentieovereenkomst hebben de initiatiefnemers in de afgelopen periode het participatieplan opgesteld. Daartoe hebben zij overleg gevoerd met de omgeving. Vanwege de corona pandemie heeft dit voornamelijk digitaal plaatsgevonden. De gemeente en initiatiefnemers hebben de ruime omgeving zowel binnen als buiten Amsterdam schriftelijk en digitaal uitgenodigd, om kennis te nemen van het concept van het plan.

Moties in het kader van de Reactienota Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid
In het participatieplan van de coöperaties is ook uitwerking gegeven aan de moties die u heeft aangenomen bij de behandeling van de Reactienota RES Noord-Holland Zuid op 10 februari 2021. Zo is het doorlopen van een m.e.r. onderdeel van het vervolgproces gemaakt (motie van het lid Kreuger inzake reactienota RES Noord-Holland Zuid: Altijd een milieueffectrapportage (MER)), wordt gebruik gemaakt van onder meer 3D modellen (Motie van het lid Kreuger inzake reactienota RES Noord-Holland Zuid: Informeer Amsterdammers met kaarten en visualisaties) en wordt rekening gehouden met mensen die digitaal minder bedreven zijn onder meer door het organiseren van fysieke bijeenkomsten, zodra dat weer mogelijk is, als onderdeel van de participatie (Motie van het lid N.T. Bakker inzake participatie RES). Daarnaast zal bij de uitvoering van het participatieplan invulling gegeven worden aan de moties van de leden Groen en Heinhuis inzake het integraal toepassen Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land en inzake het stimuleren van innovatieve oplossingen tegen geluidshinder windturbines en de motie van de leden Timman en N.T. Bakker inzake het in beeld brengen van het aspect gezondheid. Er wordt een health impact assessment (HIA) uitgevoerd, zodat het belang van de volksgezondheid wordt betrokken bij de besluitvorming over de plaatsing van windturbines. Het participatieproces

vangt aan met een inventarisatie van vragen en zorgen. Deze worden betrokken bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) die de gemeente vaststelt als kader voor het MER waarin gevolgen voor de leefomgeving moeten worden onderzocht. De gemeente neemt in ieder geval de in de moties gestelde aanpak en onderzoeken (zoals de HIA) op in de NRD. De NRD wordt ter inzage gelegd zodat eenieder kennis kan nemen van het voorgestelde kader en hierop kan reageren. De reacties worden betrokken bij de definitief vast te stellen NRD. Daarmee is geborgd dat het proces open staat voor inbreng van eenieder.

Start projectvoorbereidingsfase/ ontwikkelfase
Met het vaststellen van het participatieplan kunnen de initiatiefnemers verder met de projectvoorbereidingsfase om te komen tot een uitwerking van ondermeer het aantal en de locaties van windturbines in het initiatief. Ze geven aan dat deze fase naar verwachting een jaar in beslag neemt waarna gestart zal worden met een vergunningaanvraag. De verantwoording van het gevoerde proces en de uitkomsten ervan dient de initiatiefnemer in bij de vergunning-aanvraag. Dit wordt bij de besluitvorming over de vergunningaanvraag getoetst door de college en gedeeld met de raad. In de toetsing van deze aanvraag ~~wordt genomen~~ kan ~~in~~ de ~~welke~~ mate waarin het gevolgde proces heeft voldaan aan hetgeen is vastgelegd in het participatieplan en de uitkomsten hiervan worden betrokken.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Marieke van Doorninck
Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid

Bijlage: Participatieplan Coöperatieve windturbines Noorder IJplas / Cornelis Douwesterrei

Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van 1 juni 2021

Portefeuille

Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid

Agendapunt

<*automatisch*>

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het participatieplan Coöperatieve windmolens Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein.
2. Kennis te nemen van het vervolgproces aangaande de ontwikkeling van windenergie in het gebied en de rol van de gemeente hierin.
3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het participatieplan en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van windenergie in het gebied.
4. In te stemmen met de brief waarin de gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad geïnformeerd worden over het participatieplan

Reden spoed

n.v.t.

Kernboodschap

Het college van B&W stemt in met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines in het gebied rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein (CD). Het participatie plan is opgesteld in het kader van de intentieovereenkomst die het college heeft afgesloten met beide coöperaties. In de intentieovereenkomst is afgesproken dat een participatieplan wordt opgesteld waarin beschreven is op welke wijze bewoners en bedrijven in en om het gebied betrokken worden bij de ontwikkeling van windmolens en hoe zij de ~~kans krijgen~~ actief mee kunnen ~~te~~ doen of aan de energietransitie. In het proces worden vragen en zorgen over de gevolgen van windturbines geïnventariseerd. Dit proces staat open voor alle aspecten die betrokken worden bij het kiezen van plekken voor windturbines. Vervolgens worden onderzoeken uitgevoerd gericht op de vragen en zorgen, naast de wettelijke vereiste onderzoeken. Dit vormt de basis waarop initiatiefnemers in overleg met de omgeving een keuze maken voor een uitgewerkt plan voor windturbines in het gebied. Het college verlangt een milieueffectrapportage voor het initiatief en stelt, op basis van de inventarisatie van zorgen en vragen, een kader voor deze rapportage op. Volgend op het participatieproces kan besluitvorming plaatsvinden over de resultaten van de onderzoeken en het participatieproces.

Bestuurlijke achtergrond

Ontwikkelstrategie Haven-Stad
De gemeenteraad heeft op 21 december 2017 de Ontwikkelstrategie Haven-Stad vastgesteld (bd 2017 – 013059). In de Ontwikkelstrategie zijn als uitwerking van de Transformatiestrategie Haven-Stad de voorwaarden en mogelijkheden voor ontwikkeling van Haven-Stad uitgewerkt. Hierbij zijn de ambities verhoogd, ingezet wordt op:

- verdere verdichting met 40.000 tot 70.000 woningen,
- een mengstrategie die extra banen creëert,
- een mobiliteitsshift van auto naar OV en fiets,
- het hanteren van de duurzaamheidsdoelstellingen voor 2040.

Windvisie, ~~en~~ de Routekaart Amsterdam Klimaat Neutraal, en ~~(als basis voor~~ Ruimtelijke Energiestrategie Amsterdam~~)~~
Amsterdam wil een wezenlijke bijdrage leveren aan het halen van de klimaatdoelstellingen van Parijs, en heeft daarom de ambitie de CO_2 uitstoot in Amsterdam terug te dringen met 55% in 2030 en 95% in 2050. In de Routekaart Amsterdam Klimaat Neutraal 2050, vastgesteld door de Gemeenteraad in 2020, heeft Amsterdam zichzelf opgelegd om 50MW extra op te wekken door windturbines op het land (boven op de 100 MW die reeds vergund is in Westpoort) en 250 MW door zon (1 miljoen zonnepanelen). Dat betekent dat binnen de stadsgrenzen ruimte gevonden moet worden voor 17 extra windmolens van 2 tot 3 MW. In Amsterdam is slechts beperkt ruimte om 50 MW aan windenergie op te wekken. In de Windvisie (vastgesteld door de Gemeenteraad in 2012) is de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein(CD)~~,~~ samen met het havengebied als meest kansrijk zoekgebied voor windmolens bestemd. Ze vormen voor het college belangrijke plaatsen om de winddoelstelling te halen en komen zodoende terug in de Concept RES~~.~~ als zoekgebied 2. In de raadsvergadering van 27 mei jl. is dit zoekgebied wederom als voorkeursgebied voor windenergie bevestigd door de raad.

Toetsingskader Noorder IJplas 31 maart 2021
De gemeenteraad heeft op 31 maart 2021 ingestemd met het Toetsingskader Noorder IJplas. Doel van het toetsingskader is om de ontwikkeling van de Noorder IJplas als toekomstig stadspark van Haven-Stad in goede banen te leiden. Het bevestigt ~~en verruimt~~ het deel van het zoekgebied voor de Noorder IJplas voor de plaatsing van windturbines ~~en zonnepanelen~~ conform het beleid en de doelstellingen die in de Windvisie 2012 en de Routekaart Amsterdam Klimaat Neutraal zijn vastgelegd. Daarbinnen kan nader onderzoek naar een ~~veilige en landschappelijk~~zorgvuldig ingepaste plaatsing van windturbines plaatsvinden.

Intentieovereenkomst 5 coöperaties en gemeente Amsterdam 8 juli 2020
Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van windturbines in Amsterdam Noord. De intentieovereenkomst is getekend op 8 juli 2020 door 4 burgerenergiecoöperaties, verenigd in Amsterdam Wind en bedrijvencoöperatie NDSM Energie. Deze initiatiefnemers hebben de gemeente Amsterdam benaderd met een 100% coöperatief initiatief om windenergie te ontwikkelen in het gebied van de Noorder IJPlas/CD. Dit gebied is in de gemeentelijke structuurvisie Windvisie 2012 aangewezen als 'ruimtelijk gewenst/ kansrijk' voor windenergie. In de periode voor 2020 waren er reeds afspraken voor de ontwikkeling van windenergie met een deel van deze partijen, dit kon echter niet gerealiseerd worden als gevolg van het toenmalige provinciale beleid. Inmiddels is de mogelijkheid er wel. In de overeenkomst spreekt de gemeente de intentie uit planologische medewerking te

verlenen aan het initiatief onder een aantal voorbehouden. Op basis van de afspraken in de intentieovereenkomst wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin de medewerking, afhankelijk van de uitvoering van de intentieovereenkomst wordt vastgelegd. In de intentieovereenkomst is afgesproken dat de initiatiefnemers het initiatief uitwerken middels een participatieproces waarbij belanghebbenden zoals omwonenden betrokken worden. Daartoe wordt op grond van artikel 4 van de intentieovereenkomst een participatieplan door de initiatiefnemers opgesteld en aan de gemeente voorgelegd ter goedkeuring.

Bestuurlijke prioriteit

Het participatieplan sluit aan bij de afspraken die in het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' zijn gemaakt over de energietransitie.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid onder a Gemeentewet
Het college is bevoegd het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren.

Artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet
Het college is bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten.

Art 169 Gemeentewet
Het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de Gemeenteraad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur (lid 1). Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft (lid 2).

Onderbouwing besluit

Ad 1. In te stemmen met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein.

Amsterdamse coöperaties hebben het initiatief genomen windenergie te ontwikkelen in het gebied Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein. In de Windvisie van 2012 is het gebied al aangemerkt als kansrijk en wenselijk gebied voor windturbines. Dit gebied is volgend op de Windvisie in de Amsterdamse RES opgenomen als voorkeursgebied voor windenergie (mei 201).

Figuur zoekgebied windenergie Noorder IJplas/CD terrein

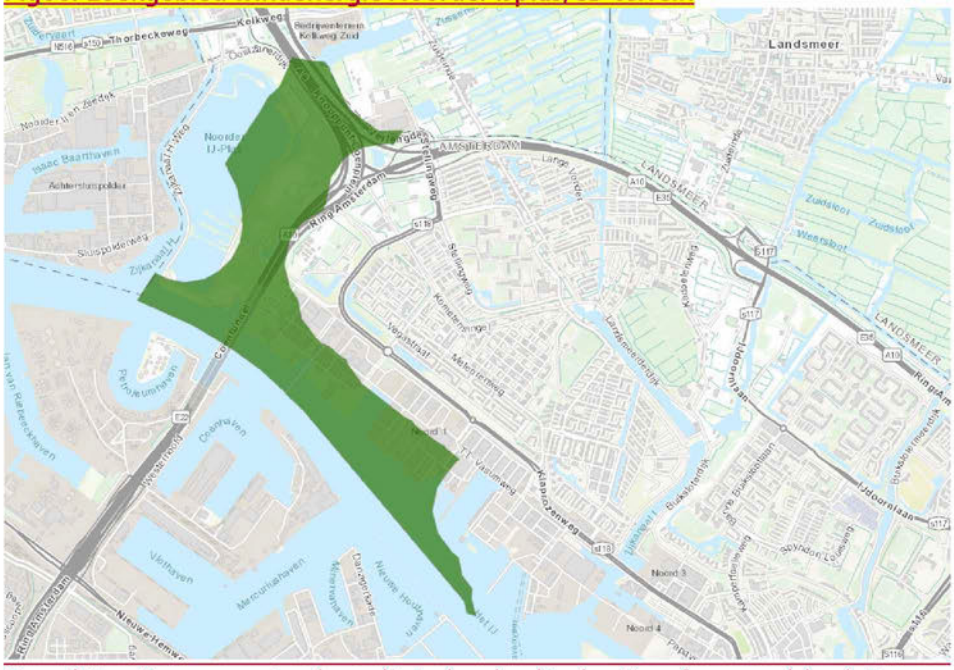

Bron: https://maps.amsterdam.nl/windzoekgebieden/ (conform raadsbesluit 27 mei 2021)

Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst met de coöperaties Amsterdam Wind en NDSM Energie voor het realiseren van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwes terrein. In deze overeenkomst is opgenomen dat de coöperaties in samenspraak met bewoners en belanghebbenden een participatieplan opstellen en dat dit plan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het college. In het participatieplan moet worden aangegeven op welke wijze bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de planvorming voor de windturbines en op welke wijze zijn (financieel) hierin kunnen participeren. Volgend op het afsluiten van de intentieovereenkomst hebben de initiatiefnemers in de afgelopen periode het participatieplan opgesteld. Daartoe hebben zij overleg gevoerd met de omgeving. Zij hebben bewoners en bedrijven bij en rondom de Noorder IJplas /Cornelis Douwes hierover geïnformeerd en uitgenodigd, zowel schriftelijk als via digitale mediakanalen. Vanwege de corona pandemie heeft dit voornamelijk digitaal plaatsgevonden. De initiatiefnemers hebben de ruime omgeving zowel binnen als buiten Amsterdam schriftelijk en digitaal uitgenodigd, om kennis te nemen van het concept van het plan. Het concept is toegelicht en besproken op een (vanwege de coronapandemie online) bijeenkomst. De reacties die de initiatiefnemers hebben ontvangen en/of gekregen zijn in de concept versie verwerkt die eind 2020 aan de gemeente is toegezonden. Naar aanleiding van de aanvullende besprekingen met de initiatiefnemers, een aantal verduidelijkende vragen van de gemeente en de door de raad aangenomen moties over de ontwikkeling van windenergie bij de behandeling van de concept RES in de raad van 10 februari 2021, is eind maart 2021 een aangepaste participatieplan ter goedkeuring ingediend bij de gemeente.

Belangrijke aanscherpingen in deze laatste versie zijn~~is dat~~

- initiatiefnemers hebben expliciet gemaakt dat zij ernaar streven met de omgeving gezamenlijk de stappen in de uitwerking te zetten: het inventariseren van vragen en zorgen, het kiezen van scenario's, het kennisnemen van

onderzoeken en bespreken van een voorkeur voor inrichting
- het doorlopen van een m.e.r. is onderdeel van het vervolgproces ~~is en dat~~
- er rekening wordt gehouden met mensen die digitaal minder bedreven zijn onder meer door het organiseren van fysieke bijeenkomsten als onderdeel van de participatie.

Inhoud van het participatieplan:
Zoals in de intentieovereenkomst afgesproken bevat het participatieplan:
- de wijze waarop belanghebbenden geïnformeerd worden over ontwikkeling, voortgang en keuzes van het initiatief
- de wijze waarop belanghebbenden betrokken kunnen zijn bij de ontwikkeling en inbreng kunnen leveren op te maken keuzes of te zetten stappen
- de wijze waarop burgers en bedrijven in de omgeving financieel kunnen mee-investeren en/of —profiteren;
- de omgang met revenuen die jaarlijks voor investering in of voor de omgeving beschikbaar zijn en de wijze waarop in overleg met belanghebbenden de besteding wordt bepaald.

De laatste 2 onderdelen zijn beperkt tot de wijze waarop deze worden uitgewerkt aangezien de inhoudelijke uitwerking pas zinvol is als het project is uitgewerkt. Dit is lijn met de afspraken in de intentieovereenkomst.

Uitwerking informeren van belanghebbenden: de vormen waarin belanghebbende worden geïnformeerd, specifiek voor de komende fase waarin het project concreet wordt gemaakt tot aan het indienen van een vergunningsaanvraag:
- Omgevingsberaden (in feite een soort werk-/klankbordgroep)
- Periodieke informatiebijeenkomsten
- Periodieke nieuwsbrief en algemene informatie digitaal via onder meer de website van de coöperaties en socials (zoals Facebook)
- Op aanvraag (via een aangemaakt emailadres)
- Mensen die liever schriftelijk worden geïnformeerd krijgen de gelegenheid dit aan te geven

Betrokkenheid belanghebbenden bij de uitwerking van het windinitiatief: de wijze waarop belanghebbenden betrokken (kunnen) zijn is uitgewerkt in het plan en vindt plaats via genoemde bewonersberaden en informatiebijeenkomsten. Hierin worden vragen en zorgen geïnventariseerd, keuzes voor de concretisering van het plan voorgelegd en besproken. In opeenvolgende bijeenkomsten wordt het plan concreter gemaakt op basis van scenario's en onderzoeksresultaten. Dit gebeurt aan de hand van 4 thema's (1. ruimtelijke inpassing, 2. geluid en schaduw, 3. natuur en ecologie en 4. financiële participatie en lokaal profijt) In het plan is aangegeven welke mate van zeggenschap van toepassing is bij de genoemde thema's.

De gemeente legt een zgn. Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van de initiatiefnemers ter inzage na de eerste inventarisatie van zorgen en vragen. Dit is het kader voor de milieueffectrapportage. Dit vullen wij aan waar nodig met onderwerpen die wij nodig achten voor besluitvorming, waaronder een Health Impact Assessment (HIA) In deze zienswijzefase kan eenieder, ongeacht deelname aan bijeenkomsten, suggesties, vragen en zorgen doen. De gemeente stelt volgend daarop de definitieve NRD vast. Daarmee is geborgd dat het proces open staat voor een ieder om zijn of haar vragen en zorgen over de gevolgen op de omgeving op tafel te leggen. De volledigheid van de milieuffectrapportage wordt beoordeeld aan de hand van de NRD.

Financiele participatie: uit het plan wordt duidelijk dat iedereen die dat wenst lid kan worden van de coöperaties en mee kan investeren en daarmee -profiteren, ook inwoners en bedrijven uit de buurgemeenten. Specifiek is er aandacht voor mee-investeren voor mensen met een kleine beurs.

Er komt een omwonendenregeling gericht op financieel voordeel specifiek voor bewoners uit de directe omgeving die wordt uitgewerkt in omgevingsberaad. Daarnaast wordt aangegeven dat er een omgevingsfonds wordt ingericht, de wijze van invulling en besteding is onderwerp van één van de omgevingsberaden. In het omgevingsberaad worden afspraken gemaakt over beheer en afbaken van de bestemming van de gelden in het fonds.

Het plan bevat hiermee alle elementen die zijn afgesproken in de intentieovereenkomst.

Reacties belanghebbenden (bewoners en buurgemeenten) op het (concept) participatieplan
Eén van de centrale belanghebbenden zijn de bewoners van het Zijkanaal H. In diverse gesprekken tussen de initiatiefnemers en de bewonersvereniging volgend op de afronding van het participatieplan is de samenwerkingsvorm in de participatie besproken. Het resultaat is door de initiatiefnemers toegevoegd aan het voorliggende participatieplan. De bewonersvereniging benadrukt dat zij geen voorstander is van windturbines nabij het Zijkanaal H. Deelname aan het participatieproces gestart door de initiatiefnemers kan niet worden opgevat als draagvlak of steun voor het initiatief. Daarnaast geeft de bewonersvereniging aan dat zij van de gemeente verwachten dat zij geen zoekgebieden voor windenergie laat vallen vanwege weerstand of omdat participatie niet tot stand komt en impliciet of expliciet het participatietraject bij de Noorder IJplas/ CD terrein als reden of aanleiding zien ~~dit~~ onderhavig zoekgebied te handhaven.

Ambtelijk is het concept participatieplan besproken met de buurgemeenten (Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer). Door deze gemeenten is met name aandacht gevraagd voor het beoordeling van de gevolgen op plannen en projecten van de buurgemeenten, het betrekken en informeren van bewoners in de buurgemeenten en het zoveel mogelijk beperken van gevolgen in de buurgemeenten. Deze reacties zijn doorgegeven aan de initiatiefnemers en verwerkt in het voorliggende plan. Kern hiervan is dat het participatieplan belanghebbenden uit de buurgemeenten op dezelfde wijze betrekt als belanghebbenden uit Amsterdam en dat rekening wordt gehouden met plannen van de buurgemeenten.

Ad 2 . te nemen van het vervolgproces aangaande de ontwikkeling van windenergie in het gebied en de rol van de gemeente hierin
De ontwikkeling van windenergie in een zoekgebied vindt plaats conform de uitwerking in de bijlage 3 van het participatieplan. Kern hiervan is dat nadat de gemeente het zoekgebied voor windenergie heeft aangewezen en dat vervolgens de ontwikkeling van het project een particulier initiatief betreft. Voor het initiatief van de NIJP/CD terrein geldt daarbij als voorwaarde dat de uitwerking van het initiatief pas plaats na de instemming van het college met het participatieplan. In het participatieplan is benoemd welke stakeholders betrokken worden bij de verdere uitwerking van de plannen. Deze uitwerking vindt plaats door het onderzoeken van verschillende scenario's die besproken worden met deelnemers aan omgevingsberaden. Onderdeel van de scenario's is het krijgen van inzicht, mede door inzet van externe experts, in de gevolgen voor de leefomgeving (3d, visualisaties,, geluid, slagschaduw), natuur en de koppelkansen voor natuur. Ook is een m.e.r. onderdeel van de projectuitwerking. Tijdens de uitvoering

wordt de voortgang door de gemeente gemonitord en wordt ~~zodat~~ (achteraf) verantwoording gevraagd aan de initiatiefnemers kan worden afgelegd over de uitvoering van het planproces. Deze opzet leidt ertoe dat:

- Iedereen die dat wenst geïnformeerd wordt over de achtergrond, voortgang en keuzes ten aanzien van het initiatief
- Er ruimte is, zoals vereist, voor het open bespreken van de te maken keuzes en achtergronden van (on)mogelijkheden voor windenergie
- Iedereen die dat wenst actief betrokken wordt bij het uitwerken van te onderzoeken scenario's van windturbineopstellingen, inzicht krijgt in de gevolgen van de verschillende scenario's in de vorm van bijvoorbeeld geluid en landschap en vervolgens betrokken wordt bij de keuze voor de concrete uitwerking van het initiatief

De betrokkenheid van de gemeente bij de verdere uitvoering betreft:

- inbreng van informatie en kennis vanuit de gemeente op verzoek van de participanten;
- zorgdragen van afstemming met andere plannen en projecten in en om het gebied;
- vanuit de rol als bevoegd gezag een belangenafweging maken op basis van de nog in te dienen vergunningaanvraag voor een uitgewerkte plan;
- indien gewenst aanvullende expertise of informatie beschikbaar stellen voor het participatieproces met belanghebbenden.

Het proces dat een vorm van joint fact finding is, krijgt zoals aangegeven een formeel kader vanuit de NRD die onderdeel is van het milieueffectrapport (MER) dat de gemeente verlangd. Parallel aan het traject vindt in Amsterdam maar ook landelijk continue ontwikkeling plaats van kennis en inzichten ten aanzien van windenergie. In het traject gelegenheid inzichten ten aanzien van windenergie te betrekken aangezien besluitvorming over de concrete inpassing volgt op het doorlopen participatietraject.

Naast de~~ze~~ betrokkenheid in het proces is het gewenst vanuit de gemeente te communiceren over het initiatief en de voortgang. De uitvoering vindt plaats binnen het kader van gemeentelijk beleid ten aanzien van klimaat energie~~.~~ en de procedure voor het milieueffectrapport. ~~-~~Daarbij is het wenselijk te communiceren over de achtergrond van de ontwikkeling, het proces dat de gemeente daarbij hanteert en de voortgang ervan. Informatie over de mogelijkheden om betrokken te zijn is hier onderdeel van. De betrokkenheid van en communicatie door de gemeente ziet er als volgt uit:

- De gemeente communiceert via de gemeentelijke website over de instemming met het participatieplan
- De gemeente voert overleg met de initiatiefnemers over de uitvoering en voortgang van de activiteiten in het participatieplan
- De gemeente overlegt met initiatiefnemers periodiek over de communicatieactiviteiten om te waarborgen dat deze zich blijft richten op belanghebbenden in het zoekgebied en in de ruime omgeving
- De gemeente neemt in principe deel aan bijeenkomsten in het kader van het participatieplan als toehoorder, eventueel wordt op verzoek inbreng geleverd bijvoorbeeld in de vorm van het beschikbaar stellen van kennis binnen de gemeente of in de vorm van een toelichting op een relevant onderwerp
- De gemeente voert overleg met de buurgemeenten over de voortgang en betrekt de initiatiefnemers bij overleg om de buurgemeenten inzake potentiële gevolgen voor plannen en projecten in de buurgemeenten
- De gemeente communiceert via in ieder geval de gemeentelijke website over het

project en het proces ~~(conform het proces beschreven in de bijlage)~~.
Als de initiatiefnemers het plan hebben uitgewerkt wordt dit middels een vergunningaanvraag aan de gemeente voorgelegd. De gemeente zal hier eveneens over communiceren en aanvullend een publieksbijeenkomst organiseren waarin op uitnodiging van de gemeente de initiatiefnemers en eventuele participanten het proces en de resultaten ervan toelichten. De gemeente geeft hier een toelichting op de procedure die van toepassing is op de behandeling van de aanvraag.

Ad 3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het participatieplan en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van windenergie in het gebied.
In bijgaande raadsinformatiebrief wordt een korte samenvatting van de inhoud van het participatieplan gegeven en wordt geschetst hoe het vervolgproces met betrekking tot de planvorming er uit ziet voor de realisatie van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesgebied. In de raadsinformatiebrief wordt ook aangegeven dat de inhoud van drie moties die zijn aangenomen door de gemeenteraad bij het bespreken van de Reactienota RES Noord-Holland Zuid en die betrekking hebben op het participatieproces zijn meegenomen in het participatieplan.

Ad 4. In te stemmen met de brief waarin de gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad geïnformeerd worden over het participatieplan
In de bijgaande brieven worden de drie omliggende gemeenten geïnformeerd over het besluit van het college om het participatieplan vast te stellen. En wordt aangegeven dat in het planproces er geen onderscheid wordt gemaakt tussen belanghebbenden en bewoners binnen en buiten de gemeentegrens van Amsterdam.

Participatie
Bewoners en belanghebbenden zijn betrokken bij het opstellen van het participatieplan. Het participatieplan beschrijft hoe in de vervolgfase bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de realisatie van de windturbines.

Financiële onderbouwing
De bijdrage van de gemeente aan het participatie- en communicatieproces vindt plaats vanuit het beschikbare programmabudget Haven-Stad 2021 en 2022.

Communicatie

Binnen de gemeente

opnemen in besluitenlijst

Buiten de gemeente

Documenten

Registratienr.	Naam
<*automatisch*>	Bijlage 1 Participatieplan coöperatieve windmolens NIJP_CD terrein Bijlage 2 Raadsinformatiebrief participatieplan coöperatieve windmolens NIJP_CD terrein

Portefeuille Gemeente Amsterdam

Agendapunt College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van <datum>

	Bijlage 3 Informatiebrief participatieplan gemeente Landsmeer Bijlage 4 Informatiebrief participatieplan gemeente Zaanstad Bijlage 5 Informatiebrief participatieplan gemeente Oostzaan Bijlage 6 Commissieflap RO TKN 30 juni 2021

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Ruimte en Duurzaamheid, [redacted], [redacted]@amsterdam.nl , 06[redacted]

Besluit college van burgemeester en wethouders

<automatisch, na afloop vergadering>

From: [redacted]@weesp.nl>
Sent: Sat, 5 Jun 2021 10:19:52 +0100
To: '[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Fwd: Zoekgebieden Amsterdam vastgesteld

Beste [redacted]
Zou je [redacted] uit de verzendlijst willen verwijderen en mij eraan willen toevoegen?
Met vriendelijke groet,
[redacted]
Wethouder Weesp

Outlook voor iOS downloaden

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "[redacted]@amsterdam.nl>
Datum: 28 mei 2021 om 16:58:35 CEST
Aan: [redacted]@diemen.nl, [redacted]@ouder-amstel.nl, [redacted] "
<[redacted]@weesp.nl>, [redacted]@derondevenen.nl, [redacted]@waterland.nl,
[redacted]@landsmeer.nl, [redacted]l@oostzaan.nl, [redacted]@zaanstad.nl,
[redacted]@gooisemeren.nl, [redacted]l@haarlemmermeer.nl, [redacted]@amstelveen.nl,
bestuurssecretariaat@diemen.nl, bestuurssecretariaat@ouder-amstel.nl, Bestuurssecretariaat
<secretariaat@weesp.nl>, secretariaatwethouders@derondevenen.nl, bestuurssecretariaat@waterland.nl,
wethouders@oostzaan.nl, SecretariaatWethouder[redacted]zaanstad.nl,
bestuurssecretariaat@gooisemeren.nl, secretariaat[redacted]@haarlemmermeer.nl, Secretariaat
Wethouder Doorninck <secretariaatwethoudervandoorninck@amsterdam.nl>
Kopie: [redacted]@diemen.nl, [redacted]a@ouder-amstel.nl, "[redacted]
[redacted]@weesp.nl>, [redacted]@derondevenen.nl, [redacted]@waterland.nl, [redacted]@landsmeer.nl,
[redacted]@odijmond.nl, [redacted]@zaanstad.nl, [redacted]@gooisemeren.nl>,
[redacted]@haarlemmermeer.nl, [redacted]@amstelveen.nl, "[redacted]
<[redacted]@amsterdam.nl>, "[redacted]@amsterdam.nl>, [redacted] "
[redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Zoekgebieden Amsterdam vastgesteld

Beste relatie,

Gisteravond heeft de gemeenteraad van Amsterdam de zoekgebieden voor windenergie vastgesteld. Een meerderheid van de raad stemde voor de plannen om binnen de gemeentegrenzen ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen. De plannen maken, samen met de ambitie om voor 400 MW aan zonnepanelen op grote daken te plaatsen, deel uit van de Regionale Energie Strategie (RES).

Als relatie en/of betrokkene bij de ontwikkeling van opwek van duurzame energie in Amsterdam informeren we u hierbij over deze belangrijke stap.

Vervolg
Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom voor de nieuwe zoekgebieden een 'reflectiefase' plaats. De gemeente neemt meer tijd om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen

met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren. Onderdeel van het afwegingskader is een 'Health Impact Assessment', waarmee mogelijke gezondheidseffecten door windturbines zo goed mogelijk in beeld worden gebracht. De gemeenteraad moet het afwegingskader vaststellen. Pas na deze fase wordt binnen de verschillende zoekgebieden nader onderzoek gedaan naar specifieke locaties voor windturbines.

Afspraken met initiatiefnemers

Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt vervolgens met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. In het participatieplan moeten initiatiefnemers ook opnemen op welke manier zij sessies met bewoners gaan organiseren en hoe de informatie zo laagdrempelig mogelijk wordt aangeboden. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van B en W worden goedgekeurd.

Nader onderzoek

Vervolgens gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen naar onder meer gezondheid en geluid, de uitwerking van het lokale eigendom en de effecten op de natuur en het landschap.
Initiatiefnemers kunnen zich pas na de reflectiefase melden. Ook een Milieueffectrapportage (MER) wordt opgesteld, die wordt opgenomen in de besluitvorming. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windturbine neergezet.

Persbericht

U kunt hier het volledige persbericht van de gemeente Amsterdam lezen.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam
E [redacted]@amsterdam.nl

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]t@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 7 Jun 2021 09:25:37 +0100
To: "[redacted]@ponderaconsult.com>; "[redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Re: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted]
Fijn dat het is gelukt om tot een gezamenlijke lijn te komen. Ik heb inhoudelijk geen wijzigingen op jouw voorstellen.
@[redacted] zie jij nog gekke dingen?
Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06-[redacted]
Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag, juni 4, 2021 9:11 PM
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted] en [redacted]

Vanmiddag is er een nuttig overleg geweest tussen weth. Van Doornick en stadsdeelbestuurder Groenewoud.

In het overleg zijn een aantal aandachtspunten besproken en is afgesproken de collegevoordracht aan te vullen naar aanleiding van de bespreking. Ik heb een voorstel voor aanpassing gedaan in de collegevoordracht. Het lijkt mij goed om de raadsinformatiebrief daarin mee te nemen; vandaar dat die eveneens is bijgevoegd.

Inhoud
De kern van de aanpassingen zijn dat:

- De gemeente moet waarborgen dat het proces open staat voor vragen en zorgen, dit heeft een relatie met de toon op sommige plekken in het plan en met toegezegde health impact assessment (HIA). Om die reden is expliciet gemaakt in het voorstel dat deze inventarisatie plaatsvindt en dat de gemeente dit als kader gaat vastleggen in de NRD (onderdeel van de m.e.r.-procedure)
- De begrenzing van het gebied is voor het stadsdeelbestuur niet altijd duidelijk omdat hierover niet altijd duidelijk wordt gecommuniceerd. Heel specifiek wordt soms naar het gebied gerefereerd als 'Noorder IJplas' terwijl het Cornelis Douwesterrein hier ook onderdeel van is. Daarnaast wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor blijvende brede communicatie in en om het zoekgebied. De stukken is daarom een kaart opgenomen om hierin ondubbelzinnig te zijn en is de tekst kritisch doorgelopen op de benaming van het gebied. Tenslotte is toegevoegd dat de gemeente in het proces nadrukkelijk toeziet op de communicatie

Met track changes zijn de voorgestelde aanpassingen opgenomen. Ik heb ze geel gemarkeerd. Er zijn op details kleine aanpassingen doorgevoerd die niet geel zijn: die zijn voor de kwaliteit van het stuk wenselijk volgens mij maar staan veelal los of een detail in het licht van de genoemde kern.

Proces
Afgesproken is dat het participatieplan niet in komend college wordt behandeld maar het college daarop. Daarvoor zou ik jullie graag vragen een reactie op de tekstvoorstellen te geven uiterlijk komende maandag 7 juni tegen de middag.

Barn gaf aan het stuk te kunnen begeleiden; ik heb [redacted] voor de volledigheid hier toegevoegd omdat hij het proces van het totaal van de stukken beheert.

Afsluitend denk ik dat de toevoegingen waardevol zijn. Het voegt een aantal expliciete elementen en verduidelijking toe die in lijn is met de gemeentelijke aanpak op basis van zowel de intentieovereenkomst als de recente besluitvorming in de raad.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email: [redacted]r@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 7 Jun 2021 09:31:08 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]"
<[redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]"
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Inhoudelijk geen opmerkingen. Alleen kan de aanvullende tekst in de kernboodschap niet ivm maximum van 100 woorden (zijn er nu ruim 200). Stel voor dat we daarin alleen aanvullend opnemen dat in het proces ruimte is voor alle 'zorgen'.
Gr.
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 10:26
Aan: [redacted]r@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted],

Fijn dat het is gelukt om tot een gezamenlijke lijn te komen. Ik heb inhoudelijk geen wijzigingen op jouw voorstellen. @[redacted] zie jij nog gekke dingen?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06-[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag, juni 4, 2021 9:11 PM
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted], [redacted], [redacted] en [redacted]

Vanmiddag is er een nuttig overleg geweest tussen weth. Van Doornick en stadsdeelbestuurder Groenewoud.

In het overleg zijn een aantal aandachtspunten besproken en is afgesproken de collegevoordracht aan te vullen naar aanleiding van de bespreking. Ik heb een voorstel voor aanpassing gedaan in de collegevoordracht. Het lijkt mij goed om de raadsinformatiebrief daarin mee te nemen; vandaar dat die eveneens is bijgevoegd.

Inhoud
De kern van de aanpassingen zijn dat:

- De gemeente moet waarborgen dat het proces open staat voor vragen en zorgen, dit heeft een relatie met de toon op sommige plekken in het plan en met toegezegde health impact assessment (HIA). Om die reden is expliciet gemaakt in het voorstel dat deze inventarisatie plaatsvindt en dat de gemeente dit als kader gaat vastleggen in de NRD (onderdeel van de m.e.r.-procedure)

- De begrenzing van het gebied is voor het stadsdeelbestuur niet altijd duidelijk omdat hierover niet altijd duidelijk wordt gecommuniceerd. Heel specifiek wordt soms naar het gebied gerefereerd als 'Noorder IJplas' terwijl het Cornelis Douwesterrein hier ook onderdeel van is. Daarnaast wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor blijvende brede communicatie in en om het zoekgebied. De stukken is daarom een kaart opgenomen om hierin ondubbelzinnig te zijn en is de tekst kritisch doorgelopen op de benaming van het gebied. Tenslotte is toegevoegd dat de gemeente in het proces nadrukkelijk toeziet op de communicatie

Met track changes zijn de voorgestelde aanpassingen opgenomen. Ik heb ze geel gemarkeerd. Er zijn op details kleine aanpassingen doorgevoerd die niet geel zijn: die zijn voor de kwaliteit van het stuk wenselijk volgens mij maar staan veelal los of een detail in het licht van de genoemde kern.

Proces
Afgesproken is dat het participatieplan niet in komend college wordt behandeld maar het college daarop. Daarvoor zou ik jullie graag vragen een reactie op de tekstvoorstellen te geven uiterlijk komende maandag 7 juni tegen de middag.

Barn gaf aan het stuk te kunnen begeleiden; ik heb [redacted] voor de volledigheid hier toegevoegd omdat hij het proces van het totaal van de stukken beheert.

Afsluitend denk ik dat de toevoegingen waardevol zijn. Het voegt een aantal expliciete elementen en verduidelijking toe die in lijn is met de gemeentelijke aanpak op basis van zowel de intentieovereenkomst als de recente besluitvorming in de raad.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email [redacted]@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

From: "[redacted]a@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 7 Jun 2021 10:05:34 +0100
To: "[redacted]g@amsterdam.nl>; [redacted]n@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]e@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Re: Vragen Noord 22april

Collega's,

Waar zijn de vragen?

Met ondernemende groet van [redacted]

Gemeente Amsterdam
Communicatie duurzaamheid
M 06-[redacted]

Op 31 mei 2021, om 14:31 heeft [redacted]@amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Collega's,

Tijdens het onlinegesprek over windmolens op donderdagavond 22 april is er een flink aantal vragen via email gesteld. Toegezegd is om die te beantwoorden.
Nick heeft mij nu gevraagd om even een paar uren vrij te maken voor het organiseren van de beantwoording van die vragen. Weet dus dat we deze week ermee aan de slag gaan. De beantwoording moet natuurlijk wel in lijn met de beantwoording van vragen over windenergie die elders zijn gesteld én ook de actualiteit meenemen (besluit raad, reflectiefase).

@[redacted] Heb jij de vragen nog bij jou op bureau liggen?

Met ondernemende groet van [redacted]

Gemeente Amsterdam
Communicatie duurzaamheid
M 06-[redacted]

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 7 Jun 2021 10:23:50 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Hierbij de aangepaste kernboodschap:
Het college van B&W stemt in met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines in het gebied rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein (CD). In het participatieplan is beschreven op welke wijze bewoners en bedrijven in en om het gebied betrokken worden bij de ontwikkeling van windmolens. In het vervolgproces worden vragen en zorgen over de gevolgen van windturbines geïnventariseerd op basis waarvan, naast de wettelijke vereiste onderzoeken, nader onderzoek wordt gedaan. Dit vormt de basis waarop initiatiefnemers in overleg met de omgeving een uitgewerkt plan inclusief milieueffectrapportage opstellen.

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 7 juni 2021 10:31
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Inhoudelijk geen opmerkingen. Alleen kan de aanvullende tekst in de kernboodschap niet ivm maximum van 100 woorden (zijn er nu ruim 200). Stel voor dat we daarin alleen aanvullend opnemen dat in het proces ruimte is voor alle 'zorgen'.
Gr.
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 10:26
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted],

Fijn dat het is gelukt om tot een gezamenlijke lijn te komen. Ik heb inhoudelijk geen wijzigingen op jouw voorstellen. @[redacted] zie jij nog gekke dingen?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag, juni 4, 2021 9:11 PM
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]

CC: [redacted]; [redacted]
Onderwerp: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted] en [redacted]

Vanmiddag is er een nuttig overleg geweest tussen weth. Van Doornick en stadsdeelbestuurder Groenewoud.

In het overleg zijn een aantal aandachtspunten besproken en is afgesproken de collegevoordracht aan te vullen naar aanleiding van de bespreking. Ik heb een voorstel voor aanpassing gedaan in de collegevoordracht. Het lijkt mij goed om de raadsinformatiebrief daarin mee te nemen; vandaar dat die eveneens is bijgevoegd.

Inhoud
De kern van de aanpassingen zijn dat:

- De gemeente moet waarborgen dat het proces open staat voor vragen en zorgen, dit heeft een relatie met de toon op sommige plekken in het plan en met toegezegde health impact assessment (HIA). Om die reden is expliciet gemaakt in het voorstel dat deze inventarisatie plaatsvindt en dat de gemeente dit als kader gaat vastleggen in de NRD (onderdeel van de m.e.r.-procedure)
- De begrenzing van het gebied is voor het stadsdeelbestuur niet altijd duidelijk omdat hierover niet altijd duidelijk wordt gecommuniceerd. Heel specifiek wordt soms naar het gebied gerefereerd als 'Noorder IJplas' terwijl het Cornelis Douwesterrein hier ook onderdeel van is. Daarnaast wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor blijvende brede communicatie in en om het zoekgebied. De stukken is daarom een kaart opgenomen om hierin ondubbelzinnig te zijn en is de tekst kritisch doorgelopen op de benaming van het gebied. Tenslotte is toegevoegd dat de gemeente in het proces nadrukkelijk toeziet op de communicatie

Met track changes zijn de voorgestelde aanpassingen opgenomen. Ik heb ze geel gemarkeerd. Er zijn op details kleine aanpassingen doorgevoerd die niet geel zijn: die zijn voor de kwaliteit van het stuk wenselijk volgens mij maar staan veelal los of een detail in het licht van de genoemde kern.

Proces
Afgesproken is dat het participatieplan niet in komend college wordt behandeld maar het college daarop. Daarvoor zou ik jullie graag vragen een reactie op de tekstvoorstellen te geven uiterlijk komende maandag 7 juni tegen de middag.

[redacted] gaf aan het stuk te kunnen begeleiden; ik heb [redacted] voor de volledigheid hier toegevoegd omdat hij het proces van het totaal van de stukken beheert.

Afsluitend denk ik dat de toevoegingen waardevol zijn. Het voegt een aantal expliciete elementen en verduidelijking toe die in lijn is met de gemeentelijke aanpak op basis van zowel de intentieovereenkomst als de recente besluitvorming in de raad.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email: [redacted]r@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

From: "[redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Mon, 7 Jun 2021 10:28:03 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Hoi [redacted] e.a.

Dat is de kern, helder.

@[redacted] en [redacted] lukt het jullie zo ook te reageren? Dan kan het voorstel nog met de reguliere voordracht (deadline aanlevering is 12 uur; voor het geval er nog iets aangepast moet worden is handig als jullie reactie er voor die tijd is.

Groetjes
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 11:24
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Hierbij de aangepaste kernboodschap:
Het college van B&W stemt in met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines in het gebied rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein (CD). In het participatieplan is beschreven op welke wijze bewoners en bedrijven in en om het gebied betrokken worden bij de ontwikkeling van windmolens. In het vervolgproces worden vragen en zorgen over de gevolgen van windturbines geïnventariseerd op basis waarvan, naast de wettelijke vereiste onderzoeken, nader onderzoek wordt gedaan. Dit vormt de basis waarop initiatiefnemers in overleg met de omgeving een uitgewerkt plan inclusief milieueffectrapportage opstellen.

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 7 juni 2021 10:31
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Inhoudelijk geen opmerkingen. Alleen kan de aanvullende tekst in de kernboodschap niet ivm maximum van 100 woorden (zijn er nu ruim 200). Stel voor dat we daarin alleen aanvullend opnemen dat in het proces ruimte is voor alle 'zorgen'.
Gr.
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 10:26
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]

[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted],

Fijn dat het is gelukt om tot een gezamenlijke lijn te komen. Ik heb inhoudelijk geen wijzigingen op jouw voorstellen. @[redacted] zie jij nog gekke dingen?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag, juni 4, 2021 9:11 PM
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted] en [redacted]

Vanmiddag is er een nuttig overleg geweest tussen weth. Van Doornick en stadsdeelbestuurder Groenewoud.

In het overleg zijn een aantal aandachtspunten besproken en is afgesproken de collegevoordracht aan te vullen naar aanleiding van de bespreking. Ik heb een voorstel voor aanpassing gedaan in de collegevoordracht. Het lijkt mij goed om de raadsinformatiebrief daarin mee te nemen; vandaar dat die eveneens is bijgevoegd.

Inhoud
De kern van de aanpassingen zijn dat:

- De gemeente moet waarborgen dat het proces open staat voor vragen en zorgen, dit heeft een relatie met de toon op sommige plekken in het plan en met toegezegde health impact assessment (HIA). Om die reden is expliciet gemaakt in het voorstel dat deze inventarisatie plaatsvindt en dat de gemeente dit als kader gaat vastleggen in de NRD (onderdeel van de m.e.r.-procedure)
- De begrenzing van het gebied is voor het stadsdeelbestuur niet altijd duidelijk omdat hierover niet altijd duidelijk wordt gecommuniceerd. Heel specifiek wordt soms naar het gebied gerefereerd als 'Noorder IJplas' terwijl het Cornelis Douwesterrein hier ook onderdeel van is. Daarnaast wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor blijvende brede communicatie in en om het zoekgebied. De stukken is daarom een kaart opgenomen om hierin ondubbelzinnig te zijn en is de tekst kritisch doorgelopen op de benaming van het gebied. Tenslotte is toegevoegd dat de gemeente in het proces nadrukkelijk toeziet op de communicatie

Met track changes zijn de voorgestelde aanpassingen opgenomen. Ik heb ze geel gemarkeerd. Er zijn op details kleine aanpassingen doorgevoerd die niet geel zijn: die zijn voor de kwaliteit van het stuk wenselijk volgens mij maar staan veelal los of een detail in het licht van de genoemde kern.

Proces
Afgesproken is dat het participatieplan niet in komend college wordt behandeld maar het college daarop. Daarvoor zou ik jullie graag vragen een reactie op de tekstvoorstellen te geven uiterlijk komende maandag 7 juni tegen de middag.

[redacted] gaf aan het stuk te kunnen begeleiden; ik heb [redacted] voor de volledigheid hier toegevoegd omdat hij het proces van het totaal van de stukken beheert.

Afsluitend denk ik dat de toevoegingen waardevol zijn. Het voegt een aantal expliciete elementen en verduidelijking toe die in lijn is met de gemeentelijke aanpak op basis van zowel de intentieovereenkomst als de recente besluitvorming in de raad.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email [redacted]@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 7 Jun 2021 10:56:04 +0100
To: "[redacted]@ponderaconsult.com>; "[redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Hoi [redacted]

Volgens mij zijn de aandachtspunten zoals besproken in het overleg van afgelopen vrijdag in de collegevoordracht en raadsinformatiebrief opgenomen.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 11:28
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Hoi [redacted] e.a.

Dat is de kern, helder.

@[redacted] en [redacted] lukt het jullie zo ook te reageren? Dan kan het voorstel nog met de reguliere voordracht (deadline aanlevering is 12 uur; voor het geval er nog iets aangepast moet worden is handig als jullie reactie er voor die tijd is.

Groetjes
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 11:24
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted], [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Hierbij de aangepaste kernboodschap:
Het college van B&W stemt in met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines in het gebied rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein (CD). In het participatieplan is beschreven op welke wijze bewoners en bedrijven in en om het gebied betrokken worden bij de ontwikkeling van windmolens. In het vervolgproces worden vragen en zorgen over de gevolgen van windturbines geïnventariseerd op basis waarvan, naast de wettelijke vereiste onderzoeken, nader onderzoek wordt gedaan. Dit vormt de basis waarop initiatiefnemers in overleg met de omgeving een uitgewerkt plan inclusief milieueffectrapportage opstellen.

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 7 juni 2021 10:31
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]

[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Inhoudelijk geen opmerkingen. Alleen kan de aanvullende tekst in de kernboodschap niet ivm maximum van 100 woorden (zijn er nu ruim 200). Stel voor dat we daarin alleen aanvullend opnemen dat in het proces ruimte is voor alle 'zorgen'.
Gr.
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 10:26
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted],

Fijn dat het is gelukt om tot een gezamenlijke lijn te komen. Ik heb inhoudelijk geen wijzigingen op jouw voorstellen. @[redacted] zie jij nog gekke dingen?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programmamanager Haven-Stad
Tel 06-[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag, juni 4, 2021 9:11 PM
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]
CC: [redacted]; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted] en [redacted]

Vanmiddag is er een nuttig overleg geweest tussen weth. Van Doornick en stadsdeelbestuurder Groenewoud.

In het overleg zijn een aantal aandachtspunten besproken en is afgesproken de collegevoordracht aan te vullen naar aanleiding van de bespreking. Ik heb een voorstel voor aanpassing gedaan in de collegevoordracht. Het lijkt mij goed om de raadsinformatiebrief daarin mee te nemen; vandaar dat die eveneens is bijgevoegd.

Inhoud
De kern van de aanpassingen zijn dat:

- De gemeente moet waarborgen dat het proces open staat voor vragen en zorgen, dit heeft een relatie met de toon op sommige plekken in het plan en met toegezegde health impact assessment (HIA). Om die reden is expliciet gemaakt in het voorstel dat deze inventarisatie plaatsvindt en dat de gemeente dit als kader gaat vastleggen in de NRD (onderdeel van de m.e.r.-procedure)
- De begrenzing van het gebied is voor het stadsdeelbestuur niet altijd duidelijk omdat hierover niet altijd duidelijk wordt gecommuniceerd. Heel specifiek wordt soms naar het gebied gerefereerd als 'Noorder IJplas' terwijl het Cornelis Douwesterrein hier ook onderdeel van is. Daarnaast wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor blijvende brede communicatie in en om het zoekgebied. De stukken is daarom een kaart opgenomen om hierin ondubbelzinnig te zijn

en is de tekst kritisch doorgelopen op de benaming van het gebied. Tenslotte is toegevoegd dat de gemeente in het proces nadrukkelijk toeziet op de communicatie

Met track changes zijn de voorgestelde aanpassingen opgenomen. Ik heb ze geel gemarkeerd. Er zijn op details kleine aanpassingen doorgevoerd die niet geel zijn: die zijn voor de kwaliteit van het stuk wenselijk volgens mij maar staan veelal los of een detail in het licht van de genoemde kern.

Proces
Afgesproken is dat het participatieplan niet in komend college wordt behandeld maar het college daarop. Daarvoor zou ik jullie graag vragen een reactie op de tekstvoorstellen te geven uiterlijk komende maandag 7 juni tegen de middag.

Barn gaf aan het stuk te kunnen begeleiden; ik heb Jaap Storteboom voor de volledigheid hier toegevoegd omdat hij het proces van het totaal van de stukken beheert.

Afsluitend denk ik dat de toevoegingen waardevol zijn. Het voegt een aantal expliciete elementen en verduidelijking toe die in lijn is met de gemeentelijke aanpak op basis van zowel de intentieovereenkomst als de recente besluitvorming in de raad.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email: [redacted]r@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 7 Jun 2021 14:18:48 +0100
To: "[redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD
Attachments: concept 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (MTK) BG.docx

Dag [redacted]

Hierbij de B&W-voordracht retour met een paar vragen/suggesties. En verder nog een paar opmerkingen:

- Ik mis in de voordracht de wens van mevr Groenewoud en de wethouder om in de voordracht de initiatiefnemers te wijzen op de toon van het plan, begrip voor problemen businesscase bij lager dan 146m maar wel vragen om openheid, etc.
- Lijkt me goed om in voordracht en raadsbrief expliciet te noemen dat lessen uit de reflectiefase gezien de planning meegenomen kunnen worden in het participatietraject.
- Erken dat het verwarrend kan zijn dat eerder alleen over Noorder IJPlas werd gesproken terwijl daarmee ook Cornelis Douwes werd bedoeld, en dat je daar in vervolgtraject extra op zal letten, en ook initiatiefnemers vraagt daar blijvend alert op te zijn.
- En tot slot, wordt nog iets gedaan met de suggestie van Noord om het verspreidingsgebied van informatie over het participatieplan/initiatieven te vergroten?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]**@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: vrijdag 4 juni 2021 21:12
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted] en [redacted]

Vanmiddag is er een nuttig overleg geweest tussen weth. Van Doornick en stadsdeelbestuurder Groenewoud.

In het overleg zijn een aantal aandachtspunten besproken en is afgesproken de collegevoordracht aan te vullen naar aanleiding van de bespreking. Ik heb een voorstel voor aanpassing gedaan in de collegevoordracht. Het lijkt mij goed om de raadsinformatiebrief daarin mee te nemen; vandaar dat die eveneens is bijgevoegd.

Inhoud
De kern van de aanpassingen zijn dat:

- De gemeente moet waarborgen dat het proces open staat voor vragen en zorgen, dit heeft een relatie met de toon op sommige plekken in het plan en met toegezegde health impact assessment (HIA). Om die reden is expliciet gemaakt in het voorstel dat deze inventarisatie plaatsvindt en dat de gemeente dit als kader gaat vastleggen in de NRD (onderdeel van de m.e.r.-procedure)

- De begrenzing van het gebied is voor het stadsdeelbestuur niet altijd duidelijk omdat hierover niet altijd duidelijk wordt gecommuniceerd. Heel specifiek wordt soms naar het gebied gerefereerd als 'Noorder IJplas' terwijl het Cornelis Douwesterrein hier ook onderdeel van is. Daarnaast wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor blijvende brede communicatie in en om het zoekgebied. De stukken is daarom een kaart opgenomen om hierin ondubbelzinnig te zijn en is de tekst kritisch doorgelopen op de benaming van het gebied. Tenslotte is toegevoegd dat de gemeente in het proces nadrukkelijk toeziet op de communicatie

Met track changes zijn de voorgestelde aanpassingen opgenomen. Ik heb ze geel gemarkeerd. Er zijn op details kleine aanpassingen doorgevoerd die niet geel zijn: die zijn voor de kwaliteit van het stuk wenselijk volgens mij maar staan veelal los of een detail in het licht van de genoemde kern.

Proces
Afgesproken is dat het participatieplan niet in komend college wordt behandeld maar het college daarop. Daarvoor zou ik jullie graag vragen een reactie op de tekstvoorstellen te geven uiterlijk komende maandag 7 juni tegen de middag.

[redacted] gaf aan het stuk te kunnen begeleiden; ik heb [redacted] voor de volledigheid hier toegevoegd omdat hij het proces van het totaal van de stukken beheert.

Afsluitend denk ik dat de toevoegingen waardevol zijn. Het voegt een aantal expliciete elementen en verduidelijking toe die in lijn is met de gemeentelijke aanpak op basis van zowel de intentieovereenkomst als de recente besluitvorming in de raad.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email [redacted]r@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van 1 juni 2021

Portefeuille

Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid

Agendapunt

<*automatisch*>

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het participatieplan Coöperatieve windmolens Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein.
2. Kennis te nemen van het vervolgproces aangaande de ontwikkeling van windenergie in het gebied en de rol van de gemeente hierin.
3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het participatieplan en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van windenergie in het gebied.
4. In te stemmen met de brief waarin de gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad geïnformeerd worden over het participatieplan

Reden spoed

n.v.t.

Kernboodschap

Het college van B&W stemt in met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines in het gebied rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein (CD). Het participatie plan is opgesteld in het kader van de intentieovereenkomst die het college heeft afgesloten met beide coöperaties. In de intentieovereenkomst is afgesproken dat een participatieplan wordt opgesteld waarin beschreven is op welke wijze bewoners en bedrijven in en om het gebied betrokken worden bij de ontwikkeling van windmolens en hoe zij de ~~kans krijgen~~ actief mee kunnen ~~te~~ doen of aan de energietransitie. In het proces worden vragen en zorgen over de gevolgen van windturbines geïnventariseerd. Dit proces staat open voor alle aspecten die betrokken worden bij het kiezen van plekken voor windturbines. Vervolgens worden onderzoeken uitgevoerd gericht op de vragen en zorgen, naast de wettelijke vereiste onderzoeken. Dit vormt de basis waarop initiatiefnemers in overleg met de omgeving een keuze maken voor een uitgewerkt plan voor windturbines in het gebied. Het college verlangt een milieueffectrapportage voor het initiatief en stelt, op basis van de inventarisatie van zorgen en vragen, een kader voor deze rapportage op. Volgend op het participatieproces kan besluitvorming plaatsvinden over de resultaten van de onderzoeken en het participatieproces.

Portefeuille Gemeente Amsterdam

Agendapunt College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van <datum>

Bestuurlijke achtergrond

Ontwikkelstrategie Haven-Stad
De gemeenteraad heeft op 21 december 2017 de Ontwikkelstrategie Haven-Stad vastgesteld (bd 2017 – 013059). In de Ontwikkelstrategie zijn als uitwerking van de Transformatiestrategie Haven-Stad de voorwaarden en mogelijkheden voor ontwikkeling van Haven-Stad uitgewerkt. Hierbij zijn de ambities verhoogd, ingezet wordt op:

- verdere verdichting met 40.000 tot 70.000 woningen,
- een mengstrategie die extra banen creëert,
- een mobiliteitsshift van auto naar OV en fiets,
- het hanteren van de duurzaamheidsdoelstellingen voor 2040.

Windvisie, ~~en~~ de Routekaart Amsterdam Klimaat Neutraal, en ~~(als basis voor~~ Ruimtelijke Energiestrategie Amsterdam~~)~~
Amsterdam wil een wezenlijke bijdrage leveren aan het halen van de klimaatdoelstellingen van Parijs, en heeft daarom de ambitie de CO_2 uitstoot in Amsterdam terug te dringen met 55% in 2030 en 95% in 2050. In de Routekaart Amsterdam Klimaat Neutraal 2050, vastgesteld door de Gemeenteraad in 2020, heeft Amsterdam zichzelf opgelegd om 50MW extra op te wekken door windturbines op het land (boven op de 100 MW die reeds vergund is in Westpoort) en 250 MW door zon (1 miljoen zonnepanelen). Dat betekent dat binnen de stadsgrenzen ruimte gevonden moet worden voor 17 extra windmolens van 2 tot 3 MW. In Amsterdam is slechts beperkt ruimte om 50 MW aan windenergie op te wekken. In de Windvisie (vastgesteld door de Gemeenteraad in 2012) is de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein(CD) ~~-~~ samen met het havengebied als meest kansrijk zoekgebied voor windmolens bestemd. Ze vormen voor het college belangrijke plaatsen om de winddoelstelling te halen en komen zodoende terug in de Concept RES~~.~~ als zoekgebied 2. In de raadsvergadering van 27 mei jl. is dit zoekgebied wederom als voorkeursgebied voor windenergie bevestigd door de raad.

Toetsingskader Noorder IJplas 31 maart 2021
De gemeenteraad heeft op 31 maart 2021 ingestemd met het Toetsingskader Noorder IJplas. Doel van het toetsingskader is om de ontwikkeling van de Noorder IJplas als toekomstig stadspark van Haven-Stad in goede banen te leiden. Het bevestigt ~~en verruimt~~ het deel van het zoekgebied voor de Noorder IJplas voor de plaatsing van windturbines ~~en zonnepanelen~~ conform het beleid en de doelstellingen die in de Windvisie 2012 en de Routekaart Amsterdam Klimaat Neutraal zijn vastgelegd. Daarbinnen kan nader onderzoek naar een ~~veilige en landschappelijk~~zorgvuldig ingepaste plaatsing van windturbines plaatsvinden.

Commented [redacted] Ik zou hier zin toevoegen die uitlegt, dat CD terrein niet in toetsingskader zit, maar dat dit niet betekent dat het daarom een ander proces doorloopt dan NoorderIJplas.

Intentieovereenkomst 5 coöperaties en gemeente Amsterdam 8 juli 2020
Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van windturbines in Amsterdam Noord. De intentieovereenkomst is getekend op 8 juli 2020 door 4 burgerenergiecoöperaties, verenigd in Amsterdam Wind en bedrijvencoöperatie NDSM Energie. Deze initiatiefnemers hebben de gemeente Amsterdam benaderd met een 100% coöperatief initiatief om windenergie te ontwikkelen in het gebied van de Noorder IJPlas/CD. Dit gebied is in de gemeentelijke structuurvisie Windvisie 2012 aangewezen als 'ruimtelijk gewenst/ kansrijk' voor windenergie. In de periode voor 2020 waren er reeds afspraken voor de ontwikkeling van windenergie met een deel van deze partijen, dit kon echter niet gerealiseerd worden als gevolg van het toenmalige provinciale beleid. Inmiddels is de mogelijkheid er wel. In de overeenkomst spreekt de gemeente de intentie uit planologische medewerking te

Commented [redacted] Ik zou geen afkorting gebruiken, maar het telkens uitschrijven.

verlenen aan het initiatief onder een aantal voorbehouden. Op basis van de afspraken in de intentieovereenkomst wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin de medewerking, afhankelijk van de uitvoering van de intentieovereenkomst wordt vastgelegd. In de intentieovereenkomst is afgesproken dat de initiatiefnemers het initiatief uitwerken middels een participatieproces waarbij belanghebbenden zoals omwonenden betrokken worden. Daartoe wordt op grond van artikel 4 van de intentieovereenkomst een participatieplan door de initiatiefnemers opgesteld en aan de gemeente voorgelegd ter goedkeuring.

Bestuurlijke prioriteit
Het participatieplan sluit aan bij de afspraken die in het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' zijn gemaakt over de energietransitie.

Wettelijke grondslag
Artikel 160, eerste lid onder a Gemeentewet
Het college is bevoegd het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren.

Artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet
Het college is bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten.

Art 169 Gemeentewet
Het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de Gemeenteraad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur (lid 1). Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft (lid 2).

Onderbouwing besluit

Ad 1. In te stemmen met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein.
Amsterdamse coöperaties hebben het initiatief genomen windenergie te ontwikkelen in het gebied Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein. In de Windvisie van 2012 is het gebied al aangemerkt als kansrijk en wenselijk gebied voor windturbines. Dit gebied is volgend op de Windvisie in de Amsterdamse RES opgenomen als voorkeursgebied voor windenergie (mei 201).

Figuur zoekgebied windenergie Noorder IJplas/CD terrein

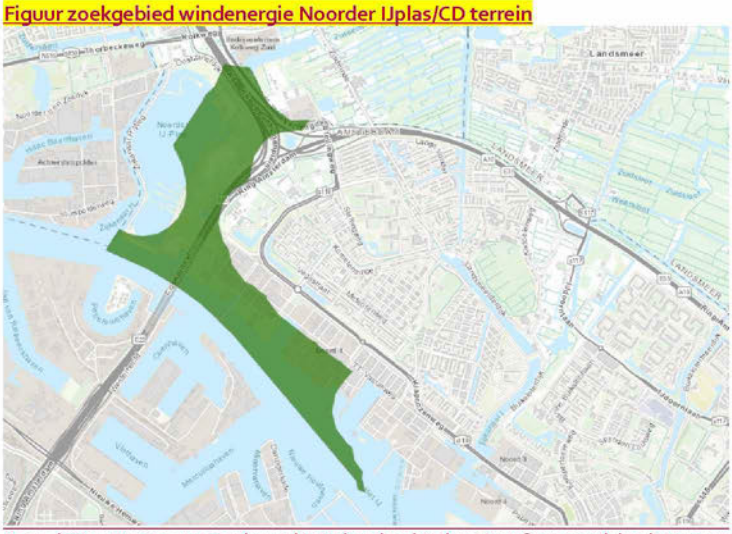

Bron: https://maps.amsterdam.nl/windzoekgebieden/ (conform raadsbesluit 27 mei 2021)

Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst met de coöperaties Amsterdam Wind en NDSM Energie voor het realiseren van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwes terrein. In deze overeenkomst is opgenomen dat de coöperaties in samenspraak met bewoners en belanghebbenden een participatieplan opstellen en dat dit plan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het college. In het participatieplan moet worden aangegeven op welke wijze bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de planvorming voor de windturbines en op welke wijze zijn (financieel) hierin kunnen participeren. Volgend op het afsluiten van de intentieovereenkomst hebben de initiatiefnemers in de afgelopen periode het participatieplan opgesteld. Daartoe hebben zij overleg gevoerd met de omgeving. Zij hebben bewoners en bedrijven bij en rondom de Noorder IJplas /Cornelis Douwes hierover geïnformeerd en uitgenodigd, zowel schriftelijk als via digitale mediakanalen. Vanwege de corona pandemie heeft dit voornamelijk digitaal plaatsgevonden. De initiatiefnemers hebben de ruime omgeving zowel binnen als buiten Amsterdam schriftelijk en digitaal uitgenodigd, om kennis te nemen van het concept van het plan. Het concept is toegelicht en besproken op een (vanwege de coronapandemie online) bijeenkomst. De reacties die de initiatiefnemers hebben ontvangen en/of gekregen zijn in de concept versie verwerkt die eind 2020 aan de gemeente is toegezonden. Naar aanleiding van de aanvullende besprekingen met de initiatiefnemers, een aantal verduidelijkende vragen van de gemeente en de door de raad aangenomen moties over de ontwikkeling van windenergie bij de behandeling van de concept RES in de raad van 10 februari 2021, is eind maart 2021 een aangepaste participatieplan ter goedkeuring ingediend bij de gemeente.

Belangrijke aanscherpingen in deze laatste versie zijn~~is dat~~

- initiatiefnemers hebben expliciet gemaakt dat zij ernaar streven met de omgeving gezamenlijk de stappen in de uitwerking te zetten: het inventariseren van vragen en zorgen, het kiezen van scenario's, het kennisnemen van

onderzoeken en bespreken van een voorkeur voor inrichting
- het doorlopen van een m.e.r. is onderdeel van het vervolgproces ~~is en dat~~
- er rekening wordt gehouden met mensen die digitaal minder bedreven zijn onder meer door het organiseren van fysieke bijeenkomsten als onderdeel van de participatie.

Inhoud van het participatieplan:
Zoals in de intentieovereenkomst afgesproken bevat het participatieplan:
- de wijze waarop belanghebbenden geïnformeerd worden over ontwikkeling, voortgang en keuzes van het initiatief
- de wijze waarop belanghebbenden betrokken kunnen zijn bij de ontwikkeling en inbreng kunnen leveren op te maken keuzes of te zetten stappen
- de wijze waarop burgers en bedrijven in de omgeving financieel kunnen mee-investeren en/of —profiteren;
- de omgang met revenuen die jaarlijks voor investering in of voor de omgeving beschikbaar zijn en de wijze waarop in overleg met belanghebbenden de besteding wordt bepaald.

De laatste 2 onderdelen zijn beperkt tot de wijze waarop deze worden uitgewerkt aangezien de inhoudelijke uitwerking pas zinvol is als het project is uitgewerkt. Dit is lijn met de afspraken in de intentieovereenkomst.

Uitwerking informeren van belanghebbenden: de vormen waarin belanghebbende worden geïnformeerd, specifiek voor de komende fase waarin het project concreet wordt gemaakt tot aan het indienen van een vergunningsaanvraag:
- Omgevingsberaden (in feite een soort werk-/klankbordgroep)
- Periodieke informatiebijeenkomsten
- Periodieke nieuwsbrief en algemene informatie digitaal via onder meer de website van de coöperaties en socials (zoals Facebook)
- Op aanvraag (via een aangemaakt emailadres)
- Mensen die liever schriftelijk worden geïnformeerd krijgen de gelegenheid dit aan te geven

Betrokkenheid belanghebbenden bij de uitwerking van het windinitiatief: de wijze waarop belanghebbenden betrokken (kunnen) zijn is uitgewerkt in het plan en vindt plaats via genoemde bewonersberaden en informatiebijeenkomsten. Hierin worden vragen en zorgen geïnventariseerd, keuzes voor de concretisering van het plan voorgelegd en besproken. In opeenvolgende bijeenkomsten wordt het plan concreter gemaakt op basis van scenario's en onderzoeksresultaten. Dit gebeurt aan de hand van 4 thema's (1. ruimtelijke inpassing, 2. geluid en schaduw, 3. natuur en ecologie en 4. financiële participatie en lokaal profijt) In het plan is aangegeven welke mate van zeggenschap van toepassing is bij de genoemde thema's.

De gemeente legt een zgn. Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van de initiatiefnemers ter inzage na de eerste inventarisatie van zorgen en vragen. Dit is het kader voor de milieueffectrapportage. Dit vullen wij aan waar nodig met onderwerpen die wij nodig achten voor besluitvorming, waaronder een Health Impact Assessment (HIA) In deze zienswijzefase kan eenieder, ongeacht deelname aan bijeenkomsten, suggesties, vragen en zorgen doen. De gemeente stelt volgend daarop de definitieve NRD vast. Daarmee is geborgd dat het proces open staat voor een ieder om zijn of haar vragen en zorgen over de gevolgen op de omgeving op tafel te leggen. De volledigheid van de milieuffectrapportage wordt beoordeeld aan de hand van de NRD.

Financiele participatie: uit het plan wordt duidelijk dat iedereen die dat wenst lid kan worden van de coöperaties en mee kan investeren en daarmee -profiteren, ook inwoners en bedrijven uit de buurgemeenten. Specifiek is er aandacht voor mee-investeren voor mensen met een kleine beurs.

Er komt een omwonendenregeling gericht op financieel voordeel specifiek voor bewoners uit de directe omgeving die wordt uitgewerkt in omgevingsberaad. Daarnaast wordt aangegeven dat er een omgevingsfonds wordt ingericht, de wijze van invulling en besteding is onderwerp van één van de omgevingsberaden. In het omgevingsberaad worden afspraken gemaakt over beheer en afbaken van de bestemming van de gelden in het fonds.

Het plan bevat hiermee alle elementen die zijn afgesproken in de intentieovereenkomst.

Reacties belanghebbenden (bewoners en buurgemeenten) op het (concept) participatieplan
Eén van de centrale belanghebbenden zijn de bewoners van het Zijkanaal H. In diverse gesprekken tussen de initiatiefnemers en de bewonersvereniging volgend op de afronding van het participatieplan is de samenwerkingsvorm in de participatie besproken. Het resultaat is door de initiatiefnemers toegevoegd aan het voorliggende participatieplan. De bewonersvereniging benadrukt dat zij geen voorstander is van windturbines nabij het Zijkanaal H. Deelname aan het participatieproces gestart door de initiatiefnemers kan niet worden opgevat als draagvlak of steun voor het initiatief. Daarnaast geeft de bewonersvereniging aan dat zij van de gemeente verwachten dat zij geen zoekgebieden voor windenergie laat vallen vanwege weerstand of omdat participatie niet tot stand komt en impliciet of expliciet het participatietraject bij de Noorder IJplas/ CD terrein als reden of aanleiding zien ~~dit~~ onderhavig zoekgebied te handhaven.

Ambtelijk is het concept participatieplan besproken met de buurgemeenten (Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer). Door deze gemeenten is met name aandacht gevraagd voor het beoordeling van de gevolgen op plannen en projecten van de buurgemeenten, het betrekken en informeren van bewoners in de buurgemeenten en het zoveel mogelijk beperken van gevolgen in de buurgemeenten. Deze reacties zijn doorgegeven aan de initiatiefnemers en verwerkt in het voorliggende plan. Kern hiervan is dat het participatieplan belanghebbenden uit de buurgemeenten op dezelfde wijze betrekt als belanghebbenden uit Amsterdam en dat rekening wordt gehouden met plannen van de buurgemeenten.

Ad 2 . te nemen van het vervolgproces aangaande de ontwikkeling van windenergie in het gebied en de rol van de gemeente hierin
De ontwikkeling van windenergie in een zoekgebied vindt plaats conform de uitwerking in de bijlage 3 van het participatieplan. Kern hiervan is dat nadat de gemeente het zoekgebied voor windenergie heeft aangewezen en dat vervolgens de ontwikkeling van het project een particulier initiatief betreft. Voor het initiatief van de NIJP/CD terrein geldt daarbij als voorwaarde dat de uitwerking van het initiatief pas plaats na de instemming van het college met het participatieplan. In het participatieplan is benoemd welke stakeholders betrokken worden bij de verdere uitwerking van de plannen. Deze uitwerking vindt plaats door het onderzoeken van verschillende scenario's die besproken worden met deelnemers aan omgevingsberaden. Onderdeel van de scenario's is het krijgen van inzicht, mede door inzet van externe experts, in de gevolgen voor de leefomgeving (3d, visualisaties,, geluid, slagschaduw), natuur en de koppelkansen voor natuur. Ook is een m.e.r. onderdeel van de projectuitwerking. Tijdens de uitvoering

wordt de voortgang door de gemeente gemonitord en wordt ~~zodat~~ (achteraf) verantwoording gevraagd aan de initiatiefnemers kan worden afgelegd over de uitvoering van het planproces. Deze opzet leidt ertoe dat:

- Iedereen die dat wenst geïnformeerd wordt over de achtergrond, voortgang en keuzes ten aanzien van het initiatief
- Er ruimte is, zoals vereist, voor het open bespreken van de te maken keuzes en achtergronden van (on)mogelijkheden voor windenergie
- Iedereen die dat wenst actief betrokken wordt bij het uitwerken van te onderzoeken scenario's van windturbineopstellingen, inzicht krijgt in de gevolgen van de verschillende scenario's in de vorm van bijvoorbeeld geluid en landschap en vervolgens betrokken wordt bij de keuze voor de concrete uitwerking van het initiatief

De betrokkenheid van de gemeente bij de verdere uitvoering betreft:

- inbreng van informatie en kennis vanuit de gemeente op verzoek van de participanten;
- zorgdragen van afstemming met andere plannen en projecten in en om het gebied;
- vanuit de rol als bevoegd gezag een belangenafweging maken op basis van de nog in te dienen vergunningaanvraag voor een uitgewerkte plan;
- indien gewenst aanvullende expertise of informatie beschikbaar stellen voor het participatieproces met belanghebbenden.

Het proces dat een vorm van joint fact finding is, krijgt zoals aangegeven een formeel kader vanuit de NRD die onderdeel is van het milieueffectrapport (MER) dat de gemeente verlangdt. Parallel aan het traject vindt in Amsterdam maar ook landelijk continue ontwikkeling plaats van kennis en inzichten ten aanzien van windenergie. In het traject is? gelegenheid inzichten ten aanzien van windenergie te betrekken aangezien besluitvorming over de concrete inpassing volgt op het doorlopen participatietraject.

Naast de~~ze~~ betrokkenheid in het proces is het gewenst vanuit de gemeente te communiceren over het initiatief en de voortgang. De uitvoering vindt plaats binnen het kader van gemeentelijk beleid ten aanzien van klimaat energie. en de procedure voor het milieueffectrapport. Daarbij is het wenselijk te communiceren over de achtergrond van de ontwikkeling, het proces dat de gemeente daarbij hanteert en de voortgang ervan. Informatie over de mogelijkheden om betrokken te zijn is hier onderdeel van. De betrokkenheid van en communicatie door de gemeente ziet er als volgt uit:

- De gemeente communiceert via de gemeentelijke website over de instemming met het participatieplan
- De gemeente voert overleg met de initiatiefnemers over de uitvoering en voortgang van de activiteiten in het participatieplan
- De gemeente overlegt met initiatiefnemers periodiek over de communicatieactiviteiten om te waarborgen dat deze zich blijft richten op belanghebbenden in het zoekgebied en in de ruime omgeving
- De gemeente neemt in principe deel aan bijeenkomsten in het kader van het participatieplan als toehoorder, eventueel wordt op verzoek inbreng geleverd bijvoorbeeld in de vorm van het beschikbaar stellen van kennis binnen de gemeente of in de vorm van een toelichting op een relevant onderwerp
- De gemeente voert overleg met de buurgemeenten over de voortgang en betrekt de initiatiefnemers bij overleg om de buurgemeenten inzake potentiële gevolgen voor plannen en projecten in de buurgemeenten
- De gemeente communiceert via in ieder geval de gemeentelijke website over het

Commented [redacted] Zin loopt niet

Commented [redacted] Die?

Commented [redacted] Ik vind deze zin wat vaag. Volgens mij willen we hier de geruststelling geven dat lessen uit de reflectiefase ook meegenomen kunnen worden. Ik zou dat hier ook expliciet benoemen.

project en het proces ~~(conform het proces beschreven in de bijlage)~~.
Als de initiatiefnemers het plan hebben uitgewerkt wordt dit middels een vergunningaanvraag aan de gemeente voorgelegd. De gemeente zal hier eveneens over communiceren en aanvullend een publieksbijeenkomst organiseren waarin op uitnodiging van de gemeente de initiatiefnemers en eventuele participanten het proces en de resultaten ervan toelichten. De gemeente geeft hier een toelichting op de procedure die van toepassing is op de behandeling van de aanvraag.

Ad 3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het participatieplan en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van windenergie in het gebied.
In bijgaande raadsinformatiebrief wordt een korte samenvatting van de inhoud van het participatieplan gegeven en wordt geschetst hoe het vervolgproces met betrekking tot de planvorming er uit ziet voor de realisatie van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesgebied. In de raadsinformatiebrief wordt ook aangegeven dat de inhoud van drie moties die zijn aangenomen door de gemeenteraad bij het bespreken van de Reactienota RES Noord-Holland Zuid en die betrekking hebben op het participatieproces zijn meegenomen in het participatieplan.

Ad 4. In te stemmen met de brief waarin de gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad geïnformeerd worden over het participatieplan
In de bijgaande brieven worden de drie omliggende gemeenten geïnformeerd over het besluit van het college om het participatieplan vast te stellen. En wordt aangegeven dat in het planproces er geen onderscheid wordt gemaakt tussen belanghebbenden en bewoners binnen en buiten de gemeentegrens van Amsterdam.

Participatie
Bewoners en belanghebbenden zijn betrokken bij het opstellen van het participatieplan. Het participatieplan beschrijft hoe in de vervolgfase bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de realisatie van de windturbines.

Financiële onderbouwing
De bijdrage van de gemeente aan het participatie- en communicatieproces vindt plaats vanuit het beschikbare programmabudget Haven-Stad 2021 en 2022.

Communicatie

Binnen de gemeente

opnemen in besluitenlijst

Buiten de gemeente

Documenten

Registratienr.	Naam
<*automatisch*>	Bijlage 1 Participatieplan coöperatieve windmolens NIJP_CD terrein Bijlage 2 Raadsinformatiebrief participatieplan coöperatieve windmolens NIJP_CD terrein

Portefeuille Gemeente Amsterdam

Agendapunt College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van <datum>

	Bijlage 3 Informatiebrief participatieplan gemeente Landsmeer Bijlage 4 Informatiebrief participatieplan gemeente Zaanstad Bijlage 5 Informatiebrief participatieplan gemeente Oostzaan Bijlage 6 Commissieflap RO TKN 30 juni 2021

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Ruimte en Duurzaamheid, [redacted], [redacted]@amsterdam.nl , 06[redacted]

Besluit college van burgemeester en wethouders

<*automatisch, na afloop vergadering*>

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 7 Jun 2021 15:03:20 +0100
To: "[redacted]@ponderaconsult.com>;[redacted]"
[redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Re: 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (004).docx
Attachments: 20210607 concept 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied_MTK_JK_MO.docx

Bij deze!
De raadinformatiebrief ga ik nu bekijken.

[redacted]
Communicatieadviseur

Ruimte en Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 6 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl
Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 15:59:44
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (004).docx

Hoi [redacted]

Ik ben met de suggesties van [redacted] bezig: zou jij mij jou opmerkingen alvast kunnen sturen? Ik weet namelijk van [redacted] een aantal punten die ik kan verwerken maar ik weet niet precies de plek! 😊

Groetjes
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 15:20
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>;[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (004).docx

Dag [redacted]

Ik heb je mijn reactie toegestuurd. Ik ga in het stuk voor de wethouder niets meer wijzigen. Dus graag mijn opmerkingen verwerken en dan een eindversie die ik naar de wethouder en de stadsdeelbestuurder kan doorzetten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]**@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 14:34

Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (004).docx

Hoi [redacted]

ik heb nog een paar kleine suggesties; ik hoop dat Barn ze kan meenemen in zijn stuk naar V.Doornick en Groenewoud:

- Het kader stellen heb ik in de kernboodschap nu verwerkt (en nog steeds onder fde 100 woorden 😊)
- Verwijzing reflectiefase had ik gedaan onder ad-2 maar zonder expliciet naar de reflectiefase te verwijzen😊. Maar ik heb nu een klein stukje toegevoegd (een deelzin) met track changes
- Stelligheid/alles bespreekbaar: dat zit ondermeer in het 2e aandachtstreepje onder ad-2 al opgenomen

Groetjes
[redacted]

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van 1 juni 2021

Portefeuille: Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid

Agendapunt: *<automatisch>*

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het participatieplan Coöperatieve windmolens Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein.
2. Kennis te nemen van het vervolgproces aangaande de ontwikkeling van windenergie in het gebied en de rol van de gemeente hierin.
3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het participatieplan en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van windenergie in het gebied.
4. In te stemmen met de brief waarin de gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad geïnformeerd worden over het participatieplan

Reden spoed

n.v.t.

Kernboodschap

Het college van B&W stemt in met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines in het gebied rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein (CD). Het participatie-plan is opgesteld in het kader van de intentieovereenkomst die het college heeft afgesloten met beide coöperaties. In de intentieovereenkomst is afgesproken dat een participatieplan wordt opgesteld waarin beschreven is op welke wijze bewoners en bedrijven in en om het gebied betrokken worden bij de ontwikkeling van windmolens en hoe zij ~~de kans krijgen~~ actief mee kunnen ~~te~~ doen ~~of~~ aan de energietransitie. In het proces, zoals beschreven in het participatieplan, ~~-~~worden alle vragen en zorgen over de gevolgen van windturbines geïnventariseerd. ~~Dit proces staat open voor alle aspecten die betrokken worden bij het kiezen van plekken voor windturbines.~~ Vervolgens worden onderzoeken uitgevoerd, gericht op de genoemde vragen en zorgen, naast de wettelijke vereiste onderzoeken. Dit vormt de basis waarop initiatiefnemers in overleg met de omgeving een keuze maken voor locaties en een uitgewerkt plan voor windturbines in het gebied. Het college verlangt een milieueffectrapportage voor het initiatief en stelt, op basis van de inventarisatie van zorgen en vragen, een kader voor deze rapportage op. Volgend op het participatieproces kan besluitvorming plaatsvinden over de resultaten van de onderzoeken en het participatieproces.

Commented [redacted]1]: Deze zin voegt niets toe. Voorstel om samen te voegen met zin hiervoor.

Commented [redacted] Het gaat om een ruimtelijk besluit, gebaseerd op de resultaten uit het onderzoek. Toch? @[redacted] graag laatste check.

Portefeuille Gemeente Amsterdam

Agendapunt College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van <datum>

Bestuurlijke achtergrond

Ontwikkelstrategie Haven-Stad
De gemeenteraad heeft op 21 december 2017 de Ontwikkelstrategie Haven-Stad vastgesteld (bd 2017 – 013059). In de Ontwikkelstrategie zijn als uitwerking van de Transformatiestrategie Haven-Stad de voorwaarden en mogelijkheden voor ontwikkeling van Haven-Stad uitgewerkt. Hierbij zijn de ambities verhoogd, ingezet wordt op:

- verdere verdichting met 40.000 tot 70.000 woningen,
- een mengstrategie die extra banen creëert,
- een mobiliteitsshift van auto naar OV en fiets,
- het hanteren van de duurzaamheidsdoelstellingen voor 2040.

Windvisie, ~~en~~ de Routekaart Amsterdam Klimaatn ~~N~~eutraal, en ~~(als basis voor~~ Regionale ~~uimtelijke~~ Energiestrategie 1.0 Noord-Holland Zuid~~Amsterdam)~~
Amsterdam wil een wezenlijke bijdrage leveren aan het halen van de klimaatdoelstellingen van Parijs, en heeft daarom de ambitie de CO_2 uitstoot in Amsterdam terug te dringen met 55% in 2030 en 95% in 2050. In de Routekaart Amsterdam Klimaat ~~N~~neutraal 2050, vastgesteld door de Gemeenteraad in 2020, heeft Amsterdam ~~zichzelf~~ de ambitie vastgelegd om voor 2030 minstens >50MW extra vermogen windenergie te realiseren ten opzichte van de situatie in de zomer 2019 (totaal minstens 127 MW vermogen windenergie in 2030) ~~opgelegd om 50MW extra op te wekken door windturbines op het land (boven op de 100 MW die reeds vergund is in Westpoort)~~ en 550~~250~~ MW door zon in 2030 (400 MW op grote daken en 150MW op kleine daken). ~~(1 miljoen zonnepanelen).~~ De vergunningen moeten conform nationaal klimaatakkoord voor 2025 zijn verleend.
~~Dat betekent dat binnen de stadsgrenzen ruimte gevonden moet worden voor 17 extra windmolens van 2 tot 3 MW. In Amsterdam is slechts beperkt ruimte om 50 MW aan windenergie op te wekken.~~ In de Windvisie (vastgesteld door de Gemeenteraad in 2012) is de Noorder IJplas~~/Cornelis Douwesterrein(CD)~~ samen met het havengebied als meest kansrijk zoekgebied voor windmolens bestemd. ~~Ze vormen voor het college belangrijke plaatsen om de winddoelstelling te halen~~Dit zoekgebied is door de gemeenteraad bevestigd als zoekgebied in de concept Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ. ~~en komen zodoende terug in de Concept RES. als zoekgebied 2.~~ In de raadsvergadering van 27 mei jl. is dit zoekgebied wederom als voorkeursgebied voor windenergie bevestigd door de raad in de RES 1.0.

Toetsingskader Noorder IJplas 31 maart 2021
De gemeenteraad heeft op 31 maart 2021 ingestemd met het Toetsingskader Noorder IJplas. Doel van het toetsingskader is om de ontwikkeling van de Noorder IJplas als toekomstig stadspark van Haven-Stad in goede banen te leiden. Het bevestigt ~~en verruimt~~ het deel van het zoekgebied voor de Noorder IJplas voor de plaatsing van windturbines ~~en zonnepanelen~~ conform het beleid en de doelstellingen die in de Windvisie 2012 en de Routekaart Amsterdam Klimaatn ~~N~~eutraal zijn vastgelegd. Daarbinnen kan nader onderzoek naar een ~~veilige en landschappelijk~~zorgvuldig ingepaste plaatsing van windturbines plaatsvinden.

Intentieovereenkomst 5 coöperaties en gemeente Amsterdam 8 juli 2020
Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van windturbines in Amsterdam Noord. De intentieovereenkomst is

getekend op 8 juli 2020 door 4 burgerenergiecoöperaties, verenigd in Amsterdam Wind en bedrijvencoöperatie NDSM Energie. Deze initiatiefnemers hebben de gemeente Amsterdam benaderd met een 100% coöperatief initiatief om windenergie te ontwikkelen in het gebied van de Noorder IJPlas/CD. Dit gebied is in de gemeentelijke structuurvisie Windvisie 2012 aangewezen als 'ruimtelijk gewenst/ kansrijk' voor windenergie. In de periode voor 2020 waren er reeds afspraken voor de ontwikkeling van windenergie met een deel van deze partijen, Dit kon echter niet gerealiseerd worden, als gevolg van het toenmalige provinciale beleid. Inmiddels is de mogelijkheid er wel. In de overeenkomst spreekt de gemeente de intentie uit planologische medewerking te verlenen aan het initiatief onder een aantal voorbehouden. Op basis van de afspraken in de intentieovereenkomst wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin de medewerking, afhankelijk van de uitvoering van de intentieovereenkomst wordt vastgelegd. In de intentieovereenkomst is afgesproken dat de initiatiefnemers het initiatief uitwerken middels een participatieproces waarbij belanghebbenden zoals omwonenden betrokken worden. Daartoe wordt op grond van artikel 4 van de intentieovereenkomst een participatieplan door de initiatiefnemers opgesteld en aan de gemeente voorgelegd ter goedkeuring.

Bestuurlijke prioriteit

Het participatieplan sluit aan bij de afspraken die in het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' zijn gemaakt over de energietransitie.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid onder a Gemeentewet
Het college is bevoegd het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren.

Artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet
Het college is bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten.

Art 169 Gemeentewet
Het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de Gemeenteraad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur (lid 1). Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft (lid 2).

Onderbouwing besluit

Ad 1. In te stemmen met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein.

Amsterdamse coöperaties hebben het initiatief genomen windenergie te ontwikkelen in het gebied Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein. In de Windvisie van 2012 is het gebied al aangemerkt als kansrijk en wenselijk gebied voor windturbines. Dit gebied is volgend op de Windvisie in de ~~Amsterdamse~~ RES NHZ opgenomen als Amsterdams voorkeursgebied voor windenergie (mei 2021).

Portefeuille

Agendapunt

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van <datum>

Figuur zoekgebied windenergie Noorder IJplas/CD terrein

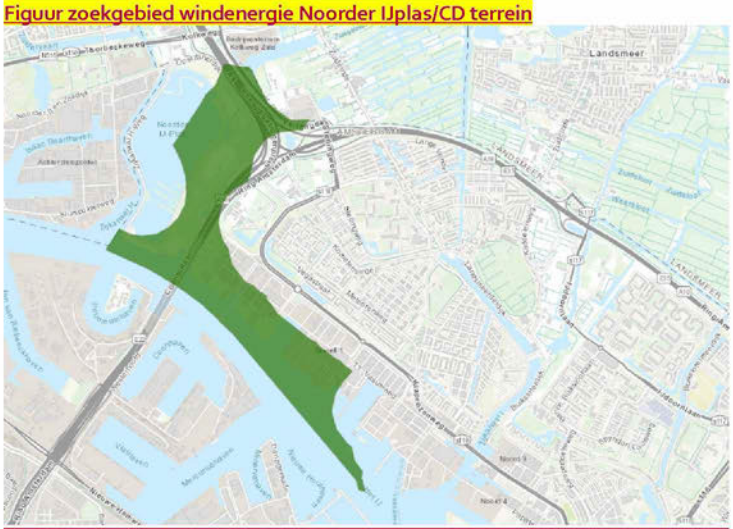

Bron: https://maps.amsterdam.nl/windzoekgebieden/ (conform raadsbesluit 27 mei 2021)

Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst met de coöperaties Amsterdam Wind en NDSM Energie voor het realiseren van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwes terrein. In deze overeenkomst is opgenomen dat de coöperaties in samenspraak met bewoners en belanghebbenden een participatieplan opstellen en dat dit plan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het college. In het participatieplan moet worden aangegeven op welke wijze bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de planvorming voor de windturbines en op welke wijze zijn ~~(financieel)~~ hierin (financieel) kunnen participeren. Volgend op het afsluiten van de intentieovereenkomst hebben de initiatiefnemers in de afgelopen periode het participatieplan opgesteld. Daartoe hebben zij overleg gevoerd met de omgeving. Zij hebben bewoners en bedrijven bij en rondom de Noorder IJplas /Cornelis Douwes hierover geïnformeerd en uitgenodigd, zowel schriftelijk als via digitale mediakanalen. Vanwege de corona pandemie heeft dit voornamelijk digitaal plaatsgevonden. De initiatiefnemers hebben de ruime omgeving zowel binnen als buiten Amsterdam schriftelijk en digitaal uitgenodigd, om kennis te nemen van het concept van het plan. Het concept is toegelicht en besproken op een (vanwege de coronapandemie online) bijeenkomst. De reacties die de initiatiefnemers hebben ontvangen en/of gekregen zijn in de concept-versie verwerkt die eind 2020 aan de gemeente is toegezonden. Naar aanleiding van de aanvullende besprekingen met de initiatiefnemers,

een aantal verduidelijkende vragen van de gemeente en de door de raad aangenomen moties over de ontwikkeling van windenergie bij de behandeling van de concept RES in de raad van 10 februari 2021, is eind maart 2021 een aangepaste participatieplan ter goedkeuring ingediend bij de gemeente.

Belangrijke aanscherpingen in deze laatste versie zijn~~is dat~~

- initiatiefnemers hebben expliciet gemaakt dat zij ernaar streven met de omgeving in Amsterdam en de buurgemeenten gezamenlijk de stappen in de uitwerking te zetten: het inventariseren van vragen en zorgen, het kiezen van scenario's, het kennisnemen van onderzoeken en bespreken van een voorkeur voor inrichting
- het doorlopen van een m.e.r. is onderdeel van het vervolgproces ~~is en dat~~
- er rekening wordt gehouden met mensen die digitaal minder bedreven zijn, onder meer door het organiseren van fysieke bijeenkomsten als onderdeel van de participatie.

Inhoud van het participatieplan:
Zoals in de intentieovereenkomst afgesproken bevat het participatieplan:

- de wijze waarop belanghebbenden geïnformeerd worden over ontwikkeling, voortgang en keuzes van het initiatief
- de wijze waarop belanghebbenden betrokken kunnen zijn bij de ontwikkeling en inbreng kunnen leveren op te maken keuzes of te zetten stappen
- de wijze waarop burgers en bedrijven in de omgeving financieel kunnen mee-investeren en/of —profiteren;
- de omgang met revenuen die jaarlijks voor investering in of voor de omgeving beschikbaar zijn en de wijze waarop in overleg met belanghebbenden de besteding wordt bepaald.

De laatste 2 onderdelen zijn beperkt tot de wijze waarop deze worden uitgewerkt aangezien de inhoudelijke uitwerking pas zinvol is als het project is uitgewerkt. Dit is lijn met de afspraken in de intentieovereenkomst.

Uitwerking informeren van belanghebbenden: de vormen waarin belanghebbenden worden geïnformeerd, specifiek voor de komende fase waarin het project concreet wordt gemaakt tot aan het indienen van een vergunningsaanvraag:

- Omgevingsberaden (in feite een soort werk-/klankbordgroep)
- Periodieke informatiebijeenkomsten
- Periodieke nieuwsbrief en algemene informatie digitaal via onder meer de website van de coöperaties en socials (zoals Facebook)
- Op aanvraag (via een aangemaakt emailadres)
- Mensen die liever schriftelijk worden geïnformeerd krijgen de gelegenheid dit aan te geven

Betrokkenheid belanghebbenden bij de uitwerking van het windinitiatief: de wijze waarop belanghebbenden betrokken (kunnen) zijn is uitgewerkt in het plan en vindt plaats via genoemde bewonersberaden en informatiebijeenkomsten. Hierin worden vragen en zorgen geïnventariseerd, keuzes voor de concretisering van het plan voorgelegd en besproken. In opeenvolgende bijeenkomsten wordt het plan concreter gemaakt op basis van scenario's en onderzoeksresultaten. Dit gebeurt aan de hand van 4 thema's (1. ruimtelijke inpassing, 2. geluid en schaduw, 3. natuur en ecologie en 4. financiële participatie en lokaal profijt) In het plan is aangegeven welke mate van zeggenschap van toepassing is bij de genoemde thema's.

Afgesproken is dat per zoekgebied een milieu effectrapportage opgesteld wordt. Als kader voor de milieueffectrapportage (MER) legt de gemeente een ~~De gemeente legt een~~ zgn. Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). ~~-~~van de initiatiefnemers ter inzage. Daarin wordt ingegaan op de ~~na de~~ eerste inventarisatie van zorgen en vragen en ~~. Dit is het kader voor de milieueffectrapportage. Dit vullen wij aan waar nodig met~~ op onderwerpen die wijvolgens het participatietraject nodig ~~achten~~zijn voor besluitvorming, waaronder een Health Impact Assessment (HIA). In deze zienswijzefase kan eenieder, ongeacht deelname aan bijeenkomsten, suggesties, vragen en zorgen inbrengen~~doen~~. De gemeente stelt volgend daarop de definitieve NRD vast. Daarmee is geborgd dat het proces open staat voor een ieder om zijn of haar vragen en zorgen over de gevolgen op de omgeving op tafel te leggen. Dit proces staat voor iedereen open, ook voor belanghebbenden uit buurgemeenten. De volledigheid van de milieuffectrapportage wordt beoordeeld aan de hand van de NRD.

Financiele participatie: uit het plan wordt duidelijk dat iedereen die dat wenst lid kan worden van de coöperaties en mee kan investeren en daarmee -profiteren, ook inwoners en bedrijven uit de buurgemeenten. Specifiek is er aandacht voor mee-investeren voor mensen met een kleine beurs.

Er komt een omwonendenregeling gericht op financieel voordeel specifiek voor bewoners uit de directe omgeving die wordt uitgewerkt in omgevingsberaad. Daarnaast wordt aangegeven dat er een omgevingsfonds wordt ingericht, de wijze van invulling en besteding is onderwerp van één van de omgevingsberaden. In het omgevingsberaad worden afspraken gemaakt over beheer en afbaken van de bestemming van de gelden in het fonds.

Het plan bevat hiermee alle elementen die zijn afgesproken in de intentieovereenkomst.

Reacties belanghebbenden (bewoners en buurgemeenten) op het (concept) participatieplan
Eén van de centrale belanghebbenden zijn de bewoners van het Zijkanaal H. In diverse gesprekken tussen de initiatiefnemers en de bewonersvereniging volgend op de afronding van het participatieplan is de samenwerkingsvorm in de participatie besproken. Het resultaat is door de initiatiefnemers toegevoegd aan het voorliggende participatieplan. De bewonersvereniging benadrukt dat zij geen voorstander is van windturbines nabij het Zijkanaal H. Deelname aan het participatieproces gestart door de initiatiefnemers kan niet worden opgevat als draagvlak of steun voor het initiatief.
Partijen verwachten van de gemeente, dat in het geval er ergens in de stad partijen niet aan tafel willen komen voor gesprekken over een zoekgebieden, dit geen reden mag zijn om een zoekgebied niet verder uit te werken of te onderzoeken.
~~Daarnaast geeft de bewonersvereniging aan dat zij van de gemeente verwachten dat zij geen zoekgebieden voor windenergie laat vallen vanwege weerstand of omdat participatie niet tot stand komt en impliciet of expliciet het participatietraject bij de Noorder IJplas/ CD terrein als reden of aanleiding zien dit onderhavig zoekgebied te handhaven.~~

Commented [redacted] ? wel of niet laten vallen?

Commented [redacted] Geherformuleerd in overleg met [redacted]

Ambtelijk is het concept participatieplan besproken met de buurgemeenten (Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer). Door deze gemeenten is met name aandacht gevraagd voor ~~het~~ beoordeling van de gevolgen op plannen en projecten van de buurgemeenten, het betrekken en informeren van bewoners in de buurgemeenten en het zoveel mogelijk beperken van gevolgen in de buurgemeenten. Deze reacties zijn doorgegeven aan de initiatiefnemers en verwerkt in het voorliggende plan. Kern hiervan is dat het

participatieplan belanghebbenden uit de buurgemeenten op dezelfde wijze betrekt als belanghebbenden uit Amsterdam en dat rekening wordt gehouden met plannen van de buurgemeenten.

Ad 2. te nemen van het vervolgproces aangaande de ontwikkeling van windenergie in het gebied en de rol van de gemeente hierin

De ontwikkeling van windenergie in een zoekgebied vindt plaats conform de uitwerking in de bijlage 3 van het participatieplan. Kern hiervan is dat nadat de gemeente het zoekgebied voor windenergie heeft aangewezen en dat vervolgens de ontwikkeling van het project een particulier initiatief betreft. Voor het initiatief van de NIJP/CD terrein geldt daarbij als voorwaarde dat de uitwerking van het initiatief pas plaatsvindt na de instemming van het college met het participatieplan. In het participatieplan is benoemd welke stakeholders betrokken worden bij de verdere uitwerking van de plannen. Deze uitwerking vindt plaats door het onderzoeken van verschillende scenario's die besproken worden met deelnemers aan omgevingsberaden. Onderdeel van de scenario's is het krijgen van inzicht, mede door inzet van externe experts, in de gevolgen voor de leefomgeving (3d, visualisaties,, geluid, slagschaduw), natuur en de koppelkansen voor natuur. Ook is een m.e.r. onderdeel van de projectuitwerking. -Tijdens de uitvoering wordt de voortgang door de gemeente gemonitord en wordt ~~zodat~~ (achteraf) verantwoording gevraagd aan de initiatiefnemers ~~kan worden afgelegd over~~ voor de uitvoering van het planproces. Deze opzet leidt ertoe dat:

- Iedereen die dat wenst geïnformeerd wordt over de achtergrond, voortgang en keuzes ten aanzien van het initiatief
- Er ruimte is, zoals vereist, voor het open bespreken van de te maken keuzes en achtergronden van (on)mogelijkheden voor windenergie
- Iedereen die dat wenst actief betrokken wordt bij het uitwerken van te onderzoeken scenario's van windturbineopstellingen, inzicht krijgt in de gevolgen van de verschillende scenario's in de vorm van bijvoorbeeld geluid en landschap en vervolgens betrokken wordt bij de keuze voor de concrete uitwerking van het initiatief

De betrokkenheid van de gemeente bij de verdere uitvoering betreft:

- inbreng van informatie en kennis vanuit de gemeente op verzoek van de participanten;
- zorgdragen van afstemming met andere plannen en projecten in en om het gebied;
- vanuit de rol als bevoegd gezag een belangenafweging maken op basis van de nog in te dienen vergunningaanvraag voor een uitgewerkte plan;
- indien gewenst aanvullende expertise of informatie beschikbaar stellen voor het participatieproces met belanghebbenden.

Het proces, dat een vorm van joint fact finding is, krijgt zoals aangegeven een formeel kader vanuit de NRD, die onderdeel is van het milieueffectrapport (MER) dat de gemeente verlangtd. Parallel aan het traject vindt in Amsterdam, maar ook landelijk, continue ontwikkeling plaats van kennis en inzichten ten aanzien van windenergie. In het traject gelegenheid inzichten ten aanzien van windenergie te betrekken aangezien besluitvorming over de concrete inpassing volgt op het doorlopen participatietraject.

Commented [redacted] Dit vind ik vaag, zou ik zo niet onderschrijven. Wat is de bedoeling?
Dit moet anders, is geen joint fact finding. Is gezamenlijk proces.
@[redacted] ajb herformuleren.

Commented [redacted] deze zin klopt niet

Naast deze betrokkenheid in het proces is het gewenst vanuit de gemeente te communiceren over het initiatief en de voortgang. De uitvoering vindt plaats binnen het kader van gemeentelijk beleid ten aanzien van klimaat energie. en de procedure voor het milieueffectrapport. -Daarbij is het wenselijk te communiceren over de achtergrond van

de ontwikkeling, het proces dat de gemeente daarbij hanteert en de voortgang ervan. Informatie over de mogelijkheden om betrokken te zijn is hier onderdeel van. De betrokkenheid van en communicatie door de gemeente ziet er als volgt uit:

- De gemeente communiceert via de gemeentelijke website over de instemming met het participatieplan
- De gemeente voert overleg met de initiatiefnemers over de uitvoering en voortgang van de activiteiten in het participatieplan
- De gemeente overlegt met initiatiefnemers periodiek over de communicatieactiviteiten om te waarborgen dat deze zich blijft richten op belanghebbenden in het zoekgebied en in de ruime omgeving
- De gemeente neemt in principe deel aan bijeenkomsten in het kader van het participatieplan als toehoorder, Eventueel wordt op verzoek inbreng geleverd bijvoorbeeld in de vorm van het beschikbaar stellen van kennis binnen de gemeente of in de vorm van een toelichting op een relevant onderwerp
- De gemeente voert overleg met de buurgemeenten over de voortgang en betrekt de initiatiefnemers bij overleg om de buurgemeenten inzake potentiële gevolgen voor plannen en projecten in de buurgemeenten
- De gemeente communiceert via in ieder geval de gemeentelijke website over het project en het proces ~~(conform het proces beschreven in de bijlage)~~.

Als de initiatiefnemers het plan hebben uitgewerkt wordt dit middels een vergunningaanvraag aan de gemeente voorgelegd. De gemeente zal hier eveneens over communiceren en aanvullend een publieksbijeenkomst organiseren waarin op uitnodiging van de gemeente de initiatiefnemers en eventuele participanten het proces en de resultaten ervan toelichten. De gemeente geeft hier een toelichting op de procedure die van toepassing is op de behandeling van de aanvraag.

Ad 3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het participatieplan en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van windenergie in het gebied.
In bijgaande raadsinformatiebrief wordt een korte samenvatting van de inhoud van het participatieplan gegeven en wordt geschetst hoe het vervolgproces met betrekking tot de planvorming er uit ziet voor de realisatie van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesgebied. In de raadsinformatiebrief wordt ook aangegeven dat de inhoud van drie moties die zijn aangenomen door de gemeenteraad bij het bespreken van de Reactienota RES Noord-Holland Zuid en die betrekking hebben op het participatieproces, zijn meegenomen in het participatieplan.

Ad 4. In te stemmen met de brief waarin de gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad geïnformeerd worden over het participatieplan
In de bijgaande brieven worden de drie omliggende gemeenten geïnformeerd over het besluit van het college om het participatieplan vast te stellen. En wordt aangegeven dat in het planproces er geen onderscheid wordt gemaakt tussen belanghebbenden en bewoners binnen en buiten de gemeentegrens van Amsterdam.

Participatie
Bewoners en belanghebbenden zijn betrokken bij het opstellen van het participatieplan. Het participatieplan beschrijft hoe in de vervolgfase bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de realisatie van de windturbines.

Financiële onderbouwing

Portefeuille Gemeente Amsterdam

Agendapunt College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van <datum>

De bijdrage van de gemeente aan het participatie- en communicatieproces vindt plaats vanuit het beschikbare programmabudget Haven-Stad 2021 en 2022.

Communicatie

Binnen de gemeente

opnemen in besluitenlijst

Buiten de gemeente

Documenten

Registratienr.	Naam
<*automatisch*>	Bijlage 1 Participatieplan coöperatieve windmolens NIJP_CD terrein Bijlage 2 Raadsinformatiebrief participatieplan coöperatieve windmolens NIJP_CD terrein Bijlage 3 Informatiebrief participatieplan gemeente Landsmeer Bijlage 4 Informatiebrief participatieplan gemeente Zaanstad Bijlage 5 Informatiebrief participatieplan gemeente Oostzaan Bijlage 6 Commissieflap RO TKN 30 juni 2021

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Ruimte en Duurzaamheid[redacted], [redacted]@amsterdam.nl, 06[redacted]

Besluit college van burgemeester en wethouders

<*automatisch, na afloop vergadering*>

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 7 Jun 2021 15:18:19 +0100
To: "[redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Re: 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (004).docx
Attachments: 20210607 Concept 3 raadsinformatiebrief participatieplan cooperatieve windmolens NIJP_CD terrein (MTK)_JK_MO.docx

Bij deze ook de raadsinformatiebrief met slecht een paar kleine correcties.
Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 16:05:28
Aan: [redacted]; [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (004).docx

Merci!

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 16:03
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (004).docx

Bij deze!

De raadinformatiebrief ga ik nu bekijken.

[redacted]
Communicatieadviseur

Ruimte en Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M + 31 6 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 15:59:44
Aan: [redacted]; [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (004).docx

Hoi [redacted]

Ik ben met de suggesties van [redacted] bezig: zou jij mij jou opmerkingen alvast kunnen sturen? Ik weet namelijk van [redacted] een aantal punten die ik kan verwerken maar ik weet niet precies de plekl 😊

Groetjes
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 15:20
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>

CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (004).docx

Dag [redacted]

Ik heb je mijn reactie toegestuurd. Ik ga in het stuk voor de wethouder niets meer wijzigen. Dus graag mijn opmerkingen verwerken en dan een eindversie die ik naar de wethouder en de stadsdeelbestuurder kan doorzetten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]**@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 14:34
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (004).docx

Hoi [redacted]

ik heb nog een paar kleine suggesties; ik hoop dat Barn ze kan meenemen in zijn stuk naar V.Doornick en Groenewoud:

- Het kader stellen heb ik in de kernboodschap nu verwerkt (en nog steeds onder fde 100 woorden 😊)
- Verwijzing reflectiefase had ik gedaan onder ad-2 maar zonder expliciet naar de reflectiefase te verwijzen😊. Maar ik heb nu een klein stukje toegevoegd (een deelzin) met track changes
- Stelligheid/alles bespreekbaar: dat zit ondermeer in het 2e aandachtstreepje onder ad-2 al opgenomen

Groetjes
[redacted]

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	1 juni 2021
Portefeuille(s)	Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s):	Marieke van Doorninck
Behandeld door	Ruimte en Duurzaamheid, havenstad@amsterdam.nl
Onderwerp	Participatieplan gericht op de ontwikkeling van windenergie rondom de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over het volgende. Op 1 juni 2021 heeft het college ingestemd met het participatieplan van de 5 samenwerkende energiecoöperaties gericht op de ontwikkeling van windenergie in het gebied van de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein (CD) in Amsterdam Noord. Het participatieplan beschrijft de wijze waarop bewoners en belanghebbenden worden geïnformeerd en betrokken bij de uitwerking van het voornemen van de initiatiefnemers om windturbines in het gebied te realiseren. In de Windvisie (vastgesteld door de Gemeenteraad in 2012) is de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein samen met het havengebied als meest kansrijk en wenselijk zoekgebied voor windturbines bestemd. Ze vormen voor het college belangrijke plaatsen om de winddoelstelling te halen en komen zodoende terug in de Regionale Energiestrategie (RES). Het gebied Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein is hierin bevestigd als voorkeursgebied voor windenergie.

Figuur zoekgebied windenergie Noorder IJplas/CD terrein

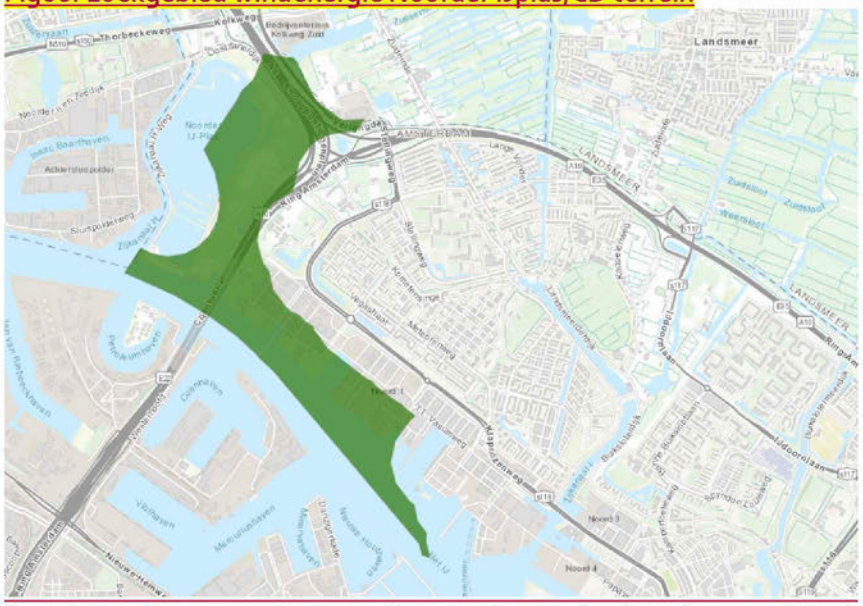

Bron: https://maps.amsterdam.nl/windzoekgebieden/ (conform raadsbesluit 27 mei 2021)

Uitgangspunten van het participatieplan

Nu het college heeft ingestemd met het participatieplan kunnen de initiatiefnemers het windproject gaan uitwerken. De belangrijkste uitgangspunten zijn dat:

- iedereen die dat wenst geïnformeerd wordt over de achtergrond, voortgang en keuzes ten aanzien van het initiatief;
- iedereen die dat wenst actief betrokken wordt bij het uitwerken van te onderzoeken scenario's van windturbineopstellingen, inzicht krijgt in de gevolgen van de verschillende scenario's in de vorm van bijvoorbeeld geluid, slagschaduw, gezondheid, landschap en ecologie en vervolgens betrokken wordt bij de keuze voor de concrete uitwerking van het initiatief;
- iedereen in de omgeving van de windturbines de mogelijkheid krijgt financieel te participeren door mede-eigenaarschap.

Het participatieplan betrekt belanghebbenden uit de buurgemeenten op dezelfde wijze als belanghebbenden uit Amsterdam en. Besluitvorming over concrete aantallen en locaties van windturbines vindt plaats op basis van de uitwerking van de plannen volgens het proces beschreven in het participatieplan en aan hand van een vergunningaanvraag voor de plaatsing van windturbines door de initiatiefnemers.

Intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van windturbines ~~in Amsterdam Noord~~

Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst met de coöperatie~~s~~ Amsterdam Wind, waarin een aantal bewonerscoöperaties samenwerken, en bedrijvencoöperatie NDSM Energie voor het realiseren van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwes terrein. In deze overeenkomst is opgenomen dat de coöperaties in samenspraak met bewoners en belanghebbenden een participatieplan opstellen en dat dit plan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het college. In het participatieplan moet worden aangegeven op welke wijze bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de planvorming voor de windturbines en op welke wijze zij (financieel) hierin kunnen participeren. Volgend op het afsluiten van de intentieovereenkomst hebben de initiatiefnemers in de afgelopen periode het participatieplan opgesteld. Daartoe hebben zij overleg gevoerd met de omgeving. Vanwege de corona pandemie heeft dit voornamelijk digitaal plaatsgevonden. De gemeente en initiatiefnemers hebben de ruime omgeving zowel binnen als buiten Amsterdam schriftelijk en digitaal uitgenodigd, om kennis te nemen van het concept van het plan.

Moties in het kader van de Reactienota Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid

In het participatieplan van de coöperaties is ook uitwerking gegeven aan de moties die u heeft aangenomen bij de behandeling van de Reactienota RES Noord-Holland Zuid op 10 februari 2021. Zo is het doorlopen van een m.e.r. onderdeel van het vervolgproces gemaakt (motie van het lid Kreuger inzake reactienota RES Noord-Holland Zuid: Altijd een milieueffectrapportage (MER)), wordt gebruik gemaakt van onder meer 3D modellen (Motie van het lid Kreuger inzake reactienota RES Noord-Holland Zuid: Informeer Amsterdammers met kaarten en visualisaties) en wordt rekening gehouden met mensen die digitaal minder bedreven zijn onder meer door het organiseren van fysieke bijeenkomsten, zodra dat weer mogelijk is, als onderdeel van de participatie (Motie van het lid N.T. Bakker inzake participatie RES). Daarnaast zal bij de uitvoering van het participatieplan invulling gegeven worden aan de moties van de leden Groen en Heinhuis inzake het integraal toepassen Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land en inzake het stimuleren van innovatieve oplossingen tegen geluidshinder windturbines en de motie van de leden Timman en N.T. Bakker inzake het in beeld brengen van het aspect gezondheid. Er

wordt een health impact assessment (HIA) uitgevoerd, zodat het belang van de volksgezondheid wordt betrokken bij de besluitvorming over de plaatsing van windturbines. Het participatieproces vangt aan met een inventarisatie van vragen en zorgen. Deze worden betrokken bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) die de gemeente vaststelt als kader voor het MER waarin gevolgen voor de leefomgeving moeten worden onderzocht. De gemeente neemt in ieder geval de in de moties gestelde aanpak en onderzoeken (zoals de HIA) op in de NRD. De NRD wordt ter inzage gelegd zodat eenieder kennis kan nemen van het voorgestelde kader en hierop kan reageren. De reacties worden betrokken bij de definitief vast te stellen NRD. Daarmee is geborgd dat het proces open staat voor inbreng van eenieder.

Start projectvoorbereidingsfase/ ontwikkelfase
Met het vaststellen van het participatieplan kunnen de initiatiefnemers verder met de projectvoorbereidingsfase om te komen tot een uitwerking van onder meer het aantal en de locaties van windturbines in het initiatief. Ze geven aan dat deze fase naar verwachting een jaar in beslag neemt waarna gestart zal worden met een vergunningaanvraag. De verantwoording van het gevoerde proces en de uitkomsten ervan dient de initiatiefnemer in bij de vergunning-aanvraag. Dit wordt bij de besluitvorming over de vergunningaanvraag getoetst door het~~de~~ college en gedeeld met de raad. In de toetsing van deze aanvraag ~~wordt genomen~~ kan ~~in~~ de ~~welke~~ mate waarin het gevolgde proces heeft voldaan aan hetgeen is vastgelegd in het participatieplan en de uitkomsten hiervan worden betrokken.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Marieke van Doorninck
Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid

Bijlage: Participatieplan Coöperatieve windturbines Noorder IJplas / Cornelis Douwesterrei

From: '[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 7 Jun 2021 17:37:41 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Stand van zaken Noorder IJplas
Attachments: 2021 06 04 annotatie bespreekpunten wind NIJP CD.pdf

Dag [redacted]
Nog een korte stand van zaken Noorder IJplas.
Het bestuurlijk overleg tussen de wethouder en Saskia Groenewoud afgelopen vrijdag ging goed.
Belangrijkste onderwerpen waren: (zie ook bijgaande gespreksnotitie)

- **Proces wind NIJP/CD ten opzichte van reflectiefase windzoekgebieden, regie gemeente.**
  Korte samenvatting gesprek: het komende proces bij de NIJP/CD is zorgvuldig, zorgen worden serieus genomen en gemeente bewaakt richting initiatiefnemers de kaders en zorgvuldigheid van vervolgproces en onderzoeken.
  De stappen zijn erg vergelijkbaar met de stadsbrede reflectiefase, met dit verschil dat in dit gebied al 10 jaar geschiedenis ligt, en er reeds initiatiefnemers zijn. De inzichten uit de reflectiefase kunnen zo nodig nog wel worden meegenomen, waaronder in iedere geval de HIA.

- **Vanaf wanneer maakt het Cornelis Douwesterrein onderdeel uit van het proces en is dit goed gecommuniceerd met de omgeving, ook buiten het CD-terrein?**
  Korte samenvatting: sinds de start in 2012 wordt dit al als één gebied gezien. Hierover is veel gecommuniceerd en zal in de vervolgstappen nog duidelijker worden gedaan (o.a. kaartje in collegebesluit)

Daarnaast is in het gesprek benadrukt dat dit het eerste gebied is waar een participatieplan voor wordt vastgesteld, en dat dit zorgvuldige communicatie vereist, inclusief de toon richting belanghebbenden.
Met die blik is het collegebesluit op onderdelen aangepast, en heeft iedereen daar vandaag nog een keer op kunnen reageren (Havenstad, SD Noord, team RES).
Wij hebben zojuist nogmaals er op aangedrongen om de laatste slordigheden er uit te halen gezien het bovenstaande en het belang van een zorgvuldig proces.
(om verwarring over versies te voorkomen voeg ik het collegebesluit daarom nog niet bij)

Planning is dat dit volgende week in het college ligt ter besluitvorming.

Groet,
[redacted]

Gespreksnotitie tbv overleg participatieplan windmolens Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein
04 juni 2021

1. **Proces wind NIJP/CD ten opzichte van reflectiefase windzoekgebieden, regie gemeente**

Het participatieplan dat door initiatiefnemers is opgesteld beschrijft een proces waarbij initiatiefnemer in omgevingsberaden met bewoners en bedrijven:

- gezamenlijk zorgen en vragen worden geinventariseerd om te onderzoeken, in lijn met de reflectiefase die voor windzoekgebieden zonder dezelfde historie en initiatiefnemer gaat plaatsvinden.
- Vervolgens worden onderzoeken uitgevoerd om via 'joint fact finding' informatie en antwoorden te verzamelen.
- Deze worden gezamenlijk besproken met het doel om gezamenlijk een voorkeur voor plaatsing van turbines te komen; en als dat niet lukt alle voorkeuren te rapporteren bij een vergunningaanvraag door initiatiefnemers

Het proces dat start volgend op de instemming op het participatieplan komt overeen met de voorgenomen reflectiefase voor zoekgebieden waar geen initiatiefnemer al actief is. Het inventariseren van vragen, wensen en zorgen, het gezamenlijk onderzoeken en vervolgens betrekken van onderzoeksresultaten bij besluitvorming staat hierbij centraal. Zoals hierna aangegeven heeft de gemeente hier regie op door kader te stellen.

De regie van de gemeente kort samengevat:

- De voorbereiding: Het karakter van het participatieplan: in de voorbereiding op het plan is input geleverd in de vorm van voorwaarden in de intentieovereenkomst, de beoordeling van concepten van het plan vanuit zowel programma Haven Stad, Stadsdeel Noord als programma RES (R&D) en presentatie over verwachtingen van de gemeente op de bijeenkomst van initiatiefnemers (nov 2020)
- De uitvoering: de gemeente heeft een MER verlangt waarin de gevolgen voor de omgeving worden onderzocht en uiteindelijk getoetst door de onafhankelijke commissie voor de MER en de gemeente.
- De m.e.r. is een proces dat verweven is met het participatieproces. De gemeente geeft een kader voor de uit te voeren onderzoeken. Dat betekent dat:
    - De vragen en zorgen die intiatiefnemers ophalen uit hun omgevingsberaad hierin terug komen
    - De gemeente aanvullende eisen stelt op basis van de informatie die zij nodig acht, waaronder de Health Impact Assessment
    - De gemeente iedereen, ongeacht deelname aan omgevingsberaden, via een formele zienswijzeprocedure de gelegenheid geeft reactie/advies te geven op de inhoud van dit kader
    - Het college stelt dit kader vast. Dit wordt voorbereidt binnen het gezamenlijk opdrachtgeverschap van Havenstad en Stadsdeel Noord
- De gemeente volgt het proces en informeert parallel de omgeving over de voortgang. De gemeente is bereikbaar en aanspreekbaar onafhankelijk van de initiatiefnemers.

Na instemming met het participatieplan worden bewoners en bedrijven in en om het gebied nogmaals uitgenodigd deel te nemen aan bewonersberaden. Dit proces is dan ook nog niet gestart maar staat aan het begin.

2. **Vanaf wanneer maakt het Cornelis Douwesterrein onderdeel uit van het proces en is dit goed gecommuniceerd met de omgeving, ook buiten het CD-terrein?**

De eerste initiatiefnemer is in de periode rond 2012 op het Cornelis Douwesterrein gestart met de ontwikkeling van wind (NDSM Energie). Dit is uitgebreid naar de Noorder IJplas. Dit gehele gebied en omgeving is vanaf dat moment geïnformeerd en betrokken geweest bij verschillende stappen ten aanzien van windenergie. Ten gevolge van de provinciale regels vond dit met tussenposen plaats. Beide deelgebieden zijn onderdeel van de Windvisie in 2012 waarvoor reeds een PlanMER en formele procedure heeft plaatsgevonden.

Met de hernieuwde ontwikkelmogelijkheid door verandering van provinciaal beleid is het initiatief weer actief/actiever geworden. Door de gemeente is bij de aanvang van de RES gecommuniceerd over de zoekgebieden voor windenergie. Zoekgebied 2 betrof de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein. Dit is breed gecommuniceerd via de gebruikelijke kanalen. In presentaties van de gemeente is dit zoekgebied zo gepresenteerd.

In juni 2020 is een informatieavond door de gemeente georganiseerd. De gebieden en omgeving waaronder Tuindorp Oostzaan zijn door de gemeente per brief en via de overige gebruikelijke kanalen hiervoor uitgenodigd. Deze avond is voorbereid onder het gezamenlijk opdrachtgeverschap van Havenstad en Stadsdeel Noord. In de uitnodiging en presentaties zijn expliciet de gebieden benoemd en getoond (kaarten). De intentieovereenkomst uit 2020 ziet op zoekgebied 2 (NIJP/CD)

Door de initiatiefnemers is in november 2020 een avond georganiseerd inzake hun concept participatieplan. De gebieden en omgeving waaronder Tuindorp Oostzaan zijn door de gemeente per brief en via de overige gebruikelijke kanalen hiervoor uitgenodigd. De gemeente heeft op deze avond eveneens een korte toelichting op gemeentelijk beleid gegeven.

Voor de gebieden zelf en de omgeving is dan ook algemeen bekend dat de ontwikkeling van windenergie NIJP en CD terrein betreft. Gezien punt 1. Is ook zekergesteld dat in en om deze gebieden nog steeds bij aanvang van de uitwerking van wind kan worden deelgenomen. Zorgen en vragen kunnen worden ingebracht voordat keuzes zijn gemaakt of onderzoeken gestart.

Aandachtspunt bij opsplitsing is een potentieel negatief effect op het participatieproces. Dit is onverwacht en perkt het zoekgebied voor wind bij de NIJP sterk in. Daardoor zijn de mogelijke opties (meer /minder turbines, locaties, etc) sterk gereduceerd en daarmee de ruimte voor te onderzoeken variatie die bewoners en bedrijven kunnen vragen.

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 7 Jun 2021 18:56:23 +0100
To: '[redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Re: Stand van zaken Noorder IJplas

Ps nog vergeten:
Wat we hieruit meenemen is dat we ook bij de (start van de) uitvoeringsfase van gebieden als RES team goed aangehaakt moeten zijn. Dit moeten we ook in de vervolgorganisatie een plek geven.

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Monday, June 7, 2021 6:37:41 PM
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Stand van zaken Noorder IJplas

Dag [redacted]
Nog een korte stand van zaken Noorder IJplas.
Het bestuurlijk overleg tussen de wethouder en Saskia Groenewoud afgelopen vrijdag ging goed.
Belangrijkste onderwerpen waren: (zie ook bijgaande gespreksnotitie)

- **Proces wind NIJP/CD ten opzichte van reflectiefase windzoekgebieden, regie gemeente.**
  Korte samenvatting gesprek: het komende proces bij de NIJP/CD is zorgvuldig, zorgen worden serieus genomen en gemeente bewaakt richting initiatiefnemers de kaders en zorgvuldigheid van vervolgproces en onderzoeken.
  De stappen zijn erg vergelijkbaar met de stadsbrede reflectiefase, met dit verschil dat in dit gebied al 10 jaar geschiedenis ligt, en er reeds initiatiefnemers zijn. De inzichten uit de reflectiefase kunnen zo nodig nog wel worden meegenomen, waaronder in iedere geval de HIA.

- **Vanaf wanneer maakt het Cornelis Douwesterrein onderdeel uit van het proces en is dit goed gecommuniceerd met de omgeving, ook buiten het CD-terrein?**
  Korte samenvatting: sinds de start in 2012 wordt dit al als één gebied gezien. Hierover is veel gecommuniceerd en zal in de vervolgstappen nog duidelijker worden gedaan (o.a. kaartje in collegebesluit)

Daarnaast is in het gesprek benadrukt dat dit het eerste gebied is waar een participatieplan voor wordt vastgesteld, en dat dit zorgvuldige communicatie vereist, inclusief de toon richting belanghebbenden.
Met die blik is het collegebesluit op onderdelen aangepast, en heeft iedereen daar vandaag nog een keer op kunnen reageren (Havenstad, SD Noord, team RES).
Wij hebben zojuist nogmaals er op aangedrongen om de laatste slordigheden er uit te halen gezien het bovenstaande en het belang van een zorgvuldig proces.
(om verwarring over versies te voorkomen voeg ik het collegebesluit daarom nog niet bij)

Planning is dat dit volgende week in het college ligt ter besluitvorming.

Groet,
[redacted]

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: *Tue, 8 Jun 2021 08:28:12 +0100*
To: '[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: *RE: Stand van zaken Noorder IJplas*

Ha [redacted],
Pakketje en agenda lijkt me compleet zo.
Ik zou idd het dilemma benoemen zoals dat zich nu voordoet, het opdrachtgeverschap ligt bij Havenstad en Noord, maar wij moeten betrokken zijn.
[redacted] en jij lijkt me prima. Ik wil best aanschuiven maar wordt denk ik wat veel.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 9:24
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Stand van zaken Noorder IJplas

HI [redacted] in ons overleg vorige week woensdag hebben we het kort over het gesprek met [redacted] gehad.
Volgende agendapunten en voorbereiding zie ik voor me:

- [redacted] krijgt een voorbereidend pakketje krijgt met stukken (intentieovereenkomst NIJP, collegebesluit NIJP, participatieplan NIJP) → nog iets anders?
- Tijdens het overleg wordt kort uitgelegd wat de constructie is qua opdrachtgeverschap, ([redacted] en wat haar rol hierin is, 5 min
- Toelichting op de geschiedenis is van de NIJP ([redacted] 5 min
- Hoe zijn wij nu bezig met organisatie model, en wat zijn de wensen van [redacted] 5 min.

Dan nog 10 min voor vervolg.
Zoiets?

En wat is handig qua deelname? [redacted] ik?
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 18:38
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Stand van zaken Noorder IJplas

Dag [redacted]
Nog een korte stand van zaken Noorder IJplas.
Het bestuurlijk overleg tussen de wethouder en Saskia Groenewoud afgelopen vrijdag ging goed.
Belangrijkste onderwerpen waren: (zie ook bijgaande gespreksnotitie)

- **Proces wind NIJP/CD ten opzichte van reflectiefase windzoekgebieden, regie gemeente.**

Korte samenvatting gesprek: het komende proces bij de NIJP/CD is zorgvuldig, zorgen worden serieus genomen en gemeente bewaakt richting initiatiefnemers de kaders en zorgvuldigheid van vervolgproces en onderzoeken.
De stappen zijn erg vergelijkbaar met de stadsbrede reflectiefase, met dit verschil dat in dit gebied al 10 jaar geschiedenis ligt, en er reeds initiatiefnemers zijn. De inzichten uit de reflectiefase kunnen zo nodig nog wel worden meegenomen, waaronder in iedere geval de HIA.

- **Vanaf wanneer maakt het Cornelis Douwesterrein onderdeel uit van het proces en is dit goed gecommuniceerd met de omgeving, ook buiten het CD-terrein?**
  Korte samenvatting: sinds de start in 2012 wordt dit al als één gebied gezien. Hierover is veel gecommuniceerd en zal in de vervolgstappen nog duidelijker worden gedaan (o.a. kaartje in collegebesluit)

Daarnaast is in het gesprek benadrukt dat dit het eerste gebied is waar een participatieplan voor wordt vastgesteld, en dat dit zorgvuldige communicatie vereist, inclusief de toon richting belanghebbenden.
Met die blik is het collegebesluit op onderdelen aangepast, en heeft iedereen daar vandaag nog een keer op kunnen reageren (Havenstad, SD Noord, team RES).
Wij hebben zojuist nogmaals er op aangedrongen om de laatste slordigheden er uit te halen gezien het bovenstaande en het belang van een zorgvuldig proces.
(om verwarring over versies te voorkomen voeg ik het collegebesluit daarom nog niet bij)

Planning is dat dit volgende week in het college ligt ter besluitvorming.

Groet,
[redacted]

Naam	Antwoord	actie
[redacted]	Geen	
[redacted]@groenlicht.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]	Geaccepteerd	
[redacted]	Geaccepteerd	
[redacted]	Geen	
[redacted]	Geen	
[redacted]	Geaccepteerd	
[redacted]@public-mediation.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]	Geweigerd	
[redacted]@public-mediation.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]@derondevenen.nl'	Geweigerd	
[redacted]@over-gemeenten.nl'	Geen	maandag 7 juni reminder mailen
[redacted]@Zaanstad.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]@diemen.nl'	Geweigerd	vervanger: [redacted] komt
[redacted]	uit de lijst halen	maandag 7 juni reminder mailen
[redacted]	Geaccepteerd	
[redacted]@noord-holland.nl'	Geweigerd	
[redacted]@noord-holland.nl'	Voorlopig	maandag 7 juni reminder mailen
[redacted]	Geen	maandag 7 juni reminder mailen
[redacted]@ouder-amstel.nl'	Geweigerd	
[redacted]@landsmeer.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]@noord-holland.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]@waternet.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]@appm.nl'	Geweigerd	
[redacted]@portofamsterdam.com'	Geweigerd	[redacted] vervangt hem "voorlopig".
[redacted]@odijmond.nl'	Geweigerd	
[redacted]@waterland.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]@alliander.com'	Geaccepteerd	
[redacted]	uit de lijst halen	[redacted] laat weten of/wie vervangt
[redacted]	nee, uit de lijst halen	
RESAmsterdam	Geweigerd	
[redacted]	Geen	

[redacted] - Public Mediation ([redacted]@public-mediation.nl)	Geaccepteerd	
[redacted]	Geaccepteerd	
[redacted]	Geen	maandag 7 juni reminder mailen
[redacted]	Geweigerd	
[redacted]	Voorlopig	Zuidoost/Weesp/Driemond
[redacted]	Geaccepteerd	

deelname		wie / organisatie			redeneerlijn: gemeentes die of bezwaar hebben aangegeven, of gezamenlijke grensoverschrijdende zoekgebieden hebben.	
JA	7	Gooise Meren	[redacted]	[redacted]@groenlicht.nl	is ook collega uit Gooise Meren	
JA	9	Noord	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl		
JA	10	Oost	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl		
JA	16	**gemeente A'dam**	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl	team RES A'dam	
JA	17	**gemeente A'dam**	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl	team RES A'dam	
JA	18	**gemeente A'dam**	communicatie ([redacted] of [redacted]	[redacted]g@amsterdam.nl [redacted]@amsterdam.nl	([redacted] aanwezig) + [redacted] aanwezig	
Ja	19	**begeleiding door PM**	[redacted]	[redacted]@public-mediation.nl		
JA	21	Omgevingsvisie	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl	gem amsterdam, omgevingsvisie, stedelijk spoor	via outlook[redacted]
JA	20	**begeleiding door PM**	[redacted]	[redacted]@public-mediation.nl		
JA		**gemeente A'dam**	[redacted]		team RES A'dam	
JA / via outlook voorlopig	1	Ronde Venen	[redacted]	[redacted]@derondevenen.nl		via [redacted]
JA / via outlook voorlopig		Oostzaan	[redacted]	[redacted]@over-gemeenten.nl	beleidsadviseur energietransitie Gemeente Diemen	(ivp [redacted]
				[redacted]@Zaanstad.nl		
JA via outlook	4	zaandam	[redacted]		beleidsmedewerker duurzaamheid ben ik betrokken bij de RES Zaanstreek-Waterland.	via outlook[redacted]
JA: via app bericht	2	Diemen	[redacted]@diemen.nl	Markus.Schmid@diemen.nl	Beleidsadviseur energietransitie Gemeente Diemen	
JA: via app bericht	23	Natuur	[redacted]	[redacted]s@amsterdam.nl		
Misschien + doorgestuurd naar vervanger Ilan Cukier ILAN evt. Deels + evt. zoekt zij naar vervanging	12	Nieuw-West	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl		
Nee heeft eigen bijeenkomst RES	14	RES-partners	[redacted]	[redacted]@noord-holland.nl	Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid	
Nee heeft eigen bijeenkomst RES		RES-partners	[redacted]	[redacted]@noord-holland.nl	Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid	
NEE: dubbel afspraak evt. later aanschuiven	11	Zuidoost	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl		
NEE: geweigerd via outlook	5	Ouder Amstel	[redacted]	[redacted]@ouder-amstel.nl		
Nee: had vrije dag - vervanging lukt niet. Wel wil zij namens Landsmeer op later moment schriftelijke input geven		Landsmeer	[redacted]	[redacted]@landsmeer.nl	Regisseur Duurzaamheid	
NEE: Kan niet (prive) ook geen vervaning iedereen is op vakantie	13	Prov. Noord-Holland	[redacted]	[redacted]@noord-holland.nl	provincie Noord-Holland, nieuwe collega	via outlook[redacted]
NEE: kan niet /Ruud Butter vervanger kan ook niet (stel losse afspraak voor 1 op 1 met gem. Amsterdam helder krijgen wat nou het plan is	8	**Waternet**	[redacted]	[redacted]@waternet.nl	res partner	via[redacted]
NEE: kan niet; zal evt. naar vervanging doorsturen/ uiteindelijk geen vervanging op zo kort termijn	15	RES-partners	[redacted]	[redacted]@appm.nl	consortium RES, proces opzet	via outlook[redacted]
NEE: vakantie; met [redacted] gecheckt geen vervanging voorals nodig	22	Omgevingsvisie	[redacted]	[redacted]@portofamsterdam.com	Haven Amsterdam	via outlook[redacted]
NEE: Vervanging door [redacted]	3	Landsmeer	[redacted]	[redacted]@odijmond.nl		v
				[redacted]@odijmond.nl		
NEE: Vervanging door [redacted] nog geen reactie	6	Oostzaan	[redacted]		beleidsadviseur Duurzaamheid en Klimaat Oostzaan Wormerland	
		Waterland	[redacted]	[redacted]@waterland.nl	beleidsmedewerker	

Afwezigen waren:
[redacted] (waternet)
SD West ([redacted] + [redacted]
Landsmeer [redacted]
Port of Amsterdam [redacted]
Landsmeer – [redacted]
Waterland – [redacted]

From: *'[redacted]@amsterdam.nl>*
Sent: *Tue, 8 Jun 2021 09:07:28 +0100*
To: *[redacted]@amsterdam.nl>*
Cc: *'[redacted]@amsterdam.nl>*
Subject: *RE: Tekst antwoordmail*
Attachments: *210602_DEF_RES_Basisantwoordmail_romptekst v2.0.docx*

Hallo [redacted]

In de bijlage de standaardmail voor het afhandelen van de mail nav de online gesprekken.
De FAQ krijg je zo spoedig mogelijk, deze krijgt momenteel een update.

Voor de ondertekening: wanneer je de tekst uit de standaardmail en FAQ ongewijzigd gebruikt dan ondertekenen wij met de wethouder.
Pas je veel aan in de teksten dan moet in de mail gezegd worden dat : de wethouder heeft gevraagd namens haar te reageren, etc.
En dan zetten wij onze eigen naam eronder.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 9:56
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Tekst antwoordmail

Willeke, het gaat natuurlijk (ook) om de FAQ's….

Welke ondertekening hanteren we?

Met ondernemende groet van [redacted]

Gemeente Amsterdam
Communicatie duurzaamheid
M 06-[redacted]

Op 8 jun. 2021, om 09:45 heeft [redacted]@amsterdam.nl> het volgende geschreven:

[redacted]

Ik ben gevraagd om met spoed een aantal mails te beantwoorden die zijn blijven liggen na de online gesprekken eind april.
Even overleggen hoe dit aan te pakken?
Heb jij voor mij de actuele versie van de tekst voor de beantwoording?

Met ondernemende groet van [redacted]

Gemeente Amsterdam
Communicatie duurzaamheid
M 06-[redacted]

Geachte ,

Hartelijk dank voor uw e-mail over windenergie in Amsterdam. We ontvangen veel reacties, zorgen en vragen over windenergie en we doen ons best om deze zo zorgvuldig mogelijk af te handelen.
In deze e-mail ga ik in op de meest recente ontwikkelingen en vertel ik u hoe het verder gaat nu de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 en de zoekgebieden voor windenergie zijn vastgesteld.

Het aanwijzen van zoekgebieden voor windmolens heeft de afgelopen maanden voor veel discussie gezorgd in de stad. Dat is logisch. De overgang van olie en gas naar schone energiebronnen als wind en zon is noodzakelijk om klimaatverandering aan te pakken, maar ook ingrijpend. De maatregelen die nodig zijn hebben gevolgen voor de leefomgeving van ons allemaal.
We begrijpen uw zorgen over de mogelijke komst van windmolens en over de mogelijke hinder die u zult ervaren. Zorgen over geluid, zicht, gezondheid en de effecten op de natuur nemen we zeer serieus en we doen ons uiterste best om hinder zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken.

Hier specifieke reactie op de vraag die is gesteld over zoekgebied of anders.
Input op basis van FAQ.

Hoe gaat het verder?
Op 27 mei 2021 heeft de gemeenteraad een positief besluit genomen over de windzoekgebieden. Dit is onderdeel van de vaststelling van de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0. Hiermee geeft Amsterdam invulling aan de afspraken die zijn gemaakt in het landelijk Klimaatakkoord. Dat betekent niet dat de exacte locaties al zijn besloten. Nu de zoekgebieden zijn vastgesteld kunnen we het vervolgproces starten.

Bijeenkomsten
Vanaf nu gaan we bijeenkomsten organiseren met bewoners, bedrijven, organisaties, deskundigen, buurgemeenten en stadsdelen. Samen bespreken we onder meer de richtlijnen die we per zoekgebied willen gaan toepassen op de onderdelen gezondheid, natuur en inpassen in de ruimte. Deze richtlijnen geven een kader voor hoe straks de beslissing over de locatie van een windmolen kan worden genomen, een zogenaamd "afwegingskader".
Deze vervolgfase van gesprek en uitwerken van de richtlijnen noemen we de reflectiefase. In deze fase nemen we extra tijd om iedereen zo goed mogelijk te informeren en betrekken bij de besluitvorming, zodat we met elkaar de beste keuzes maken. Indien de Corona maatregelen het toelaten organiseren we deze bijeenkomsten in ruimtes in plaats van digitaal.
Op www.amsterdam.nl/windenergie staat meer informatie over deze bijeenkomsten. Of meldt u aan voor de nieuwsbrief om op de hoogte te blijven.

Afspraken met initiatiefnemers
Na de reflectiefase kunnen initiatiefnemers van windenergieprojecten zich bij de gemeente melden. De gemeente legt dan met de initiatiefnemer afspraken vast over de samenwerking. Verplichte afspraken voor alle initiatiefnemers zijn het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom en het opstellen van een participatieplan met de omgeving. Zowel de afspraken tussen initiatiefnemer en de gemeente als het participatieplan moeten door het college van Burgemeester en Wethouders worden goedgekeurd.

Meer onderzoek
Zodra er mogelijke locaties in beeld komen gaan de initiatiefnemers en de gemeente nader onderzoek doen naar de precieze effecten op de gezondheid, de natuur en het landschap en de uitwerking van het lokale eigendom. Als uit de onderzoeken van een locatie blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's en/of onaanvaardbare schade aan de natuur te verwachten zijn, dan wordt op die locatie geen windmolen neergezet.

Als u meer vragen heeft over windmolens in Amsterdam dan kunt u op onze website meer informatie vinden. Zie windmolens in Amsterdam.
Op de website van Energieregio Noord-Holland Zuid kunt u meer lezen over de Regionale Energiestrategie.

Met vriendelijke groet,

Marieke van Doorninck
Wethouder Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Contact en vragen via : online contactformulier
Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan

Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie

www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020

From: [redacted]@noord-holland.nl>
Sent: Tue, 8 Jun 2021 09:41:45 +0100
To: '[redacted]@amsterdam.nl>
Cc: '[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: schriftelijke inspraak t.b.v. vergadering FED-raadscommissie 25 maart 2021

Dag [redacted]

Ik moest even nadenken waar dit ook alweer over ging, maar ik kan hem weer voor de geest halen. Dank voor het laten weten en fijn dat jullie hem verder hebben kunnen beantwoorden.

Vriendelijke groeten,

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 3 juni 2021 14:16
Aan: [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: schriftelijke inspraak t.b.v. vergadering FED-raadscommissie 25 maart 2021

Geachte heer [redacted]

We hebben de mail van mw. [redacted] (van eind maart) vanmiddag, met excuses voor de late reactie, beantwoord.

Het antwoord vindt u hieronder.

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam

Afdeling Duurzaamheid | **Gemeente Amsterdam**

Contact en vragen via : online contactformulier

Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam

Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Volg ons via:

Website Amsterdam Windenergie

Nieuwsbrief Duurzame Energie

www.facebook.com/duurzaam020

www.twitter.com/duurzaam020

Van: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 3 juni 2021 14:12
Aan: '[redacted]@live.nl' <[redacted]@live.nl>
CC: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: schriftelijke inspraak t.b.v. vergadering FED-raadscommissie 25 maart 2021

Geachte mevrouw [redacted],

Hartelijk dank voor uw brief over de zoekgebieden voor wind in Amsterdam op 28 maart 2021. U heeft deze brief gericht aan onder andere de Commissaris van de Koning en gedeputeerden van Provincie Noord-Holland. Via omzwervingen is uw brief bij de gemeente Amsterdam terecht gekomen, maar dit heeft er wel voor gezorgd dat u mogelijk nog geen antwoord heeft ontvangen. Onze excuses dus voor deze late beantwoording.

U schrijft uitgebreid uw zorgen op over de mogelijke komst van windmolens bij de Elzenhagen, de gezondheidsrisico's, het draagvlakonderzoek, het buurtprotest in Elzenhagen en de WOB-verzoeken. In uw brief staan ook vier verzoeken waar ik op in zal gaan zover dit nog relevant is.

De gemeente begrijpt dat u en met u vele andere bewoners en organisaties zich zorgen maken over de mogelijke komst van windturbines en over de mogelijke hinder die zij zullen ervaren. De zorgen die bewoners en organisaties hebben over geluid, zicht, gezondheid, veiligheid en de effecten op de natuur zijn legitiem en de gemeente neemt deze serieus.

Al deze zorgen worden in het verloop van het traject zorgvuldig onderzocht. Er wordt een heldere analyse gemaakt of en in welke mate de omgeving overlast kan verwachten na de plaatsing van windturbines. Onderzoeken die onder ander zullen worden uitgevoerd zijn een Health Impact Assessment (HIA) en milieueffectrapportage (MER). Deze onderzoeken kunnen pas effectief worden uitgevoerd, wanneer er specifieke locaties in beeld komen. Vooralsnog zijn er alleen zoekgebieden aangewezen die op basis van het nationaal afwegingskader van de RES naar voren zijn gekomen.

In die zoekgebieden wil de gemeente samen met bewoners en organisaties het gesprek aan gaan over wat de meest/minst geschikte locaties voor windturbines zijn in dat gebied. Op basis van mogelijke locaties in de zoekgebieden kunnen de onderzoeken naar de effecten op gezondheid en natuur worden gedaan. Als uit de onderzoeken blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's of onaanvaardbare aantasting van de natuurwaarden zijn, dan komen er op die locaties geen windturbines. Op deze manier werken we in Amsterdam met de grootst mogelijke zorgvuldigheid aan het realiseren van windenergie.

Hieronder volgen de antwoorden op uw vier verzoeken:

a. mij een ontvangstbevestiging van deze email te sturen;

Antwoord: uw email is ontvangen, maar door omzwervingen pas veel later beantwoord. Nogmaals onze excuses hiervoor.

b. de inhoud van deze brief mee te nemen in uw vergadering en daaropvolgende handelingen;

Antwoord: het buurtprotest Elzenhagen is luid en duidelijk gehoord door de gemeenteraad door de vele raadsadressen over dit onderwerp die zijn ontvangen. De raadsadressen zijn opgenomen op de agenda van de raad van 31 maart 2021. Uw brief is zover ik weet niet expliciet meegenomen in de vergadering. Het is mij onbekend of u onderstaande brief alleen naar Provincie Noord-Holland heeft gestuurd of ook direct aan de raadscommissie FED. Ik kan hier geen afschriften over terugvinden.

c. mij een verslag toe te sturen van de vergadering op 25 maart a.s. via [redacted]d@live.nl;

Antwoord: Alle vergaderingen van de gemeenteraad en raadscommissies zijn live te volgen en na te kijken op de website: https://amsterdam.raadsinformatie.nl/dashboard

U kunt hier ook de verslagen en besluiten teruglezen.

d. mij in voormeld verslag te noteren inspreker ten behoeve van agendapunt 7 van de vergadering van de FED-raadscommissie op 25 maart a.s.;

Antwoord: De samenstelling van de agenda verloopt via de griffier. Het aanmelden voor een inspreekavond loopt door middel van aanmelding via de website van de gemeenteraad en raadscommissies (zie link hierboven). In de nieuwsbrief over duurzame energie vermelden wij wanneer er inspreekavonden of bewonersavonden worden georganiseerd. Ik raad u aan om u daar voor aan te melden. Dat kunt u hier doen.

Nogmaals onze oprechte excuses dat een antwoord op uw brief zolang is uitgebleven. Ik hoop u voldoende te hebben geïnformeerd in deze mail, maar mocht u toch nog verduidelijkende vragen hebben dan kunt u die aan mij stellen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Assistent projectleider RES / windenergie

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Contact en vragen via : online contactformulier
Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan

Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie

Van: [redacted]@live.nl>
Verzonden: zondag 28 maart 2021 12:50
Aan: Commissaris van de Koning Noord-Holland <cvdK@noord-holland.nl>
CC: Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: schriftelijke inspraak t.b.v. vergadering FED-raadscommissie 25 maart 2021

Geachte heer [redacted], beste [redacted],

[redacted]

Mijn naam is Mevr. [redacted] en ik woon in Elzenhagen. Ik ben niet geselecteerd voor de digitale inspreekavond van 23 maart a.s. over de gewijzigde Amsterdamse windzoekgebieden van de RES Noord-Holland Zuid. Via deze weg wil ik toch mijn mening schriftelijk kenbaar maken.

Verrassing: linker voorkeursgebied ring A10

Tot mijn grote verbazing ontdekte ik dat de gemeente op 9 maart 2021 een voorkeursgebied voor een windturbine pal naast onze woonwijk Elzenhagen heeft aangewezen. Namelijk de linker kleine uitgerekte driehoek in zoekgebied 3 (ring A10 Noord), hierna: ***"het voorkeursgebied"***. In onderstaand plaatje is dat voorkeursgebied rood omcirkeld:

Eerder had de gemeente de hele ring A10 Noord als algemeen zoekgebied aangewezen. Daarbij ging ik er wel vanuit dat de gemeente (het voorkeursgebied voor) de windturbines op ruime afstand van de aangrenzende woonwijken zou plaatsen, om gezondheidsrisico's te voorkomen. En dus niet op ca 350 meter zoals zij nu heeft gedaan. Het spreekt immers voor zich dat de energietransitie niet ten koste van de gezondheid van een groep inwoners van Amsterdam mag gaan.

Ik heb mij niet verdiept in de normen die gelden voor plaatsing van windturbines, en ook niet in de wijze waarop de gemeente het zoektraject en het bijbehorende participatietraject zou vormgeven. In plaats daarvan heb ik erop vertrouwd dat de gemeente de belangen van mij en mijn buren uit eigen beweging zou beschermen. Dat is blijkbaar naïef geweest, aangezien het voorkeursgebied binnen zoekgebied 3 Ring A10 Noord op zo'n korte afstand van onze huizen is aangewezen. Ik ben geschrokken van wat mij inmiddels is gebleken. Hieronder geef ik daarvan een korte, niet-limitatieve uitleg.

Gezondheidsrisico's

Uit wetenschappelijke internationale onderzoeken blijkt dat het windturbinegeluid maximaal 35dB(A) mag bedragen. Ik veronderstel u daarmee bekend, omdat dr.ir. J.A.P.M. de Laat dat op 2 februari 2021 uitgebreid aan de gemeente heeft toegelicht in de Vergadering Expertmeeting Windturbines.[1] Bij dit formaat windturbine betekent dat een minimale afstand van ongeveer 900 meter tot woningen. Deze afstand is nodig om gezondheidsschade bij omwonenden te voorkomen door o.a. ernstige geluidshinder. Denk aan: stress en slaapverstoring, en aanverwante effecten zoals chronische vermoeidheid, concentratieproblemen en geheugenproblemen. Met name kinderen zijn daar gevoelig voor. Ook ouderen lijken daar vatbaar voor te zijn. In het buitenland wordt die hoge norm daarom grotendeels opgevolgd.

Gelet op deze gezondheidsrisico's acht ik het onbegrijpelijk dat de gemeente voornemens is een windturbine toe te staan in het voorkeursgebied. Evenmin begrijp ik waarom de gemeente de Noord-inwoners voorafgaand aan de aanwijzing van het voorkeursgebied niet adequaat heeft geïnformeerd dat zij voornemens was af te wijken van de (blijkens voormelde onderzoeken reeds te lage) provinciale norm van 600 meter, en welke gezondheidsrisico's daaraan kleven. Als wij dat eerder hadden geweten, dan hadden wij ons daartegen veel eerder uitgesproken, net als de IJburg-inwoners. Temeer daar het zoekgebied tussen twee 'ontwikkelbuurten' liggen, te weten Banne Noord en De Kleine Wereld. Het is in ieders belang die schouders te versterken, en niet nog verder te verzwakken. Ter illustratie voeg ik onderstaande kaart in, waarin te zien is welke omwonenden bij benadering binnen de straal van 600 en 900 meter vallen:

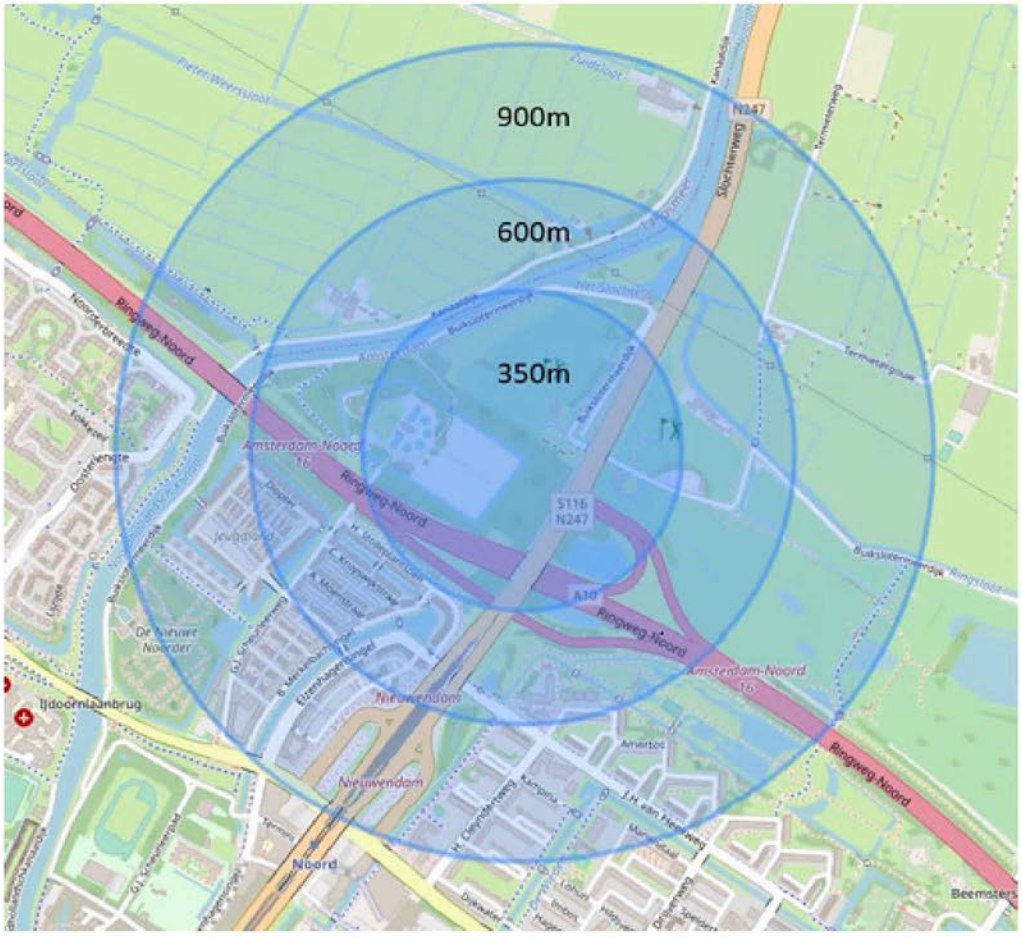

Draagvlak

Zoals gezegd, wijkt de gemeente met aanwijzing van het voorkeursgebied af van de provinciale norm van 600 meter (art. 6:27 lid 2 jo lid 4 sub b Omgevingsverordening NH2020). Die norm is er niet voor niets, want is – kort gezegd – bedoeld om hinder en

daaruit voortvloeiende gezondheidsrisico's voor omwonenden te beperken. De gemeente stelt dat daarvoor voldoende draagvlak onder de bewoners is. Wat dat "*draagvlak*" precies inhoudt, is mij tot op heden echter een raadsel.

Zo heeft de gemeente een draagvlakonderzoek onder inwoners van Amsterdam uitgevoerd. Daarin waren ca 10% respondenten, 3226 in totaal. Slechts 291 daarvan kwamen uit Noord, waarvan een ruime meerderheid negatief was. Dat lijkt mij onvoldoende basis voor een zo verstrekkend besluit met grote negatieve gezondheidsimpact op juist die bewoners. De gemeente heeft in het draagvlakonderzoek bovendien nagelaten om aan te geven dat de windturbines op ca 350 meter afstand van de woningen zouden worden geplaatst. Ook om die reden komt aan de uitkomst van het draagvlakonderzoek geen waarde toe; de respondenten is immers niet gevraagd naar hun mening daarover. Opmerkelijk is bovendien dat uit de open antwoorden blijkt dat een aanzienlijk aantal van de positieve of neutrale respondenten daarbij uit eigen beweging voorwaarden stelden aan de afstand tot woningen. Die voorwaarden heeft de gemeente echter niet meegenomen in haar conclusie. De gemeente heeft in het onderzoek ook niet uitgelegd bij welke uitkomst zij wel/niet tot voldoende draagvlak zou concluderen en wiens mening daarbij wel/niet zou meewegen. Deze wijze van draagvlakonderzoek lijkt mij dan ook in strijd met de "*Handleiding Participatieplan Windenergie op Land*" onder 5 Enquête / opinieonderzoek).[2] Meer concreet met aandachtspunten 1 t/m 4 van de daarin genoemde aandachtspunten voor een draagvlakonderzoek (1. zorg voorafgaand aan de opiniepeiling voor voldoende kennis bij de omgeving, 2. zorg voor een grote, representatieve steekproef, 3. verbind consequenties aan de steekproef, en 4. voorkom beïnvloeding door onjuiste informatie). Dat begrijp ik niet, want het ministerie van EZK heeft op p. 3 van het document "*Procedures voor windenergie*" juist geadviseerd die Handleiding te gebruiken voor het organiseren van draagvlak over dit specifieke onderwerp.[3] Het draagvlakonderzoek van de gemeente is dus ook daarmee in strijd. Om voormelde redenen kan de gemeente de uitkomst van het draagvlakonderzoek in redelijkheid niet ten grondslag leggen aan haar besluit tot aanwijzing van het voorkeursgebied.

In de brief van 18 maart 2021 van B&W ("*Beantwoording schriftelijke vragen van de leden Kreuger en Boomsma inzake de plaatsing van de windturbines in Amsterdam*") stond vervolgens dat draagvlak "*geen voorwaarde voor het afwijken van de 600m norm en in die zin niet opgenomen of gedefinieerd is*". Daarmee haalt de gemeente ten onrechte twee zaken door elkaar. O.g.v. art. 6:27 lid 2 jo lid 4 sub b Omgevingsverordening NH2020 en art. 2.18 lid 1 sub c van de Omgevingsregeling NH2020 is draagvlak inderdaad geen voorwaarde om af te wijken van de 600 meter norm bij plaatsing van een windturbine. Maar, het is voor de gemeente wél een expliciete voorwaarde geweest om een deel van een zoekgebied wel/niet tot voorkeursgebied aan te wijzen, zo blijkt uit de brief van de gemeente van 9 maart 2021, waarin zij haar besluit tot aanpassing van de zoekgebieden als volgt heeft onderbouwd:

> "*De aanpassingen van de windzoekgebieden zijn gedaan op basis van het afwegingskader van het Nationaal Programma RES, dat bestaat uit 4 aspecten:*
>
> [...]
>
> *2. Maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak: o.a. gemeten door enquêtes, de uitkomsten van het participatietraject en de wensen en bedenkingen en reacties die zijn geuit bij de concept RES NHZ*"

Voorgaande wordt bevestigd door het besluit van de gemeente om IJburg te schrappen als zoekgebied vanwege het luide en aanhoudende bewonersprotest daar. Andere argumenten dan een doorgeslagen ambitie zijn daarvoor niet te bedenken. De inhoudelijke argumenten tegen de zoeklocatie bij IJburg gaan immers één op één op voor de andere zoekgebieden.

Kortom: nu het besluit tot aanwijzing van de voorkeursgebieden mede is gebaseerd op maatschappelijk draagvlak, mag de gemeente uit het oogpunt van zorgvuldigheid en gelijkheid niet voorbijgaan aan het bewonersprotest in andere wijken, waaronder Elzenhagen. Hieronder ga ik daarop verder in. Eerst bespreek ik de inhoud van het Pondera-rapport t.a.v. het voorkeursgebied.

Pondera-rapport

In figuur 3.2 op p. 31 van de ***"Haalbaarheidsstudie Windenergie Noord en Noorder IJplas"*** van Pondera Consult van 18 maart 2020 kwam het voorkeursgebied naast Elzenhagen niet naar voren als plaatsingsmogelijkheid voor een windturbine, vanwege de harde belemmeringen daar:

Figuur 3.2 Harde belemmeringen en windturbineposities categorie 2 (20 posities)

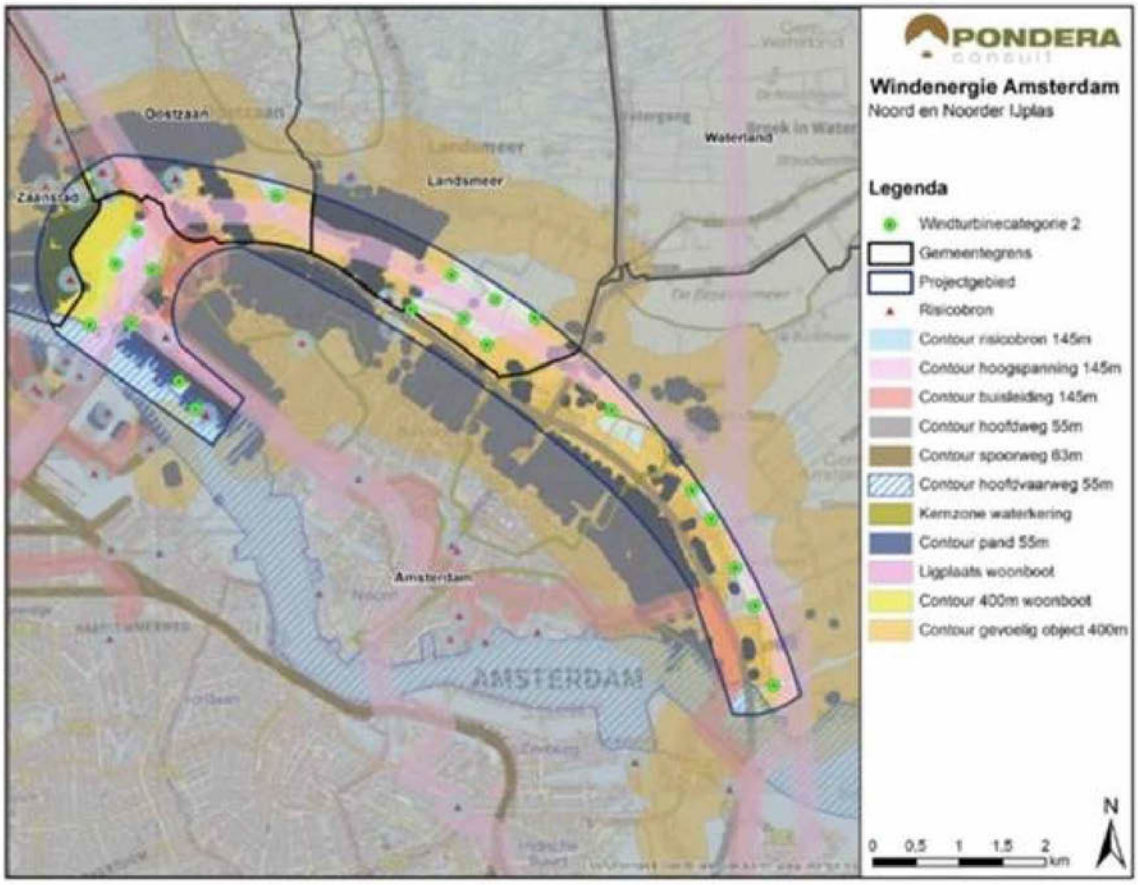

De gemeente heeft niet gemotiveerd waarom daarvan wordt afgeweken. Daarmee handelt de gemeente in strijd met het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel.

Buurtprotest Elzenhagen

Uit voorgaande blijkt dat de gemeente de gerechtvaardigde belangen van bewoners slechts meeweegt als de bewoners dat georganiseerd en luid afdwingen, zoals op IJburg (terecht) is gebeurd. Daarmee worden wij als bewoners recht tegenover de gemeente geplaatst, maar ook tegenover stadsgenoten uit de woonwijken naast andere zoekgebieden. Dit betreur ik oprecht en had ik niet van mijn gemeente verwacht. Ook dwingt de gemeente ons tot een georganiseerd en gericht protest. Het spreekt vanzelf dat wij dat liever hadden voorkomen, temeer daar wij – eerlijk is eerlijk – onze tijd en energie liever aan positieve zaken zouden besteden.

De petitie van Windalarm is inmiddels 16441 ondertekend.[4] Het protest is in ons voorkeursgebied inmiddels ook verder op gang gekomen, onder andere met behulp van het buurtinitiatief www.noord-verstoord.nl. In dat kader hebben buurtbewoners 250 posters en 500 flyers gedrukt en in Elzenhagen uitgedeeld op zaterdag 20 maart jl. Door de poster op te hangen kunnen buren laten zien dat ze tegen plaatsing van de windturbine in het voorkeursgebied zijn. De 250 posters waren in een mum van tijd uitgedeeld en opgehangen. Een aanzienlijk deel van de buren was niet thuis en heeft nadien alsnog om een poster gevraagd. Volgende week zullen daarom weer 250 posters worden gedrukt en uitgedeeld in Diopter en Jeugdland, alsmede aan de buren in Elzenhagen die niet thuis waren.

Middels deze brief laat ik u weten dat dat ook voor mij geldt. U bent uiteraard van harte uitgenodigd de poster voor mijn raam, en dat van alle andere huizen in Elzenhagen te komen bekijken:

De gemeente kan in redelijkheid niet aan mijn mening en die mijn buurtbewoners voorbijgaan; Noord heeft recht op dezelfde behandeling als IJburg.

WOB-verzoek

Om ervoor zorg te dragen dat wij als omwonenden in het vervolgtraject wel over dezelfde informatie als de gemeente beschikken, zijn reeds verschillende WOB-verzoeken ingediend. Een van die WOB-verzoeken is gedateerd op 15 maart jl. en sluit aan op voormelde bezwaren. Concreet is daarin door een omwonende verzocht om alle (kopieën van) documenten toe te sturen die overwegingen bevatten ten aanzien van:

1. de prioritering van zoekgebieden, in het bijzonder ter zake van overwegingen om IJburg een lagere - en andere zoekgebieden in Amsterdam een (relatief) hogere prioriteit te geven;

2. de keuze voor het voorkeursgebied in de vorm van de kleine uitgerekte driehoek links in zoekgebied 3 (Ring A10 Noord), terwijl die locatie volgens de haalbaarheidsstudie van Pondera van 18 maart 2020 geen plaatsingsmogelijkheid was (zie figuur 3.2 op p. 31 van voormelde haalbaarheidsstudie).

Ik heb vernomen dat de gemeente Amsterdam WOB-verzoeken zelden tijdig afhandelt. Daarmee duurt het informatievacuüm voort, hetgeen een adequate belangenbehartiging (o.a. in de vorm van inspraak en participatie) verhindert. Ik verzoek de FED-commissie daarom met klem voormeld punt 1 en 2 mee te nemen in de behandeling van agendapunt 2, daarop concreet antwoord te geven en daarvan gedetailleerd verslag te doen.

Ontvangstbevestiging

Ik verzoek u tot slot:

1. mij een ontvangstbevestiging van deze email te sturen;
2. de inhoud van deze brief mee te nemen in uw vergadering en daaropvolgende handelingen;
3. mij een verslag toe te sturen van de vergadering op 25 maart a.s. via [redacted]@live.nl;
4. mij in voormeld verslag te noteren inspreker ten behoeve van agendapunt 7 van de vergadering van de FED-raadscommissie op 25 maart a.s.;

Met vriendelijke groet,

[redacted]

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

[1] https://amsterdam.raadsinformatie.nl/vergadering/823337/Expertmeeting%20Windturbines%2002-02-2021.

[2] www.handleidingparticipatieplan.nl.

[3] https://www.rvo.nl/sites/default/files/2019/03/Procedures%20voor%20windenergie.pdf.

[4] https://windalarm.amsterdam/petitie.

From: [redacted]@noord-holland.nl>
Sent: *Tue, 8 Jun 2021 09:46:50 +0100*
To: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Cc: [redacted]s@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: *RE: Evt. vragen om mee te geven gesprek EZK 8 juni*

Dag [redacted]

Dank voor je bericht. Ik deel dit ook met mijn collega [redacted].

Vriendelijke groeten,
[redacted]

Van: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 3 juni 2021 15:10
Aan: [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Evt. vragen om mee te geven gesprek EZK 8 juni

Hallo [redacted]

Mogelijk heb je dit al via andere kanalen vernomen, maar vanavond is er een item over precies jullie vraag in het acht uur journaal. Daarin een interview met het RIVM (ook om 17 uur op radio-1 Nieuws en Co). Hieronder wat ik van mijn contact bij het RIVM ontving:

In de voorbespreking hebben we aangegeven dat EZK deze week de opdracht (offerteverzoek) aan ons heeft gestuurd voor het Expertisepunt en de verkenning van opties voor extra gezondheidsonderzoek. Het Expertisepunt ziet de NOS als nieuwswaardig. Onze boodschap is: overheden zoeken naar plekken om meer windmolens te plaatsen. Dat leidt tot vragen en zorgen bij omwonenden. GGD'en krijgen momenteel veel vragen die ook steeds specialistischer worden. Om te zorgen dat we de vragen goed kunnen blijven beantwoorden gaan RIVM- en GGD-experts samenwerken in het Expertisepunt.
Wat we gaan doen: we gaan goed volgen of er nieuwe studies uitkomen en vervolgens uitleggen wat die nieuwe studies betekenen voor de Nederlandse situatie. Zodat GGD'en en overheden goed de vragen kunnen blijven beantwoorden die in de samenleving opkomen. Ook gaan we kijken of het nuttig is om extra onderzoek te doen rondom windmolens in Nederland.

In het interview werden ook vragen gesteld waarop we in de Q&A al antwoord hadden gegeven, zoals de vraag of meer onderzoek dan nodig is.

Tweede punt is dus dat we opdracht van EZK hebben voor het Expertisepunt. Het is een opdracht voor 2021 tot en met 2023.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior adviseur Leefomgeving
GGD Amsterdam

T 020 [redacted]
M 06 [redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

ma-di-do-vr

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 3 juni 2021 09:47
Aan: [redacted]@noord-holland.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Evt. vragen om mee te geven gesprek EZK 8 juni

Hi [redacted]

Wellicht is het verstandig om over onderstaande te spreken met [redacted] van de Amsterdamse GGD (in cc).
Hij weet veel over geluidsonderzoek (ook breder dan windturbines) en heeft hierover nauw contact met het RIVM.

[redacted] en ik laten ons adviseren door de GGD en het RIVM als het gaat over gezondheidseffecten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T + 31 6 [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 1 juni 2021 13:30
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Evt. vragen om mee te geven gesprek EZK 8 juni

Dag [redacted] en [redacted]

Onze collega [redacted] gaat 8 juni gesprek met EZK over de gezondheid van omwonenden van windparken. We worden door omwonenden en volksvertegenwoordigers geconfronteerd met de ene deskundige en onderzoek naar het andere, waarop we steeds weer opnieuw een antwoord moeten hebben. Gelukkig gebeurt er op dit moment heel wat als het gaat om dit onderwerp door het RIVM, bij de GGD's en bij individuele windparken, maar het is nogal versnipperd. De provinciale windcoördinatoren maken zich zorgen of het voldoende is om nu en in de toekomst de discussies over dit onderwerp goed te kunnen voeren. Begin mei hebben zij hier met een kleine delegatie van de BLOW-co's over gesproken.

Naar aanleiding van dat overleg willen we graag in gesprek over de vraag of dat wat er nu onderzocht en opgesteld wordt, of dat voldoende is om de risico's in beeld te brengen en de zorgen weg te nemen. Of is er aanvullend onderzoek nodig? Hebben we een gedeeld beeld over wat het probleem is en de verwachting hoe het zich gaat ontwikkelen? En hoe pakken we dat dan gezamenlijk op? Dit gesprek zal plaatsvinden met [redacted] (namens de provincies samen met provincie Zuid-Holland), [redacted] en [redacted] (EZK), [redacted] (IPO) en [redacted] (NP RES).

Mijn vraag aan jullie: zijn er aanvullende vragen die waarvan jullie willen dat we deze meenemen naar dit overleg?

Vriendelijke groeten,
[redacted]

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

GGD Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als een e-mail niet voor u is bestemd, verzoekt de gemeente u vriendelijk ons van de juiste adressering op de hoogte te stellen en de e-mail te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie www.ggd.amsterdam.nl/proclaimer

Gemeente
Amsterdam

Opzet
Reflectiefase RES / wind

Periode na vaststelling RES 1.0 en start medewerking aan initiatiefnemers.

Concept dd 08/06/2021
Ter informatie en bespreking Duurzaamheidstafel stadsdelen, [redacted].

Vervolg windzoekgebieden Amsterdam

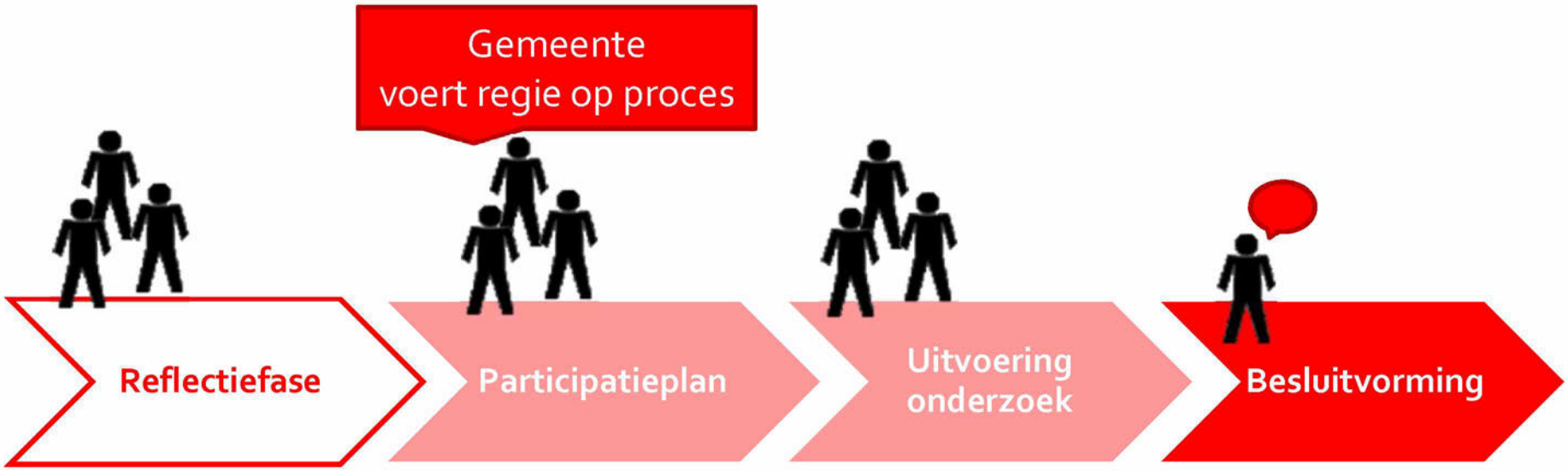

Opbrengsten reflectiefase

- Input voor een gefundeerde besluitvorming over de geschiktheid van de lokaties voor wind binnen de vastgestelde zoekgebieden
- Handvatten voor de uitvoeringsfase op participatie en governance
- Betrokkenheid van- en afstemming met stakeholders

Eindproducten reflectiefase

A. Evaluatie van de participatie RES 1.0. (bijdragen aan uitvoering moties raad; samen met provincie)

B. Afwegingskader voor besluitvorming t.a.v concrete lokaties o.a.

- Technische, maatschappelijke, juridische en ruimtelijke criteria voor besluitvorming en participatie (incl. GES/ HIA)

C. Set van richtlijnen voor governance en participatie in de uitvoeringsfase windenergie (samenwerking buurtgemeenten/ provincie/stadsdelen/ initiatiefnemers)

Mogelijke activiteiten in de reflectiefase

- Dialogen in de wijken over zorgen en wensen, ook met kaarten.
- Ethnografisch onderzoek op locaties (buurtexpedities),
- Stadsbrede ronde tafel gesprekken met diverse stakeholders en stadsdelen, buurgemeentes,
- Waarde-raadplegingen van bewoners (laagdrempelig),
- Opbouwen betrouwbare kennisbasis in overleg met stakeholders (o.a. onderzoek gezondheidseffecten) (joint fact finding).

➢ Communicatie volgt activiteiten // doorlooptijd afhankelijk van proces.

From: "Energieregio Noord-Holland Zuid" <info@energieregionhz.nl>

Sent: Tue, 8 Jun 2021 11:37:46 +0100

To: "[redacted]@amsterdam.nl>

Subject: Nieuwsbrief 17 RES NHZ - juni 2021

Categories: plannen en administratie

Nieuwsbrief

Niet goed weergegeven? Klik dan hier

NOORD-HOLLANDSE ENERGIE REGIO Z

Zoeken en vernieuwen, dat waren de twee rode draden in het proces naar RES 1.0. Zoeken naar de beste locaties voor zonneweides en windturbines en vernieuwen door voortdurend werkmethodes en instrumenten te ontwikkelen om volksvertegenwoordigers, maatschappelijke organisaties, bedrijven en bewoners te infomeren en betrekken. Tot en met 8 juli besluiten de gemeenteraden, algemeen besturen van de waterschappen en Provinciale Staten over de RES 1.0 Noord-Holland Zuid. Op het moment dat we deze nieuwsbrief schrijven, zijn in ieder geval Amstelveen, Amsterdam, Beverwijk, Haarlem, Heemskerk, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Weesp, Zaanstad en Zandvoort akkoord gegaan. De aangenomen moties en amendementen worden verzameld en als bijlage toegevoegd aan de RES 1.0. Deze wordt na het afronden van de besluitvorming op 9 juli aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Hiermee wordt de ontwikkeling van de RES 1.0 afgesloten.

In deze nieuwsbrief gaan we kort in op twee nieuwe instrumenten, namelijk de RES-viewer voor de actuele stand van zaken per zoekgebied en een online platform voor moties en amendementen. Dit platform voor volksvertegenwoordigers en de griffies is een primeur als het gaat om de bevordering van afstemming op het niveau van de energieregio. Verder blikken programmanagers [redacted] (NHZ) en [redacted]

(NHN) terug en vooral vooruit. [redacted], relatiemanager bij netbeheerder Liander, vertelt over de noodzaak van systeemefficiëntie.

“Monitoring van de voortgang wordt nu heel belangrijk”

Meer dan een rijdende trein was het RES-proces een voorbijvliegende raket waar programmamanager[redacted] zich begin vorig jaar aan vastgreep. Programmamanager Wies Thesingh was al eerder bij het RES-proces betrokken. Beiden brachten hun eigen invalshoek en expertise mee. “Voor de RES heb je een schaap met vijf poten nodig en dat is daarom werken Noord en Zuid als team samen aan deze klus”, aldus[redacted]. Nu de RES 1.0 is opgeleverd, werkt het management samen met de stuur- en werkgroepen toe naar de uitvoering.

Lees meer

“Het elektriciteitsnet is een cruciale schakel in de uitvoering van de RES”

In de RES 1.0 is op grond van draagvlak vaak gekozen voor op zon op dak. Die keuzes zijn niet altijd even gunstig voor het elektriciteitsnet. “Essentieel onderdeel in de uitvoering van de RES’en is de aansluiting op het elektriciteitsnet”, aldus [redacted] relatiemanager bij netbeheerder Liander. “In de uitwerking van de zoekgebieden is het daarom belangrijk dat we gaan faseren. Want we kunnen niet al het werk aan het elektriciteitsnet tegelijk uitvoeren.”

Lees meer

Gemeenteraad Amsterdam stemt in met zoekgebieden voor windenergie

De gemeenteraad van Amsterdam heeft de zoekgebieden voor windenergie vastgesteld. Een meerderheid van de raad stemde voor de plannen om binnen de gemeentegrenzen onder meer ongeveer 17 extra windmolens te plaatsen.

De afgelopen maanden is er veel discussie geweest over de mogelijke komst van windturbines in Amsterdam. Het college neemt zijn verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar wil ook de zorgen die mensen over de windturbines hebben zo veel mogelijk wegnemen. Nog voordat initiatiefnemers voor windmolens zich kunnen melden, wordt daarom voor de nieuwe zoekgebieden een ‘reflectiefase’ ingelast. De gemeente voegt hiermee een stap toe aan het RES-proces, zodat zij meer tijd heeft om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden een afwegingskader opgesteld.

Lees het persbericht

Meld je aan voor kennissessie ‘Slim samenwerken aan energie-infrastructuur’

Hoe managen we de energie-infrastructuur? Hoe is de rolverdeling tussen het Rijk, de provincie en gemeenten? En hoe kunnen we opgaven in de ondergrond op een slimme manier combineren? Op **donderdag 17 juni** (15.00-17.00 uur) gaan we tijdens de online kennissessie ‘Slim samenwerken aan energie-infrastructuur’ hierover in gesprek. Je kunt je uiterlijk **tot en met 16 juni** aanmelden via onderstaande link.

Meld je aan

Met RES-viewer inzicht in actueel beeld per zoekgebied

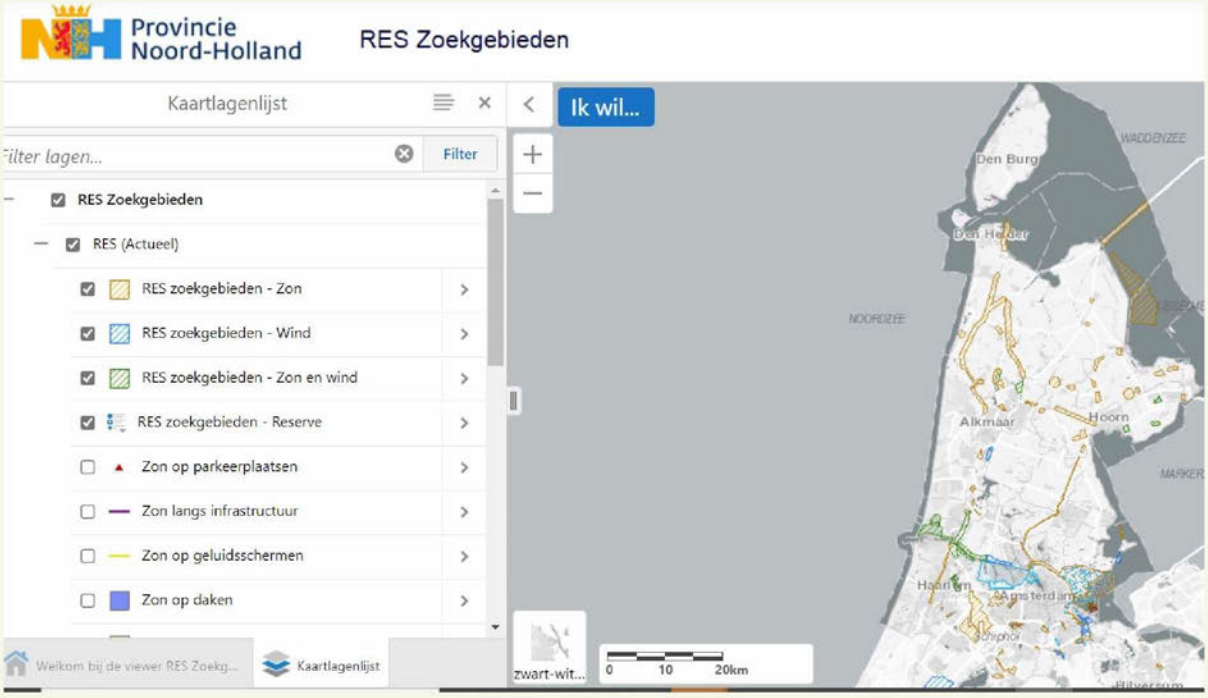

De provincie Noord-Holland heeft samen met de twee RES-regio's een viewer ontwikkeld om een actueel overzicht te hebben over de zoekgebieden. De RES-viewer toont de zoekgebieden voor de RES'en Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid in combinatie met relevant (ruimtelijk) beleid, zoals beschermingsgebieden uit de provinciale verordening. De viewer is openbaar toegankelijk voor iedereen.

In de viewer zijn de verschillende stadia van de zoekgebieden zichtbaar: de actuele stand van de RES-zoekgebieden, de zoekgebieden zoals die in de RES 1.0 staan en zoals ze ten tijde van de reactienota en van de concept-RES waren. De kaartlagen 'RES actueel' en 'RES 1.0' bevatten verder de gebiedspaspoorten van de zoekgebieden. Een gebiedspaspoort geeft een overzicht van de kenmerken en de status van een zoekgebied. Lees meer in dit artikel van Esri, de systeemleverancier.

Primeur: online platform voor regionaal afstemmen moties en amendementen RES

Tot en met 8 juli staan de RES'en Noord-Holland Noord (NHN) en Noord-Holland Zuid (NHZ) op de agenda van de gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen. Omdat het gaat om een regionaal plan, kan het wenselijk zijn om eventuele moties en amendementen ook regionaal af te stemmen. Om dit te faciliteren is vanuit de RES'en Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid een online platform ingericht. Iedere volksvertegenwoordiger kan zijn of haar motie of

amendement kenbaar maken en kennisnemen van voornemens van anderen. Het platform is alleen toegankelijk voor volksvertegenwoordigers en griffiers. Een concept-motie of -amendement kan via de griffier op het digitale bord worden geplaatst. Vervolgens kunnen anderen deze lezen en als zij willen er met digitale 'geeltjes' opmerkingen bij plaatsen.

Het is voor het eerst dat bij een regionaal proces een digitale tool voor afstemming is ingericht. Na de besluitvorming wordt het gebruik ervan geëvalueerd.
De RES'en worden, inclusief aangenomen moties en amendementen, op 9 juli 2021 aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving voor doorrekening. Alle documenten, moties en amendementen staan dan op de websites van NHN en NHZ.

Drie kwart Nederlanders maakt zich zorgen over gevolgen klimaatverandering

Drie kwart van de bevolking maakt zich zorgen over de gevolgen van klimaatverandering voor toekomstige generaties. Een ruime meerderheid wil minder fossiele en meer groene energie. De meeste mensen zijn voorstander van windmolens, maar willen ze niet in de eigen 'achtertuin'. Dit blijkt uit het onderzoek Belevingen 2020 van het CBS.

Met 71 procent is een groot deel van de bevolking voor de bouw van nieuwe windmolens in Nederland. Voor windmolens in de eigen woonomgeving zijn Nederlanders echter minder enthousiast: 21 procent is voorstander en 31 procent tegenstander. 43 procent zei: dat hangt ervan af. De locatie van de windmolens is hierbij het vaakst bepalend: ze mogen niet te dicht bij de woning staan. De meeste Nederlanders zien dus liever geen windmolens vlak bij hun huis.

Lees het persbericht

Gezondheidseffecten windturbines

In 2020 heeft het RIVM onderzoek gedaan naar wat bekend is over de gezondheidseffecten van windturbines. Uit dat onderzoek blijkt dat er een duidelijke relatie is tussen geluid van windturbines en hinder: hoe sterker het geluid (in dB decibel) van windturbines, des te groter de hinder ervan. Voor andere gezondheidseffecten zijn de resultaten van wetenschappelijk onderzoek niet eenduidig: deze effecten hangen niet duidelijk samen met het geluidniveau, maar soms wel met de ervaren hinder. Vragen en antwoorden hierover vind je op de website van het RIVM.

Daarnaast heeft het Klimaatbeleid ook een positief effect op onze gezondheid en veiligheid. Dat is de belangrijkste uitkomst van drie rapporten die het RIVM heeft opgesteld in opdracht van Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. De meeste gezondheidswinst komt uit een betere luchtkwaliteit, die zorgt dat we in 2030 gemiddeld iets langer leven. De rapporten vind je op de website van het RIVM.

Op **dinsdag 22 juni** organiseert het RVO een webinar over Gezondheid en windturbines. Meer informatie vind je op de website van NP RES.

Interessante links

NP RES/Rijksoverheid

- RES: Nationale regie nodig voor tempo in de uitvoering (Klimaatakkoord)
- De RES gespreksassistent (voor factchecking en veelgestelde vragen bij gesprekken over de Regionale Energiestrategie)
- Campagnepagina RES op Iedereen doet wat
  'Ruimte voor nieuwe energie. Niet makkelijk, wel nodig.'
- Gezamenlijk overzicht op de effecten van Klimaatbeleid (RIVM)
  Drie rapporten met effecten op gezondheid en veiligheid.
- Het energiesysteem ruimtelijk in beeld (BZK)
  Interactieve infographic die inzichtelijk maakt wat vraag/aanbod doet met de energieinfrastructuur.

Provincie Noord-Holland

- Subsidie Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven Noord-Holland 2021

- Dilemma: datacenters, vloek of zegen?

Diversen

- Handreiking maatschappelijke tender (Energie Samen/Klimaatverbond Nederland)
- Factor P: handvatten om gestructureerd te werken aan participatie (Lokale Democratie)
- Open Oproep Duurzame economie en ruimte (stimuleringsfonds.nl)
- In Nederland hogere sterfte door klimaatverandering, stelt nieuw onderzoek (NOS)

Terugkijken

- Reflectiebijeenkomst RES 1.0 voor volksvertegenwoordigers (energieregio's NHN en NHZ)
- Informatiebijeenkomst RES 1.0 Noord-Holland Zuid (energieregio NHZ)
- Webinar 'De RES vooruit' (Voortgangsoverleg Klimaatakkoord)
- Webinar Warmtewet - strategische keuzes en borging in omgevingswet (Servicepunt Duurzame Energie)
- Webinar Energiearmoede: voorkomen dat het verder toeneemt door de energietransitie (Servicepunt Duurzame Energie)
- Webinar Seismisch onderzoek (SCAN) naar aardwarmte MRA (Servicepunt Duurzame Energie)

Agenda

- **Ma 14 juni**, 20.30 uur
  Strategie voor energie #1 : Samen Duurzaam (Pakhuis de Zwijger)
- **Wo 16 juni,** 9.00-12.00 uur
  Bijeenkomst Energietransitie en gezondheid (Netwerk Maak Ruimte voor gezondheid)
- **Do 17 juni**, 15.00-17.00 uur
  Kennissessie 'Slim samenwerken aan energie-infrastructuur'
- **Ma 21 juni**, 20.30 uur
  Strategie voor energie #2 : Nieuwe bronnen (Pakhuis de Zwijger)
- **Di 22 juni**, 13.30-16.15 uur
  Webinar: Gezondheid en windturbines (RVO)
- **Ma 28 juni**, 20.30 uur
  Strategie voor energie #3 : Een veranderend landschap (Pakhuis de Zwijger)

Weet je ook een kennissessie voor in onze agenda? Geef het door via info@energieregionhz.nl.

NOORD-HOLLANDSE ENERGIE REGIO Z

is de programmaorganisatie die de ontwikkeling van de regionale energiestrategie in Noord-Holland Zuid faciliteert.

Copyright © 2021 Energieregio Noord-Holland Zuid, All rights reserved.
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden. Wilt u deze nieuwsbrief op een ander e-mailadres ontvangen of iets wijzigen? Pas dan hier uw gegevens aan.

mailchimp

Gemeente
Amsterdam

Opzet
Reflectiefase RES / wind

Periode na vaststelling RES 1.0 en voor start medewerking aan initiatiefnemers.

Concept dd 08/06/2021
Ter informatie en bespreking
Duurzaamheidstafel stadsdelen, [redacted].

Vervolg windzoekgebieden Amsterdam

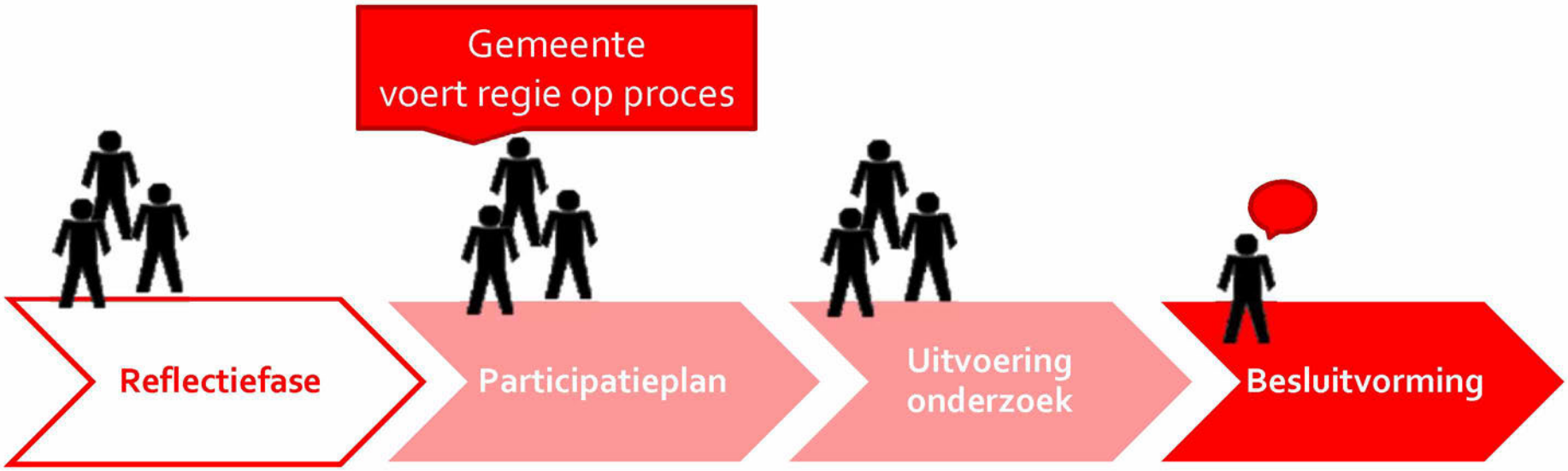

Opbrengsten reflectiefase

- Input voor een gefundeerde besluitvorming over de geschiktheid van de lokaties voor wind binnen de vastgestelde zoekgebieden
- Handvatten voor de uitvoeringsfase op participatie en governance
- Betrokkenheid van- en afstemming met stakeholders

Eindproducten reflectiefase

A. Evaluatie van de participatie RES 1.0. (bijdragen aan uitvoering moties raad; samen met provincie)

B. Afwegingskader voor besluitvorming t.a.v concrete lokaties o.a.

- Technische, maatschappelijke, juridische en ruimtelijke criteria voor besluitvorming en participatie (incl. GES/ HIA)

C. Set van richtlijnen voor governance en participatie in de uitvoeringsfase windenergie (samenwerking buurtgemeenten/ provincie/stadsdelen/ initiatiefnemers)

Mogelijke activiteiten in de reflectiefase

- Dialogen in de wijken over zorgen en wensen, ook met kaarten.
- Ethnografisch onderzoek op locaties (buurtexpedities),
- Stadsbrede ronde tafel gesprekken met diverse stakeholders en stadsdelen, buurgemeentes,
- Waarde-raadplegingen van bewoners (laagdrempelig),
- Opbouwen betrouwbare kennisbasis in overleg met stakeholders (o.a. onderzoek gezondheidseffecten) (joint fact finding).

➢ Communicatie volgt activiteiten // doorlooptijd afhankelijk van proces.

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Tue, 8 Jun 2021 16:27:07 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: FW: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 17:23
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Hoi allen,

Even ter info:

- ik maak een overzicht van de informatie/communicatie/participatie waaronder ook Cornelis Douwesterrein: morgenochtend lever ik dit aan
- ik heb de initiatiefnemers gevraagd dit ook te doen
- ik geef een overzicht van voors- en tegens

groetjes
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 14:35
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Dag collega's,

Zie hierbij de reactie van het DB van Noord op de aangepaste voordracht en raadsbrief. Ik heb met de wethouder gesproken hoe hier nu mee om te gaan en het volgende afgesproken:

- De B&W-voordracht houden we nu even aan, mogelijk nog vrijdag spoedvoordracht.
- Graag een check op de informatie van DB Noord over informatie/communicatie/participatie van gebied (rondom) Cornelis Douwesterrein. Herkennen we ons in het beeld dat DB schetst?
- Doe navraag bij initiatiefnemers op bovenstaande. Vraag bij hen na hoe de informatie/communicatie omtrent Cornelis Douwes tot nu toe is verlopen.
- Op basis van die informatie advies aan wethouder hoe nu verder:
    - Of doorgaan met Cornelis Douwesterrein in participatietraject
    - Of doorgaan met participatietraject zonder Cornelis Douwes
    - Of zowel Noorder IJplas als Cornelis Douwes uitstellen
    - Of....?
- Bij advies inschatting wat voor- en nadelen zijn van de opties.

De bottom line van de wethouder is: dit proces moet zorgvuldig verlopen, het is geen principekwestie. Het resultaat staat voorop.

Ik zit komende uren in een training en ben pas eind van de dag bereikbaar. Bij vragen kunnen jullie eventueel bij [redacted] terecht. Die is ook op de hoogte.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: www.amsterdam.nl

Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 12:19
Aan: Doorninck, Marieke van [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; Berends, Erna [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Fwd: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste Marieke,

In het DB Noord heb ik zojuist terugkoppeling gegeven over onze bespreking afgelopen vrijdag en de aangepaste voordracht B&W. Vanuit het DB Noord van vanochtend willen wij het volgende meegeven voor de besluitvorming in het College (gepland 15 juni as):

Cornelis Douwes
Tot heden heeft geen participatie dan wel communicatie plaatsgevonden vanuit gemeente noch windcooperaties in de woongebieden rond Cornelis Douwes, niet digitaal en niet schriftelijk. Dit staat wel zo in de voordracht. Ik ben dit na vrijdag nogmaals voor je nagegaan.

Ook als gemeente zijn wij niet duidelijk in geweest dat Cornelis Douwes direct meegaat in NoorderIJplas (zie bijvoorbeeld raadsbrief 20 april, daar worden alleen NoorderIJplas en Haven als vooruitlopend genoemd). Dit los je naar ons inzicht niet op met aanvullende en zorgvuldige communicatie (zie aangepaste voordracht) vanaf nu, terwijl dat in het verleden niet duidelijk is gecommuniceerd. Hier voorzien wij 'gedoe' op en die is er al genoeg geweest.

De reeds getekende intentie-overeenkomst met de windcooperaties gaat wel over NoorderIJplas en Cornelis Douwes. Echter, een intentie overeenkomst is een uitvloeisel (een vervolg) op besluitvorming in College en Raad. Maw de intentie-overeenkomst bepaalt niet welk gebied eerst en/of vooruit loopt. Dat bepaalt volgens ons de Raad. Cornelis Douwes en NoorderIjPlas zijn beide onderdeel van de RES. Echter alleen NoorderIjplas en Haven zouden vooruitlopen zo is in communicatie ook naar de raad aangegeven.

Rol gemeente participatie
In de voordracht nemen wij kennis van de constatering dat van bewoners zijkanaal H niet verwacht wordt dat zij nog gaan deelnemen aan de verdere participatie-overleggen en dat dat geen belemmering is voor de verdere uitvoering van het participatieplan. Het traject kan verder gaan, zo staat in de voordracht. Hierin verwachten wij als DB een rol van de gemeente in de participatie dan alleen deze constatering te doen.

Kernboodschap bij besluit
In de kernboodschap staat niet de uitkomsten van de HIA en ook niet de inzichten uit de reflectiefase vanuit andere zoekgebieden worden meegenomen. Terwijl dit voor velen buiten belangrijk is.

Advies DB Noord
Kortom, wij adviseren Cornelis Douwes niet mee te nemen in traject Noorder IJPlas. Wij zijn na de aanpassingen in de voordracht aan B&W niet overtuigd dat dit nu wel kan. Daarnaast lijkt het ons beter de rol gemeente participatie en kernboodschap besluit nog tekstueel aan te passen. Zie verder bovenstaande.

Met vriendelijke groet,

Namens het DB Noord,
Saskia

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 17:26
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted],

Hierbij de aangepaste collegevoordracht en raadsinformatiebrief over het participatieplan Noorder IJplas / Cornelis Douwesterrein. Om de deadline voor aanlevering van de B&W-stukken te halen, zou het mooi zijn als rond het middaguur de reactie binnen is.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]**@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Tue, 8 Jun 2021 16:27:16 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: FW: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 17:26
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Één ding snap ik niet: hoe komt DB tot de conclusie dat Zijkanaal H niet gaat meedoen in overleggen? Dat is helemaal niet het geval

---

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 14:35
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Dag collega's,

Zie hierbij de reactie van het DB van Noord op de aangepaste voordracht en raadsbrief. Ik heb met de wethouder gesproken hoe hier nu mee om te gaan en het volgende afgesproken:

- De B&W-voordracht houden we nu even aan, mogelijk nog vrijdag spoedvoordracht.
- Graag een check op de informatie van DB Noord over informatie/communicatie/participatie van gebied (rondom) Cornelis Douwesterrein. Herkennen we ons in het beeld dat DB schetst?
- Doe navraag bij initiatiefnemers op bovenstaande. Vraag bij hen na hoe de informatie/communicatie omtrent Cornelis Douwes tot nu toe is verlopen.
- Op basis van die informatie advies aan wethouder hoe nu verder:
    - Of doorgaan met Cornelis Douwesterrein in participatietraject
    - Of doorgaan met participatietraject zonder Cornelis Douwes
    - Of zowel Noorder IJplas als Cornelis Douwes uitstellen
    - Of....?
- Bij advies inschatting wat voor- en nadelen zijn van de opties.

De bottom line van de wethouder is: dit proces moet zorgvuldig verlopen, het is geen principekwestie. Het resultaat staat voorop.

Ik zit komende uren in een training en ben pas eind van de dag bereikbaar. Bij vragen kunnen jullie eventueel bij [redacted] terecht. Die is ook op de hoogte.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]**@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 12:19

Aan: Doorninck, Marieke van [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; Berends, Erna[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
<[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Fwd: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste Marieke,

In het DB Noord heb ik zojuist terugkoppeling gegeven over onze bespreking afgelopen vrijdag en de aangepaste voordracht B&W. Vanuit het DB Noord van vanochtend willen wij het volgende meegeven voor de besluitvorming in het College (gepland 15 juni as):

Cornelis Douwes
Tot heden heeft geen participatie dan wel communicatie plaatsgevonden vanuit gemeente noch windcooperaties in de woongebieden rond Cornelis Douwes, niet digitaal en niet schriftelijk. Dit staat wel zo in de voordracht. Ik ben dit na vrijdag nogmaals voor je nagegaan.

Ook als gemeente zijn wij niet duidelijk in geweest dat Cornelis Douwes direct meegaat in NoorderIJplas (zie bijvoorbeeld raadsbrief 20 april, daar worden alleen NoorderIJplas en Haven als vooruitlopend genoemd). Dit los je naar ons inzicht niet op met aanvullende en zorgvuldige communicatie (zie aangepaste voordracht) vanaf nu, terwijl dat in het verleden niet duidelijk is gecommuniceerd. Hier voorzien wij 'gedoe' op en die is er al genoeg geweest.

De reeds getekende intentie-overeenkomst met de windcooperaties gaat wel over NoorderIJplas en Cornelis Douwes. Echter, een intentie overeenkomst is een uitvloeisel (een vervolg) op besluitvorming in College en Raad. Maw de intentie-overeenkomst bepaalt niet welk gebied eerst en/of vooruit loopt. Dat bepaalt volgens ons de Raad. Cornelis Douwes en NoorderIjPlas zijn beide onderdeel van de RES. Echter alleen NoorderIjplas en Haven zouden vooruitlopen zo is in communicatie ook naar de raad aangegeven.

Rol gemeente participatie
In de voordracht nemen wij kennis van de constatering dat van bewoners zijkanaal H niet verwacht wordt dat zij nog gaan deelnemen aan de verdere participatie-overleggen en dat dat geen belemmering is voor de verdere uitvoering van het participatieplan. Het traject kan verder gaan, zo staat in de voordracht. Hierin verwachten wij als DB een rol van de gemeente in de participatie dan alleen deze constatering te doen.

Kernboodschap bij besluit
In de kernboodschap staat niet de uitkomsten van de HIA en ook niet de inzichten uit de reflectiefase vanuit andere zoekgebieden worden meegenomen. Terwijl dit voor velen buiten belangrijk is.

Advies DB Noord
Kortom, wij adviseren Cornelis Douwes niet mee te nemen in traject Noorder IJPlas. Wij zijn na de aanpassingen in de voordracht aan B&W niet overtuigd dat dit nu wel kan. Daarnaast lijkt het ons beter de rol gemeente participatie en kernboodschap besluit nog tekstueel aan te passen. Zie verder bovenstaande.

Met vriendelijke groet,

Namens het DB Noord,
Saskia

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 17:26
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted],

Hierbij de aangepaste collegevoordracht en raadsinformatiebrief over het participatieplan Noorder IJplas / Cornelis Douwesterrein.
Om de deadline voor aanlevering van de B&W-stukken te halen, zou het mooi zijn als rond het middaguur de reactie binnen is.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: **www.amsterdam.nl**

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: *Wed, 9 Jun 2021 04:57:09 +0100*
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: *Fwd: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD*
Attachments: *20210607 Concept 3 raadsinformatiebrief participatieplan cooperatieve windmolens NIJP_CD terrein (MTK) versie weth sd.docx, concept 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (versie weth sd).docx*

Het stadsdeel heeft op de rem getrapt voor NIJ
[redacted] zoekt dit met onze input uit (historie CD) en komt vanochtend met een voorstel.
(Dacht dat ik dit al had doorgestuurd maar in hectiek van gisteren blijkbaar niet….)
Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag, juni 8, 2021 2:34 PM
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Dag collega's,

Zie hierbij de reactie van het DB van Noord op de aangepaste voordracht en raadsbrief. Ik heb met de wethouder gesproken hoe hier nu mee om te gaan en het volgende afgesproken:

- De B&W-voordracht houden we nu even aan, mogelijk nog vrijdag spoedvoordracht.
- Graag een check op de informatie van DB Noord over informatie/communicatie/participatie van gebied (rondom) Cornelis Douwesterrein. Herkennen we ons in het beeld dat DB schetst?
- Doe navraag bij initiatiefnemers op bovenstaande. Vraag bij hen na hoe de informatie/communicatie omtrent Cornelis Douwes tot nu toe is verlopen.
- Op basis van die informatie advies aan wethouder hoe nu verder:
    - Of doorgaan met Cornelis Douwesterrein in participatietraject
    - Of doorgaan met participatietraject zonder Cornelis Douwes
    - Of zowel Noorder IJplas als Cornelis Douwes uitstellen
    - Of….?
- Bij advies inschatting wat voor- en nadelen zijn van de opties.

De bottom line van de wethouder is: dit proces moet zorgvuldig verlopen, het is geen principekwestie. Het resultaat staat voorop.

Ik zit komende uren in een training en ben pas eind van de dag bereikbaar. Bij vragen kunnen jullie eventueel bij [redacted] terecht. Die is ook op de hoogte.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]**@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

Van: Groenewoud, Saskia [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 12:19
Aan: Doorninck, Marieke van [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; Berends, Erna [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Fwd: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste Marieke,

In het DB Noord heb ik zojuist terugkoppeling gegeven over onze bespreking afgelopen vrijdag en de aangepaste voordracht B&W. Vanuit het DB Noord van vanochtend willen wij het volgende meegeven voor de besluitvorming in het College (gepland 15 juni as):

Cornelis Douwes
Tot heden heeft geen participatie dan wel communicatie plaatsgevonden vanuit gemeente noch windcooperaties in de woongebieden rond Cornelis Douwes, niet digitaal en niet schriftelijk. Dit staat wel zo in de voordracht. Ik ben dit na vrijdag nogmaals voor je nagegaan.

Ook als gemeente zijn wij niet duidelijk in geweest dat Cornelis Douwes direct meegaat in NoorderIJplas (zie bijvoorbeeld raadsbrief 20 april, daar worden alleen NoorderIJplas en Haven als vooruitlopend genoemd). Dit los je naar ons inzicht niet op met aanvullende en zorgvuldige communicatie (zie aangepaste voordracht) vanaf nu, terwijl dat in het verleden niet duidelijk is gecommuniceerd. Hier voorzien wij 'gedoe' op en die is er al genoeg geweest.

De reeds getekende intentie-overeenkomst met de windcooperaties gaat wel over NoorderIJplas en Cornelis Douwes. Echter, een intentie overeenkomst is een uitvloeisel (een vervolg) op besluitvorming in College en Raad. Maw de intentie-overeenkomst bepaalt niet welk gebied eerst en/of vooruit loopt. Dat bepaalt volgens ons de Raad. Cornelis Douwes en NoorderIjPlas zijn beide onderdeel van de RES. Echter alleen NoorderIjplas en Haven zouden vooruitlopen zo is in communicatie ook naar de raad aangegeven.

Rol gemeente participatie
In de voordracht nemen wij kennis van de constatering dat van bewoners zijkanaal H niet verwacht wordt dat zij nog gaan deelnemen aan de verdere participatie-overleggen en dat dat geen belemmering is voor de verdere uitvoering van het participatieplan. Het traject kan verder gaan, zo staat in de voordracht. Hierin verwachten wij als DB een rol van de gemeente in de participatie dan alleen deze constatering te doen.

Kernboodschap bij besluit
In de kernboodschap staat niet de uitkomsten van de HIA en ook niet de inzichten uit de reflectiefase vanuit andere zoekgebieden worden meegenomen. Terwijl dit voor velen buiten belangrijk is.

Advies DB Noord
Kortom, wij adviseren Cornelis Douwes niet mee te nemen in traject Noorder IJPlas. Wij zijn na de aanpassingen in de voordracht aan B&W niet overtuigd dat dit nu wel kan. Daarnaast lijkt het ons beter de rol gemeente participatie en kernboodschap besluit nog tekstueel aan te passen. Zie verder bovenstaande.

Met vriendelijke groet,

Namens het DB Noord,
Saskia

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 7 juni 2021 17:26
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: concept aanpassingen collegevoordracht en raadsinformatiebrief wind NIJP/CD

Beste [redacted],

Hierbij de aangepaste collegevoordracht en raadsinformatiebrief over het participatieplan Noorder IJplas / Cornelis Douwesterrein.
Om de deadline voor aanlevering van de B&W-stukken te halen, zou het mooi zijn als rond het middaguur de reactie binnen is.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: www.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	1 juni 2021
Portefeuille(s)	Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s):	Marieke van Doorninck
Behandeld door	Ruimte en Duurzaamheid, havenstad@amsterdam.nl
Onderwerp	Participatieplan gericht op de ontwikkeling van windenergie rondom de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over het volgende. Op 1 juni 2021 heeft het college ingestemd met het participatieplan van de 5 samenwerkende energiecoöperaties gericht op de ontwikkeling van windenergie in het gebied van de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein (CD) in Amsterdam Noord. Het participatieplan beschrijft de wijze waarop bewoners en belanghebbenden worden geïnformeerd en betrokken bij de uitwerking van het voornemen van de initiatiefnemers om windturbines in het gebied te realiseren. In de Windvisie (vastgesteld door de Gemeenteraad in 2012) is de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein samen met het havengebied als meest kansrijk en wenselijk zoekgebied voor windturbines bestemd. Ze vormen voor het college belangrijke plaatsen om de winddoelstelling te halen en komen zodoende terug in de Regionale Energiestrategie (RES). Het gebied Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein is hierin bevestigd als voorkeursgebied voor windenergie.

Figuur zoekgebied windenergie Noorder IJplas/CD terrein

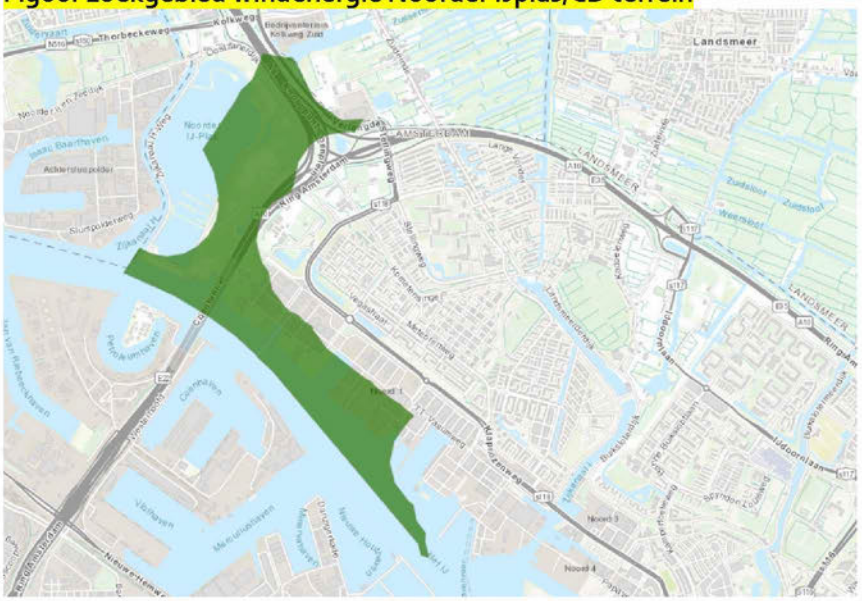

Bron: https://maps.amsterdam.nl/windzoekgebieden/ (conform raadsbesluit 27 mei 2021)

Uitgangspunten van het participatieplan

Nu het college heeft ingestemd met het participatieplan kunnen de initiatiefnemers het windproject gaan uitwerken. De belangrijkste uitgangspunten zijn dat:

- iedereen die dat wenst geïnformeerd wordt over de achtergrond, voortgang en keuzes ten aanzien van het initiatief;
- iedereen die dat wenst actief betrokken wordt bij het uitwerken van te onderzoeken scenario's van windturbineopstellingen, inzicht krijgt in de gevolgen van de verschillende scenario's in de vorm van bijvoorbeeld geluid, slagschaduw, gezondheid, landschap en ecologie en vervolgens betrokken wordt bij de keuze voor de concrete uitwerking van het initiatief;
- iedereen in de omgeving van de windturbines de mogelijkheid krijgt financieel te participeren door mede-eigenaarschap.

Het participatieplan betrekt belanghebbenden uit de buurgemeenten op dezelfde wijze als belanghebbenden uit Amsterdam. Besluitvorming over concrete aantallen en locaties van windturbines vindt plaats op basis van de uitwerking van de plannen volgens het proces beschreven in het participatieplan en aan hand van een vergunningaanvraag voor de plaatsing van windturbines door de initiatiefnemers.

Intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van windturbines

Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst met de coöperatie Amsterdam Wind, waarin een aantal bewonerscoöperaties samenwerken, en bedrijvencoöperatie NDSM Energie voor het realiseren van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwes terrein. In deze overeenkomst is opgenomen dat de coöperaties in samenspraak met bewoners en belanghebbenden een participatieplan opstellen en dat dit plan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het college. In het participatieplan moet worden aangegeven op welke wijze bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de planvorming voor de windturbines en op welke wijze zij (financieel) hierin kunnen participeren. Volgend op het afsluiten van de intentieovereenkomst hebben de initiatiefnemers in de afgelopen periode het participatieplan opgesteld. Daartoe hebben zij overleg gevoerd met de omgeving. Vanwege de corona pandemie heeft dit voornamelijk digitaal plaatsgevonden. De gemeente en initiatiefnemers hebben de ruime omgeving zowel binnen als buiten Amsterdam schriftelijk en digitaal uitgenodigd, om kennis te nemen van het concept van het plan.

Moties in het kader van de Reactienota Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid

In het participatieplan van de coöperaties is ook uitwerking gegeven aan de moties die u heeft aangenomen bij de behandeling van de Reactienota RES Noord-Holland Zuid op 10 februari 2021. Zo is het doorlopen van een m.e.r. onderdeel van het vervolgproces gemaakt (motie van het lid Kreuger inzake reactienota RES Noord-Holland Zuid: Altijd een milieueffectrapportage (MER)), wordt gebruik gemaakt van onder meer 3D modellen (Motie van het lid Kreuger inzake reactienota RES Noord-Holland Zuid: Informeer Amsterdammers met kaarten en visualisaties) en wordt rekening gehouden met mensen die digitaal minder bedreven zijn onder meer door het organiseren van fysieke bijeenkomsten, zodra dat weer mogelijk is, als onderdeel van de participatie (Motie van het lid N.T. Bakker inzake participatie RES). Daarnaast zal bij de uitvoering van het participatieplan invulling gegeven worden aan de moties van de leden Groen en Heinhuis inzake het integraal toepassen Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land en inzake het stimuleren van innovatieve oplossingen tegen geluidshinder windturbines en de motie van de leden Timman en N.T. Bakker inzake het in beeld brengen van het aspect gezondheid. Er

wordt een health impact assessment (HIA) uitgevoerd, zodat het belang van de volksgezondheid wordt betrokken bij de besluitvorming over de plaatsing van windturbines. Het participatieproces vangt aan met een inventarisatie van vragen en zorgen. Deze worden betrokken bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) die de gemeente vaststelt als kader voor het MER waarin gevolgen voor de leefomgeving moeten worden onderzocht. De gemeente neemt in ieder geval de in de moties gestelde aanpak en onderzoeken (zoals de HIA) op in de NRD. De NRD wordt ter inzage gelegd zodat eenieder kennis kan nemen van het voorgestelde kader en hierop kan reageren. De reacties worden betrokken bij de definitief vast te stellen NRD. Daarmee is geborgd dat het proces open staat voor inbreng van eenieder, zowel uit Amsterdam als uit de buurgemeenten.

Parallel aan het traject vindt in Amsterdam maar ook landelijk continue ontwikkeling plaats van kennis en inzichten ten aanzien van windenergie. In het proces voor het de uitwerking van windenergie in het gebied is gelegenheid de meest recente inzichten en lessen ten aanzien van windenergie te betrekken, bijvoorbeeld uit de reflectiefase bij de andere zoekgebieden voor wind. Besluitvorming over de concrete inpassing volgt immers op het doorlopen participatietraject.

Start projectvoorbereidingsfase/ ontwikkelfase
Met het vaststellen van het participatieplan kunnen de initiatiefnemers verder met de projectvoorbereidingsfase om te komen tot een uitwerking van onder meer het aantal en de locaties van windturbines in het initiatief. Ze geven aan dat deze fase naar verwachting een jaar in beslag neemt waarna gestart zal worden met een vergunningaanvraag. De verantwoording van het gevoerde proces en de uitkomsten ervan dient de initiatiefnemer in bij de vergunning-aanvraag. Dit wordt bij de besluitvorming over de vergunningaanvraag getoetst door het college en gedeeld met de raad. In de toetsing van deze aanvraag kan de mate waarin het gevolgde proces heeft voldaan aan hetgeen is vastgelegd in het participatieplan en de uitkomsten hiervan worden betrokken.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Marieke van Doorninck
Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid

Bijlage: Participatieplan Coöperatieve windturbines Noorder IJplas / Cornelis Douwesterrei

Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van 1 juni 2021

Portefeuille

Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid

Agendapunt

<*automatisch*>

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het participatieplan Coöperatieve windmolens Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein.
2. Kennis te nemen van het vervolgproces aangaande de ontwikkeling van windenergie in het gebied en de rol van de gemeente hierin.
3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het participatieplan en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van windenergie in het gebied.
4. In te stemmen met de brief waarin de gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad geïnformeerd worden over het participatieplan

Reden spoed

n.v.t.

Kernboodschap

Het college van B&W stemt in met het participatieplan van coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein. Het plan is opgesteld zoals afgesproken in de intentieovereenkomst tussen het college en beide coöperaties. Hierin is afgesproken dat een participatieplan wordt opgesteld waarin de wijze waarop wijze waarop de omgeving in en om het gebied betrokken worden bij de ontwikkeling van windmolens. In het proces worden vragen en zorgen geïnventariseerd. Vervolgens worden onderzoeken uitgevoerd gericht op deze vragen en zorgen. De initiatiefnemers maken vervolgens in overleg met de omgeving een keuze voor een uitgewerkt plan voor windturbines in het gebied. Het college verlangt een milieueffectrapportage en stelt hiervoor, op basis van de inventarisatie van zorgen en vragen, een kader vast. Volgend op het participatieproces kan een ruimtelijk besluit worden genomen op basis van de resultaten van de onderzoeken en het participatieproces.

Bestuurlijke achtergrond

Ontwikkelstrategie Haven-Stad

De gemeenteraad heeft op 21 december 2017 de Ontwikkelstrategie Haven-Stad

vastgesteld (bd 2017 – 013059). In de Ontwikkelstrategie zijn als uitwerking van de Transformatiestrategie Haven-Stad de voorwaarden en mogelijkheden voor ontwikkeling van Haven-Stad uitgewerkt. Hierbij zijn de ambities verhoogd, ingezet wordt op:

- verdere verdichting met 40.000 tot 70.000 woningen,
- een mengstrategie die extra banen creëert,
- een mobiliteitsshift van auto naar OV en fiets,
- het hanteren van de duurzaamheidsdoelstellingen voor 2040.

Windvisie, de Routekaart Amsterdam Klimaat neutraal, en Regionale Energiestrategie 1.0 Noord-Holland Zuid

Amsterdam wil een wezenlijke bijdrage leveren aan het halen van de klimaatdoelstellingen van Parijs, en heeft daarom de ambitie de CO_2 uitstoot in Amsterdam terug te dringen met 55% in 2030 en 95% in 2050. In de Routekaart Amsterdam Klimaat neutraal 2050, vastgesteld door de Gemeenteraad in 2020, heeft Amsterdam de ambitie vastgelegd om voor 2030 minstens >50MW extra vermogen windenergie te realiseren ten opzichte van de situatie in de zomer 2019 (totaal minstens 127 MW vermogen windenergie in 2030 en 550 MW door zon in 2030 (400 MW op grote daken en 150 MW op kleine daken). In de Windvisie (vastgesteld door de Gemeenteraad in 2012) is de Noorder IJ-plas/Cornelis Douwesterrein (CD) samen met het havengebied als meest kansrijk zoekgebied voor windmolens bestemd. Dit zoekgebied is door de gemeenteraad bevestigd als zoekgebied in de concept Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ). In de raadsvergadering van 27 mei jl. is dit zoekgebied wederom als voorkeursgebied voor windenergie bevestigd door de raad in de RES 1.0.

Toetsingskader Noorder IJplas 31 maart 2021

De gemeenteraad heeft op 31 maart 2021 ingestemd met het Toetsingskader Noorder IJplas. Doel van het toetsingskader is om de ontwikkeling van de Noorder IJplas als toekomstig stadspark van Haven-Stad in goede banen te leiden. Het bevestigt het deel van het zoekgebied voor de Noorder IJ-plas voor de plaatsing van windturbines conform het beleid en de doelstellingen die in de Windvisie 2012 en de Routekaart Amsterdam Klimaat Neutraal zijn vastgelegd. Daarbinnen kan nader onderzoek naar een zorgvuldig ingepaste plaatsing van windturbines plaatsvinden. Het Cornelis Douwesterrein is geen onderdeel van het Toetsingskader Noorder IJplas; dat heeft echter geen gevolgen of betekenis voor het initiatief dat zicht richt op Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein.

Intentieovereenkomst 5 coöperaties en gemeente Amsterdam 8 juli 2020

Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van windturbines in Amsterdam Noord. De intentieovereenkomst is getekend op 8 juli 2020 door 4 burgerenergiecoöperaties, verenigd in Amsterdam Wind en bedrijvencoöperatie NDSM Energie. Deze initiatiefnemers hebben de gemeente Amsterdam benaderd met een 100% coöperatief initiatief om windenergie te ontwikkelen in het gebied van de Noorder IJPlas/Cornelis Douwesterrein. Dit gebied is in de gemeentelijke structuurvisie Windvisie 2012 aangewezen als 'ruimtelijk gewenst/ kansrijk' voor windenergie. In de periode voor 2020 waren er reeds afspraken voor de ontwikkeling van windenergie met een deel van deze partijen, dit kon echter niet gerealiseerd worden als gevolg van het toenmalige provinciale beleid. Inmiddels is de mogelijkheid er wel. In de overeenkomst spreekt de gemeente de intentie uit planologische medewerking te verlenen aan het initiatief onder een aantal voorbehouden. Op basis van de afspraken in de intentieovereenkomst wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin de medewerking, afhankelijk van de uitvoering van de intentieovereenkomst wordt vastgelegd. In de intentieovereenkomst is afgesproken dat de initiatiefnemers het initiatief uitwerken middels een

participatieproces waarbij belanghebbenden zoals omwonenden betrokken worden. Daartoe wordt op grond van artikel 4 van de intentieovereenkomst een participatieplan door de initiatiefnemers opgesteld en aan de gemeente voorgelegd ter goedkeuring.

Bestuurlijke prioriteit
Het participatieplan sluit aan bij de afspraken die in het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' zijn gemaakt over de energietransitie.

Wettelijke grondslag
Artikel 160, eerste lid onder a Gemeentewet
Het college is bevoegd het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren.

Artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet
Het college is bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten.

Art 169 Gemeentewet
Het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de Gemeenteraad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur (lid 1). Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft (lid 2).

Onderbouwing besluit

Ad 1. In te stemmen met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein.
Amsterdamse coöperaties hebben het initiatief genomen windenergie te ontwikkelen in het gebied Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein. In de Windvisie van 2012 is het gebied al aangemerkt als kansrijk en wenselijk gebied voor windturbines. Dit gebied is volgend op de Windvisie in de Amsterdamse RES opgenomen als voorkeursgebied voor windenergie (mei 201).

Figuur zoekgebied windenergie Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein

Portefeuille Gemeente Amsterdam

Agendapunt College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van <datum>

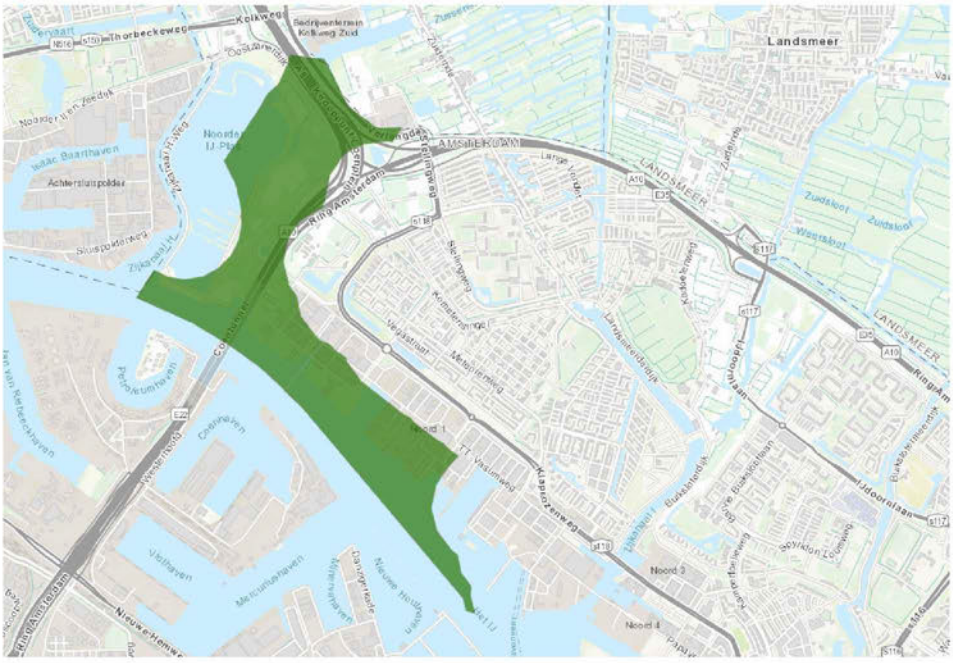

Bron: https://maps.amsterdam.nl/windzoekgebieden/ (conform raadsbesluit 27 mei 2021)

Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst met de coöperaties Amsterdam Wind en NDSM Energie voor het realiseren van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwes terrein. In deze overeenkomst is opgenomen dat de coöperaties in samenspraak met bewoners en belanghebbenden een participatieplan opstellen en dat dit plan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het college. In het participatieplan moet worden aangegeven op welke wijze bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de planvorming voor de windturbines en op welke wijze zijn (financieel) hierin kunnen participeren. Volgend op het afsluiten van de intentieovereenkomst hebben de initiatiefnemers in de afgelopen periode het participatieplan opgesteld. Daartoe hebben zij overleg gevoerd met de omgeving. Zij hebben bewoners en bedrijven bij en rondom de Noorder IJplas /Cornelis Douwes hierover geïnformeerd en uitgenodigd, zowel schriftelijk als via digitale mediakanalen.

Vanwege de corona pandemie heeft dit voornamelijk digitaal plaatsgevonden. De initiatiefnemers hebben de ruime omgeving zowel binnen als buiten Amsterdam schriftelijk en digitaal uitgenodigd, om kennis te nemen van het concept van het plan. Het concept is toegelicht en besproken op een (vanwege de coronapandemie online) bijeenkomst. De reacties die de initiatiefnemers hebben ontvangen en/of gekregen zijn in de concept versie verwerkt die eind 2020 aan de gemeente is toegezonden. Naar aanleiding van de aanvullende besprekingen met de initiatiefnemers, een aantal verduidelijkende vragen van de gemeente en de door de raad aangenomen moties over de ontwikkeling van windenergie bij de behandeling van de concept RES in de raad van 10 februari 2021, is eind maart 2021 een aangepaste participatieplan ter goedkeuring ingediend bij de gemeente.

Belangrijke aanscherpingen in deze laatste versie zijn

- initiatiefnemers hebben expliciet gemaakt dat zij ernaar streven met de omgeving gezamenlijk de stappen in de uitwerking te zetten: het inventariseren van vragen en zorgen, het kiezen van scenario's, het kennisnemen van onderzoeken en bespreken van een voorkeur voor inrichting
- het doorlopen van een m.e.r. is onderdeel van het vervolgproces

- er rekening wordt gehouden met mensen die digitaal minder bedreven zijn onder meer door het organiseren van fysieke bijeenkomsten als onderdeel van de participatie.

Inhoud van het participatieplan:
Zoals in de intentieovereenkomst afgesproken bevat het participatieplan:
- de wijze waarop belanghebbenden geïnformeerd worden over ontwikkeling, voortgang en keuzes van het initiatief
- de wijze waarop belanghebbenden betrokken kunnen zijn bij de ontwikkeling en inbreng kunnen leveren op te maken keuzes of te zetten stappen
- de wijze waarop burgers en bedrijven in de omgeving financieel kunnen mee-investeren en/of —profiteren;
- de omgang met revenuen die jaarlijks voor investering in of voor de omgeving beschikbaar zijn en de wijze waarop in overleg met belanghebbenden de besteding wordt bepaald.

De laatste 2 onderdelen zijn beperkt tot de wijze waarop deze worden uitgewerkt aangezien de inhoudelijke uitwerking pas zinvol is als het project is uitgewerkt. Dit is lijn met de afspraken in de intentieovereenkomst.

Uitwerking informeren van belanghebbenden: de vormen waarin belanghebbende worden geïnformeerd, specifiek voor de komende fase waarin het project concreet wordt gemaakt tot aan het indienen van een vergunningsaanvraag:
- Omgevingsberaden (in feite een soort werk-/klankbordgroep)
- Periodieke informatiebijeenkomsten
- Periodieke nieuwsbrief en algemene informatie digitaal via onder meer de website van de coöperaties en socials (zoals Facebook)
- Op aanvraag (via een aangemaakt emailadres)
- Mensen die liever schriftelijk worden geïnformeerd krijgen de gelegenheid dit aan te geven

Betrokkenheid belanghebbenden bij de uitwerking van het windinitiatief: de wijze waarop belanghebbenden betrokken (kunnen) zijn is uitgewerkt in het plan en vindt plaats via genoemde bewonersberaden en informatiebijeenkomsten. Hierin worden vragen en zorgen geïnventariseerd, keuzes voor de concretisering van het plan voorgelegd en besproken. In opeenvolgende bijeenkomsten wordt het plan concreter gemaakt op basis van scenario's en onderzoeksresultaten. Dit gebeurt aan de hand van 4 thema's (1. ruimtelijke inpassing, 2. geluid en schaduw, 3. natuur en ecologie en 4. financiële participatie en lokaal profijt) In het plan is aangegeven welke mate van zeggenschap van toepassing is bij de genoemde thema's.

Afgesproken is dat per zoekgebied een milieueffectrapportage wordt opgesteld. Als kader voor de milieueffectrapportage (MER) legt de gemeente een zgn. Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van de initiatiefnemers ter inzage. Daarin wordt ingegaan op de eerste inventarisatie van zorgen en vragen en op onderwerpen die volgens het participatietraject nodig zijn voor besluitvorming, waaronder een Health Impact Assessment (HIA). In deze zienswijzefase kan eenieder, ongeacht deelname aan bijeenkomsten, suggesties, vragen en zorgen inbrengen. De gemeente stelt volgend daarop de definitieve NRD vast. Daarmee is geborgd dat het proces open staat voor een ieder om zijn of haar vragen en zorgen over de gevolgen op de omgeving op tafel te leggen. Dit proces staat open voor iedereen, ook voor belanghebbenden uit buurgemeenten. De volledigheid van de milieueffectrapportage wordt beoordeeld aan de hand van de NRD.

Financiele participatie: uit het plan wordt duidelijk dat iedereen die dat wenst lid kan worden van de coöperaties en mee kan investeren en daarmee -profiteren, ook inwoners en bedrijven uit de buurgemeenten. Specifiek is er aandacht voor mee-investeren voor mensen met een kleine beurs.

Er komt een omwonendenregeling gericht op financieel voordeel specifiek voor bewoners uit de directe omgeving die wordt uitgewerkt in omgevingsberaad. Daarnaast wordt aangegeven dat er een omgevingsfonds wordt ingericht, de wijze van invulling en besteding is onderwerp van één van de omgevingsberaden. In het omgevingsberaad worden afspraken gemaakt over beheer en afbaken van de bestemming van de gelden in het fonds.

Het plan bevat hiermee alle elementen die zijn afgesproken in de intentieovereenkomst.

Reacties belanghebbenden (bewoners en buurgemeenten) op het (concept) participatieplan
Eén van de centrale belanghebbenden zijn de bewoners van het Zijkanaal H. In diverse gesprekken tussen de initiatiefnemers en de bewonersvereniging volgend op de afronding van het participatieplan is de samenwerkingsvorm in de participatie besproken. Het resultaat is door de initiatiefnemers toegevoegd aan het voorliggende participatieplan. De bewonersvereniging benadrukt dat zij geen voorstander is van windturbines nabij het Zijkanaal H. Deelname aan het participatieproces gestart door de initiatiefnemers kan niet worden opgevat als draagvlak of steun voor het initiatief. Partijen verwachten van de gemeente, dat in het geval er ergens in de stad partijen niet aan tafel willen komen voor gesprekken over een zoekgebieden, dit geen reden mag zijn om een zoekgebied niet verder uit te werken of te onderzoeken.

Ambtelijk is het concept participatieplan besproken met de buurgemeenten (Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer). Door deze gemeenten is met name aandacht gevraagd voor het beoordeling van de gevolgen op plannen en projecten van de buurgemeenten, het betrekken en informeren van bewoners in de buurgemeenten en het zoveel mogelijk beperken van gevolgen in de buurgemeenten. Deze reacties zijn doorgegeven aan de initiatiefnemers en verwerkt in het voorliggende plan. Kern hiervan is dat het participatieplan belanghebbenden uit de buurgemeenten op dezelfde wijze betrekt als belanghebbenden uit Amsterdam en dat rekening wordt gehouden met plannen van de buurgemeenten.

Ad 2 . te nemen van het vervolgproces aangaande de ontwikkeling van windenergie in het gebied en de rol van de gemeente hierin
De ontwikkeling van windenergie in een zoekgebied vindt plaats conform de uitwerking in de bijlage 3 van het participatieplan. Kern hiervan is dat de ontwikkeling van een windinitiatief in een zoekgebied voor wind een particulier initiatief betreft. Voor het initiatief van de NIJP/Cornelis Douwesterrein geldt daarbij als voorwaarde dat de uitwerking van het initiatief pas plaats na de instemming van het college met het participatieplan. In het participatieplan is benoemd welke stakeholders betrokken worden bij de verdere uitwerking van de plannen. Deze uitwerking vindt plaats door het onderzoeken van verschillende scenario's die besproken worden met deelnemers aan omgevingsberaden. Onderdeel van de scenario's is het krijgen van inzicht, mede door inzet van externe experts, in de gevolgen voor de leefomgeving (3d, visualisaties,, geluid, slagschaduw), natuur en de koppelkansen voor natuur. Ook is een m.e.r. onderdeel van de projectuitwerking. Tijdens de uitvoering monitort de gemeente de voortgang en wordt (achteraf) verantwoording gevraagd aan de initiatiefnemers over de uitvoering van

het planproces. Deze opzet leidt ertoe dat:

- Iedereen die dat wenst geïnformeerd wordt over de achtergrond, voortgang en keuzes ten aanzien van het initiatief
- Er ruimte is, zoals vereist, voor het open bespreken van de te maken keuzes en achtergronden van (on)mogelijkheden voor windenergie
- Iedereen die dat wenst actief betrokken wordt bij het uitwerken van te onderzoeken scenario's van windturbineopstellingen, inzicht krijgt in de gevolgen van de verschillende scenario's in de vorm van bijvoorbeeld geluid en landschap en vervolgens betrokken wordt bij de keuze voor de concrete uitwerking van het initiatief

Het proces krijgt zoals aangegeven een formeel kader vanuit de NRD die onderdeel is van het milieueffectrapport (MER) die de gemeente verlangt. Parallel aan het traject vindt in Amsterdam maar ook landelijk continue ontwikkeling plaats van kennis en inzichten ten aanzien van windenergie. In het proces voor het de uitwerking van windenergie in het gebied is gelegenheid de meest recente inzichten en lessen ten aanzien van windenergie te betrekken, bijvoorbeeld uit de reflectiefase bij de andere zoekgebieden. Besluitvorming over de concrete inpassing volgt immers op het doorlopen participatietraject.

De betrokkenheid van de gemeente bij de verdere uitvoering betreft:

- inbreng van informatie en kennis vanuit de gemeente op verzoek van de participanten;
- zorgdragen van afstemming met andere plannen en projecten in en om het gebied;
- vanuit de rol als bevoegd gezag een belangenafweging maken op basis van de nog in te dienen vergunningaanvraag voor een uitgewerkte plan;
- indien gewenst aanvullende expertise of informatie beschikbaar stellen voor het participatieproces met belanghebbenden.

De gemeente wijst initiatiefnemers op het belang van continue openheid in het proces en daarmee een open toon in de dialoog . Bijvoorbeeld de beperking in hoogte ten gevolge van de financiële uitvoerbaarheid is begrijpelijk; het is wenselijk om in gesprek overwegingen en achtergronden te delen voor een open dialoog.

De gemeente kijkt ook mee in de zorgvuldigheid van communicatie. Duidelijkheid over rollen, proces en het project op zichzelf zijn noodzakelijk. Voor belanghebbenden in de omgeving kan niet veronderstelt worden dat bijvoorbeeld de historie van het initiatief bekend is. Zo kan bijvoorbeeld refereren naar het zoekgebied van het initiatief als Noorder IJ-plas onduidelijkheid veroorzaken over de reikwijdte die ook het Cornelis Douwesterrein betreft. Ook een ruim bereik voor communicatie rondom het gebied is onderdeel van zorgvuldige communicatie.

Naast de betrokkenheid in het proces is het gewenst vanuit de gemeente te communiceren over het initiatief en de voortgang. De uitvoering vindt plaats binnen het kader van gemeentelijk beleid ten aanzien van klimaat energie en de procedure voor het milieueffectrapport. Daarbij is het wenselijk te communiceren over de achtergrond van de ontwikkeling, het proces dat de gemeente daarbij hanteert en de voortgang ervan. Informatie over de mogelijkheden om betrokken te zijn is hier onderdeel van. De betrokkenheid van en communicatie door de gemeente ziet er als volgt uit:

- De gemeente communiceert via de gemeentelijke website over de instemming met het participatieplan

- De gemeente voert overleg met de initiatiefnemers over de uitvoering en voortgang van de activiteiten in het participatieplan
- De gemeente overlegt met initiatiefnemers periodiek over de communicatieactiviteiten om te waarborgen dat deze zich blijft richten op belanghebbenden in het zoekgebied en in de ruime omgeving
- De gemeente neemt in principe deel aan bijeenkomsten in het kader van het participatieplan als toehoorder, eventueel wordt op verzoek inbreng geleverd bijvoorbeeld in de vorm van het beschikbaar stellen van kennis binnen de gemeente of in de vorm van een toelichting op een relevant onderwerp
- De gemeente voert overleg met de buurgemeenten over de voortgang en betrekt de initiatiefnemers bij overleg om de buurgemeenten inzake potentiële gevolgen voor plannen en projecten in de buurgemeenten
- De gemeente communiceert via in ieder geval de gemeentelijke website over het project en het proces.

Als de initiatiefnemers het plan hebben uitgewerkt wordt dit middels een vergunningaanvraag aan de gemeente voorgelegd. De gemeente zal hier eveneens over communiceren en aanvullend een publieksbijeenkomst organiseren waarin op uitnodiging van de gemeente de initiatiefnemers en eventuele participanten het proces en de resultaten ervan toelichten. De gemeente geeft hier een toelichting op de procedure die van toepassing is op de behandeling van de aanvraag.

Ad 3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het participatieplan en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van windenergie in het gebied.
In bijgaande raadsinformatiebrief wordt een korte samenvatting van de inhoud van het participatieplan gegeven en wordt geschetst hoe het vervolgproces met betrekking tot de planvorming er uit ziet voor de realisatie van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesgebied. In de raadsinformatiebrief wordt ook aangegeven dat de inhoud van drie moties die zijn aangenomen door de gemeenteraad bij het bespreken van de Reactienota RES Noord-Holland Zuid en die betrekking hebben op het participatieproces zijn meegenomen in het participatieplan.

Ad 4. In te stemmen met de brief waarin de gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad geïnformeerd worden over het participatieplan
In de bijgaande brieven worden de drie omliggende gemeenten geïnformeerd over het besluit van het college om het participatieplan vast te stellen. En wordt aangegeven dat in het planproces er geen onderscheid wordt gemaakt tussen belanghebbenden en bewoners binnen en buiten de gemeentegrens van Amsterdam.

Participatie
Bewoners en belanghebbenden zijn betrokken bij het opstellen van het participatieplan. Het participatieplan beschrijft hoe in de vervolgfase bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de realisatie van de windturbines.

Financiële onderbouwing
De bijdrage van de gemeente aan het participatie- en communicatieproces vindt plaats vanuit het beschikbare programmabudget Haven-Stad 2021 en 2022.

Communicatie

Portefeuille Gemeente Amsterdam

Agendapunt College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van <datum>

Binnen de gemeente

opnemen in besluitenlijst

Buiten de gemeente

Documenten

Registratienr.	Naam
<automatisch>	Bijlage 1 Participatieplan coöperatieve windmolens NIJP_CD terrein Bijlage 2 Raadsinformatiebrief participatieplan coöperatieve windmolens NIJP_CD terrein Bijlage 3 Informatiebrief participatieplan gemeente Landsmeer Bijlage 4 Informatiebrief participatieplan gemeente Zaanstad Bijlage 5 Informatiebrief participatieplan gemeente Oostzaan Bijlage 6 Commissieflap RO TKN 30 juni 2021

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Ruimte en Duurzaamheid, [redacted], [redacted]@amsterdam.nl , 06[redacted]

Besluit college van burgemeester en wethouders

<automatisch, na afloop vergadering>

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Wed, 9 Jun 2021 07:33:51 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: Beantwoording schriftelijke vragen Kreuger en van Soest + toezegging Kreuger
Attachments: 20210508 SV Van Soest_210607.docx

Hi [redacted]

Duidelijke lijn van GS. Die ga ik verwerken.

Ik had [redacted] gevraagd wat te doen met de persoonlijke vragen over [redacted] de wethouder en de BM in de schriftelijke vragen van Van Soest (zie bijlage / mijn opmerkingen). [redacted] heeft dit zo te zien vervolgens besproken met [redacted] en GS.

Ik heb met [redacted] gisteren afgesproken om de beantwoording van de schriftelijke vragen van Kreuger aan te houden tot nader bericht van mij.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T + 31 6 [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 20:18
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Fwd: Beantwoording schriftelijke vragen Kreuger en van Soest + toezegging Kreuger

Ik heb de beantwoording van Krueger eerder deze week doorgeklikt, neem aan dat jullie zorgen voor het eruit vissen bij de wethouder. Kan het zijn dat [redacted] al wel (de opzet voor) beantwoording vragen Van Soest heeft gezien en ik nog niet?

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Tuesday, June 8, 2021 8:12:12 PM
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]

[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: Beantwoording schriftelijke vragen Kreuger en van Soest + toezegging Kreuger

Dag [redacted]

Bedankt voor de terugkoppeling, dat is een heldere lijn, die we gaan verwerken in de beantwoording van de betreffende vragen.

Groet
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag, juni 8, 2021 6:05 PM
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen Kreuger en van Soest + toezegging Kreuger

Beste [redacted]

Ik heb vandaag overlegd met de gemeentesecretaris over de vragen die zijn gesteld vanuit de raad over betrokken ambtenaren bij het winddossier, en specifiek de participatie in gebied Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein. De GS wil hier een duidelijke grens stellen en terughoudend zijn in de beantwoording.

De lijn van de gemeentesecretaris is als volgt:

- Ambtenaren werken in opdracht van het bestuur. Ambtenaren kunnen zich niet publiek verdedigen of verantwoording afleggen over de uitvoering van beleid, dat doet het bestuur. Als ambtenaren het publieke debat in worden getrokken, bijvoorbeeld omdat ambtenaren in de media met naam en toenaam worden genoemd, dan blijft de lijn dat het college verantwoording aflegt. Ambtenaren moeten hierin ook beschermd worden door het bestuur.
- De gemeentesecretaris heeft dit zowel met B&W als met de griffie besproken. B&W staat hier achter. Ook de griffier is het hiermee eens. De GS heeft vorig jaar hier een gesprek met fractievoorzitters over gehad, en een beroep op hen gedaan om ambtenaren buiten het politieke debat te houden (de enige uitzondering hierop zou zijn als een ambtenaar zelf actief het publieke debat heeft opgezocht). Hij is bereid om opnieuw dit gesprek met de raad aan te gaan en vind ook dat het college hierin een verantwoordelijkheid heeft en stelling in mag nemen.
- Dit betekent dat we niet ingaan op alle vragen naar/over specifieke ambtenaren, ook niet als het gaat om inhuur van derden door de gemeente. Informatie hierover zullen we niet verstrekken. Voor de beantwoording van een aantal van de schriftelijke vragen van Kreuger en Van Soest betekent dat we kunnen volstaan met een kort en formeel antwoord met de strekking dat het bestuur verantwoording aflegt over het beleid en de uitvoering, en dat we geen informatie over (het werk van) individuele ambtenaren verstrekken. Verzoek is om voor de vragen die dit betreft, hiervoor een antwoord te dichten. Dat antwoord wil de GS graag ook nog zelf zien.
- Vragen over het proces van inkoop / aanbesteding / tender oid zijn ok. Daar moeten we gewoon verantwoording over afleggen. Maar dat betekent niet dat we allerlei persoonlijke gegevens ter beschikking hoeven te stellen. Dus om de toezegging aan Kreuger af te doen, zou een toelichting op het proces en een paar processtukken van de tender/inkoop moeten volstaan. Van Doorninck kan zich daar ook in vinden.

Hoe nu verder?

- Graag de beantwoording van de eerdere schriftelijke vragen van Kreuger over oa Pondera nog een keer doornemen en indien nodig aanpassen conform bovenstaande.
- De beantwoording schriftelijke vragen van Van Soest aanvullen op basis van bovenstaande.
- Nog even kritisch bekijken welke informatie we willen/moeten delen met raadslid Kreuger inzake de tender.
- Daarna beantwoording beide sets schriftelijke vragen even naar mij, dan stem ik het wel af met Peter Teesink.

Kunnen jullie hiermee uit de voeten?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Directie Bestuursadvisering & Strategie
Bestuur en Organisatie
Bezoekadres Amstel 1, 1011 PN
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
Telefoon: 020 [redacted] / 06 [redacted]
Fax: 020 - 552.2163
Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: www.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Beantwoording schriftelijke vragen

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	datum
Portefeuille(s)	Portefeuille(s)
Portefeuillehouder(s):	Voor en achternaam collegelid of -leden
Behandeld door	Naam directie + algemeen mailadres (bestuurszaken.etc@amsterdam.nl)
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Van Soest inzake burgerparticipatie windturbines wassen neus

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 08-05-2021 heeft het college schriftelijke vragen ontvangen van het lid Van Soest inzake burgerparticipatie windturbines wassen neus. Onderstaand treft u de beantwoording van deze vragen aan.

Toelichting door de vragenstellers
Steun voor de bouw van windmolens heeft veel weg van een schijnvertoning. Linkse politici, belangenclubs en vertegenwoordigers uit de industrie blijken in meerdere gevallen betrokken bij burgercoöperaties die lokaal draagvlak moeten uitstralen, terwijl de leden dikwijls niet nabij windprojecten wonen.

Gezien het vorenstaande stelt het lid Van Soest, namens de fractie van de Partij van de Ouderen, op grond van artikel 84 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

Het college kan de gestelde vragen als volgt beantwoorden.

1. Is het college bekend met de artikelen 'Draakvlak een schijnvertoning' en 'Gevangen in windmolenweb' van De Telegraaf?

   Antwoord:
   Ja, het college heeft kennisgenomen van het artikel.

2. "Steun voor de bouw van windmolens heeft veel weg van een schijnvertoning. Linkse politici, belangenclubs en vertegenwoordigers uit de industrie blijken in meerdere gevallen betrokken bij burgercoöperaties die lokaal draagvlak moeten uitstralen, terwijl de leden dikwijls niet nabij windprojecten wonen." Is dit juist?
3. Ondanks het 'lokale imago' van burgercoöperaties wonen leden meestal niet op de plek waar windmolens moeten verrijzen. Kan het college een overzicht geven van waar de leden van de burgercoöperaties (mag geanonimiseerd) wonen? Zo nee, waarom niet?
4. Om in een 'lokaal' windproject te investeren, ben je bij menige coöperatie ook als 'ver' lid welkom. Zo mag je in Vlissingen wonen, maar toch via lokale coöperaties meedoen aan turbines in de Noorder IJplas. Is dit juist? Graag een uitgebreide reactie.

5. "Het is een rookgordijn", klaagt een omwonende. Zowel in Culemborg als in Amsterdamse coöperaties, verenigd in de koepel Amsterdam Wind, figureren politici en personen uit de windindustrie onder de (ex-)bestuurders. Kan het college een overzicht geven van alle betrokkenen in Amsterdamse coöperaties en daarbij aangeven hoe zij bij de coöperaties terechtgekomen zijn? Zo nee, waarom niet?
6. Het gaat slechts om 'mensen die zich ook persoonlijk inzetten voor de energietransitie', reageert een woordvoerder van Amsterdam Wind. Onafhankelijkheid zou zijn geborgd. Hoe wordt de onafhankelijkheid geborgd?

Antwoord op vraag 2 t/m 6:
Het college heeft geen overzicht van de persoonsgegevens van de leden van de Amsterdamse burgercoöperaties. Bij het verzamelen van persoonsgegevens moet de Algemene verordening gegevensbescherming in acht genomen worden. Op grond van deze verordening is geen grondslag om voor dit doel gegevens te verwerken. Via de coöperatieve ontwikkeling van windturbines krijgen alle omwonenden de mogelijkheid om mee te profiteren van de opgewekte elektriciteit. Hierdoor komen niet alleen de lasten maar ook de lusten lokaal terecht. Door het coöperatieve model van ontwikkeling is ook de onafhankelijkheid geborgd: Iedereen die dat wenst kan immers meedoen.

De burgercoöperatie de Windvogel, die een landelijke reikwijdte heeft, heeft zelf getweet over o.a. de herkomst van de leden van de Amsterdamse burgercoöperaties, hoe zij de lokale Amsterdamse coöperaties helpt met de inbreng van kennis, en over welke afspraken er zijn gemaakt over haar deel in de ontwikkeling van de turbine(s). Ook bewoners van buiten Amsterdam, bijvoorbeeld buurgemeenten, kunnen meedoen: zie https://twitter.com/LaetitiaOuillet/status/1397542166361161732.

Omwonenden kunnen bijvoorbeeld meeprofiteren door deel te nemen aan een coöperatie en mede-eigenaar te worden van de windturbine, door mee te beslissen over de inzet van een omgevingsfonds en/of via het uitwerken van een omwonendenregeling. Via de coöperatieve ontwikkeling van windturbines wordt een bijdrage geleverd aan het vergroten van de maatschappelijke acceptatie van windturbines.

7. Dat wethouders optrekken met coöperaties volgt uit de wens uit het klimaatakkoord. Dat streeft naar naar ten minste vijftig procent lokaal partnerschap in hernieuwbare energie. Desondanks constateert de commissie-Brenninkmeijer dat burgers inspraak vaak 'een wassen neus' vinden. "Op de valreep mogen inwoners nog inspreken. Er zijn dan maar twee smaken over: tekenen bij het kruisje of tegen zijn." Herkent het college dit beeld en welke inspanningen verricht het college om de schijn van bovengenoemde te voorkomen?
8. Ook het Sociaal Cultureel Planbureau schetste recent de achterdocht van omwonenden. Is het college bekend met dit rapport en wat is haar reactie hierop?

Antwoord op vraag 7 en 8:
Het college heeft kennis genomen van het rapport van de commissie-Brenninkmeijer, zie: https://www.rijksoverheid.nl/doe-mee/lopende-projecten/betrokken-bij-klimaat en het rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau, zie: https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2020/10/12/klimaatbeleid-en-de-samenleving.

Het college heeft de gemeenteraad bij de besluitvorming over de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 op 26 mei jongstleden uitgebreid geïnformeerd over alle inspanningen die zijn

verricht om Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten, en alle andere belanghebbenden te betrekken in het beleidsproces. Daarnaast heeft de gemeenteraad zelf vier inspreekavonden voor bewoners en belanghebbenden georganiseerd om de wensen en zorgen te horen. Ook heeft de gemeenteraad zelf een openbare expertsessie georganiseerd over de thema's die naar voren zijn gebracht door bewoners en belanghebbenden. Het college heeft alle inbreng meegewogen in de belangenafweging over de zoekgebieden voor windenergie en moties van coalitie- en oppositiepartijen, waarin tegemoet wordt gekomen aan de ingebrachte zorgen, verwerkt in de RES 1.0.

Het college herkent daarom niet het beeld dat de indiener van deze vragen schetst over "een wassen neus" of "tekenen bij het kruisje". In het vervolgproces, de reflectiefase, wordt de participatie en communicatie geïntensiveerd. Voor de projectvoorbereidingsfase is verplicht gesteld dat de initiatiefnemer een participatieplan opstelt in overleg met de lokale omgeving. Dit plan moet worden goedgekeurd door het college en wordt ter kennisname aangeboden aan de raadscommissie.

9. Is Greenpeace medeoprichter van NDSM Energie?

   Antwoord:
   Het college acht het irrelevant wie de (mede)oprichters waren van NDSM Energie, omdat het erom gaat dat via deze bedrijvencoöperatie ook lokale bedrijven een bijdrage kunnen leveren aan de opwek van meer hernieuwbare elektriciteit en hiervan kunnen meeprofiteren. Via de coöperatieve ontwikkeling van windturbines wordt een bijdrage geleverd aan het vergroten van de maatschappelijke acceptatie van windturbines.

10. Welke betrokkenheid heeft wethouder Van Doorninck ooit gehad bij Greenpeace?

    Antwoord:

    Commented [redacted] Afstemmen met [redacted]

11. "Burgercoöperaties zijn een rookgordijn. Niemand van die zogenaamde burgercoöperaties woont hier. Wij mogen hoogstens adviseren, maar besluiten, dat doen zij." Wat is de reactie van het college hierop?

    Antwoord:
    Het college weet niet wat de indiener van de vragen bedoelt met "*wij mogen hoogstens adviseren maar besluiten, dat doen zij*". Het college besluit over de vergunningen voor een windturbine of –park, niet de coöperatie(s) of de omwonenden. Het college besluit over de goedkeuring van het participatieplan waarin iedereen die dat wenst deel kan nemen, niet de coöperatie(s) of de omwonenden.

12. In Amsterdam Wind participeren een landelijke en drie lokale coöperaties. De Amsterdamse Energie Coöperatie is een van de drie en heeft als secretaris [redacted], fervent klimaatactivist van Milieudefensie. Is dit juist?

    Antwoord:
    Een overzicht van het bestuur van de coöperatie Amsterdam Energie vindt u op:
    https://www.amsterdamenergie.nl/over-ons/bestuur/

13. Voormalig GroenLinks-wethouder Maarten van Poelgeest was voorzitter en een ander, net vertrokken, bestuurslid blijkt werkzaam bij windenergie-adviesbureau Pondera Consult. Opvallend: ook wie buiten Amsterdam woont (in Culemborg of Vlissingen), mag lid worden. Is dit juist?

    Antwoord:
    Ja, het is mogelijk dat leden van buiten Amsterdam komen, bijvoorbeeld van buurgemeenten. Graag verwijs ik u naar het antwoord op vraag 2 t/m 6, specifiek het deel over de tweet van de Windvogel.

14. Als bewoners contact zoeken met wethouder Van Doorninck en burgemeester Femke Halsema is het steevast [redacted] die hun zorgen aanhoort en beantwoordt. Wat is zijn rol binnen de gemeente en waar staat hij op de loonlijst?
15. "In e-mails gebruikt hij zinsneden als 'wij vanuit de gemeente'. [redacted] functioneert als ingehuurd ambtenaar, maar is senior adviseur duurzame energie van, en partner in, Pondera Consult én aandeelhouder in Pondera Development II. Pondera Consult beschreef voor de Stopera de potentiële gebieden voor windturbines nabij woningen en in natuur." Hoe onafhankelijk is dit? Graag een uitgebreide reactie.

    Antwoord op vraag 14 en 15:
    Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

16. "Pondera Holding is een indrukwekkend bedrijf. Verdeeld over enkele dochters is ze actief in alle facetten van de windindustrie: plannen maken, vergunningen aanvragen, milieueffectrapportages schrijven en windparken beheren. Ook met burgercoöperaties lopen er lijntjes. Zo schreef Pondera Consult een stuk voor De Windvogel dat argumenteert waarom windturbines níét schadelijk zouden zijn voor de volksgezondheid. Het levert voorstanders munitie tegen kritische artsen en bezorgde omwonenden." Hoe onafhankelijk is dit? Graag een uitgebreide reactie.

    Antwoord:
    Pondera heeft geen stuk voor De Windvogel geschreven dat argumenteert waarom windturbines níét schadelijk zouden zijn voor de volksgezondheid. Pondera heeft op haar eigen website een blog geschreven, zie: https://ponderaconsult.com/ponderacontent/windturbinegeluid-en-gezondheid-feit-en-fictie/ De Windvogel heeft naar dit blog verwezen. Pondera of aanverwante onderneming heeft geen belang in deze initiatiefnemers of het initiatief bij de Noorder IJ-plas.

    Commented [redacted] @[redacted] ter afstemming.

17. Wat is de betrokkenheid van Pondera bij de plaatsing van windturbines in Amsterdam? Graag een uitgebreide tijdlijn van de eerste contacten tot aan heden.

    Antwoord:
    Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

    Over de vraag met betrekking tot de tijdlijn heeft de gemeente een WOB-verzoek in behandeling. Graag verwijst het college de indiener van deze vragen naar de reactie op het

WOB-verzoek wanneer het besluit hierover genomen is. De verwachting is dat dit besluit medio juni 2021 wordt genomen.

18. "In Zwolle en Enschede ontstond al eens ophef over mogelijke dubbele petten van Pondera. Voor die laatste gemeente zocht Pondera locaties voor zon en wind en schreef de milieueffectrapportage voor de ontwerp Energievisie. Tegelijkertijd is ze echter veelgevraagd adviseur voor het Twentse bedrijf Pure Energie, dat al eens turbines bij Grolsch wilde bouwen." Hoe is de schijn van dergelijke belangenverstrengeling in Amsterdam voorkomen?

    Antwoord:
    Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

    In Zwolle en Enschede is geen bewijs gevonden van "dubbele petten" van Pondera. Het college betreurt het als politici zonder bewijs die suggestie gaan wekken.

19. Hoe objectief kun je zijn als ingehuurd ambtenaar die een windenergieplan begeleidt, als je tegelijkertijd aandeelhouder bent in een bedrijf dat een grote speler is in de windbusiness en dat lijntjes heeft met coöperaties die willen bouwen?

    Antwoord:
    Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

    Pondera of aanverwante onderneming heeft geen belang in deze initiatiefnemers of het initiatief bij de Noorder IJ-plas.

20. Volgens de algemene wet bestuursrecht mag een ambtenaar op geen enkele wijze belang hebben bij een beslissing waarbij hij of zij betrokken is. Zelfs de schijn mag niet bestaan. Op welke wijze voldoet het college aan de algemene wet bestuursrecht? Graag een uitgebreide reactie.

    Antwoord:
    Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

    Er zijn regels opgesteld om belangenverstrengeling en integriteitsrisico's te voorkomen bij alle projecten/processen van de gemeente. In de standaard inhuurovereenkomst zijn voorwaarden opgenomen die moeten voorkomen dat er belangenverstrengeling kan optreden. Dit wordt o.a. gevat in artikelen met betrekking tot het behartigen van de belangen van de gemeente, verantwoording afleggen aan de gemeente, een integriteits- en geheimhoudingsverklaring ondertekenen, de toepassing van de Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten, en het verklaren van kennisname dat er geen integriteitsrisico's van aan contractant gelieerde partijen van toepassing zijn.

    Daarnaast ontvangen medewerkers bij aanvang de standaard integriteits- en geheimhoudingsverklaring om te tekenen. Daarmee onderschrijft een medewerker de regels die ontleend zijn aan de gedragscode van Amsterdam.

21. Peer de Rijk (secretaris van de Amsterdamse Energie Coöperatie) juichte op Twitter: "Zo. Na alle negatieve campagnes tegen windmolens in #Amsterdam kan ik ook eens laten weten wat ik wil; windmolens in Amsterdam – Doe je mee?" Hoe onafhankelijk is deze man?

    Antwoord:
    Het college weet niet precies waar de indiener van de vragen op doelt met de stelling "hoe onafhankelijk is deze man"? De Amsterdamse Energie Coöperatie neemt samen met andere coöperaties het initiatief om windenergie te ontwikkelen in het gebied van de Noorder IJ-plas. De gemeente heeft een intentieovereenkomst gesloten met de initiatiefnemers om onder voorwaarden mee te werken aan het initiatief.

22. "De website Amsterdamwilwind.nl blijkt geen onafhankelijk en spontaan 'burgerinitiatief', maar een vehikel van betrokkenen en activisten." Is dit juist?

    Antwoord:
    Het college kent alleen de informatie op de website van https://amsterdamwilwind.nl/ en is blij dat Amsterdammers en anderen zich inzetten voor de ontwikkeling van meer windenergie op land. Die inzet is hard nodig om klimaatverandering tegen te gaan.

23. Welke betrokkenheid heeft de gemeente bij deze website? Graag een uitgebreid antwoord.

    Antwoord:
    Geen.

24. "De domeinnaam is van Greenpeace-klimaatcampaigner [redacted]. Ook [redacted] werkzaam voor Amsterdam Wind, en nota bene [redacted] zelf zijn initiatiefnemers." Is dit juist?

    Een overzicht van de initiatiefnemers vindt u op:
    https://amsterdamwilwind.nl/over-ons/

25. Welke betrokkenheid hebben bovengenoemde personen bij de gemeente?

    Antwoord:
    Geen.

    Commented [redacted] @[redacted] graag afstemmen. Snap jij wat met deze vraag wordt bedoeld?

26. Is het juist dat [redacted], persoonlijk assistent van wethouder Van Doorninck, namens Greenpeace en Milieudefensie aan de klimaattafels zat?

    Antwoord:

    Commented [redacted] Afstemmen met [redacted]

27. Hoe is de heer [redacted] op de Stopera terechtgekomen?

    Antwoord:

    Commented [redacted] Afstemmen met [redacted]

28. Welke rol heeft burgemeester Halsema gespeeld in het aanstellen van de heer [redacted]?

    Antwoord:

    Commented [redacted] Afstemmen met [redacted]

29. De heer [redacted] speelt een belangrijke rol in het uitrollen van de windmolen ambities van Amsterdam. Zo deinst hij er niet voor terug om raadsleden voor commissie- en raadsvergaderingen te bellen en te mailen om naar hun inbreng en eventuele moties te vragen. Is het college het met de fractie van de Partij van de Ouderen eens dat het debat in de raadszaal hoort plaats te vinden en niet in achterkamers via een persoonlijk assistent van de wethouder? Zo nee, waarom niet?

    Antwoord:
    Het college is het met de fractie van de Partij van de Ouderen eens dat het debat over nieuwe windturbines in de raadszaal moet worden gevoerd en constateert dat dit ook vele malen gedaan is. Het college merkt hierbij op dat de indiener van deze vragen bijgedragen heeft aan deze debatten. Om de debatten vlot te laten lopen wordt vooraf geïnventariseerd wat de inbreng van de verschillende fracties gaat zijn. Dan kan daar in de debatten direct op worden ingegaan.

30. "Omwonenden spelen een volledig ongelijke strijd. Tegen adviesbureaus, ingehuurde ambtenaren en activisten die overal opduiken. Je kunt inbrengen wat je wilt, maar negeren is hun strategie." Wat is de reactie van het college hierop?

    Antwoord:
    Het college heeft de gemeenteraad bij de besluitvorming over de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 op 26 mei jongstleden uitgebreid geïnformeerd over alle inspanningen die zijn verricht om Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten, en alle andere belanghebbenden te betrekken in het beleidsproces. Daarnaast heeft de gemeenteraad zelf vier inspreekavonden voor bewoners en belanghebbenden georganiseerd om de wensen en zorgen te horen. Ook heeft de gemeenteraad zelf een openbare expertsessie georganiseerd over de thema's die naar voren zijn gebracht door bewoners en belanghebbenden. Het college heeft alle inbreng meegewogen in de belangenafweging over de zoekgebieden voor windenergie en moties van coalitie- en oppositiepartijen, waarin tegemoet wordt gekomen aan de ingebrachte zorgen, verwerkt in de RES 1.0.

    In het vervolgproces, de reflectiefase, wordt de participatie en communicatie geïntensiveerd. Voor de projectvoorbereidingsfase is verplicht gesteld dat de initiatiefnemer een participatieplan opstelt in overleg met de lokale omgeving. Dit plan moet worden goedgekeurd door het college en wordt ter kennisname aangeboden aan de raadscommissie.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Simone Kukenheim / Femke Halsema / pm
Wethouder portefeuille / burgemeester

LET OP: GEEN ONDERTEKENING NODIG

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Wed, 9 Jun 2021 09:08:34 +0100
To: [redacted]@noord-holland.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: schriftelijke inspraak t.b.v. vergadering FED-raadscommissie 25 maart 2021

Dag [redacted]

Dat kan ik me voorstellen, de vraag is immers een tijdje blijven liggen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam

Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam

Contact en vragen via : online contactformulier

Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam

Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Volg ons via:

Website Amsterdam Windenergie

Nieuwsbrief Duurzame Energie

www.facebook.com/duurzaam020

www.twitter.com/duurzaam020

Van: [redacted]@noord-holland.nl>
Verzonden: dinsdag 8 juni 2021 10:42
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: schriftelijke inspraak t.b.v. vergadering FED-raadscommissie 25 maart 2021

Dag [redacted]

Ik moest even nadenken waar dit ook alweer over ging, maar ik kan hem weer voor de geest halen. Dank voor het laten weten en fijn dat jullie hem verder hebben kunnen beantwoorden.

Vriendelijke groeten,

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 3 juni 2021 14:16
Aan: [redacted]@noord-holland.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: schriftelijke inspraak t.b.v. vergadering FED-raadscommissie 25 maart 2021

Geachte heer [redacted]

We hebben de mail van mw. [redacted] (van eind maart) vanmiddag, met excuses voor de late reactie, beantwoord.

Het antwoord vindt u hieronder.

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam

Afdeling Duurzaamheid | **Gemeente Amsterdam**

Contact en vragen via : online contactformulier

Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam

Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Volg ons via:

Website Amsterdam Windenergie

Nieuwsbrief Duurzame Energie

www.facebook.com/duurzaam020

www.twitter.com/duurzaam020

Van: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 3 juni 2021 14:12
Aan: '[redacted]@live.nl' <[redacted]@live.nl>
CC: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: schriftelijke inspraak t.b.v. vergadering FED-raadscommissie 25 maart 2021

Geachte mevrouw [redacted]

Hartelijk dank voor uw brief over de zoekgebieden voor wind in Amsterdam op 28 maart 2021. U heeft deze brief gericht aan onder andere de Commissaris van de Koning en gedeputeerden van Provincie Noord-Holland. Via omzwervingen is uw brief bij de gemeente Amsterdam terecht gekomen, maar dit heeft er wel voor gezorgd dat u mogelijk nog geen antwoord heeft ontvangen. Onze excuses dus voor deze late beantwoording.

U schrijft uitgebreid uw zorgen op over de mogelijke komst van windmolens bij de Elzenhagen, de gezondheidsrisico's, het draagvlakonderzoek, het buurtprotest in Elzenhagen en de WOB-verzoeken. In uw brief staan ook vier verzoeken waar ik op in zal gaan zover dit nog relevant is.

De gemeente begrijpt dat u en met u vele andere bewoners en organisaties zich zorgen maken over de mogelijke komst van windturbines en over de mogelijke hinder die zij zullen ervaren. De zorgen die bewoners en organisaties hebben over geluid, zicht, gezondheid, veiligheid en de effecten op de natuur zijn legitiem en de gemeente neemt deze serieus.

Al deze zorgen worden in het verloop van het traject zorgvuldig onderzocht. Er wordt een heldere analyse gemaakt of en in welke mate de omgeving overlast kan verwachten na de plaatsing van windturbines. Onderzoeken die onder ander zullen worden uitgevoerd zijn een Health Impact Assessment (HIA) en milieueffectrapportage (MER). Deze onderzoeken kunnen pas effectief worden uitgevoerd, wanneer er specifieke locaties in beeld komen. Vooralsnog zijn er alleen zoekgebieden aangewezen die op basis van het nationaal afwegingskader van de RES naar voren zijn gekomen.

In die zoekgebieden wil de gemeente samen met bewoners en organisaties het gesprek aan gaan over wat de meest/minst geschikte locaties voor windturbines zijn in dat gebied. Op basis van mogelijke locaties in de zoekgebieden kunnen de onderzoeken naar de

effecten op gezondheid en natuur worden gedaan. Als uit de onderzoeken blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's of onaanvaardbare aantasting van de natuurwaarden zijn, dan komen er op die locaties geen windturbines. Op deze manier werken we in Amsterdam met de grootst mogelijke zorgvuldigheid aan het realiseren van windenergie.

Hieronder volgen de antwoorden op uw vier verzoeken:

a. mij een ontvangstbevestiging van deze email te sturen;

Antwoord: uw email is ontvangen, maar door omzwervingen pas veel later beantwoord. Nogmaals onze excuses hiervoor.

b. de inhoud van deze brief mee te nemen in uw vergadering en daaropvolgende handelingen;

Antwoord: het buurtprotest Elzenhagen is luid en duidelijk gehoord door de gemeenteraad door de vele raadsadressen over dit onderwerp die zijn ontvangen. De raadsadressen zijn opgenomen op de agenda van de raad van 31 maart 2021. Uw brief is zover ik weet niet expliciet meegenomen in de vergadering. Het is mij onbekend of u onderstaande brief alleen naar Provincie Noord-Holland heeft gestuurd of ook direct aan de raadscommissie FED. Ik kan hier geen afschriften over terugvinden.

c. mij een verslag toe te sturen van de vergadering op 25 maart a.s. via [redacted]@live.nl;

Antwoord: Alle vergaderingen van de gemeenteraad en raadscommissies zijn live te volgen en na te kijken op de website: https://amsterdam.raadsinformatie.nl/dashboard

U kunt hier ook de verslagen en besluiten teruglezen.

d. mij in voormeld verslag te noteren inspreker ten behoeve van agendapunt 7 van de vergadering van de FED-raadscommissie op 25 maart a.s.;

Antwoord: De samenstelling van de agenda verloopt via de griffier. Het aanmelden voor een inspreekavond loopt door middel van aanmelding via de website van de gemeenteraad en raadscommissies (zie link hierboven). In de nieuwsbrief over duurzame energie vermelden wij wanneer er inspreekavonden of bewonersavonden worden georganiseerd. Ik raad u aan om u daar voor aan te melden. Dat kunt u hier doen.

Nogmaals onze oprechte excuses dat een antwoord op uw brief zolang is uitgebleven. Ik hoop u voldoende te hebben geïnformeerd in deze mail, maar mocht u toch nog verduidelijkende vragen hebben dan kunt u die aan mij stellen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Assistent projectleider RES / windenergie

Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Contact en vragen via : online contactformulier
Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan

Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie

Van: [redacted]@live.nl>
Verzonden: zondag 28 maart 2021 12:50
Aan: Commissaris van de Koning Noord-Holland <cvdK@noord-holland.nl>
CC: Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat

[redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat[redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted] <Secretariaat [redacted]@noord-holland.nl>; Secretariaat [redacted] <[redacted]@noord-holland.nl>
Onderwerp: FW: schriftelijke inspraak t.b.v. vergadering FED-raadscommissie 25 maart 2021

Geachte heer van [redacted] beste [redacted],

[redacted]

Mijn naam is Mevr. [redacted] en ik woon in Elzenhagen. Ik ben niet geselecteerd voor de digitale inspreekavond van 23 maart a.s. over de gewijzigde Amsterdamse windzoekgebieden van de RES Noord-Holland Zuid. Via deze weg wil ik toch mijn mening schriftelijk kenbaar maken.

Verrassing: linker voorkeursgebied ring A10

Tot mijn grote verbazing ontdekte ik dat de gemeente op 9 maart 2021 een voorkeursgebied voor een windturbine pal naast onze woonwijk Elzenhagen heeft aangewezen. Namelijk de linker kleine uitgerekte driehoek in zoekgebied 3 (ring A10 Noord), hierna: ***"het voorkeursgebied"***. In onderstaand plaatje is dat voorkeursgebied rood omcirkeld:

Eerder had de gemeente de hele ring A10 Noord als algemeen zoekgebied aangewezen. Daarbij ging ik er wel vanuit dat de gemeente (het voorkeursgebied voor) de windturbines op ruime afstand van de aangrenzende woonwijken zou plaatsen, om gezondheidsrisico's te voorkomen. En dus niet op ca 350 meter zoals zij nu heeft gedaan. Het spreekt immers voor zich dat de energietransitie niet ten koste van de gezondheid van een groep inwoners van Amsterdam mag gaan.

Ik heb mij niet verdiept in de normen die gelden voor plaatsing van windturbines, en ook niet in de wijze waarop de gemeente het zoektraject en het bijbehorende participatietraject zou vormgeven. In plaats daarvan heb ik erop vertrouwd dat de gemeente de belangen van mij en mijn buren uit eigen beweging zou beschermen. Dat is blijkbaar naïef geweest, aangezien het voorkeursgebied binnen zoekgebied 3 Ring A10 Noord op zo'n korte afstand van onze huizen is aangewezen. Ik ben geschrokken van wat mij inmiddels is gebleken. Hieronder geef ik daarvan een korte, niet-limitatieve uitleg.

Gezondheidsrisico's

Uit wetenschappelijke internationale onderzoeken blijkt dat het windturbinegeluid maximaal 35dB(A) mag bedragen. Ik veronderstel u daarmee bekend, omdat dr.ir. J.A.P.M. de Laat dat op 2 februari 2021 uitgebreid aan de gemeente heeft toegelicht in de Vergadering Expertmeeting Windturbines.[1] Bij dit formaat windturbine betekent dat een minimale afstand van ongeveer 900 meter tot woningen. Deze afstand is nodig om gezondheidsschade bij omwonenden te voorkomen door o.a. ernstige geluidshinder. Denk aan: stress en slaapverstoring, en aanverwante effecten zoals chronische vermoeidheid, concentratieproblemen en geheugenproblemen. Met name kinderen zijn daar gevoelig voor. Ook ouderen lijken daar vatbaar voor te zijn. In het buitenland wordt die hoge norm daarom grotendeels opgevolgd.

Gelet op deze gezondheidsrisico's acht ik het onbegrijpelijk dat de gemeente voornemens is een windturbine toe te staan in het voorkeursgebied. Evenmin begrijp ik waarom de gemeente de Noord-inwoners voorafgaand aan de aanwijzing van het voorkeursgebied niet adequaat heeft geïnformeerd dat zij voornemens was af te wijken van de (blijkens voormelde onderzoeken reeds te lage) provinciale norm van 600 meter, en welke gezondheidsrisico's daaraan kleven. Als wij dat eerder hadden geweten,

dan hadden wij ons daartegen veel eerder uitgesproken, net als de IJburg-inwoners. Temeer daar het zoekgebied tussen twee 'ontwikkelbuurten' liggen, te weten Banne Noord en De Kleine Wereld. Het is in ieders belang die schouders te versterken, en niet nog verder te verzwakken. Ter illustratie voeg ik onderstaande kaart in, waarin te zien is welke omwonenden bij benadering binnen de straal van 600 en 900 meter vallen:

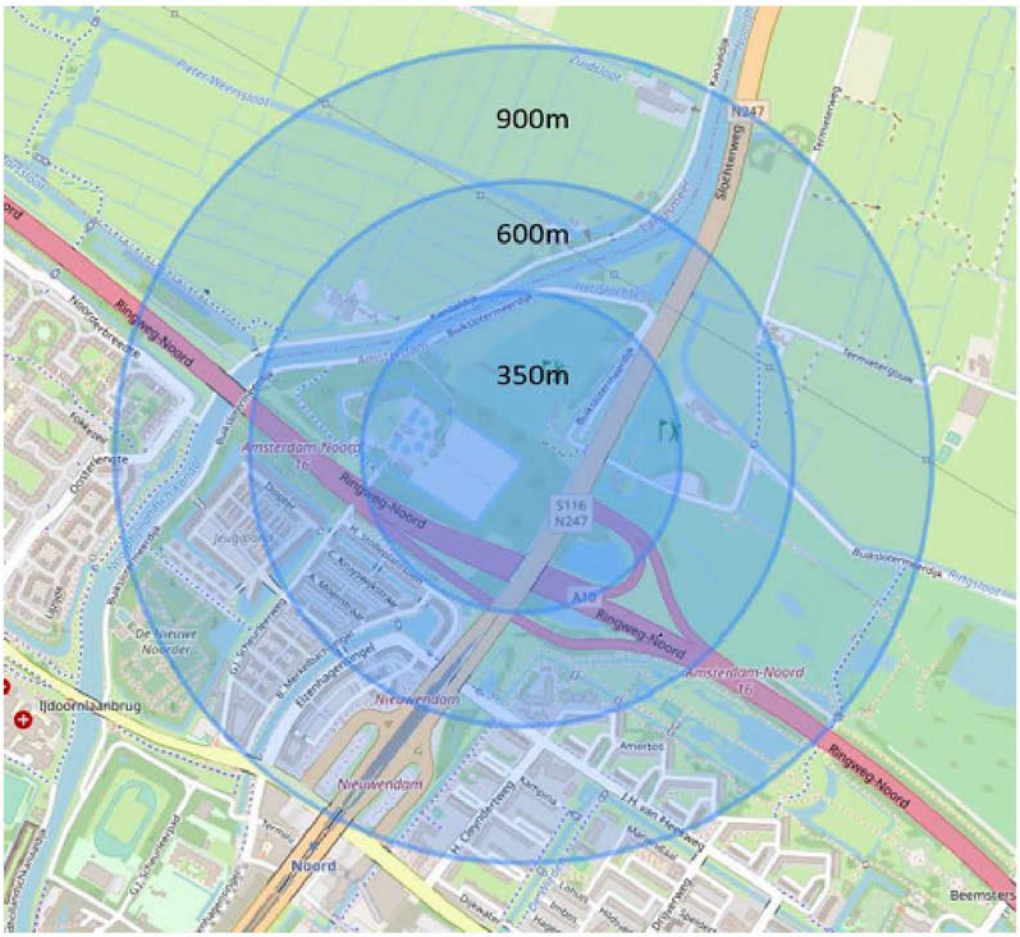

Draagvlak

Zoals gezegd, wijkt de gemeente met aanwijzing van het voorkeursgebied af van de provinciale norm van 600 meter (art. 6:27 lid 2 jo lid 4 sub b Omgevingsverordening NH2020). Die norm is er niet voor niets, want is – kort gezegd – bedoeld om hinder en daaruit voortvloeiende gezondheidsrisico's voor omwonenden te beperken. De gemeente stelt dat daarvoor voldoende draagvlak onder de bewoners is. Wat dat *"draagvlak*" precies inhoudt, is mij tot op heden echter een raadsel.

Zo heeft de gemeente een draagvlakonderzoek onder inwoners van Amsterdam uitgevoerd. Daarin waren ca 10% respondenten, 3226 in totaal. Slechts 291 daarvan kwamen uit Noord, waarvan een ruime meerderheid negatief was. Dat lijkt mij onvoldoende basis voor een zo verstrekkend besluit met grote negatieve gezondheidsimpact op juist die bewoners. De gemeente heeft in het draagvlakonderzoek bovendien nagelaten om aan te geven dat de windturbines op ca 350 meter afstand van de woningen zouden worden geplaatst. Ook om die reden komt aan de uitkomst van het draagvlakonderzoek geen waarde toe; de respondenten is immers niet gevraagd naar hun mening daarover. Opmerkelijk is bovendien dat uit de open antwoorden blijkt dat een aanzienlijk aantal van de positieve of neutrale respondenten daarbij uit eigen beweging voorwaarden stelden aan de afstand tot woningen. Die voorwaarden heeft de gemeente echter niet meegenomen in haar conclusie. De gemeente heeft in het onderzoek ook niet uitgelegd bij welke uitkomst zij wel/niet tot voldoende draagvlak zou concluderen en wiens mening daarbij wel/niet zou meewegen. Deze wijze van draagvlakonderzoek lijkt mij dan ook in strijd met de "*Handleiding Participatieplan Windenergie op Land*" onder 5 Enquête / opinieonderzoek).[2] Meer concreet met aandachtspunten 1 t/m 4 van de daarin genoemde aandachtspunten voor een draagvlakonderzoek (1. zorg voorafgaand aan de opiniepeiling voor voldoende kennis bij de omgeving, 2. zorg voor een grote, representatieve steekproef, 3. verbind consequenties aan de steekproef, en 4. voorkom beïnvloeding door onjuiste informatie). Dat begrijp ik niet, want het ministerie van EZK heeft op p. 3 van het document "*Procedures voor windenergie*" juist geadviseerd die Handleiding te gebruiken voor het organiseren van draagvlak over dit specifieke onderwerp.[3] Het draagvlakonderzoek van de gemeente is dus ook daarmee in strijd. Om voormelde redenen kan de gemeente

de uitkomst van het draagvlakonderzoek in redelijkheid niet ten grondslag leggen aan haar besluit tot aanwijzing van het voorkeursgebied.

In de brief van 18 maart 2021 van B&W ("*Beantwoording schriftelijke vragen van de leden Kreuger en Boomsma inzake de plaatsing van de windturbines in Amsterdam*") stond vervolgens dat draagvlak "*geen voorwaarde voor het afwijken van de 600m norm en in die zin niet opgenomen of gedefinieerd is*". Daarmee haalt de gemeente ten onrechte twee zaken door elkaar. O.g.v. art. 6:27 lid 2 jo lid 4 sub b Omgevingsverordening NH2020 en art. 2.18 lid 1 sub c van de Omgevingsregeling NH2020 is draagvlak inderdaad geen voorwaarde om af te wijken van de 600 meter norm bij plaatsing van een windturbine. Maar, het is voor de gemeente wél een expliciete voorwaarde geweest om een deel van een zoekgebied wel/niet tot voorkeursgebied aan te wijzen, zo blijkt uit de brief van de gemeente van 9 maart 2021, waarin zij haar besluit tot aanpassing van de zoekgebieden als volgt heeft onderbouwd:

> "*De aanpassingen van de windzoekgebieden zijn gedaan op basis van het afwegingskader van het Nationaal Programma RES, dat bestaat uit 4 aspecten:*
>
> [...]
>
> *2. Maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak: o.a. gemeten door enquêtes, de uitkomsten van het participatietraject en de wensen en bedenkingen en reacties die zijn geuit bij de concept RES NHZ"*

Voorgaande wordt bevestigd door het besluit van de gemeente om IJburg te schrappen als zoekgebied vanwege het luide en aanhoudende bewonersprotest daar. Andere argumenten dan een doorgeslagen ambitie zijn daarvoor niet te bedenken. De inhoudelijke argumenten tegen de zoeklocatie bij IJburg gaan immers één op één op voor de andere zoekgebieden.

Kortom: nu het besluit tot aanwijzing van de voorkeursgebieden mede is gebaseerd op maatschappelijk draagvlak, mag de gemeente uit het oogpunt van zorgvuldigheid en gelijkheid niet voorbijgaan aan het bewonersprotest in andere wijken, waaronder Elzenhagen. Hieronder ga ik daarop verder in. Eerst bespreek ik de inhoud van het Pondera-rapport t.a.v. het voorkeursgebied.

Pondera-rapport

In figuur 3.2 op p. 31 van de ***"Haalbaarheidsstudie Windenergie Noord en Noorder IJplas"*** van Pondera Consult van 18 maart 2020 kwam het voorkeursgebied naast Elzenhagen niet naar voren als plaatsingsmogelijkheid voor een windturbine, vanwege de harde belemmeringen daar:

Figuur 3.2 Harde belemmeringen en windturbineposities categorie 2 (20 posities)

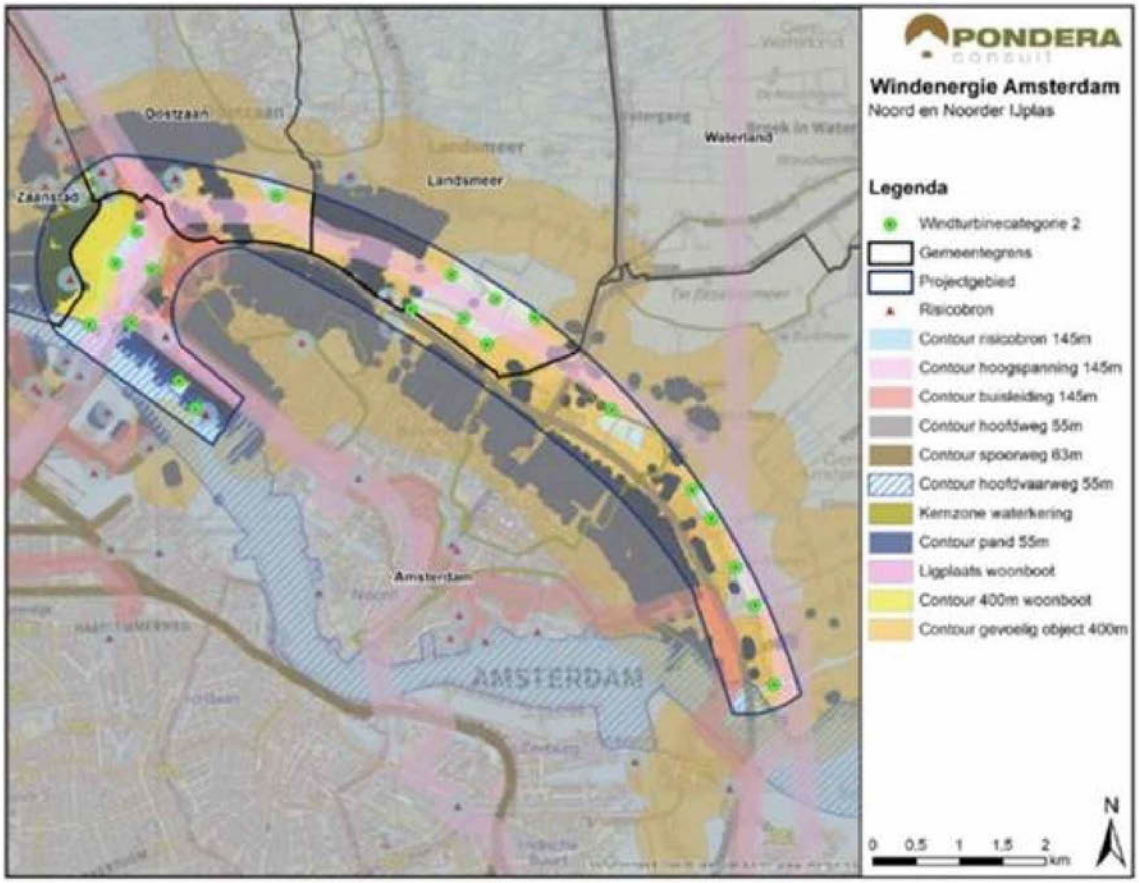

De gemeente heeft niet gemotiveerd waarom daarvan wordt afgeweken. Daarmee handelt de gemeente in strijd met het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel.

Buurtprotest Elzenhagen

Uit voorgaande blijkt dat de gemeente de gerechtvaardigde belangen van bewoners slechts meeweegt als de bewoners dat georganiseerd en luid afdwingen, zoals op IJburg (terecht) is gebeurd. Daarmee worden wij als bewoners recht tegenover de gemeente geplaatst, maar ook tegenover stadsgenoten uit de woonwijken naast andere zoekgebieden. Dit betreur ik oprecht en had ik niet van mijn gemeente verwacht. Ook dwingt de gemeente ons tot een georganiseerd en gericht protest. Het spreekt vanzelf dat wij dat liever hadden voorkomen, temeer daar wij – eerlijk is eerlijk – onze tijd en energie liever aan positieve zaken zouden besteden.

De petitie van Windalarm is inmiddels 16441 ondertekend.[4] Het protest is in ons voorkeursgebied inmiddels ook verder op gang gekomen, onder andere met behulp van het buurtinitiatief www.noord-verstoord.nl. In dat kader hebben buurtbewoners 250 posters en 500 flyers gedrukt en in Elzenhagen uitgedeeld op zaterdag 20 maart jl. Door de poster op te hangen kunnen buren laten zien dat ze tegen plaatsing van de windturbine in het voorkeursgebied zijn. De 250 posters waren in een mum van tijd uitgedeeld en opgehangen. Een aanzienlijk deel van de buren was niet thuis en heeft nadien alsnog om een poster gevraagd. Volgende week zullen daarom weer 250 posters worden gedrukt en uitgedeeld in Diopter en Jeugdland, alsmede aan de buren in Elzenhagen die niet thuis waren.

Middels deze brief laat ik u weten dat dat ook voor mij geldt. U bent uiteraard van harte uitgenodigd de poster voor mijn raam, en dat van alle andere huizen in Elzenhagen te komen bekijken:

De gemeente kan in redelijkheid niet aan mijn mening en die mijn buurtbewoners voorbijgaan; Noord heeft recht op dezelfde behandeling als IJburg.

WOB-verzoek

Om ervoor zorg te dragen dat wij als omwonenden in het vervolgtraject wel over dezelfde informatie als de gemeente beschikken, zijn reeds verschillende WOB-verzoeken ingediend. Een van die WOB-verzoeken is gedateerd op 15 maart jl. en sluit aan op voormelde bezwaren. Concreet is daarin door een omwonende verzocht om alle (kopieën van) documenten toe te sturen die overwegingen bevatten ten aanzien van:

1. de prioritering van zoekgebieden, in het bijzonder ter zake van overwegingen om IJburg een lagere - en andere zoekgebieden in Amsterdam een (relatief) hogere prioriteit te geven;

2. de keuze voor het voorkeursgebied in de vorm van de kleine uitgerekte driehoek links in zoekgebied 3 (Ring A10 Noord), terwijl die locatie volgens de haalbaarheidsstudie van Pondera van 18 maart 2020 geen plaatsingsmogelijkheid was (zie figuur 3.2 op p. 31 van voormelde haalbaarheidsstudie).

Ik heb vernomen dat de gemeente Amsterdam WOB-verzoeken zelden tijdig afhandelt. Daarmee duurt het informatievacuüm voort, hetgeen een adequate belangenbehartiging (o.a. in de vorm van inspraak en participatie) verhindert. Ik verzoek de FED-commissie daarom met klem voormeld punt 1 en 2 mee te nemen in de behandeling van agendapunt 2, daarop concreet antwoord te geven en daarvan gedetailleerd verslag te doen.

Ontvangstbevestiging

Ik verzoek u tot slot:

1. mij een ontvangstbevestiging van deze email te sturen;
2. de inhoud van deze brief mee te nemen in uw vergadering en daaropvolgende handelingen;
3. mij een verslag toe te sturen van de vergadering op 25 maart a.s. via [redacted]@live.nl;
4. mij in voormeld verslag te noteren inspreker ten behoeve van agendapunt 7 van de vergadering van de FED-raadscommissie op 25 maart a.s.;

Met vriendelijke groet,

[redacted]

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

[1] https://amsterdam.raadsinformatie.nl/vergadering/823337/Expertmeeting%20Windturbines%2002-02-2021.

[2] www.handleidingparticipatieplan.nl.

[3] https://www.rvo.nl/sites/default/files/2019/03/Procedures%20voor%20windenergie.pdf.

[4] https://windalarm.amsterdam/petitie.

From: "[redacted]a@amsterdam.nl>
Sent: Thu, 10 Jun 2021 08:40:34 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Fwd: vraag CDA Oostzaan

[redacted]

Ben bezig met de vragen uit Noord van 22 april.
Ook een mail gekregen van CDA Oostzaan.
Heb jij voor mij de brief die we aan Oostzaan hebben gestuurd (volgens [redacted] dan kan ik daar de tekst uit plukken.

Dank!

[redacted]

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Doorst: vraag CDA Oostzaan
Datum: 9 juni 2021 om 13:15:52 CEST
Aan: "[redacted]@amsterdam.nl>

Ter info nu naar jouw emailadres
Ik kan blijkbaar geen mail sturen naar windmolens@amsterdam. Kwam onbestelbaar terug.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Coordinator Duurzaamheid
Stadsdeel Noord
Gemeente Amsterdam
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl
Mobiel: 06-[redacted]

Begin doorgestuurd bericht:

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Antw: vraag CDA Oostzaan
Datum: 9 juni 2021 om 13:13:44 CEST
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>,
windmolens@amsterdam.nl

Mee eens,
NB: er is regelmatig overleg met de buurtgemeentes, zowel vanuit MvD als de stadsdelen en zij worden ook in de toekomst op de hoogte gehouden en zijn betrokken bij reflectiefase.

Misschien goed om te weten dat [redacted], één van de gebiedsmanagers Noord, over 2 weken vertrekt naar Zaanstad. Daar gaat zij gebiedsteams opzetten.
In combinatie met het vertrek van [redacted] uit Noord wordt capaciteit even heel krap in Noord. Haar opvolger is [redacted], (exacte spelling moet ik nog uitzoeken) komt uit Nieuw West en heeft wel ervaring met proces zoekgebieden windmolens. Nog niet bekend wanneer hij begint in Noord.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Coordinator Duurzaamheid
Stadsdeel Noord
Gemeente Amsterdam
E-mail: [redacted]@amsterdam.nl
Mobiel: 06[redacted]

Op 9 jun. 2021, om 11:39 heeft [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl> het volgende geschreven:

Hi [redacted] graag deze beantwoorden in de lijn van de brieven die aan Oostzaan en andere gestuurd zijn. Check inhoud bij [redacted]
Groet, [redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6[redacted]

Van: windmolensnoord <windmolensnoord@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 9 juni 2021 10:40
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]s@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: vraag CDA Oostzaan

[redacted]

deze vraag kwam binnen op donderdag 22 april in de betreffende mailbox.
Hoe te beantwoorden? Of doorgeleiden naar wethouder en PH Saskia?

Groet, [redacted]

Van: [redacted]@planet.nl>
Verzonden: donderdag 22 april 2021 19:12
Aan: windmolensnoord
Onderwerp:

Waarom luistert RES Amsterdam niet naar oostzaan
Heb in september 2020 al aangegeven dat wij ook meetellen en toch gewoon doorgaan
Benieuwd of jullie deze vraag doorzetten
Fractievoorzitter [redacted] CDA Oostzaan

Verstuurd vanaf mijn iPad

From: "[redacted]@eceat-projects.org>
Sent: Thu, 10 Jun 2021 09:02:13 +0100
To: "'[redacted]@public-mediation.nl>; "RESAmsterdam" <RESAmsterdam@amsterdam.nl>; "[redacted]@[redacted]abcoude.nl" <[redacted]@[redacted]abcoude.nl>; "[redacted]@gmail.com" <[redacted]@gmail.com>; [redacted]@eceat.nl" [redacted]@eceat.nl>; [redacted]@gmail.com" [redacted]@gmail.com>; [redacted]@planet.nl" [redacted]@planet.nl>; "[redacted]@gmail.com" [redacted]@gmail.com>; "info@noord-verstoord.nl" <info@noord-verstoord.nl>; "[redacted]@xs4all.nl" <[redacted]@xs4all.nl>; [redacted]@gmail.com" [redacted]@gmail.com>; "[redacted]@hetnet.nl" [redacted]@hetnet.nl>; "[redacted]@woonbootverenigingamsterdam.nl" <[redacted]@woonbootverenigingamsterdam.nl>; "[redacted]@gmail.com" <[redacted]@gmail.com>; "[redacted]@amsterdamenergie.nl" <[redacted]@amsterdamenergie.nl>; "[redacted]@westpoortondernemers.nl" <[redacted]@westpoortondernemers.nl>; "[redacted]@live.com" <[redacted]@live.com>; [redacted]@arcadis.com" [redacted]@arcadis.com>; "[redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; "'[redacted]@public-mediation.nl>; [redacted]@mnh.nl" [redacted]@mnh.nl>; "[redacted]@degezondestad.org" <[redacted]@degezondestad.org>; [redacted]@gmail.com" [redacted]@gmail.com>; [redacted]@outlook.com" [redacted]@outlook.com>; "tuinpark.de.molen@gmail.com" <tuinpark.de.molen@gmail.com>; [redacted]@orion.nl" [redacted]@orion.nl>; "info@golfbaanwaterlandamsterdam.nl" <info@golfbaanwaterlandamsterdam.nl>; "[redacted]@public-mediation.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; "'[redacted]@public-mediation.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Nut en noodzaak
Attachments: Windalarm - Tijd voor een wind-op-land moratorium 30-05-2021.pdf, Windalarm - Alle wind kan naar zee 28-05-2021.pdf

RES Amsterdam

Beste [redacted]

Mooi dat jullie het initiatief hebben genomen om het nationale RES secretariaat naar nut en noodzaak (verantwoording beleid) te vragen. We hebben dat in het najaar gedaan. Ze verwezen naar de website van het klimaatakkoord waar staat dat er op zee geen plek is. We hebben toen naar een rapport gevraagd waar dat dan uit zou blijken. Die hadden ze niet. Ze hebben de vraag doorgestuurd naar EZK. Die kwam met een verhelderende brief van 5 kantjes (zie bijlage van ons rapport "tijd voor een moratorium voor wind-op-land"). Conclusie: in 2018 dachten we dat meer wind op zee niet kon vanwege de EU habitat richtlijnen maar vanaf april 2019 waren er geen belemmeringen meer (op basis van nader wetenschappelijk onderzoek). Er is ook ruim genoeg ruimte voor onze behoefte tot 2050 (zie ook www.wind-op-zee.nl). Waarom er dan toch nog wind-op-land in het klimaatakkoord (juni 2019) is afgesproken? *"Omdat de regionale overheden ook hun bijdrage wilde leveren"*. Niet omdat het nodig was om de doelstellingen te halen of omdat het goedkoper is (!).

Wind-op-zee is inmiddels de goedkoopste vorm van duurzame energie, zeker als je een integrale maatschappelijke kosten-bate analyse toepast. Helemaal voor Amsterdam waar we uitgerekend hebben dat het de overheid 35 miljoen extra kost (de 17 windturbines), het waait hier niet hard en de molens kunnen niet de maximale hoogte hebben vanwege Schiphol (ze hebben daardoor extra subsidie nodig om toch nog rendabel te worden). Zie ook ons rapport "alle wind kan naar zee".

Al het overheidsbeleid inclusief het klimaatakkoord zelf stelt: nadat de 35 TWh doelstelling gehaald is doen we de extra opgave wind alleen nog op zee. Pagina 182 van het Klimaatakkoord "*Partijen zijn bereid om het gesprek aan te gaan over een eventuele verhoging van de ambities voor Hernieuwbaar op Land, onder de voorwaarden dat allereerst wordt gekeken naar de mogelijkheden voor Wind op Zee en kleinschalig zon*". Nu is sinds gisteren de 35 TWh doelstelling op land officieel (ruim) gehaald met de publicatie van de uitslag SDE ronde 2020. De methodiek om dit te bepalen staat ook in het klimaatakkoord. "*voor het regio-doel van 35 TWh tellen de installaties mee die elektriciteit produceren uit wind- en zonne-energie die in 2030 operationeel zijn. Het gaat om wind en zon-op-land. Een installatie* ***telt in ieder geval mee*** *als er SDE+ subsidie voor beschikbaar is.* Zie bijgaand rapport voor de exacte berekeningen, met dank ook aan [redacted], lector energietransitie. Dit heeft nog niemand op detail weersproken, ook het ministerie van EZK niet.

De studiegroep Green Deal o.l.v. [redacted] stelt (januari 2021): "*Hoewel extra (bovenop doelstelling 35 TWh) hernieuwbare elektriciteit via wind en zon op land technisch mogelijk is, kleven er* ***grote onzekerheden en bezwaren aan,*** beperkte ruimte op land; **gebrek aan draagkracht**, problemen met **de netaansluiting** en ingewikkelde afstemmingstrajecten.

Op 28 april heeft Minister B. van 't Wout in een kamerbrief (zie bijlage in ons rapport) aangegeven dat op basis van het advies Stuurgroep Extra Opgave er nog een additionele doelstelling duurzame opwek van 15-45 TWh nodig zal zijn in 2030. Hij stelt hierbij "De stuurgroep voorziet hierbij een extra opgave wind-op zee (10 GW)". Een extra opgave wind-op-land is niet aan de orde. Ook bijna alle politieke partijen hebben in hun verkiezingsprogramma staan om na halen 35 TWh doelstelling wind alleen nog maar op zee te zetten (zie in ons rapport verwijzing naar PBL doorrekening). Het is inmiddels in alle opzichten een betere oplossing. Dat stelt ook TNO: www.windalarm.org/tno

Ik begrijp dat er onlangs, vlak voor het raadsbesluit, een technische sessie is geweest voor raadsleden. Daarin werd al het bovenstaande keihard ontkent: "*geen ruimte op zee, niet goedkoper op zee, doelstelling nog lang niet gehaald, we hebben een opdracht van de nationale overheid*".

Raadsleden beroepen zich naar ons toe op die technische sessie. Dat is de basis voor het aanwijzen van de zoekgebieden en het doorzetten van de plannen ondanks nieuwe ontwikkelingen.

Wij horen graag wie dan die deskundigen zijn die deze sessie hebben gegeven en ontvangen graag de onderliggende berekeningen en rapporten.

Het is allereerst van belang dat we vertrouwen krijgen in de basis van het besluit / invulling ambitie, anders ontstaat toch de indruk dat bepaalde partijen hier hun eigen (financieel) belang of stokpaardjes aan het doordrukken zijn ten kosten van de inwoners, het algemeen belang en de belastingbetaler.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Windalarm Amsterdam

[redacted]
06[redacted]
[redacted]@windalarm.org
www.windalarm.amsterdam

Van: [redacted]@public-mediation.nl]
Verzonden: woensdag 9 juni 2021 18:23
Aan: RESAmsterdam@amsterdam.nl; [redacted]@[redacted]abcoude.nl'; '[redacted]@gmail.com'; [redacted]@eceat.nl'; '[redacted]@gmail.com'; [redacted]@planet.nl'; '[redacted]@gmail.com'; 'info@noord-verstoord.nl'; '[redacted]j@xs4all.nl'; '[redacted]@gmail.com'; '[redacted]@hetnet.nl'; '[redacted]@woonbootverenigingamsterdam.nl'; '[redacted]1@gmail.com'; '[redacted]@amsterdamenergie.nl'; [redacted]@westpoortondernemers.nl'; [redacted]@live.com'; [redacted]@arcadis.com'; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; '[redacted]@mnh.nl'; [redacted]@degezondestad.org'; [redacted]@gmail.com'; '[redacted]@outlook.com'; 'tuinpark.de.molen@gmail.com'; [redacted]@orion.nl'; 'info@golfbaanwaterlandamsterdam.nl'[redacted]; [redacted]
Onderwerp: Re: 2e online bespreking Plan van aanpak Reflectiefase voor belanghebbenden (bewoners, bedrijven, organisaties, etc.)- woe 9 juni 2021 (17:00-19:00)

In de bijlage de mural met de vragen: die kunnen ook per mail verstuurd worden aan mij

[redacted]
Public Mediation
Unravelling public controversies
[redacted] Amsterdam
06[redacted]
www.public-mediation.nl

public mediation

Van: RESAmsterdam@amsterdam.nl
Wanneer: 17:00 - 19:00 9 juni 2021
Onderwerp: 2e online bespreking Plan van aanpak Reflectiefase voor belanghebbenden (bewoners, bedrijven, organisaties, etc.)- woe 9 juni 2021 (17:00-19:00)
Locatie: via MS Teams (zie link in notitie)

Geachte genodigde,

We verzoeken u vriendelijk om z.s.m. door te geven of u aanwezig kan zijn of wilt dat wij een evt. vervanger uitnodigen.
Graag deze uitnodiging accepteren en/of klikken op deze link: Ja, deelname aanpak reflectiefase RES 1.0. (voor belanghebbenden) op 9 juni 2021

Link naar de digitaal vergaderruimte: [Link naar de virtuele MS Teams ruimte]

Tips goede interactieve online sessie:

De link naar de virtuele ruimte werkt niet als u werkt binnen een afgeschermde omgeving (Citrix / ADW). Open de link daarom in een browser buiten de afgeschermde werkomgeving .

Tijdens de bespreking maken we ook gebruik van de programma Mural (*interactief online whiteboard*). MS Teams en Mural worden dus naast elkaar gebruikt.

U kunt het beste deelnemen via een desktop computer of laptop.

Het is handig, maar niet noodzakelijk, om met twee toestellen (2 schermen) te werken. Op het ene schermt neemt u deel aan het overleg via MS teams en op het andere (*grootste*) scherm neemt u interactief deel via het programma Mural.

Wij kijken uit naar uw komst en deelname aan het gesprek.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam

==========

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 28 mei 2021 15:30
Aan: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Onderwerp: uitnodiging 9 juni bespreking ideeën reflectiefase RES

Beste geadresseerde,

Graag nodig ik u uit om **woensdag 9 juni 2021 van 17.00 tot 19.00 uur** met ons opnieuw van gedachte te wisselen over de aanpak van de reflectiefase die volgt op de vaststelling van de RES 1.0.

Op 27 mei heeft de gemeenteraad van Amsterdam de Regionale Energie Strategie 1.0 vastgesteld. Wethouder Van Doorninck heeft toen aangekondigd dat hierna een reflectiefase van start gaat.
Op 6 mei heeft een gesprek plaatsgevonden waarin we wensen en ideeën van u en vele anderen voor deze fase hebben opgehaald. U heeft de opbrengst van die bijeenkomst eerder ontvangen, in de vorm van de Mural die de deelnemers maakten en enkele mails die wij later nog als input kregen. Op die Mural zijn ook de sheets opgenomen die toen werden gedeeld en is de chat van die bijeenkomst toegevoegd. Deze informatie (en de informatie de we uit een gelijksoortig gesprek met andere betrokkenen hebben gehad) is de basis voor een plan van aanpak voor de reflectiefase. Graag bespreken we onze ideeën voor dit plan van aanpak op 9 juni met u.

Reflectiefase

Samen bespreken we onder meer de richtlijnen die we per zoekgebied willen gaan toepassen op de onderdelen gezondheid, natuur en inpassen in de ruimte. Deze richtlijnen geven een kader voor hoe straks de beslissing over de locatie van een windmolen kan worden genomen, een zogenaamd "afwegingskader".

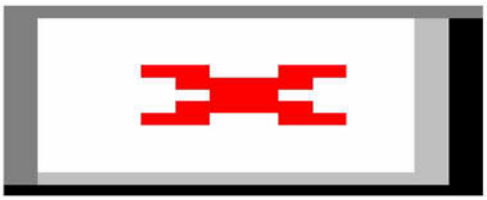

Klankbordgroep
Tijdens de bespreking op 6 mei is het verzoek gedaan om de stad goed te betrekken bij de reflectiefase. We willen dat op verschillende manieren doen en nodigen u graag weer uit om mee te denken over het plan van aanpak, zoals op 6 mei besproken. Tijdens de bijeenkomst van 9 juni zullen we u nader informeren over de (toekomstige) rol van de klankbordgroep en de mogelijke samenstelling.

De bijeenkomst vindt online plaats in MS Teams. U ontvangt t.z.t. de MS Teams link.
Graag tot ziens!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid
Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Gemeente Amsterdam

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Tijd voor een wind-op-land moratorium

Wind-op-land Klimaatakkoorddoelstelling al gehaald

Additionele EU doelstelling kan naar zee in lijn met advies
studiegroep Green Deal en Stuurgroep Extra Opgave

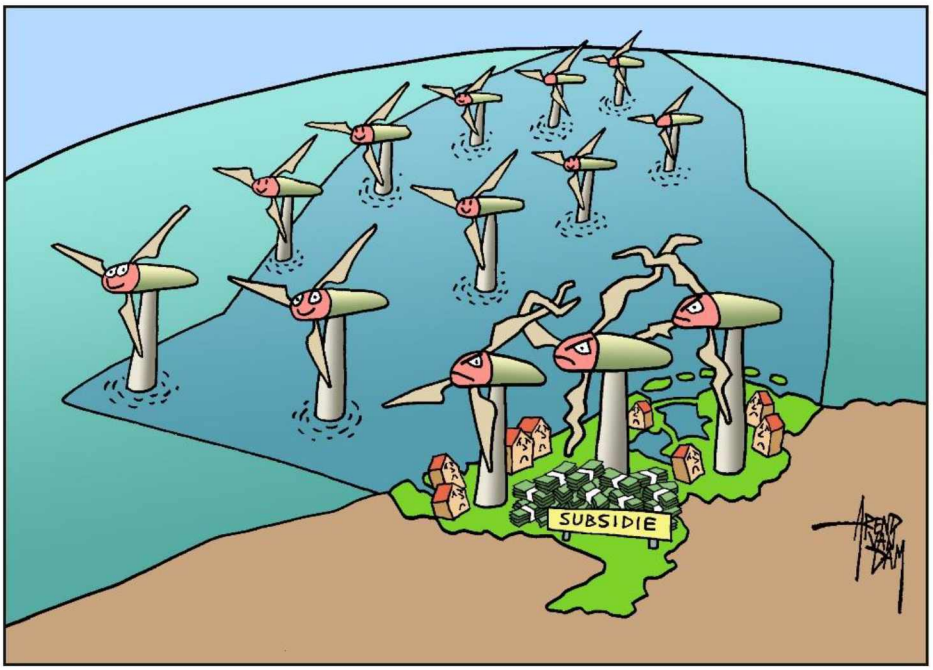

Windalarm
&
Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines

21 mei 2021

Laatste versie: www.windalarm.org/wind-op-land-moratorium

Samenvatting

- Binnen het klimaatakkoord is een **doelstelling voor grootschalige zon en wind-op-land** van 35 TWh in 2030 afgesproken.
- Deze **doelstelling is al gehaald** indien, conform de **PBL-methodiek,** bestaande opwek wordt opgeteld bij de reeds vergunde **én** gesubsidieerde projecten.
- De huidige wildgroei van zon en wind op land leidt in toenemende mate tot **congestie in het elektriciteitsnet** en daaraan gekoppelde hoge investeringen.
- Wind-op-land leidt binnen een dichtbevolkt land als Nederland tot **ernstige geluidsoverlast** en gerelateerde gezondheidsschade voor tienduizenden mensen. Daarnaast heeft het een impact op **natuurgebieden** en ons **landschap**.
- Wij pleiten voor een **directe stop op de verdere uitrol van wind-op-land** gezien de nadelen voor mens, natuur en landschap.
- De nog te plannen **verhoging van de doelstelling** voor duurzame elektriciteit kan veel beter worden ingevuld door meer wind-op-zee en desgewenst zon-op-dak.
- **Wind-op-zee** is inmiddels de goedkoopste vorm van duurzame energie, heeft een minimale impact op de visserij en gaat goed samen met de ecologische versterking van de Noordzee.
- Wind op Zee heeft een belangrijke rol in de verduurzaming van de industrie. Er is reeds **planologisch voldoende ruimte** geschapen binnen het Noordzee akkoord. Het opwek potentieel op zee is dermate groot dat het toevoegen van een relatief kleine additionele wind op land doelstelling maar een marginaal effect (+ 5%) heeft op de totale wind-op-zee ambitie.
- Het advies tot moratorium verdere groei wind en zon op land wordt ondersteund door het recente (januari 2021) rapport van de studiegroep Klimaatopgave Green Deal "***Bestemming Parijs*** *Wegwijzer voor klimaatkeuzes* 2030, 2050", dat stelt *"Hoewel extra hernieuwbare elektriciteit via wind en zon op land technisch mogelijk is, kleven er grote onzekerheden en bezwaren aan*." Ook de **Stuurgroep Extra Opgave** adviseert om de extra doelstelling volledig op zee te realiseren (april 2021).
- Bijna alle **politieke partijen** (waaronder VVD, D66, CDA, PvdA en SP) hebben in hun verkiezingsprogramma geen verdere verhoging van de doelstellingen voor wind-op-land voorzien. Alle focus is op wind-op-zee.
- Wij roepen de **politiek** op de voorkeurskeuze van Bestemming Parijs, de Nationale Omgevingsvisie, die van de politiek zelf en die **van de bevolking** op te volgen en de verdere planning van wind-op-land per direct stop te zetten.
- **Lokale overheden** kunnen, nu de doelen gehaald zijn, zonder juridische consequenties hun plannen voor wind-op-land eenzijdig **stop zetten** (zie annex 7).

Zie ook onze video met persoonlijke getuigenissen: www.windalarm.org/video

Inhoud

1. Doelstelling Klimaatakkoord

2. Realisatie 2019 volgens PBL

3. Realisatie 2020 conform PBL systematiek

4. Extra ambitie vanwege ophoging doelstelling naar 55% CO2 reductie

5. Verhoging wind-op-zee ambitie

6. Analyse klimaatakkoord proces

7. Doelstelling 2030 en 2050

8. Wind-op-land in Nederland vs EU

9. Naar een moratorium voor wind-op-land

Annex

1. Toelichtingsbrief Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
2. Artikel Financieel Dagblad
3. *Bestemming Parijs* beleidsopties voor ophoging doelstellingen
4. Samenvatting podcast Studio Energie met Dr. Martin Visser
5. Brief minister EZK B. van 't wout aangaande extra opgave 2030 duurzame opwek
6. TNO visie: wind doelstelling kan beter naar zee
7. Lokale overheden en inpassingsmaatregelen vanuit hogere overheden

1. Doelstelling Klimaatakkoord

- De onderstaande tabel betreft de uitgesplitste doelstellingen voor 2030. Men gaat beleidsmatig uit van 91 TWh zon- en windenergie per jaar (1 Terawatt uur = 1 miljard KWh). Dit is uitgesplitst in 49 TWh wind-op-zee, 35 TWh wind en grootschalige zon op land samen en 7 TWh kleinschalige zon (op daken van huizen). Overigens valt onder 'Wind op Land' ook Wind opgewekt op water zoals bijvoorbeeld in het IJsselmeer.

Tabel 3.1 De 2030-doelen uit het Klimaatakkoord voor hernieuwbare elektriciteits-productie op zee en op land en de geschatte bijdrage uit kleinschalig zon-PV en overig in TWh[8].

Bron	TWh	
Wind op zee	49	opgave nationaal
Hernieuwbaar op land (wind, zon > 15 kW)	35	opgave regio's
Kleinschalig zon-PV (≤ 15 kW)	7	Obv verwachte autonome ontwikkeling
Overige[9] hernieuwbare elektriciteitsproductie	~ 7	Obv verwachte ontwikkeling

https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2020-systematiek-monitor-res-hoofdlijnen-van-de-monitoringssystematiek-voor-de-regionale-energie-strategieen_3178.pdf

- Binnen de **Regionale Energiestrategieën** (RES) moeten de klimaatakkoord doelstellingen voor **wind en zon op land** ingevuld worden. De 35 TWh doelstelling is niet uitgesplitst naar wind en zon.

2. Realisatie 2019 volgens PBL

- In februari 2021 heeft het PBL de stand van zaken per eind 2019 m.b.t. de RES doelstelling gepresenteerd. Het PBL baseert zich op data van het CBS (gerealiseerd) en van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) die de SDE subsidieregeling uitvoert (vergund). www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2021-monitor-concept-res-een-analyse-van-de-concept-regionale-energie-strategieen_4297.pdf

- Volgens het PBL was in 2019 al 26,8 TWh gehaald (realisatie + pijplijn). Er was dus nog 8,2 TWh in te vullen met Wind of Zon vanaf 2020 om aan de 35 TWh doelstelling in 2030 te komen.

Tabel 1. PBL – Nationaal Programma RES 2019 (persoonlijke email communicatie)

Doelstelling realisatie overzicht 2019	TWh per jaar
Grootschalig Zon op land 2019 gerealiseerd (CBS)	2,5
Grootschalig Zon op land pijplijn (vergund, 60% van SDE)	5,9
Wind op Land 2019 gerealiseerd (CBS)	7,4
Wind op Land pijplijn (vergund, 99% van SDE)	11,0

Nog te plannen tot 2030 aan wind op land én grootschalige zon op land om de nationale opgave klimaatakkoord (35 TWh op land) te realiseren	8,2
TOTAAL doelstelling klimaatakkoord	**35**

- Volgens PBL was er in 2019 **18,4 TWh wind-op-land** (realisatie + pijplijn) en **8,4 TWh** zon-op-land. In totaal dus **26,8 TWh**.

Figuur 1
Productie hernieuwbare elektriciteit op basis van concept-Regionale Energie Strategieën

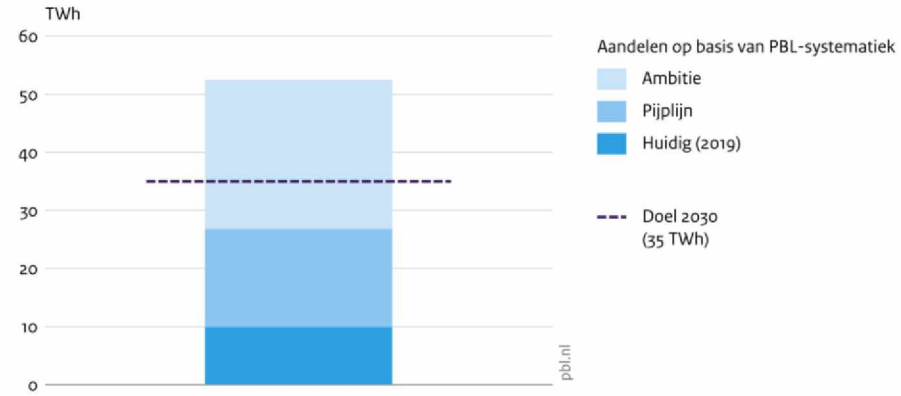

Bron: CBS, RVO.nl, concept-RES'en; bewerking PBL

www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2021-monitor-concept-res-een-analyse-van-de-concept-regionale-energie-strategieen_4297.pdf (pagina 5)

- Projecten in de **pijplijn** hebben reeds een vergunning en een toegekende SDE Subsidie.
  De **ambitie** staat voor de ingediende plannen van de Nederlandse RES regio's. Daar zit zowel wind als zon bij.

- https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/handreiking/opgave+res/opgave+hernieuwbare+opwek+elektriciteit/wat+telt+mee+voor+de+regionale+opgave+elektricitei/default.aspx

  Wat telt mee voor de regionale opgave elektriciteit. Voor het **regio-aandeel aan 35 TWh tellen** alle installaties mee die elektriciteit produceren uit wind- en zonne-energie. Ook de installaties die er op dit moment al staan en de installaties die eerder zijn geplaatst als gevolg van eerder gemaakte afspraken uit het Energieakkoord, tellen mee. Uit de analyse die het PBL heeft gedaan ten behoeve van het Klimaatakkoord blijkt dat de verwachte productie van Zon-PV (>15 kW) en wind op land in het basispad reeds **circa 26 TWh in 2030 bedraagt**. Ook zonder het Klimaatakkoord zou deze productie naar verwachting oplopen als gevolg van de inspanningen die worden geleverd om te voldoen aan afspraken voor 2020 en 2023 uit het Energieakkoord. Maar het vraagt dus een extra inspanning van de regio's om te komen tot 35 TWh.

- Doordat het PBL zich baseert zich op de cijfers van het CBS die lopen tot en met **2019**, lopen deze cijfers meer dan 1 jaar **achter op de actuele situatie**.

3. Realisatie 2020 conform PBL systematiek

- **Lector duurzame energietransitie** Hanze hogeschool Martien Visser maakt gebruik van exact dezelfde bronnen als het PBL (CBS en RVO/SDE) maar heeft ook 2020 meegenomen.

- Hij komt tot de conclusie dat we de gezamenlijke 2030 doelstelling van het klimaatakkoord voor wind-op-land en ZonPV van 35 TWh bijna gehaald hebben. We zaten per 31 januari 2021 al op **33,2 TWh**. Er is dus nog maar **1,8 TWh** te gaan om de **2030** doelstellingen te halen. Zie ook onderstaand plaatje en gerelateerd artikel in het FD en podcast van studio energie (via onderstaande link en annex 2 en 4)

https://fd.nl/ondernemen/1373198/nieuwe-locaties-voor-zon-en-windparken-zijn-overbodig-om-klimaatdoel-te-halen?fbclid=IwAR13gAhneyTheTHajEE0LX83gyL_vZ2Df6RFmrweI5wW56s7PAit0HtNW7A (Artikel in annex 2)

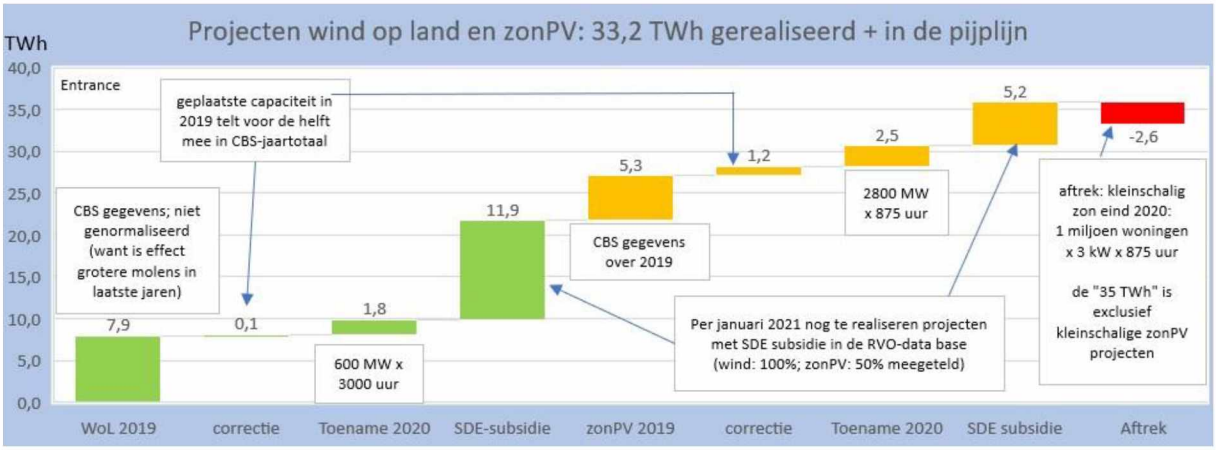

- Als **Windalarm** hebben we ook de cijfers van Martien Vissers voor wat betreft wind-op-land bij de bron gecheckt. We gebruiken daarbij de methodologie van het PBL conform de "Systematiek monitor RES". De **gerealiseerde doelstelling** bestaat volgens het PBL uit de optelling van het volgende:

  1. Elektriciteitsproductie uit **huidige opgesteld vermogen** van installaties uit wind en grootschalig zon-PV op basis van de **CBS statistieken**.

  2. Elektriciteitsproductie uit vermogen van installaties wind en grootschalig zon dat nog niet produceert maar **waar wel een SDE beschikking** voor is afgegeven (pijplijn).

  www.pbl.nl/publicaties/systematiek-monitor-res (pagina 20)

Huidig opgesteld vermogen

- Voor de productie van **opgesteld vermogen** kijkt men naar de **CBS database (stateline hernieuwbare elektriciteit).** Het opgesteld vermogen in 2020 is 4,1 GW en de gerelateerde productie capaciteit is **9,785 TWh**. Dit komt overeen met de cijfers van Martien Visser (7,9 + 0,1 + 1,8 = **9,8 TWh**.

Hernieuwbare elektriciteit; productie en vermogen

: Gewijzigd op: 24 februari 2021

		Onderwerp				
Bron/Techniek Perioden		Elektriciteitsproductie Genormaliseerde bruto productie	Niet-genormaliseerde productie Bruto elektriciteitsproductie	Netto elektriciteitsproductie	Installaties Opgestelde installaties einde van jaar	Opgesteld elektrisch vermogen einde jaar
		mln kWh			aantal	MW-elektrisch
Windenergie op land	2019**	7 429	7 935	7 935	2 031	3 527
	2020*	8 905	9 785	9 785	.	4 100

Bron: CBS

https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/82610NED/table

- Het PBL stelt dat door het saneren van oudere molen de opwek in 2030 lager kan uitvallen omdat deze dan van de bestaande opwek worden afgetrokken. Feitelijk leidt sanering echter tot vervanging met grotere molens en juist tot meer capaciteit. Oudere molens staan met name in Flevoland.

www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2021-monitor-concept-res-een-analyse-van-de-concept-regionale-energie-strategieen_4297.pdf (pagina 17)

www.windplangroen.nl/wp-content/uploads/2020/03/Regioplan-Windenergie-dv.pdf

Pijplijn projecten

- Met betrekking tot de **systematiek** om nog niet realiseerde projecten voor het doel mee te tellen stelt het PBL: *"voor het regio-doel van 35 TWh tellen de installaties mee die elektriciteit produceren uit wind- en zonne-energie die in 2030 operationeel zijn. Het gaat om wind en zon-op-land. Een installatie **telt in ieder geval mee** als er SDE+ subsidie voor beschikbaar is".* (pagina 14). *www.pbl.nl/publicaties/systematiek-monitor-res*

- Voor de **pijplijn projecten** gebruikt het PBL de RVO **SDE database** van het Ministerie van EZK. Dit is een Excel tabel met alle gesubsidieerde projecten vanaf 2008 uitgesplitst per opwek vorm (bijvoorbeeld wind-op-land), provincie en of het project al gerealiseerd is of nog in de pijplijn zit. Volgens deze gegevens is er **11,86 TWh in de pijplijn.** Dat komt overeen met de 11.9 TWh van de heer Martien Visser. Van de windprojecten in de pijplijn wordt meer dan 99 % uiteindelijk gerealiseerd. De termijn voor realisatie is 4 jaar vanaf toekenning. Dus uiterlijk in 2023 zal de doelstelling ook in de praktijk gerealiseerd zijn. 7 jaar voor de deadline.
  www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/sde/feiten-en-cijfers-sde-algemeen
  Zie ook directe link naar tabel met optelling: www.windalarm.org/sde

www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/82610NE

Tabel 2. SDE wind-op-land projecten in de pipeline (nog niet gerealiseerd)

SDE Ronde	Vermogen MW	Beschikte productie per jaar MWh
Gerealiseerd		
2015 Wind op land overgangsregeling	118	217.672
2016 Wind op land	173	659.773
2017 Wind in meer	356	1.440.761
2017 Wind op land	1.081	3.508.945
2017 Wind op primaire waterkeringen	8	28.480
2018 Wind in meer	103	430.223
2018 Wind op land	701	2.421.453
2018 Wind op primaire waterkeringen	3	13.172
2019 Wind op land	668	2.472.418
2019 Wind op waterkeringen	79	298.361
2020 Wind op land	116	368.369
Totaal	**3.406**	**11.859.626**

- Hieronder ook een **uitsplitsing per provincie** waarbij de grote verschillen per provincie opvallen. Logischer wijs zijn er meer wind-op-land projecten in de pijplijn voor provincies waar het harder waait of waar meer grootschalige dunbevolkte gebieden bestaan.

Tabel 2. SDE wind-op-land projecten (nog niet gerealiseerd) per provincie

Provincie	Vermogen in MW	Beschikte productie per jaar in MWh
Drenthe	241	860.723
Flevoland	1.135	4.111.229
Friesland	397	1.612.215
Gelderland	115	321.452
Groningen	442	1.610.796
Limburg	97	305.781
Noord-Brabant	298	997.621
Noord-Holland	186	462.654
Overijssel	22	78.496

Utrecht	22	87.300
Zeeland	122	403.941
Zuid-Holland	328	1.007.418
Totaal	**3.406**	**11.859.626**

- De gerealiseerde en vergunde hoeveelheid wind-op-land is: 9,8 TWh (CBS realisatie) + 11,9 (SDE pijplijn) = **21,7 TWh**. De gehaalde doelstelling voor grootschalige zon-op-land is **11,6 TWh.**

- Het **PBL** rekent overigens met een verwachte **realisatie van reeds gesubsidieerde zon projecten** (zie tabel 1) tussen de 60% (laag) en 75% (hoog) in plaats van de 50% waarmee de heer Visser rekent (een deel van de projecten vallen alsnog af vanwege netwerk inpassingsproblemen). Indien we de conservatieve (60%) PBL schatting nemen komt de pijplijn aan zonprojecten 1,04 TWh hoger uit (totaal 6,24 TWh) dan bij de schatting van de heer Visser. De totaal gehaalde doelstelling zon-op-land is daarmee 11,6 + 1,04 = 12,64 TWh.

  https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2021-monitor-concept-res-een-analyse-van-de-concept-regionale-energie-strategieen_4297.pdf (pagina 17)

- Kijkt men naar de **totale doelstelling** zon en wind samen dan ontbreekt er nog 35 TWh – 21,7 TWh (wind) - 12,64 TWh (zon) = 0,66 TWh.

Tabel 3. Klimaatakkoord doelstelling en realisatie overzicht 2020

Behaalde doelstelling	**TWh per jaar 2019**	**TWh per jaar 2020**
Grootschalig Zon op land gerealiseerd (CBS)	2,5	6,4
Grootschalig Zon op land pijplijn (vergund, 60% van SDE)	5,9	6,24
Wind op Land gerealiseerd (CBS)	7,4	9,8
Wind op Land pijplijn (vergund, 99% van SDE)	11,0	11,9
Nog te plannen tot aan wind op land én grootschalige zon op land om de nationale opgave klimaatakkoord (35 TWh op land) te realiseren	8,2	0,66
TOTAAL doelstelling klimaatakkoord	**35**	**35**

- Overigens is er in de herfst 2020 een **nieuwe SDE** ronde geweest. In het voorjaar van 2021 komt de uitslag en de verwachting is dat een extra 2 TWh (met name zon) kan worden toegevoegd aan de pijplijn. Daarmee zal de 35 TWh **volledig gerealiseerd** zijn. Wij zullen deze gegevens verwerken in dit document zo gauw deze beschikbaar komen. Na het publiceren van de uitslag van de SDE 2020 najaarsronde zullen de klimaatakkoord doelstellingen wind-op-land en grootschalige zon-op-land formeel zijn gehaald. Overigens staat in het klimaatakkoord zelf op pagina 163: "*Om de ambitie te realiseren is het uitgangspunt dat in 2025 de projecten die optellen tot minimaal 35 TWh een SDE+-subsidie aangevraagd hebben.*". De subsidie moet zijn aangevraagd, niet zijn toegekend! Op basis van dit uitgangspunt zijn we dus al ruim over de doelstelling van 35 TWh.

- Als reactie op de bovenstaande feiten stelde het **Ministerie van EZK** in het FD artikel en in de gerelateerde EenVandaag uitzending (link hieronder) dat het nodig is om toch te blijven zoeken naar nieuwe windturbine locaties:

  'Gaat iets toch niet door, dan komt de klimaatdoelstelling in gevaar. Bovendien geeft het aanwijzen van meer zoekgebieden dan nodig, op termijn nog de ruimte om keuzes te maken'.

  Hierbij gaat zij volledig **voorbij aan het democratisch proces**. Er is nog helemaal geen keuze gemaakt tot een verhoogde doelstelling wind-op-land. Het eventueel onnodig zoeken leidt tot veel onrust en **weerstand onder de bevolking** en schept (onterechte) verwachtingen bij investeerders.
  Zoals eerder aangegeven rekent EZK / NPRES zelf met een realisatie van 99% van de wind projecten in de pijplijn. Deze hebben immers al een formele omgevingsvergunningen en een subsidietoekenning. De zoekgebieden zijn er puur voor een eventuele additionele doelstelling wind-op-land. Daar is nog geen **maatschappelijk debat** over gevoerd, laat staan een democratisch besluit over genomen (….). Ophogen van de doelstelling wind-op-land gaat ook lijnrecht in tegen het beleid van de nationale overheid, advies van derden en partijprogramma's van politieke partijen. Hier wordt wederom dezelfde fout gemaakt als bij het Klimaatakkoord proces (zie hieronder).

  https://eenvandaag.avrotros.nl/item/besluiten-over-nieuwe-windmolens-kunnen-best-wat-minder-gehaast-vindt-energiedeskundige/

4. Extra ambitie vanwege ophoging doelstelling naar 55% CO2 reductie

- Wij pleiten er dan ook voor om per direct **geen nieuwe wind-op-land vergunningen** meer af te geven. Hoe verhoudt zich dit tot de huidige doelstellingen van het klimaatakkoord en de verhoogde doelstelling van de EU Green Deal?

Huidige doelstelling klimaatakkoord

- De klimaatakkoord ambitie voor wind-op-land wordt reeds gehaald. De politiek kan **zonder de bestaande afspraken te schenden** per direct stoppen met een verdere uitrol van wind-op-land. De doelstelling van 21 TWh is zelfs reeds overschreden met 0,7 TWh. Dit staat ongeveer gelijk aan 60 wind turbines van 4 MW op land.

Verhoogde doelstelling EU

- Nederland heeft binnen Europa afspraken gemaakt om de CO2 reductie doelstellingen verder te verhogen van 49 % naar **55 % in 2030**. Voor elektriciteit impliceert dit een verhoging van de huidige 84 TWh (49 TWh wind op zee en 35 TWh zon en wind op land) met 43 % naar 120 TWh (zie brief EZK, annex 1).

- Over hoe deze **extra 36 TWh** te verdelen over wind-op-zee, zon-op-land en wind-op-land heeft de **studiegroep klimaatopgave Green Deal**, onder leiding van **AFM-voorzitter** Laura van Geest, in januari 2021 een rapport uitgebracht met **beleidsopties** voor CO2 reductie (*Bestemming Parijs: Wegwijzer voor Klimaatkeuzes 2030, 2050*). De beleidsopties voor opwek elektriciteit zijn tot stand gekomen in samenspraak met het **Ministerie van EZK**. Zij spreekt haar twijfels uit over het verder ophogen van de huidige doelstelling wind-op-land.

  *"Hoewel extra hernieuwbare elektriciteit via wind en zon op land technisch mogelijk is, kleven er **grote onzekerheden en bezwaren aan**".*

Zij noemt onder andere de volgende argumenten: **geen of weinig extra C02 reductie** (door overaanbod duurzame stroom); beperkte ruimte op land; **gebrek aan draagkracht** onder de bevolking; problemen met **de netaansluiting** en ingewikkelde afstemmingstrajecten (zie ook annex 3 met relevante passages uit het rapport). Daarnaast vermeld zij de **zeer hoge kosten** per vermeden ton CO2 (**€ 495 - € 535**). De huidige marktprijs om een ton C02 te vermijden is € 20.
www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/01/29/aanbieding-eindrapport-studiegroep-klimaatopgave-green-deal

Uitrol hernieuwbare energie op land

Departement: EZK
Omschrijving van de maatregel
• Extra realisatie van hernieuwbaar op land (wind en zon) / Verhogen van de huidige doelstelling van 35 TWh voor hernieuwbaar op land voor 2030
Doelgroep en doelstelling
Extra CO_2 reductie door meer hernieuwbare elektriciteit op land via wind en zon op te wekken, waarbij het aan de decentrale overheden is om te zorgen voor de benodigde locaties en bijbehorende planologische stappen.
Achtergrond/rationale
• Hoewel extra hernieuwbare elektriciteit via wind en zon op land technisch mogelijk is, kleven er grote onzekerheden en bezwaren aan. • Overeenkomen om extra hernieuwbare elektriciteit te gaan opwekken op land in de periode tot 2030 is zeer beperkt mogelijk en levert (net als bij wind op zee) naar verwachting zeer beperkt extra CO_2-reductie in. In 2030 komt immers 70% van alle opgewekte elektriciteit in Nederland al uit hernieuwbare bronnen. In het Klimaatakkoord is afgesproken de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare bronnen op te schalen naar 84 TWh in 2030.

Maatschappelijk draagvlak	Het draagvlak voor hernieuwbaar op land is lager dan het draagvlak voor wind op zee. In de RES'en worden momenteel – samen met burgers en maatschappelijke organisaties gekeken waar draagvlak is voor zon en windenergie. Een verhoging van de doelstelling kan een negatief effect hebben op draagvlak voor de energietransitie en zal alleen op draagvlak kunnen rekenen indien de maatregelen zijn ingebed in een bredere investeringsagenda in regio's waarbij mensen direct een betere balans tussen lusten en lasten van wind- en zonne-parken ervaren. En in combinatie met een breder pakket aan maatregelen op andere sectoren/onderwerpen waarbij duidelijk wordt dat daar de prioriteit ligt.
Gelijkheid speelveld	Niet van toepassing
Overig	Realisatie van wind- en zonprojecten vindt plaats in een dichtbevolkte en complexe ruimtelijke omgeving, waarbinnen energieopwekking de beschikbare ruimte moet delen met andere maatschappelijke functies zoals (civiele en militaire) luchtvaart, stedelijke ontwikkeling (woningbouw en bedrijventerreinen) en natuur. Daardoor is vooral bij wind de feitelijk beschikbare ruimte op land, beperkt.

Verhoging doelstelling	CO_2-reductie (Mton)	€/vermeden tCO_2
10%	0.260	495
15%	0.390	510
20%	0.500	535

- Naast het scenario "geen verdere ophoging" (moratorium) geeft de studiegroep aan om de doelstelling voor wind en zon op land met maximaal 10% - 20% op te hogen. 20% verhoging ten opzichte van de huidige 35 TWh doelstelling is 7 TWH. Deze verhoging wordt gelijkmatig verdeeld over zon en wind op land. De volgende tabel laat de verschillende scenario's zien.

Tabel 4. Totale doelstelling 2030 bij verschillende opties

Energievorm	Klimaatakkoord 49% reductie	EU 55% reductie 0 % verhoging land doelstelling	EU 55% reductie 10 % verhoging land doelstelling	EU 55% reductie 20 % verhoging land doelstelling
Wind op zee	49 TWh	85 TWh	81,5 TWh	78 TWh
Wind op land	21 TWh	21,7 TWh	22,8 TWh	**24,5 TWh**
Zon op land	14 TWh	13,3 TWh	15,7 TWh	17,5 TWh
Totaal	**84 TWh**	**120 TWh**	**120 TWh**	**120 TWh**

- Het maximale scenario betekent dus een verhoging van de wind-op-land doelstelling tot 24,5 TWh. Er is reeds 21,7 TWh gerealiseerd of in de pijplijn wat betekent dat er nog **2,84 TWh extra wind-op-land** moet worden ingevuld.

Tabel 5. Extra te realiseren zon en wind op land bij verhogen doelstelling

Energievorm	TWh / jaar Moratorium	TWh / jaar + 10 %	TWh / jaar + 20 %
Zon op Land realisatie + pijplijn	12,6	12,6	12,6
Zon op Land nog in te vullen	0,7	3,1	4,9
Wind op land realisatie + pijplijn	21,7	21,7	21,7
Wind op land nog in te vullen	**0**	**1,1**	**2,8**
Totaal	**35**	**38,5**	**42**

- Met betrekking tot het handhaven (moratorium) of verhogen van de huidige doelstelling **is nog geen democratisch besluit genomen**. Dat is bewust aan het nieuwe kabinet overgelaten zodat ook de kiezer nog aan zet kon komen. In de woorden van de Minister.

  "*Het kabinet heeft deze Studiegroep, onder onafhankelijk voorzitterschap van AFM-voorzitter Laura van Geest, ingesteld om – zonder last of ruggespraak - een analyse uit te voeren naar de gevolgen van het hogere Europese reductiedoel voor het nationale klimaatbeleid en om bouwstenen uit te werken voor de invulling van de aanvullende reductieopgave. Dit met het oog op **besluitvorming door het nieuwe kabinet**".* (B. van 't Wout, Minister van Economische Zaken en Klimaat, 29 januari 2021).

- Op 28 april heeft Minister B. van 't Wout in een kamerbrief aangegeven dat op basis van het advies **Stuurgroep Extra Opgave** er nog een additionele doelstelling duurzame opwek van 15-45 TWh nodig zal zijn. Hij stelt hierbij "De stuurgroep voorziet hierbij een extra opgave wind-op zee (10 GW)". Een extra opgave wind-op-land is niet aan de orde. Zie annex 5.

- Op 9 mei 2021 stelde de heer Harm Jeeninga, Director Market bij **TNO Energie Transitie**, op een expert meeting van de gemeente Doetinchem, dat je de wind-op-land ambitie net zo goed op zee kunt doen. Dat is zelfs beter voor de effectiviteit van het energiesysteem. Hij pleit vanuit energiesysteemefficiëntie voor wind-op-zee en zon-op-dak. Zie annex 6 voor complete uitspraak en link naar de video.

- De huidige acties die in het kader van de RES plaatsvinden lijken dan ook **geen democratisch legitimatie** te hebben (Nationaal Programma RES, de provincies, gemeenten spreken de hele tijd over *"doelstellingen"* en *"opgaves"* terwijl het nieuwe kabinet hier nog een besluit over moet nemen). Het idee is dat het eventueel verhogen van de doelstelling en de wijze waarop deel zou worden van een **debat in het kader van de verkiezingen** waarna de het nieuwe kabinet de legitimatie heeft tot het nemen van besluiten. Geen enkele politieke partij heeft het wel of niet verhogen van de wind-op-land doelstelling als zodanig ter discussie gesteld in haar campagne. Men wilde blijkbaar het **lokale RES proces niet in verwarring brengen.** Tegelijkertijd was de weerstand van kiezers met wind-op-land en zonneparken wel een belangrijk thema, waarna de discussie werd afgeleid naar kernenergie. Dit terwijl er nu een heldere keuze voorlicht.

- Het rapport "Bestemming Parijs" geeft ook duidelijk aan dat een verhoging van de Klimaatakkoord doelstelling voor duurzame opwel van elektriciteit alleen een positief effect op de C02 uitstoot heeft indien de **vraag naar elektriciteit sterk toeneemt** door elektrificatie van transport, verwarming en industrie en door omzetting in waterstof. Men maakt zich zorgen of de vraag de productiegroei zal bijbenen. Het **vergroten van de vraag vergt enorme investeringen** waarvan het onduidelijk is of deze voor 2030 gerealiseerd worden. Deze zullen parallel moeten plaatsvinden. Klimaatdoelstellingen halen wordt in de toekomst dus geen kwestie meer van meer duurzame opwek van stroom (die gaat er voldoende komen want duurzame stroom is inmiddels goedkoop en op zee is voldoende ruimte) maar een kwestie van het (tijdig) kunnen vergroten van vraag. **Meer produceren dan de vraag is contraproductief** omdat de businesscase van duurzame stroom daarmee wordt ondermijnt.

5. Verhoging wind-op-zee ambitie

- Wij pleiten ervoor om een eventueel (maximaal) verhoogde wind-op-land doelstelling **naar zee te verplaatsen**. Dit heeft een marginaal effect op de totale wind-op-zee ambitie. In de onderstaande tabel een calculatie hoe de 2,8 TWh uitpakt op land en op zee. De huidige standaard zijn 10 MW turbines. Na 2024 verwacht men dat de 15 MW turbine standaard zal zijn, deze heeft meer vollasturen. Daardoor zijn er minder turbines nodig.

Tabel 6. Benodigde aantal turbines voor realiseren maximale extra doelstelling

Energievorm	TWh	MW per turbine	Voltijdsuren	MW	Turbines
Wind op land	2,8	4	3066	910	227
Wind op zee	2,8	10	4300	650	65
Wind op zee (na 2024)	2,8	15	5333*	525	35

* https://www.offshorewind.biz/2021/02/10/vestas-launches-15-mw-offshore-wind-turbine/

- 65 turbines van 10 MW hebben 65 vierkante kilometer zee nodig, een oppervlakte vergelijkbaar met die van minder dan 1/3 van de gemeente Amsterdam. Dat is 0,11 % van de Noordzee. De opbrengst van 65 windturbines op zee is **>100 miljoen euro** per jaar en voorziet in de stroombehoefte van **660.000 huishoudens**. De website van het klimaatakkoord (SER) noemt als reden dat wind-op-land noodzakelijk is vanwege andere belangen op de Noordzee waaronder visserij. Ook milieuorganisaties noemen dit argument om verdere uitrol van wind-op-land te verdedigen. **Dit is een absolute drogreden**. De economische schade van deze 65 turbines voor de visserijsector door minder visgronden is slechts **85.000 euro** per jaar. Binnen windparken kan tevens kleinschalige visvangst plaatsvinden, kunnen vissen zich voortplanten en stijgt de biodiversiteit. De werkelijke economische schade voor de visserij sector zal dan ook minder zijn. Bovendien voorkomt dit 227 (!) extra 4MW windturbines op land, 10-duizenden mensen die geluidsoverlast gaan krijgen, verrommeling van het Nederlandse landschap en honderden miljoenen subsidie voor wind-op-land.

  www.klimaatakkoord.nl/elektriciteit/vraag-en-antwoord/waarom-is-windenergie-op-land-nodig-kunnen-we-niet-alles-op-zee-doen
  Zie voor verdere onderbouwing en aanvullende onderzoeken de rijksoverheidswebsite:
  https://windopzee.nl/onderwerpen-0/effect-op/activiteiten/visserij/

- De wind-op-zee ambitie in het Klimaatakkoord is 49 TWH Deze zou zonder een moratorium op wind-op-land verhoogt worden met **29 TWh** naar 78 TWh. Met een moratorium zou deze verhoogt worden met een extra 2,8 TWh naar 80,8 TWh. We gaan er vanuit dat de zon ambitie op land wel verhoogd wordt. Er is nog een enorm onbenut potentieel van zon-op-dak en ook voor de energie balans dient een verhoging van wind samen te gaan met een verhoging van zon.

Tabel 7. Aantal benodigde extra windturbines op zee ten opzichte van klimaatakkoord doelstelling bij maximale verhoging doelstelling op land met en zonder wind-op-land moratorium.

Energievorm	TWh	MW per turbine	Voltijdsuren	MW	Turbines
Wind op zee	29	10	4300	6740	674
Wind op zee (na 2024)	29	15	5333	5430	362
Wind op zee	31,8	10	4300	7400	740
Wind op zee (na 2024)	31,8	15	5333	5960	398

- Het verschil tussen de moratorium optie en de maximale verhoging wind-op-land doelstelling zijn 36 wind turbines op zee van 15 MW. Deze zullen een oppervlakte van slechts **50 km2 zee beslaan**.

- In 2030 staat er dan 11,5 GW (huidige doelstelling) + 6 GW (maximale extra doelstelling) = 17,5 GW wind-op-zee. Dit produceert dan 80,8 TWh elektriciteit per jaar. Dit opgesteld vermogen produceert dan **67 % van het hele huidige (120 TWh) Nederlandse elektriciteitsgebruik**, dus inclusief stroom voor huishoudens en industrie. De omzet schade voor de visserijsector voor alle turbines op zee in 2030 samen is 2,3 miljoen euro per jaar (www.windopzee.nl). Dit is de omzet van nog geen **3 kotter vissers**. Er is binnen het Noordzeeakkoord 120 miljoen Euro vrijgemaakt om de visserijsector te compenseren voor verlies aan visgronden.

- Een argument genoemd door de SER, het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie en de milieuorganisaties om de keuze voor wind-op-land te verantwoorden zijn **negatieve effecten op de natuur** van wind-op-zee. Onderzoek van de Wageningen Universiteit laat zien dat de impact juist zeer positief is op de onderwaternatuur. Ook voor vogels is de impact naar schatting 2 keer minder slachtoffers dan als diezelfde molen op land zou staan www.universiteitvannederland.nl/college/waarom-zijn-kabeljauwen-zo-dol-op-windmolens Ook het Ministerie van EZK noemt in haar brief dat er **geen fundamentele beperkingen meer zijn m.b.t ecologie** voor wind-op-zee op basis van een integraal onderzoek en spreekt daarmee de klimaatakkoord partijen tegen.

  www.noordzeeloket.nl/test/oude-opzet-windenergie-zee/windenergie-zee-oud/ecologie/cumulatie/kader-ecologie/

  In het kader van ons punt gaat het ook om een vergelijking tussen de molens op land met de molens op zee. Het zijn 4-5 molens op land voor 1 molen op zee om dezelfde opbrengst te halen. Molens op land lijken onder de streep dan ook zeker niet beter voor de natuur dan molens op zee.

  'Alle wind-op-land projecten bij elkaar kunnen weleens grote gevolgen hebben', zegt Van der Winden. Denk aan het afnemen of zelfs verdwijnen van hele vogelpopulaties uit Nederland. Voor het Noordzeegebied is een integrale studie gedaan naar de opgetelde effecten, zegt hij. 'Dat zouden we ook voor de rest van het land moeten doen. Je kunt niet oneindig blijven bouwen.'. Voor wind-op-zee weten we dus dat cumulatieve ecologische effecten aanvaardvaar zijn indien we juiste maatregelen nemen, voor wind-op-land niet.

  www.platform-investico.nl/artikel/hoe-de-windmolen-de-natuur-in-trok-geannoteerd-verhaal/#annotation-32880-50

- De vraag laat zich dan ook stellen **welke afwegingen** er waren bij het klimaatakkoord (2019) om toch te kiezen voor verdere uitrol wind-op-land. Men had immers ook in 2019 voor een moratorium kunnen kiezen. Toch heeft men wind-op-land doorgezet.

6. Analyse klimaatakkoord proces

- Binnen het **klimaatakkoord** (2019) is er, ondanks dat **wind-op-zee reeds een betaalbare en betere optie** was, afgesproken dat er **toch additionele wind-op-land** ten opzichte van het energieakkoord (2013) gaat komen. In eerste instantie werd vanuit de overheid aangegeven dat er ecologische grenzen waren op zee (2018). In april 2019 gaf toenmalig Minister Wiebes echter aan dat deze harde grenzen er niet meer waren (zie annex 1). Er had dus ook toen al besloten kunnen worden tot een wind-op-land moratorium. Die optie lag vreemd genoeg niet op tafel.

- **Burgerorganisaties** die wind-op-zee wilde promoten als alternatief voor wind-op-land **zijn niet gehoord** in het kader van de onderhandelingen rondom het klimaatakkoord. Bijvoorbeeld Nederwind, dat 65 burgerinitiatieven vertegenwoordigd en die een paper hebben ingediend (zie *"Wind op zee in relatie tot Wind op land", Nederwind, februari 2018).* Ook andere belangen waren niet vertegenwoordigd aan de elektriciteit tafel waaronder volkshuisvesting, landschapsbehoud, de medische sector (geluidsnormen), natuurbehoud en recreatie. De politiek die het algemeen belang had moeten dienen hield zich afzijdig. De discussies en overwegingen waren **geen onderdeel van een nationaal debat**.

- Dat er toch voor wind-op-land gekozen is kan verklaard worden door dat de partijen die aan tafel zaten **financiële belangen** en **ideologische posities** hadden rondom wind-op-land. Zo zaten er dezelfde energiebedrijven en energiecoöperaties aan tafel die vanaf 2013 (het sluiten van het energieakkoord) sterk hebben ingezet op wind-op-land en daarin geïnvesteerd hadden. Dat was in 2013 verklaarbaar vanwege het **toen nog bestaande kostenvoordeel**. Door de sterke daling van kosten voor wind-op-zee waren deze trajecten echter **maatschappelijk niet meer noodzakelijk**. Toch heeft men wind-op-land doorgezet. Wind-op-land levert een hogere winstmarge op dan wind-op-zee en niet alle wind-op-land partijen kunnen ook wind-op-zee ontwikkelen. Wind-op-land past ook beter binnen de ideologisch gedachte van **lokale zelfvoorziening** en **lokaal eigenaarschap** van de energieproductie (*aan dit laatste refereerde Jesse Klaver nog tijdens de uitzending van Buitenhof als reden waarom er meer wind-op-land moet komen, 28-02-2020*). Dit is een agenda van een groot deel van de milieubeweging en de energie coöperaties, die beide prominent aan tafel zaten. Lokale zelfvoorziening en lokaal eigenaarschap mag echter **geen doel op zichzelf** worden ten koste van overheidsfinanciën, inwoners en landschap. Bovendien heeft de Tweede Kamer onlangs een motie aangenomen welke ook energie coöperaties van burgers bij wind-op-zee mogelijk maakt. Ook bij lokaal eigenaarschap gaat het overgrote deel van de 'winst' naar de commerciële bedrijven die de Windturbines bouwen, plaatsen en onderhouden.
  Lokale zelfvoorziening is een vrij extreem politiek concept dat ook niet op andere producten wordt toegepast (graan, melk, computers, auto's, financiële sector, onderwijs, datacenters). Er lijkt geen maatschappelijke meerwaarde aan vast te zitten buiten een symbool functie.

- In de toelichtingsbrief van EZK op de klimaatakkoorddoelstellingen (annex 1) wordt ook nog de volgende redenen genoemd voor wind-op-land: "*Daarnaast hebben veel **gemeenten en provincies** beleid vastgelegd om bij te dragen aan het oplossen van de klimaatopgave*" en wind-op-land is "*een uiting van de ambitie van de gemeenten en provincies om gezamenlijk te werken aan de klimaatopgave. Daarbij past dat er ook hernieuwbare opwek op land plaatsvindt*". De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) zat ook aan de elektriciteit tafel en veel gemeenten hebben zich **klimaat of energieneutraal verklaard**. Klimaat- of energieneutraliteit is lokale zelfvoorziening. Dat is als zodanig geen nationale overheidsdoelstelling. Dit is verklaarbaar uit het feit dat wind-op-land tot 2018 veel goedkoper was dan wind-op-zee dat tot de tijd geen reële optie was. Er moest plek gevonden worden voor windturbines. Door wind-op-land toe te laten binnen hun gemeentegrenzen gaven de gemeente daadwerkelijk een bijdrage aan het oplossen van de klimaatproblemen. Deze gedachte was echter al **achterhaald bij het tekenen van het klimaatakkoord**. Gemeenten mogen uiteraard zelfvoorziening nastreven maar het is niet eerlijk dat dit naar de eigen bevolking wordt verkocht als zijnde een essentiële bijdrage aan de energietransitie. Het hoeft niet en werkt vaak contraproductief, want het is duurder en verstorend ten opzichte van het elektriciteitssysteem als zodanig omdat de elektriciteit vanuit de haarvaten van het net moet worden afgevoerd en congestie kan optreden (zie Windalarm paper Wind-op-zee). Het lijkt hier meer een rijdende (beleids)trein die niet meer te stoppen is en waar een logische onderbouwing voor ontbreekt. Waar opwek plaats kan en moet vinden kan het beste vanuit een **centrale regie** worden benaderd zodat een geoptimaliseerd systeem ontstaat.

- In 2019 was er geen essentiële energiesysteem-technische, financiële of klimaatdoelstellingsgerichte reden meer om vast te houden aan wind-op-land. Tekenend is dat er binnen het klimaatakkoord dan ook **geen harde doelstelling is gemaakt voor wind-op-land**. Er is alleen een harde doelstelling voor zon en wind op land gezamenlijk. Hiermee wordt in feite al erkent dat additionele wind-op-land vanuit de landelijk overheid en hieraan gekoppeld het halen van de klimaatdoelstellingen niet essentieel is. Dit komt ook naar voren

uit de toelichtingsbrief van het Ministerie van EZK waarbinnen geen harde redenen genoemd worden voor wind-op-land buiten het feit dat *"gemeenten en provincies graag hun bijdrage leveren"* (annex 1).

- Gezien deze en andere onnavolgbare maatregelen die in het kader van het klimaatakkoord worden gepromoot is er dan ook **maatschappelijke kritiek** op de wijze waarop het klimaatakkoord tot stand is gekomen en de afwegingen die hier gemaakt zijn. Het gebrek aan het **betrekken van de belangen van inwoners** (= integrale maatschappelijke afweging) is een belangrijk kritiekpunt. De inwoners werden vertegenwoordigd door de milieuorganisaties en de energiecoöperaties. Deze hadden echter naast een algehele hoge einddoelstelling (prima) hun focus met name op **lokaal eigenaarschap en lokale zelfvoorziening**. Ook bij de evaluatie in een Tweede Kamer commissie van het Regionale Energiestrategie (RES) beleid op 27 januari vertegenwoordigden deze partijen wederom de "inwoners". *www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2020A06470*

- Een ander belangrijk kritiekpunt is het feit dat de instrumenten om de doelstellingen te halen voor een **langere termijn vastliggen**. Een discussie hierover op basis van nieuwe inzichten is maatschappelijke taboe verklaard onder het mom *"we hebben dit nu eenmaal met elkaar afgesproken"*. Het systeem mist de flexibiliteit die nodig is. We hebben immers niet alleen een energietransitie maar ook een **energierevolutie** waarbij de financiële en technische context van oplossingen zeer snel veranderd. De flexibiliteit die nodig is om hiermee om te gaan staat haaks op de poldercultuur waarbij afspraken voor langere tijd vastliggen en **partijen gehouden zijn om deze afspraken extern te verdedigen**. Dat leidt tot suboptimale oplossingen, (veel)hogere financiële kosten, gebrek aan publiek debat en onbegrip bij inwoners. Beleid dat immers niet meer logisch is wordt met onnavolgbare argumenten verdedigd. De discussie rondom biomassa bijstook is hier een tekenend voorbeeld van, maar ook de wind-op-land discussie. In Amsterdam worden windturbines vanaf 350 meter van dichtbevolkte woonwijken verantwoord met het feit dat *"Amsterdam haar verantwoordelijkheid moet nemen"* en *"we doen het voor onze kinderen"*. Het overgrote deel van de burgers staat echter achter het doel, maar stellen de gekozen oplossing ter discussie. Daar mag dan weer niet over gesproken worden.

- Bovenstaande samengevat in de woorden van **Pieter Omtzigt** (Volkskrant, 9 november 2020): *"Naast regeerakkoorden zijn er 'maatschappelijke akkoorden' gekomen, zoals het klimaatakkoord. Nieuwe regelingen worden achter een onderhandeltafel bedacht. Daar zijn per definitie maar een aantal partijen aanwezig, om de onderhandelingen overzichtelijk te houden. Vervolgens worden de uitkomst van deze onderhandelingen in politiek beton gegoten.*

7. Doelstelling 2050

- Er is een **noodzaak tot een hogere doelstelling duurzame stroom** in 2030 vanwege de ophoging van de het einddoel (van 49% naar 55% CO2 reductie). Ook zal er na 2030 sprake zijn van een verdere groei van de benodigde hernieuwbare elektriciteit. In de brief van het ministerie van EZK staat hierover het volgende *"Hoe hoog dit moet zijn en wat dat eventueel betekent voor een verdere groei van wind en zon op zee en op land, is* ***nog geen besluit genomen****."*

- In de brief van EZK staat het volgende met betrekking tot de aanwezig (beleids)ruimte:

*"**Meer windenergie om klimaatdoelen voor 2050 te halen**. In het Programma Noordzee 2022-2027 zal het kabinet, conform de afspraken in het Noordzeeakkoord, 20 tot 40 GW aan **nieuwe gebieden** voor windenergie op zee aanwijzen. Hierbij wordt uitgegaan van 27 GW, hetgeen is gebaseerd op de scenario's en toekomstpaden uit de Noordzee Energie Outlook. 27 GW is immers het minimum dat - aanvullend op de* circa 11,5 GW *uit de huidige routekaart windenergie op zee 2030 - nodig is om tot 38 GW te komen, wat volgens deze scenario's in 2050 minimaal nodig is."*

- Binnen het **Noordzeeakkoord** is dus ruimte gemaakt voor een totale ambitie van 40 GW + 11.5 GW = **51,5 GW** wind-op-zee. Er staat ook dat binnen de huidige scenario's naar schatting in 2050 ruimte voor 38 GW nodig is. Dat betekent een **additionele beleidsruimte van 13,5 GW** voor wind-op-zee. Hier is dus **maximaal 2,4 GW** van nodig om de hele (maximale) toekomstige wind-op-land ambitie naar zee te verplaatsen. Vanuit het **perspectief van het energiesysteem van 2050** is dit slechts een marginale (5% extra) beleidsaanpassing (van 38 naar 38,7 GW). Het is ook een teken van rationeel overheidsbeleid om bij het nemen van maatregelen in een onzekere situatie te beginnen aan de kant waar het het minst pijn doet en waar het draagvlak het hoogst is. Zie ook onze **"Naar zee ermee!"** paper welke laat zien dat wind-op-zee ook nog de goedkoopste optie is. (windalarm.org/wind-op-zee)

- Binnen de discussie over de **energiehoofdstructuur** liggen een aantal scenario's voor aangaande de einddoelstelling wind op land. Binnen het scenario dat Nederland zelfvoorzienend in elektriciteit (en energie via waterstof) wordt is 20 GW wind-op-land voorzien. Bij een Europees scenario of een globaal scenario (met import en export van stroom en waterstof) is 10 GW voorzien in 2050. Dat is een realistisch scenario. Duurzame energie neemt veel ruimte in beslag en dat is nu net iets wat schaars is in Nederland. Ook nu komt meer dan helft van de Nederlandse energievoorziening uit het buitenland en komen er alleen maar meer kabel verbindingen met het buitenland. Uitgaande van het internationaal scenario betekent dat er na 2030 niets meer bij hoeft op land. Van de 10 GW einddoelstelling 2030/2050 is 7,3 GW is al gerealiseerd of in de pijplijn en 2,7 GW wordt momenteel binnen de RES ingevuld (tegen advies overheidsbeleid en programma's politieke partijen) en kan dus vervangen worden door slechts 2 GW op zee, een verhoging van de einddoelstelling op zee met 5% van 38 naar 40 GW (*Klimaatneutrale energiescenario's 2050, Bureau Berenschot (2020).* Inmiddels heeft de studiegroep klimaatopgave Green Deal in haar rapport "bestemming Parijs" een aanbeveling gedaan tot een einddoelstelling te komen van maximaal 7,3 GW (moratorium) tot 8 GW (20 % verhoging).

8. Wind-op-land in Nederland vs EU

- Nederland is het **dichtstbevolkte land** van de Europa. De ruimte is beperkt. Zeker gezien het feit dat er tot 2030 1 miljoen nieuwe huizen bij moeten komen, de bevolking blijft groeien en er steeds meer behoefte is aan ruimte voor natuur en recreatie.

- Tegelijkertijd staat Nederland inmiddels op de **3e plaats in Europa** voor wat betreft de concentratie van **wind-op-land per km2.** Dit op basis van cijfers uit 2019. **(bron:** https://twitter.com/BM_Visser/status/1348946068394946560?s=20)

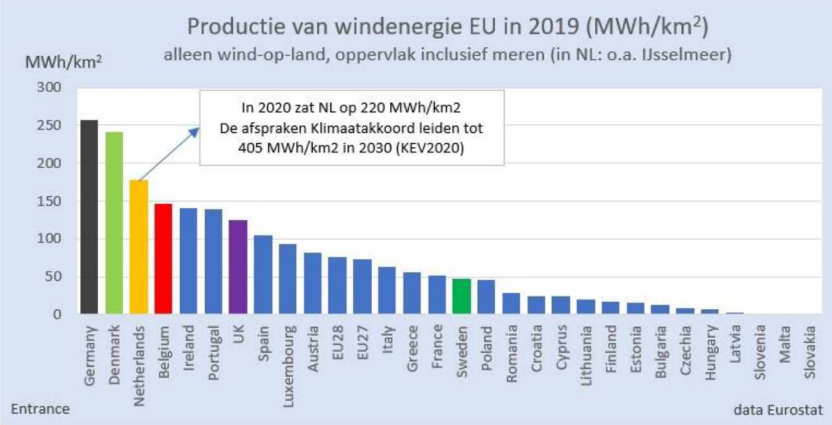

- Volgens de **Klimaatplannen van de Europese landen** voor 2030 gaat Nederland (+ 90%) de komende jaren Denemarken (+0%) en Duitsland (+30%) ruimschoots voorbij voor wat betreft wind-op-land concentratie, en blijft ook België (+60%) ruimschoots voor.
  Denemarken heeft recent een **moratorium** voor wind-op-land ingesteld. Dit land heeft slechts 1/3 van de bevolkingsdichtheid van Nederland, maar heeft de keuze gemaakt om verdere uitrol van wind alleen op zee te doen.

- Kijken we naar de cijfers voor **Nederland** per 1 februari 2021 dan komt Nederland op basis van alle vergunde en gesubsidieerde wind-op-land projecten nu al uit op 416 MWh/km2 en zal daarmee Duitsland binnen een aantal jaren ruim voorbij streven. Zelfs indien er vanaf nu geen enkele extra vergunning komt voor wind-op-land (en dus de doelstelling niet verhoogd wordt) zal **Nederland in 2030 28 % meer wind op land** concentratie hebben dan Duitsland dat dan op 325 MWh/km2 uitkomt.

- Gezien het feit dat een **dichtbevolkt land** als Nederland de hoogste dichtheid aan wind-op-land per oppervlakte gaat krijgen (binnen de huidige al te realiseren plannen) is het te verantwoorden om, naar voorbeeld van Denemarken en de UK, tot een **moratorium van wind-op-land** te komen en een verdere verhoging van de ambitie naar zee te verplaatsen. Ook deze landen hebben per inwoner een groot zeeoppervlak.

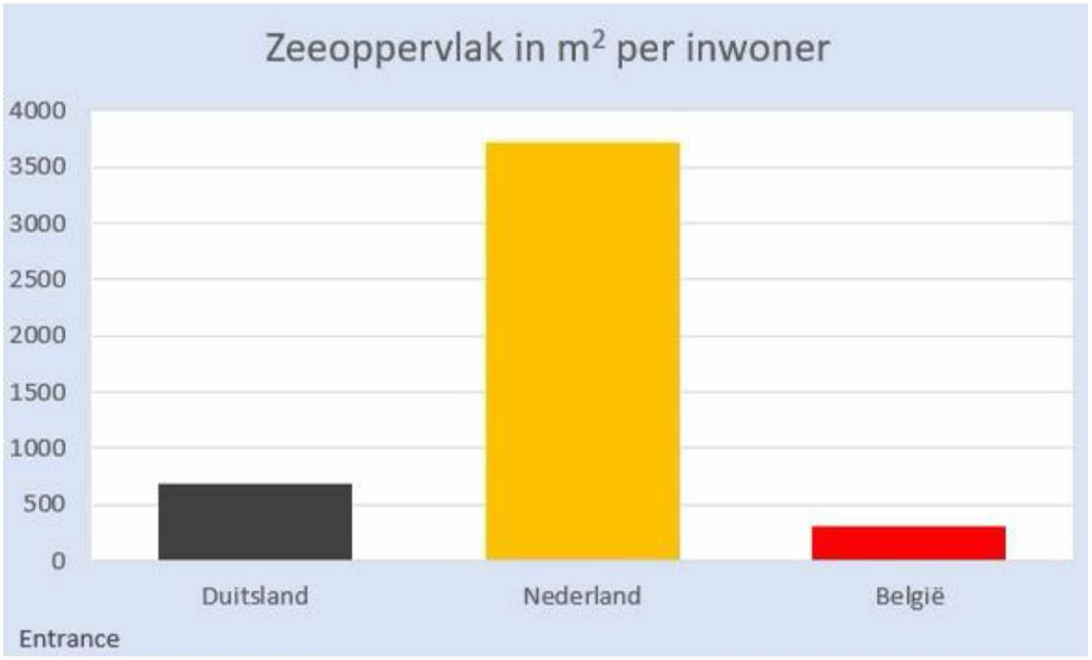

9. Naar een moratorium voor wind-op-land

- De binnen het klimaatakkoord genomen **doelstelling voor wind-op-land zijn reeds gehaald** op basis van gerealiseerde projecten en deze die reeds vergund zijn.

- Het RIVM geeft helder aan op haar website dat de huidige geluidsnormen in Nederland te laag zijn.
  Het RIVM concludeert dat de Nederlandse geluidsnormen achterhaald zijn. Een miljoen Nederlanders hebben geluidsoverlast door auto's, treinen, vliegtuigen en windmolens, en dat leidt tot ernstige gezondheidsklachten zoals slaapverstoring en hartklachten. Het wettelijk toegestane geluidsniveau moet omlaag, vindt het RIVM.
  www.rivm.nl/nieuwsbrief?id=101500-813-54268&

- Door hogere geluidsnormen wordt verdere inpassing van wind-op-land binnen Nederland een moeilijke zaak. In andere landen wordt bijvoorbeeld een norm van 1000-1500 meter gehanteerd als minimale afstand tot een woning of een relatieve norm van 10x de hoogte van een turbine. Zie ook het Windalarm position paper "*Twaalf argumenten om de Nederlandse geluidsnorm voor industriële windturbines aan te scherpen*" windalarm.org/geluid-en-gezondheid

- Wij pleiten er dan ook voor dat bij de verdere invulling van een verhoging van de doelstelling voor wat betreft wind-op-land een **pas op de plaats** gemaakt wordt. Daarbij dient de **Tweede Kamer een bredere maatschappelijk afweging te maken** en dit niet over te laten aan de huidige klimaatakkoord partijen.

- Een vorm van burgerparticipatie zoals nu besproken wordt kan relevant zijn maar zal pas aan het einde van 2021 tot een eventueel advies leiden. De kamer hoeft hier niet op te wachten. Er zijn reeds voldoende signalen uit de samenleving dat **wind-op-land onvoldoende draagvlak heeft**. Een zeer sterk signaal was bijvoorbeeld de grote winst van FVD tijdens de provinciale verkiezingen in 2019. Een van de speerpunten van deze partij was "*geen verdere uitrol van*

wind-op-land" (zie ook Nieuwsuur, 27-02-2021). Maar ook in een **politiek groene omgeving** als Amsterdam is het verzet sterk. **Mensen willen geen bron van overlast in hun omgeving.** De politiek moet met zwaarwegende argumenten komen om dit toch door te drukken. Die zijn er gewoon niet, want alternatieven zijn aanwezig. Dat heeft ook de Europese rechter aangeven welke windturbines als zware industrie kenschetste die niet bij bewoners mogen worden geplaatst.

- Wij pleiten daarom op basis van het **ontbreken van maatschappelijk draagvlak** en het aanwezig zijn van betere alternatieven dat de nationale politiek per direct openlijk uitspreekt dat mee **wind-op-land niet noodzakelijk is** (en dus niet hoeft te worden doorgedrukt tegen de wil van inwoners in) en vervangen kan worden door wind-op-zee. Daarnaast pleiten wij voor een **moratorium voor wind-op-land** om inwoners te beschermen die niet voor zichzelf kunnen opkomen en ons landschap te beschermen tegen verdere verrommeling en industrialisering. Het **landschap is immers van ons allemaal** en niet alleen van haar directe inwoners.

- Elke windturbine die nu nog in de planning komt heeft **geen democratische legitimatie**. Deze gaat immers uit boven de Klimaatakkoorddoelstelling en zoals in de brief van EZK gecommuniceerd "***een besluit daarover is aan het volgende kabinet***".

- Op pagina 182 van het **Klimaatakkoord** staat het volgende aangaande verhoging doelstelling wind-op-land na halen huidige doelstelling: "*Partijen zijn bereid om het gesprek aan te gaan over een eventuele verhoging van de ambities voor Hernieuwbaar op Land, onder de voorwaarden dat* ***allereerst wordt gekeken naar de mogelijkheden voor Wind op Zee*** *en kleinschalig zon. Inspanningen van decentrale overheden die leiden tot meer dan 7 TWh kleinschalig zon (zoals lokale stimuleringsregelingen) tellen daarbij mee voor deze opgave.*"

- **Gemeenten** stellen dat, indien ze niet met een serieus en gebalanceerd (zon en wind) RES aanbod komen, dat dan de **hogere overheid kan ingrijpen** en tot een inpassingsmaatregelen kan komen. Op zich klopt dat (zie RES factsheet, annex 7). Maar dat gaat de overheid alleen doen indien de **35 TWh nog niet gehaald is**. Nu de doelstelling gehaald is kunnen gemeenten zonder problemen hun RES bod aan het lokale draagvlak aanpassen.

- Het PBL stelt bij de analyse van de RES bijdragen van de gemeenten dat er teveel zon en te weinig wind aangeboden wordt. Nu dient er op nationaal niveau een **optimale verhouding tussen wind en zon** te zijn in de verhouding 3:1 in termen van jaarlijkse opbrengst. Door het recente voornemen van de minister van EZK om de hoeveelheid wind-op-zee met 15-45 TWh in 2030 te verhogen dient ook de hoeveelheid zon op land verhoogd te worden. In de onderstaande tabel hebben we de huidige plannen tot 2030 weergegeven:

Huidige doelstelling wind en zon 2030

	Wind (TWh)	Zon (TWh)
Bestaand en pijplijn (op land), (PBL 2019)	18,4	8,4
Extra doelstelling land (PBL 2019)	4,1	4,1
Zon kleinschalig	-	7
Wind op zee (klimaatakkoord)	49	-
Extra opgave wind-op-zee	15-45	-
Totaal 2030	**85 – 125**	**19,5**
Extra zon nodig voor balans (1/3 van hoeveelheid wind)	0	**28 - 41**

De bovenstaande tabel maakt duidelijk dat er met de recente verhoogde wind-op-zee opgave juist veel meer zon-op-land nodig is. 28 - 41 TWh meer zon staat voor 31 - 45 GW extra vermogen zon bovenop de huidige doelstelling. Dit zijn 124 - 182 miljoen panelen van 250 piekwatt.

- Alle politieke partijen met uitzondering van GroenLinks en de Christen Unie geven in hun verkiezingsprogramma aan de klimaatakkoord doelstelling voor wind-op-land niet te willen verhogen. Zie pleiten daarvoor de facto voor **een moratorium** voor wind op land. Zie onderstaande tabel uit de PBL doorrekening van de verkiezingsprogramma's (basispad is klimaatakkoorddoelstelling). De VVD heeft haar programma niet laten doorrekenen maar geeft in haar verkiezingsprogramma niet aan de wind-op-land doelstelling te willen verhogen. De klimaatakkoord doelstelling is al gehaald zoals we eerder zagen. Dat zou betekenen dat het hele **RES proces per direct kan worden stopgezet** voor wat betreft de wind-op-land doelstelling.
  www.pbl.nl/publicaties/analyse-leefomgevingseffecten-verkiezingsprogrammas-2021-2025

Tabel 4.10 Effect maatregelen op CO_2 emissies in Nederland en Europa (incl. Nederland), op verandering van de elektriciteitsvraag en op de netto-import van elektriciteit in Nederland (ten opzichte van het basispad)

	CDA	D66	GL	SP	PvdA	CU
CO_2-emissies [Mton]						
Nederland	-3	-4	-8	-4	-3	-3
Europa (incl. NL)	0	-2	0	-5	-2	-1
Vraagverandering elektriciteit (TWh)						
Nederland	9	22	23	-9	5	24
Extra opgesteld vermogen (GW)						
Windenergie op zee	2	4	4	0	1	4
Windenergie op land	0	0	2	0	0	2
Zon-PV	0	8	8	8	0	6
Netto-import [TWh]						
Nederland	2	-2	11	-10	1	0

Bronnen

- Toelichting besluiten klimaatakkoord Ministerie van EZK (annex 1 hieronder)
- Bestemming Parijs (zie annex 3)
- www.windopzee.nl (overheidswebsite door RVO, Ministerie van EZK)
- Martien Visser (Lector Energietransitie Hanzehogeschool / Entrance), https://twitter.com/BM_Visser
- Centraal Bureau voor de Statistiek ('Statline Hernieuwbare Elektriciteit)
- SDE subsidie toekenningen (www.windalarm.org/sde-plus)
- Eurostat
- Klimaatneutrale energiescenario's 2050, Bureau Berenschot

Zie ook Windalarm **position paper Wind op Zee** voor een analyse van wind-op-zee als alternatieve optie voor wind-op-land en de Windalarm **position paper geluid** en gezondheid. Alle Windalarm position papers krijgen een regelmatige update.

windalarm.org/wind-op-land-moratorium

windalarm.org/wind-op-zee

windalarm.org/geluid-en-gezondheid

Annex 1. Toelichtingsbrief Ministerie van EZK

De volgende toelichtingsbrief van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (markeringen in geel door Windalarm) is gepubliceerd op de website van het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NPRES).

www.regionale-energiestrategie.nl/vragen/vragen+-+klimaatakkoord/1879584.aspx

Onderbouwing gemaakte keuzes in het Klimaatakkoord rond wind en zon

Ministerie van EZK, januari 2021

1. Klimaatakkoord en 84 TWh grootschalige hernieuwbare elektriciteit in 2030

- In het Klimaatakkoord is een doelstelling opgenomen voor hernieuwbare elektriciteit van 84 TWh. Die valt uiteen in 49 TWh wind op zee en tenminste 35 TWh hernieuwbaar op land. Het merendeel van de groene elektriciteit in 2030 komt dus van windmolens op zee;
- De doelstelling van tenminste 35 TWh is niet verder uitgesplitst in wind of zon. Die keuze is aan de provincies en gemeenten uit de 30 RES regio's.;
- Het totaal van 84 TWh is gebaseerd op de benodigde reductiedoelstelling van CO_2. Het kabinet heeft in het regeerakkoord bepaald dat Nederland in 2030 49% CO_2[1] dient te reduceren ten opzichte van 1990.
- In 1990 was de totale uitstoot aan broeikasgassen in Nederland ongeveer 228 miljoen ton CO_2 equivalenten[2] (228 megaton, afgekort Mton). In 2030 moet die uitstoot 49% lager zijn, dus 116 Mton. Zonder het Klimaatakkoord zou de uitstoot in 2030 op 165 Mton uitkomen. Het Klimaatakkoord moet dus zorgen voor nog eens 49 Mton minder broeikasgassen in het jaar 2030.
- In het Klimaatakkoord is een verdeling opgenomen over de sectoren. Voor de sector elektriciteit is de opgave 20,2 Mton CO_2. Deze verdeling is gebaseerd op een rapport van PBL uit 2018, waarbij is uitgegaan van een kosteneffectieve invulling van de opgave die tevens passend is bij de lange termijn opgave (Link naar Kamerbrief).
- Uitgangspunt voor het Klimaatakkoord was dat met het nemen van maatregelen in Nederland , dit niet tot een extra CO2-uitstoot zou leiden in de rest van de Europese Unie zou leiden. Dit betekende onder andere dat de elektriciteitsproductie die mogelijk weg zou vallen door het verbod op het gebruik van kolen, moest worden vervangen door hernieuwbare opwek. Daarnaast moest er rekening worden gehouden met de extra elektriciteitsvraag vanuit de andere sectoren. Dit resulteerde in een opgave van grofweg 90 TWh hernieuwbare elektriciteit. Daarbij was de verwachting dat circa 7 TWh zou worden ingevuld met kleinschalig zon-PV[3], waarmee 84 TWh aan meer grootschalige hernieuwbare elektriciteitsproductie resteerde.

---

[1] De doelstelling van 49% is opgenomen in het regeerakkoord en in de Klimaatwet. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) concludeert dat het Nederlandse doel van 49% reductie in 2030 passen bij het beperken van de mondiale opwarming tot 2°C in 2050 (Analyse Regeerakkoord Rutte-III: Effecten op klimaat en energie, 30 oktober 2017).

[2] Niet alleen CO_2 draagt bij aan het broeikaseffect. De uitstoot van het totaal aan broeikasgassen waaronder bijvoorbeeld ook Methaan is daarom teruggebracht tot "CO_2-equivalenten".

[3] Kleinschalig zon-pv zijn installaties met een piekvermogen van minder dan 15 kW die op daken van huizen liggen en onder de salderingsregeling vallen (bij een vermogen van 300Wp van 1 paneel betekent dit dat de grens momenteel ligt bij 50 panelen). Bewoners mogen hun opgewekte elektriciteit aftrekken van hun huishoudelijk gebruik. Hieruit volgt automatisch dat grootschalige opwek via zon-pv een minimaal piekvermogen heeft van 15kW. Dit is ook een eis vanuit de Subsidieregeling Duurzame Energie++ (SDE++).

- Met 84 TWh hernieuwbare elektriciteit in 2030 voldoen we nog niet aan de doelen uit de Klimaatwet. Daarin is immers een doel van 95% CO2 reductie in 2050 opgenomen. Met 84 TWh hernieuwbare elektriciteit in 2030 zal onze elektriciteitsvoorziening voor ongeveer 70% bestaan uit hernieuwbare bronnen. Maar we gebruiken meer energie dan elektriciteit en de verwachting is ook dat het gebruik van elektriciteit in de gebouwde omgeving, industrie en mobiliteit zal groeien. Dit betekent ook dat na 2030 er sprake zal zijn van groei van de benodigde hernieuwbare elektriciteit. Hoe hoog dit moet zijn en wat dat eventueel betekent voor een verdere groei van wind en zon op zee en op land, is nog geen besluit genomen.

2. Toelichting op aandeel windenergie op zee

- Windenergie op zee: in de routekaart 2030 voor wind op zee staat beschreven dat er in 2030 in totaal 11,5 GW wind op zee moet zijn gerealiseerd:

  - Het regeerakkoord vormt de basis voor deze routekaart. Hierin staat dat met windenergie op zee een extra reductie van de CO_2-uitstoot gerealiseerd dient te worden van 4 megaton (dit is ten opzichte van het basis-pad uit de Nationale Energieverkenning 2016).
  - Deze 4 Mton vertaalt zich in een totale omvang van de windparken op zee van circa 11,5 gigawatt (GW) in 2030. Voor windenergie op zee gaat het Planbureau voor de Leefomgeving uit van 9,4 GW in 2030 (NEV 2016-scenario vastgesteld en voorgenomen beleid). Een uitstootreductie van 4,0 megaton CO_2 is equivalent aan 2,1 GW extra windenergie op zee daar bovenop. Zie "Nationale kosten Energietransitie in 2030", Planbureau voor de Leefomgeving, 3 april 2017. Totaal dus 2,1GW + 9,4GW = 11,5GW.
  - Rekening houdend met de ten tijde van de routekaart windenergie op zee 2030 al bestaande windparken (circa 1 GW) en de te realiseren windparken uit de toe bestaande routekaart windenergie op zee tot en met 2023 (circa 3,5 GW), betekent dit dat er tussen 2024 en 2030 windparken bij moeten komen met een gezamenlijk vermogen van circa 7 GW.
  - De locaties van deze windparken op zee zijn reeds gereserveerd in het nationaal waterplan.
  - Belangrijk is dat de routekaart concreet tenders en windparken benoemt met een totaal vermogen van 10,6 GW. De benodigde 7 GW bovenop bestaande routekaarten en windparken kon niet gerealiseerd worden vanwege ecologische beperkingen (zie pagina 7 van de routekaart).
  - Om verdere doorgroei van windenergie op zee mogelijk te maken bovenop de 11,5 GW, werd nader ecologisch onderzoek aangekondigd. Op basis van dit onderzoek bleek in 2019 (p.11 bovenaan) dat de genoemde 11,5 GW toch past binnen de instandhoudingsdoelen van natuur en ecologie.

- In het Klimaatakkoord is de bovenbeschreven 11,5 GW opgenomen als doel. Dat komt overeen met de 49% CO_2 reductiedoelstelling. Gegeven de door PBL destijds gehanteerde aanname van 4.300 vollasturen[4] correspondeert 11,5 GW met 49 TWh aan opgewekte elektriciteit.
- Ook is in het Klimaatakkoord overeengekomen om extra windenergie op zee te onderzoeken en te realiseren, als de vraag naar hernieuwbaar geproduceerde elektriciteit aantoonbaar

[4] De term vollasturen behoeft enige toelichting. Dit is een eenheid voor de effectieve (jaar)opbrengst van een energiebron met een wisselend vermogen (zoals zonnepanelen en windmolens). Het aantal vollasturen kan worden gezien als de tijdsduur waarin de energiebron effectief op vol vermogen energie heeft geproduceerd. Het aantal vollasturen wordt berekend door het aantal jaaruren (24*365) te vermenigvuldigen met de productiefactor/rendement van de energie installatie. Voorbeeld: een windmolen met een productiefactor van 35% (wat op land momenteel normaal is), leidt tot 0,35*8.760= 3.066 vollasturen. Het vermenigvuldigen van het vermogen van de turbine met het aantal vollasturen levert vervolgens de jaarproductie. Indien de genoemde windmolen een vermogen heeft van 4 MW, levert deze windmolen op jaarbasis 4*3.066=12.264 MWh. Oftewel 0,012 TWh.

toeneemt. Er is een Noordzee-overleg onder leiding van een onafhankelijk voorzitter gestart, om afspraken te maken over deze verdere groei

- Momenteel worden er plannen ontwikkeld voor meer windenergie op zee, zowel tot 2030 als daarna:
  - Meer windenergie op zee om 49 TWh te halen. Op basis van een meer voorspelling van de daadwerkelijke productie van de geplande windparken tot 2030 is duidelijk geworden dat de geplande uitrol van de routekaart windenergie op zee 2030 onvoldoende is om de beoogde 49 TWh in 2030 te realiseren. Er zou 700MW aan extra windcapaciteit nodig zijn om zeker te zijn dat de doelstelling uit het Klimaatakkoord gehaald wordt. Dit is per brief gemeld aan de Tweede Kamer (p.10 bovenaan).
  - Meer windenergie op zee om 55% CO_2 reductie in 2030 te halen. De Europese Commissie en het Europese Parlement hebben zich uitgesproken voor een ambitieuzere CO_2-reductiedoelstelling in 2030. Als gevolg hiervan kunnen ook nog extra windparken voor of in 2030 nodig zijn. In het Klimaatakkoord is hierover afgesproken dat bij het realiseren van extra windparken voor 2030 recht wordt gedaan aan de juiste balans van belangen en er voldoende ecologische ruimte moet zijn. Het daadwerkelijke besluit over waar en wanneer extra windparken komen, zal - na overleg met belanghebbenden (waaronder het Noordzeeoverleg) - worden genomen als duidelijker is hoe groot de extra opgave in 2030 is en een integrale afweging kan worden gemaakt. Dit zal niet meer in deze kabinetsperiode plaatsvinden. Een Studiegroep Klimaatopgave Green Deal brengt hierover dit voorjaar een advies uit. In het Klimaatakkoord is in beeld gebracht dat voor een 55% scenario ca. 120 TWh aan hernieuwbare elektriciteit dient te worden gerealiseerd.
  - Meer windenergie om klimaatdoelen voor 2050 te halen. In het Programma Noordzee 2022-2027 zal het kabinet, conform de afspraken in het Noordzeeakkoord, 20 tot 40 GW aan nieuwe gebieden voor windenergie op zee aanwijzen. Hierbij wordt uitgegaan van 27 GW, hetgeen is gebaseerd op de scenario's en toekomstpaden uit de Noordzee Energie Outlook. 27 GW is immers het minimum dat - aanvullend op de circa 11,5 GW uit de huidige routekaart windenergie op zee 2030 - nodig is om tot 38 GW te komen, wat volgens deze scenario's in 2050 minimaal nodig is.

3. Toelichting op aandeel hernieuwbaar op land

In het Klimaatakkoord is overeen gekomen om in 2030 35 TWh aan grootschalige elektriciteit op te wekken. De onderbouwing van de 35 TWh is als volgt:

- Met de invulling van een groot deel van de opgave met extra wind op zee en de hiervoor geschetste beperkingen t.a.v. ecologie op de Noordzee, resteerde nog een aanvullende opgave om in 2030 49% minder uit te stoten. Daarnaast hebben veel gemeenten en provincies beleid vastgelegd om bij te dragen aan het oplossen van de klimaatopgave. Een manier om dat te doen is via wind en zon op land, zowel met kleinschalige opwek als de meer grootschalige opwek.
- Grootschalig wil zeggen wind en zon met een piekvermogen van tenminste 15 kW. Hieronder vallen dus niet de panelen die op daken van burgers liggen. Door het PBL werd ten tijde van het Klimaatakkoord uitgegaan van een productie uit deze kleinschalige zon op dak van 7 TWh in 2030. Dit is een raming die mede afhankelijk is van de mate waarin burgers investeren in zonnepanelen. Indien de groei harder gaat dan PBL heeft verondersteld, mogen regio's het surplus meetellen bij de RES'en, indien besloten wordt tot een extra opgave bovenop de 35 TWh. De onderbouwing hiervan is gelegen in de constatering dat opwek via salderen duurder is dan via grootschalige wind/zon dat bekostigd wordt via de SDE++ regeling.
- De 35 TWh hoeven niet gerealiseerd te worden met allemaal nieuwe windturbines en zonneparken. Ook voor het Klimaatakkoord waren er doelen voor wind op land (6.000MW in

2020) en werd de realisatie van zon-pv financieel ondersteund met de SDE+. Door het NPRES is recent de huidige realisatie en pijplijn in kaart gebracht. Per 01-01-2020 is inmiddels voor ca. 9,9 TWh aan productie van hernieuwbare elektriciteit gerealiseerd. Het grootste deel hiervan is productie uit wind op land, nl. ca. 7,4 TWh en de rest is productie uit grootschalige zon-pv, nl. ca. 2,5 TWh. Daarnaast is - kijkend naar alle in voorbereiding zijnde projecten met subsidiebeschikking voor SDE+ - de verwachting dat er in de komende jaren nog voor ca. 16,9 TWh bij gaat komen (pijplijn). Hiervan is naar schatting ca. 11,0 TWh uit wind op land en ca. 5,9 TWh uit grootschalige zon-pv. Huidig en pijplijn samen komen dan uit op ca. 26,8 TWh, waarvan 8,4 TWh zon-pv en 18,4 TWh wind op land. Dit betekent dat de resterende opgave circa 8 TWh bedraagt (bron: factsheet).

- 8 TWh komt overeen met (uitgaande van 950 vollasturen voor zon en een gemiddelde van 3350 voor wind (PBL advies basisbedragen SDE++ 2020):
  - Bij 100% wind: 597 turbines van 4 MW
  - Bij 100% zon: 8,4 GW (6.300 hectare zonneparken of 5.300 hectare zonnedaken)
  - Bij 50/50% wind en zon: 299 turbines van 4 MW 4,2 GW zon.

4. Conclusie

Concluderend kan worden gesteld dat er twee hoofdredenen zijn voor de verdeling zoals overeen gekomen in het Klimaatakkoord. Om te beginnen is het aandeel windenergie op zee begrensd door de destijds beschikbare gegevens over de ecologie. Anderzijds is de verdeling een uiting van de ambitie van de gemeenten en provincies om gezamenlijk te werken aan de klimaatopgave. Daarbij past dat er ook hernieuwbare opwek op land plaatsvindt. Verder kan worden geconcludeerd dat er voor 2030 nog meer hernieuwbare elektriciteit gerealiseerd dient te worden , om de door de Europese Commissie voorgestelde 55% CO_2 reductie in 2030 te behalen. Op grond van het Klimaatakkoord gaat het om 120 TWh – 84 TWh = 36 TWh. Een studiegroep heeft hiervoor de mogelijkheden in beeld gebracht. Een besluit daarover is aan het volgende kabinet.

ANNEX 2 ARTIKEL FD 9 FD

'Nieuwe locaties voor zon- en windparken zijn overbodig om klimaatdoel te halen'

Originele link van het artikel: https://fd.nl/ondernemen/1373198/nieuwe-locaties-voor-zon-en-windparken-zijn-overbodig-om-klimaatdoel-te-halen

Orla McDonald 9 feb

In het kort

- Regio's zijn druk met het vinden van nieuwe locaties om zon- en windparken te bouwen.
- Dat is nodig om het Nederlandse klimaatdoel te halen.
- Maar nu lijkt dit doel binnen handbereik en zijn de regionale klimaatplannen, die miljarden kosten, daardoor goeddeels overbodig.

Gemeenten en provincies zijn naarstig op zoek naar nieuwe locaties voor zon- en windparken, terwijl dat helemaal niet nodig is. Het klimaatdoel voor duurzame elektriciteit is namelijk allang binnen handbereik. De nieuw aangewezen bouwlocaties leiden tot grote onrust bij burgers en in gemeenteraden, terwijl de kans groot is dat daar nooit een zon- of windpark hoeft te komen, zegt Martien Visser, lector Energietransitie aan de Hanzehogeschool Groningen.

Branchevereniging voor zon en wind, Holland Solar en NWEA, waarschuwden bij de onderhandelingen voor het Klimaatakkoord ook al voor dit scenario. Alex Kaat, onafhankelijk energie-adviseur, zegt dat de duurzame energieplannen van de regio's weinig toevoegen aan het halen van dit klimaatdoel. Kaat pleit voor een hogere klimaatambitie, zodat de regio's zich daarop kunnen richten.

In een nieuwe berekening laat Visser zien dat het Nederlandse klimaatdoel van 35 Terawattuur (TWh) duurzame elektriciteitsproductie op land in 2030 al bijna gehaald wordt. Dat maakt de Regionale Energiestrategieën (RES), die gemeenten en provincies nu opstellen, goeddeels overbodig. Het opstellen van die plannen kost miljarden, concludeerde de Raad voor het Openbaar Bestuur eind januari nog.

Protest

De zoektocht naar nieuwe locaties om zon- en windparken te bouwen zorgt de laatste maanden voor veel ophef. Zo vielen bij inwoners van Amsterdam-Noord protestfolders door de brievenbus, met daarop de afbeelding van een windmolen die ver uitsteekt boven de daarnaast afgebeelde Westertoren. De folders zijn bedoeld om te waarschuwen voor hoe hoog de windturbines kunnen worden, die het gemeentebestuur misschien wil plaatsen in dit deel van de stad. In Deventer werd een plaatje van een windturbine die neerkijkt op de Lebuinustoren massaal gedeeld.

Maar het klimaatdoel is al bijna binnen en zoveel nieuwe locaties zijn niet nodig, zegt Visser tegen het FD. Visser is onder energie-experts bekend vanwege zijn berekeningen op sociale media over hoeveel duurzame energie er in Nederland al is opgewekt.

Doel is 35 TWh

In het Klimaatakkoord is afgesproken om in 2030 35 TWh aan zon- en windenergieproductie op land te hebben. Dit is nodig om broeikasgasuitstoot in Nederland te reduceren om opwarming van de aarde tegen te gaan. 'Als je alle subsidies bekijkt die tot nu zijn beschikt voor het plaatsen van zon- en windparken en naar dat wat al is gebouwd, dan kom ik al op ruim 33 TWh', zegt Visser. 1 TWh staat volgens hem ongeveer gelijk aan tachtig grote windturbines of duizend hectare aan zonneweides.

Visser baseert zich op gegevens van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De helft van de elektriciteitsproductie die nodig is voor dit klimaatdoel, is al gebouwd en voor de andere helft is subsidie toegezegd, aldus Visser. Die parken worden de komende tien jaar nog gebouwd, maar hun locatie staat al vast.

Het PBL publiceerde twee weken geleden een analyse van de concept-regioklimaatplannen en kwam toen nog tot een lagere raming voor de duurzame elektriciteitsopwekking in 2030. PBL-onderzoeker Jan Matthijsen gaat uit van 25 tot 30 TWh. Het grote verschil is dat het PBL de ontwikkelingen tot en met 2019 meeneemt, terwijl Visser ook kijkt naar wat er in 2020 nog is bijgebouwd en gesubsidieerd. ’En juist vorig jaar is er heel veel subsidie gegaan naar zonneparken’, aldus Visser.

'Niet stoppen met zoeken'

Kunnen gemeenten en provincies stoppen met zoeken? 'Nee, want tussen plan, vergunning en realiseren van een zon- of windpark liggen grote stappen', zegt Kristel Lammers directeur van het Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën. Jop Fackeldey, bestuurder energie bij het Interprovinciaal Overleg vindt in de PBL-analyse meer zekerheid. 'Het kan om allerlei redenen nog stagneren, bijvoorbeeld omdat er geen capaciteit is op het elektriciteitsnet of vanwege te veel protest'. In veel provincies is het elektriciteitsnetwerk niet berekend op zoveel extra zon- en windenergie. Visser zegt dat hij er rekening mee heeft gehouden dat niet alle subsidies leiden tot de bouw van een energiepark, vooral bij zonneparken. Hij rekent die beschikte subsidies voor 50% mee. 'Beter focussen gemeenten zich op locaties waar draagvlak is, zo driftig zoeken als nu is onnodig', meent hij.

Een andere reden dat er toch nieuwe locaties nodig zijn, is dat het klimaatdoel omhoog kan gaan. Zo heeft de EU onlangs alvast het CO_2-reductiedoel voor 2030 verhoogd.

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zegt bij monde van een woordvoerder dat gemeenten en provincies niet moeten stoppen met zoeken naar locaties. 'Gaat iets toch niet door, dan komt de klimaatdoelstelling in gevaar. Bovendien geeft het aanwijzen van meer zoekgebieden dan nodig, op termijn nog de ruimte om keuzes te maken'.

Annex 3 Bestemming Parijs

www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/01/29/aanbieding-eindrapport-studiegroep-klimaatopgave-green-deal

Elektriciteitssector (ETS)

1. Uitrol hernieuwbare energie op land

Departement: EZK
Omschrijving van de maatregel
• Extra realisatie van hernieuwbaar op land (wind en zon) / Verhogen van de huidige doelstelling van 35 TWh voor hernieuwbaar op land voor 2030
Doelgroep en doelstelling
Extra CO_2 reductie door meer hernieuwbare elektriciteit op land via wind en zon op te wekken, waarbij het aan de decentrale overheden is om te zorgen voor de benodigde locaties en bijbehorende planologische stappen.
Achtergrond/rationale
• Hoewel extra hernieuwbare elektriciteit via wind en zon op land technisch mogelijk is, kleven er grote onzekerheden en bezwaren aan. • Overeenkomen om extra hernieuwbare elektriciteit te gaan opwekken op land in de periode tot 2030 is zeer beperkt mogelijk en levert (net als bij wind op zee) naar verwachting zeer beperkt extra CO_2-reductie in. In 2030 komt immers 70% van alle opgewekte elektriciteit in Nederland al uit hernieuwbare bronnen. In het Klimaatakkoord is afgesproken de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare bronnen op te schalen naar 84 TWh in 2030. • Er is in het Regeerakkoord prioriteit gegeven aan wind op zee (49 TWh), vanwege de beperkte ruimte op land en omdat het draagvlak voor windenergie op zee hoger is. • Desalniettemin is er in het Klimaatakkoord ook een stevige doelstelling voor hernieuwbaar op land (zon en wind, > 15 kW) afgesproken van 35 TWh, aangezien we zee én land nodig hebben voor het halen van de Klimaatdoelstellingen. • In tegenstelling tot het eerdere Energieakkoord is er bewust voor gekozen (t.b.v. het verkrijgen van meer draagvlak) om de concrete invulling van deze doelstelling over te laten aan de decentrale overheden. Wel kan het Rijk een voorbeeldrol op zich nemen door meer Rijksgronden beschikbaar te stellen voor hernieuwbare energie. • Regio's kiezen daarom zelf op welke manier zij hun doelstelling invullen (wind of zon of beide) en waar er ruimte is voor nieuwe wind- of zonneparken. Regio's doen dit door het opstellen van Regionale Energiestrategieën (RES). In 2021 zullen de regio's een definitieve RES opleveren. • Deze afspraak is een resultaat van een langdurig afstemmingsproces met de decentrale overheden. Daarnaast bevinden regio's zich momenteel midden in het proces om een RES op te stellen. Vanuit dit oogpunt is een verhoging van de doelstelling gedurende dit proces ongewenst. • De concept RES'en laten zien dat de doelstelling van 35 TWh op papier ruimschoots wordt gehaald. Echter is de verwachting dat er in het proces tot de definitieve RES en in de uitvoeringsfase nog zoekgebieden zullen afvallen of kleiner zullen worden. Ook leert de ervaring met de wind op land doelstelling uit het Energieakkoord dat realisatie in veel gevallen langer duurt dan verwacht. Overprogrammering is dus gewenst. • Voor de het vraagstuk van de netcapaciteit vormt sec meer zon-pv (zeker in het Noorden van het land) een probleem (en veel extra investeringen in de netten). • Per saldo zal een eventuele wens tot ophoging van de doelstelling van 35 TWh hernieuwbare energieopwekking op land, onderhandeling/aanpassing van de afspraak met de mede-overheden vergen. Verwachting is dat die hier heel terughoudend in zullen staan (en dan bv zullen 'eisen' dat er eerst oplossing is voor de netcapaciteit en /of meer SDE-middelen) • Uitgifte van Rijksgronden voor wind- en zonprojecten verloopt traag o.a. door beperkte capaciteit om tenders uit te zetten. • Realiseren van een zonnepark op bestaande netaansluiting van een windpark biedt kansen voor cable pooling. Op Rijksgronden dient echter een openbare tender plaats te vinden. Twee verschillende exploitanten op 1 aansluiting leidt tot complexe juridische situatie.

<table>
<tr><th colspan="6">Departement: EZK</th></tr>
<tr><td colspan="6">Effecten</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Klimaat</td><td colspan="2">Maatregel (eventueel uitgesplitst naar varianten)</td><td colspan="3">Verwachte emissiereductie en/ of hernieuwbare productie / energiebesparing in 2030

In Mton CO_2/jaar of MWh/jaar</td></tr>
<tr><td colspan="2">Verhogen van doelstelling met 10%</td><td colspan="3">3,5 TWh (circa 125 windturbines en 1500 ha zonnepanelen op basis van 50% zon/50% wind verdeling)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Verhogen van doelstelling met 15%</td><td colspan="3">5,25 TWh (circa 188 windturbines en 2250 ha zonnepanelen op basis van 50% zon/50% wind verdeling)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Verhogen van doelstelling met 20%</td><td colspan="3">7 TWh (circa 250 windturbines en 3000 ha zonnepanelen op basis van 50% zon/50% wind verdeling)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Verhoging doelstelling</td><td>CO_2-reductie (Mton)</td><td colspan="2">€/vermeden tCO_2</td></tr>
<tr><td colspan="2">10%</td><td>0.260</td><td colspan="2">495</td></tr>
<tr><td colspan="2">15%</td><td>0.390</td><td colspan="2">510</td></tr>
<tr><td colspan="2">20%</td><td>0.500</td><td colspan="2">535</td></tr>
<tr><td>Energievraag</td><td colspan="5">Geen effect op de energievraag</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Budgettair + uitvoeringskosten</td><td colspan="5">Budgettair effect in mln. euro</td></tr>
<tr><td>Maatregel (eventueel uitgesplitst naar varianten)</td><td>2021</td><td>2022</td><td>2023</td><td>Struc.</td></tr>
<tr><td>Extra uitrol hernieuwbaar op land</td><td></td><td></td><td></td><td>Nader te bepalen (waarschijnlijk relatief beperkt)</td></tr>
<tr><td colspan="5">Aan de wind- en zonprojecten wordt momenteel nog SDE-subsidie gegeven die wordt gevoed vanuit de opslag op de energierekening (ODE). Ook de kosten voor het net komen tot uitdrukking in de energierekening. Daarbij speelt dat in het kader van het Klimaatakkoord afgesproken is dat er subsidie via de SDE++ tot en met 2025 beschikbaar is voor wind en zon (omdat daarna bij de huidige inzichten de businesscase dekkend is). De budgettaire effecten zijn naar verwachting daarom klein. Met de kanttekening dat dit vergt dat extra locaties gevonden zullen moeten worden zoals bv zon op dak, of qua hoogte beperkte windturbines, die op zich wel extra SDE+-middelen vergen. Onzekerheid hierin is de businesscase voor hernieuwbaar. Door extra vermogen wind/zon zal de elektriciteitsprijs dalen, waardoor de onrendabele top stijgt indien kostendaling lager is dan daling e-prijs. Dat kan leiden tot de situatie dat ook na 2025 SDE++ ander instrumentarium nodig is op het moment dat het wenselijk wordt geacht om extra hernieuwbare energieprojecten te realiseren.</td></tr>
<tr><td>Administratieve lasten</td><td colspan="5">Geen extra administratieve lasten.</td></tr>
<tr><td>Uitvoerings-aspecten</td><td colspan="5">De doorlooptijd van een windproject tot en met realisatie is circa 7 jaar. Een verhoging van de doelstelling voor hernieuwbaar op land kan daarom tegen problemen oplopen in de uitvoeringsfase wanneer dit met wind wordt ingevuld.</td></tr>
</table>

Departement: EZK	
Maatschappelijk draagvlak	Het draagvlak voor hernieuwbaar op land is lager dan het draagvlak voor wind op zee. In de RES'en worden momenteel – samen met burgers en maatschappelijke organisaties gekeken waar draagvlak is voor zon en windenergie. Een verhoging van de doelstelling kan een negatief effect hebben op draagvlak voor de energietransitie en zal alleen op draagvlak kunnen rekenen indien de maatregelen zijn ingebed in een bredere investeringsagenda in regio's waarbij mensen direct een betere balans tussen lusten en lasten van wind- en zonne-parken ervaren. En in combinatie met een breder pakket aan maatregelen op andere sectoren/onderwerpen waarbij duidelijk wordt dat daar de prioriteit ligt.
Gelijkheid speelveld	Niet van toepassing
Overig	Realisatie van wind- en zonprojecten vindt plaats in een dichtbevolkte en complexe ruimtelijke omgeving, waarbinnen energieopwekking de beschikbare ruimte moet delen met andere maatschappelijke functies zoals (civiele en militaire) luchtvaart, stedelijke ontwikkeling (woningbouw en bedrijventerreinen) en natuur. Daardoor is vooral bij wind de feitelijk beschikbare ruimte op land, beperkt.

3. Wind op zee

Departement: EZK
Omschrijving van de maatregel
• Extra windparken op zee in combinatie met verdringing fossiel bij industrie en zwaar verkeer
Doelgroep en doelstelling

• Naast de aangekondigde ca. 11 GW in 2030 is er in ieder geval 2 GW extra mogelijk. Het kan oplopen tot 6 GW mogelijk onder de volgende randvoorwaarden:
  • Windparken op zee worden op industriële clusters en elektrolysers aangesloten (ivm knelpunten op het onshore hoogspanningsnet);
  • De industrie krijgt voldoende prikkel om te elektrificeren, dan wel groene waterstof te gaan gebruiken (anders zoveel overaanbod hernieuwbaar dat e-prijs zo vaak en zoveel daalt dat windpark onvoldoende rendement oplevert om interessant te zijn voor ontwikkelaars en financiers);
  • TenneT mag meer aansluitingen tegelijk ontwikkelen en een hechte bestuurlijke samenwerking gericht op het zorgvuldig en snel doorlopen van ruimtelijke procedures (inpassingsplan. Anders redden we het sowieso niet vóór 2030).
  • Ander alternatief is we laten de ontwikkelaars zelf voor de aansluiting op de industriële clusters zorgen (mogelijk vergt dit aanpassen Wet windenergie op zee en Energiewet).
  • Voor kostenefficiënte aansluiting, vergt dit wel nader onderzoek/besluiten ten aanzien van meest efficiënte aansluiting (redeneren we vanuit project of vanuit hele hoogspanningsnet.

Achtergrond/rationale
• Extra wind op zee is mogelijk, maar levert alleen substantieel extra CO_2-reductie op wanneer het fossiele energie verdringt. In 2030 komt immers 70% van alle opgewekte elektriciteit in Nederland al uit hernieuwbare bronnen. • Bij de ontwikkelaars bestaan zorgen om de rendabiliteit van de windparken omdat het aanbod van hernieuwbare energie veel sneller lijkt toe te nemen dan de vraag ernaar. Bovendien is wind- en zonne- energie op tijdstippen dat het hard waait en/of de zon schijnt in overvloed aanwezig waardoor de prijs ervan daalt. • Tegelijkertijd is de industrie gebaat (en gewend) aan lage kosten voor het gebruik van gas. Omschakeling naar hernieuwbaar (elektrificatie, groene waterstof) zal pas plaatsvinden wanneer hernieuwbaar goedkoper is dan fossiel (of wanneer daar zicht op is). Het goedkoper maken van elektriciteitsgebruik ten opzichte van gasgebruik voor de industrie kan hierbij helpen. • Om ontwikkelaars meer vertrouwen te geven in de businesscase en ervoor te zorgen dat extra windparken op zee tot extra CO_2-reductie zal leiden, is beleid gericht op vraagontwikkeling bij de industrie van groot belang. Deels is dit al het geval: er komt een – voorlopig beperkte – CO_2-heffing en in de SDE++ wordt elektrificatie enigszins gestimuleerd. • Er is echter een meer directe koppeling tussen vraag en aanbod noodzakelijk. Op tijd extra windparken gereed krijgen lijkt technisch wel haalbaar. Qua ruimtelijke inpassing is dit complex. Om opties voor versnelling open te houden zijn voorbereidingen voor extra windparken inmiddels in gang gezet (met programma Verkenning Aanlanding Windenergie op Zee, zie ook kamerbrief Noordzee Energie Outlook van begin november). Maatregelen gericht op vraagontwikkeling bij de industrie moeten nog worden uitgewerkt. • Om de doelstelling van 49 TWh in 2030 uit het klimaatakkoord te halen is bovenop de reeds geplande 11GW nog circa 700MW extra nodig. Daarnaast zal in de definitieve RES'sen nog moeten blijken of de beoogde 35 TWh op land kan worden gehaald. Het ligt voor de hand om een extra opgave voor wind op zee in samenhang te bezien met een eventuele extra opgave als gevolg van de 55%-doelstelling. • Zowel bij het aanwijzen van deze gebieden als het daadwerkelijk realiseren van windparken in deze gebieden (het nemen van kavelbesluiten) wordt gewerkt volgens de afspraken in het Noordzeeakkoord en vindt dus een integrale afweging plaats met andere belangen op de Noordzee zoals natuur, visserij en scheepvaart. In het Programma Noordzee 2022-2027 worden volgens de afspraken in het Noordzeeakkoord 20-40 nieuwe windenergiegebieden aangewezen. Gelet op de mogelijke extra opgave en ook op de uitkomsten van de Noordzee Energie Outlook is de inzet nu om ten minste 27GW aan nieuwe gebieden voor windenergie op zee aan te wijzen.

Departement: EZK					
Effecten					
Klimaat	**Maatregel (eventueel uitgesplitst naar varianten)**		**Verwachte emissiereductie en/of hernieuwbare productie / energiebesparing in 2030** ***In Mton CO_2/jaar of MWh/jaar***		
	2 GW 6 GW		9 TWh 27 TWh		
	CO_2-reductie zoals gezegd afhankelijk van mate van verdringen fossiele vraag. Extra wind op zee kan vanwege beperkingen op het elektriciteitsnet voor 2030 met name voor CO_2-reductie zorgen bij het vervangen van fossiele energie in de industriële clusters, zowel door elektrificatie als het vervangen van waterstof als feedstock. In hoeverre elektrificatie en groene waterstof voor de industrie aantrekkelijker is dan fossiel energiegebruik bepaald dus in hoge mate of met windenergie op zee reductie kan worden gehaald.				
Energievraag	Voor zover de elektriciteit wordt benut voor elektrificatie leidt extra wind op zee niet tot extra energievraag, maar verschuiving van fossiel naar hernieuwbaar elektrisch. Indien de elektriciteit wordt omgezet naar waterstof is er een rendementsverlies van 25 – 35% en is het verdringingseffect kleiner.				
Budgettair + uitvoeringskosten	**Budgettair effect in mln. Euro**				
	Maatregel (eventueel uitgesplitst naar varianten)	**2021**	**2022**	**2023**	**Struc.**
	Extra WOZ	*X*	*X*	*X*	*X*
	Aan de windparken zelf wordt geen subsidie gegeven. Productie stimuleren zonder dat er vraag tegenover staat vergroot het eventuele overschot (vergelijk de vroegere boterbergen en melkplassen) en zal via alsnog herintroductie van subsidies tot extra lasten bij de burger leiden. De kosten voor het net op zee worden nu gesubsidieerd, in de nabije toekomst mogelijk gesocialiseerd (net als de kosten voor het net op land). Omvang van de extra netkosten is afhankelijk van de hoeveelheid extra windparken.				
Administratieve lasten	Nader te bepalen.				

Departement: EZK	
Uitvoerings-aspecten	In 2030 is een significante reductie mogelijk onder de eerder genoemde voorwaarden. Ruimtelijk ligt hier een grote uitdaging. De ruimte op zee is schaars, belangen zijn divers (scheepvaart, visserij, boorplatforms). Extra windparken nemen relatief weinig ruimte in, echter kiezen van locaties voor extra windparken zal zorgvuldig moeten verlopen. Ook op land ligt een uitdaging: de aanlandingspunten van de hoogspanningskabels en transformatorstations zijn schaars. Met de huidige pijplijn voor windenergie op zee wordt in 2030 een realisatie van 11 GW geïnstalleerde capaciteit verwacht. Uitbreiding hiervan tot een totaal van 17 GW geïnstalleerde capaciteit in 2030 is mogelijk. Dit vergt wel een politiek besluit om de randvoorwaarden uiterlijk in 2022 op orde te brengen: zekerheid dat voldoende en tijdig vraag naar elektriciteit (voor direct gebruik of conversie naar H2) ontwikkelt met name binnen de industriële clusters, aanwijzen van nieuwe windenergiegebieden zodat zorgvuldige inpassing kan plaats vinden en zekerheid van realisatie van de benodigde infrastructuur op zee en op land (waaronder het versneld of ten minste zo spoedig als mogelijk doorlopen van de ruimtelijke procedures). Tussen vergunningsverlening en bouw zit nu 5 jaar.
Maatschappelijk draagvlak	Windenergie van zee heeft een groot draagvlak bij burgers en bedrijven. Bij stakeholders op de Noordzee ligt het draagvlak complexer. Gelet op het NZA is er draagvlak voor windenergie op zee mits het zorgvuldig wordt ingepast en de juiste balans wordt bewaakt met andere gebruiksfuncties. Recent is gebleken dat de visserij, niet mee kon in de afspraken van het NZA.
Gelijkheid speelveld	De aanpak rondom windenergie op zee is gericht op competitie en creëren van een level playing field, dus er is geen risico op het bevoordelen van specifieke ondernemingen. Nederlandse bedrijven in algemene zin hebben wel een zeer sterke positie in de supply chain voor offshore wind. Een grotere thuismarkt voor deze sector zal dus ook economisch voordelen bieden.
Overig	Vervanging van fossiel door hernieuwbaar uit windparken levert een grote NOx reductie op. Lastig punt hierbij is dat een relatief zeer kleine kost (klein tijdelijk effect door aanleg van de windparken en het net op zee) voor een enorme baat (structureel grote vermijding van NOx uitstoot) uitgaat, maar dat de regelgeving hier geen rekening mee houdt. Ook de aanleg van de al geplande windparken loopt hier tegenaan.

Departement: EZK	
Uitvoerings-aspecten	In 2030 is een significante reductie mogelijk onder de eerder genoemde voorwaarden. Ruimtelijk ligt hier een grote uitdaging. De ruimte op zee is schaars, belangen zijn divers (scheepvaart, visserij, boorplatforms). Extra windparken nemen relatief weinig ruimte in, echter kiezen van locaties voor extra windparken zal zorgvuldig moeten verlopen. Ook op land ligt een uitdaging: de aanlandingspunten van de hoogspanningskabels en transformatorstations zijn schaars. Met de huidige pijplijn voor windenergie op zee wordt in 2030 een realisatie van 11 GW geïnstalleerde capaciteit verwacht. Uitbreiding hiervan tot een totaal van 17 GW geïnstalleerde capaciteit in 2030 is mogelijk. Dit vergt wel een politiek besluit om de randvoorwaarden uiterlijk in 2022 op orde te brengen: zekerheid dat voldoende en tijdig vraag naar elektriciteit (voor direct gebruik of conversie naar H2) ontwikkelt met name binnen de industriële clusters, aanwijzen van nieuwe windenergiegebieden zodat zorgvuldige inpassing kan plaats vinden en zekerheid van realisatie van de benodigde infrastructuur op zee en op land (waaronder het versneld of ten minste zo spoedig als mogelijk doorlopen van de ruimtelijke procedures). Tussen vergunningsverlening en bouw zit nu 5 jaar.
Maatschappelijk draagvlak	Windenergie van zee heeft een groot draagvlak bij burgers en bedrijven. Bij stakeholders op de Noordzee ligt het draagvlak complexer. Gelet op het NZA is er draagvlak voor windenergie op zee mits het zorgvuldig wordt ingepast en de juiste balans wordt bewaakt met andere gebruiksfuncties. Recent is gebleken dat de visserij, niet mee kon in de afspraken van het NZA.
Gelijkheid speelveld	De aanpak rondom windenergie op zee is gericht op competitie en creëren van een level playing field, dus er is geen risico op het bevoordelen van specifieke ondernemingen. Nederlandse bedrijven in algemene zin hebben wel een zeer sterke positie in de supply chain voor offshore wind. Een grotere thuismarkt voor deze sector zal dus ook economisch voordelen bieden.
Overig	Vervanging van fossiel door hernieuwbaar uit windparken levert een grote NOx reductie op. Lastig punt hierbij is dat een relatief zeer kleine kost (klein tijdelijk effect door aanleg van de windparken en het net op zee) voor een enorme baat (structureel grote vermijding van NOx uitstoot) uitgaat, maar dat de regelgeving hier geen rekening mee houdt. Ook de aanleg van de al geplande windparken loopt hier tegenaan.

Annex 4. Studio Energie Uitzending, 6 februari 2021

https://podcastluisteren.nl/ep/Studio-Energie-S28-Martien-Visser-over-doorrekening-RESsen-Doel-2030-nu-al-bijna-gehaald

Vraaggesprek tussen Remco Kroon (**RK**) en Dr Martien Visser (**MV**) , lector Energietransitie aan de Hanzehogeschool en de ongekroonde cijferkoning van de Nederlandse energietransitie.

Samenvatting

Dr Martien Visser houdt de nederlandse electriciteitsopwek bij. Niet alleen wat er nu daadwerkelijk geproduceerd wordt maar ook wat er in de officiële pijplijn zit. Hij heeft berekend dat dat nu samen optelt tot 33,2 TWu. Daar komt nog bij 8 GW aan zon die al wel is aangemeld en die zich altijd voor ca 50% realiseert. 50% zou al voldoende zijn om de 35TWu van het klimaatakkoord te halen. Extra TWu zijn nog te verwachten omdat afgeschreven windturbines op korte termijn vervangen gaan worden door veel effectievere exemplaren. Voor 2030 moeten we niet meer elektriciteit met zon en wind gaan opwekken. Meer dan 70% leveringsonzekere productie is bij de huidige gelijkblijvende vraag economisch onverantwoord. Gemeenten, Ressen en provincies hebben tezamen al voldaan aan de opgave van het kabinet. Ze kunnen nu beter afwachten hoe de plannen van het kabinet voor de periode na 2030 er uit gaan zien. Hieronder de fragmenten uit het vraaggesprek die bovenstaande samenvatting nader illustreren.

Fragmenten

Z **en** W **voor Zon en Wind .** WoL **en** WoZ **voor wind op land en wind op zee. Hieronder met tijdstip (min:sec) enige interessante passages: (te vinden op link)**

- 2:00 Uitleg Energieakkoord en uitwerking tot Res Opgave van 35TWu grootschalig op land.
- 2:30 doelstelling 2030: 70% duurzame elektriciteit. Tot 2030 stijgt E-verbruik nauwelijks daarna snelle groei.
- 3:25 PBL (Planburo Leefomgeving): Nu 28 TWu bereikt, nog 7 te gaan. Er zijn plannen die dit verhogen tot 31,2 tot 45,7, maar die zijn nog onvoldoende uitgewerkt om meegenomen te worden
- 4:20 wat mag worden meegenomen: alles waar SDE subsidie voor is toegekend, dan is er al vergunning door gemeente en sinds kort toestemming van energienet. Dit heet de pijplijn.
- 6:58 MV: ik kom op 33,2 TWu met nog 9 jaar om de 35 te halen.
- 7:15 Daar komt nog bij 4GW aangemelde zon die tot nu toe voor 50% realiseert. Dit is al genoeg voor de 35TWh. Maar omdat van nu af alleen met toestemming energienet wordt meegerekend verwacht men meer realisatie dan 50%.
- 7:45 Verschil wordt verklaard omdat MV 2020 meeneemt, toen kwam na eerdere stagnatie veel Z&W in productie of in de pijplijn. PBL baseert zich op 2019.
- 9:10 MV: ontwikkeling nu razend snel, peildatum beter zo actueel mogelijk
- 10:00 MV: PBL neemt pijplijn onvoldoende mee.
- 10:20 Grafiek van MV moet veel verhelderen, te vinden op twitter.
- 11:40 MV: paniek om 35 TWu te halen niet nodig
- 12:30 MV: meer optimisme dan 50% gerechtvaardigd over doorgaan Zonprojecten.
- 13:00 Laatste zoekgebied Wind Weesp afgeschoten, wethouder afgetreden
- 13:30 MV: paniek onnodig bij focus op de 35TWu.
- 13:40 MV: paniek ontstaat bij gemeenten met te hoge eigen ambitie
- 14:15 MV: Hogere productie nu kunnen we niet kwijt. Meer dan 70% Zon en Wind levert teveel problemen door onvermijdbare fluctuatie. Capaciteit moet dan te vaak uitgezet.
- 14:25 Pas na 2030 als de vraag enorm gaat toenemen wordt de vraag acuut naar extra duurzame productie. Die vraag kunnen we later beantwoorden. Nu eerst klimaatakkoord.
- 15:00 Olongren: rest naar zee
- 15:20 Pieter Boot directeur PBL: 35 TWu maken we af, daarna Zee/import/kernenergie
- 15:50 MV: Draagvlak WoZ steeds groter
- 16:00 MV: aanzienlijk goedkoper geworden, concurreert met WoL. Trend zet door.
- 16:20 Denemarken bouwt WoL af.
- 17:30 Niet met stoom en kokend water nu nog WoL doordrukken: holt draagvlak uit en creëert steeds meer weerstand tegen de hele transitie. Maakt meer kapot dan u lief is.
- 18:15 Nog niet meegerekend: oude turbines worden vervangen door modernere. Die leveren veel meer op.
- 19:30 PBL erkent: update zou cijfers in de buurt van MV brengen.

Annex 5. Brief Minister EZK aangaande additionele opgave (28 april 2021)

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Elektriciteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk
DGKE-E / 21101804

Bijlage(n)
1

Datum 28 april 2021
Betreft Aanbieding advies Stuurgroep Extra Opgave

Geachte Voorzitter,

De Stuurgroep Extra Opgave heeft op mijn verzoek een inschatting gemaakt van de elektriciteitsbehoefte vanuit de industrie (inclusief datacenters) richting 2030. Dit is afgesproken in het Klimaatakkoord.

De Stuurgroep schat in dat er ten opzichte van het Klimaatakkoord een extra vraag kan ontstaan van tussen de 15 en 45 TWh elektriciteit voor de elektrificatie in de industrie en voor datacenters in 2030. De Stuurgroep voorziet de hiervoor benodigde opwek op zee (10 GW). Om dit mogelijk te maken moeten de windgebieden uiterlijk oktober 2021 aangewezen worden in een aanvullend ontwerp en het programma Noordzee in maart 2022 definitief worden vastgesteld. Daarnaast doet de Stuurgroep een aantal aanbevelingen om tot deze elektrificatie te komen. Het gaat hierbij o.a. om het complementair ontwikkelen van vraag en aanbod van elektriciteit, het stimuleren van elektrificatie en flexibel vraagvermogen maar ook het onderkennen en accepteren dat er in de ontwikkelingen een kleine mismatch in de tijd kan ontstaan tussen vraag en aanbod.

Dit advies bied ik uw Kamer met genoegen aan. Vanwege de demissionaire status van het kabinet stuur ik u dit advies zonder appreciatie.

B. van 't Wout
Minister van Economische Zaken en Klimaat

Annex 6

TNO visie: wind doelstelling kan beter naar zee

De heer Harm Jeeninga, Director Market bij TNO Energie Transitie

9 mei 2021 op een expert meeting in Doetinchem, www.windalarm.org/tno (voor video)

(tekst tussen haakjes en cursief van Windalarm / NLOW)

Het is van belang dat je een balans hebt tussen zon en wind en ook andere vormen van energie. Dan is het veel makkelijker om het energie systeem te balanceren. Voor wind maakt het in de basis niet zo ontzettend veel uit je dit nu op land of op zee zet. Ik zou het me best wel voor kunnen stellen dat op het moment dat we met zijn allen besluiten dat we een versnellingsslag op zee doen, dat we dan minder wind-op-land neer kunnen zetten. De ruimte voor het plaatsen van wind-op-zee is buitengewoon veel groter. Je kunt er grote windturbines kwijt, de windcondities zijn ook gunstiger. Je hebt ook nog kans dat de vergunningstrajecten sneller lopen. Maar nogmaals, dan zou je wel het plaatsen van minder windturbines op land moet compenseren door een versnellingslag op zee

Het is van belang dat je de energievraag en productie heel dicht bij elkaar brengt, en het zodanig in elkaar past dat je het goed met elkaar af kunt stemmen. Een hele belangrijke (*toekomstige*) energievraag in de bebouwde omgeving is toch je elektrische auto en je verwarming. Dat kan je lokaal combineren met Zon-pv (*zon op dak, bebouwde omgeving*), en dat heb je een systeem wat heel goed uitgebalanceerd is. Dat kun je koppelen met een heel groot stuk wind-op-zee waardoor je hopelijk toch de hele energievoorziening in Nederland samen meteen stuk flexibiliteit in de industrie (*door afschakelen van bijvoorbeeld de aluminium smelterijen tijdens windstilte en gebrek aan zon*) goed op elkaar aan laat sluiten. Dus het feit dat je juist in de bebouwde omgeving veel samenbrengt op wijkniveau geef je ook de sturingsmogelijkheden om te voorkomen dat je congestie problemen krijgt (*die nu overal ontstaan vanwege windturbines en zonneweides in de haarvaten van het net, kleinere dorpen. Dit leidt tot 2 miljard aan netverzwaringskosten die je dus kunt voorkomen, door juist wind-op-zee en zon-op-dak te doen*)

Harm Jeninga, Linkedin profiel
Als Director Market verantwoordelijk voor de onderzoeksprogrammering, programmamonitoring en -evaluatie en acquisitie.
Onderhouden van de contacten met de belangrijkste accounts waaronder Topsector Energie (TKI-directies) en Ministerie van Economische Zaken.
Bestuurs- en adviesfuncties:

- Klimaatakkoord: lid elektriciteitstafel, 2018 – heden
- TKI (Top sector Energie) Wind op Zee, bestuurslid, 2017 – heden
- Lid Strategische Programma Advies Commissie (SPAC) van de TKI EBI, 2017 – heden
- Bestuurslid Advanced Dutch Energy Materials Innovation (ADEM), 2016 – heden
- Far and Large Offshore Wind (FLOW), bestuurslid, 2016 – 2017
- European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI), nationale vertegenwoordiger Energie, 2015 – heden

Annex 7

'wat als'-situaties

Mogelijkheden voor bestuurlijke en juridische interventie in de Regionale Energiestrategieën

In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over het realiseren van klimaatmaatregelen. Belangrijk onderdeel hiervan is 35 TWh aan hernieuwbare energieopwekking op land. In het klimaatakkoord is afgesproken dat dit wordt uitgewerkt in 30 Regionale Energiestrategieën (RES). *"In de RES werken overheden met maatschappelijke partners, netbeheerders (voor gas, elektriciteit en warmte), het bedrijfsleven en waar mogelijk bewoners regionaal gedragen keuzes uit. Dit doen zij voor de opwekking van duurzame elektriciteit (35 TWh), de warmtetransitie in de gebouwde omgeving (van fossiele naar duurzame bronnen) en de daarvoor benodigde opslag en energie-infrastructuur."* De realisatie van 35 TWh aan duurzame opwekking op land is een belangrijk onderdeel van het maatregelenpakket om de klimaatdoelen voor 2030 te halen. Bij de decentrale overheden maar ook bij de rijksoverheid ligt er dus een groot belang om deze duurzame opwekking ook daadwerkelijk (en op tijd) te realiseren. Om de doelstellingen voor elektriciteit op tijd (in 2030) te kunnen realiseren, hebben overheden afgesproken dat ze uiterlijk op 1 januari 2025 alle benodigde aangevraagde vergunningen hebben afgegeven (zie voor meer relevante data de Handreiking RES). Dit betekent dat niet alleen op de totstandkoming, maar ook op de uitvoering van de RES een stevige tijdsdruk ligt.

Werken op basis van vertrouwen, interventie alleen als het écht nodig is

Het uitgangspunt voor de RES'en is wederzijds vertrouwen: *"Partijen hebben er vertrouwen in dat (bestuurlijke) samenwerking ervoor zorgt dat de doelstellingen in de RES bijtijds gehaald worden."* Toch zijn er situaties denkbaar waarin alleen samenwerking niet of onvoldoende werkt. Het klimaatakkoord noemt er vijf:

- *De situatie dat de RES'en niet optellen tot de landelijke doelstelling: voor Elektriciteit is dit tenminste 35 TWh grootschalig hernieuwbaar op land in 2030.*
- *De situatie dat de RES regio-overstijgende infrastructuurproblemen oplevert.*
- *De situatie dat een overheid in de regio niet meer wil deelnemen aan de RES-vorming, dan wel de RES niet wil verankeren in omgevingsbeleid.*
- *De situatie dat een RES niet tot uitvoering komt.*
- *Planningsafspraken die voortkomen uit de tafels Elektriciteit en Gebouwde Omgeving waarvan blijkt dat die niet gehaald (kunnen) worden.*

Als een van deze situaties optreedt, dan is in het Klimaatakkoord afgesproken dat partijen eerst binnen de regio proberen het probleem op te lossen. Ook kunnen partijen problemen agenderen bij het Nationaal Programma RES. Als dat niet voldoende blijkt zullen overheden op een verstandige manier interveniëren om ervoor te zorgen dat de opgave alsnog gerealiseerd wordt. Hierbij is steeds het uitgangspunt: 'Eerst zacht, dan pas hard'. Oftewel: we proberen er altijd eerst onderling in goed overleg uit te komen (bestuurlijke interventie). En pas als het via de bestuurlijke route écht niet lukt, dan gaan we over op de inzet van meer dwingende juridische instrumenten (juridische interventie). We volgen hierbij de bestaande wettelijke bevoegdheidsverdelingen: eerst gemeenten, dan provincies, dan het rijk. Onder juridische instrumenten verstaan we hier de instrumenten uit de Omgevingswet, zoals instructieregels, de omgevingsverordening en het projectbesluit.[1] Deze instrumenten kunnen overheden overigens niet 'zo maar' inzetten. Hier gaat doorgaans een intensief traject aan vooraf, waarbij overheden – zeker voor de meer dwingende instrumenten – goed inzichtelijk moeten maken waarom de inzet van het desbetreffende instrument noodzakelijk is en past bij de opgave en de situatie.

Route35

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de RES'en gezamenlijk 35 TWh aan grootschalige duurzame energieopwekking op land realiseren. Mochten regio's onverhoopt niet gezamenlijk de 35 TWh bereiken dan wordt een bestuurlijke oplossing gezocht: gemeenten, waterschappen, provincies en het rijk overleggen over een aanpassing van het aanbod van een of meerdere regio's. Dit traject heet Route35. Route35 is het proces dat ervoor zorgt dat de afspraak die we als decentrale overheden samen hebben gemaakt in het Klimaatakkoord, gehaald wordt. In 2030 wekken we tenminste 35 TWh duurzame elektriciteit op land op. Daarvoor maken we plannen in de RES'en. Daarbij is in het Klimaatakkoord afgesproken dat we een verdeelsystematiek inrichten mocht zich onverhoopt de situatie voordoen dat de RES'en onvoldoende opleveren en de doelstelling niet gehaald wordt.

De besturen van de koepels hebben hoe ze willen omgaan met de verdeelsystematiek in het eigen bestuur besproken op grond van een gezamenlijk voorstel. Dit was: Ledenvergadering UvW (9/10) | VNG-bestuur (29/10) | IPO-bestuur (19/11).

Het ziet er naar uit dat we de verdeelsystematiek op dit moment niet nodig hebben. De eerste kwalitatieve analyse van PBL laat zien dat de ambities van regio's optellen tot meer dan 50 TWh. Dit schept vertrouwen dat de 35 TWh binnen bereik ligt, waarbij de verwachting is dat niet alle ambities gerealiseerd kunnen worden. Het is goed om de verdeelsystematiek achter de hand te hebben, voor het geval dat het doelbereik van de RES'en in de uitvoering alsnog onder druk komt te staan.
Op 1 februari 2021 komt PBL met de analyse van de Concept RES'en. In het najaar van 2021 komt PBL met de analyse van de RES 1.0. Dit zijn belangrijke ijkmomenten voor het beoordelen of het doelbereik van de ambitie 35 TWh passend in de ruimte, op het net en met draagvlak ook te realiseren is voor 2030.

[1] De Omgevingswet treedt in 2022 in werking. Tot 2022 hebben overheden het instrumentarium uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) tot hun beschikking.

1

Hoe werkt het interventieproces op basis van de bestaande regels en afspraken?

Op basis van de voorgaande uitgangspunten en bestaande regels en afspraken zou het interventieproces binnen de RES'en er normaal gesproken als volgt uit zien:

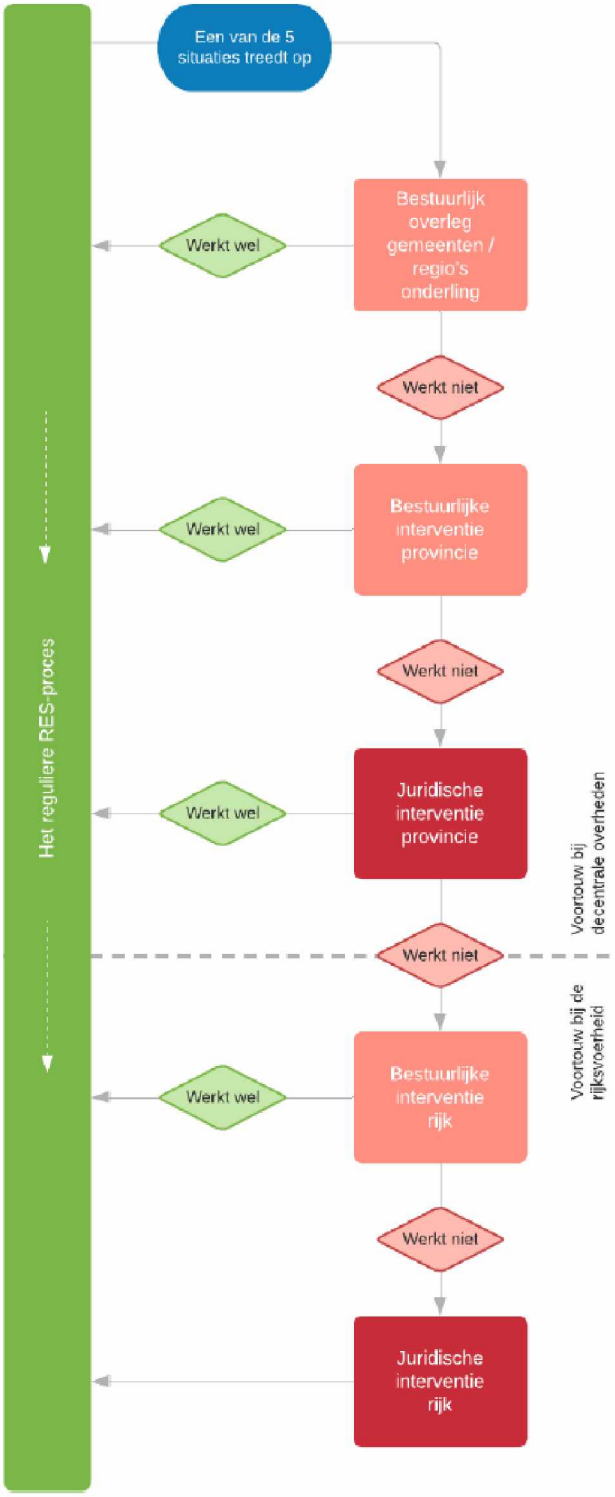

Stel: er gaat iets mis
Een van de 5 situaties uit het Klimaatakkoord treedt op.

Eerst: Gemeenten/regio's proberen er onderling bestuurlijk uit te komen
De overheden in een regio (gemeenten, provincies en waterschappen) proberen onderling tot een bestuurlijke oplossing te komen. Er vindt bestuurlijk overleg binnen of tussen regio's plaats.

Dan: Provincie neemt het voortouw om tot een bestuurlijke oplossing te komen
Provincie initieert bestuurlijk overleg tussen provincie(s), gemeenten en – indien de situatie hierom vraagt – waterschap(pen). De provincie kan andere provincies en/of het Rijk hierbij vragen.

Vervolgens: Provincie zet juridisch instrumentarium in
Provincie stelt bijvoorbeeld programma vast, geeft instructie, stelt instructieregels en/of neemt projectbesluit

Is er geen decentrale oplossing mogelijk? Of is de provincie partij in het conflict? Dan gaat het voortouw over naar het rijk *

Bestuurlijke interventie door het Rijk
Het rijk initieert bestuurlijk overleg gemeenten, provincie(s), het rijk, en – indien de situatie hierom vraagt – waterschap(pen).

Als het echt niet anders kan: Het rijk zet haar juridisch instrumentarium in
Rijk stelt bijvoorbeeld programma vast, geeft instructie, stelt instructieregel en/of neemt projectbesluit.

Alle wind kan naar zee!

Van wind-op-land naar wind-op-zee

Goedkoper, rechtvaardiger en duurzamer

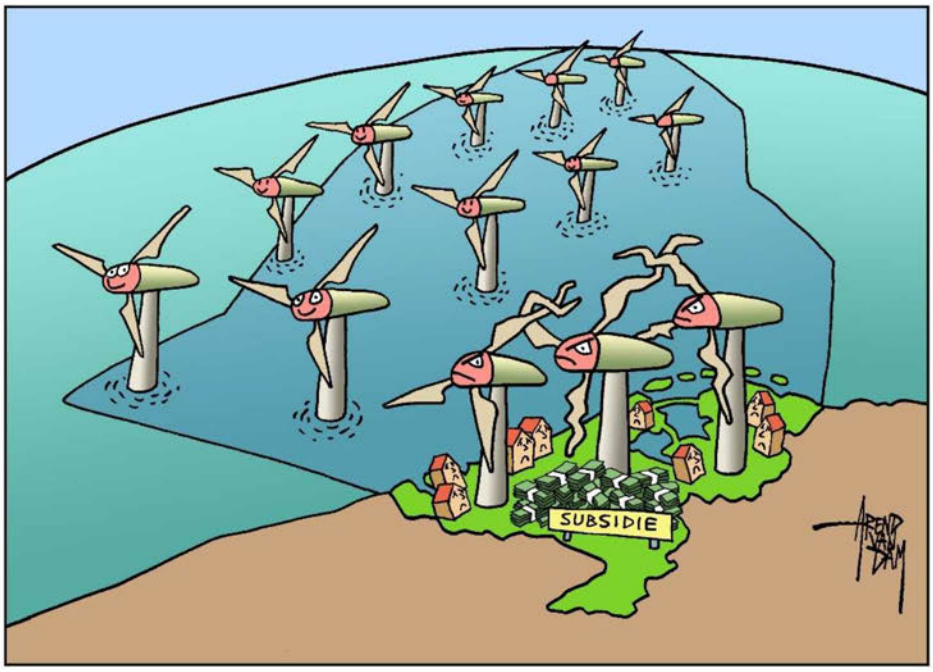

Windalarm, 28 mei 2021

Inhoud

1. Windalarm

2. Wind-op-land

3. Ruimte voor wind-op-zee

4. Kosten wind-op-zee

- **4.1.** Productiekosten van wind-op-zee
- **4.2.** Netwerk kosten wind-op-land versus wind-op-zee
- **4.3.** Kosten transportverlies
- **4.4.** Kosten wind-op-zee versus wind-op-land

5. Impact op natuur en visserij

8. Inpassing additionele wind-op-zee ambitie

9. Van wind-op-land naar wind-op-zee

Annexes

1. Toelichtingsbrief Ministerie van EZK
2. TNO visie: wind doelstelling kan beter naar zee

1. Windalarm

Windalarm is een maatschappelijke beweging die in november 2020 ontstaan is naar aanleiding van het bekend worden (onder de inwoners) van de plannen van de gemeente Amsterdam om **17 windturbines** te plaatsen binnen de gemeentegrenzen. Deze windturbines komen deels op 350 – 500 meter van zeer dichtbevolkte woonwijken te staan. Er wordt breed erkend dat windturbines ernstige **geluidshinder veroorzaken** voor een substantieel deel van de inwoners binnen een zone van 1500 meter. Dit leidt tot stress, slapeloosheid en gerelateerde **gezondheidsschade**. Ook de **woningwaarde daalt** volgens een recent rapport van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Windalarm is tegen het plaatsen van windturbines binnen 10 x tiphoogte van woningen (zie ons paper geluidshinder), in waardevolle landschappen en in natuurgebieden. Inmiddels heeft Windalarm Amsterdam 15 afdelingen in en rond Amsterdam en 200 actieve mensen van zeer diverse achtergrond. Verdere uitbouw van Windalarm als **nationale organisatie** is in voorbereiding.

Wij verbazen ons erover dat overheid windturbines zo dicht op **bevolkingscentra** denkt te kunnen plaatsen. Het zijn immers massieve industriële installaties. Is dit nou echt essentieel om de energietransitie te laten slagen? Zijn er geen betere opties denkbaar? De autoriteiten beantwoorden onze vraag niet waarom men kiest voor juist deze oplossing. Men verwijst alleen naar het doel (de energietransitie om het klimaat te redden). Wij onderschrijven echter de noodzaak van de energietransitie voluit. Wij willen vooral antwoord op "Waarom zo?"

Vanuit de gedachte dat **windenergie** een goedkope en **noodzakelijke bron** van duurzame energie is zou het logisch zijn de wind-op-land ambitie naar **wind-op-zee** te verplaatsen. Om deze stelling te onderzoeken hebben we de afgelopen maanden overheidsbronnen geraadpleegd en met veel experts binnen en buiten de overheid gesproken. Op basis daarvan komen we tot de conclusie dat dit een haalbare en zelfs betere oplossing kan zijn. Alle nog niet gerealiseerde wind-op-land kan naar zee **zonder enige consequentie op het eindresultaat** van de (toekomstige) klimaatambitie. Dit sluit ook direct aan op de recent uitgebrachte Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen (die allemaal wind-op-zee propageren boven wind-op-land).

Hieronder lichten we onze bevindingen en positie toe. Onze positie wordt ondersteund door het **Nederwind Netwerk**,[1] een samenwerking van 65 burgerinitiatieven die zich weren tegen huidige en toekomstige wind-op-land projecten.

Als vervolg op deze studie hebben we ook een **manifest** geschreven waarin we op basis van de conclusies van deze studie ook stellen dat het politiek gezien opportuun is om vanaf nu te komen tot een **Moratorium voor Wind op Land** welke we samen met de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines (NLVOW) hebben uitgebracht. Deze studie is te downloaden via de volgende link: www.windalarm.org/wind-op-land-moratorium

[1] http://nederwind.nl/

2. Wind-op-land

- In het kader van het **klimaatakkoord** en de hieraan gekoppelde Regionale Energiestrategie (RES) is de overheid voornemens om bovenop al gerealiseerde (7,4 TWh) en al vergunde (11 TWh) wind-op-land projecten nog eens naar verwachting 4,1 TWh aan wind-op-land te ontwikkelen. Deze 4,1 TWh is 50 % van de nog in te vullen RES doelstelling, de andere helft is zon. Dit staat bij 3066 voltijdsuren per windmolen op land gelijk aan **1,34 GW** vermogen oftewel **300 windturbines** van 4 MW (bijlage *1, brief ministerie van EZK, niet geheel correcte calculatie)*.

- Deze turbines worden momenteel als gevolg van een **decentrale aanpak** als confetti over tientallen gemeenten in Nederland uitgestrooid. Deze confetti van windmolens is in de verkenning 'Via Parijs'[2] van het college van Rijksadviseurs [3] al als meest ongewenste scenario genoemd. De komende maanden vindt verdere besluitvorming hierover plaats.

- Wind-op-land leidt tot toenemende **weerstand vanuit de bevolking** in verband met geluidsoverlast, gezondheidseffecten, visuele (landschaps-)verstoring en impact op fauna (vooral op vogels en vleermuizen). De geplande financiële participatie zal **inwoners tegen elkaar opzetten** en kan alleen werken in dunbevolkte gebieden.

- Door deze gecreëerde weerstand neemt **het draagvlak** voor de energietransitie snel af. Men kan niet volgen waarom men ervoor kiest turbines als confetti over het land te strooien terwijl die efficiënter en goedkoper op zee kunnen met veel minder hinder.

- Daarom verwacht de samenleving van de politiek om te kijken naar alternatieven waaronder **wind-op-zee** en **kernenergie**. Kernenergie staat inmiddels midden in het publieke debat. De alternatieve oplossing *"alle nieuwe wind-op-zee"* wordt echter onvoldoende naar voren gebracht door de mainstream politieke partijen en maatschappelijke organisaties. Er zijn immers "afspraken" gemaakt. Men beseft niet dat die "afspraken" al zijn nagekomen. Hierover verderop meer.

- Met betrekking tot wind-op-zee beweren het RES-secretariaat, de gemeente Amsterdam en natuur- en milieuorganisaties dat er op zee onvoldoende **plek** is. Wind-op-zee en wind-op-land zijn allebei nodig, zeggen ze, om onze klimaatdoelstellingen te halen. Deze uitspraken zijn echter niet hard te maken zoals hieronder blijkt.

  In de onderbouwing door de RES van de gemaakte keuzes in het klimaatakkoord staat:

[2] www.itarch.nl/megaturbinesGein/Rijksrapport_Via_Parijs_volledig.pdf
[3] www.collegevanrijksadviseurs.nl/

"Maar vanwege de beperkte ecologische ruimte op de Noordzee is ook extra duurzame energieopwekking op land nodig"[4]

Hierop volgt een brief[5] van het ministerie waarin staat dat de ecologische (ruimte-) problemen in 2019 zijn opgelost. Dit toont aan dat de overheid zichzelf tegenspreekt.

- Binnen dit **position paper** onderzoeken wij deze stelling en **weerleggen wij de argumenten** die tegen het idee van meer wind op zee in plaats van op land zouden pleiten. Uiteraard staan we open voor aanvullende informatie welke onze positie nader kan nuanceren waar nodig.

3. Ruimte voor wind-op-zee

- Bij veel partijen inclusief het RES-secretariaat, milieuorganisaties en gemeenten (zowel raadsleden als wethouders) heerst het beeld dat er **geen ruimte voor extra wind-op-zee is**. Organisaties en partijen achter het klimaatakkoord zoals de S.E.R. verspreiden deze informatie nog steeds. Die klopt echter niet meer.

- Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving is er **voldoende ruimte** op zee voor minimaal **6.000 windturbines** van 10 MW. Dat is 60 GW. De nodige ruimte is 6000 vierkante kilometer (1 km^2 per molen). Dat is 10 % van de Noordzee.

- De toekomstige (2024) standaard[6] turbine is 15 MW en bezet een oppervlak van 1,4 km^2. Op 6000 km^2 passen dan 4285 molens met een productie van 4285 x 15 MW = 64 GW. Bij 5333 voltijdsuren is dat per jaar 5333*64 GW = 341 TWh. Dat is bijna drie keer de huidige jaarlijkse Nederlandse elektriciteitsbehoefte van120 TWh.

- Tussen de molens is ruimte voor **natuur en kleinschalige visvangst**. Pas bij grootschalige opwekking met wind-op-zee is er behoefte aan deze extra ruimte. Dus pas als de elektrificatie van de Nederlandse industrie en waterstofproductie op gang komen zonder concurrerende import van elektriciteit. T.z.t kan waterstof, zoals olie nu, geïmporteerd[7] worden met name uit landen met veel zonne-energie (die is in 2030 bij de huidige prijsontwikkeling veel goedkoper dan wind).

- Ook een duurzaam **energiesysteem zal internationaal zijn** en worden gedreven door kosten efficiëntie (dus import als dat goedkoper is). In dat geval verwacht men volgens het *internationale energie systeemscenario* van het Centrum voor Energiebesparing (CE) een eindbehoefte van **35 tot 40 GW.** Dat staat gelijk aan 6,25 % van de Noordzee

[4] www.regionale-energiestrategie.nl/vragen/vragen+-+klimaatakkoord/1879584.aspx
[5] www.regionale-energiestrategie.nl/documenten/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=1879583
[6] https://www.offshorewind.biz/2021/02/10/vestas-launches-15-mw-offshore-wind-turbine/
[7] https://hetnieuweproduceren.nu/saoedie-arabie-bouwt-groene-ammoniakfabriek/

bij de huidige technologie. Molens van 23 MW worden nog dit decennium verwacht en reduceren het benodigde oppervlak.

- Binnen de huidige ambitie van het klimaatakkoord en de routekaart wind-op-zee is afgesproken om in 2030 in totaal **11.5 GW** wind-op-zee te realiseren. De gebieden zijn hiervoor reeds aangewezen binnen het **nationaal waterplan**. Binnen deze gebieden is nog ruimte[8] voor een **additionele opwekkingscapaciteit** van naar schatting **5-6 GW**.

- In de kamerbrief [9] van 2018 over de "voortgang route kaart wind op zee 2030" scheef de minister: *"Op basis van de huidige beschikbare gegevens en omgang met de instandhoudingsdoelstellingen voor vogel- en zoogdiersoorten, die voortvloeien uit de **Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn** , vormt de instandhoudingsdoelstelling voor zeevogels de beperkende factor. Een voorwaarde om het aantal slachtoffers onder zeevogels te beperken is de toepassing van windturbines met een vermogen van **ten minste 10 MW**".* Deze 10 MW windturbines zijn zo hoog dat zeevogels hier onderdoor vliegen.

- In de kamerbrief[10] van april 2019 over de "voortgang route kaart wind-op-zee 2030" schreef de minister: *"Actualisatie van het Kader Ecologie en Cumulatie (KEC) laat zien dat de te verwachten effecten van windparken op de natuur na mitigatie geringer zijn dan voorheen werd gedacht. Nieuwe resultaten uit door mij gefinancierd ecologisch onderzoek hebben hieraan bijgedragen. Daarmee is de routekaart eenvoudiger binnen de grenzen van de Wet natuurbescherming te realiseren en is er **tevens ruimte voor eventuele verdere doorgroei** van windenergie op zee."* De inmiddels gewenste 10 MW molens zijn nu de standaard. Vanaf 2024 zal de standaard turbine 15 MW zijn en tegen het eind van het decennium verwacht men turbines van 23 MW.

- In **juni 2019** is het **klimaatakkoord** ondertekend. Dit akkoord is nog gebaseerd op het idee dat er geen verdere ruimte is voor wind-op-zee en dat wind-op-land noodzakelijk is. Dat idee wordt nog steeds sterk uitgedragen door het RES secretariaat en de partijen die bij het klimaatakkoord betrokken waren (natuur- en milieuorganisaties en lokale overheden).

- De minister heeft in 2020 het **Programma Energiehoofdstructuur** gestart dat onder meer tot doel heeft te onderzoeken of een **versnelling van de wind-op-zee ambitie** voor 2030 mogelijk is. Op basis van een eerste inventarisatie[11] komt men tot een extra potentie voor **10 GW** die **binnen de huidige zoekgebieden** op zee ontwikkeld kan worden. Daarmee komt er een totaal in zicht van 11,5 GW + 10 GW = **21,5 GW.** De

[8]https://windopzee.nl/
[9]https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33561-42.html
[10]https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2019/04/05/kamerbrief-over-de-voortgang-uitvoering-routekaart-windenergie-op-zee-2030/kamerbrief-over-de-voortgang-uitvoering-routekaart-windenergie-op-zee-2030.pdf
[11]https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/overige-projecten/programma-energiehoofdstructuur

minister heeft in een kamerbrief op 26 april 2021 aangegeven dat er in 2030 een extra vraag naar duurzame energie van tussen de 15 – 45 TWh verwacht wordt (maximum 10 GW capaciteit). Hij stelt voor dat hij die ruimte gaat inplannen.

- In 2027/28 worden ook, na 20 jaar levensduur, de eerste 4 windparken gemoderniseerd (kleine turbines vervangen door grote). Dit leidt tot een additionele capaciteit van **4 GW.** Deze staan dicht op de kust, dus de energietransportkosten zijn relatief laag (*Urgenda* rapport *2019 "het kan als je het wilt").* Daarmee komt de **totale ruimte** voor 2030 op **25,5 GW** wind-op-zee. Dit staat gelijk aan het totale Nederlandse elektriciteitsgebruik. Dit past dus allemaal al binnen de huidige windzoekgebieden.

Van overheidswebsite www.windopzee.nll

- Het bovenstaand plaatje laat zien dat er voldoende ruimte aanwezig is voor wind-op-zee. Die neemt in 2050 maximaal 10 % van de Noordzee in beslag. Het huidige ruimte-gebruik voor andere functies dan visserij is: **natuur** (20%), **defensie** (7%), **telecom** (6%), **scheepvaart** (6%) en **leidingen** (8%). Totaal is dit 47 %. Maar ook hier is sprake van meervoudig ruimtegebruik. In gebieden voor defensie, natuur en scheepvaart liggen ook leidingen en kabels bijvoorbeeld. Defensie en scheepvaart kunnen ook met natuur gecombineerd worden.

- Windparken zijn in eerste instantie bedoeld om energie op te wekken. Maar er kunnen – onder bepaalde voorwaarden – ook **andere activiteiten** plaatsvinden ('doorvaart en medegebruik'[12]). Hiervoor is meestal een vergunning nodig. Voor activiteiten die binnen windparken mogen plaatsvinden, is het relevant te weten welke delen van deze windparken daarvoor geschikt zijn. Dat zijn alle plekken buiten de ruimte die de windturbines en de net-op-zee-platforms innemen. Daarbij geldt volgens de Gedragscode voor veilig varen door windparken een aan te houden afstand van 50 meter rondom windturbines en 500 meter rondom het platform op zee. De ruimte in windparken, waar **geen andere activiteiten** mogen plaatsvinden, omvat in totaal 12 vierkante kilometer voor alle geplande windparken tot en met 2030. Dat is ongeveer 0,02 procent van de Nederlandse Noordzee. Bij 60 GW is dit dus ongeveer **0,1 procent**.
- **Ruimte tussen windturbines**. Het beleid voor meervoudig gebruik[13] van windparken op zee is nog in ontwikkeling. Windturbines staan ongeveer één kilometer van elkaar af; in de ruimte tussen die turbines zijn andere activiteiten mogelijk mits die verenigbaar zijn met het windpark. Naar de te stellen voorwaarden wordt onderzoek gedaan. Binnen 50 meter van de windturbine en 500 meter vanaf het platform op zee van het net op zee mogen geen vaartuigen of voorwerpen (zoals boeien) komen, om zo schade aan de windturbine, het platform of fundering te voorkomen. De rest van de ruimte is bruikbaar voor andere activiteiten. Bekijk hier een kort filmpje[14] over meervoudig gebruik van de Noordzee.

[12]https://windopzee.nl/onderwerpen-0/effect-op/activiteiten/
[13]https://windopzee.nl/onderwerpen-0/wind-zee/landingspagina-0/meervoudig-gebruik/
[14]https://www.youtube.com/watch?v=BCJ2JEn-8DU

4. Kosten wind op zee

Voor het beoordelen van kosten voor wind-op-zee in vergelijking met de kosten voor wind-op-land zijn de volgende kostenposten van belang:

A. De energie **productie kosten** (bouwen windturbines en onderhoud)

B. De kosten van het **net op zee** en aansluiting op het elektriciteitsnetwerk in Nederland.

C. De kosten van **transport verlies** door de langere afstand waarover de stroom vervoerd moet worden naar de gebruiker.

4.1. Productiekosten van wind-op-zee

- Wind-op-zee is inmiddels de **goedkoopste bron** van energie, goedkoper dan (nieuwe) kolen en gas en goedkoper dan wind-op-land.

  Frans Timmermans *"Opwekking van windenergie op zee is inmiddels goedkoper dan opwekking van fossiele energie uit kolen, olie en gas"* (Volkskrant, 19 november 2020).

  Volgens een rapport van de Nederlandse Vereniging voor Duurzame Energie (NVDE) is het huidige prijsverschil tussen wind-op-land en wind-op-zee gemiddeld **0,5 cent** per KWh in het voordeel van wind-op-zee. Dit verschil zal verder toenemen richting 2030 naar **1.5 cent** per KWh. De kostprijs van Wind-op-zee is dan naar schatting 3,5 cent, terwijl wind-op-land gemiddeld 5 cent zal kosten. Een verschil[15] van maar liefst 40 %.

- 1.5 cent **kostprijsverschil** per KWh betekent bijvoorbeeld alleen al voor de nog in te vullen wind-op-land ambitie binnen de RES (naar schatting 4,1 TWh) een kosten-besparing van 1,5 cent x 4.1 TWh x 20 jaar = **1,23 miljard Euro**. Dit is uiteraard een schatting die nader dient te worden onderzocht. Maar wind-op-zee lijkt zeker niet duurder dan wind-op-land. Een groot deel van het kostprijsverschil wordt door de overheid bijgelegd in het kader van de **SDE regeling**. Bij wind-op-zee zijn er wel de kosten van de kabels (netwerk) naar land, die hoger zijn dan voor wind-op-land (zie verder).

- Door volledig in te zetten op wind-op-zee en de ambitie zelfs nog te verhogen kan **verder schaalvoordeel** gehaald worden (turbines bouwen in serie) en kan de Nederlandse positie binnen deze opkomende **topsector** bovendien worden versterkt.

[15] https://windopzee.nl/

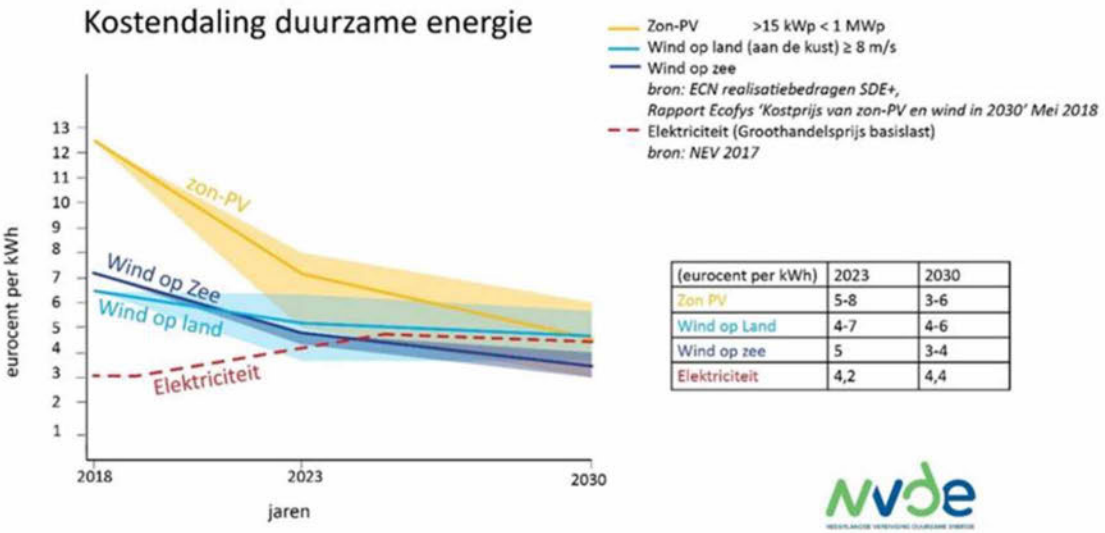

(eurocent per kWh)	2023	2030
Zon PV	5-8	3-6
Wind op Land	4-7	4-6
Wind op zee	5	3-4
Elektriciteit	4,2	4,4

Kosten wind-op-land

- De kosten voor wind-op-land zijn in 2030 tussen de 4 en 6 cent per KWh. Dit grote verschil (2 cent) heeft te maken met de locatie van de windturbines. De productiekosten in het diepe binnenland (zie kaartje hieronder, de donker blauwe gebieden) zijn 1,8 cent hoger dan die aan de kust. Dit gaat uit van windturbines van 230 meter hoog met een vermogen van 5,5 MW. Bij toepassing van lagere windturbines in het geval van wettelijke "hoogtebeperking" worden de kosten 2,4 cent hoger. Dit verschil wordt afgedekt door extra "SDE subsidie" betaald via een opslag op de energierekening voor consumenten en bedrijven. De onderstaande tabel geeft prijsgarantiebedragen. Daalt de marktprijs van stroom onder dit bedrag dan past de overheid het verschil bij.

Tabel 3-2: Basisbedragen voor Wind op land SDE++ 2020.

Categorie	Eenheid	Basisbedrag Hoogtebeperkt SDE++ 2020	Basisbedrag Regulier SDE++ 2020	Benodigde opslag voor hoogtebeperkt in SDE++ 2020
Wind op land, ≥ 8,50 m/s	[€/kWh]	0,048	0,042	0,006
Wind op land, ≥ 8,00 en < 8,50 m/s	[€/kWh]	0,051	0,045	0,006
Wind op land, ≥ 7,50 en < 8,00 m/s	[€/kWh]	0,055	0,048	0,007
Wind op land, ≥ 7,00 en < 7,50 m/s	[€/kWh]	0,058	0,052	0,006
Wind op land, ≥ 6,75 en < 7,00 m/s	[€/kWh]	0,062	0,056	0,006
Wind op land, < 6,75 m/s	[€/kWh]	0,066	0,060	0,006

Windsnelheid per gemeente SDE++ juli 2020

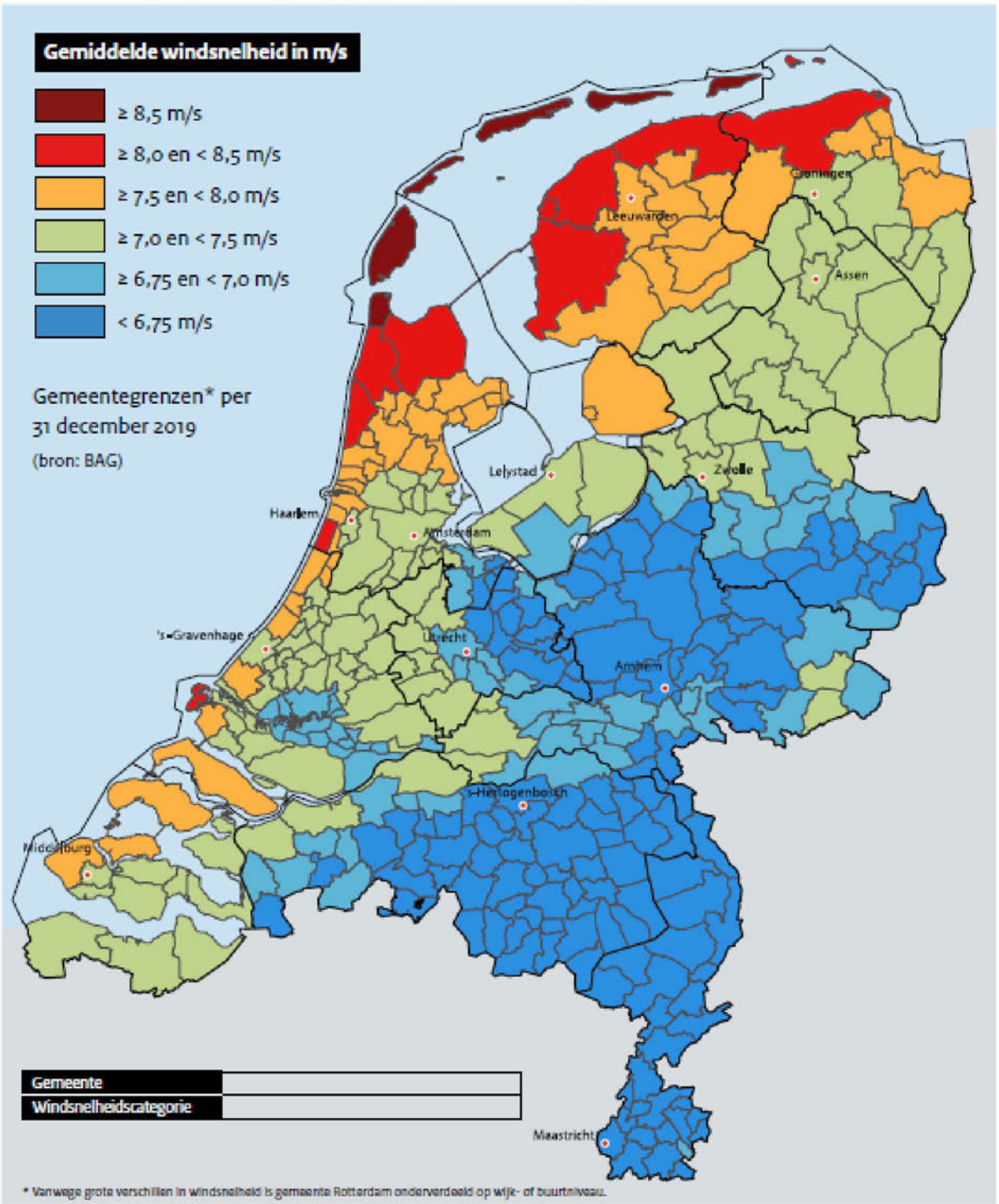

Onderwerp : SDE Windcategorie per gemeente
De gemiddelde windsnelheid (m/s) op 100 meter hoogte over de periode 2004 - 2013 per gemeente.

Datum: Juli 2020

Bron: **KNMI, CBS en RVO.nl**

4.2. Netwerk kosten wind-op-land versus wind-op-zee

- De **kosten van uitbreidingen en aanpassing van het netwerk** zijn zowel bij wind-op-land als bij wind-op-zee van toepassing.

Kosten net wind-op-zee

- Wind-op-zee zal het leeuwendeel van onze toekomstige elektriciteit opwekken. Elektrische warmtepompen zullen ons van warmte gaan voorzien. Ook de industrie en het vervoer(auto's) zullen op elektriciteit gaan draaien. Daartoe zal het hoofdkabelnet aanzienlijk moeten worden versterkt. De **kosten van deze versterking** zijn echter onafhankelijk van de feitelijke capaciteit van deze kabels omdat de kosten ervan voor het overgrote deel in de graafwerkzaamheden zitten. Dus zelfs al zou meer wind-op-zee tot zwaardere aanvoer kabels op land moeten leiden, dan zijn deze kosten marginaal omdat deze hoofdleidingen sowieso moeten worden aangepast.

- De kosten voor het aanleggen van een **netwerk op zee** zijn 1,4 cent per KWh voor de windparken tot en met 2023. Dit is voor een 4,5 GW capaciteit en een opbrengst van 18 TWh per jaar. Dit kost de Rijksoverheid 4 miljard euro.

- In de energieprijs van wind op zee wordt een additioneel tarief opgenomen voor de **realisatie van de infrastructuur** voor de aanlanding. Voor de routekaart Wind op Zee 2023 representeren de realisatie van de elektriciteitsinfrastructuur door TenneT **0,014 euro/kWh** geproduceerde stroom. Deze parken zijn al vergund en worden nu gebouwd of zijn al opgeleverd.
- Voor de realisatie van de routekaart Wind op Zee (WOZ) 2030 verwacht TenneT een investering van 6 miljard euro, dit is inclusief een transformator op zee van naar schatting 2 miljard euro om tot gelijkstroom transport te komen. TenneT verwacht een daling in investeringen per GW ten opzichte van de Routekaart 2023 naar **0,010 euro/kWh**. Ook TNO voorziet gebaseerd op haar interne 'TNO Transport Offshore Energy Tool' ook een daling naar 0,010 euro/kWh (CE Delft, 2020b). Alle nog te plannen wind parken gaan onder dit tarief vallen.

  https://www.topsectorenergie.nl/sites/default/files/uploads/20210226_RAP_CE_Delft_200379_Windenergie_voor_elektrificatie_DEF_202103.pdf

- Redenen waarom de kosten gedaald zijn ten opzichte van de routekaart 2023, terwijl tegelijkertijd de afstanden tot de kust vergroot zijn, is doordat de **afschrijvingstermijn** van het netwerk op zee van 20 jaar (de looptijd van een windpark vergunning) naar 40 jaar is gegaan. Ook het park zelf krijgt tegenwoordig een vergunning voor 25 jaar in plaats van 20 jaar. Daarnaast worden er kosten reducties in de aanleg en schaalvoordelen verwacht.

- De **Autoriteit Consument en Markt**, die de wettelijke afschrijftermijn bepaalt schreef[16] in 2016 op haar website: *Als er in de toekomst concrete plannen zijn om het net op zee langer dan 20 jaar te gebruiken, kan ACM de afschrijvingstermijn zo nodig verlengen bij een volgende reguleringsperiode.* Dat moment is nu dus aangebroken. De netwerkkabel infrastructuur op land wordt overigens over 50 jaar afgeschreven.

Kosten net wind-op-land

- Lokaal energie produceren kan leiden tot **lokale congestie** met name in de haarvaten van het net. Het net kan de elektriciteit niet afvoeren als de zon hard schijnt of de wind hard waait. Problemen ontstaan vooral in die gebieden die niet aan het Nederlandse hoofdnet liggen (grootste deel van Nederland, zie kaartje volgende pagina) Het te grote aanbod wordt snel problematisch.

  In Trouw zegt[17] netbeheerder Enexis: "Delen van het elektriciteitsnet Brabant en Limburg raken overbelast door wind- en zonnestroom."
  "Even wachten" zegt[18] netbeheerder Liander (Gelderland) "met elektriciteit opwekken". "We zitten vol."

[16] https://www.acm.nl/nl/publicaties/publicatie/15842/ACM-ondersteunt-duurzame-windenergie-op-zee
[17] https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/netbeheerder-delen-elektriciteitsnet-brabant-en-limburg-raken-vol-door-wind-en-zonnestroom~b72f5b47/
[18] https://www.omroepgelderland.nl/nieuws/6821961/Even-wachten-zegt-stroombedrijf-over-zonneparken-en-windmolens

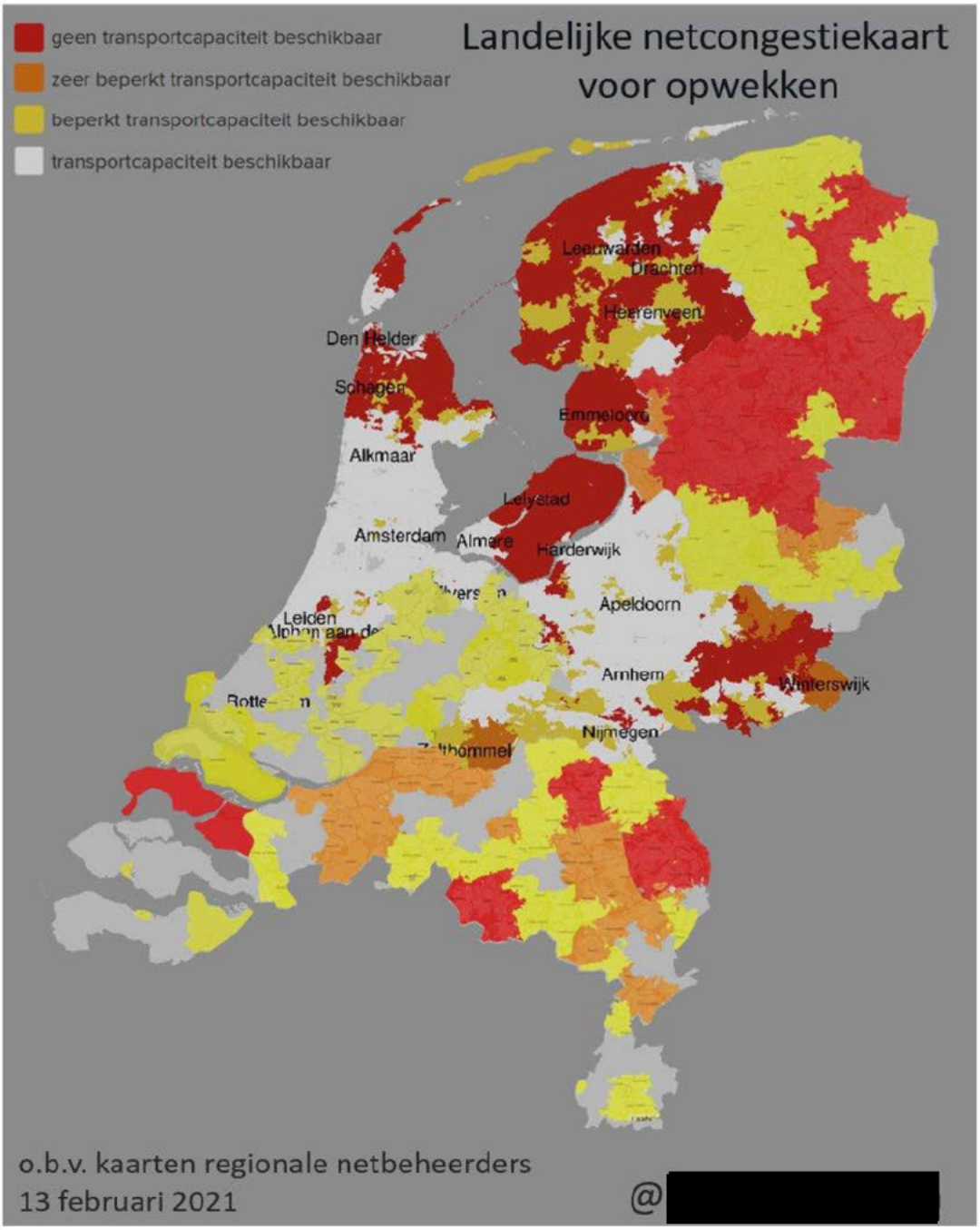

Voor de actuele kaart zie:
https://capaciteitskaart.netbeheernederland.nl/

- Het inpassen van de **opgave in het klimaatakkoord op land** , ofwel de RES, vraagt volgens de plannen van juni 2020 een investering van tenminste **2.4 miljard Euro** en een ruimte van 600 voetbalvelden. Dit zijn de toekomstige kosten voor een nog te realiseren ambitie van slechts **8 TWh**. Door het net efficiënter te benutten kan hierop, in het ideale plaatje, door alle stakeholders samen tot 60% worden bespaard (factsheet netwerkbedrijven). De kosten zijn dan nog steeds **1 miljard Euro**. De werkelijkheid zal in het midden liggen want er zal ook rekening gehouden moeten worden met andere ruimtelijke belangen, lokaal draagvlak en efficiëntieverlies voor producenten. Om de kosten van het net te beperken is een van de maatregelen bijvoorbeeld **aftopping van productie** zodat het net niet overbelast wordt. Dus als het

te hard waait bijvoorbeeld de windturbines deels stilzetten. Dit verlaagt de businesscase van de energieproducent en maakt wind-op-land relatief duurder.

- Er wordt gesteld dat **elektriciteit die lokaal wordt geproduceerd** niet hoeft te worden aangevoerd en dat de aanvoerkabels dus minder dik mogen zijn. De capaciteit van kabels is echter gebaseerd op de maximale stroomvraag op het moment dat er geen lokale productie is (geen zon en windstil). De landelijke transportcapaciteit om aan alle lokale vraag in Nederland te voldoen, ook zonder zon of wind, moet er dus sowieso zijn. Daar is ons huidige netwerk ook op ingericht. Opwek op centrale plekken en distributie tot in de haarvaten. Wind-op-zee past prima in dit concept.
- Een windmolen op land wordt voor een periode van 15 jaar (subsidie) gepland. Indien de turbine niet op het hoofdnet kan worden aangesloten dan dient vaak het net versterkt te worden. Deze kosten worden normaal over een periode van 50 jaar afgeschreven, dit terwijl het onzeker is of die verzwaring nog nodig is na 15 jaar. De private windmolen ondernemer zou de molen immers weer kunnen afbreken omdat er geen businesscase meer is na vervallen subsidie. De kosten van netverzwaring zijn echter met de lokale netwerkbeheerder, dat een overheidsbedrijf is.
- Bovenstaande laat zien dat de stelling dat wind-op-zee weliswaar goedkoper is in productie maar duurder in netwerkkosten **niet aangetoond is**. Zowel voor wind-op-land als wind-op-zee moeten inpassings- en aansluitkosten voor het elektriciteitsnetwerk worden gemaakt. Bij wind-op-land hangt het dus af van de locatie hoe hoog die kosten per KWh uitvallen. Om deze maatschappelijke kosten binnen de perken te houden zou het niet meer dan logisch zijn dat de overheid bepaalde gebieden uitstuit voor nieuw windturbines. Toch lijkt dit vreemd genoeg niet te gebeuren en draait de energieconsument op voor de kosten.

Gebruik beschikbare opwekcapaciteit vooral voor zon

- Binnen een optimaal **duurzaam energie systeem** dient er een balans te zijn tussen zon en wind. Gezien de enorme ambitie voor wind-op-zee dient de beschikbare netcapaciteit voor opwerk bij voorkeur gebruikt te worden voor zon. Zon dient met name opgewekt te worden daar waar overtallige opwek kan worden opgeslagen in (auto) batterijen en warmte voor huizen. Dus in bewoonde gebieden (= dak).

	Bestaand en pijplijn (op land), PBL 2019	*Nog in vullen op land PBL 2019*	*Zee Klimaat-akkoord*	*Extra opwek ambitie 2021*	*Kleinschalig Zon op dak*	*Totaal*	*Totaal Ideaal*
Wind	*21*	*4*	*49*	*45*	*0*		
Zon	*9*	*4*	*0*	*0*	*7*		

4.3. Kosten transport verlies

- Een punt van aandacht is nog het **stroomverlies door kabel weerstand.** Die wordt vaak als argument in de discussie aangehaald. Het zou goedkoper zijn om stroom vooral lokaal te produceren en gebruiken. Dan zou je weerstandsverliezen maximaal beperken.
- Het verlies is gemiddeld **12.5 % per 1000 km** voor wisselstroom en **4 % per 1000 km** voor gelijkstroom[19]. Vandaar dat men voor gelijkstroom kiest voor de windparken die verder van de kust komen te staan zoals "IJmuiden Ver".
- Van "IJmuiden Ver" is het 120 km naar land (Beverwijk). De transport verliezen zijn dan 0,48 % tot aanlanding. Verder transport binnen Nederland is dan per wisselstroom. De verliezen naar Amsterdam (30 km) zijn dan 0,38 %. In totaal is dit **0,86 % verlies**. Op een windstroom productieprijs van gemiddeld 3,5 cent (2030) is dit 0,03 cent. De prijs van wind-op-zee in Amsterdam zou dan 4,03 cent worden. Deze additionele kosten zijn dan ook geen reden als zodanig om energie lokaal te produceren.

- Kijkt men naar de kosten voor transport naar het binnenland (bijvoorbeeld de Achterhoek waar vele windmolens gepland staan). Dan komt men op een verlies van 2,5 % voor het deel Beverwijk – Winterswijk (200 km). Het zou de wind-op-zee stroomprijs voor Winterswijk verhogen van 3,5 cent per KWh naar 3,62 cent per KWH. Een voor de discussie niet relevant bedrag gezien de 40% goedkopere productiekosten van wind-op-zee. Bovendien ook wind-op-land stroom wordt niet altijd lokaal gebruikt.

4.4. Kosten wind-op-zee versus wind-op-land

Hierbij een samenvatting van de kosten voor productie, netwerk en transport voor wind-op-zee en wind-op-land (diverse locaties).

Kosten windenergie (2030) per KWh in euro cent

#		Productie	Netwerk	Transport	Totaal
1	Wind-op-zee (laag)	3	1	0,04	**4,14**
2	Wind-op-zee (medium)	3,5	1	0,08	**4,58**
2	Wind-op-zee (hoog)	4	1	0,12	**5,12**
3	Wind-op-land kust (tussen hoek van Holland en Bergen aan Zee)	4	0	0,08	**4,08**
3	Wind-op-land Noordkust	4	0,5*	0,08	**4,58**

[19]https://www.joostdevree.nl/shtmls/gelijkstroom.shtml

4	Wind-op-land Drenthe	5	1*	0	**6,0**
5	Wind-op-land Amsterdam	5,6	0	0	**5,6**
5	Wind-op-land Amersfoort / Leusden	5,8	0,5*	0	**6,3**
6	Wind-op-land Twente	5,8	0,5*	0	**6,2**
7	Wind-op-land Achterhoek	5,4	1*	0	**6,4**

*Schatting, afhankelijk van specifieke locatie

- Voor de **productie kosten** in 2030 is gebruik gemaakt van het NVDE rapport (zie 4A). De kosten van wind-op-land hangen nauw samen met de windsnelheid die aan kust aanmerkelijk hoger is dan in het binnenland. Op basis van de SDE subsidie tabel kan met stellen dat deze kosten in de Achterhoek 1,8 cent hoger zijn dan aan de kust (zie 4A).
- **Wind-op-land** aan de kust is het meest competitief. De locaties zijn echter alleen competitief indien ook de netwerk (aansluit)kosten binnen de perken blijven. Dit is het geval indien directe aansluiting op het hoofdnet kan plaatsvinden zoals bij de (voormalige) kolencentrales bij Geertruidenberg, Delfzijl, en de Maasvlakte of bij stedelijke gebieden zoals Den Helder (met grote vraag). Maar hier staan al veel windturbines en ook hier loopt het net daardoor tegen zijn maximale capaciteit aan (zie congestiekaartje onder 4B).
- In **Amsterdam** waait het matig. De productie kosten zijn daardoor **1 cent hoger** dan aan de kust. Daarnaast kunnen In Amsterdam turbines vanwege Schiphol niet hoger worden dan 150 meter en daardoor vallen de kosten nog eens **0,6 cent hoger** uit. In het IJmeer in Amsterdam geld geen hoogtebeperking maar daar zijn de kosten ook **0,6 cent hoger** vanwege complicaties met het bouwen van turbines in water. Al de hier genoemde extra productie kosten worden overigens gedekt door de overheid (via de Opslag Duurzame Energie belasting en SDE subsidie regeling). Omdat Amsterdam aan het hoofdnet ligt en zelf een hoge vraag naar stroom heeft zijn de netwerk / aansluitkosten en de transport kosten op 0 cent gesteld.
- In de **Achterhoek** waar turbines in de kleinere dorpen voorzien zijn en nu al congestie optreedt, zijn hoge investeringen nodig om de stroom af te voeren. Een windturbines produceert daar veel meer stroom dan lokaal nodig. Daarnaast waait het ook nog zeer matig in de Achterhoek. Dit is ook van toepassing voor de andere rurale randgebieden van Nederland.
- **Conclusie**: in alle blauwe en groene gebieden (kaartje links) is wind-op-land duurder dan wind-op-zee omdat het er niet hard waait. Dat betekent dat er alleen een business case is binnen de rode en oranje gebieden. Daarbinnen vallen dan weer de rode, oranje en gele congestie gebieden (rechts) af omdat ook daar wind-op-land zeer waarschijnlijk duurder is vanwege kosten van de netinpassing. Ook rondom Schiphol is wind-op-land duurder dan wind-op-zee vanwege hoogtebeperking. De enige gebieden waar wind-op-land op dit moment een kostenvoordeel heeft zijn dan ook beperkt tot de volgende: delen van **Walcheren**. Delen van **Goeree-Overflakkee**. De **kustlijn** tussen hoek van Holland en Bergen aan Zee. Ten zuiden van **Alkmaar** en rondom **Hoorn**.

Windsnelheid per gemeente SDE++ juli 2020

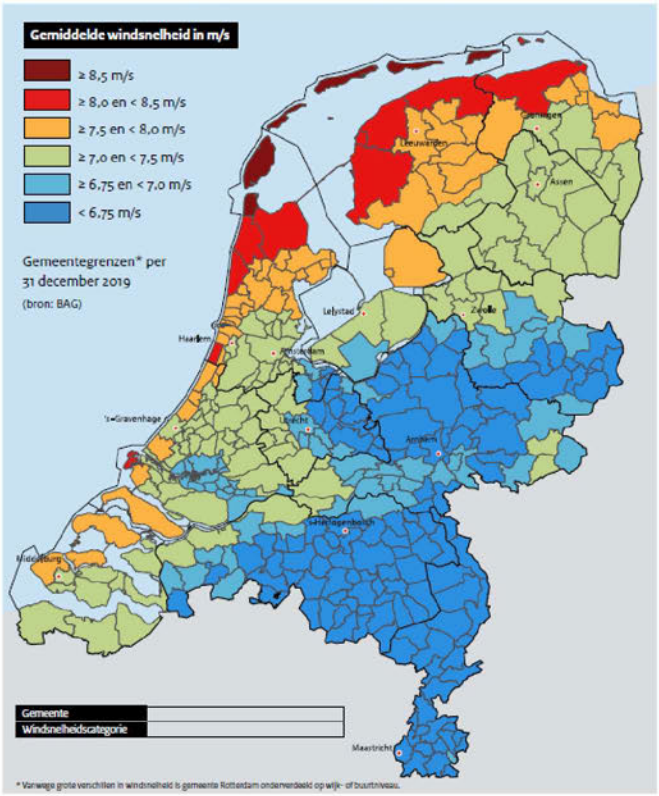

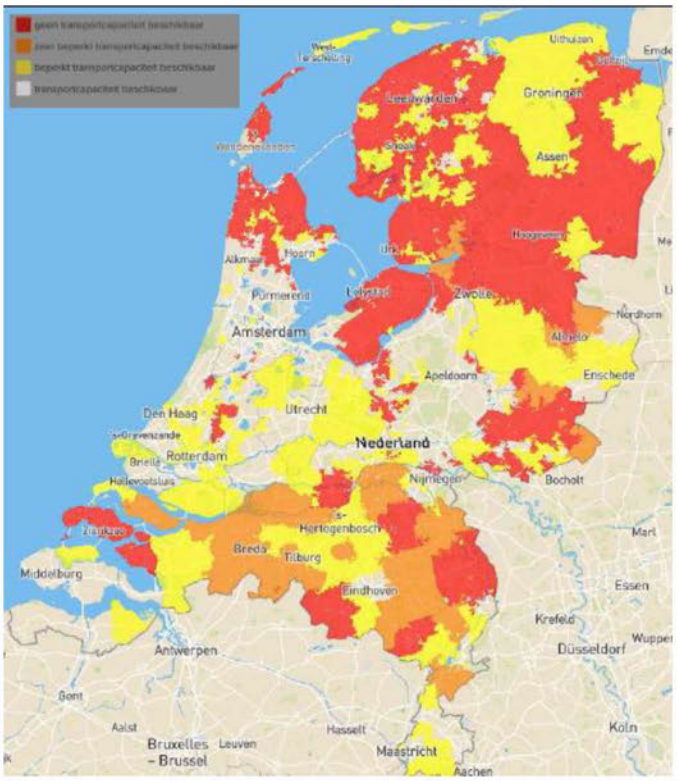

5. Impact op natuur en visserij

- Zowel **natuurorganisaties als vissers** (met hun politieke achterban) beweren dat er niet meer ruimte op zee is voor wind. Als alternatief pleiten vissers pleit daarom vaak voor kernenergie en natuur- en milieuorganisaties voor wind-op-land. Op zee blijkt echter dat **natuur** en **visserij** vooral elkaar in de weg zitten.
- De impact van windturbines op zee op **de natuur** is onderzocht door de Wageningen UR (Prof. dr. Han Lindeboom). De resultaten worden helder gepresenteerd in deze uitzending[20] van de Universiteit van Nederland.

  De resultaten zijn netto zeer positief op de natuur onder water, waaronder **een toename van de biomassa** (aantal dieren) met een factor 300. Daarnaast neemt het aantal soorten met 33 toe na de bouw van de windturbines. Tongen en schollen voeden zich in de windparken en zwemmen er vervolgens uit. Ze kunnen dan gevangen worden door vissers buiten die parken. Kabeljauwen blijven in de windparken. Bruinvissen worden aangetrokken door de grote hoeveelheden voedsel in de windparken en door de relatieve rust in het park (geen scheepsverkeer). Ook de **Noordzeekrab** gedijt goed en kan in de toekomst wellicht geoogst worden. Gedurende de bouwactiviteiten vermijden de zeehonden en bruinvissen de parken. Zij komen

[20] https://www.youtube.com/watch?v=5fODLiOEQ14

echter weer terug nadat de molens geplaatst zijn. Door nieuwe technieken kan deze overlast verminderd worden. Conclusie: **windmolens-op-zee zijn goed voor de onderwaternatuur**. In de toekomst kunnen er in de windparken mosselen en krab geteeld worden en kan er wellicht op kabeljauw worden gevist.

- **Greenpeace** schrijft op haar website[21]: "*Vaak wordt beweerd dat het bouwen van windmolens in zee schadelijk zou zijn voor vissen en vogels. In Nederland staan al twee windparken in zee, voor de kust van Egmond. Vanaf de bouw is er uitvoerig onderzoek[22] gedaan naar hoe vissen en vogels reageren op de bouw van de parken en het draaien van de molens daarna. Uit dat onderzoek blijkt [23] eerder een postief dan een negatief effect. Kabeljauw voelt zich thuis tussen de windmolens, andere vissen hebben er geen interesse in. Ze zwemmen er gewoon doorheen. Dat geldt ook voor zeehonden en bruinvissen. Bij de bouw van windmolens moeten er palen in de grond worden geheid wat in theorie schadelijk kan zijn voor bruinvissen die daar gevoelig voor zijn. In de praktijk blijkt echter niet dat bruinvissen hier last van hebben. Voor aanvang van het heien zijn bruinvissen al op grote afstand vanwege de bouwactiviteiten. Trekvogels hebben vrijwel geen last van windparken. Ze vliegen er omheen of overheen. Het komt nauwelijks voor dat vogels worden geraakt door wieken. Aalscholvers hebben baat bij windparken want voor hen is dit een ideale plek om hun verenpak te drogen.*"

- Bij de Universiteit van Nederland meldt de Prof. dr. Han Lindeboom in een video[24] verder nog het volgende. Meeuwen en sterns hebben geen last van windparken. Duikers en zee-eenden wennen aan parken. Op zee valt het aantal vogels dat door windmolens geraakt wordt mee. Relatief vliegen er op land naar schatting twee keer zoveel vogels tegen de wieken als op zee. De enige vogel die niet van de windmolenparken houdt zijn de **jan-van-genten**. Die mijden de parken omdat hun jachttechnieken worden verstoord door de draaiende wieken. Jan-van-genten zijn geen bedreigde diersoort. Ze komen over de hele wereld voor. Ze komen niet verder dan 200 km van de kust. Windmolen parken kunnen dan ook het beste geplaatst worden op locaties waar relatief weinig jan-van-genten voorkomen zoals in het noordelijke deel van de Nederlandse Noordzee.

- Voor het **Noordzeeakkoord** (2020) was slechts 0.3 % van de Noordzee beschermd natuurgebied[25]. In het kader van het Noordzee Akkoord is dit **12,5 % in 2030** geworden. De natuurorganisaties hadden een groter deel gewild. Ook is afgesproken dat natuurversterkend bouwen het uitgangspunt wordt bij de aanleg van de windmolenparken en alle infrastructuur op de Noordzee. Negatieve gevolgen bijvoorbeeld voor zeevogels worden zoveel mogelijk beperkt. De groei van duurzame energie vindt plaats met respect voor natuur en binnen de ecologische draagkracht

[21] https://www.greenpeace.org/nl/klimaatverandering/479/als-je-dit-leest-twijfel-je-nooit-meer-aan-windmolens/
[22] https://www.buwa.nl/fileadmin/buwa_upload/Bureau_Waardenburg_rapporten/06-466_BW_research_OWEZ_cumulative_effects-web.pdf
[23] https://www.nemokennislink.nl/publicaties/windpark-hindert-natuur-niet/
[24] https://www.youtube.com/watch?v=5fODLiOEQ14
[25] https://www.noordzee.nl/beschermde-gebieden/

van de Noordzee (persbericht[26] natuur- en milieuorganisaties na tekenen Noordzeeakkoord).

- Dat niet de hele **visserij sector** het akkoord ondersteunt lijkt dan ook met name te maken te hebben met de sterk vergrote rol van natuur t.o.v. visserij op de Noordzee. De natuurorganisaties en de vissers lijken hun instemming met meer **windmolens als onderhandelingsruimte** in te zetten om hun eigen doel te maximaliseren. Zij onderhandelen immers niet met elkaar maar met de overheid en die staat primair voor de energietransitie. Die moet je dan ook op dat punt onder druk zetten om je doel te bereiken: *"wij stemmen alleen in met meer wind indien we meer ruimte voor natuur / visserij krijgen"*. Het werkelijke belangen- en ruimteconflict zit echter niet bij wind (dat juist goed samen kan gaan met zowel natuur als visserij) maar tussen natuur en visserij.

- Het jaarlijkse **verlies aan inkomsten voor de Nederlandse visserij** in 2030 door het verlies aan visgronden voor alle dan geplande windparken (11,5 GW = 2,4 % van de Noordzee) is 1,5 miljoen euro per jaar. Dat is net zoveel als de opbrengst van 1 windmolen van 9 MW. Dus windparken leveren 11.500 MW / 9 MW = **1277 keer zoveel** per vierkante kilometer op voor de Nederlandse economie als visserij. Daarnaast zijn ze gunstiger voor de onderwaternatuur, dienen ze als kraamkamers voor vis en kan er in de toekomst ook kleinschalige visserij plaatsvinden met aangepaste vistechnieken. Bovendien zijn de vissers in het kader van het Noordzee akkoord met 120 miljoen euro gecompenseerd[27] voor het (toekomstig) verlies aan visgronden.

- Op de vraag waarom er niet gekozen is binnen het klimaatakkoord om alle nieuwe wind op zee te zetten antwoorden de **SER en de RES op hun** website [28] dat dat niet kan vanwege andere belangen in de Noordzee waaronder visserij. Ook wordt nog genoemd dat er ook **ruimte moet zijn voor natuur**. Maar niet dat de ruimte voor windparken ten kosten gaat van de vissers (en ook niet van de natuur) en ook niet dat windparken beter zijn voor de natuur dan visserijgronden. Met elke nieuwe windmolen gaat de natuur er op vooruit! Daarnaast staat er als reden dat er wind-op-land moet komen (en niet op zee) omdat het een van de goedkoopste vormen van duurzame energie is. Er staat helaas niet bij dat wind-op-zee nog goedkoper is (...).

- De bewering van de SER (op haar website onder klimaatakkoord), van de RES (op haar website), van de Volkskrant (7 januari 2021) en van andere media dat er **geen voldoende ruimte op zee** zou zijn is dan ook onjuist en onbegrijpelijk. Vooral gezien het belang van het zoeken naar een **maatschappelijk draagvlak** voor de energietransitie en een eerlijke discussie (belangenafweging) hierover.

---

[26] https://www.noordzee.nl/natuur-en-milieuorganisaties-steunen-noordzeeakkoord/
[27] https://windopzee.nl/onderwerpen-0/effect-op/activiteiten/visserij/
[28] https://www.klimaatakkoord.nl/elektriciteit/vraag-en-antwoord/waarom-is-windenergie-op-land-nodig-kunnen-we-niet-alles-op-zee-doen

- Een verzoek om verheldering van Windalarm bij het RES-secretariaat heeft geleid tot een factsheet van het ministerie van EZK die bovenstaande punten bevestigt (er waren ecologische beperkingen maar nu niet meer (...). Zie hiervoor ons position paper *"Klimaatakkoord wind-op-land doelstelling al gehaald".*

6. Inpassing additionele wind-op-zee ambitie

- We hebben momenteel een **internationaal elektriciteitsysteem**. Elektriciteit wordt uitgewisseld met bijvoorbeeld Duitsland, Frankrijk, Denemarken en Noorwegen. Ons systeem gaat daarnaast uit van **centrale opwek** op bepaalde punten. De drie nog in bedrijf zijnde kolencentrales staan alle aan de kust (Eemshaven, Maasvlakte, Raamsdonkveer). Het elektriciteitsnetwerk is daarom onder andere gericht op het **transporteren van grote hoeveelheden elektriciteit** vanuit de kust en vanuit Duitsland en België naar de rest van het land. Onlangs zijn extra stroomkabels gerealiseerd met Denemarken en Duitsland. Met het Groot Brittannië zijn daarover gesprekken gaande.
- Op haar website noemt **TenneT**, op basis van een eerste quick scan (2017), dat **3 GW** extra wind-op-zee kan worden ingepast in het bestaande net. Dit is dus bovenop de al geplande **11.5 GW** (2030). In totaal dus 11.5 GW + 3 GW = **14,5 GW**. Het lijkt dat het bij deze quickscan gebleven is terwijl (kosten van) aanlanding en inpassing van wind-op-zee essentiële informatie zou zijn geweest voor het maken van een keuze voor wind-op-land of wind-op-zee in het kader van het Klimaatakkoord (2019).
- Het subprogramma **Verkenning Aanlanding Wind op Zee (VAWOZ)** in het kader van het Programma Energiehoofdstructuur[29] heeft recent (december 2020) geconstateerd dat, op basis van een eerste snelle analyse, in totaal **21,5 GW wind-op-zee zonder substantiële investeringen** in het elektriciteitsnet kan worden opgenomen. Dat is dus substantieel meer dan de quickscan van TenneT in 2017. Dit wordt momenteel nader uitgewerkt.
- VAWOZ doet een interessante constatering. Het probleem met wind-op-zee is niet beperkte opwekcapaciteit, noch beperkte aanlandcapaciteit, maar onvoldoende **vraag naar deze duurzame elektriciteit** . Maximaal **4-6 GW extra** duurzame wind-op-zee (elektriciteit) kan aan het net worden toegevoegd vanuit een vraagperspectief bovenop de geplande doelstellingen (land en zee, zon en wind) voor duurzame energie binnen het klimaatakkoord (84 TWh). Dit punt werd onlangs nog duidelijk bij de wet op het opschalen van de wind-op-zee ambitie door de uitspraak[30] van Groen-Links kamerlid van der Lee (2 februari 2021).

  "*Op zich staan wij daar positief tegenover. We hadden wel aarzelingen bij de vraag of je al zo snel moet gaan veilen. Er zijn namelijk best wel wat zorgen of er wel voldoende vraag zal zijn naar de elektriciteit die door wind op zee geproduceerd gaat worden.*"
- Ontwikkeling van meer Wind-op-Zee dan de 11,5 GW + 4 tot 6 GW is daarom alleen zinnig indien de **vraag naar elektriciteit stijgt** (datacentra en elektrificatie van verkeer, industrie en verwarming). Of indien de extra elektriciteit wordt **omgezet in waterstof** (wat pas een grootschalige optie is op de middellange termijn vanwege nu nog hoge

[29] https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/overige-projecten/programma-energiehoofdstructuur
[30] https://www.itarch.nl/megaturbinesGein/uittreksel_kamercommissie.pdf

kosten) of indien een deel van de huidige duurzame elektriciteitsdoelstellingen voor wind-op-land naar zee wordt verplaatst.

- Dit betekent dat niet het aanbod van duurzame stroom een probleem is (die kan onbeperkt worden opgewekt tegen dalende kosten) maar de vraag naar stroom als zodanig. Dus door de **wind-op-land ambitie te vervangen** door een extra wind-op-zee ambitie is er **niet minder duurzame stoom beschikbaar** en loopt de energietransitie als geheel geen vertraging op. Het is niet "en wind-op-land en wind-op-zee" maar "of wind-op-land of wind-op-zee". Het zijn communicerende vaten! **De politiek kan hier dus kiezen.** Alle nog niet gerealiseerde wind-op-land kan daarom naar zee zonder enige consequentie voor de toekomstige duurzame energieopwek als eindresultaat.

7. Van wind-op-land naar wind-op-zee

- Gezien het bovenstaande dient de nog te vergunnen wind-op-land ambitie te worden **overgeheveld** naar wind-op-zee. Deze naar schatting **1,2 GW** (300 landwindturbines van 4 MW) wind-op-land kan vervangen worden door een extra wind-op-zee ambitie van **1 GW** (100 zeewindturbines van 10 MW). Een turbine met een zelfde vermogen levert op zee meer op omdat hij meer uren kan draaien. Bovendien worden de turbines hoger. Dit vergt een additionele ruimte op zee van slechts **100 km²** (10km x 10km), minder dan helft van de oppervlakte van Amsterdam (220 km²). Het Nederlandse deel van de Noordzee is 1,5 keer zo groot als het Nederlandse vasteland. Voor de Amsterdamse ambitie van 50 MW zijn dit **5 windturbines op zee** waarvoor een oppervlakte van 3 vierkante kilometer nodig is. In 2024 produceren moderne windturbines 15 MW (en naar verwachting 23 MW tegen het eind van het decennium) en hebben relatief een hogere opbrengst waardoor de benodigde ruimte op zee nog minder is en slechts **3 turbines** nodig zijn voor de hele Amsterdamse ambitie.
- Om ook binnen **wind-op-zee burgerparticipatie** te faciliteren is er op 2 februari een Tweede Kamer motie[31] van PvdA en CDA aangenomen dat projecten waar inwoners (coöperaties) bij betrokken zijn een hogere prioriteit krijgen binnen het tender proces. Dit biedt potentie voor de huidige Amsterdamse energiecoöperaties zoals Amsterdam Energie, Zuiderwind en de Windvogel te investeren in een Amsterdams windturbine-park op zee. Uiteraard zal Windalarm dit van harte ondersteunen en haar achterban oproepen deel te nemen. Een eerste (algemeen) kennismakingsgesprek met de Amsterdamse windcoöperaties heeft al plaatsgevonden.
- Recente beleidskaders, waaronder de **Nationale Omgevingsvisie (NOVI)**, ondersteunen een **beleidswijziging** van wind-op-land naar wind-op-zee.
- Gezien de weerstand rondom windenergie op land, de overlast die deze veroorzaakt en de moeilijke ruimtelijke inpassing in Nederland dient onderzocht te worden of ook (een deel van) de **windturbines in de pijplijn** kunnen worden overgeheveld naar zee. Er dient hier een integrale maatschappelijke afweging gemaakt te worden.

[31] https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=705e8858-0f2f-474a-b712-c59c40536c23&title=Motie%20van%20de%20leden%20Agnes%20Mulder%20en%20Moorlag%20over%20burgerparticipatie%20bij%20windparken%20op%20zee.pdf

- Wij verzoeken de Tweede Kamer om de taakstelling van het **Programma Energiehoofdstructuur te verbreden** en bovenstaande opties op korte termijn te verkennen zodat deze informatie ingebracht kan worden binnen de onderhandelingen voor het komend coalitieakkoord.
- Op 9 mei 2021 stelde de heer Harm Jeeninga, Director Market bij **TNO Energie Transitie**, op een expert meeting van de gemeente Doetinchem, dat je de wind-op-land ambitie net zo goed op zee kunt doen. Dat is zelfs beter voor de effectiviteit van het energiesysteem. Hij pleit vanuit energiesysteemefficiëntie voor wind-op-zee en zon-op-dak. Zie annex 2 voor complete uitspraak en link naar de video.
- De verkiezingsprogramma's[32] van bijna alle **politieke partijen** pleiten **voor (meer) wind-op-zee** en geen verdere groei voor wind-op-land na halen van de huidige klimaatakkoorddoelstellingen. GroenLinks pleit zelfs voor een verhoging tot **23 GW** in 2030. Geen enkele partij noemt nog expliciet wind-op-land in haar verkiezingsprogramma.
    - Wij hopen op een **politieke herbezinning** en willen afsluiten met de woorden van Pieter Omtzigt (Volkskrant, 9 november 2020): *"Naast regeerakkoorden zijn er 'maatschappelijke akkoorden' gekomen, zoals het klimaatakkoord. Nieuwe regelingen worden achter een onderhandeltafel bedacht. Daar zijn per definitie maar een aantal partijen aanwezig, om de onderhandelingen overzichtelijk te houden. Vervolgens wordt de uitkomst van deze onderhandelingen in politiek beton gegoten."*

Voor vragen of suggesties

[redacted]@windalarm.org

[32] https://netvouz.com/koks/folder/4971429858541720776/pers+en+wetenschap+VERKIEZINGSPROGRAMMAS

Annex 1. Toelichtingsbrief Ministerie van EZK

De volgende toelichtingsbrief van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (markeringen in geel door Windalarm) is gepubliceerd op de website van het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NPRES).

Onderbouwing gemaakte keuzes in het Klimaatakkoord rond wind en zon
Ministerie van EZK, januari 2021

1. Klimaatakkoord en 84 TWh grootschalige hernieuwbare elektriciteit in 2030

- In het Klimaatakkoord is een doelstelling opgenomen voor hernieuwbare elektriciteit van 84 TWh. Die valt uiteen in 49 TWh wind op zee en tenminste 35 TWh hernieuwbaar op land. Het merendeel van de groene elektriciteit in 2030 komt dus van windmolens op zee;
- De doelstelling van tenminste 35 TWh is niet verder uitgesplitst in wind of zon. Die keuze is aan de provincies en gemeenten uit de 30 RES regio's.;
- Het totaal van 84 TWh is gebaseerd op de benodigde reductiedoelstelling van CO_2. Het kabinet heeft in het regeerakkoord bepaald dat Nederland in 2030 49% CO_2[33] dient te reduceren ten opzichte van 1990.
- In 1990 was de totale uitstoot aan broeikasgassen in Nederland ongeveer 228 miljoen ton CO_2 equivalenten[34] (228 megaton, afgekort Mton). In 2030 moet die uitstoot 49% lager zijn, dus 116 Mton. Zonder het Klimaatakkoord zou de uitstoot in 2030 op 165 Mton uitkomen. Het Klimaatakkoord moet dus zorgen voor nog eens 49 Mton minder broeikasgassen in het jaar 2030.
- In het Klimaatakkoord is een verdeling opgenomen over de sectoren. Voor de sector elektriciteit is de opgave 20,2 Mton CO_2. Deze verdeling is gebaseerd op een rapport van PBL uit 2018, waarbij is uitgegaan van een kosteneffectieve invulling van de opgave die tevens passend is bij de lange termijn opgave (Link naar Kamerbrief).
- Uitgangspunt voor het Klimaatakkoord was dat met het nemen van maatregelen in Nederland, dit niet tot een extra CO2-uitstoot zou leiden in de rest van de Europese Unie zou leiden. Dit betekende onder andere dat de elektriciteitsproductie die mogelijk weg zou vallen door het verbod op het gebruik van kolen, moest worden vervangen door hernieuwbare opwek. Daarnaast moest er rekening worden gehouden met de extra elektriciteitsvraag vanuit de andere sectoren. Dit resulteerde in een opgave van grofweg 90 TWh hernieuwbare elektriciteit. Daarbij was de verwachting dat circa 7 TWh zou worden ingevuld met kleinschalig zon-PV[35], waarmee 84 TWh aan meer grootschalige hernieuwbare elektriciteitsproductie resteerde.

---

[33] De doelstelling van 49% is opgenomen in het regeerakkoord en in de Klimaatwet. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) concludeert dat het Nederlandse doel van 49% reductie in 2030 passen bij het beperken van de mondiale opwarming tot 2°C in 2050 (Analyse Regeerakkoord Rutte-III: Effecten op klimaat en energie, 30 oktober 2017).
[34] Niet alleen CO_2 draagt bij aan het broeikaseffect. De uitstoot van het totaal aan broeikasgassen waaronder bijvoorbeeld ook Methaan is daarom teruggebracht tot "CO_2-equivalenten".
[35] Kleinschalig zon-pv zijn installaties met een piekvermogen van minder dan 15 kW die op daken van huizen liggen en onder de salderingsregeling vallen (bij een vermogen van 300Wp van 1 paneel betekent dit dat de grens momenteel ligt bij 50 panelen). Bewoners mogen hun opgewekte elektriciteit aftrekken van hun huishoudelijk gebruik. Hieruit volgt

- Met 84 TWh hernieuwbare elektriciteit in 2030 voldoen we nog niet aan de doelen uit de Klimaatwet. Daarin is immers een doel van 95% CO2 reductie in 2050 opgenomen. Met 84 TWh hernieuwbare elektriciteit in 2030 zal onze elektriciteitsvoorziening voor ongeveer 70% bestaan uit hernieuwbare bronnen. Maar we gebruiken meer energie dan elektriciteit en de verwachting is ook dat het gebruik van elektriciteit in de gebouwde omgeving, industrie en mobiliteit zal groeien. Dit betekent ook dat na 2030 er sprake zal zijn van groei van de benodigde hernieuwbare elektriciteit. Hoe hoog dit moet zijn en wat dat eventueel betekent voor een verdere groei van wind en zon op zee en op land, is nog geen besluit genomen.

2. Toelichting op aandeel windenergie op zee

- Windenergie op zee: in de routekaart 2030 voor wind op zee staat beschreven dat er in 2030 in totaal 11,5 GW wind op zee moet zijn gerealiseerd:

  - Het regeerakkoord vormt de basis voor deze routekaart. Hierin staat dat met windenergie op zee een extra reductie van de CO_2-uitstoot gerealiseerd dient te worden van 4 megaton (dit is ten opzichte van het basis-pad uit de Nationale Energieverkenning 2016).
  - Deze 4 Mton vertaalt zich in een totale omvang van de windparken op zee van circa 11,5 gigawatt (GW) in 2030. Voor windenergie op zee gaat het Planbureau voor de Leefomgeving uit van 9,4 GW in 2030 (NEV 2016-scenario vastgesteld en voorgenomen beleid). Een uitstootreductie van 4,0 megaton CO_2 is equivalent aan 2,1 GW extra windenergie op zee daar bovenop. Zie "Nationale kosten Energietransitie in 2030", Planbureau voor de Leefomgeving, 3 april 2017. Totaal dus 2,1GW + 9,4GW = 11,5GW.
  - Rekening houdend met de ten tijde van de routekaart windenergie op zee 2030 al bestaande windparken (circa 1 GW) en de te realiseren windparken uit de toe bestaande routekaart windenergie op zee tot en met 2023 (circa 3,5 GW), betekent dit dat er tussen 2024 en 2030 windparken bij moeten komen met een gezamenlijk vermogen van circa 7 GW.
  - De locaties van deze windparken op zee zijn reeds gereserveerd in het nationaal waterplan.
  - Belangrijk is dat de routekaart concreet tenders en windparken benoemt met een totaal vermogen van 10,6 GW. De benodigde 7 GW bovenop bestaande routekaarten en windparken kon niet gerealiseerd worden vanwege ecologische beperkingen (zie pagina 7 van de routekaart).
  - Om verdere doorgroei van windenergie op zee mogelijk te maken bovenop de 11,5 GW, werd nader ecologisch onderzoek aangekondigd. Op basis van dit onderzoek bleek in 2019 (p.11 bovenaan) dat de genoemde 11,5 GW toch past binnen de instandhoudingsdoelen van natuur en ecologie.

- In het Klimaatakkoord is de bovenbeschreven 11,5 GW opgenomen als doel. Dat komt overeen met de 49% CO_2 reductiedoelstelling. Gegeven de door PBL destijds gehanteerde

---

automatisch dat grootschalige opwek via zon-pv een minimaal piekvermogen heeft van 15kW. Dit is ook een eis vanuit de Subsidieregeling Duurzame Energie++ (SDE++).

aanname van 4.300 vollasturen[36] correspondeert 11,5 GW met 49 TWh aan opgewekte elektriciteit.

- Ook is in het Klimaatakkoord overeengekomen om extra windenergie op zee te onderzoeken en te realiseren, als de vraag naar hernieuwbaar geproduceerde elektriciteit aantoonbaar toeneemt. Er is een Noordzee-overleg onder leiding van een onafhankelijk voorzitter gestart, om afspraken te maken over deze verdere groei.

- Momenteel worden er plannen ontwikkeld voor meer windenergie op zee, zowel tot 2030 als daarna.

  - Meer windenergie op zee om 49 TWh te halen. Op basis van een meer voorspelling van de daadwerkelijke productie van de geplande windparken tot 2030 is duidelijk geworden dat de geplande uitrol van de routekaart windenergie op zee 2030 onvoldoende is om de beoogde 49 TWh in 2030 te realiseren. Er zou 700MW aan extra windcapaciteit nodig zijn om zeker te zijn dat de doelstelling uit het Klimaatakkoord gehaald wordt. Dit is per brief gemeld aan de Tweede Kamer (p.10 bovenaan).

  - Meer windenergie op zee om 55% CO_2 reductie in 2030 te halen. De Europese Commissie en het Europese Parlement hebben zich uitgesproken voor een ambitieuzere CO_2-reductiedoelstelling in 2030. Als gevolg hiervan kunnen ook nog extra windparken voor of in 2030 nodig zijn. In het Klimaatakkoord is hierover afgesproken dat bij het realiseren van extra windparken voor 2030 recht wordt gedaan aan de juiste balans van belangen en er voldoende ecologische ruimte moet zijn. Het daadwerkelijke besluit over waar en wanneer extra windparken komen, zal- na overleg met belanghebbenden (waaronder het Noordzeeoverleg)- worden genomen als duidelijker is hoe groot de extra opgave in 2030 is en een integrale afweging kan worden gemaakt. Dit zal niet meer in deze kabinetsperiode plaatsvinden. Een Studiegroep Klimaatopgave Green Deal brengt hierover dit voorjaar een advies uit. In het Klimaatakkoord is in beeld gebracht dat voor een 55% scenario ca. 120 TWh aan hernieuwbare elektriciteit dient te worden gerealiseerd.

  - Meer windenergie om klimaatdoelen voor 2050 te halen. In het Programma Noordzee 2022-2027 zal het kabinet, conform de afspraken in het Noordzeeakkoord, 20 tot 40 GW aan nieuwe gebieden voor windenergie op zee aanwijzen. Hierbij wordt uitgegaan van 27 GW, hetgeen is gebaseerd op de scenario's en toekomstpaden uit de Noordzee Energie Outlook. 27 GW is immers het minimum dat- aanvullend op de circa 11,5 GW uit de huidige routekaart windenergie op zee 2030- nodig is om tot 38 GW te komen, wat volgens deze scenario's in 2050 minimaal nodig is.

---

[36] De term vollasturen behoeft enige toelichting. Dit is een eenheid voor de effectieve (jaar)opbrengst van een energiebron met een wisselend vermogen (zoals zonnepanelen en windmolens). Het aantal vollasturen kan worden gezien als de tijdsduur waarin de energiebron effectief op vol vermogen energie heeft geproduceerd. Het aantal vollasturen wordt berekend door het aantal jaaruren (24*365) te vermenigvuldigen met de productiefactor/rendement van de energie installatie. Voorbeeld: een windmolen met een productiefactor van 35% (wat op land momenteel normaal is), leidt tot 0,35*8.760= 3.066 vollasturen. Het vermenigvuldigen van het vermogen van de turbine met het aantal vollasturen levert vervolgens de jaarproductie. Indien de genoemde windmolen een vermogen heeft van 4 MW, levert deze windmolen op jaarbasis 4*3.066=12.264 MWh. Oftewel 0,012 TWh.

3. Toelichting op aandeel hernieuwbaar op land

In het Klimaatakkoord is overeen gekomen om in 2030 35 TWh aan grootschalige elektriciteit op te wekken. De onderbouwing van de 35 TWh is als volgt:

- Met de invulling van een groot deel van de opgave met extra wind op zee en de hiervoor geschetste beperkingen t.a.v. ecologie op de Noordzee, resteerde nog een aanvullende opgave om in 2030 49% minder uit te stoten. Daarnaast hebben veel gemeenten en provincies beleid vastgelegd om bij te dragen aan het oplossen van de klimaatopgave. Een manier om dat te doen is via wind en zon op land, zowel met kleinschalige opwek als de meer grootschalige opwek.
- Grootschalig wil zeggen wind en zon met een piekvermogen van tenminste 15 kW. Hieronder vallen dus niet de panelen die op daken van burgers liggen. Door het PBL werd ten tijde van het Klimaatakkoord uitgegaan van een productie uit deze kleinschalige zon op dak van 7 TWh in 2030. Dit is een raming die mede afhankelijk is van de mate waarin burgers investeren in zonnepanelen. Indien de groei harder gaat dan PBL heeft verondersteld, mogen regio's het surplus meetellen bij de RES'en, indien besloten wordt tot een extra opgave bovenop de 35 TWh. De onderbouwing hiervan is gelegen in de constatering dat opwek via salderen duurder is dan via grootschalige wind/zon dat bekostigd wordt via de SDE++ regeling.
- De 35 TWh hoeven niet gerealiseerd te worden met allemaal nieuwe windturbines en zonneparken. Ook voor het Klimaatakkoord waren er doelen voor wind op land (6.000MW in 2020) en werd de realisatie van zon-pv financieel ondersteund met de SDE+. Door het NPRES is recent de huidige realisatie en pijplijn in kaart gebracht. Per 01-01-2020 is inmiddels voor ca. 9,9 TWh aan productie van hernieuwbare elektriciteit gerealiseerd. Het grootste deel hiervan is productie uit wind op land, nl. ca. 7,4 TWh en de rest is productie uit grootschalige zon-pv, nl. ca. 2,5 TWh. Daarnaast is- kijkend naar alle in voorbereiding zijnde projecten met subsidiebeschikking voor SDE+- de verwachting dat er in de komende jaren nog voor ca. 16,9 TWh bij gaat komen (pijplijn). Hiervan is naar schatting ca. 11,0 TWh uit wind op land en ca. 5,9 TWh uit grootschalige zon-pv. Huidig en pijplijn samen komen dan uit op ca. 26,8 TWh, waarvan 8,4 TWh zon-pv en 18,4 TWh wind op land. Dit betekent dat de resterende opgave circa 8 TWh bedraagt (bron: factsheet).
- 8 TWh komt overeen met (uitgaande van 950 vollasturen voor zon en een gemiddelde van 3350 voor wind (PBL advies basisbedragen SDE++ 2020):
  - Bij 100% wind: 597 turbines van 4 MW
  - Bij 100% zon: 8,4 GW (6.300 hectare zonneparken of 5.300 hectare zonnedaken)
  - Bij 50/50% wind en zon: 299 turbines van 4 MW 4,2 GW zon.

4. Conclusie

Concluderend kan worden gesteld dat er twee hoofdredenen zijn voor de verdeling zoals overeen gekomen in het Klimaatakkoord. Om te beginnen is het aandeel windenergie op zee begrensd door de destijds beschikbare gegevens over de ecologie. Anderzijds is de verdeling een uiting van de ambitie van de gemeenten en provincies om gezamenlijk te werken aan de klimaatopgave. Daarbij past dat er ook hernieuwbare opwek op land plaatsvindt. Verder kan worden geconcludeerd dat er voor 2030 nog meer hernieuwbare elektriciteit gerealiseerd dient te worden , om de door de Europese Commissie voorgestelde 55% CO_2 reductie in 2030 te behalen. Op grond van het Klimaatakkoord gaat het om 120 TWh – 84 TWh = 36 TWh. Een studiegroep heeft hiervoor de mogelijkheden in beeld gebracht.
Een besluit daarover is aan het volgende kabinet.

Annex 2

TNO visie: wind doelstelling kan beter naar zee

De heer Harm Jeeninga, Director Market bij TNO Energie Transitie

9 mei 2021 op een expert meeting in Doetinchem, www.windalarm.org/tno (voor video)

(tekst tussen haakjes en cursief van Windalarm / NLOW)

Het is van belang dat je een balans hebt tussen zon en wind en ook andere vormen van energie. Dan is het veel makkelijker om het energie systeem te balanceren. Voor wind maakt het in de basis niet zo ontzettend veel uit je dit nu op land of op zee zet. Ik zou het me best wel voor kunnen stellen dat op het moment dat we met zijn allen besluiten dat we een versnellingsslag op zee doen, dat we dan minder wind-op-land neer kunnen zetten. De ruimte voor het plaatsen van wind-op-zee is buitengewoon veel groter. Je kunt er grote windturbines kwijt, de windcondities zijn ook gunstiger. Je hebt ook nog kans dat de vergunningstrajecten sneller lopen. Maar nogmaals, dan zou je wel het plaatsen van minder windturbines op land moet compenseren door een versnellingslag op zee

Het is van belang dat je de energievraag en productie heel dicht bij elkaar brengt, en het zodanig in elkaar past dat je het goed met elkaar af kunt stemmen. Een hele belangrijke (*toekomstige*) energievraag in de bebouwde omgeving is toch je elektrische auto en je verwarming. Dat kan je lokaal combineren met Zon-pv (*zon op dak, bebouwde omgeving*), en dat heb je een systeem wat heel goed uitgebalanceerd is. Dat kun je koppelen met een heel groot stuk wind-op-zee waardoor je hopelijk toch de hele energievoorziening in Nederland samen meteen stuk flexibiliteit in de industrie (*door afschakelen van bijvoorbeeld de aluminium smelterijen tijdens windstilte en gebrek aan zon*) goed op elkaar aan laat sluiten. Dus het feit dat je juist in de bebouwde omgeving veel samenbrengt op wijkniveau geef je ook de sturingsmogelijkheden om te voorkomen dat je congestie problemen krijgt (*die nu overal ontstaan vanwege windturbines en zonneweides in de haarvaten van het net, kleinere dorpen. Dit leidt tot 2 miljard aan netverzwaringskosten die je dus kunt voorkomen, door juist wind-op-zee en zon-op-dak te doen*)

Harm Jeninga, Linkedin profiel
Als Director Market verantwoordelijk voor de onderzoeksprogrammering, programmamonitoring en -evaluatie en acquisitie.
Onderhouden van de contacten met de belangrijkste accounts waaronder Topsector Energie (TKI-directies) en Ministerie van Economische Zaken.
Bestuurs- en adviesfuncties:

- Klimaatakkoord: lid elektriciteitstafel, 2018 – heden
- TKI (Top sector Energie) Wind op Zee, bestuurslid, 2017 – heden
- Lid Strategische Programma Advies Commissie (SPAC) van de TKI EBI, 2017 – heden
- Bestuurslid Advanced Dutch Energy Materials Innovation (ADEM), 2016 – heden
- Far and Large Offshore Wind (FLOW), bestuurslid, 2016 – 2017
- European Strategy Forum on Research Infrastructures (ESFRI), nationale vertegenwoordiger Energie, 2015 - heden

From: *'[redacted]@amsterdam.nl>*
Sent: *Thu, 10 Jun 2021 09:07:12 +0100*
To: *[redacted]@amsterdam.nl>*
Cc: *[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; '[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>*
Subject: *Afstemmen schriftelijke vragen Van Soest en Kreuger / over Pondera / in relatie tot WOB en stukken aan Telegraaf.*
Attachments: *20210508 SV Van Soest_210610.docx, 20210430 SV Kreuger_210610.docx, Reactie Telegraaf rol Pondera en politiek assistent.docx, 1. Uurtarief.pdf*

Hi [redacted]

1. Schriftelijke vragen Van Soest:
   a. Graag je advies over de persoonlijke vragen over [redacted] en de wethouder – zie mijn opmerkingen in het document. In de onderstaande mail van de GS wordt daar niet op ingegaan.
   b. Graag je feedback op de overige antwoorden. Ik heb deze in lijn gebracht met de lijn van de GS en rekening gehouden met onze eerdere reactie aan de Telegraaf – zie bijlage.

2. Schriftelijke vragen Kreuger:
   a. Graag je feedback op de toevoeging in het antwoord op vraag 1 (afgestemd met [redacted] *"In de offerte van Pondera m.b.t. de technische verkenning voor stadsdeel Noord is voor 6 dagen aan procesuren opgenomen, o.a. voor het helpen opstellen van de intentieovereenkomst voor het gebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord."*.
      - Deze toevoeging is in lijn met de WOB-stukken die opgesteld worden en binnenkort openbaar worden (zie 1. Uurtarief, pagina 20). Met deze toevoeging zijn we volledig transparant.

NB: Voordat je stukken naar de GS stuurt wil ik graag wel eerst akkoord van [redacted]. Gelieve daar rekening mee te houden

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T + 31 6[redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Datum: dinsdag 8 juni 2021 om 18:05
Aan: "[redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>, "[redacted]@amsterdam.nl>, "[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen Kreuger en van Soest + toezegging Kreuger

Beste [redacted]

Ik heb vandaag overlegd met de gemeentesecretaris over de vragen die zijn gesteld vanuit de raad over betrokken ambtenaren bij het winddossier, en specifiek de participatie in gebied Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein. De GS wil hier een duidelijke grens stellen en terughoudend zijn in de beantwoording.

De lijn van de gemeentesecretaris is als volgt:

- Ambtenaren werken in opdracht van het bestuur. Ambtenaren kunnen zich niet publiek verdedigen of verantwoording afleggen over de uitvoering van beleid, dat doet het bestuur. Als ambtenaren het publieke debat in worden getrokken, bijvoorbeeld omdat ambtenaren in de media met naam en toenaam worden genoemd, dan blijft de lijn dat het college verantwoording aflegt. Ambtenaren moeten hierin ook beschermd worden door het bestuur.
- De gemeentesecretaris heeft dit zowel met B&W als met de griffie besproken. B&W staat hier achter. Ook de griffier is het hiermee eens. De GS heeft vorig jaar hier een gesprek met fractievoorzitters over gehad, en een beroep op hen gedaan om ambtenaren buiten het politieke debat te houden (de enige uitzondering hierop zou zijn als een ambtenaar zelf actief het publieke debat heeft opgezocht). Hij is bereid om opnieuw dit gesprek met de raad aan te gaan en vind ook dat het college hierin een verantwoordelijkheid heeft en stelling in mag nemen.
- Dit betekent dat we niet ingaan op alle vragen naar/over specifieke ambtenaren, ook niet als het gaat om inhuur van derden door de gemeente. Informatie hierover zullen we niet verstrekken. Voor de beantwoording van een aantal van de schriftelijke vragen van Kreuger en Van Soest betekent dat we kunnen volstaan met een kort en formeel antwoord met de strekking dat het bestuur verantwoording aflegt over het beleid en de uitvoering, en dat we geen informatie over (het werk van) individuele ambtenaren verstrekken. Verzoek is om voor de vragen die dit betreft, hiervoor een antwoord te dichten. Dat antwoord wil de GS graag ook nog zelf zien.
- Vragen over het proces van inkoop / aanbesteding / tender oid zijn ok. Daar moeten we gewoon verantwoording over afleggen. Maar dat betekent niet dat we allerlei persoonlijke gegevens ter beschikking hoeven te stellen. Dus om de toezegging aan Kreuger af te doen, zou een toelichting op het proces en een paar processtukken van de tender/inkoop moeten volstaan. Van Doorninck kan zich daar ook in vinden.

Hoe nu verder?

- Graag de beantwoording van de eerdere schriftelijke vragen van Kreuger over oa Pondera nog een keer doornemen en indien nodig aanpassen conform bovenstaande.
- De beantwoording schriftelijke vragen van Van Soest aanvullen op basis van bovenstaande.
- Nog even kritisch bekijken welke informatie we willen/moeten delen met raadslid Kreuger inzake de tender.
- Daarna beantwoording beide sets schriftelijke vragen even naar mij, dan stem ik het wel af met Peter Teesink.

Kunnen jullie hiermee uit de voeten?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Directie Bestuursadvisering & Strategie
Bestuur en Organisatie
Bezoekadres Amstel 1, 1011 PN
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
Telefoon: 020 [redacted] / 06 [redacted]
Fax: 020 - 552 2163
Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: www.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Beantwoording schriftelijke vragen

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	datum
Portefeuille(s)	Portefeuille(s)
Portefeuillehouder(s):	Voor en achternaam collegelid of -leden
Behandeld door	Naam directie + algemeen mailadres (bestuurszaken.etc@amsterdam.nl)
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Van Soest inzake burgerparticipatie windturbines wassen neus

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 08-05-2021 heeft het college schriftelijke vragen ontvangen van het lid Van Soest inzake burgerparticipatie windturbines wassen neus. Onderstaand treft u de beantwoording van deze vragen aan.

Toelichting door de vragenstellers
Steun voor de bouw van windmolens heeft veel weg van een schijnvertoning. Linkse politici, belangenclubs en vertegenwoordigers uit de industrie blijken in meerdere gevallen betrokken bij burgercoöperaties die lokaal draagvlak moeten uitstralen, terwijl de leden dikwijls niet nabij windprojecten wonen.

Gezien het vorenstaande stelt het lid Van Soest, namens de fractie van de Partij van de Ouderen, op grond van artikel 84 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

Het college kan de gestelde vragen als volgt beantwoorden.

1. Is het college bekend met de artikelen 'Draakvlak een schijnvertoning' en 'Gevangen in windmolenweb' van De Telegraaf?

   Antwoord:
   Ja, het college heeft kennisgenomen van het artikel.

2. "Steun voor de bouw van windmolens heeft veel weg van een schijnvertoning. Linkse politici, belangenclubs en vertegenwoordigers uit de industrie blijken in meerdere gevallen betrokken bij burgercoöperaties die lokaal draagvlak moeten uitstralen, terwijl de leden dikwijls niet nabij windprojecten wonen." Is dit juist?
3. Ondanks het 'lokale imago' van burgercoöperaties wonen leden meestal niet op de plek waar windmolens moeten verrijzen. Kan het college een overzicht geven van waar de leden van de burgercoöperaties (mag geanonimiseerd) wonen? Zo nee, waarom niet?
4. Om in een 'lokaal' windproject te investeren, ben je bij menige coöperatie ook als 'ver' lid welkom. Zo mag je in Vlissingen wonen, maar toch via lokale coöperaties meedoen aan turbines in de Noorder IJplas. Is dit juist? Graag een uitgebreide reactie.

5. "Het is een rookgordijn", klaagt een omwonende. Zowel in Culemborg als in Amsterdamse coöperaties, verenigd in de koepel Amsterdam Wind, figureren politici en personen uit de windindustrie onder de (ex-)bestuurders. Kan het college een overzicht geven van alle betrokkenen in Amsterdamse coöperaties en daarbij aangeven hoe zij bij de coöperaties terechtgekomen zijn? Zo nee, waarom niet?
6. Het gaat slechts om 'mensen die zich ook persoonlijk inzetten voor de energietransitie', reageert een woordvoerder van Amsterdam Wind. Onafhankelijkheid zou zijn geborgd. Hoe wordt de onafhankelijkheid geborgd?

Antwoord op vraag 2 t/m 6:
Het college heeft geen overzicht van de persoonsgegevens van de leden van de Amsterdamse burgercoöperaties. Bij het verzamelen van persoonsgegevens moet de Algemene verordening gegevensbescherming in acht genomen worden. Op grond van deze verordening is geen grondslag om voor dit doel gegevens te verwerken. Via de coöperatieve ontwikkeling van windturbines krijgen alle omwonenden de mogelijkheid om mee te profiteren van de opgewekte elektriciteit. Hierdoor komen niet alleen de lasten maar ook de lusten lokaal terecht. Door het coöperatieve model van ontwikkeling is ook de onafhankelijkheid geborgd: Iedereen die dat wenst kan immers meedoen.

De burgercoöperatie de Windvogel, die een landelijke reikwijdte heeft, heeft zelf getweet over o.a. de herkomst van de leden van de Amsterdamse burgercoöperaties, hoe zij de lokale Amsterdamse coöperaties helpt met de inbreng van kennis, en over welke afspraken er zijn gemaakt over haar deel in de ontwikkeling van de turbine(s). Ook bewoners van buiten Amsterdam, bijvoorbeeld buurgemeenten, kunnen meedoen: zie https://twitter.com/LaetitiaOuillet/status/1397542166361161732.

Omwonenden kunnen bijvoorbeeld meeprofiteren door deel te nemen aan een coöperatie en mede-eigenaar te worden van de windturbine, door mee te beslissen over de inzet van een omgevingsfonds en/of via het uitwerken van een omwonendenregeling. Via de coöperatieve ontwikkeling van windturbines wordt een bijdrage geleverd aan het vergroten van de maatschappelijke acceptatie van windturbines.

7. Dat wethouders optrekken met coöperaties volgt uit de wens uit het klimaatakkoord. Dat streeft naar naar ten minste vijftig procent lokaal partnerschap in hernieuwbare energie. Desondanks constateert de commissie-Brenninkmeijer dat burgers inspraak vaak 'een wassen neus' vinden. "Op de valreep mogen inwoners nog inspreken. Er zijn dan maar twee smaken over: tekenen bij het kruisje of tegen zijn." Herkent het college dit beeld en welke inspanningen verricht het college om de schijn van bovengenoemde te voorkomen?
8. Ook het Sociaal Cultureel Planbureau schetste recent de achterdocht van omwonenden. Is het college bekend met dit rapport en wat is haar reactie hierop?

Antwoord op vraag 7 en 8:
Het college heeft kennis genomen van het rapport van de commissie-Brenninkmeijer, zie: https://www.rijksoverheid.nl/doe-mee/lopende-projecten/betrokken-bij-klimaat en het rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau, zie: https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2020/10/12/klimaatbeleid-en-de-samenleving.

Het college heeft de gemeenteraad bij de besluitvorming over de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 op 26 mei jl. uitgebreid geïnformeerd over alle inspanningen die zijn verricht om

Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten, en alle andere belanghebbenden te betrekken in het beleidsproces. Op 25 mei jl. hebben bewoners en belanghebbenden hun wensen en zorgen kunnen uiten tijdens een 4e inspreekavond. Eerder zijn er op verzoek van de commissie FED op 12 januari, en 23 & 30 maart jl. inspreekavonden voor bewoners en belanghebbenden georganiseerd. Op 2 februari jl. is er op verzoek van de commissie FED een expertsessie georganiseerd over de thema's die naar voren zijn gebracht door bewoners en belanghebbenden. Het college heeft alle inbreng meegewogen in de belangenafweging over de zoekgebieden voor windenergie en moties van coalitie- en oppositiepartijen, waarin tegemoet wordt gekomen aan de ingebrachte wensen en zorgen, verwerkt in de RES 1.0.

Het college herkent daarom niet het beeld dat de indiener van deze vragen schetst over "een wassen neus" of "tekenen bij het kruisje". In het vervolgproces, de reflectiefase, wordt de participatie en communicatie geïntensiveerd. Voor de projectvoorbereidingsfase is verplicht gesteld dat de initiatiefnemer een participatieplan opstelt in overleg met de lokale omgeving. Dit plan moet worden goedgekeurd door het college en wordt ter kennisname aangeboden aan de commissie FED.

9. Is Greenpeace medeoprichter van NDSM Energie?

   Antwoord:
   Voor informatie over de oprichting van NDSM-Energie kunt u contact opnemen met NDSM-Energie: https://www.ndsm.nl/location/ndsm-energie/. Via deze bedrijvencoöperatie kunnen lokale bedrijven een bijdrage leveren aan de opwek van meer hernieuwbare elektriciteit en hiervan meeprofiteren. Via de coöperatieve ontwikkeling van windturbines wordt een bijdrage geleverd aan het vergroten van de maatschappelijke acceptatie van windturbines.

10. Welke betrokkenheid heeft wethouder Van Doorninck ooit gehad bij Greenpeace?

    Antwoord:

Commented [redacted] @[redacted] de mail van de GS zegt niets over hoe om te gaan met persoonlijke vragen over bestuurders in vorige functies. Graag je advies hierover.

11. "Burgercoöperaties zijn een rookgordijn. Niemand van die zogenaamde burgercoöperaties woont hier. Wij mogen hoogstens adviseren, maar besluiten, dat doen zij." Wat is de reactie van het college hierop?

    Antwoord:
    Het college weet niet wat de indiener van de vragen bedoelt met "*wij mogen hoogstens adviseren maar besluiten, dat doen zij*". Het college besluit over de vergunningen voor een windturbine of –park, niet de coöperatie(s) of de omwonenden. Het college besluit over de goedkeuring van het participatieplan waarin iedereen die dat wenst deel kan nemen, niet de coöperatie(s) of de omwonenden.

12. In Amsterdam Wind participeren een landelijke en drie lokale coöperaties. De Amsterdamse Energie Coöperatie is een van de drie en heeft als secretaris Peer de Rijk, fervent klimaatactivist van Milieudefensie. Is dit juist?

    Antwoord:
    Een overzicht van het bestuur van de coöperatie Amsterdam Energie vindt u op: https://www.amsterdamenergie.nl/over-ons/bestuur/.

13. Voormalig GroenLinks-wethouder Maarten van Poelgeest was voorzitter en een ander, net vertrokken, bestuurslid blijkt werkzaam bij windenergie-adviesbureau Pondera Consult. Opvallend: ook wie buiten Amsterdam woont (in Culemborg of Vlissingen), mag lid worden. Is dit juist?

    Antwoord:
    Ja, het is mogelijk dat leden van buiten Amsterdam komen, bijvoorbeeld van buurgemeenten. Graag verwijs ik u naar het antwoord op vraag 2 t/m 6, specifiek het deel over de tweet van de Windvogel.

14. Als bewoners contact zoeken met wethouder Van Doorninck en burgemeester Femke Halsema is het steevast [redacted] die hun zorgen aanhoort en beantwoordt. Wat is zijn rol binnen de gemeente en waar staat hij op de loonlijst?
15. "In e-mails gebruikt hij zinsneden als 'wij vanuit de gemeente'. [redacted] functioneert als ingehuurd ambtenaar, maar is senior adviseur duurzame energie van, en partner in, Pondera Consult én aandeelhouder in Pondera Development II. Pondera Consult beschreef voor de Stopera de potentiële gebieden voor windturbines nabij woningen en in natuur." Hoe onafhankelijk is dit? Graag een uitgebreide reactie.

    Antwoord op vraag 14 en 15:
    Het college legt verantwoording af over het beleid en de uitvoering. Er wordt geen informatie verstrekt over (het werk van) individuele ambtenaren, ook niet over degenen die ingehuurd zijn.

16. "Pondera Holding is een indrukwekkend bedrijf. Verdeeld over enkele dochters is ze actief in alle facetten van de windindustrie: plannen maken, vergunningen aanvragen, milieueffectrapportages schrijven en windparken beheren. Ook met burgercoöperaties lopen er lijntjes. Zo schreef Pondera Consult een stuk voor De Windvogel dat argumenteert waarom windturbines níét schadelijk zouden zijn voor de volksgezondheid. Het levert voorstanders munitie tegen kritische artsen en bezorgde omwonenden." Hoe onafhankelijk is dit? Graag een uitgebreide reactie.

    Antwoord:
    Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

    Pondera heeft geen stuk voor De Windvogel geschreven dat argumenteert waarom windturbines níét schadelijk zouden zijn voor de volksgezondheid. Pondera heeft op haar eigen website een blog geschreven over windturbinegeluid en gezondheid feit en fictie, zie: https://ponderaconsult.com/ponderacontent/windturbinegeluid-en-gezondheid-feit-en-fictie/ De Windvogel heeft dit blog overgenomen op haar website: https://windvogel.nl/windturbinegeluid-en-gezondheid-feit-en-fictie/.

    Pondera of aanverwante onderneming heeft geen belang in deze initiatiefnemers of het initiatief bij de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein.

17. Wat is de betrokkenheid van Pondera bij de plaatsing van windturbines in Amsterdam? Graag een uitgebreide tijdlijn van de eerste contacten tot aan heden.

Antwoord:
Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

Over de vraag met betrekking tot de tijdlijn heeft de gemeente een WOB-verzoek in behandeling. Graag verwijst het college de indiener van deze vragen naar de reactie op het WOB-verzoek wanneer het besluit hierover genomen is. De verwachting is dat dit besluit in juni 2021 wordt genomen.

18. "In Zwolle en Enschede ontstond al eens ophef over mogelijke dubbele petten van Pondera. Voor die laatste gemeente zocht Pondera locaties voor zon en wind en schreef de milieueffectrapportage voor de ontwerp Energievisie. Tegelijkertijd is ze echter veelgevraagd adviseur voor het Twentse bedrijf Pure Energie, dat al eens turbines bij Grolsch wilde bouwen." Hoe is de schijn van dergelijke belangenverstrengeling in Amsterdam voorkomen?

Antwoord:
Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

In Zwolle en Enschede is geen bewijs gevonden van "dubbele petten" van Pondera.

19. Hoe objectief kun je zijn als ingehuurd ambtenaar die een windenergieplan begeleidt, als je tegelijkertijd aandeelhouder bent in een bedrijf dat een grote speler is in de windbusiness en dat lijntjes heeft met coöperaties die willen bouwen?

Antwoord:
Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

Pondera of aanverwante onderneming heeft geen belang in deze initiatiefnemers of het initiatief bij de Noorder IJ-plas.

20. Volgens de algemene wet bestuursrecht mag een ambtenaar op geen enkele wijze belang hebben bij een beslissing waarbij hij of zij betrokken is. Zelfs de schijn mag niet bestaan. Op welke wijze voldoet het college aan de algemene wet bestuursrecht? Graag een uitgebreide reactie.

Antwoord:
Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

Er zijn regels opgesteld om belangenverstrengeling en integriteitsrisico's te voorkomen bij alle projecten/processen van de gemeente. In de standaard inhuurovereenkomst zijn voorwaarden opgenomen die moeten voorkomen dat er belangenverstrengeling kan optreden. Dit wordt o.a. gevat in artikelen met betrekking tot het behartigen van de belangen van de gemeente, verantwoording afleggen aan de gemeente, een integriteits- en geheimhoudingsverklaring ondertekenen, de toepassing van de Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten, en het

verklaren van kennisname dat er geen integriteitsrisico's van aan contractant gelieerde partijen van toepassing zijn.

Daarnaast ontvangen medewerkers bij aanvang de standaard integriteits- en geheimhoudingsverklaring om te tekenen. Daarmee onderschrijft een medewerker de regels die ontleend zijn aan de gedragscode van Amsterdam.

21. [redacted] (secretaris van de Amsterdamse Energie Coöperatie) juichte op Twitter: "Zo. Na alle negatieve campagnes tegen windmolens in #Amsterdam kan ik ook eens laten weten wat ik wil; windmolens in Amsterdam – Doe je mee?" Hoe onafhankelijk is deze man?

Antwoord:
Het college weet niet waar de indiener van de vragen op doelt met de stelling "hoe onafhankelijk is deze man"? De Amsterdamse Energie Coöperatie neemt samen met andere coöperaties het initiatief om windenergie te ontwikkelen in het gebied van de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein. De gemeente heeft een intentieovereenkomst gesloten met de initiatiefnemers om onder voorwaarden mee te werken aan het initiatief.

22. "De website Amsterdamwilwind.nl blijkt geen onafhankelijk en spontaan 'burgerinitiatief', maar een vehikel van betrokkenen en activisten." Is dit juist?

Antwoord:
Het college kent alleen de informatie op de website van https://amsterdamwilwind.nl/ en is blij dat Amsterdammers en anderen zich inzetten voor de ontwikkeling van meer windenergie op land. Die inzet is hard nodig om klimaatverandering tegen te gaan.

23. Welke betrokkenheid heeft de gemeente bij deze website? Graag een uitgebreid antwoord.

Antwoord:
Geen.

24. "De domeinnaam is van Greenpeace-klimaatcampaigner [redacted]. Ook [redacted] werkzaam voor Amsterdam Wind, en nota bene [redacted] zelf zijn initiatiefnemers." Is dit juist?

Een overzicht van de initiatiefnemers vindt u op:
https://amsterdamwilwind.nl/over-ons/

25. Welke betrokkenheid hebben bovengenoemde personen bij de gemeente?

Antwoord:
Geen.

26. Is het juist dat [redacted], persoonlijk assistent van wethouder Van Doorninck, namens Greenpeace en Milieudefensie aan de klimaattafels zat?

Antwoord:

Greenpeace is zijn vorige werkgever. De politiek assistent draagt het collegestandpunt ten aanzien van windmolens uit. Overigens werkt de gemeente Amsterdam, net als andere overheden, samen met Greenpeace en andere organisaties die zich inzetten voor het klimaat.

Commented [redacted] @[redacted] Het punt over aan de Klimaattafels en Milieudefensie weet ik niet. Graag je advies hierover.

27. Hoe is de heer [redacted] op de Stopera terechtgekomen?

Antwoord:
Het college legt verantwoording af over het beleid en de uitvoering. Over deze vraag wordt geen informatie verstrekt.

Commented [redacted] @[redacted] de mail van de GS zegt niets over hoe om te gaan met persoonlijke vragen over bestuurders. Graag je advies hierover.

28. Welke rol heeft burgemeester Halsema gespeeld in het aanstellen van de heer [redacted]

Antwoord:
Het college legt verantwoording af over het beleid en de uitvoering. Over deze vraag wordt geen informatie verstrekt.

Commented [redacted] @[redacted] de mail van de GS zegt niets over hoe om te gaan met persoonlijke vragen over bestuurders in vorige functies. Graag je advies hierover.

29. De heer Wijnhoven speelt een belangrijke rol in het uitrollen van de windmolen ambities van Amsterdam. Zo deinst hij er niet voor terug om raadsleden voor commissie- en raadsvergaderingen te bellen en te mailen om naar hun inbreng en eventuele moties te vragen. Is het college het met de fractie van de Partij van de Ouderen eens dat het debat in de raadszaal hoort plaats te vinden en niet in achterkamers via een persoonlijk assistent van de wethouder? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:
Het college is het met de fractie van de Partij van de Ouderen eens dat het debat over nieuwe windturbines in de raadszaal moet worden gevoerd en constateert dat dit ook vele malen gebeurd is. Het college merkt hierbij op dat de indiener van deze vragen een bijdrage heeft geleverd aan deze debatten. De rol van een politiek assistent is onder meer de schakel zijn tussen het college en de gemeenteraad. In die hoedanigheid is het gebruikelijk dat voorafgaand aan een commissie- of raadsvergadering contact wordt gelegd om eventuele vragen van raadsleden te beantwoorden. Besluitvorming zelf vindt plaats in de raad, waar het iedereen vrij staat diens standpunt ten aanzien van windenergie uit te dragen.

30. "Omwonenden spelen een volledig ongelijke strijd. Tegen adviesbureaus, ingehuurde ambtenaren en activisten die overal opduiken. Je kunt inbrengen wat je wilt, maar negeren is hun strategie." Wat is de reactie van het college hierop?

Antwoord:
Het college heeft de gemeenteraad bij de besluitvorming over de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 op 26 mei jl. uitgebreid geïnformeerd over alle inspanningen die zijn verricht om Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten, en alle andere belanghebbenden te betrekken in het beleidsproces. Op 25 mei jl. hebben bewoners en belanghebbenden hun wensen en zorgen kunnen uiten tijdens een 4e inspreekavond. Eerder zijn er op verzoek van de commissie FED op 12 januari, en 23 & 30 maart jl. inspreekavonden voor bewoners en belanghebbenden georganiseerd. Op 2 februari jl. is er op verzoek van de commissie FED een expertsessie georganiseerd over de thema's die naar voren zijn gebracht door bewoners en belanghebbenden. Het college heeft alle inbreng meegewogen in de belangenafweging over

de zoekgebieden voor windenergie en moties van coalitie- en oppositiepartijen, waarin tegemoet wordt gekomen aan de ingebrachte wensen en zorgen, verwerkt in de RES 1.0.

Het college herkent daarom niet het beeld dat de indiener van deze vragen schetst over dat de inbreng van omwonenden en belanghebbenden wordt genegeerd. In het vervolgproces, de reflectiefase, wordt de participatie en communicatie geïntensiveerd. Voor de projectvoorbereidingsfase is verplicht gesteld dat de initiatiefnemer een participatieplan opstelt in overleg met de lokale omgeving. Dit plan moet worden goedgekeurd door het college en wordt ter kennisname aangeboden aan de commissie FED.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Simone Kukenheim / Femke Halsema / pm
Wethouder portefeuille / burgemeester

LET OP: GEEN ONDERTEKENING NODIG

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Beantwoording schriftelijke vragen

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	datum
Portefeuille(s)	Portefeuille(s)
Portefeuillehouder(s):	Voor en achternaam collegelid of -leden
Behandeld door	Naam directie + algemeen mailadres (bestuurszaken.etc@amsterdam.nl)
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 30-04-2021 heeft het college schriftelijke vragen ontvangen van het lid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera. Onderstaand treft u de beantwoording van deze vragen aan.

Toelichting door de vragenstellers
In het kader van de Regionale Energiestrategie (RES) zijn er in Amsterdam diverse zoekgebieden aangewezen waar windturbines kunnen worden geplaatst. Het meerjarige RES-proces verloopt in verschillende fases, van beleid maken naar concreet windturbines realiseren. Daartussen zitten allerlei fases waar participatie een belangrijk onderdeel van uit maakt.

Nadat de gemeente de zoekgebieden heeft vastgesteld zijn de initiatiefnemers aan zet. De benodigde vergunningen voor specifieke windmolenlocaties worden dan door initiatiefnemers aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voorafgaand aan de vergunningsaanvraag moeten de wettelijk verplichte onderzoeken naar onder andere geluid, slagschaduw, en impact op natuur- en milieu zijn gedaan, zodat deze bij de bestuurlijke besluitvorming worden meegenomen. De gemeente Amsterdam laat zich bij verschillende fases van het RES-traject bijstaan door Pondera consult. Hierover heeft de fractie van JA21 de volgende vragen:

Gezien het vorenstaande stelt het lid Kreuger, namens de fractie van JA21, op grond van artikel 84 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

Het college kan de gestelde vragen als volgt beantwoorden.

1. Welke adviesopdrachten heeft de gemeente op dit moment aan Pondera verleend en hoeveel heeft dit tot op heden gekost?

   Antwoord:
   Adviesbureau Pondera heeft in Q1 2020 twee technische verkenningen opgeleverd, voor Amsterdam Noord en Oost, naar de mogelijkheden voor windturbines in Amsterdam. De verkenningen bieden inzicht waar theoretische ruimte is voor de ontwikkeling van windturbines. Adviesbureaus Bosch & Van Rijn en Antea Group hebben dezelfde soort verkenningen gedaan voor het Havengebied en Amsterdam Zuidoost. De rapporten zijn allemaal gebaseerd op feitelijke data uit geografische informatiesystemen. De rapporten zijn openbaar gepubliceerd op https://energieregionhz.nl/documenten#amsterdam. In de offerte van Pondera m.b.t. de technische verkenning voor stadsdeel Noord is voor 6 dagen aan procesuren opgenomen, o.a. voor het helpen opstellen van de intentieovereenkomst voor het gebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord. De totale kosten voor Pondera waren circa €20.000 excl. btw.

   In Q2 2020 is een medewerker van Pondera na een aanbesteding voor externe inhuur aangesteld als senior procesmanager windenergie voor het zoekgebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord. De procesmanager wind is nodig om het proces 'te komen tot precieze locaties voor de windturbines', te ondersteunen en te faciliteren. Dit wordt gedaan in samenwerking met bewoners en de initiatief nemende coöperaties. Het gebied Noorder IJ-plas is in de door de gemeenteraad vastgestelde Windvisie 2012 (juridisch planologisch kader) benoemd als kansrijk en wenselijk gebied voor windturbines. De procesmanager doet dit in samenhang met het ontwikkelen van het andere ruimtelijke programma in het gebied, vanuit Stadsdeel Noord en als onderdeel van de transformatie in het kader van Haven-Stad.

2. In welke mate is Pondera betrokken bij het gemeentelijke participatietraject?

   Antwoord:
   Zie antwoord vaag 1.

3. Is Pondera ook de partij die straks de verschillende MER's zal opstellen?

   Antwoord:
   Er is door de gemeente Amsterdam geen opdracht verstrekt voor het opstellen van MER's voor lopende windinitiatieven. Pondera zal in ieder geval niet voor het zoekgebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord worden ingezet voor het opstellen van een MER.

4. Welke criteria hanteert de gemeente bij het uitbesteden van dergelijke participatietrajecten aan commerciële partijen?

Antwoord:
Via het platform "externe inzet gemeente Amsterdam" is de uitvraag voor een senior procesmanager windenergie (146886 Ruimte en Duurzaamheid) openbaar gepubliceerd voor inschrijving.

De lead buyer van de gemeente, team Vacatureloket, selecteert de kandidaten die aan het uitgevraagde profiel voldoen. Er wordt met meerdere kandidaten gesproken.

In het uitgevraagde profiel stonden o.a. de volgende criteria van eisen en wensen:

Eisen:
• Minimaal 10 jaar ervaring met het managen van het proces tot realiseren van windturbines op land.
• Ervaring met en kennis van de ruimtelijke eisen met betrekking tot het plaatsen van windturbines op land.
• Minimaal 5 jaar ervaring met de complexiteit van een ambtelijke overheidsorganisatie.
• Minimaal 5 jaar ervaring met het voorbereiden van bestuurlijke besluitvorming en bijbehorende interne processen.
• Minimaal 5 jaar ervaring met omgevings- en stakeholdermanagement

Wensen:
• Bij voorkeur ervaring met het proces tot realiseren van windturbines binnen stedelijk gebied.
• Bij voorkeur ervaring met het vertalen van bovengemeentelijke wet- en regelgeving en provinciaal beleid naar uitvoeringsmogelijkheden op een locatie.
• Bij voorkeur ruime ervaring met het afwegen van verschillende belangen in een vergelijkbare rol.

Voor meer informatie zie:
https://www.amsterdam.nl/ondernemen/inkoop-aanbesteden/externe-inzet/

5. Zijn daar ook richtlijnen voor vanuit de RES-systematiek?

Antwoord:
Nee.

6. Heeft Pondera slechts een adviserende rol of ook een sturende rol als het gaat om de inrichting voorkeursgebieden?

   Antwoord:
   Zie het antwoord op vraag 1: Pondera heeft twee technische verkenningen opgeleverd en levert een procesmanager voor het gebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord.

7. Hoe voorkomt het college belangenverstrengeling bij commerciële partijen die betrokken zijn bij verschillende fases van het RES-traject?

   Antwoord:
   Zie ook antwoord op vraag 1, 3 en 4.

   Er zijn regels opgesteld om belangenverstrengeling en integriteitsrisico's te voorkomen bij alle projecten/processen van de gemeente. In de standaard inhuurovereenkomst zijn voorwaarden opgenomen die moeten voorkomen dat er belangenverstrengeling kan optreden. Dit wordt o.a. gevat in artikelen met betrekking tot het behartigen van de belangen van de gemeente, verantwoording afleggen aan de gemeente, een integriteits- en geheimhoudingsverklaring ondertekenen, de toepassing van de Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten, en het verklaren van kennisname dat er geen integriteitsrisico's van aan contractant gelieerde partijen van toepassing zijn.

   Daarnaast ontvangen medewerkers bij aanvang de standaard integriteits- en geheimhoudingsverklaring om te tekenen. Daarmee onderschrijft een medewerker de regels die ontleend zijn aan de gedragscode van Amsterdam.

8. Is Pondera consult, of een aanverwante onderneming, ook betrokken als initiatiefnemer in de volgende fase van de RES?

   Antwoord:
   Er zijn op dit moment geen initiatiefnemers voor de volgende fase van de RES, dus ook niet Pondera of een aanverwante onderneming. De gemeente heeft een intentieovereenkomst gesloten met de samenwerkende coöperaties voor het zoekgebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord. Pondera of aanverwante onderneming heeft geen belang in deze initiatiefnemers of het initiatief.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Simone Kukenheim / Femke Halsema / pm
Wethouder portefeuille / burgemeester

LET OP: GEEN ONDERTEKENING NODIG

In diverse gesprekken is de naam van [redacted] (van Pondera Consult) genoemd. Zijn naam komt in zowel stukken van Pondera Consult terug, als in stukken van de gemeente.

- **Hoe is de onafhankelijkheid van [redacted] gewaarborgd als Pondera Consult lijntjes heeft naar (leden van) Amsterdam Wind en financiële belangen heeft in de windindustrie?**

De onafhankelijkheid is geborgd doordat wij van onze opdrachtnemers verlangen dat zij transparant zijn over hun opdrachten en opdrachtnemers potentiële belangenverstrengeling melden. Pondera voert geen opdrachten uit voor andere opdrachtgevers in het projectgebied waar de heer [redacted] voor de gemeente Amsterdam werkt. Het contact met (leden van) Amsterdam Wind heeft de heer Ten Klooster in het kader van zijn opdracht voor de gemeente, net zoals hij dat met bewoners heeft.

- **Is er een openbare aanbesteding gedaan waaruit op basis van objectieve criteria is gekozen voor de inhuur van Pondera Consult (en/of medewerkers van Pondera Consult)? Zo nee, waarom niet?**

Ja.

- **Vindt u het wenselijk dat een Senior Adviseur van Pondera Consult -die onder andere een haalbaarheidsstudie vrijgaf in opdracht de gemeente, zich ook uitgeeft namens de gemeente Amsterdam? Hoe zijn die twee rollen van elkaar gescheiden?**

Het klopt dat het bureau Pondera betrokken is geweest bij de haalbaarheidsstudie. Het is goed om daarbij op te merken dat het hierbij gaat om een studie waarbij een analyse is gedaan van de technische mogelijkheden die er zijn in het gebied. Pondera heeft daarin geen uitspraken gedaan of advies gegeven over de wenselijkheid van de plaatsing van windmolens in het gebied.

Een van de selectiecriteria om een procesbegeleider aan te stellen voor de Noorder IJplas aan te stellen, was dat vanuit de gemeente iemand werd gezocht die ervaring heeft met windenergie projecten. In Nederland zijn het een handjevol bedrijven. Vandaar dat het kan voorkomen dat bureaus bij meerdere fasen betrokken zijn.

Omwonenden maken zich zorgen over de onafhankelijkheid. Aan de ene kant is de heer [redacted] adviseur (en partner) in Pondera Consult (dat voor de Stopera de zoekgebieden aanwees voor windenergie rond Amsterdam en dat werk heeft geleverd voor bewonerscoöperaties die de windmolens willen plaatsen) en aan de andere kant behandelt de heer [redacted] de zorgen en vragen van Amsterdammers die liever geen windmolens in hun achtertuin zien.

- **Is het college zich bewust van de zorgen over de onafhankelijkheid en is hierover gesproken?**

Het college is zich bewust van de signalen van bewoners hierover en vindt het vervelend dat bij bewoners de zorg is ontstaan dat de procesbegeleider andere belangen heeft dan een zorgvuldig proces vanwege zijn betrokkenheid betrekking bij Pondera, maar het college deelt deze suggestie niet. Bij de selectie is aan de orde geweest of er andere projecten zijn bij Pondera voor andere opdrachtgevers in dit gebied. Dat was en is niet het geval.

Het is niet de eerste keer dat omwonenden van windplannen zorgen hebben over mogelijke 'dubbele petten' van Pondera Consult. In Zwolle speelde dit ook.

En ook in Enschede wijzen critici, die wij spraken, op het feit dat Pondera Consult zowel de MER maakte voor de ontwerp Energievisie van de gemeente, als 'huisadviseur' is voor het bedrijf Pure Energie dat graag de turbines wil bouwen.

- **Waarom kiest de gemeente toch voor samenwerking met Pondera Consult nu dit in andere gemeentes tot zorgen en problemen leidde?**

Een van de selectiecriteria voor de keuze voor een procesbegeleider, was dat vanuit de gemeente iemand werd gezocht die ervaring heeft met windenergie projecten. In Nederland zijn het een handjevol bedrijven. Het kan daarom voorkomen dat bureaus bij meerdere fasen betrokken zijn.

Daarnaast:

- **Wat vindt u van de kritiek dat betrokken burgercoöperaties de omwonenden in de zoekgebieden niet vertegenwoordigen?**

Burgercoöperaties maken het mogelijk om als bewoner deel te nemen aan een initiatief. Er zijn daarnaast verschillende andere manier waarop bewoners betrokken kunnen zijn en hun stem kunnen laten horen. Wij zien burger coöperaties niet als enige vertegenwoordigers van alle bewoners in een gebied. Wel kunnen alle bewoners van een gebied lid worden van de burgercoöperatie.

- Neemt u de waarschuwing van ruim honderd artsen over de gezondheidsrisico's van windturbines serieus? Wanneer volgt een inhoudelijke reactie op het schrijven van hen?

De gemeente neemt de zorgen wat betreft gezondheid in relatie tot windturbines heel serieus. Amsterdam zorgt dat er uitgebreid onderzoek wordt gedaan naar de eventuele geluidshinder voordat de windmolens er komen, en Amsterdam zal de GGD vragen bij de berekende geluidsniveaus een advies te geven over de bijbehorende gezondheidseffecten. Wij hebben het raadsadres van de medici en paramedici in behandeling en verwachten daarover vóór de behandeling van de RES 1.0 in de gemeenteraad in mei inhoudelijk op te reageren.

- Dient er wat de gemeente Amsterdam betreft nader onafhankelijk onderzoek te worden gedaan naar potentiële gezondheidsrisico's van windturbines dichtbij woningen?

De gemeente baseert zich op de advisering van de deskundigen van RIVM en GGD als het gaat om potentiele gezondheidsrisico's. Zij zijn de aangewezen deskundig om te beoordelen of er aanleiding is nader onderzoek uit te voeren.

Daarnaast een paar vragen voor/over [redacted]*:*
Wij krijgen signalen van raadsleden dat de politiek assistent van de wethouder openbare kritiek van raadsleden op de windmolenambities probeert te ondervangen door -nog voor raadsvergaderingen aanvangen- individuele raadsleden te benaderen en pogingen doet hun kritiek af te zwakken.

- Wordt er door de politiek assistent van de wethouder inderdaad vooraf contact gezocht met raadsleden met de bedoeling hun kritiek te smoren? Kunnen raadsleden dan nog wel vrijelijk het debat voeren?

De rol van een politiek assistent is onder meer het zijn van een schakel tussen college en raad. In die hoedanigheid is het gebruikelijk dat voorafgaand van een commissie- of raadsvergadering contact is tussen raadsleden en de politiek assistent om eventuele vragen van raadsleden te beantwoorden. Van het afzwakken van kritiek is geen sprake, het staat elk raadslid vrij een eigen standpunt ten aanzien van windenergie in te nemen.

Volgens onze informatie was de heer [redacted] *ten tijde van het klimaatakkoord namens zijn vorige werkgever -Greenpeace- betrokken bij klimaattafels waarin door Greenpeace onder andere gelobbyd werd*

om meer windturbines (op land) te laten verrijzen. Diverse bewoners die wij spreken kunnen zich niet voorstellen dat de heer [redacted] nu plots een andere mening (dus, geen extra windturbines) is toegedaan.

- Klopt het dat de heer [redacted] voor zijn werkzaamheden bij de gemeente Amsterdam actief was bij Greenpeace en in die hoedanigheid jarenlang lobbyde voor meer windmolens, waaronder op land? Zo ja: hoe verhoudt zich dat tot de huidige werkzaamheden?

Ja, Greenpeace is zijn vorige werkgever. De politiek assistent draagt het collegestandpunt ten aanzien van windmolens uit. Overigens werkt de gemeente Amsterdam, net als andere overheden, samen met Greenpeace en andere organisaties die zich inzetten voor het klimaat.

- Is een wethoudersassistent die zo'n duidelijk pro-windturbine-imago heeft bijvoorbeeld in staat om -nu hij als betaalde kracht van de gemeente Amsterdam het publieke belang dient- een radicaal ander standpunt (bijvoorbeeld: geen windturbines) in te nemen?

Ja.

- Begrijpt u dat bewoners die juist geen windmolens op land willen (en zien dat de assistent van de wethouder de afgelopen jaren fervent pleitbezorger was van meer windturbines) weinig vertrouwen hebben in objectieve besluitvorming?

Besluitvorming zelf vindt plaats de raad, waar het iedereen vrij staat diens standpunt ten aanzien van windenergie uit te dragen.

- Wat kunt u (of het College) doen om het vertrouwen van bewoners te herstellen?

Het is voor het college van groot belang dat het participatieproces over windmolens de komende periode zo zorgvuldig mogelijk wordt vormgegeven, zodat we zorgen waar mogelijk kunnen wegnemen. Na definitieve vaststelling van de zoekgebieden voor windenergie gaan we in gesprek met bewoners, bedrijven, organisaties en initiatiefnemers over voorkeurslocaties voor windmolens binnen die zoekgebieden. Dit gaat over de vraag 'wat zijn binnen dit zoekgebied nou de beste plekken voor een windmolen?'. Pas na deze fase zullen we, onder strenge voorwaarden, meewerken aan initiatieven voor windenergie in de zoekgebieden.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: Stand van zaken: offertes onderzoek windturbines in Zuidoost en Weesp
Datum: maandag 30 september 2019 11:00:50
Bijlagen: 20190927 Pondera - Offerte Analyse windenergie Amsterdam Zuidoost eo (def).pdf

---

Hi allen,
Ter info:
Bijgaand de laatste offerte van Pondera:

- [redacted] Excl BTW.

[redacted] Het belangrijkste verschil met Antea is dat Antea werkt met afstanden op basis van ervaring en niet perse met het handboek risicozonering (zie hieronder wat ik vorige week al aangaf).

Wat ik nu ga doen?

Ik neem contact op met Pondera:

- Om te vragen hoe zij precies om gaat met de afstanden (volgen zij het handboek precies?)
- Of ze een voorbeeldkaart kunnen tonen van eerder werk.

Woensdag ga ik de knoop doorhakken.
Weesp zal als zoekgebied in zijn geheel worden meegenomen (= afspraak met [redacted] – cc).

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
T + [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 25 september 2019 16:33
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Stand van zaken: offertes onderzoek windturbines in Zuidoost en Weesp

Beste [redacted] en [redacted]
Ter info:
Korte update met betrekking tot het opvragen van de offertes voor onderzoek naar windturbines in Zuidoost en Weesp:
Ik heb offertes uitgevraagd bij 1) Antea, 2) Bosch en van Rijn, en 3) Echt. Echt kon niet offreren en toen heb ik Tauw gevraagd. Tauw kon ook niet offreren en toen heb ik Pondera gevraagd. Pondera zal eind deze week haar offerte sturen. Dan hebben we dus 3 offertes (conform inkoopbeleid gemeente A'dam). Volgende week woensdag wil ik de knoop doorhakken. Mochten jullie nog wensen, adviezen, aanvullingen hebben – laat het weten.

- Bosch en van Rijn
  - [redacted] Excl BTW.
- Antea
  - € [redacted] Excl BTW.

[redacted] De stappen van beide partijen zijn vrijwel hetzelfde. Inhoudelijk gaat de offerte van Antea iets verder: bij geluidsbeperkingen, slagschaduwbeperkingen en veiligheidsbeperkingen geeft Antea aan niet met de standaard vuistregels voor afstand te werken (conform het handboek risicozonering windturbines, maar op basis van hun ervaring met berekeningen. In mijn telefoongesprek gaf Antea aan dat de afstanden in het handboek risicozonering windturbines vaak te groot zijn (gezien de detailberekeningen in een latere fase). Daarbij denken ze ook gelijk mee met mitigerende maatregelen. Antea laat in de offerte en in het telefoongesprek zien dat ze actief meedenken om de technische

potentie (ruimte) voor windturbines zo groot mogelijk te maken. Tot slot biedt Antea de GIS-bestanden aan – die ik ook heb uitgevraagd. In mijn hoofd speelt ook mee dat [redacted] (de wind-man in de Haven) met beide partijen heeft gewerkt en Antea hoger aanschreef.

De 3e offerte stuur ik door zodra ik deze heb.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
T + [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Gemeente Amsterdam
T.a.v. de heer [redacted]
Programma Klimaatneutraal - Ruimte & Duurzaamheid
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Betreft : Aanbieding haalbaarheidsanalyse windenergie "Amsterdam"
Datum : 27 september 2019
Bijlagen : -
Kenmerk : 719165/MdS/V01

Geachte heer [redacted]

Naar aanleiding van uw verzoek doen wij u hierbij met veel plezier onze aanbieding toekomen voor het verzorgen van een technische analyse voor windenergie in Amsterdam Zuidoost en omstreken. Uitgangspunt voor het onderzoek is het gebied zoals (globaal) weergegeven in bijlage 1. Op grond van onze ervaring met het uitvoeren van vergelijkbare projecten en met de ontwikkeling en realisatie van duurzame energieprojecten denken wij u goed van dienst te kunnen zijn[1].

Uw vraag

De achtergrond van de vraag is dat in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 de doelstelling is opgenomen om 50 MW extra opgesteld vermogen te realiseren op het grondgebied van Amsterdam. Dit komt neer op 17 windturbines in de 3 MW-categorie of meer in de 2 MW-categorie. Tevens heeft het stadsdeel Amsterdam Zuidoost een visie vastgesteld om klimaatneutraal te worden.

U wilt graag een technische analyse van het gebied Amsterdam Zuidoost en omstreken met daarin verschillende potentieel geschikte locaties. Tevens wilt u inzicht in het maximum opgesteld vermogen per locatie aan de hand van verschillende categorieën van omvang van windturbines (vermogen en afmeting). Op basis hiervan kan de kansrijkheid en het potentiële vermogen van verschillende locaties bepaald worden.

Plan van aanpak

We stellen 6 stappen voor om de mogelijkheden voor windenergie binnen het onderzoeksgebied in het gebied Amsterdam Zuidoost en omstreken inzichtelijk te krijgen:

1. Voorstel criteria en windturbinecategorieën
   We doen een voorstel voor de criteria die de mogelijkheden voor windenergie in het onderzoeksgebied bepalen. Hierbij verzamelen wij actuele en relevante ruimtelijke gegevens betreffend zogenaamde "harde(re) belemmeringen" en daaraan gerelateerde vuistregels en adviesafstanden voor windenergie. Denk daarbij aan:

[1] Via https://ponderaconsult.com/duurzameprojecten/ kunt u verschillende vergelijkbare projecten bekijken.

- afstanden vanuit geluid- en slagschaduwnormen;
- afstanden vanuit risicovolle inrichtingen, (spoor-, weg- en water)wegen, hoogspannings- en buisleidingen. Hierbij maken we gebruik van het handboek risicozonering windturbines;
- hoogtebeperkingen vanuit de luchtvaart;
- ecologie (Natura 2000; Natuurnetwerk Nederland);
- provinciaal beleid voor landschap en cultuurhistorie.

Voor de meeste criteria geldt dat de afmetingen van de windturbines bepalend zijn voor de (on)mogelijkheden voor windenergie in het onderzoeksgebied. Uitgangspunt voor de technische analyse zijn drie categorieën van windturbines van 2 of 3 MW met verschillende afmetingen (ashoogte en rotordiameter). We bouwen hierbij voort op de eerder verzamelde informatie over de verschillende gebieden.

De opzet in categorieën en het voorstel voor criteria bespreken we met u in een startoverleg. In dit startoverleg maken we tevens afspraken over de informatiestromen (welke informatie is er al beschikbaar), de indeling in categorieën van kansrijkheid (zie stap 4), de planning en het eindproduct. Vervolgens gaan wij in stap 2 deze criteria vertalen naar een ruimtelijke analyse, de GIS-analyse.

2. Uitvoeren GIS-analyse
   Op basis van de criteria en categorieën uit stap 1 maken we met behulp van een Geografisch Informatie Systeem (GIS) een kaart van het onderzoeksgebied in Amsterdam Zuidoost en omstreken met daarin de verschillende locaties. Op deze kaart worden de harde belemmeringen (handboek risicozonering en geluid- en slagschaduwnormen) voor de ontwikkeling van windenergie aangegeven met als resultaat de potentieel geschikte locaties en posities voor windenergie. Daarnaast vullen wij de resultaten van de GIS analyse aan met aandachtspunten – aspecten die, naast de criteria die al in stap 1 zijn genoemd, nog aandacht behoeven in een vervolgproces voor de ontwikkeling van locaties voor windenergie. Denk daarbij aan bijvoorbeeld radarhinder, ecologie en cultuurhistorisch en landschappelijk beleid.

   In deze stap bouwen we nadrukkelijk voort op de eerder verzamelde informatie, waarbij we eerst analyseren of de daar toegepaste uitgangspunten nog steeds van toepassing zijn.

3. Bepalen mogelijke opstellingen
   Op basis van stap 2 is inzichtelijk gemaakt waar er fysieke ruimte voor windenergie bestaat en welke aandachtspunten er gelden. Met die informatie kan gezocht worden naar mogelijke opstellingen die binnen de ‘vrije’ ruimte gerealiseerd kunnen worden. Per voorgestelde turbinecategorie uit stap 1 wordt een maximale opstelling ingetekend (in totaal dus drie per locatie). Hierbij wordt als uitgangspunt een passende onderlinge afstand bepaald en wordt, voor zover mogelijk, rekening gehouden met landschappelijk ‘logische’ opstellingen (lijn, cluster etc.).

4. Analyse kansrijkheid verschillende locaties en windturbineposities
   Door de informatie uit stap 2 en 3 met elkaar te combineren kan de kansrijkheid van de verschillende locaties en daarbinnen de verschillende windturbineposities per categorie bepaald worden.

We doen eerst een analyse van de windturbines binnen een locatie. Hierbij werken we met een indeling van groen naar rood:

- Groen: geen harde belemmeringen en aandachtspunten aanwezig
- Geel: beperkte aandachtspunten (ecologie, landschap) aanwezig, mitigatie mogelijk
- Oranje: harde belemmeringen en veel aandachtspunten aanwezig, mitigatie (waarschijnlijk) mogelijk
- Rood: harde belemmeringen en aandachtspunten, mitigatie complex (juridisch, in tijd en/of geld)

Door de informatie over de verschillende turbineposities binnen een locatie samen te nemen, maken we een analyse van de kansrijkheid van verschillende locaties. Hierbij werken we weer met de bovenstaande indeling in kleuren. Hierbij geven we ook aan wat de invloed is van de verschillende belemmeringen op het maximaal opgestelde vermogen (bepaald in stap 3).

Na de analyse van deze twee niveaus, doen we een korte kwalitatieve beschouwing van het hele gebied met daarin alle locaties. Door te kijken naar de drie niveaus (het hele gebied met daarin alle locaties, locaties met daarin verschillende windturbineposities en individuele windturbineposities) ontstaat zowel inzicht op de samenhang tussen locaties, de samenhang tussen windturbines op een locatie en de kansrijkheid van de individuele windturbineposities.

5. Rapportage
In een kort rapport (memo met daarachter kaarten en Excel tabellen) presenteren wij de resultaten en maken wij onze analyse navolgbaar. Het rapport houdt het volgende in:
   - De categorieën van windturbines die we onderscheiden en het waarom van deze indeling (zie stap 1)
   - De criteria waarmee we rekening hebben gehouden (zie stap 1);
   - (Het effect op) de mogelijkheden voor windenergie (zie stap 2);
   - De mogelijkheden voor windenergie binnen de gestelde kaders voor wat betreft de locaties en milieutechnische criteria aan de hand van drie categorieën windturbines (stap 3).
   - Het bepalen van de kansrijkheid van de verschillende locaties en individuele windturbineposities (stap 4). Hierbij leveren we:
     - Een Excel bestand met de windturbinelocaties (X, Y-coördinaten) en daarachter in een kolom de belemmeringen en aandachtspunten. Tevens wordt er een kleur aan deze analyse 'toegekend'.
     - Een set kaarten (een per windturbinecategorie) voor iedere locatie met daarop de individuele windturbineposities in kleur. Deze kaarten kunnen desgewenst ook in digitaal format beschikbaar worden gesteld (voor gebruik in een GIS omgeving);
     - Een Excel bestand met daarin alle locaties en daarachter een kolom met belemmeringen en aandachtspunten, een kolom met het maximale vermogen en een kolom met het vermogen na 'aftrek' van de belemmeringen en aandachtspunten. Hierbij geven we ook een kleur aan de specifieke locatie.
   - Aandachtspunten voor een vervolg voor de ontwikkeling van windenergie op de specifieke locaties.

6. Bespreken en definitieve rapportage
We stellen voor om de conceptresultaten van de technische analyse met u te bespreken. In deze aanbieding wordt uitgegaan van een overleg op uw kantoor in Amsterdam. Voorafgaand aan het

overleg sturen wij u het concept rapport toe. Op basis van de bespreking passen we de rapportage waar nodig aan en maken deze definitief.

Planning

We stellen voor om de projectplanning in overleg met de opdrachtgever vast te stellen, waarbij wordt uitgegaan van een doorlooptijd van circa 4 weken na opdrachtbevestiging. Er wordt nu uitgegaan van oplevering van het eindproduct medio november 2019.

Team

Voor het beantwoorden van de aanvullende onderzoeksvragen zetten wij een ervaren team in, waarbij twee adviseurs van Pondera Consult de kern vormen:

- [redacted] als projectleider en aanspreekpunt;
- [redacted] als projectmedewerker / GIS-specialist.

[redacted] is eindverantwoordelijk voor het project. Ze heeft ruime ervaring met windenergie en brede kennis van alle relevante aspecten die de haalbaarheid van windenergie bepalen. Zij is betrokken bij diverse milieueffectrapportages en haalbaarheidsonderzoeken voor duurzame energieprojecten. [redacted] treedt op als projectmedewerker en verzorgt de GIS-analyse. [redacted] heeft ervaring met het opstellen van haalbaarheid onderzoeken voor wind- en zonenergie projecten en kennis over de relevante ruimtelijke en milieutechnische aspecten. Op verzoek sturen we de cv's van de betrokken adviseurs toe. Naast hun relevante werkervaring, willen we vermelden dat beide adviseurs in Amsterdam wonen.

Kosten

De kosten voor de werkzaamheden van Pondera Consult zijn in de volgende tabel weergegeven en begroot per stap. De in deze aanbieding omschreven werkzaamheden bieden we aan voor € [redacted] (excl. BTW, inclusief reiskosten). Mocht er minder of juist meer inzet worden gevraagd van ons, dan is dat uiteraard mogelijk en maken we daar graag nadere afspraken over.

Tabel 1: Kostenraming

Onderdeel	Uren / medewerker		Kosten
	Projectleider (€ [redacted]	Projectmedewerker (€ [redacted]	
Stap 1 Voorstel criteria en windturbinecategorieën	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 2 Uitvoeren GIS-analyse	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 3 Bepalen mogelijke opstellingen	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 4 Analyse kansrijkheid	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 5 Rapportage	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 6 Bespreken en definitieve rapportage	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Totaal	[redacted]	[redacted]	[redacted]

Voorwaarden

Deze offerte is 2 maanden geldig en is vertrouwelijk. Gezien de relatief korte doorlooptijd en het omvang van de werkzaamheden zal Pondera Consult bij oplevering van het eindproduct één rekening over het totale bedrag versturen. De betalingstermijn is 30 kalenderdagen conform uw voorwaarden. Op onze dienstverlening voor dit project zijn de Algemene inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten (2014) van toepassing.

Mocht u naar aanleiding van onze aanbieding vragen of opmerkingen hebben, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met [redacted] op +31 [redacted] of via [redacted]@ponderaconsult.com.

Hoogachtend,
Pondera Consult B.V.

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Getekend voor akkoord:

Handtekening	Naam	Functie
.....	.....	.....

BIJLAGE 1

Uitgangspunten door opdrachtgever

Figuur 1 Onderzoeksgebied globaal

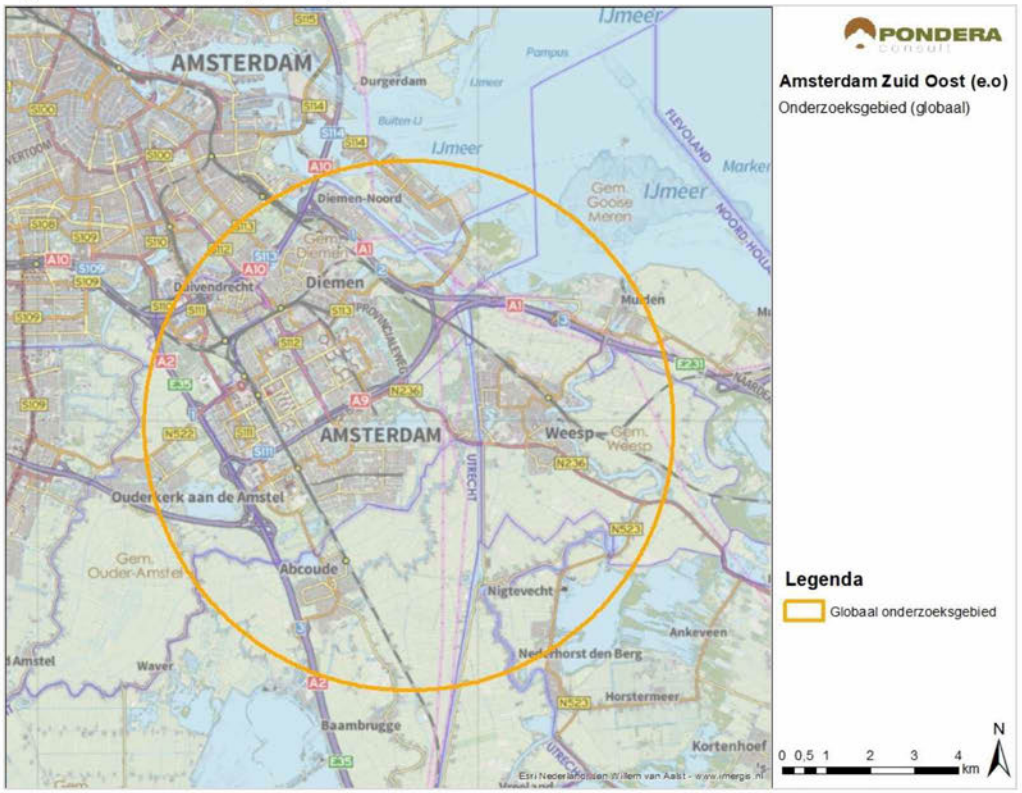

Figuur 2 Locaties o.b.v. RES-viewer

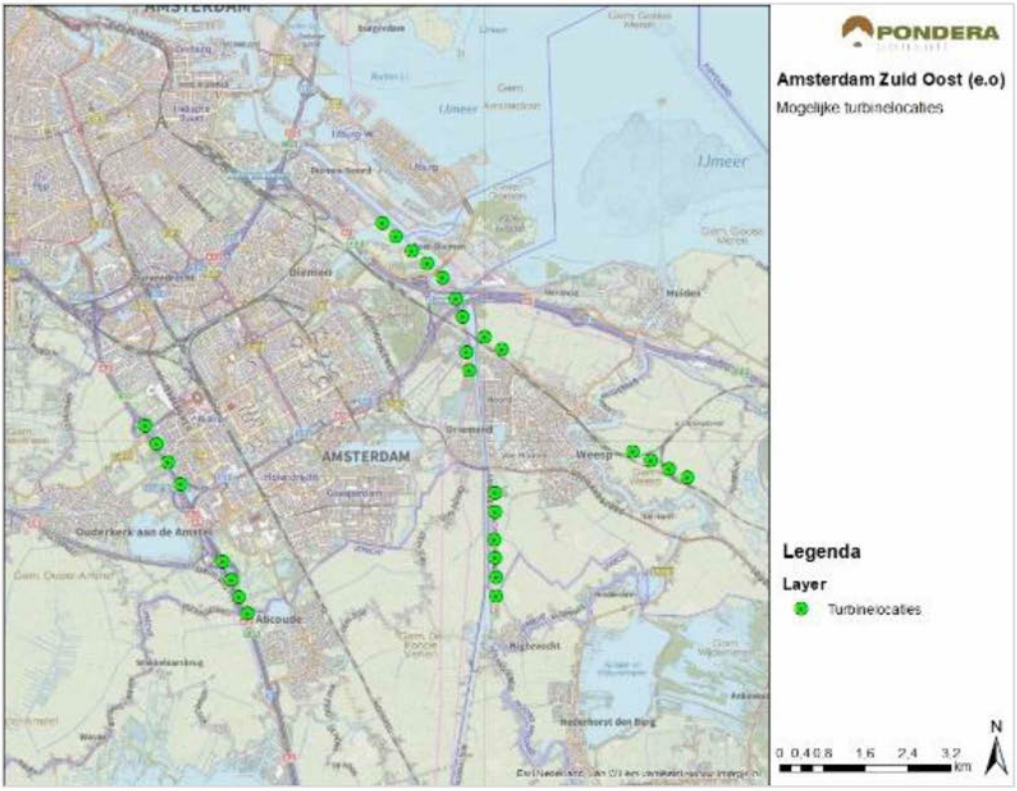

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: Aanbod hulp bij analyse windturbines in Sciencepark
Datum: woensdag 2 oktober 2019 12:56:19
Bijlagen: 20190927 Pondera - Offerte Analyse windenergie Amsterdam Zuidoost eo (def).pdf
Pondera scope gebied.docx

Hi [redacted]
Vanwege ons gesprek (mij en [redacted]en vanwege mijn gesprek met PM IJburg (die ook windturbines wil laten onderzoeken) heb ik kans gezien het een en ander in het proces te kunnen versnellen:
Ik had 3 offertes opgevraagd voor onderzoek naar windturbines in Zuidoost en Weesp en daar kwamen 2 interessante aanbiedingen uit voort. Ik heb met Zuidoost en Weesp afgesproken dat we in die gebieden met Antea in zee gaan.
Ik wil graag met jullie afspreken om voor jullie gebied met Pondera in zee te gaan. Bijgaand vinden jullie de offerte die Pondera heeft opgesteld voor Zuidoost. Ik heb met Pondera afgesproken dat zij hun offerte deze week gaan aanpassen voor de scope in de bijlage (ook Flevopark en sportpark zitten hierin). Daarbij heb ik hen gevraagd om ook een voorstel te doen voor een extra kaartlaag met grondeigendom (op te vragen bij kadaster). Programma Amsterdam Klimaatneutraal (AKN) zal de kosten voor de offerte op zich nemen.
Ik wil graag met twee partijen in zee gaan om te kijken hoe ze werken. We gaan namelijk hun expertise ook nodig hebben in het vervolgproces. Pondera heeft veel ervaring met onderzoek naar windturbines bij onderzoeksinstellingen met gevoelige apparatuur (in Delft). [redacted] maar claimt met hun analyse in een vroeger stadium locaties voor windturbines goed te kunnen uitsluiten / dan wel te kunnen voorstellen (in de offerte geeft Antea aan afstanden te berekenen op basis van hun ervaring met berekeningen in andere projecten – en niet perse het handboek risicozonering windturbines te volgen). Ik heb bij Pondera gecheckt hoe zij hier mee om gaan en zij zeggen dat zij dit ook zo gaan doen. We gaan er pas achter komen als we beide werkwijzen gaan vergelijken.
Als ik deze week / begin volgende week met de offerte akkoord ga, dan kan het startgesprek met Pondera, [redacted]en mij volgende week al plaatsvinden.
Ik verneem graag de reactie.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
T + [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 30 september 2019 11:16
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: Aanbod hulp bij analyse windturbines in Sciencepark

Beste [redacted]en
Door [redacted] wordt een extra onderzoek uitgezet naar mogelijk andere lokaties voor windturbines. Zie zijn mail met het mooie aanbod hieronder. Vanmorgen met hem hierover telefonisch contact gehad. Ik heb hem geadviseerd als onderzoeksgebied Flevopark en ook het sportpark naast ASP mee te nemen. Ons aangeleverde advies is ook input voor dit lokatieonderzoek.
Voor de opdracht is een startgesprek noodzakelijk. [redacted] wil jij daar namens het project ASP bij aanwezig zijn?
Met vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted] Amsterdam Science Park (UVA/gemeente Amsterdam)
Projectmanagementbureau
Gemeente Amsterdam
M [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl
Aanwezig: ma, di, ,do,vr

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 17 september 2019 11:48
Aan: [redacted]
Onderwerp: Aanbod hulp bij analyse windturbines in Sciencepark

Hi [redacted]

Goed nieuws. Ik kan (financieel) helpen met een locatie-analyse voor (een) windturbine(s) in Sciencepark. Ik verneem graag of je van het onderstaande aanbod gebruik wilt maken. Of dat je andere wensen hebt.
We kunnen voor het hele projectgebied Sciencepark + 100 meter daarbuiten (of andere scope) een technische locatie-analyse laten uitvoeren, waardoor we kunnen achterhalen 1) de kansrijke plekken voor (een) windturbine(s), 2) het maximum aantal windturbines, 3) het maximum opgesteld vermogen.
Er is in Nederland een aantal bureaus dat dit doet, o.a. Tauw, Antea en Bosch en van Rijn.
Afhankelijk van de resultaten in stap 1 kunnen we in stap 2 een diepteanalyse laten uitvoeren (die moeten we dan opnieuw uitvragen).
In de bijlage vind je een concept-offerte uitvraag.

NB: aan de hand van ons gesprek heb ik gesproken met mijn PM over hoe wij gebiedsontwikkelingsprojecten kunnen helpen. Daar is uit gekomen dat gebieden waarvan de GREX al is vastgesteld wij vanuit ons programma tijdelijk (proces)kosten voor windturbines op ons kunnen nemen (Klimaatfonds). Tevens heb ik het punt over de GREX en proceskosten voor nieuwe duurzaamheidsinitiatieven (windturbines / onderstations) e.d. op de agenda laten zetten van mijn PM en [redacted] (G&O).
Ik verneem graag je reactie.

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
T [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Bcc: [redacted]@ponderaconsult.com'
Onderwerp: Verzoek aanmaken ordernummer voor offerte: technisch onderzoek windturbines in Amsterdam Sciencepark / IJburg / en omgeving
Datum: donderdag 3 oktober 2019 15:02:19
Bijlagen: 20191003 Offerte Analyse windenergie Amsterdam Sciencepark en IJburg (def).pdf

---

Beste [redacted]
Wil je een ordernummer aanmaken voor de offerte in de bijlage?
€ [redacted] exclusief BTW.
Kan worden geboekt op nummer: 03373 AKN 3.2 Duurzame opwek en e-infra.
Naam: "Technisch onderzoek potentie windturbines Sciencepark/IJburg en omgeving."
Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
T + [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]@ponderaconsult.com]
Verzonden: donderdag 3 oktober 2019 14:45
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Aangepaste offerte

Hallo [redacted]
Hierbij de aangepaste offerte voor de analyse van windenergie in de gebieden Sciencepark en IJburg.
Groeten,
[redacted]

Adviseur duurzame energie en leefomgeving
Email: [redacted]@ponderaconsult.com | Mobiel: [redacted]
Locatie Zeist: Nooitgedacht 2 3701 AN | Locatie Hengelo: Welbergweg 49 7556 PE | Locatie Arnhem: Jansbuitensingel 7 6811 AA 2e verdieping
Web: www.ponderaconsult.com | Kamer van koophandel: 08 156 154 (Hengelo)

Gemeente Amsterdam
T.a.v. de heer [redacted]
Programma Klimaatneutraal - Ruimte & Duurzaamheid
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Betreft : Aanbieding haalbaarheidsanalyse windenergie "Amsterdam Sciencepark en IJburg"
Datum : 03 oktober 2019
Bijlagen : 1
Kenmerk : 719165/MdS/V02

Geachte heer [redacted] beste [redacted]

Naar aanleiding van uw verzoek doen wij u hierbij met veel plezier onze aanbieding toekomen voor het verzorgen van een technische analyse voor windenergie in de gebieden Amsterdam Sciencepark en IJburg. Uitgangspunt voor het onderzoek is het gebied zoals (globaal) weergegeven in bijlage 1. Op grond van onze ervaring met het uitvoeren van vergelijkbare projecten en met de ontwikkeling en realisatie van duurzame energieprojecten denken wij u goed van dienst te kunnen zijn[1].

Uw vraag

De achtergrond van de vraag is dat in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 de doelstelling is opgenomen om 50 MW extra opgesteld vermogen te realiseren op het grondgebied van Amsterdam. Dit komt neer op 17 windturbines in de 3 MW-categorie of meer in de 2 MW-categorie. De gemeente Amsterdam wil daarom bij diverse gebiedsontwikkelingen de potentie voor windenergie in kaart brengen. Twee daarvan zijn Sciencepark en IJburg.

U wilt graag een technische analyse van de gebieden Sciencepark en IJburg waardoor duidelijk wordt wat de potentieel geschikte locaties zijn. Tevens wilt u inzicht in het maximum opgesteld vermogen per locatie aan de hand van verschillende categorieën van omvang van windturbines (vermogen en afmeting). Op basis hiervan kan de kansrijkheid en het potentiële vermogen van verschillende locaties bepaald worden.

Plan van aanpak

We stellen zes stappen voor om de mogelijkheden voor windenergie binnen het onderzoeksgebied van Sciencepark en IJburg inzichtelijk te krijgen:

1. Voorstel criteria en windturbinecategorieën
   We doen een voorstel voor de criteria die de mogelijkheden voor windenergie in het onderzoeksgebied bepalen. Hierbij verzamelen wij actuele en relevante ruimtelijke gegevens betreffend zogenaamde "harde(re) belemmeringen" en daaraan gerelateerde vuistregels en adviesafstanden voor windenergie. Denk daarbij aan:

[1] Via https://ponderaconsult.com/duurzameprojecten/ kunt u verschillende vergelijkbare projecten bekijken.

- afstanden vanuit geluid- en slagschaduwnormen;
- afstanden vanuit risicovolle inrichtingen, (spoor-, weg- en water)wegen, hoogspannings- en buisleidingen. Hierbij maken we gebruik van het handboek risicozonering windturbines;
- hoogtebeperkingen vanuit de luchtvaart;
- ecologie (Natura 2000; Natuurnetwerk Nederland);
- provinciaal beleid voor landschap en cultuurhistorie.

Voor de meeste criteria geldt dat de afmetingen van de windturbines bepalend zijn voor de (on)mogelijkheden voor windenergie in het onderzoeksgebied. Uitgangspunt voor de technische analyse zijn drie categorieën van windturbines van 2 of 3 MW met verschillende afmetingen (ashoogte en rotordiameter).

De opzet in categorieën en het voorstel voor criteria bespreken we met u in een startoverleg. In dit startoverleg maken we tevens afspraken over de informatiestromen (welke informatie is er al beschikbaar), de indeling in categorieën van kansrijkheid (zie stap 4), de planning en het eindproduct. Vervolgens gaan wij in stap 2 deze criteria vertalen naar een ruimtelijke analyse, de GIS-analyse.

2. Uitvoeren GIS-analyse
   Op basis van de criteria en categorieën uit stap 1 maken we met behulp van een Geografisch Informatie Systeem (GIS) een kaart van de onderzoeksgebieden Sciencepark en IJburg (voor elk een) met daarin de verschillende locaties. Op deze kaart worden de harde belemmeringen (handboek risicozonering en geluid- en slagschaduwnormen) voor de ontwikkeling van windenergie aangegeven met als resultaat de potentieel geschikte locaties en posities voor windenergie.

   Daarnaast vullen wij de resultaten van de GIS analyse aan met aandachtspunten – aspecten die, naast de criteria die al in stap 1 zijn genoemd, nog aandacht behoeven in een vervolgproces voor de ontwikkeling van locaties voor windenergie. Denk daarbij aan bijvoorbeeld radarhinder, ecologie en cultuurhistorisch en landschappelijk beleid. Hierbij besteden we ook aandacht aan de specifieke omstandigheden van de onderzoeksgebieden: op Sciencepark is een sterrenwacht en is trillingsgevoelige apparatuur aanwezig en IJburg wordt gedomineerd door de functie wonen.

   In deze stap bouwen we nadrukkelijk voort op de eerder verzamelde informatie, waarbij we eerst analyseren of de daar toegepaste uitgangspunten nog steeds van toepassing zijn.

3. Bepalen mogelijke opstellingen
   Op basis van stap 2 is inzichtelijk gemaakt waar er fysieke ruimte voor windenergie bestaat en welke aandachtspunten er gelden. Met die informatie kan gezocht worden naar mogelijke opstellingen die binnen de 'vrije' ruimte gerealiseerd kunnen worden. Per voorgestelde turbinecategorie uit stap 1 wordt een maximale opstelling ingetekend (in totaal dus drie per locatie). Hierbij wordt als uitgangspunt een passende onderlinge afstand bepaald en wordt, voor zover mogelijk, rekening gehouden met landschappelijk 'logische' opstellingen (lijn, cluster etc.). Aan het einde van deze stap wordt ook een kaartlaag met de eigendomssituatie toegevoegd. Hiervoor vragen wij gegevens op bij het kadaster. Ook hier leveren we een 'set' op voor Sciencepark en een set voor IJburg.

4. Analyse kansrijkheid verschillende locaties en windturbineposities
   Door de informatie uit stap 2 en 3 met elkaar te combineren kan de kansrijkheid van de verschillende locaties en daarbinnen de verschillende windturbineposities per categorie bepaald worden.
   We doen eerst een analyse van de windturbines binnen een locatie. Hierbij werken we met een indeling van groen naar rood:
   - Groen: geen harde belemmeringen en aandachtspunten aanwezig;
   - Geel: beperkte aandachtspunten (ecologie, landschap) aanwezig, mitigatie mogelijk;
   - Oranje: harde belemmeringen en veel aandachtspunten aanwezig, mitigatie (waarschijnlijk) mogelijk;
   - Rood: harde belemmeringen en aandachtspunten, mitigatie complex (juridisch, in tijd en/of geld).

   Door de informatie over de verschillende turbineposities binnen een locatie samen te nemen, maken we een analyse van de kansrijkheid van verschillende locaties. Hierbij werken we weer met de bovenstaande indeling in kleuren. Hierbij geven we ook aan wat de invloed is van de verschillende belemmeringen op het maximaal opgestelde vermogen (bepaald in stap 3).

   Na de analyse van deze twee niveaus, doen we een korte kwalitatieve beschouwing van de hele gebieden Sciencepark en IJburg met daarin alle locaties. Door te kijken naar de drie niveaus (het hele gebied met daarin alle locaties, locaties met daarin verschillende windturbineposities en individuele windturbineposities) ontstaat zowel inzicht op de samenhang tussen locaties, de samenhang tussen windturbines op een locatie en de kansrijkheid van de individuele windturbineposities.

5. Rapportage
   In een kort rapport (memo met daarachter kaarten en Excel tabellen) presenteren wij de resultaten en maken wij onze analyse navolgbaar. Het rapport houdt het volgende in:
   - De categorieën van windturbines die we onderscheiden en het waarom van deze indeling (zie stap 1);
   - De criteria waarmee we rekening hebben gehouden (zie stap 1);
   - (Het effect op) de mogelijkheden voor windenergie (zie stap 2);
   - De mogelijkheden voor windenergie binnen de gestelde kaders voor wat betreft de locaties en milieutechnische criteria aan de hand van drie categorieën windturbines (stap 3).
   - Het bepalen van de kansrijkheid van de verschillende locaties en individuele windturbineposities (stap 4). Hierbij leveren we:
     - Een Excel bestand met de windturbinelocaties (X, Y-coördinaten) en daarachter in een kolom de belemmeringen en aandachtspunten. Tevens wordt er een kleur aan deze analyse 'toegekend'.
     - Een set kaarten (een per windturbinecategorie) voor iedere locatie met daarop de individuele windturbineposities in kleur. Deze kaarten kunnen desgewenst ook in digitaal format beschikbaar worden gesteld (voor gebruik in een GIS omgeving);
     - Een Excel bestand met daarin alle locaties en daarachter een kolom met belemmeringen en aandachtspunten, een kolom met het maximale vermogen en een kolom met het vermogen na 'aftrek' van de belemmeringen en aandachtspunten. Hierbij geven we ook een kleur aan de specifieke locatie.

- Aandachtspunten voor een vervolg voor de ontwikkeling van windenergie op de specifieke locaties.

6. Bespreken en definitieve rapportage
   We stellen voor om de conceptresultaten van de technische analyse met u te bespreken. In deze aanbieding wordt uitgegaan van een overleg op uw kantoor in Amsterdam. Voorafgaand aan het overleg sturen wij u het concept rapport toe. Op basis van de bespreking passen we de rapportage waar nodig aan en maken deze definitief.

Planning

We stellen voor om de projectplanning in overleg met de opdrachtgever vast te stellen, waarbij wordt uitgegaan van een doorlooptijd van circa 4 weken na opdrachtbevestiging. Er wordt nu uitgegaan van oplevering van het eindproduct medio november 2019.

Team

Voor het beantwoorden van de aanvullende onderzoeksvragen zetten wij een ervaren team in, waarbij twee adviseurs van Pondera Consult de kern vormen:

- [redacted] als projectleider en aanspreekpunt;
- [redacted] als projectmedewerker / GIS-specialist.

Mariëlle de Sain is eindverantwoordelijk voor het project. Ze heeft ruime ervaring met windenergie en brede kennis van alle relevante aspecten die de haalbaarheid van windenergie bepalen. Zij is betrokken bij diverse milieueffectrapportages en haalbaarheidsonderzoeken voor duurzame energieprojecten. [redacted] treedt op als projectmedewerker en verzorgt de GIS-analyse. [redacted] heeft ervaring met het opstellen van haalbaarheid onderzoeken voor wind- en zonenergie projecten en kennis over de relevante ruimtelijke en milieutechnische aspecten. Op verzoek sturen we de cv's van de betrokken adviseurs toe. Naast hun relevante werkervaring, willen we vermelden dat beide adviseurs in Amsterdam wonen.

Kosten

De kosten voor de werkzaamheden van Pondera Consult zijn in de volgende tabel weergegeven en begroot per stap. De in deze aanbieding omschreven werkzaamheden bieden we aan voor € [redacted] (excl. BTW, inclusief reiskosten). Mocht er minder of juist meer inzet worden gevraagd van ons, dan is dat uiteraard mogelijk en maken we daar graag nadere afspraken over.

Tabel 1: Kostenraming

Onderdeel	Uren / medewerker		Kosten
	Projectleider (€ 5.1.2f	Projectmedewerker (€ 5.1.2f	
Stap 1 Voorstel criteria en windturbinecategorieën	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
Stap 2 Uitvoeren GIS-analyse	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
Stap 3 Bepalen mogelijke opstellingen	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
Stap 4 Analyse kansrijkheid	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
Stap 5 Rapportage	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
Stap 6 Bespreken en definitieve rapportage	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
Totaal	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f

Voorwaarden

Deze offerte is 2 maanden geldig en is vertrouwelijk. Gezien de relatief korte doorlooptijd en het omvang van de werkzaamheden zal Pondera Consult bij oplevering van het eindproduct één rekening over het totale bedrag versturen. De betalingstermijn is 30 kalenderdagen conform uw voorwaarden. Op onze dienstverlening voor dit project zijn de Algemene inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten (2014) van de gemeente Amsterdam van toepassing (https://www.amsterdam.nl/ondernemen/inkoop-aanbesteden/).

Mocht u naar aanleiding van onze aanbieding vragen of opmerkingen hebben, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met 5.1.2e op +31 5.1.2e of via 5.1.2e @ponderaconsult.com.

Hoogachtend,
Pondera Consult B.V.

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Getekend voor akkoord gemeente Amsterdam:

Handtekening	Naam	Functie
.....	.....	.....

BIJLAGE 1

Onderzoeksgebied

Figuur 1 Onderzoeksgebied globaal

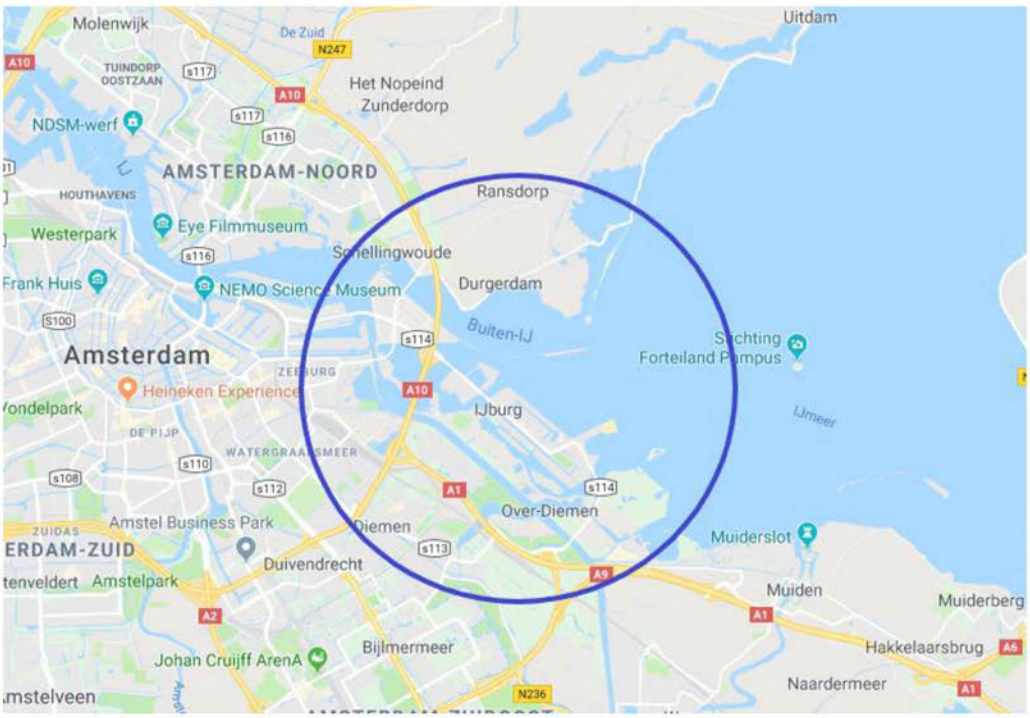

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: Offerte - uitvraag nieuwe opdracht / technisch onderzoek Noorder IJplas & deel sd Noord
Datum: dinsdag 5 november 2019 11:20:16
Bijlagen: image001.png
20191104 Offerte Analyse windenergie Amsterdam Noorder IJplas en deel stadsdeel Noord (def).pdf

---

Hi [redacted],

cc [redacted]

Graag jullie feedback op de offerte.

NB. Er zit voor 6 dagen aan procesmanagement in versleuteld (opstellen intentie-overeenkomst, omgevingsmanagement etc) - zie ook mijn mail van gisteren.

Groet,
[redacted]

Verzonden vanaf mijn Samsung Galaxy-smartphone.

-------- Oorspronkelijk bericht --------
Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Datum: 05-11-19 10:36 (GMT+01:00)
Aan: "[redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@ponderaconsult.com>, [redacted]@ponderaconsult.com>, [redacted]@ponderaconsult.com>, [redacted]@ponderaconsult.com>
Onderwerp: Offerte - uitvraag nieuwe opdracht / technisch onderzoek Noorder IJplas & deel sd Noord

Hallo [redacted]
Hierbij de aangepaste offerte. Overigens stond het onderdeel eigendomssituatie in kaart brengen er wel in; ik heb het nu apart neergezet zodat het duidelijker naar voren komt.
Met vriendelijke groet,
[redacted]
duurzame energie

PONDERA

Email: [redacted]@ponderaconsult.com
M: +[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 23 oktober 2019 13:54
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>

Onderwerp: Uitvraag nieuwe opdracht / technisch onderzoek Noorder IJplas & deel sd Noord + deel procesmanagement

Hij [redacted]

Zou je mij willen terugbellen?

Ik wil je graag spreken over een nieuwe opdracht (zie bijlage), waar we ook om een deel procesmanagement gaan vragen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
T + [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als een e-mail niet voor u is bestemd, verzoekt de gemeente u vriendelijk ons van de juiste adressering op de hoogte te stellen en de e-mail te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie https://www.amsterdam.nl/proclaimer.

Gemeente Amsterdam
T.a.v. de heer [redacted]
Programma Klimaatneutraal - Ruimte & Duurzaamheid
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Betreft : Aanbieding haalbaarheidsanalyse windenergie Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord
Datum : 04 november 2019
Bijlagen :
Kenmerk : 719183/Svdb/V02

Geachte heer [redacted] beste [redacted]

Naar aanleiding van uw verzoek doen wij u hierbij met veel plezier onze aanbieding toekomen voor het verzorgen van een technische analyse voor windenergie in het gebied Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord. Uitgangspunt voor het onderzoek is het gebied zoals (globaal) weergegeven in de volgende figuur.

Op grond van onze ervaring met het uitvoeren van vergelijkbare projecten en met de ontwikkeling en realisatie van duurzame energieprojecten denken wij u goed van dienst te kunnen zijn[1].

[1] Via https://ponderaconsult.com/duurzameprojecten/ kunt u verschillende vergelijkbare projecten bekijken.

1. Uw vraag

De achtergrond van de vraag is dat in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 de doelstelling is opgenomen om 50 MW extra opgesteld vermogen te realiseren op het grondgebied van Amsterdam. Dit komt neer op 17 windturbines in de 3 MW-categorie of meer in de 2 MW-categorie. Overigens kunnen 4+ MW turbines ook een optie zijn. Om de doelstelling te realiseren wil de gemeente Amsterdam bij diverse gebiedsontwikkelingen de potentie voor windenergie in kaart brengen. Twee daarvan zijn het gebied Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord.

U wilt graag een technische analyse van de genoemde gebieden, waardoor duidelijk wordt welke locaties potentieel geschikt zijn voor plaatsing van windturbines. Tevens wilt u inzicht in het maximum opgesteld vermogen per locatie aan de hand van verschillende categorieën van omvang van windturbines (vermogen en afmeting). Op basis hiervan kan de kansrijkheid en het potentiële vermogen van verschillende locaties bepaald worden.

2. Plan van aanpak

We stellen zes stappen voor om de mogelijkheden voor windenergie binnen het onderzoeksgebied van Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord inzichtelijk te krijgen:

1. Voorstel criteria en windturbinecategorieën
   We doen een voorstel voor de criteria die de mogelijkheden voor windenergie in het onderzoeksgebied bepalen. Hierbij verzamelen wij actuele en relevante ruimtelijke gegevens betreffend zogenaamde "harde(re) belemmeringen" en daaraan gerelateerde vuistregels en adviesafstanden voor windenergie. Denk daarbij aan:

   - afstanden vanuit geluid- en slagschaduwnormen;
   - afstanden vanuit risicovolle inrichtingen, (spoor-, weg- en water)wegen, hoogspannings- en buisleidingen. Hierbij maken we gebruik van het handboek risicozonering windturbines;
   - hoogtebeperkingen vanuit de luchtvaart;
   - ecologie (Natura 2000; Natuurnetwerk Nederland);
   - provinciaal beleid voor landschap en cultuurhistorie.

   Voor de meeste criteria geldt dat de afmetingen van de windturbines bepalend zijn voor de (on)mogelijkheden voor windenergie in het onderzoeksgebied. Uitgangspunt voor de technische analyse zijn drie categorieën van windturbines van 2 - 3 MW met verschillende afmetingen (ashoogte en rotordiameter).

   De opzet in categorieën en het voorstel voor criteria bespreken we met u in een startoverleg. In dit startoverleg maken we tevens afspraken over de informatiestromen (welke informatie is er al beschikbaar), de indeling in categorieën van kansrijkheid (zie stap 4), de planning en het eindproduct. Vervolgens gaan wij in stap 2 deze criteria vertalen naar een ruimtelijke analyse, de GIS-analyse.

2. Uitvoeren GIS-analyse
   Op basis van de criteria en categorieën uit stap 1 maken we met behulp van een Geografisch Informatie Systeem (GIS) een kaart van de onderzoeksgebieden Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord met daarin de verschillende locaties. Op deze kaart worden de harde belemmeringen (handboek risicozonering en geluid- en slagschaduwnormen) voor de ontwikkeling van windenergie aangegeven met als resultaat de potentieel geschikte locaties en posities voor windenergie.

   Daarnaast vullen wij de resultaten van de GIS analyse aan met aandachtspunten – aspecten die, naast de criteria die al in stap 1 zijn genoemd, nog aandacht behoeven in een vervolgproces voor de ontwikkeling van locaties voor windenergie. Denk daarbij aan bijvoorbeeld radarhinder, ecologie en cultuurhistorisch en landschappelijk beleid maar ook de ruimtelijke ontwikkeling die is voorzien door de gemeente.

   In deze stap bouwen we nadrukkelijk voort op de eerder verzamelde informatie, waarbij we eerst analyseren of de daar toegepaste uitgangspunten nog steeds van toepassing zijn.

3. Bepalen mogelijke opstellingen
   Op basis van stap 2 is inzichtelijk gemaakt waar er fysieke ruimte voor windenergie bestaat en welke aandachtspunten er gelden. Met die informatie kan gezocht worden naar mogelijke opstellingen die binnen de 'vrije' ruimte gerealiseerd kunnen worden. Per voorgestelde turbinecategorie uit stap 1 wordt een maximale opstelling ingetekend (in totaal dus drie per locatie). Hierbij wordt als uitgangspunt een technisch passende onderlinge afstand bepaald en wordt, voor zover mogelijk, rekening gehouden met landschappelijk 'logische' opstellingen (lijn, cluster etc.).

   Aan het einde van deze stap wordt ook een kaartlaag met de eigendomssituatie toegevoegd. Hiervoor vragen wij gegevens op bij het kadaster.

4. Analyse kansrijkheid verschillende locaties en windturbineposities
   Door de informatie uit stap 2 en 3 met elkaar te combineren kan de kansrijkheid van de verschillende locaties en daarbinnen de verschillende windturbineposities per categorie bepaald worden.
   We doen eerst een analyse van de windturbines binnen een locatie. Hierbij werken we met een indeling van groen naar rood:
   - Groen: geen harde belemmeringen en aandachtspunten aanwezig;
   - Geel: beperkte aandachtspunten (ecologie, landschap) aanwezig, mitigatie mogelijk;
   - Oranje: harde belemmeringen en veel aandachtspunten aanwezig, mitigatie (waarschijnlijk) mogelijk;
   - Rood: harde belemmeringen en aandachtspunten, mitigatie complex (juridisch, in tijd en/of geld).

   Door de informatie over de verschillende turbineposities binnen een locatie samen te nemen, maken we een analyse van de kansrijkheid van verschillende locaties. Hierbij werken we weer met de bovenstaande indeling in kleuren. Hierbij geven we ook aan wat de invloed is van de verschillende belemmeringen op het maximaal opgestelde vermogen (bepaald in stap 3).

   Na de analyse van deze twee niveaus, doen we een korte kwalitatieve beschouwing van de hele gebieden Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord met daarin alle locaties. Door te kijken naar de drie niveaus (het hele gebied met daarin alle locaties, locaties met daarin verschillende

windturbineposities en individuele windturbineposities) ontstaat zowel inzicht op de samenhang tussen locaties, de samenhang tussen windturbines op een locatie en de kansrijkheid van de individuele windturbineposities.

5. Rapportage
   In een kort rapport (memo met daarachter kaarten en Excel tabellen) presenteren wij de resultaten en maken wij onze analyse navolgbaar. Het rapport houdt het volgende in:
   - De categorieën van windturbines die we onderscheiden en het waarom van deze indeling (zie stap 1);
   - De criteria waarmee we rekening hebben gehouden (zie stap 1);
   - (Het effect op) de mogelijkheden voor windenergie (zie stap 2);
   - De mogelijkheden voor windenergie binnen de gestelde kaders voor wat betreft de locaties en milieutechnische criteria aan de hand van drie categorieën windturbines (stap 3).
   - Het bepalen van de kansrijkheid van de verschillende locaties en individuele windturbineposities (stap 4). Hierbij leveren we:
     - Een Excel bestand met de windturbinelocaties (X, Y-coördinaten) en daarachter in een kolom de belemmeringen en aandachtspunten. Tevens wordt er een kleur aan deze analyse 'toegekend'.
     - Een set kaarten (een per windturbinecategorie) voor iedere locatie met daarop de individuele windturbineposities in kleur. Deze kaarten kunnen desgewenst ook in digitaal format beschikbaar worden gesteld (voor gebruik in een GIS omgeving);
     - Een Excel bestand met daarin alle locaties en daarachter een kolom met belemmeringen en aandachtspunten, een kolom met het maximale vermogen en een kolom met het vermogen na 'aftrek' van de belemmeringen en aandachtspunten. Hierbij geven we ook een kleur aan de specifieke locatie.
   - Aandachtspunten voor een vervolg voor de ontwikkeling van windenergie op de specifieke locaties.

6. Bespreken en definitieve rapportage
   We stellen voor om de conceptresultaten van de technische analyse met u te bespreken. In deze aanbieding wordt uitgegaan van een overleg op uw kantoor in Amsterdam. Voorafgaand aan het overleg sturen wij u het concept rapport toe. Op basis van de bespreking passen we de rapportage waar nodig aan en maken deze definitief.

Planning

We stellen voor om de projectplanning in overleg met de opdrachtgever vast te stellen, waarbij wordt uitgegaan van een doorlooptijd van circa 4 a 8 weken na opdrachtbevestiging. Er wordt nu uitgegaan van oplevering van het eindproduct medio december 2019.

Team

Voor de technische analyse zetten wij een ervaren team in, waarbij twee adviseurs van Pondera Consult de kern vormen:

- [redacted] als projectleider en aanspreekpunt;
- [redacted] als projectmedewerker en GIS-specialist.

[redacted] is eindverantwoordelijk voor het project. Hij heeft naast ervaring met projectleiding ruime ervaring met windenergie en brede kennis van alle relevante aspecten die de haalbaarheid van windenergie bepalen. Hij is betrokken bij diverse milieueffectrapportages en haalbaarheidsonderzoeken voor duurzame energieprojecten. [redacted] treedt op als projectmedewerker en verzorgt de GIS-analyse. [redacted] heeft ervaring met het opstellen van haalbaarheidsonderzoeken voor wind- en zonne-energie projecten en kennis over de relevante ruimtelijke en milieutechnische aspecten. Op verzoek sturen we de cv's van de betrokken adviseurs toe.

Kosten

De kosten voor de werkzaamheden van Pondera Consult zijn in de volgende tabel weergegeven en begroot per stap. De in deze aanbieding omschreven werkzaamheden voor de technische analyse bieden we aan voor € [redacted] - (excl. BTW, inclusief reiskosten). Mocht er minder of juist meer inzet worden gevraagd van ons, dan is dat uiteraard mogelijk en maken we daar graag nadere afspraken over.

Tabel 1: Kostenraming technische analyse

Onderdeel	Uren / medewerker		Kosten
	Projectleider (€ [redacted])	Projectmedewerker (€ [redacted])	
Stap 1 Voorstel criteria en windturbinecategorieën	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 2 Uitvoeren GIS-analyse	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 3 Bepalen mogelijke opstellingen	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 4 Analyse kansrijkheid	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 5 Rapportage	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 6 Bespreken en definitieve rapportage	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Projectleiding, overleg en begeleiding	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Totaal	[redacted]	[redacted]	[redacted]

Voorwaarden

Deze offerte is 2 maanden geldig en is vertrouwelijk. Gezien de doorlooptijd en het omvang van de werkzaamheden voor de technische analyse zal Pondera Consult twee rekeningen sturen: bij opdrachtverlening 50% van de kosten van de technische analyse en de resterende 50% bij oplevering van het eindproduct. De betalingstermijn is 30 kalenderdagen conform uw voorwaarden. Op onze dienstverlening voor dit project zijn de Algemene inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten (2014)

van de gemeente Amsterdam van toepassing (https://www.amsterdam.nl/ondernemen/inkoop-aanbesteden/).

Mocht u naar aanleiding van onze aanbieding vragen of opmerkingen hebben, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met [redacted] op +[redacted] of via [redacted]@ponderaconsult.com.

Hoogachtend,
Pondera Consult B.V.

[redacted]

Getekend voor akkoord gemeente Amsterdam:

.....	.....	.....
Handtekening	Naam	Functie

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Bcc: [redacted]@ponderaconsult.com; [redacted]
Onderwerp: Ordernummer aanvragen voor offerte in bijlage / NIJP en Noord
Datum: dinsdag 12 november 2019 14:28:49
Bijlagen: 20191104 Offerte Analyse windenergie Amsterdam Noorder IJplas en deel stadsdeel Noord (def).pdf

---

Hi [redacted]

Wil je een ordernummer aanvragen voor de offerte in de bijlage?

- € [redacted] exclusief BTW
- Kan worden geboekt op nummer: 03373 AKN 3.2 Duurzame opwek en e-infra.
- Naam: "Technisch onderzoek potentie windturbines NIJP en Noord"
- Begindatum = morgen. Einddatum = 8 weken later.
- Geen zicht op vervolgopdracht.
- Geen toegang nodig tot gemeentelijke systemen.

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
T + [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Gemeente Amsterdam
T.a.v. de heer [redacted]
Programma Klimaatneutraal - Ruimte & Duurzaamheid
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Betreft : Aanbieding haalbaarheidsanalyse windenergie Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord
Datum : 04 november 2019
Bijlagen :
Kenmerk : 719183/Svdb/V02

Geachte heer [redacted] beste [redacted]

Naar aanleiding van uw verzoek doen wij u hierbij met veel plezier onze aanbieding toekomen voor het verzorgen van een technische analyse voor windenergie in het gebied Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord. Uitgangspunt voor het onderzoek is het gebied zoals (globaal) weergegeven in de volgende figuur.

Op grond van onze ervaring met het uitvoeren van vergelijkbare projecten en met de ontwikkeling en realisatie van duurzame energieprojecten denken wij u goed van dienst te kunnen zijn[1].

[1] Via https://ponderaconsult.com/duurzameprojecten/ kunt u verschillende vergelijkbare projecten bekijken.

1. Uw vraag

De achtergrond van de vraag is dat in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 de doelstelling is opgenomen om 50 MW extra opgesteld vermogen te realiseren op het grondgebied van Amsterdam. Dit komt neer op 17 windturbines in de 3 MW-categorie of meer in de 2 MW-categorie. Overigens kunnen 4+ MW turbines ook een optie zijn. Om de doelstelling te realiseren wil de gemeente Amsterdam bij diverse gebiedsontwikkelingen de potentie voor windenergie in kaart brengen. Twee daarvan zijn het gebied Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord.

U wilt graag een technische analyse van de genoemde gebieden, waardoor duidelijk wordt welke locaties potentieel geschikt zijn voor plaatsing van windturbines. Tevens wilt u inzicht in het maximum opgesteld vermogen per locatie aan de hand van verschillende categorieën van omvang van windturbines (vermogen en afmeting). Op basis hiervan kan de kansrijkheid en het potentiële vermogen van verschillende locaties bepaald worden.

2. Plan van aanpak

We stellen zes stappen voor om de mogelijkheden voor windenergie binnen het onderzoeksgebied van Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord inzichtelijk te krijgen:

1. Voorstel criteria en windturbinecategorieën
   We doen een voorstel voor de criteria die de mogelijkheden voor windenergie in het onderzoeksgebied bepalen. Hierbij verzamelen wij actuele en relevante ruimtelijke gegevens betreffend zogenaamde "harde(re) belemmeringen" en daaraan gerelateerde vuistregels en adviesafstanden voor windenergie. Denk daarbij aan:

   - afstanden vanuit geluid- en slagschaduwnormen;
   - afstanden vanuit risicovolle inrichtingen, (spoor-, weg- en water)wegen, hoogspannings- en buisleidingen. Hierbij maken we gebruik van het handboek risicozonering windturbines;
   - hoogtebeperkingen vanuit de luchtvaart;
   - ecologie (Natura 2000; Natuurnetwerk Nederland);
   - provinciaal beleid voor landschap en cultuurhistorie.

   Voor de meeste criteria geldt dat de afmetingen van de windturbines bepalend zijn voor de (on)mogelijkheden voor windenergie in het onderzoeksgebied. Uitgangspunt voor de technische analyse zijn drie categorieën van windturbines van 2 - 3 MW met verschillende afmetingen (ashoogte en rotordiameter).

   De opzet in categorieën en het voorstel voor criteria bespreken we met u in een startoverleg. In dit startoverleg maken we tevens afspraken over de informatiestromen (welke informatie is er al beschikbaar), de indeling in categorieën van kansrijkheid (zie stap 4), de planning en het eindproduct. Vervolgens gaan wij in stap 2 deze criteria vertalen naar een ruimtelijke analyse, de GIS-analyse.

2. Uitvoeren GIS-analyse
   Op basis van de criteria en categorieën uit stap 1 maken we met behulp van een Geografisch Informatie Systeem (GIS) een kaart van de onderzoeksgebieden Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord met daarin de verschillende locaties. Op deze kaart worden de harde belemmeringen (handboek risicozonering en geluid- en slagschaduwnormen) voor de ontwikkeling van windenergie aangegeven met als resultaat de potentieel geschikte locaties en posities voor windenergie.

   Daarnaast vullen wij de resultaten van de GIS analyse aan met aandachtspunten – aspecten die, naast de criteria die al in stap 1 zijn genoemd, nog aandacht behoeven in een vervolgproces voor de ontwikkeling van locaties voor windenergie. Denk daarbij aan bijvoorbeeld radarhinder, ecologie en cultuurhistorisch en landschappelijk beleid maar ook de ruimtelijke ontwikkeling die is voorzien door de gemeente.

   In deze stap bouwen we nadrukkelijk voort op de eerder verzamelde informatie, waarbij we eerst analyseren of de daar toegepaste uitgangspunten nog steeds van toepassing zijn.

3. Bepalen mogelijke opstellingen
   Op basis van stap 2 is inzichtelijk gemaakt waar er fysieke ruimte voor windenergie bestaat en welke aandachtspunten er gelden. Met die informatie kan gezocht worden naar mogelijke opstellingen die binnen de 'vrije' ruimte gerealiseerd kunnen worden. Per voorgestelde turbinecategorie uit stap 1 wordt een maximale opstelling ingetekend (in totaal dus drie per locatie). Hierbij wordt als uitgangspunt een technisch passende onderlinge afstand bepaald en wordt, voor zover mogelijk, rekening gehouden met landschappelijk 'logische' opstellingen (lijn, cluster etc.).

   Aan het einde van deze stap wordt ook een kaartlaag met de eigendomssituatie toegevoegd. Hiervoor vragen wij gegevens op bij het kadaster.

4. Analyse kansrijkheid verschillende locaties en windturbineposities
   Door de informatie uit stap 2 en 3 met elkaar te combineren kan de kansrijkheid van de verschillende locaties en daarbinnen de verschillende windturbineposities per categorie bepaald worden.
   We doen eerst een analyse van de windturbines binnen een locatie. Hierbij werken we met een indeling van groen naar rood:
   - Groen: geen harde belemmeringen en aandachtspunten aanwezig;
   - Geel: beperkte aandachtspunten (ecologie, landschap) aanwezig, mitigatie mogelijk;
   - Oranje: harde belemmeringen en veel aandachtspunten aanwezig, mitigatie (waarschijnlijk) mogelijk;
   - Rood: harde belemmeringen en aandachtspunten, mitigatie complex (juridisch, in tijd en/of geld).

   Door de informatie over de verschillende turbineposities binnen een locatie samen te nemen, maken we een analyse van de kansrijkheid van verschillende locaties. Hierbij werken we weer met de bovenstaande indeling in kleuren. Hierbij geven we ook aan wat de invloed is van de verschillende belemmeringen op het maximaal opgestelde vermogen (bepaald in stap 3).

   Na de analyse van deze twee niveaus, doen we een korte kwalitatieve beschouwing van de hele gebieden Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord met daarin alle locaties. Door te kijken naar de drie niveaus (het hele gebied met daarin alle locaties, locaties met daarin verschillende

windturbineposities en individuele windturbineposities) ontstaat zowel inzicht op de samenhang tussen locaties, de samenhang tussen windturbines op een locatie en de kansrijkheid van de individuele windturbineposities.

5. Rapportage
   In een kort rapport (memo met daarachter kaarten en Excel tabellen) presenteren wij de resultaten en maken wij onze analyse navolgbaar. Het rapport houdt het volgende in:
   - De categorieën van windturbines die we onderscheiden en het waarom van deze indeling (zie stap 1);
   - De criteria waarmee we rekening hebben gehouden (zie stap 1);
   - (Het effect op) de mogelijkheden voor windenergie (zie stap 2);
   - De mogelijkheden voor windenergie binnen de gestelde kaders voor wat betreft de locaties en milieutechnische criteria aan de hand van drie categorieën windturbines (stap 3).
   - Het bepalen van de kansrijkheid van de verschillende locaties en individuele windturbineposities (stap 4). Hierbij leveren we:
     - Een Excel bestand met de windturbinelocaties (X, Y-coördinaten) en daarachter in een kolom de belemmeringen en aandachtspunten. Tevens wordt er een kleur aan deze analyse 'toegekend'.
     - Een set kaarten (een per windturbinecategorie) voor iedere locatie met daarop de individuele windturbineposities in kleur. Deze kaarten kunnen desgewenst ook in digitaal format beschikbaar worden gesteld (voor gebruik in een GIS omgeving);
     - Een Excel bestand met daarin alle locaties en daarachter een kolom met belemmeringen en aandachtspunten, een kolom met het maximale vermogen en een kolom met het vermogen na 'aftrek' van de belemmeringen en aandachtspunten. Hierbij geven we ook een kleur aan de specifieke locatie.
   - Aandachtspunten voor een vervolg voor de ontwikkeling van windenergie op de specifieke locaties.

6. Bespreken en definitieve rapportage
   We stellen voor om de conceptresultaten van de technische analyse met u te bespreken. In deze aanbieding wordt uitgegaan van een overleg op uw kantoor in Amsterdam. Voorafgaand aan het overleg sturen wij u het concept rapport toe. Op basis van de bespreking passen we de rapportage waar nodig aan en maken deze definitief.

Planning

We stellen voor om de projectplanning in overleg met de opdrachtgever vast te stellen, waarbij wordt uitgegaan van een doorlooptijd van circa 4 a 8 weken na opdrachtbevestiging. Er wordt nu uitgegaan van oplevering van het eindproduct medio december 2019.

Team

Voor de technische analyse zetten wij een ervaren team in, waarbij twee adviseurs van Pondera Consult de kern vormen:

- [redacted] als projectleider en aanspreekpunt;
- [redacted] als projectmedewerker en GIS-specialist.

[redacted] is eindverantwoordelijk voor het project. Hij heeft naast ervaring met projectleiding ruime ervaring met windenergie en brede kennis van alle relevante aspecten die de haalbaarheid van windenergie bepalen. Hij is betrokken bij diverse milieueffectrapportages en haalbaarheidsonderzoeken voor duurzame energieprojecten. [redacted] treedt op als projectmedewerker en verzorgt de GIS-analyse. [redacted] heeft ervaring met het opstellen van haalbaarheidsonderzoeken voor wind- en zonne-energie projecten en kennis over de relevante ruimtelijke en milieutechnische aspecten. Op verzoek sturen we de cv's van de betrokken adviseurs toe.

Kosten

De kosten voor de werkzaamheden van Pondera Consult zijn in de volgende tabel weergegeven en begroot per stap. De in deze aanbieding omschreven werkzaamheden voor de technische analyse bieden we aan voor € [redacted] (excl. BTW, inclusief reiskosten). Mocht er minder of juist meer inzet worden gevraagd van ons, dan is dat uiteraard mogelijk en maken we daar graag nadere afspraken over.

Tabel 1: Kostenraming technische analyse

Onderdeel	Uren / medewerker		Kosten
	Projectleider (€ [redacted])	Projectmedewerker (€ [redacted])	
Stap 1 Voorstel criteria en windturbinecategorieën	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 2 Uitvoeren GIS-analyse	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 3 Bepalen mogelijke opstellingen	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 4 Analyse kansrijkheid	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 5 Rapportage	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 6 Bespreken en definitieve rapportage	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Projectleiding, overleg en begeleiding	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Totaal	[redacted]	[redacted]	[redacted]

Voorwaarden

Deze offerte is 2 maanden geldig en is vertrouwelijk. Gezien de doorlooptijd en het omvang van de werkzaamheden voor de technische analyse zal Pondera Consult twee rekeningen sturen: bij opdrachtverlening 50% van de kosten van de technische analyse en de resterende 50% bij oplevering van het eindproduct. De betalingstermijn is 30 kalenderdagen conform uw voorwaarden. Op onze dienstverlening voor dit project zijn de Algemene inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten (2014)

van de gemeente Amsterdam van toepassing (https://www.amsterdam.nl/ondernemen/inkoop-aanbesteden/).

Mocht u naar aanleiding van onze aanbieding vragen of opmerkingen hebben, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met [redacted] op +[redacted] of via [redacted]@ponderaconsult.com.

Hoogachtend,
Pondera Consult B.V.

[redacted]

Getekend voor akkoord gemeente Amsterdam:

.....	.....	.....
Handtekening	Naam	Functie

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Eerste resultaten windonderzoek Sciencepark/IJburg/Zeeburgereiland
Datum: maandag 2 december 2019 16:52:31
Bijlagen: image001.png
image002.png
image003.png

Hi [redacted]
Had ik al gedaan ;) – zie onderstaand.
PS, kan ik de aangepaste offerte tegemoet zien (met [redacted] ie vorige mail)?
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 2 december 2019 12:56
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Eerste resultaten windonderzoek Sciencepark/IJburg/Zeeburgereiland

Hi [redacted]
Laten we woensdag verder spreken.
Ik heb opdracht gegeven aan Pondera om van de huidige situatie uit te gaan. Dit omdat de wethouder en mijn programma-manager willen weten waar de opgave van windturbines schuurt met andere opgaves. In veel gebiedsontwikkelingen wordt namelijk geen rekening gehouden met de opgave van wind, terwijl die wel is vastgelegd in de Structuurvisie en Windvisie 2012 (Sciencepark is daarin ook aangemerkt als zoekgebied – zie kaarten).

Voor nu lijkt het erop dat er in het gebied van Sciencepark en omgeving maar 1 plek is voor een kleine windturbine. Terwijl in de RES-viewer bleek dat er een grote windturbine kan komen.
Op alle andere locaties in jouw projectgebied zijn er - zoals het er nu uitziet - geen turbines mogelijk.
Dit gaan we woensdag checken bij Joost. Daarna ook kijken hoe het zit met de gevoelige meetinstrumenten e.d.
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 2 december 2019 09:17
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Eerste resultaten windonderzoek Sciencepark/IJburg/Zeeburgereiland

Beste [redacted]
Ik heb dit weekend het concept rapport gelezen. Het is een verkenning voor Amsterdam Science Park en IJburg, maar zie Science park niet terug. Op pagina 7 hoofdstuk ruimtelijke analyse staat dat voor Amsterdam Science Park, in tegenstelling tot de andere gebieden, bij deze verkenning als uitgangspunt wordt gehanteerd dat er geen verdere ontwikkelingen plaatsvinden. Dat lijkt me een zeer verkeerde veronderstelling aangezien van de week net de ontwikkelvisie en grex in de raad is vastgesteld waarmee we ontwikkeling van het gebied voortzetten (157.000 tot 305.000 m2 bvo) . Bovendien wordt dit rapport dan een waardeloos stuk voor asp omdat de studie juist bedoeld is om te bekijken of een windturbine op ASP inpasbaar is gezien de ontwikkelingen op het park. [redacted] kan exact aangeven waar welke ontwikkeling is voorzien. De potentiele locaties voor woningbouw, kantoren en labs en congresvoorziening bijvoorbeeld.
Verder wordt er in het rapport niks gezegd over de bijzonder functies op het park. Denk aan de ecologische zone,de trillingsgevoelige onderzoeksapparatuur in de gebouwen of de sterrenkoepel. Bijgaand maar mijn eerder notitie meegestuurd waarmee in het definitieve rapport toegevoegd kan worden.
Ik kan woensdag het een en ander toelichten. En zal de ruimtelijke verkenning/massastudie van [redacted] meenemen.
[redacted] volgens mij hoven jullie er woensdag niet bij te zijn. Als jullie nog iets opmerkelijks in het rapport zien dan horen [redacted] n ik dat graag.
Groet
drs. [redacted]
[redacted] Amsterdam Science Park (UVA/gemeente Amsterdam)
Projectmanagementbureau
Gemeente Amsterdam
M [redacted]
[redacted] @amsterdam.nl
Aanwezig: ma, di, ,do,vr

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 25 november 2019 11:10
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Eerste resultaten windonderzoek Sciencepark/IJburg/Zeeburgereiland

Hi [redacted]
Dank voor de eerste resultaten! N.a.v. ons telefoontje zojuist (en afspraak voor volgende week staat in agenda).
Vragen die ik in ieder geval zal stellen:

- Verschil RES-viewer / Pondera-analyse over turbine in Sciencepark. RES-viewer geeft 3MW aan, Pondera 1MW. Wat is de verklaring voor het verschil?
- Pondera rekent met 400 meter geluidsafstand, Antea rekent met 350 meter in Havengebied. De waarheid bestaat niet, maar geeft gevoeligheidsanalyse met 350 meter nog andere inzichten?
- 1 MW turbines: zijn die economisch gezien nog wel haalbaar? Antea geeft in Havengebied aan tiphoogte > 150 meter: economisch haalbaar, > 120 meter: economische haalbaarheid discutabel, < 120 meter: economisch niet haalbaar (je vertelde over andere manier van ontwikkelen – met postcoderoos).
- Zou je in de kaarten de gemeentegrenzen willen verwerken?

Tot volgende week,
Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
T + [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]@ponderaconsult.com]
Verzonden: donderdag 21 november 2019 19:06
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: Eerste resultaten windonderzoek Sciencepark/IJburg/Zeeburgereiland

Dag [redacted]
In de volgende link tref je het concept-rapport voor de verkenning naar windenergie Sciencepark en IJburg: https://we.tl/t-80CzgGJdxX
Deze conceptversie betreft de verkenning naar de relevante aspecten (harde en zachtere belemmeringen) voor de plaatsing van windturbines in het projectgebied. Vervolgens is per windturbinecategorie een voorstel gedaan naar windturbineposities (maximale invulling).
Uiteraard geven wij graag nog een toelichting op de eerste resultaten. Dit kan telefonisch of ik kan even langskomen bij jullie op kantoor.
Belangrijkste discussiepunten heb ik dikgedrukt in de tekst gezet. Dit betreft voornamelijk het onderscheid tussen hardere of zachtere belemmeringen.
Wij zijn benieuwd naar je reactie.
Vriendelijke groet,

5.1.2e
Adviseur Duurzame Energie

PONDERA

Email: 5.1.2e @ponderaconsult.com
M: + 5.1.2e

Van: 5.1.2e @amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 20 november 2019 10:00
Aan: 5.1.2e @ponderaconsult.com>
CC: 5.1.2e @ponderaconsult.com>
Onderwerp: Eerste resultaten windonderzoek Sciencepark/IJburg/Zeeburgereiland

Hi 5.1.2e
Gezien ons gesprek vorige week:
Zijn de eerste resultaten klaar om verstuurd te worden?
Met vriendelijke groet,

5.1.2e
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
T + 5.1.2e

Werkdagen: ma, di, wo, do
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaamo20
www.twitter.com/duurzaamo20
Nieuwsbrief duurzaamo20

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als een e-mail niet voor u is bestemd, verzoekt de gemeente u vriendelijk ons van de juiste adressering op de hoogte te stellen en de e-mail te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie https://www.amsterdam.nl/proclaimer.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: aangepaste offerte (uurtarief) Amsterdam Noord en Noorder IJ-plas
Datum: maandag 9 december 2019 16:41:23
Bijlagen: image001.png

Dat is precies de vraag die ik heb uitgezet. Een inkooporder voor jullie krijgen, zodat jullie kunnen factureren.

Van: [redacted]@ponderaconsult.com]
Verzonden: maandag 9 december 2019 16:40
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: aangepaste offerte (uurtarief) Amsterdam Noord en Noorder IJ-plas

Hoi [redacted]

Nog een vraagje vanuit onze financiële administratie:
Heb je een inkooporder waarop we kunnen factureren?

Gr.

[redacted]
Adviseur Duurzame Energie

PONDERA

Email: [redacted]@ponderaconsult.com
M: [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 9 december 2019 10:55
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>
CC: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]
[redacted]@ponderaconsult.com>
Onderwerp: RE: aangepaste offerte (uurtarief) Amsterdam Noord en Noorder IJ-plas

Dank, ik hem heb doorgestuurd naar onze financiële man. Ik hou je op de hoogte.

[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com]
Verzonden: maandag 9 december 2019 09:59
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: aangepaste offerte (uurtarief) Amsterdam Noord en Noorder IJ-plas

Dag [redacted]

Hierbij zoals gevraagd de aangepaste offerte voor de analyse windenergie Amsterdam Noord en Noorder IJ-plas.
Het enige wat is aangepast is het uurtarief van [redacted] en het aantal uren. Het totaalbedrag is nagenoeg hetzelfde.

Vriendelijke groet,

[redacted]
Adviseur Duurzame Energie

PONDERA

Email: [redacted]@ponderaconsult.com
M: [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com
Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als een e-mail niet voor u is bestemd, verzoekt de gemeente u vriendelijk ons van de juiste adressering op de hoogte te stellen en de e-mail te verwijderen zonder de informatie te gebruiken en te delen met anderen. Voor verdere informatie over de rechten op informatie, zie https://www.amsterdam.nl/proclaimer.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: 20191104 Offerte Analyse windenergie Amsterdam Noorder IJplas en deel st.._.pdf
Datum: donderdag 19 december 2019 11:39:59
Bijlagen: 2019 12 09 Offerte Analyse windenergie Amsterdam Noorder IJplas en deel stadsdeel Noord (def).pdf
Prioriteit: Hoog

Hi [redacted]
Ik probeerde je zojuist al even te bellen en probeer het later nog eens:
Zou je nog een reactie willen geven op onderstaande mail?
NB: Voor mij voelt het zeer onprettig om een offerte netjes in concurrentie uit te vragen, 3 weken te moeten wachten op een ordernummer.
Dan wordt hij afgekeurd (overigens terecht volgens de regels – die ik niet wist). En een vervolgactie proberen af te spreken en daarna weer 10 dagen niets meer te horen.
Dit vind ik zelf geen fijn proces. Ik kan zo niet werken.
Ik verneem graag je reactie.
Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
T + [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 9 december 2019 10:54
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: 20191104 Offerte Analyse windenergie Amsterdam Noorder IJplas en deel st.._.pdf
Hi [redacted]
Bijgaand de aangepaste offerte. De [redacted] geworden.
Kun je deze in het systeem (laten) zetten?
Kunnen we daarna het eerder aangemaakte ordernummer doorgeven?
Ik verneem graag je reactie.
Met vriendelijke groet,
[redacted]
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
T + [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 2 december 2019 11:53
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: 20191104 Offerte Analyse windenergie Amsterdam Noorder IJplas en deel st.._.pdf
Ha [redacted]
Van uitgaan niet, maar ik ga me daar wel hard voor maken. Dus dat zou goed moeten komen.
Met vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted] **Aardgasvrij en Middelen**
Ruimte en Duurzaamheid

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 28 november 2019 16:07
Aan: [redacted]
Onderwerp: 20191104 Offerte Analyse windenergie Amsterdam Noorder IJplas en deel st.._.pdf

Hi [redacted]

Ik laat de offerte aanpassen naar € [redacted]
Kan ik er wel vanuit gaan dat we deze nog kunnen inboeken (ik heb immers 2 weken gewacht op dit nummer)?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
T + [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do
Volg ons via
www.facebook.com/duurzaamo20
www.twitter.com/duurzaamo20
Nieuwsbrief duurzaamo20

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 27 november 2019 08:28
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: 20191104 Offerte Analyse windenergie Amsterdam Noorder IJplas en deel st.._.pdf

Hi [redacted]

Dit is vervelend nieuws. Ik dacht dat € [redacted] het maximum was (dat was vorig jaar in ieder geval zo bij V&OR). Waar staat wat het maximum uurtarief is?

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 26 november 2019 16:22
Aan: Projectadministratie RD
CC: [redacted]
Onderwerp: 20191104 Offerte Analyse windenergie Amsterdam Noorder IJplas en deel st.._.pdf

Beste collega's,
De inkooporder horend bij deze offerte keur ik af. [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Teamleider Aardgasvrij en Middelen
Ruimte en Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl
Werkdagen: ma, di, wo, do

Gemeente Amsterdam
T.a.v. de heer [redacted]
Programma Klimaatneutraal - Ruimte & Duurzaamheid
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Betreft : Aanbieding haalbaarheidsanalyse windenergie Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord
Datum : 04 november 2019
Bijlagen :
Kenmerk : 719183/Svdb/V03

Geachte heer [redacted] beste [redacted]

Naar aanleiding van uw verzoek doen wij u hierbij met veel plezier onze aanbieding toekomen voor het verzorgen van een technische analyse voor windenergie in het gebied Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord. Uitgangspunt voor het onderzoek is het gebied zoals (globaal) weergegeven in de volgende figuur.

Op grond van onze ervaring met het uitvoeren van vergelijkbare projecten en met de ontwikkeling en realisatie van duurzame energieprojecten denken wij u goed van dienst te kunnen zijn[1].

[1] Via https://ponderaconsult.com/duurzameprojecten/ kunt u verschillende vergelijkbare projecten bekijken.

1. Uw vraag

De achtergrond van de vraag is dat in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 de doelstelling is opgenomen om 50 MW extra opgesteld vermogen te realiseren op het grondgebied van Amsterdam. Dit komt neer op 17 windturbines in de 3 MW-categorie of meer in de 2 MW-categorie. Overigens kunnen 4+ MW turbines ook een optie zijn. Om de doelstelling te realiseren wil de gemeente Amsterdam bij diverse gebiedsontwikkelingen de potentie voor windenergie in kaart brengen. Twee daarvan zijn het gebied Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord.

U wilt graag een technische analyse van de genoemde gebieden, waardoor duidelijk wordt welke locaties potentieel geschikt zijn voor plaatsing van windturbines. Tevens wilt u inzicht in het maximum opgesteld vermogen per locatie aan de hand van verschillende categorieën van omvang van windturbines (vermogen en afmeting). Op basis hiervan kan de kansrijkheid en het potentiële vermogen van verschillende locaties bepaald worden.

2. Plan van aanpak

We stellen zes stappen voor om de mogelijkheden voor windenergie binnen het onderzoeksgebied van Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord inzichtelijk te krijgen:

1. Voorstel criteria en windturbinecategorieën
   We doen een voorstel voor de criteria die de mogelijkheden voor windenergie in het onderzoeksgebied bepalen. Hierbij verzamelen wij actuele en relevante ruimtelijke gegevens betreffend zogenaamde “harde(re) belemmeringen” en daaraan gerelateerde vuistregels en adviesafstanden voor windenergie. Denk daarbij aan:

   - afstanden vanuit geluid- en slagschaduwnormen;
   - afstanden vanuit risicovolle inrichtingen, (spoor-, weg- en water)wegen, hoogspannings- en buisleidingen. Hierbij maken we gebruik van het handboek risicozonering windturbines;
   - hoogtebeperkingen vanuit de luchtvaart;
   - ecologie (Natura 2000; Natuurnetwerk Nederland);
   - provinciaal beleid voor landschap en cultuurhistorie.

   Voor de meeste criteria geldt dat de afmetingen van de windturbines bepalend zijn voor de (on)mogelijkheden voor windenergie in het onderzoeksgebied. Uitgangspunt voor de technische analyse zijn drie categorieën van windturbines van 2 - 3 MW met verschillende afmetingen (ashoogte en rotordiameter).

   De opzet in categorieën en het voorstel voor criteria bespreken we met u in een startoverleg. In dit startoverleg maken we tevens afspraken over de informatiestromen (welke informatie is er al beschikbaar), de indeling in categorieën van kansrijkheid (zie stap 4), de planning en het eindproduct. Vervolgens gaan wij in stap 2 deze criteria vertalen naar een ruimtelijke analyse, de GIS-analyse.

2. Uitvoeren GIS-analyse
   Op basis van de criteria en categorieën uit stap 1 maken we met behulp van een Geografisch Informatie Systeem (GIS) een kaart van de onderzoeksgebieden Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord met daarin de verschillende locaties. Op deze kaart worden de harde belemmeringen (handboek risicozonering en geluid- en slagschaduwnormen) voor de ontwikkeling van windenergie aangegeven met als resultaat de potentieel geschikte locaties en posities voor windenergie.

   Daarnaast vullen wij de resultaten van de GIS analyse aan met aandachtspunten – aspecten die, naast de criteria die al in stap 1 zijn genoemd, nog aandacht behoeven in een vervolgproces voor de ontwikkeling van locaties voor windenergie. Denk daarbij aan bijvoorbeeld radarhinder, ecologie en cultuurhistorisch en landschappelijk beleid maar ook de ruimtelijke ontwikkeling die is voorzien door de gemeente.

   In deze stap bouwen we nadrukkelijk voort op de eerder verzamelde informatie, waarbij we eerst analyseren of de daar toegepaste uitgangspunten nog steeds van toepassing zijn.

3. Bepalen mogelijke opstellingen
   Op basis van stap 2 is inzichtelijk gemaakt waar er fysieke ruimte voor windenergie bestaat en welke aandachtspunten er gelden. Met die informatie kan gezocht worden naar mogelijke opstellingen die binnen de 'vrije' ruimte gerealiseerd kunnen worden. Per voorgestelde turbinecategorie uit stap 1 wordt een maximale opstelling ingetekend (in totaal dus drie per locatie). Hierbij wordt als uitgangspunt een technisch passende onderlinge afstand bepaald en wordt, voor zover mogelijk, rekening gehouden met landschappelijk 'logische' opstellingen (lijn, cluster etc.).

   Aan het einde van deze stap wordt ook een kaartlaag met de eigendomssituatie toegevoegd. Hiervoor vragen wij gegevens op bij het kadaster.

4. Analyse kansrijkheid verschillende locaties en windturbineposities
   Door de informatie uit stap 2 en 3 met elkaar te combineren kan de kansrijkheid van de verschillende locaties en daarbinnen de verschillende windturbineposities per categorie bepaald worden.
   We doen eerst een analyse van de windturbines binnen een locatie. Hierbij werken we met een indeling van groen naar rood:
   - Groen: geen harde belemmeringen en aandachtspunten aanwezig;
   - Geel: beperkte aandachtspunten (ecologie, landschap) aanwezig, mitigatie mogelijk;
   - Oranje: harde belemmeringen en veel aandachtspunten aanwezig, mitigatie (waarschijnlijk) mogelijk;
   - Rood: harde belemmeringen en aandachtspunten, mitigatie complex (juridisch, in tijd en/of geld).

   Door de informatie over de verschillende turbineposities binnen een locatie samen te nemen, maken we een analyse van de kansrijkheid van verschillende locaties. Hierbij werken we weer met de bovenstaande indeling in kleuren. Hierbij geven we ook aan wat de invloed is van de verschillende belemmeringen op het maximaal opgestelde vermogen (bepaald in stap 3).

   Na de analyse van deze twee niveaus, doen we een korte kwalitatieve beschouwing van de hele gebieden Noorder IJ-plas en deel stadsdeel Noord met daarin alle locaties. Door te kijken naar de drie niveaus (het hele gebied met daarin alle locaties, locaties met daarin verschillende

windturbineposities en individuele windturbineposities) ontstaat zowel inzicht op de samenhang tussen locaties, de samenhang tussen windturbines op een locatie en de kansrijkheid van de individuele windturbineposities.

5. Rapportage
   In een kort rapport (memo met daarachter kaarten en Excel tabellen) presenteren wij de resultaten en maken wij onze analyse navolgbaar. Het rapport houdt het volgende in:
   - De categorieën van windturbines die we onderscheiden en het waarom van deze indeling (zie stap 1);
   - De criteria waarmee we rekening hebben gehouden (zie stap 1);
   - (Het effect op) de mogelijkheden voor windenergie (zie stap 2);
   - De mogelijkheden voor windenergie binnen de gestelde kaders voor wat betreft de locaties en milieutechnische criteria aan de hand van drie categorieën windturbines (stap 3).
   - Het bepalen van de kansrijkheid van de verschillende locaties en individuele windturbineposities (stap 4). Hierbij leveren we:
     - Een Excel bestand met de windturbinelocaties (X, Y-coördinaten) en daarachter in een kolom de belemmeringen en aandachtspunten. Tevens wordt er een kleur aan deze analyse 'toegekend'.
     - Een set kaarten (een per windturbinecategorie) voor iedere locatie met daarop de individuele windturbineposities in kleur. Deze kaarten kunnen desgewenst ook in digitaal format beschikbaar worden gesteld (voor gebruik in een GIS omgeving);
     - Een Excel bestand met daarin alle locaties en daarachter een kolom met belemmeringen en aandachtspunten, een kolom met het maximale vermogen en een kolom met het vermogen na 'aftrek' van de belemmeringen en aandachtspunten. Hierbij geven we ook een kleur aan de specifieke locatie.
   - Aandachtspunten voor een vervolg voor de ontwikkeling van windenergie op de specifieke locaties.

6. Bespreken en definitieve rapportage
   We stellen voor om de conceptresultaten van de technische analyse met u te bespreken. In deze aanbieding wordt uitgegaan van een overleg op uw kantoor in Amsterdam. Voorafgaand aan het overleg sturen wij u het concept rapport toe. Op basis van de bespreking passen we de rapportage waar nodig aan en maken deze definitief.

Planning

We stellen voor om de projectplanning in overleg met de opdrachtgever vast te stellen, waarbij wordt uitgegaan van een doorlooptijd van circa 4 a 8 weken na opdrachtbevestiging. Er wordt nu uitgegaan van oplevering van het eindproduct medio december 2019.

Team

Voor de technische analyse zetten wij een ervaren team in, waarbij twee adviseurs van Pondera Consult de kern vormen:

- [redacted] als projectleider en aanspreekpunt;
- [redacted] als projectmedewerker en GIS-specialist.

[redacted] is eindverantwoordelijk voor het project. Hij heeft naast ervaring met projectleiding ruime ervaring met windenergie en brede kennis van alle relevante aspecten die de haalbaarheid van windenergie bepalen. Hij is betrokken bij diverse milieueffectrapportages en haalbaarheidsonderzoeken voor duurzame energieprojecten. [redacted] treedt op als projectmedewerker en verzorgt de GIS-analyse. [redacted] heeft ervaring met het opstellen van haalbaarheidsonderzoeken voor wind- en zonne-energie projecten en kennis over de relevante ruimtelijke en milieutechnische aspecten. Op verzoek sturen we de cv's van de betrokken adviseurs toe.

Kosten

De kosten voor de werkzaamheden van Pondera Consult zijn in de volgende tabel weergegeven en begroot per stap. De in deze aanbieding omschreven werkzaamheden voor de technische analyse bieden we aan voor € [redacted] (excl. BTW, inclusief reiskosten). Mocht er minder of juist meer inzet worden gevraagd van ons, dan is dat uiteraard mogelijk en maken we daar graag nadere afspraken over.

Tabel 1: Kostenraming technische analyse

Onderdeel	Uren / medewerker		Kosten
	Projectleider (€ [redacted]	Projectmedewerker (€ [redacted]	
Stap 1 Voorstel criteria en windturbinecategorieën	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 2 Uitvoeren GIS-analyse	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 3 Bepalen mogelijke opstellingen	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 4 Analyse kansrijkheid	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 5 Rapportage	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Stap 6 Bespreken en definitieve rapportage	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Projectleiding, overleg en begeleiding	[redacted]	[redacted]	[redacted]
Totaal	[redacted]	[redacted]	[redacted]

Voorwaarden

Deze offerte is 2 maanden geldig en is vertrouwelijk. Gezien de doorlooptijd en het omvang van de werkzaamheden voor de technische analyse zal Pondera Consult twee rekeningen sturen: bij opdrachtverlening 50% van de kosten van de technische analyse en de resterende 50% bij oplevering van het eindproduct. De betalingstermijn is 30 kalenderdagen conform uw voorwaarden. Op onze dienstverlening voor dit project zijn de Algemene inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten (2014)

van de gemeente Amsterdam van toepassing (https://www.amsterdam.nl/ondernemen/inkoop-aanbesteden/).

Mocht u naar aanleiding van onze aanbieding vragen of opmerkingen hebben, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met [redacted] op + [redacted] of via [redacted]@ponderaconsult.com.

Hoogachtend,
Pondera Consult B.V.

[redacted]

Getekend voor akkoord gemeente Amsterdam:

.....	.....	.....
Handtekening	Naam	Functie

Naam	Antwoord	actie
[redacted]	Geen	
[redacted]@groenlicht.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]	Geaccepteerd	
[redacted]	Geaccepteerd	
[redacted]	Geen	
[redacted]	Geweigerd	
[redacted]	Geaccepteerd	
[redacted]@public-mediation.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]	Geweigerd	wil uit bestand
[redacted]@public-mediation.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]@derondevenen.nl'	Geweigerd	
[redacted]@over-gemeenten.nl'	Geaccepteerd	maandag 7 juni reminder mailen
[redacted]@Zaanstad.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]@diemen.nl'	Geweigerd	vervanger: [redacted] komt
[redacted]	uit de lijst halen	maandag 7 juni reminder mailen
[redacted]	Geaccepteerd	
[redacted]@noord-holland.nl'	Geweigerd	
[redacted]@noord-holland.nl'	Voorlopig	maandag 7 juni reminder mailen
[redacted]	Geen	maandag 7 juni reminder mailen
[redacted]@ouder-amstel.nl'	Geweigerd	
[redacted]@landsmeer.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]@noord-holland.nl'	voorlopig	had eerder geaccpteerd, maar nu gwijzigd naar voorlopig
[redacted]@waternet.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]@appm.nl'	Geweigerd	
[redacted]@portofamsterdam.com'	Geweigerd	wordt vervangen door [redacted]
[redacted]@odijmond.nl'	Geweigerd	
[redacted]@waterland.nl'	Geaccepteerd	
[redacted]@alliander.com'	Geaccepteerd	
[redacted]	uit de lijst halen	Enno laat weten wie vervangt [redacted] of [redacted]
[redacted]	nee, uit de lijst halen	
RESAmsterdam	Geweigerd	
[redacted]	Geen	
[redacted] - Public Mediation ([redacted]@public-mediation.nl)	Geaccepteerd	

[redacted]

Geaccepteerd	
Geen	maandag 7 juni reminder mailen
Geweigerd	
Voorlopig	Zuidoost/Weesp/Driemond
Geaccepteerd	
	uitnodiging doorgstuurd door [redacted]

deelname		wie / organisatie			redeneerlijn: gemeentes die of bezwaar hebben aangegeven, of gezamenlijke grensoverschrijdende zoekgebieden hebben.	
JA	7	Gooise Meren	[redacted]	[redacted]@groenlicht.nl	is ook collega uit Gooise Meren	
JA	9	Noord	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl		
JA	10	Oost	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl		
JA	16	**gemeente A'dam**	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl	team RES A'dam	
JA	17	**gemeente A'dam**	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl	team RES A'dam	
JA	18	**gemeente A'dam**	[redacted] of [redacted]	[redacted]@amsterdam.nl [redacted]@amsterdam.nl	([redacted] aanwezig) + [redacted] aanwezig	
Ja	19	**begeleiding door PM**	[redacted]	[redacted]@public-mediation.nl		
JA	21	Omgevingsvisie	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl	gem amsterdam, omgevingsvisie, stedelijk spoor	via outlook[redacted]
JA	20	**begeleiding door PM**	[redacted]	[redacted]@public-mediation.nl		
JA		**gemeente A'dam**	[redacted]		team RES A'dam	
JA / via outlook voorlopig	1	Ronde Venen	[redacted]	[redacted]@derondevenen.nl		via [redacted]
[redacted] via outlook voorlopig		Oostzaan	[redacted]	[redacted]@over-gemeenten.nl	beleidsadviseur energietransitie Gemeente Diemen	(ivp [redacted]
				[redacted]@Zaanstad.nl		
JA via outlook	4	zaandam	[redacted]		beleidsmedewerker duurzaamheid ben ik betrokken bij de RES Zaanstreek-Waterland.	via outlook[redacted]
JA: via app bericht	2	Diemen	[redacted]@diemen.nl	[redacted]@diemen.nl	Beleidsadviseur energietransitie Gemeente Diemen	
JA: via app bericht	23	Natuur	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl		
Misschien + doorgestuurd naar vervanger Ilan Cukier ILAN evt. Deels + evt. zoekt zij naar vervanging	12	Nieuw-West	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl		
Nee heeft eigen bijeenkomst RES	14	RES-partners	[redacted]	[redacted]@noord-holland.nl	Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid	
Nee heeft eigen bijeenkomst RES		RES-partners	[redacted]	[redacted]@noord-holland.nl	Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid	
NEE: dubbel afspraak evt. later aanschuiven	11	Zuidoost	[redacted]	[redacted]@amsterdam.nl		
NEE: geweigerd via outlook	5	Ouder Amstel	[redacted]	[redacted]@ouder-amstel.nl		
Nee: had vrije dag - vervanging lukt niet. Wel wil zij namens Landsmeer op later moment schrifteijke input geven		Landsmeer	[redacted]	[redacted]@landsmeer.nl	Regisseur Duurzaamheid	
NEE: Kan niet (prive) ook geen vervaning iedereen is op vakantie	13	Prov. Noord-Holland	[redacted]	[redacted]@noord-holland.nl	provincie Noord-Holland, nieuwe collega	via outlook[redacted]
NEE: kan niet [redacted] vervanger kan ook niet (stel losse afspraak voor 1 op 1 met gem. Amsterdam helder krijgen wat nou het plan is	8	**Waternet**	[redacted]	[redacted]@waternet.nl	res partner	via [redacted]
NEE: kan niet; zal evt. naar vervanging doorsturen/ uiteindelijk geen vervanging op zo kort termijn	15	RES-partners	[redacted]	[redacted]@appm.nl	consortium RES, proces opzet	via outlook[redacted]
NEE: vakantie; met [redacted] gecheckt geen vervanging voorals nodig	22	Omgevingsvisie	[redacted]	[redacted]@portofamsterdam.com	Haven Amsterdam	via outlook[redacted]
NEE: Vervanging door [redacted]	3	Landsmeer	[redacted]	[redacted]@odijmond.nl		v
				[redacted]@odijmond.nl		
NEE: Vervanging door [redacted]	6	Oostzaan	[redacted]		beleidsadviseur Duurzaamheid en Klimaat Oostzaan Wormerland	
nog geen reactie		Waterland	[redacted]	[redacted]@waterland.nl	beleidsmedewerker	

Afwezigen waren:
[redacted] (waternet)
SD West ([redacted] + [redacted]
Landsmeer [redacted]
Port of Amsterdam [redacted].
Landsmeer – [redacted].
Waterland – [redacted].

From: "[redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Thu, 10 Jun 2021 13:48:00 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: gesprekje Saskia

Hoi [redacted]

Zoals gevraagd hebben we vanmiddag kort met Saskia gesproken over het advies van het DB en de elementen/achtergrond.

- Ten aanzien van het Zijkanaal H heb ik kort aangegeven hoe het zit; de flap was niet eenduidig maar ik heb daarvoor al een toevoeging gemaakt
- Ten aanzien van de HIA en reflectiefase in het kernboodschap: dat is een tip vanuit de beleving dat er veel waarde aan het kunnen betrekken van deze onderdelen wordt gehecht
- Ten aanzien van cornelis douwesterrein, hebben we met name doorgesproken:

DB heeft het beeld dat er geen participatie op het participatieplan heeft plaatsgevonden voor het CD-terrein. Het DB vreest dat de ruis die zij zelf zien ook buiten kan zijn doordat vaak gesproken wordt over het gebied als 'Noorderijplas' wat geen trigger is voor mensen om ook te realiseren dat het CD-terrein hier onderdeel van is. Dat zal deels ook komen door de aandacht die de NIJP heeft gehad/gekregen. De zorg is dat met vaststelling er onrust/ruis kan ontstaan over de ontwikkeling op het CD terrein.

We ([redacted] en ik) hebben de participatieinzet besproken vanuit gemeente en initiatiefnemers en toegelicht dat in bijvoorbeeld de gemeentelijke uitnodigingen en communicatie (post) die ook is rondgezonden de onderdelen zijn benoemd (expliciet Cornelis Douwesterrein) en dat dit zowel schriftelijk als digitaal is verspreid, waaronder in en in de omgeving van het CD terrein. We hebben besproken dat dit in de gemeentelijke stukken ook veelal zo is benoemd (als CD terrein of havengebied stadsdeel noord) maar dat er soms ook naar het gebied als 'noorderijplas' wordt verwezen (het zoekgebied 2). De historie van wind ontwikkeling in het verleden op het Cornelis Douwesterrein en Keerkringpark is nog even benoemd en iig voor Keerkringprak bekend.

Aanwezigen: Saskia, [redacted] en ikzelf

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email: [redacted]@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 [redacted]
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

Nummer VN

Directie

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van 15 juni 2021

Portefeuille

Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid

Agendapunt

<automatisch>

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het participatieplan Coöperatieve windmolens Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein.
2. Kennis te nemen van het vervolgproces aangaande de ontwikkeling van windenergie in het gebied en de rol van de gemeente hierin.
3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het participatieplan en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van windenergie in het gebied.
4. In te stemmen met de brief waarin de gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad geïnformeerd worden over het participatieplan

Reden spoed

n.v.t.

Commented [redacted] Er wordt nog gewerkt aan een toelichting reden spoed.

Kernboodschap

Het college van B&W stemt in met het participatieplan van ~~de~~ coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines in het gebied rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein (CD). ~~In h~~Het participatieplan beschrijft ~~is beschreven~~ op welke wijze bewoners en bedrijven in en om het gebied betrokken worden bij de ontwikkeling van windmolens. Een milieueffectrapport, inclusief Health Impact Assessment, is onderdeel van het proces. In het proces is daarmee ook ruimte inzichten uit de reflectiefase te betrekken. Besluitvorming over plaatsing van windturbines vindt plaats op basis van de resultaten van het participatieproces en onderzoek.

-

~~In het vervolgproces worden vragen en zorgen over de gevolgen van windturbines geïnventariseerd op basis waarvan, naast de wettelijke vereiste onderzoeken, nader onderzoek wordt gedaan. Dit vormt de basis waarop initiatiefnemers in overleg met de omgeving een uitgewerkt plan inclusief milieueffectrapportage opstellen.~~

Bestuurlijke achtergrond

Ontwikkelstrategie Haven-Stad

De gemeenteraad heeft op 21 december 2017 de Ontwikkelstrategie Haven-Stad vastgesteld (bd 2017 – 013059). In de Ontwikkelstrategie zijn als uitwerking van de Transformatiestrategie Haven-Stad de voorwaarden en mogelijkheden voor ontwikkeling

van Haven-Stad uitgewerkt. Hierbij zijn de ambities verhoogd, ingezet wordt op:
- verdere verdichting met 40.000 tot 70.000 woningen,
- een mengstrategie die extra banen creëert,
- een mobiliteitsshift van auto naar OV en fiets,
- het hanteren van de duurzaamheidsdoelstellingen voor 2040.

Windvisie, de Routekaart Amsterdam Klimaat neutraal, en Regionale Energiestrategie 1.0 Noord-Holland Zuid
Amsterdam wil een wezenlijke bijdrage leveren aan het halen van de klimaatdoelstellingen van Parijs, en heeft daarom de ambitie de CO_2 uitstoot in Amsterdam terug te dringen met 55% in 2030 en 95% in 2050. In de Routekaart Amsterdam Klimaat neutraal 2050, vastgesteld door de Gemeenteraad in 2020, heeft Amsterdam de ambitie vastgelegd om voor 2030 minstens >50MW extra vermogen windenergie te realiseren ten opzichte van de situatie in de zomer 2019 (totaal minstens 127 MW vermogen windenergie in 2030 en 550 MW door zon in 2030 (400 MW op grote daken en 150 MW op kleine daken). In de Windvisie (vastgesteld door de Gemeenteraad in 2012) is de Noorder IJ-plas/Cornelis Douwesterrein (CD) samen met het havengebied als meest kansrijk zoekgebied voor windmolens bestemd. Dit zoekgebied is door de gemeenteraad bevestigd als zoekgebied in de concept Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ). In de raadsvergadering van 27 mei jl. is dit zoekgebied wederom als voorkeursgebied voor windenergie bevestigd door de raad in de RES 1.0.

Toetsingskader Noorder IJplas 31 maart 2021
De gemeenteraad heeft op 31 maart 2021 ingestemd met het Toetsingskader Noorder IJplas. Doel van het toetsingskader is om de ontwikkeling van de Noorder IJplas als toekomstig stadspark van Haven-Stad in goede banen te leiden. Het bevestigt het deel van het zoekgebied voor de Noorder IJplas voor de plaatsing van windturbines conform het beleid en de doelstellingen die in de Windvisie 2012 en de Routekaart Amsterdam Klimaat Neutraal zijn vastgelegd. Daarbinnen kan nader onderzoek naar een zorgvuldig ingepaste plaatsing van windturbines plaatsvinden. Het Cornelis Douwesterrein is geen onderdeel van het Toetsingskader Noorder IJplas; dat heeft echter geen gevolgen of betekenis voor het initiatief dat zicht richt op Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein.

Intentieovereenkomst 5 coöperaties en gemeente Amsterdam 8 juli 2020
Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van windturbines in Amsterdam Noord. De intentieovereenkomst is getekend op 8 juli 2020 door 4 burgerenergiecoöperaties, verenigd in Amsterdam Wind en bedrijvencoöperatie NDSM Energie. Deze initiatiefnemers hebben de gemeente Amsterdam benaderd met een 100% coöperatief initiatief om windenergie te ontwikkelen in het gebied van de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein. Dit gebied is in de gemeentelijke structuurvisie Windvisie 2012 aangewezen als 'ruimtelijk gewenst/ kansrijk' voor windenergie. In de periode voor 2020 waren er reeds afspraken voor de ontwikkeling van windenergie met een deel van deze partijen, dit kon echter niet gerealiseerd worden als gevolg van het toenmalige provinciale beleid. Inmiddels is de mogelijkheid er wel. In de overeenkomst spreekt de gemeente de intentie uit planologische medewerking te verlenen aan het initiatief onder een aantal voorbehouden. Op basis van de afspraken in de intentieovereenkomst wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin de medewerking, afhankelijk van de uitvoering van de intentieovereenkomst wordt vastgelegd. In de intentieovereenkomst is afgesproken dat de initiatiefnemers het initiatief uitwerken middels een participatieproces waarbij belanghebbenden zoals omwonenden betrokken worden. Daartoe wordt op grond van artikel 4 van de intentieovereenkomst een participatieplan

door de initiatiefnemers opgesteld en aan de gemeente voorgelegd ter goedkeuring.

Bestuurlijke prioriteit
Het participatieplan sluit aan bij de afspraken die in het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente en een nieuw geluid' zijn gemaakt over de energietransitie.

Wettelijke grondslag
Artikel 160, eerste lid onder a Gemeentewet
Het college is bevoegd het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren.

Artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet
Het college is bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten.

Art 169 Gemeentewet
Het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de Gemeenteraad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur (lid 1). Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft (lid 2).

Onderbouwing besluit

Ad 1. In te stemmen met het participatieplan van de coöperaties NDSM Energie en Amsterdam Wind inzake de ontwikkeling van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein.
Amsterdamse coöperaties hebben het initiatief genomen windenergie te ontwikkelen in het gebied Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein. In de Windvisie van 2012 is het gebied al aangemerkt als kansrijk en wenselijk gebied voor windturbines. Dit gebied is volgend op de Windvisie in de Amsterdamse RES opgenomen als voorkeursgebied voor windenergie (mei 201).

Figuur zoekgebied windenergie Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein

Portefeuille Gemeente Amsterdam

Agendapunt College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van <datum>

Bron: https://maps.amsterdam.nl/windzoekgebieden/ (conform raadsbesluit 27 mei 2021)

Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst met de coöperaties Amsterdam Wind en NDSM Energie voor het realiseren van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwes terrein. In deze overeenkomst is opgenomen dat de coöperaties in samenspraak met bewoners en belanghebbenden een participatieplan opstellen en dat dit plan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het college. In het participatieplan moet worden aangegeven op welke wijze bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de planvorming voor de windturbines en op welke wijze zijn (financieel) hierin kunnen participeren. Volgend op het afsluiten van de intentieovereenkomst hebben de initiatiefnemers in de afgelopen periode het participatieplan opgesteld. Daartoe hebben zij overleg gevoerd met de omgeving. Zij hebben bewoners en bedrijven bij en rondom de Noorder IJplas /Cornelis Douwes hierover geïnformeerd en uitgenodigd, zowel schriftelijk als via digitale mediakanalen.

Vanwege de corona pandemie heeft dit voornamelijk digitaal plaatsgevonden. De initiatiefnemers hebben de ruime omgeving van de Noorder IJplas / Cornelis Douwes zowel binnen als buiten Amsterdam schriftelijk en digitaal uitgenodigd, om kennis te nemen van het concept van het plan. Het concept is toegelicht en besproken op een (vanwege de coronapandemie online) bijeenkomst. De reacties die de initiatiefnemers hebben ontvangen en/of gekregen zijn in de concept versie verwerkt die eind 2020 aan de gemeente is toegezonden. Naar aanleiding van de aanvullende besprekingen met de initiatiefnemers, een aantal verduidelijkende vragen van de gemeente en de door de raad aangenomen moties over de ontwikkeling van windenergie bij de behandeling van de concept RES in de raad van 10 februari 2021, is eind maart 2021 een aangepaste participatieplan ter goedkeuring ingediend bij de gemeente.

Belangrijke aanscherpingen in deze laatste versie zijn

- initiatiefnemers hebben expliciet gemaakt dat zij ernaar streven met de omgeving gezamenlijk de stappen in de uitwerking te zetten: het inventariseren van vragen en zorgen, het kiezen van scenario's, het kennisnemen van onderzoeken en bespreken van een voorkeur voor inrichting
- het doorlopen van een m.e.r. is onderdeel van het vervolgproces

- er rekening wordt gehouden met mensen die digitaal minder bedreven zijn onder meer door het organiseren van fysieke bijeenkomsten als onderdeel van de participatie.

Inhoud van het participatieplan:
Zoals in de intentieovereenkomst afgesproken bevat het participatieplan:
- de wijze waarop belanghebbenden geïnformeerd worden over ontwikkeling, voortgang en keuzes van het initiatief
- de wijze waarop belanghebbenden betrokken kunnen zijn bij de ontwikkeling en inbreng kunnen leveren op te maken keuzes of te zetten stappen
- de wijze waarop burgers en bedrijven in de omgeving financieel kunnen mee-investeren en/of —profiteren;
- de omgang met revenuen die jaarlijks voor investering in of voor de omgeving beschikbaar zijn en de wijze waarop in overleg met belanghebbenden de besteding wordt bepaald.

De laatste 2 onderdelen zijn beperkt tot de wijze waarop deze worden uitgewerkt aangezien de inhoudelijke uitwerking pas zinvol is als het project is uitgewerkt. Dit is lijn met de afspraken in de intentieovereenkomst.

Uitwerking informeren van belanghebbenden: de vormen waarin belanghebbende worden geïnformeerd, specifiek voor de komende fase waarin het project concreet wordt gemaakt tot aan het indienen van een vergunningsaanvraag:
- Omgevingsberaden (in feite een soort werk-/klankbordgroep)
- Periodieke informatiebijeenkomsten
- Periodieke nieuwsbrief en algemene informatie digitaal via onder meer de website van de coöperaties en socials (zoals Facebook)
- Op aanvraag (via een aangemaakt emailadres)
- Mensen die liever schriftelijk worden geïnformeerd krijgen de gelegenheid dit aan te geven

Betrokkenheid belanghebbenden bij de uitwerking van het windinitiatief: de wijze waarop belanghebbenden betrokken (kunnen) zijn is uitgewerkt in het plan en vindt plaats via genoemde bewonersberaden en informatiebijeenkomsten. Hierin worden vragen en zorgen geïnventariseerd, keuzes voor de concretisering van het plan voorgelegd en besproken. In opeenvolgende bijeenkomsten wordt het plan concreter gemaakt op basis van scenario's en onderzoeksresultaten. Dit gebeurt aan de hand van 4 thema's (1. ruimtelijke inpassing, 2. geluid en schaduw, 3. natuur en ecologie en 4. financiële participatie en lokaal profijt) In het plan is aangegeven welke mate van zeggenschap van toepassing is bij de genoemde thema's.

Afgesproken is dat per zoekgebied een milieueffectrapportage wordt opgesteld. Als kader voor de milieueffectrapportage (MER) legt de gemeente een zgn. Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van de initiatiefnemers ter inzage. Daarin wordt ingegaan op de eerste inventarisatie van zorgen en vragen en op onderwerpen die volgens het participatietraject nodig zijn voor besluitvorming, waaronder een Health Impact Assessment (HIA). In deze zienswijzefase kan eenieder, ongeacht deelname aan bijeenkomsten, suggesties, vragen en zorgen inbrengen. De gemeente stelt volgend daarop de definitieve NRD vast. Daarmee is geborgd dat het proces open staat voor een ieder om zijn of haar vragen en zorgen over de gevolgen op de omgeving op tafel te leggen. Dit proces staat open voor iedereen, ook voor belanghebbenden uit buurgemeenten. De volledigheid van de milieueffectrapportage wordt beoordeeld aan de hand van de NRD.

Financiele participatie: uit het plan wordt duidelijk dat iedereen die dat wenst lid kan worden van de coöperaties en mee kan investeren en daarmee -profiteren, ook inwoners en bedrijven uit de buurgemeenten. Specifiek is er aandacht voor mee-investeren voor mensen met een kleine beurs.

Er komt een omwonendenregeling gericht op financieel voordeel specifiek voor bewoners uit de directe omgeving die wordt uitgewerkt in omgevingsberaad. Daarnaast wordt aangegeven dat er een omgevingsfonds wordt ingericht, de wijze van invulling en besteding is onderwerp van één van de omgevingsberaden. In het omgevingsberaad worden afspraken gemaakt over beheer en afbaken van de bestemming van de gelden in het fonds.

Het plan bevat hiermee alle elementen die zijn afgesproken in de intentieovereenkomst.

Reacties belanghebbenden (bewoners en buurgemeenten) op het (concept) participatieplan
Eén van de centrale belanghebbenden zijn de bewoners van het Zijkanaal H. In diverse gesprekken tussen de initiatiefnemers en de bewonersvereniging volgend op de afronding van het participatieplan is de samenwerkingsvorm in de participatie besproken. Het resultaat is door de initiatiefnemers toegevoegd aan het voorliggende participatieplan. De bewonersvereniging benadrukt dat zij geen voorstander is van windturbines nabij het Zijkanaal H maar ~~wel aan tafel~~deel blijft nemen aan het participatieproces~~zitten~~. Deelname aan het participatieproces gestart door de initiatiefnemers kan niet worden opgevat als draagvlak of steun voor het initiatief. Partijen verwachten van de gemeente, dat in het geval er ergens in de stad partijen niet aan tafel willen komen voor gesprekken over een zoekgebieden, dit geen reden mag zijn om een zoekgebied niet verder uit te werken of te onderzoeken.

Ambtelijk is het concept participatieplan besproken met de buurgemeenten (Zaanstad, Oostzaan en Landsmeer). Door deze gemeenten is met name aandacht gevraagd voor het beoordeling van de gevolgen op plannen en projecten van de buurgemeenten, het betrekken en informeren van bewoners in de buurgemeenten en het zoveel mogelijk beperken van gevolgen in de buurgemeenten. Deze reacties zijn doorgegeven aan de initiatiefnemers en verwerkt in het voorliggende plan. Kern hiervan is dat het participatieplan belanghebbenden uit de buurgemeenten op dezelfde wijze betrekt als belanghebbenden uit Amsterdam en dat rekening wordt gehouden met plannen van de buurgemeenten.

Ad 2 . Kennis te nemen van het vervolgproces aangaande de ontwikkeling van windenergie in het gebied en de rol van de gemeente hierin
De ontwikkeling van windenergie in een zoekgebied vindt plaats conform de uitwerking in de bijlage 3 van het participatieplan. Kern hiervan is dat de ontwikkeling van een windinitiatief in een zoekgebied voor wind een particulier initiatief betreft. Voor het initiatief van de NIJP/Cornelis Douwesterrein geldt daarbij als voorwaarde dat de uitwerking van het initiatief pas plaats vindt na de instemming van het college met het participatieplan. In het participatieplan is benoemd welke stakeholders betrokken worden bij de verdere uitwerking van de plannen. Deze uitwerking vindt plaats door het onderzoeken van verschillende scenario's die besproken worden met deelnemers aan omgevingsberaden. Onderdeel van de scenario's is het krijgen van inzicht, mede door inzet van externe experts, in de gevolgen voor de leefomgeving (3d, visualisaties,, geluid, slagschaduw), natuur en de koppelkansen voor natuur. Ook is een m.e.r. onderdeel van de projectuitwerking. Tijdens de uitvoering monitort de gemeente de voortgang en

wordt (achteraf) verantwoording gevraagd aan de initiatiefnemers over de uitvoering van het planproces. Deze opzet leidt ertoe dat:

- Iedereen die dat wenst geïnformeerd wordt over de achtergrond, voortgang en keuzes ten aanzien van het initiatief
- Er ruimte is, zoals vereist, voor het open bespreken van de te maken keuzes en achtergronden van (on)mogelijkheden voor windenergie
- Iedereen die dat wenst actief betrokken wordt bij het uitwerken van te onderzoeken scenario's van windturbineopstellingen, inzicht krijgt in de gevolgen van de verschillende scenario's in de vorm van bijvoorbeeld geluid en landschap en vervolgens betrokken wordt bij de keuze voor de concrete uitwerking van het initiatief

Het proces krijgt zoals aangegeven een formeel kader vanuit de NRD die onderdeel is van het milieueffectrapport (MER) die de gemeente verlangt. Parallel aan het traject vindt in Amsterdam maar ook landelijk continue ontwikkeling plaats van kennis en inzichten ten aanzien van windenergie. In het proces voor het de uitwerking van windenergie in het gebied is gelegenheid de meest recente inzichten en lessen ten aanzien van windenergie te betrekken, bijvoorbeeld uit de reflectiefase bij de andere zoekgebieden. Besluitvorming over de concrete inpassing volgt immers op het doorlopen participatietraject.

De betrokkenheid van de gemeente bij de verdere uitvoering betreft:

- inbreng van informatie en kennis vanuit de gemeente op verzoek van de participanten;
- zorgdragen van afstemming met andere plannen en projecten in en om het gebied;
- vanuit de rol als bevoegd gezag een belangenafweging maken op basis van de nog in te dienen vergunningaanvraag voor een uitgewerkte plan;
- indien gewenst aanvullende expertise of informatie beschikbaar stellen voor het participatieproces met belanghebbenden.

De gemeente wijst initiatiefnemers op het belang van continue openheid in het proces en daarmee een open toon in de dialoog . Bijvoorbeeld de beperking in hoogte ten gevolge van de financiële uitvoerbaarheid is begrijpelijk; het is wenselijk om in gesprek overwegingen en achtergronden te delen voor een open dialoog.

De gemeente kijkt ook mee in de zorgvuldigheid van communicatie. Duidelijkheid over rollen, proces en het project op zichzelf zijn noodzakelijk. Voor belanghebbenden in de omgeving kan niet verondersteld worden dat bijvoorbeeld de historie van het initiatief bekend is. Zo kan bijvoorbeeld refereren naar het zoekgebied van het initiatief als Noorder IJ-plas onduidelijkheid veroorzaken over de reikwijdte die ook het Cornelis Douwesterrein betreft. Ook een ruim bereik voor communicatie rondom het gebied is onderdeel van zorgvuldige communicatie.

Naast de betrokkenheid in het proces is het gewenst vanuit de gemeente te communiceren over het initiatief en de voortgang. De uitvoering vindt plaats binnen het kader van gemeentelijk beleid ten aanzien van klimaat energie en de procedure voor het milieueffectrapport. Daarbij is het wenselijk te communiceren over de achtergrond van de ontwikkeling, het proces dat de gemeente daarbij hanteert en de voortgang ervan. Informatie over de mogelijkheden om betrokken te zijn is hier onderdeel van. De betrokkenheid van en communicatie door de gemeente ziet er als volgt uit:

- De gemeente communiceert via de gemeentelijke website over de instemming

met het participatieplan
- De gemeente voert overleg met de initiatiefnemers over de uitvoering en voortgang van de activiteiten in het participatieplan
- De gemeente overlegt met initiatiefnemers periodiek over de communicatieactiviteiten om te waarborgen dat deze zich blijft richten op belanghebbenden in het zoekgebied en in de ruime omgeving
- De gemeente neemt in principe deel aan bijeenkomsten in het kader van het participatieplan als toehoorder, eventueel wordt op verzoek inbreng geleverd bijvoorbeeld in de vorm van het beschikbaar stellen van kennis binnen de gemeente of in de vorm van een toelichting op een relevant onderwerp
- De gemeente voert overleg met de buurgemeenten over de voortgang en betrekt de initiatiefnemers bij overleg om de buurgemeenten inzake potentiële gevolgen voor plannen en projecten in de buurgemeenten
- De gemeente communiceert via in ieder geval de gemeentelijke website over het project en het proces.

Als de initiatiefnemers het plan hebben uitgewerkt wordt dit middels een vergunningaanvraag aan de gemeente voorgelegd. De gemeente zal hier eveneens over communiceren en aanvullend een publieksbijeenkomst organiseren waarin op uitnodiging van de gemeente de initiatiefnemers en eventuele participanten het proces en de resultaten ervan toelichten. De gemeente geeft hier een toelichting op de procedure die van toepassing is op de behandeling van de aanvraag.

Ad 3. In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin de gemeenteraad wordt geïnformeerd over het participatieplan en de rol van de gemeente bij de ontwikkeling van windenergie in het gebied.
In bijgaande raadsinformatiebrief wordt een korte samenvatting van de inhoud van het participatieplan gegeven en wordt geschetst hoe het vervolgproces met betrekking tot de planvorming er uit ziet voor de realisatie van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesgebied. In de raadsinformatiebrief wordt ook aangegeven dat de inhoud van drie moties die zijn aangenomen door de gemeenteraad bij het bespreken van de Reactienota RES Noord-Holland Zuid en die betrekking hebben op het participatieproces zijn meegenomen in het participatieplan.

Ad 4. In te stemmen met de brief waarin de gemeenten Oostzaan, Landsmeer en Zaanstad geïnformeerd worden over het participatieplan
In de bijgaande brieven worden de drie omliggende gemeenten geïnformeerd over het besluit van het college om het participatieplan vast te stellen. En wordt aangegeven dat in het planproces er geen onderscheid wordt gemaakt tussen belanghebbenden en bewoners binnen en buiten de gemeentegrens van Amsterdam.

Participatie
Bewoners en belanghebbenden zijn betrokken bij het opstellen van het participatieplan. Het participatieplan beschrijft hoe in de vervolgfase bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de realisatie van de windturbines.

Financiële onderbouwing
De bijdrage van de gemeente aan het participatie- en communicatieproces vindt plaats vanuit het beschikbare programmabudget Haven-Stad 2021 en 2022.

Portefeuille Gemeente Amsterdam

Agendapunt College van burgemeester en wethouders

Voordracht voor de vergadering van <datum>

Communicatie

Binnen de gemeente

opnemen in besluitenlijst

Buiten de gemeente

Documenten

Registratienr.	Naam
<*automatisch*>	Bijlage 1 Participatieplan coöperatieve windmolens NIJP_CD terrein Bijlage 2 Raadsinformatiebrief participatieplan coöperatieve windmolens NIJP_CD terrein Bijlage 3 Informatiebrief participatieplan gemeente Landsmeer Bijlage 4 Informatiebrief participatieplan gemeente Zaanstad Bijlage 5 Informatiebrief participatieplan gemeente Oostzaan Bijlage 6 Commissieflap RO TKN 30 juni 2021

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Ruimte en Duurzaamheid, [redacted]@amsterdam.nl , 06[redacted]

Besluit college van burgemeester en wethouders

<*automatisch, na afloop vergadering*>

From: '[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Thu, 10 Jun 2021 22:02:27 +0100
To: "[redacted]@ponderaconsult.com>; "[redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; '[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Spoedvoordracht participatieplan windmolens Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein
Attachments: 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (004) - BG.docx

Dag [redacted] en [redacted]

Wethouder Van Doorninck is in principe akkoord met de aangepaste spoedvoordracht en raadsinformatiebrief. Let op, het gaat daarbij om de versie van de collegevoordracht die ik jullie hierbij toestuur. Ik heb daar nog een paar kleine tekstwijzigingen in doorgevoerd.

Verder wil ze morgenochtend nog even zelf contact opnemen met Saskia Groenewoud. Mogelijk geeft dat gesprek nog aanleiding om de tekst aan te passen.

Ik wil graag met jullie de afspraak maken dat de voordracht en de stukken morgenochtend op het laatste moment door jullie worden doorgeklikt in Andreas. Dan kan er eventueel nog een laatste tekstwijzigingen doorgevoerd worden. Maar mochten jullie niets meer van mij of de wethouder horen, zet de stukken dan wel gewoon op tijd door. Ik weet namelijk niet zeker of het nog lukt om Saskia Groenewoud op tijd te spreken te krijgen. In dat geval kan er altijd nog iets met een tekstuele machtiging aangepast worden.

Tot slot, let nog even op dat we in alle stukken consequent zijn in het noemen van windmolens of windturbines. Volgens mij hebben we een tijd geleden de keuze gemaakt om consequent over windmolens te spreken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Directie Bestuursadvisering & Strategie
Bestuur en Organisatie
Bezoekadres Amstel 1, 1011 PN
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
Telefoon: 020 [redacted] / 06 [redacted]
Fax: 020 - 552.2163
Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: www.amsterdam.nl

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Fri, 11 Jun 2021 14:41:22 +0100
To: '[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; '[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Kleine correctie.
Het advies wordt maandagmiddag ter afstemming voorgelegd aan andere collega's.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 12:10
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Beste collega's,

Uit de commissies MLW en FEZ zijn 2 moties voortgekomen, welke ik aan jullie voor wil leggen voor het opstellen van een preadvies. Het betreft de moties:

- 445.21.Motie Kiliç gezondheids- en veiligheidseffecten windturbines monitoren.
- 446.21.Motie Kiliç minimaal 250 meter afstand tot volkstuinen.

Kunnen jullie voor deze motie een preadvies opstellen?
De sjablonen heb ik bijgevoegd.

Voor het opstellen van het preadvies is het verzoek om **uiterlijk maandagmiddag 14 juni a.s. 12:00**, na interne afstemming, het preadvies bij mij aan te leveren.
Dit advies wordt vervolgens ~~vrijdagmiddag~~ maandagmiddag voorgelegd aan de Concern- en Business Controller, alvorens aan te leveren voor de bestuurlijke afstemming met wethouder.

Ik hoor graag van jullie.
Met vriendelijke groet,
[redacted]

Strategisch adviseur
Programma coördinator P9
Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018XA Amsterdam
www.amsterdam.nl

Aanwezig: ma, di, wo-o, do en vr

Van: Voorjaarsnota <Voorjaarsnota@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 9:29
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]

[redacted]a@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
<[redacted]s@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>;
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
<[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
<[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuursadvisering
<bestuursadvisering@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>;
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Voorjaarsnota 2021: Moties en amendementen algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ

Beste collega's,

Gisteren vond de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 in de commissies MLW en FEZ plaats. Voor deze commissies zijn 28 moties en amendementen ingediend (betreffende motie 439 t/m 466). In bijgaande zip-files treffen jullie de moties en amendementen.

In het exceloverzicht zijn de bijgekomen m&a's weer aan portefeuillehouders en directies gekoppeld. Opnieuw geldt: waar meer portefeuillehouders genoemd worden is het organisatiedeel van de eerstgenoemde portefeuillehouder verantwoordelijk voor het opstellen en afstemmen van het preadvies. Het is aan de programmacoördinator van het betreffende programma om de preadviezen af te stemmen met de betrokken bestuursadviseurs en coördinerend programmacontrollers. De accounthouders (BA) zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor aanlevering van de preadviezen bij het kernteam van DMC. Het kernteam neemt alleen preadviezen in behandeling die door de accounthouders zijn aangeleverd.

Sjabloon

We verzoeken wederom het bijgevoegde sjabloon te gebruiken voor het opstellen van de preadviezen. Alleen de geel gearceerde onderdelen hoeven te worden ingevuld. Vergeet niet het preadvies af te sluiten met één van de volgende zinnen:

- Tegen aanneming van dit voorstel heeft B&W daarom geen bezwaar.
- B&W ontraadt daarom aanneming van dit voorstel.
- Gelet op bovenstaande geeft B&W de indieners in overweging om een gewijzigd voorstel in te dienen.

Planning

Bijgaand nogmaals de planning. Dit was de laatste commissie waarbij om schriftelijke preadviezen gevraagd wordt. Bij de tweede termijn commissies die volgen wordt alleen om mondelinge preadviezen gevraagd.

Datum	Actie	Door
Do 3 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WIO en KDD)	Kernteam
Vrij 4 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (ZJS en Z)	Kernteam
Do 10 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WB en RO)	Kernteam
Vrij 11 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (MLW en FEZ)	Kernteam
Di 15 juni (21:00)	Aanleveren preadviezen via voorjaarsnota@amsterdam.nl	Accounthouder
Vrij 18 juni	Behandeling preadviezen in college van B&W	
Vrij 18 juni	Aanleveren preadviezen aan de raad	Kernteam
Do 24 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WIO en KDD) – tweede termijn	Kernteam

Vrij 25 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (ZJS en AZ) – tweede termijn	Kernteam
Do 1 juli	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WB en RO) – tweede termijn	Kernteam
Vrij 2 juli	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (MLW en FEZ) – tweede termijn	Kernteam
Ma 5 juli (13:00)	Aanleveren input mondelinge preadviezen via voorjaarsnota@amsterdam.nl	Accounthouder

Succes en bedankt voor jullie werk!

Met vriendelijke groet,
Namens het P&C kernteam,

[redacted]
Beleidsadviseur Planning & Control
Directie Middelen en Control - Besturing en Begrotingszaken
Gemeente Amsterdam

Trainee Metropoolregio Amsterdam

M 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Amstel 1, 1011 PN Amsterdam
amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, do, vrij ochtend

From: [redacted]*@amsterdam.nl>*
Sent: *Mon, 14 Jun 2021 07:14:05 +0100*
To: [redacted]*@amsterdam.nl>; '*[redacted]*@amsterdam.nl>*
Cc: *'*[redacted]*@amsterdam.nl>;* [redacted]*@amsterdam.nl>*
Subject: *FW: Ter info*
Attachments: *Beantwoording_kamervragen_windturbines_Amsterdam_1623326595.pdf*

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: donderdag 10 juni 2021 18:09
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Ter info

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Warmte en Ondergrond

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 9 juni 2021
Betreft Beantwoording van vragen over het bericht 'Artsen uit Noord en IJburg: windmolens dicht bij woongebied wel degelijk riskant'

Ons kenmerk
[redacted]

Uw kenmerk
[redacted]

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u, mede namens de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, de antwoorden op de vragen van het lid Kops (PVV) over het bericht 'Artsen uit Noord en IJburg: windmolens dicht bij woongebied wel degelijk riskant' ([redacted], ingezonden 12 april 2021).

Hoogachtend,

D. Yeşilgöz-Zegerius
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat – Klimaat en Energie

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Warmte en Ondergrond

Ons kenmerk
[redacted]

[redacted]

1
Hoe reageert u op de brandbrief van ruim 100 medici die waarschuwen voor een 'ontoelaatbaar risico voor de volksgezondheid' als gevolg van windturbines op slechts enkele honderden meters van woongebieden?

Antwoord
Met deze brief hebben ruim 100 medici en paramedici uiteengezet waarom de plaatsing van windturbines aan de randen van IJburg (Amsterdam) volgens hen niet wenselijk is. Dit onderbouwen zij door de resultaten zoals gepresenteerd in de recente literatuurstudie van het RIVM[1] over de gezondheidseffecten van windturbines niet van toepassing te verklaren op de Amsterdamse situatie, mede omdat de literatuurstudie is gebaseerd op buitenlands onderzoek. Ik begrijp dat er zorgen zijn over de plaatsing van windturbines en vind het belangrijk dat mensen de mogelijkheid hebben om deze zorgen te uiten en dat deze zorgen serieus worden genomen.

Voor een gedetailleerde reactie op de brief verwijs ik u naar de beantwoording van de brief door het college van B&W van Amsterdam[2], waar ook het RIVM aan heeft bijgedragen. In het algemeen kan ik stellen dat het RIVM-rapport niet achterhaald is omdat het de meest recente wetenschappelijke inzichten deelt. Desalniettemin deel ik de behoefte aan meer kennis over de Nederlandse situatie en dus aan aanvullend onderzoek. Het RIVM verkent momenteel hoe dit onderzoek het beste kan worden vormgegeven. Naar verwachting is deze verkenning eind 2021 beschikbaar en dan zal ik, in samenspraak met alle betrokken partijen, de benodigde vervolgstappen zetten. Ook heb ik het RIVM gevraagd om een 'Expertisepunt Windenergie en Gezondheid' op te zetten. Met het Expertisepunt gaat het RIVM bestaande kennis nog beter verzamelen, duiden en verspreiden onder de betrokken ministeries en GGD'en. Hiermee is dit Expertisepunt een voortzetting van het eerder Expertisecentrum Windenergie.

2
Welke conclusies verbindt u aan de in het bericht genoemde Deense studie waaruit blijkt dat mensen die dichter dan 500 meter bij windturbines wonen klachten kunnen ontwikkelen zoals hart- en vaatziekten, slapeloosheid en depressie? Deelt u de mening dat deze studie haaks staat op een recent rapport van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) waaruit blijkt 'dat er geen eenduidig bewijs is voor gezondheidseffecten van het geluid van windturbines'?

Antwoord
In het genoemde RIVM-rapport staat aangegeven dat de resultaten uit de Deense studie een uitzondering zijn op het beeld vanuit de overige studies die geen eenduidig bewijs voor gezondheidseffecten vinden. De Deense studie vindt

[1] https://www.rivm.nl/publicaties/gezondheidseffecten-van-windturbinegeluid
[2] Vindbaar via https://www.amsterdam.nl/nieuwsbrieven/bestuur-organisatie/gemeenteraad/dagmail/oude-dagmails/2021/mei/dinsdag-18-mei-2021/

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Warmte en Ondergrond

Ons kenmerk
[redacted]

"suggestief bewijs" voor een verband tussen langdurige blootstelling aan windturbinegeluid en atriumfibrillatie (een hartritmestoornis). Mogelijk is de fibrillatie een gevolg van (chronische) hinder door het windturbinegeluid, maar in hetzelfde cohortonderzoek is geen verband gevonden met beroertes of ischemische hartziekten. Hieruit concludeert het RIVM dat er (nog) geen bewijs is voor een directe link tussen windturbines en aandoeningen als hart- en vaatziekten, maar dat de ervaren hinder door windturbines wel kan leiden tot klachten zoals een hartritmestoornis. Hierom is het extra belangrijk om de ervaren hinder te reduceren. Hinder wordt het meest effectief beperkt door windturbines stil te zetten. Dit gebeurt ook om aan de geluidsnorm te kunnen voldoen. Aanvullende stilstand is ongewenst omdat het zorgt voor minder opwek. Daarom wordt ook gekeken naar niet-akoestische factoren, zoals inzicht in het verwachte geluid bij een windpark (bijvoorbeeld door middel van een app) en betere participatie. Voor het bevorderen van procesparticipatie en financiële participatie bij windprojecten lopen meerdere trajecten, waaronder die in het kader van de motie Dik-Faber/Sienot (Kamerstuk 32 813, nr. 592) en de motie Bruins c.s. (Kamerstuk 35 570 XIII, nr. 49), waarover ik de Tweede Kamer binnenkort verder informeer.

3
Deelt u de conclusie dat hierdoor een vertekend beeld ontstaat, aangezien het RIVM zich alleen op studies baseert over kleinere windturbines die bovendien in dunbevolkt gebied staan op grotere afstand van bebouwing en met lagere geluidsbelasting? Deelt u de conclusie dat het rapport van het RIVM nu al achterhaald is, gezien de veel hogere windturbines die veel dichter bij woongebied worden gebouwd (zoals in Amsterdam)?

Antwoord
Ik deel die conclusie niet. Zoals eerder aangegeven (Aanhangsel Handelingen II 2019/20, nr. 1779), baseren we in Nederland de toelaatbare afstand van een windturbine tot woningen op de maximaal toelaatbare geluidsbelasting, de slagschaduw of het plaatsgebonden risico bij een woning. Grotere windturbines stoten niet per se meer geluid uit. Ook bepalen omgevings- en landschapsfactoren, bijvoorbeeld het bodemtype, in hoeverre het geluid van een windturbine hoorbaar is in de omgeving. De huidige norm, die uitgaat van geluidbelasting op omliggende gevels, geeft daarom een betrouwbaarder beeld van de effecten dan een harde minimale afstandsnorm. Het rapport van het RIVM is niet achterhaald, maar deelt de meest recente wetenschappelijke inzichten op basis waarvan de Nederlandse norm is vastgesteld. Grotere windturbines of kleinere afstanden zijn mogelijk zolang dit binnen die norm past. Nieuwe wetenschappelijke inzichten kunnen in de toekomst mogelijk wel leiden tot een aanpassing van de norm.

4
Staat u nog steeds achter uw antwoord op eerdere Kamervragen 'dat bij het realiseren van klimaatdoelstellingen een integrale afweging plaatsvindt', waarbij 'ook het belang van gezondheid wordt meegenomen'? Deelt u de conclusie dat, in de praktijk, de schadelijke effecten van windturbines op de gezondheid van

omwonenden ondergeschikt zijn aan het realiseren van de klimaatdoelstellingen? Zo nee, waarom die ondingen dan alsnog volop bijgebouwd, ook dicht bij woongebied?

Antwoord
Ik sta achter het eerdere antwoord van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en mijn ambtsvoorganger op betreffende Kamervragen. Derhalve deel ik de gestelde conclusie niet. Het opwekken van voldoende windenergie is niet alleen cruciaal om onze klimaatdoelen te halen, maar ook om gezondheidswinst te behalen. Op korte termijn zorgt windenergie, in vergelijking met fossiele brandstoffen, bijvoorbeeld voor een schonere lucht, waar iedereen – en in het bijzonder de miljoenen Nederlanders met luchtwegklachten – bij gebaat zijn. Bij het inpassen van windenergie is het voldoen aan de geluidsnorm randvoorwaardelijk. Dit betekent dus dat het op veel plekken helemaal niet mogelijk is om windturbines te plaatsen, omdat er dan te veel geluidsoverlast en dus hinder zou zijn. Zoals ook eerder aangegeven, zit in de Nederlandse norm voor windturbinegeluid bij de maximale geluidbelasting wel een geaccepteerd risico van 9% ernstig gehinderden (Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 388). Aan het inpassen van windturbines gaat verder een uitgebreide afweging vooraf waarin ook de belangen van natuur, landschap, leefomgeving, aansluiting op het hoogspanningsnet en bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak meegenomen moeten worden. Wanneer windturbines in de buurt van woningen komen te staan, kan men er dus vanuit gaan dat die locatie is gekozen na een zorgvuldige afweging en dat het project op basis van de geldende (geluid)normen wordt ingepast.

5
Kunt u zich herinneren dat u op de hierboven genoemde eerdere Kamervragen hebt geantwoord 'dat laagfrequent geluid [van windturbines] een complex onderwerp is' en 'dat kennisvergaring over laagfrequent geluid een continu proces is'? Hoe staat het met dit 'continue proces'? Deelt u de mening dat verbloemende labels als 'complex onderwerp' en 'continu proces' niets afdoen aan het feitelijke geluid dat windturbines produceren? Wanneer trekt u de onvermijdelijke conclusie dat dat geluid wel degelijk schadelijk voor de gezondheid van omwonenden kan zijn?

Antwoord
Windturbines produceren geluid en bij de inpassing van windparken wordt hiermee rekening gehouden. Zoals ook aangegeven in antwoord 4, geldt bij de maximaal toelaatbare geluidbelasting op de omliggende gevels een geaccepteerd risico van 9% ernstig gehinderden, dus er zullen inderdaad omwonenden met bepaalde gezondheidseffecten zijn. Er is momenteel geen indicatie dat het laagfrequente deel van windturbinegeluid andere effecten heeft op omwonenden dan geluid in het algemeen. Ook andere bronnen produceren 'gewoon' geluid en soms laagfrequent geluid, zoals het weg-, rail- en luchtverkeer. Hiervoor gelden vergelijkbare normen. In Nederland hebben veel meer mensen last van het wegverkeer (circa 970.000), het railverkeer (bijna 100.000) en het luchtverkeer (ruim 260.000) dan van windturbines (ruim 7.000) (uit RIVM-rapport 'Motie

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Warmte en Ondergrond

Ons kenmerk
[redacted]

Schonis en de WHO-richtlijnen voor omgevingsgeluid (2018)', bijlage bij Kamerstuk 29 383, nr. 343).

Ander geluid en niet-akoestische factoren, zoals inzichtelijke informatie en participatie door omwonenden, zijn medebepalend voor de mate waarin hinder wordt ervaren (zie antwoord vraag 2). De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft het RIVM gevraagd om de bestaande kennis omtrent laagfrequent geluid in het algemeen, dus ook afkomstig van andere bronnen dan windmolens, beter toegankelijk te maken en na te gaan naar welke aspecten van laagfrequent geluid nader onderzoek gewenst is. Het RIVM-onderzoek richt zich onder andere op de omvang van de problematiek en mogelijke maatregelen om de uitstoot van laagfrequent geluid bij verschillende bronnen terug te dringen. Hierover zal uw Kamer in het najaar worden geïnformeerd.

Gemeente
Amsterdam

Reflectiefase RES / wind

Invulling periode tussen vaststelling RES 1.0 en fase dat medewerking aan initiatiefnemers start.

Concept dd 14/06/2021

PM/ gemeente Amsterdam

Overzicht/ inhoudsopgave

1. Waarom reflectiefase & opstellen Plan van aanpak
2. Producten reflectiefase
3. Activiteiten reflectiefase
4. Hoe en met wie doorlopen

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Het vertrekpunt is de wind-ambitie van de stad (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten, evaluatie participatie)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Zoeken naar dialoog (niet discussie of debat)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Hoe dit plan tot stand is gekomen

- Twee klankbord sessies met belanghebbenden, waaronder vertegenwoordigers
  - Windalarm,
  - JongRES,
  - Bezorgde (para)medici
  - Volkstuinen
  - Woonbootbewoners Noord
  - Energie-coöperaties Amsterdam Wind
  - Stadsecoloog
  - GGD
  - Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland,
  - Spaar het Gein/ Driemond.

- Twee klankbord sessies met partner organisaties waaronder
  - Buurgemeenten (benoemen),
  - RES partners NHZ (Liander, Waternet, RES NHZ),
  - Provincie NH
  - Haven Amsterdam,
  - Andere beleidsafdelingen gemeente Amsterdam
  - Stadsdelen Amsterdam Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw-West

Bevindingen uit de sessies met belanghebbenden

- Behoefte om mee te praten mee te doen is groot onder alle groepen
- Visie en behoefte hóe dat te doen verschilt enorm: visie op reflectie fase, problematiek, behoeften én belangen lopen zeer uiteen:
  - *Sommigen willen eerst evaluatie participatie en dan pas verder, anderen willen direct aan de slag met in kaart brengen zoekgebieden;*
  - *Sommigen willen eerst nut en noodzaak discussie voeren, anderen willen nu concreet in dialoog met lokale direct-betrokkenen;*
  - *Sommigen willen vooral aan de slag met joint fact finding op gezondheid (HIA), anderen willen aan de slag met samen oplossingen ontwerpen;*
  - *Grote behoefte aan opvullen leemtes RES (bestuurlijke betrokkenheid beleidsdossiers in grensgebieden)*

Bevindingen in relatie tot het proces van komen tot een Plan van aanpak

- ✓ Eigenaarschap proces en vertrouwen moet groeien
- ✓ Eén plan van aanpak voor de reflectie fase waar op voorhand iedereen geheel achter staat is een brug te ver
- ✓ PvA is verzameling activiteiten waar zoveel mogelijk tegemoet gekomen wordt aan verschillende behoeften die nu leven
- ✓ Proces eigenaarschap op lokaal, stedelijk en niveau buurgemeenten nodig

Vervolg windzoekgebieden Amsterdam

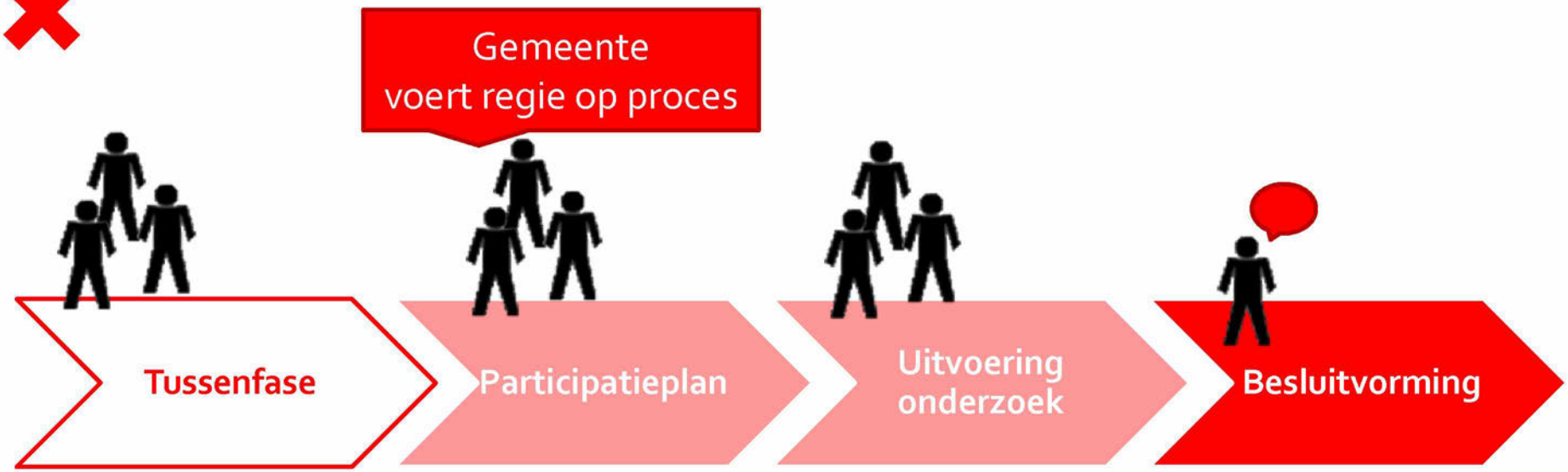

vanaf juni 2021

1) Afwegingskader locaties
2) Richtlijnen samenwerking

* tijdlijn = indicatief / afhankelijk van aanwezigheid initiatiefnemer

Producten reflectiefase

- Afwegingskader voor besluitvorming over de *geschiktheid* van concrete locaties in de zoekgebieden, met o.a.
  - Technische, maatschappelijke, juridische en ruimtelijke criteria voor besluitvorming en participatie;
  - ➢ O.a. HIA; raadpleging inwoners (PWE); Dialoog.
  - ➢ Product: stedelijk afwegingskader en per zoekgebied

- Richtlijnen/Toetsingskader voor realisatie van windenergie, over o.a.
  - Lokaal eigenaarschap, besluitvormingsprocedures, uitgangspunten voor participatie, governance van de uitvoering;
  - ➢ O.a. "spelregels" voor ontwikkelaars en RES partners; beleidsafstemming; governance samenwerking
  - ➢ Evaluatie participatie (tussenproduct, vormt input voor vervolg)

Evaluatie participatie (tussenproduct RF)

Doel: Terugblikken op de participatie in de RES en leren voor de toekomst

Evaluatie participatie

- Kader bepalen: waar moet evaluatie aan voldoen?
- Afstemmen met provincie
- Input ophalen van klankbordgroep: welke vragen moeten worden gesteld?
- Uitvoerder bepalen: aanbeveling externe kennisinstelling (RUL/ TU Delft/UvA)

Activiteiten

1. Sessie met klankbordgroep
2. Overleg binnen RES NHZ
3. Opdracht uitschrijven
   - Evt. combineren met online raadpleging/ waardenevaluatie

- Gezaghebbend en onafhankelijk
- Lessen voor uitvoeringsfase

Afwegingskader besluitvorming windenergielocaties (eindproduct)

Wat is een afwegingskader:

- Een afwegings- of beoordelingskader informeert besluitvormers, het is geen beslisboom.
- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het beoordelen
- Helpt bij het wegen van de aangereikte informatie
- Draagt bij aan de beslissing over geschiktheid van een bepaalde locatie.

Wat beschrijven

- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke kwaliteit (stad en landschap)
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief

In de vorm van

- Algemeen stedelijk afwegingskader
- Terugkoppeling per zoekgebied

Activiteiten / tussenproducten

- Joint fact finding
- Participatieve Waardenevaluatie
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies
- Informatieverstrekking (doorlopend, algemeen en specifiek per zoekgebied)
- Expertsessies ???
-

Met wie

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- Kennisinstellingen
- RIVM/ GGD

Voor wie

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Afwegingskader op 3 niveaus

Afwegingskader: 2. informatie over de stad

- Het inpassen van wind op land vraagt om een afweging tussen XX onderdelen:
  - Duurzame-energieambities/RES
  - Ruimtegebruik
  - Gezondheid
  - Ecologie
  - Woningbouwambitie
  - Landschaps-/omgevingsvisie
  - Energiesysteemefficiëntie
  - Issues in de grensgebieden
  - Bestuurlijk-maatschappelijke acceptatie

https://www.regionale-energiestrategie.nl/ondersteuning/handreiking/afwegingskaders/toelichting+ruimtegebruik/default.aspx

Afwegingskader: 2. informatie over de stad

Bouwsteen (voorbeelden, niet limitatief)	Criteria	Instrumenten (Ideeën)
Eisen aan duurzame energie-installaties	Geluid Slagschaduw Hoogte	Beleidsanalyse (luchtvaart) Simulaties
Stedelijk kwaliteitskader ruimte	Zichtlijnen, Inpassing op locatie	Ruimtelijke studie Simulaties
Studie natuur/ecologie ontwikkeling		Beleidsanalyse Natuurwaarde onderzoek PlanMER
Gezondheidseffecten	Aantallen ernstig gehinderden	HIA JFF, rekenmodellen Simulaties
Duurzame energie ambities	MWh elektriciteit opgewekt	Onderzoek
Maatschappelijke acceptatie	Hier nog suggesties?	PWE Dialoogsessies

Bouwsteen: Gezondheidseffecten (voorbeeld, indicatief, check GGD)

Doel: Impact van geluidseffecten op gezondheid onderzoeken

Met stedelijke klankbordgroep

1. Aansluiten bij landelijk onderzoek / NP RES / RIVM Expertisepunt
2. Uitvoeren van een HIA (vraag: is dit een methode die je kunt toepassen op zoekgebieden?)
3. Joint fact finding gezondheidseffecten

- Klein bereik maar zeer kwalitatief en de uitkomsten zijn herkenbaar voor medebewoners

Bouwsteen: …(verder uitwerken)

- Doel:

Hoe? PWE light in 2 delen

Doel:

- Inventariseren welke indicatoren volgens stakeholders belangrijk zijn bij het beschrijven en beoordelen van de zoeklocaties
- Geeft indicatie van lokale acceptatie voor zoeklocaties

1. 'Infographic' zoeklocaties (doel: *inventarisatie* van indicatoren): "Wat vindt u belangrijk om bij de afweging te betrekken?"
2. 'Infographic' indicatoren (doel; *voorkeursvolgorde* van bij 1) opgehaalde indicatoren ophalen): "Welke indicatoren vindt u m.b.t. locatie X het meest belangrijk?"

- **Een groot bereik en relatief laagdrempelig**
- **Haalt breedte/variatie aan perspectieven op**
- **Vergroot kennis over opgave en effecten**
- **Vergroot begrip voor afweging tussen indicatoren**

Afwegingskader : 3. informatie over zoekgebieden/lokaal

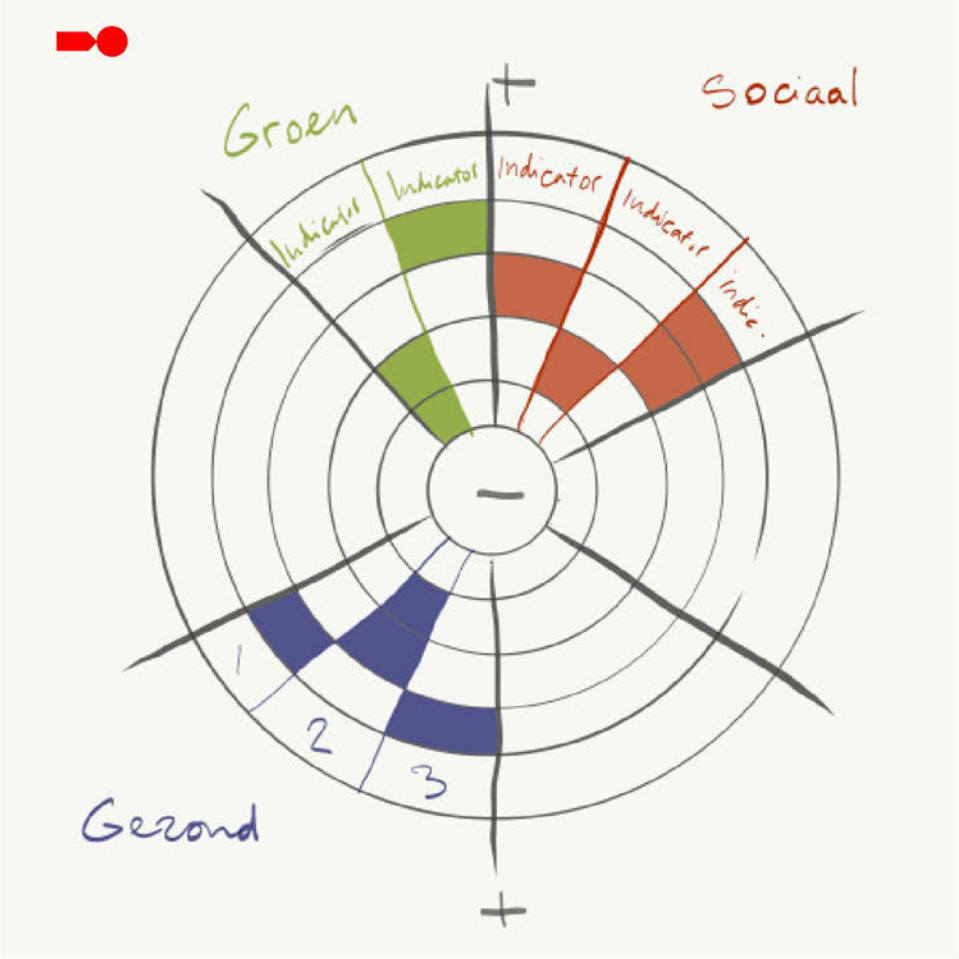

Ontwikkeld met en door bewoners

- Participerend onderzoek in de zoekgebieden (excursies, verhalen, beelden, kaarten)
- Ma.ak?
- Raadpleging PWE (wat zijn belangrijke waarden - *waarom*)
- Kenmerken van het zoekgebied (demografisch, infrastructuur, trends)

Organiseren met

- Stadsdelen
- Buurgemeenten (+bewoners)
- Lokale klankbordgroep

Hoe? Participatief onderzoek met de wijk

Doel: Inventariseren welke kenmerken van de wijk voor bewoners belangrijk zijn en het creëren van een bredere set aan informatie om gezichtspunten, zorgen en waarden te begrijpen

(en mate van lokale acceptatie)

Met lokale klankbordgroepen/wijkberaden (zoekgebied-beraad)

1. Kaarten maken van de wijk
2. Foto's, objecten en plekken verzamelen

- Klein bereik maar zeer kwalitatief en de uitkomsten zijn herkenbaar voor medebewoners
- Geen gebruik van taal maar van beeld

Richtlijnen voor realisatie

(ook wel toetsingskader genoemd)

Informeert stakeholders en besluitvormers over hoe wind-op-land kan worden gerealiseerd en welke randvoorwaarden daarbij gelden.

Wat beschrijven
- Kaders voor participatie
- Invulling lokaal eigenaarschap
- Procesafspraken met RES partners
- Stedelijke beleidskaders
- Lokale eisen aan participatie
- Governance gezamenlijke zoekgebieden

In de vorm van
- Spelregels RES partners
- Regels ten aanzien van participatie

In te zetten methoden o.a.
- **Evaluatie participatie RES**
- Interafhankelijkheidsanalyse
- Leren van ervaringen elders
- Bronnonderzoek (gedragscodes)
- Raadpleging (combi met PWE)
- Dialoogsessies

Met wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- Bewoners en bedrijven
- Stadsdelen / collega's
- RES partners / provincie
- Coöperaties / ontwikkelaars

Voor wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- RES partners
- Initiatiefnemers / ontwikkelaars
- Bestuur

Richtlijnen voor participatie uitvoeringsfase

Doel: ontwikkelaars meegeven welke eisen aan participatie worden gesteld (participatieplan)

- Wettelijke kaders en normen cf. Ow
- Kaders klimaatakkoord (o.a. 50% lokaal eigendom)
- Stedelijke beleidskaders
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk voor participatie?

➢ De raad kan participatieplannen beoordelen aan de hand van deze richtlijnen.

Activiteiten

1. In kaart brengen verschillende kaders
2. Dialoogsessies stedelijk en lokaal: wat is belangrijk bij participatie?
3. Werksessies met initiatiefnemers: wat hebben zij nodig?
4. N.a.v 2/3: Interne sessie afstemming: wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente?

Richtlijnen voor governance

Doel: samenwerking met buurgemeenten vormgeven

- Bepalen gemeenschappelijk doel: wat hebben we samen te doen?
- Afspreken spelregels voor samenspel
  - Afstemmen besluitvorming: volgordelijkheid van besluiten en andere interafhankelijkheden in kaart brengen
  - Beleidscoördinatie: mogelijke beleidstegenstellingen in kaart brengen en synchroniseren
- Delen ervaringen
  - Participatie
- Gezamenlijke kennisopbouw
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Activiteiten

1. Reeks van sessies met buurgemeenten om doel spelregels te bepalen
2. In kaart brengen ervaringen participatie
3. In kaart brengen bestaande en benodigde kennisbasis

Organisatie van de RF (nog uitwerken)

- Oprichten procesgroep
- Stakeholderanalyse per zoekgebied
- Stand van zaken van wat we al hebben

- → HIER EEN ORGANISATIEPLAATJE OPNEMEN
- Stedelijk + bestuurlijk
- Lokaal + Buren + Bestuurlijk

Doorlopende activiteiten

Communicatie en informatie verstrekking (HIERVOOR ZIJN SHEETS GEMAAKT DOOR MAARTJE)

- Ontwikkelen narratief over Amsterdamse ambitie
- Ontwikkelen toegankelijke infographics over ambitie en proces (ook t.b.v. online raadpleging)
- Up-to-date communiceren van participatie activiteiten en opbrengsten daarvan

Inzet

Begroting / capaciteit

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: *Mon, 14 Jun 2021 08:13:45 +0100*
To: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: *FW: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)*
Attachments: *445.21.Motie Kiliç gezondheids- en veiligheidseffecten windturbines monitoren.docx, 446.21.Motie Kiliç minimaal 250 meter afstand tot volkstuinen.docx, 446 SJABLOON - Minimaal 250 meter afstand tot volkstuinen_210614.docx, 445 SJABLOON - Gezondheids- en veiligheidseffecten windturbines monitoren_210614.docx*
Importance: *High*

H[redacted]

Zie bijlagen: 2 moties + 2 preadviezen op de moties.

Graag een check/jouw feedback op mijn 2 preadviezen aan het college over gezondheid en windturbines in het kader van de algemene beschouwingen.

Dit heeft helaas spoed.

NB: ik ga zo meelezen met de beantwoording van het raadsadres van de medici. Afgelopen donderdag kreeg ik een spoedje tussendoor. Daardoor lukte het niet.

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 12:10
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Beste collega's,

Uit de commissies MLW en FEZ zijn 2 moties voortgekomen, welke ik aan jullie voor wil leggen voor het opstellen van een preadvies. Het betreft de moties:

- 445.21.Motie Kiliç gezondheids- en veiligheidseffecten windturbines monitoren.
- 446.21.Motie Kiliç minimaal 250 meter afstand tot volkstuinen.

Kunnen jullie voor deze motie een preadvies opstellen?
De sjablonen heb ik bijgevoegd.

Voor het opstellen van het preadvies is het verzoek om **uiterlijk maandagmiddag 14 juni a.s. 12:00**, na interne afstemming, het preadvies bij mij aan te leveren.
Dit advies wordt vervolgens vrijdagmiddag voorgelegd aan de Concern- en Business Controller, alvorens aan te leveren voor de bestuurlijke afstemming met wethouder.

Ik hoor graag van jullie.
Met vriendelijke groet,
[redacted]

Strategisch adviseur
Programma coördinator P9
Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018XA Amsterdam
www.amsterdam.nl

Aanwezig: ma, di, wo-o, do en vr

Van: Voorjaarsnota <Voorjaarsnota@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 9:29
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>;

Do 3 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WIO en KDD)	Kernteam
Vrij 4 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (ZJS en Z)	Kernteam
Do 10 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WB en RO)	Kernteam
Vrij 11 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (MLW en FEZ)	Kernteam
Di 15 juni (21:00)	Aanleveren preadviezen via voorjaarsnota@amsterdam.nl	Accounthouder
Vrij 18 juni	Behandeling preadviezen in college van B&W	
Vrij 18 juni	Aanleveren preadviezen aan de raad	Kernteam
Do 24 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WIO en KDD) – tweede termijn	Kernteam
Vrij 25 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (ZJS en AZ) – tweede termijn	Kernteam
Do 1 juli	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WB en RO) – tweede termijn	Kernteam
Vrij 2 juli	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (MLW en FEZ) – tweede termijn	Kernteam
Ma 5 juli (13:00)	Aanleveren input mondelinge preadviezen via voorjaarsnota@amsterdam.nl	Accounthouder

Succes en bedankt voor jullie werk!

Met vriendelijke groet,
Namens het P&C kernteam,

[redacted]
Beleidsadviseur Planning & Control
Directie Middelen en Control - Besturing en Begrotingszaken
Gemeente Amsterdam

Trainee Metropoolregio Amsterdam

M 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Amstel 1, 1011 PN Amsterdam
amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, do, vrij ochtend

Gemeente Amsterdam

Motie

Datum raadsvergadering	8 juli 2021
Ingekomen onder nummer	445
Status	Status
Onderwerp	Motie van het lid Kılıç inzake monitoren gezondheids- en veiligheidseffecten van windturbines

Onderwerp

Monitoren gezondheids- en veiligheidseffecten van windturbines

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende heeft de eer voor te stellen:

De Raad,

Gehoord de discussie over vaststellen van de Voorjaarsnota 2021 en de daarin voorgestelde begrotingswijzigingen van de Begroting 2021.

Constaterende dat:
- Het RIVM in haar verkenning naar de gezondheids- en veiligheidseffecten van energiebronnen zoals windturbines bevestigt dat er inderdaad reële gevaren bestaan;
- Het RIVM daarom voorstelt om de gezondheids- en veiligheidsaspecten juist in de (huidige) ontwikkelfase van de RES integraal mee te nemen en te monitoren tijdens de transitie.

Overwegende dat:
- De gezondheids- en veiligheidseffecten van windturbines leiden tot grote zorgen onder de bevolking;
- Deze zorgen niet genegeerd mogen worden;
- Het RIVM een expertisecentrum heeft opgezet genaamd Expertisepunt Windenergie en Gezondheid dat de gemeente Amsterdam kan ondersteunen bij een goede monitoring van de gezondheids- en veiligheidseffecten.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders

In contact te treden met het recent opgerichte Expertisepunt Windenergie en Gezondheid, zich te laten adviseren over hoe de gezondheids- en veiligheidseffecten van windturbines gemonitored kunnen worden en deze aanbevelingen te integreren in de RES 1.0.

Indiener

A. Kılıç

Gemeente Amsterdam

Motie

Datum raadsvergadering	8 juli 2021
Ingekomen onder nummer	446
Status	Status
Onderwerp	Motie van het lid Kılıç inzake minimaal 250 meter tot volkstuinen

Onderwerp

Minimaal 250 meter afstand te hanteren tot volkstuinen

Aan de gemeenteraad

Ondergetekende heeft de eer voor te stellen:

De Raad,

Gehoord de discussie over vaststellen van de Voorjaarsnota 2021 en de daarin voorgestelde begrotingswijzigingen van de Begroting 2021.

Constaterende dat:
- volkstuinen in een stad zoals Amsterdam één van de weinig plekken zijn waar Amsterdammers kunnen ontsnappen aan de constante prikkels in de stad en kunnen genieten van de rust, de stilte en de natuur;
- er bij de plaatsing van windturbines geen minimale afstand wordt gehanteerd tot volkstuinen, waardoor volkstuinbezoekers het risico lopen op geluidsoverlast.

Overwegende dat:
- volkstuinbezoekers net als andere Amsterdammers bescherming dienen te genieten van geluidsoverlast door windturbines;
- het RIVM na een verkenning van de gezondheids- en veiligheidseffecten een generieke afstand heeft bepaald van bijna 250 meter voor windturbines (met een vermogen van 1-5 MW) bij een nominaal toerental.

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders

De zoekgebieden in de RES 1.0 zodanig aan te passen dat de afstand tussen windturbines en volkstuinen minimaal 250 meter is.

Indiener

A. Kılıç

Nr. 307: 307 De gezondheid boven windturbines

Onderwerp

Wordt ingevuld door DMC

Aan de gemeenteraad

Wordt ingevuld door DMC

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

Wordt ingevuld door DMC

Het lid van de gemeenteraad

Wordt ingevuld door DMC

Preadvies

- Het RIVM heeft geen generieke afstand bepaald van 250 meter.
- In Nederland zijn er geluidsnormen en veiligheidsnormen. Daar zal Amsterdam zich aan houden. Maatwerk is nodig: geluidsberekeningen en veiligheidsberekeningen per windturbine of –park.
- Met betrekking tot volkstuinen, qua:
    - Geluid: In de gezondheidseffectanalyse (eerder health impact assessment genoemd) wordt ook het effect op de volkstuinparken meegenomen. En zodoende meegewogen in de bestuurlijke besluitvorming over de vergunningen.
    - Veiligheid: de nationale richtlijnen uit de Handreiking Risicozonering Windturbines en bijbehorende Handleiding Risicoberekening Windturbines wordt gevolgd. Hierin staan toetsafstanden voor veiligheidsberekeningen. Dit zijn geen generieke afstanden die verplicht aangehouden moeten worden.
- Als deze motie aangenomen wordt, worden de zoekgebieden voor windenergie flink verkleind en komt de ambitie van de gemeente onnodig onder druk.

B&W ontraadt daarom aanneming van dit voorstel.

Nr. 445 : Gezondheids- en veiligheidseffecten windturbines monitoren

Onderwerp

Wordt ingevuld door DMC

Aan de gemeenteraad

Wordt ingevuld door DMC

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

Wordt ingevuld door DMC

Het lid van de gemeenteraad

Wordt ingevuld door DMC

Preadvies

Het college acht deze motie overbodig:

- Voordat er in Amsterdam een windturbine of –park wordt gebouwd wordt er op verzoek van de gemeenteraad een gezondheidseffectanalyse uitgevoerd (eerder health impact assessment genoemd).
- De Amsterdamse GGD is al in contact getreden met het RIVM en andere GGD's om zich hierover te laten adviseren.
- B&W ontraadt daarom aanneming van dit voorstel.

From: *'[redacted]@ggd.amsterdam.nl>*
Sent: *Mon, 14 Jun 2021 08:34:42 +0100*
To: *[redacted]@amsterdam.nl>*
Cc: *[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>*
Subject: *RE: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)*

Hallo [redacted]

Eens met de verwoording van de preadviezen.

Enkele opmerkingen:

- De status van de expertisepunt windenergie is onduidelijk in de media terecht gekomen. Het is met name bedoeld om de communicatie en kennisbasis tussen RIVM en GGD'en te verbeteren over dit onderwerp. Het is niet de bedoeling dat dit expertisepunt vragen vanuit de maatschappij (burgers, gemeenten, actiegroepen,...) gaat beantwoorden. Vorige week bij het RIVM neergelegd dat dit in de beeldvorming wel zo lijkt.
- Laatste punt in preadvies volkstuinen over beperken ambitie heeft geen toegevoegde waarde, want hangt niet samen met de motie. Het feit dat er geen generieke afstand bestaat is voldoende voor een negatief preadvies. Het gaat de indieners om het adresseren van de zorgen over gezondheid. Het is zeker de ambitie van dit college om de gezondheid van Amsterdammers serieus te nemen, ook als dat andere ambities in de weg kan zitten.

Groet,

[redacted]
Senior adviseur Leefomgeving
GGD Amsterdam

T 020 [redacted]
M 06 [redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

ma-di-do-vr

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 09:14
Aan: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)
Urgentie: Hoog

Hi [redacted],

Zie bijlagen: 2 moties + 2 preadviezen op de moties.

Graag een check/jouw feedback op mijn 2 preadviezen aan het college over gezondheid en windturbines in het kader van de algemene beschouwingen.

Dit heeft helaas spoed.

NB: ik ga zo meelezen met de beantwoording van het raadsadres van de medici. Afgelopen donderdag kreeg ik een spoedje tussendoor. Daardoor lukte het niet.

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 12:10
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Beste collega's,

Uit de commissies MLW en FEZ zijn 2 moties voortgekomen, welke ik aan jullie voor wil leggen voor het opstellen van een preadvies. Het betreft de moties:

- 445.21.Motie Kiliç gezondheids- en veiligheidseffecten windturbines monitoren.
- 446.21.Motie Kiliç minimaal 250 meter afstand tot volkstuinen.

Kunnen jullie voor deze motie een preadvies opstellen?
De sjablonen heb ik bijgevoegd.

Voor het opstellen van het preadvies is het verzoek om **uiterlijk maandagmiddag 14 juni a.s. 12:00**, na interne afstemming, het preadvies bij mij aan te leveren.
Dit advies wordt vervolgens vrijdagmiddag voorgelegd aan de Concern- en Business Controller, alvorens aan te leveren voor de bestuurlijke afstemming met wethouder.

Ik hoor graag van jullie.
Met vriendelijke groet,
[redacted]

Strategisch adviseur
Programma coördinator P9
Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018XA Amsterdam
www.amsterdam.nl

Aanwezig: ma, di, wo-o, do en vr

Van: Voorjaarsnota <Voorjaarsnota@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 9:29
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuursadvisering <bestuursadvisering@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Lie,

[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>;
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
<[redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Voorjaarsnota 2021: Moties en amendementen algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ

Beste collega's,

Gisteren vond de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 in de commissies MLW en FEZ plaats. Voor deze commissies zijn 28 moties en amendementen ingediend (betreffende motie 439 t/m 466). In bijgaande zip-files treffen jullie de moties en amendementen.

In het exceloverzicht zijn de bijgekomen m&a's weer aan portefeuillehouders en directies gekoppeld. Opnieuw geldt: waar meer portefeuillehouders genoemd worden is het organisatiedeel van de eerstgenoemde portefeuillehouder verantwoordelijk voor het opstellen en afstemmen van het preadvies. Het is aan de programmacoördinator van het betreffende programma om de preadviezen af te stemmen met de betrokken bestuursadviseurs en coördinerend programmacontrollers. De accounthouders (BA) zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor aanlevering van de preadviezen bij het kernteam van DMC. Het kernteam neemt alleen preadviezen in behandeling die door de accounthouders zijn aangeleverd.

Sjabloon

We verzoeken wederom het bijgevoegde sjabloon te gebruiken voor het opstellen van de preadviezen. Alleen de geel gearceerde onderdelen hoeven te worden ingevuld. Vergeet niet het preadvies af te sluiten met één van de volgende zinnen:

- Tegen aanneming van dit voorstel heeft B&W daarom geen bezwaar.
- B&W ontraadt daarom aanneming van dit voorstel.
- Gelet op bovenstaande geeft B&W de indieners in overweging om een gewijzigd voorstel in te dienen.

Planning

Bijgaand nogmaals de planning. Dit was de laatste commissie waarbij om schriftelijke preadviezen gevraagd wordt. Bij de tweede termijn commissies die volgen wordt alleen om mondelinge preadviezen gevraagd.

Datum	Actie	Door
Do 3 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WIO en KDD)	Kernteam
Vrij 4 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (ZJS en Z)	Kernteam
Do 10 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WB en RO)	Kernteam
Vrij 11 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (MLW en FEZ)	Kernteam
Di 15 juni (21:00)	Aanleveren preadviezen via voorjaarsnota@amsterdam.nl	Accounthouder
Vrij 18 juni	Behandeling preadviezen in college van B&W	
Vrij 18 juni	Aanleveren preadviezen aan de raad	Kernteam
Do 24 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WIO en KDD) – tweede termijn	Kernteam
Vrij 25 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (ZJS en AZ) – tweede termijn	Kernteam
Do 1 juli	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WB en RO) – tweede termijn	Kernteam
Vrij 2 juli	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (MLW en FEZ) – tweede termijn	Kernteam
Ma 5 juli (13:00)	Aanleveren input mondelinge preadviezen via voorjaarsnota@amsterdam.nl	Accounthouder

Succes en bedankt voor jullie werk!

Met vriendelijke groet,
Namens het P&C kernteam,

[redacted]
Beleidsadviseur Planning & Control
Directie Middelen en Control - Besturing en Begrotingszaken
Gemeente Amsterdam

Trainee Metropoolregio Amsterdam

M 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Amstel 1, 1011 PN Amsterdam
amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, do, vrij ochtend

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: *Mon, 14 Jun 2021 08:39:27 +0100*
To: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted], [redacted]@amsterdam.nl>; '[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: *FW: Afspraken op een rij OVA*
Attachments: *def_voordracht omgevingsvisie gemeenteraad 7 juli 2021_defa.docx*

Ter info.

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 10 juni 2021 21:33
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Fwd: Afspraken op een rij

Fyi
[redacted]
M 06[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: Thursday, June 10, 2021 5:53:41 PM
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]s@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]t@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Afspraken op een rij

Beste allen,

Even de afspraken op een rij.

- Opmerkingen [redacted] verwerkt
- [redacted] mailt de aangepaste voordracht. Zie bijlage.
- [redacted] legt deze voor aan Marieke van Doorninck en laat zsm weten als zij akkoord of welke wijzingen nodig zijn.
- Morgenochtend worden alle stukken doorgeklikt naar het stadhuis. Deze stukken zijn pas volgende week vrijdag zichtbaar in het raadsinformatie systeem
- Maandag zetten we na 13.00 alle stukken voor de raadsbehandeling online op de website van de omgevingsvisie. [redacted] geeft aan [redacted] door als dit gebeurd is. [redacted] brengt dan de raad op de hoogte van de openbaarheid van deze stukken
- Daarna brengt het team omgevingsvisie partijen op de hoogte van deze stukken. Aan alle partijen die een zienswijze hebben ingediend, de stadsdeelbesturen, de stadsdeelcommissies en persoonlijke mails naar samenwerkingspartners.
- Er komt een addendum bij nota van beantwoording adviezen stadsdelen

Groet, [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Projectmanager omgevingsvisie
Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam
M 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
amsterdam.nl/omgevingsvisie.nl
amsterdam2050.nl

Nummer < *automatisch* >

Directie < *automatisch* >

Gemeente Amsterdam

= **Voordracht voor de Raadsvergadering van** 7 juli 2021

Portefeuille: Ruimtelijke Ordening
Agendapunt: < *automatisch* >
Datum besluit: College van B en W 25 mei 2021

Onderwerp
Vaststellen van de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 'Een menselijke metropool'

De gemeenteraad van Amsterdam besluit

1. De Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (bijlage 1) vast te stellen, met daarin als belangrijkste punten:
   a. Een beschrijving van de gewenste ruimtelijke toekomst van Amsterdam tot 2050 in vier delen: visie, waar, wat en hoe.
   b. Uitgaan van een aanhoudende groei van bevolking en economie in de Metropoolregio Amsterdam, de opgave om de woningmarkt in balans te brengen, de economie te vernieuwen, werkgelegenheid te herstellen en de verduurzaming en klimaatbestendigheid van de stad te versnellen. Daarbinnen neemt Amsterdam haar verantwoordelijkheid door in bestaand stedelijk gebied ruimte te bieden voor 150.000 extra woningen, 300.000 extra Amsterdammers en 200.000 extra arbeidsplaatsen, plus alle daarbij behorende stedelijke voorzieningen.
   c. Vijf strategische keuzes die ruimte bieden en grenzen stellen aan bovenstaande groei en bijdragen aan de topprioriteiten werkgelegenheid, kansengelijkheid en duurzaamheid:
      c1 meerkernige ontwikkeling
      c2 groeien binnen grenzen
      c3 duurzaam en gezond bewegen
      c4 rigoureus vergroenen
      c5 samen stadmaken

Daarbij te betrekken:

   d. De Nota van Beantwoording zienswijzen (bijlage 2).

   e. De Nota van Beantwoording advies stadsdelen (bijlage 3).

   f. De Nota van Beantwoording zienswijzen en advies commissie m.e.r. Omgevingseffectrapportage (bijlage 4).

   g. Het overzicht van wijzigingen op de ontwerp-omgevingsvisie n.a.v. zienswijzen, stadsdeeladviezen en de door de gemeenteraad aangenomen moties (bijlage 5). De belangrijkste inhoudelijke wijzigingen in het overzicht betreffen:
      i) Meer aandacht voor economie
      ii) Aandacht voor het beschermen van rust en ruigte
      iii) Vertaling RES 1.0 in kaarten en toelichting
      iv) Aanpassing zoekgebieden transformatie na 2040
      v) Aanpassing ontbrekende verbinding stadslaan door Tuinpark Nut en Genoegen

h. De Omgevingseffectrapportage Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (bijlage 6), die de omgevingseffecten van de ontwerp-Omgevingsvisie Amsterdam 2050 in beeld brengt, en de daarin getrokken conclusies te aanvaarden.

i. Dat de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 na vaststelling de sinds 2011 vigerende Structuurvisie Amsterdam 2040 zal vervangen als beleidskader voor ruimtelijke plannen, behoudens hetgeen:
   - in de Structuurvisie als kaderstellend is opgenomen voor de onderwerpen Hoofdgroenstructuur en Hoogbouw, totdat nieuwe kaders hiervoor zijn vastgesteld
   - bij raadsbesluit in een gebiedsvisie als uitzondering is aangewezen om in plaats van de Structuurvisie als primair toetsingskader te dienen in dat gebied binnen de Hoofdgroenstructuur.

2. Kennis te nemen van het voornemen van het college van B&W om, in samenwerking met andere partijen in de stad en voor het einde van 2021, een Uitvoeringsagenda op te stellen horende bij de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 met als belangrijkste doel een snelle start te maken met de doorwerking van de omgevingsvisie in ruimtelijk beleid, projecten en het samen stadmaken. De Uitvoeringsagenda geeft invulling aan de volgende punten:
   a. Voorstellen voor een uitbreiding van het instrumentarium gericht op een optimale doorwerking van de Omgevingsvisie als kader voor beleid en projecten in de fysieke leefomgeving en als hulpmiddel bij het sturen op de samenhang tussen investeringen en ruimtelijke ontwikkelingen. Deze uitbreiding sluit aan op de implementatie van de Omgevingswet binnen de gemeentelijke organisatie. Concreet gaat het om drie aanvullingen op het instrumentarium:
      i) Een integraal stedelijk programma.
      ii) Integrale gebiedsprogramma's.
      iii) De ontwikkeling van een Monitoringsplan voor de omgevingsvisie.
   b. Concretisering en prioritering van de uit de omgevingsvisie voortkomende uitwerkingsopgaven samen met partijen in de stad.
   c. Inzicht in de mate waarin en de snelheid waarmee uitvoering van werkzaamheden uit de Uitvoeringsagenda kunnen worden gerealiseerd gegeven de beschikbare financiële middelen. Eventueel benodigde aanvullende middelen voor intensiveringen en/of versnellingen maken deel uit van de integrale afweging in het kader van de P&C-cyclus.

3. Kennis te nemen van bijgevoegde brief ter beantwoording en afhandeling moties met de nummers 183_21, 187_21, 188_21, 189_21, 190_21, 198_21, 199_21, 200_21, 201_21, 202_21, 224_21 (bijlagen 7 t/m 18).

Wettelijke grondslag

Artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet (beoogde inwerkingtreding 1 juli 2022)
De gemeenteraad is verplicht om een omgevingsvisie op te stellen.

Artikel 4.9 en 4.10 van de Invoeringswet Omgevingswet
Hierin is bepaald dat een Omgevingsvisie die voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht wordt, onder voorwaarden, geldt als een gemeentelijke omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

Artikel 2.1 van de Wet ruimtelijke ordening
De gemeenteraad stelt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening voor het gehele grondgebied van de gemeente één of meer structuurvisies vast waarin de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid zijn vastgelegd.

Wet milieubeheer 7.10
Het milieueffectrapport kan worden opgenomen bij of in het plan, mits het daarbij of daarin als zodanig herkenbaar is weergegeven.

Artikel 169 van de Gemeentewet
Lid 1: Het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de raad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur.
Lid 2: Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft
Lid 3: Zij geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

Artikel 79 en 80 Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam

---

Bestuurlijke achtergrond
Op 2 juli 2019 heeft het college van B&W de Startnotitie Omgevingsvisie vastgesteld. Daarin zijn de uitgangspunten en de route voor het opstellen ervan uitgezet. Het resultaat is deze Omgevingsvisie Amsterdam 2050.

Deze omgevingsvisie gaat alleen gelden voor het grondgebied van de gemeente Amsterdam, maar het grotere geheel wordt steeds belangrijker voor het functioneren van de stad. Daarom redeneert het college van B&W in deze visie vaak vanuit de Metropoolregio. Het college wil een bijdrage leveren aan het functioneren ervan in z'n geheel. De inhoud van deze Omgevingsvisie is in samenspraak tot stand gekomen en bekend bij de MRA-gemeenten, provincie Noord Holland, de Veiligheidsregio, de Vervoerregio en de Waterschappen.

De gemeente Weesp is ambtelijk samengevoegd met Amsterdam, naar verwachting volgt in 2022 de bestuurlijke fusie. Tegelijk met de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 wordt nu een omgevingsvisie voor Weesp opgesteld. Deze wordt nog door de gemeenteraad van Weesp vastgesteld. Na de bestuurlijke fusie wordt de omgevingsvisie Weesp een supplement bij de Omgevingsvisie Amsterdam.

De Wet milieubeheer (nu) en de Omgevingswet (na de beoogde inwerkingtreding op 1 juli 2022) verplichten tot het opstellen van respectievelijk een milieueffectrapport (MER) en een Omgevingseffectrapportage (OER) voor een omgevingsvisie. Los van de wettelijke verplichting is effectenstudie een belangrijk hulpmiddel om tot betere plannen en een heldere onderbouwing van keuzes te komen. Het opstellen van een OER is tevens een eerste stap bij monitoring en evaluatie van de ambities in een omgevingsvisie.

Op 28 januari 2020 is de Nota Reikwijdte en Detailniveau ten behoeve van de Omgevingseffectrapportage vastgesteld en vrijgegeven voor zienswijzen. Hierop zijn 17 reacties binnengekomen van gemeenten, provincies en andere maatschappelijke partners. De reacties zijn van antwoorden voorzien in de Nota van Beantwoording NRD en zijn betrokken in de Omgevingseffectrapportage en de Omgevingsvisie.

Op 12 januari 2021 is besloten om de ontwerp-Omgevingsvisie Amsterdam 2050 en de ontwerp-Omgevingseffectrapportage vanaf 21 januari 2021 voor zes weken ter inzage te leggen. Om zoveel mogelijk mensen en organisaties de kans te geven te reageren, was het tot twee weken na sluiting van de zienswijzenperiode nog mogelijk om zienswijzen en reacties in te sturen.

De ontwerp-omgevingsvisie is op 23 maart 2021 in de commissie RO en op 31 maart 2021 in de raad besproken. Moties die tijdens die vergaderingen zijn ingediend en die betrekking hebben op de omgevingsvisie, zijn als zienswijzen meegenomen in de Nota van Beantwoording zienswijzen (bijlage 3). Wijzigingen die voortkomen uit de moties, zijn opgenomen in het overzicht van wijzigingen (bijlage 6).
De moties zijn eveneens met bijgaande raadsinformatiebrief beantwoord (bijlage 7).

Het college van B&W heeft besloten de omgevingsvisie ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad.

Onderbouwing besluit

Ad 1a. De Omgevingsvisie Amsterdam 2050 vast te stellen (bijlage 1), met daarin als belangrijkste punten:
Een beschrijving van de gewenste ruimtelijke toekomst van Amsterdam tot 2050 in vier delen: visie, waar, wat en hoe.

Een omgevingsvisie is een langetermijnvisie die de grote vraagstukken in de fysieke leefomgeving in samenhang beziet. Het is een wettelijk verplicht, richtinggevend en kaderstellend instrument van de op 1 juli 2022 in werking te treden Omgevingswet. Een omgevingsvisie is zelfbindend voor de gemeente en bindt burger en marktpartijen niet direct. Dat doet vanaf 1 juli 2022 het Omgevingsplan, als opvolger van alle bestemmingsplannen. De Omgevingsvisie is wel kaderstellend voor regels in het aankomende Omgevingsplan en gaat ook een rol spelen bij afwegingen met betrekking tot afwijkingen daarvan. De uitspraken in de Omgevingsvisie zijn richtinggevend en vragen uitwerking, zowel thematisch als gebiedsgericht. Daarbij zullen steeds opnieuw ruimtelijke en financiële afwegingen moeten worden gemaakt.

De Omgevingsvisie begint met een VISIE op hoofdlijnen, uitmondend in vijf strategische keuzes. In het erop volgende deel WAAR wordt aan de hand van kaartmateriaal uiteengezet hoe de verschillende ruimteclaims hun plek krijgen. De ruimtelijke en programmatische basisstructuur van de stad krijgt hier vorm. In het deel WAT komt al het vigerende ruimtelijk relevante beleid aan de orde, ingedeeld in de ambities Inclusieve Stad, Duurzame Stad, Vitale Stad, Gezonde Stad, Leefbare Stad en Compacte Stad. Er worden nieuwe accenten of uitwerkingsopgaven geformuleerd. In het afsluitende procesdeel HOE wordt onder meer 'samen stadmaken' uiteengezet, met nieuwe manieren om de stad van de toekomst vorm te geven.

Continuïteit en vernieuwing tot opzichte van de Structuurvisie 2040
Na vaststelling door de gemeenteraad vervangt de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (grotendeels, zie punt 1i) de Structuurvisie Amsterdam 2040, uit 2011. Als strategisch ruimtelijk beleidskader voor de lange termijn leent een omgevingsvisie zich niet voor grote en abrupte koerswijzigingen. Tegelijk dienen zich nieuwe vragen, uitdagingen en kansen aan. De omgevingsvisie bouwt daarom voort op de Structuurvisie, maar voegt er

ook nieuwe accenten en inzichten aan toe. De belangrijkste overeenkomsten zijn:

- we gaan door met het beleid van de compacte stad
- we gaan door met het accommoderen van de groei van inwoners en arbeidsplaatsen via hogere dichtheden
- we gaan door met het versterken van economie en werkgelegenheid
- we gaan door met sturing op kwaliteit en samenhang
- we gaan door met sturing op diversiteit en menging
- we gaan door met transformatie van bedrijventerreinen.

De belangrijkste nieuwe accenten zijn:

- De Omgevingsvisie is veelomvattender dan de structuurvisie, conform de bredere en meer integrale doelstellingen van de Omgevingswet.
- In de Omgevingsvisie is meer recent vastgesteld ruimtelijk beleid geïntegreerd. Voorbeelden zijn de Groenvisie, de Agenda Amsterdam Autoluw, de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal en de Referentienormen voor Maatschappelijke Voorzieningen, Groen en Spelen.
- De Omgevingsvisie legt meer nadruk op de samenhang tussen sociale en fysieke opgaven; op het vlak van gezondheid, kansengelijkheid, leefbaarheid, segregatie, vergrijzing, én op opgaven als inclusiviteit, eigenaarschap en collectiviteit.
- De Omgevingsvisie redeneert, meer dan de structuurvisie, principieel vanuit de schaal van de metropool.
- De Omgevingsvisie lanceert, in lijn met de Verstedelijkingsstrategie voor de MRA die met het Rijk wordt opgesteld, het ruimtelijk model van 'meerkernigheid'. De structuurvisie beoogde een 'uitrol' van het centrummilieu;
- De Omgevingsvisie zet in op het vernieuwen van de economie, gericht op het versterken van de kenniseconomie, o.a. in de life sciences & health, het ruimte behouden voor productieve economie, in de stad en in de regio en het beperken en spreiden van de bezoekerseconomie.
- De energietransitie krijgt nu een centralere plek met concrete zoekgebieden voor zonnepanelen en voorkeursgebieden voor windmolens, meer onderstations en bouwstenen om de stad 'van het aardgas af' te krijgen.
- De Omgevingsvisie agendeert een vernieuwing in hoe we aan de stad werken. Met meer eigenaarschap bij Amsterdammers en meer diversiteit in hoe en met wie we bouwen. Met betere hulp voor lokale initiatieven en ruimte voor democratische vernieuwing. En met een zoektocht naar nieuwe financieringsmodellen.

Ad 1b. Uitgaan van een aanhoudende groei van bevolking en economie in de Metropoolregio Amsterdam, de opgave om de woningmarkt in balans te brengen, de economie te vernieuwen, werkgelegenheid te herstellen en de verduurzaming en klimaatbestendigheid van de stad te versnellen. Daarbinnen neemt Amsterdam z'n verantwoordelijkheid door in bestaand stedelijk gebied ruimte te bieden voor 150.000 extra woningen, 300.000 extra Amsterdammers en 200.000 extra arbeidsplaatsen, plus alle stedelijke voorzieningen.

Groeiende metropool in transitie

Amsterdam is de kernstad van een snelgroeiende metropool in transitie. De afgelopen jaren was groei van inwoners en arbeidsplaatsen mogelijk door het steeds efficiënter benutten van ruimte, voorzieningen en infrastructuur. Maar daar zitten grenzen aan, bovendien hebben we te maken met transities in onder meer mobiliteit, energie en economie. Daarnaast hebben we meer oog voor ontwikkelingen in de samenleving en de

keerzijden van succes, zoals toenemende ongelijkheid. Op enkele punten is daarom een aangepaste koers nodig. De Omgevingsvisie heeft daarbij een drieledige functie:

- Richting geven aan groei
- Versnellen van transities
- Ruimte bieden aan initiatieven.

Een regionaal perspectief
Het denken vanuit regionaal perspectief staat in deze Omgevingsvisie centraal. Grote opgaven als betaalbaar wonen, ruimte voor economie, verduurzamen van het landschap, de energietransitie en een schaalsprong voor het openbaar vervoer met goed functionerende hubs, pakken we gezamenlijk en versneld op binnen de metropoolregio, en met Rijk en provincies. De omgevingsvisie is een uitnodiging aan regionale partners om opgaven samen gebiedsgericht op te pakken. Amsterdam neemt haar verantwoordelijkheid door de fysieke ruimte zo goed mogelijk te benutten. Een uitgewerkte Visiekaart biedt een kader voor de mate van verdichting en functiemenging of juist rust en ruigte die past bij de ligging in de stad/regio, aan het landschap en aan de infrastructuur. Zo blijft er in de stad ruimte voor productieve economie en blijft Westpoort buiten de A10 behouden voor activiteiten die milieuruimte nodig hebben, waaronder energiehubs en circulaire economie.

Waar vinden we ruimte?
Het toevoegen van zoveel woningen en arbeidsplaatsen binnen de bestaande stad (ruwweg de helft van de MRA-opgave), gecombineerd met hoge groenambities, is een opgave van formaat en de weerbarstige praktijk maakt het welslagen ervan niet zeker. We tonen echter vertrouwen in de strategie om ruimte voor de auto te verminderen, de bebouwingsdichtheid te verhogen, bedrijventerreinen te transformeren en/of te verdichten, stadsstraten en stationskwartieren te ontwikkelen, veronachtzaamd groen anders te gebruiken of juist te verfraaien, loze ruimtes op te vullen, daken en ondergrond slimmer te gebruiken, en hier en daar hoogbouw toe te voegen. Extensieve functies, zoals bedrijfshallen met weinig werknemers, zullen minder plek in de stad vinden.

Inclusieve stad
Transities en metropoolvorming gaan zonder overheidsingrijpen gepaard met winnaars en verliezers. Daarom geeft deze Omgevingsvisie richting aan een inclusieve stadsontwikkeling, die bijdraagt aan meer kansengelijkheid en een eerlijke verdeling van lusten en lasten. Groei en verdichting vinden plaats binnen sociale randvoorwaarden. In nieuwe buurten komt voldoende ruimte voor maatschappelijke voorzieningen, publieksfuncties, economie, groen en sport en nutvoorzieningen. Ook biedt de stad 'vrije ruimtes' en wordt overal gestuurd op inclusiviteit en menging. In het historische centrum van Amsterdam beogen we een nieuwe balans tussen wonen, werken en toerisme en zorgen we voor meer functies gericht op Amsterdammers.

Ad 1c. Vijf strategische keuzes die ruimte bieden en grenzen stellen aan bovenstaande groei en bijdragen aan de topprioriteiten werkgelegenheid, kansengelijkheid en duurzaamheid.
De vijf strategische keuzes zijn de opvolgers van de 'vier grote bewegingen' uit de Structuurvisie 2040. Ze zijn ambitieus, maar niet concreet. Ze moeten worden gelezen als inspanningsverplichting en als krachtig verhaal om een beweging op gang te brengen. De mate waarin deze beweging op gang komt, is afhankelijk van veel factoren en partijen waarop wij geen volledige invloed hebben.

c1 Meerkernige ontwikkeling

Het regionale perspectief wordt belangrijker. We zetten in op samenhang binnen de agglomeratie, laten meer aantrekkelijke stedelijke plekken voor wonen, werken en voorzieningen ontstaan buiten de ring-A10, en ondersteunen grote regiokernen in hun ontwikkeling. Dat doen we vooral bij goed openbaar vervoer door het ontwikkelen van stationskwartieren en kenniskwartieren. Daarnaast zetten we in op het spreiden van werkgelegenheid en voorzieningen. De Zuidas blijft een belangrijke economische motor en wordt met het doortrekken van de Noordzuidlijn nog beter verbonden. Noord, Nieuw-West en Zuidoost krijgen meer ontwikkelkansen en worden sociaal, economisch en cultureel van groter belang voor stad en regio. De stad wordt er meer uitgebalanceerd en inclusiever van, segregatie wordt verminderd. Verdichting vindt kwalitatief hoogwaardig plaats langs belangrijke stadslanen, vooral in en rondom de centra van de drie genoemde stadsdelen. Deze centra worden minder 'winkelcentrum' en meer 'stad'. Voetganger en fiets worden er belangrijker, auto en parkeerplaatsen gaan een stap terug, vooral om noodzakelijke ruimte in een verdichtend centrum te creëren.

c2 Groeien binnen grenzen
De druk op Amsterdam is groot. Daarom maakt de stad tot 2050 binnen de huidige stadsgrenzen ruimte voor 150.000 nieuwe woningen en 200.000 nieuwe arbeidsplaatsen in complete en gemengde wijken. We geven daarbij uiting aan de donutstad. Dit doen we door zowel het sociaal fundament te verstevigen als de voetafdruk van de stad te verminderen, zowel geografisch als op grondstoffen en klimaatverandering. We gaan op weg naar een autoluwe, circulaire en CO_2-neutrale stad, zonder uitbreiding in het landschap. We verdichten met name in de naoorlogse wijken en we transformeren daartoe geschikte bedrijventerreinen in economisch vitale woonwerkwijken in een hoge dichtheid. Ook binnen de bestaande stad behouden we voldoende ruimte voor productieve economie. De omgevingsvisie maakt een verdichting van de bestaande stad mogelijk zonder dat grootschalige sloop van bestaande woningen nodig is.

C3 duurzaam en gezond bewegen
We geven bij het inrichten de stad prioriteit aan duurzaam, actief en ruimte-efficiënt vervoer, zoals openbaar vervoer, voetganger en fiets. We richten de openbare ruimte nog aantrekkelijker in voor ontmoeten, sporten en spelen, voor jong en oud. Rijdende en geparkeerde auto's krijgen minder ruimte, waardoor we ruimte vrijspelen voor andere zaken. Daarmee nodigt de stad nog meer uit tot ontmoeting en gezond bewegen. We transformeren op termijn bestaande auto-corridors zoals Lelylaan en Gooiseweg naar prettige lanen voor wonen, werken en verblijf, met ruimer baan voor actief en gezond verkeer. Hiervoor is het nodig dat het autogebruik stevig afneemt. We creëren voldoende mobiliteitsopties met hubs voor personenvervoer en stadsdistributie en het stimuleren van deelmobiliteit. We investeren met Rijk en regio in kwaliteit en capaciteit van het openbaar vervoer, dat sterk zal moeten groeien. We zetten in op het samen met Rijk en regio realiseren van nieuwe oeververbindingen over het IJ voor voetgangers, fietsers en OV.

C4 Rigoureus vergroenen
Het verdichten van de stad gaat samen met het vergroenen van de stad. We zoeken daarbij naar een goede balans tussen rust en reuring. Waardevolle natuur- en ruigtegebieden worden beschermd. Dit is nodig voor leefbaarheid, biodiversiteit en voor klimaatadaptatie. De inzet op vergroening is rigoureus, doordat die op verschillende schaalniveaus tegelijk plaatsvindt: van landschap tot gebouw. Landschappen om de stad krijgen meer ecologische en recreatieve betekenis en worden via groene routes, parken en plantsoenen verbonden met alle buurten van de stad. Rigoureuze vergroening krijgt ook vorm in nieuwe parken (groot en klein), het vervangen van steen en parkeerplaatsen

door groen in de openbare ruimte, het leggen van ecologische verbindingen en meer gevel- en dakgroen.

C5 Samen stadmaken
De stad wordt de komende jaren gemaakt door een grotere diversiteit aan partijen. Daarbij heeft de gemeente een duidelijke rol bij het stellen van de kaders. Samen met de gemeente staan professionele partijen aan de lat om de kwaliteit en het tempo van de woningbouw en vastgoedontwikkeling hoog te houden. Daarbij worden Amsterdammers uitgenodigd om een actievere en meer gelijkwaardige rol te vervullen in het maken van de stad, zodat Amsterdam een eigen gezicht blijft houden en meer draagvlak ontstaat voor stadsontwikkeling. Dat geldt voor beheer en programmering van de eigen leefomgeving, mede-eigenaarschap, lokaal ondernemerschap, maar ook via zelfbouw het daadwerkelijk bouwen aan de stad en het invulling geven aan de energietransitie.

Ad 1d. De Nota van Beantwoording zienswijzen (bijlage 2).
De Nota van Beantwoording (NvB) biedt een overzicht van alle ingediende zienswijzen en onze antwoorden daarop, inclusief wijzigingsvoorstellen voor de omgevingsvisie. De Ontwerp-Omgevingsvisie Amsterdam 2050 heeft van 21 januari tot en met 3 maart 2021 ter visie gelegen. De ontwerp-omgevingsvisie is besproken in de raadscommissie RO en de raad. Aangenomen moties zijn meegenomen bij het verwerken van de zienswijzen.

Door deze nota vast te stellen, leggen we verantwoording af over de omgang met de ingestuurde zienswijzen. De NvB wordt digitaal openbaar gemaakt. De indieners van zienswijzen zullen hierop worden gewezen. Wezenlijke wijzigingen staan opgesomd in het 'overzicht wijzigingsvoorstellen' (zie beslispunt 1g). In de Nota van Beantwoording zienswijzen staan alle argumentaties.

Analyse reacties op ontwerp-omgevingsvisie
Er zijn zo'n 670 zienswijzen binnengekomen, waarvan 530 van personen en 140 van instellingen. Enkele zienswijzen zijn via georganiseerde acties ingediend: dezelfde tekst, maar via zeer veel afzonderlijke inzendingen. Andersom kwam ook veel voor: één zienswijze, maar wel mede namens anderen. Met name indiener 0602 (tegen windmolens) moet hier worden genoemd: deze indiener spreekt namens duizenden. De kortste zienswijze was twee woorden ('Geen windmolens'), de langste exemplaren waren vele tientallen pagina's.

Onder de honderden binnengekomen ideeën en kritieken springen er enkele uit, vanwege vooral het aantal reacties, maar ook vanwege de kracht van de argumenten of de felheid van toon. De onderwerpen hiervan zijn:

- Windmolens
- Een stadslaan door volkstuinpark Nut en Genoegen
- Positie en openbaarmaking van volkstuinparken
- Ruimte voor betaalbaar wonen
- Gemengde wijken, minder toerisme
- Aansluiting op de A5 bij Osdorp
- Bedrijventerrein Lutkemeer
- Ontwikkeling van de Oeverlanden
- Beter, fijnmaziger openbaar vervoer
- Evenementen
- Sportvoorzieningen in groen
- Ruimte voor ruig groen.

Bij de eerste twee gaat het vrijwel uitsluitend om tegenstanders, bij de aansluiting op de

A5, de Lutkemeer en de Oeverlanden eveneens. Ook sportvoorzieningen in groen liggen vooral gevoelig, net als openbaarmaking van volkstuinen. Bij ruimte voor evenementen gaat het om een mix van voor- en tegenstanders. De resterende punten betreffen vooral pleidooien

Enquête OIS
Tijdens de zienswijzeperiode is een enquête uitgezet door OIS om te peilen hoe wordt gedacht over de vijf strategische keuzes. Zie bijlage 'OIS enquête Amsterdammers over de ontwerp-omgevingsvisie'. De uitslagen zijn gebruikt als vergelijkingsmateriaal bij het duiden en beantwoorden van de zienswijzen. De enquête-uitslagen laten in grote lijnen draagvlak zien voor de keuzes in de ontwerp-omgevingsvisie en geven aan waar kritisch over gedacht wordt. Ze sluiten aan op het beeld dat uit de zienswijzen naar voren komt of nuanceren dat soms. Vier belangrijke thema's noemen we hier:

- Volkstuinparken

Het toegankelijker maken van volkstuinparken voor iedereen scoort in de enquête als doel niet zo hoog. Ook veel zienswijzen vanuit de tuinparken waren daar kritisch op. De omgevingsvisie is qua bewoording en ambitieniveau hierop aangepast, hoewel we dit doel niet hebben losgelaten.

- Groenbescherming

De in de zienswijzen veelgenoemde roep om meer groene ruigte- en stiltegebieden is in de enquête-uitslagen terug te zien. Ook hier leggen velen prioriteit bij natuur en ecologie. De omgevingsvisie is hier op verschillende manieren op aangepast.

- Bedrijvigheid

Bedrijvigheid laat zich volgens vele respondenten prima mengen met woningen, mits aandacht voor het soort bedrijvigheid. Verdichting van bedrijventerreinen vindt veel draagvlak. Dit klinkt wat positiever dan verschillende kritische zienswijzen vanuit het bedrijfsleven, maar de enquête is dan ook uitsluitend door bewoners ingevuld. In de omgevingsvisie zijn hier enkele genuanceerdere aanpassingen op gedaan.

- Windmolens

Op het thema windmolens zijn veel zienswijzen ingebracht, vrijwel allemaal kritisch. Daarmee vergeleken laat de enquête een meer evenwichtig beeld zien in de houding tegenover windmolens in de stad. Het college ziet genoeg reden om de ingebrachte zorgen en kritiekpunten van Amsterdammers serieus te nemen. Deze hebben tot aanpassingen geleid, in de RES en in de omgevingsvisie. Ook is er een reflectiefase ingelast voor dialoog.

Ad 1e. De Nota van Beantwoording advies stadsdelen (bijlage 3).
De Nota van Beantwoording advies stadsdelen (NvB) geeft een overzicht van de adviezen van de stadsdelen en onze reacties op die adviezen, inclusief wijzigingsvoorstellen voor de omgevingsvisie. De stadsdelen zijn in de periode van 21 januari tot en met 3 maart in de gelegenheid gesteld een advies aan te leveren.
Door deze nota vast te stellen, leggen we verantwoording af over de afhandeling van de door de stadsdelen ingebrachte adviezen. Na vaststelling wordt de NvB advies stadsdelen digitaal openbaar gemaakt. De wijzigingen staan opgesomd in het 'overzicht wijzigingsvoorstellen' (zie beslispunt 1d). In de Nota van Beantwoording advies stadsdelen staan alle argumentaties.

Analyse adviezen stadsdelen op ontwerp-omgevingsvisie
Alle stadsdelen hebben gebruik gemaakt van de gelegenheid een advies in te brengen. Die adviezen zijn constructief van aard. Er zijn complimenten ontvangen. Er is veel ondersteuning voor de strategische keuzes in de visie met ook verzoeken tot nadere

uitwerking en duiding op het niveau van de stadsdelen. Voor de doorwerking van de visie zijn suggesties aangedragen. Daarnaast zijn er zeker ook zorgen ingebracht en is voor een aantal onderdelen, bijvoorbeeld met betrekking tot de zoekgebieden voor de windmolens en met betrekking tot de aansluiting op de A5 bij Osdorp, nadrukkelijk aandacht gevraagd.

Ad 1f. De Nota van Beantwoording zienswijzen en advies Commissie m.e.r. Omgevingseffectrapportage (bijlage 4).
De Omgevingseffectrapportage heeft met de Ontwerp-Omgevingsvisie Amsterdam ter inzage gelegen. Enkele zienswijzen bevatten opmerkingen op de Omgevingseffectrapportage. Deze zienswijzen hebben geleid tot een paar (kleine) wijzigingen en aanvullingen.

Naast de mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen is ook een toetsingsadvies door de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage uitgebracht. De essentie van dit advies is hieronder nader toegelicht.
De Cie m.e.r. heeft in haar advies veel waardering voor de opzet en uitwerking van de OER. In de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 zijn volgens haar heldere keuzes gemaakt. Door locaties aan te wijzen, bijvoorbeeld voor woningbouw, is de effectbepaling in het OER ruimtelijk specifiek. Zo maakt de OER duidelijk waar er kansen of knelpunten zijn, deels zelfs op wijk- en buurtniveau. Ook laat de OER de effecten van de verstedelijkingsalternatieven goed zien. De OER legt hiermee een goede basis voor toekomstige besluiten over de fysieke leefomgeving.

De Cie m.e.r. adviseert om nader inzicht te bieden wat de mogelijke groei van Schiphol voor impact heeft op de ambities uit de Omgevingsvisie en vice versa. Het Intermezzo over Schiphol in de OER is aangevuld met deze informatie.

De Cie m.e.r. adviseert tevens om de (gezondheid)effecten van het geluid van luchtvaart, spoor- en wegverkeer en industrie nader in beeld te brengen door de geluidbelasting boven de 55 dB nader te specificeren. Voor de beschrijving van effecten en beoordeling van ambities is het niet noodzakelijk om deze aanbeveling nu uit te voeren. In het kader van monitoring én in het Actieplan Geluid zal dit wel nader gespecificeerd worden.
De Cie m.e.r. adviseert om in een aanvulling op de OER een uitvoeringsagenda op te stellen waaruit blijkt hoe de milieugevolgen een plek krijgen bij de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie Amsterdam 2050. Deze moet laten zien hoe de samenhang wordt bewaakt, hoe randvoorwaarden worden gemonitord en hoe ontwikkelingen inhoudelijk worden afgestemd. Dit wordt meegenomen en opgenomen in de Uitvoeringsagenda en meer specifiek in het hierin aangekondigde Monitoringsplan (zie beslispunt 2).

Actualisatie effectbeoordeling van de RES. Aanvullend is mede op advies van de Cie m.e.r. de actualisatie van de RES voor Amsterdam betrokken bij de effectbeoordeling. Dit is toegevoegd in paragraaf 6.4.1.

De zienswijzen, de stadsdeeladviezen, het advies van de Cie m.e.r. en de aangenomen moties hebben geleid tot aanpassingen van de ontwerp-omgevingsvisie. Het overzicht van wijzigingen van de ontwerp-omgevingsvisie biedt een overzicht van alle inhoudelijk relevante wijzingen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de vier delen van de omgevingsvisie: het VISIE-deel, het WAAR-deel, het WAT-deel en het HOE-deel.
Naast de wijzigingen in dit overzicht zijn er ook kleine redactionele en cartografische verbeteringen doorgevoerd.

Ad 1g. Het overzicht van wijzigingen op de ontwerp-omgevingsvisie n.a.v. zienswijzen, stadsdeeladviezen en de door de gemeenteraad aangenomen moties (bijlage 5).
De belangrijkste inhoudelijke wijzigingen in het overzicht betreffen:

Ad 1g i) Meer aandacht voor economie
Economie heeft op diverse plekken meer aandacht gekregen. Daarbij gaat het zowel om de verdere ontwikkeling van Amsterdam als kennismetropool en de daaraan gekoppelde stationskwartieren en kenniskwartieren als om de aandacht voor ruimte voor de maakindustrie.

Ad 1g ii) Aandacht voor het beschermen van rust en ruigte
In de Omgevingsvisie is meer aandacht besteed aan het spanningsveld levendigheid en rust in de stad en specifiek aan de opgave om rust- en ruigtegebieden in het groen te beschermen. De zoekgebieden voor sportlandschappen bij de NoorderIJplas, in de Brettenzone en in het Diemerpark zijn geschrapt. In deze gebieden ligt wel een opgave voor intensivering en beperkte uitbreiding van bestaande sportparken. De te beschermen stadsnatuur is opgenomen in de kaart Opgaven groen-blauw raamwerk. Volkstuinparken worden nadrukkelijker gewaardeerd en beschermd, met duidelijker voornemens om de toegankelijkheid in goed overleg met de gebruikers te vergroten, met behoud van het unieke karakter.

Ad 1g iii) Vertaling Regionale Energie Strategie (RES) 1.0
Op de visiekaart zijn de zoekgebieden windenergie vervangen door de voorkeursgebieden, conform het bestuurlijke besluit RES 1.0. Daarbij zijn de uitgangspunten voor een integrale afweging voor de locatiekeuze voor windmolens benoemd. En de processtappen gekoppeld aan de RES zijn beter toegelicht: van zoekgebieden naar voorkeursgebieden, van voorkeursgebieden naar voorkeurslocaties en van voorkeurslocatie naar initiatief.

Ad 1g iv) Aanpassing zoekgebieden transformatie na 2040
Bedrijventerrein Weespertrekvaart-Zuid is geschrapt als zoekgebied transformatie na 2040. Bedrijvenstrook Amstel III wordt aangeduid als stedelijk bedrijventerrein met daarop een aanduiding 'Pilot grootschalige intensivering' voor het noordoostelijke deel van de bedrijvenstrook. Het toevoegen van wonen kan niet plaatsvinden zonder dat er eerst een verdichting met bedrijfsruimte op het bedrijventerrein plaatsvindt, waarbij er per saldo meer bedrijfsruimte komt.

A 1g v) Aanpassing ontbrekende verbinding stadslaan door Tuinpark Nut en Genoegen
De ontbrekende verbinding stadslaan door Tuinpark Nut en Genoegen is gewijzigd in 'Gewenste verbinding voor voetgangers en fietsers. Onderzoek naar mogelijkheid en inpassing van tram of bus op lange termijn'.

Ad 1h. De Omgevingseffectrapportage Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (bijlage 6), die de omgevingseffecten van de ontwerp-Omgevingsvisie Amsterdam 2050 in beeld brengt, en de daarin getrokken conclusies te aanvaarden.
Tegelijk met de ontwerp-Omgevingsvisie is de Omgevingseffectrapportage (OER) opgesteld. Het brengt milieueffecten (luchtkwaliteit, geur, stof, geluid, bodem, water) in beeld, en effecten op andere kernwaarden van de Omgevingsvisie: inclusief en betaalbaar, economisch vitaal, leefbaar, bereikbaar, gezond, veilig, klimaatbestendig, ruimtelijke kwaliteit, klimaatneutraal, natuurlijk en circulair. Inspiratie is opgedaan bij de

'donuteconomie' van Kate Raworth, die uitgaat van een sociaal fundament en een ecologisch plafond.

In de Omgevingseffectrapportage komt naar voren dat Amsterdam haar beleidsagenda voor tal van thema's goed op orde heeft. Door het systematisch toepassen van de beleidscyclus (inclusief monitoring en bijstelling) leidt dit tot een positieve impuls op vrijwel alle kernwaarden in de referentiesituatie ten opzichte van de huidige situatie.
In het voorkeursalternatief uit de Omgevingsvisie wordt niet alleen ruimte geboden voor een forse groei van inwoners en arbeidsplaatsen, maar worden ook diverse 'radicale' keuzes gemaakt. Dit betreft stevige impulsen om de mobiliteitstransitie, energietransitie en klimaattransitie te versnellen en te bestendigen. In het document wordt benadrukt dat grote inzet op deze terreinen nodig is.
Daarnaast noemt de Omgevingseffectrapportage voor wijken en buurten in Nieuw-West, Zuidoost en Noord aandachtspunten op het gebied van gezondheid en leefbaarheid. Ook staat de betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen er onder druk, net als in de rest van Amsterdam. Deze problemen kunnen niet alleen met ruimtelijk beleid worden opgelost. Samenwerking met onder meer het sociale domein is nodig om gestelde doelen te halen.

Het voorkeursscenario, dat samenvalt met deze ontwerp-Omgevingsvisie, scoort op vrijwel alle punten positief ten opzichte van de referentiesituatie. Hiervoor is wel een stevige doorwerking naar programma's, plannen en besluiten nodig. Natuurlijk geldt voor vrijwel alle kernwaarden dat er onzekerheden spelen die het succes van het behalen van de ambities beïnvloeden.

Tot slot wordt verkend of de OER, net als de Omgevingsvisie, kan worden doorontwikkeld tot een 'levend' document. Het wordt dan een monitoringsinstrument voor de Amsterdamse fysieke leefomgeving als geheel, dat inzichtelijk maakt hoe waarden, analyses en beleidskeuzes met elkaar samenhangen. Daarmee kan het ondersteunend zijn bij evaluatie en herijking van de Omgevingsvisie.

Naar aanleiding van de tervisielegging en het advies van de Cie MER is de OER op enkele punten gewijzigd en geoptimaliseerd. In de nota van beantwoording wordt in gegaan op de zienswijzen. In de OER wordt ingegaan op het advies van Cie MER en worden alle wijzigingen beschreven.

Ad 1i. Dat de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 na vaststelling de sinds 2011 vigerende Structuurvisie Amsterdam 2040 zal vervangen als beleidskader voor ruimtelijke plannen, behoudens hetgeen:
- in de Structuurvisie als kaderstellend is opgenomen voor de onderwerpen Hoofdgroenstructuur en Hoogbouw, totdat nieuwe kaders hiervoor zijn vastgesteld
- bij raadsbesluit in een gebiedsvisie als uitzondering is aangewezen om in plaats van de Structuurvisie als primair toetsingskader te dienen in dat gebied binnen de Hoofdgroenstructuur.

Na vaststelling door de gemeenteraad vervangt de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 de Structuurvisie Amsterdam 2040, uit 2011. Als strategisch ruimtelijk beleidskader voor de lange termijn leent de omgevingsvisie zich niet voor grote en abrupte koerswijzigingen. Tegelijk dienen zich nieuwe vragen, uitdagingen en kansen aan. De omgevingsvisie bouwt daarom voort op de structuurvisie, maar voegt er ook nieuwe accenten en inzichten aan toe. Voor de Hoofdgroenstructuur en Hoogbouw wordt nieuw beleid geagendeerd. De begrenzing en instrumentarium van de nieuwe hoofdgroenstructuur en

nieuw beleid voor hoogbouw worden aangekondigd. Zolang deze nog niet gereed zijn, kan de Omgevingsvisie bij vaststelling hiervoor niet als kader dienen. Totdat er nieuw beleid is, zal om deze reden de Structuurvisie op deze thema's als kader dienen.
Dit geldt zo lang ook voor de gebiedsvisies die als uitzondering zijn aangewezen bij raadsbesluit om in plaats van de Structuurvisie als primair toetsingskader te dienen in gebieden binnen de Hoofdgroenstructuur. Het gaat hier om *'De Tuinen van West; Programma van Eisen Westrand'* voor het gebied Tuinen van West, *'Het Ruimtelijk Toetsingskader Sloterpark'* voor het schakelpark Sloterpark - Sportpark Ookmeer - Osdorper binnenpolder zuid, *'Beleidsvisie en toetskader stadsrandpolder Waterland'* voor het deel van Waterland binnen de gemeentegrens, *het Ruimtelijk Toetsingskader Noorder IJplas 2020 - 2030* voor het gebied rond de Noorder IJplas en *Gebiedsvisie Martin Luther Kingpark en omstreken* voor het gebied rond het Martin Luther Kingpark.

Samenwerking tijdens het maken van de Omgevingsvisie
Deze Omgevingsvisie is tot stand gekomen in samenspraak met verschillende gesprekspartners, volgens de principes open, organisch en inclusief. Daarbij is vanaf het begin af aan samengewerkt partners in de stad en in de regio, professioneel en niet professioneel.
Voor de samenwerking met professionele partijen is voortgebouwd op bestaande samenwerkingsnetwerken. Een eerste schil van direct betrokken publieke organisaties is meegenomen in het opstellen van de omgevingsvisie: Waternet, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, het Havenbedrijf Amsterdam, Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en Vervoerregio Amsterdam. Er zijn gesprekken georganiseerd met vertegenwoordigers van regiogemeenten, de provincie en het Rijk, met belangengroeperingen voor groen, milieu, bedrijfsleven, zorg enzovoorts. Buurgemeenten hebben meegetekend aan de visiekaart.

Daarnaast zijn bij het maakproces van de omgevingsvisie nieuwe samenwerkingsnetwerken geïnitieerd. Zo heeft de Club2050 met zes stadmakers/deskundigen meegekeken en geschreven, met betrekking van hun eigen achterban. Datzelfde geldt voor de Vrouwenadviesraad van WomenMakeTheCity.

Speciale aandacht is besteed aan de diversiteit aan groepen in de stad, ook aan groepen die je minder makkelijk bereikt als het gaat om meedenken over de toekomst van de stad. Zo zijn er zowel online als op scholen gesprekken met jongeren georganiseerd. Met een trektocht door de stad en portretten en verhalen zijn ideeën opgehaald bij bekendere en minder bekende Amsterdammers.

Er is een 'toekomstestafette' georganiseerd in samenwerking met de Chief Science Officer en de zeven stadsdeeldirecteuren. Deze vernieuwende manier van verhaalvangen maakt onderdeel uit van het onderzoeksprogramma Values for Survival. In deze toekomstestafette zijn verhalen van Amsterdammers over de toekomst van hun stadsdeel opgehaald. Dit heeft geleid tot de publicatie 'Wat hebben wij nodig' – Amsterdammers aan het woord over de toekomst van hun stadsdeel.

Via de online Toekomstwijzer en de website www.amsterdam2050.nl zijn Amsterdammers meegenomen in de opbouw van het verhaal en hebben we hen om hun mening gevraagd. De tentoonstelling Thuis in de Stad in de OBA, als sluitstuk van de Ontwerpmanifestatie, vormde inspiratie en is de start van een continu gesprek met de stad.

In de tervisieleggingsperiode is het gesprek over de omgevingsvisie geïntensiveerd. Veel partijen zijn actief benaderd om hun reactie. Met diverse organisaties (zoals de ORAM, de Neprom, het havenbedrijf, RWS, de universiteiten, de AFWC en de sportraad) zijn informatieve gesprekken gevoerd ter voorbereiding op, en/of naar aanleiding van, hun zienswijzen. In die periode zijn ook opnieuw gesprekken gevoerd met verschillende regionale partners: de buurgemeenten van de agglomeratie, de Provincie Noord-Holland, met het ambtelijk en directeurenoverleg van de MRA, het Programmateam PlaBeKa en Rijkswaterstaat. De regionale partners hebben daarnaast vaak een zienswijze ingediend en zo hun betrokkenheid nogmaals getoond. De uitkomsten van deze gesprekken en de reactie op de zienswijzen van betrokken organisaties is verwerkt in de omgevingsvisie en te lezen in het overzicht van wijzigingen en/of de Nota van Beantwoording zienswijzen.
Amsterdammers hebben we via sociale media o.a. opgeroepen een zienswijze in te dienen. De Vrouwenadviesraad van WomenMakeTheCity is met iPads de straat op gegaan om zienswijzen op te halen in de stad. Met scholieren, jongvolwassenen en ouderen zijn aparte gesprekken gevoerd.

Ad 2. Kennis te nemen van het voornemen van het college van B&W om, in samenwerking met andere partijen in de stad en voor het einde van 2021, een Uitvoeringsagenda op te stellen horende bij de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 met als belangrijkste doel een snelle start te maken met de doorwerking van de omgevingsvisie in ruimtelijk beleid, projecten en het samen stadmaken.

Met de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 schept Amsterdam de ruimte waarbinnen de stad zich de komende decennia kan ontwikkelen. De combinatie van een ambitieuze ruimtelijke visie voor de stad, de noodzaak en wens anders te werken en een veranderend instrumentarium vraagt om een helder beeld bij hoe we de komende jaren gaan werken. Hierbij borduurt Amsterdam voort op de vruchtbare samenwerking tijdens de totstandkoming van de omgevingsvisie met partijen in de stad en andere overheden.
Met het opstellen van een Uitvoeringsagenda geeft Amsterdam aan wat na vaststelling van de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 de volgende stappen zijn in het proces om deze visie dichterbij te brengen.
De behoefte aan een product dat de doorwerking van de omgevingsvisie concretiseert kwam vanuit meerdere hoeken naar voren tijdens de consultatieperiode van de ontwerp-omgevingsvisie.

Ad 2a. Voorstellen voor een uitbreiding van het instrumentarium gericht op een optimale doorwerking van de omgevingsvisie als kader voor beleid en projecten in de fysieke leefomgeving.
Na vaststelling gaat de omgevingsvisie fungeren als kader voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam. In de uitvoeringsagenda wordt gekeken hoe de omgevingsvisie zo goed mogelijk doorwerking kan vinden in het ruimtelijk instrumentarium. De binnenkort in te voeren Omgevingswet en het daarin genoemde instrumentarium vormen hierbij het uitgangspunt. De uiteindelijke voorstellen zullen dan ook onderdeel uitmaken van een breder perspectief op de implementatie van de Omgevingswet binnen de gemeentelijke organisatie.
In dit licht wordt met de uitvoeringsagenda een vervolg gegeven aan de in de omgevingsvisie geagendeerde zoektocht naar aanvulling op het bestaande instrumentarium voor ruimtelijke ontwikkeling. De veranderopgaven uit hoofdstuk 19 van de omgevingsvisie staan hierbij centraal.

Concreet worden er voorstellen ontwikkeld voor:

Ad 2a. i) Een integraal stedelijk programma
Dit programma ondersteunt integrale afwegingen op stedelijk niveau vanuit ruimtelijk, financieel en programmatisch perspectief en richt zich op de samenhang en fasering van investeringen en ruimtelijk-programmatische ontwikkeling. Dit programma speelt vanuit deze samenhang een belangrijke rol in het initiëren van nieuwe ontwikkelingen. Diverse thematische verkenningen genoemd bij beslispunt 2b worden hierbij betrokken.
Ad 2a. ii) Integrale gebiedsprogramma's
De programma's zijn gericht op het aanjagen van nieuwe ontwikkelingen, fasering, ruimtelijke en programmatische samenhang en het afwegen van ruimteclaims in de verschillende ontwikkelrichtingen van de stad.
Het voorstel gaat onder andere in op voor welke specifieke gebieden een dergelijk programma wenselijk is en op welke opgaven daarbinnen het accent ligt. Daarbij wordt aangegeven hoe kan worden voortgebouwd op bestaande integrale gebiedsgerichte werkwijzen zoals het werken met het Masterplan Zuidoost en de Aanpak Binnenstad. Daarnaast wordt ingegaan op de status van op te leveren producten en samenwerkingspartners. In dit voorstel wordt betrokken op welke manier agglomeratiegemeenten hierin een rol kunnen spelen.
Ad 2a. iii) De ontwikkeling van een monitoringsplan voor de omgevingsvisie.
Het monitoringsplan is gericht op het doorwerken van de ambities uit de OVA (Omgevingsvisie Amsterdam 2050) en het bevorderen van integraliteit en samenhang van de ruimtelijke ontwikkelingen.
Met dit voorstel geeft Amsterdam verder invulling aan het in de OER bedoelde monitoring van de OVA binnen de beleidscyclus. Het voorstel zal zich richten op monitoring op hoofdlijnen en dit koppelen aan de strategische keuzes uit de omgevingsvisie. Daarbij wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande monitoringsinstrumenten (Monitor woningbouw, Mobiliteitsplannen, Duurzaamheid, data OIS, etc.) waarover reeds op vastgestelde momenten wordt gerapporteerd. Er wordt slechts beperkt en indien strikt noodzakelijk aanvullend onderzoek gedaan. Ook geeft het voorstel aan hoe en wanneer hierover aan de Gemeenteraad wordt gerapporteerd. De monitoring is een belangrijk instrument voor de Raad om voortgang op de in de OVA omschreven ambities en samenhang daartussen te bewaken.

Ad 2b. Concretisering en prioritering van de uit de Omgevingsvisie voortkomende uitwerkingsopgaven samen met partijen in de stad.
Uit de omgevingsvisie komen een aantal uitwerkingsopgaven voort gekoppeld aan de vijf strategische keuzes en gericht op het concretiseren van de mogelijkheden om de stad verder te ontwikkelen. Het betreft zowel thematische als gebiedsgerichte uitwerkingen. Daarnaast is ook aandacht voor de in de omgevingsvisie geagendeerde veranderingen in cultuur en werkwijzen zoals het samen stadmaken. Een deel van de geschetste opgaven kan een plek krijgen in lopende programma's en beleidstrajecten of is parallel aan het opstellen en de besluitvorming van de omgevingsvisie al gestart. Deze trajecten zullen ook tijdens het opstellen van de Uitvoeringsagenda worden doorlopen. Voor de overige uitwerkingen vormt de uitvoeringsagenda een moment van concretisering en prioritering. Aan welke onderwerpen wordt eerst gewerkt en wat is daarbij de precieze inzet? Gezien de beperkte beschikbare middelen (zie Ad2c) is het niet mogelijk aan alle uitwerkingsopgaven tegelijk invulling te geven. Belangrijk criterium voor prioritering is de mate waarin uitwerkingen versnelling kunnen bieden op het terrein van de vijf in de omgevingsvisie benoemde strategische keuzes. Daarnaast geven zienswijzen en nader te voeren gesprekken met partners in de stad richting aan concretisering en prioritering van de uitwerkingsopgaven.
In de uitvoeringsagenda wordt de volgende niet limitatieve lijst met uitwerkingsopgaven zoals benoemd in de omgevingsvisie betrokken:

- Thematische uitwerkingsopgaven gericht op:
    - Actualisatie en aanscherping van ruimtelijk beleid: o.a. woon-zorgvisie; actualisatie hoogbouwbeleid; actualisatie detailhandelsbeleid; mobiliteitsvisie; geurbeleidskader; evaluatie normen maatschappelijke voorzieningen en groen in licht van in de Omgevingsvisie benoemde buurttypen en bovenplanse opgaven;
    - Verder verkennen van inzet en mogelijkheden op het gebied van o.a. kenniskwartieren; stationskwartieren; intensivering en verduurzaming bedrijventerreinen; economie in woonwijken buiten de ring; ruimte voor kansengelijkheid; ruimtelijke kwaliteit en erfgoed en sport- en beweegstructuur;
    - Programmatische inzet en coördinatie van complexe vraagstukken rondom o.a.: de ondergrond, ruimtelijke impact van de energietransitie; uitvoering van de ambitie rigoureus te vergroenen; de hoofdgroenstructuur en uitwerking gezonde stad rond geluid, luchtkwaliteit en gezonde voedselomgeving.
- Gebiedsgerichte opgaven gericht op o.a. het verkennen van nieuwe ontwikkelmogelijkheden (bijvoorbeeld langs de stadslanen Lelylaan, Gooiseweg en Nieuwe Leeuwarderweg), versterken van het landschap (bijvoorbeeld Landschappelijk Noord), visievorming (gebieden buiten de ring, IJ en haar oevers) en coördinatie van ontwikkelingen zoals ook bedoeld ad 2a. ii).
- Opgaven gericht op vernieuwen van cultuur en werkwijzen zoals een programma samen stadmaken.

Ad 2c. Inzicht in de mate waarin en de snelheid waarmee uitvoering van werkzaamheden uit de uitvoeringsagenda kunnen worden gerealiseerd gegeven de beschikbare financiële middelen. Eventueel benodigde aanvullende middelen voor intensiveringen en/of versnellingen maken deel uit van de integrale afweging in het kader van de P&C-cyclus.
De Omgevingsvisie geeft in belangrijke mate richting aan de invulling van ruimtelijk beleid. Daarmee zal de op te stellen Uitvoeringsagenda structurerend werken voor de inzet van bestaande beleidscapaciteit. De beschikbaarheid van financiële middelen is echter beperkt wat betekent dat binnen de Uitvoeringsagenda geprioriteerd zal moeten worden in de uit de omgevingsvisie voortkomende werkzaamheden. Dit zal consequenties hebben voor de snelheid van uitvoering en doorwerking van de omgevingsvisie. Eventueel benodigde aanvullende middelen voor intensiveringen en/of versnellingen maken deel uit van de integrale afweging in het kader van de P&C-cyclus.

Ad 3. Kennis te nemen van bijgevoegde brief ter beantwoording en afhandeling moties met de nummers 183_21, 187_21, 188_21, 189_21, 190_21, 198_21, 199_21, 200_21, 201_21, 202_21, 224_21 (bijlagen 7 t/m 18).
De ontwerp-omgevingsvisie is op 23 maart 2021 in de commissie RO en op 31 maart 2021 in de raad besproken. Moties die tijdens die vergaderingen zijn ingediend en die betrekking hebben op de omgevingsvisie, zijn als zienswijzen meegenomen in de Nota van Beantwoording zienswijzen (bijlage 2). Wijzigingen die voortkomen uit de moties, zijn opgenomen in het overzicht van wijzigingen (bijlage 5).
De moties zijn eveneens met bijgaande raadsinformatiebrief beantwoord (bijlage 7).
De genoemde onderwerpen komen terug in de tekst van de omgevingsvisie met een duidelijker omschrijving of als extra aandachtspunt. Het gaat om begraafplaatsen voor onbepaalde tijd, burgerraden inclusief en transparant, fiets/OV in relatie tot

functiemening, vergroening inrichting openbare ruimte autoluwe stad, ruimte voor bedrijvigheid in stad en regio, behoud en stimulering werkgelegenheid in maakindustrie en productieve bedrijven, beheer bestaande stad en leefbaarheid, volgordelijkheid bouwopgave en relatie OV, schoonheid van de stad.
Voor mogelijkheden tot afspraken binnen MRA-verband voor programmering woningbouw en betaalbaarheid daarvan, maakt het college zich sterk in het portefeuillehoudersoverleg Bouwen en Wonen. Het onderwerp komt ook aan de orde in de Verstedelijkingsstrategie.
Het college van B&W gaat aan de slag met het opstellen van de gevraagde uitvoeringsagenda. Dit voornemen is ook opgenomen in deze raadsvoordracht.

Financiële onderbouwing

Financiële onderbouwing: Nee

Consequenties gedekt?
De realisatie van de in de visie beschreven ambities is te zijner tijd mede afhankelijk van de beschikbare financiële middelen hiervoor, ook bij Rijk en regiopartijen

---

Geheimhouding
N.v.t.

Welke stukken treft u aan?

Registratienr.	Bijlage
<*automatisch*>	1. Omgevingsvisie Amsterdam 2050
<*automatisch*>	2. Nota van Beantwoording zienswijzen
<*automatisch*>	3. Nota van Beantwoording advies stadsdelen
<*automatisch*>	4. Nota van Beantwoording zienswijzen en advies commissie m.e.r. Omgevingseffectrapportage
<*automatisch*>	5. Overzicht van wijzigingen
<*automatisch*>	6. Omgevingseffectrapportage
	7. OIS enquête Amsterdammers over de ontwerp-omgevingsvisie
<*automatisch*>	8. Brief ter beantwoording en afhandeling moties ontwerp-omgevingsvisie
<*automatisch*>	9. 183_21_Motie Kiliç opnemen begraafplaats voor onbepaalde tijd in Omgevingsvisie 2050
<*automatisch*>	10. 187_21_Motie Ernsting en De Jager Omgevingsvisie - burgerberaad inclusief en ondersteund
<*automatisch*>	11. 188_21_Motie Ernsting c_s_ Omgevingsvisie - mobiliteit en nabijheid
<*automatisch*>	12. 189_21_Motie Ernsting en Biemond Omgevingsvisie - inrichtingsprincipes voor vergroening openbare ruimte

<*automatisch*>	13. 190_21_Motie De Jager en Naoum Néhmé duidelijkheid over ruimte voor bedrijvigheid
<*automatisch*>	14. 198_21_Motie Biemond leefbaarheid en beheer bestaande stad en concept-omgevingsvisie
<*automatisch*>	15. 199_21_Motie Biemond concept-omgevingsvisie en verstedelijkingsopgave
<*automatisch*>	16. 200_21_Motie Biemond uitvoeringsstrategie en investeringsplan
<*automatisch*>	17. 201_21_Motie Biemond OV-investeringen
<*automatisch*>	18. 202_12_Motie Biemond werkgelegenheid in de Omgevingsvisie
<*automatisch*>	19. 224_21_Motie Boomsma schoonheid van de stad koesteren versterken vergroten

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)
Ruimte en Duurzaamheid[redacted], 06-[redacted],
[redacted]@amsterdam.nl

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 14 Jun 2021 09:44:23 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Akkoord op beantwoording 2setjes schriftelijke vragen: Kreuger & van Soest over Pondera / Cooperaties
Attachments: 20210430 SV Kreuger_210614.docx, 20210508 SV Van Soest_210614.docx, Reactie Telegraaf rol Pondera en politiek assistent.docx, 1. Uurtarief.pdf

Hi [redacted]

Graag je akkoord (of feedback) op de beantwoording van de 2 setjes schriftelijke vragen in de bijlage.

- Afgestemd met [redacted] en [redacted] en [redacted] (juridisch).
- In lijn gebracht met de feedback van de gemeentesecretaris (zie onderstaande mail) en de eerdere antwoorden aan de Telegraaf (zie bijlage).
- Beantwoording Kreuger: beantwoording vraag 1 in lijn gebracht met de WOB-stukken die opgesteld worden en binnenkort openbaar worden (zie 1. Uurtarief, pagina 20 – "voor 6 dagen aan procesuren in opdracht voor Noord"). Met deze toevoeging zijn we volledig transparant.

Indien je akkoord bent, zal [redacted] beantwoording voorleggen aan gemeentesecretaris. Daarna naar wethouder.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T + 31 6 [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: "[redacted]@amsterdam.nl>
Datum: dinsdag 8 juni 2021 om 18:05
Aan: "[redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>, "[redacted]@amsterdam.nl>, "[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen Kreuger en van Soest + toezegging Kreuger

Beste [redacted]

Ik heb vandaag overlegd met de gemeentesecretaris over de vragen die zijn gesteld vanuit de raad over betrokken ambtenaren bij het winddossier, en specifiek de participatie in gebied Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein. De GS wil hier een duidelijke grens stellen en terughoudend zijn in de beantwoording.

De lijn van de gemeentesecretaris is als volgt:

- Ambtenaren werken in opdracht van het bestuur. Ambtenaren kunnen zich niet publiek verdedigen of verantwoording afleggen over de uitvoering van beleid, dat doet het bestuur. Als ambtenaren het publieke debat in worden getrokken,

bijvoorbeeld omdat ambtenaren in de media met naam en toenaam worden genoemd, dan blijft de lijn dat het college verantwoording aflegt. Ambtenaren moeten hierin ook beschermd worden door het bestuur.

- De gemeentesecretaris heeft dit zowel met B&W als met de griffie besproken. B&W staat hier achter. Ook de griffier is het hiermee eens. De GS heeft vorig jaar hier een gesprek met fractievoorzitters over gehad, en een beroep op hen gedaan om ambtenaren buiten het politieke debat te houden (de enige uitzondering hierop zou zijn als een ambtenaar zelf actief het publieke debat heeft opgezocht). Hij is bereid om opnieuw dit gesprek met de raad aan te gaan en vind ook dat het college hierin een verantwoordelijkheid heeft en stelling in mag nemen.
- Dit betekent dat we niet ingaan op alle vragen naar/over specifieke ambtenaren, ook niet als het gaat om inhuur van derden door de gemeente. Informatie hierover zullen we niet verstrekken. Voor de beantwoording van een aantal van de schriftelijke vragen van Kreuger en Van Soest betekent dat we kunnen volstaan met een kort en formeel antwoord met de strekking dat het bestuur verantwoording aflegt over het beleid en de uitvoering, en dat we geen informatie over (het werk van) individuele ambtenaren verstrekken. Verzoek is om voor de vragen die dit betreft, hiervoor een antwoord te dichten. Dat antwoord wil de GS graag ook nog zelf zien.
- Vragen over het proces van inkoop / aanbesteding / tender oid zijn ok. Daar moeten we gewoon verantwoording over afleggen. Maar dat betekent niet dat we allerlei persoonlijke gegevens ter beschikking hoeven te stellen. Dus om de toezegging aan Kreuger af te doen, zou een toelichting op het proces en een paar processtukken van de tender/inkoop moeten volstaan. Van Doorninck kan zich daar ook in vinden.

Hoe nu verder?

- Graag de beantwoording van de eerdere schriftelijke vragen van Kreuger over oa Pondera nog een keer doornemen en indien nodig aanpassen conform bovenstaande.
- De beantwoording schriftelijke vragen van Van Soest aanvullen op basis van bovenstaande.
- Nog even kritisch bekijken welke informatie we willen/moeten delen met raadslid Kreuger inzake de tender.
- Daarna beantwoording beide sets schriftelijke vragen even naar mij, dan stem ik het wel af met Peter Teesink.

Kunnen jullie hiermee uit de voeten?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Directie Bestuursadvisering & Strategie
Bestuur en Organisatie
Bezoekadres Amstel 1, 1011 PN
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
Telefoon: 020 [redacted] / 06 [redacted]
Fax: 020 - 552 2163
Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: **www.amsterdam.nl**

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Beantwoording schriftelijke vragen

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	datum
Portefeuille(s)	Portefeuille(s)
Portefeuillehouder(s):	Voor en achternaam collegelid of -leden
Behandeld door	Naam directie + algemeen mailadres (bestuurszaken.etc@amsterdam.nl)
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 30-04-2021 heeft het college schriftelijke vragen ontvangen van het lid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera. Onderstaand treft u de beantwoording van deze vragen aan.

Toelichting door de vragenstellers
In het kader van de Regionale Energiestrategie (RES) zijn er in Amsterdam diverse zoekgebieden aangewezen waar windturbines kunnen worden geplaatst. Het meerjarige RES-proces verloopt in verschillende fases, van beleid maken naar concreet windturbines realiseren. Daartussen zitten allerlei fases waar participatie een belangrijk onderdeel van uit maakt.

Nadat de gemeente de zoekgebieden heeft vastgesteld zijn de initiatiefnemers aan zet. De benodigde vergunningen voor specifieke windmolenlocaties worden dan door initiatiefnemers aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voorafgaand aan de vergunningsaanvraag moeten de wettelijk verplichte onderzoeken naar onder andere geluid, slagschaduw, en impact op natuur- en milieu zijn gedaan, zodat deze bij de bestuurlijke besluitvorming worden meegenomen. De gemeente Amsterdam laat zich bij verschillende fases van het RES-traject bijstaan door Pondera consult. Hierover heeft de fractie van JA21 de volgende vragen:

Gezien het vorenstaande stelt het lid Kreuger, namens de fractie van JA21, op grond van artikel 84 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

Het college kan de gestelde vragen als volgt beantwoorden.

1. Welke adviesopdrachten heeft de gemeente op dit moment aan Pondera verleend en hoeveel heeft dit tot op heden gekost?

   Antwoord:
   Adviesbureau Pondera heeft in Q1 2020 twee technische verkenningen opgeleverd, voor Amsterdam Noord en Oost, naar de mogelijkheden voor windturbines in Amsterdam. De verkenningen bieden inzicht waar theoretische ruimte is voor de ontwikkeling van windturbines. Adviesbureaus Bosch & Van Rijn en Antea Group hebben dezelfde soort verkenningen gedaan voor het Havengebied en Amsterdam Zuidoost. De rapporten zijn allemaal gebaseerd op feitelijke data uit geografische informatiesystemen. De rapporten zijn openbaar gepubliceerd op https://energieregionhz.nl/documenten#amsterdam. Onderdeel van de opdracht voor Amsterdam Noord was tevens het helpen opstellen van de intentieovereenkomst voor het gebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord. De totale kosten voor Pondera waren circa €20.000 excl. btw.

   In Q2 2020 is een medewerker van Pondera na een aanbesteding voor externe inhuur aangesteld als senior procesmanager windenergie voor het zoekgebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord. De procesmanager wind is nodig om het proces 'te komen tot precieze locaties voor de windturbines', te ondersteunen en te faciliteren. Dit wordt gedaan in samenwerking met bewoners en de initiatief nemende coöperaties. Het gebied Noorder IJ-plas is in de door de gemeenteraad vastgestelde Windvisie 2012 (juridisch planologisch kader) benoemd als kansrijk en wenselijk gebied voor windturbines. De procesmanager doet dit in samenhang met het ontwikkelen van het andere ruimtelijke programma in het gebied, vanuit Stadsdeel Noord en als onderdeel van de transformatie in het kader van Haven-Stad.

2. In welke mate is Pondera betrokken bij het gemeentelijke participatietraject?

   Antwoord:
   Zie antwoord vaag 1.

3. Is Pondera ook de partij die straks de verschillende MER's zal opstellen?

   Antwoord:
   Er is door de gemeente Amsterdam geen opdracht verstrekt voor het opstellen van MER's voor lopende windinitiatieven. Pondera zal in ieder geval niet voor het zoekgebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord worden ingezet voor het opstellen van een MER.

4. Welke criteria hanteert de gemeente bij het uitbesteden van dergelijke participatietrajecten aan commerciële partijen?

Antwoord:
Via het platform "externe inzet gemeente Amsterdam" is de uitvraag voor een senior procesmanager windenergie (146886 Ruimte en Duurzaamheid) openbaar gepubliceerd voor inschrijving.

De lead buyer van de gemeente, team Vacatureloket, selecteert de kandidaten die aan het uitgevraagde profiel voldoen. Er wordt met meerdere kandidaten gesproken.

In het uitgevraagde profiel stonden o.a. de volgende criteria van eisen en wensen:

Eisen:
• Minimaal 10 jaar ervaring met het managen van het proces tot realiseren van windturbines op land.
• Ervaring met en kennis van de ruimtelijke eisen met betrekking tot het plaatsen van windturbines op land.
• Minimaal 5 jaar ervaring met de complexiteit van een ambtelijke overheidsorganisatie.
• Minimaal 5 jaar ervaring met het voorbereiden van bestuurlijke besluitvorming en bijbehorende interne processen.
• Minimaal 5 jaar ervaring met omgevings- en stakeholdermanagement

Wensen:
• Bij voorkeur ervaring met het proces tot realiseren van windturbines binnen stedelijk gebied.
• Bij voorkeur ervaring met het vertalen van bovengemeentelijke wet- en regelgeving en provinciaal beleid naar uitvoeringsmogelijkheden op een locatie.
• Bij voorkeur ruime ervaring met het afwegen van verschillende belangen in een vergelijkbare rol.

Voor meer informatie zie:
https://www.amsterdam.nl/ondernemen/inkoop-aanbesteden/externe-inzet/

5. Zijn daar ook richtlijnen voor vanuit de RES-systematiek?

Antwoord:
Nee.

6. Heeft Pondera slechts een adviserende rol of ook een sturende rol als het gaat om de inrichting voorkeursgebieden?

   Antwoord:
   Zie het antwoord op vraag 1: Pondera heeft twee technische verkenningen opgeleverd en levert een procesmanager voor het gebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord.

7. Hoe voorkomt het college belangenverstrengeling bij commerciële partijen die betrokken zijn bij verschillende fases van het RES-traject?

   Antwoord:
   Zie ook antwoord op vraag 1, 3 en 4.

   Er zijn regels opgesteld om belangenverstrengeling en integriteitsrisico's te voorkomen bij alle projecten/processen van de gemeente. In de standaard inhuurovereenkomst zijn voorwaarden opgenomen die moeten voorkomen dat er belangenverstrengeling kan optreden. Dit wordt o.a. gevat in artikelen met betrekking tot het behartigen van de belangen van de gemeente, verantwoording afleggen aan de gemeente, een integriteits- en geheimhoudingsverklaring ondertekenen, de toepassing van de Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten, en het verklaren van kennisname dat er geen integriteitsrisico's van aan contractant gelieerde partijen van toepassing zijn.

   Daarnaast ontvangen medewerkers bij aanvang de standaard integriteits- en geheimhoudingsverklaring om te tekenen. Daarmee onderschrijft een medewerker de regels die ontleend zijn aan de gedragscode van Amsterdam.

8. Is Pondera consult, of een aanverwante onderneming, ook betrokken als initiatiefnemer in de volgende fase van de RES?

   Antwoord:
   Er zijn op dit moment, buiten de initiatieven voor het gebied Noorder IJ-plas/Cornelis Douwesterrein en voor de Rioolwaterzuiveringsinstallatie in Westpoort, geen initiatiefnemers voor de volgende fase van de RES, dus ook niet Pondera of een aanverwante onderneming. De gemeente heeft een intentieovereenkomst gesloten met de samenwerkende coöperaties voor het zoekgebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord. Pondera of aanverwante onderneming heeft geen belang in deze initiatiefnemers of het initiatief.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Simone Kukenheim / Femke Halsema / pm
Wethouder portefeuille / burgemeester

LET OP: GEEN ONDERTEKENING NODIG

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Beantwoording schriftelijke vragen

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	datum
Portefeuille(s)	Portefeuille(s)
Portefeuillehouder(s):	Voor en achternaam collegelid of -leden
Behandeld door	Naam directie + algemeen mailadres (bestuurszaken.etc@amsterdam.nl)
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Van Soest inzake burgerparticipatie windturbines wassen neus

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 08-05-2021 heeft het college schriftelijke vragen ontvangen van het lid Van Soest inzake burgerparticipatie windturbines wassen neus. Onderstaand treft u de beantwoording van deze vragen aan.

Toelichting door de vragenstellers
Steun voor de bouw van windmolens heeft veel weg van een schijnvertoning. Linkse politici, belangenclubs en vertegenwoordigers uit de industrie blijken in meerdere gevallen betrokken bij burgercoöperaties die lokaal draagvlak moeten uitstralen, terwijl de leden dikwijls niet nabij windprojecten wonen.

Gezien het vorenstaande stelt het lid Van Soest, namens de fractie van de Partij van de Ouderen, op grond van artikel 84 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

Het college kan de gestelde vragen als volgt beantwoorden.

1. Is het college bekend met de artikelen 'Draakvlak een schijnvertoning' en 'Gevangen in windmolenweb' van De Telegraaf?

   Antwoord:
   Ja, het college heeft kennisgenomen van het artikel.

2. "Steun voor de bouw van windmolens heeft veel weg van een schijnvertoning. Linkse politici, belangenclubs en vertegenwoordigers uit de industrie blijken in meerdere gevallen betrokken bij burgercoöperaties die lokaal draagvlak moeten uitstralen, terwijl de leden dikwijls niet nabij windprojecten wonen." Is dit juist?
3. Ondanks het 'lokale imago' van burgercoöperaties wonen leden meestal niet op de plek waar windmolens moeten verrijzen. Kan het college een overzicht geven van waar de leden van de burgercoöperaties (mag geanonimiseerd) wonen? Zo nee, waarom niet?
4. Om in een 'lokaal' windproject te investeren, ben je bij menige coöperatie ook als 'ver' lid welkom. Zo mag je in Vlissingen wonen, maar toch via lokale coöperaties meedoen aan turbines in de Noorder IJplas. Is dit juist? Graag een uitgebreide reactie.

5. "Het is een rookgordijn", klaagt een omwonende. Zowel in Culemborg als in Amsterdamse coöperaties, verenigd in de koepel Amsterdam Wind, figureren politici en personen uit de windindustrie onder de (ex-)bestuurders. Kan het college een overzicht geven van alle betrokkenen in Amsterdamse coöperaties en daarbij aangeven hoe zij bij de coöperaties terechtgekomen zijn? Zo nee, waarom niet?
6. Het gaat slechts om 'mensen die zich ook persoonlijk inzetten voor de energietransitie', reageert een woordvoerder van Amsterdam Wind. Onafhankelijkheid zou zijn geborgd. Hoe wordt de onafhankelijkheid geborgd?

Antwoord op vraag 2 t/m 6:
Het college heeft geen overzicht van de persoonsgegevens van de leden van de Amsterdamse burgercoöperaties. Bij het verzamelen van persoonsgegevens moet de Algemene verordening gegevensbescherming in acht genomen worden. Op grond van deze verordening is geen grondslag om voor dit doel gegevens te verwerken. Via de coöperatieve ontwikkeling van windturbines krijgen alle omwonenden de mogelijkheid om mee te profiteren van de opgewekte elektriciteit. Hierdoor komen niet alleen de lasten maar ook de lusten lokaal terecht. Door het coöperatieve model van ontwikkeling is ook de onafhankelijkheid geborgd: Iedereen die dat wenst kan immers meedoen.

De burgercoöperatie de Windvogel, die een landelijke reikwijdte heeft, heeft zelf getweet over o.a. de herkomst van de leden van de Amsterdamse burgercoöperaties, hoe zij de lokale Amsterdamse coöperaties helpt met de inbreng van kennis, en over welke afspraken er zijn gemaakt over haar deel in de ontwikkeling van de turbine(s). Ook bewoners van buiten Amsterdam, bijvoorbeeld buurgemeenten, kunnen meedoen: zie https://twitter.com/LaetitiaOuillet/status/1397542166361161732.

Omwonenden kunnen bijvoorbeeld meeprofiteren door deel te nemen aan een coöperatie en mede-eigenaar te worden van de windturbine, door mee te beslissen over de inzet van een omgevingsfonds en/of via het uitwerken van een omwonendenregeling. Via de coöperatieve ontwikkeling van windturbines wordt een bijdrage geleverd aan het vergroten van de maatschappelijke acceptatie van windturbines.

7. Dat wethouders optrekken met coöperaties volgt uit de wens uit het klimaatakkoord. Dat streeft naar naar ten minste vijftig procent lokaal partnerschap in hernieuwbare energie. Desondanks constateert de commissie-Brenninkmeijer dat burgers inspraak vaak 'een wassen neus' vinden. "Op de valreep mogen inwoners nog inspreken. Er zijn dan maar twee smaken over: tekenen bij het kruisje of tegen zijn." Herkent het college dit beeld en welke inspanningen verricht het college om de schijn van bovengenoemde te voorkomen?
8. Ook het Sociaal Cultureel Planbureau schetste recent de achterdocht van omwonenden. Is het college bekend met dit rapport en wat is haar reactie hierop?

Antwoord op vraag 7 en 8:
Het college heeft kennis genomen van het rapport van de commissie-Brenninkmeijer, zie: https://www.rijksoverheid.nl/doe-mee/lopende-projecten/betrokken-bij-klimaat en het rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau, zie: https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2020/10/12/klimaatbeleid-en-de-samenleving.

Het college heeft de gemeenteraad bij de besluitvorming over de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 op 26 mei jl. uitgebreid geïnformeerd over alle inspanningen die zijn verricht om

Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten, en alle andere belanghebbenden te betrekken in het beleidsproces. Op 25 mei jl. hebben bewoners en belanghebbenden hun wensen en zorgen kunnen uiten tijdens een 4e inspreekavond. Eerder zijn er op verzoek van de commissie FED op 12 januari, en 23 & 30 maart jl. inspreekavonden voor bewoners en belanghebbenden georganiseerd. Op 2 februari jl. is er op verzoek van de commissie FED een expertsessie georganiseerd over de thema's die naar voren zijn gebracht door bewoners en belanghebbenden. Het college heeft alle inbreng meegewogen in de belangenafweging over de zoekgebieden voor windenergie en moties van coalitie- en oppositiepartijen, waarin tegemoet wordt gekomen aan de ingebrachte wensen en zorgen, verwerkt in de RES 1.0.

Het college herkent daarom niet het beeld dat de indiener van deze vragen schetst over "een wassen neus" of "tekenen bij het kruisje". In het vervolgproces, de reflectiefase, wordt de participatie en communicatie geïntensiveerd. Voor de projectvoorbereidingsfase is verplicht gesteld dat de initiatiefnemer een participatieplan opstelt in overleg met de lokale omgeving. Dit plan moet worden goedgekeurd door het college en wordt ter kennisname aangeboden aan de commissie FED.

9. Is Greenpeace medeoprichter van NDSM Energie?

Antwoord:
Voor informatie over de oprichting van NDSM-Energie kunt u contact opnemen met NDSM-Energie: https://www.ndsm.nl/location/ndsm-energie/. Via deze bedrijvencoöperatie kunnen lokale bedrijven een bijdrage leveren aan de opwek van meer hernieuwbare elektriciteit en hiervan meeprofiteren. Via de coöperatieve ontwikkeling van windturbines wordt een bijdrage geleverd aan het vergroten van de maatschappelijke acceptatie van windturbines.

10. Welke betrokkenheid heeft wethouder Van Doorninck ooit gehad bij Greenpeace?

Antwoord:
Wethouder van Doorninck is vanuit haar functie betrokken geweest bij Greenpeace over het luiden van de noodklok voor het klimaat. Voor een overzicht van de loopbaan en de nevenfuncties van wethouder van Doorninck verwijzen wij u naar:
https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/college/wethouder/marieke-doorninck/

Commented [redacted] Eventueel aan te vullen door de wethouder.

11. "Burgercoöperaties zijn een rookgordijn. Niemand van die zogenaamde burgercoöperaties woont hier. Wij mogen hoogstens adviseren, maar besluiten, dat doen zij." Wat is de reactie van het college hierop?

Antwoord:
Het college weet niet wat de indiener van de vragen bedoelt met "*wij mogen hoogstens adviseren maar besluiten, dat doen zij*". Het college besluit over de vergunningen voor een windturbine of –park, niet de coöperatie(s) of de omwonenden. Het college besluit over de goedkeuring van het participatieplan waarin iedereen die dat wenst deel kan nemen, niet de coöperatie(s) of de omwonenden.

12. In Amsterdam Wind participeren een landelijke en drie lokale coöperaties. De Amsterdamse Energie Coöperatie is een van de drie en heeft als secretaris Peer de Rijk, fervent klimaatactivist van Milieudefensie. Is dit juist?

Antwoord:
Een overzicht van het bestuur van de coöperatie Amsterdam Energie vindt u op: https://www.amsterdamenergie.nl/over-ons/bestuur/.

13. Voormalig GroenLinks-wethouder Maarten van Poelgeest was voorzitter en een ander, net vertrokken, bestuurslid blijkt werkzaam bij windenergie-adviesbureau Pondera Consult. Opvallend: ook wie buiten Amsterdam woont (in Culemborg of Vlissingen), mag lid worden. Is dit juist?

Antwoord:
Ja, het is mogelijk dat leden van buiten Amsterdam komen, bijvoorbeeld van buurgemeenten. Graag verwijs ik u naar het antwoord op vraag 2 t/m 6, specifiek het deel over de tweet van de Windvogel.

14. Als bewoners contact zoeken met wethouder Van Doorninck en burgemeester Femke Halsema is het steevast Martijn ten Klooster die hun zorgen aanhoort en beantwoordt. Wat is zijn rol binnen de gemeente en waar staat hij op de loonlijst?
15. "In e-mails gebruikt hij zinsneden als 'wij vanuit de gemeente'. Ten Klooster functioneert als ingehuurd ambtenaar, maar is senior adviseur duurzame energie van, en partner in, Pondera Consult én aandeelhouder in Pondera Development II. Pondera Consult beschreef voor de Stopera de potentiële gebieden voor windturbines nabij woningen en in natuur." Hoe onafhankelijk is dit? Graag een uitgebreide reactie.

Antwoord op vraag 14 en 15:
Het college legt verantwoording af over het beleid en de uitvoering van de gemeente Amsterdam. Er wordt geen informatie verstrekt over (het werk van) individuele ambtenaren, ook niet over degenen die ingehuurd zijn. Voor de betrokkenheid van Pondera Consult verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK.

16. "Pondera Holding is een indrukwekkend bedrijf. Verdeeld over enkele dochters is ze actief in alle facetten van de windindustrie: plannen maken, vergunningen aanvragen, milieueffectrapportages schrijven en windparken beheren. Ook met burgercoöperaties lopen er lijntjes. Zo schreef Pondera Consult een stuk voor De Windvogel dat argumenteert waarom windturbines níét schadelijk zouden zijn voor de volksgezondheid. Het levert voorstanders munitie tegen kritische artsen en bezorgde omwonenden." Hoe onafhankelijk is dit? Graag een uitgebreide reactie.

Antwoord:
Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

Pondera heeft geen stuk voor De Windvogel geschreven dat argumenteert waarom windturbines níét schadelijk zouden zijn voor de volksgezondheid. Pondera heeft op haar eigen website een blog geschreven over windturbinegeluid en gezondheid feit en fictie, zie: https://ponderaconsult.com/ponderacontent/windturbinegeluid-en-gezondheid-feit-en-fictie/
De Windvogel heeft dit blog overgenomen op haar website: https://windvogel.nl/windturbinegeluid-en-gezondheid-feit-en-fictie/.

Pondera of aanverwante onderneming heeft geen belang in deze initiatiefnemers of het initiatief bij de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein.

17. Wat is de betrokkenheid van Pondera bij de plaatsing van windturbines in Amsterdam? Graag een uitgebreide tijdlijn van de eerste contacten tot aan heden.

    Antwoord:
    Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

18. "In Zwolle en Enschede ontstond al eens ophef over mogelijke dubbele petten van Pondera. Voor die laatste gemeente zocht Pondera locaties voor zon en wind en schreef de milieueffectrapportage voor de ontwerp Energievisie. Tegelijkertijd is ze echter veelgevraagd adviseur voor het Twentse bedrijf Pure Energie, dat al eens turbines bij Grolsch wilde bouwen." Hoe is de schijn van dergelijke belangenverstrengeling in Amsterdam voorkomen?

    Antwoord:
    Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

    In Zwolle en Enschede is geen bewijs gevonden van "dubbele petten" van Pondera.

19. Hoe objectief kun je zijn als ingehuurd ambtenaar die een windenergieplan begeleidt, als je tegelijkertijd aandeelhouder bent in een bedrijf dat een grote speler is in de windbusiness en dat lijntjes heeft met coöperaties die willen bouwen?

    Antwoord:
    Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

    Pondera of aanverwante onderneming heeft geen belang in deze initiatiefnemers of het initiatief bij de Noorder IJ-plas en het Cornelis Douwesterrein.

20. Volgens de algemene wet bestuursrecht mag een ambtenaar op geen enkele wijze belang hebben bij een beslissing waarbij hij of zij betrokken is. Zelfs de schijn mag niet bestaan. Op welke wijze voldoet het college aan de algemene wet bestuursrecht? Graag een uitgebreide reactie.

    Antwoord:
    Graag verwijs ik u naar de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Kreuger inzake de verschillende fases van het RES-traject en de rol van Pondera, zie: INVOEGEN LINK

    Er zijn regels opgesteld om belangenverstrengeling en integriteitsrisico's te voorkomen bij alle projecten/processen van de gemeente. In de standaard inhuurovereenkomst zijn voorwaarden opgenomen die moeten voorkomen dat er belangenverstrengeling kan optreden. Dit wordt o.a. gevat in artikelen met betrekking tot het behartigen van de belangen van de gemeente, verantwoording afleggen aan de gemeente, een integriteits- en geheimhoudingsverklaring ondertekenen, de toepassing van de Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten, en het

verklaren van kennisname dat er geen integriteitsrisico's van aan contractant gelieerde partijen van toepassing zijn.

Daarnaast ontvangen medewerkers bij aanvang de standaard integriteits- en geheimhoudingsverklaring om te tekenen. Daarmee onderschrijft een medewerker de regels die ontleend zijn aan de gedragscode van Amsterdam.

21. Peer de Rijk (secretaris van de Amsterdamse Energie Coöperatie) juichte op Twitter: "Zo. Na alle negatieve campagnes tegen windmolens in #Amsterdam kan ik ook eens laten weten wat ik wil; windmolens in Amsterdam – Doe je mee?" Hoe onafhankelijk is deze man?

    Antwoord:
    Het college legt verantwoording af over het beleid en de uitvoering van de gemeente Amsterdam. Het college ziet niet hoe de vraag van de indiener daarop betrekking heeft.

22. "De website Amsterdamwilwind.nl blijkt geen onafhankelijk en spontaan 'burgerinitiatief', maar een vehikel van betrokkenen en activisten." Is dit juist?

    Antwoord:
    Het college kent alleen de informatie op de website van https://amsterdamwilwind.nl/ en is blij dat Amsterdammers en anderen zich inzetten voor de ontwikkeling van meer windenergie op land. Die inzet is hard nodig om klimaatverandering tegen te gaan.

23. Welke betrokkenheid heeft de gemeente bij deze website? Graag een uitgebreid antwoord.

    Antwoord:
    Geen.

24. "De domeinnaam is van Greenpeace-klimaatcampaigner Maarten de Zeeuw. Ook Tineke de Vries, werkzaam voor Amsterdam Wind, en nota bene Peer de Rijk zelf zijn initiatiefnemers." Is dit juist?

    Een overzicht van de initiatiefnemers vindt u op:
    https://amsterdamwilwind.nl/over-ons/

25. Welke betrokkenheid hebben bovengenoemde personen bij de gemeente?

    Antwoord:
    Geen.

26. Is het juist dat Joris Wijnhoven, persoonlijk assistent van wethouder Van Doorninck, namens Greenpeace en Milieudefensie aan de klimaattafels zat?

    Antwoord:
    Greenpeace is zijn vorige werkgever. Politiek assistenten ondersteunen wethouders in de dagelijkse uitvoering van hun werk. Net als alle andere ambtenaren in een overheidsorganisatie staan de werkzaamheden van een politiek assistent in dienst van het uitvoeren van de besluiten van het bestuur.

27. Hoe is de heer Wijnhoven op de Stopera terechtgekomen?

    Antwoord:
    Het college legt verantwoording af over het beleid en de uitvoering van de gemeente Amsterdam, niet over individuele ambtenaren.

28. Welke rol heeft burgemeester Halsema gespeeld in het aanstellen van de heer Wijnhoven?

    Antwoord:
    Het college legt verantwoording af over het beleid en de uitvoering van de gemeente Amsterdam, niet over individuele ambtenaren.

29. De heer Wijnhoven speelt een belangrijke rol in het uitrollen van de windmolen ambities van Amsterdam. Zo deinst hij er niet voor terug om raadsleden voor commissie- en raadsvergaderingen te bellen en te mailen om naar hun inbreng en eventuele moties te vragen. Is het college het met de fractie van de Partij van de Ouderen eens dat het debat in de raadszaal hoort plaats te vinden en niet in achterkamers via een persoonlijk assistent van de wethouder? Zo nee, waarom niet?

    Antwoord:
    Het college legt verantwoording af over het beleid en de uitvoering van de gemeente Amsterdam, niet over individuele ambtenaren. Uiteraard is het college het met de fractie van de Partij van de Ouderen eens dat het debat over nieuwe windturbines in de raadszaal moet worden gevoerd, en het college constateert dat dit ook vele malen gebeurd is. Het college merkt hierbij op dat de indiener van deze vragen een bijdrage heeft geleverd aan deze debatten. De rol van een politiek assistent is onder meer de schakel zijn tussen het college en de gemeenteraad. In die hoedanigheid is het gebruikelijk dat voorafgaand aan een commissie- of raadsvergadering contact wordt gelegd om eventuele vragen van raadsleden te beantwoorden. Besluitvorming zelf vindt plaats in de raad, waar het iedereen vrij staat diens standpunt ten aanzien van windenergie uit te dragen.

30. "Omwonenden spelen een volledig ongelijke strijd. Tegen adviesbureaus, ingehuurde ambtenaren en activisten die overal opduiken. Je kunt inbrengen wat je wilt, maar negeren is hun strategie." Wat is de reactie van het college hierop?

    Antwoord:
    Het college heeft de gemeenteraad bij de besluitvorming over de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 op 26 mei jl. uitgebreid geïnformeerd over alle inspanningen die zijn verricht om Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten, en alle andere belanghebbenden te betrekken in het beleidsproces. Op 25 mei jl. hebben bewoners en belanghebbenden hun wensen en zorgen kunnen uiten tijdens een 4e inspreekavond. Eerder zijn er op verzoek van de commissie FED op 12 januari, en 23 & 30 maart jl. inspreekavonden voor bewoners en belanghebbenden georganiseerd. Op 2 februari jl. is er op verzoek van de commissie FED een expertsessie georganiseerd over de thema's die naar voren zijn gebracht door bewoners en belanghebbenden. Het college heeft alle inbreng meegewogen in de belangenafweging over de zoekgebieden voor windenergie en moties van coalitie- en oppositiepartijen, waarin tegemoet wordt gekomen aan de ingebrachte wensen en zorgen, verwerkt in de RES 1.0.

Het college herkent daarom niet het beeld dat de indiener van deze vragen schetst over dat de inbreng van omwonenden en belanghebbenden wordt genegeerd. In het vervolgproces, de reflectiefase, wordt de participatie en communicatie geïntensiveerd. Voor de projectvoorbereidingsfase is verplicht gesteld dat de initiatiefnemer een participatieplan opstelt in overleg met de lokale omgeving. Dit plan moet worden goedgekeurd door het college en wordt ter kennisname aangeboden aan de commissie FED.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Simone Kukenheim / Femke Halsema / pm
Wethouder portefeuille / burgemeester

LET OP: GEEN ONDERTEKENING NODIG

Gemeente
Amsterdam

Reflectiefase RES/wind

Invulling op hoofdlijnen

Periode tussen vaststelling RES 1.0 en fase dat medewerking aan initiatiefnemers start.

Concept dd 14/06/2021
(bespreking wh en MT RenD)

PM/ gemeente Amsterdam

Overzicht / inhoudsopgave

1. Waarom reflectiefase & opstellen Plan van aanpak
2. Producten reflectiefase:
   - Afwegingskader op drie niveaus,
   - Richtlijnen voor realisatie, governance en participatie
3. Activiteiten reflectiefase
   - Klankbordgroep
   - PWE
   - Vormgeven HIA
   - Dialoogtafels
4. Hoe en met wie doorlopen

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Zoeken naar dialoog met de stad (niet discussie of debat)
- Het vertrekpunt is de Amsterdamse wind-ambitie (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten, evaluatie participatie)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Hoe dit plan tot stand is gekomen

- Twee klankbord sessies met belanghebbenden, waaronder vertegenwoordigers
  - Windalarm,
  - JongRES,
  - Bezorgde (para)medici
  - Volkstuinen
  - Woonbootbewoners Noord
  - Energie-coöperaties Amsterdam Wind
  - Stadsecoloog
  - GGD
  - Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland,
  - Spaar het Gein/ Driemond.

- Twee klankbord sessies met partner organisaties waaronder
  - Buurgemeenten (benoemen),
  - RES partners NHZ (Liander, Waternet, RES NHZ),
  - Provincie NH
  - Haven Amsterdam,
  - Andere beleidsafdelingen gemeente Amsterdam
  - Stadsdelen Amsterdam Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw-West

Bevindingen uit de sessies met belanghebbenden

- Behoefte om mee te praten mee te doen is groot onder alle groepen
- Visie en behoefte hóe dat te doen verschilt enorm: visie op reflectie fase, problematiek, behoeften én belangen lopen zeer uiteen:
  - *Sommigen willen eerst evaluatie participatie en dan pas verder, anderen willen direct aan de slag met in kaart brengen zoekgebieden;*
  - *Sommigen willen eerst nut en noodzaak discussie voeren, anderen willen nu concreet in dialoog met lokale direct-betrokkenen;*
  - *Sommigen willen vooral aan de slag met joint fact finding op gezondheid (HIA), anderen willen aan de slag met samen oplossingen ontwerpen;*
  - *Grote behoefte aan opvullen leemtes RES (bestuurlijke betrokkenheid beleidsdossiers in grensgebieden)*

Bevindingen in relatie tot het proces van Plan van aanpak

- ✓ Eigenaarschap proces en vertrouwen moet groeien
- ✓ Eén plan van aanpak voor de reflectie fase waar op voorhand iedereen geheel achter staat is een brug te ver
- ✓ PvA is verzameling activiteiten waar zoveel mogelijk tegemoet gekomen wordt aan verschillende behoeften die nu leven
- ✓ Proces eigenaarschap op lokaal, stedelijk en niveau buurgemeenten nodig

Vervolg windzoekgebieden Amsterdam

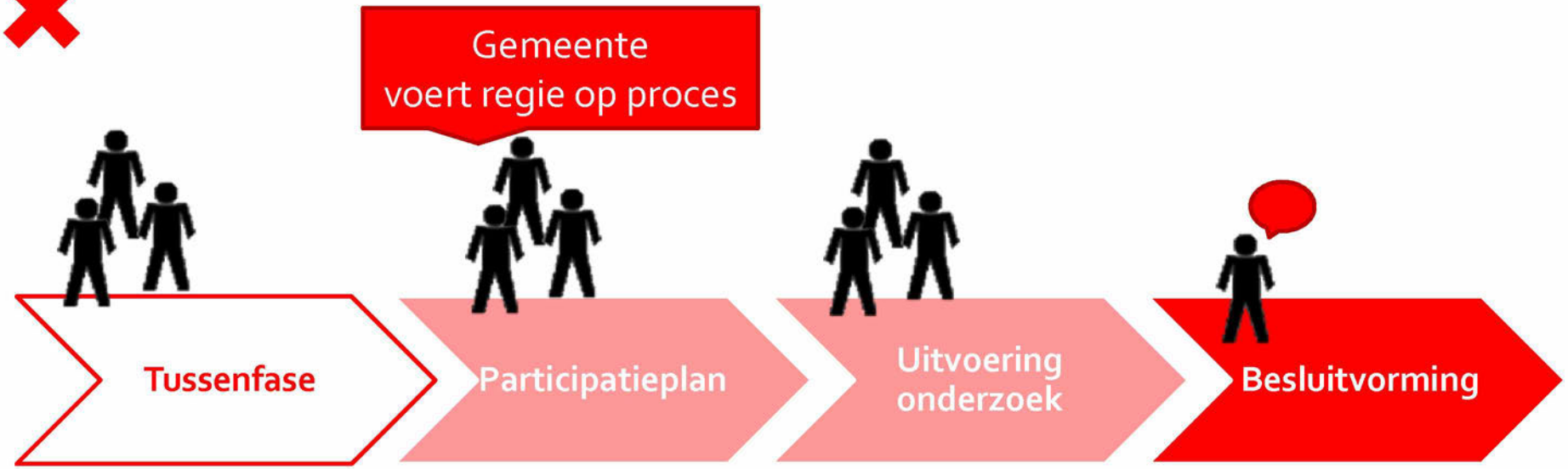

vanaf juni 2021

1) Afwegings-kader

2) Richtlijnen samenwerking (incl. evaluatie)

Producten reflectiefase

- Afwegingskader voor besluitvorming over de *geschiktheid* van concrete locaties in de zoekgebieden, met o.a. technische, maatschappelijke, juridische en ruimtelijke criteria voor besluitvorming en participatie;
  - Product: stedelijk afwegingskader en per zoekgebied

- Richtlijnen voor participatie, governance en realisatie van windenergie, over o.a. Lokaal eigenaarschap, besluitvormingsprocedures, participatie, bevoegdheden en regie van projectvoorbereiding tot uitvoering;
  - Evaluatie participatie tot RES 1.0 (tussenproduct, vormt input voor vervolg)
  - O.a. "spelregels" voor alle betrokkenen, waaronder initiatiefnemers, gemeente en RES partners;

Afwegingskader op 3 niveaus

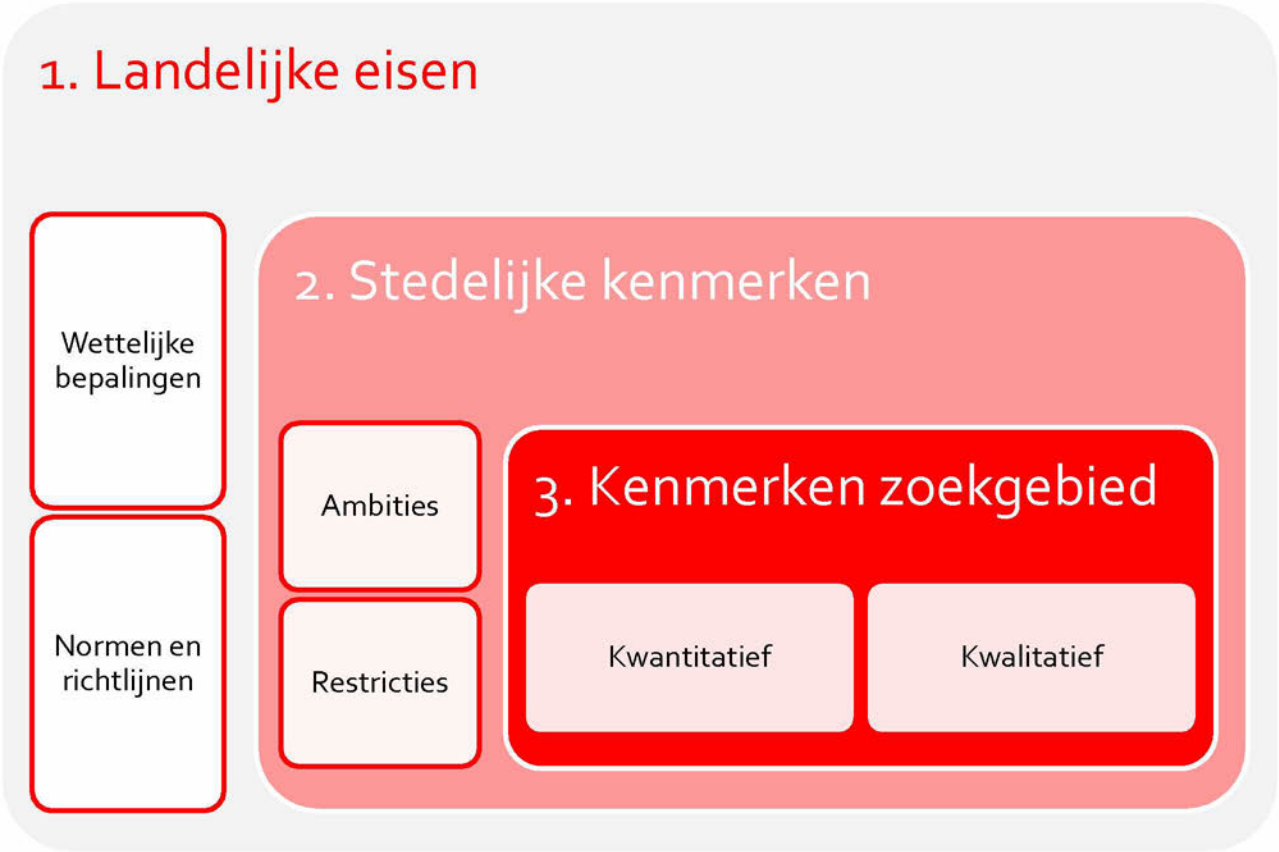

Afwegingskader besluitvorming windenergielocaties (eindproduct)

Wat is een afwegingskader:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het beoordelen
- Helpt bij het wegen van de aangereikte informatie.
- Het is geen beslisboom.

Wat beschrijven

- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke kwaliteit (stad en landschap)
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief
- …

In de vorm van

- Afwegingskader met stedelijke kenmerken
- Kenmerken per zoekgebied

Mogelijke activiteiten:

- Joint fact finding
- Participatieve Waardenevaluatie (PWE)
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies
- Informatieverstrekking (doorlopend, algemeen en specifiek per zoekgebied)
- Expertsessies ?
- …

Met wie

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- Kennisinstellingen
- RIVM/ GGD
- …

Voor wie

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Afwegingskader voorbeeld stedelijk niveau

Bouwsteen (voorbeelden, niet limitatief)	Kenmerken (voorbeelden)	Instrumenten (voorbeelden)
Windturbine installaties	Geluid Slagschaduw Hoogte …	Beleidsanalyse (luchtvaart), Simulaties (geluid),
Stedelijk kwaliteitskader ruimte	Zichtlijnen …	Ruimtelijke studie, Simulaties
Studie natuur/ecologie ontwikkeling	Diversiteit en omvang soorten …	Beleidsanalyse Natuurwaarden onderzoek PlanMER
Gezondheidseffecten	Aard en omvang hinder …	HIA JFF, rekenmodellen Simulaties
Duurzame energie ambities	GWh elektriciteit opgewekt	Onderzoek
Maatschappelijke acceptatie	…	PWE Dialoogsessies

Afwegingskader voorbeeld informatie over zoekgebieden/lokaal

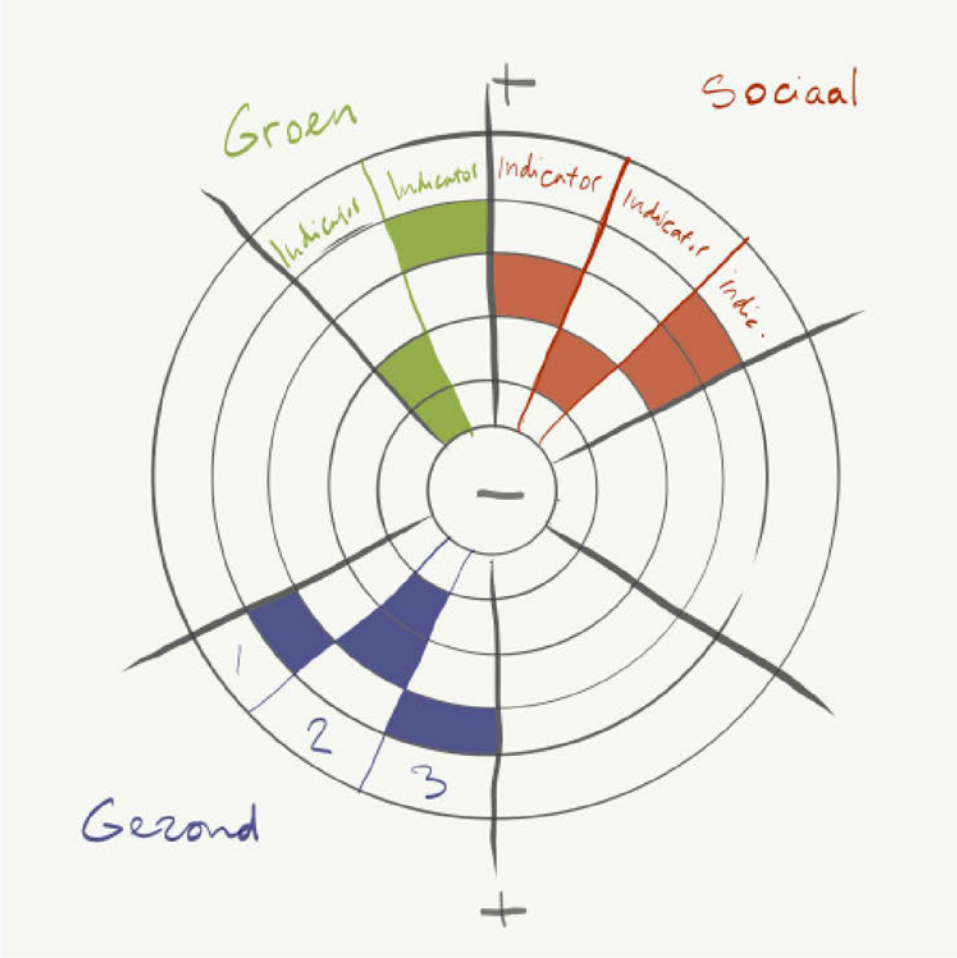

- Ontwikkeld met en door bewoners
- Organiseren met stadsdelen, buurgemeenten (+bewoners), lokale klankbordgroep

Richtlijnen voor realisatie

(ook wel toetsingskader genoemd)

Informeert stakeholders en besluitvormers over hoe wind-op-land kan worden gerealiseerd en welke randvoorwaarden daarbij gelden.

Wat beschrijven
- Kaders voor participatie
- Invulling lokaal eigenaarschap
- Procesafspraken met RES partners
- Stedelijke beleidskaders
- Lokale eisen aan participatie
- Governance gezamenlijke zoekgebieden

In de vorm van
- Spelregels RES partners
- Regels ten aanzien van participatie

In te zetten methoden o.a.
- **Evaluatie participatie RES**
- Interafhankelijkheidsanalyse
- Leren van ervaringen elders
- Bronnonderzoek (gedragscodes)
- Raadpleging (combi met PWE)
- Dialoogsessies

Met wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- Bewoners en bedrijven
- Stadsdelen / collega's
- RES partners / provincie
- Coöperaties / ontwikkelaars

Voor wie
- Gemeenteraad van Amsterdam
- RES partners
- Initiatiefnemers / ontwikkelaars
- Bestuur

Richtlijnen voor participatie uitvoeringsfase

Doel: ontwikkelaars meegeven welke eisen aan participatie worden gesteld (participatieplan)

- Wettelijke kaders en normen cf. Ow
- Kaders klimaatakkoord (o.a. 50% lokaal eigendom)
- Stedelijke beleidskaders
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk voor participatie?

➢ De raad kan participatieplannen beoordelen aan de hand van deze richtlijnen.

Activiteiten

1. In kaart brengen verschillende kaders
2. Dialoogsessies stedelijk en lokaal: wat is belangrijk bij participatie?
3. Werksessies met initiatiefnemers: wat hebben zij nodig?
4. N.a.v 2/3: Interne sessie afstemming: wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente?

Richtlijnen voor governance

Doel: samenwerking met buurgemeenten vormgeven

- Bepalen gemeenschappelijk doel: wat hebben we samen te doen?
- Afspreken spelregels voor samenspel
  - Afstemmen besluitvorming: volgordelijkheid van besluiten en andere interafhankelijkheden in kaart brengen
  - Beleidscoördinatie: mogelijke beleidstegenstellingen in kaart brengen en synchroniseren
- Delen ervaringen
  - Participatie
- Gezamenlijke kennisopbouw
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Activiteiten

1. Reeks van sessies met buurgemeenten om doel spelregels te bepalen
2. In kaart brengen ervaringen participatie
3. In kaart brengen bestaande en benodigde kennisbasis

Evaluatie participatie (tussenproduct RF)

Doel: Terugblikken op de participatie in de RES en leren voor de toekomst

Evaluatie participatie

- Kader bepalen: waar moet evaluatie aan voldoen?
- Afstemmen met RES partners
- Input ophalen van klankbordgroep: welke vragen moeten worden gesteld?
- Uitvoerder bepalen: aanbeveling externe kennisinstelling (RUL/ TU Delft/UvA)

➢ Gezaghebbend en onafhankelijk
➢ Lessen voor uitvoeringsfase

Activiteiten

1. Sessie met klankbordgroep*
2. Overleg binnen RES NHZ
3. Opdracht uitschrijven
   - Evt. combineren met online raadpleging/ waardenevaluatie

* Klankbordgroep nader te bepalen

Hoe starten (juli/augustus)?

Oprichten procesgroep die stedelijk meedenkt en meedoet in proces

- Nut en noodzaak (landelijk met NP RES?)
- Brede evaluatie participatie
- Joint fact finding bouwsteen gezondheid afwegingskader (RIVM?)
- PWE Raadpleging ontwerpen
- …

Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces

- In kaart brengen gebieden door excursies/ethnografisch onderzoek etc.
- Lokale dialoogtafels
- …

Starten co-creatie/ma.ak tafel(s) lokaal

- samen ontwerpen van concrete oplossingen

Preconstructie planning kritieke momenten met buurgemeenten/stadsdelen/beleidsafdelingen

Organisatie van de Reflectiefase

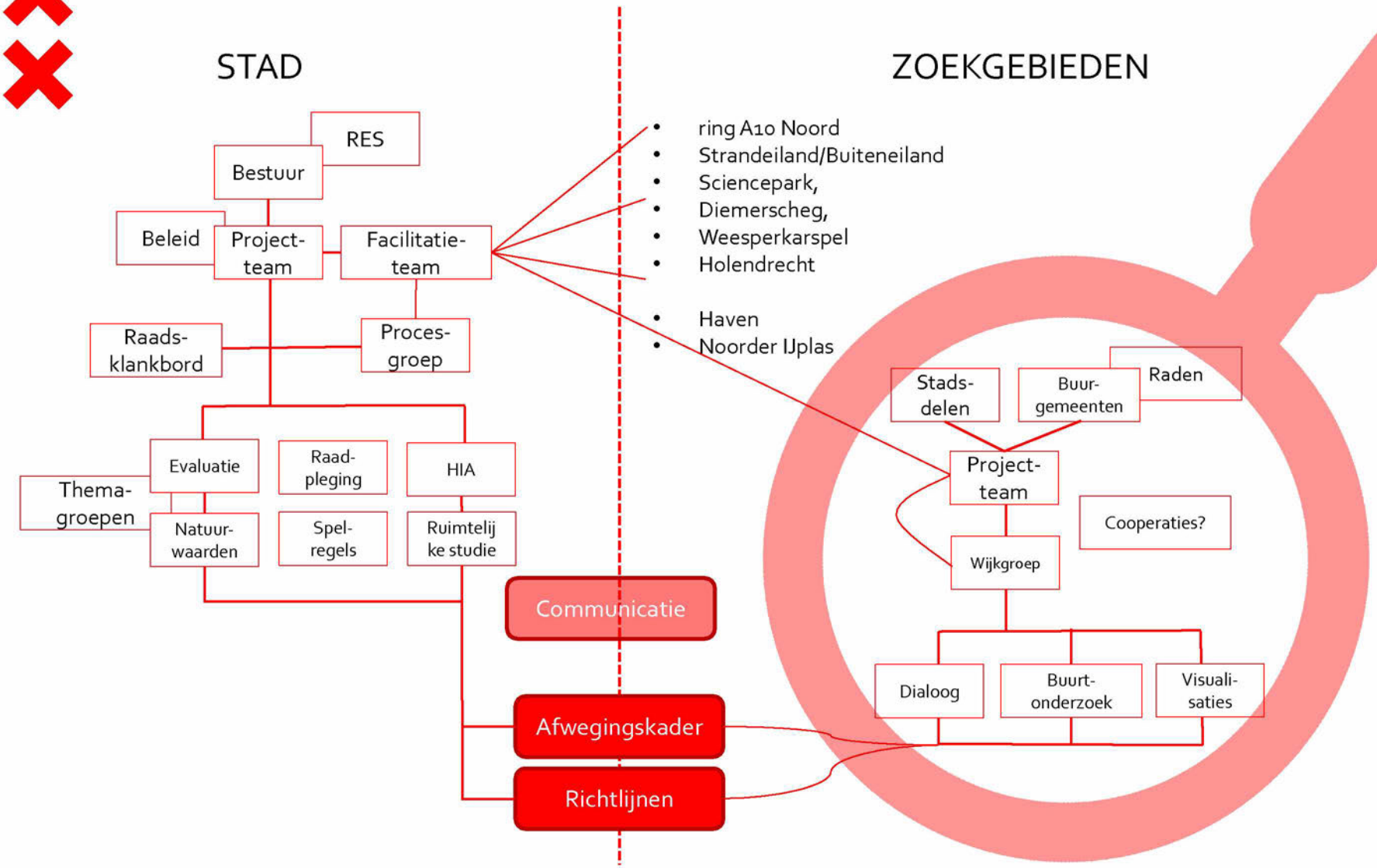

Doorlopende activiteiten

Communicatie en informatie verstrekking (HIERVOOR ZIJN SHEETS GEMAAKT DOOR [redacted])

- Ontwikkelen narratief over Amsterdamse ambitie
- Ontwikkelen toegankelijke infographics over ambitie en proces (ook t.b.v. online raadpleging)
- Up-to-date communiceren van participatie activiteiten en opbrengsten daarvan

Hoe? PWE light in 2 delen

Doel:

- Inventariseren welke criteria volgens stakeholders belangrijk zijn bij het beschrijven en beoordelen van de zoeklocaties
- Geeft indicatie van lokale acceptatie voor zoeklocaties

1. 'Infographic' zoeklocaties (doel: *inventarisatie* van indicatoren): "Wat vindt u belangrijk om bij de afweging te betrekken?"
2. 'Infographic' indicatoren (doel; *voorkeursvolgorde* van bij 1) opgehaalde indicatoren ophalen): "Welke indicatoren vindt u m.b.t. locatie X het meest belangrijk?"

- **Een groot bereik en relatief laagdrempelig**
- **Haalt breedte/variatie aan perspectieven op**
- **Vergroot kennis over opgave en effecten**
- **Vergroot begrip voor afweging tussen indicatoren**

Hoe? Participatief onderzoek met de wijk

Doel: Inventariseren welke kenmerken van de wijk voor bewoners belangrijk zijn en het creëren van een bredere set aan informatie om gezichtspunten, zorgen en waarden te begrijpen

(en mate van lokale acceptatie)

Met lokale klankbordgroepen/wijkberaden (zoekgebied-beraad)

1. Kaarten maken van de wijk
2. Foto's, objecten en plekken verzamelen

- Klein bereik maar zeer kwalitatief en de uitkomsten zijn herkenbaar voor medebewoners
- Geen gebruik van taal maar van beeld

Inzet

Begroting / capaciteit

From: '[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 14 Jun 2021 11:51:31 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: FW: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Hoi [redacted],

Heb je voor 446 nog input vanuit volkstuinparken nodig? Kern is dat de volkstuinparken een groen-recreatieve bestemming hebben, met op veel tuinparken een overnachtingsmogelijkheid voor 6-7 maanden per jaar. Het is dus geen WOON-functie maar een VERBLIJFS-functie, vergelijkpaar met vakantiepark of hotel. De discussie over 'wonen' (de tuinders noemen het zelf namelijk vaak wel zo) willen we op grote afstand houden, om allerlei redenen. Het betekent niet dat we geen rekening willen of zullen houden met het feit dat op veel tuinparken overnacht wordt (en overdag getuinierd/gewerkt en gerecreëerd) maar wel dat dat van een andere orde (inhoudelijk en juridisch-planologisch) is dan bij woonfuncties.

Hoe de verblijfsmogelijkheid op dit moment precies geborgd is in de bestemmingsplannen (en of dat overal hetzelfde is geregeld) weet ik niet.

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 15:41
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Kleine correctie.
Het advies wordt maandagmiddag ter afstemming voorgelegd aan andere collega's.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 12:10
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Beste collega's,

Uit de commissies MLW en FEZ zijn 2 moties voortgekomen, welke ik aan jullie voor wil leggen voor het opstellen van een preadvies. Het betreft de moties:

- 445.21.Motie Kiliç gezondheids- en veiligheidseffecten windturbines monitoren.
- 446.21.Motie Kiliç minimaal 250 meter afstand tot volkstuinen.

Kunnen jullie voor deze motie een preadvies opstellen?
De sjablonen heb ik bijgevoegd.

Voor het opstellen van het preadvies is het verzoek om **uiterlijk maandagmiddag 14 juni a.s. 12:00**, na interne afstemming, het preadvies bij mij aan te leveren.
Dit advies wordt vervolgens ~~vrijdagmiddag~~ maandagmiddag voorgelegd aan de Concern- en Business Controller, alvorens aan te leveren voor de bestuurlijke afstemming met wethouder.

Ik hoor graag van jullie.
Met vriendelijke groet,
[redacted]

Strategisch adviseur
Programma coördinator P9
Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 06 [redacted]
[redacted]r@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018XA Amsterdam
www.amsterdam.nl

Aanwezig: ma, di, wo-o, do en vr

Van: Voorjaarsnota <Voorjaarsnota@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 9:29
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>;

Planning

Bijgaand nogmaals de planning. Dit was de laatste commissie waarbij om schriftelijke preadviezen gevraagd wordt. Bij de tweede termijn commissies die volgen wordt alleen om mondelinge preadviezen gevraagd.

Datum	Actie	Door
Do 3 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WIO en KDD)	Kernteam
Vrij 4 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (ZJS en Z)	Kernteam
Do 10 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WB en RO)	Kernteam
Vrij 11 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (MLW en FEZ)	Kernteam
Di 15 juni (21:00)	Aanleveren preadviezen via voorjaarsnota@amsterdam.nl	Accounthouder
Vrij 18 juni	Behandeling preadviezen in college van B&W	
Vrij 18 juni	Aanleveren preadviezen aan de raad	Kernteam
Do 24 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WIO en KDD) – tweede termijn	Kernteam
Vrij 25 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (ZJS en AZ) – tweede termijn	Kernteam
Do 1 juli	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WB en RO) – tweede termijn	Kernteam
Vrij 2 juli	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (MLW en FEZ) – tweede termijn	Kernteam
Ma 5 juli (13:00)	Aanleveren input mondelinge preadviezen via voorjaarsnota@amsterdam.nl	Accounthouder

Succes en bedankt voor jullie werk!

Met vriendelijke groet,
Namens het P&C kernteam,

[redacted]
Beleidsadviseur Planning & Control
Directie Middelen en Control - Besturing en Begrotingszaken
Gemeente Amsterdam

Trainee Metropoolregio Amsterdam

M 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Amstel 1, 1011 PN Amsterdam
amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, do, vrij ochtend

From: "[redacted]@groenlicht.nl>
Sent: Mon, 14 Jun 2021 13:00:07 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: FW: Windmolens in het Markermeer
Attachments: Meermolens.pdf
Importance: High

Hi [redacted]

Hoe sta jij hierin? M.i. liggen de prioriteiten van onze capaciteit niet op het reageren op concepten elders, dus een nette afwijzing + bedankje. Alleen dit soort ideeën kunnen ineens worden opgepikt en een eigen leven gaan leiden, dus mijn "spidersense" gaat af.

Groet[redacted]

Van: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 13:47
Aan: [redacted]@groenlicht.nl>
Onderwerp: FW: Windmolens in het Markermeer
Urgentie: Hoog

Ho[redacted]

Kun jij een reactie geven op deze mail met interessante bijlage?

Alvast bedankt,

[redacted]

Van: | vormation | [redacted] <info@vormation.nl>
Verzonden: donderdag 10 juni 2021 17:48
Aan: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Windmolens in het Markermeer
Urgentie: Hoog

Beste mevrouw [redacted]

Dank voor uw snelle reactie.
Ik weet dat het Markermeer niet binnen de Amsterdamse gemeentegrenzen ligt. Dat geldt ook voor Schiphol, de zeehavens en de Rijkswegen rond Amsterdam. Maar daar heeft Amsterdam ook een mening over, werkt daarin samen met andere gemeenten en probeert actief beleid te beïnvloeden.

Ook waar ik over spreek – windparken middenin het Markermeer ipv in bewoond gebied - is iets wat grensoverschrijdende aandacht vanuit de Gemeente Amsterdam zou kunnen hebben. Ik heb over dit voorstel inmiddels contact met de IJsselmeer-coördinator van RES NH N/Z.
Indien daar iets uitkomt neem ik - of hij - graag contact op met u.

In de bijlage vindt u mijn recente korte paper over dit onderwerp onder de titel "Meermolens".
Ik zou het leuk vinden en nuttig voor het proces, indien u daar een eerste reactie op kunt geven en/of anderen hierover kunt informeren._

—
Alvast dank!

Met vriendelijke groet / Best regards,

[redacted]

vormation

M +316[redacted]
E [redacted]@vormation.nl
W vormation.nl

Van: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Verzonden: donderdag 10 juni 2021 12:43
Aan: [redacted]@vormation.nl' [redacted]@vormation.nl>
CC: RESAmsterdam <RESAmsterdam@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Windmolens in het Markermeer

Geachte meneer [redacted],

Bedankt voor uw mail over windenergie van 28 mei jl. We ontvangen veel reacties, zorgen en vragen over windenergie en we doen ons best om deze zo zorgvuldig mogelijk af te handelen.

Uw vraag of er ook windmolens komen in het Markermeer kunnen wij helaas niet beantwoorden aangezien dit gebied niet bij de Gemeente Amsterdam hoort.
Voor meer informatie verwijs ik u naar de website van Nationaal Programma RES www.nationale-energiestrategie.nl en de website van Energieregio Noord-Holland Zuid www.energieregionhz.nl .

Het aanwijzen van zoekgebieden voor windmolens heeft de afgelopen maanden voor veel discussie gezorgd in de stad. Dat is logisch. De overgang van olie en gas naar schone energiebronnen als wind en zon is noodzakelijk om klimaatverandering aan te pakken, maar ook ingrijpend. De maatregelen die nodig zijn hebben gevolgen voor de leefomgeving van ons allemaal.
De zorgen die u uitspreekt over geluid, zicht, gezondheid, en de effecten op de natuur zijn legitiem en de gemeente neemt deze serieus. Al deze zorgen worden in het verloop van het traject zorgvuldig onderzocht. Er wordt een heldere analyse gemaakt of en in welke mate de omgeving overlast kan verwachten na de plaatsing van windturbines. Onderzoeken die onder ander zullen worden uitgevoerd zijn een Health Impact Assessment (HIA) en milieueffectrapportage (MER). Als uit de onderzoeken blijkt dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's of onaanvaardbare aantasting van de natuurwaarden zijn, dan komen er op die locaties geen windturbines. Op deze manier werken we met de grootst mogelijke zorgvuldigheid aan het realiseren van windenergie.

Als u vragen heeft over windmolens in Amsterdam dan kunt u op onze website meer informatie vinden. Zie windmolens in Amsterdam.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
Team Regionale Energiestrategie (RES) Amsterdam
Afdeling Duurzaamheid | Gemeente Amsterdam
Contact en vragen via : online contactformulier

Wilt u op de hoogte blijven over de RES en windenergie? Meld u aan
Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam
Volg ons via:
Website Amsterdam Windenergie
Nieuwsbrief Duurzame Energie

www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020

.

Uw gegevens

Naam
[redacted]
E-mail
[redacted]@vormation.nl
Onderwerp
Windmolens in het Markermeer
Uw vraag, suggestie of opmerking
Komen er ook windmolens in het Markermeer? Bijvoorbeeld middenin dat meer, ver van de kust van het meer. Daar is volgens mij genoeg ruimte voor wel 100 windmolens. En dan hoeven er geen windmolens meer aan de rand van de bebouwde kom worden geplaatst. Scheelt een hoop gezondheidsoverlast en zichtoverlast.

Referentienummer: 3269-2285

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Meermolens

Meer windturbines in het IJsselmeer en Markermeer en niet op het land

[redacted]

vormation

Inhoudsopgave

Doelstellingen	3
Windpark Fryslân: excellent voorbeeld in IJsselmeer	4
Windparken in groot binnenwater: snel, substantieel en gezond	5
Windenergieplannen: in 2030 meer dan 1300 molens extra op land	7
Deze windparken zijn de sneltrein naar “Parijs”	8
Vervolgstappen	10
Over de auteur	11

editie 1.0

8 juni 2021

Doelstellingen

Er kunnen veel windturbines in het IJsselmeer, Markermeer en de Waddenzee worden geplaatst. Windturbines die samen op kilometers afstand van de kust staan en niemand tot last zijn.

In de Regionale Energiestrategie (RES) plannen van het Nationaal Programma Regionale Energietransitie https://regionale-energiestrategie.nl/default.aspx wordt echter niet van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Dit is een omissie die snel moet worden opgelost.

Indien het IJsselmeer, Markermeer en de Waddenzee nadrukkelijk in de plannen worden meegenomen, verloopt de energietransitie veel doelmatiger, snel en menselijker.

Het is belangrijk dat er windturbines in deze binnenwateren komen:

- De overheid wil onder andere door energietransitie de uitstoot van CO2 verminderen
- Het substantieel toepassen van windenergie is daarbij een belangrijk middel
- Overheden hebben geschikte locaties nodig om windturbines te plaatsen

- De locaties die nu gezocht worden voor windturbines liggen op het land:
  - Dichtbij bewoond gebied
  - Veroorzaken gezondheidsproblemen onder bewoners
  - Domineren het uitzicht van bewoners, werkenden, iedereen

- In het IJsselmeer, Markermeer en in de Waddenzee is heel veel ruimte voor windturbines:
  - Ver weg van bewoond gebied
  - Veroorzaken geen gezondheidsproblemen
  - Domineren het uitzicht niet
  - Windparken kunnen direct, snel en groot worden aangelegd, waardoor de energietransitie substantieel kan worden ingevuld en waarmee schaalvoordelen worden behaald. Windpark Fryslân is hiervan een excellent voorbeeld

- Er zijn niet of nauwelijks negatieve effecten van windturbines in deze binnenwateren, terwijl de negatieve effecten van windturbines op het land aanzienlijk zijn.

De aanleg van enkele grote windparken in deze binnenwateren leidt snel tot de gewenste energietransitie en veroorzaakt geen overlast voor mensen.

Dit is een veel meer doelmatige en veel meer menselijke aanpak van de wind-georiënteerde energietransitie dan nu is gepland.

Daarom moeten deze binnenwateren nadrukkelijk als locatiemogelijkheid in de plannen worden meegenomen.

Windpark Fryslân: excellent voorbeeld in IJsselmeer

In het IJsselmeer wordt op dit moment het Windpark Fryslân gerealiseerd. Het betreft 89 windmolens in een zeshoek op een onderlinge afstand van 600 meter en op 6.3 km afstand van de dichtstbijzijnde bewoning (Makkum). Het zijn turbines van 4.3 megawatt (MW).

Op jaarbasis produceert het windpark zo'n 1.5 terawattuur (TWh). Dit is ongeveer 1.2% van het Nederlandse elektriciteitsverbruik en dit komt overeen met het verbruik van ongeveer 500.000 huishoudens. Windpark Fryslân is wereldwijd het grootste windpark in een binnenwater. In 2021 is het windpark operationeel.

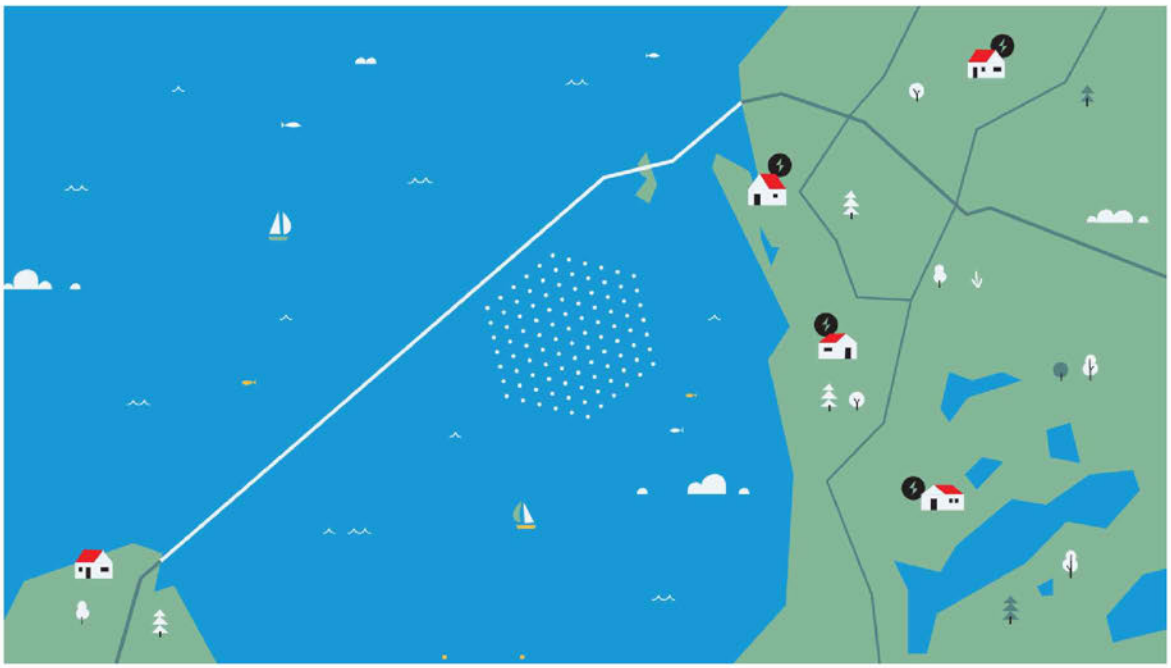

Een windpark op dit soort grote binnenwateren is ook natuurvriendelijker. Windturbines op land verstoren het leven op de grond aanzienlijk, terwijl het leven op en onder water nauwelijks hinder ondervindt. En voor wat betreft schade door molenwieken vliegen er op deze grote afstand van de kust minder vogels en vleermuizen dan langs de kust en op het land.

Uit de volgende twee opmerkingen blijkt overigens dat de nationale overheid een belangrijke rol heeft inzake het mogen aanleggen van grote windparken op het IJsselmeer en Markermeer.
Windpark Fryslân schrijft: " Dit park valt vanwege de omvang van het windpark (boven 100 MW) onder de Rijkscoördinatieregeling. Dat houdt in dat de minister van Economische Zaken de vergunningenprocedures coördineert en samen met de minister van Infrastructuur en Milieu de besluiten neemt " https://www.windparkfryslan.nl/
Noord-Holland schrijft in Noord-Hollands Perspectief op de Regionale Energiestrategieën (RES) 20200203: "Het IJsselmeer en Markermeer zijn aangewezen als NNN Grote Wateren. De bevoegdheid hiervoor ligt niet bij de provincie, maar bij Rijkswaterstaat. Ontwikkelingen zullen dus bij hen getoetst moeten worden. Het initiatief Windpark Fryslân en de pilot drijvend zon in het IJsselmeer laten overigens zien dat hier wel mogelijkheden liggen " https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Klimaat_Energie/Regionale_Energiestrategie_RES/Documenten/Noord_Hollands_perspectief_op_de_Regionale_Energiestrategie_n

Windparken in groot binnenwater: snel, substantieel en gezond

Conform het Parijse Klimaatakkoord moet Nederland de emissie van broeikasgassen vanaf 2030 aanzienlijk beperken. Een van de maatregelen is een energietransitie van fossiele naar duurzame energie. De rijksoverheid moet op zee vanaf 2030 jaarlijks 49 terawattuur (TWh) extra duurzame energie opwekken.

De provincies hebben de opdracht om op het land vanaf 2030 jaarlijks maar liefst 35 TWh extra duurzame energie op te wekken. In het Nationaal Programma Regionale Energietransitie wordt in opdracht van de provincies in 30 regio's Regionale Energiestrategie (RES) plannen opgesteld.

De regio's beschrijven de wensen en mogelijkheden voor extra energie uit met name zon, wind en aardwarmte. Daarbij gaat het om onder meer productiecapaciteit, netwerkcapaciteit en locaties. En er wordt gekeken naar de effecten van maatregelen op onder andere de natuur, de leefomgeving en financiën.
Om het voor de lezer wat meer tastbaar te maken, neem ik Noord-Holland en Utrecht als voorbeeld. In deze provincies staan al circa 150 windturbines en moeten er voor 2030 nog 39 tot 72 bijkomen:

Noord-Holland en Utrecht hebben vanaf 2030 aan extra duurzame energie nodig: ***4.5 TWh***

Van deze extra energie is het aandeel windenergie: ***0.3 - 0.5 TWh***

De drie regio's in de provincies Noord-Holland en Utrecht willen vanaf 2030 jaarlijks in totaal ongeveer 4.5 TWh extra duurzame energie produceren. Naast zonne-energie en warmtesystemen zijn hiervoor op het land ongeveer 43 tot 72 extra windturbines nodig met elk een capaciteit van 3 tot 5.6 megawatt. Dit levert een jaarlijkse productie op van ongeveer 295 tot 470 gigawattuur (GWh). Dit is ongeveer 0.3 tot 0.5 TWh per jaar.

De drie nieuwe windparken (park 1, 2 en 3) in groot binnenwater die ik voorzie,
kunnen vanaf 2030 heel veel windenergie leveren: ***1.5 + 1.5 + 1.5 = 4.5 TWh***

	Windparken volledig in binnenwater	Turbines	TWh
F	Fryslân	89	1.5
	Bestaand	**89**	**1.5**
1	Markermeer	89	1.5
2	IJsselmeer	89	1.5
3	Waddenzee	89	1.5
	Nieuw	**267**	**4.5**
	Totaal	**356**	**6.0**

Projectie nieuwe windparken in Nederlands binnenwater per 2030:

Windenergieplannen: in 2030 meer dan 1300 molens extra op land

Het Nationaal Programma RES schrijft het volgende:
“ De 30 regio’s staan samen aan de lat om 35 Terawattuur (TWh) aan duurzame energie op land te realiseren in 2030. Er wordt al zoveel mogelijk duurzame energie via windmolens op zee gerealiseerd, maar dat is niet genoeg om ons van energie te voorzien. Ook spelen daar andere belangen zoals bijvoorbeeld natuur en visserij.
Dat er meer windmolens en zonnepanelen in het landschap komen is dus een feit. Dat heeft invloed op onze leefomgeving. Dat vraagt een zorgvuldige afweging. Die maken de regio’s samen met maatschappelijke partijen, ondernemers en inwoners. Want waar, hoe en hoeveel duurzame energie zou opgewekt kunnen worden? Daarbij is het goed te weten dat al bestaande projecten en projecten die al 'in de pijplijn' zitten ook deel uitmaken van de 35 TWh. ”

Dit veronderstelt een brede en weloverwogen besluitvorming. Ik ga er vanuit dat met “op land” het “binnenland” wordt bedoeld, inclusief de binnenwateren.

Maar in de plannen is niet overwogen en niets onderbouwd inzake de mogelijkheden voor windparken in het IJsselmeer, Markermeer en de Waddenzee.

In 2030 moeten er volgens de RES plannen op het land minimaal 1332 en maximaal 1445 windturbines extra geplaatst zijn:

RES Regio	Aantal extra windturbines op land nodig per 2030	
	minimaal	maximaal
Nederland (30 regio’s)	1332	1445
Noord-Holland Noord	14	14
Noord-Holland Zuid	16	33
U16 Utrecht	13	25
Achterhoek	40	40
Alblasserwaard	8	8
Arnhem Nijmegen	38	38
Amersfoort	21	50
Drechtsteden	10	25
Drenthe	10	25
Flevoland	250	250
Foodvalley	14	14
Friesland	15	15
Goeree-Overflakkee	75?	75?
Groningen	200	200
Hart van Brabant	8	8
Holland Rijnland	40?	40?
Hoekse Waard	29	29
Midden-Holland	11	11
Metropoolregio Eindhoven	25?	25?
Noord- en Midden Limburg	30	40
Noordoost Brabant	48	48
Noord-Veluwe	14	23
Fruitdelta Rivierenland	31	31
Rotterdam-Den Haag	117?	117
Cleantech Regio	15	15
Twente	39	39
West-Brabant	34	37
West-Overijssel	30	40
Zeeland	125	125
Zuid-Limburg	12	25

Deze nieuwe windparken zijn de sneltrein naar “Parijs”

Er is nader technisch en planologisch onderzoek nodig om vast te stellen op welke locaties in het grote binnenwater windturbineparken kunnen worden aangelegd. Ik heb kort geïnventariseerd welk gebieden geschikt zijn voor het grootschalig installeren van windturbines. Dit is gebaseerd op mijn kennis over ruimtelijke ordening en op publicaties zoals beleidsdocumenten over energietransitie, natuurgebieden en binnenwateren.

Regelgeving in onder meer Duitsland en de eerste bevindingen van wetenschappers gaan wat betreft gezondheidslast voor mensen uit van een minimale afstand van 1,5 km tussen een windturbine en bewoning. Het Windpark Fryslân heeft een minimale afstand van 6.3 km tot de kust. Daarmee wordt ook de dominantie in het uitzicht kleiner.

Hieronder een eerste schets van gebieden in het IJsselmeer, Markermeer en de Waddenzee die in aanmerking kunnen komen voor plaatsing van windturbines. Daarbij ga ik uit van windparken met een minimale omvang van het Windpark Fryslân met turbines van 4.3 megawatt.

	Windparken volledig in binnenwater	Turbines	TWh
F	Fryslân	89	1.5
	Bestaand	**89**	**1.5**
1	Markermeer	89	1.5
2	IJsselmeer	89	1.5
3	Waddenzee	89	1.5
	Nieuw	**267**	**4.5**
	Totaal	**356**	**6.0**

Ik concludeer het volgende:

Indien er deze binnenwateren drie nieuwe windparken bijkomen, dan levert dat jaarlijks maar liefst 4.5 terawattuur (TWh) extra op. Dit is bijna 13% van alle duurzame energie die alle provincies samen vanaf 2030 jaarlijks extra moeten opwekken (35 TWh). En indien we Windpark Fryslân meetellen is dat zelfs ruim 17% (6.0 TWh) van deze doelstelling.

Deze nieuwe windparken besparen maar liefst 267 windturbines op het land, waardoor er geen enkele windturbine meer in de nabijheid van bewoond gebied nodig is.
Dat voorkomt gezondheidsproblemen en uitzichtdominantie onder bewoners in alle provincies.

Indien we deze drie nieuwe windparken in capaciteit zouden verdubbelen, dan realiseert ons binnenwater bijna een derde (10.5 TWh) van alle duurzame energiedoelstellingen voor 2030.

Dus we kunnen met deze windparken heel snel, heel efficiënt en zonder overlast voor bewoners de Parijse emissiedoelstellingen halen.

Projectie nieuwe windparken in het Nederlands binnenwater per 2030:

Vervolgstappen

Het gaat mij om het vinden van redelijke oplossingen waar alle stakeholders zich in kunnen vinden. Dus ik wil het de betrokken bestuurders of programmamedewerkers niet lastig maken. En ik wil het energietransitie-proces niet vertragen; het liefst zelfs versnellen. Maar ik zie dat veel mensen overlast hebben van windturbines. En ik zie dat er in diverse regio's grote onrust is over RES plannen met windturbines nabij bewoond gebied. Dus daar zoek ik oplossingen voor.
Mijn idee "Meermolens" is zo'n oplossing.

Vragen aan bestuurders

Ik wil een aantal bestuurders die verantwoordelijk zijn voor het Nationaal Programma Regionale Energietransitie en voor de Regionale Energiestrategie (RES) plannen vragen stellen over mijn bevindingen. Dat wil ik zo snel als mogelijk doen. Want uiterlijk in juli 2021 moeten RES 1.0 rapporten zijn goedgekeurd en gaat de volgende RES-fase in, op naar 2030.
Centraal is daarbij mijn volgende verzoek:

Ik verzoek u - landelijk, provinciaal of gemeentelijk bestuurder - om:

- ***het IJsselmeer, Markermeer en de Waddenzee nadrukkelijk als een-ver-van de-kust-locatie-mogelijkheid voor windturbineparken in de RES energieplannen voor 2030 mee te nemen, en***
- ***geen windturbines op het land te plaatsen indien die overlast veroorzaken voor bewoners en werkenden of indien plaatsing in genoemde binnenwateren een goed alternatief is, en***
- ***daarin nauw samen te werken met de betreffende nationale en andere beleidsinstanties***

Overige meer informatieve vragen zijn:

- Indien er niet gekozen is voor windturbines in genoemde binnenwateren:
  - Wat zijn de criteria voor locatiekeuze?
  - Waarom is er niet gekozen voor locaties in deze binnenwateren?
  - Waarom is er wel gekozen voor locaties op het land?
- Indien er wel gekozen is voor windturbines in genoemde binnenwateren:
  - Wat zijn de criteria voor locatiekeuze?
  - Waarom is er gekozen voor locaties in deze binnenwateren?
  - Waarom is voor het betreffende aantal windturbines gekozen?
  - Indien van toepassing: waarom is er daarnaast ook voor windturbines op land gekozen?

Petitie

Als het vragenproces onvoldoende respons of onvoldoende overtuigende respons oplevert, overweeg ik als ultieme poging het organiseren van een petitie.
In deze petitie vraag ik de betreffende overheden (landelijk, provinciaal en gemeentelijk) om de genoemde binnenwateren alsnog nadrukkelijk mee te nemen in het zoeken naar locaties voor het plaatsen van windturbines (windparken), in plaats van het plaatsen van windturbines op het land, en tot weloverwogen keuzes te komen.

Over de auteur

Ik ben afgestudeerd in Regionale Economie - Economische Geografie en Sociale Geografie - aan de Universiteit van Amsterdam (1984).

Na mijn studie heb ik verschillende functies bekleed in bedrijfs- en organisatieontwikkeling bij grote bedrijven in Nederland. Vervolgens heb ik gewerkt bij een wereldwijd business consultancy bureau op het gebied van bedrijfsprocesverbetering en business transformation. Terug in Nederland werkte ik als interim manager, innovatie- en organisatieadviseur bij verschillende bedrijven en publieke organisaties. De afgelopen vijf jaar heb ik mij vooral gericht op één-op-één coaching van MKB eigenaar-ondernemers.

Naast mijn professionele carrière ben ik breed geïnteresseerd in maatschappelijke vraagstukken. Samen met anderen heb ik verschillende campagnes, documentaires en onderzoeken opgezet in verschillende domeinen.

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: *Mon, 14 Jun 2021 13:34:04 +0100*
To: '[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: *RE: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)*

Ik snap je vraag niet.

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 13:36
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Wil je hiernaar nog kijken en desnoods aanvullen?
Groet[redacted]

[redacted]
Coördinator RES Amsterdam
Programmateam Amsterdam Klimaatneutraal (AKN)
Gemeente Amsterdam
+31 6 [redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 12:52
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Hoi [redacted],

Heb je voor 446 nog input vanuit volkstuinparken nodig? Kern is dat de volkstuinparken een groen-recreatieve bestemming hebben, met op veel tuinparken een overnachtingsmogelijkheid voor 6-7 maanden per jaar. Het is dus geen WOON-functie maar een VERBLIJFS-functie, vergelijkpaar met vakantiepark of hotel. De discussie over 'wonen' (de tuinders noemen het zelf namelijk vaak wel zo) willen we op grote afstand houden, om allerlei redenen. Het betekent niet dat we geen rekening willen of zullen houden met het feit dat op veel tuinparken overnacht wordt (en overdag getuinierd/gewerkt en gerecreëerd) maar wel dat dat van een andere orde (inhoudelijk en juridisch-planologisch) is dan bij woonfuncties.

Hoe de verblijfsmogelijkheid op dit moment precies geborgd is in de bestemmingsplannen (en of dat overal hetzelfde is geregeld) weet ik niet.

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 15:41
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Kleine correctie.
Het advies wordt maandagmiddag ter afstemming voorgelegd aan andere collega's.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 12:10
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Beste collega's,

Uit de commissies MLW en FEZ zijn 2 moties voortgekomen, welke ik aan jullie voor wil leggen voor het opstellen van een preadvies. Het betreft de moties:

- 445.21.Motie Kiliç gezondheids- en veiligheidseffecten windturbines monitoren.
- 446.21.Motie Kiliç minimaal 250 meter afstand tot volkstuinen.

Kunnen jullie voor deze motie een preadvies opstellen?
De sjablonen heb ik bijgevoegd.

Voor het opstellen van het preadvies is het verzoek om **uiterlijk maandagmiddag 14 juni a.s. 12:00**, na interne afstemming, het preadvies bij mij aan te leveren.
Dit advies wordt vervolgens ~~vrijdagmiddag~~ maandagmiddag voorgelegd aan de Concern- en Business Controller, alvorens aan te leveren voor de bestuurlijke afstemming met wethouder.

Ik hoor graag van jullie.
Met vriendelijke groet,
[redacted]

Strategisch adviseur
Programma coördinator P9
Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 06 [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018XA Amsterdam
www.amsterdam.nl

Aanwezig: ma, di, wo-o, do en vr

Van: Voorjaarsnota <Voorjaarsnota@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 9:29
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuursadvisering <bestuursadvisering@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]

[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Voorjaarsnota 2021: Moties en amendementen algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ

Beste collega's,

Gisteren vond de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 in de commissies MLW en FEZ plaats. Voor deze commissies zijn 28 moties en amendementen ingediend (betreffende motie 439 t/m 466). In bijgaande zip-files treffen jullie de moties en amendementen.

In het exceloverzicht zijn de bijgekomen m&a's weer aan portefeuillehouders en directies gekoppeld. Opnieuw geldt: waar meer portefeuillehouders genoemd worden is het organisatiedeel van de eerstgenoemde portefeuillehouder verantwoordelijk voor het opstellen en afstemmen van het preadvies. Het is aan de programmacoördinator van het betreffende programma om de preadviezen af te stemmen met de betrokken bestuursadviseurs en coördinerend programmacontrollers. De accounthouders (BA) zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor aanlevering van de preadviezen bij het kernteam van DMC. Het kernteam neemt alleen preadviezen in behandeling die door de accounthouders zijn aangeleverd.

Sjabloon
We verzoeken wederom het bijgevoegde sjabloon te gebruiken voor het opstellen van de preadviezen. Alleen de geel gearceerde onderdelen hoeven te worden ingevuld. Vergeet niet het preadvies af te sluiten met één van de volgende zinnen:

- Tegen aanneming van dit voorstel heeft B&W daarom geen bezwaar.
- B&W ontraadt daarom aanneming van dit voorstel.
- Gelet op bovenstaande geeft B&W de indieners in overweging om een gewijzigd voorstel in te dienen.

Planning
Bijgaand nogmaals de planning. Dit was de laatste commissie waarbij om schriftelijke preadviezen gevraagd wordt. Bij de tweede termijn commissies die volgen wordt alleen om mondelinge preadviezen gevraagd.

Datum	Actie	Door
Do 3 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WIO en KDD)	Kernteam
Vrij 4 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (ZJS en Z)	Kernteam
Do 10 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WB en RO)	Kernteam
Vrij 11 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (MLW en FEZ)	Kernteam
Di 15 juni (21:00)	Aanleveren preadviezen via voorjaarsnota@amsterdam.nl	Accounthouder
Vrij 18 juni	Behandeling preadviezen in college van B&W	
Vrij 18 juni	Aanleveren preadviezen aan de raad	Kernteam
Do 24 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WIO en KDD) – tweede termijn	Kernteam
Vrij 25 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (ZJS en AZ) – tweede termijn	Kernteam
Do 1 juli	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WB en RO) – tweede termijn	Kernteam
Vrij 2 juli	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (MLW en FEZ) – tweede termijn	Kernteam
Ma 5 juli (13:00)	Aanleveren input mondelinge preadviezen via voorjaarsnota@amsterdam.nl	Accounthouder

Succes en bedankt voor jullie werk!

Met vriendelijke groet,
Namens het P&C kernteam,

[redacted]
Beleidsadviseur Planning & Control
Directie Middelen en Control - Besturing en Begrotingszaken
Gemeente Amsterdam

Trainee Metropoolregio Amsterdam

M 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Amstel 1, 1011 PN Amsterdam
amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, do, vrij ochtend

From: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Sent: Mon, 14 Jun 2021 14:06:04 +0100
To: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Cc: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>; [redacted]"
[redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Subject: RE: Behandeling raadsadressen (para)medici
Attachments: beantwoording raadsadressen gezondheidseffecten WT vervolg3_210614 met opm jp.docx

Hier mijn opmerkingen in de versie van [redacted]
[redacted] als jij er nog een laatste keer naar wilt kijken dan kan ik het vandaag nog in de mappen van beide wethouders (van morgen) stoppen.
Groet [redacted]

[redacted]
strategisch beleidsadviseur
Directie

GGD Amsterdam

T 06 [redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

Nieuwe Achtergracht 100, 1018 WT Amsterdam
ggd.amsterdam.nl

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 14:29
Aan: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>; [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
CC: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>; [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Behandeling raadsadressen (para)medici

H[redacted]

Bijgaand mijn feedback voor de beantwoording via wijzigingen bijhouden en opmerkingen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T + 31 6 [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 12:40
Aan: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>
CC: [redacted]@ggd.amsterdam.nl>; [redacted]@ggd.amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Behandeling raadsadressen (para)medici

Hallo [redacted],

Ik heb een volgende versie gemaakt van de beantwoording van de 2 raadsadressen van de (para)medici over windturbines. Wil jij er nog een blik op werpen en dit antwoord vervolgens aanbieden aan de teams van beide wethouders voor commentaar. [redacted] van het RES team kijkt mee of de beantwoording in lijn is met de status van het proces rond de RES, vandaar in de cc.

Groet en fijn weekend,

[redacted]
Senior adviseur Leefomgeving
GGD Amsterdam

T 020 [redacted]
M 06 [redacted]
[redacted]@ggd.amsterdam.nl

ma-di-do-vr

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Mevrouw S. B[redacted] de heer [redacted],
mevrouw [redacted], mevrouw [redacted],
de heer [redacted] en de heer [redacted]

Datum 11 juni 2021
Behandeld door [redacted]@ggd.amsterdam.nl
Onderwerp Beantwoording raadsadressen 'gezondheid & windturbines d.d. 29 maart 2021 – addendum' en 'Reactie op beantwoording raadsadres gezondheidseffecten windturbines'

Geachte indieners van de raadsadressen over gezondheidseffecten windturbines,

Hartelijk dank voor uw brieven van 18 en 24 mei jl. aan de gemeenteraad over de gezondheidseffecten van windturbines. U reageert met deze brieven op ons antwoord op uw brief van 29 maart jl. In uw brieven geeft u o.a. een inhoudelijke reactie van 11 punten op de antwoorden van het RIVM. U stelt dat u voldoende heeft aangetoond dat er gezondheidsrisico's zijn en dat er meer onderzoek nodig is voordat er windturbines nabij woningen worden geplaatst. En u stelt dat er daarom in de gemeente Amsterdam zoekgebieden zouden moeten afvallen en het voorzorgsprincipe in acht moet worden genomen. Ook vraagt u aandacht voor het rapport '*Nieuwe gezondheidskundige richtlijnen voor omgevingsgeluid. Nadere gezondheidskundige analyses*' dat op 12 mei jl. door het RIVM is gepubliceerd.[1]

Over de punten die u in uw brieven heeft beschreven zijn ook Kamervragen gesteld ('Artsen uit Noord en IJburg: windmolens dicht bij woongebied wel degelijk riskant'). Op 9 juni jl. zijn deze vragen beantwoord.[2] We gaan daar in deze brief niet nader op in.

~~De gemeenteraad heeft mij gevraagd om uw brieven van een bestuurlijke reactie te voorzien. Onderstaand vindt u de bestuurlijke reactie.~~

U ~~Evenals eerder gecommuniceerd begrijp ik dat u,~~ en andere bewoners en belanghebbenden maken zich zorgen maken over de mogelijke komst van windturbines en over de mogelijke hinder die de windturbines kunnen veroorzaken. De zorgen over geluid, zicht, gezondheid, en de effecten op de natuur

[1] https://www.rivm.nl/publicaties/nieuwe-gezondheidskundige-richtlijnen-voor-omgevingsgeluid-nadere-gezondheidskundige
[2] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/06/09/beantwoording-kamervragen-over-het-bericht-artsen-uit-noord-en-ijburg-windmolens-dicht-bij-woongebied-wel-degelijk-riskant#:~:text=Start%20zoeken-,Beantwoording%20Kamervragen%20over%20het%20bericht%20'Artsen%20uit%20Noord%20en%20IJburg,bij%20woongebied%20wel%20degelijk%20riskant'%20.

zijn legitiem en het college neemt deze uitermate serieus. Al deze zorgen worden in het verloop van het traject zorgvuldig onderzocht.

~~Daarnaast vraagt u aandacht voor het rapport 'Nieuwe gezondheidskundige richtlijnen voor omgevingsgeluid. Nadere gezondheidskundige analyses' dat op 12 mei 2021 door het RIVM is gepubliceerd. U geeft hiermee vervolg aan uw brief van 29 maart jl. en reageert op ons antwoord van 18 mei 2021. Daarnaast vraagt u aandacht voor het rapport 'Nieuwe gezondheidskundige richtlijnen voor omgevingsgeluid. Nadere gezondheidskundige analyses' dat op 12 mei 2021 door het RIVM is gepubliceerd.~~

RES 1.0 vastgesteld en plan van aanpak voor reflectiefase.

~~Inmiddels~~ Op 27 mei jl. heeft de gemeenteraad van Amsterdam de RES 1.0 met daarin de zoekgebieden voor windenergie vastgesteld. Amsterdam wil een eerlijke bijdrage leveren aan het halen van de klimaatdoelstellingen en neemt de verantwoordelijkheid door ook binnen de stadsgrenzen te zoeken naar de meest geschikte plekken voor nieuwe windturbines. Om tegemoet te komen aan de geuite wensen en zorgen is er - voordat er medewerking wordt verleend aan initiatieven in de nieuwe zoekgebieden - een reflectiefase ingelast.

~~Daarmee neemt het college haar verantwoordelijkheid om d~~
~~e klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van windturbines zoveel mogelijk een plaats te geven. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom voor de nieuwe zoekgebieden een 'reflectiefase' plaats.~~ In de reflectiefase wordt o.a. een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Onderdeel van het afwegingskader is een gezondheidseffectanalyse (eerder "Health Impact Assessment (HIA) genoemd)", waarmee mogelijke gezondheidseffecten door windturbines zo goed mogelijk in beeld worden gebracht. De effecten worden meegenomen in de bestuurlijke afweging over de vergunningen. ~~en een plaats krijgen in de afweging.~~

~~Wij onderkennen het belang van de zorgen die u uit en hebben u daarom uitgenodigd voor de dialoog die in de reflectiefase gevoerd wordt.~~ Uw groep is inmiddels uitgenodigd om deel te nemen aan de dialoog in de reflectiefase en krijgt de gelegenheid om mee te denken over de invulling van het Plan van Aanpak~~,~~ waar de ~~Health Impact Assessment~~gezondheidseffectanalyse onderdeel van is.

~~Op deze manier zoeken we samen met de Amsterdammers naar de beste manier om hun zorgen over gezondheid en welzijn een plek te geven in de afwegingen. Het staat u vrij om uw zorgen via raadsadressen te blijven uiten, maar het heeft onze voorkeur om de discussie met de verschillende belanghebbenden open aan tafel te voeren. Dit komt de timing van vraag en antwoord ten goede.~~

Expertisepunt Windenergie en Gezondheid

Op verzoek van verschillende ministeries gaan het RIVM en de GGD's nauwer samenwerken in het Expertisepunt Windenergie en Gezondheid. Dit expertisepunt is bedoeld om de bestaande wetenschappelijke kennis over windturbines en gezondheid te verzamelen, te duiden en te verspreiden, en om mogelijk aanvullend onderzoek te doen. Het RIVM verkent momenteel hoe dit onderzoek het beste kan worden vormgegeven. Het Expertisepunt is een voortzetting van het eerder Expertisecentrum

Commented [redacted] Vraag: "doen" of "coördineren"?

Windenergie. Meer informatie hierover vindt u in de beantwoording van de eerdergenoemde Kamervragen.
~~Op verzoek van verschillende ministeries gaan het RIVM en de GGD's nauwer samenwerken in het Expertisepunt Windenergie en Gezondheid. Dit expertisepunt is bedoeld om de bestaande wetenschappelijke kennis over windturbines en gezondheid te verzamelen en te duiden, en om mogelijk aanvullend onderzoek te doen. Uw vragen en zorgen worden door ons met het expertisepunt gedeeld.~~

Commented [redacted] Vraag: "doen" of "coördineren"?

Inhoudelijke reactie op eerdere antwoord RIVM
In uw brief van 24 mei jl. geeft u een uitgebreide reactie op het antwoord van het RIVM. U geeft aan twijfels te hebben over ~~Uit uw vragen komt naar voren dat u grote twijfels heeft over~~ de inhoud van een aantal RIVM-rapporten, en dat u het niet eens bent met de conclusies. Voor ons antwoord van 18 mei jl. hebben wij het RIVM gevraagd om ~~daarop~~ uw vragen van 29 maart jl. inhoudelijk ~~op~~ te reageren. ~~In uw brief van 24 mei jl. geeft u een uitgebreide reactie op het antwoord van het RIVM~~. Voor nu verzoeken wij u om~~Wij verzoeken u om~~ de inhoudelijke discussie rechtstreeks met het RIVM te voeren. Het RIVM is daartoe bereid en het is niet nodig dat de gemeente Amsterdam als tussenschakel fungeert. Dit zorgt bovendien voor een snellere reactietijd op uw ingebrachte punten. Uiteraard worden uw vragen over het beleid en de uitvoering van de gemeente Amsterdam ~~wel~~ wel beantwoord.

Rapport RIVM: Nieuwe gezondheidskundige richtlijnen voor omgevingsgeluid
In uw brieven ~~U~~ brengt u het RIVM-rapport over omgevingsgeluid van 12 mei 2021 onder onze aandacht. Dit rapport gaat nader in op de betekenis voor het Nederlandse beleid van de richtlijnen voor geluid die de wereld gezondheidsorganisatie (WHO) in 2018 heeft uitgebracht. De kennis over de gezondheidseffecten van geluid die in het rapport beschreven wordt is niet nieuw, maar wel toegepast op de Nederlandse situatie door de omvang van de ziektelast uit te rekenen voor blootstelling aan geluid van weg-, rail- en vliegverkeer. In Nederland hebben veel meer mensen last van het wegverkeer (circa 970.000), het railverkeer (bijna 100.000) en het luchtverkeer (ruim 260.000) dan van windturbines (ruim 7.000). [3]

Het rapport van het RIVM over nieuwe gezondheidskundige richtlijnen, evenals uw kritiek op de eerdere rapporten van het RIVM, zijn~~is~~ voor het ~~ons~~ college geen aanleiding om het voorgenomen proces aan te passen. De in het nieuwe RIVM-rapport gebruikte methode om gezondheidseffecten te kwantificeren kan wel meegenomen worden bij het uitwerken van de gezondheidseffectanalyse~~HIA~~ voor windturbines in Amsterdam.

~~Gezondheidseffecten~~
~~U geeft aan dat *'windturbines voor overlast en hinder kunnen zorgen is eenieder duidelijk, echter willen we nogmaals benadrukken dat ons raadsadres de gezondheidseffecten adresseert'*. Dit geeft aan dat u mogelijk een andere definitie van gezondheid gebruikt dan de Amsterdamse GGDwij. Voor de GGDons is gezondheid niet slechts de afwezigheid van ziekte of een lichamelijk gebrek, maar spelen ook geestelijk en maatschappelijk welzijn een rol. Ernstige (geluid)hinder is voor de GGDons ook een gezondheidseffect. Het is tot nu toe het enige gezondheidseffect waarvan in wetenschappelijk onderzoek is vastgesteld dat omwonenden van windturbines er rechtstreeks last van hebben. Het~~

Commented [redacted] Ik zou deze paragraaf weghalen en de beantwoording pur sec houden. We snappen uw zorgen en nemen de gezondheid mee in de afwegingen (dus eigenlijk het stuk hierboven). Ik zou geen discussie over de definitie van gezondheid in beantwoording van raadsadres starten

[3] Zie de beantwoording van de Kamervragen 'Artsen uit Noord en IJburg: windmolens dicht bij woongebied wel degelijk riskant' d.d. 9 juni 2021.

~~terugdringen en liefst voorkomen van (geluid)hinder door alle bronnen van geluid (ook windturbines) kan daarom een belangrijke bijdrage leveren aan het beschermen van de gezondheid en het welzijn van de inwoners van Amsterdam~~ en buurgemeenten. ~~Een bepaalde mate van (geluid)hinder is daarbij helaas niet uit te sluiten.~~

Het afwegingskader en de gezondheidseffectanalyse~~HIA~~ zijn bij de vaststelling van de RES nog niet ~~volledig~~ gedetailleerd beschreven. De~~ze~~ keuze is gemaakt om hier samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden invulling aan te geven~~, aan de afwegingen die gemaakt worden voordat een windturbine geplaatst kan worden~~. De website van de WHO waar u naar verwijst biedt daarbij goede handvaten om de ~~HIA~~ gezondheidseffectanalyse nader vorm te geven.

Samen met andere belanghebbenden en bewoners van Amsterdam hopen wij u te mogen verwelkomen tijdens de dialoog die tijdens de reflectiefase wordt gevoerd.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.
Hoogachtend,
Namens het college van Burgemeester en Wethouders,

Simone Kukenheim
Wethouder Zorg, Jeugd(zorg),
Beroepsonderwijs en Sport

Marieke van Doorninck
Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en
Duurzaamheid

Nr. 307: 307 De gezondheid boven windturbines

Onderwerp

Wordt ingevuld door DMC

Aan de gemeenteraad

Wordt ingevuld door DMC

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders:

Wordt ingevuld door DMC

Het lid van de gemeenteraad

Wordt ingevuld door DMC

Preadvies

- Het RIVM heeft geen generieke afstand bepaald van 250 meter.
- In Nederland zijn er geluidsnormen en veiligheidsnormen. Daar zal Amsterdam zich aan houden. Maatwerk is nodig: geluidsberekeningen en veiligheidsberekeningen per windturbine of –park.
- Met betrekking tot volkstuinen, qua:
    - Geluid: In de gezondheidseffectanalyse (eerder health impact assessment genoemd) wordt ook het effect op de volkstuinparken meegenomen. En zodoende meegewogen in de bestuurlijke besluitvorming over de vergunningen.
    - Veiligheid: de nationale richtlijnen uit de Handreiking Risicozonering Windturbines en bijbehorende Handleiding Risicoberekening Windturbines wordt gevolgd. Hierin staan toetsafstanden voor veiligheidsberekeningen. Dit zijn geen generieke afstanden die verplicht aangehouden moeten worden.

B&W ontraadt daarom aanneming van dit voorstel.

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: *Mon, 14 Jun 2021 14:53:01 +0100*
To: '[redacted]@amsterdam.nl>
Cc: '[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: *Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)*
Attachments: *446 SJABLOON - Minimaal 250 meter afstand tot volkstuinen_210614.docx*

Hi [redacted]

Dank voor je reactie. Duidelijk.

Zie bijlage. Voor de inhoud van het preadvies over volkstuinen hoeven we niet zo gedetailleerd in te gaan op de status van de volkstuinen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T + 31 6 [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 12:52
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Hoi [redacted]

Heb je voor 446 nog input vanuit volkstuinparken nodig? Kern is dat de volkstuinparken een groen-recreatieve bestemming hebben, met op veel tuinparken een overnachtingsmogelijkheid voor 6-7 maanden per jaar. Het is dus geen WOON-functie maar een VERBLIJFS-functie, vergelijkpaar met vakantiepark of hotel. De discussie over 'wonen' (de tuinders noemen het zelf namelijk vaak wel zo) willen we op grote afstand houden, om allerlei redenen. Het betekent niet dat we geen rekening willen of zullen houden met het feit dat op veel tuinparken overnacht wordt (en overdag getuinierd/gewerkt en gerecreëerd) maar wel dat dat van een andere orde (inhoudelijk en juridisch-planologisch) is dan bij woonfuncties.

Hoe de verblijfsmogelijkheid op dit moment precies geborgd is in de bestemmingsplannen (en of dat overal hetzelfde is geregeld) weet ik niet.

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 15:41
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Kleine correctie.
Het advies wordt maandagmiddag ter afstemming voorgelegd aan andere collega's.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 12:10
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Uitvraag: VJN2021 - Moties 445 en 446 (algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ)

Beste collega's,

Uit de commissies MLW en FEZ zijn 2 moties voortgekomen, welke ik aan jullie voor wil leggen voor het opstellen van een preadvies. Het betreft de moties:

- 445.21.Motie Kiliç gezondheids- en veiligheidseffecten windturbines monitoren.
- 446.21.Motie Kiliç minimaal 250 meter afstand tot volkstuinen.

Kunnen jullie voor deze motie een preadvies opstellen?
De sjablonen heb ik bijgevoegd.

Voor het opstellen van het preadvies is het verzoek om **uiterlijk maandagmiddag 14 juni a.s. 12:00**, na interne afstemming, het preadvies bij mij aan te leveren.
Dit advies wordt vervolgens ~~vrijdagmiddag~~ maandagmiddag voorgelegd aan de Concern- en Business Controller, alvorens aan te leveren voor de bestuurlijke afstemming met wethouder.

Ik hoor graag van jullie.
Met vriendelijke groet,
[redacted]

Strategisch adviseur
Programma coördinator P9
Ruimte en Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018XA Amsterdam
www.amsterdam.nl

Aanwezig: ma, di, wo-o, do en vr

Van: Voorjaarsnota <Voorjaarsnota@amsterdam.nl>
Verzonden: vrijdag 11 juni 2021 9:29
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]Koppen@amsterdam.nl>; [redacted]

[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>;
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
<[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuursadvisering
<bestuursadvisering@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Brackel, [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>;
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Voorjaarsnota 2021: Moties en amendementen algemene beschouwingen & commissies MLW en FEZ

Beste collega's,

Gisteren vond de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 in de commissies MLW en FEZ plaats. Voor deze commissies zijn 28 moties en amendementen ingediend (betreffende motie 439 t/m 466). In bijgaande zip-files treffen jullie de moties en amendementen.

In het exceloverzicht zijn de bijgekomen m&a's weer aan portefeuillehouders en directies gekoppeld. Opnieuw geldt: waar meer portefeuillehouders genoemd worden is het organisatiedeel van de eerstgenoemde portefeuillehouder verantwoordelijk voor het opstellen en afstemmen van het preadvies. Het is aan de programmacoördinator van het betreffende programma om de preadviezen af te stemmen met de betrokken bestuursadviseurs en coördinerend programmacontrollers. De accounthouders (BA) zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor aanlevering van de preadviezen bij het kernteam van DMC. Het kernteam neemt alleen preadviezen in behandeling die door de accounthouders zijn aangeleverd.

Sjabloon

We verzoeken wederom het bijgevoegde sjabloon te gebruiken voor het opstellen van de preadviezen. Alleen de geel gearceerde onderdelen hoeven te worden ingevuld. Vergeet niet het preadvies af te sluiten met één van de volgende zinnen:

- Tegen aanneming van dit voorstel heeft B&W daarom geen bezwaar.
- B&W ontraadt daarom aanneming van dit voorstel.
- Gelet op bovenstaande geeft B&W de indieners in overweging om een gewijzigd voorstel in te dienen.

Planning

Bijgaand nogmaals de planning. Dit was de laatste commissie waarbij om schriftelijke preadviezen gevraagd wordt. Bij de tweede termijn commissies die volgen wordt alleen om mondelinge preadviezen gevraagd.

Datum	Actie	Door
Do 3 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WIO en KDD)	Kernteam
Vrij 4 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (ZJS en Z)	Kernteam
Do 10 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WB en RO)	Kernteam
Vrij 11 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (MLW en FEZ)	Kernteam
Di 15 juni (21:00)	Aanleveren preadviezen via voorjaarsnota@amsterdam.nl	Accounthouder
Vrij 18 juni	Behandeling preadviezen in college van B&W	
Vrij 18 juni	Aanleveren preadviezen aan de raad	Kernteam
Do 24 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WIO en KDD) – tweede termijn	Kernteam

Vrij 25 juni	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (ZJS en AZ) – tweede termijn	Kernteam
Do 1 juli	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (WB en RO) – tweede termijn	Kernteam
Vrij 2 juli	Uitzetten ingediende moties en amendementen bij programmacoördinatoren en accounthouders / bestuursadviseurs (MLW en FEZ) – tweede termijn	Kernteam
Ma 5 juli (13:00)	Aanleveren input mondelinge preadviezen via voorjaarsnota@amsterdam.nl	Accounthouder

Succes en bedankt voor jullie werk!

Met vriendelijke groet,
Namens het P&C kernteam,

[redacted]
Beleidsadviseur Planning & Control
Directie Middelen en Control - Besturing en Begrotingszaken
Gemeente Amsterdam

Trainee Metropoolregio Amsterdam

M 06[redacted]
[redacted]@amsterdam.nl

Amstel 1, 1011 PN Amsterdam
amsterdam.nl

Werkdagen: ma, di, do, vrij ochtend

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 14 Jun 2021 15:26:01 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; "'[redacted]'" [redacted]@ponderaconsult.com>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; "Bestuurszaken R&D" <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; "Bestuurszaken R&D" <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>
Subject: RE: Aanpassen raadsbrief participatieplan + terugkoppeling gesprek DB Noord
Attachments: 3 raadsinformatiebrief participatieplan cooperatieve windmolens NIJP_CD terrein.docx

Beste [redacted]
Hierbij de aangepaste brief, de toevoeging die je vraagt is opgenomen in de laatste alinea van de brief.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 11:19
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuurszaken R&D <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted] [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Aanpassen raadsbrief participatieplan + terugkoppeling gesprek DB Noord

Dag [redacted], [redacted] ea.,

Afgelopen vrijdag heeft wethouder Van Doorninck nog gesproken met Saskia Groenewoud. Ze is na de toelichting door de wethouder akkoord met de voordracht en het voorstel om participatieproces nu te starten. De wethouder heeft toegezegd dat er dan nog wel met Noord contact wordt opgenomen hoe de betrokkenheid van bewoners en bedrijven op en rondom het Cornelis Douwesterrein zo groot mogelijk gemaakt kan worden, én om te spreken over de rol van het DB op de bijeenkomst van 5 juli. Kunnen jullie ervoor zorgen dat dit zo spoedig mogelijk wordt opgepakt?

Verder wil de wethouder nog graag dat in de raadsinformatiebrief een toelichting wordt opgenomen waarom het participatieproces niet gelijk loopt met de reflectiefase. Ook al is er bij het debat over de RES een motie over opgenomen, het is goed om het nog een keer duidelijk in de brief te zetten om eventuele nieuwe vragen hierover voor te zijn. De wethouder zal hiertoe een machtiging vragen in B&W, maar graag dit alvast oppakken en vandaag een tekstvoorstel maken. Als dat gereed is, kan ik het aan de wethouder voorleggen, zodat het morgen gelijk rond is.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Directie Bestuursadvisering & Strategie
Bestuur en Organisatie
Bezoekadres Amstel 1, 1011 PN
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
Telefoon: 020 [redacted] / 06 [redacted]
Fax: 020 - 552.2163
Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: www.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	15 juni 2021
Portefeuille(s)	Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s):	Marieke van Doorninck
Behandeld door	Ruimte en Duurzaamheid, havenstad@amsterdam.nl
Onderwerp	Participatieplan gericht op de ontwikkeling van windenergie rondom de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over het volgende. Op 15 juni 2021 heeft het college ingestemd met het participatieplan van de 5 samenwerkende energiecoöperaties gericht op de ontwikkeling van windenergie in het gebied van de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein (CD) in Amsterdam Noord. Het participatieplan beschrijft de wijze waarop bewoners en belanghebbenden worden geïnformeerd en betrokken bij de uitwerking van het voornemen van de initiatiefnemers om windturbines in het gebied te realiseren. In de Windvisie (vastgesteld door de Gemeenteraad in 2012) is de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein samen met het havengebied als meest kansrijk en wenselijk zoekgebied voor windturbines bestemd. Ze vormen voor het college belangrijke plaatsen om de winddoelstelling te halen en komen zodoende terug in de Regionale Energiestrategie (RES). Het gebied Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein is hierin bevestigd als voorkeursgebied voor windenergie.

Figuur zoekgebied windenergie Noorder IJplas/CD terrein

Bron: https://maps.amsterdam.nl/windzoekgebieden/ (conform raadsbesluit 27 mei 2021)

Uitgangspunten van het participatieplan

Nu het college heeft ingestemd met het participatieplan kunnen de initiatiefnemers het windproject gaan uitwerken. De belangrijkste uitgangspunten zijn dat:
- iedereen die dat wenst geïnformeerd wordt over de achtergrond, voortgang en keuzes ten aanzien van het initiatief;
- iedereen die dat wenst actief betrokken wordt bij het uitwerken van te onderzoeken scenario's van windturbineopstellingen, inzicht krijgt in de gevolgen van de verschillende scenario's in de vorm van bijvoorbeeld geluid, slagschaduw, gezondheid, landschap en ecologie en vervolgens betrokken wordt bij de keuze voor de concrete uitwerking van het initiatief;
- iedereen in de omgeving van de windturbines de mogelijkheid krijgt financieel te participeren door mede-eigenaarschap.

Het participatieplan betrekt belanghebbenden uit de buurgemeenten op dezelfde wijze als belanghebbenden uit Amsterdam. Besluitvorming over concrete aantallen en locaties van windturbines vindt plaats op basis van de uitwerking van de plannen volgens het proces beschreven in het participatieplan en aan hand van een vergunningaanvraag voor de plaatsing van windturbines door de initiatiefnemers.

Intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van windturbines
Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst met de coöperatie Amsterdam Wind, waarin een aantal bewonerscoöperaties samenwerken, en bedrijvencoöperatie NDSM Energie voor het realiseren van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwes terrein. In deze overeenkomst is opgenomen dat de coöperaties in samenspraak met bewoners en belanghebbenden een participatieplan opstellen en dat dit plan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het college. In het participatieplan moet worden aangegeven op welke wijze bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de planvorming voor de windturbines en op welke wijze zij (financieel) hierin kunnen participeren. Volgend op het afsluiten van de intentieovereenkomst hebben de initiatiefnemers in de afgelopen periode het participatieplan opgesteld. Daartoe hebben zij overleg gevoerd met de omgeving. Vanwege de corona pandemie heeft dit voornamelijk digitaal plaatsgevonden. De gemeente en initiatiefnemers hebben de ruime omgeving zowel binnen als buiten Amsterdam schriftelijk en digitaal uitgenodigd, om kennis te nemen van het concept van het plan.

Moties in het kader van de Reactienota Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid
In het participatieplan van de coöperaties is ook uitwerking gegeven aan de moties die u heeft aangenomen bij de behandeling van de Reactienota RES Noord-Holland Zuid op 10 februari 2021. Zo is het doorlopen van een m.e.r. onderdeel van het vervolgproces gemaakt (motie van het lid Kreuger inzake reactienota RES Noord-Holland Zuid: Altijd een milieueffectrapportage (MER)), wordt gebruik gemaakt van onder meer 3D modellen (Motie van het lid Kreuger inzake reactienota RES Noord-Holland Zuid: Informeer Amsterdammers met kaarten en visualisaties) en wordt rekening gehouden met mensen die digitaal minder bedreven zijn onder meer door het organiseren van fysieke bijeenkomsten, zodra dat weer mogelijk is, als onderdeel van de participatie (Motie van het lid N.T. Bakker inzake participatie RES). Daarnaast zal bij de uitvoering van het participatieplan invulling gegeven worden aan de moties van de leden Groen en Heinhuis inzake het integraal toepassen Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land en inzake het stimuleren van innovatieve oplossingen tegen geluidshinder windturbines en de motie van de leden Timman en N.T. Bakker inzake het in beeld brengen van het aspect gezondheid. Er

wordt een health impact assessment (HIA) uitgevoerd, zodat het belang van de volksgezondheid wordt betrokken bij de besluitvorming over de plaatsing van windturbines. Het participatieproces vangt aan met een inventarisatie van vragen en zorgen. Deze worden betrokken bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) die de gemeente vaststelt als kader voor het MER waarin gevolgen voor de leefomgeving moeten worden onderzocht. De gemeente neemt in ieder geval de in de moties gestelde aanpak en onderzoeken (zoals de HIA) op in de NRD. De NRD wordt ter inzage gelegd zodat eenieder kennis kan nemen van het voorgestelde kader en hierop kan reageren. De reacties worden betrokken bij de definitief vast te stellen NRD. Daarmee is geborgd dat het proces open staat voor inbreng van eenieder, zowel uit Amsterdam als uit de buurgemeenten. Parallel aan het traject vindt in Amsterdam maar ook landelijk continue ontwikkeling plaats van kennis en inzichten ten aanzien van windenergie. In het proces voor het de uitwerking van windenergie in het gebied is gelegenheid de meest recente inzichten en lessen ten aanzien van windenergie te betrekken, bijvoorbeeld uit de reflectiefase bij de andere zoekgebieden voor wind. Besluitvorming over de concrete inpassing volgt immers op het doorlopen participatietraject.

Start projectvoorbereidingsfase, relatie met nieuwe zoekgebieden in RES 1.0
Het proces voor de ontwikkeling van windenergie in het zoekgebied van de Noorder IJ-plas/ Cornelis Douwesterrein onderscheidt zich van de nieuwe zoekgebieden in RES 1.0 doordat de plannen voor windenergie in dit gebied reeds een voorgeschiedenis hebben en bekend zijn in en om het gebied. Tussen 2013 en 2017 is al een soortgelijk initiatief geweest om windturbines te realiseren, zowel in het deelgebied op het Cornelis Douwesterrein als de Noorder IJplas. De gemeente Amsterdam heeft hiervoor in het verleden besluiten genomen (zoals de eerste partiele herziening Cornelis Douwesterrein II (windturbines) en vergunning windturbine Keerkringpark) en er is een vergunning voor windturbines bij de Noorder IJplas aangevraagd bij de provincie Noord-Holland, maar de ontwikkeling kon niet doorgaan vanwege provinciaal beleid. Vanwege deze voorgeschiedenis is op 27 mei 2021 in de raad besloten de reflectiefase niet op dit zoekgebied toe te passen. Nieuwe lessen en inzichten uit de reflectiefase in andere zoekgebieden zullen wel bij toekomstige besluitvorming in dit gebied kunnen worden betrokken. Met het vaststellen van het participatieplan kunnen de initiatiefnemers verder met de projectvoorbereidingsfase om te komen tot een uitwerking van onder meer het aantal en de locaties van windturbines in het initiatief. Ze geven aan dat deze fase naar verwachting een jaar in beslag neemt waarna gestart zal worden met een vergunningaanvraag. De verantwoording van het gevoerde proces en de uitkomsten ervan dient de initiatiefnemer in bij de vergunningaanvraag. Dit wordt bij de besluitvorming over de vergunningaanvraag getoetst door het college en gedeeld met de raad.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Marieke van Doorninck
Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid

Bijlage: Participatieplan Coöperatieve windturbines Noorder IJplas / Cornelis Douwesterrein

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Mon, 14 Jun 2021 21:22:47 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: Fwd: Documenten woordvoerder
Attachments: Laatste documenten voor woordvoerder.pdf
Categories: belangrijk

Hoi [redacted], zoals toegezegd zie bijgaand en de uitleg. Graag je reactie.
Gr. [redacted]
Outlook voor iOS downloaden
Van: [redacted] | Catch lega[redacted]@catchlegal.nl>
Verzonden: Monday, June 14, 2021 5:45:38 PM
Aan: [redacted]@amsterdam.nl [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Documenten woordvoerder

Ha [redacted]

We hebben alle documenten nog eens doorgenomen. Er zijn een paar documenten waarvan wij denken dat het goed is om ze toch nog even kort aan [redacted] voor te leggen. Dat maakt het hopelijk al een stuk overzichtelijker. Niet alle namen en bedragen zijn in deze versie gelakt omdat dit de losse bestanden zijn, deze gegevens zijn wel gelakt in de volledige bundels. Voor [redacted] lijkt mij de inhoud belangrijk. De meeste documenten wijzen voor zich, in sommige documenten hebben we passages gemarkeerd om te verduidelijken waar we mogelijk over twijfelden. Ik ben benieuwd of er nog wijzigingen moeten wordne gemaakt voordat we het besluit kunnen verstrekken. Ik verwerk morgen de laatste punten in het besluit zodat we, indien het allemaal snel gaat, vrijdag het besluit kunnen laten tekenen en versturen.

Aanvullende opmerking:
Document nr. 61 zien wij niet als gevoelig. In dit document worden verschillende vragen beantwoord over het proces en worden aannames weerlegd. Dit document is toegevoegd zodat bekeken kan worden of de antwoorden wel in lijn zijn met de gekozen communicatiestrategie.
Document nr. 71 is erg lang, het gaat daarbij om sheet 19 (pagina 49 van het volledige document)

Met vriendelijke groet,

[redacted]

CATCH LEGAL

Postjesweg 342 · 1061 AX · Amsterdam · 020-3017180

Dit e-mailbericht bevat (vertrouwelijke) informatie, uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Indien u niet de geadresseerde bent, neemt u dan meteen contact op met Catch Legal +31 20 3017180 (Kvk 34084713 Btw NL802428514B01). Wij verzoeken u in dat geval de e-mail te verwijderen. Gebruik van deze informatie door anderen dan de geadresseerde(n) is niet toegestaan. Catch Legal B.V. is niet aansprakelijk voor onjuiste, onvolledige of ontijdige verzending en ontvangst van de informatie verzonden met dit e-mailbericht, of de eventuele aanwezigheid van virussen.

Catch Legal geeft om het milieu. Print deze e-mail alleen als het noodzakelijk is.

nr. 19.2

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Amsterdam

Stadsdeel Noord

Datum: 28 oktober 2019

Locatie: Tolhuistuin, Amsterdam Noord

Inleiding:

In het kader van de Regionale Energiestrategie regio Noord-Holland Zuid (NHZ), heeft op 28 oktober 2019 het lokaal scenario atelier plaatsgevonden voor de deelregio Amsterdam. Dit atelier was gericht op het stadsdeel Amsterdam-Noord en vond plaats in de Tolhuistuin aan 't IJ. Tijdens het atelier hebben een gemengde groep van deelnemers gereflecteerd op drie locatie specifieke scenario's: (1) maximaal energie, (2) kostenefficiëntie, (3) leefbaarheid en de respectieve bouwstenen.

Deelnemers (een aantal van 27) waren onder anderen bewoners van het stadsdeel Noord, vertegenwoordigers van geïnteresseerde bedrijven, vertegenwoordigers van het consortium, en ambtenaren van de gemeente Amsterdam (zie bijlage voor een volledige lijst).

Het document dat voor u ligt is een overzicht van de opbrengst van dit atelier.

Inhoud

Beschrijving van Scenario's 3

Kansen, aandacht-en discussiepunten 3

Scenario Banners 4

Beschrijving van Scenario's

Specifiek voor de deelregio Amsterdam zijn er drie scenario's opgesteld. Zoals eerder benoemd zijn deze: (1) maximaal energie, (2) kostenefficiëntie, en (3) leefbaarheid.

Het scenario **'Maximaal Energie'** richt zich vooral op het maximaal benutten van de ruimte binnen Amsterdam voor de opwek van hernieuwbare energie. In het kort zijn de belangrijkste uitgangspunten:

- Zoveel mogelijk plaats maken voor grootschalige opwek van duurzame energie
- Overheden moeten stimuleren terwijl marktpartijen oplossingen leveren aan klanten, ofwel inwoners
- Het verwarmen van woningen en gebouwen met lokale aardgas vrije technieken
- Het vastleggen van extra CO_2

Het scenario **'Kostenefficiëntie'** richt zich vooral op het slim omgaan met maatschappelijke kosten. In het kort zijn de belangrijkste uitgangspunten:

- Een zo efficiënt mogelijk inzet van euro's
- De opwek en gebruik van hernieuwbare energie dichter bij elkaar brengen
- Specifieke rollen voor stakeholders waarbij de overheid stimuleert, marktpartijen leveren oplossingen en netbeheerders denken actief mee

Het scenario **'Leefbaarheid'** richt zich op het vergroenen van Amsterdam tegelijkertijd met de plaatsing van zonne- of windparken. Nadruk wordt gelegd op een meerwaarde voor fysieke of sociale leefomgevingen. In het kort zijn de belangrijkste uitgangspunten:

- De energietransitie als vliegwiel voor het versterken van de leefomgeving
- Het actief zoeken naar koppelkansen met lokale opgaven
- Het stimuleren van lokaal eigenaarschap. Dit scenario is gebaseerd op elf bouwstenen

Foto 1: Carrousel langs de drie scenario's

Kansen, aandacht-en discussiepunten

Deelnemers hebben het volgende geuit:

Kansrijke locaties in Noord:

- Centrale dorpsrand Noord: zon in fietspaden; mes snijdt aan twee kanten omdat er nu geen lantaarnpalen en het is donker in landelijke Noord

Rol van bewoners in de transitie:

- Bewoners worden nog weinig betrokken bij activiteiten (op deze avond waren er ook weinig bewoners aanwezig). Als bewoners worden betrokken is hun inspraak niet bevorderlijk voor het tempo van de transitie. Het is daarom belangrijk lokale energie-initiatieven beter te faciliteren, ofwel de coöperaties en VvE's die zich met de transitie bezighouden
- Alle berekeningen en achtergrondinformatie moet openbaar worden; bewoners op de hoogte houden van de activiteiten.
- Onder de deelnemers was er twijfel over in hoeverre bewoners bij de energietransitie betrokken moeten worden. Een groep gaf aan dat als het initiatief bij bewoners ligt, zal de transitie niet (snel genoeg) gaan plaatsvinden. Voor hun is het dus belangrijk dat de overheid regie blijft voeren en zorgt voor een grootschalige aanpak. Het kan zo zijn dat te veel lokaal inspraak en maatwerk het proces vertraagt. Anderzijds is het wel het geval dat de impact van de transitie voor de 'gewone' Amsterdammer tot achter de voordeuren reikt en het daarom noodzakelijk is om mensen zorgvuldig te betrekken.
- Lokale energie-initiatieven (door hun grote bereik en vermogen om draagvlak te creëren) door zijn vliegwiel voor de transitie. Het is daarom belangrijk dat de overheid deze blijft faciliteren en stimuleren.

Regelgeving en beleid:

- Huidige regelgeving bemoeilijkt innovatie
- Onwenselijk: de lobby van het grootkapitaal/multinationals die zoveel mogelijk stroom willen
- Waarom is er vanuit het Rijk geen wortel, maar wel een stok?
- Toegang tot gemeentelijke werkgroep verbeteren
- In de welstandsnota: in plaats van "geen zonnepanelen in beschermd stadsgezicht", "zonnepanelen toegestaan mits niet storend zichtbaar"
- Educatie is nodig, ook op basisschoolniveau

Techniek:

- Neem het volgende ook mee: de opwek van energie via trillingen in (snel)wegen
- Naast de grootschalige aanpak (zon en wind), ook kleine oplossingen (blijven) stimuleren.

Scenario Banners

Voor elk van de drie scenario's zijn de bouwstenen onderverdeeld in twee categorieën: zon (bouwstenen met zonnepanelen) en wind (bouwstenen met windturbines). Op basis van de discussie die plaatsvond kunnen we bepalen van welke bouwstenen we vinden dat ze "sowieso", "misschien'' of "helemaal niet" bij de regio passen. Om de besluitvorming verder te specificeren kunnen bouwstenen wel of niet worden ingezet onder bepaalde voorwaardes.

Algemeen: aan de hand van blauwe stickers kunnen deelnemers op de banner aankaarten welk scenario hen het meest aanspreekt. Voor de stadsdeel Noord was dit het scenario 'Leefbaarheid'.

Legenda:

- G.S. = Groene Stickers
- O.S. = Oranje Stickers

SCENARIO 1: Maximaal Energie						
Bouwsteen		***Sowieso***	***Misschien***	***Helemaal Niet***	***Weinig Respons***	***Opmerkingen***
Zon						
Op grote daken					0 Stickers	
Op agrarische grond	Veenweidelandschap			3 x O.S.		Verlaagd
	Buffer bedrijventerreinen				0 Stickers	
	Buffer snelweg				0 Stickers	
	Buffer langs spoor				1 x G.S.	
Op water					1 x O.S.	
Op gevel					0 Stickers	
Op parkeerplaatsen		2 x G.S.				
Op dak		2 x G.S.				
Op spoorwegberm					0 Stickers	
In fietspaden					0 Stickers	
Op geluidsschermen					0 Stickers	
Wind						
Op land	Op bedrijventerreinen	2 x G.S.				
	Op agrarische grond			2 x O.S.		
	Langs snelwegen				1 x G.S.	
	Op golfbanen				0 Stickers	
	Op overige plekken				0 Stickers	
	Wind in bos				0 Stickers	
Op binnenwater			1 x G.S. 1 x O.S.			
Repoweren bestaande turbines					0 Stickers	

Tabel 1: Bouwstenen scenario maximaal energie

SCENARIO 2: Kostenefficiëntie						
Bouwsteen		***Sowieso***	***Misschien***	***Helemaal Niet***	***Weinig Respons***	***Opmerkingen***
Zon						
Op grote daken					1 x G.S.	
Op agrarische grond	Buffer bedrijventerreinen				0 Stickers	
	Buffer stadsrand				1 x O.S.	
Op spoorwegberm					1 x O.S.	
Op water					0 Stickers	
Wind						
Bij onderstation met capaciteit					0 Stickers	
Repoweren turbines					1 x G.S.	

Tabel 2: Bouwstenen scenario kostenefficiëntie

SCENARIO 3: Leefbaarheid						
Bouwsteen		***Sowieso***	***Misschien***	***Helemaal Niet***	***Weinig Respons***	***Opmerkingen***
Zon						
Op grote daken		3 x G.S.				
Op agrarische grond	Buffer bedrijventerreinen				0 Stickers	
	Buffer snelweg				0 Stickers	
Op gevel					0 Stickers	
Op geluidscherm					0 Stickers	
In fietspaden					1 x G.S.	
Op Water					0 Stickers	
Wind						
Op land	Buffer bedrijventerreinen				1 x G.S.	
	Langs snelweg	3 x G.S.				
	Op golfbaan				0 Stickers	
Repoweren turbines		2 x G.S.				

Tabel 3: Bouwstenen scenario leefbaarheid

Scenario-voorkeuren

Het scenario 'leefbaarheid' sprak het meeste aan. Desondanks waren veel deelnemers het eens dat ingrepen steviger ingezet mogen worden en dat er meer ambitie bij mag. Juist voor een groot energiegebruiker als Amsterdam is het belangrijk dat alles wordt gedaan om de omgeving te verduurzamen. De andere twee scenario's oogden voor de meeste deelnemers als niet realistisch. Specifiek voor 'Maximaal Energie' werd gezegd: "wie gaat dat straks betalen? ". Dit scenario is wel van strategisch belang, omdat Amsterdam zichzelf dan uitdaagt om alle kansen en mogelijkheden die aanwezig zijn te verkennen.

Voorkeuren voor bouwstenen

Merk op: de groep was relatief klein, alsook het aantal geplakte stickers.

Sowieso

- Deelnemers zien potentie in stedelijke hinderzones. In deze zones kan een combinatie van zonnepanelen en windturbines geplaatst worden.
- Bedrijventerreinen in combinatie met windturbines.
- Zonnepanelen boven snelwegen, tunnels, en parkeerplaatsen. Volgens deelnemers zal dit niemand pijn doen en kan het makkelijk meegenomen worden in het populaire 'Leefbaarheid' scenario.
- In alle drie scenario's wordt er ook veel gesproken over het repoweren van bestaande windturbines voor 0.6 MW-turbines.

Misschien/discussie:

Uit de tabellen is ook te zien dat er bouwstenen zijn die misschien bij de regio passen. Hier valt weinig over te zeggen omdat er afgezien van het simpel classificeren als 'misschien', weinig toelichting is gegeven.

Geen voorkeur

Deelnemers waren kritisch over sommige bouwstenen:

- Voor het merendeel waren dit de bouwstenen waar aanpassingen in het open landschap ('op land' en 'agrarische velden') gemaakt zouden moeten worden voor het plaatsen van zonnepanelen. Het waterland is hier een voorbeeld van. Omdat Amsterdam al zo weinig groen heeft is het zonde als dat wordt opgegeven.
- Sommige deelnemers waren ook kritisch over zon in de stadsrand. Volgens hen moeten deze juist worden opengehouden. Als het erop neerkomt dat zonnepanelen wel in deze gebieden geplaatst moeten worden mag het alleen gebeuren onder de voorwaarde dat ze op verlaagde natte veengronden komen te staan. Wind daarentegen ontving weinig kritiek.

Van: Smiers, Rob
Verzonden: donderdag 17 september 2020 14:55
Aan: 'Martijn ten Klooster'
CC: Kooi, Caroline van der
Onderwerp: Concept participatieplan cooperaties windenergie Noorderijplas
Bijlagen: Kopie van reactietabel_RS.xlsx

Hi Martijn,

Bijgaand mijn feedback. Ik lees ook graag mee op een volgende versie.

Belangrijkste punten:

- Inleiding: sluit meer aan bij de belevingswereld van B&W en gemeenteraad / & GS/PS door hun producten te noemen, ambities precies te beschrijven, en feiten toe te voegen. → ik heb enkele suggesties gedaan.
- Inleiding: houd meer rekening met politieke gevoeligheden door het stuk over laaggeletterden en mensen met een kleine beurs niet onderaan, maar (bijna) bovenaan te zetten. Dit gaat de kans aanzienlijk groter maken dat B&W instemt met dit plan.
- Paragraaf 3 en 4: alle acties / thematafels SMARTer maken. Zodat je tijdens de verantwoording zaken "af kan vinken". Dat er vooraf geen misverstanden ontstaan over hoe vaak er wordt geparticipeerd. En dat tegenstanders van windmolens niet het argument kunnen verdedigen dat er "te weinig is geparticipeerd".

Met vriendelijke groet,

Rob Smiers
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T + 31 6 20633937

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: Martijn ten Klooster <M.tenKlooster@ponderaconsult.com>
Verzonden: woensdag 16 september 2020 13:34
Aan: Hoogstraten, Saskia <S.Hoogstraten@amsterdam.nl>; Smiers, Rob <R.Smiers@amsterdam.nl>; Rameckers, Edith <edith.rameckers@amsterdam.nl>; Gupffert, Wendy <W.Gupffert@amsterdam.nl>; Kraan, Harry <hkraan@amsterdam.nl>
CC: Hakvoort, Lubbert <lubbert.hakvoort@hvhl.nl>; Zwiers, Miranda <M.Zwiers@amsterdam.nl>;

Jorritsma, Yvonne <Y.Jorritsma@amsterdam.nl>
Onderwerp: Concept participatieplan cooperaties windenergie Noorderijplas

Beste,

We hebben voor de vakantie toegewerkt naar een intentieovereenkomst met de coöperaties die de wens hebben windenergie in het gebied van de Noorderijplas te realiseren. Conform de overeenkomst hebben we de cooperaties gevraagd duidelijkheid te geven over de invulling van het proces dat zij willen doorlopen om te komen tot een concreet plan. Dat zullen zij ter goedkeuring voorleggen.

Bijgaand een concept van het participatieplan. De coöperaties hebben verzocht om een reactie vanuit de gemeente voordat zij dit definitief aanbieden. Ik stel voor om de bijgevoegde reactietabel te gebruiken.

Komende vrijdag spreek ik de buurgemeenten en agendeer ik dit ook.

Graag in de loop van de volgende week jullie reacties.

Met vriendelijke groet,

Martijn ten Klooster
Senior Adviseur Duurzame Energie/ Partner

PONDERA

Email: m.tenklooster@ponderaconsult.com
M: +31 (0)6 46 11 18 89
T: +31 (0)88 PONDERA

www.ponderaconsult.com

Chamber of Commerce: 08 156 154
Amsterdamseweg 13, 6814 CM Arnhem, The Netherlands

Paragraaf	Opmerking	gemaakt door
1.1.	Voorstel om feiten toe te voegen: De Gemeente Amsterdam heeft grote duurzame ambities en wil in 2030 meer dan 50 megawatt (MW) aan extra windenergie realiseren. Dat zijn bijvoorbeeld circa 17 windturbines van 3 MW per stuk. De vergunningen moeten voor 2025 zijn verleend.	[redacted]
1.1	Voorstel om feiten toe te voegen: Het gebied Noorder IJ-plas is in de door de gemeenteraad vastgestelde Windvisie 2012 (vigerend juridisch planologisch kader) aangewezen als meest ruimtelijk gewenst en kansrijk gebied voor windturbines. Het gebied is tevens in de concept RES NHZ 2020 en Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 aangewezen als zoekgebied voor windturbines.	[redacted]
1.1	Voorstel om feiten toe te voegen: Windpark Noorder IJplas moet straks genoeg schone energie opwekken voor enkele duizenden Amsterdamse huishoudens en bedrijven. Een windmolen van 3MW levert genoeg duurzame elektriciteit voor circa 4000 Amsterdamse huishoudens.	[redacted] (zie som hiernaast)
1.1	Voorstel om feiten toe te voegen: Windenergie speelt in deze ambities een belangrijke rol, omdat dit de meest efficiënte manier is om op land op grote schaal duurzame energie op te wekken. Ter vergelijking: een windturbine van 3MW levert evenveel duurzame elektriciteit als circa 12 voetbalvelden met zonnepanelen.	[redacted]
1.1	Voorstel om toe te voegen: De coöperaties hebben daarom hun krachten gebundeld en de gemeente benaderd voor het ontwikkelen van windenergie in en rond het gebied van de Noorder IJplas, het Cornelis Douwes terrein en de NSDM-werf (windzoekgebied #2 in de concept RES NHZ).	[redacted]
1.1	Bovendien willen we de omgeving zo	[redacted]
1.2	Voorstel om iets anders te formuleren: Dit zijn geen gesloten bolwerken. Iedereen kan lid worden, binnen of buiten Amsterdam - al vanaf €1 per jaar. En iedereen kan via de algemene ledenvergadering meebeslissen over projecten en besteding van middelen.	[redacted]

1.3	Voorstel om iets anders te formuleren: Het is nadrukkelijk de bedoeling om ook de financiële participatie samen met onze leden en in overleg met belanghebbenden nader vorm te geven.	[redacted]	
1.3	Stijlfoutje: Het doel van de participatieplan	[redacted]	
1.3	Voorstel om iets anders te formuleren: Bij de start van het vergunningtraject gaan ook de daarbij horende reguliere processen lopen vanuit de gemeente en provincie waarbij belanghebbenden informatie avonden kunnen bijwonen en zienswijzen op een ontwerp vergunning kunnen indienen.	[redacted]	
1.4	Stijlfoutje en voorstel om iets anders te formuleren: Als initiatiefnemers streven we naar zoveel mogelijk duurzame energie die op goede wijze wordt ingepast tussen de bestaande functies, en waarbij rekening wordt gehouden met toekomstige plannen. Hoeveel windturbines goed kunnen worden ingepast en op welke positie deze optimaal kunnen worden geplaatst is nog niet bepaald.	[redacted]	Uitleg: het kan namelijk zo zijn dat uit het participatietraject posities voortkomen die het bestuur moet afwegen t.a.v. andere ruimtelijke plannen en/of wensen.

1.4	Het tweede deel van deze zin loopt niet lekker: De resultaten van die onderzoeken bepalen de technische- en juridische kaders welke het input zijn voor het bespreken van geschikte locaties en vervolgen voor het bepalen van het aantal turbines en de exacte locatie van de turbines	[redacted]
2	Voorstel om stelliger te formuleren: Het is daarom heel belangrijk om in de interne organisatie hierover goede afspraken te maken. --> We gaan afspraken en toezeggingen aan belanghebbenden vastleggen, bijvoorbeeld in gespreksverslagen.	[redacted]
3.1	Voorstel om iets anders te formuleren: De scope van het gebied is het gebied Noorder IJ-plas en het havengebied van stadsdeel Noord (zie kaart X. NB gebruik hiervoor de kaart uit de intentieovereenkomst). Dit betreft windzoekgebied #2 uit de concept RES Noord-Holland Zuid.	[redacted]
3.1	Voorstel om stelliger te formuleren: Wij houden graag aansluiting bij deze ontwikkelingen om te verkennen hoe wij daar met het windpark een rol in kunnen spelen. --> We stemmen met het projectteam Haven-Stad / stadsdeel Noord af hoe het windpark een rol kan spelen bij de andere ruimtelijke plannen in het gebied.	[redacted]
3.2	Verzoek om aan te passen: het kaartje laat alleen het gebied Noorder IJ-plas zien, maar het gebied waar mogelijk windmolens komen is groter. RES zoekgebied #2 conform intentieovereenkomst. Ik zou het kaartje uit de overeenkomst toevoegen en jullie plaatje en tekst hierop afstemmen.	[redacted]
3.3	Verzoek om aan te passen: graag de wijze van betrokkenheid SMARTer maken. Per doelgroep. Hoeveel thematafels verwachten jullie te organiseren? Per thema - hoeveel sessies? En wanneer? Met andere woorden: waarop kan B&W en de gemeenteraad / en GS en PS jullie later afrekenen? Ook voor jullie is het handig om zo concreet mogelijk te woorden dat hier geen misvattingen over kunnen ontstaan, van "er is niet genoeg geparticipeerd". Hoe concreter jullie worden, hoe makkelijker jullie kunnen rapporteren.	[redacted]
4.1	Voorstel om iets anders te formuleren: Bij de ontwikkeling van het windpark kiezen we voor een optimale energieproductie in het zoekgebied 'Noorder IJplas en havengebied van stadsdeel Noord' zoals gedefinieerd in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 en de concept RES Noord-Holland Zuid.	[redacted]

4.1	Verzoek om aan te passen: graag de wijze van betrokkenheid SMARTer maken. Bij de thematafels zullen we gebruik maken van experts die onderzoek doen, de onderzoeksresultaten toelichten en vragen beantwoorden die in de thematafels naar voren komen --> wat probeer je hier te zeggen? Aan wat voor soort onderzoek moeten we denken?	[redacted]
4.1	De thematafels die we organiseren gaan in ieder geval over de volgende onderwerpen: --> vanaf hier begint het SMARTer te worden. Maar verzoek om nog SMARTer te worden. Om hoeveel sessies gaat het? Wanneer in de tijd? Ben je van plan experts uit te nodigen voor bepaalde tafels? Of belangenverenigingen?	[redacted]
6.2	6.2 Toegankelijkheid. --> Deze is erg belangrijk voor de politiek!. Het is daarom verstandig dit punt naar de inleiding te verschuiven of om ergens bij de inleiding hiervoor een apart kader te maken. Voor de laaggeletterden gaan we actie x, y, z doen, Amsterdammers met een kleine beurs worden via x, y, z betrokken en kunnen via x, y, z profiteren (die acties kun je dan "afvinken" in je verantwoording). Kortom, de kans dat B&W met dit participatieplan ingestemt is veel groter als je uiteen zet hoe je om gaat met de meest kwetsbaren in de samenleving m.b.t het ontwikkelen van windmolens.	[redacted]

Van: Smiers, Rob
Verzonden: dinsdag 24 november 2020 17:14
Aan: Bucher, Britte
Onderwerp: FW: [hulp beantw. J. Helmers] FW: Binnengekomen klacht (2020-2193075)

Van: Smiers, Rob
Verzonden: maandag 23 november 2020 15:36
Aan: 'johannekehelmers@gmail.com' <johannekehelmers@gmail.com>; Kurschner, Juliane <J.Kurschner@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: [hulp beantw. J. Helmers] FW: Binnengekomen klacht (2020-2193075)

Hi Johanneke,

Ik probeerde je al even te bellen. Onderstaand ga ik in op je onderstaande vragen.

Daarnaast ter info: we verwachten morgen of overmorgen alle verslagen, 3D beelden van alle interactieve sessies online te kunnen plaatsen op locatie: https://energieregionhz.nl/documenten#amsterdam . In de verslagen kun je ook veel antwoorden vinden op je onderstaande vragen. Bij de begrotingsbehandeling afgelopen donderdag heeft D'66 de zorgen op IJburg over windmolens ingebracht. In januari wordt de reactienota op de concept RES NHZ besproken in de raadscommissie. Samen met de beantwoording van schriftelijke vragen van Forum voor Democratie over mogelijke woningwaardedaling. Dit is wellicht ook een moment om in te spreken over de zorgen op IJburg. Het volgende moment zal de bespreking in de raadscommissie zijn over de RES 1.0 in het voorjaar.

Ad 1) Nee. Met de nieuwe provinciale omgevingsverordening kan worden afgeweken van de bovenwettelijke verplichte 600 meter afstand tot woningen (en andere geluidsgevoelige bestemmingen) van de provincie NH. Gedeputeerde Staten moet hiervoor een besluit nemen tot "windenergiegebied". In een windenergiegebied kan ook worden afgeweken van de verplichting tot 3 op een rij, en verplichting verhouding as/rotordiameter. De wet schrijft geen grens qua afstand voor, maar een grens qua decibel op een gevel, zie: https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/milieu-en-omgeving/geluid-en-windmolens/geluid-en-windmolens-algemeen

Ad 2) De wet. De gemeente Amsterdam volgt de ontwikkelingen bij het RIVM en de Rijksoverheid m.b.t. de geluidsnormen en windmolens in relatie tot de volksgezondheid.

https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/geluidsoverlast/documenten/kamerstukken/2020/06/05/rivm-rapport-motie-schonis-en-de-who-richtlijnen-voor-omgevingsgeluid-2018

Het RIVM geeft op 29 oktober 2020 aan: "Uit de literatuurstudie blijkt dat hinder optreedt als gevolg van geluid: hoe sterker het geluid (in dB) van windturbines, hoe groter de hinder ervan. Uit de literatuur bleek niet dat het zogeheten 'laagfrequent geluid' (lage tonen) van windturbines voor extra hinder zorgt tot die gerelateerd aan "gewoon" geluid. Voor andere gezondheidseffecten zijn de resultaten van wetenschappelijk onderzoek niet eenduidig: deze effecten hangen niet duidelijk samen met het geluidniveau, maar soms wel met de ervaren hinder. Deze resultaten onderbouwen de eerdere conclusies van een vergelijkbare opdracht drie jaar geleden."

Bron: https://www.rivm.nl/publicaties/health-effects-related-to-wind-turbine-sound-update

Ad 3) Nee. De Provincie NH voldoet aan de afspraken uit het Energieakkoord van 2013. Het RES-proces is een gevolg van het Klimaatakkoord uit 2019. In het Nederlands Klimaatakkoord is afgesproken dat Nederland voor het behalen van de doelstelling van 49% CO_2 reductie in 2030 mede overschakelt naar duurzame elektriciteit. Deze elektriciteit wordt enerzijds opgewekt op zee (doel: 49 TWh), waarvoor het Rijk verantwoordelijk is, en anderzijds op land onder verantwoordelijkheid van de energieregio's (doel: 35 TWh). Als onderdeel van de energieregio Noord-Holland Zuid levert Amsterdam een substantiële bijdrage binnen haar gemeentegrenzen. Naast de ambitie op het gebied van windenergie heeft de gemeente Amsterdam de ambitie in de RES NHZ vastgelegd om in 2030 de helft van de geschikte daken vol te leggen met zonnepanelen. Als gevolg daarvan kan met wind en zon 80% van de Amsterdamse huishoudens van duurzame elektriciteit worden voorzien.

Ad 4) Dat begrijp ik. De gemeenteraad van Amsterdam heeft echter besloten om minstens 50 MW extra windenergie te realiseren voor 2030 in de 7 zoekgebieden. En de vergunningen (conform Klimaatakkoord) voor 2025 te verlenen. Daarom wordt het gesprek gevoerd over meer en minder wenselijke gebieden voor windmolens. Daarnaast geven we in alle sessies aan wanneer de formele momenten zijn om (opnieuw) invloed uit te oefenen op dit raadsbesluit.

Ad 5) Uit praktisch oogpunt is gekozen om in 6 groepjes van maximaal 8 personen uiteen te gaan om het gesprek te voeren over meer en minder wenselijke gebieden voor windmolens (binnen de 7 zoekgebieden). Bij meer aanmeldingen hebben we geloot. Degenen die werden uitgeloot hebben de mogelijkheid gekregen om op een andere avond aan te sluiten. We nemen de inbreng op de avonden zeer serieus. Ik hoop dat de uitgebreide verslagen met antwoorden op de vragen, en 3D beelden dat onderstrepen. Maar, we hebben hopelijk ook duidelijk verschaft over hoe de inbreng wordt meegewogen. Het maatschappelijk draagvlak wordt niet alleen gewogen op basis van de interactieve sessies. Ook de reacties op de concept RES NHZ (https://energieregionhz.nl/reacties-concept-res) en het draagvlakonderzoek naar nieuwe windmolens in Amsterdam worden meegewogen. Het draagvlakonderzoek naar nieuwe windmolens in Amsterdam, inclusief methodiek en bijlage (bijna 400 pagina's met meningen over windmolens) zijn gepubliceerd op de website van Onderzoek, Informatie en Statistiek van de gemeente Amsterdam. Zie: https://data.amsterdam.nl/artikelen/artikel/Ruime-meerderheid-is-positief-over-extra-windmolens/cc316f8e-eddb-4d71-8f89-294f45fd6202/

Ad 6) Ja. De concept-RES NHZ heet niet voor niks een "concept". Alle overheden hebben zich wel aan het Klimaatakkoord gecommitteerd. Er zullen bestuurlijke afwegingen in de RES 1.0 worden gemaakt om de gezamenlijke doelen te halen.

Ad 7) Zie ad 3.

Mocht je nog vragen hebben, dan weet je mij te vinden.

Met vriendelijke groet,

Rob Smiers
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T + 31 6 20633937

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: Johanneke Helmers <johannekehelmers@gmail.com>
Verzonden: donderdag 19 november 2020 9:13
Aan: Smiers, Rob <R.Smiers@amsterdam.nl>; Kurschner, Juliane <J.Kurschner@amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: [hulp beantw. J. Helmers] FW: Binnengekomen klacht (2020-2193075)

Ha Rob en ik heb Juliane ook even opgenomen, die ken ik natuurlijk ook
Ik ben benieuwd hoe het volgens jullie nu gaat met de hele windmolendiscussie. Er is op IJburg echt heel veel rumoer over en ik hoor daarbij een paar zaken steeds terug die ik graag even toets. Ik begin mij namelijk ook steeds meer zorgen te maken naarmate ik meer hoor:
1. klopt het dat de provincie akkoord is gegaan met een afstand van 300 meter bij bebouwing uit de buurt plaatsen van windmolens op basis van het eerder gedane globale onderzoek? Ik heb begrepen dat de provincie akkoord ging onder voorwaarde dat er draagvlak is en dat dat onderzoek (waar nog geen sprake was van afstand, hoogte etc) daarvoor is gebruikt.
2. er gaan verhalen rond dat er onderzoeken zijn die aantonen dat windmolens binnen een straal van 1 kilometer bij grote groepen ernstige klachten veroorzaken vanwege het laagfrequente geluid. Wat hanteren jullie hierin als criterium?
3. ander verhaal is dat Noord-Holland als enige nu al voldoet aan het quotum en dat Amsterdam per se zelf op eigen grondgebied nog meer windmolens plaatst, terwijl er op andere veel minder dichtbevolkte plekken buiten de regio best plekken te vinden zijn. Klopt dat?
4. er is erg veel chagrijn dat er bij de online bijeenkomsten niets gezegd mocht worden over het waarom van windmolens binnen zo'n dichtbevolkt gebied en dat het alleen mocht gaan over waar ze toch mogen komen. Daarmee voelen mensen zich niet gehoord.
5. nog meer chagrijn was er over het feit dat er maar een beperkte hoeveelheid mensen mocht komen en dat mensen werden gemute. Dat laatste kan ik me voorstellen, maar het verhaal gaat daarmee dus ook dat er in de round-up geen recht wordt gedaan aan wat er leeft en dat de conclusies dus niet kloppen.
6. is er echt nog beinvloedingsruimte? Want dat vertrouwen is er totaal niet.
7. welk doel streven jullie na? Minder Co2 uitstoot of meer windenergie binnen de grenzen van de stad?

Kortom, ingewikkelde opgave, ik hoop dat jullie hierin wat feiten kunnen inbrengen, want emoties laaien hoog op. Maar ik hoop ook dat jullie de emoties echt horen en serieus nemen, want die zijn er niet voor niets. Het is hier 's avonds doodstil en het idee dat er dan een voortdurende zoem is en dat je in de ochtend wakker wordt met een heftige slagschaduw is genoeg om deze buurt serieus te mobiliseren.

Ik wens jullie veel wijsheid. En mochten jullie in gesprek willen met buurtbewoners, kan dat ook via mij.

groet
Johanneke Helmers

Op wo 26 aug. 2020 om 10:52 schreef Smiers, Rob <R.Smiers@amsterdam.nl>:

> Hi Johanneke,
>
> Fijn je zojuist te hebben gesproken over de enquête en de context waarbinnen de enquête is uitgevraagd.
>
> Hierbij de link met de stukken over windturbines en IJburg:
>
> https://energieregionhz.nl/documenten#amsterdam → infoavonden wind → IJburg, Zeeburgereiland, Sciencepark.
>
> Mocht je nog vragen hebben, dan weet jij mij te vinden.
>
> Met vriendelijke groet,
>
> Rob Smiers
>
> Programma Klimaatneutraal
>
> Ruimte & Duurzaamheid
>
> Gemeente Amsterdam
>
> T + 31 6 20633937
>
> Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via

www.facebook.com/duurzaam020

www.twitter.com/duurzaam020

Nieuwsbrief duurzaam020

Van: Klachten SDO <Klachten.SDO@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 25 augustus 2020 14:38
Aan: Doth, Rolanda <rolanda.doth@amsterdam.nl>
Onderwerp: FW: Binnengekomen klacht (2020-2193075)

Beste Rolanda,

Wij ontvingen onderstaande klacht over een enquête van OIS, wellicht heeft dit te maken met de Regionale Energiestrategie. Zou jij de mail voor beantwoording willen doorsturen naar degene die hier bij duurzaamheid over gaat? Dank je wel voor je moeite.

Met vriendelijke groet,

Ümit Eric Görmez

Klachtencoördinator

Bestuur en Organisatie

Stadsdeel Oost

Gemeente Amsterdam

T 020 25 35071

M 06 1039 4147

u.gormez@amsterdam.nl

Oranje Vrijstaatplein 2

Postbus 94801

1090 GV Amsterdam.

www.amsterdam.nl

Ik ben in de oneven weken op vrijdag niet aanwezig

Van: no-reply@amsterdam.nl <no-reply@amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 19 augustus 2020 18:15
Aan: Klachten SDO <Klachten.SDO@amsterdam.nl>
Onderwerp: Binnengekomen klacht (2020-2193075)

Gemeente Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Telefoonnummer
14 020

Referentienummer
2020-2193075

Op 19 augustus 2020 is via het klachtenformulier op Amsterdam.nl een klacht binnengekomen voor Stadsdeel Oost Klachten. Wil jij zo vriendelijk zijn om de klacht verder te behandelen?

Andere behandelaar?.
Mogelijk heeft de melder in het mailformulier een verkeerde dienst of fout stadsdeel gekozen. Is deze klacht niet voor jou bestemd? Stuur de klacht dan per e-mail door naar de juiste behandelaar.

******Let op: deze mail is automatisch verstuurd.******

Hieronder staat de samenvatting van het ontvangen formulier.

Hoe wilt u uw naam en adres invullen?	**Ik ga inloggen met DigiD.**
Onder welke categorie valt het verzoek	**Openbare ruimte**
Op welk onderwerp heeft uw klacht betrekking:	**Overig (stadsdelen)**
Op welk stadsdeel heeft uw klacht betrekking:	**Oost**
Wat is de klacht?	**We kregen een brief van OIS met een enquête over windmolens. We schrokken daar erg van. Nou blijkt dat er ook al digitale bijeenkomsten over zijn geweest, maar daar hebben wij niets over meegekregen en wij wonen nota bene aan de Bert Haanstrakade en zijn dus direct belanghebbende. Kortom, twee klachten: 1. direct belanghebbenden bij dit soort ingrijpende plannen moet je echt beter informeren en de kans geven zich te informeren 2. Het idee zelf. Wij zijn hier komen wonen vanwege het vrije uitzicht, net als al onze buren. Het kan toch niet waar zijn dat er op één van de laatste open uitzichten van de stad zulke onooglijke, maar vooral ook geluidsoverlast gevende monsters worden neergezet? Zet ze gewoon in het Westelijk havengebied waar niemand er last van heeft!**
Wat wilt u dat de gemeente gaat doen naar aanleiding van uw klacht?	**1. Beter informeren 2. Herbezinnen, dit plan kan echt niet**
Hebt u een voorkeur voor de manier waarop de gemeente met u communiceert over deze klacht:	**Per e-mail**
Uw contactgegevens	
Voornamen	**Johanneke**
Achternaam	**Helmers**
Straat, huisnummer en huisnummertoevoeging:	**Bert Haanstrakade 250**
Postcode en plaats:	**1087EC Amsterdam**
E-mail	**johannekehelmers@gmail.com**

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Gemeente Amsterdam

nr. 67

RES Stap 3 Lokale verrijking

Proces	RES stap 3 lokale verrijking
Datum	16-9-2019
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Agricola, gedelegeerd Maureen van Eijk (AKN)
Opsteller	Juliane Kurschner
Startdatum	16-9-2019
Einddatum	1-12-2019
Versie	1.1
Status	Concept

Achtergrond

In het klimaatakkoord is beschreven dat in Nederland 35 TWh duurzame energie moet worden opgewekt met zon en wind. Nederland is opgedeeld in 30 energieregio's. De gemeente Amsterdam is onderdeel van de regio Noord-Holland-Zuid (NHZ). Alle regio's maken een regionale energiestrategie (RES). Hierin wordt o.a. vastgelegd:

Inhoud:

Elektriciteit:

- Regionale aandeel in de landelijke 35 TWh
- Projectlocaties (Energieakkoord) en zoekgebieden voor zon- en windenergie
- Netwerkanalyses energie-infrastructuur

Gebouwde omgeving:

- Regionale Structuur Warmte*
  1. Inventarisatie van bronnen
  2. Inzicht in warmtevraag
  3. Inzicht in infrastructuur
  4. Spelregels
- Vertrekpunt is het Grand Design 2.0 (voor nr's 1 t/m 3), nr 4 is n.t.b.

Kwaliteit:

- Governance RES (besluitvorming, organisatie, participatie, procesinrichting)
- Ruimtelijke ordeningsprincipes

Proces:

Het proces van de RES bestaat uit verschillende fases:

- Fase 1: Foto / status: afgerond

- Fase 2: Toekomstateliers en scenario's / status bijna afgerond
- Fase 3: lokale verrijking / status: procesvoorstel stap 3 lokale verrijking ligt voor bij AO
- Fase 4: voorstel wordt nog gemaakt door Programma RES NHZ

In de scenario's uit stap 2 is ingegaan op de onderwerpen elektriciteit (zon, wind) en warmte (verschillende mogelijke trajecten plus consequenties op buurtniveau). Consequenties voor infrastructuur zijn nog niet in kaart gebracht op dit detail niveau.

Probleem-stelling

In fase 2 van het RES-proces zijn met professionele stakeholders (die op stadsschaal opereren) 3 scenario's gemaakt die de uitersten markeren van de discussie over ruimtelijke inpassing van zon en wind. Met deze scenario's kan op lokaal niveau de discussie worden gestart met lokale deelnemers over de ruimtelijke inpassing van zon en wind. Deze discussie moet leiden tot inzicht in draagvlak voor zon en wind binnen een specifiek gebied in de gemeente Amsterdam. Dit geeft input voor de zoekgebieden voor zon- en windenergie die worden opgenomen in de RES NHZ.

Doel

- **Doel van de lokale ateliers:**
  - Draagvlakpeiling voor diverse vormen ruimtelijke inpassing (onder verschillende voorwaarden) van zon- en windenergie onder een select gezelschap deelnemers op een lokaal niveau (kleiner dan de stadsschaal, niet automatisch zijnde een stadsdeel).
    - Het overzicht van de genodigden en de argumentatie om juist dit gezelschap uit nodigen staat beschreven bij hoofdstuk afbakening.
- **Doel van de draagvlakpeiling:**
  - Het college besluit mede op basis van de draagvlakpeiling in relatie tot de ambitie verwoord in het coalitieakkoord en de doelstellingen beschreven in de Routekaart Amsterdam Klimaatneutraal 2050 welke zoekgebieden voor zon- en windenergie worden opgenomen in de RES NHZ. Lokale stakeholders die *niet* zijn uitgenodigd bij de lokale ateliers worden bij de besluitvorming over de Amsterdamse Omgevingsvisie/plan, de Warmtetransitievisie en bij specifieke uitvoeringsbesluiten over de ruimtelijke inpassing van zon- en windenergie hun invloed uit te oefenen.

Resultaat

Resultaat is inzicht in het draagvlak per zoekgebied voor wind / zon en warmteoplossingen die ingebracht zullen worden in de concept RES en routekaart. Beoogd neveneffect is dat op deze manier in heel Amsterdam gecommuniceerd is over de RES en er mogelijkheid geboden is voor geïnteresseerden om mee te denken in de eerste concept fase.

Het fysieke product betreft per deelgebied posters van de verschillende scenario's waarop groene en rode stickers zijn geplakt (x per deelnemer). Van alle posters worden foto's gemaakt en dit resultaat wordt tot gezamenlijke 'draagvlakkaarten' door het consortium verwerkt. Het resultaat geeft een indicatie van het draagvlak voor de diverse vormen van ruimtelijke inpassing van zon- en windenergie in Amsterdam.

Per scenario is de hoeveelheid duurzame energie die kan worden opgewekt weergegeven, bepaald door een GIS berekening en op basis van de draagvlak En is een verwachting gegeven van het tijdspad waarbinnen de duurzame energie kan worden opgewekt.

Afbakening

De lokale verrijking is geen uitwerking van locaties voor wind en zon en de warmtestrategie. Het gaat om een reactie op *mogelijke zoekgebieden en de consequentie voor de warmtevoorziening*,

alvorens een bestuurlijke afweging te kunnen maken en bestuurlijk de dilemma's te kunnen benoemen.

De afbakening van gebieden hangt samen met een variatie van factoren, zoals de beschikbare capaciteit, de verdeling van initiatieven over de stad, de relevantie van de zoekgebieden in de RES voor de stadsdelen en bereikbaarheid van de locaties.

Stakeholders/ Gebruikers

Stakeholders/ gebruikers zijn essentieel onderdeel van deze stap. Het doel is juist om bij voor en tegenstanders een gesprek op gang te brengen over de maatregelen en de voorwaarden per onderdeel.

Randvoor-waarden

Randvoorwaardelijk is de benadering van de lokale stakeholders via de bekende organisaties ("warmte contacten") en personen (bijv. 02025, de procesbegeleiders AKN en de warmteregisseurs).
Andere randvoorwaarde zijn de interne gesprekken met de projectleiders gebiedsontwikkeling waar nu al zon en wind in ontwikkeling zijn.

Inhoudelijk zijn de scenario's tot tevredenheid van de RES uitgewerkt door het consortium.

Relatie met

- nadere dilemma's uitwerking Routekaart AKN / Klimaatbegroting,
- Warmtetransitie visie,
- Ontwikkeling Havenvisie,
- Omgevingsvisie Amsterdam (OVA): afspraak met stedelijk spoor OVA binnen twee weken. Doel informatie volstrekken over RES traject, om vanuit OVA te kunnen bepalen of RES stap 3 afdoende is voor OVA. c

Aanpak (wat je gaat doen)

Voor het grondgebied van Amsterdam worden vijf ateliers gehouden, verdeeld over vijf geografische gebieden. Per gebied wordt een atelier gehouden op locatie:

- Oost/ Zuidoost, (Club Jack of locatie via Tom Jansen)
- Centrum/ Zuid (Old School),
- West/ Nieuw West (Rue Paré)
- Noord (De Ceuvel)
- Haven (HbA)

Voor de haven wordt in afstemming met de haven en economie gezocht naar de invulling.
Het consortium dat de uitwerking van de RESsen begeleidt heeft een cafetaria model uitgewerkt voor de lokale participatie. Zie www.energieregioNHZ.nl

Voorstel is om in ieder geval de werkvorm Basisatelier "lokale verrijking" te gebruiken, mogelijk aangevuld met de vorm "wikken en wegen".

a) Basisatelier "lokale verrijking": Per lokaal gebied worden 3 scenario's (in groepjes) plenair besproken met lokale deelnemers. De deelnemers krijgen een kaart te zien met hoe zon en windenergie zijn ingepast in het landschap en welke warmte oplossing erbij passt. Daarbij krijgen ze de bouwstenen te zien van hoe het scenario is opgebouwd. Een bouwsteen is bijvoorbeeld zonnepaneel op een akker of een windturbine in een park. Per scenario is tevens inzichtelijk gemaakt hoeveel energie er wordt opgewekt en is een indicatie gegeven van hoe snel de bouwstenen kunnen worden gerealiseerd. Nadat alle groepjes langs de scenario's zijn gelopen krijgen ze een aantal rode en groene stickers die ze mogen plakken op de bouwstenen naar keuze. Rood is tegen en groen is voor de bouwsteen. Aan de hand van de verdeling van de stickers wordt inzichtelijk 1) welk(e) scenario('s) de voorkeur hebben 2) welke bouwstenen het meest en minst populair zijn in het gebied en 3) onder welke voorwaarden een bouwsteen toch acceptabel zou zijn.

Mogelijk wordt in afstemming met betrokkenen nog een wikken en wegen atelier ingezet. Bij specifieke dilemma's kan met behulp van de techniek "Wikken en wegen" in een kleine setting (5-15 pers.) op basis van een MKBA gewerkt worden. Wikken en Wegen is een procesaanpak die met een groep betrokkenen in een aantal stappen - van een probleemanalyse tot een afweging van de verschillende oplossingen - wordt doorlopen. Dit gesprek is mogelijk geschikt voor afwegingen in de haven met bedrijven en andere belang hebbende in relatie tot de RES. Ook deze techniek wordt gefaciliteerd vanuit het consortium.

Middelen

- Kosten coördinatie ateliers en relatie RES proces zijn gedekt in programma budget RES Amsterdam.
- Kosten inzet consortium zijn gedekt in programma NHZ, consortium ontvangt opdracht van PM Marco Berkhout.
- Kosten voor contacteren stakeholders/ bewoners en initiatiefnemers via 02025 bedragen ca € 6.000, via aparte offerte, gedekt vanuit AKN.
- Kosten voor zaalhuur en catering gedekt via AKN, 4 avonden plus 1 extra sessie (mogelijk wiggen/wegen sessie (namiddag, in gemeente locatie of bij stakeholder).

Organisatie

De benadering van de deelnemers vindt plaats op drie verschillende manieren:

a) Via 02025 benadering "warme contacten" koplopers, initiatiefnemers, constructieve critici
b) Via gemeentelijk netwerk: stadsdelen, gebiedsteams, regisseurs etc vanuit centrale stad, stadsdelen en politiek, regio collega's
c) Via algemene communicatie oproep de geïnteresseerde burger.

Een precieze prioritering wordt gedaan door een stakeholder analyse. In ieder geval vallen eronder:

- koplopers/ initiatiefnemers/ energiecomissarissen;
- sceptici via woon!
- gewone burgers/ tegenstanders
- via AGV regisseurs
- via AKN procesbegeleiders
- stadsdelen: (is dit volledig?)
    - 22 gebiedscoördinatoren
    - Stadsdeelcoördinatoren fysiek --> bespreken op stadsdeeloverleg op 24 september.
    - stadsdeelpolitiek --> Amsterdam/ RES,
    - R&D collega's dz gebiedsontwikkeling --> Amsterdam/ RES
    - R&D collega's uit gebiedsteams Marloes (TK ony)
- Via Projectleiders projecten/ Team GO
- collega's uit buurgemeenten

Organisatie van locatie/ catering door programma RES Amsterdam (Rolanda). Er worden goed bereikbare en centrale locaties van betrokken stakeholders in het gebied gekozen, bijv "Ru Paré" en "Old school".

De doorvoering van de avonden vindt plaats met een persoon per atelier vanuit het consortium, de andere deelnemers worden geleverd vanuit de lokale gemeente met een "train the trainer concept". Dit betekent dat voro Amsterdam naast projectleiding RES ook andere AKN collega's uit het kernteam en de NAK procesbegeleiders gevraagd worden deel te nemen.

Aan de deelnemers wordt conform de lijn van de Warmte transitie visie geen vrijwilligersvergoeding gegeven.

Tijd	Inlichten Team GO ism Maureen, Wim/ AGV en Juliane. Doel: Duidelijk verwachtingsmanagement en insteek afbakenen rondom projecten die al spelen. De duur van een sessie is ca 2-3 uur in de avond, gedurende vijf avonden. *Voorstel: Voorafgaand ontvangst met soep en broodjes vanaf 17:30. Start ca 18:00, tot ca 20:00 / 20:30.* ■ Voorbereiding en akkoord KT en NHZ: week 38 (16 sept) – Adreslijst opstellen: week 38/39 – Benaderen en uitnodiging versturen: week 39 – Locaties boeken week 38/39 ■ Inhoudelijk voorbereiding door consortium: week 39-41 – Laatste afstemming inhoud met organisatie: week 42 – Locaties laatste info en afstemming ■ Uitvoering vanaf week 42 tot week 46! (mogelijke data: 14, 15, 28, 29, 31 okt; 4, 7, 11, 12, 14 nov.)
Informatie	
Kwaliteit **(mate waarin aan bepaalde criteria wordt voldaan)**	Een RES wordt getoetst aan 1) optimaal ruimtegebruik 2) efficiëntie van het energiesysteem 3) optimale kwantiteit en 4) het bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak. In stap 3 wordt volgens het Aarhus principe al de eerste concept getoetst met bewoners om zo zicht te krijgen op draagvlak en al in een vroegtijdig stadium
Communicatie/ Participatie	Communicatie wordt nader uitgewerkt in afstemming met AKN communicatie, Riske/ Britta. Insteek: Inhoudelijk belangrijk om iedereen te informeren dat Amsterdam werkt aan de RES als onderdeel RK, geselecteerde partijen voor participatie, volgend jaar brede participatie wanneer locatie selectie. Nu insteek om op locaties draagvlak in beeld te brengen. Bij interesse neem contact op! (open uitnodiging, wel verwachtingsmanagement).
Kennis/ draagvlak/ validatie	- Validatie in Kernteam AKN op 17 sept. – akkoord met opmerkingen! - Bespreken met KT RES op 17 sept. - Ter kennis aan wethouder in map dd 26 september. Geen bespreking op staf.
Risico's	Planning--> nu al afstemmen met consortium, start boeken ruimtes zsm. Negatieve beeldvorming --> zorgvuldige communicatie, ook rondom uitnodigingen. Dominantie tegenstanders windenergie --> gericht uitnodigen. Warmte te onderbelicht --> aanvullend gesprek op warmte met AGV; AGV aanwezend tijdens de avonden.

Akkoord Ambtelijk Opdrachtgever

Handtekening	Plaats	Datum

Akkoord procesleider

Handtekening	Plaats	Datum

Van: Smiers, Rob
Verzonden: zaterdag 20 juni 2020 09:10
Aan: 'Martijn ten Klooster'; Rameckers, Edith; Gupffert, Wendy; Arend de Geus; Frank Boon; Tineke de Vries; Kraan, Harry
CC: Bart-Jan Van Hilten; keijen@ndsmenergie.nl
Onderwerp: RE: Bespreking / oefening info avond vragen met Arend de Geus
Bijlagen: 20200616 Presentatie Informatie avond windenergie_#3 Noord.pdf; Verkenning windenergie Amsterdam Noord.pdf; Verslag infoavond wind Noord 16 juni 2020.pdf; Inspiratiesessie 16-6 - Definitief.pdf

Hi allen,

(excuses voor mijn late reactie, maar het is druk met alle infoavonden wind in de stad)

Wellicht hebben jullie er al over gesproken, maar:

Als gemeente moeten we de participanten - net als in de andere zoekgebieden wind - ook meenemen in het RES proces en hen de kans geven om invloed uit te oefenen. Pagina 23 in Pres is daarvoor belangrijk. Iedereen die meedoet (ook jullie) krijgt een link om een reactie te geven op de concept RES NHZ. Het college en de gemeenteraad van Amsterdam zullen alle reacties meewegen bij het vaststellen van de concept RES NHZ in het najaar.

Wat deze bijeenkomst anders maakt dan de anderen is dat we hier een stap verder zijn in het proces. Op pagina 28 kan ik dat uitleggen met de driehoek. In de andere gebieden inventariseren we de ruimtelijke wenselijkheid (zitten we meer aan de linkerkant van de driehoek). In dit gebied heeft de gemeenteraad (via de Windvisie 2012) en onlangs het bestuur (o.a. wethouder tijdens info-avond) aangegeven dat dit een ruimtelijk wenselijk gebied is voor windmolens (pagina 26 in pres). In dit gebied hebben we technische potentie (onderzoek van Pondea), is ruimtelijk wenselijk (Windvisie 2012 + bestuur Amsterdam), en hebben we initiatiefnemers (jullie) die coöperatief aan de slag willen (en dat we een intentieverklaring aan het voorbereiden zijn + gesprekken voeren over de business case). Kortom, in de driehoek zitten we hier verder naar de rechterkant. Omdat we verder in het proces zijn hebben we brieven gestuurd naar alle belanghebbenden in de buurt en in de andere gebieden niet (zo'n stap is belangrijk voor de gemeenteraad)

Volgens mij is dit goed uit te leggen, maar heb ik wel meer tijd nodig dan alleen een voorstelsheet.

Laten we maandag nog even contact hebben.

NB:
Het programma RES NHZ biedt met de participatiecoalitie voor ons gratis werkvormen aan om met de mensen in de zoekgebieden op zoek te gaan naar plekken voor windmolens. Zie Inspiratiesessie sheets 3b t/m k. De gemeenteraad van Amsterdam heeft ons per motie verplicht om de omwonenden sowieso te voorzien van realistische 3D beelden. Op het moment dat we tot specifieke locaties komen kan er zelfs met VR worden gewerkt. Hiervoor kunnen we kiezen om sheet 3k te gebruiken. Dat is een interactieve sessie die wordt begeleid door bureau Tauw. We gaan natuurlijk ophalen waar de bewoners behoefte aan hebben, maar we moeten sowieso 3D doen.

Tot zover.

Met vriendelijke groet,

Rob Smiers
Programma Klimaatneutraal
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T + 31 6 20633937

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: Martijn ten Klooster <M.tenKlooster@ponderaconsult.com>
Verzonden: woensdag 17 juni 2020 10:43
Aan: Martijn ten Klooster; Rameckers, Edith; Gupffert, Wendy; Arend de Geus; Frank Boon; Tineke de Vries; Smiers, Rob; Kraan, Harry
CC: Bart-Jan Van Hilten; keijen@ndsmenergie.nl
Onderwerp: Bespreking / oefening info avond vragen met Arend de Geus
Tijd: dinsdag 23 juni 2020 16:00-17:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Microsoft Teams-vergadering

Beste,

Zojuist hebben Frank en ik hebben zojuist gesproken met Arend de Geus. Hij gaat graag de avonden moderaten en we hebben het project en de opzet van de avond doorgesproken.

Voorstel is om dinsdag 16 uur de inhoudelijke bijdragen door te spreken; dit dient meteen als eerste 'dry-run'. Voorstel van Arend is dat de sprekers (Rob, Martijn en Tineke (of alternatief bij de coops) een kleine introsheet voor zichzelf maken waarin ze aangeven wie ze zijn, wat ze doen in relatie tot het onderwerp en heel kort de boodschap. Dat geeft Arend dan de basis voor een gesprek (interview) waar hij vragen uit de chats in mee kan nemen.

Graag zou ik willen vragen of;

- Rob, Martijn en Tineke een sheetje maken voor hun korte intro (max 2 min) (maandag)
- Rob, Martijn en Tineke Qen A kunnen aanleveren komende maandag voor de vragen die je van Arend zou willen en de antwoorden die je erop denkt te geven.
- Frank de twee mentimeters wil maken (iig de vragen – introvragen over het publiek en vragen tbv gesprek over de participatiewensen) ook maandag. Wellicht ook alvast aanmaken in Mentimeter

Technische puntjes die we even moeten nagaan:

- Kunnen we de mensen vanuit onze kant voldoende rechten geven (muten van mensen, notulen delen, handje opsteken)
- Appgroep aanmaken (kan dinsdag) voor onderlinge communicatie

---

Arend is er wel voorstander van dat iedereen gewoon in zijn eigen omgeving zit omdat een 'studio'omgeving te zwaar is. Het is beter als we allemaal 'in hetzelfde schuitje' zitten.

Deelnemen aan Microsoft Teams-vergadering

Meer informatie over Teams | Opties voor vergadering

Gemeente Amsterdam

nr. 71

Participatie in de RES

[redacted] / coördinator RES Amsterdam

14-5-2021

Aanleiding RES: Klimaatakkoord

49% minder CO2
in 2030 t.o.v. 1990

Najaar 2018
Doorrekening

Voorjaar 2019
Uitwerking

Nu
Doorrekening + aanpassing

Juni / oktober 201
Ondertekening
= start RES

Inhoud van een RES

Elektriciteit:

- Regionaal aandeel in landelijke 35 TWh
- Projectlocaties (Energieakkoord) en zoekgebieden
- Netwerkanalyses energie-infrastructuur

Gebouwde omgeving:

- Regionale Structuur Warmte*
- Beschrijving van koppeling tussen potentiële aanbod en vraag
- Eerste beschrijving van warmte-toewijzing (afwegingskader)

Kwaliteit:

- Governance RES (besluitvorming, organisatie, participatie, procesinrichting)
- Ruimtelijke ordeningsprincipes

Governance RES Noord-Holland Zuid

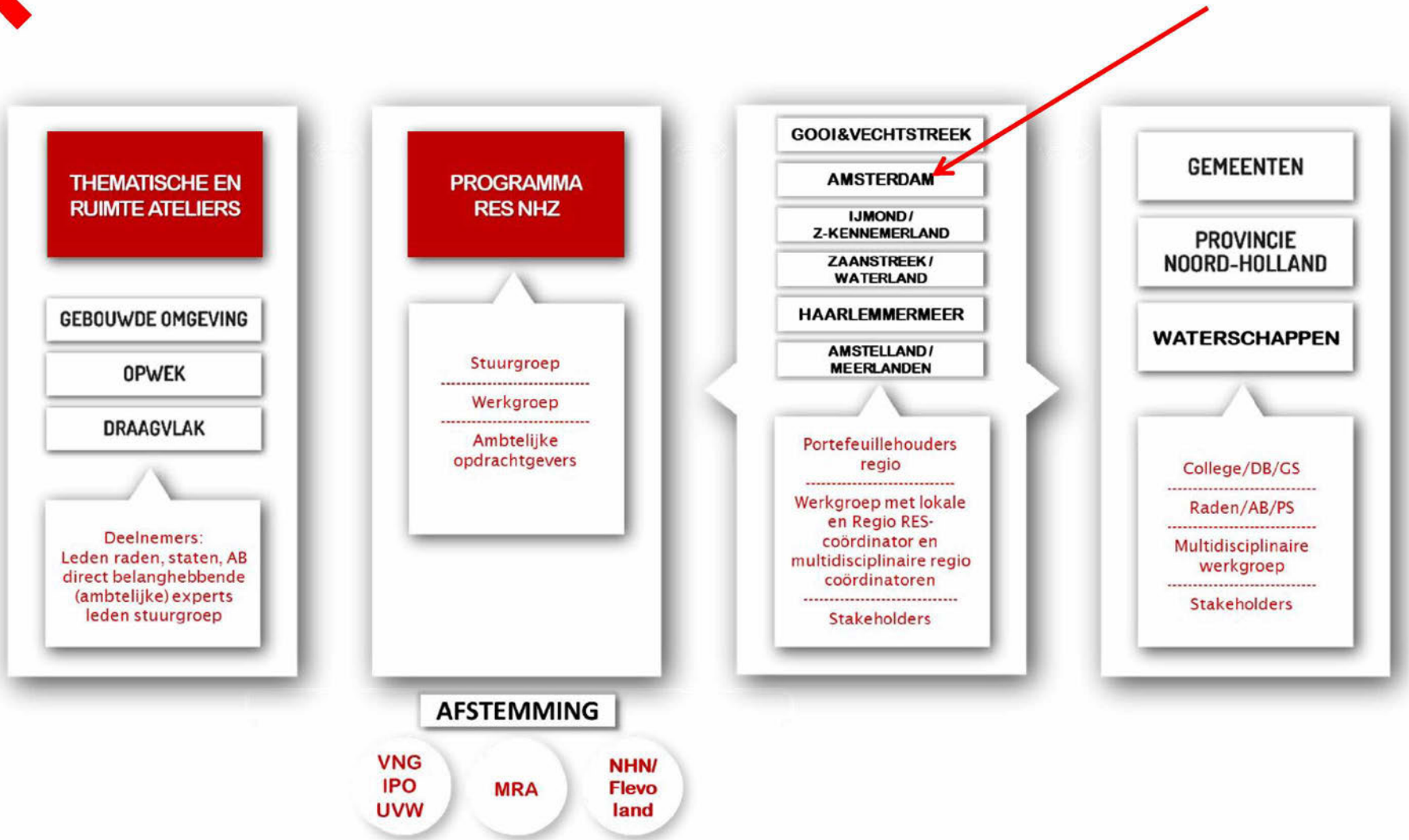

Planning en bestuurlijke vaststelling RES

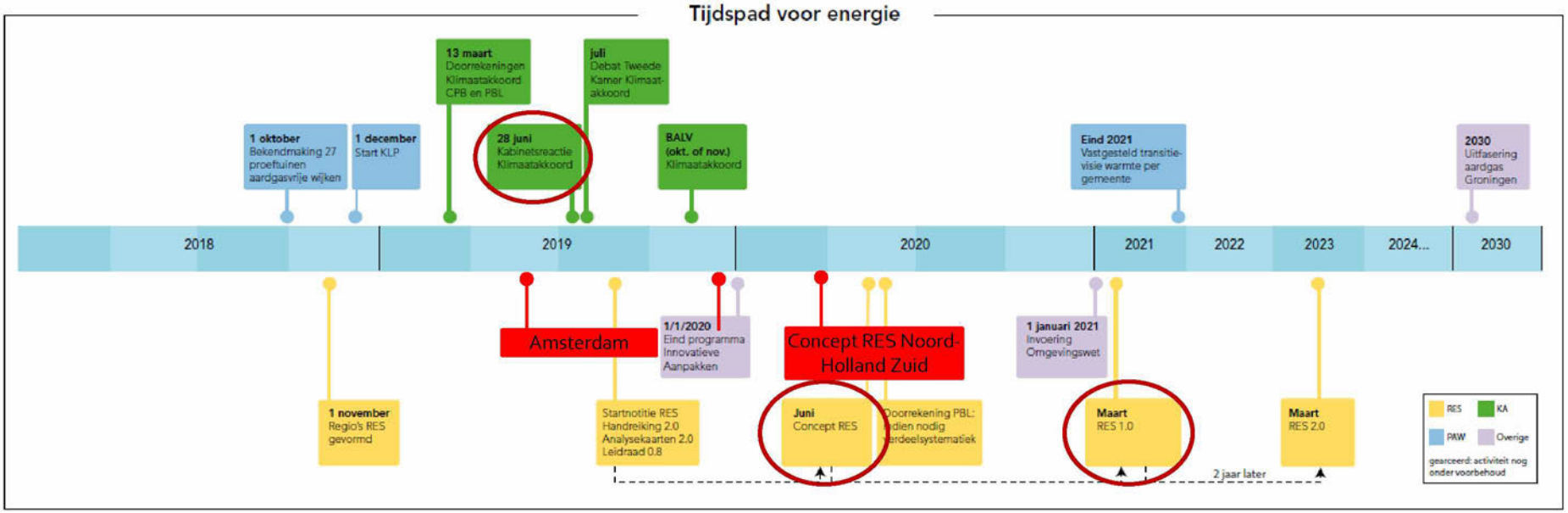

Concept RES 1 juni 2020

RES 1.0 1 maart 2021

Proces van de RES NHZ en Amsterdam

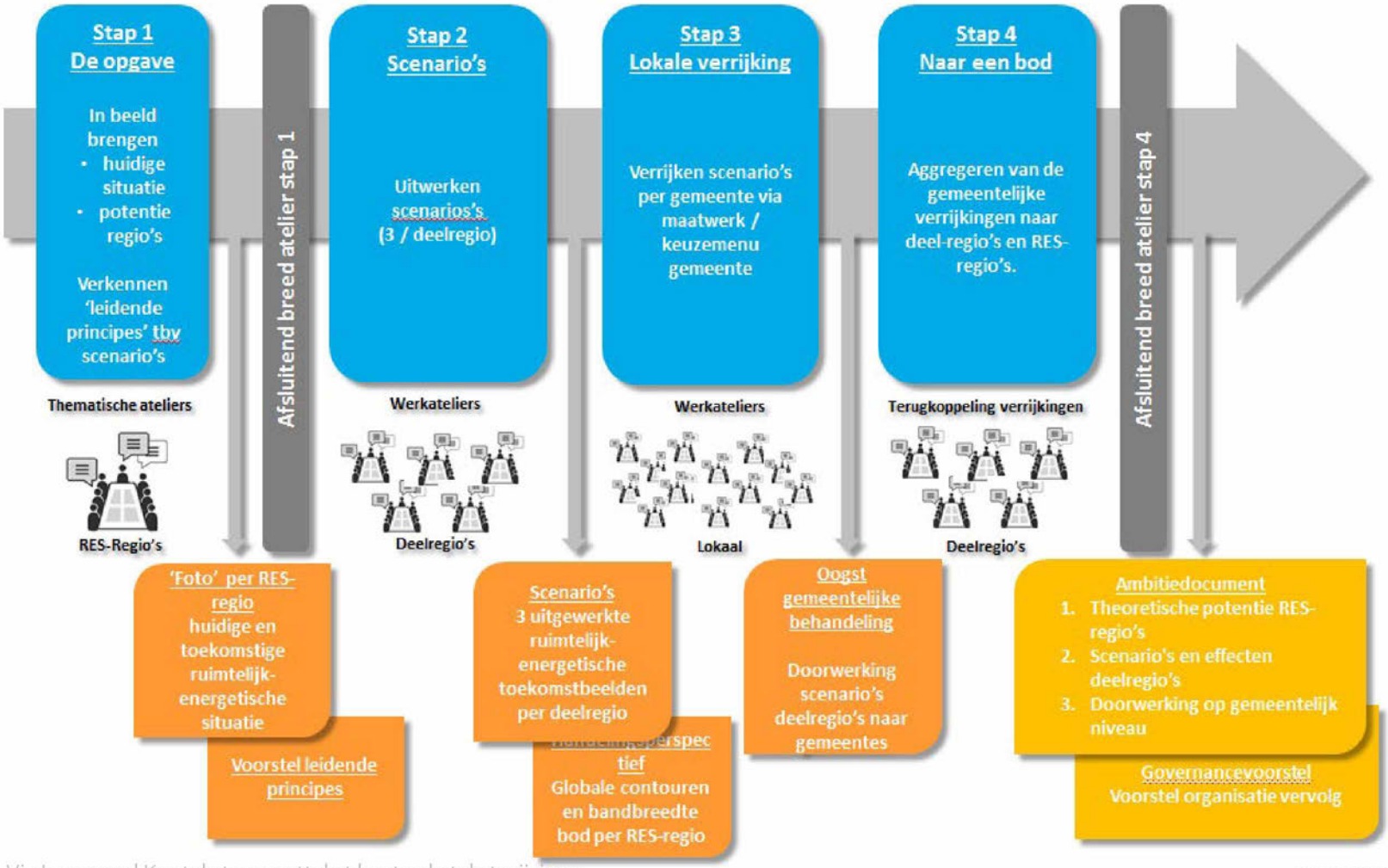

Waar staan we nu?

- Fase 1: Foto – afgerond!
- Fase 2: Toekomstateliers en scenario's – bijna afgerond!
- **Fase 3:**
  - **Gezamenlijk uitwerken in detail**
  - **Opstarten en uitvoeren medio Okt – medio Nov. 2019**

- Fase 4: Programma bureau NHZ komt met voorstel eind Sept.

Resultaten “Foto”:
vraag en aanbod / potentie in beeld

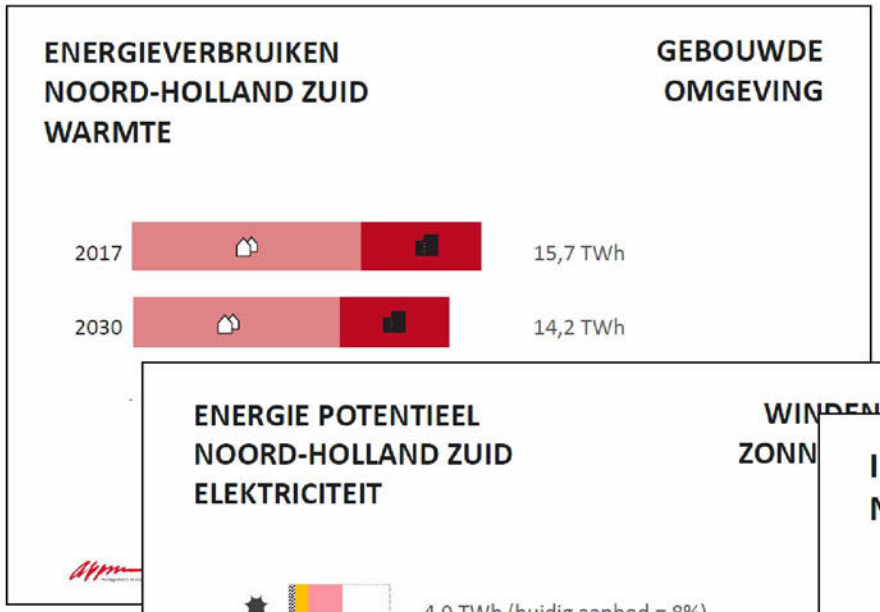

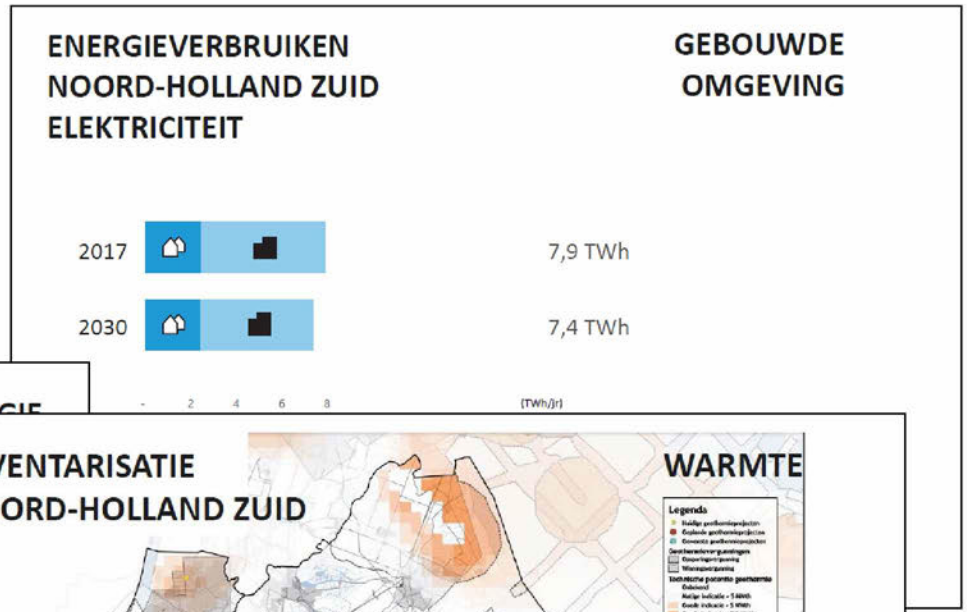

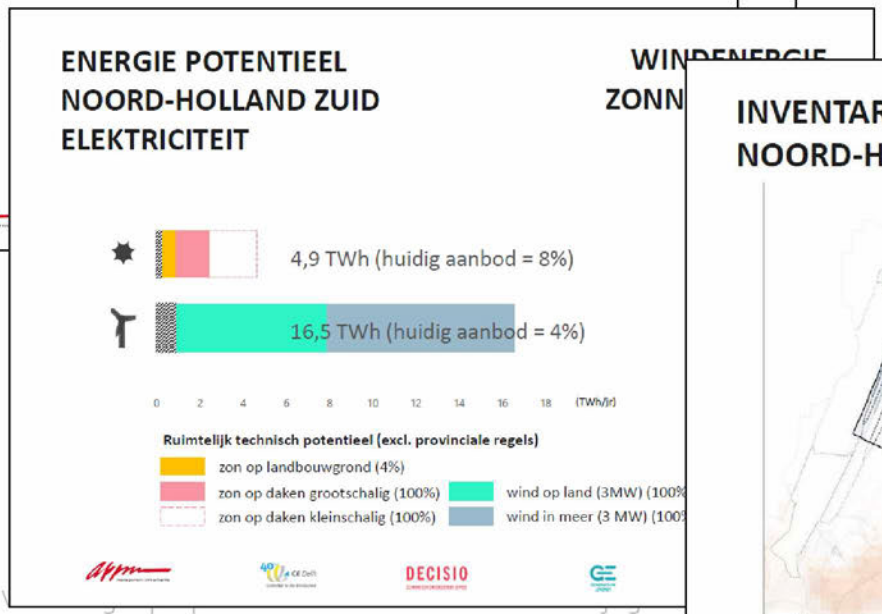

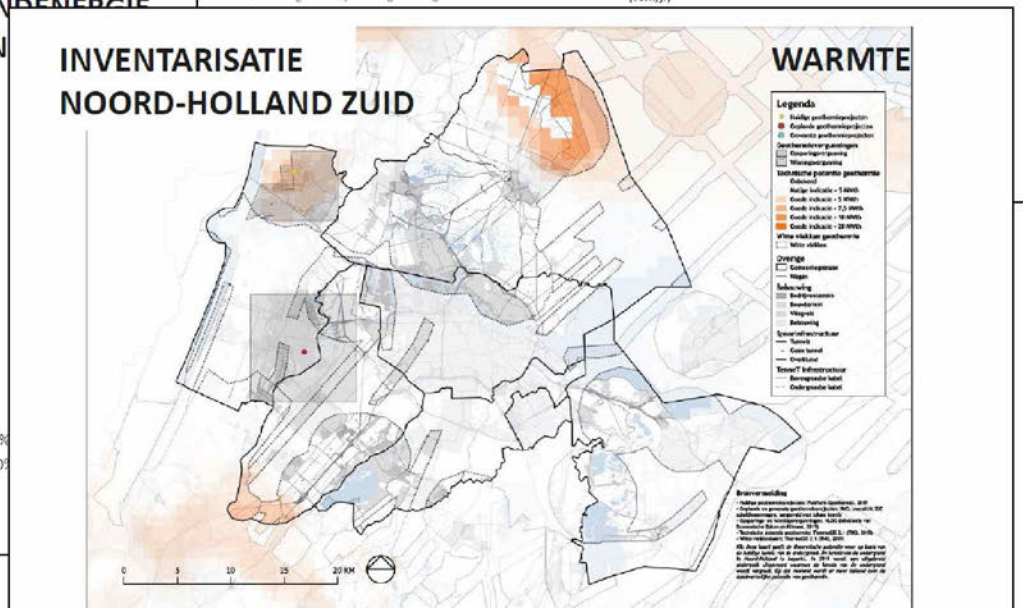

Resultaten “Foto”:
breed palet aan specifieke kaarten

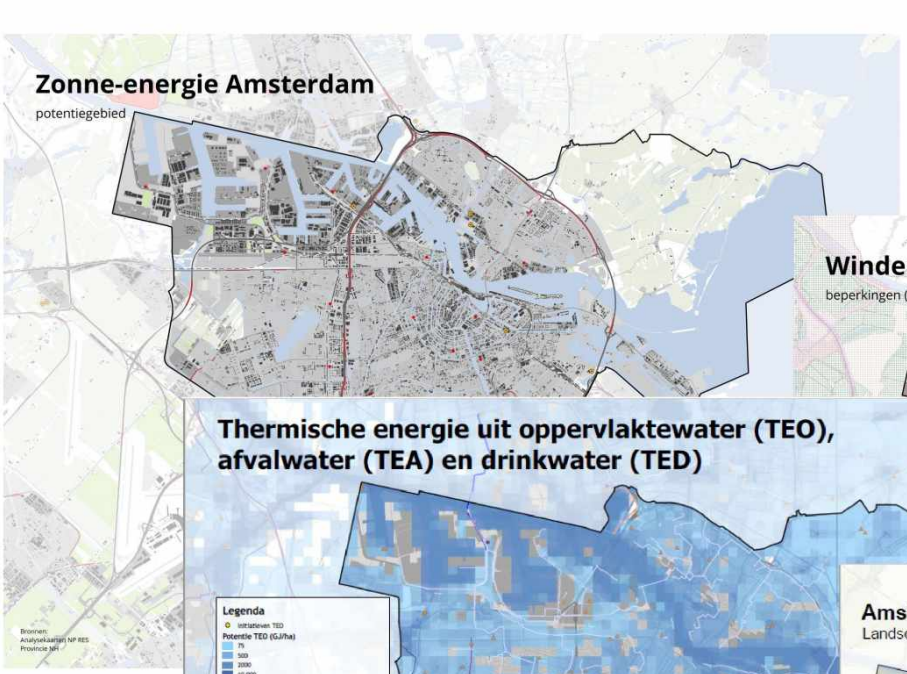

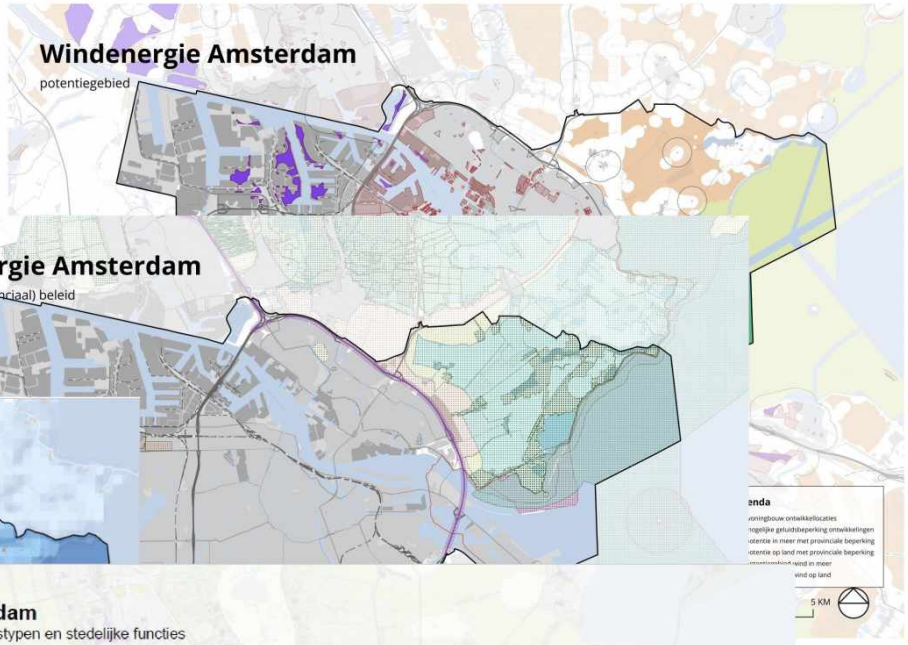

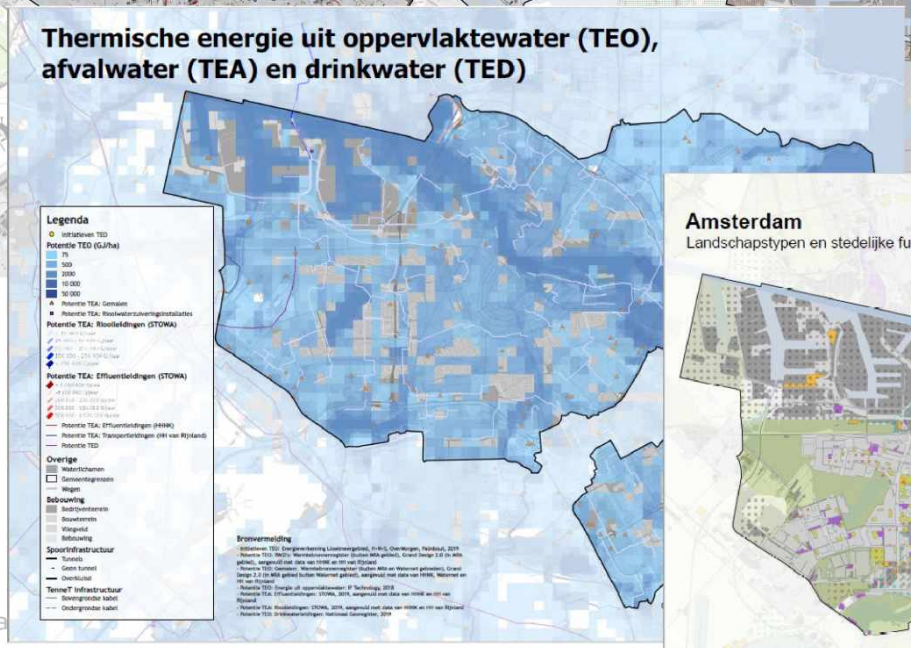

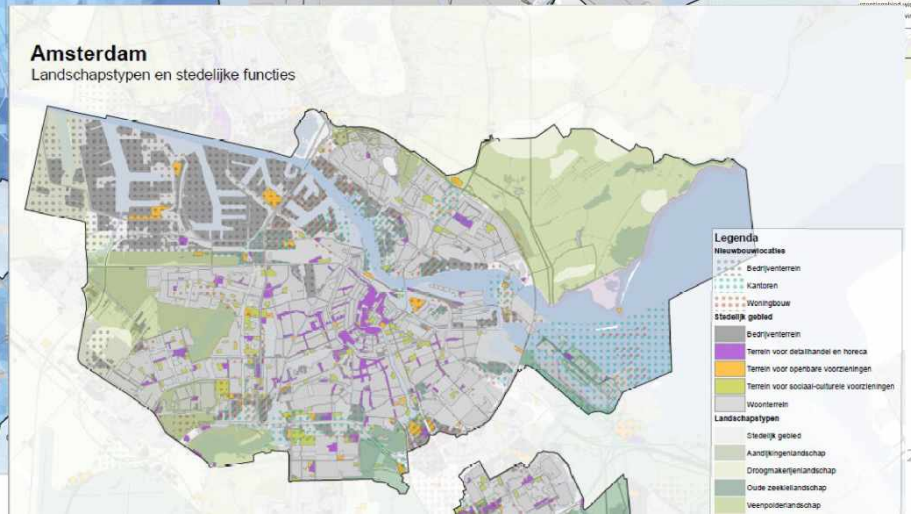

Resultaten Scenario's: Leefbaarheid

Leefbaarheid

"De **energietransitie** wordt in dit hoekpunt gebruikt als **vliegwiel** om **verbeteringen** in de **leefomgeving** en de **maatschappij** te brengen.

Er wordt gezocht naar **koppelkansen** die zowel **fysiek** als **sociaal** kunnen zijn.

De koppeling met de **lokale noden** en kansen zorgt ervoor dat **burgers betrokken** raken en **eigenaar** worden van de transitie.

De **overheid** heeft een **faciliterende** rol. Wanneer draagvlak het toelaat kan de overheid **initiatief** nemen."

47

Resultaten Scenario's: Max energieopwekking

Maximaal energie

"De energietransitie is de leidende maatschappelijke opgave.

Er wordt gezocht naar geschikte locaties voor opwek in de stad, maar ook in het buitengebied en op het IJ. De huidige provinciale restricties worden opgerekt om ervoor te zorgen dat er nog meer energie kan worden opgewekt.

De warmtetransitie vindt versneld plaats, tegen 2040 zijn alle woningen en gebouwen van gas los.

De overheid stelt zich actief op. Er worden activerende maatregelen genomen om andere partijen te stimuleren."

53

Resultaten Scenario's: Kostenefficientie

Kostenefficiëntie

"Kosten zijn de primaire afweging. Het gaat hier om de integrale kosten van alle partijen: burgers, netbeheerders en ontwikkelaars. Van groot belang zijn de kosten van het netwerk. Opwek en gebruik liggen dicht bij elkaar.

Voor de warmtevoorziening gezocht naar de meest kostenefficiënte techniek per buurt. In Amsterdam is gasnetwerk nog in gebruik, er loopt nu groen gas of waterstofgas doorheen.

De overheid stelt gronden ter beschikking voor lage lasten waar ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. Bewoners worden minder betrokken bij het proces en hebben voornamelijk een rol als klant."

59

Leefbaarheid

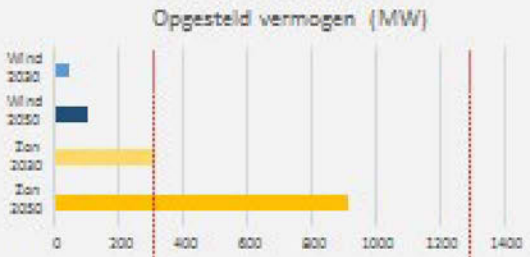

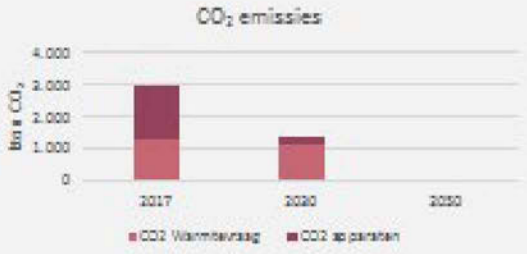

Maximaal energie

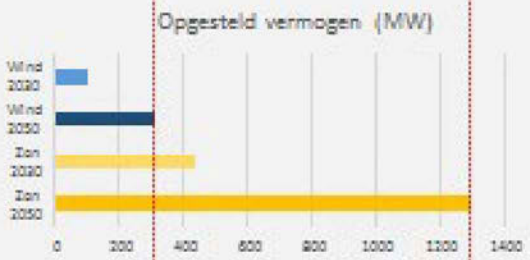

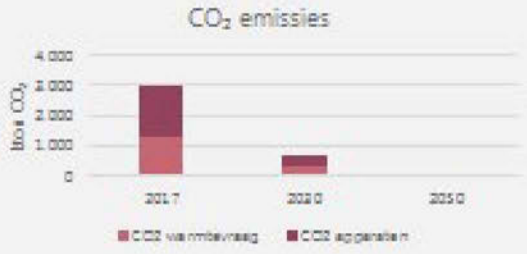

Kostenefficiëntie

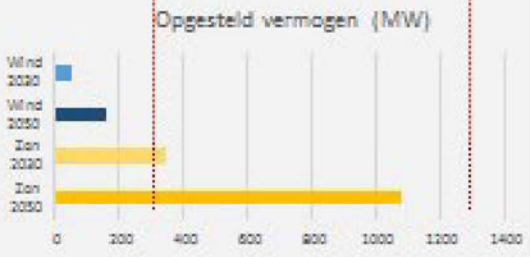

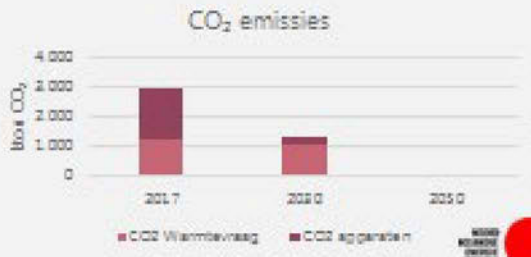

Fase 3: "lokale verrijking" en participatie

Doel:

- Lokale communicatie en informeren over RES (als deel van uitwerking RK)
- Draagvlak in beeld brengen
- Directe reactie en inbreng mogelijk maken

Fase 3: "lokale verrijking" en participatie

Wie:

- Bedrijven
- Burgers (voor-en tegenstanders)
- Ambtenaren/ projecten,
- Lokale politiek
- Initiatieven

→ Op lokale schaal, stadsbrede partijen reeds uitgenodigd bij scenario's.

Fase 3: "lokale verrijking" en participatie

Doel:

- Informeren over RES
- Draagvlak in beeld brengen
- Directe reactie en inbreng mogelijk maken.

Inzet:

- Gesprek voeren over concrete plekken,
- mogelijke locaties en aantallen
- met kaarten op tafel
- Verschillende werkvormen aangeboden door consortium, bijv. basis toets scenario's, "wiggen en wegen", visualisaties etc.

Fase 3: “lokale verrijking” en participatie

Fase 3: "lokale verrijking" en participatie

Deelnemers:

- Voor- en tegenstanders
- bedrijven, burgers (voor-en tegenstanders), ambtenaren/ projecten, Initiatieven/ koplopers
- Alleen "warme" contacten:
  - via 02025: Woon!, energiecommissarissen
  - via gemeente: AGV regisseurs, procesbegeleiders AKN, dz gebiedsontwikkeling R&D,
  - lokaal bestuur, buurgemeentes
  - at random bewoners: via OiS versus via TVW

- Middelgrote groep: ca 45 personen

Fase 3: "lokale verrijking" en participatie

Hoe:

- Werkvorm "Scenario Verrijking" op basis van geografische afbakening incl. verbeelding "Tygron en VR".
- Expertsessie "Wiggen en wegen" voor de haven,
- Buiten werktijd: voorstel 18:00 – 20:00 incl. soep en broodjes vooraf met inloop vanaf 17:30
- Vergoding aan initiatieven van koplopers i.v.m. participatie moeheid (ter discussie) –iedereen of niemand, geen vergoeding maar bv cadeaubon

Fase 3: “lokale verrijking” en participatie

- **Vijf geografische gebieden, atelier op locatie**:
  - Oost/ Zuidoost, (locatie via Tom Jansen, Co-fors ?)
  - Centrum/ Zuid (Old School),
  - West/ Nieuw West (Rue Paré)
  - Noord (De Ceuvel)
  - Haven (HbA)

Fase 3: "lokale verrijking" en participatie

Planning:

- Voorbereiding en akkoord KT en NHZ: week 38 (16 sept)
  - Adreslijst opstellen: week 38/39
  - Benaderen en uitnodiging versturen: week 39
  - Locaties boeken week 38/39
- Inhoudelijk voorbereiding door consortium: week 39-41
  - Laatste afstemming inhoud met organisatie: week 42
  - Locaties laatste info
- Uitvoering vanaf week 42 tot week 46!
  (mogelijke data: 14, 15, 28, 29, 31 okt; 4, 7, 11, 12, 14 nov.)

Vragen:

- Duidelijk?
- Missen doelgroepen?
- Risico dat mensen mee willen praten die niet bij het netwerk van ‘warme’ contacten horen?
- Hoe communiceren? Naar wie en wanneer?

Voorstel: alleen communicatie DAT gewerkt wordt aan RES, volgend jaar oproep voor mee doen.

Gemeente
Amsterdam

Reflectiefase RES/wind

Invulling op hoofdlijnen

Periode tussen vaststelling RES 1.0 en fase dat medewerking aan initiatiefnemers start.

Concept dd 14/06/2021
(bespreking wh en MT RenD)

PM/ gemeente Amsterdam

Overzicht / inhoudsopgave

1. Waarom reflectiefase & opstellen Plan van aanpak
2. Producten reflectiefase:
   - Afwegingskader op drie niveaus,
   - Richtlijnen voor participatie en governance
3. Activiteiten reflectiefase
   - Evaluatie
   - PWE
   - Vormgeven HIA
   - Dialoogtafels
   - Simulaties
4. Hoe en met wie doorlopen / planning
   - Klankbordgroep
5. Communicatie

Richtinggevend bespreken:

- Lengte en breedte reflectiefase ?
- Wat met en wat zonder partijen?
- Actieve rol van de raad?
- Openbaarheid proces
- Budget en capaciteitsinzet

- *Beleidsdilemma's*

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Zoeken naar dialoog met de stad (niet discussie of debat)
- Het vertrekpunt is de Amsterdamse wind-ambitie (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten, evaluatie participatie)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Hoe dit plan tot stand is gekomen

- Twee klankbord sessies met belanghebbenden, waaronder vertegenwoordigers
  - Windalarm,
  - JongRES,
  - Bezorgde (para)medici
  - Volkstuinen
  - Woonbootbewoners Noord
  - Energie-coöperaties Amsterdam Wind
  - Stadsecoloog
  - GGD
  - Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland,
  - Spaar het Gein/ Driemond.

- Twee klankbord sessies met partner organisaties waaronder
  - Buurgemeenten (benoemen),
  - RES partners NHZ (Liander, Waternet, RES NHZ),
  - Provincie NH
  - Haven Amsterdam,
  - Andere beleidsafdelingen gemeente Amsterdam
  - Stadsdelen Amsterdam Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw-West

Bevindingen uit de sessies met belanghebbenden

- Behoefte om mee te praten mee te doen is groot onder alle groepen
- Visie en behoefte hóe dat te doen verschilt enorm: visie op reflectie fase, problematiek, behoeften én belangen lopen zeer uiteen:
  - *Sommigen willen eerst evaluatie participatie en dan pas verder, anderen willen direct aan de slag met in kaart brengen zoekgebieden;*
  - *Sommigen willen eerst nut en noodzaak discussie voeren, anderen willen nu concreet in dialoog met lokale direct-betrokkenen;*
  - *Sommigen willen vooral aan de slag met joint fact finding op gezondheid (HIA), anderen willen aan de slag met samen oplossingen ontwerpen;*
  - *Grote behoefte aan beleidsafstemming in grensgebieden RES*

Bevindingen in relatie tot het proces van Plan van aanpak

- ✓ Eigenaarschap proces en vertrouwen moet groeien
- ✓ Eén plan van aanpak voor de reflectie fase waar op voorhand iedereen geheel achter staat is een brug te ver
- ✓ PvA is verzameling activiteiten waar zoveel mogelijk tegemoet gekomen wordt aan verschillende behoeften die nu leven
- ✓ Proces eigenaarschap op lokaal, stedelijk en niveau buurgemeenten/ regio nodig

Vervolg windzoekgebieden Amsterdam

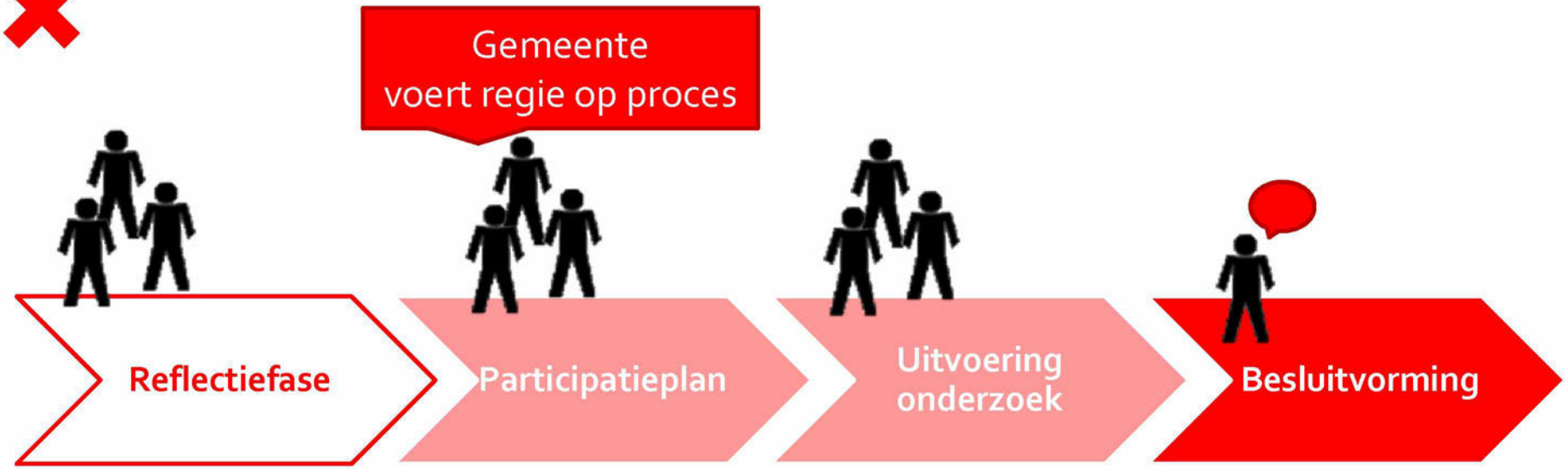

vanaf juni 2021

1) Afwegings-kader

2) Richtlijnen samenwerking (incl. evaluatie)

Producten reflectiefase

- Afwegingskader voor besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden, met o.a. technische, maatschappelijke, juridische en ruimtelijke criteria;
  - Product: stedelijk afwegingskader en per zoekgebied

- Richtlijnen voor participatie en voor governance van windenergie,
  - Evaluatie participatie tot RES 1.0 (tussenproduct, vormt input voor vervolg)
  - O.a. "spelregels" voor alle betrokkenen, waaronder belanghebbenden, initiatiefnemers, gemeente en RES partners;

Afwegingskader op 3 niveaus

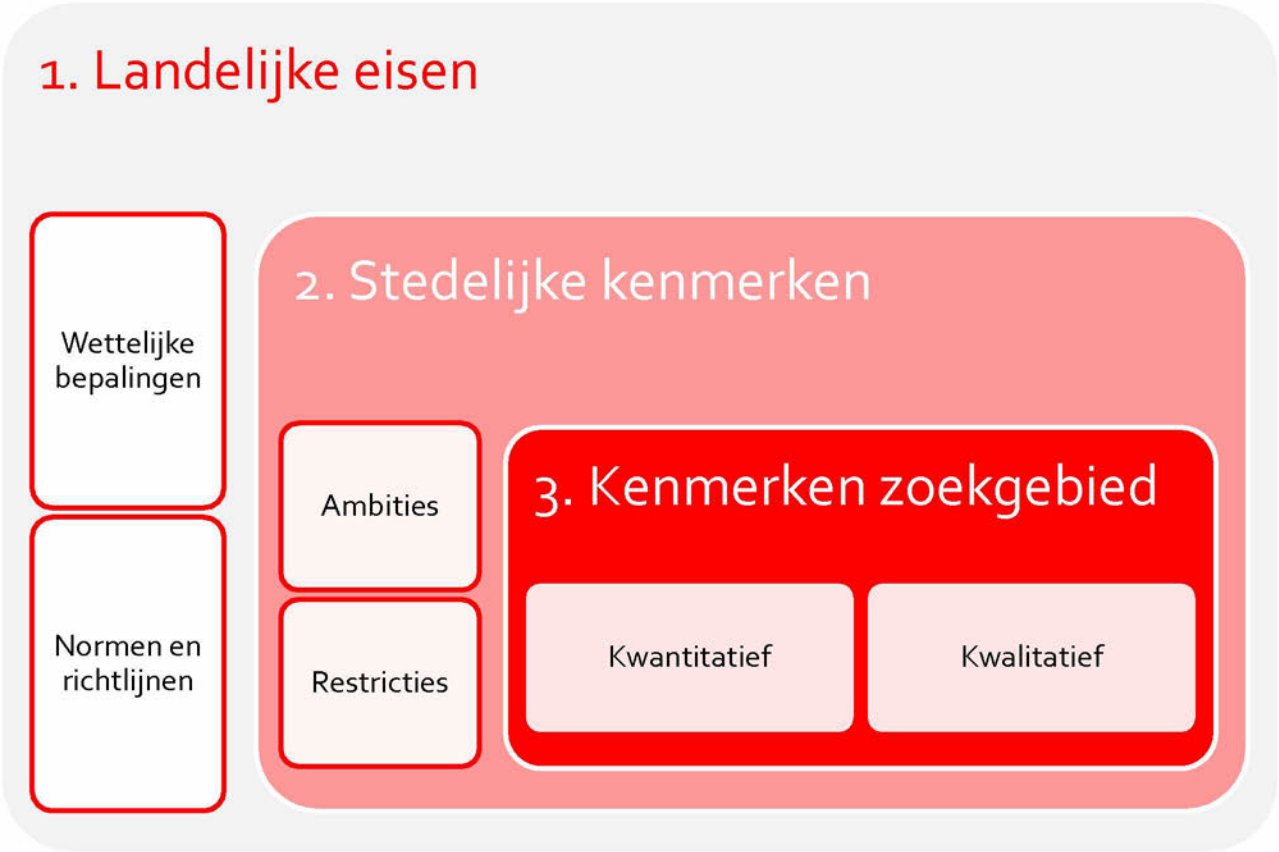

Afwegingskader besluitvorming windenergielocaties (eindproduct)

Wat is een afwegingskader:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het beoordelen
- Helpt bij het wegen van de aangereikte informatie.
- Het is geen beslisboom.

Wat beschrijven

- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke kwaliteit (stad en landschap)
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief
- …

In de vorm van

- Afwegingskader met stedelijke kenmerken
- Kenmerken per zoekgebied

Mogelijke activiteiten:

- Participatieve Waardenevaluatie (PWE)
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies
- Informatieverstrekking (doorlopend, algemeen en specifiek per zoekgebied)
- Joint fact finding
- Expertsessies ?
- …

Met wie

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- Kennisinstellingen
- RIVM/ GGD
- …

Voor wie

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Afwegingskader voorbeeld stedelijk niveau

Bouwsteen (voorbeelden, niet limitatief)	Kenmerken (voorbeelden)	Instrumenten (voorbeelden)
Windturbine installaties	Geluid Slagschaduw Hoogte …	Beleidsanalyse (luchtvaart), Simulaties (geluid),
Stedelijk kwaliteitskader ruimte	Zichtlijnen …	Ruimtelijke studie, Simulaties
Studie natuur/ecologie ontwikkeling	Diversiteit en omvang soorten …	Beleidsanalyse Natuurwaarden onderzoek PlanMER
Gezondheidseffecten	Aard en omvang hinder …	HIA JFF, rekenmodellen Simulaties
Duurzame energie ambities	GWh elektriciteit opgewekt	Onderzoek
Maatschappelijke acceptatie	…	PWE Dialoogsessies

Afwegingskader voorbeeld informatie over zoekgebieden/lokaal

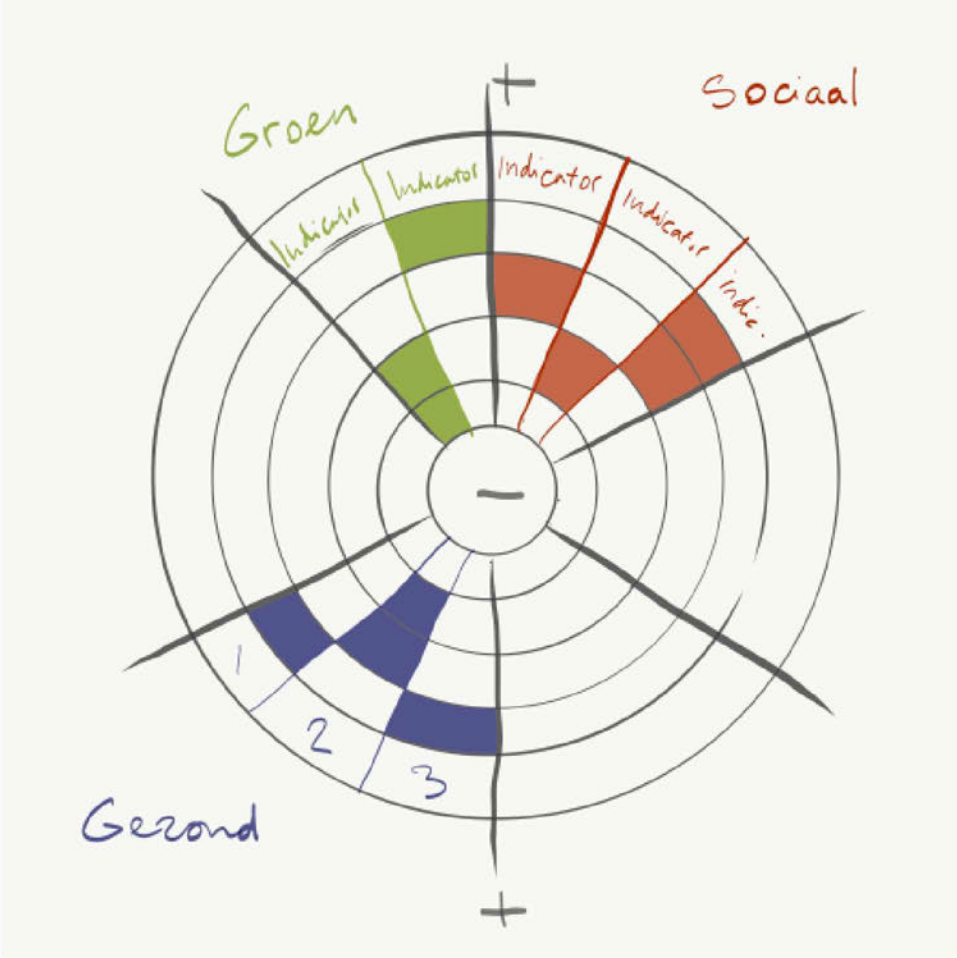

- Voorbeeld spindiagram
- Ontwikkeld met en door bewoners
- Organiseren met stadsdelen, buurgemeenten (+bewoners), lokale klankbordgroep

Richtlijnen voor participatie

Wat is de richtlijn:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het opzetten van de participatie
- Helpt bij het uitwerken van het participatieplan door initiatiefnemers,
- Helpt bij het beoordelen van het participatieplan door de raad.
- Is geen plan van aanpak voor een participatieplan, maar doet uitspraken over het resultaat.

Wat beschrijven

- Wettelijke kaders en normen cf. Ow
- Kaders klimaatakkoord (o.a. 50% lokaal eigendom)
- Stedelijke beleidskaders
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk voor participatie?

Mogelijke activiteiten:

- In kaart brengen verschillende bestaande kaders,
- Dialoogsessies stedelijk en lokaal over: wat vinden belanghebbenden belangrijk bij participatie? Wat hebben energie-coöperaties nodig?
- Afstemming: Wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente Amsterdam?

Met wie (zie boven):

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- ...

Voor wie (zie boven):

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Richtlijnen voor governance (eindproduct)

Wat is de richtlijn:

- Geeft de samenwerking met de andere overheden vorm (provincie, buurgemeenten, RES regio),
- Stelt spelregels op hoe met elkaar omgaan,
- Is gebaseerd op gemeenschappelijk doel

Wat beschrijven

- Spelregels voor samenspel
- Gemeenschappelijk doel
- Gezamenlijke benodigde kennisopbouw & delen van (participatie) ervaringen
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Mogelijke activiteiten:

- Preconstructie voor afstemmen besluitvorming en beleidscoördinatie
- Dialoogsessies: In kaart brengen:
  - Volgordelijkheid van besluiten en andere inter-afhankelijkheden,
  - Mogelijke beleidstegen-stellingen en synchroniseren,
  - Bestaande en benodigde kennis.

Met wie (zie boven):

- Mede-overheden, o.a. RES partners en buurgemeenten,
- Stadsdelen Amsterdam en andere directies/ afdelingen
- ...

Voor wie (zie boven):

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Voorbeelden van activiteiten

- Evaluatie
- PWE
- HIA/ vormgeven HIA
- Dialoogtafels

Evaluatie participatie (tussenproduct RF)

Doel: Terugblikken op de participatie in de RES en leren voor de toekomst

Evaluatie participatie

- Kader bepalen: waar moet evaluatie aan voldoen?
- Afstemmen met RES partners
- Input ophalen van klankbordgroep: welke vragen moeten worden gesteld?
- Uitvoerder bepalen: aanbeveling externe kennisinstelling (RUL/ TU Delft/UvA)

➢ Gezaghebbend en onafhankelijk
➢ Lessen voor uitvoeringsfase

Activiteiten

1. Sessie met klankbordgroep*
2. Overleg binnen RES NHZ
3. Opdracht uitschrijven
   - Evt. combineren met online raadpleging/ waardenevaluatie

* Klankbordgroep nader te bepalen

Hoe? PWE light in 2 delen

Doel:

- Inventariseren welke criteria volgens stakeholders belangrijk zijn bij het beschrijven en beoordelen van de zoeklocaties
- Geeft indicatie van lokale acceptatie voor zoeklocaties

1. 'Infographic' zoeklocaties (doel: *inventarisatie* van indicatoren): "Wat vindt u belangrijk om bij de afweging te betrekken?"
2. 'Infographic' indicatoren (doel; *voorkeursvolgorde* van bij 1) opgehaalde indicatoren ophalen): "Welke indicatoren vindt u m.b.t. locatie X het meest belangrijk?"

- **Een groot bereik en relatief laagdrempelig**
- **Haalt breedte/variatie aan perspectieven op**
- **Vergroot kennis over opgave en effecten**
- **Vergroot begrip voor afweging tussen indicatoren**

Hoe? Participatief onderzoek met de wijk

Doel: Inventariseren welke kenmerken van de wijk voor bewoners belangrijk zijn en het creëren van een bredere set aan informatie om gezichtspunten, zorgen en waarden te begrijpen

(en mate van lokale acceptatie)

Met lokale klankbordgroepen/wijkberaden (zoekgebied-beraad)

1. Kaarten maken van de wijk
2. Foto's, objecten en plekken verzamelen

- Klein bereik maar zeer kwalitatief en de uitkomsten zijn herkenbaar voor medebewoners
- Geen gebruik van taal maar van beeld

Hoe starten (juli/augustus)?

Oprichten procesgroep die stedelijk meedenkt en meedoet in proces

- Brede evaluatie participatie
- PWE Raadpleging ontwerpen
- …

Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces

- In kaart brengen gebieden door excursies/ethnografisch onderzoek etc.
- Lokale dialoogtafels
- …

Starten co-creatie/ma.ak tafel(s) lokaal

- samen ontwerpen van concrete oplossingen

Preconstructie planning kritieke momenten met buurgemeenten/stadsdelen/beleidsafdelingen

Aandringen op Joint Fact Finding bij NP RES

- Joint fact finding bouwsteen gezondheid afwegingskader (RIVM?)
- Nut en noodzaak (landelijk met NP RES?)

Doorlopende activiteiten

Communicatie en informatie verstrekking (HIERVOOR ZIJN SHEETS GEMAAKT DOOR [redacted])

- Ontwikkelen narratief over Amsterdamse ambitie
- Ontwikkelen toegankelijke infographics over ambitie en proces (ook t.b.v. online raadpleging)
- Up-to-date communiceren van participatie activiteiten en opbrengsten daarvan

Inzet

Begroting / capaciteit

Gemeente
Amsterdam

Reflectiefase RES/wind

Invulling op hoofdlijnen

Periode tussen vaststelling RES 1.0 en fase dat medewerking aan initiatiefnemers start.

Concept dd 14/06/2021
(bespreking wh en MT RenD)

PM/ gemeente Amsterdam

Overzicht / inhoudsopgave

1. Waarom reflectiefase & opstellen Plan van aanpak
2. Producten reflectiefase:
   - Afwegingskader op drie niveaus,
   - Richtlijnen voor participatie en governance
3. Activiteiten reflectiefase
   - Evaluatie
   - PWE
   - Vormgeven HIA
   - Dialoogtafels
   - Simulaties
4. Hoe en met wie doorlopen / planning
   - Klankbordgroep
5. Communicatie

Richtinggevend bespreken:

- Lengte en breedte reflectiefase ?
- Wat met en wat zonder partijen?
- Actieve rol van de raad?
- Openbaarheid proces
- Budget en capaciteitsinzet

- *Beleidsdilemma's*

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Zoeken naar dialoog met de stad (niet discussie of debat)
- Het vertrekpunt is de Amsterdamse wind-ambitie (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten, evaluatie participatie)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Hoe dit plan tot stand is gekomen

- Twee klankbord sessies met belanghebbenden, waaronder vertegenwoordigers
  - Windalarm,
  - JongRES,
  - Bezorgde (para)medici
  - Volkstuinen
  - Woonbootbewoners Noord
  - Energie-coöperaties Amsterdam Wind
  - Stadsecoloog
  - GGD
  - Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland,
  - Spaar het Gein/ Driemond.

- Twee klankbord sessies met partner organisaties waaronder
  - Buurgemeenten (benoemen),
  - RES partners NHZ (Liander, Waternet, RES NHZ),
  - Provincie NH
  - Haven Amsterdam,
  - Andere beleidsafdelingen gemeente Amsterdam
  - Stadsdelen Amsterdam Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw-West

Bevindingen uit de sessies met belanghebbenden

- Behoefte om mee te praten mee te doen is groot onder alle groepen
- Visie en behoefte hóe dat te doen verschilt enorm: visie op reflectie fase, problematiek, behoeften én belangen lopen zeer uiteen:
  - *Sommigen willen eerst evaluatie participatie en dan pas verder, anderen willen direct aan de slag met in kaart brengen zoekgebieden;*
  - *Sommigen willen eerst nut en noodzaak discussie voeren, anderen willen nu concreet in dialoog met lokale direct-betrokkenen;*
  - *Sommigen willen vooral aan de slag met joint fact finding op gezondheid (HIA), anderen willen aan de slag met samen oplossingen ontwerpen;*
  - *Grote behoefte aan beleidsafstemming in grensgebieden RES*

Bevindingen in relatie tot het proces van Plan van aanpak

- ✓ Eigenaarschap proces en vertrouwen moet groeien
- ✓ Eén plan van aanpak voor de reflectie fase waar op voorhand iedereen geheel achter staat is een brug te ver
- ✓ PvA is verzameling activiteiten waar zoveel mogelijk tegemoet gekomen wordt aan verschillende behoeften die nu leven
- ✓ Proces eigenaarschap op lokaal, stedelijk en niveau buurgemeenten/ regio nodig

Vervolg windzoekgebieden Amsterdam

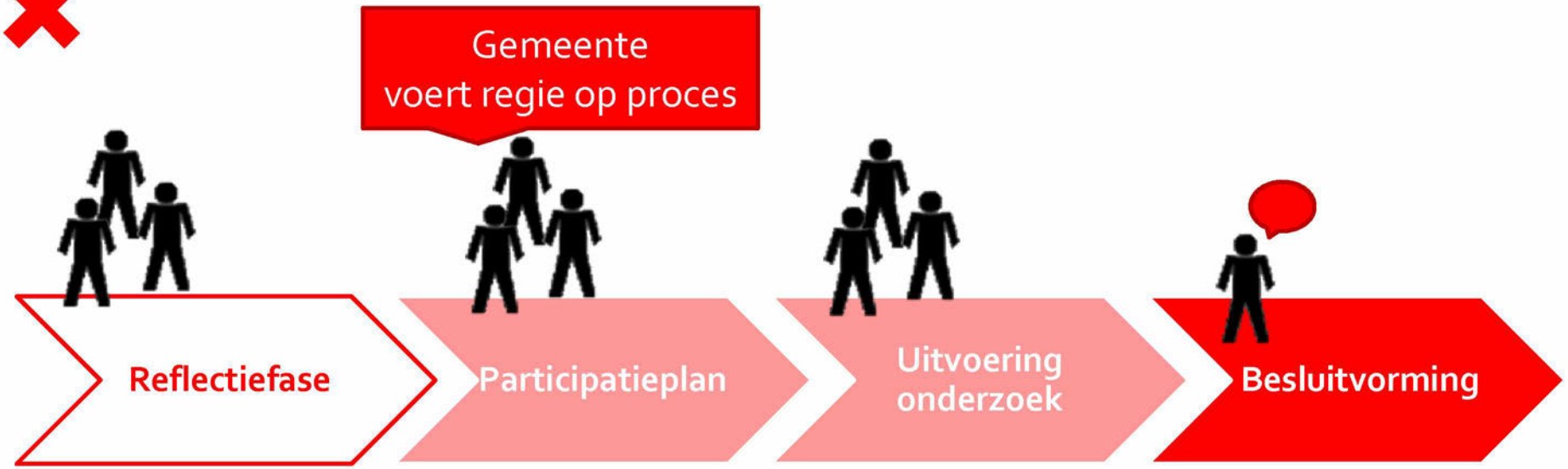

vanaf juni 2021

1) Afwegings-kader

2) Richtlijnen samenwerking (incl. evaluatie)

Producten reflectiefase

- Afwegingskader voor besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden, met o.a. technische, maatschappelijke, juridische en ruimtelijke criteria;
  - Product: stedelijk afwegingskader en per zoekgebied

- Richtlijnen voor participatie en voor governance van windenergie,
  - Evaluatie participatie tot RES 1.0 (tussenproduct, vormt input voor vervolg)
  - O.a. "spelregels" voor alle betrokkenen, waaronder belanghebbenden, initiatiefnemers, gemeente en RES partners;

Afwegingskader op 3 niveaus

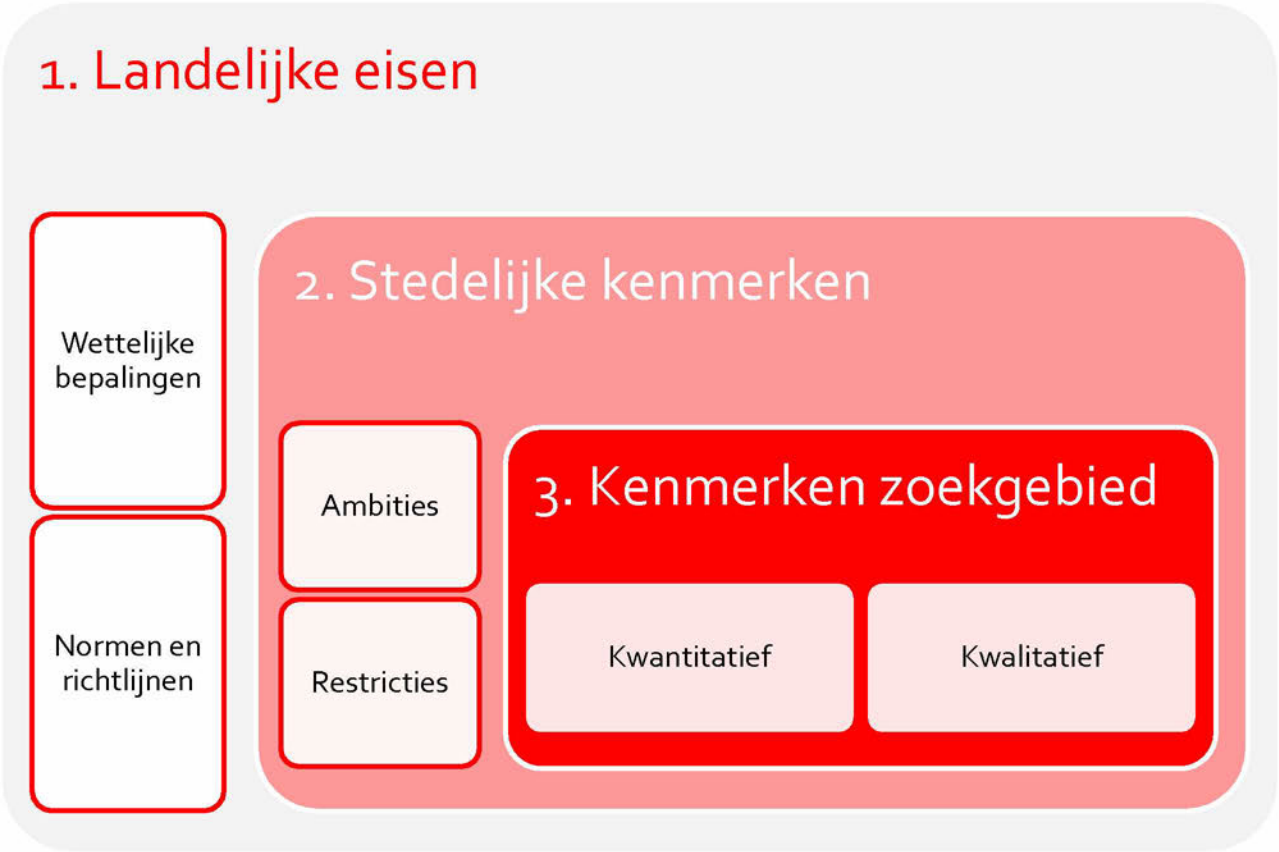

Afwegingskader besluitvorming windenergielocaties (eindproduct)

Wat is een afwegingskader:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het beoordelen
- Helpt bij het wegen van de aangereikte informatie.
- Het is geen beslisboom.

Wat beschrijven

- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke kwaliteit (stad en landschap)
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief
- …

In de vorm van

- Afwegingskader met stedelijke kenmerken
- Kenmerken per zoekgebied

Mogelijke activiteiten:

- Participatieve Waardenevaluatie (PWE)
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies
- Informatieverstrekking (doorlopend, algemeen en specifiek per zoekgebied)
- Joint fact finding
- Expertsessies ?
- …

Met wie

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- Kennisinstellingen
- RIVM/ GGD
- …

Voor wie

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Afwegingskader voorbeeld stedelijk niveau

Bouwsteen (voorbeelden, niet limitatief)	Kenmerken (voorbeelden)	Instrumenten (voorbeelden)
Windturbine installaties	Geluid Slagschaduw Hoogte …	Beleidsanalyse (luchtvaart), Simulaties (geluid),
Stedelijk kwaliteitskader ruimte	Zichtlijnen …	Ruimtelijke studie, Simulaties
Studie natuur/ecologie ontwikkeling	Diversiteit en omvang soorten …	Beleidsanalyse Natuurwaarden onderzoek PlanMER
Gezondheidseffecten	Aard en omvang hinder …	HIA JFF, rekenmodellen Simulaties
Duurzame energie ambities	GWh elektriciteit opgewekt	Onderzoek
Maatschappelijke acceptatie	…	PWE Dialoogsessies

Afwegingskader voorbeeld informatie over zoekgebieden/lokaal

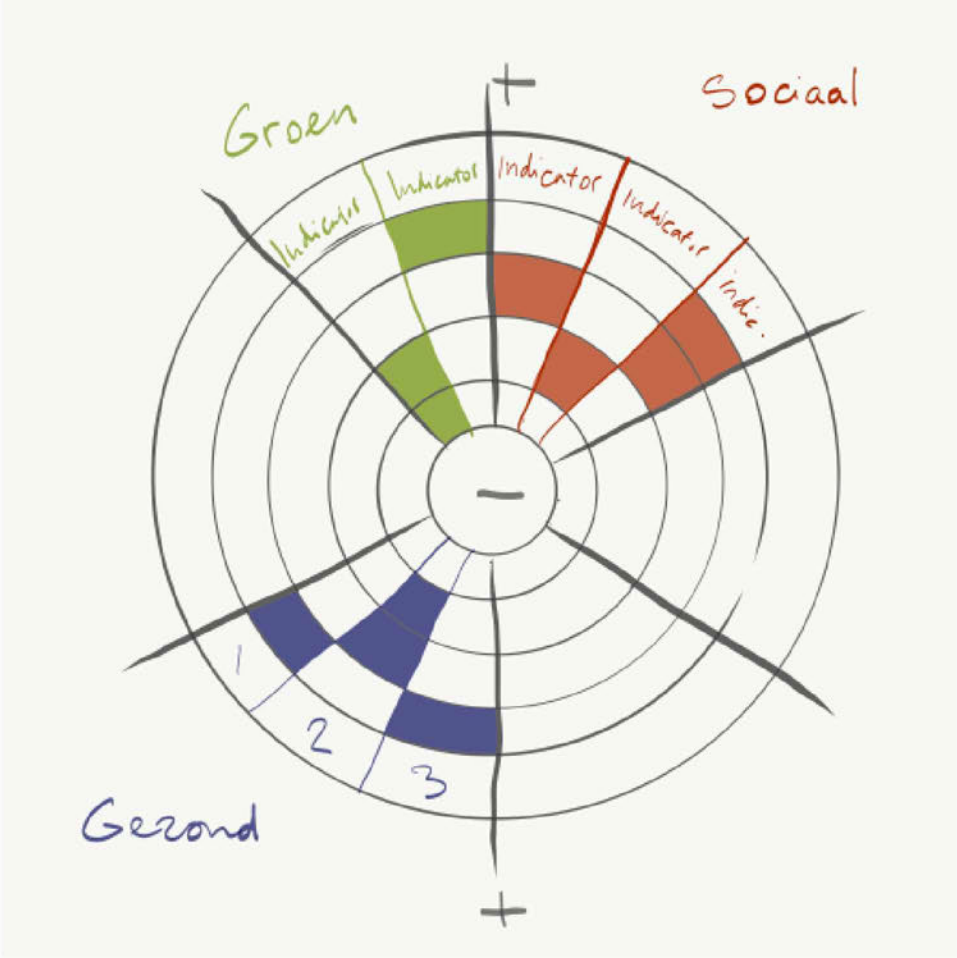

- Voorbeeld spindiagram
- Ontwikkeld met en door bewoners
- Organiseren met stadsdelen, buurgemeenten (+bewoners), lokale klankbordgroep

Richtlijnen voor participatie (eindproduct)

Wat is de richtlijn:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het opzetten van de participatie
- Helpt bij het uitwerken en beoordelen van het participatieplan
- Het is geen plan van aanpak voor participatie, maar doet uitspraken over het resultaat.

Wat beschrijven

- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke kwaliteit (stad en landschap)
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief
- …

In de vorm van

- Afwegingskader met stedelijke kenmerken
- Kenmerken per zoekgebied

Mogelijke activiteiten:

- Joint fact finding
- Participatieve Waardenevaluatie (PWE)
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies
- Informatieverstrekking (doorlopend, algemeen en specifiek per zoekgebied)
- Expertsessies ?
- …

Met wie

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- Kennisinstellingen
- RIVM/ GGD
- …

Voor wie

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Richtlijnen voor participatie

Doel: **initiatiefnemers meegeven welke eisen aan het participatieplan moet voldoen**

- Wettelijke kaders en normen cf. Ow
- Kaders klimaatakkoord (o.a. 50% lokaal eigendom)
- Stedelijke beleidskaders
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: **wat is belangrijk voor participatie?**

➢ De raad kan participatieplannen beoordelen aan de hand van deze richtlijnen.

Activiteiten

1. In kaart brengen verschillende kaders
2. Dialoogsessies stedelijk en lokaal: wat is belangrijk bij participatie?
3. Werksessies met initiatiefnemers: wat hebben zij nodig?
4. N.a.v 2/3: Interne sessie afstemming: wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente?

Richtlijnen voor governance

(plus uitvoeringsprogramma NHZ)

Doel: samenwerking met buurgemeenten vormgeven

- Bepalen gemeenschappelijk doel: wat hebben we samen te doen?
- Afspreken spelregels voor samenspel
  - Afstemmen besluitvorming: volgordelijkheid van besluiten en andere interafhankelijkheden in kaart brengen
  - Beleidscoördinatie: mogelijke beleidstegenstellingen in kaart brengen en synchroniseren
- Delen ervaringen
  - Participatie
- Gezamenlijke kennisopbouw
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Activiteiten

1. Reeks van sessies met buurgemeenten om doel spelregels te bepalen
2. In kaart brengen ervaringen participatie
3. In kaart brengen bestaande en benodigde kennisbasis

Voorbeelden van activiteiten

- Evaluatie
- PWE
- HIA/ vormgeven HIA
- Dialoogtafels

Evaluatie participatie (tussenproduct RF)

Doel: Terugblikken op de participatie in de RES en leren voor de toekomst

Evaluatie participatie

- Kader bepalen: waar moet evaluatie aan voldoen?
- Afstemmen met RES partners
- Input ophalen van klankbordgroep: welke vragen moeten worden gesteld?
- Uitvoerder bepalen: aanbeveling externe kennisinstelling (RUL/ TU Delft/UvA)

➢ Gezaghebbend en onafhankelijk
➢ Lessen voor uitvoeringsfase

Activiteiten

1. Sessie met klankbordgroep*
2. Overleg binnen RES NHZ
3. Opdracht uitschrijven
   - Evt. combineren met online raadpleging/ waardenevaluatie

* Klankbordgroep nader te bepalen

Hoe? PWE light in 2 delen

Doel:

- Inventariseren welke criteria volgens stakeholders belangrijk zijn bij het beschrijven en beoordelen van de zoeklocaties
- Geeft indicatie van lokale acceptatie voor zoeklocaties

1. 'Infographic' zoeklocaties (doel: *inventarisatie* van indicatoren): "Wat vindt u belangrijk om bij de afweging te betrekken?"
2. 'Infographic' indicatoren (doel; *voorkeursvolgorde* van bij 1) opgehaalde indicatoren ophalen): "Welke indicatoren vindt u m.b.t. locatie X het meest belangrijk?"

- **Een groot bereik en relatief laagdrempelig**
- **Haalt breedte/variatie aan perspectieven op**
- **Vergroot kennis over opgave en effecten**
- **Vergroot begrip voor afweging tussen indicatoren**

Hoe? Participatief onderzoek met de wijk

Doel: Inventariseren welke kenmerken van de wijk voor bewoners belangrijk zijn en het creëren van een bredere set aan informatie om gezichtspunten, zorgen en waarden te begrijpen

(en mate van lokale acceptatie)

Met lokale klankbordgroepen/wijkberaden (zoekgebied-beraad)

1. Kaarten maken van de wijk
2. Foto's, objecten en plekken verzamelen

- Klein bereik maar zeer kwalitatief en de uitkomsten zijn herkenbaar voor medebewoners
- Geen gebruik van taal maar van beeld

Hoe starten: Fase I (juli/augustus)

Afwegingskader:

- Oprichten procesgroep die stedelijk meedenkt en meedoet in proces
- Opstarten uitvraag PWE Raadpleging en ophalen onderwerpen
- Opstarten traject Ruimtelijke Kwaliteit
- Opstarten uitvraag etnografisch onderzoek
- Opstarten uitvraag natuurwaardenonderzoek
- Opstarten gezondheidswerkgroep en start PVA (HIA)
- Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces

Richtlijnen voor Governance

- Oprichten procesgroep overheden: stadsdelen, buurgemeenten, provincie, RES NHZ
- Opstarten preconstructie planning kritieke momenten met buurgemeenten/ stadsdelen/beleidsafdelingen

Hoe starten: Fase I (juli/augustus)

Richtlijnen voor Participatie vervolgfase

- Opstarten uitvraag evaluatie participatie en ophalen onderwerpen
- Gesprek met initiatiefnemers: ervaringen, wat hebben zij nodig?
- (overige activiteiten volgen uit gesprekken afwegingskader)

Aandringen op Joint Fact Finding bij NP RES

- Joint fact finding bouwsteen gezondheid afwegingskader (RIVM?)
- Nut en noodzaak

Resultaat fase I: PVA reflectiefase

- Afstemming procesgroep over vervolg Reflectiefase
- Inzicht in lengte en breedte van de Reflectiefase
- Capaciteit en budget
- Helder eindresultaat

Fase II (september-maart)

Afwegingskader:

- Procesgroep die stedelijk meedenkt en meedoet in proces
- Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces
- Lokale dialoogsessies
- Expertsessies
- Gezondheidswerkgroep over uitgangspunten voor HIA
- Uitvoeren evaluatie participatie
- PWE Raadpleging
- Ruimtelijke Kwaliteit, Etnografisch onderzoek
- Simulaties, visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- .....

Richtlijnen voor Governance

- Procesgroep overheden
- Analyse preconstructie planning kritieke momenten met buurgemeenten/ stadsdelen/beleidsafdelingen

Fase II (september-maart)

Richtlijnen participatie:

- Wettelijke kaders en normen cf OW, Klimaatakkoord, stedelijke beleidskaders
- Uitvoeren en conclusies evaluatie participatie
- Dialoogsessies stedelijk en lokaal: wat is belangrijk bij participatie?
- Werksessies met initiatiefnemers
- Resultaten uit het afwegingskader in relatie tot participatie
- Wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente?
- .....

Doorlopende activiteiten

Communicatie en informatie verstrekking (HIERVOOR ZIJN SHEETS GEMAAKT DOOR MAARTJE)

- Ontwikkelen narratief over Amsterdamse ambitie
- Ontwikkelen toegankelijke infographics over ambitie en proces (ook t.b.v. online raadpleging)
- Up-to-date communiceren van participatie activiteiten en opbrengsten daarvan

Inzet

Begroting / capaciteit

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Tue, 15 Jun 2021 10:43:14 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]" [redacted]groenlicht.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: agenda15/6 Kernteam RES/Wind overleg
Attachments: 4-210614 concept Backoffice RES bij agenda15juni.docx, 2-210604 RES in RenDonline_agenda15juni.docx, Agenda 15-06-2021 Kernteam RES A-dam.docx

Hoi allemaal,

Tbv de vergadering van het RES Kernteam van vandaag (13:00 uur) gaan hierbij:

- de agenda;
- stukken bij agendapunt 2 en 4; en
- een nieuwe link voor de vergadering: **[Link naar de virtuele MS Teams ruimte]**

Deze info staat ook in de outlook uitnodiging.

Agenda Kernteam RES Amsterdam

Datum dinsdag 15 juni 2021
Tijd 13:00-14:30 uur
Locatie: via MS Teams

---

	onderwerpen	**+/- tijd**
1.	Welkom + mededelingen	13:00 -13:05
2.	Communicatie naar andere directies/thema R&D online ([redacted] + [redacted] (zie bijlage)	13:05 -13:30
3.	planning en procesplan [redacted])	13:30 -14:00
4.	vormgeving van de backoffice RES ([redacted]) (zie bijlage)	14:00 -14:25
5.	Rondvraag / wvtk	14:25 -14:30

PM agendapunten RES KT team

-
-

Graag tot zo.
namens [redacted] en [redacted]

[redacted]

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: [redacted] **Namens** [redacted]
Verzonden: dinsdag 20 april 2021 17:36
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: Kernteam RES/Wind overleg
Tijd: dinsdag 15 juni 2021 13:00-14:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: via MS Teams (zie link in notitie)

RD 20/4/21 - **deze keer 30 minuten langer ivm agendapunt "planning" (incl.** [redacted] **)**

wekelijks Kernteam RES/Wind overleg : 1x week/ uur, [redacted] en [redacted]

Via deze link kom je in de virtuele MS Teams ruimte die is aangemaakt.

[Link naar de virtuele MS Teams ruimte]

	onderwerpen	**+/- tijd**
1.	Welkom + mededelingen	13:00 -13:05
2.	Communicatie naar andere directies/thema R&D online [redacted] (zie bijlage)	13:05 -13:30
3.	planning en procesplan [redacted])	13:30 -14:00
4.	vormgeving van de backoffice RES [redacted]) (zie bijlage)	14:00 -14:25
5.	Rondvraag / wvtk	14:25 -14:30

[redacted]
Project-assistent RES / secretaresse
Team Dienstverlening & Ondersteuning
Afdeling Duurzaamheid
Gemeente Amsterdam
M +31 06 [redacted]
E-mail [redacted]@amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

werkdagen: ma, di, woe, do

Aan Kernteam RES 15 juni 2021
Van [redacted]
Betreft Backoffice RES

Ter bespreking

1) Geeft geschetste invulling van de backoffice ons gezamenlijk beeld weer?
2) Heb je feedback over de nu ingeschatte capaciteit?
3) Heb je nog aanvullingen?

Nb het onderdeel back-office zal ingevoegd worden in het totaal plaatje van team RES waar [redacted] en [redacted] aan weken.

Backoffice RES

Taakgebieden

A
Afhandelen publieksreacties en beheer webformulieren en mailbox
Beheer kennisbank en standaardteksten tbv publieksreacties
Afhandelen WOB verzoeken

B
Ondersteunen bij afhandeling raadsadressen, vragen buurgemeenten en organisaties
Ondersteunen op proces bij afhandeling raadsvragen en moties
Ondersteunen op proces bij voorbereiden bestuurlijke besluitvorming
Ondersteunen op proces bij voorbereiding en uitvoering publieksevenementen

Rollen

- Coördinator backoffice te combineren met omgevingsmanagementtaken 1,0 fte
- Beheerder mailbox, webmail, kennisbank en archief 0,8 fte
- Afhandelaar publieksreacties 1 fte
- Redacteur kennisbank 0,2 fte (evt communicatietaak)
- Afhandelaar raadsadressen 0,5 fte
- Coördinator WOB verzoeken 1 fte
- Afhandelaar WOB verzoeken 3 fte
- Adviseur/procesbegeleider bestuurlijke besluitvorming 1 fte
- Project assistent tbv organisatorische zaken 0,5 fte (naast project assistent voor gehele RES programma)

Totaal naar schatting 9 fte

Verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheden coördinator: aansturen medewerkers in dagelijkse werk, afstemmen met eindverantwoordelijke programma RES/inhoudelijk team, afstemmen met stadsdelen, bestuurszaken, secretariaat wethouder, regie op capaciteit/inzet, signalen opvangen en op laten pakken.
Voorzien was deze coördinatietaken te combineren met omgevingsmanagement vanwege inhoudelijke kruisbestuiving en gedeeltelijk overlappend intern netwerk. Om te weten of dit past, is meer inzicht nodig in de taken van het omgevingsmanagement in de komende fasen en de capaciteit die dit vraagt.

Commented [redacted] Waarbij ik wel hoop en verwacht dat het aantal Wob verzoeken in de loop van de tijd afneemt en niet de piek vertoont van de laatste maanden.

Commented [redacted] Dit is voorlopig te weinig voor de raadsadressen. Ik durf niet te zeggen wat we kunnen verwachten bij de raad van juni, maar het kan best zijn dat daar nog een hele grote hoeveelheid aankomt. En dan moeten we gewoon zeker 1 tot misschien wel 1,5 fte hebben. Tot aan eind zomer.

Commented [redacted] Zie mijn vorige opmerking. Op dit moment ben ik nagenoeg fulltime (32 uur/week) met coördinatie en inhoudelijke afdoening Wob bezig. Of dat zo blijft hoop ik en denk ik niet. Dan zou dit afgeschaald kunnen worden naar 0,5 fte.

Verantwoordelijkheden afhandelaars mailbox: waar mogelijk publieksreacties zelfstandig afhandelen. Ruggespraak houden als dat nodig is en complexere zaken voorleggen aan inhoudelijk medewerker. Voorkomen dat dezelfde mensen verschillende reacties ontvangen (als bijv. zowel raadsadres als mails naar meerdere adressen zijn gestuurd). Goed administreren van werkzaamheden. Up to date blijven op relevante inhoud (stukken lezen, overleggen bijwonen). Hiaten in beschikbare informatie signaleren en voorstellen doen voor aanvullingen.

Omgevingsmanager moet 1 belangrijke taak doen namelijk de omgeving managen.
Dit houdt in dat hij/zij weet wat er binnenkomt via raadsadressen, WOB verzoeken, stadsdelen en RES inbox.

1) actief contact maakt met (burger)organisaties en stadsdelen
2) Zorgt dat dubbelingen tussen de binnenkomende kanalen worden gezien (dan weet je waar ook de hoge nood zit) en geeft signalen af naar RES coördinator wanneer ergens vast loopt.
3) stuurt backoffice aan / assisteert in het vinden van geschikte informatie om te reageren op mails, helpt in het uitgooien van lijntjes naar het team zodat informatie wordt verzameld.
4) Heeft goed contact met afdeling communicatie. Zodat communicatie boodschap steeds consistent is en aansluit bij de huidige situatie.

Commented [redacted] Eventueel directies, maar ik denk dat dit eigenlijk bij RES coördinator moet liggen.

Coordinator Wob:

1) Aansturing en coördinatie en 1ste aanspreekpunt voor de afhandeling van de inhoudelijke afhandeling i.s.m Wob-coördinator R&D
2) Termijnbewaking van de verzoeken.

Afhandelaar WOB:

1. Documenten verzamelen en beoordelen, relevante documenten prepareren voor besluit.

Relatie met communicatie
Nauwe samenwerking is belangrijk tussen communicatie en afhandelen publieksreacties, raadsadressen enzovoort. De informatie die we publiceren in media moet overeenkomen met wat we in beantwoording van vragen en mails schrijven.
Bovendien kunnen reacties nieuwe input voor onze communicatie opleveren en kan communicatie nieuwe reacties uit de stad opleveren.

Voorstel is dat omgevingsmanager de verbindende rol heeft en dat regelmatig iemand van communicatie aansluit bij het werkoverleg van de backoffice om uit te wisselen en af te stemmen op inhoud en op proces en planning.

Concreet werken we samen tbv bijvoorbeeld tijdig redigeren van teksten, items in nieuwsbrief, informatie tbv website en callcenter, planning communicatiemiddelen, inzichtelijk proces mbt externe informatievoorziening

Reflectiefase
Nog op te nemen welke capaciteit backoffice nodig is in de reflectiefase

Termijn waarover dit voorstel voor de backoffice gaat

1 jaar minimaal
Naar verwachting zullen bovenstaande taken in ieder geval tijdens de reflectiefase en (het begin van de-) voorbereiding uitvoering noodzakelijk zijn. Daarbij is het gewenst om een basisteam beschikbaar te hebben, zodat inhoudelijke mensen hier niet continu hoeven bij te springen. Dit maakt het proces kwetsbaar en adhoc (zie onder).

BIJLAGE
Huidige verdeling taken en rollen mailbox

Naam	Rol	Taken
[redacted]	Beheerder (first responder) Eigenaar FAQ	RES inbox - bekijkt nieuw binnengekomen mail en handelt deze af door 1. Standaardbeantwoording geheel af te handelen 2. Te markeren voor afhandeling door een collega (kleur te geven 3. zodra geen nieuwe mails dan nog onbeantwoorde mails oppakken en concept antwoord schrijven en afstemmen met [redacted] Beheer van FAQ door: 1. Nieuwe vragen te inventariseren 2. FAQ aan te vullen iom met [redacted] 3. Standaarteksten steeds actueel houden en op een centrale plaats archiveren zodat iedereen de juiste versie gebruikt.
[redacted]	*Beheerder (second responder)* Komt hier in de praktijk niet aan toe vanwege beperkt aantal uren (14 per week en vertrekt per 18 juni)	*Behandelt mails waar geen standaardantwoordmail op past, en haalt antwoorden op binnen team zo nodig.*
[redacted]	Reserve beheerder Komt hier in de praktijk niet aan toe vanwege tijdgebrek	Beantwoordt mails met haar kleur, eventueel in afstemming met [redacted]
[redacted]	Beheerder Contact formulieren Kwam in de praktijk nog weinig toe aan inhoudelijk afhandelen maar gaat hier nu mee aan de slag	Checkt de contact formulieren, en zet deze door naar RES inbox. [redacted] vinkt aan in Iprox of mail in behandeling of afgehandeld is. Behandelt mails met zijn kleur volgens bovenstaand protocol.
[redacted]	Voor de moeilijke vragen Helpt in de praktijk ook met wegwerken van de achterstand	Checkt concept mails en helpt in het vinden van nodige informatie.
[redacted]	Voor inhoudelijke check en voor specialistische vragen	Checkt tekst op inhoudelijke juistheid en geeft input op specialistische onderwerpen
[redacted] en [redacted]	Behandelaars Om achterstanden weg te werken en structurele capaciteit te creëren Opdracht eindigt 28 juni	Combineren mailbox met WOB

Huidige verdeling taken en rollen WOB

Naam	Rol	Taken
[redacted]	Coördinator en eerste afhandelaar	
Externe medewerkers, [redacted] **en** [redacted] **& catch legal**	Afhandelaar Opdracht eindigt 28 juni	
Collega's WOB pool	Afhandelaar	

Huidige verdeling taken en rollen raadsadressen

Naam	Rol	Taken
[redacted]	Afhandelaar en procesbegeleider Heeft handen vol aan WOB	
[redacted]	Afhandelaar Heeft maar beperkte tijd hiervoor en trekt hard aan beter proces	
[redacted]	Afhandelaar Is tijdelijk bijgesprongen maar gaat afbouwen cq is gestopt?	

Agenda Kernteam RES Amsterdam

Datum dinsdag 15 juni 2021
Tijd 13:00-14:30 uur
Locatie: via MS Teams

---

	onderwerpen	+/- tijd
1.	Welkom + mededelingen	13:00-13:05
2.	Communicatie naar andere directies/thema R&D online ([redacted] + [redacted] (zie bijlage)	13:05-13:30
3.	planning en procesplan ([redacted])	13:30-14:00
4.	vormgeving van de backoffice RES ([redacted]) (zie bijlage)	14:00-14:25
5.	Rondvraag / wvtk	14:25-14:30

PM agendapunten RES KT team

-
-

From: "[redacted]@amsterdam.nl>
Sent: Tue, 15 Jun 2021 11:18:55 +0100
To: "[redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; "Bestuurszaken R&D" <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>; "Bestuurszaken R&D" <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>
Subject: RE: Aanpassen raadsbrief participatieplan + terugkoppeling gesprek DB Noord
Attachments: 3 raadsinformatiebrief participatieplan cooperatieve windmolens NIJP_CD terrein.docx

Beste [redacted]

Hierbij de aangepaste brief met daarin een aantal zinnen over de participatie obv tekstvoorstel [redacted] – ik heb deze opgenomen onder het kopje 'Intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van windturbines' en enige redactie gedaan om dubbeling te voorkomen en om te zorgen dat de brief nog op drie pagina's past.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@ponderaconsult.com>
Verzonden: dinsdag 15 juni 2021 08:08
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuurszaken R&D <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuurszaken R&D <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassen raadsbrief participatieplan + terugkoppeling gesprek DB Noord

Hoi [redacted] en [redacted]

Dan stel ik voor om toe te voegen achter de volgende tekst:
Volgend op het afsluiten van de intentieovereenkomst hebben de initiatiefnemers in de afgelopen periode het participatieplan opgesteld. Daartoe hebben zij overleg gevoerd met de omgeving. Vanwege de corona pandemie heeft dit voornamelijk digitaal plaatsgevonden. De gemeente en initiatiefnemers hebben de ruime omgeving zowel binnen als buiten Amsterdam schriftelijk en digitaal uitgenodigd, om kennis te nemen van het concept van het plan.

Toevoegen:
Er zijn in de periode van 2020 diverse bijeenkomsten georganiseerd. In juni 2020 heeft de gemeente een algemene bijeenkomst georganiseerd over de RES en vervolgens een tweetal informatiebijeenkomsten georganiseerd specifiek over het zoekgebied Noorder IJplas/ Cornelis Douwesterrein gericht op bewoners en belanghebbenden in het gebied en in de ruime omgeving. Vervolgens is door initiatiefnemers een bijeenkomst georganiseerd over een concept van het door hen gemaakt participatieplan. Dit hebben ze ook online beschikbaar gemaakt.

Groetjes
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 17:58
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuurszaken R&D <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuurszaken R&D <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassen raadsbrief participatieplan + terugkoppeling gesprek DB Noord

Dag [redacted]

Dank hiervoor. Ik zal deze brief doorzetten naar de wethouder. Mijn advies is echter om ook nog één of twee zinnen te wijden aan de betrokkenheid van bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden bij de totstandkoming van het participatieplan en het verdere participatieproces. Precies daar zaten de zorgen van het DB van Noord, en het lijkt me goed om ook daar de geruststelling te bieden die ook het DB van Noord nu heeft.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]**@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 16:26
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@ponderaconsult.com>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuurszaken R&D <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuurszaken R&D <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Aanpassen raadsbrief participatieplan + terugkoppeling gesprek DB Noord

Beste [redacted]
Hierbij de aangepaste brief, de toevoeging die je vraagt is opgenomen in de laatste alinea van de brief.
Groet,
[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 11:19
Aan: [redacted]@ponderaconsult.com>; [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; Bestuurszaken R&D <Bestuurszaken.RD@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Aanpassen raadsbrief participatieplan + terugkoppeling gesprek DB Noord

Dag [redacted] ea.,

Afgelopen vrijdag heeft wethouder Van Doorninck nog gesproken met Saskia Groenewoud. Ze is na de toelichting door de wethouder akkoord met de voordracht en het voorstel om participatieproces nu te starten. De wethouder heeft toegezegd dat er dan nog wel met Noord contact wordt opgenomen hoe de betrokkenheid van bewoners en bedrijven op en rondom het Cornelis Douwesterrein zo groot mogelijk gemaakt kan worden, én om te spreken over de rol van het DB op de bijeenkomst van 5 juli. Kunnen jullie ervoor zorgen dat dit zo spoedig mogelijk wordt opgepakt?

Verder wil de wethouder nog graag dat in de raadsinformatiebrief een toelichting wordt opgenomen waarom het participatieproces niet gelijk loopt met de reflectiefase. Ook al is er bij het debat over de RES een motie over opgenomen, het is goed om het nog een keer duidelijk in de brief te zetten om eventuele nieuwe vragen hierover voor te zijn. De wethouder zal hiertoe een machtiging vragen in B&W, maar graag dit alvast oppakken en vandaag een tekstvoorstel maken. Als dat gereed is, kan ik het aan de wethouder voorleggen, zodat het morgen gelijk rond is.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Directie Bestuursadvisering & Strategie
Bestuur en Organisatie
Bezoekadres Amstel 1, 1011 PN
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
Telefoon: 020[redacted] / 06[redacted]
Fax: 020 - 552.2163
Email: [redacted]**@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

De gemeente Amsterdam streeft naar optimale dienstverlening en zorgvuldige afhandeling van e-mailverkeer. Als deze e-mail niet voor u is bestemd, laat dit dan weten aan de afzender en verwijder de e-mail. Voor meer informatie: www.amsterdam.nl/proclaimer.

Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	15 juni 2021
Portefeuille(s)	Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid
Portefeuillehouder(s):	Marieke van Doorninck
Behandeld door	Ruimte en Duurzaamheid, havenstad@amsterdam.nl
Onderwerp	Participatieplan gericht op de ontwikkeling van windenergie rondom de Noorder IJplas en het Cornelis Douwesterrein

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over het volgende. Op 15 juni 2021 heeft het college ingestemd met het participatieplan van de 5 samenwerkende energiecoöperaties gericht op de ontwikkeling van windenergie in het gebied van de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein (CD) in Amsterdam Noord. Het participatieplan beschrijft de wijze waarop bewoners en belanghebbenden worden geïnformeerd en betrokken bij de uitwerking van het voornemen van de initiatiefnemers om windturbines in het gebied te realiseren. In de Windvisie (vastgesteld door de Gemeenteraad in 2012) is de Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein samen met het havengebied als meest kansrijk en wenselijk zoekgebied voor windturbines bestemd. Ze vormen voor het college belangrijke plaatsen om de winddoelstelling te halen en komen zodoende terug in de Regionale Energiestrategie (RES). Het gebied Noorder IJplas/Cornelis Douwesterrein is hierin bevestigd als voorkeursgebied voor windenergie.

Figuur zoekgebied windenergie Noorder IJplas/CD terrein

Bron: https://maps.amsterdam.nl/windzoekgebieden/ (conform raadsbesluit 27 mei 2021)

Uitgangspunten van het participatieplan

Nu het college heeft ingestemd met het participatieplan kunnen de initiatiefnemers het windproject gaan uitwerken. De belangrijkste uitgangspunten zijn dat:
- iedereen die dat wenst geïnformeerd wordt over de achtergrond, voortgang en keuzes ten aanzien van het initiatief;
- iedereen die dat wenst actief betrokken wordt bij het uitwerken van te onderzoeken scenario's van windturbineopstellingen, inzicht krijgt in de gevolgen van de verschillende scenario's in de vorm van bijvoorbeeld geluid, slagschaduw, gezondheid, landschap en ecologie en vervolgens betrokken wordt bij de keuze voor de concrete uitwerking van het initiatief;
- iedereen in de omgeving van de windturbines de mogelijkheid krijgt financieel te participeren door mede-eigenaarschap.

Het participatieplan betrekt belanghebbenden uit de buurgemeenten op dezelfde wijze als belanghebbenden uit Amsterdam. Besluitvorming over concrete aantallen en locaties van windturbines vindt plaats op basis van de uitwerking van de plannen volgens het proces beschreven in het participatieplan en aan hand van een vergunningaanvraag voor de plaatsing van windturbines door de initiatiefnemers.

Intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van windturbines
Op 30 juni 2020 heeft het college ingestemd met de intentieovereenkomst met de coöperatie Amsterdam Wind, waarin een aantal bewonerscoöperaties samenwerken, en bedrijvencoöperatie NDSM Energie voor het realiseren van windturbines rond de Noorder IJplas en het Cornelis Douwes terrein. In deze overeenkomst is opgenomen dat de coöperaties in samenspraak met bewoners en belanghebbenden een participatieplan opstellen en dat dit plan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het college. In het participatieplan moet worden aangegeven op welke wijze bewoners en belanghebbenden betrokken worden bij de planvorming voor de windturbines en op welke wijze zij (financieel) hierin kunnen participeren. Volgend op het afsluiten van de intentieovereenkomst is in 2020 op meerdere momenten overleg gevoerd met bewoners en andere belanghebbenden in het gebied en de ruime omgeving. In juni 2020 heeft de gemeente een algemene bijeenkomst georganiseerd over de RES. Vervolgens is een tweetal informatiebijeenkomsten georganiseerd specifiek over het zoekgebied Noorder IJplas/ Cornelis Douwesterrein. Door de initiatiefnemers is daarna een bijeenkomst georganiseerd over het concept participatieplan. Dit concept plan hebben ze ook online beschikbaar gemaakt.

Moties in het kader van de Reactienota Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid
In het participatieplan van de coöperaties is ook uitwerking gegeven aan de moties die u heeft aangenomen bij de behandeling van de Reactienota RES Noord-Holland Zuid op 10 februari 2021. Zo is het doorlopen van een m.e.r. onderdeel van het vervolgproces gemaakt (motie van het lid Kreuger inzake reactienota RES Noord-Holland Zuid: Altijd een milieueffectrapportage (MER)), wordt gebruik gemaakt van onder meer 3D modellen (Motie van het lid Kreuger inzake reactienota RES Noord-Holland Zuid: Informeer Amsterdammers met kaarten en visualisaties) en wordt rekening gehouden met mensen die digitaal minder bedreven zijn onder meer door het organiseren van fysieke bijeenkomsten, zodra dat weer mogelijk is, als onderdeel van de participatie (Motie van het lid N.T. Bakker inzake participatie RES). Daarnaast zal bij de uitvoering van het participatieplan invulling gegeven worden aan de moties van de leden Groen en Heinhuis inzake het integraal toepassen Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land en inzake het stimuleren van innovatieve oplossingen tegen geluidshinder windturbines en de motie

van de leden Timman en N.T. Bakker inzake het in beeld brengen van het aspect gezondheid. Er wordt een health impact assessment (HIA) uitgevoerd, zodat het belang van de volksgezondheid wordt betrokken bij de besluitvorming over de plaatsing van windturbines. Het participatieproces vangt aan met een inventarisatie van vragen en zorgen. Deze worden betrokken bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) die de gemeente vaststelt als kader voor het MER waarin gevolgen voor de leefomgeving moeten worden onderzocht. De gemeente neemt in ieder geval de in de moties gestelde aanpak en onderzoeken (zoals de HIA) op in de NRD. De NRD wordt ter inzage gelegd zodat eenieder kennis kan nemen van het voorgestelde kader en hierop kan reageren. De reacties worden betrokken bij de definitief vast te stellen NRD. Daarmee is geborgd dat het proces open staat voor inbreng van eenieder, zowel uit Amsterdam als uit de buurgemeenten. Parallel aan het traject vindt in Amsterdam maar ook landelijk continue ontwikkeling plaats van kennis en inzichten ten aanzien van windenergie. In het proces voor de uitwerking van windenergie in het gebied is gelegenheid de meest recente inzichten en lessen te betrekken, bijvoorbeeld uit de reflectiefase bij de andere zoekgebieden voor wind. Besluitvorming over de concrete inpassing volgt immers op het doorlopen participatietraject.

Start projectvoorbereidingsfase, relatie met nieuwe zoekgebieden in RES 1.0
Het proces voor de ontwikkeling van windenergie in het zoekgebied van de Noorder IJplas/ Cornelis Douwesterrein onderscheidt zich van de nieuwe zoekgebieden in RES 1.0 doordat de plannen voor windenergie in dit gebied reeds een voorgeschiedenis hebben en bekend zijn in en om het gebied. Tussen 2013 en 2017 is al een soortgelijk initiatief geweest om windturbines te realiseren, zowel in het deelgebied op het Cornelis Douwesterrein als de Noorder IJplas. De gemeente Amsterdam heeft hiervoor in het verleden besluiten genomen (zoals de eerste partiele herziening Cornelis Douwesterrein II (windturbines) en vergunning windturbine Keerkringpark) en er is een vergunning voor windturbines bij de Noorder IJplas aangevraagd bij de provincie Noord-Holland. Deze ontwikkeling kon echter niet doorgaan vanwege provinciaal beleid. Vanwege deze voorgeschiedenis is op 27 mei 2021 in de raad besloten de reflectiefase niet op dit zoekgebied toe te passen. Nieuwe lessen en inzichten uit de reflectiefase in andere zoekgebieden zullen wel bij toekomstige besluitvorming in dit gebied kunnen worden betrokken. Met het vaststellen van het participatieplan kunnen de initiatiefnemers verder met de projectvoorbereidingsfase om te komen tot een uitwerking van onder meer het aantal en de locaties van windturbines in het initiatief. Ze geven aan dat deze fase naar verwachting een jaar in beslag neemt waarna gestart zal worden met een vergunningaanvraag. De verantwoording van het gevoerde proces en de uitkomsten ervan dient de initiatiefnemer in bij de vergunningaanvraag. Dit wordt bij de besluitvorming over de vergunningaanvraag getoetst door het college en gedeeld met de raad.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Marieke van Doorninck
Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid

Bijlage: Participatieplan Coöperatieve windturbines Noorder IJplas / Cornelis Douwesterrein

From: [redacted]@amsterdam.nl>
Sent: *Tue, 15 Jun 2021 11:51:58 +0100*
To: [redacted]@amsterdam.nl>
Cc: '[redacted]@amsterdam.nl>
Subject: *Akkoord op beantwoording 2 setjes schriftelijke vragen: Kreuger & van Soest over Pondera / Cooperaties*
Attachments: *20210430 SV Kreuger_210614.docx, 20210508 SV Van Soest_210614.docx*

Hi [redacted],

Zie onderstaand.

Wil jij wederom de bijbehorende flappen opstellen? En daarna doorzetten naar bestuurlijke zaken, c.q. [redacted].

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T + 31 6 [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: dinsdag 15 juni 2021 12:47
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Akkoord op beantwoording 2 setjes schriftelijke vragen: Kreuger & van Soest over Pondera / Cooperaties

Beste [redacted]

De gemeentesecretaris is akkoord met deze beantwoording. Zijn verzoek is het ook naar B&W te brengen. Betekent dus ook een B&W-voordracht. En uiteraard de antwoorden waarin de BM wordt genoemd ook aan de BM voor te leggen, voordat dit naar B&W gaat.

Laat maar horen als ik je nog kan helpen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Email: [redacted]**@amsterdam.nl**
Internet: **www.amsterdam.nl**

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 11:43
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]
[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Akkoord op beantwoording 2 setjes schriftelijke vragen: Kreuger & van Soest over Pondera / Cooperaties

Hi [redacted]

De stukken in de bijlage graag ter akkoord voorleggen aan de GS (aan jou of je de PDF/het wobstuk ook wilt voorleggen).

Als de GS akkoord is zal ik via bestuurlijke zaken de stukken aan de wethouder voorleggen.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T + 31 6 [redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 11:12
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: RE: Akkoord op beantwoording 2setjes schriftelijke vragen: Kreuger & van Soest over Pondera / Cooperaties

Dag [redacted]

Goed afgehandeld, ik ben akkoord.

[redacted]

Van: [redacted]@amsterdam.nl>
Verzonden: maandag 14 juni 2021 10:44
Aan: [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Akkoord op beantwoording 2setjes schriftelijke vragen: Kreuger & van Soest over Pondera / Cooperaties

Hi [redacted]

Graag je akkoord (of feedback) op de beantwoording van de 2 setjes schriftelijke vragen in de bijlage.

- Afgestemd met [redacted] en [redacted] en [redacted] (juridisch).
- In lijn gebracht met de feedback van de gemeentesecretaris (zie onderstaande mail) en de eerdere antwoorden aan de Telegraaf (zie bijlage).
- Beantwoording Kreuger: beantwoording vraag 1 in lijn gebracht met de WOB-stukken die opgesteld worden en binnenkort openbaar worden (zie 1. Uurtarief, pagina 20 – "voor 6 dagen aan procesuren in opdracht voor Noord"). Met deze toevoeging zijn we volledig transparant.

Indien je akkoord bent, zal Barn beantwoording voorleggen aan gemeentesecretaris. Daarna naar wethouder.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Team Bedrijven, Energiebronnen en Infrastructuur (BEI)
Ruimte & Duurzaamheid

Gemeente Amsterdam

T + 31 6[redacted]

Werkdagen: ma, di, wo, do

Volg ons via
www.facebook.com/duurzaam020
www.twitter.com/duurzaam020
Nieuwsbrief duurzaam020

Van: "[redacted]@amsterdam.nl>
Datum: dinsdag 8 juni 2021 om 18:05
Aan: "[redacted]@amsterdam.nl>, "[redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]" [redacted]@amsterdam.nl>
CC: [redacted]@amsterdam.nl>, [redacted]@amsterdam.nl>, "[redacted]@amsterdam.nl>
Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen Kreuger en van Soest + toezegging Kreuger

Beste [redacted]

Ik heb vandaag overlegd met de gemeentesecretaris over de vragen die zijn gesteld vanuit de raad over betrokken ambtenaren bij het winddossier, en specifiek de participatie in gebied Noorder IJplas en Cornelis Douwesterrein. De GS wil hier een duidelijke grens stellen en terughoudend zijn in de beantwoording.

De lijn van de gemeentesecretaris is als volgt:

- Ambtenaren werken in opdracht van het bestuur. Ambtenaren kunnen zich niet publiek verdedigen of verantwoording afleggen over de uitvoering van beleid, dat doet het bestuur. Als ambtenaren het publieke debat in worden getrokken, bijvoorbeeld omdat ambtenaren in de media met naam en toenaam worden genoemd, dan blijft de lijn dat het college verantwoording aflegt. Ambtenaren moeten hierin ook beschermd worden door het bestuur.
- De gemeentesecretaris heeft dit zowel met B&W als met de griffie besproken. B&W staat hier achter. Ook de griffier is het hiermee eens. De GS heeft vorig jaar hier een gesprek met fractievoorzitters over gehad, en een beroep op hen gedaan om ambtenaren buiten het politieke debat te houden (de enige uitzondering hierop zou zijn als een ambtenaar zelf actief het publieke debat heeft opgezocht). Hij is bereid om opnieuw dit gesprek met de raad aan te gaan en vind ook dat het college hierin een verantwoordelijkheid heeft en stelling in mag nemen.
- Dit betekent dat we niet ingaan op alle vragen naar/over specifieke ambtenaren, ook niet als het gaat om inhuur van derden door de gemeente. Informatie hierover zullen we niet verstrekken. Voor de beantwoording van een aantal van de schriftelijke vragen van Kreuger en Van Soest betekent dat we kunnen volstaan met een kort en formeel antwoord met de strekking dat het bestuur verantwoording aflegt over het beleid en de uitvoering, en dat we geen informatie over (het werk

van) individuele ambtenaren verstrekken. Verzoek is om voor de vragen die dit betreft, hiervoor een antwoord te dichten. Dat antwoord wil de GS graag ook nog zelf zien.

- Vragen over het proces van inkoop / aanbesteding / tender oid zijn ok. Daar moeten we gewoon verantwoording over afleggen. Maar dat betekent niet dat we allerlei persoonlijke gegevens ter beschikking hoeven te stellen. Dus om de toezegging aan Kreuger af te doen, zou een toelichting op het proces en een paar processtukken van de tender/inkoop moeten volstaan. Van Doorninck kan zich daar ook in vinden.

Hoe nu verder?

- Graag de beantwoording van de eerdere schriftelijke vragen van Kreuger over oa Pondera nog een keer doornemen en indien nodig aanpassen conform bovenstaande.
- De beantwoording schriftelijke vragen van Van Soest aanvullen op basis van bovenstaande.
- Nog even kritisch bekijken welke informatie we willen/moeten delen met raadslid Kreuger inzake de tender.
- Daarna beantwoording beide sets schriftelijke vragen even naar mij, dan stem ik het wel af met Peter Teesink.

Kunnen jullie hiermee uit de voeten?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuursadviseur

Directie Bestuursadvisering & Strategie
Bestuur en Organisatie
Bezoekadres Amstel 1, 1011 PN
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
Telefoon: 020 [redacted] / 06 [redacted]
Fax: 020 - 552 2163
Email: [redacted]@amsterdam.nl
Internet: www.amsterdam.nl

Gemeente
Amsterdam

Reflectiefase RES/wind
CONCEPT
Invulling op hoofdlijnen

Concept dd 15/06/2021
(bespreking wh)

PM/ gemeente Amsterdam

Overzicht / inhoudsopgave

1. Waarom reflectiefase & opstellen Plan van aanpak
2. Producten reflectiefase:
   - Afwegingskader op drie niveaus,
   - Richtlijnen voor participatie en governance
3. Activiteiten reflectiefase
   - Evaluatie
   - PWE
   - Vormgeven HIA
   - Dialoogtafels
   - Simulaties
4. Hoe en met wie doorlopen / planning
   - Klankbordgroep
5. Communicatie

Richtinggevend te bespreken

- Lengte en breedte reflectiefase ?
- Budget en capaciteitsinzet
- Wat met en wat zonder partijen?
- Betrekken raad?
- Openbaarheid proces

Uitgangspunten van de reflectiefase

- Zoeken naar dialoog met de stad (niet discussie of debat)
- Het vertrekpunt is de Amsterdamse wind-ambitie (en niet RES NHZ of Klimaatakkoord)
- Verwerken van de aangenomen moties in de aanpak (waaronder het organiseren van fysieke bijeenkomsten, evaluatie participatie)
- Lerende (reflectieve) aanpak en houding (intern en extern)
- Oog voor de diversiteit van inwoners zodat we kennis nemen van verschillende perspectieven

Hoe dit plan tot stand is gekomen

check [redacted]

- Twee klankbord sessies met belanghebbenden, waaronder vertegenwoordigers
  - Windalarm,
  - JongRES,
  - Bezorgde (para)medici
  - Volkstuinen
  - Woonbootbewoners Noord
  - Energie-coöperaties Amsterdam Wind
  - Stadsecoloog
  - GGD
  - Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland,
  - Spaar het Gein/ Driemond.

- Twee klankbord sessies met partner organisaties waaronder
  - Buurgemeenten (benoemen),
  - RES partners NHZ (Liander, Waternet, RES NHZ),
  - Provincie NH
  - Haven Amsterdam,
  - Andere beleidsafdelingen gemeente Amsterdam
  - Stadsdelen Amsterdam Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw-West

Bevindingen uit de sessies met belanghebbenden

- Behoefte om mee te praten mee te doen is groot onder alle groepen

- Visie en behoefte hóe dat te doen verschilt enorm: visie op reflectie fase, problematiek, behoeften én belangen lopen zeer uiteen:
  - *Sommigen willen eerst evaluatie participatie en dan pas verder, anderen willen direct aan de slag met in kaart brengen zoekgebieden;*
  - *Sommigen willen eerst nut en noodzaak discussie voeren, anderen willen nu concreet in dialoog met lokale direct-betrokkenen;*
  - *Sommigen willen vooral aan de slag met joint fact finding op gezondheid (HIA), anderen willen aan de slag met samen oplossingen ontwerpen;*
  - *Grote behoefte aan beleidsafstemming in grensgebieden RES*

Bevindingen in relatie tot het proces van Plan van aanpak

- ✓ Eigenaarschap proces en vertrouwen moet groeien
- ✓ Eén plan van aanpak voor de reflectie fase waar op voorhand iedereen geheel achter staat is een brug te ver
- ✓ PvA is verzameling activiteiten waar zoveel mogelijk tegemoet gekomen wordt aan verschillende behoeften die nu leven
- ✓ Proces eigenaarschap op lokaal, stedelijk en niveau buurgemeenten/ regio nodig

Vervolg windzoekgebieden Amsterdam

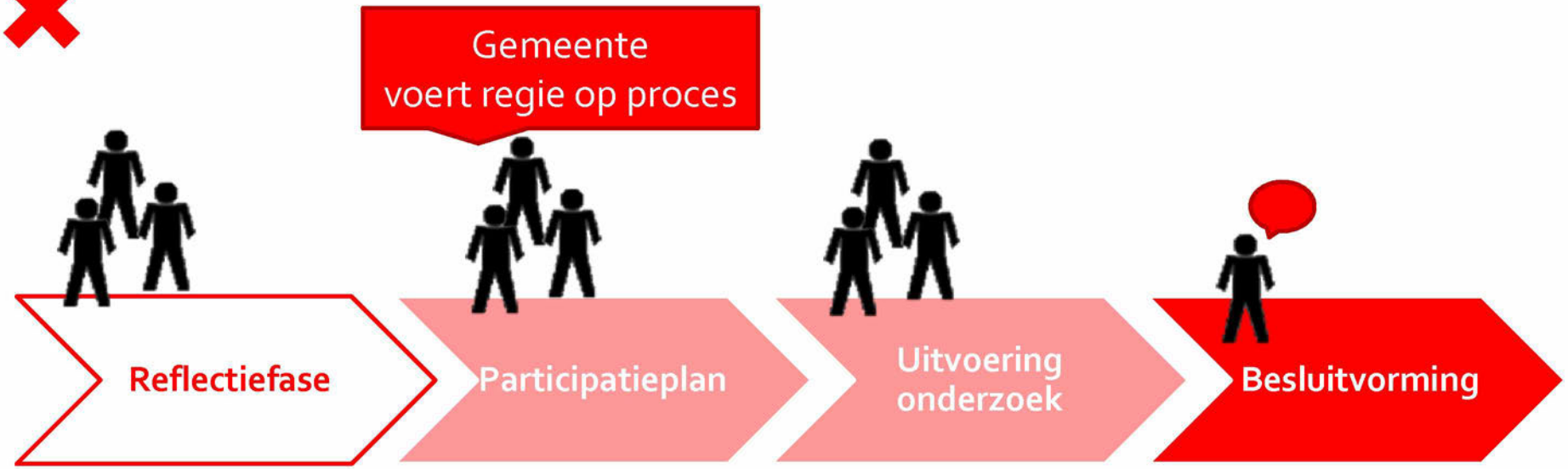

vanaf juni 2021

1) Afwegings-kader

2) Richtlijnen samenwerking (incl. evaluatie)

Producten reflectiefase

Afwegingskader

- Bevat kenmerken die een rol moeten spelen bij de besluitvorming over concrete locaties in de zoekgebieden,

Richtlijnen voor participatie (betrekken van belanghebbenden)

- Bevat "spelregels" voor alle betrokkenen, waaronder belanghebbenden, initiatiefnemers, gemeente en RES partners tijdens het opstellen van het participatieplan, de projectvoorbereidingsfase en de realisatiefase;
- Bevat inzichten uit de evaluatie (tussenproduct)

Richtlijnen voor governance (regierol gemeente)

- Geeft informatie over de regierol van de gemeente in relatie tot belanghebbenden/ de omgeving en de initiatiefnemers,
- Geeft informatie over de verhoudingen en afstemming tussen RES partners en mede-overheden,

Afwegingskader op 3 niveaus

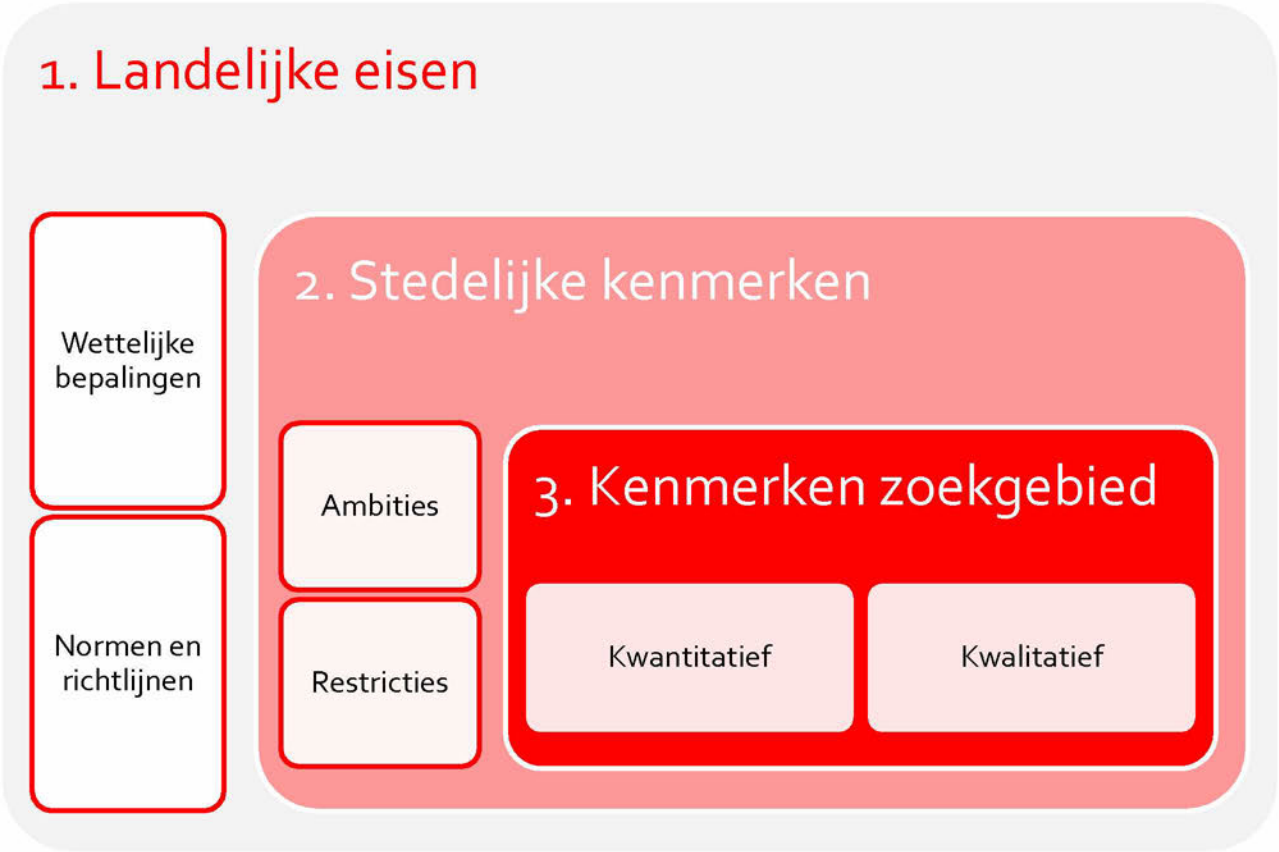

Afwegingskader besluitvorming windenergielocaties (eindproduct)

Het afwegingskader:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het beoordelen en besluiten over locaties,
- Helpt bij het wegen van de aangereikte informatie,
- Is geen beslisboom.

Wat beschrijven

- Wettelijke bepalingen
- Gezondheidsaspecten (HIA)
- Ruimtelijke kwaliteit (stad en landschap)
- Natuur / biodiversiteit
- Lokale bewonersperspectief
- Lokale beleidsperspectief
- …

In de vorm van

- Afwegingskader met stedelijke kenmerken
- Kenmerken per zoekgebied

Mogelijke activiteiten:

- Participatieve Waardenevaluatie (PWE)
- Etnografisch onderzoek
- Beleidsanalyse
- Simulaties / visualisaties
- Natuurwaardenonderzoek
- Dialoogsessies
- Thematische gesprekken, o.a. over vormgeven HIA
- Informatieverstrekking (doorlopend, algemeen en specifiek per zoekgebied)
- Joint fact finding
- …

Met wie

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- Kennisinstellingen
- RIVM/ GGD
- …

Voor wie

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Afwegingskader voorbeeld stedelijk niveau

Bouwsteen (voorbeelden, niet limitatief)	Instrumenten (voorbeelden)	Kenmerken voor afweging (voorbeelden)
Stedelijk kwaliteitskader ruimte	Ruimtelijke studie, Simulaties	Zichtlijnen …
Studie natuur/ecologie ontwikkeling	Beleidsanalyse Natuurwaarden onderzoek PlanMER	Diversiteit en omvang soorten …
Gezondheidseffecten	HIA JFF, rekenmodellen Simulaties	Aard en omvang hinder …
Duurzame energie ambities	Onderzoek	GWh elektriciteit opgewekt
Maatschappelijke acceptatie	PWE Dialoogsessies	Aandeel mensen dat financieel eigenaar is …
…	…	…

Afwegingskader voorbeeld informatie over zoekgebieden/lokaal

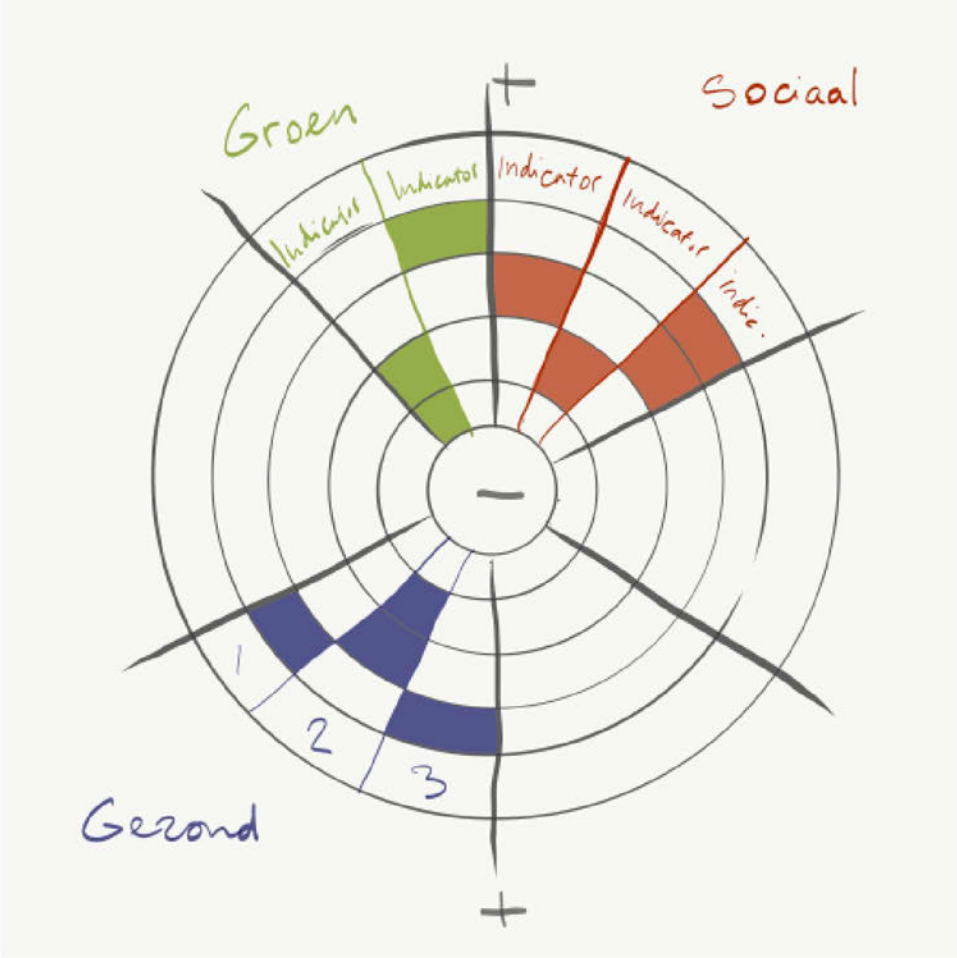

- Voorbeeld spindiagram
- Ontwikkeld met en door bewoners
- Organiseren met stadsdelen, buurgemeenten (+bewoners), lokale klankbordgroep

Richtlijnen voor participatie

De richtlijn:

- Geeft informatie die relevant is om te betrekken bij het opzetten van de participatie
- Helpt bij het uitwerken van het participatieplan door initiatiefnemers,
- Helpt bij het beoordelen van het participatieplan en verdere participatiestappen door de raad.
- Is geen plan van aanpak voor een participatieplan, maar doet uitspraken over het resultaat.

Wat beschrijven

- Wettelijke kaders en normen cf. Ow
- Kaders klimaatakkoord (o.a. 50% lokaal eigendom)
- Stedelijke beleidskaders en moties
- Input belanghebbenden stedelijk en op locatie: wat is belangrijk voor participatie?

Mogelijke activiteiten:

- In kaart brengen verschillende bestaande kaders,
- Dialoogsessies stedelijk en lokaal over: wat vinden belanghebbenden belangrijk bij participatie? Wat hebben energie-coöperaties nodig?
- Afstemming: Wat wordt gevraagd en verwacht van gemeente Amsterdam?

Met wie (zie boven):

- Belanghebbenden, o.a. bewoners en bedrijven Amsterdam en buurgemeenten,
- Gemeenteraad Amsterdam
- Stadsdelen met o.a. wijkteams
- RES partners
- Energiecoöperaties
- ...

Voor wie (zie boven):

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Richtlijnen voor governance (eindproduct)

Wat is de richtlijn:

- Geeft de samenwerking met de andere overheden vorm (provincie, buurgemeenten, RES regio),
- Geeft inzicht in de regierol van de gemeente,
- Stelt spelregels op hoe met elkaar omgaan.

Wat beschrijven

- Spelregels voor samenspel
- Gezamenlijke benodigde kennisopbouw
- Delen van (participatie) ervaringen
- Gezamenlijke governance richting Rijk/provincie

Mogelijke activiteiten:

- Preconstructie voor afstemmen besluitvorming en beleidscoördinatie
- Dialoogsessies: In kaart brengen:
  - Volgordelijkheid van besluiten en andere inter-afhankelijkheden,
  - Mogelijke beleidstegen-stellingen,
  - Bestaande en benodigde kennis.
- Afspraken maken hoe omgaan met tegenstellingen.

Met wie (zie boven):

- Mede-overheden, o.a. RES partners en buurgemeenten,
- Stadsdelen Amsterdam en andere directies/ afdelingen
- …

Voor wie (zie boven):

- Bestuur en raad,
- Initiatiefnemers,
- Belanghebbenden,
- Uitvoerenden.

Hoe starten: Fase I (juli/augustus)

Afwegingskader:

- Oprichten procesgroep die stedelijk meedenkt en meedoet in proces
- Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces
- Opstarten uitvraag PWE Raadpleging en ophalen onderwerpen
- Opstarten traject Ruimtelijke Kwaliteit
- Voorbereiden gezondheidswerkgroep en start PVA (HIA)
- Voorbereiden etnografisch onderzoek
- Voorbereiden gesprek inventarisatie natuurwaarden en natuurbeleving
- Voorbereiden ...?

Richtlijnen voor Governance

- Oprichten procesgroep overheden: stadsdelen, buurgemeenten, provincie, RES NHZ
- Eerste bijeenkomst preconstructie: planning kritieke momenten met buurgemeenten/ stadsdelen/beleidsafdelingen

Hoe starten: Fase I (juli/augustus)

Richtlijnen voor Participatie vervolgfase

- Spelregels voor reflectiefase: procesgroepen, communicatie, manieren van betrekken, …
- Opstarten uitvraag evaluatie participatie en start ophalen onderwerpen (overige activiteiten volgen uit gesprekken afwegingskader)

Aandringen op Joint Fact Finding bij NP RES

- Joint fact finding bouwsteen gezondheid afwegingskader (RIVM?)
- Nut en noodzaak van kaders RES/ wind op land

Resultaat fase I: PVA reflectiefase

- Inzicht in lengte en breedte van de Reflectiefase
- Capaciteit en budget
- Helder eindresultaat
- Mede op basis van input procesgroep(en)

Fase II (september-maart?)

Eerste contouren (indicatief, nog nader uit te werken):

- Procesgroep die stedelijk meedenkt en meedoet in proces
  - Uitvoeren evaluatie participatie & werksessies participatie
  - PWE Raadpleging
  - ...

- Oprichten procesgroepen lokaal/per zoekgebied met stadsdelen én buurgemeenten, die meedenken/meedoen in proces
  - Lokale dialoogsessies, o.a.
  - Etnografisch onderzoek,
  - Inventarisatie natuurwaarden en natuurbeleving,
  - Ruimtelijke Kwaliteit,
  - Simulaties, visualisaties,
  - Werksessies over participatie,
  - ...

- Procesgroep overheden
  - Analyse preconstructie planning kritieke momenten met buurgemeenten/ stadsdelen/beleidsafdelingen
  - Werksessie participatie

- Stedelijke / landelijke (?) gezondheidswerkgroep over o.a. uitgangspunten voor HIA

Voorbeelden van activiteiten

- Evaluatie
- PWE
- HIA/ vormgeven HIA
- Dialoogtafels

Evaluatie participatie (tussenproduct)

Doel: Evaluatie van de doorgevoerde participatiestappen en de ingezette informatiekanalen tbv de RES 1.0 en ervan leren voor de toekomst (moties)

Vereiste:

- Gezaghebbend en onafhankelijk
- Lessen voor uitvoeringsfase

Aanpak :

- Kader bepalen: waar moet evaluatie aan voldoen conform moties?
- Input ophalen van belanghebbenden: welke vragen moeten worden gesteld?
- Afstemmen met RES partners
- Uitvoerder bepalen: aanbeveling externe kennisinstelling (RUL/ TU Delft/UvA)

Activiteiten

1. Sessie met belanghebbenden*
2. Overleg / Afstemming met RES NHZ
3. Opdracht uitschrijven
    - Evt. combineren met online raadpleging/ waardenevaluatie

* Nader te bepalen, evt. door inzet klankbordgroep of andere vertegenwoordiging.

Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) light in 2 delen

Doel:

- Inventariseren welke criteria volgens stakeholders belangrijk zijn bij het beschrijven en beoordelen van de zoeklocaties
- Geeft indicatie van lokale acceptatie voor zoeklocaties

1. 'Infographic' zoeklocaties (doel: *inventarisatie* van indicatoren): "Wat vindt u belangrijk om bij de afweging te betrekken?"
2. 'Infographic' indicatoren (doel; *voorkeursvolgorde* van bij 1) opgehaalde indicatoren ophalen): "Welke indicatoren vindt u m.b.t. locatie X het meest belangrijk?"

- **Een groot bereik en relatief laagdrempelig**
- **Haalt breedte/variatie aan perspectieven op**
- **Vergroot kennis over opgave en effecten**
- **Vergroot begrip voor afweging tussen indicatoren**

Dialoogtafels/ Participatief onderzoek met de wijk

- Doel: Inventariseren welke kenmerken van de wijk voor bewoners belangrijk zijn en het creëren van een bredere set aan informatie om gezichtspunten, zorgen en waarden te begrijpen

  (en mate van lokale acceptatie)

  Met lokale klankbordgroepen/wijkberaden (zoekgebied-beraad)
  1. Kaarten maken van de wijk
  2. Foto's, objecten en plekken verzamelen

  - Klein bereik maar zeer kwalitatief en de uitkomsten zijn herkenbaar voor medebewoners
  - Geen gebruik van taal maar van beeld

Simulaties

- Volgt…

Vormgeven HIA

- Doel:
- Xxxx
- Activiteiten:

Dialoog sessies

Communicatie

Kernboodschap windturbines in Amsterdam

Om bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen is een omslag naar schone energie nodig. Amsterdam heeft de ambitie om de elektriciteitsproductie door windenergie op eigen grondgebied met 50 MW opgesteld vermogen uit te breiden voor 2030.
In zeven gebieden wordt gezocht naar geschikte locaties voor windturbines. Samen met experts, omwonenden en andere stakeholders kijken we waar deze geplaatst kunnen worden. Amsterdammers kunnen ook profiteren van de plaatsing van deze windmolens; het doel is dat minimaal 50% van de (wind)productie in lokaal eigendom komt.

Communicatie

Kernboodschap reflectiefase

Het college neemt haar verantwoordelijkheid om de klimaatdoelstellingen te halen, maar voelt ook de verantwoordelijkheid om de zorgen die mensen hebben over de komst van 17 windturbines zoveel mogelijk weg te nemen. Nog voordat initiatiefnemers die windmolens willen plaatsen zich kunnen melden, vindt er daarom een 'reflectiefase' plaats. Er wordt meer tijd genomen om in de zoekgebieden het gesprek aan te gaan. In de reflectiefase wordt een afwegingskader vormgegeven samen met bewoners, stadsdelen, buurgemeenten en andere belanghebbenden. Dit kader moet onder meer uitspraken doen over criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren.

Communicatie

Uitgangspunten voor communicatie :

Het plan van aanpak is de onderlegger voor de communicatie.

We leggen continu uit waarom wind op land nodig is en waarom we dit doen

1) ***Betrekken:*** we nodigen bewoners en stakeholders uit voor diverse participatietrajecten

2) ***Zichtbaar en voelbaar maken:*** we laten bewoners en stakeholders een realistisch beeld zien van de effecten van windturbines

3) ***Informeren:*** we brengen bewoners en stakeholders in de gehele stad en buurtgemeenten op de hoogte van de activiteiten in het proces en de resultaten hiervan.

Communicatie

Drie lijnen:

A. Communicatie ter ondersteuning van de participatie reflectiefase: werving, zichtbaar maken resultaten

B. Externe communicatie naast ondersteuning participatie: voelbaar en zichtbaar maken, nuanceren, informeren van groepen/wijken die nog niet goed zijn bereikt, informeren/up to date houden

C. Interne communicatie: naar gemeentelijke directies en buurtgemeenten

Communicatie

A. Communicatie ter ondersteuning van participatie reflectiefase

Werven van diverse deelnemers met gebruik van de kernboodschappen, zichtbaar maken resultaten, via oa:

- Gemeentelijke kanalen zoals stadskrant, website, nieuwsbrieven stedelijk, duurzaam020, Duurzame Energie, nieuwsbrieven stadsdelen en gebiedspagina's.
- Social media kanalen van de gemeente, waaronder ook duurzaam020 en de stadsdelen, zowel organisch als gesponsord.
- Bewonersbrieven
- Advertenties in lokale print media, stedelijk en stadsdeelspecifiek.
- Persberichten bij activiteiten/resultaten die een nieuwswaarde hebben
- Lokale fysieke locaties en social media platforms zoals FB accounts van buurten en organisaties buiten gemeente voorzien van posters en posts

Communicatie

B. Communicatie naast participatiecommunicatie

Zichtbaar en voelbaar maken, nuanceren, informeren diverse doelgroep via oa:

- Infographics/animaties/ filmpjes/3D animatie/simulator
- Excursies naar andere steden/gebieden waar windmolens staan, gesprekken met bewoners van andere steden/gebieden waar windmolens staan, wandelingen in zoekgebieden
- Visuele verslagen bovenstaande excursies
- De wijk in met een bus/op de markt/persoonlijke ontmoetingen
- Stadskrant, nieuwsbrieven stedelijk, duurzaam020, Duurzame Energie, stadsdelen en gebiedspagina's.
- Social media kanalen van de gemeente, waaronder ook duurzaam020 en de stadsdelen, zowel organisch als gesponsord.
- Lokale zenders zoals RTVNH en AT5 voorzien van content.
- Persberichten /artikelen / brengen van een positief/genuanceerd verhaal bij specifieke media
- Lokale social media platforms zoals FB accounts van buurten en organisaties buiten gemeente.
- Bewonersbrief

Communicatie

C. Interne communicatie

Gemeentelijke directies betrekken bij het proces

Belangrijkste doelgroepen: Stadsdelen, G&O, buurtgemeenten

- Interne bijeenkomsten zoals R&D online en toelichten op vergaderingen
- Directe persoonlijke en mailcontacten
- Intranetpagina
- Tamtampagina
- Interne nieuwsbrieven

Doorlopende activiteiten

Communicatie en informatie verstrekking (HIERVOOR ZIJN SHEETS GEMAAKT DOOR [redacted])

- Ontwikkelen narratief over Amsterdamse ambitie
- Ontwikkelen toegankelijke infographics over ambitie en proces (ook t.b.v. online raadpleging)
- Up-to-date communiceren van participatie activiteiten en opbrengsten daarvan

Inzet

Begroting / capaciteit

From: "[redacted]@ponderaconsult.com>
Sent: Tue, 15 Jun 2021 16:38:38 +0100
To: "[redacted]@amsterdam.nl>
Cc: "[redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; "[redacted]@amsterdam.nl>; [redacted]@amsterdam.nl>
Subject: RE: Terugkoppeling B&W - vandaag aanpassen raadsvoordracht en raadsinformatiebrief
Attachments: 3 raadsinformatiebrief participatieplan cooperatieve windmolens NIJP_CD terrein (MTK).docx, 1 Collegevoordracht participatieplan realisatie windturbines NIJP en CD gebied (MTK).docx

Beste [redacted],

Naar aanleiding van je berichtje heb ik een voorstel voor aanvulling van de collegevoordracht en raadsinformatiebrief gemaakt waarin expliciet is toegevoerd dat er continue en actief ook voor de komende periode aandacht moet zijn voor het betrekken van het Cornelis Douwesterrein. Mijn voorstel is om daarbij expliciet alle deelgebieden en omgeving te benoemen. Het is belangrijk vanuit de gemeente daarin volledig te zijn. Bijvoorbeeld de buurgemeenten zijn er ook zeer alert op dat zij benoemd zijn om een gelijkwaardige betrokkenheid te betrokken (en niet te stoppen bij de gemeentegrens).

De uitwerking in de praktijk wordt vorm gegeven door:

- In overleg te gaan met initiatiefnemers vanuit gemeente, waaronder met het Stadsdeel Noord. Daarin wordt nogmaals benadrukt dat zorgvuldige en actieve brede communicatie wenselijk is en maken we afspraken over de betrokkenheid van gemeente, inclusief stadsdeel noord, bij de invulling in de praktijk
- De initiatiefnemers willen ook graag een overleg met Saskia Groenewoud (daar hebben ze haar over gemaild in april): dit biedt een goede gelegenheid om de wens (eis) voor blijvende zorgvuldigheid en aandacht enige bestuurlijke lading mee te geven
- Een overleg waarin binnen de gemeente vanuit zowel het projectbureau (R&D) als Stadsdeel Noord, de gezamenlijke werkwijze wordt besproken om te waarborgen dat er inhoudelijke betrokkenheid is bij de stappen die komen maar ook tijdige terugkoppeling naar bestuurders zodat zij op de hoogte blijven van de voortgang, zowel op inhoud als proces.

In de bijlagen vindt je de aangepaste documenten. De volgende track changes zijn gemaakt:

Collegevoordracht
Daarom zal in de vervolgfase uitdrukkelijk extra aandacht, door zowel de gemeente als de initiatiefnemer, besteed moeten worden aan het blijvend communiceren met en actief betrekken van omwonenden en belanghebbenden van het Cornelis Douwesterrein en de Noorder- IJplas en ook daarbuiten zoals bewoners van Tuindorp Oostzaan en de buurgemeenten.

Raadsvoorstel
In de volgende fase zal er op worden toegezien dat de communicatie en participatie zorgvuldig wordt vormgegeven en uitgevoerd. Waarbij er met name ook aandacht zal zijn voor het blijvend actief informeren en betrekken van bewoners en belanghebbenden van de Noorder IJ-Plas, het Cornelis Douwesterrein en de daarbuiten zoals Tuindorp Oostzaan en de buurgemeenten.

Met vriendelijke groet,
[redacted]